הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

ספר עץ חיים

חלק ראשון

זה ספר התורה אשר חיבר הרב הגדול האלהי **הרב חיים וויטאל** זלל"ה ז"ע בפי מה שקבל מפי רבו המקובל האלהי בוצינא קדישא הרב רבינו **יצחק לוריא אשכנזי** כפי הקבלה האמיתית שקבל מפי **אלהין** ז"ל ומה לנו לספר בשבחים, דוגה מכמה ספרי עץ חיים הן מאלה בדפוס והן מכמה ע"ה כת"י שונות מוגהים ומסידרים על נכון הגה ה מדייקת הדק היטב בכל מה דאפשר, ועוד עשינו מעלות בקודש מוסיף על הראשונים טובית בפולות פירושים יקרים והגהות מפז מסולאים אשר ממש פנים חדשות באו לספר הקדוש הזה.

ותקנות גדולות שנו כאן

א) מהרב הגדול רבן של ישראל **מהר"ם מטראן** זללה"ה מהלופי גרסאות ותיקון הלשון במקום הצריך תיקון ושמני הכל במקום השייך.

ב) **השמש** רית שלום מזרחי שרעבי והוא הגהות וביאורים על ס' עץ חיים מהרב הקדוש המקובל האלהי מוה' **שלום שרעבי** זללה"ה והנם נדפסות בספרו הטהור הכי קרא שמו **אמת ושלום** וזאת עשינו דוכינו שטרא לבי תרי והדפסנו כל הנוסחאות בנ"א עם חצאי לבנה הכל כמשנ"ד בעיר סאלוניקי שנת תר"ה לפ"ק ובית שאת הדור כלול יופי בנוי לתלפיות כאשר עיניכם לנוכח יביטו.

ג) ואף גם זאת לא מנענו הטוב מלהדפיס באחרונה תשלום הספר **נהר שלום** של מורינו הרש"ש ז"ע אשר לא הובא בפנים העץ חיים הלזה לא יחסר כל בו.

ד) ספר היקר במציאות **יפה שעה** והוא פירוש יקר על ס' עץ חיים מהרב הקדיש המקובל האלהי מוה' **שלמה** זללה"ה והוא כהן לאל עליון נדפס רק פ"א בסאלוניקי זה רבות בשנים בספר בפ"ע.

ה) ושלימות יקר תפארת קדושת הספר הזה הדפסנו בסופו הס' היקר **חסדי דוד** והוא קיצור מרוב עניני ע"ה הפלא ופלא.

ו) **הגהות וביאורים** אשר הכינותי בעניי לקטתי לקושי בתר לקושי הגהות ונוסחאות וביאורים מהספרים הקדושים המבוארים בהקדמה בעזר ה' עלי, אנכי הצעיר **מנחם מענבין היילפרין.**

נדפס פעם שנית כדמותו וכצלמו ממש לא יותר ולא פחות בהשתדלות והוצאות השותפים

מנחם מענבין היילפרין יצ"ו **רפאל** ן' **דוד אפרימא** יצ"ו **משה** ן' **דוד אלינולא** יצ"ו
משה חיים ן' ח' **מאיר מנשרוי** יצ"ו

יצא לאור בשנת 'עץ חיים היא למחזיקים בה ו'תמכיה מאש"ר

ירושלם

СЕФЕРЪ ЭЦЪ ХАИМЪ
т. е. дерево Ясцни или основы Каббалистики. соч. Х. Витала
Второе изданіе безъ измѣненія

דפוס הגדול **לעווי ושותפיו**

Adresse : Rabbiner M. M. HEILPERIN *in Jerusalem (Palästina)*

יעקב דב
מרעסטענער
בעה"ק ירושלם ת"ו

יעקב דב
מרעסטענער
בעה"ק ירושלם ת"ו

אזהרת

ברה"ן דק"ק הספרדים והאשכנזים שליט"א דפעה"ק ירושלם ת"ו.

אנחנו הבאים על החתום בי דינא רבא דק"ק ספרדים יב"ץ ראו ראינו את כל עמל והיגיעה והתלאה אשר מצאו מעלת המשתדלים הרב כמוהר"ר **מנחם מענכין היילפרין** יצ"ו ומעלת הרב כה"ר **רפאל** נ' **דוד אפרימא** יצ"ו ומעלת הח' כה"ר **משה** נ' **דוד אליגולא** יצ"ו ומעלת הח' כה"ר **משה חיים** נ' ח' **מאיר מנשרווי** יצ"ו עד שהוציאו לאור הספר הנוכחי **עץ חיים** ישלם ה' פעלם והיה משכורתם שלמה חוב קדוש הוא עלינו לבוא באזהרה גדולה ובהסכמה חמורה שאין רשות לשום בר ישראל להרהיב עז בנפשם להדפיס הספר הזה כמתכונתו עם כל הפי' עד משך זמן עשרה שנים מיום צאתו לאור לבל יהיו נכשלים באיסור השגת גבול וכל העדה כלם קדשים ולא יעשו עולה ושומע לנו ישכון בטח ושמ"ר.

ב"ד החותמים פעיה"ק ירושה"ו בש"א לח' מנחם דש' עת"ר

הלעיר	הלעיר	הלעיר	הלעיר
משה אהרן טאג'יר	**יצחק לבטון**	**אברהם עזריאל**	**חיים דוד סורנאגה**
ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט

(מקום החותם)

הנה כאשר חפץ ד' הצליח ביד הרבנים כמוה"ר **מנחם מענכין היילפרין** הי"ו ומעלת הרב כה"ר **רפאל** ב"ר **דוד אפרימא** הי"ו ומע"כ הח' כה"ר **משה** ב"ר **דוד אליגולא** הי"ו, ומע"כ הח' כה"ר **משה חיים** ב"ר **מאיר מנשרווי** הי"ו להדפיס שנית את הספר הקדוש **„עץ חיים"** המקובל מקדוש ה' מכובד ארי' דבי עילאי, הר"י זצוק"ל, עם כל ההוספות וההערות שנדפסו זה מכבר בווארשא ואחרי שהראשונים מהיוצאים לאיר הדפיס בשכבר הימים כבר ספו תמו ואזלו לעלמא, מה מאד ראוי להחזיק טובה וברכה ולגמור עליהם את ההלל להרבנים שי' הנ"ל אשר הגדילו לעשות להגדיל תורה, ולהפיץ טהרה, וקדושה בקרב כל ישראל, ולהיות כי ידוע לנו שטלבד רוב עמלם ויגיעם במלאכה הקדש הלזה נשקעו בחובות רבים עד אשר עלתה בידם לברך על המוגמר להוציאו לאור מבית הדפוס כלול בהדרו כאשר עיני הקורא החזינה מישרים, וכבר ידוע מדברי חז"ל שחששו מאד למינקט שיקא בפני ת"ח ומכש"כ שלא יהיו שלוחי מצוה נזוקים לגרום להם היזק חו"ש, לעשות מעות'הם אנפרות, לזאת הנני מצטרפים להסכמת אחינו הרבנים הבד"צ דקהלות ספרדים שליט"א, שהם התחילו בהצלה תחלה, לגדור גדר בפני עושי עולה ומשיגי גבול, ומכאן אזהרה לבני ישראל, בל יעבורון ובל ישובון לשלוח ידם ולקחת גם מ„עץ החיים" ולהדפיסו כמהכונתו עד תום זמן המוגבל הנ"ל. ובודאי שארית ישראל לא יעשו עולה, וכל השומע לדברינו ישכון בטח ושאנן, והעוזר ומושיע להר' שי' הנ"ל יהי' כמעין הנובע, וכעץ שתול על פלגי מים, נטוע.

כעתירת הבד"צ דפעה"ק **ירושלם** ת"ו החותמים לכבוד התורה ולומדי' ביום ו' עש"ק, לסדר בקשתם משם את ד' גו' ומצאת, כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך. י"ד סנחם אב שנת העת"ר

נאם **משה נחום וואללענשטיין**

ונאם **צבי פסח במוהרי"ל פראנק**

ונאם **חיים מענדל** ספרא דדייני

(מקום החותם)

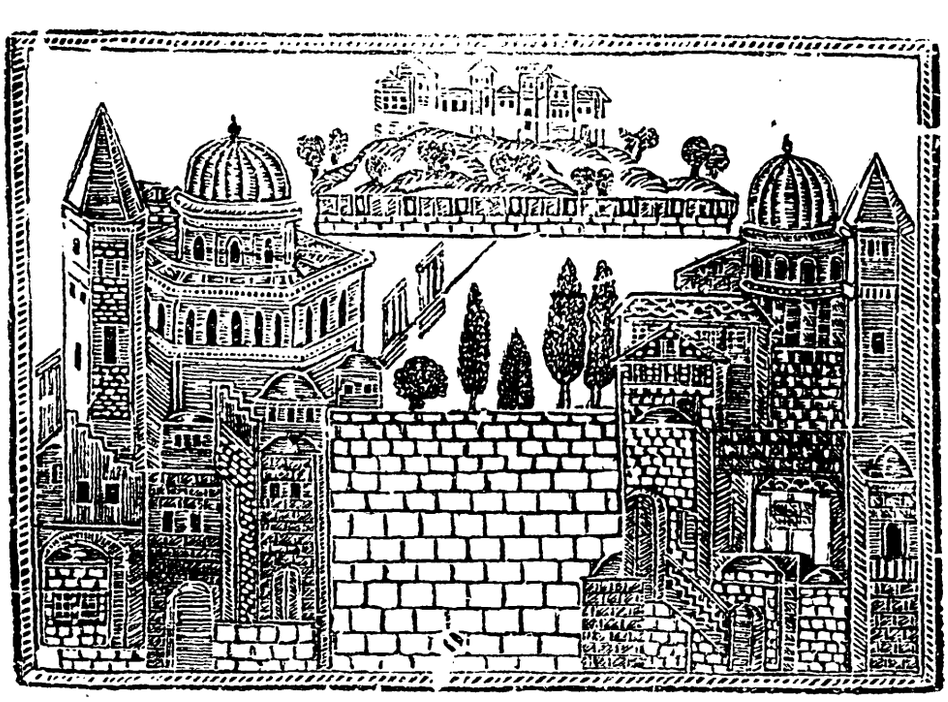

הקדמה

ר"סיד ה'שורש ה'מחיל ו'הגלגל, הוא אור המבהיק א"ס כ"ה אשר לימלס אורו, ויעב האילן המלין ומפרית פרחי
שושנים, הגלגלים והגברלים והילורים והנעבים, העולמות העליונים והתחתונים, בפנימיותם וחילוניותם, אורו
עליהם הופיע, אשר מתחת לארץ ואשר מעל לרקיע, מקבלים ומוקפים האור ממני, מכל עבר ופינה, בסדר המעלות,
מעלה ע"ג מעלה עליונה ותחתונה ותיכונה, הילן הנעוע הזה ומשלח שרשיו פלרותיו ולנלגיו וענפיו למינהו, הביטו
אליו ונהרו, פרשו עליהם עננו, בפרוכת המסך בכמה מסכים להסיג את האור הזך והנבחר, הגלגל ממנו עמוק עמוק
מי ימלאינו, אין לפרטיו קץ וסוף הנעוע דומה לשורש אין קץ ותכלה. בו נמלאו אלפי ורבי רבבות עולמות עליונים
ותחתונים שרפים וחיות ואופנים, מי יבוא עד תכונתם, מי יגיע לחדרי משכיותם, ומי יסיג בעמק מבוכתם, מים
עמוקים, דברים עתיקים דברי קדם המה דברים המלודקים, סתומים ותתומים, אפס יתוהו כי לא ידעו מה הוא, עין
שכל לא תביטנו, שרשים העומדים ברומי ס' עולם, מן העולם ועד העולם, ומי חכם ויבין את זאת! אמנם האדם
הנעלה על הכל המתחברים בו שני הקלוות גשמיות ורוחניות בו הכח והיכולת להשכיל ולהבין דבר על בוריו, לב אדם
יבין דרכו לעלות דרך הסולם להשפיע אליו רוח חיים חיים נלחיים חי עולם מעלה ע"ג מעלה. להתחבר עם שורשו באור
הגניז לפני לפנים עם שרפים ואופנים לקבל האור הקדוש לזכך את החומר שלו לדמות לורה ליולדה, על ידי החדילות
בתורת ה' ובמלותיו לעובדה ולשומרה, כה ימלא תרופה ותעלה. לשמור הדרך **עץ החיים**:

עץ חרז חרזי הלבנון הרמים והנשאים, מפיקים זיו ומלא ס, התנאים והאמוראים, ברוח בינתם, ועילם קדושתם, קדשי
קדשים, הנחלבים מאישים, נדולים לדיקים, ויחזו את הלנקים, המה רחו את המרחות הנפלאות והנורלות, וילכו
בדרך נכוחה, בחרם נכוחים, ויהנהלו על מי מנוחות לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, להשביע את נפש בלחלחות,
נגלו להם תעלומות חכמה, סולם מולב ארלה וראשו מגיע השמימה, כב ד ה' עליהם נגלה! וילפנו להם לנפשותם, בתוך
לבותם, כמה שרשים והקדמות לשונים ומתומים בכמה חותמות, דברי חכמים יחידותם, נשאל לחכמים ולא פירשוהו,
אוזן ששמעה לא תביטנו, הרואים אשר ראו כן תמהו ודברי קודשם מתוך להבית אם בתם להבה, באשר הי' דורשים
בחעשה מרכבה, ולא נמסרו הדברים כי אם לזקן ויושב בישיבה (כנו' בתלמוד במס' חגיגה בפ"ג ובזוהר מדרש הנעלם
בעת פטירתו של ר' אליעזר הנדול) דור דור ודורשיו, דור דור וחכמיו, המשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, אין אים מהם
משמיע, ומי הוא יגלה הרזים כולם בשתר המדרגה, ומאז נסתם כל חזון, ודבר ה' היה יקר גיא חזיון, יושב בסתר עליון,
מאור נעלה. ולב טוב אשר נכספה נפשו להבין ולהשכיל לרוות למאוגו מהמים העמוקים בפנימיות והמשפטים והחוקים,
הכל ממנו נעלם ועלמות אין מספר, עד יערה עליו ה' רוח ממרום רוח הקודש אשר יזהיר עליו נר ה' יאיר לו בהילו,
אז יעלה במעלות דרך המסלה, לטעום פרי **עץ חיים**:

עץ החיים בתוך הגן, גן נעול לחיתי כלה, בתורת ה' היא העולה, אדוכה בכל ושמורה, אדוכה מאדן מדה ורחבה
מני ים, מי הוא אשר יוכל לשוט בעומק הגלים בנבכי הים, מי יוליא לאור תעלומה, אשר מעיני כל חי נעלמה,
ומי יעלה לשמים בדורות הלו דורות האחרונים, וביותר עם הנבחר הנרודים והנפולים בגולה. כמ"ש (איוב) אלהים
הבין דרכה והוא ידע את מקומה, וראם החכמים המודיע מוסר וחכמה, הטוחן לפתאים ערמה, לנער דעת ומזמה,
במשליו הנעימים לא יערבם כלי פז ואחלמה, שהמע"ה אשר נתן לי ה' מדע וחכמה, ההוא אמר אמרתי אחכמה והיא
רחוקה ממני ספונה ותתומה, א"כ ונחנו מה, הנמנע ממנו השכל ומדע אין תבונה ואין חכמה, ומי הוא היודע תוכן
חוקי העולם ומשטריו תכונותיו והנהגותיו, ואופני נלנלי סביבותיו ותקופותיו בעולם הכדור הקטן, אשר היא כנרגיר
מרדל הקטן ארץ נגיה, וכל פתחי שעריה, הולדותיה ומובאיה! כי אם האל אשר יסדה התולה ארץ על בלימה, אף
מעולם לעולם הנלנלים התמונות והכבבים, אשר בשמים ממעל, נבוה מעל נבוה ונבוהים עליהם, ואין בלשוניו מלה.
גם ברעיון גם במחשבה, ומי הוא היודע ילירת האדם מזגו והרכבתו ותכונת אבריו וגידיו מיתרי קרביו ובליותיו
ואופניו המיוסדים במשטר נכון בשמים מעלותיו ונשמת חלק אלוה אשר היא מאירה בחדרי משכיותיו, מה מהוהה, מה
זיוה, מה הדרה! ומאין תחלא ומאיזה מקום נחצבה, ומה כח פנימיות מעלתה, מאיזה עולם ומאיזה בחינה, אם
מהעליונה או מהתיכונה, אין חכמה ואין תבונה לנגד ה' אשר ידיו כוננה. גם אלה לחכמים מתי סודיו הכל מהם
נעלם, פליאה דעת מהם נשגבה לא יוכלו לה. נפלאים מעשי ה' כי מורא הוא, זה אלי ואמונו, אלהי אבי וארוממנהו,
הוא היודע הוא הנועע, הוא המרכיב, הוא הסובב והמקיף מבית ומחוץ, מראש ועד סוף, הוא הממלא ים מאין, הוא
מקור החכמה והמדע, אשר האציל מחכמתו כמ"ש אלהי עולם ה' אין מקר לתבונתו, ומה נעמו מאמר החכם הנדול
המשורר (ר' ידעיה הפנינו ב"ר אברהם בדרש" המכונה בנהנוגים בספרו העהור שמים לרוש) וז"ל בתבונתו והוייתו! ואולם
נדע היוהך נמלא, זה חלקנו מכל עמל ההשתכלות ויגיעת ההשקפה לבד בהשנת הלא שוליות ילבש לדקה מבקר
בהכלך! ובהבנת הרחקות יקרב אים להשתחות לך, ואיך יעלם מליאותך עם נודל פירסום פלא מעשיך והנלותם, ואם
תכלית הראותם מחייב לנו העלמם לקילוריו, לא בכל זאת נחדל להכיר נדלך כי חוזק הסתרו יעיד עליו למקלרים, כמו
שיגלהו חוזק הראותו למשיגים כמו העטלף אשר אור יקרות לא ראתה עינו למולשת כחו וחוסו והוא בהכרת מלייר
חוזק גילון השמש אחרי היותו בורח ממנו כמו שיליירהו הנשר ליור אמיתי ברוב התקרב אליו להתענג בזיוו, ואם שני
מיני הליור אין ביניהם הדמות ע"כ לשונו העהור:

ובחסדו הנדול הופיע לנו אור יקרות, להבין ולהשכיל נמו אורות, הנסתרות לה' אלקינו, מלילים אור מן החרכים,
לאנשי החומר היושבים במחשכים, להחכיל ולידע מעט מן המעט, בשרשים העליונים בה נדע כבוד ה'
והדר מלכותו, כי מי יוכל לבוא עד תכונתו, ומי ימלל נבורותיו וישמיע תהלותיו, המעט מן המעט אשר ידענו, מה דמות
תערוך אפילו כבילת הנמלה אשר היא קטנה, מנלנל העליון ידיעתינו היא יותר קלרה ולעירה, נגד
רזי התורה אשר נרמזו בחדרי משכיותיה ולפיונות סתריה, והם היו לנו לעינים, להאיל עלינו מרוחו רוח קדושה
וטהרה, ירלת ה' היא טהורה, לשמור את משמרת התורה, לאור באור פני מלך **חיים**:

עין שהול על פלגי מים, המאיר לישראל כאור השמש בחלי השמים, רבינו הנדול **מהרח"ן** זל"ל אשר ילק מים
על יד רבו האלהי הקדוש שקידשוהו שמים, קדש הקדשים, כשרפים ואישים, דלה דלה מים מבירות עמוקים,
בהקדמות שונות מרוב רבי רבבות, ואמרות ה' אמרות טהרות, הנלות לנו, וינל את עינינו בפרחי שושנים, בדברי
קודש הנעלמים, דבר שנעלם מן העין, זאת התורה היא העולה. בה נשכיל היושר והאושר ישרים דרכי ה' בספר
הקדוש והטהור, הנוכחי הנשנב והנעלה, ספר **עין חיים**:

הקדמה

עץ עבות, ענפי הספר הקדוש הזה והקדמותיו נסבכים זה בזה כשרשרות זהב אשר מלפנים האירו ברקיו תכל בין הקדושים אשר בארץ, מ"ס עד יס ומנהר עד אפסי ארץ, בין עמודי יסוד הדת גבורי כח גודרי גדר העומדים בפרץ, ויזרח זיו זוהרו על מכבש הדפוס כמה גדולים מעשי הצדיקים והישרים והתמימים, ועד דור אחרון ספו תמו, רבים ישוטטו את דבר ה' ולא ימצאו, ואור פני זוהרו לא רוצו באלה הדורות כולם, והמה גלאו לשתות ממעין מימיו באר מים **חיים**:

עץ טוב למאכל ותאוה הוא לעינים, המוציאו לאור אשר עמד בכל עוז ותעצומות, להרים מכשול מדרך עמי ולהגיה ולסקל כל אבן נגף, ולסלול מסילה ישרה בדברי קודש הנעלמות, בכמה פירושים וביאורים שונים, מהרבנים הקדמונים והאחרונים, אשר היו בדפוסים הישנים, אשר שמו במעמקי באר מים ובנהר פלגיו, ויבלו בטוב ימיהם, בטוב נעימות דבריו, ומסרו נפשם ורוחם לבאר כל סתום, אשר רחו בחכמתם, ואשר שמעו מרבותם לא יעפו ולא יגעו בהקדים כל כוחותיהם וכל עצמותיהם להסביר הדברים לכל הבאים אחריהם וזאת תורת העולה:

הלא הוא האחד המיוחד, הרב התורני המופלג בנגלה ובנסתר, בכתב פז לא יסולה, כל רז לא אנים ליה, בקש"ת **מנחם מענבין היילפרין** שליט"א, יאות לו השבח והתהלה. וכל העם מקלה בראותם הספר המוכתר, ויעלו לפני אלהים וישיבו בשמחה, ובסדר דבריו מלאו משאת ותרועה, ויעלזו חסידים כי מלאו להם קורת רוח, להבין דברי קודש וימצאו להם מנוח, בכל חדוה ולהלה. ועתה גם אלו ספו תמו, לזאת אנחנו לעירי הלאן קדשים ארבעה מעיני לבת החו"מ אזרנו כגבר חלצינו, ובכל עוז שנסנו מותנינו, בכל עמל ותלאה, להוציא לאור נטע **עץ החיים** עפ"י סדר ומסדר דפוס הקודש לזה ויהי ה' לנו לעזרה שהמציא לנו כסף בהלואת חן וחסד מיראי ה' וחושבי שמו אנשי החסד והרחמים אנשי הצדק והשלימות והיושר יעלם ה' פעולם ותהי משכורתם שלמה לישרים באוה תהלה:

ובכן יעלה וירצה וירצה לזכרון לפני ה' פעוליו ויגיעתינו לעילוי נשמות קרובינו ושאר בשרינו אשר היתה מנוחתם כבוד, הלא המה בן יכבד אב האיש השלם במעלות ובמדות אשרי איש ירא ה' ההולך בדרכיו מר אבי עט"ר כש"ת **דוד ן' יצחק אפרימא** ומר אחי הנפטר בקיו"ש בידי זרים אכזרים **גבריא, ן' דוד** וכן אחותי **חיים ן' שמואל ג'אנא** והבנים הצעירים האמונים עלי חולע הבן הבכור **משה** ואחיו **אליהו** **ויצחק חיים ואברהם** ואחותם **יוכבד** ואשתי אם הבנים **שרה אפרימא** נ"ע תנצב"ה:

גם מעלת האיש הנכבד בתורה ובירא ה' היא אולרו כש"ת **דוד ן' ר' ישראל אליגולא** ובנו הבחור המר והנאנח עודנו באיבו בימי עלומיו ן' י"ח שנה כש"ת **ישראל** ובנותיו נשים היקרות **שרה ואסתר** תנצב"ה. גם זכרון למנוחת האיש הנכבד היקר והנעלה דרכו דרך ישרה כש"ת **שלום ן' דוד אליגולא** נ"ע. גם זכרון למנוחת נפש, האיש הנכבד היקר והנעלה, ירא את ה' מנעוריו, אשר נעדר במבחר ימיו, והיתה מנוחתו כבוד, כש"ת **בנימיי ן' ר' שלום** מיכאילא תנצב"ה. גם זכור נזכור למנוחת נפש התלמיד הנעים **עמרם מנחם אליהו** ואחותו **חי' שרה** יחד כולם בגל שדי יתלונו יעלרו כח לעלות אל מקום מנוחתם ויעתירו בעדינו ובעד כל משפחתינו לפני שוכן מרומים על כל ברכה ותהלה באחרלות **החיים**:

עץ טוב פרי האנשים השלמים אחנו אשר עמדו לעזרינו באיזה נדבות בנדבת לבבם הטוב הלא המה מעלת הגביר המרומם והמפואר בישראל יתפאר האדם המעלה מראשי וקציני עיר תהלה **כותאיס** יע"א כקש"ת **שמשון ן' סי' המנוח שלום יעביץ** יל"ו אשר נדב לבו סך מה לסיוע ההדפסה לעילוי נשמת בנו חמדת לבבו עודנו באיבו קראו רבו במנוחה עליונה שם תהיה מנוחתו בגן עדן עליון בנוה אפיריון תנצב"ה האיש השלם והיקר מרגלית טובה ואבן יקרה כש"ת **מיכאל ן' יוכבד** נ"ע זכות הרב **האר"י ומהרח"ן** תלמידו וכל לדיקים והחסידים זל"ל יהיה למגן ולינה למור אביו ולבניו ולכל בני משפחתו רעים ודודים יגדלם ויגטלם ויגשאם על כל מעלה אמן: **הטור** הב' המשכיל והנדיב הגביר המרומם אור יומם רל"ו כש"ת **יעקב ן' אברהם ישראלא** ובניו היקרים והנעימים סי' **משה ואברהם** יל"ו. **והטור** הג' לשם שבו מה יופיו ומה טובו כש"ת **ישראל ן' משה מיכאלה** יל"ו ומב"ת נות ביתו מ' **דבורה** אם הבנים היקרים והנעימים **שבתי משה ואברהם** יל"ו. **והטור** הרביעי האיש השלם הולך תמים ופועל לדק בדרך הישר והטוב, כדיב לב ולב טוב ה' ימלא משאלות לבו לטובה רל"ו כש"ת **מיכאל ן' יעקב קריחילי** יל"ו עם רעיתו אשת חיל מ' **נאנא** ת"ס גם אשור גלוה עמם לברכה ן' אחיטוב החה"ם בתורת ה' חפצו כה"ר **מאיר ן' גבריאל קריחילי** יל"ו יגדיל תורה ויאדיר בעזר אל אדיר אמן:

גם זכור אותו האיש לטוב חכם לב ואמין כת החה"ם כש"ת **חיים יעקב ן' המנוח אברהם מארדכייא** יל"ו אשר הריס תרומה לה' לריח ניחוח לעי"ן אשתו הנפטרת בקיו"ש וביסורין קשים ומרים מ' **שמחה** בת **צפורה** תנצב"ה. ואשת חן תתמוך כבוד ירא את ה' היא תתהלל יופי מכלל מ' **חנה** בת **דוד זאנייא** ת"ס בנדבת לבה מפרי ידיה ותהי לעזרה לעי"ן בעלה **אליהו ן' שלום מיריא** תנצב"ה יחד כולם שנים יאריכו וזכות רבינו **האר"י ומהרח"ן** תלמידו יגן עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עמהם אמן:

ועתה באנו אנחנו המשתדלים בהדפסת הספר הנחמד הזה, אליכם אנשים נקרא, וקוליכם אל בני אדם, חוסו לנו לעזרה, אנשי החסד והרחמים, אנשי חיל ירא אלהים, אנשי אמת והצדק, המתנדבים בעם, לקבל את הספר הלז במחיר טוב ובלב טוב אין כמתנת ידו, בכל כחו ומאודו, לזכות את הרבים לרומם את ה' ולעובדו, כי על ידי הלימוד בספר הזה כשמו כן הוא **עץ חיים** לגוף ולהנשמה לנשת אל הקודש פנימה, לפני אלהי עולם ה' אשר לו יאתה הגדולה והממשלה. כי הכסף הנדבות אשר קיבלנו מהאנשים הנזכרים אשר ניקבו בשמות, לא הספיק לנו בערך ההוצאה, אפילו שנים ממאה, לזאת אל תעלימו עין מלפרוק מעלינו, עול המשא אשר העמסנו על עצמנו, בכמה חובות אשר השתרגו על צוארינו זולת היגיעה אשר יגענו, בכל לבבנו ובכל נפשנו ובכל מאודינו עזרנו בשם ה' עושה שמים וארץ, ברוך ה' יום יום יעמס לנו האל ישועתנו סלה. ברוך מרחם על הבריות, ואין הקב"ה מקפח שכר שום בריה, ומשלם שכר טוב לברואיו, וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו, להיות לנו זכות המלוה הזאת לגינה ומגן, ממלך עוזר ומושיע ומגן, להגן בעדינו ובעד בנינו וכל השוכנים באהלינו: הלא המה נשים יקרות, האשה הלמעה המפורסמת מ' **רעלייא** תחי' בת מו"ה **אליקים קראוציק** נ"ע עם ש"ב היקר

מו"ה

הקדמה

מו"ה **ישראל גורעוניץ** שנתנה נדבה על הדפסת הספר הק' הזה הש"ת יעזור להם באריכות ימים ושנים ובבריאות הגוף אמן:

גם יזכר שם אשת חבריו מו"ה **מנחם מענכין** אשת חבר הרי היא כחבר הכ' הלנועה מרת **חנה שאשע** המי' בת ר' **ישראל** נ"ע. גם אביה ר' **ישראל** בן **נתן** נ"ע ויולדתה **שרה דבורה** בת ר' **שמואל** נ"ע:

גם יזכר שם אחותה הלנועה מרת **חיה ציבייע** נ"ע שנתנה נדבה על הדפסת זה הספר הקדוש בשכר זה תהיה נפשה צרורה בצרור החיים עם נשמות הצדקניות שבג"ע:

גם יזכר לטוב ה"ה בנו יקירו המופלג ויר"א מו"ה **אברהם אלי'** נ"י ע"ם כל אשר לו גם בנו היקר מו"ה **זאב וואלף** נ"י ע"ם כל אשר לו וע"ם בנו היקר מו"ה **צבי הירש** נ"י ע"ם כל אשר לו:

ועל טוב יזכר שם האשה הכ' והצ' מ' **חנה** בת **שרה** אם חבריו, ובניה הנעימים כה"ר **מיכאל ושלום**, ובנותיה בנות יקרות מ' **רבקה וצפורה ושרה** מב"ת, ועל טוב יזכר שם הגביר המרומם אור יומם רל"ו כה"ר ס' **גבריאל** ן' **יוסף** אג'יי"א יל"ו, עם בנו היקר האברך **אברהם** הי"ו, ואשת חיל עטרת מ' **שמחה** אפרימא תמ"א ואם הבנים תשמח ותגל עם בנה הנעים **מאיר** בת עין יל"ו, עם אחיו הגדולים שני בני הילה"ר הבחור הנחמד והנעים **בן ציון חיים** הי"ו ואחיו הלעיר ממנו ילד נבחר ונעלה בן פורת **יוסף** פורת עלי עין, יחד שניהם יתומים היו מאין אם, ה' יגדלם לתורה ולחופה בחיי הוריהם, עם אחותם מ' **מרים** אשת **בכור אברהם** לוויניי"א ה' יפקדם בזשק"א, ובכלל הברכה תבורך מגשים האשה העדינה מ' **שרה** אליגולא מב"ת יפקדם ה' בזשק"א, בן מבורך לאביו ויולדתו מעלת הרב **מאיר** ן' **משה מנשרוי** יל"ו ורעיתו אשת חבר האשה היקרה והלנועה מ' **הצליחנה** יחי שמש לעד הוד והדר יעטרם גם עד זקנה ושיבה אלהים אל תעזבם אמן, ומברכתם תבורך אשה משכלת אשת חיל עטרת היקרה והלנועה מ' **מרים מיכאלא** תמ"א ובניה הנעימים **בכור בנימין חי** הי"ו ואחותו **שרה** אתה ה' תשמרם וכליגה רצון תעטרם כיר"א! כל הזכרים גדולים וקטנים, זקנים ושישים, אנשים ונשים, יבלו בטוב ימיהם ונאצליהם למיניהם, יאירו ויזהירו ככוכבים בהלם, עוד כל ימי עולם, ישישו וישמחו, וילילו וילמחו, בתורה ובירא"ה בעושר ובכבוד ובכתר שם טוב באורך ימים ושנות **חיים**!

עין השדה אנחנו המעתירים בפריסת כפים, נשפוך שיח לפני ה' אלהינו שבשמים, הנה זה העומד אחר כותלנו אנא הסתיר את פניך ממנו, עד אנא נשית עצות בנפשנו עד אנא ירוס אויב עלינו, עננו ה' עננו, מלכות בית דוד מהרה תצמח, יתן עוז למלכו וירם קרן משיחו, הביבה שופעינו כברא"שונה, ויועלינו כבתחילה. נראה ונחזה בבנין בית קדשנו ותפארתנו, ובראונך תרוס קרננו, לה' מגננו, ולקדוש ישראל מלכנו, בן ישי בראש ימלוך מלך עלינו, והיה ה' למלך על כל הארץ מלך חפץ **בחיים** כה דברי החותמים בצערך ירושלים המשתדלים והמתעסקים בהדפסה המעתירים ברוב ברכות בעד אחינו שבגולה ומברכים אותם בשם אלהים חיים אמן:

מנחם מענכין היילפרין יל"ו **רפאל** ן' **דוד איפרימא** יל"ו **משה** ן' **דוד אליגולא** יל"ו
משה חיים ן' ח' **מאיר מנשרוי** יל"ו

אמר מנחם מענכין היילפרין למען לזכות את הרבים מלאתי חובה לעצמי להעתיק מאמר נפלא והכרתי ממהרת"ו ז"ל שנמצא בספר **אור החמה** בפרשת ויקהל דף קנ"ג ע"א וז"ל:

והבן מפתח זה הכולל כל הקבלה האלהית להסיר מסוה העור והסגיאות מנגד עינינו והוא, כי הנה סוד העשר ספירות דאצילות, הלא כל ספירה וספירה מהם כוללת כל אחד עשרה אלפים או יותר יאין לנו בהם שום השגה ואין אנו יכולין לדבר בהם, אבל מה שאנו יכולים לדבר בהם וכל מאמרי הזוהר כולם כאחד אינם כ"א בספירת מלכות אחרונה והיא מתחלקת לי"ם שבה וכל אחד מהעשר שבה כוללת מעשר ספירותיה עולים לחשבון מאה, ויהפ"י שאמרנו שאינם אלא מאה הנה כל אחד ואחד כוללת לאין סוף ומספר אבל מה שיכנוס בחשבון ספירה בפני עצמה אינם אלא מאה, ואלו המאה דרגין הם מתלבשים בג' עולמות בי"ע. הג' נאצלות הם מתלבשים הכסא הכבוד העליון, עולם הבריאה, והששה שבו הנגלים ששים הם בעולם היצירה עולם המלאכים זכרים, והאחרונה שבה שהיא ספירת שבה העולה לעשר היא בעולם העשיה והוא סנדלפו"ן עולם החופים והם כולם נקבות, וכל מה שאנו מדברים הוא באלו המאה שהם עשר דמלכות כי הראשונות אין לנו בהם שום מציאות השגה כלל ועיקר ולקמן דף רכ"ו אבאר לך יותר ענין זה כי אין אנו יודעים בהם שום השגה והכל נקרא אין סוף יתברך, וספירת החכמה שבספירת המלכות נקראת פריסא שהוא פרוס כיריעה תחת א"ם שהם הע"ם עליונות שאין לנו בהם כלל השגה, ולכן נקראת החכמה נקודת פתח שהוא כעין רקיע פשוט, והכתר שעליה נקרא מחשבה עילאה כי הלא ג' ראשונות הם ג' מחשבות ג' מוחין, אבל הכתר נקרא מחשבה עילאה, וכח היורד מא"ס שהם ע"ם עליונות נהיר בכתר ונקרא נהירו דמחשבה עילאה, ויורד אותו כח הא"ס עד ספירת החכמה שבמלכות, ונחזור לענינו כי המלכות שבמלכות שהיא עשר התחתונית שבמאה דרגין כנזכר מלכות הרוכבת בעולם העשיה אינה בתוכה כאשר אמרנו כי אינה נוגעת בהם, אבל העשירית שבאלו העשר כולם היא המדרגה האחרונה שבמאה המדרגות זאת היא גבוה מהם שיעור זרת למעלה מסנדלפו"ן ונקראת הרומה מבוס שאינה בתוכם רק באחרונה מגייהו ופדי שלא יקחוה בפני עצמה הנראה פרוד ח"ו תמיד לעולם היא דבוקה עם מדרגת ל"ט שבה והיא הע' דעשר שלה ונקרא יסוד לגבי מדרגה התחתונה שבמאה ואלו השנים נקרא הרומה הרי ממאה והם לעולם אינם נפרדים אפילו בזמן הגלות כלל ועיקר, וזהו סוד הנקודה שאחורי הדלה, כי אין לך דלה ועניה מזו המדרגה התחתונה של המאה, וזהו היסוד אשר עליו נאמר ונהר יוצא מעדן, דלא אתפרים לעלמין ולא פסיק תדיר דוגמת נהר הביבה העליון, אמנם היסוד האחר אשר הוא היסוד אמיתי שבעולם היצירה שהוא המדרגת התשעים מהמאה והוא מדרגת הששים מן הו"ק זה לפעמים כביכול יש ביניהם בזמן הגלות איזה הבדל כביכול, ולכן הזהר בני, כי כל הזוהר נתייסד באלו המאה מדרגות של ספירת המלכות, ואל תזוז מזה, וכזה המפתח תבין כל דברי הזוהר מבואריים בתכלית הביאור, ואלו הי"ם שבמלכות הם דברות העולים למאה קולות והם כללות כל התורה שבכתב ושבע"פ, וכזה תבין איך בעת מתן תורה שניתנו עשרת הדברות בהם נכללו כל התורה שבע"פ כי סוד העשר דברות הם סוד כל המאה קולות הכוללים הכל ובהם הוא סיום כל האצילות מהרת"ו נרו עכ"ל עיין בסוף סד"ל להגר"א זצ"ל מה שכתב בענין זה:

הקדמת המסדר והמאסף את ההגהות וביאורים

אחרי אשר עזרני ה' לגמור את המלאכה ולראותה בנויה על תילה. הנני ברוב ברכה והודיה לשמו הגדול והקדוש על הזכות הגדול שזכני בזה. **ברוך שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה** לברך על הבוגמר מגמר מלאכת הקודש הלזו אשר לא נראה ולא נשמע כבושם הזה מעולם כי אין תמורה ואין ערך ליקר תפארת גדולת קדושת ספר הנפלא והנורא הנעלה והנשגב. הנערץ והנקדש. מקודש קודש הקדשים. ספר **הע"ח** אשר אנכי נותן לפניכם היום וכמו שהעיד הגאון החסיד בעל **השל"ה** שהוא חשוב כמו שניתן **תורת משה** לישראל (כמו שהובא בהתחלה ספר פע"ח. וכן בע"ח דפוס קראקע). והנה הגם שתה"ל יה' כבר רבו שנים והלכו דורות שנדפס ספר קודש הקדשים הזה כמה פעמים. אמנם אין לשער גודל מעלת יקרת ההוצאה הלזו על כל הקודמים לו באשר שהוא רב מאד כי הלא ידוע הוא כי מה נהדר היה העץ חיים אשר הדפיסו **גדולי חכמי ירושלים** ע"ה הוב"ב. בשנת תרכ"ו. כי הניחו אותו מכמה ע"ח מדפוס ומכ"י והוסיפו כו פנינים יקרים כמה וכמה הגהות מחכמי הרשים ונבוני לחשים מגדולי חכמיה. ונוסף על כולם ושקול כנגד כולם מה שהדפיסו בו וקבעו בו אור המופלא המאיר לכל הולם כולו הנקרא בשם **השמ"ש** שהוא ממרן הקדוש רבינו **שלום מזרחי שרעבי** זללה"ה זיע"א. והעיד שם הרב המופלא המקובל האלקי כו' כו' **ז"ר א** ז"ל. כי מי שלומד ע"ח בלא הגהות השמש הוא כמצות אנשים מלומדה באין מבין ואין יודע איזה דרך ישכון אור כי יתבלבל ממעיין המביכות כשיכור בלב ים (עיין שם בהקדמתו) ולא הספיק להם בדברי השמ"ש לבד אלא שהדפיסו עוד בסופו כל ספרו הנורא **רחובות הנהר ונהר שלום** כולו אשר כל רואיו משתומם ואומר נריך חכם הרזים [כי הנה ידוע הוא שכל דברי האר"י זללה"ה. הרי עמוקים ורחבים מני ים ועכ"ז הנה כל דבריו הם רק בכללות ובכללי כללות לבד, אלא שבמעט מקומות מרמז לנו שכמו שהוא בכללות כן הוא ג"כ בפרטות ובפרטי פרטות. אבל לא זכינו לדבריו שידבר בזה באופן עניניהם בפרטות (איך שהם) אלא רק מעט מזעיר, וכן הוא ידוע ג"כ שכל דברי האר"י ז"ל עם שהדרושים מתרבים והולכים עד אין סוף עכ"ז אין דרוש ודרוש שלא יהא לו שייכות וקשר עם כל הדרושים כולם אך לא היה לנו פתח פתוח בזה איך לקשרם ולייחדם לעשות כולם יחד לתורה אחת עד שבא הרב רבינו הקדוש אור המופלא המנורה הטהורה מהר"ש שרעבי זללה"ה בספרו רחובות הנהר ונהר שלום ובתשם וטחנם ובללם בשמן זית זך שהוא חכמת השם אשר היה בקרבו וגילה לנו כל אופן סדר תהלוכות כל הפרטים והרכיבם וייחדם זה בזה וזה בזה ועשאם לתורה אחת ממש בעמקות נפלא ונורא מאד מאד, ברוך חכם הרזים] והנה כל הפאר והשבח הזה ישנו ג"כ להע"ח מדפוס ירושלים אשר משנת תרכ"ו ואמת הוא כי מה נהדר הוא לתפארת ולתהילה לכל מי שזכה להגות בו וראוים הם המוצאים אותו לאור שיחוקו לשם עולם ולהלוך ולהדבק בעץ החיים בארצות החיים סלה, ועתה נבואה נא ונראה כמה ככרין דנרר להספר עץ חיים הנוכחי אשר אנו נותנים לפניכם היום, כי הנה כל הפאר והמעלה, והשבח והתהילה, אשר בהע"ח דפוס ירושלים הנה ישנם כולם ממש גם בהע"ח הזה כי הדפסנו את כל ההגהות כולם הן קטנות הן גדולות כל הנמצא שם בלי חיסור אות ונקודה כלל וכלל ח"ו, וכן כל דברי השמ"ש כולם. וכן כל הרחובות הנהר והנה"ש כולו, הכל הדפסנו בשלימות ממש כל הנמצא כתוב בהע"ח לירושלים, ולא זאת, אלא שעשינו תיקונים רבים גם בהמלאכה שלהם ג"כ, והיינו, כי הם הדפיסו כל ההגהות וכל דברי השמ"ש בפנים הספר נופה בתוך דברי האר"י זללה"ה בעצמו (אלא שעשו מוקפים בחצאי לבנה על כל הגה"ה והגה"ה) אבל אנחנו ראינו שאין ראוי לעשות כן כלל כי הוא גרם בלבול גדול להמעיין [כי בעת שעיונו טרוד להבין דבר הרב זללה"ה מוכרח הוא להפסיק עיוני ולהסתכל ולברר מה שהוא דברי הרב עצמו ומה שהוא שייך להגה"ה] ולפעמים נפסק גם שורה אחת לשתים ולשלוש ע"י ריבוי הגהות אשר שם, והוא בלבול גדול כידוע, ולכן בררנו ולקחנו את כל ההגהות וכל דברי השמ"ש והעמדנו אותם במדור בפנ"ע ההגהות בהגהות וביאורים, ודברי השמ"ש במקום בפ"ע, הכל באותו העמוד נופה ובציוני אותיות על כל אחד ואחד כאשר עיניכם תחזינה משרים, וכן כל השמטות וריקונים אשר נמצא בע"ח דפוס ירושלים בסוף הספר כמה וכמה דברים, העמדנו כולם מה ששייך לפנים בפנים, ומה ששייך להגה"ה בהגהות וביאורים, כל אחד על מקומו, וכן גם כל הגהות **מהרחיו** עצמו וכן הגהות **מהר"י צמח** אשר בפנים הספר העמדנו אותם ג"כ ברווח והפסק שלא יתערבו הגהות עם דברי הפנים כלל וכלל, וזה הוא מה שראינו לתקן גם במלאכת הע"ח אשר לירושלים נופה, אמנם לא הספקנו לנו בכל זאת אלא באשר שרצה הקב"ה לזכות את ישראל וחפץ למען צדקו להגדיל תורה ולהאדירה העיר את לבבנו ברוב רחמיו וחסדיו למען שמו יתברך ונתן בלבנו להוסיף עוד שפוני טמוני אור יקרות ולגלות עוד גנוזי נסתרות רבות והיינו כי הוספנו ספר יקר הערך ויקר המציאות (אשר כמעט לא נראה לעולם במדינתינו) ספר גדול בכמותו ועוד יותר באיכותו והוא ניהו הספר יפה שעה פירוש וביאור על הע"ח בעומק הבנת הפשט וכן מקשה ומהרץ מפרק הרים ומשבר סלעים בפלפול עמוק בחריפות ובקיאות הרבה מאד והוא לאחד מגאוני חכמי ספרד המקובל האלהי רבינו החסיד כמהור"ר **שלמה הכהן** (בעל המחבר ס' **יפה שעה והוראות שעה** על שער הכוונות וס' **שעת רצון** על הזהר ותיקונים וספר **מזל שעה ושעת הכושר**) והדפסנו אותו כולו בפנים בציוני אותיות על כל דיבור ודיבור, עוד זאת יתירה עשינו לקיים מאמר החכם מכל האדם ביום טובה היה בטוב ואמר עוד כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה וראינו להוסיף עוד מרגניתא יקירא דלית לה טימא, והיינו כי ראינו בספר **אמת ליעקב** הגם שהיה בעצמו אדם גדול (כמו שהעיד ספרו עליו) עכ"ז כמה הרחיב להשתפך נפשו ברוב הלל והודיה להש"י על שהמציא לו קונטרס אחד מהרב החסיד המקובל האלהי כמהור"ר **דוד מאנאר** זללה"ה נקרא בשם **חסדי דוד** והוא קיצור מרוב עניני ע"ח ע"ד סימנים קצרים בלשון צח ונאה ובמועט מחזיק את המרובה וכמו שהרבה בעל אמת ליעקב לדבר בשבחו בההקדמה אשר עשה עליו, וטרח והדפיס אותו בסוף ספרו, וכאשר שגם הספר אמל"י אינו מצוי במדינתינו כלל ללמוד הקונטרוס חסדי דוד אשר בו, ולזאת ראינו כי טוב ויפה הוא מאד להדפיסו בסוף הע"ח ג"כ, כי הוא קיצור מהע"ח ושייך אליו והדפסנו אותו כולו ככל הנמצא כתוב בסוף ספר אמל"י והוא הוספת שבח על שבח ואור על אור לאור ולילך בעדן גן אלהים להאחז ולהדבק בהע"ח, ואחר כל זה הנה הצליח הש"י גם בידי ע"ד שאמרו קרב לגבי דהינא ואידהן ומצאתי גם אנכי איזה מקום להתגדר בזה, והיינו כי נמצא ת"י הע"ח (כתב יד) של החסיד המפורסם **מהרא"ז** מהוראדנא ז"ל בעל **יסוד ושורש העבודה** ומצאתי בו נוסחאות שונות והגהות יקרות הרבה מאד עד ערך שמנה מאות ולקטתי אותם כולם והדפסתי אותם בהגהות וביאורים שלקטתי, עוד היה הש"י עמדי ללקט פנינים יקרים וחידושים רבים מהספר היקר והנפלא ס' **שמן ששון** (לאחד מגדולי חכמי ספרד) על הע"ח אשר הוא גדול מאד בכמותו ועוד יותר באיכותו ולקטתי ממנו הקיצור מענינים רבים שבו, וכן עשיתי עד"ז ללקט איזה ביאורים והגהות גם מהספר אמת ליעקב ואת כולם הדפסתי אותם בהגהות וביאורים על שמו והוא תועלת גדול לדעת כי הם כמעט ביאור על הע"ח. גם הוסיפתי להדפיס הקדמת מהרח"ו מספר שער הקדמות שהוא חלק ראשון מהשמונה שערים והוא הקדמה נפלאה ובאריכות גדול והש"י יודע גודל יגיעתי בזה ובפרט לגודל טרדתי בתהלוכות כל ההדפסה

אשר

הקדמת המסדר והמאסף את הדרגהות וביאורים

אשר היה מוטל עלי וכן ללקט הפנינים היקרים מספרי המקובלים עד אשר בכל כחי עבדתי את המלאכה הזאת, ולולא חסדי הש"י עמדי לא היה באפשרי לעשות כל זאת [ועל טוב יזכר שם זוגתי הצנועה מרת מרים תחי' שחסה על בריאותי (הדלה ל"ע) ועזבה כל כלי ביתה תחת השגחת אחרים וישבה עמי להשגיח על בריאותי ועבור זה עשיתי מלאכתי בלא שום טרדה בעזהש"ת ומשכורתה תהא שלמה בזה ובבא]. ויהא רעוא שיתקבלו דברי בעיני כל חכמי לב ואזכה בזאת להדבק בשמו יתברך כל הימים ולזכות את הרבים עוד ועוד ולאור באור פניו סלה, עוד הוספתי בו איזה הגהות יקרות על הע"ח אשר שלח לי ידידי הרב ה"ג חו"ב מקובל אלהי כש"ת ר' **שלמה** בר' **חיים חיקיל** שליט"א ממה שחנן אותו הש"י והדפסתי אותם ג"כ בהגהות וביאורים על שמו (בשם הרשב"ח) עוד זאת יתירה עשה כי הנה הקונטרס חסדי דוד היה חסר ומשובש הבנה מאד והוא שליט"א הגיה אותו כולו ועשה אותו בסולת נקיה כיד ה' הטובה עליו, וכל הגהות שבחסדי דוד הם ממנו השייך לפנים העמדתי בפנים בחצי רבועים ויש מהם שהעמדתי אותם על הגליון, גם היה השם יתברך עם הרשב"ח הנזכר ושלח לי עוד כמה הגהות יקרות על הרחובות הנהר והנה"ש, כי יש ברחובות הנהר בכמה מקומות אשר הוא כמו קיצור (או חוסר) לשון והוא שליט"א הגיה אותו ותקנו על צהיו"ט וגם כתב באיזה מקומות כמו תוספות ביא"ר כיד ה' הטובה עליו, ואת כולם העמדתי אותם כל אחד על מקומו וקראתי אותם בשם **הי"ר שב"ח** כשמו ושם אביו שליט"א ועבור זה יהי הש"י עמו לחוננו ולהאיר פניו אליו סלה:

ואחרי הציע כל יקר תפארת מלאכתינו אשר יתברכו בו כל רואיו הנה ראינו לדבר עוד בזה באיזה שיחה קלה (למלאות רצון רבים ושלימים אשר בקשו מאתנו להראות הדרך איך לכנוס בדרך עץ החיים), באשר שראינו שרבו המשקקים לכנוס לפני ולפנים אל היכל הקודש פנימה (כי באמת רק בזה הלוי כל תקות חמדת ישראל כידוע מכל קדושי עליון הבאים בסוד ד') אלא שסגר השער לפניהם באין יודע היאך לכנוס. ולזאת ראינו לפתוח השער כמעט. להראות בדרך הקודש לכל הראוים לזה. וראשונה הנה נאמר. כי האמת הוא שהגם שכתר תורה הוא מופקר לפני כל שכל מי שנוטלתו הולמתו: אמנם ידוע הוא כי זה הוא רק בחלק הנגלה לבד שבזה כולם שוים בחיובה. אבל לא כן בסתריה וצפוניה שהוא כל חלק חכמת האמת. הנה לא ניתן החלק הזה לא לנערים ולא לשוטים ולא לבורים ולא לריקים ומכ"ש לרשעים ח"ו דהרי לכך נקראת בשם סתרי תורה כידוע והיא מסתרת א"ע לפני כל הרחוקים ממנה וזה הוא באמת הסבה מאת ה' מה שבספר הע"ח הנורא הלזו נסדר בתחילה כמה פרקים ודרושים אשר היו ראוים להכתב באמצע או בסוף כי הוא על דרך נעו מעגלותיה לא תדע וכדי להרחיק את הרחוקים שלא יטול את השם כל מי שרוצה. אמנם באשר שראינו שבכל דור ודור וכמעט בכל שנה ושנה מתגלית החכמה הזאת ביותר (כי כשם שיעודת חמדת ישראל מתקרבת בכל יום כן היא מתגליתן כ"כ בכל עת ועת כי הם תלוים וב"ז כנודע) ובפרט בעיתים הללו אשר זכינו תה"ל יתברך לספרי ההסיד לוצאטי ז"לוכן לכמה ספרי קדש העומדים למשמרת הקודש להסיר ולהרחיק כל חלאת מחשבה רעה וורה ח"ו. ולזאת מצאנו עצמינו כמוחרים ומצווים לדחוק את עצמינו ולהראות בכל האפשרי איזה דרך ישכון אור שיכנסו בה כל הראוים לחזות ולראות באור ד'. ונתחיל ונאמר. כי מי שרוצה ללמוד את הע"ח יתחיל ללמוד מהיכל א' שהוא דרוש עגולים ויושר: כי כל שער הכללים הוא באמת שייך לסוף הספר כולו. וכן ראיני אותו מסודר באיזה ספרי ע"ח כ"י. והעיקר הוא רק מתחילת דרוש עגולים ויושר הראשון. וילמוד אותו כולו עד שער ג'. וידלג על השער ג' כולו. ויתחיל משער ד' פ"א וילמוד את החצי פ"א עד דרוש הר' גדליה אשר שם. ואח"כ ידלג גם על כל שער ד' כולו ויתחיל משער ה' מתחילת פ"א עד אמצע הפרק הנרשם שם האותיות מ"ב רע כו' וידלג שם עד החילת פ"ב. וילמוד את כל הפרק ב' כולו ואח"כ ידלג משם ולהלאה על כל השער טנת"א כולו. ויתחיל מתחילת שער ו' שהוא שער העקודים (וכל אלו הפרקים וכן החצאי פרקים אשר ציינתי הם כולם הולכים כסדר זה אחר זה ואין לחוש על הדילוגים) ואח"כ כאשר יגיע להתחילת שער העקודים ילמוד משם ולהלאה כל הפרקים אשר נרשם עליהם אותיות מ"ת (שהוא ר"ת מהדורא הניינא) וילמוד את כל פרקי המ"ת זה אחר זה (כי כל פרקי המ"ת הם כולם הולכים כסדר עד סוף הע"ח ממש) וידלג על כל הפרקים שביניהם הנרשם עליהם מ"ב או מ"ק וכן על שארי כל הפרקים ולא ילמוד רק הפרקי מ"ת לבד עד סוף הע"ח כולו. אמנם הנה יש עוד שערים ופרקים אשר יכול ללמוד גם אותם והיינו כל שער המלכים כולו שהוא שער י"א (זולת המ"ק שבפ"ו דשם) ושער המוחין כולו שהוא שער כ' (זולת הפ"ט דשם) ושער מוחין דקטנות כולו שהוא שער כ"ב. ושער פרקי הצלם כולו שהוא שער כ"ד. ושער דרושי הצלם כולו שהוא שער כ"ה. ושער תיקון הנוקבא שהוא שער ל"ד מפ"ג עד סופו. ושער הירח כולו (זולת פ"ג) ושער מיעוט הירח כולו ושער מ"ן מ"ד עד דרוש העשירי שבו ושער דרושי אבי"ע כולו שהוא שער מ"ב וכן שער מ"ג כולו ואח"כ שער האחרון שהוא שער החמישים. הנה כל זה אין צריך לדלג גם בלמדו בראשונה, ואחר שיגמור את כל זאת יחזיר ויתחיל מתחילתו ואז יכול ללמוד ולהבין את כולו כסדר גם בפרקי המ"ב והמ"ק כי הוא ית"ש לא ימנע טוב מכל יראי ה' החפיצים להדבק בו ובתורתו ית"ש. וגם זה דעת לנבון נקל שאין צריך לרפות וליפול אף אם אינו מבין איזה ענין קצר. גם מכל אשר רשמתי ללמוד בתחילתו. כי כך הוא דרכו של תורה אשר תחילתה יסורין וסופה שלוה ואם אינו מבין גם אחר עמידתו עליו ג' וד' פעמים ידלג עליו ויתחיל להלאה בסדר אותן המקומות אשר רשמתי. אמנם יזהר מאד מאד שיהיה רגיל להסתכל בספרי החסיד לוצאטו ז"ל **בהקליח וקנאת ה'** וכן בס' **שומר אמונים** וגם מחוייב מאד בכל האפשרי ללמוד את הס' **איליימה** להרמ"ק וללה"ה במעיין א' שם עד תמר ה' כי אם לא ילמוד אותו ידע כי בנפשו הוא ח"ו. וגם כל זה הוא רק למי שרגיל קצת בענין הספירות וקלטה עינו ולבו מעט מענינם. אבל מי שאין לו ידיעה כלל בזה חלילה וחלילה להתחיל לימודו מהספר הקדוש והנורא הע"ח להאר"י ז"ל כי יגיענו ח"ו הפסד ובלבול מאד אלא ילמוד מתחילה קבלת הרמ"ק וללה"ה. והיינו הספר עסים ריטונים שהוא קיצור הפרד"ס והוא ספר טוב מאד מאד. או שילמוד הספר שפע טל לכל הפחות ב' וג' שערים ממנו. ואח"ז ילך להע"ח הנורא בצירוף עיונו בספר אילימה ובספרי לוצאטו כנזכר. גם מחוייב ביותר כל מי שעוסק בחכמה הזאת שיהא נפשו ולבו כל הימים להיטיב את מעשיו תמיד בכל הורת ה' הישרים וביותר בלימוד ושמירת ההלכה מכל חלקי ארבעה שו"ע. כי הם חיינו ואורך ימינו. ויקבע מאד בלבו חיוב והשוקת שמירת ההלכה עד הכלית האחרון ע"ז נאמר כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית. ואז יכול להחשב מבני היכלא דמלכא לכנוס לפני ולפנים אל היכל הקודש פנימה להתענג נפשו מנועם זיו חכמת האמת שהוא אור פני מלך חיים ע"י ליטוד עה"ח ולהדבק באלקים חיים סלה עד כאן הגיע דברינו מה שראינו לדבר בהגאות לפי הענין. ומעתה ישישו וישמחו כל מבקשי דבר ה' ויגילו ירונו כל חושבי שמו ויאמרו כולם יחד לכו ונלכה להדבק בספר הקדוש והנורא עץ החיים לראות ולחזות בנועם ה' אשר שמה ויאצלו ברכה גם עלינו על שנתגלגל הזכות הגדול הזה על ידינו ויהי רצון שנזכה ע"ז לזכות את הרבים עוד ועוד אשר עם לבבינו כעתירת העוסק במלאכת הקודש בלב ונפש המסדר והמאסף:

חצעיר מנחם מענכין בלא"א מו"ה שלום זלה"ה מחוראדנא

הסכמות

תורת ראשינו. ראש גולת אריאל וצניף תפארתינו הגאון הספורסם הרב הגדול ראשון לציון שולשילתא דבי נשיאה כמהור"ר **חיים דוד** חזן נר"ו ר"מ ור"מ דעה"ק ירושלים ת"ו נרו יאיר ביחיו תושע יהודא וישראל כיר"א ז

למן היום ברת מלכים מלכ על הארץ ולמקלה השמים הי' נתן חכמה. משיבת נפש תורת ה' תמימה. סמת לחיי למחזיקים בה ותומכיה. תורה תתומה. אשרי נוצרי עדותיו:

ה' משמים השמיענו את קולו. לקול התו המלה גנוזה מונחת בקרן זוית אשר באהלו. גדול היה אותו היום לאלהינו מ.מים השמיע ין בכל דור ודור רבים יחכמו אשרי מי שעמלו. כשות ספרים חוקי האלהים ותורותיו:

מה נכבד היום בהגלות נגלות ספר **עין החיים** לרבינו הקדוש **האר"י** זלה"ה ומהרח"ו ז"ל שנית עם הגהות מרן הרב החסיד זי שלום זצוק"ל מורת תהלות. אשר הועתק מכתבי הק' אשר עדן א רלו אור עולם נכבדות מדובר בו בישראל גדול שמו עושה גדולות הן הן מורותיו:

יאני נבוטי בארשות החיים על ספר כתב אים רבי עמרת נבי שומע ומשמיע. וכל העם אשר בשער ישילון ינילון מילא ידיע. את יקר תפארת גדולתו יום ליום יביע. עזחו ונפלאותיו:

אולם הקיפו עלי יחד הני נברי רברבי. המביאים לבה"ל מירמי ה' ותושבי. ויגא הראשון הרב היקר רוש אים הבוקה מוה' **נסים** ב"ק הי"ו וגיסו המופלג יר"א חכם עדיף מוה' **יהודה** הי"ו והרב וכו' מוה' **ברוך** במוה' יהודה מוועקסנא הי"ו. והרב כו' מוה' **שמואל** במוה' ברוך שילאווער הי"ו סניב לאדנעתם המה מטיבי. עושים מלאכה רצון קונם שמרו עדותיו:

דבר ספרים אך למותר בא"ר להזהיר מזהרים. לבלתי ישינו את נבולם על חוס חמס עשרה שנים בין בארץ בין בחו"ל מיום לות הדפוס לעשות כמתכונתו ומלא כמתכונתו לבל יהיו שלוחי מצוה יוקין חו"ל ואין צורך לכפול הדברים כי ישראל כשרים. כי הדבר אסור מפעם המלך דברי אוהותיו:

אימא ביפת עיני לשמיה הנם משמים ורלה ירושלים ועמה ולדיקים ישמחו ויעלזו חכידים וחסד ה' על ירלאו ולדקתו. ובנה לך את ביתשלים כאים מלחמות יעיר קנאה ברגש הערים תפארת גדולתו. ה' כנבור יצא לבני ישראל נבורותיו:

ונתתי עה"ח בש"ת לחדש רחמים שנת **כתרו** לפ"ק

הצעיר **חיים דוד חזן** ס"ט

אחר המיוחד. רב הוד והדר הרב המופלא. וכבוד ה' מרא. המקובל האלהי ח"ק עולם. תנא ירושלמאה שלשלת יוחסין ריבא ובר ריבא. כמהר"ר **חי רפאל ידידיה** אבואלעפיא נרו יאיר והוי זהיר ומרומם ע"כ ברכה:

נהר יומא ואילכי. המירו ברקיו כבן עזאי בשוקי. נגיה לה' יה ונכל נהורא. מה נכבד היום יום בשורה בהגלות נגלות אור הגנוז והנה מן היאור עולות. רוה"ק הופיע על עם קדש הזריח. בהתנדב עם בני ציון היקרים להעלות על משב"ח הדפוס הגהו ספרי דבי רב מאור הגולה **רבינו האר"י** זיע"א אשר בהם נגלה חיבתן של ישראל לפני המקום חיבה יתירה נודעת להם שמו ולאן מרעיתו. מרוב חבתו נגלה להם כודות תורתו. וכבר ידוע ומפורסם גודל תועלת ותוספת קדושת הספרים הקדושים האלה ה' **עין חיים** ושמונה שערים ומבו"ש **ועורת תמיד** אשר חבר רבינו **מוהרח"ו** ז"ל ונסדרו ע"י בנו **מן רש"ן** ז"ל המתחיל דברים כתבנם אשר יצאו מפי קדוש רבינו האר"י זיע"א והראשון בספרים הקדושים הוא האילן הקדוש **עין החיים** מ"ק ומ"ב אשר סדרו אח"כ הרב הק' מהר"ם פאפיראש ז"ל ויצק בו כל ספר אוצרות חיים אשר כידר מוהרח"ו ז"ל והניף בו את המ"ב הוא מגלה עמיקתא הוא מלמד להמתחילים. הוא המאיר את העינים ובלעדו לא יריס אים את עין שכלו ללמוד דברי הרב וממנו הוצאות חיים לעומדי חכמה ומבינו מדע כידוע לכל בני שער. וזה זמן אשר נדפס העץ חיים בעוב"י מתא סאלוניקי. יע"א עם הגהות מורינו הרב **שך שלום שרעב"י** זצוק"ל אשר העתיקו והאצילו מספר **נהר שלום** למורינו הרב המ' ז"ל וכבר ידוע כי כל תופס ומבקר ספר ע"ח עם הגהות המזכר מחלים ואומר כי מי שלומד ע"ח בלי הגהות ש"ם ז"ל עליו נאמר מצות אנשים מלומדה ובלבל דעתו במעיין המבוכות כולה מקשה בלתי מבין מכיפא לרישא כשכור בלב יש ואינו יודע איזה דרך ישכון כאשר ראינו כמה מחבבים אשר חברו ספרים הרבה אלו בימים אדירים. והעלו חרס בידם והדברים ערוכים. אכן כל תופס ספר יחפץ לאכול מפרי העץ מוכרח לעבור את הנהר שם ימצא מרגוע להאיר עיני חכמים ודבריו חיים וקיימים. ולפי רוב חבת הקדש רבים קפצו עליו אדהכי והכי כפו חמו ואבדורי אבדור ולא נשארו מהם רק אלל יחידי סגולה ורבים מבקשים ומתאוים ליהנות מפרי אילן הקדוש עה"ח עם הנהר שלום ולא יכולו להשיג לרוב העלמה ומיעוטם עד כי עמדו ביוקר ואינו בנמצא אפי' בשאלה:

ובכן יומא כי האילנא העיר ה' את רוח הני נברי מהימני הלא המה ל' מורי אכן אבני מלואים והמה חכמים שנים מראשי עדת ק"ק אשכנזים כולל חכידים ראשון בקדש הרב המפורסם כמוהר"ר **נסים ב"ק** נר"ו בן להרב ראשון לכל דבר שבקדושה בכולל הנזכר הרב המפורסם כמוהר"ר **ישראל ב"ק** נר"ו והאי חתנא דבי נשיאה הוא הרב ר' **יהודה** נר"ו בהרב החסיד המפורסם בלוהו **רב מראמאן** זלה"ה: ושנים מכולל הפרושים הרב מוה' **ברוך** במוהר"ר יהודה מוועקסנא הי"ו והרב כמוהר"ר **שמואל** במוהר"ר ברוך שילאווער הי"ו. נדבה רוחם אותם להקרינו על משבח הדפוס עם הגהות הנזכר בכלל יופי בלתי שוס מגרעת ללמד לאדם דעת ובכן צדיקים יראו וישמחו הללו ראוים לברכה ויברים יעלזו אלו הן הגוליין גילת ורנן והענג בדשן נפשם וברכות התורה יחולו על ראשם:

איכו השתא יבני ביה רננן שינייהו ומכווני דעתיהו הלא גרזי ספרא **נהר** יוצק יכודם. הדור אתם ראו חזו **שמ"ש** מגהו הבריק נרקאי דבר חדש חדושי סופרים בכל המראה יאה ויאה מגלגלין זכות ע"י זכאי הוא הרב המובהק ואת לברק כובר הרשים מבני עליה חד מן חבריא מרשומי המכוונים יושב בסדר עליון בבית מדרשיו הוא המשון הקדוש **בית אל** יכב"ץ כמוהר"ר **יצחק קאלאמרו** נר"ו הוא נשכל לדבר מצוה להאיר עיני חכמים להבינא שם כמה הגהות אשר נמצאו אתנו **הגהות וציונים** של מורינו הרב שר שלום ויע"א אשר לא הובאו בספר נהר שלום מכ"ם שלא הובאו בע"ח הנדפס מקודם במתא סאלוניקי יע"א. ואלו היו כמוסים החת ידינו ונעתקו מספר עה"ח אשר היה לומד בו מורינו הרב שר שלום זיע"א אשר הוא כמוס בי נזא דרחמנא בית מדרשו של **ש"ם** ושוב מוספו בזה ג"כ בהגהות וציונים שנמצאו בגליון ע"ח כתי"ב אשר היה לומד בו מורי ורבי רבון חסידא הוא **הרא"ש** עיר וקדים ומפורסם כמוהר"ר **רפאל אברהם שלום מזרחי דידיע שרעבי** זצ"ל. מה נעמו פניני אמרים הנאמנים מה טובו רשומי וציוני ציונים אשר ערה ונע ואכף וקבן הרב המובהק פחד יצחק נר"ו המכר ופיין בגליוני הע"ח בת"י בלו טעם עלו ופריו טוים וגם הביא כל ציוני ובקיאות אשר דבר בהם הרב החסיד מו"ר בספר דברי שלום בשאלותיו מקום אשר דבר המלך ודתו מני"ה ויגא יצחק מחון לגליוני עמד ושהלן מלמד שלן בשומקה של הלכה. במיטוב שיחה. שוד זאת הביא לנו הרב זרח יצחק ה"י המזכר רשימי וציוני כל לבוות הרב **תורת חכם** של הרב החסיד עיר וקדים מוהר"ר חיים די לה רוזה זלה"ה. גם אלה להכמים שם ימצאו מבוקשם לבקל על המעיינים. מימיו מן המקדש יוצאים חיים וקיימים ונאמנים אפריון נמפייה. גם ברוך יהיה. ויבש יצחק בשובה ונחת. יגדיל תורתו והיא כפורהה:

וזאת להודיע לעין כל קורא מקום אשר ירלה לשון (אי"ה ר"ל אמר המאלף) שם ליין ושם רשם מה שחידש הוא בעצמו הרב זרח יצחק נר"ו המזכר הורתו דיליה אנב נירסיה ברח וינע ומצא פשר דבר כל חיך יטעם לאכול ויזר"ח יצחק באר"ם הביא כאשר עיני כל קורא התזיכה מגיד מישרים. כל אלה חוברו בספר ע"ח זה ומעופר ומסוכלל מכמה פירות גימוכר ועליו נאמר ואלה מוסיף על הראשונים. ואפריון נמפייה למעלת חד מינן הרב הבקדן בתורה תורת אמת כמוהר"ר **אהרן רפאל חיים משה ב' יצחק** פירירא נר"ו יאנ"א אשר ברח וינע ועשה וסידר מפתחות על ספר הקדוש תורת חכם הנדפס בסלוניקי יע"א להרב החסיד עיר וקדים מוהר"ר **חיים** די לה רוזה זיע"א אשר כל מבקר ספר הנזכר ירלה כי הוא כס' החתום ועורה לבקש מבוקשו ואינו מוצא עד יעבור רוב הספר אכן אישר חילה להרב הנזכר אשר זכה וזיכה את הרבים וזכותיה נקופתיה מן שמיא מיהב יהבו ליה החיים והשלום אנא דאמרי על הרבנים הראשונים הנ"ל אשר עמדו על ההדפסה אישר חילייהו. דנפים נהורייהו ה' יהיה בעזרה לעמור לטובה. ראוים המה לברכה. ה' עליהם יחיו וימצא משאלות לבם לטובה ויזכו ויחיו להדפים בהנס ובהנה: **ובכן** אחנ"י הקפצו ושמעו בוחו כסף בוחו זהב קחו מזמרת הארץ אילן שברביו מרוגים עץ חיים היא למחזיקים בה הלי מרגניתא שבא דיהבו לכון ולמען לא יהיו ניזוקין ח"ו מהנהו אינשי אשר עיניהם ערה בשל אחרים דומים בדעתם כאלו מידה נשלה ויבאו להשיג נגולם לזאת **נאתי** בזורותים אלו היות כי בלא"ה אחב"י מושבעים ושומדים על לאו דהשגת גבול ולא שוד אלא דקיימי בא"ור וחלילה לאחב"י להלכד ח"ו בחומר האי"ור להדפים הספר עץ חיים זה לא בארץ ולא בחו"ל לא במתכונתו ולא שלא במתכונתו עד כלות המשה עשר שנים מיום כלות לאת מן הדפוס הספר הזה ומובטחני בה' כי שארית ישראל לא יעשו עולה וש"ל יב"ב כה דברי המשרת והמכהן לשם ה' בק"ק **בית אל** יכב"ץ בשם כל ישראל וחותם לאחבת האמת וחותם בשלום אמצעי לחדש חשון **בשער"ו גאולה** לפ"ק פעב"ק **ירושלים** ת"ו וכפי פרוטות לראות בנחמת ציון ובהקמת סוכת דוד המופלת עיני צופיה. שירת המן חבריא:

*) בהסכמה הזאת הוא הפסק מכתב"ת של דשום ירושלים ע"ה תובב"א אשר ע"ח שלנו נדפס ממנו: **והוא הצעיר חי רפאל ידידיה אבואלעפיא ס"ט**

הקדמה

לספר דרך עץ חיים להרב המקובל מהר"ר מאיר פאפרוש כ"ץ אשכנזי זלה"ה

אמר הנעיר והזעיר באלפי יהודה ברוך ה' אלהי ישראל אשר לא עזב חסדו ואמתו מעמנו ונתן לנו תורה אמיתית וחיי עולם נטע בתוכנו והבדילנו מעמי הארצות ונתן לנו את חוקיו ומשפטיו הישרים וגם חבה יתירה ואהבה (ידעת) [טודעת] לנו (ורזי) [ברזי] ספרי וסתרי תורה הפנימים אשר מאין תמצא והיא נעלמה לא שזפתה עין רואה ונתנה לרוב עמקה בע"פ ולא להכתב כי אין דורשין במרכבה כו' כדאיתא במסכת חגיגה. ואמנם שרשם הם נעוצים בגן אלהים בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה והעתיקם בגיאיו וכתמם במתק לבוני כמאמר המלך החכם לבם וחלב תחת לשונך ובעוותיו הרבים [באשר] הורקנו מכלי אל כלי ומפני הסאיו גליו מארצנו עשמינו לא עמד בנו וריחנו נמר ואבדה חכמת חכמינו ובינת נבונים נסתרה על הופיע ה' מן השמים דבר בקדשו בהר המור ע"י רשב"י ז"ל וחבריו לאקמא שכינתא מעפרא ולארמא רישהא מיבר אותו מיבור הקדוש עד שהתה האי אילנא רברבא כל צפרי שמיא (פזרין) הוה דרין והוי [מתכנסין] שרפיש וחיות ואופני הקדש לשמוע אולפן חדתין מפומיה דרשב"י זלה"ה וחביריו והנה אחר השתלקות האור הקדוש מהעולם אסתלקו כל גמי מלכא בהדיה כדאיתא בזוהר פ' ויחי (רי"ז ב) יומא חד אידמוך ר' יהודה תחות אילנא וחמי בחלמא ד' נדפין מתתקנן וסליק ר"ש עלייהו וס"ת עמיה ולא שביק כל ספרא רזין עלאין ואנדה דלא סליק לון בהדיא וסליק לון לרקיעא וחמי דלא יכיסא מעינים ולא אתגלית כל אתער אמר ודאי מדשכיב ר"ש חכמתא אסתלק מארעא ווי לדרא דהאי אבנא שבא דמתחזיק (דמתאחדין) מניה וכמכין עלוי עלאין והתאין אתאביד מנייהו כו' סליק רבי אבא ידוי על ריסיה ובכה ואמר ר"ש ריחיא דשחנין מניה מנא שבא כל יומא ולקמין כדכתיב הממשיב אפך עשרה חמרים והשתא ריחיא ומנא אכתלקו ולא אשתאר בעלמא מיניה בר כמה דכתיב קח צנצנת אחת וחן שמה מלא העמר מן והנח אותו (למשמרת) לפני ה' ואלו באתגליא לא כתיב אלא למשמרת לאצנעא השתא מאן יכול לגלאה רזין ומאן יודיע לן עכ"ל ובזוהר אחרי מות דע"ש תני ר' יהודה דרא דרשב"י שרי בגווה כולהו זכאין חכידי כלהו דחלי חטאם ניחהו שכינתא שריא בגווייהו מה דלית כן בדורין אחרינן בג"כ מילין אינון מתפרסין ולא מהטמרין. בדרין אחרינן לאו הכי ומלין דרזין עלאין לא יכיל לגלאה ולאינון דידעין מסתפי. (ג"א מסתפקי) דרשב"י כד הוי אמר רזא דאתי קרא חבריא כולהו עיינין נבעין דמעין וכלהו מלין דאמר הוי בעינייהו גליין כמה דכתיב פא"פ אדבר בו ומראה ולא בחידות כו' תנא ביומוי דר"ש הוה אמר ב"נ לחבריה פתח פומך ואמרו דבריך בתר דשכיב רשב"י הוו אמרי אל תתן את פיך לחטיא את בשרך. והנה כל מאמרי זוהר ותיקונים מלאים על כל נדוהם לבתר רשב"י לא הוי דומתו עד (שהש"י) [אתאלהי הראשונים והאחרונים] שפלית חסדו עמנו ולא רצה למנוע ישראל מכל וכל מהורתו הקדושה והטהורה ונלח לנו ע"י קדוש (עיר וקדיש) מן שמיא נחית הרב המופלא הקדוש המקובל האלהי טעינא קדישא כרשב"י בזוהר תלמיד אליהו הנביא זלה"ה כאשר שמתקתי זו בהקדמה לקוחה מספר [הש"ח] יע"ש ועיין בספר זה ושם תמצאהו את הודו ואת הבנתו ה מה אשם קנהו ולא כולו כי מי ימלל כו' וכל המהלל אינו אלא פונס ומחלל במרגניתא דלית ביה עיני וכל באתה משבח אתה פונס. והנה כל תלמידיו של הרב הקדוש הזה כתבו להם כל אחד מה ששמע מפי רבו כפי בורם נשמתו והשגתו ויד שכלו זולת הרב המופלא בישראל שמו נודע בשערים אורה וההוראה הגאון מהר"ר חיים ב"ר יוסף ויטאל זלה"ה שסמך עליו מ"ו אור בעבת הימים את ידיו וכאשר הזכיר בדברי קדשו בעטתמותו הרמה בספרו בהקדמתו שלא היה בהם כמוהו מי (השמיק) [שהעמיק] ולא שיבה אפילו סדר הלשון כאשר שמע מפי רבו ז"ל בילוש לכל בתי שער עירנו (ירושלים) עפ"ת הוב"ב. והנה נודע לכל מי שבא בשערי החכמה הרמה הזאת כי הרב הקדוש לא היה אומר להם דברים כסדרן כי היה יושב ודורש מפלאי החכמה העליונה אשר עין לא ראתה (ג"א אשרי עין ראתה) כל אלה ואזן שמעה והבן לה ולפי המשך הדרושים וקשורים הנהמדים מזהב ומפז רב היו מתפרשים מאליהן דרושים ויחודים וכוונת וטעמי המצות ותקוני עונות ופי זהר ירמזים במאמרי רז"ל אגב גרדא ולפעמים היה מבאר להם דרוש האחרון באצילות ולפעמים היה מבאר להם דרוש התחלת עולם אצילות וכן היה מוהרח"ו זלה"ה כל מה שהיה שמע היה כותב לפעמים פשט לפעמים דרוש לפעמים כוונה וזה גרם לנו הבלבול הגדול הזה בחכמה הזאת על אחר פטירת מוריו אור שבעת הימים פטה"ק לפת פ"ו לחיי עלמין אז התחיל מוהרח"ו ז"ל לעשות סדר למה ששמע מרבו וכן היה עושה לפחות כ' שנה אז יותר ומזה נמצא לפעמים כותבים כמעט דבריו זא"ז וכפולים ומכופלים ומהדורות (ממהדורות) נוסות עד אשר חיבר מהדורת בתרא שלו הנה הוא כתובה על ספר היסר שלו בק"ב דמשק ביד בנו הר' המובהק מוריו שמואל ויטאל והם שני חלקים בל א' נחלק לד' שערים חלק א' יש בו ד' שערים שער א' כל מה שמצא מכת"י רבו ז"ל שער ב' דרושים והקדמות מה ששמע שער ג' פשטי הורה נביאים וכתובים שער ד' סודות נעלמים וסרשיהן. ח"ב יש בו ד' שערים ש"א כל מה שמוגז לכוונת התפלות שער ב' טעמי מצות ש"ג תיקוני עונות ש"ד יחודים הרבה מאד לכל תלמיד והלמיד מהם דבר נפלא אשרי עין שזכה לקרוא (ג"א לקחת) מן עץ החיים ואכל וחי לעולם הספר הזה היה כמוס וחתום ביד בנו הרב הנ"ל ה' יאריך ימיו וסעדתיו בעוב ובנעימים וספרים אשר ביד בני א"י לא היה להם סדר ופעם וריח ולא נעלם מעיני הורה חכמים והלמידיהם כי הסדר באלו הדברים הוא עיקר אשר ילמוד האדם כל דבר ודבר דבור על אופניו ושיש כאפרכסת אזנך ולא ישבור משער לשער ומפרק לפרק עד שידע ענין א' ואח"כ יסע לזולתו כמ"ש הרמ"ק זלה"ה בהקדמה ס' פרדס רמונים ע"ש:

לכן אזרו מתנים וחלצים הרבנים הרוממים והמלמים הדיינים המצויינים נאמני א"י מהר"ר בנימין הלוי ומהר"ר אשמאלי"ה נר"ו [ומוה"ר אליעזר ויטאלי זצ"ל] ואמרו לתקן וסידרו מכל הקונט' שהם נמצאו מהם ל' ספרים הלא הם ספר ראשון ס' הדרושים ושמו בסוכו מה שמצאו דרושים מיוחדים ומהם הקדמות הרמית לתחילים וספר הכונות של כל השנה וספר הליקוטים מה שמצאו מזבריס קטנים הכל חבור בילקוט אחד ושמו שמם כפר ליקוטים ואמרו לתקן ולא תיקנו בספר הדרושים שלא שמו לא קצר דרוש לדרוש ולא שמות לדרושים בסוס בער ולא חלקו לפרקים כראוי וכנכון ובספר כונות אמת שרצו לסדר כסדר תפלות השנה ולא הרהילו ולא סיימו ושירבו ענין בענין על שבאבר לומר האדם בבחרית שבת ימצא עניינים של חול ולהיפך וכ' הליקוטין לא תיקנו שום דבר מכל וכל עד שיקון המעיין בחייו וגדולה מזו שהיה חסר (מהם) הטוב העיקרי כמה וכמה דרושים עיקרים פרטים וא"כ איך היה אפשר לעשות להם סדר כי נמצא בחבור זה דברים שאינן נמצא אפי' בעץ החיים שום רמז מהם והם מהדורת בתרא שנעשין אחר מ"ק ולרוב עמקו נגזו מהרח"ו ז"ל ונתנו שערי אורה אלו ואוצרות בתחת התהום היו חפורים ימים ושנים כולו למוריהו החכם הבלם מהר"ר יעקב נמח נר"ו כתובים באצבע אלהים מהרח"ו ז"ל ומה שנמצא בין דפים קטנים קרועים ובלויים וברוב חכמתו ברמה מוריהו נר"ו חבר א' לא' ועשה מהם ג' (ג"א ד') ספרים א' הוא ספר אוצ"ח והוא כפר שלם והקדמות שנמצא לחכמה זאת והוא מהדורת הגיינא ואח"כ דפי' קטנים מדרושים וכוונת כתובים על ג' כפרים אחרים וקראו קבלת יעקב על שם שהקבלם וקבצם בעמיר גרנה וספר אדם יבר שמתעסק בדרוש א"ק ויוסר שלו ופרטיו וספר עולת תמיד לבוין תמיד ואח"כ ראה מורי שעדיין נם הוא אמר לתקן ולא תקן בכפר זה חזר וקבץ הכל ביחד בספר בלם ועשה כפר אוצ"ח וכתב ספרים אחרים וקראם עדות ביעקב וספר אדם יבר וגו' ספרים הראשונים לא שלח ידו:

והנה אנכי הנעיר והזעיר באלפי יהודה נעיר אנכי לימים וזעיר אנכי בגיגה ובהשכל ומה אעשה שנפשי חשקה בתורת חכמת הקבלה ורפאי להבת אש חשיקת חמדת חכמת הקבלה מיום שהייתי בן י"ג שנה בערה בי כאש טוטר בעצמו. ע"ד שהגיעתי המלך חדריו זכיתי וטעמתי בקלה המבשרת בנית הר' המובהק החסיד הענו הרופא החכם השלם מהר"ר יעקב נמח נר"ו ולמדתי כפריו ומצאתי חן בעיניו והטעימני מיערת הדבש של האר"י זלה"ה ולמדתי ספריו וראיתי גודל ספרי הקדושים (ג"א גודל המבוכות בספרי הקבלה הקדושים) אשר אין להם סדר לא ראש ולא סוף וישירונו לבי ויאמר קח לך מגילת ספר וכתוב כל הדרושים הנמצאים שהם מפוזרים בכתבים אחת הנה ואי הנה וקרב אותם א' לאחת למצא חשבון עם שהוא ערוכא לפוס לערוכא אגרא ועגה לבי מי אנכי כי הנאתני עד הלום לעשות מלאכה זאת (ולעו והיו) [ג"א ואני] כלא היו ומה העשה בגאון הדור ולחו מחשבתי זאת יום יום מד בא יום א' חבה יתירה נודעת לי למוצאו ומצאתי עלה א' קטנה מכתיבה אצבע אלהים מהרח"ו ז"ל וכתב לשון זה שם הספרים ספר דרך ע"ח פרי עץ חיים נוף ב"ה ויתחלק ספר א' לג' שערים וכל שער מבוא שערים וכל שער מבוא שערים (ג"א וכל שער מבוא נתיבות) וכל נתיב כמה מפתחות עוד כתוב שרצה לעשות ספר ולחלקו לפיכלות שבעה וכל היכל לכמה הדרים ועוד כתב שרצה לעשות ענף ע"ח ובכל ענף כמה מיני כיורות ובכל פרי כמה מיני מטעמים וכשראיתי אני זאת הכף ומיד עגני לבי חזק ואמץ בא וראה כמה עלה בלב הקדוש לעשות ולא עשה (כי) היות חכמתו רבה וגדולה ובכל יום ויום היה מחדש סדר א' ומהדורת א' כאשר נמצא אתנו מהדורות כמה וכמה מינים ממינים פטוכים ואיך תתחר מלה הבא ליבך וה' זיכה אותך שזכית לכל כתבי האר"י ז"ל מה שלא זכו אחרים שנקשו לעשות סדר ולא יכלו האמן הומיל ואין לה דורשין. זאת שנית כי בבר ידעת כמה תפלת ילא לך ומפתחות פסוקים ודרכות רז"ל ומאמרי זוהר וכמה דברים חבין כשהע ה סדר זה שעלה על דעת הרב ז"ל והנה אינך שונר לדעת (ג"א על דעת) הרב ז"ל כאשר לחיתני קודם יהי כ' אחך ופיהתני ואפת

והוכרתני

הקדמה

והוכרחתי לגנוס ראשי ואשא כפי הכמימה בתכלה ובתרגומים עמיר ה׳ להוציא לאור מלאכתי והייתי מתעסק במלאכת שמים זו ד׳ שנים ויותר ולא זכיתי שהגמור יג״מ על סדר כאשר עם לבבי (עד היום) המר כי הגלתני מארץ הקדושה מעיר לעיר גע ומטילטל ובאתי למסר ואז זכיתי ונכנסתי לחדרי היכלי הקודש מוהר״ר שמואל ויטאל בן הגאון וכו הגיתי מעט זמן כי לא הייתי רק זמן ה׳ ימים ונגנב נגנבתי מעט מסדר הקדוש אשר עם נמצא ומרו מאוויי ובקושטאנדינה הגיע רבתי עם שמה ישבתי כמשלום חדשים מפורים עד עברת ואז סדרתי ספרי בסדר הגאות כאשר עיניכם תחזנה מישרים ולקחתי אז קס״ת הסופר במתני להגיב לי לטעמה וכתבתי על ספר היכר את כל דברי הקדוש ז״ל הגיעו כל מה שמצאתי כפול בספר הדרושים שהיה נ״כ כתוב בספר עדות ביעקב וכל מה שהיה שייך לדרושים והיה חידוש הכנסתי נ״כ בספר עדות ביעקב (השמעתי) וקריתי נ״כ מהדורא קמא כל מה שהיה כתוב בספר ליקוטים נ״כ מה שהיה שייך לספר דרושים וסדרתי לשערים שלמים וטובים ע״פ האלילות מא״ק על תשלוס אבי״ע כאשר עיניכם תחזנה ובמתי בספר הזה בהוא התחלה לכל בתי החכמה ואת וכניסה בדרך הרב הקדוש בוגינא קדישא המקובל האלהי החסיד האר״י ז״ל וקריתי שנו ספר דרך עץ חיים לז׳ היכלות וחמשים שערים וכל היכל נחלק לשערים וכל שער לכמה פרקים שהם חדרים בבשער הבוא מהם׳ הבית שבולו מושתת באגנע מהרח״ו ז״ל חוץ ממ״ק שנא בו שאינו מושתת מכ״י הרב זלה״ה רק מהשתק מהר״ר נמח נר״ו ומונהים מס׳ ובמתי בחות לשערים אים על דגלו בחותות וכל מה שמצאתי בספר הדר שיב וכוות וליקוטים וספר עולת תמיד הסייכים להם הכוות העלהים על כפר מסודר כפי סדר התפלה של כ״ז היכלות ולד׳ שערים (נ״א סדר התפלה בז׳ היכלות ובל״ב שערים) והם עוד ה׳ מהספר ואח״כ סידרתי מכל הספרים הנ״ל כל עמני מנות בסדר אים על דגלו בסדר הספרים והם עוד ב׳ ואח״כ סידרתי מכל הספרים הנ״ל תיקון על עבירות תיקוני טוגות והוא עוד ג׳ ואח״כ סדרתי מכל הספרים הנ״ל עניני יחודים אשר מצאתי מפוזרים א׳ הנה וא׳ הנה ושמתי אל בשר הנבואה ורוח הקודש שמצאתי ממהרחא״ז ז״ל ממהדורא ה׳ והוא עוד ד׳ וכללות ד׳ עניפים אלו והיו לאחדים בידי ושמתי שמם פרי ע״ה כי אחר שנגע עץ החיים יאכל מפירותיו שהם הכוונות וכל שמצאתי בספרים הנ״ל פי׳ זוהר ותיקונים ועוהר חדש ושיר השירים ומדרש הנעלם לרות ומדרש איכה סדרתי ט ע״פ דפי הזוהר דפוס מנטיבה אים על דגלו ושמתי שמם עוד א׳ ואח״כ סדרתי מכל הספרים הנ״ל כל פירושי פסוקי התורה ומיאים וכתובים כל פ׳ ופ׳ כסדרן והם עוד שני ואח״כ סדרתי מכל הספר הנ״ל אריות בעין יעקב כל מסכתא ומסכתא כסדרן והם עוד ג׳ ואחר כך סדרתי מכל הספרים כל מה שמצאתי מעניני גלגולים ומספרים היסנים אחת הנה ואחת הנה ובמתים אצל שער הגלגולים שמצאתי מכת״י הרח״ו ז״ל מהדורא ה׳ והיו עוד הד׳ וכללות ד׳ עניפים אלו והיו לאחדים בידי ושמתים שמם עוד עץ חיים והוא הספר נהמד עוד זאת הוספתי שנית ידי לשום מראה מקום לכל דברי הזוהר שנמצא בדברי הרב כל פ׳ ופ׳ בעוד א׳ וגם בכל פ׳ ופ׳ בעוד ב׳ מראה מקום מכל הפסוקים שנזכר בדברי הרב ז״ל בין בספר זה בין בספריו אחרים וכן בעוד ג׳ מראה מקום מדברי רז״ל בין בבפר זה בין בב׳ ספרים אחרים וכן בעוד ד׳ מראה מקום דרך א״ב כל הנלמדים והסכמתי לכתוב בזה כל ענין וענין שם הספר שלקחתי אותו הענין ממנו למען יכול כל א׳ למצוא דברי חפץ ולחקן גם ספריו וידע מבטן מי יצא הדברים ואל יתבלבלו שומע הה׳ יושיעני ויגמור בא עוד בירושלים ובהר ציון את מעשה ה׳ המלאכה מה שבדיין יש לסבלים מבחני הרב ז״ל כ״ל הנכבה לראות ה׳ ולבקר בהיכלו בתוכי ירושלים שנית:

הצעיר **מאיר** בלא״א הנדיב **יהודה ליב** ב״ץ פאפריש
תושב ירושלים עיר הקודש תובב״א ;

הקדמות מוהרח״ו זיע״א על שער ההקדמות

אבוך הלעיר מעיר. הדל בחלפי חיים ויטאל בן לא״ח הרב יוסף וייט״ל זלה״ה בהיותי בן בלשים לבח הסם פתי ישבתי משתומם. ומתבוניתי תמהים. כי עבר קליר כלה קיץ והנחנו לא נישענו. רפואה לא עלתה למחלתינו. אין מזור לבשרנו. ולא עלתה תרופה לנוכתינו להרבן בית מקדשינו. הנחרב זה היום לאף ות ק ור׳ שנים הוי לנו כי בנה היום יום אחד של הקב״ה שהיא אלף שנים וגם נעי לאלי ערב שהם ת״ק ור׳ שנים יותר מחלי היום סב׳. וכלו כל הקלין ועדיין בן דוד לא בא. ומודע את אשר אחרו״ל כל דור שלא נבנה בה״מ בימיו כאלו נחרב בימיו. ואתנה את פני לחקור ולדעת מה זה וע״מ נתתרך קיימו וגלתיו. ומדיע לא בא בן ישי. ומלאתי און לי ואתיה בקרבי ולבי דוי. ממאמר א׳ הובא בס׳ התיקונים תיקון לי דף ע״ז ע״ב. וז״ל הגיגא כתב ורוח אלהי״ם מרחפת וגו׳ מאי ורוח אלא בודאי בזמנא דבגיגא נחתת בגלותא האי רוח נסיב על אינון דמתעסקי באוריתא בגין שכינתא דאשתכחת ביניהו והאי רוח אתעביד קלא ואמא הכי אינון דיכין דשכינתא באוריהון סתימין ציגין אטימי לבא קימו ואתערו לגבי שכינתא דאית לכון לבא בלא סכלתא למיגדע ביה ואיהו ביגייהו ורזא דמלה קול אומר קרא. כגון קרא נא היש עניך וגו׳ והיא אימרה מה אקרא כל הבשר חציר. כלא אינון בבעירה דאלבי חציר. וכל הסדו כגין כל הבשר דעבדי לגרמייהו הוא דעבדי. ובההוא זמנא מ״כ ויזכור כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב דא איהו רוחו של מביא. ווי לין מאן דגרמי דיוזיל ליה מן עלמא. ולא יתוב לעלמא דאילין אינון דעבדי לאוריתא יבשה ולא בעאן לאשתדלא בחכמת הקבלה וגרמין דאסתלק נביעו דחכמה דאיהו יו״ד מינה ואשתארת בי״ה יבשה ווי לון דגרמי מניותא וחרבא ובזה וסרג והבדן בעלמא. והאי רוח דאסתלק דאיהו רוחו של משיח כמה דאתמר ואיהו רוה״ק. ואיהו רוח תו״ב. רוח עלה וגבורה. רוח דעת וידאת ה׳. פיקודא תגיגא ויאמר אלהים יהי אור. ובג״ד אמר הקב״ה השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שהחפץ בו׳ דאיהו רחימו בלא פרס ולא ע״מ לקבל פרס. ירראה ואהבה ע״מ לק״פ איהי שפחה ותחת שלם לגזה אדון וגו׳. תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה עכ״ל:

והנה מ״ש בתחלת דבריו ואפי׳ כל אינן דמשתדלי באוריתא כל הנר דעבדי לגרמייהו וכו׳ טס היות שפשטו מבואר ובפרט בזמנינו זה בעו״ה אשר התירה נעשית קדוש לתתיך בה אצל קלא בעלי תורה אשר עסקם בתורה ע״מ לק״פ והספקות יתירות וגם להייתם מכלל ראשי יביות. ודיני סנהדראות לבות שמש וריחם מודף בכל הארץ ודומים במעבדים לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל ראשו בשמים ועיקר סיבת מעשיהם היא מ״ש אח״כ הכתיב ונעשה לנו שם. כתוב בס׳ הזוהר בפרשת בראשית דף כ״ה ע״ב וז״ל על פסוק אלה תולדות השמים והארץ. שתמה מינים יש בערב רב ומן הג׳ מינים מהם הוא הנקרא כת גבורים דעליהו אתמר המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם ואינון מסטרא דאילין דאתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו׳ ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות וב״מ ישוון בהון ס״ת ועטרה על ראשיה ולא לשמה אלא למעבד לין וכי׳ והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא כל העוסק בתורה שלא לשמה טוב לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם:

ואמנם האנשים האלה מראים תימה ועניה בהגמרא כי כל עסקם בתורה הוא לשמה:

והנה החכם הגדול התנא ר״מ ע״ה העיד עליהם שלא כך הוא באומרו לשון כללות כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו׳ ומגלים לו רזי תורה ונעשה כנהר שאינו פיסק והולך וכמעיין המתגבר מאליו בלתי הפסקו לעולם

יעקב ליב
מרעסטענער
בעה״ק ירושלם ת״ו

בעדות ולעיין בה ולהיות טופין טופין של מימי התורה מן הכלי הנה זה יורה באיזו עוסק בתורה לשמה כהלכתה ומי זה האיש אשר לא יזלו עיניו דמעות בראותו המשנה הזאת וריאה חס ושלום ופחיתותו :

האמנם אע"פ שלכתורה אפשר לפרש לשון המאמר על אופן זה *) עכ"ז דבר קשה מאד מאד לומר וכי בשיפעתי עשקין ולא בכללות כל התלמידי חכמים העוסקים בתורה והראיה ע"ז אומרו דרך כללות ואפי' כל איזון דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמייהו עבדי ואין לומר דמלת כל היא יתירה ומשבשתא שהרי מקרא דורש וכל חסדו כלין בשדה שלא נאמר יחסדו אלא וכל חסדו לרמוז כי כל הת"ח העוסקים בתורה הנקראת תורת חסד על לשונה הם דומים בחסד הבורא אל לין השדה משוש דלגרמייהו עבדי אבל ביאור לשון הגמ"ל יובן באשיתו מאחריתו באומרו ורחה ואהבה ע"מ לקב"ה אינו שפחה ותחת שלם רגזה אדם :

והענין יובן במ"ש בס"ה בפרשת בראשית דף כ"ז ע"ב . ובג"ד אמר הקב"ה לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו דא מצנה איתתא דהיא עזר ואיהי בפחה דשכינתא ואי זכו יבראל איהי עזר לין בגלותא מסטרא דאיתר טהור כשר ואי לא איהי כנגדו מסטרא דטמא פסול אסור וכו' דלית יחידא עד דעבד רב יחמחין מן עלמא ובג"ד אתקבר משה לבר מארעא קדישא יקבראתא דיליה איהי מצנה דשלטא על מצרים תא דאיהי קבלה למשה ומלכא ומטרוניתא מתפרשא מבעלה ובג"ד תחת שלם רגזה אדם כי ימליך דא עבדה ראיה ופחה דא מצנה וגבל כי יבבע לחם דא ערב רב :

הנה מבואר כי תורתינו הק' כלולה ומצלת בכל ד' עולמות אבי"ע ובהיותה בעולם האצילות הז נקראת קבלה כי בם היא מושבעת מכל הלבושים הנקרא בבע מלשון פבעתי את בתנהו בהיא בחי' המלבים החיצוני בהיא ע"ג עור אדם המתפשט מעליו לפעמים וזהו עיקר מלת פשט :

ואמנם בעולם האצי' אשר שם הקב"ה יושב ועוסק בתורה בעצמו במדרגו"ל ונם בדברי המתרגם על פ' דודי לא יאדים וכמוב"ה ואהיה אלהי אמון וגו' הנדרש לרז"ל על בריאת העולם בהיה הקב"ה מצוי בתורה ובורא עולמות ואין ספק כי לא כמעשה אדה"ר ולא כמעשה דבני חרי וכמעשה אתונו הבלעם וכיוצא בהם בהיותם כפשוטם היה מבהעבע בהם הקב"ה אלפים שנה קודם שנברא העולם ובורא בהם עולמות :

אמנם בעבוצות של הקב"ה בתורה והיותו בורא בה את העולמות היתה בהיותו עוסק בתורה בבחי' הנבמה הפנימית בבה הנקרא רזי תורה הנקרא מעשה מרכבה היא חכמת הקבלה כמודע אל היודעים ומעם הדבר הוא להיותו עולם האצילות העליון מאד טוב ולא רע דלא יכיל לאתערבא עמיה קליפה ועליה אתמר ובבודי לאחר לא אתן כמזכר בספר התיקונין ד' ס"ו תיקון י"ח וכן בסה"ז בפ' בראשית דכ"ה ע"א ע"ב ולכן גם התורה אבר שם אינה רק מופשטת ריכל לבושי הנופים משא"כ למטה בעולם הצורה עולם דמעטרו"ן הנק' הנופים משא"כ למטה בעולם הצורה עולם דמעטרו"ן הנק' עבד טוב והוא הנקרא עץ הדעת טוב ומסטרא דסמאל בהיא קליפין דליה נקרא עבד רע כי התורה אבר שם הם בית סד"מ הנקראים שפחה כנ"ל וכמזכר בפרשת בראשית שם דף כ"ז ע"א ולכן נקראת מצנה לפי שבשם ים מיוחדים הפוכים טוב מסטרא דעבד טוב היתר בשר מהור רע מסטרא דעבד רע איסור טמא פסול . גם הוא מלשון כי מרדכי היהודי מצנה למלך שהיה בשפחה הנקרא עבד מלך מלך גם נקרא מלכון שמה כמזכר בפרשת פינחס דף רמ"ד ע"ב קם זמלא תיגלא ואמר מארי מתיתין כמתין וכוזין ונפסין דלכון אתערו כעין ואתערו שיגתא מגיסון דאיהו ודאי מצנה אורה בבע דאיהי עלמא ואנא לא אתערנא בכו אלא בדרון עילאין דעלמא דאתי דאתין בהון לא יגוס ולא יבן . וזה יובן במ"ש יותר למעלה שם ובבגן דמתיתין ואמרתי כל תלמידא דלהון

*) רפסד בוונתו על נקצר במ"ש בחוב' פרחים ל' ע"ב ובגל יוב ה נרם פסר לפרש מו' על פרש ולא הי' מו' . מקודם

על רזין דאורייתא סדרו ליה וגמלא כי המצנה והם"פ הם הנקרא ביפי תורה :

והנה דבריהם כחלים בלי פתרון ורוזה וסתריה הפנימים הנקרא נשמת התורה הם הם פתרון החלום הנפחל בהקיץ בסוד אני ישנה ולבי ער וכמ"ש חכמים ז"ל במהשכים הוסיבני כמתי עולם זה תלמוד בבלי אשר איננו מאיר אלא ע"י ס"ה הם הם רזי תורה וסתריה אשר עליהם נאמר ותורה אור יאין ספק כי כמו שהיאר נקראת עבד ושפחה בערך האני' ונקרא קליפין ולבושין דחול כנזכר בהקדמת ספר התיקונין ד"ג ע"ב יז"ל ובזמי דחול לבים עשר כתיה דמלאכיא דמשמשי לי"ם דבריהה וא"כ אין לתמוה כי התורה אשר שם שהיא המצנה תהיה נקרא בשפחה יקליפין דתורה דאצילות וז"ם כל הבשר אל ר הנ"ל במאמר הראשון כי כמו שהחטה שהיא בגימטריא כמנין כ"ב אותיות התורה הנגוזה תוך כמה קליפין ולבושין שהם הסובבין והמורסן והתבן והקש יהעשב הנקרא אליר כן המצנה אלא סודות התורה נקרא אליר וזה נרמז בס"ה פ' כי אלא בר"מ דרע"ה ע"ב אבל רבנן ווי לאינון דאכלין הבן דאורייתא ולא ידעי בסתרי אורייתא אלא קלין יתמורין דאורייתא קלין אינון תבן דאורייתא ותמורין אינון חטה דאורייתא ח"מ ה' אלא דעוב ורע וכו' ואלו באתי לבריאב דרוש זה לא יספיקו מאה קיגטרסין בלי ספק בלי שום נוזמא האמנם החכם עיניו בראשו כי דברי אמת אני אומר ואל יתמה האדם ברחיתו ס' הזוהר איך קורא אל המצנה שפחה וקליפין כי עסק המצנה כפי פשטיה אין ספק שהם לבושין וקליפין חצונים בהכלית אלא סודות התורה הנגנזים ונרמזים בפנימיותה כי כל פשטיה הם בעה"ז בדברים חומריים תחתונים :

אמנם הם קליפין טובים למאכל בקליפת קנה הבוסם ולכן בהיותם מבני פנמי המצנה בהלכתא בלתי מעות נקרא עץ הדעת טוב אבל כאבר ה"ו בונים בה ומטמאים את הטהור ומכשירין את הפסול ומתירין את האיסור אז נהפכת לעץ הדעת רע ומר להם :

ונחזור עתה למאמריו הראשון ולבאר מ"ש ואפי' כל איזון דעסקי באורייתא כל חסד דעבדי וכו' ואמר עוד שם כי המצנה היא שפחה משום דאיהי ע"מ לקבל פרס פי' כי הנה כל מדותיו יתברך הם מדה כנגד מדה ולכן העוסקים בהצניה הנופציים הטובים עליהם נאמר בשמאלה עושר וכבוד הוא הפרס הנתון להם בעה"ז כי כן עסקם בתורה הוא בבחי' היותם בעה"ז בדיני איסור והיתר טומאה וטהרה וכו' הם כנגד העבד הטובד את רבו שבודאי ע"מ לקבל פרס וכל חסד דעבדי וכו' בעבדים ושפחות המשמשים את רבם ע"מ לקבל פרס . אמנם העוסקים ברזי התורה שהם בחי' התורה בפי מה שעוסקים בה בעה"ב עליהם נאמר אורך ימים בימינה לעולם שכולו אריך כבן הנכנס לפני ולפנים ומשמש לפני אביו שלא על מנת לקבל פרס ומודע כי ת"ת דאצילות נקרא בן ומטטרו"ן דיליה נקרא עבד ועליהם אמו מתפללים ביום ר"ה אם כבנים אם כעבדים . והנה במ' קבלת אמרו רז"ל על פסוק כי אם בנים הרבה ישמח יכו' וז"ל כי אם בנים הרבה וכו' תורה שהדם למד הבל היא לפני תורתו של מביא ואם כך נאמר על תורתו של מביא בהיא בהיותם בנוף וגפם כמ"ש ז"ל אין בין העוז"ה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד והוא בטול מלכות הרשעה קליפה התיצונה הנקרא יה"ר כמו שדרשו רז"ל על פסוק וגר זאב עם כבש וכו' וסמוך ליה ומלאה הארץ דעה את ה' ולכן תורת העה"ז המתלבשת בקליפין לסבת היות הילה"ר הנקרא קליפה מצויה בעולם היא הבל לפני תורתו של מביא שנתפשטו קלת מלבושיה וקליפותיה מאחר בנם כמו אדם נתפשטו מקליפת הילה"ר וק"ו בן בנו של ק"ו בהיותיו למעלה בעה"ב עולם הנשמות נפשטות מכל מיני לבוש כגל כי עסק התורה אבר להם אינו רק בנשמת התורה הודותיה הפנימיים :

ואמנם אל יאמר אדם הלבה לי ואעסיק בחכמת הקבלה

מקודם שיעסוק בתורה במשנה ובתלמוד כי כבר אמרו רבינו ז"ל אל יכנס אדם לפרדס אא"כ מלא כריסו בבשר ויין והרי זה דומה לנשמה בלתי נוף שאין לה שכר ומעשה והסכון עד הייתה מתקשרת בתוך הגוף בהיותו שלם מתוקן במלות התורה בתרי"ג מלות וכן בהכף בהיותו עוסק בחכמת המשנה והתלמוד בבלי ולא יתן חלק גם אל סודות התורה וסתריה כי הרי זה דומה לגוף היושב בחושך בלתי נשמת אדם גר ה' המאירה בתוכה בחופן שהגוף יבש בלתי שואף ממקור חיים אשר זהו ענין אומרו במ"א ההוא הנ"ל וז"ל דאילין אינון דעבדי לאוריתא יבשה ולא בעאן לאשתדלא בחכמת הקבלה וכו' בחופן כי הת"ח העוסקים בתורה לשמה ולא לשמו לעשות לו שם לריך שיעסוק בתחילה בחכמת המקרא והמשנה והתלמוד כפי מה שיוכל שכלו לסבול ואח"כ יעסיק לדעת את קונו בחכמת האמת וכמו שליוה דסע"ה את שלמה בנו דע את אלהי אביך ועבדהו. ואם האיש הזה יהיה כבד וקשה בענין העיון בתלמוד מוטב לו שיניח את ידו ממנו אחר שבחן מוצלו בחכמה זאת ויעסיק בחכמת האמת וז"ש כל ת"ח שאינו רואה סימן יפה בתלמוד בחמשה שנים שוב אינו רואה. ואמנם כל האיש שהיה קל לעיון מחויב לתת חלק שעה או ב' שעות ביום בעיון ההלכה ולעיון ולהרן הקי' הטיפלה בפשט ההלכה ויכון כי אין הקליפה הרעה מלד הנחש שמאל עבד רע נאחזת אלא בקלי' הטובה היא משנה מטטרון עולם הילדה הנקרא עבד ושפחה דמטרוניתא אבל לא במטרוניתא בהיא המוח הפנימי חכמת האמת ונקרא עץ החיים ועליו אתמר אני ה' הוא שמי בסוד כל התורה היא שמותיו של הקב"ה. וכבודי לאחר לא אתן דלא יכול לאתערבא עמה קליפה אלא בעץ הדעת טוב ורע מבנה עמא ועיבור אסיר ומיתר כבר ופסול. ויכון בעיונו להסיר הקליפה הרעה בהיא הנורמת הבייית שלא יבין האדם תרילים ויסלקנה מע"נ עץ הדעת טוב ורע היא המשנה שפחה דמטרוניתא ואח"כ יכוין לקבל המטרוניתא עצמה שהיא חכמת הקבלה ודי בזה כי אין מקום ביאורו כל ענין זה:

אמר עוד במ' הנ"ל ובג"ד הסבעתי אתכם בנות ירושלים וכו' פירוש הדברים כי הנה היתה השבועה הגדולה לאלהי"ם שלא יע ברו את הגאולה עד שאותה האהבה תהיה בחפץ ירצון טוב כמ"ש עד שתחפץ כבן העובד את אביו ועייל בכל פלטרין דליה ובכל נגיין דליה ולא כעבד העובד במשנה ולוקח הספרה ע"מ לקבל פרס ובכר אמרו רז"ל כי זמן השבועה היא עד אלף שנים כמ"ש ז"ל בברייתא דר' ישמעאל בפרקי היכלות ע"פ דניאל וז"ל ואתיהבון בידיה עד עידן ועידנין ופלג עידן ואיך הראהו הקב"ה ליעקב אביו שר עולם והוא ברו של בכל ע' עוקין וכו' ע"ש. וכן בזהר פרשת וירא ד' קי"ז ע"א וז"ל אמר ר' יוסי כל דא אריכו זמנא יתיר מכמה דאוקמוה חבריא דאיהו יומא חד גלותא דכנסת ישראל ולא יתיר דכתיב נתנני שוממה כל היום דוה. עוד מאמר אחר כתיב בפ' בראשית דף כ"ו וכ"ז ע"ב וע"א ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אילן אינון ארבעה שנכנסו לפרד"ס. חד עאל בפיסון פי שונה הלכות תינוא עאל בגיחון ודא איהו רמ"ז. תליהה עאל בחדקל לבנא חדא וקלילא לדר"ם. רביעאה עאל בפרת דאיהו סוד מוחא דביה פריה ורביה. בן עזאי ובן זומא יאליפע אחר עאלו בקליפין דאוריתא הוו לקאן בהון ר"ע דעאל במוחא איתמר ביה נכנס בשלום ויצא בשלום א"ר אלעזר אבא יומא חד הוינא בבי מדרשא וכו' בנין דאוריתא מתרין לוחין אילין היה משה נחית לון לישראל ולא זכו בהון ונפלו ואתברו ודא גרם אבודא דבית א' וב' ויהיב לון אחרנין מסטרא דעץ הדעת טוב ורע דמתמן איתיהבת אוריתא באסור והיתר מימינא חיי ומשמאלא מותא וכו' דא' ודאי יולא מעדן בודאי לעילא כעץ החיים וכו' להשקות את הגן דא פרדס דמטטרו"ן דתמן עאלו בן עזאי ובן זומא ואחר וקליפין דליה מסטרא דא טוב ומסטרא דא רע ודא איהו איסור והיתר פסול ופשר טומאה וטהרה וכו' כגוונא דא אמרו הכריא מאני מהני וימרו את מיכס בעבודה קשה דא קוביא בחומר דא ק"ו. ובלבנים דא לבון הלבה. ובכל עבודה בשדה דא בר יתא. את כל עבודתם דא משנה. ואי תיבין בתיובתא מה כתיב ויורהו ה' עץ דא עץ החיים ובה ויתקו המים ודא משיח דאתמר ביה ומטה האלהים בידי וכו' וכולא איהו בגליתא מהמת דיליה. הנה נתבאר במ"א הזה כי עון אדה"ר בעץ הדעת טוב ורע הוא שלא בחר להתעסק בעץ החיים בהיא חכמת הקבלה וזהו עלמו עון הערב רב האומרים למשה דבר אתה עמנו ונשמעה בעץ הדעת טוב ורע ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות בסטרי תורה כסברת הטועים קלת בני תורה אשר בזמנינו זה המוליאים שם רע על חכמת האמת חיי עולם ואומרים שכל מי שמתעסק בה ימות בקלרות שנים ח"ו ולכן נשברו הלוחות הראשונות מסטרא דעץ החיים ונתנו להם מסטרא דעץ הדעת טוב ורע משנה שפחה דמטרוניתא וגרם איבודא דחורבן בית א' וב' וגלות האחרון המר והארוך אשר אנו בעו"ה עד דיתובון בני ישראל בתיובתא ובקשו את ה' אלהיהם לאמיתו ולידעו ברזי תורה וידעו את מי הם עובדים ומי הוא מלכם וכדין יזכו לעסוק בחכמת האמת כמש"ה ויורהו ה' עץ ויתקו ע"י המשיח וכמ"ש בפרשת נשא בר"מ ד' קכ"ד ע"ב וז"ל וכנין דעתידים ישראל למיטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא וכו' ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר לא שליט על ישראל יתיר וכו' כי אז יהיו כמלאכי עליון עוסקים בחכמת התורה דאמילות ולא בחירת מטטרו"ן מלובשת במלבושים וספורים גשמיים. עיד אמרו בס"ה תקון שבית וז"ל וכמה בני נשא יתפרנסון להתה מהאי חבורא דילך בדרא בתראה בסוף יומיא ובגינה וקראתם דרור באחרן:

עוד מ"א א"ל אליהו ז"ל לרשב"י וז"ל ר' ר' כמה זכאה אנת דמהאי חבורא יתפרנסון כמה עילאי עד דיתגליא לתתא בסוף יומיא ובגינה ושבתם אים אל אחוזתו וכו' הרי מבואר כי חטא זה היהל להיות מאדה"ר ועד עתה וכאשר נשוב בתשובה לעסוק מאהבה בחכמה הזאת יגאלו ישראל בב"א.

שמוע שמעתי נאקת ירמיהו הנביא מתנודד ומתמרמר במר נפשו באומרו עד מתי אראה נס אשמעה קול שופר כי אויל עמי אתי לא ידעו וגו' ראיתי את הארץ והנה תוהו ובו' ראיתי והנה הכרמל וגו' כי כה אמר ה' שממה תהיה כל הארץ וכלה לא אעשה וגו' הליקתני רוח בעני לבאר פסוקים האלו הנאמרים ב מת צ"י ירמיה הנביא ע"ה בדרך נבואה על הדור האחרון הזה בהיותו מתמרר על אורך גלותינו מאד מבטורו וזהו מ"ש עד מתי אראה נס הוא הנס והדגל של המשיח כמו' בפ' מבפנים דף ק"ב ע"א וז"ל ויהון נס דמשיח בן דוד אריס רשיס עליה לימינא ונס דמשיח בן יוסף בור רשיס עליה לשמאלא וגו' נשמעה קול שופר זה קבון גליות העתיד להיות אחר ביאת משיחינו בב"א כנזכר בזהר פרשת תולדות דף קל"ט ע"א וז"ל במדרש הנעלם על פסוק בונה ירושלים ה' והא"כ נדחה ישראל יכנס וזש"ה והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו' ונתן טעם לל' אריכות הקן כי אויל עמי בלשון נתינת טעם אל האמור עד מתי אראה נס ובאיור הענין הוא כי הנה עם בני ישראל נחלקים לג' כתות כת א' מהם הם ע"ה המון העם כת ב' הם רת ח העוסקים בפשטי התורה כת ג' והיא בעלי הכמת האמת והנה כנגד כת א' אמר כי אויל עמי אתי לא ידעו ירצה הם המון העם הנקראים עם הארץ וכנגד כת הג' הם העוסקים בדרי התורה וסודותיה הנקראים בנים כמבר בתיקון ד"א ע"ב וז"ל הפרוחים אילין מאדרי מבנה בנים אילין מרי קבלה ועליהם אמר בנים סכלים המה ולא נבונים כי הם עוסקים בחכמת האמת כפי העילה בדעתם הקלרה ובעיונם ההגם ואינם יורדים לעומק הענין להבינו על האמיתותו כמ"ש בע"ה וכנגד כת חכמי הפשט אותם אשר הם מוראים לעסיק בחכמת האמת הנקרא עץ החיים וחיי עולם ועוסקים בסיפורים הכתובים בפשטן בלבד ואומרים כאין בתורה אלא הפשט

בלבד

בלבד ח"ו אבר הוא נקרא עץ הדעת טוב ורע כנ"ל עליהם אמרו חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו כי בסבת אותם שאסים בעץ החיים אין הקב"ה שוכר אותם יהם בעים בפבעי עץ הדעת טוב ורע ומהפכים אותו לרע ומעמאים את המאור ואוסרים את המיתר יפוסלים את הכשר והקלה רבית ולאית עתהת ידיהם בעו"ה ואחר שכלל אותם הגבית בדרך קורה חוזר לבארם דרך פרע וכנגד הכת הא' אמר ראיתי את הארץ והנה תהו הם ע"ה אבר נקראים ע"ש הארץ כי מבם נפבם חולבה במש"ה ורוח הבהמה היורבת היא למעה מן הארץ היא רוח הבהמית אבר לבם במש"ה יתולא הארץ נפש חיה למיבה כי מלבד היות הגוף נחלב עפר מן האדמה גם נפבם חולבה מן הארץ למעה ממש ונקרא נפש חיה כי בכלל חיה בהמה וכן נדרש בפ' זה במדרש הנעלם בבת"י ע"ש ולהיותם נחלבים מן הארץ כל עסקם הוא ביבוב הארץ במבא ומתן בנגוביה ובזריעה ובבניבים דברים שאין בהם תועלת רק אל הגוף ומניחים חיי עולם היא התורה במש"ה אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי ומחזירים העולם לתהו ובהו אבר לסיבה זאת קראם למעלה אוילים באומרו כי אויל עמי כי אין לך אולת גדולה מזו לקיים את גופם ולהחיב נשמתם וכ"ז גרם להם כי אותי לא ידעו ולא נתעסקו בתורה הנקראת עץ החיים לחיותם דרך חיי עה"ב. וכנגד הכת הב' הם הח"ח העוסקים בתורת ה' אבר נפבם חלובה מן השמים ולא מן הארץ אמר ואל השמים ואין אורם כי גם שנפבם חלובה מן השמים אין להם אור בתורתם כמ"ש למעלה בבם רז"ל על פסוק במחשבים הושיבני זה תלמיד בבלי. וחכמת ס"ה היא המאירה אותם ומבארת הדברים הנאמרים בתלמוד מלובשים באלו הם חשובים גשמיים אבר עליהם נאמר ותורה אור וז"ש ואל השמים ואין אורם וע"ז נתנבא ישעיה הנביא בנחמותיו ואמר והולכתי עורים בדרך לא ידעו וגו' כי התורה הבשמיית נודעו במספרם וכמ"ש ר' שמעאל אומר בי"ג מדות התורה נדרשת וכו' אמנם ל"ב נתיבות החכמה שבהם נברא העולם הנזכר ברים ס"י לא נודעו והנה אלו הל"ב נתיבות החכמת האמת נעלמים תוך י"ג מדות של הפבע וכללות כלם הם ל"ב א' וכמו ב למעלה בשם הזוהר בפ' פנחס דף רמ"ד ע"ב ורבנן דמהני' ואמורא' כל תלמודא דילהון על רזין דאורייתא סדרו ליה ובלי ספק כי העוסקים בתלמוד בבלי בלבד מגשמים כעורים קיר בגבוסי התורה ואין להם עינים רואות ברזי התורה הנסתרים כי כי לא על חנם כפי רצונם פסקו עמא טהור אסיר ואיתר כשר ופסול אלא מתוך פגימיות התורה כנודע ליודעי חן וכמו שקראם במ"א הא' שביאדי' לעיל סתימין עיינין וכו' וז"ש מי עור כי אם עבדי אבל הכוונה היא למעוטו ולאפיקו חכמי האמת הנקראים בנים אינון מרי קבלה כנ"ל אבל העוסקים במשנה לבדה בלתי הסתכלותם בסודותיה וכפי סודותיה יפסקו הדינים אם אסור ואם מותר כנ"ל הנה אלו עורים בודאי הם וז"ש מי עור כ"א עבדי כי העוסק בפבע נקרא עבד כנ"ל ועליהם נתנבא ישעיה לע"ל שיהיו ללכת בדרך לא ידעו הוא דרך חכמת האמת אשר בעו"ז ניתן להע החרב והכרובים לשמור את דרך החיים שלא יובנו רזי התורה אלא לזוכים אליה כמזכר בפ' נשא דקכ"ג ע"א וז"ל ואיה נעירין אחרים כגון נחבים עקרבין ושרפין ונעורין ההוא טוב דלא ליעול תמן מאן דלא איהו ראוי למיעל דאל"ה כל חייבא הוי עאלין ברזא דאורייתא ובג"ד מאן דאיהו חייבא ויעול למנדע רזין דאורייתא וכמה מלאכי חבלה וכו' מבלבלין מחשבותיה וכו' וז"ש עוד אשים מחשך לפניהם לאור כי התלמוד בבלי שהוא מחשך המספר בפשט העה"ז אשים לפניהם לאור ויסתכלו מתוכו רזין דאורייתא הגנוזים בו הנקרא ותורה אור. גם כל הקושיות שבתלמוד הנאמר עליהם תניא והק"ק הסורי מחברא והכי קתני ותיקו. כל אלו נראים בעינינו מעקשים יחזרו למישור וירואו איך הוכרת הלשון להאמר בלשון הזה החסר והמעוקש לסבת רמזי התורה הנסתרים ונרמזים בו. ואל יאמר אדם אי"כ מעתה אני פטור ומותר מלהתעסק בחכמה הזאת עד לע"ל בעוה"ז אין כח ליודעים ולכן אמר הכתוב אלה הדברים עשיתם ולא עזבתים והרז"ל העשם אתעשם לא כתיב שכבר עשיתים לר' עקיבא יחב ריש יבמו"ם ז"ל על ר"ע שהיה יושב ודורש על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות וא"כ לא דבר ריק הוא ואם ריק היא מבם ואומבם חפצים לודע עם שהוא בידבם ובבתי תבם והרי ר"ע הסיג בעוה"ז לסודות אלו והנה זהו הנכון כמ"ב במשנה מבמת ר' עקיבא בעל כבוד התורה ופי' המפרשים שהיה יודע להטיב ולדרוש ע"כ קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות וזהו כבוד התורה והדרה ויפה וזה אלני פי' המשנה אריב"ל בכל יום ויום ב ק יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה כי בלי ספק בהיותם עוסקים בפשטיה ובספוריה לבדם היא לובשת בגדי אלמנותה ושק היסת כסותה וכל האומות יאמרו לישראל מה דודך מדוד מה תורתכם מתורתינו הלא גם תורתכם ספורים בהבלי העולם אין עלבון תורה גדול מזה ולכן אוי להם לבריות מעלבונה של תורה ואינם עוסקים בחכמת הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה כי הם מאריכים הגלות וכל הרעות המתרגשות לבא בעולם כנ"ל במאמר שהתחלנו בהקדמתינו זאת וזה עלמו הוא ב"ק המכריז בכל יום ויגרמו בפסיק קול אומר קרא ועל כיולא בזה אמרו ג"כ בש"ה פ' בהעלותך דקכ"ב ע"א וז"ל רש"א ווי לההוא ב"נ דאמר דהא אתא לאחזאה ספורי בעלמא ומילי דהדיוטי וכו' ועוד האי מילה דאורייתא לבושא דאורייתא איהי ומאן דחביב דההוא לבושא איהי אורייתא ממש ולא מלה אחרא תפח רוחיה ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי וכנ"ל אמר דהע"ה גל עיני ואביטה נפלאות מתורתיך מה דתחות הא' לבושא דאורייתא וכו' מפשטי דעלמא לא מסתכלי אלא בהאי לבושא דאיהו ספור דאורייתא ולא יתיר וכו' עוד יש מ"א אחר כי אלא בזה בפרשה הנזכר עלמה דקמ"ט ע"ב וז"ל ומ"ד דהאי ספורא דאורייתא לאחזאה על האי ספורא בלבד קאתי הכי אלו איהי אורייתא עילאה אורייתא דקשוט וכו' והנה בחכמי הפבע עלמם ב' בחי' אם הבת שהם ירחי ה' ועוסקים בה לב"ש אלא בגשאלו בתוך החשך מגעיריהם ולא למדו סודות התורה ומתיירחים לגעת בהם באמרם מי יעלה לנו השמיימה ויקחה לנו ומי עלה שמים וירד ויגידה לנו מה הם רזיה וסודותיה ועל כיולא בזה ואל השמים ואין אורם כי גם שהם נפשות חלובות מן השמים אין אורם עמהם ובמחשבים ישבו ומשם לא יצאו ועוד יש בת אחרת והם קלת ת"ח חריפים ומפולפלים עוקרי הרים ובוחנן זה בזה בפילפולם בבית המדרש עליהם נאמר ראיתי את הרים וגו' רועשים ומתיירחים לגבת אל מקום אם אוכלה הם רזי התורה דבריהם כנחלי אם להבת שלהבת ומתיירחים פן יגרבו בם לרבת כעין ההוא יעוקא דהוה דרים בהשמל ונפק רשא מיניה ואכלתיה ומה טוב ומה נעים חלקם אם עלהה להם כך ויברפו בקדושת שמו יתברך כי אם אוכלה הוא ועל כיולא באלו נאמר ראמות לאויל חכמות ולכן בשער ע"ש לא יפתח פיהו ובלי ספק כי החושבים כך אוילים הם כי לולי שהם חושבים בעיניהם די להם אותה החכמה הפשוטה שהשו בה וכבר הם חכמים לא היו נמנעים מליכנס מפגימיותה ועל כיולא בזה נאמר ראית אים חכם בעיניו תקוה לכסיל יאם שהע"ה אשר עליו נאמר ויחכם מכל האדם וכו' אמר בסוף ימיו בעת בהבר קהלת אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ולא בדעתו כלל לחבוב שבבר נהחכם אלא חשב שאפשר שלעתיד יהחכם כמ"ש אמרתי אחכמה לעתיד ע"י היגיעה ועכ"ז רחה אח"כ כי טעה בזה וכמ"ש והיא רחוקה ממני ומה יעבו הפתאים היחושים אשר בזמנינו זה בהיותם חכמים שמחים בחלקם ושמים בעבודתם והרי רז"ל חכמי התלמוד הגדולים והראשונים אמרו אין אנו אפי' כחמורו של ר' פנחס ן' יאיר ואין להמיה מזה כי הרי מפורש בכתוב ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם עם החמור ודרשו בו רז"ל עם הדומה לחמור ואין כוונתם כי אמר להם כך על היותם נעדרים בלתי חכמה כי הרי הכתוב

אמר

אמר והעיד על אליעזר שהיא אחד מהם הוא דמשק אליעזר ודרשו חז"ל דולה ומשקה מתורה רבו לאחרים אמנם כבר ביארו חז"ל עלמם ואמרו הטעם לפי שלא רצו עכן השכינה קשור על ההר ולכן קראם עם הדומה לחמור מה חמור אינו רואה אף אתם כך ואף אם במקום אחר נראה כי קרא כך לאליעזר מפני שהוא עבד והנה הוא קנין כספו כמו בהמתו וחמורו אין זה רק אסמכתא בעלמא כי הרי ישמעאל בנו היה עם הרי ישמעאל ן' אברהם היה והכן הולך אחר משפחת אביו. אמר עוד וכל הגבעות התקלקלו כי הגבעות הם הת"ח הבחורים הנקראים גבעות אלא בתי' ההריס הנזכר הנה הגבעות אלו נתקלקלו לגמרי כי בראות התלמידים הקטנים את הגדולים ההריס הרמים רודפים יומם ולילה אחרי הפשטים ואינם עסוקים בחכמה הזאת ואינם יודעים כי מראתם ליכנס בה הם נמנעים מלהתעסק בה כנזכר וע"כ גבעות אלו נתקלקלו ולבם שורש פורה ראש ולענה ומלאה בהם חלודת טיט ורפש לכפור בחכמת האמת ואומרים שאין בתורה אלא פשטיה ולבושיה בלבד ע"ד הכ"ל בפ' בהעלותך ואין ספק כי לא יהיה להם חלק בעוה"ב כמזכר שם בזוהר וכבר נתבאר למעלה הסבה כי תורת עוה"ב אינה כפשטה רק עד שם עוסקים בראי התורה וסודותיה וזה שלא בחר בה ולא טרח בעוה"ז מע"ש לא יאכל בשבת ועליהם נאמר הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו וגו' וכנגד כת המתעסקים בראי התורה ובחכמות הזוהר אשר הם נקראים אדם כנזכר בספר התקונין ד"א אפרזתים אילין מארי משנה בנים אילין מארי קבלה עליהם נאמר ראיתי והנה האדם ולא אמר אדם אלא האדם ירצה כי גם שהוא עוסק בחכמה הזאת ולכן נקרא אדם עם כ"ז אינו האדם המיוחד הראוי להתעסק בה כי אין להם שרשים והקדמות לכבין דבריו וכמו שבארנו לעיל באומרו בנים סכלים המה ולא נבונים אבל האדם המיוחד אינו בעוה"ז ואנחנו בזאת החכמה מגשמים כעורים קיר כי חכמי האמת סעו המה למנוחות עזבו אותנו לאנחות וכאשר אין האדם הנזכר נמצא ללמד החכמה הנה אז גם עופות השמים אלו התלמידים אשר נגע ה' בלבם התפלים לעוף השמים בלי כנפיים ואומרים מי יתן לנו אבר כיונה נעופה ונשכונה באהלי החכמה הזאת והרי נתבארו כל הכתות אשר בעם בני ישראל אשר כלם כאחד נמנעו מלהחזיק בחכמה הזאת כל אחד כפי סברתו ופנייתו עד שנתקיים בנו בעו"ה אין מנהל לה מכל בנים ילדה וכו' פי' כי עם היותם בנים מרי קבלה עכ"ז נתיאשו מלהתעסק בחכמה הזאת ואין ספק כי דברים אלו בנבואה נאמרו על דורות אלו האחרונים שלא נסברת חכמי דורותינו אלה החושבים בדעתם כי כבר השיגו מה שצריך להם ושמחים בחלקם. והנה הכתוב מעיד וירא כי אין איש ויתומם כי אין מפגיע בלשון שליצה אוי לאזניים שכך שומעות ואוי לעינים שכך רואות עדותו יתברך עלינו ואין לנו לב לדעת לחזור ולהתעסק בחכמה הזאת להחזיק יתברך כמ"ש ואביט ואין עוזר ואשתומם ואין סומך והוא בהיותינו עסוקים בחכמה הזאת כי ע"י התקרב הגאולה וכביכול ישועתה לשכינת עוזו היינו ממהרים להלמיתה כמ"ש ותיטב לי זרועי לי ממש כביכול וכנ"ל במאמר שהתחלנו בהקדמתינו זאת כי הכל תלוי בעסק החכמה הזאת ומניעתינו מלהתעסק בה היא גורמת איחור ועכיב בנין בית מקדשנו ותפארתינו המכונה ונקרא הדר הכרמל כמ"ה ראשך עליך ככרמל וזמ"ה ראיתי והנה הכרמל מדבר כי לסבות הנ"ל היה הכרמל מדבר ממש בעו"ה כנ"ל כי כל דור שלא נבנה ב"ה בימיו הרי הוא כאלו נחרב בימיו וכל עריו הם ערי יהודה נתנו גם הם וכל הרעה הזאת היא מפני ה' מפני חרון אפו פי' מפני החכמה הזאת אשר עסקה לבורות כי כל התורה שמותיו של הקב"ה וז"ש מפני ה' היא החכמה שאין מתעסק בה וגם ומפני חרון אפו פי' כי אין לו להקב"ה קורת רוח בעולמו א"א כאשר עוסקים בחכמה זו וכמ"ש בתלמוד בכל אותם המעשים של ריב"ז ושל ר"א בן ערך ור"י הכהן כשהיו דורשים במעשה מרכבה ירדה אש שכינתו יתברך וסבבה כל האילנות משא"כ בהיותם עוסקים בפשטים וכמ"ש במדרש משלי על פסוק לא ירעיב ה' נפש צדיק וז"ל אמר ר' ישמעאל בא וראה כמה קשה יום הדין וכו' היה ר' ישמעאל אומר אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה וכו' בא מי שיש בידו מקרא ואינו בידו משנה וכו' בא מי שיש בידו ב' סדרים וכו' בא מי שיש בידו הלכות וכו' בא מי שיש בידו תורת כהנים וכו' בא מי שיש בידו ה' חומשי תורה וכו' בא מי שיש בידו אגדה בא מי שיש בידו תלמוד וכו' והקב"ה אומר לו בני היאל ולא נתעסקת בתלמוד לפית במרכבה לפית בנאים שלי שאין הנאה לי בעולם אלא בשעה שת"ח יושבים ועוסקים ומוציאים ומליצים ורואים והוגים המון התלמוד הזה. כשא כבודי היאך עומד וכו' חשמל היאך עומד וכו' ברק היאך עומד וכו' כרוב וכו' וגדולה מכלם מלפרני ועד קדקדי וכו' וכי לא זה הוא הדרי זה הוא גדולתי זהו הדר יפיי שבני מכירין את כבודי וכו' הרי מבואר בפירוש אף בדברי האגדות שאין האדם יולא ידי חובתו לגמרי בעסק המקרא והמשנה והאגדה והתלמוד בלבד אלא הוא מחוייב לעסוק בכל יכלתו בסתרי תורה ובמעשה מרכבה כי אין הנאה להקב"ה מכל מה שברא בעולמו רק בהיות בניו למעלה עוסקים בראי התורה להכיר גדולתו ויופיו ומעלתו כי בפשטי התורה ובספוריה ובדיניה ובמלותיה בהיותם בפשטם אין בהם שום היכר וידיעה לידע את בוראם יתברך אדרבה יש בהם מלות וחקים שאין הדעת סובלם וכל אומות העולם מונין את ישראל ואומרים להם וכי מה התורה הזאת אשר זוה אלקיכם אתכם דברים שנראין כחידות ומשלים ליקח קרן פרה ולתקוע בו ביום ר"ה ואתם אומרים שעי"כ שטן הרוחני המקטרג העליון מתערב וכיולא מדברים אלו כמעט רוב מלות התורה ובפרט פרטי דיניהם אין השכל סובלם וא"כ היכן הוא הדר התורה ויופיה וגדולתה ועל כיולא בזה נאמר אם לדקת מה תתן לו ואם חטאת מה תפעל בו כי השכר והטעם אשר עליהם הוא לך לבדך אמנם בסודות התורה ובעסק כוונת המלות ע"ז נאמר בהפך אם בטובה נאמר תנו עוז לאלהים ואם ברעה נאמר צור ילדך תשי ונאמר וילאו וראו בפנרי האנשים הפושטים בי כי דיקא ולא לי כי ממש כביכול ודברי אלו מבואר לאשר נגע אלהים בלבו וז"ש מ"ש לעיל כי הקורא במשנה ובתלמוד נקרא עבד המשמש את רבו ע"מ לקבל פרס משא"כ בחכמת האמת כי היא מתקן כביכול ויתן וכח למעלה וזהו נקרא עוסק בתורה לשמה בלי ספק ולא עוד אלא שלא נברא האדם אלא כדי שילמוד חכמת הקבלה אלא שצריך שיהיה גופו נקי בתחלה ע"י המלות המעשיות שכל תכליתן לדבר זה והם מוכרחים עכ"פ ואח"כ תוכל הנשמה הנקראת נר ה' נשמת אדם להאיר בגוף הזה כנר הנתונה תוך עששית זכוכית ומאירה ונותנת לו כח להבין סתרי התורה ומגלה עמוקות מני חשך וז"ש מש"ה מלות ה' ברה מאירת עינים ר"ל להבין סתרי תורה על ידה שהם תכלית הכל כנזכר בזהר שיר השירים ע"פ הנידה לי שהבה נפשי וכו' זכאין אינון כל דמשתדלין למנדע בחכמתא דמאריהון ואינון ידעין ומסתכלים ברזין עילאין בגין דב"נ כד נפיק מהאי עלמא בהאי אסתלקו מיניה כל דינים דעלמא ולא עוד אלא דמתפתחאן ליה תריסר תרעי דאפרסמונא דכיא דכל חכמתא עילאה תליא בהו ולא עוד אלא שהקב"ה חקיק ליה בההוא פירפירא דכל דיוקנין גליפן תמן בהאי עלמא ובעלמא דאתי והקב"ה אשתעשע ביה בנ"ע ואחסין תרין עלמין עלמא דין ועלמא דאתי חכמתא דאילנא דיליה לב"נ למנדע ולאסתכלא ברזין דמריה חד למנדע ליה לנופיה ולאשתמודעא מאן איהו וכיך איהו והקונא דנופא איך אתתקן וכיאך אי הו זמין למיעל בדינא קמי מלכא דכלא וחד למנדע ולאסתכלא ברזין דנשמתין מאן אינון דאיהי נפש דביה ומאן אתיא ועל מה אתיא להאי נופא סרוחה דומא כאן ומחר בביה קברי וחד למנדע ולאסתכלא בהאי עלמא דאיהו ביה ועל מה אתתקן ולבתר ברזין עלאין לאשתמודע למלרי וכל דא יסתכל בר נש מנו נהירו דאוריתא ת"ח כל מאן דאזל לההוא עלמא כלא ידיעה אע"ג דאיהי ביה עובדין טבין

שניאין מפקין ליה מכל תרעין דהיכלא עלמא וכו' ת"ח מה כתיב אם לא תדעי לך היפה בנשים אם אינה אתיה בלא ידיעה ולא אסתכלת בחכמה עד דלא אתית להכא ולא ידעת רזין דעלמא עילאה אע"ג דאינה היפה בנשים בעלה יכמעשים טובים ליה אינה כדאי למעיל הכא לאי לך וכו' גם בפ' פקודי ד' רמ"ז ע"א וז"ל האי חיותא קדישא קיימא כד נשמתה סלקה ומטאה לגבה כדין שאיל לה ברזא דחכמתא דמאריה וכפיס האי חכמתא דרדיף אבתרא ואדבק הכי יהביה ליה אנריה יאי יכיל לאדבקא ולא אידבק דמי ליה לבר ולא עי לא וקיימה הא'ת הרוח היכלא בממיכו בכסיפו וכד נטלי נדפייהו אינון שרפים דתהותא כדין כלהו בעשי בנדפייהו ואקדון לה וכו' ואדי אתדנא בכל יומא נהירא ולא נהירא ואע"ג דעובדין טבין אית ליה בנין דלית אגרא בההוא עלמא כאינון דמשתדלי בחכמתא לאסתכלא ביקרא דמאריהון ולית שיעורא דא כין דידעי חכמתא ביקרא דמאריהון עכ"ל. ואין ספק כי לכאורה יסתומים האדם בראותו מ"ם לעיל בשני המאמרים דאע"ג דאית ליה עובדין טבין סגיאין מפקין ליה מכל תרעא דההוא עלמא ואתדנא בכל יומא אמנם המסכיל בדברי ריב"ז רבן של תנאים מאדי מסנה שראוהו בעת פטי ותו שהיה בוכה והשיב שיש לפניו ב' דרכים ולא היה יודע באיזה דרך מוליכים אותו ובמם סוכה ספרו עליו גדולות ונפלאות ואמרו עליו שלא הניח לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד וכו' ומעשה מרכבה שיחת דקליס וכו' ועכ"ז היה מתירא גם מלינו בר' אבהו אשר שופריה מעין שיפריה דיעקב אע"ה כפי קשר נשמתו בו ואמרו בגמרא כי עליו נאמר זקן ונשוא פנים הוא הראש דא ר' אבהו שהיו נושאים פנים לזורו בעבורו בשמים והיה אומר בשעת פטירתו ואני אמרתי לריק יגעתי לתהו והבל כחי כליתי וכל בעל שכל יתמה מדברים אלה ואא יובנו זולתי במ"ם למעלה ענין הפרש עסק התורה בפשטיה שהם תורת העיה"ז אשר היא הבל לפני תוריתו של משיח ותורת העוה"ב וז"ם לתהו והבל כחי כליתי. ואלו באתי להאריך בביאור כל המאמרים האלו יכלה הזמן והמה לא יכלו אבן טוכל להבין בדרך קצרה כפי הנז"ל כי בכר מלות ותיבה הפשטיית היא בעוה"ז ובנ"ע האדם האמנם למעיל לעלמא עילאה אי אפשר עד שיעסיק האדם כפי יכלתו כפי אשר תשיג ידו בחכמת הזוהר ואי לא כאין מפקי ליה מכל תרעין דעלמא עילאה אע"ג דאיהי יפה במלות ובמע"ט ולכן הלק הנפש והרוח נשא יש למעה בנ"ע האדלי אמנם הנשמה שהיא חלקה בסודות התורה נעגשת ואתוקדת לבר מהיכלין עילאין דנ"ע העליון כנ"ל וז"ם האי חיותא קדישא קיימא כד נשמתה סלקה ולא אמר כד נפשה או רוחא והבן זה ולא תתבהל בראותך כמה מאמרי רז"ל חלוקים בענין זה והנה היה צריך המאמר של שיר השירים ביאור רחב אבל מי שיעסוק בחבור זו זה ובפרט בס"ח בספר הגלגולים יוכל להבין את דבריו וכבר נרמז כ"ז גם בדברי הזא"ל במדרשים וכמ"ם בשמות רבה פ' כי תשא וכן במדרש תהלים בפ' כי תשא ע"פ אפה היא ביסדי ארץ וגם ע"פ ראו קרא ה' בשם בצלאל וכו' כי כל הצדיקים וכל בחי עולם מזרע ישראל חלוים בגופו של אדה"ר זה בגופו וזה בראשו וזה באצבעו וכו' וכן עד"ז כל הנפשות חלויות בנפשו וכל הרוחות ברוחו וכל הנשמות בנשמתו וכמו בגופו של אדה"ר כלול מרמ"ח אברים ושס"ה גידים כן נפשו רוחו ונשמתו גם כלם חלויים בתורה שם בה רמ"ח מלות עשה ושס"ה מלות לא תעשה אשר ז"ם מ"ם רז"ל א"ל ר' פלוני אבוך במאי הוה זהיר וכו' ואל זה רמזו ז"ל המאמר הזה בשיר השירים במ"ם ועל מה אתיא להאי נוקבא שרותה וכו' גם כל העולמות כלם הם בחי' אדם אחד כלול מתרי"ג אברים וגידים וכמו שמלינו בנפי הארץ עבור הארץ עין הארץ לב השמים וכיוצא בהלו יכנזכר בפרשת בראשית הולדות דף קל"ד ע"א וז"ל ליה לך כל שיפא ושיפא דקיימא ביה בב"נ דלא הוי לקבליה ברייה בעלמא דהא כמה דב"נ איהו מהפלג שיפין וכו' הכי נמי עלמא כל אינון בריין כלהו שיפין שיפין קיימין אילין על אילין וכו' ואל זה רמז מ"ם למעלה למינדע ליה לגופא ולאסתמודע מן איהו וכו' ואמר עוד ואד למנדע ולאסתכלא בהאי עלמא דאיהו ביה ועל מה אתחקן באופן כי האדם צריך להשיג ע"י תורתו בחכמה הזאת עד שידע שורשו ואחיזתו בגוף האדם העליון היכן וכן ברוחו ונפשו ונשמתו וכן אחיזתו במלות התורה בפרטות היכן עיקר אחיזתו ובזה תבין ותשכיל מ"ם חז"ל כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין ימיו ונוחל את הארץ וכל מי שאינו עושה מצוה אחת אין מטיבין לו ואין מאריכין ימיו וכו' במשנה הזאת נתחבטו בה המפרשים ודי עתה בביאור מאמר זה שאין עתה מקומו. והנה הנביא ירמיה ע"ה אחר שביאר כל הפסיקים הנ כר סיים בנחמה ואמר כי כה אמר ה' שממה תהיה כל הארץ וכלה לא אעשה ואמר כי בלשון נתינת טעם והוא כדי לחרן ענין קושיא אחת הנולדת מעתה עם האמור כי הנה למעלה אמר ראיתי והנה אין אדם ר"ל אין מי שיודע בחכמה וא"כ מעתה האדם פטור ומ תר מלהתעסק בחכמה הזאת אחר שאין לו מי שילמדנה ויקבלנה ואם קבלה נקבל ואם לאו איך יוכל לקבלה לכן אמר בלשון נתינת טעם כי אין כך הוא הענין כמו שתחשוב כי הרי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו כי כה אמר ה' שממה תהיה כל הארץ ירלה כי אע"פ אשר עתידה הארץ להיות שממה באין מי שעוסק בחכמה הזאת עכ"ז וכלה לא אעשה כי ה' לנאות הותיר לנו שריד כמעט אים רשום בכל דור ודור הן רב הן מעט ואף גם זאת בדור הזה האחרון לא מאסנו ולא געלנו להפר בריתו אתנו ח"ו וכמ"ם בתקונים כנ"ל דבדרא בתראה בסוף יומיא יתפרנסון מהאי חבורא ובניניה וקראתם דרור בארץ וגו' כנ"ל גם בס"ה פ' וירא דף קי"ח ע"א וז"ל וכד יהא קרייב ליומי משיחא אפי' הני רבייי דעלמא זמינין לאשכחא רזין טמירין דחכמתא וכו' הרי מבואר כי עד עתה היו דברי חכמת הזוהר נעלמת ובדרא בתראה תתגלה ותתפרסם חכמה הזאת ויבינו ויסכילו ברזי התורה שלא השינו הקודמים אלינו ובזה נסתלקה השגת הפתאים המקשים ואומרים איכשור דרי ואם דורות שלפנינו לא השינוה איך נדענה אנחנו ובזה יסכר פיהם ואמנם עם היות זה פשוט ומבואר כי באלו הדורות האחרונים יתפרנסון מהאי חבורא ותתגלה אליהם החכמה הזאת הנה לא כל הרולה ליטול את הנס יבוא ויטול כי רזי התורה וסתריה לא יתגלו לבני אדם בכח עיונם החומריי לולי ע"י שפע אלהי המישפע ממרום קדשו ע"י שלוחיו ומלאכיו או ע"י אליהו הנביא ז"ל כמו שנבאר בסוף הקדמה זו ונביא ראיה מדברי רשב"י ע"ה בס' התיקונים וע"ם עוד ראיה לזה כי רוב דברי הרשב"י ע"ה בס"ה ובתיקונים ובמדרש שיר השירים הכל נגלה אליו ע"י אליהו הנביא ז"ל וכו' וע"י נשמת הצדיקים המהגלים אליו בכל דור ודור אשר זה ענין ספרא דרע"מ שכלם ויכוח הרשב"י ע"ה עם נשמת מרע"ה וכנזכר בהקדמת ספר התיקונים ע"ם באורך בהקדמת הב' דף י"ג ע"א וז"ל בההוא זמנא דאתחבר האי מיבורא רשותא אתייהב לאליהו הנביא ז"ל לאסכמא עמהון ביה ולכל מארי מתיבתן דלעילא ותתא וכל חיילין דמלאכין עילאין ותתאין וכמתין עילאין דצדיקים למהוי עמהון באסכמותא וריעותא וכו' וכזה יסכר פי הדוברי עתק בגאוה ובוז על הקדוש מלאך ה' לבאות רשב"י ע"ה וכל ספרו ספר הזוהר אשר אף בתלמודא דידן במס' סוכה בפרק לולב וערבה דמ"ה ע"ב אמרו שם עליו א"ר חזקיה א"ר ירמיה משום רשב"י יכול אני לפטור את כל העולם כלו מיום הדין כו' ראיתי בני עליה והם מעטים אם אלף הם אני ובני מהם אם מאה הם אני ובני מהם אם ב' הם אני ובני מהם עם היות שהיו בדורו כל התנאים ר"מ שהיה מאיר עיני חכמים בהלכה ור"י וכ' יוסי ע"ה וכיוצא בהם ראשי תנאים ואלילה ואם מלהאמין שהיה משבח את עלמו אף אם אינו כן כי לא היה נכתב בתוך התלמוד ובלי ס' לא יסבור זה אלא איזה מין או אפיקורוס. גם בבראשית רבה פ' ל"ה וז"ל ויאמר אלהים זאת אות הברית

וגו' לדורות עולם א"ר יודן לדרת כתיב וכו' ר' חזקיה מוליא דורן של אנשי כנה"ג ומביא דורו של רשב"י ר' חזקיה אמר כן אמר רשב"י אי בעי אברהם למקרביה עד גבאי ואנא מקרבנא מגבאי עד מלכא משיחא והכולה לידע זכות דור אנשי כנה"ג ותכלית מעלתם יסתכל בפרקי היכלות בפ"ל ועכ"ז אמר ר' חזקיה מוליא דורם של אכה"ג ומביא תחתיהן דורו של רשב"י ז"ל ושם ביאר הטעם כי בזכותו הוא עלמו לא נראתה הקבה כנזכר שם משמיה דאליהו ז"ל דריב"ל ז"ל גם איתא בתלמוד ירושלמי וז"ל א"ר עקיבא לר' שמעון דייך שאני ובורלך מכירין ערכך עכ"ל והנה יש מוליאי דבה על ספר הזוהר באומרם כי הנה ברים הקדמת התקונים בדף כ' ע"ב כתב שם ההוא מאמר של אותו אמורא שביה נקרא רבה בר בר חנה דהוה קאזל בחדא ספינתא וחזא חד לפור וכו' וכן בפרשת פנחס בר"מ ד' רפ"ג ע"ב וז"ל והא אתמר דאליהו לפרא דבר בר חנה וכו' עוד שם בפרשה פנחס דף רי"ו ע"ב ענין ר' אלעזר בן פדת האמורא וכאלה רבות ומי פתי יסור הנה ישגיח ויראה כי כל דברי הרשב"י ע"ה הם ברוח הקודש והיה רואה בעיניו כל נשמות החכמים אף אותם העתידים להבראות וכמעשה שאירע גם לר' ישמעאל בברייתות דפרקי היכלות ע"ש וזה ג"כ ענין ריב"ז ע"ה שאמרו עליו שלא הניח מקרא ומשנה וכו' והויות דאביי ורבא עם שהיו אמוראים ושים לבך והבן בדברים אלו. וזכור נא מאמר רשב"י עלמו ובאדרא רבא בפ' נשא דף קל"ב ע"ב וז"ל אתרשב"י כלהו בולינן חבריא דאתיין בהאי עזקא קדישא אסהדנא עלי שמיא עילאה דעילאין ואדעא קדישא עילאה דעילאין דאנא חמי השתא מה דלא חמא ב"נ מיומא דסליק משה זמנא תנינא לטורא דסיני וכו' ועוד דאנא ידע דאנפי נהירין ומשה לא ידע כי קרן עור פניו וכו' ואל יפלא האדם מזה כי עם היות שרשב"י אחרון שבתנאים זכה למעלה כזו כי דברים אלו בכשונו של עולם אין רשות בפה לפרש ענינם הכמוס והחתום אצלינו ועד"ז אל תתפלא ממה שנכפל בס"ה הקדמה זאת מענין החכם הקדוש הנגלה אצלינו בזמנינו ובדורינו זה ולא אוכל לפרש ואם תרלה תבין מ"ש בס' התקונין על דור הולך ודור בא דא משה ר"מ וכנזכר בתיקון ס"ב דק"י ע"א אר"ש חבריא בודאי קב"ה אסתכם עמנא עילאין ותתאין למהוי בהאי חבורא זכאה דרא דהאי אתגליא ביה דעתיד סליה האי לאתחדשא ע"י דמשה בדרא בתראה לקיימא קרא מ"ה שהי"ה הוא שיהיה ואתפשטותיה הוא בכל דרא ודרא בכל לדיק וחכם דמתעסק באורייתא עד מניינא דם' רבוא וכו' והדברים סתומים וחתומין:

ובחזור לענין הראשון כי אין ספק שדברים אלו לא יובנו בעיון אנשי חומריים אלא בקבלה מפה אל פה או מפי אליהו ז"ל או מפי הנשמות המתגלים בכל דור ודור הראוים להם וכרמב"ן ז"ל אחרון המקובלים קרוב לדורינו כתב בסוף הקדמת ספרו על ביאור התורה בלשון הזה וז"ל ואני הנני מביא בברית נאמנה עלה הגונה לכל מסתכל בס' הזה לבל יסבור סברא ואל יחשוב מחשבה בדבר מכל הרמזים אשר אני כותב בסתרי התורה כי אני מודיע נאמנה שלא יושנו דברי ולא יודעו כלל בשום שכל וכינה זולת מפי מקובל חכם לאוזן מקבל מבין והסברא בהם אולת ומחשבה רבת הנזקין ומועטה התועלת אל יאמין בשום נתעה כי לא תבואהו בסברותיו רק דעה כי ידברו אל ה' סרה לא יכלו כפרה אל יהרסו אל ה' לראות וכו' ואם הרמב"ן ז"ל אחרון כל המקובלים ספליג לדבר בזה באומרו שלא יובנו דבריו בעניני הרמזים ובסודות התורה כלל ועיקר איך יעלה בדעת אנשי להבין בעיוני ובשכלו דברי אלהים חיים דברי הרשב"י ע"ה אשר דברותיו כלהבי אש אוכלה ותחומים וסתומים באלף חותמות הלא תראה כי בעת פטירתו ברים אדרת האזינו לא ניתן רשות לשום אחד מאותם שבעה עיני ה' העומדים אז אצלו לכתוב סתרי האזר אלא לר' אבא כנזכר שם וכך אסדרנא לפי ר' אבא יכתוב ור' אלעזר ברי ילפי ושאר חבריא ירחשון בלבהון ועם שניתן לו רשות לכתוב מלאתו ראיתי בפ' משפטים דף קכ"ג ע"ב וז"ל שאל ר"א לר' אבא כל הני תיקונים אבא גלי לון בגין דלא ליעול בכסופא לעלמא דאתי השתא אמאי אריכי לגלאה א"ל ר' אבא ההוא דכתבנא אנא מבוילינא קדישא אמינא כתבוהו לגבי חבריא דהא אינון ידעין מילין דהא אתיישבן מילין בלבן ומכאן ולהלאה סתימין מילין ע"כ. הנה עם שכבר נתן לו רשות רשב"י לכתוב וגם כי לא למד רק לאותם הז' הברים דעלו ונפקו באדרא קדישא ועכ"ז הקפיד ר' אלעזר בנו ונתכעס על זה וגם הוא עלמו השיב לו דמכאן ולהלאה להיו מילין סתימין בגוונא אבל לשאר חכמי דורם עם היותם הנאים לבם רחב כפתחו של אולם עם היותם כתובים הם אצלם מילין סתימים ולא אתגליין אלא לחבריא האילין בלחוד ואף גם הם בתוך מחשבות לבם ולא מן הפה ולחוץ וכמ"ש סתימים מילים בגוונא ולא אמר בינגא וכן בפרשת ויחי דרי"ז ע"א אמר שם בכה ר' אבא ר' שמעון דטחנין מיניה מגא טבא וכו' ולא אשתאר בעלמא מיניה בר כמה דכתיב קח לגלגת אחת ותן שמה מלא העומר מן וכו' למשמרת לאלגעותא ואלו בהתגלייא לא כתיב והשתא מאן יכיל לגלאה רזין ומאן ידע לון גם בפ' אחרי מות דף ע"ט ע"א וז"ל בתר דסכיב ר"ש הוו חבריא אמרי אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואין סגיק כי לולי ברשב"י הכיר וידע ברוח קדשו כי ר' אבא היה חכם גדול ויודע להלבים ולהעלים הדברים דרך חידה ורמז שלא יבינו אפי' חכמי הדור ההוא לא היה מלוהו שיכתוב כי הנה שם באדרת האזינו עלמה דף רל"ד ע"ב אמר כל מאן דמגלה רזין בידוע דנשמתיה לאו אתיי מנופא דמ כא קדישא ובג"ד כד תפיק נשמתיה וכו' ווי לי' ווי לנשמתיה זכאה חולקהון דלדיקים דמכסיין רזין עילאין דקב"ה וכו' וכן בפ' פנחס דף רמ"ד ע"א ברעיא מהימנא ע"פ ועשירית האפה סולת וגו' וז"ל אמר רעיא מהימנא מאן דמגלא בפרורין דהמא וכו' וכ"ש מאן דמסר רזין דאורייתא וסתרי קבלה וכתרי מעשה בראשית אי סתרי אתוון דשמא מפרש לאנשים דלאו אינון הגונים וכו' עליה אתמר נודד הוא ללחם איה ללחמה של תורה ולית מאן דישגח על ה' וכו' והנה נודע מה שכתב הרמב"ם ז"ל בהקדמת ספר המורה על משנה ולא במרכבה ביחיד וז"ל ואלו ביאור האדם הענינים אלו בספר יהיה כאלו דורשם לאלפים מבני אדם וכו' והמעם לפי שהכתיבה קיימת לדורי דורים להגונים ובלתי הגונים ורשב"י נלה דורם ונלה מקיים והגם שליוה לר' אבא שיכתוב ובהיות שיכתבם בהעלם גדול כאלו לא נכתבו כלל דמי ומעתה יוכל האדם להקשות על דבריו אלה ולומר א"כ ר' אבא מרח על חנם ללא צורך לכתוב דברים סתומים וחתומים אמנם תשובתך בלדך ממ"ש תיקונים הנ"ל דבדרא בתראה יתפרנסון מהאי חבורא ועתיד לאתגליא וכו' וכן ממאמרו בתיקון ס"ט דף ק"י ע"א דעתיד כוליה האי לאתחדשא ע"י דמשה נביאה בדרא בתראה וכו' וממאמר פ' וירא דף קי"ז ע"א וכד יהא קריב ליומי משיחא אפי' רביי דעלמא זמינין לאשכחא רזין טמירין דחכמתא וכו' ולכן ברחות רשב"י ז"ל ברוח קדשו ענין זה לוה לר' אבא לכתוב ספר הזוהר בדרך הטלם להיותו מולנע למשמרת עד דרא בתראה קריב ליומיה מלכא משיחא כדי שבזכות המתעסקים בו תלמח הגאולה בימינו בע"ה כנ"ל בפ' ויחי דף רי"ז ע"א על דא כתיב קח לגלגת אחת ותן שמה מלא העומר מן וכו' למשמרת לאלגעותא והבן זה מאד:

והנה אין בכל דור ודור שלא נמצאו בו אנשים יחידי סגולה שסרתה עליהם רוה"ק והיה אליהו הנביא ז"ל נגלה עליהם ומלמד אותם סתרי החכמה הזאת וכמו שנמצא כתוב בספרי המקובלים גם בעל ספר הרקנטי כתב בפרשת נשא בפ' ברכת כהנים וז"ל והפי' הא' הוא דעת האחיד רבינו יאחק ן' הרב ז"ל שהיה נ' לאליהו ז"ל כי נגלה להראב"ד ולמד לו חכמת הקבלה וכוא מסרה להראב"ד בנו וגם נגלה לו וכוא מסרה לבנו הר' יאחק סגי נהור שלא ראה מעולם וגם לו נגלה והוא מסרה לב' תלמידיו הא' ר' עזרא שפי' שיר השירים

והב' ר' עזריאל ואחריהם נמשכה להרמב"ן ז"ל על הלכות לולב פ"ח גבי דין ההדס שנקטע ראשו כשר השיג עליו הראב"ד ז"ל וכתב ז"ל א"א כבר הופיע רוה"ק בבית מדרשנו מכמה שנים והעלינו שהוא פסול וכו' גם בה' בית הבחירה בפ' שני במ"ש הרמב"ם שהנכנס למקדש בזמן הזה חייב כרת השיג עליו וכתב א"א

וכך נגלה לי מסוד ה' ליריאיו עכ"ל :

והנה היום אבינו חידות ונפלאות תמיד דעים כי בכל דור ודור הפלגת חסדו אתנו אל ה' ויאל לנו ע"י השרידים אשר ה' קורא בכל דור ודור כנזכר וגם בדורינו זה אלהי הראשונים והאחרונים לא השבית גואל מישראל ויקנא לארצו ויחמול על עמו וישלח לנו עיר וקדיש מן שמיא נחית הרב הגדול האלהי החסיד מורי ורבי כמהר"ר יצחק לוריא אשכנזי זלה"ה מלא תורה כרמון במקרא במשנה בתלמוד בפלפול במדרשים והגדות . במעשה בראשית במעשה מרכבה בקי בשיחת אילנות בשיחת עופות בשיחת מלאכים מכיר בחכמת הפרלוף המזכר כרשב"י בפרשה ואתה תחזה יודע בכל מעשי בני אדם שעשו ושעתידים לעשות יודע במחשבות ב"א טרם יוציאום מן הכח אל הפועל יודע עתידות וכל הדברים הנוגעים בכל הארץ ולמה שנגזר תמיד בשמים יודע בחכמת הגלגול מי חדש ומי ישן ואיפה האיש ההוא באיזה מקום תלויה ב דש העליון ובאה"ר החתחון יודע בשלהבת הגר ולהבת אש דברים נפלאים מסתכל ומופה נעיניו נשמות הצדיקים הראשונים והאחרונים ומתעסק עמהם בחכמת האמת מכיר בריח האדם כל מעשיו ע"ד ההו' יוקא בפ' בלק וכל החכמות המזכרים היו אצלו כמונחים בחיקו בכל עת שירצה בלתי יצטרך להתבודד ולחקיר על הם ועניי ראו ולא זר דברים מבהילים לא נראו ולא נשמעו בכל הארץ מימי רשב"י ע"ה ועד הנה . וכל זה השיג שלא ע"י שמוש קבלת מעשיות ח"ו כי איסור גדול יש בשמושם אמנם כ"ז היה מעלמו ע"י חסידותו ופרישותו אר"י התעסקו ימים ושנים רבים בספרים חדשים גם ישנים בחכמה הזאת ועליהם הוסיף חסידות ופרישות וטהרה וקדושה היא הביאתו לידי אליהו הנביא שהיה נגלה אליו תמיד ומדבר עמו פה אל פה ולמדו זאת החכמה וכמו שאירע להראב"ד ז"ל כנ"ל בשם הרקאנטי ואף אם פסקה נבואה רוח הקדש ע"י אליהו ז"ל לא פסק וכמו שהובא בפסוק נביאים ע"פ ודבורה אשה נביאה תנא דבי אליהו מעיד אני עלי שמים וארץ הן אש אם אשה וכו' אפי' עבד אפילו שפחה הכל לפי מעשיו מיד רוח הקדש שורה עליו ועד"ז הזכירו ג"כ שם ע"פ ואלה דברי דוד האחרונים ע"ש . גם נזכר בהקדמת החקונין בכתיבת יד וז"ל ואנת אליהו עתיד לאתגליא בסוף יומיא ואית מאן דעתיד לאתגליא ליה אפין באפין . ואית מאן דעתיד לאתגליא ליה בעמירו בעין השכל דיליה וכו' והנה מלבד החקירות והנסיונות והמופתים אשר ראינו בעינינו מן הרב הנזכר זלה"ה הנה הדרושים והדברים עלמם אשר בחבורי זה יעידון יגידון וכל רואיהם יכירום כי דברים עמוקים ונפלאים כאלה אין יכולת בשכל אנושי לחברא אם לא בכח השפעת רוה"ק ע"י אליהו ז"ל . ולמען אל ישנו לבך אל אשר תמצא בקצת ספרי המקובלים המחברים ע"פ עיון שכלי האנושי אכין לך הדרך

ותשכילך בדרך זו תלך באורח מישור :

הנה החכמה הזאת היתה נגלית באתגלייא עד פטירת הרשב"י ע"ה ומאז ואילך נסתם חזון כנ"ל מאותו המאמר דפ' ויחי דף רי"ז ע"א כאשר רמה בחזיון חלומו ר' יהודה לרשב"י דהוה סליק על ד' גדפין מתתקנן וס"ת עמיה ולא שבק כל ספרי דין עילאין ואנדתא דלא סליק לון בהדיה וכו' ואמר ודאי מדשכיב רשב"י חכמתה אסתלקת מארעא וכו' ולא אשתאר בעלמא בר כמה דכתיב קח לגלגת אחת וגו' למשמרת לאנטותא וכו' וכל אחד מהחכמים היודעים בחכמה הזאת מאז ואילך היו עוסקים בה בהסתר גדול ולא באתגלייא ולא היה מגלה אותה אלא לתלמידו היחיד בדורו ואף זה בראשי פרקים מפה אל פה מגלה טפח ומכסה אלף כ . יש והיתה החכמה הזאת מתמוטטת ומתמעטת והולכת מדור לדור עד הרמב"ן ז"ל אחרון המקובלים האמתיים והנה כל ספרי הגאונים כמו רבינו האי גאון ז"ל ואביריו כלם נכונים למבין אין בהם נפתל ועקש אבל דבריהם בחכלית ההעלם וכן כל דברי איתם החכמים שזכרנו לעיל בשם הרקאנטי שהיה נגלה עליהם אליהו הנביא ז"ל כלם דברי אמת וגם הם סתומים בחזקת היד גם פי' ספר ילירה שמכונה בשם הראב"ד ז"ל עם היות שחברו חכם אחד אשכנזי ואינם דברי הראב"ד עכ"ז דבריו אמיתיים וגם הם סתומים ונעלמים גם ספר הנקראת ברית המנוחה היא נעשה ע"ד הנז"ל כענין מורי ורבי ז"ל . נגלה אליו בשמת לדיק אחד והיה מלמדו וכל דבריו סתומים וחתומים כי נאמן רוח מכסה דבר היה ועמוק עמוק מי ימצאנו גם החיבור שעשה הרמב"ן ז"ל אמת ויציב ונכון וקיים לעמי שיבינהו כ"אשר הוא עצמו כתב שם בהקדמת חבורו וזכרונה אנחנו למעלה והנה כל ספרי המקובלים האחרונים שהיו אחר הרמב"ן ז"ל אל הקרב אליהם כי מן הרמב"ן ואילך נסתרה דרך החכמה הזאת מעיני כל החכמים ולא נשאר בהם כי אם קצת ענפי הקדמות בלתי שרשיהם ועליהם בנו המקובלים האחרונים ז"ל דבריהם בשכל אנושי ומעצמך תוכל לדעת לעמיד על המבחן כי המעיין החריף יוכל לכלול ולידע רוב הקדמותיהם וכלליהם בד' או ה' ימים וכל דבריהם כפל הענין במלות שונות וכל פרי הקדמתם היא היות י' ספי' נמצאות והבנו תלי תלים של ספר' בענין אשר כללות דבריהם יכתבו בב' או בג' קונטריסים ולא כן מצינו בראשונים וכמ"ש ז"ל ע"פ קוולותיו תלתלים שהיה ר' עקיבא דורש על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות גם ריב"ז ור' אליעזר ור' יהושע ור' עקיבא היו אומרים אם יהיו כל השמים נוילים וכל הימים דיו וכל הקנים קולמוסים וכל בני אדם לבלרין לא יספיקו לכתוב מה שקבלתי מרבותי ולא חסרתי בהם בכלב המלקק ביס וכמכת ל בשפופרת וכמריה באחרונ כנזכר במדרש שיר השירים רבה כי הנה התורה שמותיו של הקב"ה ונקרא תורה ע"ש תורה שהיא להורות על תורה יתברך מה הוא ומה עניינו וכמו שהוא יתברך אין לו רשות וסוף כן אין לתורתו קצבה ושיעור וכמש"ה ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים . ואנשי לבב שמעו לי אל יהרסו אל ה' לראות בספרי האחרונים הנעים ע"פ השכל האנושי ושומע לי ישכון בטח ושאנן מפחד רעה ולכן אני הכותב הצעיר חיים וויטאל רציתי לזכות את הרבים בהעלם נמרץ והמשכילים יבינו . וקראתי שם החבור הזה על שמי ספר עץ חיים וגם ע"ש החכמה הזאת העלומה חכמת הזוהר הנקרא עץ חיים ולא עץ הדעת כנ"ל בעבור כי בחכמה הזאת טועמים חיים זכו ויזכו לאורות החיים הנאחיים ומיין החיים הזה ממנו תאכל ואכל ואי לעולם ותשכילך ותורך דרך זו תלך דע מן היום אשר מורי זלה"ה החל לגלות זאת החכמה לא זזה ידי מתוך ידו אפילו רגע אחד וכל אשר תמצא כתוב באיזה קונטריסים על שמו ז"ל ויהיה מנגד מה שכתבתי בספר הזה טעות גמור הוא כי לא הבינו דבריו ואם יש בהם איזה חום' שאינו חולק עם ספריו זה אל תשית לבך בקצב אלו כי שים א' מהשומעיה את דברי קדשו לא ירדו לעומק דבריו וכוונתו ולא הביטם בלי שום ספק ואם יעלה בדעתך לחשיב שתיכל לברור הטוב ולהניח הרע אל בינתך אל תשען כי אין הדברים האלו מסורים אל לב האדם כפי שכל אנושי והסברא בהם סכנה עצומה ויחשב בכלל קונן בנטיעות חם ושלום לכן הזהרתיך ואל תסתכל בשום קונטרסים הנכתבים בשם מורי זלה"ה זולתי במה שכתבנו לך בס' הזה ודי לך בהתרלה זאת :

וראיתי לחלק הס' לב' חלקים וכל חלק מהם יתחלק לד' שערים. החלק הא' יתחלק לד' שערים ואלו הם. השער האחד במה שהעתקתי מכתיבת יד מורי זלה"ה עצמו שביאר כמה מאמרים וכמה דרושים . השער הב' בהקדמות ששמעתי מפי מורי זלה"ה . הג' בביאור כמה מאמרים מן ס'

הזוהר וכ' התיקונים ושאר מאמרי רז"ל בתלמוד ובאגדות. השער הד' בביאור פסוקי' נפרדים בכל הכ"ד ספרים. והחלק הב' גם הוא נחלק לד' שערים. השער הא' בביאור כונת התפלות של החול ושל השבתות וימים טובים ור"ח וחנוכה ופורים וכל המעשים והמלות הנהוגות בכל זמנים אלו. השער הב' בביאור טעמי קלת מלות וסידרתים כפי מקומם בכל פרשה מכ' פרשיות. השער הג' שער רוח הקודש ביחודים והנהגות לקבל ולהשיג רוה"ק ובקלת כונת ותיקונין של קלת עניות ודברים אחרים ולהודיע ענין חכמת הפרליף מה ענינה וכיולא בה. השער הד' דרוש הגלגול ובה יודיע ג"כ שרשי נשמות פרטיים של הנביאים ותנאים ואמוראים ודע כי אע"פ שחלקתי החבור הזה לח' שערים זהו ע"ד כללות אמנם אין לך אות ואות שאין בו הקדמות ואין לך שער ושער שלא נכלל מכל הח' שערים וכמו שתראה בעיניך בע"ה בהקדמ' מבו"ש והם הקדמה כוללות כל הספרים ויהיה נחלקים ע"ד א"ב ג"ד ואח"כ יהיה ז' היכלות והן היכל א"ק היכל נקודים היכל כתר היכל או"א היכל ז"א היכל נוק' ונלה ודור המדבר מטה וסלע ומן היכל כללות אבי"ע הה"כ כל היכל נחלק לשערי' היכל א"ק שער עלמות שער הא"ק שער העקודים כו'. סליק ההקדמה. גם לריך שתדע כי בסוף כל שער ושער כתבתי כמה דרושים שקבלתי ושמעתי מפי קלת תלמידי מורי זלה"ה ששמעו מפיו בחיזה זמן שאני לא הייתי יושב שם וראיתי לכותבם בכל סוף כל שער ושער כפי עניינו ע"כ הקדמת הרב המחבר זלה"ה:

ע"ד הקדמה למוהרח"ו הקדמה שקבלתי אני הלעיר **חיים ויטאל**

ממורי ורבי בוצינא קדיש' הרב האלהי החסיד הענו כמהר"ר **יצחק לוריא** אשכנזי שלמד עם אליהו ז"ל. גם חברו אליהם קלת כונות התפילות וכונות היחודים וכוונות ע"ד אמת אשר קראתיו **פרי עץ חיים** ליחד מאורות עליונים כאשר יבוא לפנים בע"ה וקלת ביאורי מאמרי הזוהר וביאור פסוקים ע"ד האמת ועפ"י הפשט מדרושי נשמות וגלגולים אשר קראנו בשם נוף עץ חיים:

ובענין ספרי הקבלה האמיתים הנמלאים אמר לנו מורי זלה"ה כי שלשל קבלת הראב"ד ובנו הר"י סני נהור ותלמידיו עד הרמב"ן ז"ל ותלמיד תלמידו כולם קבלה אמיתי' מפי אליהו ז"ל שנגלה אליהם. וביאור הרמב"ן שעשה על התורה הוא עמוק מאוד ואין מי שיוכל להבינו שדבריו סתומים עד מאד והוא ספר יקר ונחמד מאד למבינים אותו וביאור ס' ילירה להראב"ד אינו להראב"ד ז"ל הנ"ל אלא חכם גדול א' והיה גדול בחכמת הקבלה וס' הנקרא ברית מנוחה הוא אמיתי ותברו חכם גדול בתורה ובחכמה ונאמן רוח וכיסה את דבריו בעומק ונעשה עפ"י נשמת לדיק א' קדמון שנגלי אליו אליהו ז"ל ולמדו. ושאר ספרי הקבל' שלאחר הרמב"ן ז"ל אל תשלח יד אליה' כי הם בנוים בשכל אנושי ולא מקובלים לא מפי אחרונים ולא מפי ראשונים [בע"ח כת"י של החסי'בעל יוס"ה אית'בזה"ל לא מפי ראשוני'ולא מפי עליוני']:

אלו הן הדברים ששמעתי ממורי הק' **כמוהר"ר** לוריא

וכל דרוש ודרוש יש בו הקדמו' וכללים שונים זה מזה מפרטי י"ס דאבי"ע ועלה בדעתי שלא לפרוד ולחלק הדרושי' ולסדר הקדמות וכללות אשר בכל דרוש ודרוש מהם כל הקדמה והקדמה בפ"ע ע"ס י"ס דאבי"ע כי בזה יהיה נקל בעיני המעיין בהם למלוא דברי חפץ תאות מבוקשו. אכן זחלתי ואירא לפי שיש בדרושים הללו דברים רבים אשר הרואה יחשוב שהם דברים המנגדים זה את זה. ולאחפש הפנאי לא היה לי זמן אחרי שומעם לשאול את פי מורי זלה"ה. ינחני במעגלי לדק הדרושים האלו ולסלק ולהרים מכשול אשר בהם למען דעאל ולא נפק. ואם ירלה האדם להעמיק את עמק מחשבתו בהם ולהעמיד על נכון מי הוא אשר טרב לבו להאסף ולנרוע כמלא אות אחת קטנה כאשר לא שמע ולא קבל מרבו כי עונו גדול מנשוא כנו' בהקדמ' הזוהר ובפ' יתרו בפ' לא תעשה לך פסל ובמקום זולתם אשר הרואה דברי זוהר ההמה תסמר שערות בשרו כנו' במדר' ע"פ תאלמנה שפתי שקר כו' יתפרכון ישתתקון כו'. ע"כ עלתה הסכמתי שלא להוסיף ולא לגרוע כמלא נימא אפי' בענין הסדר בעלמו כאשר שמעתי מפי מורי זלה"ה ואח"כ אחבר מראה מקום כל א' הקדמה בפ"ע בחיבור זה. וזה החלי בעזרת לורי וגואלי ע"כ מכת"י הרח"ו זלה"ה. זאת לוקחת ומיעתקת מס' פע"ח שבדמשק מכת"י הרח"ו ז"ל בעלמו וז"ל:

אמר הלעיר והזעיר **הרחז"** בראותי תשוקת החרדים אל דבר ה' ראיתי לחבר הס' הזה ולהאיר עיניה' בקלת הקדמו' שקבלתי ממורי זלה"ה כאשר אבא' ומהם תוכל לאחוז ולקחת מעץ החיים כאשר תראה בעז"ה דברי בנוים על הקדמו' בעלמות שנתגלו למורי זלה"ה ברוה"ק עפ"י אליהו ז"ל. והיום אביע חידות ונסים ונפלאות חמים דעים כי כמו שבכל דור ודור אלהי הראשונים והאחרונים הפליא חסדו עמנו כן היום הזה חשף את זרוע קדשו ושלח לנו עיר וקדיש מן השמים נחית הרב החסיד המקובל האלהי [כרשב"י] בדורו כמהר"י לוריא זלה"ה וממלר מלרים קראנו י"ה ועגנו במרחב י"ה בארץ קדושה ורחבת ידים עיר גדולה לאלהים של חכמים ושל סופרים לפ"ת תובב"א גליל העליון כי שני שנים קודם פטירת הרב זלה"ה בא אנוס ממלרים עפ"י הדבו' כי כן הוגד לו ברוה"ק כי הגיע עת פקודת רוחו להשיבה אל מקומה לאלהים אשר נתנה לו וגם זה במלרי' נלטוה עפ"י הדבור והפקיד מזער מקלת חכמתו הגדולה והנפלאה כי כן ליוהו במתיבתא דרקיע לחיות שארית בארץ והדברי' עתיקי' כבשים ללבושך ואז בעלותו מארץ מלרים סמך ידיו עלי והאי' עיני בקלת הקדמות אמיתיות שורשיות שמסרו לו ממתיבתא דרקיע וקיב"ה להחיו' שארי' בארץ ומפי אליהו ז"ל שנתגלה אליו תמיד ורשותא יהבי ליה לגלות תמיד רזין סתימין על התיקוני' והזוהר שלא נתגלו מימות רשב"י ואילך ולולא כי יגורתי מפני אף וחמה קנאה המתגבר עלי ימלאו באחשי דורנו חכמים בדעתם ויקשו ערפם לבלתי האמן כי יש אלהים בארץ וירא'תי פן מקנאתם בשומעם גדולתו ונפלאותיו ח"ו יטילו פגם בקדשים ויאמרו מאנגבר בגובריין הלא גם בנו דבר ה' ולולא זאת הייתי מספר מקלת דרכיו ונפלאותיו אשר עיני ראו ולא זר דברים מבוהלים לא נראו בכל הארץ מימות חנאים כרשב"י וחביריו ומרשב"י עד הראב"ד ז"ל היתה החכמה הזאת הולכת מפה אל פה ואליהו ז"ל נגלה אליהן לקלת מהחכמים עד הרמב"ן ומהרמב"ן ז"ל עד מורי זלה"ה לא היה מי שישיג חכמה זו על אמתתה כמוהו כי היה יודע במשנה ותלמוד ואגדות ומדרשות ע"כ דבר ודבר כמה פנים בפרד"ס ומעשה בראשית ומעשה מרכבה בשיחות עופו' ובשיחות דקלים ואילנות ועשבים בסוד כי אבן מקיר תזעק ושלהובי פחמים ובשיח' מלאכי' והיה מדבר ברוחו' מהגלגולי' רוח טוב ורות רע והיה מכיר ברית הבנדי' כמו אותו יוקא דפ' דברים ובעופו' אלמים ומביא נשמת אדם בעודו חי ומדבר עמו כל לרכו וחפלו ואח"כ מסירהו [נ"א מחזיר להם] והיה רואה נשמות בעת לאתם מהגוף ובבתי הקברות ובעלותן בכל ע"ש לג"ע והיה מדבר עם נשמת הלדיקים שהם בעה"ב והיו מגלין לו רזי תורה וגם היה יודע חכמת הפרלו' ושרטוטי הידים ופתרון חלומות על אמיתתם ובגלגולים ישנים וגם חדשים והיה מכיר במלא אדם מה מחשב ומה שחלם ומה פסוק קרא בעליית נשמתו לג"ע בלילה והיה מלמד פי' שורש נשמתו והיה קורא במלאו זכיו' ועבירו' שחשב והיה נותן לכל א' וא' תיקון [עונש ולחברים נתן להם יחודים לכל אחד] כפי הבחי' המיוחדת לו לשורש נשמתו האחוזה בשורש של אדה"ר והיה יודע כמה טעיו' נפלו בספרים והיה יודע להכות בסמורים והיה יודע כל מה ששנו החברים והיה מלא חסידות וד"א ועונה וירא'ה ה' ואהבת ה' וירא'ת חטאו

כל מדות טובות ומע"ט היה בו וכל זה היה יודע בכל עת ובכל שעה ורגע וכל החכמות האלו תמיד היו מונחים בחיקו ועיני ראו ולא זר וכל זה השיג מרוב חסידותו ופרישותו אחר התעסקו ימים רבים בספרים ישנים גם חדשים בחכמה זו ועליהן הוסיף חסידות ופרישות וטהרה וקדושה וזהו שביאו לידי רוה"ק והיה אליהו ז"ל נגלה לו תמיד וזה ידעתי מפיו בתמונה ואף אם אין גילוי בדוריגו זה לנביא ותוזה אפ"ה לא נמנע רוה"ק מלהיות מרחפת על פניו המאירות הראוין לו כמ"ש מעינן הראב"ד ז"ל והנה הדברים עלומים רבים יתנו עדיהן אשר ידקו ויעידון ויגידון בחיבור זה כל רואיהם יכירום כי דברים כזה אי אפשר לבוש אדם נברא להשיג בשום שכל ומדע לולי עפ"י הופעת רוה"ק ממרום וע"י אליהו ז"ל כנזכר בתיקונים דאת עתיד לאתגליא בסוף יומיא וכו'. ואנו באתי לכתוב כל אשר קבלתי ממורי זלה"ה לא יספיקו כל עורות אילי נביות כמפורש' לקלת ולשומעי' לקולי בחברתי. אמנם רצוני להעלות על הספר קצת מהקדמות הכרחי מאוד מה שהורשיתי לכתוב ואף גם בקיצור ממרן כמלין מן החרכים וקראתיו שם הספר **עץ חיים** על שמי וע"ש החכמה אשר שיעמיה חיים זכו ואכל ממנו וחי לעולם שכולו אריך עכ"ל:

עוד הקדמה למוהרח"ו זלה"ה אני הכותב משביע בשמו הגדול יה' לכל מי שיפלו הקונטרישים אלו לידו שיקרא הקדמה זאת ואם הותה נפשו לבוא בחברת החכמה זאת יקבל עליו לימוד ולקיים כל מה שהכתוב ויעיד עליו יוצר בראשית שלא יבוא אליו היזק בגופו ונפשו ובכל אשר לו ולא לאחרים תחת רודפו טוב והבא לטהר ולקרב ראשית הכל יראת ה' להשיג יראת העונש כי יראת הרוממו' שהוא יראה הפנימית לא ישיגוהו רק מתוך גדלות החכמה ועיקר מגמתו בידיעה הזה והי' לבער קוצים מן הכרם כי לכן נקראים העוסקים בחכמה הזאת מחלדי חקלא ובודאי שיתעוררו הקליפות נגדו לפתותו ולהחטיאו לכן יזהר שלא לבוא לידי חטא אפי' שונג שלא יהיה להם שייכות בו לכן צריך ליזהר מהקלות כי הקב"ה בדקדק עם הצדיקים כחוט השערה לכן צריך לפרוש עצמו מבשר ויין כל ימות השבוע וצריך הזהרת סור מרע ועשה טוב ובקש שלום **בקש שלום** צריך להיות רודף שלום ולא להקפיד בביתו על דבר קטן וגדול וכ"ש שלא יכעוס ח"ו. וצריך להתרחק בתכלית הריחוק **סור מרע א'** ליזהר בכל דקדוקי מצות ואפי' בדברי חכמים שהם בכלל לא תסור **ב** לתקן המעוות קודם שבא לעוה"ב **ג** יזהר מהכעס אפי' בשעה שמוכיח את בניו לא יכעוס כלל ועיקר **ד** גם צריך ליזהר מהגאוה ובפרט בענין הלכה כי גדול כחה והגאוה בזה עון פלילי **ה** בכל לבר שיבא לו יפשפש במעשיו ושוב אל ה' **ו** גם יטבול בעת הצורך לו **ז** גם יקדש א"ע בתשמיש המטה שלא יהנה **ח** שלא יעבור כל לילה ויתבוד בכל לילה מה שעשה ביום ויתודה **ט** גם ימעט בעסקיו ואם אין לו פרנסה כי אם ע"י משא ומתן יכין יום ג' ויום ד' מחלי היום ואילך ובכונה שהוא לעבודת קונו **י** כל דבור שאינו של מצוה והכרחי יהיה זהיר ממנו ואפי' דבר מצוה ימנע בשעת התפלה:

ועשה טוב א לקום בחצי הלילה ולעשות הסדר בשק ואפר ובכי גדול ובכונה כל אשר יוצא בשפתיו. ואח"כ יעסוק בתורה כל זמן שיוכל להיות בלי שינה ובלבד שחצי שעה קודם עלות השחר יתעורר לעסוק בתורה **ב** ילך לבה"כ קודם עלות השחר קודם חיוב טלית ותפילין ליזהר שיהיה מי' רחשונים **ג** קודם שיכנס ישים אל לבו מ"ע והאבת לרעך כמוך ואח"כ יכנס **ד** להתלים רמז לדיק בכל יום שהוא ל' אמנים ד' קדושות י' קדשים ק' ברכות **ה** שלא להסיח דעתו מהתפילין בעת התפלה זולת בעת העמידה ועסק התורה **ו** לדיק שיהי' עוסק בתורה מעוטף בטלית ותפילין **ז** לכוין בתפלה הכונות כמ"ש בע"ה **ח** שיהיה

תמיד נגד עיניו שם בן ד' אותיות הוי"ה ויזדעזע ממט כמ"ש שויתי ה' לנגדי תמיד **ט** שיכוין בכל הברכות בפרט בברכת הנהנין **י** צריך שיהיה עמל בתורה פרד"ם שנאמר לא יחזיק במעוזו ואל יתבוד שיגלו לו רזי התורה בהיותו ריק כדכתיב יהב חכמתא לחכימין וצריך ליזהר שלא יוציא בשפתיו בחכמה זו מה שלא שמע מאדם שראוי לסמוך עליו וכאזהרת רשב"י וחבריו **השגת החכמה** תגאי הראשון צריך למעט דבורו ולשתוק כל מה שיוכל כדי שלא להוציא שיחה בטילה כמאמר רז"ל שייג לחכמה שתיקה גם הגאי אחר ע"כ ד"ת שלא תבינהו תבכה עליו כל מה שתוכל. גם עליית הנשמה בלילה לעולם העליון שלא תשוט בהבלי העולם תלוי שתיה בבכיה ומרת עלבות מגוהה עד מאוד ובפרט להשיג זכותה והשנה אין לך דבר מונע השנה יותר מזה. גם בעני אגר האדם אין לך דבר שמועיל כמו העהרה והעבי' שיהיה האדם טהור בכל עת ומורי זלה"ה עם היות שהיה לו הולי הבשר שהקור מזיק לו עכ"ז לא היה מונע מלעבול בכל עת: **העתק** ממהרח"ו זלה"ה לבל יפול לב האדם בהתעסקו בחכמה זאת כמ"ש כל מאן דעייל ולא נפיק מב ליה דלא אבדי פשטי הדברים שהנכנס בחכמה זאת צריך שידע לכנוס ולצאת. אמנם מי שרולה לכנוס ולא ידע לצאת וכמעשה דד' שנכנסו לפרדס שר"ע א' מהם שידע ליכנס וידע לצאת כי הכיר והשיג הדבר על בוריו אמנם אחרים נכנסו ולא השיגו ולא ידעו לצאת מתוך החקירה הזאת בשלום ולזה כפר אליסע אחר והנה בסבא פ' משפטים אמר בר יוחאי לעייל וליפוק וכו' לכן אסור לעסוק בחכמה הזאת אם לא שבבר נכנס בחקירות ולא בשלום ולא נשאר בחוכו מבוכות וספקות ונלע"ד שאין הכונה כפשוטו שא"כ לא ימצא בדור הזה כמו רשב"י שיבאר לו ספיקותיו. לכן לעד"נ שגם אם האדם מובטח שאעפ"י שירצה לו כמה ספיקות ודברים תמוהים יאמר בלבו רק מחסרון שכלי אני לא משיג ולא שח"ו בדבר עצמו יש פקפוק לזה האיש מצוה ללמוד עמו שמתוך כך מתוך שלא לשמה בא לשמה ואין אסור אלא למי שאין לו כח לעמוד בהיכל המלך ובא לידי כפירה ח"ו וזה בחשבו כי הוא חכם גדול ואין העדר מלדו עכ"ל:

הקדמה קטנה מלאתי בע"ח של ר' נחמיא הצייך להקדמה וז"ל הם הזה **מכת"י מהרח"ו** ז"ל דהיינו מכמה ה פנים ותחלה **נמצא ס' א' שלם החיי'** בזה"ל ליקוטי הקדמות והם' שמנוהו בחמלא הם' ונק' מהדורא תנייגא ושמטהו בפנים אח"כ נמצא דפים קטנים קרוטי' מחולנים וטרח טרחא גדולה מאד החכם מוהר"ר יעקב למת גר"ו מירושלים תוב"ב עד שסדרם על נכון כאשר תחזנה עיניכם ונק' מהדור' בתרא ושמנהו סביב הם' הראשון אח"כ נמצא אצלינו מכת"י החכם הגדול מוהרח"ו ז"ל במהדורי קמא דרושים שלא הזכירם הרב ז"ל בחיבור זה ושמטהו ג"כ אים על מקומו ונק' מהדורא קמא ולמען ידע כל המעיין שורש כל דבר מהיכן בא כתבנו זה אע"פ שנלע"ד שיפה דרכו זה מהדורא קמא אים על דגלו עכ"ז כתבנו שרשים אלו שאם ירצה המעיין לשנות יוכל לשנות אבל בב' המדורו' ב' וג' אין כח בידינו לשנות כי כן נמצא מכת"י הרב זלה"ה:

לשון החכם הגאון מהר"ר יעקב צמח נר"ו בהקדמה ספרו רנו ליעקב ו"ל

עוד נ"ל כי גלוי חכמה זאת עתה בדורות גרועות הוא כדי שיהיה לו מנן עתה לאחוז בלבב שלם בחביבו שבשמים כי בהיותן הדורות הרוב היו אנשי מעשה וחסידים והמעשים טובים היו מגילין אותן מפני המקטרגים ועתה רחוקים מסורם העליון כמו השמרים בתוך החביות מי יגן עליו אם לא קריאתיו בחכמה זאת הנפלאה והעמוקה ובפרט ע"ד שכתב הרב ז"ל שהנסתרות נעשו עתה כמו נגלות כי בדור הזה מוכל הזנות ומלשינות ולה"ר ושנאה שבלב ונתפשטו הקליפות

הקדמה

עלתופן שמתביים האדם לגהוג דברי חסידית וה׳ יתן עליגו ויומתל לעוגיגו אכי״ר עכ״ל. עוד העתק מל׳ מהרי״ן בהקדמת ספרו וז״ל דברים הבאים בתוך הקדמות מפי דרושים אלו ודברים אלו אמת ויליב עכ״ל:

להרחיב דע כי קלת מחבריגו כתבו להם ספריס מה שמעגו ממורי זלה״ה וזולתו על שמו וכולם כתבו הדברים בהוספת וגרעון כפי בחיגת הכותבים וידיעתן ובהבגתן הגיתו מקום לומה קושיות לכן אין לסמוך על אותן הספרים ולריך להרחיק מהם. ודע כי כל מה שכתבתי כאן הכל שמעתי ממורי זלה״ה לכן כתבתי הכל בחיבור אחד לבד ומה ששמעתי מהחברים מפי מורי זלה״ה מה שדרש וגילה להם קודם שלמדתי עמו הכל כתבתי ג״כ לבדו וע״ש אמרו מפי מורי זלה״ה:

השמטות להגהות וביאורים מה״ר שב״ח

בדרכי מקודש פ״ר דף ל״ח ע״ב בהגהה וביאורים סוף אות ו׳ בעגין יציאת המלכים בעולם בתוהו אם ביצת בתפר קודם כמ״ש בע״ח אז הגבורה קודם כמ״ש בספר הליקוטים. הגה בלמת הוא כי אלו ואלו דברי א״ש ואות ע״ש מה שבארים הרמ״ז זלה״ה בשער הקדמות דף י״ט ע״ד וכונת דבריו בע״ת שער המיקון פ״ד כי כש״ כי מיני מלכים א׳ מה שיצאו מבעיגים והם הבגולים וא׳ מה שיצאו מהבגור והיסוד ופ״ר והם כיוצר. וידוע הוא כי כיוצר והבגולים הם בחי׳ מוא״ב. והגם בהמלכים דיוצר יצא מלך בתחד מקו״ם כמ״ש בבפ״ת. ובהמלכים .שיגים הם הבגולים והם בחי׳ הבגולות יצא מלך הבגולות מקודם וכמ״ש בספר הליקוטים

והבגי״ל גם ד כי הבגבורות יצא הבגבורה מקודם. ויש הגה עוד דברים שהיקים הרבה אלא שאין כאן המקום לזה:

בדף מ״ו ע״ב בורה ה׳ הבגבת מהר״ל אלא ידהו הכלים לגריאה הו׳ הבוסחת הזאת בדפס מע״ת בת״ל אמנם בכל ספרי הדפוס הביב הלא אמר ידד הכלי הו׳ ועיין בספר קול ברמה דפוס אחרגן דף ע״ב ע״ת:

מ״ם הרב בספר ת״ת פ״ע בהמיקון י״ת מה״ג מ״ד שהזת מי׳ ופשע אמר שם הרב ז״ל י״ת ופשע הזת היות אלו הבערות קטגות ש״ין באחרגם אלא נפקי דא מן דא עכ״ל הרי לגו דע: הרב זלה״ה שהמיקון י״ת אינן שערות מיוחדים בפנ״ע אלא רק אותן הבערות קטגות עצמן בהמיקון י׳ מה שהם בווים בלרבם בהבוחאה ה׳. הגם לומה ההבדוה הלא נחבב למיקון בפנ״ע והזת המיקון י״ת וכן אמר ג״כ בפע״ת שער הסליחות פ״ד וכן הזת יותר מפורש בשער״ל דרושי דעגור דרוש ג׳ מיי״ם והגה הגם שכן מבאר לבאורה בחדיר דף קל״ת ע״ת ודף קל״ד ע״ת. המגם פליאה הגבגה מאד מאד כי בספר הלגיזותא פ״ב מפורש בגיחור גמור שהם שני מיני שערות מבאר כי המיקון ו׳ הם הרבגין יעו״ש ותמצא. ועיין שם בגיחור הבגר״ל הלף המיקון י״ת שאמר שם כי המיקון ד׳ הם זעירין ומתגברין והיקון י״ת הזת הרבגין ובשערות שלים עכ״ל והזת פליאה הבגבה להבין דעת הארי״ז זלה״ה ומאוד גדולה ליבב. לת״ב הליר הבי״ת את מיני גרגיתי כי הארי״ז זלה״ה היו לו קלת הוספת לתגם בפ״ד וכן היה הגוספת שלו עשיראה הביין זעירין על הגרוגת דיקולת דרבבת תו׳ הרי מהבבגין בשיעורת שלים מיין בעמק הבלך בספר דיקגת הגיבת (בדף ס״ו ע״ת ועי״ב) פי״ת ופי״ט והגלת הם שבם הוספת שלו היה כמו כן ות״ה הדור הדבר שכן היה ג״כ הגוספת הארי״ז זלה״ה בדרך ד׳ שהאיר את מיני:

, בספר הולדם לו״ת פ״ד דף פ׳ ע״ג בורה כ״ד כי בהחלה הבעוררת הו׳ הם׳ קול ברמה הגוסת כי מהחלה מהעורר הם ת״ם הר׳:

הם ס״ה הסוך לסופו חלי היסוד דרישת מילאה הבשאר הו׳ ל״ל דרדל״ת הבשאר הו׳:

בספר מ״ן ומ״ד דרוש ה׳ (בדף ע״ג ע״ת) בהבפת אות ה׳ ל״ע מהיכן הבתב הו׳ בספר שעת הלון (מהחבר יפה שעה) בת״ר בדף ל״ו ע״ת ע״ז מירון הכון ות״ל הם הור הדברים הוא בפה שיורע בהלאת הבהבות מלמעלה לבוא בעור״ז בתחלה יוצאים בסוד זו״ן הזכר מן תפריש והבוקבת מן הבגבורות. והם מהריחדים בבריאה בגודע ואת הזכר מבפיע בגוקבת סוד הבוא בחי׳ רוחת וזה בבאר המיד בה ולכן בגואה בשו״ר הלוהת בתבן לה מזה וכל היחה תמנו וזה יבוא הכל על הכון עכ״ל:

שער מ״ן ומ״ד דרוש י״ת בסוף סימן פ״ז הם שבם עצמן מחדוגים עם המלכות הו׳ מיין ביאור הדברים בספר מקדש מלך על פ׳ בראשית דף ר׳ ע״ת בדברי המתחיל לרחוק דת יפקד ע״ש:

בספר הבמות פ״ד ד״ה הבאר ליחת הם ג״ת עיין בשפ״מ וכן בעפי מצות וכן בספר הליקוטים בפ׳ בח בסחוק שופך דם האדם והבאה הם שבמיקר הוא בר״ת:

בספר הבמות פ״ה. בגיאור הקל״ל לרופי אלבי״ם. והבגה כל האותיות הבקל״ל לרופים הם ת״ל לוהיות והם .בגד הפ״ל דיגין ובש״ך דיגין שבם דיגין דבהורין ודיגין דבקודין (בפ״ם בשער הבוותם דף ל׳ ע״ב). והם בפ״ה ת״ל בספר האותיות דהקל״ל לרופים. והזת דבר נפלא. ובעבור זה הבאור הקדוש קול יעקב בשקבל בעל שבעה״ש:

הודעה ואזהרה (מרב מקובל אחר)

על הרחקת הגשמיות הנראה במשלים שבאו בספרי הקבלה ובפרט בספרי האר"י ז"ל. (נדפס ואת בסוף ספר קל"ח פתחי חכמה וכאן נסדר בסדר אחר יבהוספות)

(א) **הרב** הגאון ר' חיים ויטאל ז"ל כתב בהתחלת ספרו שער ההקדמות (שנדפס בירושלים) בזה הלשון. אמנם דבר גלוי הוא כי אין למעלה גוף ולא כח בגוף חלילה יכל הדמיונות והציורים אלו לא מפני שהם כך חס ושלום אמנם לשכך את האוזן לכשיוכל האדם להבין הדברים העליונים הרוחניים בלתי נתפסים ונרשמים בשכל האנושי לכן ניתן רשות לדבר בבחינת ציורים ודמיונים כאשר הוא פשוט כו' וכמו שאמר הכתוב כי לא ראיתם כל תמונה וכאלה רבות ואמנם ש עוד דרך אחרת כדי להמשיל ולצייר בה הדברים העליונים יהם בחינת כתיבת צורת האותיות כי כל אות ואות מורה על אור פרטי עליון וגם תמונה זו דבר פשוט הוא כי אין למעלה לא אות ולא נקודה וגם זה דרך משל וציור לשכך את האוזן כנזכר עכ"ל הרח"ו ז"ל שם:

(ב) **ושם** דף למ"ד עמוד ד' כתב הרח"ו ז"ל בזה הלשון כבר ידעת כי אין לנו רשות לעסוק קודם האצילות עשר ספירות ושלא לדמות שום צורה ודמיון כלל חלילה וחס [פי' אפילו בדרך משל אין לנו רשות] אבל מן עשר ספירות ולמטה אפשר לדבר בדרך משל ודמיון עכ"ל הרח"ו ז"ל שם. פי' שמשם ולמטה אפשר לדבר אך הוא הכל בדרך משל. וכ"כ בספר שומר אמונים בוויכוח שני בשם האר"י ז"ל. וע"ש עוד בשומר אמונים שם שהאריך להוכיח שענין הלמלוס שכתב האר"י ז"ל הוא משל וכתב שבדברי האר"י ז"ל מפורש כן יעו"ש. (ויעויין בעץ חיים התחלת שער אח"פ ע"ש):

(ג) **והגאון** מהר"ח מוואלאזין זצ"ל בספרו נפש החיים שער ג' פ"ז כתב בזה הלשון ומודעת שכל דברי האר"י ז"ל בנסתרות משל הם עכ"ל [ובוודאי כן הי' מוסכם ג"כ מרבו הגר"א ז"ל]:

(ד) **ויעויין** בתיקוני זוהר תיקון ע' דף ק"ל ע"א לעילא לית גוף ולא גויה כו'. ובמניד מישרים פ' מקץ כתב בזה"ל ולאו דאיכא לעילא איבריא ח"ו אלא הכל דוגמא כאשר ידעת. ויעויין בזוהר בא ברעי' מהימנא דף מ"ב ע"ב ופ' פנחס רל"ז ע"ב ובס' עבודת הקודש חלק היחוד פי"ב ופי"ג ע"ש ויעויין בנפש החיים בשער ב' מן פרק שני והלאה ובספר קנאת ד' לצבאות חלק א':

(ה) **ובספר** כנפי יונה מהרמ"ע מפאנו ז"ל בתחלתו כתב בזה"ל ניתן לנו רשות לעבות משל באיברי גופינו כו' אבל אתה חכם טהר רעיונך ומחשבותיך ולידע שלמעלה אין שום אבר גשמי ח"ו הזהר בנפשך מאוד ותעפ"י שאנו עושים משל כו' עכ"ל:

(ו) **ובריש** ספר מקדש מלך (ונדפס ג"כ בספרי הזוהר החדשים בתזהרה) כתב בשם הרח"י ז"ל בזה הלשון. אל יפתוך רעיונים לומר שיש במקום הנאצלים העליונים מראות וגוונים. כי הסובריס כן הם קרוטי שאול ובה הם נידונים על כי יתפאו דברים על אדוני האדונים. כי אין שם שום גוון ולא מראה רואה ואינו נראה המתנאה על כל גאה כו' עכ"ל:

(ז) **ובהקדמת** הגאון הרמ"ח לוצאטו ז"ל לספרו קנאת ד' לצבאות התב שם על הכת הרשה הטועים בפי' דברי רשב"י ז"ל בזה הלשון. קנאת ד' לצבאות תעשה זאת סמל הקנאה העגל הזה ולא ראשונה לקחת משל לגמשל ולדון תוכו כבבו. והרבות הגתונה לנביאים לדמות צורה ליוצרה היתה להם למוקש לעשות אמרי יושר ולסלף דברי אדיקים. כי לא יחפוץ כסיל בתבונה. העמיקו שתתו לחשוב עליו מחשבות לומר התירו פרושים את הדבר אשר צוה ד' אלקינו אותנו לא תעשה לך פסל וכל תמונה כי נתן נתע גוף ומקרי גוף אל יוצר האדם חלילה לנו כו' עכ"ל. וכתב אח"כ על הטעות הנ"ל בזה הלשון. ש שקר המפורסם נקל להמלט ממנה והכל יודעים כי אחד אלקינו ואין עוד אחר ונדיק באמונתו יחי' להסיר ממנו תבנית כל גוף וכל מקריו וכאשר לא ירעו דבריו אשר בפי נביאיו הזכיר שמו במקרי הגוף האלה כי ידענוס אשר המה למשל ומליצה כן לא ירעו ולא ישחיתו חכמת יוסר אם מלאנוס בפי חכמיו עכ"ל:

(ח) **וזה** לשון הרמ"ח לוצאטו ז"ל בספרו קל"ח פתחי חכמר סי' ז'. זה ודאי שכל כך דברים שאנו מזכירין בספירות דברי צורה וגשמית א"א להיותם כך בהם בשום פנים כי זה הי' ככפירה ח"ו ומקרא מלא הוא כי לא ראיתם כל תמונה כו' ואם היכוד זה אנו משימין כהוגן כו' וע"ש באורך:

(ט) **ויעויין** שם באורך בסי' ז' ח' ט' יעו"ש היטב ותמצא מבואר. שבאמת בעצם משל הם וגם המשל קודם לד' וכו הי' הש"ת מודיע ומראה להנביאים ענינו הגמשל ועל דרך שכתב הרמב"ם בהלכות יסודי התורה פ"ז הלכה ג' (כמו הסולם שראה יעקב אביו כו' והוא הי' משל כו' וכמו המקל שקד שראה ירמי' כו' ויעו"ש הלכה ז' שרק אך במשה רבינו לא הי' משל בנבואתו ע"ש). וע"ש בפ"ח סי' ט' שהוא רק כראיות הנשמה כו' ויעויין עוד מזה בספרו חוקר ומקובל בהתחלתו בד"ה ואי זה ד"ה הרי כבר תרלת בעלמך כו' ויעויין בזה באורך בספרו דעת תבונות דף ל"ה ל"ו ע"ש:

(י) **ובביאור** הגר"א ז"ל על ריש אדרא רבא (שנדפס אצל ביאורו על ת"ז) על מ"ש בא"ר פתח ר"ש ואמר אחור האיש אשר יעשה פסל כו' כתב הגר"א ז"ל בזה"ל הי' ירא שלא יגשמו ח"ו במחשבתם עכ"ל ע"ש [ונראה לענ"ד שלא למען אלה העומדים אז לפניו הוצרך לזה שבוודאי המה לא היו טועים בזה רק באשר דבריו נכתבו וגם ידע שיגיעו דבריו לתלמידיהם ותלמידי תלמידיהם ועתיד להתגלות בסוף לכן הקדים זאת להסיר מכשול וע"ד שאמרו חכמים הזהרו בדבריכם שמא כו' ושמו התלמידים כו']:

(יא) **ובליקוטי** הגר"א ז"ל שנדפס סוף ספר מגן ולינה ונדפס ג"כ בסוף ספרא דצניעותא החדשים כתב הגר"א ז"ל בזה הלשון. דע כי אין סוף ב"ה אין לחשוב בו כלל וכלל כו' וכ"ש בא"ס ב"ה יתש"ש שאסור לחשוב בו כלל ואפילו א"ס אסור לקרותו ומה שאנו מדברים בו ובספירות הכל מרצונו והשגחתו שידוע מלד פעולותיו וזה הכלל לכל דרכי הקבלה. וידוע כשם שהוא בבלתי תכלית כן רצונו וזהו א"ס לרצונו הפשוט ואף בזה אסור לחשוב כלל כו' עכ"ל הגר"א ז"ל באורך. ויעויין בביאור הגר"א על רעי' מהימנא בזוהר בא דף מ"א ע"ב במ"ת בד"ה דכל חיוון כו' כי זהו כלל גדול שאסור לחשוב באמתותו ורק מלד גבורותיו ומעשיו כו' וכ"כ בספר אדיר במרום להרמח"ל ז"ל דף כ"ט ע"א וז"ל הנה מה שאנו מדברים במאציל ב"ה הנה כבר פשוט הוא שאין אנו מדברים רק בבחינת פעולותיו ולא בבחינת מהותו ועצמותו כלל ותדע שאפילו מה שאנו מזכירין אותו בשם אין סוף ב"ה אין הכונה על עצמותו כלל אלא על פעולותיו עכ"ל וע"ש. וע"ע בנפש החיים שער ב' פ"ב ופ"ג באורך מזה. ויעויין עוד בפי' הגר"א ז"ל על רע"מ בהשמטות בבסוף ח"א מהזוהר דף י"ח ע"ב במ"ת בד"ה ויחלוס כו' שידוע שעצמותו ית"ש אין כל נברא בעולם הן למעלה ובכל העולמות ולא הי' ולא יהי' שום נברא שיכול להשיג שום השגה כו'. יעו"ש באורך ובביאור על כמה ענינים ע"ש

ואמנם

(יב) **ואמנם** מה שמתבאר שהוא רק משל זהו בעולם האצילות שנקרא ג"כ עולם רק בדרך משל. אך בעולם הבריאה והיצירה והעשיה. והיינו בבחינת רוח ונפש שלהם שם יש הרבה דברים שאינם משל כי שם (בבחינות רוח ונפש דוקא) מדובר ג"כ בנברואים ממש רוחין ונהורין הכל לפי הענין וכמבואר באריכה בהיכלות שבזוהר דבראשית ופקודי ובביאור הגר"א ז"ל שם. ורק בבחינת הנשמה שלהם זה מדובר ג"כ בדרך משל ע' ביאורי הגר"א ז"ל על היכלות דבראשית דף מ"א ע"ב הכל ראשון בד"ה כד אתכליל כו' בספר חוקר ומקובל בד"ה דע שרצה העלין כו' ובד"ה דע שהדבר פשוט כו' ובד"ה כבר ראית כו' :

(יג) **וזה** לשון הגר"א בליקוטין שנדפס סוף ס' ספרא דצניעותא. והנביאים לא השיגו אלא בצירה ודניאל בראש עולם העשיה תחתית עולם הצירה כו' והולך ומתמעט עד שבדורותינו אין משיגים אלא בעקב עשיה כו' וכל מה שאנו מדברים בא"ק ואבי"ע הכל בעולמות התחתונים מאוד שבכל עולם יש אבי"ע וכל הבחינות אלא כו' לכן מדברים דרך משל ואינם מבינים כלל כי יחזקאל אמר בדרך חידה שהי' בחו"ל ובסוף הבית וזכרי' מראות סתומות ואין אתנו יודע עד מה עד אשר יערה רוח ממרום עלינו עכ"ל הגר"א ז"ל שם :

ויעו"ש עוד בליקוטי הגר"א שבס"ם ספרא דצניעותא ביאור על כמה ענינים ביאור העשרת ספירות וענין הלמלוס והקו שבר"ם עץ חיים. וענין עיגולים ויושר ועוד הרבה ענינים ע"ש) :

ויעויין בחוקר ומקובל שנדפס מחדש בעשרה פרקים שלו שם נדפס על כמה דברים מראה מקומות להמקומות שמבואר שם קצת מפנימיות הענינים וע' בספר פתחי שערים שנדפס מחדש. בנתיב הראשון :

ובסוף ספרא דצניעותא מסיים זכאה אתן דעאל וידע שבילוי ואורחוי ופי' הגר"א ז"ל שבילוי סתימוי. ואורחו גילויו כמו משל ומליצה עכ"ל הגר"א ז"ל פי' המשל של החכמה והנמשל של החכמה וכלשון הכתוב להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידותם. [וכבר האריכו בזה הרבה בס' המקובלים בהקדמותיהם וע' אזהרת המניה בתיקון שבעין. ובהקדמת ס' מנן דוד להרדב"ז ז"ל].

(ע"כ ההודעה והאזהרה)

ולדונמא נליין קצת ענינים למקומות שמוזכר שם קצת מפנימיות הדברים או קצת הסבר ע"ם אלף בית:

אדם ואיברי האדם. המוזכר בספרים בכלל יעויין בס' קצאת ד' לבאות חלק א' באריכה. וכענין דבריו בקיצור כתב הגר"א בליקוטיו שבסוף ס' ספרא דצניעותא וז"ל שם והנה כפרטי הנברא כך פרטי הרצון אף שיכול להבדא ברצון א' וכו' ובדוגמת זה נברא האדם מספר האיברים והגידים ושאר הפרטים כמנין כללי העולמות וכל אבר מסודר לעולם א'. ובנשמה כ"כ כחות ואיכיות כמנין האיברים ומתפשטין בהן כו' וזהו שמכנין לספירות בשם אדם עכ"ל הגר"א ז"ל שם :

ויעויין עוד בנפש החיים שער א' פ"ו ושער ב' פ"ה באורך ויעויין קל"ח פתחי חכמה סי' י"ב וסי' י"ז וסי' ע' וע' דעת תבונות דף י"ד ט"ו :

אור והארה. וז"ל הקל"ח פ"ח סי' ה' אלקות לא תוכל לקרותו בשום שם או מלה אמנם כאשר בלא שם לא תוכל לקרות ולדבר ע"כ צריך לקרות אותו באיזה שם. אבל נבחור את שיוכל להיות רחוק ממנו פחות מהאחרים כו' יתבין שאין זה האורה ממש כו' אלא מה שיקראוהו האורה לתת לו איזה שם עכ"ל :

אור פנימי ואור מקיף. ע' פתחי חכמה סי' כ"ח כ"ט. ובליקוטי הגר"א שבס"ם ספרא דצניעותא שם בד"ה וכל א' מעיגולים אלה כו' :

אחור ופנים ע' דעת תבונות דף למ"ד ע"ב וקפ"ח סי' ע"ו וסי' קל"ה

ארך אנפין וזעיר אנפין. ספירת כתר הוא רחמים עד אין קץ שהוא לפי התכלית לו יתב"ש כו'. ושם ספירות חסד נבורה תפארת נצח הוד יסוד הם סדר ההנהגה לפי מעשי ב"א וכו' (הגר"א ז"ל) פי' שאפי' החסד הוא רק למי שמגיע לו בעד מעשיו לכן נקרא כתר ארך אנפין לשון ארך אפים. ושם ספירות הנ"ל יקרא זעיר אנפין פי' קולר אפים ר"ל. ונקרא ג"כ משפט ע' קפ"ח סי' ל"ב :

אדם קדמון. וממנו נשתלשל עולם שנקרא אוזן חוטם פה ומהם משתלשל העולם עקודים. ומלכות דא"ק הנ"ל נקרא רישא דלא אתיידע ומהנ"ל משתלשל עולם הנקודים הנה אח"פ הנ"ל מפורש בע"ח ריש שער אח"פ שהוא רק לשבר את האוזן ע"ש. וכתב בקפ"ח. שא"ק הוא הנהגה הנלחות שאחר זמן המעשה. ואורות אח"פ הם הנהגה של שלשת אלפים שיהיה אחר אלף השביעי. ועולם העקודים הוא ההנהגה שיהי' באלף השביעי. ועולם הנקודים הוא ההנהגה של ששת אלפים שנה. ולפי סוף מעשה במחשבה תחלה וכל א' הוא הכנה לחבירו ולפי שרצה שיהי' בהנהגה האחרונה הוצרך להקדים לו ההנהגה שלפניו ולכן נחשב בסדר השתלשלות להיפך ממה שבסדר הזמן ורישא דלא אתיידע הוא ההנהגה המעבר מן הנהגת הזמן להנהגה הנלחית כל זה מבואר בקפ"ח. ויעויין עוד בספר פתחי חכמה ודעת דף כ"ד :

התלבשות לפעמים הנהגה אחת שהיא העיקר ומסתתרת ומתדמה כאילו הנהגה אחרת וזהו שנקרא ע"ד התלבשות שהנהגה אחת מתלבש באחרת וענין זה מבואר בקפ"ח סי' יוד ע"ש. השתלשלות. פי' שהנהגה אחת גורמת לחברתה. בד"מ אנו אומרים שהגבורה והדין משתלשל מהחסד. הייט שמה שעושה דין אינו לנקמה ורק הוא מלד החסד שזהו חסד להעולם שיהי' דין למען לא יהי' עולם הפקר או ע"ד אשר יאהב ד' יוכיח וכאשר ייסר איש את בנו וכן הוא יתר ענינו השתלשלות שהנהגה אחת גורמת לחברתה ויעויין זאת בקפ"ח שם סימן יוד. ובסי' ל"ב ע"ש :

זיווגים כתב בהגה שברים ס' נפש החיים דף ז' ע"ב בזה"ל. זיווגים מודעת שהוא רק משל על חיבור ענינים רוחניים כענין אדם המחבר החלה בשכלו ב' סברות בשכל. ומחיבור שני הסברות עולד לו סברא חדשה על פי הקדמת שני הסברות הראשונות עכ"ל וע"ש מה שכתב בזה. ויש בזה בחינה על דרך שאמר חז"ל מתחלה נברא העולם במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים שיתף מדת הרחמים וידוע שהדין נקרא בדרך משל נקבה והחסד בדרך משל זכר.

ויש עוד ענין בזה שכל העולמות כלל הנפרדים נקראו בלשון נקבה והשי"ת נקרא בלשון זכר וכמורגל ג"כ במקרא. ולפי שהכל תלוי בענין התחברותו ית"ש עם העולמות הנברואים או ח"ו התרחקותו יעויין בנפש החיים שער ב' פרק ב' ג' ד' ה' באורך. ונקרא ענין הנ"ל יחוד או פירוד ח"ו. וכתב הגר"א ז"ל בס"ד פ"ד. (בד"ה כד נחת) בזה"ל ולמעלה נתפרדה הבריאה מאצילות וזהו הפירוד דמטרוניתא מבעלה בכ"מ שמזוהר והתיקונים עכ"ל ע"ש באורך. (פי' דהבריאה הוא עולם הראשון מהנברואים והנפרדים כנודע) והכל לפי הענין. ויעויין בקל"ח פתחי חכמה סי' ר"ג ע"ג ובדעת תבונות דף למ"ד ע"ב :

ימין ושמאל החסד נקרא ימין בדרך משל והדין נקרא שמאל בדרך משל. (כללי ח"א להרמח"ל) והוא כמ"ש חז"ל על פסוק יכל לבא השמים עומדים עליו מימינו לשמאלו וכי יש ימין ושמאל למעלה אלא אלו מיימינים לזכות ואלו משמאילים לחובה ע"ש.

ישראל יעקב שני בחינות. יעויין בליקטי הגר"א ז"ל שבסוף ס' ספרא דצניעותא בד"ה ענין לאה

ורחל כו' יובא למטה באות ל' :

כלי ואור ע' קפ"ח סי' כ"ח כ"ט. וע' ביאור הגר"א ז"ל שבס"ס ס"ד שם וז"ל והכלים והפגימים הם היכולת והרצון וע"ש באורך. וע"ש עוד בד"ה וכ"א מהעיגולים כו' :

לאה ורחל. שנקרא מלכות. ע' בלקיטי הגר"א ז"ל שבס"ס ס"ד בד"ה ענין לאה כו' וז"ל שם ענין לאה ורחל כי שתי בחינות במלכותו ית"ש. א' מצד שאנו ממליכין אותו שזהו תכלית כל העבודה וזהו בחינת נוקבא. [פי' ונקרא רחל] אבל בחינה שנית כשנתגלה מלכותו בעולם מצד אותיות כמו במצרים ולע"ל כו'. וכן בז"א שתי בחינות. מציאותו שאנו דבוקים בו ומודים במציאותו זהו [בחינת נוקבא] יעקב. וב' מצד הגלותו וכל"ל [ונקרא ישראל] עכ"ל וע"ש עוד וע' פ"ח סי' קי"ח :

לידה עיבור יניקה. ע' דעת תבונות דף כ"ד כ"ה כ"ז. וע' פתחי חכמה סי' ס"ו קכ"ב ובכללי חכמת האמת (שנדפס בס"ס מלחמות משה) להרמח"ל ז"ל בד"ה ענין הזיווג כו' : **ל"ב** נתיבות חכמה. כתב הגר"א ז"ל בפירושו לתיקוני זוהר חדש דף פ"ט סוף ע"ד ד"ה כל. שנתיבות פי' דרכים פי' דרכי ד' ית"ש (שמנהג בהם את עולמו) ועליהם אמר משה הודיעני נא את דרכיך ע"ש:

מעלה מטה. כתב בהג"ה שברים ס' נפש החיים דף ג' ע"א בזה"ל. ברוחניים אין לומר מעלה ומטה כו' אמנם ענין מעלה ומטה נאמר גם לא על שינוי מקום כמו והיית רק למעלה ולא תהי' למטה (דברים כ"ח י"ג) שפירושו שיהיו עליונים במעלת הרוחניות ולא ירדו למטה ממדרגתם כענין מעלין בקודש ולא מורידין עכ"ל :

מקיף ענין אור מקיף. ע' פתחי חכמה סי' כ"ח כ"ט. ויעויין בדברי הגר"א ז"ל סוף ס' ס"ד שם ד"ה וכ"א מעיגולים כו' :

נסירה ע' כללי חכמת האמת להרמח"ל ז"ל שבסוף ס' מלחמות משה בד"ה ענין כו' והנסירה כו' :

עיגולים ויושר. ע' ביאור ע"ז בקל"ח פתחי חכמה סי' י"ג. וז"ל הגר"א ז"ל ס"ס ס"ד שם ויש שני מיני הנהגות בכלל. ובפרט. והפרט הוא באדם בזה העולם וכן בכל עולם. והשאר הן בכללות בהשקפת האדם. וזהו עיגולים ויושר עכ"ל הגר"א ז"ל וע"ש עוד בד"ה והקו ההוא המשיכו כו' ע"ש :

עשר ספירות. למה הם עשר יעויין בס' קנאת ד' לצבאות חלק ראשון באורך. ויעויין בדברי הגר"א ז"ל שבס"ס ס"ד שם באורך. **עקודים**. ע' לעיל א"ק. פרנוף ע' באורך בס' קנאת ד' לצבאות חלק ראשון ביאור ע"ז. וע' קפ"ח סי' י"ז. **צמצום וקו**. שמזכר ברים ספר עץ חיים ע' ביאור ע"ז באורך בס"ס ס"ד שם ענין הצמצום והקו מבואר באורך כל הענין שם. וע"ע בקפ"ח מן סימן כ"ד והלאה באורך. ויעויין עוד ביאור על צמצום וקו בנפש החיים שער ג' מן פ"ז והלאה באורך ויעויין עוד בס' שומר אמונים מה שכתב בזה בחלק שני ע"ש :

שמות השמות שמוזכר על כל ספי' והנהגה שם בפ"ע הוא ע"ד שאמרו במדרש רבה פרשת שמות פרשה ג' וז"ל אמר הקב"ה למשה שמי אתה מבקש לידע לפי מעשי אני נקרא פעמים שאני נקרא בשל שדי בלבאות באלקים בהויה. כשאני דן את הבריות אני נקרא אלקים וכשאני עושה מלחמה ברשעים אני נקרא לבאות וכשאני תולה חטאיו של אדם אני נקרא אל שדי וכשאני מרחם על עולמי אני נקרא הוי' כו' הוי אקי"ק אשר אקי"ק אני נקרא לפי מעשי עכ"ל המדרש. וזהו ענין השמות היינו כשהוא מתנהג בהנהגה הזאת הוא נקרא בשם זה וכשהוא מתנהג בהנהגה הזאת הוא נקרא בשם זה. ועל דרך זה הם ג"כ הכינויים הרבה שהוזכר בספרים הכל לפי פעולותיו יעויין בנפש החיים שער ב' פרק ג' באורך. וידוע שבהש"ת אין בו שינוי כמ"ש אני ד' לא שניתי רק השינוי מצד המקבלים שכבר הוקבע ההנהגה שכשיהי' המקבלים זכאים יהי' כך וכך ואם לא יהי' כך וכך ואח"כ השינוי הוא רק מהם. ויעויין אדרא רבא דף קמ"א כללא דכל מילין עתיק דעתיקין כו' כולא חד כו' לא שני ולא אשתני ולא ישתני כו' ומסברא דילן כו' לריך הוא לעלם ולעלמי עלמין ע"ש :

תפלה לאמר קודם למוד הקבלה

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו **ששאצים שאאצים** שר החכמה שר השכל ושר הבינה שתשלח לי המלאך **פתחיאל** שיבאר לי משנה זו שאני לומד ומעיין בו אמ"ו ויאמר ג"פ. אח"כ יאמר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שכל מה שאני לומד היום לא אשכח לעולם ואהיה כבור סיד שאינו מאבד טפה ולבי יהי פתוח כפתחו של אולם עשה למען שמך הגדול היולא מפסוק ליעועתך קויתי ה'. ה' קויתי ליעועתך. ה' ליעועתך קויתי שהוא **לקי יו"ה שי"ו ות"ה עי"ל תי"י בה"ש כו"ו וה"ע ילת תי"ך יש"ק יו"ו העי' ות"ת הכ"י** ולמען שמך הגדול היולא ג"כ מפסוק הנ"ל **לקי יו"ה שי"ו ות"ה עי"ס תל"ו כי"י ישת הו"י וע"ל הת"י כב"ש וי"ו יה"ע תו"ת יה"ך** ויפתחו עיני ולבי בענין זה ובכל לימוד התורה שאני מעיין למען שאוכל לעמוד בה כראוי שלא אשכח ותן בלבי ליראה את שמך ולעשות רצונך בלבב שלם מעתה ועד עולם אמן סלה :

רבון העולמים **עתיקא קדישא** ואדוני האדונים **א"א** אב הרחמים **אבא עילאה** והסליחו' **אימא עילאה** מודים אנחנו לך ה' אלהינו **מוחין מאו"א** ואלהי **חב"ד** אבותינו **חג"ת** בקידה ובהשתחויה שקרבתנו לעבודתך עבודת הקדש ונתת לנו חלק בתורתך הקדושה והטהורה מה אנחנו ומה חיינו אשר עשית עמנו חסד גדול כזה ע"כ אנחנו מפילים תחנוניו לפניך שתמחול ותסלח לכל חטאתינו ועונותינו ופשעינו ואל יהי' עונותינו מבדילים בינינו לביניך וכן יהרמ"י או"א שתכין לבנו ליראתך ואהבתך ותקשיב אזניך לדבריו ותפתח לבנו בסידות תורתך ויהי' לימודינו זה נתת רוח לפני כסא כבודך כריח הניחוח ותאציל עלינו אור מקורות נשמתינו בכל נשמותיהם ובכל בחינותיהם ושיתגוללו גלולות עבדיך הקדושים אשר על ידם גילית דרך אלה בעולם ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים כמאמר נעים זמירו' ישראל גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי אכי"ר:

לשם יחוד קבה"ו **זו"ן יאהדונה"י** בדחילו ורחימו **יאהוה"ה** ורחימו ודחילו **איהה"ה** ליחד' שם י"ה **או"א** בו"ה **זו"ן** (ע"י שפע הא"ס המשפיע בהם ומיחדם) ביחודא שלים בשם כל ישראל. ולהקמת שכינת' מעפר' הרני לומד בספר קבלה פלוני שהוא כנגד ת"ת דז"א בעולם האצי' שבו שם מ"ה כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א לעשו' מרכבה ויהרמ"י אלהינו ואלהי אבותינו שתזכך רוחינו ונפשינו שיהיו ראוים לעורר מין התאין ע"י קריאת ספר הקבלה הזאת ויהי נועם ה' אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו בילאו"א נצח סלה ועד :

שער הכללים

ובו י״ג פרקים.

פרק ראשון

בשעלה ברצונו יתברך שמו לברוא את העולם כדי להיטיב לברואיו ויכירו גדולתו ויזכו להיות מרכבה למעלה להדבק בו ית׳ האציל נקודה א׳ הכלולה מי׳ (והס י״ס של העקודים שהיו בכלי א׳) ולא היו נראים. דרך משל האדם מורכב מד׳ יסודות ואינם ניכרים בו כל א׳ וא׳ בפ״ע. וכן הענין בכאן נקודה זו היתה כלולה מעשר בתחלת אצילותה וזו הי״א למעלה מן הכתר [שהוא] עתה כי משם שואבים כל הי״ס שפע וחיות מנקודה זו. גם אור וחיות נקודה זו יורדת מן המאציל בתוכה ביחד שהיא הכלי עם נשמתו כהדין קמצא דלבושיה מניה וביה (א) והיו בה י׳ אורות פנימים וי׳ אורות מקיפים ואור המקיף מחוץ לכלי ומודע כי המקיף גדול מהפנימי כי אי״פ מלומלמת תוך הכלי משא״כ במקיף. וז״ס ודברתי אתך מבין ב׳ הכרובים שהיה מלומלמת עם השכינה ומנקודה זו נתפשטו י׳ נקודות מכתר עד המלכות עד״ז כי מהיותר מובחר ועליון מנקודה זו נעשה כתר ונתפשט למטה ושאר הע׳ כלולים בו ומה שנשאר בתוכה ג״כ ממובחר הנשאר מתפשט למטה מהכתר ונעשה חכמה והח׳ כלולים בו. ואח״כ בינה והז׳ כלולים בה. ואח״כ הו׳ נקודות יחד ואח״כ המל׳ וזהו נקרא עולם התהו ובהו ועולם הנקודות. והאור העליון היה נכנס בתוכם ר״ל בתוך הכלי ואור א״ס מקיף לכתר [ומתפשט עד סיום מקום כל הי׳ ספירות] ומאו״פ שבכתר נעשה פנימי ומקיף אל החכמה והמקיף שבכתר נעשה מקיף עליון אל מקיף החכמה וכן כולם. והענין כי מה שהיה יכולה לקבל מן האור המאיר בתוך הכתר נשאר בו בסוד או״פ והשאר היה מקיף מבחוץ וכן עד״ז מכתר לחכמה ומחכמה לבינה ומבינה לו״ק ביחד. ודע כי שמש ומגן ה׳ לבאים וכמו שהשמש אור עליון גדול ואין יכולת להביט בו כי אם בהתמעטות דרך חלון או ע״י מסך או ע״י ריחוק מקום או ע״י נקב קטן. והנה בעולם האצילות האור בא שלא ע״י מסך כלל אך כשבא אור א״ס בכתר אין בו יכולת לסבלו רק ע״י ריחוק מקום. אך מכתר לחכמה אין בו ריחוק כלל אבל בא ע״י חלון פי׳ מיסוד דא״א הנקרא חלון שנהמעט האור מכמות שהיה. גם מחכמה לבינה בא ע״י חלון פי׳ מיסוד אבא שהוא חלון אחר קטן. אמנם בו״ק עלמן חלונותיהם שוין מזה לזה כי כולם בחי׳ א׳. אח״כ מיסוד למל׳ בא האור מחלון קטן ולר מאד פי׳ מיסוד דז״א הנקרא חלון ג״כ ולר מאד דוגמת נקב קטן. אך הו״ק אין בהם שינוי מזה לזה רק כפי ריחוק וקירוב לבד לא ברוחב ולרות החלון כי כולם שוין. וז״ס ז׳ הקפות כי הס בסוד המל׳ שיש בה כללות ז׳ הקפות. ומג״ר שבכתר יצא או״מ אל ז״ת שבו עליו ומז״ת שבכתר יצא או״מ ב׳ אל ג״ר דחכמה ומג״ר דחכמה יצא או״מ ג׳ אל ז״ת שבו ומז״ת של חכמה יצא או״מ ד׳ לג״ר שבבינה ומג״ר של בינה יצא או״מ ה׳ לז״ת שבה ומז״ת שבבינה יוצא או״מ ו׳ לו״ק ומהו״ק יוצא או״מ ז׳ אל המל׳ וכל אלו נכללין במל׳. לכן ז׳ הקפות רומזין במל׳. אך מצאתי להר״ם מינץ באופן אחר והוא סוד ז׳ מקיפין אל מל׳ ממטה למעלה האחד מקיף שלה ב׳ מקיף דיסוד ג מקיף בינה. אח״כ פנימי ומקיף דחכמה ופנימי ומקיף של כתר הרי ז׳ מקיפין (ב). ונחזור לענין כי באצילות לא יש מסך כלל. אך מבריאה ולמטה האור בא ע״י מסך גמור והאור עובר בתוכו ומאיר. ודע כי כשנתפשטו י׳ נקודים הנ״ל הנה הכתר היה בו יכולת לסבול האור הזה אבל או״א לא היו שוין כי אבא קיבל האיר פב״פ [מן] (עם) הכתר והיה בו יכולת לסבול האור אך הבינה לא קבלה האור מחכמה אלא אב״א שלא יכלה לסבלה. וז״ס וחכם באחור ישבחנה כי חכם שהיא רמזה השבית את הבינה והאיר בה בסוד אב״א. וגם ז״ס המזכר בזוהר פרש׳ ברא״ית בעוה״ת אות **צ** שהם או״א יו״ד ואו״ן כזה **יו** כפופה הפוכה אב״א. והנה כשיצא אח״כ אור מבינה לו״ק תחלה יצא הדעת ואח״כ נתבטל וזהו המלך הראשון שהוא בלע בן בעור. אח״כ יצא חסד וגם הוא לא היה יכול לסבול האור ונשבר הכלי שלו ג״כ וירד למטה ואח״כ יצא גבורה וכן כל הו׳. ואלו הס״ז מלכים שמתו שנאמר בהם וימת וימלוך תחלה מלכו ואח״כ מתו ונתבטלו הז׳ כלים אלו שלא היה בהם יכולת לסבול האור המתפשט בהם מספירה לספירה (א) אע״פ שבחסד כבר נתבטל א׳ עכ״ז לא הניח האור מלהתפשט בכל ז״ת לרחות אולי אינו ימות ויוכל לסבול מחמת ריחוק כי כל מה שהוא יותר רחוק אפשר שיוכל לסבול יותר. אך להיות שהכלי התחתון הוא יותר קטן מהעליון לכן גם הוא אע״פ שהוא יותר רחוק לא היה יכול לסובלו. והנה כשהגיע האור אל היסוד בתו ב׳ אורות א׳ שלו וא׳ לתת אל המל׳ והחלק שלו להיותו גדול לא היה יכול לסובלו ונתבטל כמו האחרים אבל חלק המל׳ שקבל הוא נשאר בו ולא נתבטל וז״ס בן שי חי על האדמה ולכן נקרא יסוד מי. וכשנתן אח״כ היסוד חלק המל׳ לה אלו היה נותן דרך לאור היה כח במל׳ לקבלה אבל עתה כשנשבר היסוד נתגלה האור ובא האור מהיסוד בגילוי ובתוזק אל המל׳ ולכן גם היא נשברה. ולא לגמרי כמו הראשון אלא נעשה פרצוף א׳ אחר התיקון (פי׳ שזכתה להעשות פרצוף שלם

עם

הגהות וביאורים (א) עיין שער ט׳ פרק ז׳ ד

יפה שעה

(א) פירוש כי בעולם העקודים יצאו האורות והכלים יחד כלולים זב״ז כהדין קמצא דלבושא מניה וביה כך הלבוש שהוא הכלי והאור כאחד האילם המאציל העליון מה שאין כן בעולם הנקודים שתחלה יצאו הכלים ואחר שהכלים הוגמו להם במקומם אח״כ יצאו האורות כדי להכנס בכלים שלהם והם הם דברי רז״ל בשער הנקודים פ״ד יע״ש: (ב) מה שצריך להבין כאן הוא למה במלכות וביסוד ובינה לא מנה הפנימי וכחכמה ובכתר מונה הפנימים. ושוד כי הכא במקיפין שסקינן ופנימים מאן דכר שמייהו. ואומר שצריך שתעיין היטב בשער המקיפין כדי שתבין סדר הז׳ מקיפין שכתב רבינו ז״ל עצמו כפי שקבל הוא אלא שמהר״ם מינץ קבל באופן אחר וכדי שנבין דברי מוהר״ם צריך להקדים מ״ש רבינו ז״ל בשער העקודים פ״ג ח״ל והענין הוא בהקדמה א׳ שצריך שתדע כו׳ אמנם דע כי בכל האורות והעולמות והפרצופים שיש מן החומש של א״ק ולמעלה בכל פרצוף ופרצוף מהם יש תמיד כל הבחינות האלו שהם ה׳ אורות פנימיים הכוללים י״ס פרטיות כמו׳ וה׳ מקיפין הכוללים י״ס פרטיות. אך מן הפה של א״ק ולמטה עד סוף העולמות לא יש רק ה׳ אורות פנימיים ושני מקיפין העליונים שבכנגד יחידה וכנגד חיה לכל פרצוף ופרצוף ולא עוד יע״ש. וחזו האומר כאן אור מקיף למל׳ הוא אור פנימי דז״א היוצא מן היסוד דז״א ומקצתו נכנס ונעשה אור פנימי למל׳ ומקצתו מה שאין כלי המלכות יכולין לסובלו נעשה אור מקיף אליה זהו מקיף הא׳ ואח״כ מקיף היסוד שהוא הז״א בכללות כי יוצא אור פנימי דבינה ומקצתו נכנס ונעשה אור פנימי דז״א ומקצתו שאין כלים דז״א יכולין לסובלו נעשה אור מקיף אליו וזהו מקיף הב׳. ואחר כך מקיף דבינה כי יוצא או״פ לחכמה ומקצתו נכנס ונעשה או״פ דבינה ומקצתו שאין כלי הבינה יכולין לסובלו נעשה או״מ אליה זהו מקיף ג׳. ואח״כ בחכמה יש שני אורות מקיפין כי יוצא אור פנימי דכתר ומקצתו נכנס ונעשה או״פ לחכמה ומקצתו שאין כלי החכמה יכולין לסובלו נעשה אור מקיף אליו. ועוד יש לחכמה שהוא בחי׳ חיה או״מ עליון שהוא מ״ש רבינו ז״ל שבחי׳ חיה ויחידה יש להם מקיפין עליונים שלהם מה שאין כן בנר״ן שלא יצאו המקיפין שלהם ואותו אור מקיף שלוקח החכמה מן הכתר נחשב אור פנימי בערך המקיף עליון של החכמה עצמה. אע״פ ששניהם לפי האמת הם מקיפים שניהם הרי כאן שניים מקיפין חהו מקיף ל׳ ומקיף ה׳ ופנימי ומקיף של כתר כי כן הכתר ג״כ יוצא אור פנימי מפרצוף שלמעלה ממנו או מעולם שלמעלה ממנו ומקצתו נכנס בתוכו ונעשה או״פ ומקצתו שאין כלי הכתר יכולין לסובלו נעשה או״מ אליו. ועוד יש לכתר שהוא בחינת יחידה או״מ עליון שלו כאמור בדברי רז״ל ואותו או״מ שלוקח מעליון שעליו הוא נחשב או״פ בערך המקיף עליון שלו אע״פ שלפי

יעקב ליב
מרעסטענער
בירושלים תו״ו

עם היותה רק בחי' [illegible] א' מה שלא זכו הו"ק להעשות כל ה' פרצוף א' כנ"ל) כנגד שנאחר לפי שלא קבלה כל האור רק החלק שקבל היסוד נתת לה גם שלא קבלה ע"י לגור. ופי' מה שאמרנו שנשברו המלכים פי' כי האורות נסתלקו למעלה למקומן ועכ"ז עדיין נשארו קלת גילוי קדושה בכלים ונפלו באלו מאלין תבירין למטה ומהם נתהוו שורש הקלי'. ואע"פ שנתברר האוכל מהפסולת ועלה למעלה עכ"ז עדיין גילוי הקדושה נשארו בתוכם. וזהו מה שנשאר לנו לתקן ע"י תפלה ומע"ט וכן ע"י נשמת הצדיקים כשהם נפטרים מעוה"ז עוברים בעולם העביה ומעלין מהם גילוי קדושה שבקליפה ליצירה וכן עד"ז בעלותם מיצירה לבריאה ומבריאה לאצילות ומתחברין האור הגד' לנקומם. וז"ס מ"ן וז"ס עשרה הרוגי מלוכה שהיו בזמן החרבן והעונות גרמו שאז גברה הקליפה ולא היה כח להעלות מ"ן שהם הגילוין ההם והיה העולם שמם ומתמוטט לכן מסרו גופם למלכות והיו מ"ג למלכות ונפשיתם העלו למ"ן ל"ו"ה איהן הגילוין שבתוך הקלי'. וז"ס כך עלה במחשבה לפני הגז' אצל ר"ע וז"ס ג"כ שבת המלכים שמלכו ומתו וז"ס בונה עולמות ומחריבן. ואע"פ שאמרנו שהמלכים שמתו הם הז מאלין תבירין מחסד עד מל' והולרכו תיקון. הנה חו"ב ג"כ הולרכו תיקון כי הלא בינה היתה תחלה מקבלת האור אב"א כי לא היתה יכולה לסבול פב"פ ואז נקטן ונתמעט הכלי שלה וזה המיעוט נפל למטה. (פי' אחוריים דאו"א הם נפלו ונעשה מהם יעקב ולאה) וכן חכמה מאחר שהבינה לא יכלה לקבל האור הנ"ל גם חכמה לא קיבל האור הראוי לה אם היתה משפעת פב"פ לבינה ובחי' זו ירדה למטה. וז"ס ע"ד הצדיק אבד כי הצדיק שהוא היסוד כשמשפיע לשכינה אז נותנים לו חלקו וחלקה אך כשהוא אינו משפיע לשכינה אז אין לו רק חלק א' ולא מחמת פגם שלו ח"ו רק מחמת חסרון המל' המקבלת שאינה יכולה לקבל באופן אחר. באופן שגם מהאור שהיה ראוי לקבל החכמה יותר על מה שקיבל עתה וגם מן הבינה ירד מהם חלק למטה במקום ז"א. וז"ם שאר"ל נובלות חכמה שלמעלה תורה ונובלות בינה שלמעלה שכינה כי אור שנפל ונובלת מאור חכמה עליונה שהוא אבא ממנו נעשה התורה שהוא ז"א ומה שנפל מבינה שהיא אמא ממנה נעשה שכינה ניק' (ב) כמ"ש כי ז"א כשעולה למעלה מעלה עמו מן אותו אור שנפל מלמעלה במקומו מ"ן לאו"א וחוזר עתה להעלות את הנובלות וגילוי הקדושה שירדו למטה. כי כמו שנשמת הצדיקים מעלין מ"ן לעורך זווג זו"ן כן זו"נ מעלין מ"ן לעורך זווג או"א מן אותן הנובלות שנפלו מהם למטה. ופי' הדברים כי מ"ן של רחל הוא שאנו מוסרין נפשותינו למיתה ע"י נפילת אפים ועם אותה העלאה של נפשותינו אנו מעלין שם מן גילוי הקדושה שבתוך הקליפות אל רחל. וכן הצדיקים במיתתן עולין ומעלין גילוי הקדושה עמהן לעורך מ"ן של רחל להזדווג ז"א בנוק' ודוגמת זו בזו"ן כשעולין באו"א בסוד יחוד שמע ישראל ואז מעלין את גילוי הקדושה שירדו מן נובלות של או"א ומעלין א' אם יד כינה להיות שם כסוד מ"ן להזדווג עם אבא:

פרק ב סדר דתיקון.

והנה לפי שראה המאציל העליון כי אלו הכלים נשברו לסבת היות האור הגדול ולא יכלו לסובלו. לכן עלה ברצונו לתקן כל העולמות באופן שיוכלו לסבול האור הזה וזהו ע"י התפשטות האור וברתיקותם מן המאציל העליון אשר האורות יבואו יותר מכוסים ובזה יהיה קיום להעולמות וכח לסבול האור. ולכן מנקודת כתר נעשה התפשטות של פרצוף א' שלם מי"ם שהיו כלולים בו מתחלה כנ"ל ועתה הוציאם אל הפועל ואז נק' א"א. וכן מנקודה של חכמה נעשה פרצוף א' שלם מי"ם ואז נק' אבא. וכן מבינה נעשה פרצוף א' שלם מי"ם ונק' אמא ומן הו' נקודות הנשברים נעשה מכולם פרצוף שלם מי"ם ונק' ז"א ומנקודה עשירית נעשה פרצוף שלם כלול מי"ם ונק' בת והוא פרצוף ה' ואלו הה' פרצופים נרמזין בד' אותיות **יהוה** קוץ של יו"ד בא"א י' עצמה באבא ה' ראשונה באמא ו' בז"א ה' תתאה בבת הנק' נוק' דז"א. וא"ת למה המאציל העליון לא עשה מתחלה ה' פרצופין אלו ולא יעשה אותם נקודות שיהיו נשברים והלא גלוי וידוע לפניו כי בהיותן נקודות לא יוכלו לסבול האור. התשובה כי כוונת המאציל העליון היתה כדי שיהיה בחירה ורצון ביד האדם באשר שתהיה טו"ר בע לם מפני ששורש הרע בא ממאלין תבירין והטוב בא מהאור הגדול ואם לא היה כן לא היה רק טוב בעולם ואז לא היה שכר ועונש אך עתה שיש טוב ורע יש שכר ועונש שכר לצדיקים ועונש לרשעים שכר לצדיקים שע"י מעשיו הטובים הגילוין הקדושים שירדו הם מעלין אותם מתוך הקליפות ועונש לרשעים שהוריד ע"י מעשיו הרעים מאור הגדול אל הקלי' והקלי' בעצמה היא רצועה של מלקות ליסר הרשע. ועוד ע"א כי להיות עתה קודם התיקון נקידת המל' במקום ראש (ג) א"א שלאחר התיקון (ג) לכן יש כח ע"י תפלתינו ומעשינו הטובים להעלותה למקומה שהיתה שם בתחלה:

ונחזור לפרש סדר התיקון של הה' פרצופין והוא כי בריתוק האור תיקן בא"א חלת רישין. א' נק' רישא דלא אתידע. הב' נק אין. הג' מוחא סתימאה ושלשתן נגד כח"ב (ד) שבשאר הפרצופי' כ' ג"כ כאן ג' רישין נגד כח"ב [ס"א ורדל"א נק' עתיק] ונק' עתיק סתם והז' אחרים מחסד עד מל' נק' עתיק יומין יאלו הם הנשמה ופנימיות של (ד) או"א ובהתפשטותם בא"א הם מתקנים בתחלה בגלגלתא ז' תיקונים וסימנם **ג"ט קר"ע פ"ח** גלגלתא עלא דבדולא' קדומא דאורא רעוא דרעוון עמר נקי פקיח דלא נאים חומטא. וכ"ז בסוד א"א עם י"ג ת"ד שנתפשטו כנז' באד"ז. ואלו הז' תיקונים נתפשטו עד מקום אשר היו נקודות המאצלין תבירין מתחלה (ה) ואחר שנעשה פרצוף אלם

הגהות וביאורים (ג) עיין לקמן פ"ב בסופו שמל' נתהווה מדבור אבא. ופי' בשער הנסירה פ"ה שמל' נתהווה מהוד דא"א ונע"ב (אמת ליעקב): (ג) נ"ב כפ"ם רבינו בשער הנסירה (פ"ג ופ"ד) דכתר דא"א נתפשט עד חח"ח ושם עולה המל' ומו"ם אוך הנוק' במקום רישא דא"א. ומה שהורן קושיית הרפ שעה (בשם שבון): (ד) א"א כן הוא בכ"י:

יפה שעה

בלפי האמת שניהם מקיפין הם הרי כאן שנים מקיפים וזהו מקיף הפנימי ומקיף החיצוני והם הז' מקיפין: (ג) וקשה שמשולם קודם התיקון לא היתה המל' במקום ראש א"א דהא כתב רבינו ז"ל בשער הנקודים פ"ג כי כאשר יצאו הנקודים נתפשטו מטיבור א"ק ולמטה. הכתר שהוא א"א לנקודים מקומו מן הטיבור דא"ק עד סיום הגוף וחב"ד לנקודים בתלת פרקין קדמאין דגה"י דא"ק וחג"ת בג' אמצעים וגה"י בג' בתראין יע"ם ואם כן היכן הכתר לנקודים יהיכן המלכות לנקודים רב המרחק ביניהם. ואפשר שכוונת רבינו ז"ל שנודע כי כשיצא הכתר לנקודים היו כל האורות כלולים בכתר ואם כן נמצא שהיתה המל' במקום ראש א"א אלא שלריך עיון היכן מצינו שעולה המל' במקום ראש א"א אפילו בעליית הפלת מנחה של שבת שאז הוא תכלית עליית זו"ן כמ"ש רבינו ז"ל בדרושי תפלת מוסף ותפלת מנחה דשבת אינו עולה אלא ז"א לבדו וגם הוא עלייתו אינו אלא בשעה תקונין בתראין שבי"ג ת"ד קדישא דא"א: (ד) פירוש כי מוחא סתימא היא נוקבא לגבי הכתר כמ"ש רבינו ז"ל בפ"א משער מ"ד ומ"ן ובספר מבו"ש בשער א"א יע"ש. ועוד שבכתר יש חכמה עילאה סתימאה והוא בחי' מוחא דכתר כמ"ש רבינו ז"ל בשער א"א פ"ג יע"ש: (ה) פירוש כי הנה החסד דעתיק שנתלבש בכתר דא"א והוציא ותיקן בו ז' תקוני גולגלתא דא"א עד התפשט בו בא"א בי"ג ת"ד דא"א כמ"ש רבינו ז"ל בשער א"א פ"ז וחל ולכן גם אלו הב' רישין יהיו בחדא דעתיק מתלבש בהון בשוה. ולכן תמצאם כי החסד מתגלה בגולגלתא והגבורה מתגלה במוחא ואז נכלל החסד בגבורה והגבורה בחסד כו'. וא"כ הרי רישא עילאה דעתיק אתגליא בתרין רישין דא"א בחדא שהרי שתגלה בז' תקוני גולגלתא ונם במוחא ובדיקנא דנפקא ממוחא יע"ש. וכיון שהי"ג ת"ד דא"א נתפשטו עד ם בורא לגבא דיליה כנודע ממ"ם רבינו ז"ל נמצא מצד זה שגם אלו תקונין נתפשטו עד מקום אשר היו המאצלין תבירין בתחלה. והענין עיין בשער רפ"ח

שלש דא"א נעשו ב' פרלופין דאו"א. וזהו כוונת אדר"ז כחדא נפקין וכחדא שריין ולא מתפרשין לעלמין. והכוונה שהש"ב לא נאלנו כמו וו"ן אשר נוק' יונקת מבין חדוי ודרועוי מאחוריו אך או"א כחדא נפקן הוא שבעת הלידה יצאו שניהן יחדיו ולא קדם א' לחבירו. וכחדא שריין הוא כי וו"ן אב"א אבל או"א כחדא שריין פב"פ. ומ"ש ולא מתפרשין לעלמין כי וו"ן אין זיווגם תדיר כמ"ש בזוהר פ' ויקרא ע"פ אכלו רעים שתו ושכרו דודים אכלו רעים דא איתן או"א שתו ושכרו דודים דא איתן וו"ן. ולריך שתדע כי מזרוע ימין דא"א מן ג' פרקין שבו עם חלק הגוף עד החזה של א"א נעשה פרלוף שלש של אבא ומזרוע שמאלי גבורה עם חלק הגוף עד החזה נעשה פרלוף שלש אמא בזה האופן. כי מן פרק א' דזרוע ימין דהיינו חלק ה"ד והאלבעות נעשה חב"ד דאבא. ומה שאנו קוראין אל הי"ד פרק עליון אע"פ שנראה תחתון הטעם הוא בסוד עליות הידים אל הראש כשמניחין אותם וו"ם נשיאת כפים בסוד ויש"א אהרן את ידיו כו'. ומפרק אמלעי של זרוע ימין נעשה חג"ת דאבא דהיינו עד הקיבורת ומפרק תחתון הנק' כתף נעשה נה"י דאבא (ה) וכן עד"ז נעשה מחלת פרקי זרוע של שמאל כל פרלוף אמא (ו) נמצא כי מן ב' זרועות דא"א עד חצי ת"ת שלו היה נשמה וחיות ופנימי אל או"א ומן גרון של א"א נעשו ב' כתרים א' לאבא וא' לאמא וו"ם קנה חכמה קנה בינה כי מן גרון שהוא טורת קנה נעשה משם כתר לאו"א. והנה נשאר חצי ת"ת התחתון של א"א וגה"י שלו מנולים בלתי התלבשות וו"ם כי מים תחתונים כוכים פי' שב' ספי' אלו התחתונים שהם נה"י היו מנולין והיה אור שלהן גדול להיות שהם מנולות יותר מהאור של זרועות לפי שהם מכוסים תוך או"א. וו"ם ברוך כבוד ה' ממקומו ר"ת בכי"ם וזהו שהיו בוכים להיותן מנולין יותר מאיר של זרועות כי הכלים הראשונים נתבטלו ונשברו מלהכנס האור בהם. ולתקן זה הוצרך המאציל להעשות שיכללו השוקיים דא"א בזרועותיו. נה"י שלו בתוך חג"ת שלו תלת גו תלת ונש חצי ת"ת התחתון המנולה נכלל בתוך חצי העליון ונלא נכלל בחסד והיד בגבורה ויסוד וחצי הת"ת התחתון בחצי ת"ת העליון וכשנלו ליכנס נה"י בזרועות שהם חג"ת הנה גם האורות של מאלין תבירין שלו ממשם. אבל דע כי לא עלה כל האור לגמרי אבל נשארו קצת נילוני הקדושה תוך הכלים הנשברים להיות חיות לקליפה. וגמלאו שעלו אורות של הכלים הנשברים לשעלה בחג"ת דא"א ואז מהם נעשה מליאות זו"ן בחיבור או"א הה תה אמא מעוברת מהם ג' כלילן בג כמ"ש בזוהר ח"ב ד"ב. ולריך שתדע כי כשנכללו נה"י דא"א בחג"ת דא"א הנה היסוד (ו) דא"א אחר שנכלל בחצי ת"ת הנה הוא שם מוליא הכל תוך הת"ת ואותו הכל נחלק לב' לדדים אותו של לד ימין נעשו מוחין לאבא ואותו שבלד שמאל נעשו מוחין לאמא (ז) ועי"ז שיש להם מוחין נעשה התעוררות זווג לאו"א וזה הזווג הוא בלי מ"ן רק בתורת חסד כמ"ש אמרתי עולם חסד יבנה שז"ם מ"ם בזוהר דף ל"ב כד סליק ברעותא וכו' ואו"א (ז) כשמזדווגים יש ג"כ בחי' נשיקין בתחלה משק אבא לאמא ואח"כ אמא לאבא ואבא ממשיך הכל מאמא בעת הנשיקה כנודע בחוש הראות וכן בנשיקת אמא לאבא מושכת ממנו הכל הרי יש לאבא ב' נשיקות וב' הכלים כי בכל נשיקה יש בה כנעות או"א. והנה כל נשיקה נחלק לב' וכן ההכל נחלק לב' בערך מה שנתן ומה שקיבל וכן ג"כ באמא לכל א' וא ב' נשיקות וב' הכלים עד"ז. והנה באבא יש תוספות הדיבור והוא שלריך לפיים בדבורו את אשתו בעת הזווג אך אמא אין לה דיבור כי התיבעת בפה יולאה שלא בכתובה (ח) וכנגד ה' בחי אלו ב' נשיקות ב' הכלים ודבור א' הם ה' מולאות הפה וזה הטעם שמליו נשמה לנשמה [הבאה מנשיקין] ודבקות רוחא ברוחא הבאים מן ההכלים אך בנפש לא מליו נפש בנפש לפי שהנשיקות והכלים שהם כפולים יש בעבורם נשמה לנשמה הבאים מנשיקה וג"כ יש רוחא ברוחא הבאים מן ההכלים (ט) אך הנפש היא באה מן הדבור והדיבור אינו כפול לכן ג"כ הנפש אינה רק נפש א' מן הדיבור דאבא. גם לריך שתדע כי הנשיקות הוליאו בחי' הכלים חי"ב דז"א חסד מאבא וגבורה מאמא ונלא מהכל דאבא והוד מהכל דאמא וח"ת דז"א נעשה מאותן נשיקות שנכללו אבא באמא ואמא באבא ומכללות כפל זה נעשה ת"ת דז"א כי גם הוא כלול וכפול מחו"ג ומכריע ביניהן ויסוד דז"א נתהוה מהכל הכולל והכפול מד' הכלים דאבא באמא ואמא באבא ומל' דז"א נתהוה מדבור אבא. וז"ם ה' בחכמה יסד ארץ כי ע"י דבור החכמה נתהוה המל' הנק' ארץ והרי יתבאר ענין ו"ק דז"א לבד מהיכן

הגהות וביאורים (ה) עיין נשמר הנפיכה פ"ו ונע"ג: (ו) עי' תו"ח דפ"ד פ"ב: (ז) עי' תו"ח דקי"ב ע"ב:

יפה שעה

ז"ב ושם תראה כי מקום או"א קודם התיקון היה במקום שהוא עכשיו אחר התיקון תו"ב דאריך מגפין ומקום של ז"מ קודם התיקון היה מתחיל ממקום שהוא אחר התיקון דעת דא"א. והי"נ ת"ד שלו מתפשט עתה מל מיטורא לגיבא דיליה נמצא נתפשט עד מקום אשר היו המאחין תבירין בתחלה. והוה לומר שלכן יש כח בז"א השתא אחר התיקון להעלות עד דיקנא קדישא דא"א כנודע מפני שבבר היה מקומו שם קודם התיקון: (ו) אין אלו דברי תימה לפי מ"ש רז"ל בכמה מקומות ימסה בשער הולדת או"א וז"א פ"ו. ח"ל אמנם כבר ידעת כי חו"ג הם ב' דרועין שבהם ו' פרקים כו' והנה מאלו הב' דרועות נעשו או"א וסדר שם פרקים אלו הם כך ב' פרקים העליונים הם חכמה דאבא וחכמה דאמא מזרוע ימין לאבא ומזרוע שמאל לאמא וב' האמצעים הם בינה דאבא ובינה דאמא מחסד לאבא ומגבורה לאמא עד הנ"ל הרי ב' מוחין חו"ב מזרוע ימין חסד וב' מוחין חו"ב לאמא מזרוע שמאל גבורה נשאר ב' פרקין א' מזרוע ימין חסד וא' מזרוע שמאל גבורה והם סוד ב' עטרין חו"ג דאחסיתו או"א לבריהו ת"ת יפ"ה כי רז"ל כבר כתב כל ענין ומנין במקומו באורך כל הצורך ובשער הזה אינו אלא רמזי פרקים כללים במקורו. והענין כי לעולם מפרק היד דא"א לא נעשה אלא חכמה לבד מימין לאבא ומשמאל לאמא אלא משום שעיקר כל המוחין הוא החכמה והוא בחוה הראשון שבראתם והוא כולל את כולם כמ"ש רבינו ז"ל בדרוש א' משער דרושי הכלל בסוד כולם בחכמה עשית לכן אמר כאן שמפרק היד נעשה החב"ד כי החכמה הוא עיקר החב"ד וכן הבינה מאירה בלב בסוד הלב מבין בינה לינה נעשה הלב מבין והלב הוא עיקר בחג"ת לכן אמר כאן שמפרקים שמתנעים נעשו חג"ת דאבא ואמא ופרקי שכתפים שהם התרין עטרין וחו"ג שהם אחוזתא דז"א כבר נודע שיורדים בנה"י דאו"א דאו"א הם בעלמם מתלבשים בסוד מוחין בנו נופא דז"א. לכן אמר כאן שהנה"י דאו"א

נעשין מפרקי הכתפים כי קודם שיתלבשו בו גופא דז"א מקבלים האורה לעצמם: (ז) לאו מוחין ממש קאמר. אלא עיין שער הולדת או"א פ"ה ושם תראה כי היסוד דא"א הנתון אצו הימין תוך יסוד דאבא ואצו השמאל תוך יסוד [אמא] ושם נתהווה לד אבא למ"ד של אבא ולד אמא למ"ן של אמא ועל כן לא הוצרך לשם ביאה קדמאה לעשותה כלי יע"ש: (ח) כן אמת נכון שהתובעת בפה בלי כתובה היא יולאת מ"מ זהו דוקא כשתובעת בקול רם עד ששכנותיה שומעין קולה אבל התובעת בינם ובין בעלה אדרבא זוכה ויולאים ממנה בנים ת"ח כאשר חכמים הגידו על לאה שאמרה אלי תבוא אתה ויולאה ממנה יששכר דכתיב ביה ומבני יששכר יודעי בינה לעתים כו' ואי"כ אימא נמי יכולה לתבוע תבע בלבריה שבינו לבינה. ויש לומר דלא איתמר כן כל אשה התובעת לדבר מצוה זוכה לבנים ת"ח אלא לדידן שוכני כתי חומר כי גורמת שאין בעלה נותן עיניו באשה אחרת וגם שאינו מתאוה ובא לידי הרהור אבל למעלה אינו כן כי כבר נודע מ"ש חז"ל כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נברא ממנו מלאך אחד כמ"ש רבינו ז"ל בשער הולדת או"א פ"ד ובשער מ"ד ומ"ן פי"ד יע"ש א"כ אם יתבע לאבא ע"י דיבור ע"י אותו הדיבור יברא מלאך שיאמרו עליו מלאך זה שורש אחיזתו מדיבור הבינת אימא לאבא וכסיפא מילתא טובא יותר ויותר משסכנותיה שומעות. ואם תאמר והלא הנשיקין ג"כ כמה מלאכים ונשמות בני אדם בחוש. אין הנשיקין כמ"ש רבינו ז"ל בשער ההוא פ"ט והיא נוטקת אותו ויוצא מלאך מנשיקה ההיא. התשובה כי התבועה למעלה אינה צריכה להיות אלא מצד אחד ואם היא תקדים לתובעו כסיפא מילתא אבל גבי נשיקין אם בנשיקין של קודם החזוג כיון שכבר הוא מקדים לנשקה ודאי מן הדין צריכה היא לנשקו כדי להראות חיבתה ואהבתה אליו. אם בנשיקין דשעת זווג כיון שאינם מתעוררים כחדא זה מראה חיבתו לזה וזה מראה חיבתו לזה: (ט) בשלמא נשמה לנשמה מצינו ראינו כמה פעמים שבחינת היא נקרא נשמה לנשמה

אבל

מהיכן שרשם והוויותם:

פרק ג סוד העיבור ויניקה.

העיבור של אמא מזו"ן והנה מלת עיבור הוא ע"ב רי"ו ונודע כי ע"ב מהימין ורי"ו מהשמאל הוא שם אהי"ה דיודי"ן גימ' קס"ו ושם ב"ן דהכי"ן עולה רי"ג. אח"כ התלק שם אלהים **אל** מהימין דבינה **ים** משמאל **ה'** באמצע הרי רי"ו. ונודע כי ג' שמות אלו אהי"ה וב"ן ואלהים שלשתן באים מלדה (כ"ח מאמא). והנה דע כי ג' עבורים הם א' עיבור של ז' חדשים ב' עיבור של ט' חדשים ג' עיבור של י"ב חדשים ובאור הדברים כי עיבור של ט' חדשים זה היה בעיבור הבינה מז"א ג' גו ג' וכ"א מהם נכלל ונתקשר בשלשתן ונלח נכלל ונתקשר בשלשתן שהם חג"ת. והוד נכלל ונתקשר באותן הג' וכן יסוד נכלל באיתן הג' זהו ג' כלולין גו ג'. ג' תתאינכל א' [נכלל] בכל ג' עילאין הרי הם ט' בחי' של כללות וכנגדן הולרך עיבור של ט' חדשים. עיבור ז' חדשים הוא שהולרך לכללות נה"י דא"ק וחלי ת"ת התחתון בחו"ג וחלי ת"ת העליון דא"א כנ"ל וכללות זה היה לצורך א"ק עצמו לפי שהיו נה"י מנולים הולרך ליכלל עד"ז כדי שילאו זו"ן אז על ידי כללות הזה וילבישו את נה"י דא"ק אמיתי. והנה כללות הזה הולרך לו ז' חדשים לבד לך לצורך ז"ת נתוספו ב' חדשים שהם ט' כי א"ת נשלם כלליהו בז חדשי' ולכללו' [ז"ת] ג' גו ג' הולרכו לט' חדשים אך הנוקבא דז"ת לא נשלמה עד תשלום כל י"ב חדש כמ"ש בע"ה. ונבאר עתה ענין ז' חדשים דא"א הם כך כי ת"ת דא"א נכלל חלי התחתון בעליון לכן לא הולרך ליכלל בכל ג' עילאין כיון שחציו הוא מכלל העלאין לכן נכלל בחלי העליון לבד והוא חדש א' אך הנלח הולרך ליכלל בכל הג' עלאין כי הוא מדה בפ"ע וכלול מתחתונים ולריך ליכלל בכל ג' עליונים וכן הוד. הרי שבה חדשים לכ"ה וחדש א' לת"ת הרי הם ז' חדשים וז"ם שאמרו רז"ל שמרע"ה נולד לז' חדשים כי הוא מבחי' ת"ת הזה שנכלל חציו בחלי העליון והם ז' חדשים. אך יעקב מיסוד א"א (ח) וגם הוא נכלל בחלי הת"ת העליון א"כ לריך יותר מז' חדשים וז"ם מ"ם בזוהר משה מלגאו שהוא ת"ת ויעקב מלבר שהוא היסוד. עיבור ג' של יב"ח הוא להוליח המל' וז"ם ואחר ילדה בת ר"ת י"ב כי הבת טולדה אחר יב"ח [י"ב שבטים] ונשתהה שם יב"ח וזהו לשון ואחר מלשון ואחר עד עתה. וענין י"ב אלו היא ע"ד הנ"ל כי נכללה גם המל' בכ"א מג' עלאין חג"ת והולרכו לה ג' חדשים אחרים כי נכללו תחלה ג' תחתונות נה"י בכל א' מג' אמצעיות והם ט' חדשים ואחר כך טולדה המל' כנ"ל ואחר ילדה הבת ונשתהה ג' חדשים אחרים כדי לכלול בכ"א מג' אמצעיות הרי יב"ח:

ונהזור לבאר ענין הכללות דא"א הנה כאשר עלה הנה"י דא"א לג' אמצעיות חג"ת אלו עלו גם כן מובחר האורות של מאנין תבירין למעלה עמהם. ודע כי במעי אמא היה נכלל מה שהוא יותר זך וברור (ט) ומזה נעשה פרצוף ז"א וכל נקודה מאותן הנקר' מאנין תבירין היתה כלולה מי"ם. והנה כשנתקן פרצוף א"א ואו"א עלה האור יותר זך ומזה נעשה פרצופים הנ"ל ואמנם נשאר קלת אור שלא יוכל להתברר שהיה עב בלתי זך. והנה מג"ר כח"ב שבכל נקודה מז' נקודות תבירין (י) ועתה כשנתקן זו"ן הובררו גם הג"ר של כ"א ואו' מהנקודות אשר מהם נעשו פרצוף א"א ואו"א (יא) מהג"ר והיותר עב מהג"ר שלא יוכל לעלות בג' הנ"ל הנה הוא לוקחם ז"ת לעצמו כי אע"פ שאינו ראוי לבחי' או"א ראוין הם לז"ת ואז הובררו מהם אוכל מתוך פסולת ומכל ג"ר שבכל א' וא' מהז' נקודות נתהווה מהם ריסא דז"ת ג' מוחין כח"ב דיליה בהיותו בסוד עיבור במעי אמא כי אע"פ שהם הוא ג' כלולים בג' עכ"ז גם העובר יש לו ראש אפי' היותו במעי אמא. ואח"כ נתבררו ד' בחי' שהם תנת"ן מנקודות של ז' נקודות ומהם נתהווה גופא דז"ת ונתבחר מהם היותר זך וברור ע"ד הנ"ל בג"ר ונבארו ג' שהם הי"ס שבכל נקודה ונקודה שלא נתבררו כלל עד זמן היניקה כמ"ש בע"ה. ולפי שהם תחתונים והקליפה נאחזת בהם מאד לכן לא יכלו להתברר עתה והנה ז"ם אשה כי תזריע וילדה זכר ונמאה ז' ימים והטעם לפי שז"א נשתהה בעיבור כדי להתברר ונתבררו בו ז' בחי' הנ"ל שהם כח"ב חנת"ן וכשנולד ז"א אז כל הדינין שהיא הפסולת הנשאר מז בחי' שלא יכלו להתברר יותר כי היא פסולת וכבר נברר האוכל וילא הפסולת של ז' בחי' בסוד דם נדה היולא בעת הלידה לכן תטמא ז' ימים כנגד ז' קליפות ההם אך אם נקבה תלד שהם ז' קליפות אלו הנ"ל ועוד ז' קליפות אחרים שהם הפסולת הנשאר בהם גם מז' בחי' המל' שים בכל א' מהבחי' הנ"ל כי הנקבה אינה רק אחר בירור הזכר לכן טמאה שבועיים י"ד יום ז' וז'. והנה אח"כ בזמן היניקה כמו שהמינקת נהפך לה דם נדה לחלב כך אותם ג' של הי"ס שלא נתבררו בזמן העיבור נכ"ל והיו דינין כולם בסוד דם אבל עדיין היה אוכל בתוך הפסולת ולכן לא יצא בסוד הלידה כנודע אמנם נשאר בתוך האמא והוא להתברר שם באריך זמן היניקה ונתהווה האוכל שבהם לבחי' חלב ומניקה אמא לז"א מחלב זה כדי שיהיה שלם בכל קלותיו. וזמן היניקה כ"ד חדש והטעם כי ההוד לריך להתמתק בת חדשים לפי שהיא כלולה בז' עליונות והוא ח' וכן יסוד ח' וכן במל' ח' עד"ז הנ"ל ס"ה כ"ד חודש וע"י יניקה מבחי' הי"ס זו נגדל ז"ת כי בכ"ד חודש נתפשטו החלת שהיו כלולים בג' ונתגדלו והיו מו' קלוות. וא"ת והלא היו מג' כלילן בג' ואיך אמרנו שהג' ספירות הנז' נשאריס חוץ לאמא בסוד החלב. אך הכוונה שלא נתבררו עד זמן היניקה כי אז הדינין שהיו בהם נתמתקו בסוד החלב המניקה אותן ואז ע"י החלב ההוא נגדלו בחי' השוקיים וג' אחרונות שבו כי תחלה היו חסרים הרבה מבחינתם ולכן היו ג' כלילן בג' ולא היו נכרים בהם ואחר שינק ולקח איתן בחי' של הדין שבהם והובררו ע"י יניקה אז נשלמו ונגדלו רגליו כי לא נשארו תוך אימא כל ג' ספירות הי"ס רק הדינין שבהם שראוים להתברר בסוד הדם הנהפך לחלב. והוא דוגמת הנער שכבר יש לו שוקיים ורגלים ואינו יכול להלוך בהם עד שיונק ואז ע"י יניקה מתגדלים רגליו ומתחיל להלוך בהם ובחי' התפשטות מג' עלאין שהיו כלולים שם וזהו הגדלתן. אמנם יש לראות כי כל ב' שוקיים נבררים ע"י היניקה ונגדלין והרי נלח הובחר בתוך העיבור (יב) אך הטעם כי בהדי הולי לקי כרבא כי נ"ה בסוד תרי פלגי גופא וכיון שלא הובחר הוד גם בירור נלח אינו מתגלה עד שיגמור הוד להתברר ביניקה. וסוד החלב הוא שם אהי"ה בבינה כזה כי אהי"ה דהכי"ן פשוט ומלא ומלא דמלא אהי"ה אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה אל"ף למ"ד פ"ה ה"ה יו"ד ו"ו דל"ת ה"ה ה"ה הם אותיות חלב עם המלה והכולל. וכבר ידעת כי אהי"ה דהכי"ן הוא בדעת ובח"ת שם מקום השדיים ודדים בכל קו אמצעי. גם באופן אחר כי הלא דם נהפך לחלב והנה הדם הוא אחורים של שם אהי"ה גימ' ד"ם כזה א' א"ה אה"י אהי"ה ותסיר ממנו ד' אותיות אהי"ה ויחזור נימ' חל"ב שהוא המלוי לבד. וסוד השדיים והדדים הם בסוד ויעבור בו' כי סוד ויעבור ע"ב מימין הי"ו מהשמאל הוי"ה באמצעיתא וכ"ז בבינה כי היא המנקת. והנה ע"ב וי"ו הוי"ה נימ' שד"י שהוא השדיים גם נקרא דדים והם סוד אלהי"ם שבבינה שהוא א"ל מימינא מ"י משמאלא ה' באמצעיתא תלרף א"ל שבימין עם דד ויהיה א"ל דד תלרף מ"י משמאל עם דד ויהיה מ"י דד וז"ם אל"דד ומי"דד מתנבאים במחנה. והנה כאשר אמא היא מניקה לבנים אז נק' א"ל שד"י ע"ם השדיים המניקים בהם וכשמולה

הגהות וביאורים (ח) עי' לקמן שער הלרת הנוקבא הוא מיסוד דאבא ונ"ל: (ט) מכאן עד יותר זך ליתא בכ"י ובדפוס יש: (י) מכאן עד אשר בפ"א היא: (יא) פירש מהג"ר בפ"א אינו: (יב) ע' שער הקדמות (נ"ל ד') בפשוט הענין יותר:

בשעולה למעלה ומתחלקת מעל הבנים שבכבר נגמר יניקתם אז נק' אמא אל עליון גומל חסדים טובים שאני אומרים בברכת הגומל ונגמל מלשון ויגדל הילד ויגמל כי נגמרה זמן יניקה. וסוד אל עליון הוא בינה כשעולה למעלה ומד"י הוא בחינת מניקה בשדיים שלה וכבר ביארנו מה הוא שדי גם עליון הוא אתוריים דס"ג גימ' עליון ושם א"ל הוא נגד הפנים דס"ג שם יא"ל שבו גימ' א"ל וזהו א"ל עליו"ן (גם אהי"ה דיודין עה"כ וד' אותיות גימ' עליו"ן) ונחזור לבאר אות ה' דבאמצעיתא הנשאר משם אלהים הנ"ל כי א"ל מימין מ"י משמאל ה' באמצעיתא כנ"ל וביארנו כי א"ל מ י הם ב' דדים בסוד אלד"ד ומיד"ד וסוד ה' הוא החלב שמתפשט בב' הדדים האלו לכן הוא באמצע כ הוא מתפשט לדד ימין ושמאל והנה נמצא כי ב' מיני חלב יוצאין א' לדד ימין וב' לדד שמאל וא"כ צריך שיהיה בה' זו ב' מיני חלב והם באופן זה כי אות ה' יש לה ב' ליורין ד"ו ד"י גימ' כ"ד גם אם תמצא ה' זו בג' מלואים שסימנם יה"א הוא גימ' י"ו ועם כ"ד גימ' חל"ב וכל זה מהאיר בלתי מצין הה' עצמה גם באופן אחר ג' הרי"ן במלוי הי' ה"ה ה"א גימ' א"ל ועם ו' אותיותי' הרי ל"ז וג' אותיות המלוי יה"א הרי גימ' חל"ב והרי ב' מיני חלב יוצאין מן ה' זו שבאמצע הדדין של בינה ומן ה' זו מתפשטים ב' מיני חלב א' לדד ימין וב' לדד שמאל:

פרק ד עיבור ב' והגדלת השלישים

ועתה נבאר מ"ש בזוהר פ' אחרי מות דס"ה בתר דינקא להו אתעברת מניהו פי' כי הנער אין לו דעת שלב יד שיהיה בן מ' שנים ויוסף א' שאז ביאתו ביאה להיות דעתו שלב בסוד והאדם ידע את חוה אשתו (יג) (ואע"פ שנשלם כל הפרצוף אלו) לכן אחר יניקה דז"א חזר להתעבר באמא עיבור ב' כדי להיות לו מוחין אע"פ שכבר נשלם לו כל הפרצוף של ו"ק בימי יניקתו וכדי שלא תתיאה מזה איך יש עיבור ב' אחר שיניקה אלא מבשרי אחזה אלוה והענין כי כמו שבמל' עולין נשמות של התחתונים בכל לילה כשאומר בידך אפקיד רוחי ומתעברת אהם ומתחדשים שם בסוד חדשים לבקרים רבה אמונתך כך אמא עלאה אתעברת פעם ב' מנשמות זו"נ ומתחדשין בסוד מוחין חדשים הניתנין להם. והנה בעלות זו"ן במעי אמא אז עושין שם מ"ן אל הבינה לזווגה עם אבא ועי"ז זווג זה מולידין ומורידין המוחין לזו"ן. ונבאר עתה סוד גדלות ז"א כי הלא בהיות ז"א בעיבור ראשון ג' כל לין בג' במעי אמו. היה בחי' אות ו' שבתוך ה' של בינה ה' עילאה ובאות ו' זו יש פסיעה לבד וז"ם נקודת ו' הבולטת בסוף הו' וז"ם נקודת המל' העומדת עם ז"א שהוא אות ו' בלתי ראש בסוד ג' כלילין בג' ו' זעירא. וכשיולא ז"א לאוץ אז הוא בחי' אות ו' הנגלית בשם הוי"ה העומדת אחר ה' ראשונה ואז יש לזו הו' ראש וראש הזה הוא רמז לריש דז"א כח"ב בסוד הקטנות והיניקה לבד כי עדיין אינם שלו דקים בקרני חגבים (נ"ב חגבים נ' ס"ג סוד ס"ג שסם הנקודות) ואינם נקראים רק בחי' ו"ק לבד אך עכ"ז יש לו ראש של קטנות והוא ראש של ו' וו"ק שלו הוא התפשטות ו' שלו ודקות ו' למטה בסיפה הוא בחי' מל' הכלולה שם עמו בזמן היניקה ג"כ:

ועתה נבאר בחי' הג' של הגדלות כי להגדיל אבריה של קטן זה שהם קטנים בקרני חגבים צריך שיכנסו נה"י דאמא תוך ו"ק דז"א ואז פרק עליון דנגלת אמא מתחבר עם ב פרקין של חסד ז"א ומולין עד ריש דז"א ונעשית חכמה שלו מג' פרקין ופרק אחד דהוד אמא מתחבר עם ב' פרקין עלאין דגבורה דז"א ונעשית בינה שלו ג"כ מג"פ בראש הז"א. ח"ם מ"ש בזוהר בלק דרמ"א חסד חסדים גבורה גבורות כי פרק א' דנגלת אמא שהוא קו ימין הנק' חסד נתחבר עם ב' הסדים שהם ב"פ עלאין דחסד ז"א ונעשה ג"פ שהם ג' הסדים ונעשים מהם חכמה דז"א ועד"ז נעשית בינה דז"א מן גבורות גבורות ועד"ז נלא נלאים הוד הודות שהם ב"פ תתאין דנ"ה אמא שאלו אינם נקראים חסדים וגבורות ומתחברים עם נ"ה דז"א להשלימם כמ"ש בע"ה. וקשה כי כמו שאמרו חסד חסדים גבורה גבורות כו' למה לא אמרו ת"ת תפארות ג"כ. ונחזור לענין כי כן עד"ז פרק א' דיסוד אמא נתחבר עם ב"פ ת"ת עליונים דז"א ונעשה מהם דעת דז"א ופ"ב דנגלת אמא נתחבר עם שלים א' הנשאר מג' שלישי חסד דז"א ועם שלים עליון דנגלת דז"א ונעשה חסד דז"א מג' שלישי. ופ"ג דנגלת אמא יורדת עם ב"פ דנגלת ז"א ונעשה נצח ז"א מג"פ. ודע כי כשיורד פ"א דנגלת דאמא ונעשה חכמה דז"א הנה לא ירד רק פ"ת דאמא כי כן סדר ירידתו ואח"כ כשרולה ליכנס פרק אמצעי של נצח דאמא כדי לעשות חסד דז"א כלול מג"פ אז ירד פ"ת דנגלת דאמא שהיה בתחלה בחכמה דז"א ויורד עתה אל החסד ונשאר פ"א דנגלת אמא בחכמה דז"א ואח"כ כשרולה לכנס פ"ג דנגלת אמא להשלים נצח ז"א הנה אז נכנס פ"ע דנצח אמא בחכמה דז"א ויורד פרק אמצעי דאמא בחסד ז"א ויורד פ"ה דנצח אמא בנצח ז"א ועל סדר זה נשלם קו ימין דז"א וכן עד"ז בקו שמאל דז"א הנעשה מג"פ דהוד אמא ועד"ז בקו אמצעי דז"א הנעשה מיסוד אמא. הנה נמצא חסד דז"א נעשה מן חיבור ג' שלישים נפרדין זה מזה שהוא פרק אמצעי דנצח אמא ופרק תחתון דחסד ז"א ופ"ע דנצח ז"א ומחיבור שלשתן נעשה חסד ז"א וכן עד"ז בגבורי' דז"א וכן בת"ת דז"א משא"כ בשום ספי' אחרת מי"ס דז"א כי אלו הולכים בבחינת שלישים נפרדין זה מזה. והנה נמצא כי הז"א בכ"א מי"ס הגדול שלים א' שלקח מבינה כי היה בו ב' שלישי שלו ולוקח שלים א' מאמא ג"כ והגדיל וכן בכל הי"ס שלו וז"ם שאמרז"ל כי הידור מלוה עד שלים כי כך בז"א מגדילין בו שלים ובזה תבין אם שלים זה שארז"ל הוא מלגאו או מלבר והנה הטעם שכל ז"א נעשה ע"י שלישים אלו הוא סוד הפסוק וכל בשלים עפר הארץ כי זו"ן נקראים עפר בסוד הכל היה מן העפר ואפילו גלגל חמה ואלו נמדדין בשלישים. ופי' הפסוק מי מדד, בשעלו מים כו' כי ההפרש שיש בין מדידה לזרת שהמדה יש לה בית קיבול לקבל מה שאותנין להוכה ולכן אחר שמדד מדה ראשונה זורק אותה מהכלי כדי לחזור פעם ב' למלאות המדה למדוד יותר אך הזרת א"ל לזרוק שום דבר כי אינו בחי' בית קיבול כמו המדידה [ס"א המדה] א"כ פי' הפסוק כך ע"י מ"י פי' הבינה אמא עלאה מדד בשעלו מים הם ב' מים תתאין ועלאין שהם זו"ן שהפרישן והבדילן זה מזה בסוד ויבדל אלהים בין המים כו' וזה נעשה ע"י מדידת המדה שאחר שמלאו פעם א' מים בחי' א' של מים עלאין הנה זורק מה שבתוך מדה זו ליתן אל ז"א וחוזרת למלאות המדה פעם ב' של בחי' מיין תתאין אחרים לצורך הנוק'. ולכן בענין זו"ן הזכיר לשון המדה שצריך להבדיל ולהפרים בין זו"ן וזה ע"י מדה המתמלאת וחוזרת פעם אחרת להתמלאות מיין תתאין משא"כ בזרת כי כולו לצורך ז"א הנק' שמים כי מ"י שהוא בראש הפסוק תיכן השמים בזרת. וענין תיכן הוא שנותן קלבה וגבול ותחום וע"י הזרת מדד בו ואמרה עד כאן יהיה גבול מות חכמה וע"כ יהיה חסד וע"כ יהיה נצח ועד"ז בקו שמאל ובקו אמצעי ואחר כך וכל בשלים עפר הארץ פירוש כי מדדה הבינה בשלים עליון של ת"ת דז"א שהוא מקוס החזה ושם בשלים ההוא יולאת מדת מל' נוק' הנק' עפר הארץ כמו' באדרא דנפקי מבין חדוהי מבין תרין דרועין דיליה. וז"ס המזוזה שהיא המל' כי מזוזה גי' אדנ"י ורהוי ליתנה בסוף שלים עליון של הפתח לרמז אל המל' שילאה בשלים עליון של ת"ת דז"א בסוד והיה שדי בלריך שהוא שם שדי המגין מהקליפות הנקרא לרי"ך כי לכך יולאה המל' שהיא המזוזה באחורי ז"א כדי שלא יהיה אחוזה אל הקליפות באחוריו כנ"ל לכן יש כח בשם שדי להבריח הקליפות

הקליפות שהם לרי"ך (שדי ר"ת שומר דלהות ישראל) :

דברי יעקב צבח ט"ב דרוש התפשטות נה"י דאו"א בז"א להגדילו ורצוני לסימכו לכאן והוא ביאור נאה.

הנה המיתין דז"ת נעשין מנה"י אמת וכך סדר הענין כי הלת כל מדה יש בו ג' פרקין ויורד פ"ת דגלת אמת במקום שצריך להיות חכמה דז"ת ושולין שם ב"פ דחסד ז"ת ונעשים חכמה מג"פ ואח"כ יורד פרק אמצעי דגלת אמת במקום חכמה דז"ת ונדחה משם פ"ת ונשאר פ"ק אמצעי בחכמה דז"ת ופ"ת יורד בחסד ז"ת ושולה שם פ"ע דגלת ז"ת ונעשה חסד של ג"פ. אח"כ יורד פ"ע דגלת אמת במקום חכמה דז"ת ופ"ב דגלת שהוא בחכמה נדחה משם ויורד בחסד שלו ונדחה משם פ"ת ופרק זה התחתון יורד בגלת ז"ת ונעשה גלת ז"ת מג"פ. והנה סדור הוא קו שמאל ונעשה ביניה שלו מהוד אמת ויורד פ"ת דהוד אמת במקום ביניה דז"ת ושולין שם ב"פ דגבורה דז"ת ונעשה ביניה שלו מג"פ אח"כ יורד פרק אמצעי דהוד אמת במקום ביניה דז"ת במקום אותו פ"ת דהוד אמת ויורד פ"ת דגבורה ושולה שם פ"ע דהוד ז"ת ונעשה גבורה שלו מג"פ. אח"כ יורד פ"ע דהוד אמת במקום ביניה דז"ת ונשאר' משם פרק אמצעי ונשאר פ"ע בביניה שלו ופרק אמצעי יורד בגבורה שלו ונדחה משם פ"ת בסוד [ס"ת דהוד דאמת בהוד דז"ת] ונעשה הוד שלו מג"פ. והנה היסוד הוא קו אמצעי ויורד פ"ת דיסוד אמת בדעת ז"ת ושולין שם ב"פ דת"ם שלו ונעשה דעת שלו מג"פ אח"כ יורד פ"ע דיסוד אמת בדעת ז"ת ונדחה משם פ"ב ונשאר פ"ע בדעת ופ"ב יורד בת"ת דז"ת בשלים עליון. אמנם נגד היסוד דז"ת אין בו לבוש מלד אמת בפרטות והטעם כי גם מוחין אין לו כי ה"ת נתפשטו עד ההוד דז"ת וז"ס אמת עלאה עד הוד אתפשטת אך עכ"ז מהארת התפשטות ה"ת מתקבץ האורתם ביסוד ונק' כל וכמו שמקבל האורת החסדים כך מתפשטים האורת הלבוש שלהם מנה"י דאמת ומכח יסוד דאמת אבר בו נגוזים החסדים (יד) כן בריאת דז"ת יורד משם ומעטרה שלו מאיר עד היסוד אשר בו (טו) ונחזור לענין כי ע"ד שבאורנו שנתפשטו ג"פ דגלת דאימת בקו ימין דז"ת וכן ג"פ הוד בקו שמאל דז"ת ג"כ נתפשט יסוד דאמת בקו אמצעי בחופן זה כי מפ"ע דיסוד אימת נתחבר עם שני פרקים עליונים דת"ת דזעיר אנפין ונעשה מהם דעת דז"ת מג"פ וכן פ"ב דיסוד אימת נתחבר עם פ"ת הנשאר מת"ת ז"ת ועלה שם פ"ע דיסוד ז"ת ונעשה ת"ת דז"ת מג"פ ואמנם יסוד דז"ת נשארו בו ב"פ לבד כי יסוד אמת הוא יסוד נוק' קצר ואין בו רק ב' שלישים ושליש א' יורד לדעת ז"ת וא' לת"ת דז"ת ונמצא שאין מה ליתן ליסוד דז"ת מחלק אמת כלל ונשאר בבחי' ב' שלישים לבד משא"כ בכל שאר הספי' שיש ג' שלישים בכל א' מהם ע"י שלוקחתם מאמת וז"ס ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה ר"ת יתו"ס כי נשאר יתום מאמת שהיא ביניה כי שאר הספי' אמת עומדת עמהם משא"כ ביסוד והנה סדר התפשטות הנ"ל הוא כך כי תחלה נתקן תכמה דז"ת ע"י פ"ע דגלת אמת ואח"כ ביניה עד"ז ואח"כ דעת ואח"כ חסד ואח"כ גבורה ואחר כך ת"ת ואח"כ נו"ה ואח"כ יסוד ואז נשלם הגדלת דז"ת ע"ד הנ"ל :

פרק ה מוחין וצלם דז"א

ועתה נשלים לבאר הגדלות דז"ת ומ"ש בזוהר בחר דיוקא לזו אתעברת מיגייהו ובחי' המוחין שלו ובחי' הצלם גם מ"ש בזוהר כי תו"ת ירתי תרין עטרין לבנייהו. והענין הוא דע כי בדיקנא דת"ת יש תרין מזלות מזל עליון נוצר חסד שהוא תיקון ח' ומזל תחתון ונקה שהוא תיקון הי"ג והנה אבא יונק ממזל ח' עליון ואמא ממזל תחתון והנה בטעם מזל עליון תחתון ויונק בטעמה זו שאין אמו יונקת יפרש פי' בטעמה זו מה שענינה (טז) ואז יונקין משם ה"ת ממזל עליון וה"נ ממזל תחתון ואז מזל עליון נוחן לוחן הה"ת דיליה לאבא ומזל התחתון נוחן הה"ג דיליה לאמא ואחרי שקבלו אי"ת תו"ג אלו מב' מזלות אז מזדווגים תו"ת ואז ניתן אבא ה"ת לאמא ואז נכללין התו"ג במעי אמא והנה כאשר תו"ת מזדווגים הנה זולת התו"ג שקיבלו כנ"ל הנה אבא מוליד טיפה ממוחין שלו וגק' חכמה ואמא מוליד הטיפה הנק' בינה וכל אלו מתערבין במעי אמא והם י"ב בחי' תו"ב ה"ת ה"ג נמצא מאבא יצאה חכמה ה"ת ומאמא יצאה בינה וה"ג. וכולם נתערבין במעי אמא וז"ס בתר דינקא להו אתעברת מגייהו. פי' כי אחר הינקה מתעברת אמא ממוחין אלו של זו"ן. ואלו התו"ג הם ב' עטרין הנז' בזוהר דירתי תו"ת לבנייהו. והנה כאשר אמא יולדת מוחין אלו הם נעשין בחי' ד' מוחין שהם תו"ב תו"ג וז"ס. ם של צלם כי אותיות צלם הם מתהתא לעילא וים זו כנגד ד' מוחין כי כ"ת מהם כלול מי'. ואח"כ אמא עולה מלבשת וכוללת אלו הד' מוחין תוך נה"י שלה חכמה בגלת. בינה בהוד תו"ג ביסוד. ומרכבת ומשפלת עצמה ונכנסת תוך ז"ת עם המוחין האלו כי ז"ת אינו יכול לקבל מוחין אלו לרוב גדלות אורם אם לא אחר התלבשות תוך נה"י אמא ואז נכנסים גלת דאמא ובתוכו מוח חכמה בחכמה דז"ת והוד דאמא. ובתוכ מוח בינה בבינה דז"ת ויסוד דאמא. ובתוכו מוח תו"ג בדעת ז"ת ונמצא כי קודם התלבשותם היו ד' מוחין שהם סוד ם דצלם ואחר התלבשותם שנכללו תו"ג ביסוד אמא ונעשה ג' מוחין שהם ך של צלם הבאה אחר הם מתחתא לעילא. ובחי' ך זו הוא אחר התלבשות המוחין בנה"י דאמא. והנה אחר שנכנסו נה"י דאמא ובתוכן המוחין כנ"ל ונכנסו בראש ז"ת אז נגמר צ של צלם כי שם הוא בחי' צ כי מוח"ן אלו אינם נשארים ברים ז רק בכל גופא מתפשטים שהם תב"ד תג"ת נה"י. הרי צ' ומתחנה היה ו"ק וע"י מוחין אלו נגדל בבחי' צ ע"י כניסת נה"י דאמא עם המוחין שבתוכם בתוך ז"ת וכנ"ל בסוד הגדלת השלישים של ז"ת ואותו הדרוש (יז) שייך שם. כי ע"י אלו המוחין הגדיל ז"ת. גם צ של צלם באופן אחר כי עתה נעשה דיקנא דז"ת בע' תיקונים :

ונבאר עתה ע' תקוני דיקנא מהיכן נעשו והענין כי הלת אמא ואח"כ נתלבשו תוך הכלים של נ"ר דז"ת הרי הם ע' בחי' ומכחם יצאו ע' ת"ד דז"ת. ואמנם כבר בארנו כי תרין עטרין דאו"ת הם ה"ת וה"ג שבתוך היסוד ונעשה דעת דז"ת והכוונה כי יסוד דאבא נק' חסד ע"ש שהוא מימינא ויסוד דאמא נקרא גבורה ע"ש שהיא משמאלא לכן נק' תו"ג תרין עטרין ע"ש המקום שמהם יצאו. ודע כי מ"ש לפעמים מל' דאבא או מל' דאמא הפי' כי עטרת דיסוד אבא אשר הם סוד הלה ופריעה. יסוד ועטרה. הנה עטרה זו אנו קורין אותה מל' דאבא. וביסוד אמא יש בה נקודה אחת הנקרא נקודות ליון. והב' עטרין הם מוריסין לבניהם זו"ן כדי שיזדווגו יחדו. וז"ס דאיתרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו ומ"ש בעטרה לשון יחיד ולא אמר בעטרות אחר שהם ב' עטרין הטעם לפי שהתו"ג תחילה הם נפרדין ונחלקין לב' מוחין בסוד ם דצלם ואחר שיתלבשו תוך נה"י של אמא אז נכללין התו"ג תוך יסוד אמא ונעשים חד מוחא מוחא סוד ך דצלם. ואז נק' חד עטרה חבו בעטרה שעטרה לו אמו לשון יחיד וזה סוד ש של תפילין של ר' רשין ושל ג' רשין שמהחלה היו ד' מוחין ואח"כ נעשו ג' מוחין לבד. וז"ס שהקב"ה מניח תפילין בכל יום פי' שאו"ת לא מתפרשין לעולמין לתת חיות ומוחין (כ"ת ומזון) לזו"ן כדי שיהיו הטולמות אמנם לתת להם עטרין כדי שיזדווגו זו"ן אלו אלה במעשיו הטובים ובתפלתו ובימוד ק"ש ו"ז מתעברת אמא

הגהות וביאורים (יד) הינה כו ניתא בכ"י : (טו) מכלין עד ונמצא נשפט מתקומו בדפוס הלרמן : (טז) ל"ס ימתק בלנמלנו ס"ע עיין בשער מגיד פ"ס פי' מעברתא ז"ל בכנסם מעברתא בלתבונה : (יז) ת"ל עיין שער כ"ג פ"ו :

אמת ומעטרת לז"ת בב' עטרין שהם סוד חו"ג וז"ס שהקב"ה מניח תפילין (יח) :

פרק ו ירידת החו"ג.

ועתה נבאר ענין החו"ג כי הם הי"ח וה"ג וז"ס ובדעת חדרים ימלאו כי הם י . וה"ח שבדעת מתפשטים לה"ח שהם מחסד דז"ת עד הוד שלו וה"ג הם יורדין ביסוד ושם נתנין בפקדון לתתם לנוק' וז"ס והיה האוכל לפקדון לאדם ותילוק החסדים באופן זה הוא. כי ג' חסדים ניתנין לחג"ת אך חסד של ת"ת לא יהיה מכוסה כי אם שלש א' משא"כ בזרועות שהחסדים שבהם סתומים ומכוסים לגמרי גם ב' חסדים של נ"ה כולם מגולין לגמרי כי יסוד אמא אשר החסדים מכוסים בתוכו אינו מגיע רק עד שלש עליון של ת"ת ואפי' עד כאן לא היה מגיע לפי שהוא יסוד המוקבא והוא קלר מאד . אך על כ"ז כשמרכבת עלמה מגיע עד שם נמצא כי ב' חסדים ושלש א' מהם מכוסים וב"ח וב' שלישים הם מגולים ולכן היו ב' החסדים [ס"א ולכן היה ענין הזה כי החסדים] המגולים אורם כפול מן המכוסים כפלייס וכל שלש מספיק לב' שלישים המכוסים לכן ב' שלישי ה"ת המגולים מספיק שלש לבד לעצמו ושלש ב' לעשות רישא דנוק' מבין חדוהי (יט) כנזכר באדרא. וב"ח המגולין דנו"ה נכפלים ג"כ וחליין מספיק לז"ת ומחליין נעשין תרין מוחין לנוק' . והנה כאשר ירדו ה"ת וה"ג מיסוד אמא עד יסוד ז"ת ושם נתקבלו כולם וע"י קיבוץ זה כאשר חוזרין החסדים לעלות מתתא לעילא בסוד או"מ מבחוץ. כי דרך ירידה בתוך היסוד הוא אן"פ ועתה עולין מבחוץ ליסוד אמא באו"מ . והנה עם מ"ש כי החסד המגולה הספיק החליין לבד א"כ עתה שגם הב"ח ושלש המכוסה נתגלו עתה בס"ד או"מ א"כ גם הכפלים לב' וא"כ חליים מספיק להם עלמן לב' זרועות ולשלש הת"ת והחלי אוה"מ עלה למעלה . כילד שלש החסד דזרוע ימין עלה לחכמה ושלש חסד דזרוע שמאל עלה לבינה ז"ת . וחלי שלש לדעת ז"ת לגד החסדים וחלי שלש לדעת ז"ת לגד הגבורות :

והנה הטעם שחב"ד דז"ת מספיק להם שלש א' לבד לכ"ת מהם וחג"ת נ"ה ז"ת לריך שלש וחלי לכ"ת. הטעם הוא לפי (כ) שהחו"ב היו מתחילה בדעת דז"ת ושם הניחו רושם שלהם והוא האיר גדולה מבחי' כל אלו החו"ג ומתקבלים יחד לכן מספיק אותה האיר (כא) (ר"ל רושם) לו ולשכנו ולכן א"ל חב"ד דז"ת רק שלש א' דחסד לבד לכ"ת מהם משא"כ בשאר ספירי' דז"ת . והנה לעיל אמרנו כי מב' שלשי חסד המגולים דז"ת בת"ת בו הספיק שלש לעצמו ושלש האחר נעשה כתר לנוק' . דע כי חלי לבד הספיק לכתר נוק' וחלי שלש נעשה כתר דז"ת עצמו ואדרבא יותר מחליו עלה לכתר ז"ת ופחות מחליו ניתן לכתר נוק' . והנה עדיין נשאר בחי' שלש המכוסה שבת"ת כי עתה בחזרת החסדים בבחי' או"מ נכפל אורו לב' ג"כ וחלי אור שלו עלה ג"כ לכתר ז"ת עם חלי שלש תחתון דת"ת כנ"ל ויש לו עתה ג"כ אל הכתר שלש דוגמת חב"ד המוחין. גם כתר של ז"ת נעשה מחלי ת"ת התחתון של אמא כי מנה"י שלה נעשה ג' מוחין ושאר גופא דז"ת :

פרק ז

ועתה נבאר ענין פרלוף נוק'. כי כמו שהז"ת נעשה גידוליו מנה"י דבינה וחלי ת"ת התחתון גם נוק' נעשית מחלי ת"ת התחתון ומנה"י דז"ת כמ"ש. והנה רישא דילה נפקא מאחוריו ולא פב"פ והטעם הוא כי אחוריים הם דינין ויש בהם אחיזה לחילוים ולכן נדבקו האח"ריים יחד שלא יתאחזו בהם החילוים וז"ס הסיב אחור ימינו מפני אויב (כי המל' נקר' ימין כמ"ש הכתיב נלבה שגל לימינך וגו'). וא"ת א"כ היה ראוי שהלא נוקבא יותר עליונה שוה בכל אורך פרלוף ז"ת שלא יאחזו החילוים בכל קומתו. התשובה הוא כי בריאת דז"ת אין יכולים החילוים להתאחז רק לתתא ממקום שהחסדים מהגלים שם לכן שם יולאת נוקבא לבסות האחוריים. ובזה תבין ענין שבועות ונדרים כי מאחר שהשבועה הם כנשבע במלך עלמו שהוא מל' והנדרים הם כעודר בחיי המלך שהוא בינה הנקרא חיי המלך בסוד תפילין הנקרא חיים כעודע א"כ למה השבועה חמור מנדר. והטעם הוא כי למעלה נגד בינה אין אחיזה לחילוים כ"כ אבל לתתא במקום מל' שם סביב רשעים יתהלכון וניתן להם כח גדול להתחזק ולהתאחז שם לכן עונשו מרובה . ב. בזה תבין למה נדרים חלין ע"ד מלוה משא"כ בשבועה. והטעם לפי שהנדרים למעלה בבינה והם נבוחין מן המלוה לכן חלין עליהם וז"ם התרת נדרים בליל יוה"כ לפי שבאותו יום אנו (מעלין) [ס"א עולים] עד הבינה ויש לנו יכולת להתיר נדרים אשר שם. אך השבועה היא במל' לכן אינה חלה על המלוה . ונחזור לענין כי השלש א' דת"ת דז"ת המגולה נעשה ב' כתרים לזו"ן והנה מג"פ דנלת ז"ת נעשה קו ימין דנוקבא נ"ם חח"ן . ומג"פ דסוד נעשה קו שמאל שלה בג"ה . ומג"פ דיסוד דילה שהוא אורוה להיותו דכורא לכן ממנו נעשה קו אמצעי דנוק' דת"י שבה. ובזה תבין סוד המעשר כי העשירי יהיה קדש לפי שהנוק' לא היה בה מתחילה רק נקודה א' לבד שהיא המעשר שלה וזהו שרשה ועיקרה ושאר הע' ספי' באו מבחוץ ממה שקבלה מז"ת ע"ד הנ"ל כי בתחלה כשיולאה אחורי ז"ת אז יצאה בסוד נקודה בלולה מי' ואח"כ נתפשטה נקודה זו בכל י"ם דילה ע"י מה שקבלה מז"ת א"כ נקודה זו היא עיקר ונקודה זו נק' מעשר והיא נקודה עיקרית . והנה הפנימיות של המוחין שבה נעשה מאותן החסדים המגולים בנ"ה שבו המיותרין ועודפין כנ"ל והדעת שבה מה"ג שהיו פקדון ביסוד ז"ת כנ"ל וז"ם דעתן של נשים קלה שי' ק"ל ס' כי ה"ג הם ה' הויו"ת והם ק"ל אך דעת הז"ת מה"ת הה"ג והניקבא אין לה רק חלי דעת שלו שהם ה"ג לבד ואח"כ בללות כולן נכנסו ביסוד שלה דוגמת ה"ת המתפשטים בז"ת . ואלו ה"ג הנכללין ביסוד שלה הם מועילין לה למ"ן שלה (כ"א הם מעלין המ ן שלה) וז"ם בזוהר כי דינין דנוקבא נייחין ברישא ותקיפין בסופא לפי שהמוחין שלה הנקראים רישא הם נעשים מהחסדים מגולים שליקחת מנ"ה דז"ת ולכן דינין דילה נייחין ברישא כי החסדים ממתקין אותן ותקיפין בסופא כי הגבורות מתפשטין בסופא. אך דינים דדכורא תקיפין ברישא ואין שם התפשטות החסדים אבל מיחבר שבו ולמטה יש התפשטות חסדים לכן נייחין בם פא :

פרק ח סדר כניסת פרקי הצלם בז"א ע"פ השנים.

ועתה נחזור לבאר ענין ראשון. ובזה תבין מה שארז"ל הפעיטות מקתן מקת במטלטלין מכן ו' שנים ויוש א' וכן ע' שנים ביאתו ביאה ומכן י"ג ויוש א' אז הוא גדול. והענין כי כשנכנסין המוחין שהם נה"י דבינה תוך הז"ת הם יורדין תחלה לי' ספי' שבו שהם כח"ב דח"ג והם ו' שנים . ושלש עליון דת"ת שהוא מכיסה הם ו' שנים וד' חדשים וכולם בחי' מכוסים אח"כ כשחוזרים החסדים בסוד או"ח דרך ספי' אלו עלמם הם ו' שנים וד' חדשים אחרים הרי הכל י"ב שנים וח' חדשים . והטעם שאלו הפרקים ירדו קודם בו' ספי' של ז"ת מבפנים הוא כדי להגדילו והטעם שירדו מכתר החסדים

הגהות וביאורים (יח) עיין בער הקדמות (נא ד) ד"ה סוד מה שאמרו הז"ל כי הקב"ה מניח הפילין כו' והבין : (יט) ה"ה עיין בשער ליבת המוחין פ"ב ובפר היקון הנוקבא פ"ז ובער הירח פ"ב : (כ) נ"ל לפי שהחו"ג . עיין שב"ה (דרוש ב') כללים (פי' י"ד) ודרוש ג' וו' שם בנתן ב' עעמים לתרים : (כא) הינת ר"ל רושם ליהא בכ"י :

החסדים מפני שמכתר היה הטפה והנה הם הו׳ שנים וד׳ חדשים שהיו בסוד ירידה וז״ס שלא נתבכך יעקב עד שהיה בן ס״ג שנה כי עד שם היו חסדים מכוסים ושם נתגלו בסוד הבקיעה שנבקע. וז״ס אותיות יעקב יבקע כי הו׳ שנים כל א׳ כלול י׳ הם ס׳ הם הו״ס כתב״ד ח״ג ועוד שלים המכוסה הוא ג׳ שנים אחרות שלים מי׳ שנים והכל ס״ג וז״ס שם ס״ג שסוא בביה כי ביה מתפשטת עד החזה דז״א ושהוא ס״ג שנים כנ״ל. והנה אח״כ חזרו החסדים לעלות מבחוץ בסוד או״מ כדי שיקבל הז״א מהאחרת או״א דרך פנים בפנים כי תחילה בירידה היו החסדים מכוסים וכמו שהבריאה אינה מקבלת מהאילי׳ אלא ע״י מסך כן ז״א לא היה מקבל מאו״א רק ע״י מסך כי היו החסדים ומוחין שלו כולן מכוסין תוך מסך נה״י דאימא וז״ס יוצר אור ובורא חושך יוצר אור גילוי ובורא חושך להיותו מסך כי עד חזה דז״א יורדין החסדים מכוסין וכאן מתגלין לאורך עצמן ועתה אחר שנתגלו חוזרים החסדים מבחוץ בסוד או״מ כדי להאיר לו בדרך אצילי בלתי מסך כלל. ונחזור למ״ש לעיל כי בירידתן ובחזרתן הוא י״ב שנים וח׳ חדשים ולריך ד׳ חדשים אחרים להשלים י״ג שנים והם מהשלים המכוסה שחוזרין בסוד או״מ (י) ויוס א׳ הוא אור שבין חלי ת״ת ביה לגלגלת דז״א הרי י״ג שנים ויוס א׳. או באופן אחר כי הלא זמן היניקה ב׳ שנים ובד׳ שנים אחרים נכנסים ב״פ דגלא אמא וב״פ דהוד אמא בריאה דז״א הם ו׳ שנים והם סוד הפעוטות מבן ו׳ שנים ויוס א׳ שהוא תחלה כניסת פ״ת של יסוד דאמא בדעת ז״א לכן כיון שנכנס דבר מועט מן הדעת לכן מקחן מקח בטעלולין לבד שהם נגד ו״ק המטולטלין מרחמים לדין ומדין לרחמים כפי מעשיהו. ומו׳ שנים עד ט׳ שנים הם ג׳ שנים אחרים ואז נכנסין ב״פ עליונים הנקרא ירכין דנ״ה דביה ופ״ע דיסוד ביה כי אין שעורו רק ב׳ פרקים והנה כבר נכנס שלים א׳ ביוס א׳ היותר על ו׳ שנים ואז נק׳ פעוט ועתה נכנס פ״ב של היסוד הרי ט׳ שנים ויוס א׳ לכן ביאתו ביאה כי כבר נכנס כל הדעת שלו אבל אין ביאה זו מועלת להתעבר הנוקבא עד שיהיה בן י״ג שנים ויוס א׳ שהם סוד חזרת החסדים לעלות באיר החוזר. והג׳ שנים הוא עליית שלים החסד דזרוע ימין אל החכמה ושלים דזרוע שמאל אל הביה וב׳ חלאי שלים בדעת הרי הם ג׳ שנים ושנה הד׳ הוא נגד שלים ת״ת המכוסה אשר נתגלה עתה ונתגדל ועלה לכתר ז״א הרי הם י״ג שנים ויוס א׳ הוא אותו שבין חלי ת״ת ביה לגלגלתא דז״א ויורד ממקומו עד שם הוא יוס א׳ או ג״כ אותו מועט שעלה יותר מחלי שלים המגולה דת״ת ז״א אל הכתר שלו וזהו יוס א׳ אך הנוקבא הוא פחות מחלי שלים בכתר שלה והרי נשלמו י״ג שנים ויוס א׳:

פרק ט זמני גדלות נוקבא דז״א.

ועתה נבאר בחי׳ נוקבא דז״א בג׳ זמנים דז״א כשהיה בעיבור תלת כלילת בתלת. וזמן יניקה. ועיבור ב׳ דגדלות ז״א מה היתה אז הנוקבא. והנה כבר ידעת כי א״א הוא נשמה לכל האצילות ומתפשט ומתלבש בכולו וכבר ביארנו כי או״א הם עד חלי ת״ת דא״א וזו״ן משם ולמטה. והנה בעיבור א׳ דתכב״ת כבר ביארנו כי גם א״א עצמו העלה נה״י וחלי ת״ת תחתון שלו ונכללו בחלי ת״ת עליון ובח״ג שלו ואז נכלל ז״א ג״כ ג׳ כלול בג׳ ואז נוק׳ שהיתה נקודה לבד נגדלה כשיעור יסוד דז״א הנקרא ישראל. וכבר ידעת כי היסוד נק׳ רובע ישראל פי׳ רביעי של ת״ת הוא מדת היסוד כי שיעורה דגופא ד׳ בריחות הוא וכמלי היתה (יא) רביעית היסוד וכשהעלו ועלו יסוד ומלי ונכללו למעלה בחלי ת״ת כנ״ל הנה היסוד נגדל ונעשה כמדת ת״ת עצמו ונגדלה מל׳ כמדת היסוד כולו שהיה בתחלת רובע ישראל רביעית הת״ת ואח״כ ביניקה נגדלה המלי כמדת הת״ת ממש אח״כ בגדלות המוחין נתגדלה גם היא ונעשה פרלוף שלם. ודע כי מחלי ת״ת דא״א עד סוף היסוד דא״א נעשה נשמה לז״א ומעטרת יסיד דא״א נשמה לנוק׳ דז״א נמצא כי א״א מתפשט ומתלבש בכל אצילות כולו ואור א״ס עובר בתוך א״א ועליו נאמר ואתה מחיה את כולם כי הוא מחיה כל העולמות בהתלבשו בתוכם כנ״ל:

פרק י דרוש יעקב ומשה מיסוד דאבא

והנה (כב) כמו שביארנו לעיל שיש לנו דאמא וב׳ אותיות ל״ם לראשו דז״א כך יש בחי׳ לנו אבא על ראש ז״א והם סוד או״ב וב׳ עטרין מתלבשים בנה״י דאבא ונעשה מהם בחי׳ לנו דוגמת אמא ממש ואח״כ מתלבשים נה״י (כג) דאבא תוך נה״י דאמא באופן זה כי ביה דחכמה מתלבשת בנצח אמא וביה דאמא בהוד אמא נמצא שיש להם ב׳ ביות וז״ס כי לא עם ביות הוא וחכמה דאמא תוך הוד אבא וחכמה דאבא בתוך נצח דאבא והם ב׳ חכמות וז״ס חכמות בחוץ תרוגה. והה״ג דאבא הם חסדים דאמא וה״ג דאמא נכנסין ביסוד אמא וב״ח דאבא מן החסדים שלו וה״ח דאמא הנעשים גבורות דאבא נכנסין ביסוד אבא הם ג״כ ב׳ דעות וז״ס כי אל דעות ה׳. והנה נה״י דאבא מתלבשים בנה״י דאמא והנה היסוד דאבא הוא דוכרא והוא ארוך ויסוד דאמא הוא נוק׳ והוא קצר וא״כ כשמתלבש יסוד אבא ביסוד אמא נמצא כיון ששיעור יסוד אמא הוא שיעור שלים א׳ א״כ יוצא יסוד אבא חוץ ליסוד אמא שיעור ב׳ שלישים מגולים ונמשך יסוד אבא עד סוף יסוד ז״א עצמו (יב) וז״ס הכל הבלים פי׳ הכל הכולל ב׳ הבלים כי הכל היוצא מיסוד דז״א הם ב׳ הבלים א׳ שלו וא׳ של יסוד אבא (יג) והנה מן האור הגדול של החסדים שבתוך יסוד אבא שמתלבש תוך הת״ת דז״א והוא אור מגולה בוקע ויוצא האור לחוץ לבטן ז״א מצד פנים דז״א ושם נעשה יעקב לשון בקיעת אור בסוד אז יבקע כשחר אורך והוא אותיות יעקב וזהו אך יצא יצא יעקב כי ב׳ יציאות וב׳ בקיעות יש ליעקב א׳ הוא אור שבתוך היסוד אבא שבוקע היסוד ויוצא חוץ ז״א. בקיעה ב׳ הוא שחוזר האור לבקוע ובוקע מבטן ז״א ויוצא לחוץ בפני ז״א כי אחוריו של יעקב נגד פני הז״א מהחזה ולמטה וכן עד״ז יצאה רחל מאחורי דז״א אב״א מהחזה ולמטה כי שם נשלם יסוד אמא והאור שלה יוצא לחוץ והנה שם מ״ה מילוי דאלפין הוא בז״א. והנה א׳ שבמלוי וא״ו מקומה שם בשלים (כד) אמצעי של ת״ת דז״א תחת החזה אחר שכלה יסוד אמא אז מתגלית א׳ זו והוא אהי״ה בסוד דס האדם באדם כמבואר אצלינו ואהי״ה זו במילוי ההי״ן שהוא קו אמצעי כנודע והוא גי׳ קנ״א וע״ה גימ׳ קנ״ב כי שם נעשה נקב ויוצא אור לחוץ תוך ז״א מתוך יסוד דאמא. פי׳ ב׳ כי שם זה של קנ״א שהוא גימ׳ קנ״ב הוא נוקב ויוצא אור לחוץ לרחל

הגהות וביאורים (כב) עיין שער הקדמות דל״ז דרוש י׳ והבין יותר: (כג) א״ה עיין ס׳ הכוונות בדרושי הילוק דרוש ג׳ וע׳ שער כ״ו פרש״ב מ״ב: (כד) א״ה עיין ס׳ הכוונות דרוש א׳ דפסח ד״ה ונבאר וכו׳:

יפה שעה

אבל רוחא ברוחא לא מצינו רוח ברוח לכן רוחא ברוחא לא ידעתי כשם שנפש אחד היא כן לא ידעתי זולתי רוח אחד להם: (י) נ״ע מאי קאמר הלא הח׳ חדשים הם מהשלים המכוסה עצמו ל׳ חדשים בירידתן ול׳ חדשים בחזרתן באור מקיף: (יא) נלע״ד להניה היא שלישית היסוד שכ״כ בשער תקון הנוק׳ פ״ב שהמל׳ היא שלים היסוד בסוד וכל בשלים עפר הארץ יע״ש: (יב) עיין בשער פרלופי ע״ן פ״ג שכתב רבינו ז״ל

שלו

לרחל באחור ז"ל כי סס מקומה והיא נקרא ה' תתאה ואז נתחבר נקב זה עם ה' התתאה ונעשה נקבה באחורי ז"ל. וכותל א' יש לב' לבד לכן לריכה נסירה משא"כ ביעקב שיש לו כותל לבדו חוץ מכותל הז"ל ויש הפסק בין ז"ל ליעקב באופן שאור אבא היולא לאון לז"ל נק' יעקב אך ההארה שהיא יולאת מיסוד אבא תוך בטן ז"ל בפנים ז"ס משה וז"ס משה מלגאו ויעקב מלבר:

והנה ה' בחי' יש למשה א' הוא בדעת ז"ל עלמו כי סס יסוד אבא. ב' בשלש עליון המכוסה כי סס יותר מקום רחב בין הזרועות יותר מבדעת ואז הוא בחי' ב' שמתפשט סס היסוד דאבא וכנגד זו הבחי' נאמר במשה ויסתר משה פניו כי ירא מהביט פי' כי סס בחי' סתר ומכוסה. בחי' ג' בשלש ת"ת האמלעי אחר לאתו מיסוד אמא וסס היתה נבואת משה וז"ס בזוהר כי נבואת משה מן דכורא ושאר הנביאים מן נוקבא פי' כי משה מתגבא מיסוד אבא שבתוך ז"ל ושאר הנביאים מיסוד אמא בהיותם תוך ז"ל. בחי' ד' כשמגיע יסוד אבא חוץ יסוד ז"ל ואז הוא בחי' שת. וז"ס ותשופי שת פי' כי הוא שת מקום יסוד כשמסירין הערלה מהיסוד מתגלה ונתוסף [ס"ל ונתשוף] האור אשר סס וזהו תשופי שת בחי' ה' הוא הבל היולא מיסוד אבא חוץ ליסוד ז"ל וסס הוא בחי' הבל וז"ס משה ר"ת "משה שת" הבל והנה הבל חטא שהביט בשכינה פי' שהבל היה רולה שאור היולא מן יסוד אבא והוא בוקע ויולא ליעקב היה רולה הבל להפכו לאחוריים ליתן לרחל הנקבה שכינה וזהו הלין בשכינה שרלה להאיר ולהלין בשר נה מאותו אור הטוגע ליעקב:

פרק יא דור המדבר ובינה ותבונה ומ"ש שבלוחות בנם היו עומדים.

והנה עם מה שביארנו לעיל כי זו"ן מתחברים בכותל א' משא"כ יעקב בזה תבין סוד מ"ש משה לישראל בכניסתן לא"י ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום. כי ה' אלהיכם הוא זו"ן וישראל הנכנסין לא"י היו מבחי' זו אשר הם דבוקים אב"א וזהו ואתם הדבקים בה' אבל דור המדבר דור דעה שהיו מבחי' יעקב ולא היו דבוקים בכותל א' מתו כלם ולא נכנסו לא"י לכן היה משה רועה שלהם. ובזה יובן כמה טעמים למה משה היה רועה שלהם ולמה נקרא דור דעה דור המדבר ולמה נתנה התורה להם ולמה יסבו מ' שנה במדבר ולמה לא מלא משה בהם רק אנשי חיל ולא מלא בהם נבונים. אך הענין כי יסוד אבא יולא מתוך יסוד אמא ומתגלה מהחזה ולמטה ושם יולא לחוץ בחי' יעקב. והנה כמו שיולאה בחי' לאה אחורי הדעת דז"ל כן אחורי דעת יעקב יולאת בחי' לאה אחרת נוק' של יעקב. לכן נק' דור דעה דור היולאים מבחי' דעת של יעקב. והנה בהסתלקות יסוד אבא מאליו נסתלק דור דעה הנמשך משם לכן משה להיות שנשרשו היה מיסוד אבא לכן היה רועה לדור המדבר כי משה מלגאו ויעקב מלבר. לכן אותן הנכנס ן לא"י אמר להם משה ואתם הדבקים בה' פי' שהוא ת"ת חיים כולכם ותוכלו להכנס לא"י אבל דור דעה להיות שמשה הוא יסוד אבא הרועה שלהם ודור דעה המה ג"כ משה ממילא כשנסתלק משה נסתלקו גם הם כי כולם הם מבחי' חכמה ואינן נכנסין לארץ. ולכן לא נכנס משה ולא דור דעה לארץ. ולכן ניתנה להם התורה כי התורה מיסוד אבא שנבקע ויולא האור לחוץ וזה היה בזמנם שגם הם יצאו מן בקיעה ההיא לכן יסבו מ' שנה במדבר כי שם ע"ב דיודי"ן הוא באבא שהוא בחכמה ויש בו ד' יודין שהוא גי' מ' לכן מלא משה בדור דעה אנשי חיל כי חי"ל גי' מ"ח כ"ד כ"ד שהם ב' שלישית דיסוד אבא המגולים מהחזה. כי בשם של ע"ב יש ג"פ כ"ד וב' שלישים הם ב"פ כ"ד גימ' מ"ח שהם ב' שלישים המגולים גימ' חי"ל גימ' מ"ח. אבל נבונים הבאים מבינה לא מצא כי יסוד דבינה אינו משמש כלום ליעקב רק לזו"ן. וזהו הטעם שיעקב יצא בפרלוף שלם בכותל בפ"ע ואינו דבוק בז"ל כי הוא לבדו לקח מיסוד אבא אך זו"ן שניהם באים מיסוד אמא זה לוקח ה"ת וזה לוקח ה"ג לכן יצאו שניהם מחוברים בכותל א' ולריכים נסירה. ודע כמו שיש ד' רבתי וד' זעירא בשכינה בחי' עליונה לאה ובחי' התחתונה רחל כן יש באמא ב' בחי' אלו ב' דלתות ד' עליונה בינה ד' תחתונה תבונה וכ"ל מאלו יש בהם י"ס. ודע שיש בזכר ג"כ ב' בחי' אלו כי הז"ל שיעורו הוא מהחזה דאמא ולמטה כן רחל היא עד"ז נגדו מהחזה דז"ל ולמטה כנ"ל הכל. ול"כ כמו שיש יעקב לתתא כנגד בחי' התחתונה דשכינה כן למעלה במקומו יצא יעקב אחר והוא יולא מיסוד חכמה עליונה. והענין הוא כי כמו שיש סוד הדעת למעלה באו"א כשיש זווג כך למטה בזווג בחי' התחתונה הנקרא תבונה עם בחי' תחתונה דאבא ג"כ יש דעת אחר לכן למטה בשכינה יש ב' בחי' אלו וכמו שב' בחי' עליונות כללין כא' כך ב' בחי' תחתונות נכללין כא'. וז"ס כי אל דעות ה' וז"ס והיו תואמים מלמטה שהוא בחי' יעקב התחתון שהוא מהחזה ולמטה ויחדיו יהיו תמי"ס תאומי"ס הוא יעקב האחר שהוא שוה בשוה עם רחש ז"ל ומתחילה ועד סוף הכל נק' ישראל ממקום שילאה רחל יצא יעקב ג"כ מלפניו ויעקב מזדווג עם רחל וישראל מזדווג עם לאה. וז"ש בזוכר ולא ע"פ ושכב עמה בלילה הוא ולא הזכיר יעקב כי הכוונה על ישראל. ודע כי בינה יש לה ג' בחי'. א' כשיש לה זווג עם אבא ואז נק' בינה. ב' כשאין לה יחוד עם אבא ואז נק' תבונה כשעומדת לבדה. ג' כשיורדת ומתפשטת למטה תוך הז"ל נקרא ג"כ תבונה וכשז"ל עולה למעלה נק' אים תבונות ידלנה פירוש ידלנה אותה למעלה. ואים הוא ז"ל ותבונות הוא תבונה עולה למעלה עמו כשהיא עולה למעלה עמו אמר ידלנה פירוש יגביהנה. ואחר שעלה ז"ל למעלה אז נתייחדה הבינה עם אבא ואז נקראת הב' תבונות בינות כי עלו במדרגה עליונה הנקראת בינה וז"ס כי לא עם בינות הוא:

ודע (כה) כי מלאות אבא הוא יו"ד של הוי"ה וקולו של יו"ד הוא א"ל והנה יו"ד במלואה יש בה ג' אותיות כזה יו"ד והנה תכה י' על ו' שהוא י"פ ו' גימ' ס' ואח"כ תכה י' על ד' גימ' מ'. והנה כאשר בינה מתייחדת עם אבא אז נק' **ם** [נ"ל **ס**] ר"ל סתימה שהיא סתומה שמקבלת כל האורות וסותמת אותם לכן הו' ראשה נטוי כלפי הד' של יו"ד להיות שאבא משפיע אורות אמא. וכשאין אבא משפיע לאמא שאינה מזדווגת עמו אלא היא רביעא על בנין נקרא מ' פתוחה ופי' מ' ר"ל משפיע פי' כשהיא משפעת לבנין וז"ס אותיות **מז"ם** הנז' בזוהר על בינה וזו היא הו' והד'. כשהם בחכמה שהיא באות יו"ד אז ו' קודם לד'. וכשהם בבינה שהיא אות **ה** אז ד' קודם לו' כי אורת **ה'** ד"ו כזה **ה** אך כשהוא"ו תחת ד' שהוא סוד **ה'** אז יושבת ו' זו בלתי רחש וכשהוא"ו קודם לד' שהוא סיד יו"ד אז יש לה רחש נטוי כלפי ד'. והכוונה כנ"ל כי כשהיא מזדווגת עם אבא אז אותה ו' יש לה רחש שמשפיע אבא בסוד רחש ו' הנטוי כנגדה אך כשהוא בסוד ה' אז אין לה זווג עם אבא אז אותה ו' אין לה רחש כי האורות נשארים למעלה ואין אבא משפיע אותן לאמא ואותו רחש של ו' נשאר למעלה בצורת יו"ד העומדת אחורי ה'. ומבואר אצלינו בסוד צורת ה' כזה **ה** בסוד ותכס בבינה אמנם ו' של תוך ה' בלי רחש מתפשטת ומשפעת בכל ז"ל עד היסוד שלו. וכבר ידעת כי חכמה בינה דעת של הנקבה נגד ג' פרקי עליונים דנה"י דז"ל כנודע. והנה ו' זו של ה' דבינה מתפשטת תוך ז"ל עד היסוד שלו. נמצא שאמא משפיע עד חכמה ובינה דעת דנוק' דז"ל ולא יותר. והנה דע כשאמא היא למעלה עם אבא אז נק' נקבה בערך נקבה המתקבלת מן דכורא וכשהיא רובלת על הבנים ומשפעת להם אז נק' דכורא דוגמת הזכר המשפיע בנוק'

הגהות וביאורים (כה) עיין שער הקדמות (דל"ת דרוש י"א) אז תבין עד סוף הפרק:

בטוק׳. וז״ס עוקם משכב זכור כי הוא מיריד הכח שיש באמת כשהיא למעלה וגם את אבא המשפיע באמת למעלה ומורידן עד נה״י דז״א. וז״ס זכור שהוא גימ׳ הוי״ה דיודי״ן ואהי״ה דיודי״ן ע״ב וקס״א וסיהס גימ׳ זכו״ר והס גימ׳ רג״ל להורות שהורידן עד רגליו דז״א ואז כביכול (כו) מתבטל הז״א לגמרי שאינו יכול לסבול האורות ההם (שירבו את מקומו) (כז) ואז כביכול מתבטל לגמרי כענין וימת בלע. וז״ס הענין הזה הנקרא תועבה פי׳ תועה אתה בה ר״ל כי אתה תושב שהירדתה אמא על הבנים ומשפעת להם כזכר לנקבה ואתה עושה אותה נקבה שאתה שוכב עמה. ולכן תשובה על חטא זה שיתענה רג״ל תעניות כמספר ב׳ שמות הנ״ל שבהם חטא והורידן למטה. ויכוין להעלות בכל יום חלק א׳ מהם עד שגמלא שבי׳ ימים הראשונים מעלה י׳ א׳ דע״ב וכן עד״ז עד שישלמו רג״ל תעניות ואז נגמר להעלותן למעלה במקומן. והנה החוטא הזה גרם פגם גם באחוריים של השמות הנ״ל שהורידן למטה לכן גם בהם צריך תיקון והם קפ״ד ותקמ״ד גימ׳ תשכ״ח. וזהו זכו״ר אל תשכ״ח כי הזכירה היא מהפנים והשכחה היא מהאחוריים. והנה ג״פ רג״ל שהוא זכו״ר גימ׳ תשכ״ח (כח) א״כ כשמתקן חלק א׳ מהפנים יכוין להעלות ולתקן עמו ג׳ חלקים מהאחוריים נמצא כי בי׳ תעניות הראשונים מתקן יו״ד הראשונה דע״ב כנ״ל ומתקן ל׳ חלקים דאחוריים שהם יו״ד י׳ מן יו״ד ב׳ של אחוריים (כט) כי הפנים רג״ל א׳ והאחוריים ג׳ רגלים וביום התענית האחרון מרג״ל תעניות יכוין לכלול הכל ביחד ולהעלות כל הפנים שהם הרג״ל וכל האחוריים שהם תשכ״ח בבת אחת ולהעלותן במקום של אי״א:

ונחזור לענין **מ״ס** של בינה כנ״ל כי משה זכה לבינה בהיותם בסוד ס׳ לפי שהוא יסוד (סוד) אבא מלגאו אך יעקב שהוא מלבר לא זכה לבינה רק בהיותה בסוד מ׳ שהיא כד רביעאה על בנין. וז״ס שארז״ל מ״ס שבלוחות בגם היו עומדין. פי׳ כי הלא ב׳ בחי׳ יש בבינה ותבונה כנ״ל כי בהיותה פב״פ עם אבא נקרא ס׳ שהיא כנגד ו״ס שבה שהם כח״ב דח״ג. ונקרא מ׳ בהיותה בלי זווג בערך ד׳ תחתונות שלה שנכנסת בז״א. וז״א ג״כ באלו ב׳ בחי׳ נק׳ ן׳ ד׳ כנ״ל והם ו׳ מדות עליונות שבו שהם כחב״ד ח״ג שנכנסין הי״ו דאמא עד שלים ת״ת שלו עד כחזה. וד׳ הם תנה״י שבו שאין בהם יסוד בינה. גם דע כי ו״ס עליונות שהוא הו׳. הוא פרצוף א׳ וד׳ תחתונים שהם סוד הד׳ הוא פרצוף ב׳. ולמעלה ג״כ סוד מ״ס של הבינה שהם ב׳ פרצופים. והנה ז״א (כ״א אמא) פרצוף א׳ שהם ו׳ עליונים שבו נקרא בינה. פי׳ בן י״ה. ופרצוף ב׳ שהוא ד׳ תחתונים שבו נקרא תבונה בן ובת. וז״ס מ״ס שבלוחות בגם היו עומדין כי הלוחות הם כ״ה של מ׳ שהיא של תבונה תחתונה ונעשה ממנה פרצוף שלם מי״ס וכן ס׳ למעלה שהם ו׳ בחי׳ נעשה פרצוף גמור די״ס באמא ודאי שע״ד גם הוא:

או נאמר באופן אחר כי כמו שבינה הוא **מ״ס** כנ״ל גם בתבונה יש בו **מ״ס** כי ו׳ העליונות שבה הם ס׳. וד׳ תחתונים הם מ׳. וג״כ נקרא ו״ד כנ״ל בבינה. כי ו׳ הם ו׳ עליונים וד׳ הם ד׳ תחתונים. והנה מ׳ נקרא תבונה כי הם ד׳ התחתונות שלה שהם תנה״י שלה לבד והם נכנסין בז״א. והנה נמצא שכל פרצוף התבונה בכל בחי׳ שהם **מ״ס ו״ד** הנ״ל לא נעשה אלא מד׳ תחתונות תנה״י דבינה ונקרא בינה **מ׳** וכנגד מ׳ זו של בינה נקרא ג״כ תבונה מ׳ כי משם נלקחה. ומה שנכנס מן התבונה בז״א אינו רק חלו לבד שהם מ׳ שלה ד״ם תחתונות שבה אשר היא (ל) חלי **מ׳** של הבינה עלאה כי כל התבונה היא מ׳ אחרונה של הבינה עלאה. נמצא כי חלי **מ׳** לבד נכנס בז״א. וז״ס מ״ס שבלוחות בגם היו עומדין כי הלוחות הם כ״ה דז״א. וז״ס מ״ס שבלוחות הוא כללות ז״א שהוא ס׳ נמעלה ו׳ דאשיות שבו מ׳. לנמעה ד״ת שבו וכל כללות מ״ס אלו לא נתהוו רק מן חלי מ׳ של בינה עלאה שהיא חלי של התבונה הנקרא מ׳ של בינה עלאה. ובחלי מ׳ ההיא מתקיימים כל בחי׳ מ״ס שבלוחות שהוא הז״א וגם גדול הוא זה:

או יאמר באופן אחר כי דע שמן הפה של אמא יולא הכל המקיף לז״א כולו ואין הכל זה יולא ומקיף לז״א רק בעת שרביע׳ על בינה כדי לתת לו קיום וחיות לז״א. וכאשר מסתלקת מעל בנין גם אותה האורה מסתלקת מז״א. כפי זה לא היה אפשר להיות לו קיום לז״א לולי ע״י גם וזהו בגם היו עומדין. וסוד הגם הזה המעמדן ומקיימים לזו״ן באותה שעה שאמא מסתלקת מעליהן כדי להזדווג עם אבא וגם זה הוא הנותן קיום להם והעמדה והוא שם מ״ה דאלפין מקיים ומעמיד לז״א. ושם אדנ״י גימ׳ ה״ס מעמיד לעיר וב׳ שמות אלו מ״ה וה״ס גימ׳ נ״ס. כי מ״ס שבלוחות שהם ז״א הנק׳ מ״ס הם עומדין בגם שהם כמנין ב׳ שמות הנ״ל:

פרק יב פרצוף לא״ה וסוד תפילין.

ודע כי הלא חלי ת״ת תחתון וגב״י דאמא נכנס הכל תוך ז״א והבחי׳ הראשונה שנכנסה היא מל׳ דתבונה בתחלה כי התחתון נכנס בראשון כנודע ומקומה בדעת ז״א ושם כנגדה מהאחוריים דדעת ז״א מכח האורה זו דמל׳ יולאה לאה מאחורי ס. וז״ס הראהו הקב״ה למשה קשר של תפילין. ולפי שאין לה כ״כ האורה מהמוחין דז״א עלמן רק מן המ׳ לבד לכך היא בחי׳ עור לבד שהוא קשר של תפילין אך התפילין עלמן הם הבתים של עור ובתוכם ד׳ פרשיות שהם האורות המוחין עלמן הבולטים במלחא דז״א. והענין כי הא״א יש לו שערות וימין וקול ן והנה הימין של א״א נמשכין על ראש ז״א וכשיורדין ימין אלו יש בתוכם אור גדול ומכה בריאה דז״א מאחוריו ואז מהאורה ד׳ המוחין דז״א בכח ההכאה הנ״ל יולאין ארבעה בתים בחי׳ התפילין. ואח״כ חוזר האור של מל׳ דאמא אשר שם ואוזרת עד אחוריו דז״א ומוציא קשר של תפילין וזה נקרא לאה ונעשה בה ד׳ מוחין שבה שהם חב״ד שהם ד׳ מוחין כנודע וז״ס ד׳ אלפין של ד׳ שמות אהי״ה אשר כתבנו בסוד היחוד של בשכמל״ו:

ועתה נבאר פרצוף לאה ואח״כ סוד התפילין. והנה לאה מנעת עד חזה דז״א ומשם מתחלת רחל וז״ס אין מלכות נוגעת באבותה אפי׳ כמלא נימא כי עד שתכלה מלכות עלאה לאה ממש אז משם מתחלת מלכות תתאה רחל. וזהו עקב עמוה יראת ה׳ שארז״ל מה שעשתה עמוה עקב לסגולה עשתה יראה עצרה לראשה כי עמוה היא בחי׳ לאה. ולפי שמשה השיגה כי עלה עד ן׳ שערי בינה לכן נקרא עניו מאד כי השיג עד מקום לאה ובמקום שנשלם עקב עמוה שהיא לאה שם מתחלת העצרה של רחל ובחינת שלה נקרא אשת חיל יראת ה׳. פי׳ כי היא נקרא יראת היולאת מז״א שהוא הוי״ה וזהו יראת ה׳. ודע (לא) כי מהחסד דז״א שהוא זרוע ימין נעשה כל קו ימין כולה דלאה שהוא חח״ן. ומזרוע שמאל שהוא גבורה מג״פ משם נעשה קו שמאל דלאה בג״ה. ומקו אמצעי דז״א עד החזה נעשה כל קו האמצעי דלאה. ודע כי בלילה הוא זווג ז״א עם לאה. וז״ס ויהי בבקר והנה היא לאה וזווג יעקב ורחל אינו אלא ביום בעת תפלת השחר לכן בתפלת שחרית [הז״א] היא (לב) כעין חסד שמשורר אהבה ובתפלת מנחה הוא שמאלו תחת לראשי וע״י ב׳ התפלות שחרית

הגהות וביאורים

(כו) הגמ״ז. דא״ה והלא לעולם יובדת הלחה הנינה עד הוד דז״א ולינו מהבעל. וי״ל דלא דמי כלל כי שם מהלכבת הלחה נה״י דאמא בנה״י דאמא ונכנסים מעט מעט עד שיגדל ויכול לכוכלם כמ״ש בסוד הלחה לו״א בבת אחת ובלי לבוש ולינו יכול לכוכלם ומתבטל ה״ו: (כז) בספרי כי ל״ג: (כח) א״ה עיין בבאר מהיק הגמ״א דף כ׳ ע״ב תיקון כ״ג ומסיים שם ז״ל אמנם עדיין יתכון כ״ע הלקים על תבונן נ״פ רגל עד מלת הבבה כי ג׳ פעמים רגל הם ת״ם פחות א׳ נשלמים כ״ע הלקים ולכן יכוין ביום הראשון הרגל לכלול כל הבחי׳ ביחד וכו׳: (כט) וכן עד״ז עד שיתלם בבנה ממכר כי מו׳ כנ״ל: (ל) חיבת חלי ליחת בכ״ו: (לא) עיין בבאר ל״ה פ״ה: (לב) חיבת בעין ליחת בכ״ו:

שחרית ומנחה נתונה לאה בין ב' דרועין דאלכא וכבר הזווג מוכן לכן תפלת ערבית רשות כי כבר מוכן הזווג ובק"ש של ערבית (ס"א שחרית) נעשה הזווג. והנה לאחר הגלות והחרבן עשאוהו לתפלת ערבית חובה והטעם כי הדינין אז מתדבקים בז"א וגם

וגלע"ד חיים כי ע"י ק"ש של ערבית (נ"א שחרית) נעשה הזווג ולא בזמן ק"ש עלמה כי אין הזווג עד העמידה.

לאה כולה דינין כנודע כי רחל אע"פ שיש בה ה"ג עכ"ז היא עומדת נגד נה"י דז"א שבהם החסדים מגולין לכן הה"ג שבה ממותקות קלת כי ז"ס דינין דנוקבא נייתין בריש. אך לאה היא עומדת עד החזה שסם כל החסדים סתומים ולריך הז"א להזדווג עמה למתק הדינין שבה כנזכר באדרא שהזווג הם החסדים היולאים מדכורא לבסם ה"ג דנוקבא. לכן אחר החורבן עשאוה חובה כי יש בה דינין רבים ולריכין לנו לזווגה עם ז"א למתקה. ומה שביארנו הוא סוד מ"ש רשב"י להיא גברא דאתא למתבע סוד תפלת ערבית דאיהי בין דרועי דמלכא ע"ש. וא"ת והרי לאה בחצי לילה הראשונה היא כנגד חזה ויסוד דז"א הוא למטה ואיך מזדווגים ז"א עם לאה. אך הענין הוא מש"ל (לג) כי כשמתגדל ז"א עלה שלים עליון דיסוד ז"א וממנו נעשה ה"ת ז"א ועל ידו הוא זווג דערבית ומחלי לילה ואילך מתפשטת לאה עד סיום דז"א והזווג הזה הוא בבקר כשמשחיר השחר ואמנם רחל אחר חצות לילה היא בסוד נקוד' ויורד לבריא' וז"ס ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה ותק לנערותיה שהם העולמות כי יורדת לבריאה לתת טרף לביתה שהם העולמות. ודע כי מן האור הגדול של לאה ע"י אותו התפשטות שמתפשטת למטה אחר חצות משם לוקחת רחל מוחין דבריאה. ובזה תבין למה אנו מניחין תפלה של יד קודם והטעם כי אנו הם מסוד האדה שלוקחת רחל מלאה בחצות לילה אמנם המוחין דז"א ע"י תורה שאנו קורין בחצות לילה אחרונה מקבל ז"א האדה המניחין ואחר כך על ידי תפילין שאנו מניחין ביום אז בטש (לד) הא"א קולי דשערי בריש דז"א ומאיר בסוד אור מקיף וז"ס הקב"ה מניח תפילין כי הקב"ה הוא ז"א והתפילין הוא הכלת אורות ואח"כ כשאנו קורין ק"ש כבר יש תפילין לז"א והיחוד הוא לתת החטורות לזווג זו"ן דבריאה. וכבר ביארנו כי הד' מוחין דז"א כשיולאין מביניה הם ד' והם בן דלגלס. אח"כ נכנסין בנה"י דתבונה ונעשית נ' והם סוד ל דלגלס וז"ס מגדל הפורת באויר הוא סוד רמז בחי' לאה אשר שם שה"א סוד מל' דתבונה מקבלת האדה שהוא סמוך ליסוד וקולי דשערי דעתיקא בטש שם ונעשה שם תפילין בכח אותו גלגל כמ"ש בזוהר(לה) כי בעבור גלגל בו"ד יש לו גלגל רוחניות וז"ס אך בגלגל יתהלך אים וזה שאותו גלגל הוא מגדל הפורת באויר כעוף הפורח באויר [ס"א ועובר] והנה כמו שלמטה בסוד ל' דלגלס שנכנסין המוחין בריש דז"א אז יולאין תפילין. כן כאן בסוד ל דלגלס שבכר יש

שם מלכות דתבונה משא"כ בסוד ם דלגלס שלא נתלבשו מוחין עדיין אך בל' של גלגל בטש שם קולי דא"א ויולאו תפילין בכח ובדקות יותר משל מעלה (לו) ואז נעשית נ"כ לאה בסד"ר אופ"ל והנו הם סוד התפילין של שבת שהם למעלה מהראש בסוד ל דלגלס וכשבא שבת בא פנים חדשות שהם אנו המוחין דסוד ל דלגלס שהיו למעלה מראשו בסוד התפילין ועתה בשבת נכנסו הראשונים בראשו ונעשו לו מוחין חדשים והם הראשונים נעשו פנימית עתה לכן אין אנו מניחין תפילין בשבת (יד) כי התפילין נמשו ממוחין פנימית ובתחלה היו מקיפין לז"א והיו בבחי' או"פ לגלה. והנה נחזור לענין כי אחר בחי' ל' של הגלגל שהם תפילין לז"א ואו"פ לגלה אחר כך נכנסין המוחין בז"א והוא בחי' ל' דגלגל כנ"ל ואז בטש קולי דשערי דא"א בריש דז"א ויולאין התפילין ותיז"ת ההכלה לאחור ונלאה קשר של תפילין שהיא לאה ואז נעשה אור מקיף לגלה ופנימית לז"א

פרק יג סוד הנסירה.

ודע כי מ"ש הפסוק ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם וישן הענין כי המוחין הבאים לז"א מסתלקין ממנו ונכנסין בנוקבא שהם נה"י דיס"ס ותבונה עם המוחין שבהם והם מסתלקין מז"א ונכנסין בה שלא ע"י ז"א כבתחלה. וז"ס ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם ממש ואז לאה נכללת בראל לפי שלאה יולאת אחורי ריש דז"א כנודע ועתה שהמוחין יולאין מז"א ונכנסין בראל העולה עד למעלה בריש דז"א ואז נכללת בה לאה. וא"ת א"כ איך יכול עתה להזדווג עמה. והענין הוא כי ע"י הדורמיטה מקבל ז"א מוחין חדשים יותר מעולים מאו"א והזווג הוא אז יותר עליון בהיות שיש לו מוחין מלמעלה וזש"ה ויקח אחת מלעותיו פי' שנסרו ומ"ש ויביאה אל האדם הוא ז"א שתחלה בהיותה אחורי ז"א היא יונקת ממנו ואז נעשין הכלים שלה כולם ע"י האור של ז"א היולא לאחור ועתה ה' אלהים שהוא או"א לקחו הכלים שלה שהיו מאחור ועשאום פרלוף שלם כמו הז"א ואח"כ ויביאה אל האדם פב"פ וכשחטא אדה"ר חזרה לאחורי ז"א. גם עתה אחר החרבן היא באחור ז"א כל ימי החול חון משבת שאז עולה פב"פ אך על ידי תפלתינו אנו מחזירין אותה פב"פ מהחזה ולמטה ואפי' בחול בסוד מלך עוזר ומושיע ומגן כמבואר ואחר התפלה חוזרת לאחור כבתחלה לכן חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפלה ואחר התפלה ושעה בתפלה כדי לעכב האדה פב"פ אחר התפלה ולא תחזור תיכף אחר התפלה לאחור ז"א. ודע כי כמו שלאה נכללת בראל כנ"ל כך למעלה בזווג חו"ב נכלל התבונה עם הבינה ונעשה שנכללו אלו הבחי' עם ביותם כל אחד פרלוף בפ"ע הטעם הוא מפני שבינה ורחל הם ב'

ספירות

הגהות וביאורים (לג) עיין בע"ע סוף פ"ג: (לד) בכ"י הגהות קולא: (לה) בשער הקדמות הגלה דף ל"ח ד' בלגלגן מהוקן יוהר: (לו) פי' שהוא מלמעלה כ"י:

יפה שעה

שלו ואחד של אבא ואחד של אמא כמ"ש רז"ל שם בדרוש כוונת אמן יע"ש: (יד) ל"ע מאי קאמר הלא גם בחול בכל יום נכנסין בתפלת שחרית כל המקיפין למ"ד מ"ס דלגלס דאמא ובברכת כהנים כל המקיפין למ"ד מ"ס דלגלס דאבא כמבואר בדברי רבינו ז"ל בדרושי תפלת שחרית וז"ל רבינו ז"ל בדרוש א' דברכת כהנים וכפי זה נמצא כי בתפלת שחרית דימי החול עולה ז"א עד ראש התבונה אמנם אינו ממש עולה רק שהם יורדים עד מקום ז"א כמו שהוא בליל שבת כמבואר במקומו יע"ש. וא"כ נמצא כי בחול בשעת התפלה הוא יותר מליל שבת כי בליל שבה אינו נכנס אלא למ"ד דלגלס דאו"א ובימי החול בשעת התפלה נכנסין גם המקיפין דמ"ס דלגלס דאו"א והיאך אמר שבשבת נעשין התפלין בסוד ל' דלגלס לכן אין אנו מניחין תפלין בשבת. אמנם האמת יורה דרכו שרבינו ז"ל בשער הזה היו דבריו בקוצר אמי"ר ואינם אלא זכרון דבריה והענין הוא מ"ש רבינו ז"ל בדרוש ה' דתפלין ח"ל גם בזה תבין היטב ענין התפלין מה ענינם כי דע לך שאין התפלין נעשין אלא מן אותו הרשימו שנשאר מן המוחין הראשונים אשר נתהלכו אחר התפלה שקדמה וכאשר אנו אחרים ומתפללים תפלה אחרת שחרית ובאים מוחין

אחרים חדשים והם בחי' מוחין מוחש נו ריש דזו"ן ואז הרשימו שעבר יולא ונעשה בחי' הפילין ולשולם אין התפילין אלא מן הרשימו שהיה מן המוחין של אתמול כו'. ולכן אנו מקדימין להניח התפילין קודם תפלה יע"ש. ובדרושי רה"ש דרוש שני כתב רז"ל והנה בדרושי התפילין נתבאר כי התפילין הם רשימו דמוחין שקדמו מאתמול יע"ש. באופן שאמת נכון הדבר שבכל יום ויום בימי החול בשעת התפלה ועל ידי התפלה נכנסין בסוד מוחין פנימים המקיפין דלמ"ד דלגלס דאו"א וגם המקיפים העליונים דמ"ס דלגלס דאו"א וגם מאלו המקיפין יולאין בחינת תפלין אלא שאנו עם בני ישראל בהנחת הפילין שלנו אין אנו משגיח לא לבחי' תפילין דלמ"ד דלגלס ומכ"ש וק"ו לבחי' תפילין דמ"ס דלגלס לא דאבא ולא דאמא והתפילין שאנו מניחין היא השנתם ורמיזתם לרשימו מוחין דאתמול הפילין דרש"י ז"ל השנתם לרשימו מוחין דאתמול דאמא. והפילין דר"ת לרשימו תפילין דשל אתמול אבא. ומפני שהרשימו קודם תפלה נכנס גם התפילין הנחתם קודם תפלה נעשה אבל ביום השבת אשתני למעלה למעליותא שבכר קדם ליל שבת ונכנסו המקיפין דלמ"ד דלגלס בין דאמא בין לאבא הילכך באותם הפילין דלמ"ד דלגלס אין לנו שום

השגם

ספירות עלמיות שב י"ס דאצילות אך תבונה ולאה אינם רק האמות הנמשכות מבינה לבד ולכן יכולות להכלל עם הנקודה עלמית של י"ס. ודע כי כמו שנכנס אלס דאמת תוך הז"א כך נכנס אלס דאבא בז"א וכמו שמן המלכות דתבונה נעשית לאה כנ"ל כך ממלכות דאבא נעשית בחי' הנקבה לפורה אשת משה שהיא יסוד דאבא וזה מלד אלס דמוחין הגדלות. והנה גם כן יש אלס דמוחין דקטנות דאבא ואלס דקטנות אמא וממל' דאמא דקטנות יצאה ממנה תמנע פלגש אליפז וממל' דאבא יצאה כוסית אשת משה כמבואר בד"ה של משה שמשה הלך ומלך על כוש מ' שנה ונשא אשת המלך הכושי ונעץ חרב בינו לבינה ולא נגע בה וכן תמנע בחתה לחלות ליעקב שיאמנה ולא רצה גם יוסף לקח אסנת בת פוטיפרע ולא רצה לשכב עם אשת פוטיפרע הנקבה פוטיפר סר הטבחים והעשר שכ"א מאלו הנ"ל דאו את הדינין. והענין כי יש ג' מוחין דקטנות מלד אבא והם ג' אלהים וג' מוחין מלד אמא ונקבה בני האלהים כי יש באלהים פשוט ומילוי ומילוי דמילוי ב"ן חיתיות וז"ס ויבואו בני האלהים וג' אלהים אלו יורדין לגרון והם גימ' גרון וגם הם גימט' כח"ר וזהו כח"ר גרוני הנמשך מן הדינין אלו אשר שם וזהו וילך תרנה חרן ה' וז"ס ה' זו כי הלא ש"ך דינין הם והם סוד ל"ב נתיבות חכמה כ"א כלול מי' גימטריא ש"ך ועוד ה' הם שכ"ה דינין כי מן ה' אלו משם באו כל [כ"א מיתוק לכל] אלו הדינין וכוונת ה' זו הם ה' אלפ"ין של אדני וז"ס נער נערה ש"ך שכ"ה וע"ה גימטריא כו"ם. וז"ס הכוסית שדחה אותה משה כי היא דינין ויעקב דחה תמנע כי כל הדינין וגבורה דקטנות היו בה כי ב' פעמים מגלפ"ך גימ' תמנע וגם יוסף דחה פוטיפרע שהוא דינין פוטיפרע גימטריא תנ"ה שהם סוד אחוריים כולם דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן (גלעד"ח שהם גימ' ג' אהיה מלאים והם דינין) אמנם אני הכותב מצאתי כ"א וכתוב בה גם כן עסמ"ב אחוריים שלהם ועוד כתב תסיר שרש של הבמות. ונלע"ד שהוא כך כי אחורי ע"ב הוא דפ"ק הסיר ע"ב שהוא שורש להשם נשאר קי"ב וכן ק"ל דמ"ה הסיר מ"ה נשאר פ"ה וכן אחור דב"ן קד"ס תסיר ב"ן נשאר ל"ב וכן אחיר ס"ג קס"ו הסיר ס"ג נשאר ק"ג הרי לכולם לא עשינו אלא יה ו לבד באחוריים אבל האחרון שהוא יו"ד ה"י וי"ו ה"י חסרנו אותו שהוא שורש מ"כ ד' אחורי יה"ו בד' מלואים גימ' של"ב חסר לתנ"ה ס"ג והם אלו ד' אחוריים יה"ו במלוי הם ס"ג אותיות ודוק ותשכח הרי תנ"ה באחוריים ד' שמות שהם דינין אך לקח את אסנת בתו שהיא אחור לאה פי' התפשטות למטה נקבה אסנת ודחה אשת פוטיפרע שהיתה אחור תמנע דינין קשין עכ"מ סליק:

מ"כ מכתי' מורי זלה"ה בעצמו וז"ל לשון הזהב.

(לז) **הנה** הזווג נמצא בד' ספירות לבד חו"ב תו"מ ונמצא לרשב"י הפרש גדול בין זווג לזווג כי חו"ב לא מתפרשין לעלמין משא"כ תו"מ. ולריך לדעת מפני מה זווג חו"ב תדיר ואינו כן בזווג תו"מ יעוד לענין מה הוא זווג חו"ב ומה היא מתחדשת ונמצא כי בשלמא בזווג תו"מ נותן נשמה לישראל כדכתיב ונשמות אני עשיתי אבל זווג חו"ב מה יתן ומה יוסיף שמא תאמר להעמיד הויות שהם הספירות על יחודם וכדי שיעמדו תו"מ באותם העמדות המשכת ס ויתיחדו כנ"ל מור מו ורבינו גר"ו בש' מהות ההנהגה פי"ג ליתא שא"כ לא היה ראוי להיות זווגם אם לא בשעת זווג חו"מ כדי לעמדם בהיותן עמדות כי כן נראה מדברי הזוהר בפי' שעמדות אלו לצורך זווג תו"מ שהרי אמרו שם בשעתא דמלכא עילאה בתפנוקי דמלכא יתיב בעטרוהי כדין כתיב עד שהמלך במסיבו נרדי נתן ריחו דא יסוד דאפיק בדרגין להזדווג מלכא קדישא במעטרוניה בהאי דרגא. הרי בפי' שעטרות אלו הם לצורך זווג תו"מ א"כ מהראוי היה להם שלא יהא זו גם אלא בשעת זווג תו"מ לא שיהיה לעולם וכבר הרגיש בקושיא זו מורינו גר"ו וכתב וז"ל ובהיות יחודם תמיד יהיה עטרת אל הבנים לעת הלורך ואין זה התירון כלום. והנראה אלינו כי ב' מיני זווגים אלו לריכין להיות למלאכים ורוחין קדישין ולהיות נשמות לעליונים ותחתונים ועי' זווג חו"ב מתהוון מלאכין ורוחין קדישין ומתהוים נשמות [מלאכים] עליונים ואין כוונתינו נשמות ממש אלא הויתם והוא אור השופע בהם להחיותן כמו"ש ואתה מחיה את כולם מחיה לכולם וזהו תמידי כמו"ש בזהר בלק ת"ח כל אינין מלאכין קדישין לא קיימין ולא יכלין למיקם בר בגהורא עלאה דגהיל ולפיכך לא מתפרשין לעלמין כי הם לריכין לתת מזון ומחיה לעליונים לעולם ועד (לח) ולהיות מלאכים חדשים לבקרים. אמנם זווג הו"מ להיות נשמה לתחתונים. וזהו לפרקים ולעתים מזומנים וכזה הרוותנו שאין פי' שלא מתפרשין לעלמין בשעת שלום לבד כמ"ש רבינו גר"ו כי זה דוחק מאד שבפי' נראה באד"ז שגם בעת הגלות לא מתפרשין וזה לשונו בספרא דר"ה סבא אמר שלמה מלכא כו' אלא לעולם ועד אין זווגם זה חסר אפי' רגע א' כי הוא חיי המלאכין ואין להם חיות אלא ע"י זווג זה. ודע כי אין כוונתינו באמרם שאין זווג חו"ב אלא לצורך המלאכין לשלול בו שאין בו לורך לתחתונים כי מבואר בזוהר כי מזווג חו"ב נעשה עטרות לבנים ועי"ז מזדווגים תו"מ אבל כוונתינו לומר שהזווג חו"ב לריך לעליונים ותחתונים משא"כ בתו"מ שאינו כי אם לנשמות תחתונים (טו) ומזה יעלה לנו תירוץ למה שנמצא בתיקונים נשבע הקב"ה שלא יכנס בו' ובכמה מקומות נזכר דאתתרכת אימא עלאה וכיולא בדברים אלו. והענין זה כי כדי להגחיל עטרות לבנים לייחדם ושיתיחדו זה חסר בעו"ה בזמן הגלות. וז"ס אימא עילאה כי בערך שהיה אמא להגחיל עטרה לבנים אתתרכת כי אינה מזדווגת להגחיל עטרות לבנים ליחדם. וזהו ענין קרבן עולה ויורד כי אינה מזדווגת **י' בה'** עד שיתחבר **ו' בה'** כי **י"ה** מורה שהזווג לצורך בנים כי יו"ד במלואו ו"ד שהם ד"ו פרצופים וה' לורתה ד"ו נמצינו למדין שזווג חו"ב לא יחסר תמיד אלא שבזמן הגלות אינו זווג שלים ר"ל לצורך בנים ואינו כ"כ משובח כדי שיגיע ממנו עטרה לבנים כדי שיוכלו להזדווג ולהתחבר אבל יש זווג לצורך עליונים להתיחדן וזה לא יפסוק ובזה יובן מ"ש בזוהר אחרי מות כתיב ונהר יולא מעדן וגו' ע"כ מלאתי סליק:

הגהות וביאורים (לז) כל זה הלבון הנאת אוהו מוהרה"ו ז"ע בפי' אדר"ז בד"ה בספרא דרב המנונא סבא בנדפס מהדש דע"ע פוע"ב: (לח) ולהחיות. כן הגי' בדברי בלוש:

יפה שעה

השנה. ולכן אין אנו מניחין תפילין ביום השבת כי התפילין דזעיר אנפין ביום שבת קודש תפלה הם היולאים מלמד דלעם שבבר קדמה כניסתם בלילה וכנגדם אין לנו תפילין ולפי זה הלך בהרתבה בדברי רבינו ז"ל: (טו) כלל העולה מתכונת מורינו ורבינו זלה"ה הוא כי בחו"א יש שני מיני זווגים זווג להוליד נשמות וזווג לצורך חיות העולמות ובזו"ן אין בם כי אם זווג להוליד נשמות לבד וזווג זה להוליד נשמות נפסק בין בחו"א בין בזו"ן אבל זווג לחיות העולמות שבחו"א לא נפסק ועליה אמרו כי חו"ב לא מתפרשין לעלמין. וקבה לע"ד דהא גם בזו"ן מלינו לרבינו ז"ל שכתב שיש בהם זווג לחיות העולמות כמ"ש בשער סדר אבי"ע פ"ה וז"ל והענין כי אלא כל הב' זו"ן אינם רק להמשיך חיות ושבע אל היצירה והעשיה לבד לצורך עצמן ולא לצורך הולדה וזווג. ומזווג ה' דאצילות דזו"ן נמשך חיות אל היצירה ומזווג הב' נמשך חיות אל העשיה יע"ש. הרי חיות בזו"ן זווג דבחי' חיות העולמות וא"כ הדרא קושיא לדוכתא בחיות העולמות לבדו אמאי בחו"א לא הופסק זווג זה בחיותו ובזו"ן הופסק גם זווג לחיות. אמנם כבר מתורץ זאת בדברי רבינו ז"ל שכתב בשער חו"א פ"ה וז"ל ואמנם הזווג כדי ליתן חיות זה אינו נפסק לעולם מאו"א כדי שלא יתבטלו העולמות ח"ו אבל בזו"ן אפילו הזווג הזה מבטיל לפעמים וז"ש לא ידון רוחי באדם ר"ל לא ימשך רוח חיות העליון באדם שהוא ז"א כי אם ימשך זה לעולם יאריכו ימים ויהיו רשעים אך בראותם שהם מתים בקצרות שנים אז ע"ז יחזירו בתשובה יע"ש. נמצא כי גם זווג לחיות העולמות גם הוא נפסק לפעמים כדי שבני אדם לא יאריכו ימים רבים כדורות הראשונים:

היכל א

מן שבעה היכלות והוא היכל אדם קדמון ובהיכל זה יש שבעה שערים.

השער הראשון

דרוש עגולים ויושר ובו חמשה ענפים.

ענף א

(א) **בענין** חכלית הכוונה של בריאת העולמות נבאר עתה ב׳ חקירות שנתעסקו בהם המקובלים. החקירה הראשונה הוא מה שחקרו חכמים ראשונים ואחרונים לדעת סיבת בריאת העולמות לאיזה סיבה היתה ונמנו וגמרו וגזרו לומר כי סיבת הדבר היה לפי שהנה הוא יתברך מוכרח שיהיה שלם בכל פעולותיו וכוחותיו ובכל שמותיו של גדולה ומעלה וכבוד ואם לא היה מוציא פעולותיו וכוחותיו לידי פועל ומעשה לא היה כבי׳ נקרא שלם לא בפעולותיו ולא בשמותיו וכיונו כי השם הגדול שהוא בן ד׳ אותיות הוי״ה נקרא כן על הוראות הוויתו הנלחית וקיומו לעד היה הוה ויהיה (ב) טרם הבריאה ובזמן קיום הבריאה ואחרי התהפכו אל מה שהיה. ואם לא נברא העולמות וכל אשר בהם לא יוכל לראות אמיתת הוראת הוויתו יתברך הנלחית בעבר והוה ועתיד ולא יהיה נקרא בשם הוי״ה כנ״ל. וכן שם אדנו״ת נקרא כן על הוראת אדנות היות לו עבדים והיא אדון עליהם ואם לא היה לו נברא לא יוכל ליקרא בשם אדון ועד״ז בשאר שמות כולם וכן בענין הכנויים כגון רחום וחנון ארך אפים לא יקרא על שמם זולת בהיות נברא בעולם שיקראו לו ארך אפים וכיולא בזה בשאר הכינויים כולם. אמנם בהיות העולמות נברא״ש אז יצאו פעולותיו וכוחותיו יתברך לידי פועל ויהיה נקרא שלם בכל מיני פעולותיו וכחותיו וגם יהיה שלם בכל השמות וכינויים בלתי שום חסרון כלל ח״ו. וענין נעים זה נתבאר היטב בס״ה פ׳ פנחס דרנ״ז ע״ב וז״ל פקידה תליסר וכו׳ דא ק״ם ואית למנדע דאיהו אתקרי חכם בכל מיני חכמות ומבין בכל מיני תבונות וכו׳ (ג) אלא קודם דברא עלמא אתקרי בכל אילין דרגין ע״ם ברזין דהוו עתידין להברא״ות דאי לאו הויין ברזין בעלמא אמאי אתקרי רחום דיין אלא ע״ם ברזין דעתידין וכו׳ ובפ׳ בא דמ״ב וז״ל דאי לא אתפשט נהוריה על כל ברזין איך ישתמודעון ליה ואיך יתקיים מלא כל הארץ כבודו:

החקירה ב היא קרובה אל שאלת מה למעלה ומה למטה מה לפנים ומה לאחור במס׳ חגיגה פ׳ אין דורשין והנה להיות השאלה זו עמוקה מאד אשר כמעט מסתכן האדם בהעמיק הסתכלותו בחקירה זו. ועינינו כאשר הזכירו חז״ל במסכה הנ״ל כל המסתכל בד׳ דברים אלו ראוי לו שלא בא לעולם [מה למעלה מה למטה מה לפנים מה לאחור וכל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם]. וע״כ לא נוכל להרחיב ולהעמיק בחקירתם. אמנם נבאר בע״ה ראשי פרקים כמליץ מן הארכים בלתי הסתכלות בדברים העמוקים והמשכיל על דברינו אלה ימצא טוב טעם ודעת אם יבינהו. והנה ענין החקירה הזאת אשר שואלים למה בריאת עוה״ז היה בזמן שהיה ולא קודם או אח״כ. ולכן צריך שהדע את אשר נבאר בתיבורינו. והוא כי הנה נודע כי האור העליון למעלה למעלה עד אין קץ הנקרא א״ס שמו מוכיח עליו שאין בו שום תפיסה לא במחשבה ולא בהרהור כלל ועיקר. והוא מופשט ומובדל מכל מחשבות והוא קודם אל כל הנאצלים והנברא״ים והיצירים והנעשים ולא היה בו זמן התחלה ראשית כי תמיד הוא נמצא וקיים לעד ואין בו ראש וסוף כלל. והנה מן הא״ס נשתלשל אח״כ מציאות המאור הגדול הנקרא א״ק לכל הקדומים כמ״ש בענף ג׳. ואח״כ נשתלשלו ממנו האורות הנתלין בא״ק הנה הם אורות רבים היוצאים מתוכו ומאירין חולה לו. מהם תלויין ממוחו ומהם מגולגלתא ומהם מעיניו ומהם מאזניו ומהם מחוטמו ומהם מפיו ומהם ממצחו חולה לו ומהם סביבות גופו שהוא בחי׳ ז׳ תחתונים שלו ובסביבותיהם אורות רבים מאירים ונתלים בהם הנקרא עולם הנקודים ואח״כ נשתלשלו ממנו ד׳ עולמות אבי״ע הידועים ומפורסמים כנזכר בזוהר ובתיקונים. ואמנם מציאות א״ק הזה ומכ״ם שאר עולמות שתחתיו כנ״ל היה להם ראש וסוף והיה להם זמן התחלה הויתן ומציאותן משא״כ בא״ס הנ״ל. והנה מן העת וזמן אשר התחיל התפשטות והשתלשלות האורות והעולמות הנ״ל מאז התחיל הויות הנברא״ים כולם זה אח״ז עד שבא הדבר אל המציאות אשר הוא עתה וכפי סדר ההתפשטות וההשתלשלות כסדר הזמנים זה אח״ז כך נעשה ולא היה אפשר להקדים או לאחר בריאת עוה״ז כי כל עולם ועולם נברא אחר בריאת עולם שלמעלה ממנו וכל העולמות היו נברא״ים ומתפשטים ומשתלשלים והולכים זה תחת זה בזמנים שונים ומאוחרים זא״ז עד שהגיע זמן בריאת עוה״ז ואז נברא בזמן הראוי לו אחר בריאת העולמות העליונים אשר עליו ודי בזה כי לא נוכל להרחיב ולהעמיק ביאור זה הענין ככל הצורך ואיך (ד) וכמה ומתי:

ענף ב

בענין א״ס ב״ה. איך היה התחלת מציאות העולמות הנאצלים ממנו וגם חקירה גדולה ומחלוקת עצום נחלקו בו כל המקובלים כולם כי יש מי שכתב כי הי״ם הם כסדר י׳ מדריגות זו אח״ז וזו למטה מזו. ויש מי שכתב כי סדר עמידתן דרך קויים ימין ושמאל ואמצע והם ג״ם חז״ן זו ע״ג זו בקו ימין וג״ם בג״ה זו ע״ג זו בקו שמאל וד״ם כתי״ם זו ע״ג זו בקו האמצעי ורבים יחכמו ויאמרו כי הם בצורת גלגלים עגולים זה תוך זה וזה מקיף וסובב לזה. והנה מי שיסתכל בדברי רשב״י בס׳ הזוהר והתיקונים וכן בספר הבהיר (לר׳ נחוניא בן הקנה) ימצא בדבריהם מאמרים שונים ומחולפים נוטים לכאן ולכאן והמקובלים האחרונים (נבונו בזה) נלאו יותר לחקור [א] ולא יכלו כי קושיא גדולה וחזקה הולכת ומסערת

הגהות וביאורים (א) עיין בס״ק הקדמה ג׳ כ״י מדב״ש: (ב) עיין בס׳ דברי שלום ובס׳ אמת ליעקב (דכ״ג אות ס״ע) דהקבו בבלמת היה הוה רמוז באותיות הויה. אבל יהיה היכלא רמוז. ויונגו דבמו לעת״ל ביהיה זו״ן במדרגה רו״א שבם י״ה כך יקרו זו״ן. א״כ הרי רמוז היה הוה ויהיה ע״ם. (ולפמ״ש הגר״א ז״ל בספד״ל (נ״ב ד׳) בשיקר בם הויה הוא יהיה ע״ם אין כאן קושיא). אמנם העיקר בזה כמ״ש הגר״א בס״ד פ״א מ״ח או״נ ובכ״מ כי אותיות היה הוה ויהיה הם אותיות ג׳ הויות ובם הנ׳ הויות דמלך מלך ימלוך שהוא סוד שם י״ב (ה״ר שב״ת): (ג) אמר מאיר מלבון הזהר דקאמר אלא כו׳ בקודם בריאת עולם היה הקב״ה נקרא ג״כ הכם דיין רק בהיה בכח ע״ם העתיד אבל עתה הוא בפועל אחר שהשיל העולמות וז״ם בענף ב׳ לקמן בלימות פעולתו כי לא היה בכח לא בפועל ואין הדבר שלם אם לאינו ג״כ בפועל ע״כ: (ד) ר״ל כמה זמן היה בין מציאות עולם לעולם ומתי ר״ל מתי היה מציאות הראשון והתחלתו. כ״מ מכ״י הבכנוי:

השמש

[א] ולשב הסברא ומאמרי הזוהר החולקים זה על זה:

יעקב ליב מרעסטענער בעה״ק ירושלם תו״ו

ומסערת עליהם באמרם מאחר שהא״ס שוה בכל בחי׳ השוואה גמורה לא ילדק בו מעלה ומטה פנים ואחור כי כל הכינויים האלו מורים הם היות קלבה וגבול והתיס ומדה באור א״ס העליון ח״ו וכן מודע שאור א״ס מיקב ומיובר בעובי כל ספי׳ וספי׳ ומלגאו כל ספי׳ וספי׳ ואסחר לון מלבר לכל ספי׳ וספי׳ כמבאר בספר הזוהר פ׳ בהר בר״מ דק״ט וז״ל אנת נשמה לנשמה כו׳ וכפ׳ פנחס דרכ״ה ורכ״ו [ב] וכן בהקדמת התיקונים ד״ד וז״ל ולעילא על כלא עלה על כל העלות ליה אלהא עליה ולא תחותיה ולא לד׳ סטרי עלמא והוא ממלא כל עלמין ואסחר לון מכל סטרא כו׳. וא״כ מאחר שכל הי״ס קרובות בהם ואה אל הא״ס וכולם מקבלים ממנו אור בעצמו א״כ מה הפרש בין זה לזה ובמה תתעלה כל ספי׳ מחברתה כיון שמדרגות כולם שוים כנ״ל (מבו״ש ש״א ח״א פ״ד). והנה האמת הוא שאלו ואלו דברי אלהים חיים וכולם נכונים למבין ויסרים למולאי דעת אמנם ההפרש שבין ב׳ הסברות הנ״ל אם הם כסדרן י׳ מדרגות זו למעלה מזו אם הם בדרך קוים זה הענין יתבאר לקמן בעז״ה בענין עולם הנקודים איך קודם תיקונם היו כסדרן זה למעלה מזה אבל אחר התיקון היו כסברא האחרת והיו בלייר ג׳ קוים נכ״ל. ואמנם ההפרש שיש בין ב׳ הסברות אם הם בדרך קוים או בעגולים זה תוך זה נבאר בעז״ה בענף זה ושיש לבך בדברים שיתבארו עתה ומהם תשכיל כל מולא דבר כי ב׳ הסברות נכונות ואמיתיות כי ב׳ בחי׳ היו בענין הי״ס א׳ הוא בחי׳ היותם עגולים בלייר י׳ עגולים זה תוך זה ונם היה בהם בחי׳ אחרת והוא היותם י״ס ביושר דרך ג׳ קוים כמראה אדם בעל ראש וזרועות ושוקיים וגוף ורגלים כמו שהכתוב היטב כולו בענפים בעז״ה לקמן וזהו ביאורם:

דע כי טרם שנאצלו האצילים ונברלו הנברלים היה אור עליון פשוט ממלא כל המציאות ולא היה שום מקום פנוי בבחי׳ לאיר ריקני וחלל אלא הכל היה ממולא מן אור א״ס פשוט ההוא ולא היה לו בחי׳ ראש ולא בחי׳ סוף אלא הכל היה אור א׳ פשוט שוה בהשוואה א׳ והוא הנק׳ אור א״ס. וכאשר עלה ברצונו הפשוט לברוא העולמות ולהאציל הנאצלים להוציא לאור שלימות פעולותיו ושמותיו וכנוייו אשר זהה היה סיבה בריאת העולמות כמבואר אצלינו בענף הא׳ בחקירה הראשונה. והנה אז למלא את עצמו א״ס בנקודה האמצעית אשר בו באמצע (א) אורו ממש (ב) (אמר מאיר בערכינו אמר הרב זה וק״ל) (ג) ולמלא האור ההוא ונתרחק אל לדדי סביבות הנקודה האמצעית ואז נשאר מקום פנוי ואויר וחלל ריקני מנקודה האמצעית ממש כזה * והנה הצמצום הזה היה בהשוואה א׳ בסביבות הנקודה האמצעית ריקנית ההוא באופן שמקום החלל ההוא היה עגול מכל סביביתיו בהשוואה גמורה ולא היה בתמונת מרובע בעל זויות נלבת לפי שגם א״ס למלא עצמו בבחי׳ עגול בהשוואה א׳ מכל. לדדיה והסיבה היתה לפי שכיון שאור הא״ס שוה בהשוואה גמורה הוכרח גם כן שימלא עצמו בהשוואה א׳ מכל הלדדים ולא שימלא עצמו מצד א׳ יותר משאר הלדדים. וגידע בחכמת השיעור שאין תמונה כ״כ שוה כמו תמונת העיגול משא״כ בתמונת מרובע בעל

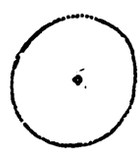

זויות נלבת בילטות וכן תמונת המשולש וכיולא בשאר התמונות וע״כ מוכרח הוא להיות לצמצום הא״ס בבחי׳ עיגול והסיבה הוא בעבור שהוא שוה בכל מידותיו כנ״ל. גם כפ׳ בא דמ״ב איתא מצא בעיגולא דא״ר ו׳ ועיין בפ׳ פקודי דרנ״ח דקאמר כי היכלות ומה שבהם הם עיגולים (ד). עוד יש סיבה אחרת והוא בעבור האצילים אשר עתיד להאצילם אחר כך בתוך המקום התחל ההוא הריק ופנוי כנ״ל. והענין הוא כי בהיות האצילים בתמונת העגולים הנה אז יהיו כולם קרובים ודבוקים בא״ס הסובב אותם בהשוואה א׳ גמורה והאור והשפע הנריך להם יקבלום מן א״ס מכל לדדיהם בשיקול א׳ משא״כ אם היו הנאצלים בבחי׳ מרובע או משולש וכיולא בשאר תמונות כי אז היה בהם זויות בולטות קרובות אל הא״ס יותר משאר לדדיהם ולא היה מקבלים אור א״ס בהשוואה אחת. ובסוף ענף ג׳ יתבאר טעם למה הולרך ענין הנמצוס הזה ומה ענינו. (**מ״ב** ענין הנמצוס הזה הוא לענות שרש הדינין כדי לתת מדת הדין אח״כ בעולמות וכח ההוא נקרא בולינא דקרדינותא כמו חטי קרדינותא) (ה) (ו):

והנה אחר הנמצוס הנ״ל אשר אז נשאר מקום החלל ואויר פנוי וריקני באמצע אור הא״ס ממש כנ״ל הנה כבר היה מקום שיוכלו להיות שם הנאצלים והנברלים ויצורים והנעשים ואז המשיך מן אור א״ס קו א׳ ישר מן האור (ז) העגול שלו מלמעלה למטה ומשתלשל ויורד תוך החלל ההוא כזה. ורחש העליון של הקו נמשך מן הא״ס עצמו וטוגע בו. אמנם סיום הקו הזה למטה בסופו אינו נוגע באור א״ס ודרך הקו הזה נמשך ונתפשט אור א״ס למטה. ובמקום החלל ההוא האציל וברא ויצר ועשה כל העולמות כולם וקו זה כעין לגור דק א׳ אשר בו מתפשט ונמשך מימי אור העליון של א״ס אל העולמות אשר במקום האור והחלל ההוא. ונבאר עתה קצת ענין חקירת המקובלים לדעת איך יש ראש תוך סוף בספירות הנ״ל. אמנם בהיות כי הקו ההוא ראשו ניגע באור א״ס מצד העליון וסופו אינו נמשך למטה עד מקום אור הא״ס הסובב תחת העולמות ואינו דבוק בו לכן אז ילדק בו ראש וסוף כי אם דרך ב׳ הקצוות היה מקבל שפע הא״ס היו ב׳ הקצוות בחי׳ ראשים שוים זה לזה ולא היה אז בחי׳ מעלה ומטה. וכן אם היה הא״ס נמשך מכל סביבות לדדי המקום החלל ההוא לא היה לא מעלה ולא מטה לא פנים ולא אחור לא מזרח ולא מערב ולפון ודרום אך בהיות אור א״ס נמשך דרך קו א׳ ולינור דק בלבד ילדק בו מעלה (ח) ומטה פנים ואחור מזרח ומערב

וכמ״ש בע״ה בענף זה בכלל דבריו:

והנה בהיות אור הא״ס נמשך בבחי׳ קו ישר תוך החלל הנ״ל לא נמשך ונתפשט תכף עד למטה. אמנם היה מתפשט לאט לאט ר״ל כי בתחלה התחיל קו האור להתפשט ושם תכף בהתחלת התפשטותו בסוד קו נתפשט ונמשך ונעשה כעין גלגל א׳ עגול מסביב (ט) והעגול הזה היה בלתי דבוק עם אור הא״ס הסובב עליו נוכל לדדיו שאם יתדבק בו יתחזור הדבר לכמות שהיה ויהיה מתבטל באור א״ס ולא יהראה כאו כלל ויהיה הכל אור א״ס לבד כבראשונה לכן העיגול הזה סמוך

הגהות וביאורים (א) הנמ״ז דייק אורו לאשוקי עצמותו והוא כדרך הנשמה שאינה ממוקת מקום רק אורה מתפשטת בכל הגוף להחיותו כך כל הדברים האלו הם באור המתפשט מעצמותו ע״כ: (ב) עיין זמה במבו״ש (ד״ל ב׳) ושיין דב״ש (דב״ד סוע״ב): (ג) וגזה מהורן מה שהקשו איך בכלהי נעל תכלית שייך לומר אמצעי הלא בכ״מ שים אמצע יש ראש וסוף ע׳ אמת ליעקב (דפ״ב ד׳) וכפ׳ דברי בלעם ועיין מבו״ש ש״א ח״א פ״ח בהגבות מהר״ל זמה ז״ל: (ד) וגם כל הנברהים הם בבחי׳ עיגולים ואפילו הרשבים וכל מן אילן ופירות הכל עגול לבנת ההלל שהוא עגול מכ״ו מורכב״ך: (ה) וכתב מוהרה״ו בפ״ב כפ׳ כ״ו של הש״ש וז״ל ונלע״ד עם הנ״ל בפ״ח כי הנקודה האמצעי שהוא בורם העלם הדין נכלר שם במקומו. ולור בחסד נכחלן ונתלמם אל הלדדים. והנקודה האמצעית היא נשארת בבחי׳ אור שאינו נתפס כמודע כי גם כאור נבראן הוא. והוא ממש ואינו נפרד מלהי יה׳ ואז כיוהה יחידה בלי הסד אז נתנשמו שם הכלים ונתהוו ונתא״כ חזר האור התחד לתוכם ונעשה בחי׳ א״ק ושאר העולמות ע״כ: (ו) ונלע״ד כי נקודה האמצעית של הא״ס שם היה בחי׳ שוש הדין שנתנלה אח״כ למטה ומתנו נעשה המקום שהוא דוממת הכלי ומתה שסובב על הנקודה הנזכר נמשכו היצוניות העולמות ומביותר סובב נמשך פנימיות ודי בזה שלא נהעת והאחר שאל התבוב כי שם בנקודה הנזכר היה גלוי דין ה״ו: (ז) הבליון עיין דבני אלוס דכ״ד ע״ד: (ח) עיין מ״ש הרב זמה ז״ל במ״ש ש״א ה״ל ד״ה בעולם האצי׳ וכו׳: (ט) כי מצא שם בחי׳ עיגולים מבר״ויו בשאר בהלל ולכן נמשך גם הוא בסוד עיגולים בהתחלה כדי להיותם. ע״ש מפר״י מהשמ״ש:

השמש

[ב] וז״ל איהו סובב על כל עלמין ולית סובב לון מכל סיטרא עילא ותתא ולד׳ סיטרין בר מינה:

ממוך אל עיגול הא״ס ובלתי מתדבק בו. וכל עיקר התקשרות ודביקות העגול הגאלל ההוא עם א״ס המאציל הוא ע״י הקו ההוא הנ״ל אשר דרך בו ירד ונמשך אור מן א״ס ומשפיע בעיגול ההוא והא״ס סובב ומקיף עליו מכל לדדיו כי גם הוא בבחי׳ עגול סביב עליו ורחוק ממנו כנ״ל כי הוא מוכרח שהא״ס בגאללים תהיה דרך קו ההוא לבד. כי אם היה האור נמשך להם דרך גם מכל סביבותיהם היו הגאללים בבחינת המאציל עצמו בלתי גבול וקצבה ולא עוד אלא אפי׳ גם הקו ההוא דק מאד ולא בהתרחבות גדול כדי שיהיה האור הנמשך אל הגאללים במדה וקצבה אשר לסיבה זו נקרא הגאללים י׳ מדות וי״ס להורות שיש להם מדה וקצבה ומספר קצוב משא״כ בא״ס וכמ״ש בס״ה פ׳ פנחס פקודא תליסר דא ק״ם כו׳ אבל דלא אית ליה מדה ולא שם ידיע כגוונא דספירן כו׳. דכל ספי׳ אית לה שם ידיע ומדה וגבול ותחיס ובחיות הקו דק ימשיך להם שפע כדי לרכס בלבד בערך היותם גאללים ולא יותר מדאי בערך היותם מאצילים. והנה העגול הזה הראשון היותר דבוק עם הא״ס הוא הנקרא כתר דא״ק ואחר כך נתפשט עוד הקו הזה ונמשך מעט וחזר להתעגל ונעשה עגול ב׳ תוך עיגול הא׳ וזה נק׳ עיגול החכמה דא״ק. עוד מתפשט יותר למטה וחזר להתעגל ונעשה עיגול ג׳ תוך העיגול הב׳ ונק׳ עיגול בינה דא״ק ועד״ז היה הולך ומתפשט ומתעגל עד עגול י׳ הנק׳ עיגול מלכות דא״ק (א) הרי נתבאר ענין הי״ס שנאצלו בסוד י׳ עיגולים זה תוך זה וכ״ז הוא בחי׳ עשר ספירות הכוללות דרך סתם כל בחי׳ העולמות כולם. אמנם מבואר ופשוט הוא שכמה מיני עולמות נאצלו ונברא׳ ונילרו ונעשו אלף אלפים ורבוא רבואות וכולם כא׳ הם תוך המקום החלל הנ״ל ואין דבר חולה לו. והנה כל עולם ועולם יש בו י״ס פרטית וכל ספי׳ וספי׳ פרטית שבכל עולם ועולם כלול מי׳ ספי׳ פרטי פרטית וכולם הם בצורת עיגולים זה תוך זה וזה לפנים מזה עד אין קץ ומספר וכולם כגלגלי גלגלים זה תוך זה ע״ד הטונגא הגלגלים כנזכר בספרי תוכניים. והנה הבחי׳ המתברת כל העיגולים יחד הוא ענין קו הדק הזה המתפשט מן הא״ס ומשובר ויורד ונמשך מעיגול אל עיגול עד סיום תכלית כולם כנ״ל ודרך הקו הזה נמשך האור והשפע הארוך לכל א׳ וא׳ מהם והרי נתבאר בחי׳ העיגולים של הי״ס:

ועתה נבאר בחי׳ הב׳ שיש בי״ס הלא הוא בחי׳ אור היושר כדמיון ג׳ קיים בצורת אדם העליון. והנה דרך הקו הנ״ל המתפשט מלמעלה למטה אשר ממנו מתפשטים העיגולים הנ״ל גם הקו ההוא מתפשט ביושר מלמעלה למטה מראש גג העליון של עיגול העליון מכולם עד למטה מתחתית סיום כל העיגולים ממש מלמעלה למטה כלול מי״ם בסוד אדם ישר בעל קומה זקופה כלול מהמ״ח חברים מלטיירים בציור ג׳ קיים ימין ושמאל ואמצע כלול מי״ם בכללות וכל ספי׳ וספי׳ מהם נפרטת לי״ם עד אין קץ ע״ד הנ״ל בענין הי״ם שהם בדרך העיגולים. והנה בחי׳ זאת הב׳ נקרא אלם אלהים ועליה רמז הכתוב בהומרו ויברא אלהים את האדם (ב) בצלמו בצלם אלהים וכמעט כל ס׳ הזוהר והתיקונים רוב דבריהם כולם מתעסקים בבחי׳ ב׳ (ג) הזאת בלבד כמ״ש היטב במ״א והרי בזה יתקיימו ב׳ הסברות הנ״ל כי יש ב׳ בחי׳ דרך עיגולים ודרך קיים ושתיהם כא׳ טובים דברי אלהים חיים. ובזה יתישבו לך כמה מאמרים הנראים כחלוקים זה עם זה בענין סדר ומלב הי״ם. גם יתבאר לך החקירה הנ״ל איך יהיה ראש וסוף מעלה ומטה בענין הי״ם והנה הוא מבואר בכל ב׳ בחי׳ אלו. הא׳ בחי׳ הי״ם בציור עגולים זה תוך זה וזו פשוט הוא שעיגול הסובב על כולם שהוא גלגל הכתר הנה הוא דבוק עם הא״ם יותר מכולם ולכן משובח. אמנם גלגל הב׳ הנקרא חכמה יש הפסק בינו ובין הא״ם. והוא גלגל הכתר לכן מעלתו למטה ממעלת הכתר. וכן גלגל הבינה הוא רחוק מן הא״ם שיעור ב׳ עיגולים ומעלתו למטה ממעלת החכמה ועד״ז כל עיגול ועיגול מכל העולמות כולם אשר בתוך החלל כל הקרוב אל אור א״ם יותר מחבירו הוא עליון מאד ומשובח מחבירו עד שנמצא כי העה״ז האדליי התומרי הוא נקודה האמצעי תיכונה תוך כל העיגולים כולם בתוך כל המקום החלל ואויר הפנוי הנ״ל וגם הוא מרוחק מן הא״ם הרחקה גמורה יותר מכל העולמות כולם וע״כ הוא כ״כ גשמי ותומרי בתכלית הגשמיות עם היותו נקודה אמצעית בתוך כל העיגולים והכן זה סיבה. ועוד יש סיבה ב׳ היא קרובה אל הנ״ל כי הנה נתבאר איך הקו הנמשך מן הא״ם היה מתפשט ותח״כ מתעגל ומתפשט יותר למטה ומתעגל עד סיום תכלית כל העיגולים ועיגול המתהוה ראשון במקום ראשית הקו הנה הוא מעולה ומשובח מכל העיגולים אשר תחתיו כי הנה הוא נמשך מראש הקו. ועוד כי הנה הוא מקבל האורה בסיומו במקום גבוה יותר מכולם. וזה העיגול העליון שבכולם יהיה נק׳ מעלה והעיגול היותר פנימי הוא אמצעי והיכון שבכולם אשר הוא תחתון שבכולם אשר הוא מקבל האור מתחתית הקו ההוא יהיה נק׳ מטה. ובענף ג׳ בענין יו״ד עיגולים דעולם הנקודים יתבאר איך גם בחי׳ י״ם של העיגולים יש בהם בחי׳ קוים ממש (ד) עם היותם עיגולים מלבד בחי׳ הי״ם של היושר הנעשה בציור מראה אדם ע״ש ושם תכלית דרוש העיגולים ושם יתבאר לך איך גם בי״ם העיגולים ילדק בהם ימין ושמאל ואמצע עם היותן כדמיון עיגולים זה תוך זה (ה). והנה גם בבחי׳ ב׳ של יושר שהיא בציור אדם ילדק שם מעלה ומטה פנים ואחור כי פשוט הוא שהקרוב אל ראשית הקו יהיה ראש ושלמטה ממנו יהיה גוף ושלמטה ממנו יהיה רגלים וכיולא בשאר פרטי פרטות. ובענף ג׳ יתבאר ג״כ בענין יו״ד עיגולים דא״ק ע״ש. והנה ענין זה שנתבאר בענף זה איך כל העולמות הם בבחי׳ עיגולים זה תוך זה כגלגלי בצלים והוא בחי׳ א׳ נרמז בזוהר בהרבה מקומות ובפרט בפרשת ויקרא ד״ט ויו״ד איך אפילו הרקיעים והארצות כגלגלי בצלים זה תוך זה ע״ש וכן בפרשת בראשית די״ט וז״ל כולא אצטריך קוב״ה למברי עלמא בהו ולאתתקנא עלמא בהו וכלא מוחא לגאו וכמה קליפין חפיין למוחא וכל עלמא כגוונא כו׳ כולא איהו דא לגו מן דא ודא לגו מן דא כו׳ והרי מוכרח איך כל העולמות זה סובב לזה וזה סובב לזה. ואע״פ שמשם נראה להיפך שהיותר פנימית הוא מות והחופף עליו הוא הקליפה הגדולה ממנו עכ״ז אם תפקח עיני שכלך תבין ותראה כי מאמר זה מדבר בערכנו אנחנו ביכני הרן התחתונה אשר היותר קרוב אליו הוא הנק׳ קליפה הסובבת בערכנו אל המות אשר לפנים ממנו והוא גלגל הסובב עליו ואח״כ עוד גלגל אחר היותר פנימי ממנו בערכנו והוא המות אל הגלגל האחר וכן עד״ז עד אשר נמצא כי הא״ם לבנים מכל הגאללים והוא מות פנימי לכולם וכל הגאללים קליפין ולבושין אליו והגלגל היותר קרוב אליו הוא החיצון שבכולם ונק׳ קליפה על כולם. האמנם בבחי׳ העולמות בעצמם אינו כך אלא הפנימי שבכולם הוא הקליפה והסובב על כולם הוא המות. (ו) גם במאמר זה יובן הבחי׳ הב׳ הנק׳ ציור אדם ביושר שכולל כמה עולמות כמו בס״ה פ׳ תולדות דף קל״ד וכמה דב״ג איהו אתפלג לכמה שיפין וכולהו קיימין דרגין על דרגין מתתקנין אילין על אילין וכולהו הד גופא ה״ג עלמא

ובענף

הגהות וביאורים (א) עיין גם׳ בתן שבון דהכיא בשם דברי שלום דשורר העיגולים היה מלמעלה למעלה בהתלה נעשה כלי עיגול המל׳ דעשיה. ותח״ל בלתחנונה עיגול א״ק. והוא דהכל היה ממולא מא״ם וכשעלה ברצונו להאציל למלא עצמו בנקודה אמצעית. וסיה מלמלא בהכנואה מכל הכיכיו והלמנוס הוא כנגדם לעכוה הכלים. ומ״ם כאן בהתלת ההפשטותו נמשך ונעשה כמין גלגל עגול סביב סיומו בבחי׳ תו״ם ואור מקיף כי כבר מצא שם עיגולים בהתלה ופתח הוא כדי להחיותם מכל: (ב) עיין ס׳ הקדמות הקדמה ד׳ פ״ם בזוה: (ג) קול הרמ״ז העשם הוא שכל עיקר כוונתנו בהורה ובמצות הוא להמבין הבפע ממדרגה לחדרגה. והוא הלור הנמשך ביושר ולכן ההורה בנויה מהרי״ג מצות כנגד הרי״ג אברי באדם שהוא מסוד היושר ולכם אלקים (כ״ו): (ד) עיין לקמן בער בהיקון ס״ד בכפב ח״ל ונדע כי אין קוין אלא ביושר ולכן ההורה בנויה מהרי״ג מצות כנגד הרי״ג אברי באדם שהוא מסוד היושר ולכם אלקים (כ״ו): (ד) עיין לקמן בער בהיקון ס״ד בכפב ח״ל ונדע כי אין קוין אלא ביושר ולכן ההורה בנויה מהרי״ג מצות כנגד הרי״ג אברי באדם שהוא מסוד היושר ולכם אלקים (כ״ו): (ה) לא נתבאר זה ועיין בער פ״ב פ״ג ובמנו״ם בע״ב ח״ג פ״ד ועיין בבער יו״ד סוף פ״ד בבתב לאין קוין אלא ביושר: (ו) מ״ש ד״ה כ״ז בלשון הנכתבי אוהו מעבר הקדמות ומהיכת אבל עד הינת שמנו הנוגא בספרי דפוס הינו שם וק״ל:

ובענף ד׳ נבאר איך כל הבחי׳ מלבושין בליר האדם והם דא״א לנו מן דא״א ודא״א לנו מן דא״א עתיק לנו מן א״א וא״א לנו מן אבא ואמא ואו״א לנו וכו׳ ע״ס כל המדרגות וכם יוכן היעב כפי [נ״א בחי׳] היוחן דא״א לנו מן דא״א דא״א מיחא ודא״א קליפה ע״ם היעב הרי נתבאר ענין ב׳ בחי׳ שים בי״ס א׳ בחי׳ עינולים וא׳ בחי׳ יושר כמראה אדם :

מהדורא תנינא הקדמה אחת כוללת מן (א) הא״ס עד הזעיר אנפין. דע כי תחלת הכל היה כל המלואות אור פשוט ונקרא אור א״ס ב״ה ולא היה שום חלל ושום אויר פנוי אלא הכל היה אור א״ס וכשעלה ברצונו להאציל הנאצלים ולברוא הנבראים לסיבה נודעת וה״ א ליקרא רחוס וחנון וכיולא אלה אין בשולם מי שיקבל ההנוי ממנו איך יקרא רחוס וכן עד״ז באר הכתוב הנה נמצא עצמו באמצע האור אלו בנקודת המרכז האמצעי אל הסביבות והצדדים ונשאר חלל בנתיים. וזה היה נמצום א׳ של המאציל העליון וזה המקום חלל ענול בשום מכל לדדין עד שנמצא שולם האצילות וכל העולמות נתונים תוך ענול זה ואור א״ס מקיפו בשוה. והנה כאשר נמצם עצמו אז דרך נד א׳ מן החלל המשיך דרך קו א׳ ישר דק כעין נצור אור א׳ הנמשך מן הא״ס אל תוך החלל וממלא אותו אבל נשאר מקום פנוי בין האור שבתוך החלל ובין אור הא״ס המקיף את החלל (ב) שאל״כ יחז״ר הדבר לכמות שהיה ותחזור ותתחבר האור הזה שבתוך החלל עם הא״ס כבראשונה יחד וע״כ לא נתפשט ונמשך האור רחב אל תוך החלל רק דרך קו א׳ דק לבד ודרך קו הזה נמשך ויורד אור א״ס אל תוך החלל הענול שהוא הנאצל ועי״כ מתדבק המאציל בנאצל יחד. ולא עוד אלא אע״פ שכל האצילות ענול וא״ס מקיפו מכל לדדיו בשוה עכ״ז אותו המקום הנשאר דבוק בו ממש ונמשך ממנו ראש הקו הזה נק׳ ראש האצילות העליונה וכל מה שנמשך ונתפשט למטה נקרא תחתית האצילות ועי״כ נמצא שים בחי׳ מעלה ומטה באצילות דאל״כ לא היה בחי׳ ראש ורגלים מעלה ומטה באצילות. והנה האור הזה המתפשט תוך החלל הזה הנה הוא נחלק לב׳ בחי׳ הא׳ הוא שכל האורות שבתוך החלל הזה מוכרח הוא שיהיה בבחי׳ עגולים אלו תוך אלו. והמשל בזה אור ספירת הכתר עיגול א׳ ובתוך עגול זה עגול חכמה וכיולא בזה עד תשלום י׳ עגולים שהם י״ס דא״ק ואח״כ י׳ עגולים אחרים והם י״ס דעתיק ואח״כ בתוכם י׳ עגולים אחרים והם י״ס דא״א ואח״כ בתוכן י׳ עגולים אחרים והם י״ס דאבא אלו תוך אלו עד סוף כל פרטי אצילות וכל עגול מאלו יש אור מקיף אליו כמוהו ג״כ עגול אחר כמוהו נמצא שים אור פנימי ואור מקיף וכולם בבחי׳ עגולים. והבחי׳ הב׳ הוא כי הנה באמצע כל האצילות הענול הזה מתפשט דרך קו ישר בחי׳ אור דוגמת הענול ממש רק שהוא ביושר ויש בו בחי׳ א״ א ואו״א וזו״ן וכולם ביושר ולבחי׳ זו קראו בתורה את האדם בצלמו בצלם אלהים כמ״ש ויברא אלהים את האדם בצלמו וגו׳ כי הוא קו ישר ומתפשט בדרך קוים וכמעט כל ס״ה ותיקונים הינם מדברים אלא בזה היושר כמ״ש בע״ה :

ודע כי יש בזה האצילות מיני עולמות לאין קץ ואין עתה ביאורם אבל נתחיל עתה לבאר עוד פרט אחד הכולל כל מציאות החלל הזה וממנו מתפשטים כל העולמות כמ״ש בע״ה והוא בחי׳ מציאות א״ק לכל הקדומים הנז׳ בס׳ הזוהר ותיקונים ואחריו נמשך סדר כל המדרגות כולם. דע כי בזה החלל נאצל א״ק לכל הקדומים ויש בו מציאות י״ס והם ממלאין כל החלל הזה אמנם בתחלה יצאו י״ס דרך ענול אלו תוך אלו ואח״כ בתוך העיגולים נמשך דרך יושר כליור אדם א׳ באורך כל הענול ס הנ״ל בליר הזה ואין אנו עסוקים כלל בבחי׳ עגולים רק בבחי׳ יושר לבד ולקמן אבאר בע״ה עוד מציאות הענולים והיושר מה שייכם. והנה ע״י הצמצום הזה הנ״ל אבר נעשה האדם הנ״ל היה בו בחי׳ עצמות וכלים כי לצמצום האור נורם מציאות הוויות הכלים כמ״ש לקמן בע״ה ואין לנו רשות לדבר יותר במקום נביה כזה והמשכיל יכין ראשית דבר מראחריתו כמ״ש בע״ה בדרושים אחרים הבאים לפנינו. ואמנם א״ כי כלי ממש אלא שבערך האור שבתוכו נק׳ כלי. אמנם הוא זך וברור בתכלית הזכוך והדקות והברורות. והנה הא״ק היה מבדיל מן הקלה אל הקלה מן הקלה העליון עד קלה התחתון (פי׳ ולא עד בכלל) בכל חלל האצילות הנ״ל וזה האדם בכללן כל העולמות כמ״ש בע״ה אבל בבחי׳ פנימית ועצמותו של אדם זה אין אנו רשות לדבר בו ולהתעסק כלל. אמנם נתעסק ונדבר במה שנאצל ממנו והוא כי הנה להיות אור א״ס גדול מאד לכן לא היו יכולין לקבל אם לא בהצמצות הא״ק הזה ואפי׳ מזה הא״ק לא היו יכולין לקבלו אם לא אחר יציאת האור חולה לו דרך הנקבים והחלונות בכנו שהם אוזן חוטם פה עינים כמ״ש בע״ה (ג) :

ענף ג

מ״ק עוד לריכים אנו להודיעך בענין אנו הב׳ בחי׳ שהם עגולים והיושר בליור אדם. כי הנה יש באדם התחתון ה׳ בחי׳ אורות (שהם הנרנח״י) והם (ה׳ מעלות) זו למעלה מזו והם סוד ה״פ ברכי נפשי את ה׳ כמ״ז במסכת ברכות פ״ק שהם כנגד ה׳ בחי׳ שים לנשמה והם נרנח״י שהם ה׳ מדרגות זו למעלה מזו כמ״ש במ״א בענין אורות הפה דא״ק הנק׳ עקודים ע״ש. והנה בחי׳ הי״ס דענולים כולם יש בהם כל הבחי׳ הנ״ל שהם אורות וכלים והאור נחלק לאו״פ ואו״מ והכלי נחלק לחיצוניות ופנימיות וכן בחי׳ י״ס דיושר הנ״ל אור אדם יש בו כל הבחי׳ האלו בעצמם ג״כ. אמנם החילוק שים בין הענולים לליושר הוא כי י״ס דענולים הם בחי׳ האור הנק׳ נפש ויש בהם אור פנימי ואו״מ פנימי וחיל״ן שים לה בחי׳ י״ס של כלים ובכל כלי מהם יש בו פנימיות וחיצוניות וגם יש י״ס של אורות לכל איר יש בו או״פ ואו״מ אבל הי״ס דיושר הם בחי׳ האור הנק׳ רוח שהוא מדרגה גבוה על מדרגת הנפש כנודע גם הם כלולים מאו״פ ואו״מ. גם יש להם י״ס דכלים ובכל כלי מהם יש בו פנימות וחיצוניות ופשיטא הוא שבחי׳ הנפש נאצלה תחלה ואח״כ נאצל הרוח שהוא מדרגה יותר עליונה כנודע באדם התחתון שבתחלה קונה נפש ואח״כ זכה יתיר יהבין ליה רוח כנז׳ בזיהר מספרים דל״ד וז״ל ת״ח ב״נ כד איתיליד יהבין ליה נפש (ד) וכו׳ וכן היה באדם העליון שבתחלה נאצלו ונתגלו בחינת הענולים שהם בחי׳ מדרגות הנפש והכלים שלהם ואח״כ נאצלו בחי׳ ב׳ דיושר בלור אדם שהם מדרגות רוח והכלים שלהם כנודע כי הרוח נק׳ אדם והבן זה מאד. ודבר זה היה בכל העולמות כולם כי בכל בחי׳ ובחי׳ מהם בחי׳ נאצל הי״ס שלהם בבחי׳ הענולים של הבחי׳ ההוא ואח״כ נאצלו הי״ס דיושר של הבחי׳ ההיא. אמנם ההפרש בין הכלים של הנפש והכלים של הרוח כבר נודע כי אבר הכבד הוא משכן להאור הנק׳ נפש וסימן לדבר כי הדם שהוא כבד שנצלה דם הוא הנפש ואבר הלב משכן

צמוח היינו כי התחלה נאצלו הענולים ובעת אצילותם ממש עלו הי״ס דיושר שהרי היושר הוא תוך הענולים כנראה בליור והכל נעשה בזמן א׳ דהיינו שבתחיל הענול מלד א׳ וקידם שנאצלם הענול נעשה היושר וכן נעשה בכל ענול וענול :

הגהות וביאורים (א) תחילת האורות היינו : (ב) שנתצמצם אל הצדדין שבקו לאמצע לינו מוצע ג״כ : (ג) כבער ענה״ל ד״ה ונבאר עתה : (ד) עיין בשער מלאכי רבבי״ הנדפס מהדש דף ב׳ ע״א בפרשה זו שבתב וז״ל אמנם לריך שתדע כי אין זה אלא בנשמות הדבות שבדיין לא נתגלגלו כלל ולכן הוא הולכת ונופפת בסדר סמדרגות נפש ואח״כ רוח ואח״כ נשמה ואינו אלוי בענין הבנים רק בזכות בלבד. אמנם מי שבא מגולגלת מבחי׳ נפש אינו יכול ליקם עוד כל ימיו אלא הרוח וכשיעות אחר שנשלם הנפש יהויר ויתגלגל לתקן הרוח וכן בענין הנשמה בשער הגלגולים הנדפס מהדש ד״ג ע״א וד״ע ע״ב שעם כי בתרבנו בזה וע״ש עכ״ל (ועיין בשער מ״ן ומ״ד הוף דרוש ד׳) :

מסכן לרוח ואבר המות מסכן להאור הנקרא נשמה ואין זה מקום ביאור לדברים אלו. והנה עם הקדמה שהקדמנו לך בענף זה יתבאר כ״א וא׳ במקומו הראוי לו באורך ובפרטות. הכלל עולה כי התחלת האל״ף בזה האופן הנז׳ כי תחלה נאצלו י״ס בבחי׳ ענולים והם י׳ כלים ובכל כלי מהם יש בו פנימיות וחילון ובתוך כי׳ כלים אלו נתלבשו י״ס עלמות האורות הנק׳ נפש. ועוד יש י׳ אורות מקיפים על הכלים מבחוץ וגם הם בחינת נפש אלא שנקרא אורות מקיפים מבחוץ והאחרים נקראים אורות פנימית והכל הוא בבחי׳ ענולים כי אור פנימי הוא בעין גלגל והוא מתלבש תוך כלי א׳ מעוגל גם הוא ועל הכלי הזה יש אור מקיף עליו בעיגול כדמיון הגלגל סביב לו. וכל הי״ס דענולים הם עד״ז כת יצת הגלגלים והרקיעים הנק׳ איפנים והם הרקיעים שעליו בעוה״ז הספל ואח כ נאצלו י״ס בבחינת יושר כמראה אדם והם יותר מעולים במעלה מן הענולים כי הם בחי׳ רוח והם י׳ כלים בליור אדם א׳ כולל כל י׳ כלים ובכל כלי מהם יש בו פנימיות וחילוניות ובתוך הכלים האלה מתלבשים י״ס בבחי׳ העלמות אורות הנק׳ רוח ועוד יש י׳ אורות אחרים המקיפים על הכלים מבחוץ וגם הם מבחי׳ רוח והכל הוא בדרך יושר עצוי כמראה אדם הנ״ל ועד״ז בכל העולמות הנאצלים והנברואים והיצורים והנעשים אשר נתקנו תוך המקום החלל והאויר הפנוי כנ״ל כי במקום הזה נתהוו כל העולמות כולם אין דבר חוצה לו ואור א״ס מקיף וסובב עליהם ומאיר לכל העולמות אשר בתוך המקום הזה מכל לדדיהם בהשויאה א׳. מלבד מה שמאיר בהם עיקר האורה האמיתית גדולה וממשית דרך קו המתפשט ממנו ונמשך בתוך כל העולמות האלו כנ״ל וכל עולם ועולם מהם וכל פרט ופרט שבכל עולם ועולם יש בו ב׳ בחי׳ כנ״ל שהם הענולים והיושר. והענולים הם בבחי׳ א כי המעולה מחבירו סובב ומקיף על חבירו והענולים היותר פנימים תוכניים מכולם הם היותר גרועים מכולם הלא המה הרקיעים והגלגלים הסובבים על עולם הספל שהם נתונים תוך כל הענולים באמצע כולם אבל היושר הוא להפך כי היותר פנימי הוא עליון ומעולה מכולם וחילון שבכולם הוא יותר גרוע מכולם ויושר זה מלבים לזה וזה לזה עד שהגרוע שבכולם הוא מלבים לכולם והבן כל זה היטב. והנה אחר שהלכנו לך הקדמות הנ״ל הוכל להבין עתה ענין סיבת אורך המלוס האשר למלס א״ס א״ע בהתלעות האור שלו להניח מקום הלל וריק כנ״ל בענף ב׳. והענין הוא כדי לעשות בת׳ כלים כי ע״י למלוס האור ומעוטו יש אפשרות אל הכלי להתהוות ולהתגלות ובהתרבות האור יתבטל הכלי ממעוטו כחו לקבל האור הרב והגדול כמ״ש בענין ז׳ מלכי אדום והם הנקרא עולם הנקודים איך מלכו ומתו ע״ש היטב איך היה בחי׳ בריאת והויות הכלים כי בתחלה צריך למלוס האור ומעוטו ועי״כ יתגלה הויות הכלי ואחר שכבר נתגלה ונתהוה אז חזר האור להמשך בו ויכול הכלי להתקיים ולא ליבטל. וכן היה כאן כי למלס בראשונה את האור ונתהוו הכלים ואח״כ חזר והמשיך הקו ההוא להאיר בהם. ובזה יתבאר טעם למה א״ס למלס עצמו וסילק האור הרב ההוא מן המקום ההוא לגמרי ואח״כ החזירו במדה ובמשקל דרך הקו ההוא והיה יכול להניח אותו בחי׳ הקו ההוא במקומו ויסלק שאר האור הגדול בלבד כיון שהוא עתיד להחזירו אבל הטעם היה לסיבה הנ״ל כי לא יכלו להתהוות הכלים עד שיסתלק האור לגמרי ואחר שנתהוו הכלים חזר והמשיך האור (דרך הקו) במדה ובמשקל כפי שיעור המספיק להם להאירם להחיותן באופן שיוכלו לסבול ויתקיימו ולא יתבטלו ודי בזה:

ענף ד

אחר שבתבנו בענפים הקודמים לזה בדרך קצרה ודרך כלל ענין הי״ס בכל מקום שהם איך יש בהם כמה וכמה בחי׳ נדבר בענף זה בקיצור ג״כ בחי׳ מדרגות העולמות אשר נברא תוך מקום החלל הריקני הנ״ל שאין דבר חוצה לו מן המקום הזה וכל העולמות כולם הם תוך המקום הזה. ואל יעלה בדעתך כי הי״ס הנקרא אצילו בס״ה י״ס דאצילות אל תטעה לחשוב שהם יותר רחשונים וגבוהים מכל מה שנאצלו כי כמה עולמות קדמו עליהם ולרוב העלמם לא שלחו בהם יד להזכירם בס״ה אלא ברמז נפלא כאשר עינך לעיכא יביטו ג׳ מאמרים מס׳ התיקונים בענין א״ק לכל הקדומים כמ״ש בע״ה בענף זה. וכאשר כתוב בס״ה פ׳ בראשית דכ״ג וגם בתיקונים דקל״ד וז״ל ת״ח כמה עולמות אינון סתימין דאינון מתלבשין ומתרכבין בספירתין כו׳ וגם מאמר א׳ הובא בפ׳ נח דס״ה גם בפ׳ פקודי דרכ״ו ע״ח ודף רס״ח ע״ב וז״ל אר״ש אמינת ידי בלו לעילא כו׳ ומרזא דמחשבה עילאה ולתתא (א) כולהו איקרו א״ס כו׳ ואם תשים עיני שכלך לדייק היטב כל המלות המיותרות והכפולים והרמזים הנרמזים אל המבין במאמרים הנ״ל תפלא ותשתומם בראותך כמה מדרגות על מדרגות אין קץ ומספר קרוב להי״ס הנקרא אצילו בשם י״ס האצילות והמעיין בחיבוריני זה אם יזכה ידע ויבין ויעמוד על מתכונתם וכמ״ש בענף זה בסוף:

והנה הגאונים ז״ל הסתירום במתק לשונם וקראום עשר לחלאות בל [נבי] כתר עליון וכיוצא בדברים אלו ועם היות כי אין קצבה אל העולמות שבמקום הזה כי הם אלפים ורבבות עכ״ז נבאר קצת מה שיש בידינו יכולת לבאר במקום הזה דרך קצרה. ובראשונה נתחיל לבאר פרט א׳ אשר הוא כולל ותופס כל מקום החלל הזה אשר מן פרט זה מתפשטים כל העולמות כולם ובו נתלים ונאחזים וממנו הם יוצאים ונתגלים בחוץ כמ״ש בע״ה. אמנם הפרט הזה הוא נק׳ בשם א״ק לכל הקדומים אשר הוא קודם לכל הנמצאים כמ״ש בע״ה ולרוב מעלות הא״ק לרוב גודל מעלתו והעלמו לא שלחו בו יד להתעסק בס״ה כ״א בקצת מקומות מיעטים ואף גם זה היה בדרך העלם גדול ואזכיר קצתם בתיקונים סוף תיקון י״ט דמ״א ע״ב וז״ל אי הכי אשתמודע דאית א״ק לכל הקדומים ואית א״ס אחר כו׳ גם ריש תיקון ע׳ דקי״ט וז״ל (ב) אמון מופלא רקם ונייר ליורא בהיכליה דא״ק לכל הקדומים דאית אדם כו׳ גם בתיקונים הנ״ל דקל״ב וז״ל אסכחנא ברזא דמתניתין בסתרא דסתרין טמירא דטמירין דאדם דבריאה (ג) דאיהו קדמון לכל הקדומים:

ונתחיל לבאר הענין דע כי האורות הראשונים אשר נאצלו תוך המקום ההוא דרך הקו היושר המתפשט מן הא״ס הסובב את הכל כנז׳ בענף ב׳ הם בחי׳ כי אם אשר חיבור כללותם נק׳ א״ק לכל הקדומים הנ״ל. והנה י״ס דאדם קדמון הכוללים כל בחי׳ הנז׳ בענף ב׳ ג׳ הלא הם אלו כי בתחילה יצאו ונתגלו י״ס אלו בבחי׳ ענולים שהם בחי׳ נפש דא״ק הזה ויש להם בחי׳ י׳ כלים בצורת ענולים ובכל כלי מהם יש פנימיות וחילוניות והכל הוא בחי׳ כלים ובתוך כל כלי מהם יש בתוכו עלמות או״פ הנקרא נפש מתלבש בתוכו ממש ועוד יש בחי׳ או״מ סביבו וגם הוא בחי׳ נפש והכל בבחי׳ ענולים והעיגול החילון שבכולם אשר כל שאר הענולים בתוכו הוא דבוק וקרוב אל הא״ס. וא״ס סובב עליו ומקיף סביבו והעיגול הזה החילון מכולם הוא המעולה והגדול שבכולם כנז׳

בענף

הגהות וביאורים (א) כנר״ל בהקדמי זו״ה (יח ד) הגיה״ר שנ״ל ונעילא ע״ב וכן היא העיקר ופשוט הוא. פ״ר שכ״ח: (ב) חי״ל הנמ״ם ר״ב אמון גימ׳ מ״ם וכ״ן סוד היובל והענולים וג׳ אמון דכתיב בריש מדר״ר רומזים לע״ב ס״ג מ״ה שבכולם יש בח׳ זו. ואיתי דאמרי אף אמון רבתי סוד כ״ן ע״ין בעבכי הכינויים ע״ב: (ג) ונקרא כן לגבי הקו היושר המתפשט בו כיון לקמן בקיצור סדר הגילות ריש ענף ה׳:

השבוש

[א] הראשונים:

בענף ג׳ והוא בחי׳ עיגול כתר דא״ק ותוך עיגול זה מתעגל עיגול ב׳ הנקרא עיגול חכמה דא״ק וכן עד״ז ו׳ עיגולים זה תוך זה עד עיגול הי׳ הפנימי שבתוך כולם והיא נקרא עיגול דמלכות דא״ק נמצא כי אלו הי׳ עיגולים דא״ק הם מקיפים כל החלל הזה בתוך הא״ס קרובים אליו והא״ס מקיף עליהם סביב. ואמנם באמצע ו׳ עגולים אלו נשאר מקום חלל אויר פנוי לצורך שאר הנאצלים ושאר העולמות אשר גם הם בח׳ עיגולים זה תוך זה כנ״ל בענף ג׳ וכבר נתב׳ ג״כ שם מציאות הויות הכלים איך היתה כי ע״י למלוס שלמלא הא״ס עצמו נהמעט האור ונתגלו הכלים ואח״כ חזר האור להתפשט תוך הכלים ההם דא״ק. ובזה אל תטעה תלולה כי בא״ק יש בחי כלים ממש ח״ו כי הנה בחי כלים לא נתגלו רק מן עולם הנקודים * ואילך כמ״ש בנ״ה ומה שהנו מכנים אותם בשם כלים הוא בערך האור והבמות אשר בתוכם. ואמנם הכלים בעצמן הם אור זך בתכלית הישות והקיות והזהר ואל תטעה עוד בענין זה:

* (אע״פ שהנקודים הם בחי׳ כלי [שהוא בחי׳ פה ופה נק׳ כלי] כנודע עכ״ז בחי׳ כלים לא נתגלו אלא בבחי׳ הנקודים ודייק דקאמר בחי׳ כלים לשון רבים ולא א כלי שהם האותיות (כ״א האורות) היוצאין מהפה והם הכלים רק ששם היה בכלי א׳ קשורים ועקודים כנזכר למעה:

והנה אחר שנתגלו ויצאו בראשונה אלו הי״ס דא״ק בחי׳ נפש [בתמונת עגולים] עוד יצאו י״ס אחרות בבחי׳ רוח דא״ק הזה בבחי׳ יושר כמראה אדם בעל קומה זקופה כלול מרמ״ח אברים בציור קומה ראש וזרועות וכפות ידים גוף ורגלים והוא מתחיל להמשך מן הא״ס המקיף דרך קו הנ״ל ומשם ולמטה בציור אדם כנ״ל כולל ג׳ קוים ימין ושמאל ואמצע ובהם נכללים י״ס יושר שבו כנ״ל בענף ב׳ והנה אע״פ שראשית קו הזה שהוא צורת יושר דא״ק מתחיל להתפשט מן הא״ס ובוקע ונכנס בין כל העגולים מצד גגותיהם העליונים אל תחשוב כי כן הקו הזה נמשך ונתפשט למטה עד סוף כל העגולים מצד תחתיהם המתעגלים מתחת רגלי א״ק דיושר. אמנם שעיר התפשטותו אינו רק עד התחלת קרקעית העיגולים דע״י שהיא בחי פרצוף כתר דעולם האצילות כמ״ש במקומו לשם העיגולים הנ״ל דע״י מתעגלים תחת רגלי היושר א״ק עיגולי בלבד כמ״ש. והנה נתבאר הקו דא״ק היה ממלא בעיגול דיושר בעי״ת כל מקום החלל והאויר הפנוי בתוך הא״ס כנ״ל. אמנם נשאר מקום פנוי בין הו״מ של אור יושר שבו אל הכלים ו״ו״פ דיושר שבו ובם נתהו ונאצלו כל העולמות אשר כולם נתלים ונאחזים בזה הא״ק וממנו יצאו כנ״ל:

צמח כאן אמר שרגלי א״ק מגיעים עד עיגולי עתיק בלד מטה ולקמן אמר (שער א״א פ״ב) כי רגלי א״ק הם בדלת א׳. ונ״ל כי כשנה״י דא״ק נאסף פנימיות׳ למעלה מן הפרסא כנודע כדי לעשות הנקודים אז נשארו נה״י דא״ק בנ״ר דעתיק שהרי הם למעלה מן הפרסא (ג).

והנה אשר במקום החלל הזה בין הו מ דיושר של א״ק ובין הכלים שלו דיושר כנ״ל והנה ענין זה נתבאר במ״ה מדרש״ן ז״ל נ״ע בדרוש העולמות (א) אם יוצאין העגולים ע״כ ס״ג מ״ה ב״ן בין בכללות ובין בפרטות כ״א מהם או אם הוא בקצתן לבד שהו׳ בב״ן דכללות וכן בב״ן דפרטות כ״א מהם או אם הוא גם בס״ג דכללות יגם בס״ג דפרטות יען כי ס״ג וב״ן הם נקבות בסוד נקבה תסובב גבר (ב):

בארכות גדול כל דבר ודבר בפ״ע ופשט במקומו יתבאר לך איך מבחי׳ היושר דא״ק יצאו יצתיו אורות רבים אשר כללותיהם הם האורות הבאים יצאו מן האוזנים שבו ולאחר א״ק יוצאים אורות החוצים יאח״כ הו״ת הפה הנק׳ עקודים וכל אלו האורות הם בדרך ישר לבד ואין להם בחי׳ עיגול כלל ואח״כ יצאו אורות עיגים דא״ק היה ואלו נקרא עולם הנקודים ויש בהם ב׳ בחי עיגולים ויושר. ומקום מוכן ומעמדן הן מהציבור דא״ק הזה עד סוף רגליו שהמקום הזה נקרא כללות נה״י דא״ק. וזהו סדרן כי בתחלה יצאו י׳ עיגולים דנקודות ונתעגלו סביב הכלים דנה״י דא״ק בבחי׳ היושר אלו ובתוך הכלים מתלבש הו״פ שלהם כנ״ל. ואלו העיגולים דנקודות שהם בחי׳ נפש הם סובבים על הכלים ואו״פ של נה״י דיושר דא״ק. ואלו העיגולים של הנקודים כבר נתבאר לעיל שהם כוללים הו״פ דנפש וכלים ואו״מ על הכלים וכללות זה נקרא עגולים דנקודים ועל אלו הנקודים [כ״א העיגולים] עוד הו״מ מבחי׳ דיושר דא״ק ועל הו״מ דיושר דא״ק סובבים הי׳ עיגולים דא״ק עצמו הכוללים הו״פ וכלים והו״מ שלהם כנודע וזה היה בתחלה. אמנם כאשר נאצלו אח״כ גם הי״ס דיושר דעולם הנקודים שהוא בחי׳ רוח אז רוח שלהם הלבישו הי״ס דיושר דנקודים שכוללים הו״פ וכלים והו״מ דיושר ע״ג הכלים והו״פ דיושר דנה״י דא״ק ועל היושר דנקודים הלבישו אותם העיגולים עצמן שלהם ועל העיגולים דנקודים הו״מ דיושר דא״ק ועליהם היו העיגולים דא״ק עצמו והנה יתבאר למטה בחיבורינו זה בענין עולם הנקודים איך ז׳ מלכי אדום במלכו ומתו ואח״כ נתקנו וכאשר נתקנו נעשו מהם בחי׳ ד׳ עולם הבי״ע וכל עולם מהם כולל ו׳ פרצופים כוללים לבד מפרצופים אחרים פרטים שהם נעשים ענפים היוצאים מאלו הו׳ פרצופים ואלו הם עתיק וא״א ואו״א ויז״ן:

ונבאר עתה בקיצור מלבן ומעמדן יתחיל מלמעלה למטה הנה הא״ס הוא סובב ומקיף ע״ג ו׳ עגולים דא״ק בכל ג׳ מיני בחי׳ הו״פ דנפש וכלים דנפש והו״מ דנפש וכולם בצורת עיגולים כנ״ל. וכיוצא בזה בשאר כל העיגולים שבשאר הפרטים ולא נצטרך להזכיר ענין זה בכל המקומות ו׳ עיגולים דא״ק הם מקיפין וסובבין על הו״מ דיושר דא״ק עצמו והו״מ דיושר דא״ק ע״ג ו׳ עיגולים דעתיק ו׳ עיגולים דעתיק סובבים על אור מקיף דיושר דעתיק עצמו והו״מ דיושר דע״י מקיפים על י״ע דא״א וי״ע דא״א מקיפים על הו״מ דיושר דא״א עצמו והו״מ דיושר דאבא מקיף על י״ע דאבא עצמו והו״מ דיושר דאבא מקיף על י״ע דאימא (ד) ו׳ עיגולים דאימא סובבים על הו״מ דיושר דאימא עצמה ואור מקיף דיושר (ה) דאימא מקיף על ו׳ עיגולים דז״א וו׳ עיגולים דז״א מקיפים על הו״מ דיושר דז״א עצמו והו״מ דיושר דז״א מקיף על י״ע דנוקבא וי״ע דנוקבא מקיפין על הו״מ דיושר דנוקבא עצמה והו״מ דיושר דנוקבא דז״א דאצילות מקיף על י״ע דבריאה וגם היא נחלקת לכל הפרצופים הנ״ל וי״ע דבריאה סובבים על הו״מ דיושר דבריאה עצמה והו״מ דיושר דבריאה מקיף על י״ע דיצירה הנחלק גם הוא לכל הפרצופים הנ״ל וי״ע דיצירה על הו״מ דיושר דיצירה עצמה והו״מ דיושר דיצירה על עיגולי העשיה הנחלקת גם היא לכל הפרצופים הנ״ל ועיגולי עשיה על הו״מ דיושר דעשיה עצמה. והנה נשלמו דרך כללות כל בחי׳ העיגולים והאורות המקיפים דיושר של כל העולמות אלו כולם מלמעלה למטה ומכאן ולהלאה (נבאר) יצאו בחי׳ הכלים והו״פ שלהם דיושר של כל העולמות אשר בחי׳ אלו הם הפיכים מן הג״ל לפי שאלו כל מי שהוא

גדיע

הגהות וביאורים (א) כתב בס׳ לוח זהוב פי׳ דברי רבינו ז״ל הוא כי זה כלל גדול לאצלנו כי ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן הם כלולים כ״ז מבי׳ בחי׳. וג״ע הם לכל בחי׳ ובחי׳ יש עיגולים דהיינו נפ״ר רבחי׳ יו״ד אלא נ״ר בחי׳ ב״ן הנבחינו לבדו. וגם לכל בחי׳ ב״ן שם בפ״ע ס״ג מ״ה שהם ז׳ בחי׳ לבד והע׳ מהם בלי עיגולים. אז הם גם לכל ד׳ בחי׳ ס״ג ב״ן ס״ג ומ״ה ויכלולו ע״ב דע״ב ומ״ה דע״ב בלי עיגול. וכן ע״ב דמ״ה ומ״ה דמ״ה לבל בחר הוים עיגולים עכ״ל: (ב) עיין שער מנחת״ל סוף פ״ל ע״ב ד״ה עתה. וכיון דבשם ד׳ בחי׳ בלולה ב׳ (ג) עיין דע״ב דע״ז ע״ד: (ד) אלה מבאיר בבר יהוה כי אותיות כפדה נפקין ובריין ואיך מבחנים ג״כ נקבי העיגולים עיין מבוא הלים ס״ה. אמרי עיין נקבן בגר אבא פ״ע ד״ה ונלמד כו׳: (ה) עיין הו״ה דע״ה מבוא שיפה ח׳.

גרוע במעלה מחבירו מלבים את חבירו המעולה ממנו ומקיף אותו כנ״ל בענף ג׳. וז״ס או״מ דיושר דעשיה מקיף על הכלים ואו״פ דיושר דעשיה עלמה ולא יצטרך לכפול זה בכ״מ לפי שנתבאר לעיל כי או״פ דיושר לעולם קשור ודבוק עם הכלים דיושר שלהם עלמם והוא בתוכם מ״ם. וכלים ואו״פ דיושר דעשיה על כלים ואו״פ דיושר דילירה וכלים ואור פנימי דיושר דילירה על כלים ואו״פ דיושר דבריאה וכלים ואו״פ דיושר דבריאה על כלים ואו״פ דיושר דעוקבא דז״א דאצילות וכלים ואו״פ דיושר דעוקבא על כלים ואו״פ דיושר דז״א וכלים ואו״פ דיושר דז״א על כלים ואו״פ דיושר דאימא וכלים ואו״פ דיושר דאימא על כלים ואו״פ דיושר דאבא וכלים ואו״פ דיושר דאבא על כלים ואו״פ דיושר דא״א וכלים ואו״פ דיושר דא״א על כלים ואו״פ דיושר דעתיק וכלים ואו״פ דיושר דעתיק על כלים ואו״פ דיושר דנה״י דא״ק וכלים ואו״פ דיושר דנה״י דא״ק על או״פ היולא מאור א״ס המתלבש בתוכו דרך קו היושר המתפשט מן הא״ס להאיר ולהחיות כל העולמות כולם כנ״ל. והרי נתבאר היטב סדר התלבשות העולמות ורחית בעיניך איך א״ס מתעלה בתוך כל העולמות והמקבל ממנו תחילה הוא א״ק ואחר כך עתיק עד שנמצא כי כלים דיושר דעשיה הם יותר חיצונים ורחוקים מאוד מן אור א״ס הפנימי בתכלית הריחוק שאין ריחוק גדול ממנו וכן בערך א״ס הסובב מבחוץ על כל העולמות נמצאו כלים דעשיה רחוק ממנו בתכלית הריחוק שאין רחוק ממנו. לכן הכלים דיושר דעשיה הם היותר גרועים במעלה יותר מכל העולמות כולם ושם בעולם העשיה נתהווה עולם השפל החומרי בתכלית הגסות והעביות שאין כמוהו נמצא כי כדור הארץ שאנו עומדים בו הנה הוא הנקודה האמצעית שבכל העולמות כולם כעין גרעין התמרה שהיא באמצע האוכל והאוכל מקיפו מכל לדדיו. וזהו בערכנו אנחנו בני אדם היושבים בו אבל בערך א״ס הסובב הכל אדרבה עולם העשיה הוא הקליפה החיפפה על כולם וכל מה שנתקרב אל האים הוא יותר פנימי עד שנמצא י׳ עגולים דא״ק קרובים אל הא״ס יותר מכל העולמות וכן בבחי׳ אור א״ס הפנימי נמצא כי עולם העשיה הוא קליפה לכל העולמות וכל מה שמתקרב אל הא״ס הפנימי הוא היותר פנימי עד שנמצא י״ס דיושר דא״ק הם פנימים מכולם הם מקבלים אור א״ס הפנימי ממש תחילת הכל:

והנה אחר שביארנו דרושי העגולים והיושר בקצרה בסדר התלבשות כל העולמות לריכים אנו לבאר עתה עד היכן הגיע התפשטות רגלי א״ק (נ״א האדם) (א) היושר שבכל עולם ועולם כאשר התחלנו לבאר ענין זה בתחלה ענף זה. והנה מובדח הוא כי קו היושר יהיה דבוק ממש בא״ס הסובב וממנו מתפשט ויורד ומתלבש תוך פנימיות א״ק כנ״ל ונמשך ומתפשט עד סיום רגלי א״ק היושר כנ״ל שהוא ממש עד חלאי עיגולי עתיק יומין הסובבים תחת רגליו עד שם מסתיימין רגלי היושר דא״ק. כי אם נאמר שרגלי א״ק הם מגיעים ומתפשטים עד למטה בתוך עיגולי עלמו עד סיומם וסופם נמצא שחוזר ומתדבק עם עיגול הא״ם בחלי התחתון אשר תחת רגלי א״ק ואם כך הוא נמצא כי הא״ם יאיר בו משם ולמטה דרך קו היושר ולא יהיה בחי׳ מעלה ומטה משפיעים ומקבלים וע״כ לא נמשך רחם הקו למטה כנ״ל בענף ב׳. והנה הכלל העולה בקיצור הוא זה כי רגלי א״ק דיושר הנה הם מתפשטים ונמשכים עד חציים התחתונים של עיגולים דע״י מלד מטה באופן כי עיגולי ע״י מקיפים סביב רגלי יושר דא״ק. אמנם כל שאר הרגלים דיושר כגון רגלי עתיק ורגלי א״א ורגלי זו״ן (ב) ורגלי נוקבא כולם משתיימים בהשוואה א׳ והוא עד חלאי התחתונים של עיגולי א״א מלד מטה [א] באופן כי עיגולי א״א הם מקיפים וסובבים מתחת כל רגלי הנ״ל כולם. אמנם יש בחי׳ פרצופים שאינם גבוהים קומתם כגון או״א שעיטור קומתם מהגרון דא״א עד הטיבור של א״א בלבד וכן פרצוף לאה שהיא מתחלת מהדעת דז״א עד החזה שלו כמ״ש במקומו והלו הפרצופים אין רגליהם נוטים עד רגלי א״א כי הם קצרי קומה וכל אחד יתבאר במקומו בפרטות:

והנה פעם אחרת (ג) שמעתי ממו״ר זצל״ה בענין דרוש תיקון אריך אנפין איך נולד ויצא ויונק מב׳ פרקין תתאין דרגלי עתיק יומין ושם ביארנו איך ב׳ פרקין תתאין הנקראת עקביים דע״י הם מתפשטים יותר למטה מרגלי א״א והם נכנסים בגבול עולם הבריאה כנזכר שם. ואפשר לומר כי לא היה כך אלא קודם תיקון אצילות ואחר התיקון לא הולרך לזה שחזר העתיק לאסוף רגליו למעלה בהשוואה אחת עם רגלי א״א וא״ע:

עוד דבר א׳ (ד) לא נתבאר לנו בענני עיגולי א״ק ויושר שלו איך הם מתחברים יחד. אמנם בענין ע״י נתבאר במקומו כי אלו י׳ עיגולים שלו כולם נמשכים ומתפשטים סביב ג׳ רחשונות לבד היושר שלו ע״ש. ואולי כך יהיה בענני עיגולי אדם קדמון וא״ע:

ואמנם

הגהות וביאורים (א) קורא אדם יאר לכל פרצופים העומדים ביושר לא בעיגול: (ב) פי׳ אף כי מתחבר היושר דז״א בעיגול או״א. ולפי כנ״ל בסוף רגלי א״ק קבר איך בחי׳ מעלה ומטה בזו״ן כי הם היושר מתחבר בעיגולים יהיה בכל צוה לאור העיגול. וי״ל כי הפרצוף העליון מעמיד גבול התחתון בנחת המבחה מבחי״ב בא״ק למעלה ממנו א״ס. הר׳ העביל ריינים: (ג) א״ה עיין תו״ת בער א״ל ובער ז״א פ״ח: (ד) עיין בער מ״ג פ״ח ובבע״ב סוף ענף ב׳ ומכו״ם בע״ב ח״ג פ״ד דנ״ס כ׳ ובדב״ם דנ״א א׳:

השמוש

[א] (עיין תו״ח ד׳ ע״ב ע״ב וד׳ קמ״ט ודקנ״א כוע״ב) נ״ב נמצא כפי זה כי היושר של ז״א נמשך ונתפשט ובקע י׳ עיגוליו מלד מטה וגם בקע עוכי י׳ עיגולי אימא וי׳ עיגולי אבא ועמדו רגליו ע״ג עיגול א״ה וכן נוק׳ בקעה כל עוכי העיגולים הנ׳ מלד מטה וגם עיגוליה ועמדו רגליה ע״ג עיגולי א״א ע״כ איך ידלק מ״ם לעיל כי עיגולי אבא נתענגו סביב היושר דא״א בין המקיף ליושר והלא לא היה מקום כיון שם כי כבר ירד היושר שלו עם מקיפו ועמד ע״ג עיגוליו עצמם. גדולה מזו מ״ם כי עיגולי הנוק׳ נתענגו סביב היושר דז״א בין המקיף ליושר והלא היושר דז״א ירד מקיפו ויצא מהון לעיגוליו ובקע עיגולי או״א ועמד ע״ג עיגול א״ה. וכן מ״ם שעיגולי הבריאה נתענגו בין המקיף ליושר דנוק׳ הנה גם היא כבר ירד היושר שלה עם מקיפו ויצא מחוץ לעיגוליו ובקע עיגולי ז״א ועיגולי או״א ועמד ע״ג עיגולי א״א וכ״ל. ועוד כ״ע שכפ״ז שכל רגלי פרצוף האצילות עמדו ע״ג עיגולי א״א והוא קרקע האצילות א״כ נמצא שנשארו נ׳ עולמות בי״ע הם ועיגוליהם למעלה מסיום הרגלים הנ׳ בנקודה האמצעית דאצילי ואפי׳ העולם החומרי הזה שם ביה. ויהיה חציה העיגולים של כל העולמות עם כל התפשטות הרגלים הנ׳ תחת העולם הזה החומרי ואיך אפשר זה והלא בסמוך כתב כי רגלי ע״י נתפשטו למטה בגבול עולם הבריאה ואם כפ״ז הנ׳ הרי הבריאה מסתיימת למעלה מסיום הרגלים הנ׳. וגם במיתת המלכים היו שברי הכלים נופלים ויורדים אל הבריאה משמע שאחר דבריאה מתחיל מתחת סיום כל עולם האצילי׳ וכן בהרבה מקומות אין מספר גרלה שד׳ עולמות אבי״ע הם כד׳ תפוחים זו ע״ג זו ובפרט מ״ם בשער אבי״ע פי״ב ז״ל להבין הדבר אמשול לך משל והוא כי ד׳ עולמות אלו הם כדמיון ד׳ בתים זו למעלה מזו והנה קרקע הבית הראשון שהוא האצילי׳ הוא עצמו גג של הבריאה כי בני העליה העליונה שהם זו״ן וכל פרצופי האצילי׳ רגליהם דרוכים ע״ג קרקע שלהם שהוא גג בית הבריאה עכת״ל. הרי מפורש בהדיא באר היטב איך אבי״ע שהם זה ע״ג זה ואינם מלבישים זה את זה. ואין לומר כי גם יוצרי בי״ע נתפשטו וירדו ובקעו עיגוליהם וגם העיגולים הנ״ל עד״ז הזו״ן והלבים היושר דבריאה ליושר דנוק׳ וגם יושר דילירה לבריאה ודעביה לדילירה וע״ם ולא היושר דבריאה המלבישה מתחת רגלי היושר דנוק׳ עליו נאמר שהבריאה הוא תחת האצילות וכן שאר העולמות. זה אינו שברי המלכות דאצילי׳ היא למעלה מכתר דבריאה כנודע ועוד שהנה עיגוליו הרוחות איך עיגולי העביה שהם הרקיעים שעליו מקיפים וסובבים עליו אשר אינו מבחי׳ סוף היושר שלה. ואי אתמר לא אתמר אלא בבחי׳ פרטי ה׳ פרצופי העולמות ולא בבחי׳ כללותו כי לא מצינו שום בחי׳ יושר של עולם יוצא לעולם שלמעלה ממנו. בכאן הביאה תשובה עד הינת ה׳ יאיר עינינו בתורתו. (עיין דב״ם דכ״ם ע״ד ד״ס שם):

(ח) וז״ל שער הקדמות דף ה׳ ע״א.

ואמנם דבר גלוי הוא כי אין למעלה גוף ולא כח גוף תלוה. וכל הדמיונות והציורים אלו מפני שהם כך חס ושלום. אמנם לשכך את האוזן לכשיוכל האדם להבין הדברים העליונים הרוחניים בלתי נתפסים וגרשמים בשכל האנושי לכן ניתן רשות לדבר בבחי׳ ציורים ודמיונים כאשר הוא פשוט בכל ספרי הזוהר. וגם בפסיקי התורה עלמה כולם כאחד עונים ואומרים בדבר הזה כמו שאומר הכתוב עיני ה׳ המה משוטטים בכל הארץ. עיני ה׳ אל צדיקים. ושמע ה׳. וירא ה׳. ויבכר ה׳. וכאלה רבות וגדולה מכולם מ״ש הכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו זכר ונקבה וגו׳. וחס התורה עלמה דברה כך גם אמתנו מוכל לדבר כלכון הזה עם היות שפשוט הוא שאין שם למעלה אלא אורות דקים בתכלית הרוחניות בלתי נתפסים שם כלל וכמו שאמר הכתוב כי לא ראיתם כל תמונה וכאלה רבות ואמנם יש עוד דרך אחרת כדי להמשיל ולצייר בה הדברים העליונים והם בחינת כתיבת צורת אותיות כי כל אות ואות מורה על אור פרטי עליון וגם תמונת זו דבר פשוט הוא כי אין למעלה לא אות ולא נקודה וגם זה דרך משל ויור לשכך את האוזן כנזכר ולכן נבאר עתה הקדמה המזכר על דרך ליור האותיות גם כן ובבחי׳ ציורים אלו הן ליור האדם והן ליור אותיות שתיהן מוכרחים להבין ענין האורות העליונים כאשר תראה ספרי הזוהר נמוס על שתי בחי׳ הציורים האלה עכ״ל:

ענף ה

רצוני בענף זה להקדים קצת הקדמות אל כל הבא למלאות את ידו ולהתעסק בחכמה זאת והוא כי כבר ביארנו לעיל כי פרצוף האדם כלול מרמ״ח אברים בי״ס פרטיות שבו בחופן זה כי כתר הוא גולגלתא וחב״ד הם ג׳ מוחין וחג״ת הם ב׳ דרועין וגופא ונה״י ב׳ שוקין ואמה ומלכות היא נקבה שלו (ב) אמנם הם תרלה לחלק ולפרט אלו הי״ס הכלליות בפרטים רבים הנה אינם נחלקות רק לה׳ בחי׳ לבד אשר כל בחי׳ מהם הוא פרצוף א׳ שלם כמראה אדם וזה סדרן הנה הכתר הוא פרצוף א׳ שלם מי״ס ונקרא א״א וחכמה הוא ג״כ פרצוף א׳ מי״ס ונקרא אבא ובינה היא ג״כ פרצוף א׳ מי״ס ונקרא אמא והו״ק מחסד עד היסוד הוא פרצוף א׳ מי״ס ונקרא ז״א וספירה עטירית שהיא מלכות היא פרצוף א׳ מי ס ונקרא נוקבא דז״א. עוד ל״ל כי בחי׳ המלכות שבכל פרצוף ופרצוף מאלו הה׳ פרצופים הוא בחופן זה כי מלכות אשר בפרצוף זכר כגון אבא וז״א הנה המלכות שבו הוא בחי׳ עטרה שעל הצדיק הנקרא יסוד בכוד ברכות לראש לדיק נזכר בס״ה פ׳ ויצא דקס״ב וז״ל ר׳ יוסף זוטא הוה שכיח קמיה דר״ש א״ל מהו דכתיב ברכות לראש לדיק מבעי ליה וכו׳ ואם הוא מלכות בפרצוף נוקבא כגון אימא ונוקבא דז״א הנה המלכות שבה הוא ג״כ בחי׳ עטרת היסוד שבה כי היסוד שבה הוא הראש והעטרה שבה הוא בחי׳ בשר התפוח שעליה הנקרא בדברי חז״ל שפולי מעיים בענייני סימני איילוגות כנודע:

ואמנם ספירת המלכות הכוללת שהוא פרצוף אחרון שבאמנה פרצופים הנקרא נוקבא דז״א הנה היא (נקבה גמורה) בפרצוף גמיר (ג) כשאר כל הפרצופים וזכור זה. ונתרן קושיא חזקה וגדולה שנתקבו בה חכמים גדולים ולא ירדו לסוף עמקה כי בהקדמת הזוהר ר׳ א׳ אמרו שם על פ׳ שלו מרוס עיניכם ורלו מי ברא אלה כו׳ כי בכתר ובחכמה לית המן שאלה כלל ומבינה ואילך קיימא לבאלין אבל איהו באתרא סתים ולא אתגליא כלל כיון דמטי עד מל׳ הנקרא מ״ה מה פשפשת ומה ידעת הא כולא סתים כדבקדמיתא ובמקומות אחרים ע״פ כי שאל נא לימים ראשונים (ד) אמר שהם מחסד ואילך אבל למעלה משם אין שאלה בנ״ר. גם אמרו בתיקונים תיקון כ״ב דס״ב כתר עליון דא איהו שלימו דנש״ב ודא איהו דלא אתייהב למשה דעליה נאמר נתיב לא ידעו עיט ועליה אמרז״ל במיפלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור אין לך עסק בנסתרות במה שהורשית התבונן וברים אתי תיקון כ״ב קאמר הנסתרות דא איהו אור״א וכו׳ הרי כי בנ״ר אסור לדרוש ולחקור בהם כאשר תמלא בפסק הנאון ר׳ יצחק דלטאש בתחלת ס״ה עי״ש ביאוב זה המאמר וכאלה רבים והרי בכל ס״ה ובפרט בב׳ האדרות ובתיקונים הפלא לדבר בנ״ר ואיך בהקדמת הזוהר אמר בהיפך שאפי׳ התקירה במלכות אחרונה עליה אתמר מסאדז״ל מה פשפשת ומה ידעת וכו׳. אבל הענין הוא כך ומובן במ״ש בענף ד׳ ענין א״ק ואיך כל העולמות הם נעפים ומסתעפים ממנו עד שנמלא כי עולם האצילות אינו רק לבוש אל נה״י דא״ק שהם בחי׳ רגליו לבד וכבר ידעת כי עולם העשיה הוא נגד המלכות [דא״ק] אשר מקומה היה אב״א עם ז״א (ה) בתנה״י שלו לבד נמלא כי עולם האצילות אינו [אלא] (אפי׳) בחי׳ עולם עשיה דא״ק שהוא מלכות דא״ק נמלא כי כל עסקינו בערך עולם עשיה דא״ק נמלא כי בעולם האצילות אפי׳ בנ״ר אינו [רק] (אפי׳) בחי׳ עולם עשיה דא״ק שהוא מלכות דא״ק אבל בנ״ר דא״ק (ו) אסור לעשות כן (ז) ואפי׳ במלכות דא״ק שהוא בחי׳ עשיה:

עוד צריך שנקדים לך הקדמה א׳ והוא כי כל הי״ס הכוללות כל עולם ועולם הנה בכללות יחד כולם כא׳ בחי׳ הוי״ה א׳ בכל מקום שהוא בין בכללות בין בפרטות כנ״ל יולא מכל אות ואות מהם הוי״ה א׳ והנה קולו של יו״ד שבאות׳ הוי״ה הוא ספי׳ כתר ויו״ד עצמה הוא בחי׳ חכמה וה׳ ראשונה בינה והו׳ הוא התת״ת כולל ו׳ ספירות אשר כללותם נקרא בשם ז״א כמ״ש במקומו בע״ה והה׳ אחרונה מל׳ הנקרא אצילות נוק׳ דז״א וכ״ז הוא בדרך הוי״ה הכוללת הה׳ פרצופים יחד כנ״ל. וכן אם נחלק הי״ס בכל פרצוף ופרצוף תהיה גם הוי״ה שבפרצוף ההוא בפרטות ע״ד הכללות כי קולו של יו״ד הוא הכתר שהוא גלגלתא שבפרצוף ההוא וי׳ חכמה וה׳ בינה שבפרצוף והם ב׳ מוחין ימין ושמאל וו׳ הוא עיקר הגוף ו״ק שבפרצוף ההוא וה׳ אחרונה הוא מל׳ שבאותו פרצוף. עוד צריך להקדים בחי׳ אחרת קרובה אל הנ״ל והוא כי מכל אות ואות משם הוי״ה יולא הוי״ה א׳ ואין מילוק ביניהם רק בחופן מלוייהן וזהו עניינם. כי י׳ שהוא רומז באבא שהוא ספי׳ הנק׳ חכמה יש בו הוי״ה א׳ במילוי יודין והוא גימ׳ ע״ב. והה׳ נרמזת באימא שהוא הספי׳ הנקרא בינה יש בה הוי״ה במילוי יודי״ן ואלף כזה יו״ד ה״י ואו״ו ה״י והוא גימ׳ ס״ג. והו׳ שהוא רומזת בז״א שהם ו״ס אשר מחסד עד יסוד יש בה הוי״ה א׳ במלוי אלפי״ן והוא ני׳ מ״ה. וה׳ אחרונה שהיא רומזת במל׳ נוק׳ דז״א יש בה הוי״ה א׳ במילוי הי״ן והוא ני׳ ב״ן. ועד״ז נ״כ בפרטות כל פרצוף ופרצוף שבה׳ פרצופים הנ״ל אשר בכל א׳ מהם יש הוי״ה בפרטות כנ״ל יש בה שם הוי״ה דע״ב בחכמה פרצוף ההיא והוי״ה דס״ג בבינה פרצוף ההוא והוי״ה א׳ דמ״ה בז״א (בו״ק) שבפרצוף ההוא והוי״ה דכ״ן בנוקבא (ח) דז״א שבפרצוף ההוא. וכמו שכל ספי׳ וספי׳ נפרטת לי״ס ומי״ס לי״ס עד אין קץ ותכלית כנ״ל כך הוא חילוק מילוי (פרטי) ההויות שהם מתרבים ונתחלקים עד אין קץ

הגהות וביאורים (א) הקדמה זאת היא יקרת הערך ואנחנו מצאנו עצמנו מחויבים לחיבה כאן: (ב) א״ה בכל ספרי דפוס הנ״ל הנה הנ״ה עוברת״ז ועי״ל ונלע״ד דטיות לקמן בסע״ב ענף ג׳ ובדפסה שם ובמ״ש הלנ״ם בדלו״ו ואילך נלע״ד ביאון הנכר זו ואל״ם אתי״ם: (ג) מ״ש הנה היא ונו׳ נ״ב כך היא גירסת שער ההקדמות ועיין בדב״ם דף נ״ב: (ד) בכתי׳ ליתא מלת אמר: (ה) מבר״ם מיעטרא״ן ז״ל בס׳ כ״ר בנר״ש אלו לבד נמלא כי כל עולם האצילות הוא בחי׳ עולם העשיה בערך מל׳ דא״ק ונמלא כי כל עסקינו בס״ה בעולם האצילות אפי׳ בנ״ר אינו רק בחי׳ עולם העשיה בערך א״ק ודע״ל כי הדברים הנמנים ומתוקים וכן ראיתי בהגה בשער ההקדמות א״ה דא״ר: (ו) נ״א לדרוש ולית שום שאלה כלל: (ז) מן ואפי׳ במלכות עד עשיה ליתא בכ״א:
(ח) במלכות. כך הגיה מוהרש״ם ז״ל ועיין דב״ם דל״ב ע״א:

קן כפי חילוק פרטיות הספי׳ עד אין קץ. והנה אחר שהקדמנו לך כל ההקדמות האלו צריכים אנו לעורר אל המעיין הבא לעיין בס״ה שימלא מאמרים רבים שונים ורחוקים זה מזה בתכלית הריחוק ואם לא יהיה לו הקדמות אלה יסתר מעיונו כי לא ידע להבחין באיזה מציאות (בחי׳) הוא מדבר המאמר אשר הוא בו ולא ידע להבחין באיזה בחי׳ הוא מדבר המאמר ההוא אם הוא בא״ק עצמו. ואם בכל איזן האורות שיצאו והאירו ממנו. אם בבחי׳ אורות האוזן. אם בבחי׳ אורות החוטם. אם בבחי׳ אורות הפה הנקרא עקידים. ואם בבחי׳ אורות העין הנקרא עולם הנקודים שהוא עילם הצילות טרם תקונם. ואם בבחי׳ אורות המלא שהוא בחי שילם הצילות אחר שנתקן. ואם בעולם הבריאה. ואם בעולם הילדה. ואם בעולם העשיה. וכ״ז דרך כללות. והנה יש עוד להבחין בדרך פרטות אם מדבר בפרצוף עתיק שבכל עולם מהם. או בפרצוף א״א. או באבא או באימא * או בז״א [ה] או בנוק׳ [ב] או בי״ס. או בחבונה. או ביעקב או בלאה:

עוד צריך להבחין פרטי פרטים אם מדבר בי״ס דעגולים או בי״ס דיושר ואם במקיף ואם בחו״פ. ואם בעצמות או בכלים וגדולה מכולם צריך להבחין כי אופני הי״ס ומלבן ומעמדן (ג) חסרונם ומילואם (ד) עצמו מספר. אם בעת שנאצלו. אם בעת קיטרוג הלבנה. אם בעת בריאת אדה״ר. ואם בעת שחטא שנשתנו כל העולמות. אם בדור המדבר. אם בבית ראשון ואם בעת חורבנו ואם בבית שני. ואם בעת חורבנו. גדולה מכולם אם בחול אם בשבת או ביו״ט אם ביום ואם בלילה. ולא עוד אלא שבכל (ה) שעה ושעה משתנים העולמות ואין שעה זו דומה לשעה זו ומי שמסתכל בענין הילוך המזלות וכוכבים ושינוי מלבן ומעמדן ואיך ברגע אחד הם באופן אחר והנולד בו יקרה לו מאורעות שונות מהנולד ברגע שקדם לזה. ומזה יסתכל ויבין בעולמות העליונים שאין להם קץ ומספר. ואם תפקח עיני שכלך תדע ותשכיל זו ממולא דבר כי אין שכל בלב אדם לעמוד ע״כ פרטים וע״ז אמר דהע״ה גל עיני ואביטה נפלאות מתורתיך. והע״ה שכתוב בו ויחכם מכל אדם אמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. ולך וראה מ״ש בספר התיקונים תיקון כ״ב דס״ה במ״ש קס ר״ש ואמר שבא שבא כו׳ ולבושין דאיהו לבוש בלפרא לא לבוש ברמשא ולבושא דלבוש ביומא דא לא לבוש ביומא הנינא. ובזה תבין איך משתנה מעמד ומלבן העולמות שהם הלבושין של א״ס לכמה שינויין בכל עת ורגע וכפי השינויין ההם כך נשתנו בחי׳ המאמרים של א״ה. וכולם דברי אלהים חיים גם תמלא מוזכרים בחי׳ הויות במילויים שונים או במלוי ע״ב או במלוי ס״ג או מ״ה או ב״ן כנזכר בהקדמת התיקונים שלא נדפסו וכן בסוף תיקון י״ג וכן בתיקון ע״ט וביוצא בתיקו׳ אלו כי אם נזכר מילוי של אלו הה״ת ולריך שתדע באיזה בחי׳ מתעסק מאמר ההוא כדי שתדע אותה הוי״ה באיזה מקום היא רומזת (ו) והנה בהיותך מעמיק ומעיין ועומד על בירורים של דברים אלו אז אפשר שתוכל להבין מאמרים אלו אם יהיה אלהים עמך בהיותך תמיד לו כי לא ימנע טוב להולכים בתמים. עוד ראיתי לעוררך על ענין אחד הלא לריך לדעת כי רוב מאמרי הזוהר וכמעט כולם אינם מדברים מענין הי״ס של העיגולים רק בבחי׳ יושר כמראה אדם וענין זה כולל בכל העולמות הן בהיותו מתעסק בא״ק או בעתיק או בא״א או בא״ז או בזו״ן דאצילות או בשאר עולמות בי״ע ואם יהיו דברים אלו נוכח פניך ואל יליזו מעיניך אם תרון לא תכשל ואז תלך לבטח דרכך:

* **צבוה** גם אם מדברים ביססו״ת שבגרון דא״א (א) וגרמז בפרשת פנחס דרע״א דקאמר יש״ס סתימאה קדישא (ב) ולע״ד שלא נזכר פה מפני שהוא מדבר עתה כאן בפרצופים:

השער השני

השתלשלות הי״ס תוך [ג] העיגולים ובו ג׳ סעיפים [ד].

ענף א

השתלשלות הי״ס דרך עיגולים עניינם הוא שכבר נודע שהחלק התחתון שבהם מדריגות הנשמה שהיא הנפש כנודע ממנה נתפשטו הי״ס דעיגולים בראשונה דרך הקו והצינור מפאת הא״ס כדמיון אדם תחתון החומרי שבתחלה יש לו בחי׳ נפש ואח״כ זוכה וקונה בחי׳ רוח אח״כ מדריגת נשמה וכו׳ והסדר הזה היה למעלה ג״כ כי בראשונה נאצלו י״ס דעיגולים בבחי׳ כלים ובבחי׳ עצמות ורוחניות שבתוכם מבחי׳ מדריגות נפש לבד ואח״כ חזרו ונאצלו בחי׳ הי״ס דרך קו היושר כמראה אדם כנ״ל וגם הם נאצלים י״ס בבחי׳ כלים ועצמות הרוחניות שבתוכם בבחי׳ אדרגה אחר עליונה הוא הנקרא מדרגת רוח שהוא נמעלה ממדרגת הנפש ונמצא שבחי׳ י״ס דעיגולים הם מדרגת נפש עם הכלים המיוחסי׳ להם ובחי׳ י״ס דיושר כמראה אדם שנאצלו אח״כ אות אדרגת הרוח עם הכלים המיוחסים להם. והנה בחי׳ הכלים הנ״ל ידע נודע שאבר הכבד הוא משכן הנפש והלב משכן הרוח ומזה משכן הנשמה ואין כאן מקום ביאור פרטים אלו:

עוד צריך להודיע כללים אחרים הלא הם אלו דע כי בחי׳ עצמות ורוחניות אשר מתלבש תוך הכלים הנ״ל הלא הוא הנזכר תמיד אצלינו בחיבוריו זה בחי׳ אורות נעלמים. והנה האורות האלו הם ב׳ בחי׳ ל׳ נקרא או״פ המתלבש תוך הכלים. והב׳ נקרא או״מ וסובב עליו שמרוב גודל האורו אין הכלי יכול להלבישו ולקבל כחו בתוכו ונשאר אור ההוא מקיף וסובב עליו מבחוץ ואין לך שום אור בעולם שאינו כולל ב׳ בחי׳ אלו שהוא או״פ ואו״מ וכמו כן בחי׳ הכלים אין לך שום כלי בעולם שאין לו ב׳ בחי׳ ע״ד הנ״ל הלא הוא בחי׳ פנימיות הכלי שהם התדבקות והתלבשות או״פ הזה בתוכו ועוד יש לו בחי׳ חיצוניות הכלי אשר עליו מבחוץ סובב ומקיף או״מ הנ״ל נמצא דרך קצרה האור שהוא בחי׳ עצמות הרוחניות מתחלק לב׳ מדרגות והם או״פ ומקיף וע״ז בחי׳ הכלים גם הוא מתחלק לב׳ מדרגת והם פנימיות הכלים וחיצוניות הכלים וכבר נתבאר כללים אלו. הכלל העולה שמתחלת הכל נאצלו הי״ס דרך עיגולים הלא הם מתחלקים וכוללים בחי׳ י״ס דכלים מעוגלים בציור עיגולים ובכל כלי מהם יש פנימיות וחיצוניות ובתוך הכלים האלו מתלבשים י״ס רוחניות הנקרא אורות של בחי׳ הנפש. ועוד י׳ אורות מקיפים עליהם בחופן שכל אור מהם יש בו או״פ ואו״מ והכל הוא דרך עיגולים כי או״פ הוא עגול כעין גלגל והוא מלובש תוך כלי א׳ מעוגל גם הוא ועל כלי זה א״מ עליו וגם הוא עגול כדמיון גלגל סובב וכן כל י״ס דעגולים עד״ז כדמיון הרקיעים והגלגלים כנודע. אח״כ נאצלו הי״ס דיושר כמראה אדם ישר והם יותר מעולים מהם וגם הם כוללים בחי׳ י״ס דכלים ובכל כלי מהם יש בו פנימיות וחיצוניות ובתוך אלו הכלים מתלבשים י״ס רוחניים ונקראים אורות של בחי׳ רוח ובכל אור מהם יש בחי׳ או״מ על הכלי

מבחוץ

הגהות וביאורים (א) הנזכר בספר הזה: (ב) א״ה עיין בשער אנ״ך פ״ח בענין יש״ס שבגרון דא״א: (ג) פי׳ כמ״ש בספר התיקון פ״ג ומבו״ש דף ל״ט ע״ז דקודש התיקון לא היו מתפשטין כל אורך אצילות עד למעה לא כן אחר התיקון. ש״ם: (ד) פי׳ דקודש התיקון יצאו מסרים פנ״ל ואחר התיקון בלו הנ״ל ונתמלאו כ״א מ״ס ועיין בשער הכלים פ״ב ופ״ז ובשער התיקון פ״ה. ש״ם: (ה) עי׳ הו״ה דף מ״ג ע״ב: (ו) ובזה תבין איך אפ״ש שסתת כמדריגות הם ע״ב ואח״כ ס״ג ואח״כ מ״ה ואח״כ ב״ן עכ״ז יש בחי׳ ב״ן גדול מע״ב וכן ביוצא בזה מבנין שר בלעם ז״ל ועיין דבש דל״ב סע״ב:

השמש

[ה] בנקרא ישראל: [ב] הנקרא רחל. כך הגיה הרש״ש ז״ל ועיין דבש דף ל״ב ע״ב: [ג] דרך העיגולים בקצרה: [ד] כל הכתוב בהענפים

מבחוץ סביביו ובחי׳ לו״פ מתלבש תוך הכלי הנ״ל והכל בדרך ישר. והנה הקדמה שהקדמתי לך בענף הזה הלא היא כוללת לכל הגלגלים והגבולים ומולרים ומעשים שבכל העולמות:

ענף ב

אחר שנתבאר לך דרך כללות ענין י״ס בכל מקום שהם איך מתחלקים לכמה בחי׳ נתחיל לבאר בענף זה בחי׳ מדרגות העולמות אשר בתוך החלל הנ״ל וסדרן איך הם דע שהנה האורות הרשומים אשר נאצלו דרך קו הדק ועיגול הנ״ל וכל בחי׳ מה שנאצלו בזה המקום החלל הם כמה אלפים ורבבות מיני עולמות ואין אנו עתה בביאורם שהגיע לא יספיק לפרט את כולם אמנם עתה נבאר פרט א׳ אשר הוא כולל את כל החלל הזה אשר ממנו מתפשטים כל העולם הנ״ל. האור הא׳ קודם לכל אשר נתפשט מן הא״ס הסובב את הכל הם י״ס אשר בחינת כלליתם נקרא א״ק לכל הקדומים ועניין א״ק זה נרמז ברמזים נעלמים בס״ה ובתקונים ולרוב העלמתו ולגודל מעלתו לא שלחו בו יד להתעסק בו בגלוי כי אם בהעלם גמור ולא הוזכר אלא בדרך רמז והעלם גדול ברוב מקומות ואנו נזכיר קצתם. הלא אחד מהם הוא בספר התיקונים תי׳ י״ט דמ״ה וז״ל אי הכי אשתמודע דאית א״ק לכל הקדומים. ובתיקון ע׳ דקל״ב אשכחנא במתני׳ בסתרא דסתרין עמיקא דעמיקין דאדם דבריאה דאיהו א״ק לכל הקדומים דאית אדם וכו׳ ובתיקון ע׳ דקי״ט וז״ל אמון מופלא רקם ועיר ציורא בהיכלא דא״ק לכל הקדומים דאית אדם ואית אדם וכו׳ ואל יעלה בדעתך ס״ס הנק׳ אצילו י״ס דאצילות הם יותר גבוהים ורחשונים במדרגה מכל מה שנאצל כי כמה וכמה עולמות לאין קץ קדמו אליהם ולרוב העלמם לא הוזכרו בס״ה אלא ברמז נפלא כאשר עתיד התורה מסרים ג׳ מאמרים הנ״ל וכאלה רבים כאשר כתבו כמה מאמרים רבים בסוף פ׳ פקודי דרכ״ו ורס״ט ופ׳ נח דס״ג וז״ל אר״ש אריתא ידי בגלו לעילא דכד רשותא עילאה לעילא כו׳ ומרזא דמחשבה עילאה ולתתא כלהו איקרו א״ס. גם בפ׳ בראשית דכ״ג ע״א והובא ג״כ בתיקו׳ תיקון ע׳ דקל״ד וז״ל ת״ח כמה עלות אינון סתימין דאינון מתלבשין ומתרכבין בספיראן כו׳ והם תפקת עיני שכלך לדייק כל מלת ורמוזים הנחמדים הנרמזים למבין במאמרים הנ״ל תפלא ותשתומם ברחוקך כמה מדרגות על מדרגות לאין קץ ומספר קדמו לאלו י״ס הנקרא אצילו י״ס דאצילות והמעיין בחבורינו אלה אם יזכה יבחין וידע ויעמוד על חקותם. גם בפרשת בראשית די״ט וז״ל וכלא אצטריך קב״ה למברי בעלמא ולאתקנא עלמא בהו וכולהו מותא מלגאו וכמה קליפין כו׳. וכזה תבין מ״ש למעלה איך כל העולמות זה תוך זה וזה מופף לזה ומ״ס סובב על כולם כנ״ל ולא אוכל להאריך בזה. ואחזור לבאר ענין הנ״ל הנה הי״ס הראשונים שנאצלו ערם כל הנאצלים הם י״ס הנקרא א״ק לכל הקדומים וי״ס אלו יש בהם י״ס כלים בצורת עגולים ובכל כלי מהם יש פנימיות וחיצונית והכל נקרא כלים כנ״ל בענף א׳ ובתוך כלי הנ״ל יש בו י׳ אורות פנימיות מתלבשים תוך י׳ כלים ועוד י׳ אורות אחרים מקיפים סביב י׳ עיגולי הכלים הנ״ל והכלי העליון הסובב על כל ט׳ כלים הוא הנקרא כתר דא״ק. וכלי הב׳ אשר בתוכו הסובב על הכלים הנאחרים נק׳ חכמה דא״ק וכן עד״ז עד כלי העשירי הפנימיות שבכולם היא נקרא מלכות דא״ק וכולם בצורת עגולים זה בתוך זה כנ״ל והנה אלו הי״ס דעגולים דא״ק הזה הם ממלאים כל מקום החלל הנ״ל [ה] שבתוך אמצעית הא״ס כנזכר בענף א׳. והנה הם מקיפים כל החלל הזה אמנם נבאר באמצע אלו הי״ס עגולים מקום חלל ופנוי לעירך שאר הגאצלים שהם נ״כ בצורה עיגולים זה בתוך זה והם בחי׳ אורות הנמשכים מן העינים דא״ק זה מבחי׳ היושר שבו שהוא כמראה אדם כמ״ש בעז״ה והם הנק׳ כלים הנקודים אשר גם בהם יש ציור עיגולים זה בתוך זה [ב] וכולם עומדים תוך אלו י׳ עיגולים דא״ק. באופן שי׳ עיגולים דא״ק הם מתעגלים ומקיפים וסובבים כל שאר עיגולים אשר בכל העולמות וכל שאר העיגולים הם מקיפים תוך אלו כי כל עיגול המם בת מחבירו הוא מרוץ את הבירו יסובב אותו והיותר תחתון במעלה מחבירו הוא יותר פנימי והוא מסובב מחבירו עד שבמעלה היותר פנימי מכולם הוא גרוע מכולם והם בחי׳ הרקיעים והגלגלים של עולם העשיה שהם י׳ גלגלי הרקיע הנזכר בהקדמת התיקו׳ והם נקראים אופנים אשר הם הרקיעים הסובבים עלינו בעולם השפל ובעולם התימרי הזה. ומבואר הוא שמאחר שהם יותר פנימים והוכניים שבכל העיגולים א״כ פשוט הוא שיהיו יותר תחתונים מהם כגלגלי בגלים זה בזה שהגלל התילון העליון מכולם הוא יותר גדול (ח) ועד״ז הם נכללים ומתלבשים זה בתוך זה. ובענין שי׳ עיגולים דעולם הנקודים יתבאר בע״ה ענין דרוש העיגולים בפרטות ובמקום הזה לא נוכל לבאר בפרטות רק בכללות ובקיצור גדול וע״ש. ואחר שילאו י׳ עיגולי א״ק הזה שהם בחי׳ נפש שבו עוד נתגלו ויצאו בא״ק זה י״ס שהם בחי׳ י״ס אחרות ביושר בציור אדם בעל רמ״ח איברים בראש וזרועות ושוקיים כו׳ והם בחי׳ רוח שבו וה״א נמשך ונתפשט ביושר מלמעלה למטה מראש גג העליון של עיגול עליון בכל י׳ עיגולים עד קרוב אל סוף תחתית י׳ עיגולים אלו שלו:

לי״ע דלעיל אמר דגלי א״ק דיושר מגיעים למטה עד הלי עיגולי עתיק וכאן אמר עד סוף תחתית י׳ עיגולים שלו(ב):

ענף ג

אחר שנתבאר לעיל היות בכל העולם כולם ב׳ בחי׳ א׳ בחי׳ הי״ס בצורת גלגלים עגולים וא׳ בחי׳ י״ס בצורת אדם ישר בקומה זקופה ויפה. נבאר עתה בקצור קצת פרטים ובחי׳ אחרות שיש בהם. הנה נתבאר בס״ה פ׳ בא דף מ״ב ע״ב בר״מ וז״ל אבל לבחר דעביד הלי דיוקנא דמרכבה דאדם עילאה נחית תמן ואתקרי בהלי דיוקנא כו׳ נקרא אל אלהים ואי איתבר אומנא אלין מאנין דתקין יהדרון מיא למקוריה כו׳ ולבחר עביד מאנא רברבא והוא קרי לנרמיה בה מבין כו׳. וכבר האריכנו בזה בענף ב׳ ע״ש היטב. הרי מפורש היות י״ס בצורת אדם בעל רמ״ח אברים הנקרא כלים ובתוכם העלמות של האורות הנקרא נשמת האדם והכל כדמיון אדם התחתון שיש בו גוף ונשמה כך אדם העליון כלול מי״ס שהם עלמות וכלים. והנה ענין בחי׳ העלמות הזה הם בחי׳ אורות פנימיים המאירים תוך הכלים כדמיון הנשמה אשר תוך הגוף של האדם ומאירה בו כמ״ש גר ה׳ נשמת אדם והיר כלל זה כי בכל מקום שתמצא בחבורינו זה לשון אורות הכיונה על הנשמה הפנימית שבו ולא על הכלים עצמן ולא תבטח ענין זה כי לא נוכל להזכירו בכל פעם:

מורה״ן ז״ל(ג) ל״ע אי״מ דיושר (כ״א ואור) **ואחר** שביארנו ענין ב׳ בחי׳ הנ״ל שהם אורות וכלים נ״ל עוד פרטים אחרים:

הגהות וביאורים (ח) והוא מלגים ומכסה את כולם: (ב) א״ס עד קרוב לאמר ובזה מתיישב הכל וא״כ אה״ס עיין בער בהקדמות הקדמה ה׳ (ג) פי׳ דיש ב׳ בחי׳ מקיפים אחד נקרא מקיף היה והשני נקרא מקיף דיחידה המקיף יחד לכל ד׳ בחי׳ כנזכר בשער עקודים סוף פ״ה ובשער אה״פ יע״ש. ומה שזוכנו הם מן הזכר הם מן הנקבה. פי׳ במ״ב בשער עתיק פ״ד בענין כפיקות דע״י הם לא כלו רק לו״ם לבד כל שם בלן ונעשה הוא״ם לא הו״ם דגר המ״ה תכר או הם נאמר דהיה הו״ת ג״כ במ״ה יפ״ש ושיין בשער אנ״ק פ״ב ולא פ״ו דבשם נשבנו הכפר דיש פנימי ומקיף מפנים ולחוד דמ״ה ופנימי ומקיף מפנים ולחוד דכ״ן יע״ש ומה ש״ש רבינו כלן. ומה שזוכנו כו׳ הם מן הזכר הם מן הנקבה וכן בתב בלוח זכות מהיישב דברי רבינו קלה. בכללות וכן בפרטות פי׳ בכ״ן דכללות וכן בכ״ן דפרטות כנזכר בהגהות מברה״ו לעיל בשער שיגולים עיקר ד׳ ובשער פעה״ל כפ״ל. ומ״ש ויש מקיף יכר ויש מקיף חוזר ומה שעינו כו׳ ע״ש הוא על בחי׳ הב׳ מקיפים לאחרים דיוגלאים בכוד יוכר על עלוף העליון דרך היסוד ותניו מקיף ויוכד עד למטה ותניו נכנס לתוך הפלוף בהתהיו בכוד הו״ם ולו״ם דרך הבכורה כמ״ל. ע״ש:

השמש

האלו כפולים ויש בהם מעמ״שיגו ויתבאר בהשגפים לקולמים: [ד] אשר בהוטו ואמצעיות: [ה] וכן כל שאר הגאצלים אחרי שלם הנקודים הנם

אחרים דרך קלרה. והוא כי בחי׳ האורות שהם עצמות הנבחה הפנימית שבתוך הכלים כנ״ל הנה אלו האורות מתחלקים לב׳ בחי׳ והם או״פ ואו״מ. והענין הוא כי הנה האור המחיה והמאירה בתוך הי״ס הנקרא כלים הנה יש בו בחי׳ המתלבשת תוך הכלים כדמיון נשמה הנכנסת תוך אברי הגוף ומתלבשת תוך איברי האדם ומחיה אותם ומאיר בהם בפנימיותם וזה יקרא או״פ. אמנם אור זה ממועט להיותו יכול להתלמלם ולהתלבש תוך הכלים. ויש בחי׳ ב׳ אור גדול ממנו אשר אין כח בכלים לסובלו ולהגבילו תוך פנימיותם ונשאר בבחי׳ או״מ עליהם מבחוץ ומאיר להם בהיותו אור מקיף עליהם. וגם ענין זה הוא באדם התחתון כמ״ש במקומו בע״ה כי אין לך שום איר שבכל העולמות כולם שאין בו ב׳ בחי׳ אלו שהם בחי׳ או״פ קטן ואו״מ גדול זה בפנימיות הכלי וזה מקיף סביב מבחוץ לכלי. והנה כמו שבחלק האור יש בו ב׳ בחי׳ כן בחלק הכלים יש בהם ב׳ בחי׳ כיולא באלו כי אין לך שום כלי בעולם שאין בו ב׳ בחי׳ והם בחי׳ פנימיות הכלי אשר שם התלבשות והתדבקות האו״פ בו בעצמו בתוכו ועוד יש בחי׳ ב׳ חיצוניות הכלי אשר עליו מבחוץ סובב ומקיף אור הנ״ל:

והנה כמ״ש שאו״מ גדול מאו״פ כן חיצון הכלי יותר מעולה מפנימיות הכלי ואע״פ שבחוש הראות אנו רואין שפנימיות הכלי הוא יותר זך ומעולה מחיצוניות הכלי המצין הוא באופן שנבאר עתה:

דע כי הנה האור כולו שוה (א) וכאשר נכנס ונתלבש תוך הכלי אין הכלי יכול לסובלו כולו אז בחי׳ אור שלא יוכל ליכנס בפנים נשאר בחוץ בבחי׳ או״מ [ב] עליו ואז ב׳ אורות אלו מאירים בכלי כי או״פ מאיר חלי עובי כותל מלד הפנימי ואו״מ מאיר חלי עובי הכותל מלד החיצון וע״י ב׳ אורות אלו מאיר ומזדכך הכותל של הכלי מבית ומחוץ. והנה האו״פ להיותו מלומלם ובדוחק תוך הכלי ומתדבק בו היטב הנה הוא נכנס ודוקע בחלי כותל של הכלי מלד פנימיותו ונבלע בו ועובר בתוכו וע״כ מזדכך הכלי ונעשה זך אבל אור החיצון להיותו רחוק ובלתי דבוק בכלי ובפרט שאינו מלומלם אינו בוקע בכותל הכלי מלד חיצוניותו לעבור ונכנס בתוכו ולהאיר בו ולזככו. ולהקן הענין הזה הולרך להיות חיצוניות הכלי יותר מעולה ויך וגם האור המאיר בו הוא אור המקיף שהוא יותר גדול ומעולה מן או״פ ועי״כ יוכל לקבל חיצוניות הכלי האיר גדולה אעפ״י שאינו דבוק בחוזק באור״מ ויהיה מקבל כ״כ האיר מן או״מ עם היותו רחוק ממנו כהאיר או״פ בפנימיות הכלי בהיותם יחד דבוקים ועי״ז יתנו פנימיות הכלי שהוא יותר גרוע עם או״פ הגרוע ויאיר זה בזה היטב מאד להיותם דבוקים אעפ״י שהם גרועים. וכן חיצוניות הכלי שהוא יותר מעולה בהיותו מאיר בו גם אור״מ המעולה יאיר בו היטב מאד עם היותם רחוקים זה מזה. עוד יש סיבה אחרת גדולה והיא כי הנה או״מ מבחוץ תשקו ורצונו וחפצו להתדבק ולהתקרב עם האו״פ ולהאיר לו. והנה אם חיצוניות הכלי לא היה זך מאד לא היה יכול או״מ לעבור ולבקוע וליכנס באו״פ להאיר לו והיה האו״פ בלתי מקבל האיר הזאת הגדולה לכן הוצרך להיות חלי עובי הכותל מלד חיצון יותר זך מפנימי ועי״כ יוכל האו״מ עם היותו בלתי מתדבק בו לעבור ולבקוע וליכנס עד חלי עובי של הכותל מלד הפנימי ולהאיר בו חלי עובי הפנימי אע״פ שאינו זך כ״כ כמו החיצוני ואז מתדבקים יחד או״פ ואו״מ ומאיר או״מ באו״פ. וגם הכלי עצמו מקבל האיר משניהם ומזדכך מאד. אמנם אם אנו רואים בחוש הראות שהפנימי הוא יותר זך כנ״ל הטעם הוא כי או״פ אע״פ שהוא קטן מאוד מאו״מ עכ״ז להיותו מלומלם ומוגבל בכח תוך הכלי ההוא מאיר האיר גדולה ושלימה בפנימיות הכלי משא״כ באו״מ אע״פ שהוא גדול מאד כיון שהוא בלתי דבוק בחיצוניות הכלי וגם הוא אינו מלומלם ומוגבל בתוכו בכח לכן אינו מאיר בו בשלימות האיר שלימה ועי״כ יראה שפנימיות הכלי יותר זך מחיצוניות ויתבאר זה לקמן בהארת פה דא״ק:

שער השלישי

ס״ב סדר אצילות בקיצור מופלג למוהרח״ו.

פרק א

ראשונה הוא הא״ס ב״ה מקיף את כל העולמות וגם הוא מוקף מהם*

***צמח** היינו הקו היושר ומתלבש בתוכם עד סוף הגמשך מן הא״ס עולם האצילות (ב) ואינו נוגע לתוך הנעולים. ודבוק זולתי בעולם אצילות לבד ולא בבי״ע ולכן משם ולמטה ישתנה מהותם ויקראו בי״ע. אך בחי׳ המקיף (ג) דביק ונוגע בכל הד׳ אבי״ע (ד) ותחלה משתלשל ממנו בחמלעתו א״ק הנזכר בתיקונ׳ חי׳ ע׳ דקל״ב.ובבחי׳ היותו שניות לא״ס (ה) כן אדם דבריאה עם שהוא קודם האצילות. גם נרמז אדם זה בפ׳ פקודי דרס״ח במאמר אר״ש אדמית ידי בלוחין לעילא כו׳ אית היכלין כו׳ כולהו איקרון א״ס עכ״ל. כי זה האדם כלול מי״ס וכולן נקרא א״ס בערך עולם האצילות שלמטה הימנו. וזה הא״ק נחלק לאלפים ולרבבות עולמות ותחלת התחלקותו הם ד׳ עולמות הנקרא ראיה שמיעה ריחא דיבור הנזכר בתיקונים ח׳ ע׳ דקכ״ח. ומהם מתחלקים עולמות לאין קץ וכל אלו הבחי׳ נרמזו במאמר פקודי הנז״ל למבין. וזה האדם נרמז בקולו של יו״ד דשם הוי״ה כי הוא בחי׳ הכתר של כללות העולמות ואור א״ס בכח התלבשותו (ו) בחכמה דא״ק זה. האציל התחתון עולם האצילות וז״ס כולם בחכמה עבית

ישר) מה עניינו ומה שורשו אם מן הזכר אם מן הנקבה הכללית וכן הפרטית (ג א הכוללים וכן בפרטים) ויש מקיף יותר ויש מקיף חוזר (ג״א ישר ומקיף חוזר) ומה עניינו וכן ענין או״פ מה עניינו וע״ע:

מזוהרח״ו ז״ל ענין חיצוניו׳ ופנימיות (בכ״מ הוא כינוי בספי׳) כתוב בפי׳ כי חיצוניות הוא בשר גוף אדם ועצמיות וגולגלת וכו׳ ופנימיות הוא בחי׳ המוחין המתפשטים בתוך כל הגוף כנודע כי גם במוחין יש י״ס כנזכר במ״א שהם הפנימית גם נאמר כי בכלים הראשונים שהם אחור ואמצע שניהם נקרא חיצוניות והפנימי לבד נקרא פנימיות כי כן נאמר שבחיצון אין בו דעת כלל ובב׳ דהיינו אמצעי יש בו דעת אלא שהוא דעת חצוי ובפנימי שהוא הג׳ יש בו דעת הפנימי שלם וכן נאמר כי מוחין דעיבור ויניקה להם אלהים ומשכי׳ מב׳ חצוניות דא״א אך המוחין דגדלו׳ הם מפנימיו׳ דאו״א [א]:

הגהות וביאורים (א) פי׳ נכמות ולא בלילות כי בלילות יש הפרש בין או״פ ובין אור מקיף כידוע. ס״ב: (ב) עיין לעיל דרוש שיעולים ויובר ענף ד׳ ד״ה והנה דהקו נמשך עד התחלה הנקבות שיעולי שהיק שהוא כתר עולם האצילות וע״ש. אמנ״ל: (ג) אך בבחי׳ המקיף כו׳ מלאתי כ׳ בנא ר״ל בבחי׳ הא״ס אשר נכנס תוך השיעולים בבחינה זו נוגע הא״ס גם בבי״ע: (ד) אבי״ע. פי׳ בחי״ס לעיל בסער א׳ פ״ח דא״ק ממלא בשיעול ויובר בלו בל מקום ההגל זהתוכ בבחי׳ הא״ס אשר נכנס תוך השיעולים בבחינה זו נוגע הא״ס גם בבי״ע: (ד) אבי״ע. פי׳ בחי״ס לעיל בסער א׳ פ״ח דא״ק ממלא בשיעול ויובר בלו בל מקום ההגל זהתוכ בבחי׳ הא״ס אשר נכנס תוך השיעולים בבחינה זו נוגע הא״ס בל בל העולמות אשר בולם נהגים ולאחוים בזה דא״ק הפנוי שבתוך א״ק ולאמנם נבאר מקום פנוי בין או״מ בל אור יובר שבו הל הבלים ואו״פ ויובר שבו ובם נהבוו ונלגלו בל העולמות אשר בולם נהגים ולאחוים בזה דא״ק ומתנו ינלו. נמנא בזה דבחי׳ המקיף דיובר דא״ק הוא המקיף הדבוק והנוגע בבל ד׳ עולמות דבי״ע ואין דבר הוכה לו. בתן שבון: (ה) נ״ב דבריעה לקו היובר

עשיה (ח) וחכמה הגיל נתלבשה במלכות דא״ק וזה המלכות ירדה ונתלבשה בסוד ז״ס שלה תוך י״ס דעולם האצילות והיה זה כדי לקשר א״ק בעולם האצילות ועד״ז בכל עולם ועולם כמ״ש בע״ה. וראש זו המלכות שהם ג״ר שבה נשארו במקומם. וז״ת שהם גופא דילה *של ז׳ ימי בראשית * הם נתלבשו בי״ס דאצילות. וזה הבחי׳ נקרא עתיק יומין שהם ז׳ ימים העתיקן מן מלכות דא״ק והז״ת נחלקים לי״ס כי ראשונה כלולה מג׳ ע״ד היכל ק״ק שכולל ג׳. וזה העתיק נעשה נשמה לא״ח שהוא כתר דאצילות וגם הוא מתפשט בט״ס אחרות דאצי׳ ואור א״ס [ב] תוך (א״ק דא״ק) תוך העתיק וא״א מלבים לז״ת זה העתיק ואו״ב דאצילו׳ מלבשים לא״א* הז״ת שלו לבדו (בהתפשטותם בז״א) על דרך הגיל ונקרא או״א. וז״א הוא ו״ס דאצילות מלבש לאו״א את ז״ת שלהן וכל קלה הוא לורת ו׳ הס ו״ק ופ״ו גימ׳ אל״ה (ג) ובהם מתלבש הבינה הנקרא מ״י ונעשה אלהים מ״י בר״א אל״ה (ד) ונוקבא דז״א הוא המלכות דאצילות מלבשת להז״א ז״ת שלו בסוד נקבה תסובב גבר ובעת הזווג שוה היא אליו פב״פ ודי בזה. הרי כשנעריך בדיעה יתירה נמצא היות כל קומת מלכות שיעור ספי׳ א׳ לבד בערך כללות כל עולם האצילות. וז״א יהיה ו״ק של כללות עם שהוא בעצמו י״ס. ואו״א גבוהים ממנו וראש הכתר גבוה מעליהם. החמנס רגלי כולן שוין עד סוף האצילות רגלי עתיק ורגלי א״א ורגלי או״א ורגלי זו״ן כולן שוין* אכן יתפרדו בראשם זה למעלה מזה באופן כי יהיו כולם מלובשים זה מלבוש לזה וזה מלבוש לזה. והעתיק שהוא מל׳ דא״ק ובתוכו חכמה דא״ק בסוד ה׳ בחכמה יסד ארץ ובתוכו הא״ס עצמו. כל ג׳ אלו מתלבשים תוך האצילות וזה נרמז באדרא האזינו דרפ״ח וז״ל כד אתתקן אפיק ט׳ נהורין דלהטין מיניה מתיקומי ואינון נהורין מיניה מנהרן ומתלהטן ואזלין ומתפשטים לכל עיבר כבוגינא דמתפשטין מיניה נהורין לכל עיבר ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבון למגדע לון לא שכיח אלא בוגינא בלחודוי כך הוא ע״ק בוגינא עילאה סתימא דכל סתימין ולא אשתכחא בר אינון נהורין דאתפשטן דמתגליין ונמירין ואינון איקרון שמא קדישא ובג״ד כלא חד. באופן כי אין ניכר מכל א׳ מהם כ״א הראשים אכן גופם מהלבשים אלו תוך אלו ואינם ניכרים רק בחי׳ ראשיהם לכן יכנוס באדרא האזינו בבחי׳ הראשים וד״ל:

*צמח הייו האדת ז׳ת לבד ולא הם עצמן כמוכר סוף דרוש ב׳

*צמח ז״ס ראשיות שיש להם שם ספירות (ב).

*צמח ריל חו״ב דנקודות נעשו פרצופי או״א:

והנה כל הי״ס דאצילות נחלקים לה״פ כח״ב זו״ן כ״א כלול מרמ״ח אברים והם בחי׳ ד׳ אותיות הוי״ה הכולל עולם אצילות לבדו ועם קולו של י׳ הרי הם ה׳ פרצופים. אכן בערך ההוי״ה הכולל כל העולמות כנ״ל נמצא כי א״ק קולו של י׳ וי״ס דאצילות הם יו״ד דהוי״ה הנרמזת בחכמה והוא אצילות כנודע ואח״ז נשלם חוט הא״ס בבחי׳ פנימיותו הנ״ל ואז נתעבה האור ונעשה שם מסך ודרך המסך ירדה שם המל׳ דאצילות ז״ת שבה והיה ראש לשועלים לי״ס דבריאה וכ״ז אחר התעבותה והתלבשותה דרך מסך הגיל. גם הבינה דאצי׳ נתלבשה אור ז״ת שלה במל׳ דאצי׳ וירדה דרך המסך ונתלבשה בי״ס דבריאה. וז״ס בינה מקננה בכורסי׳ * ואלו הז״ת דמלכות נתהוו לע״י

*צמח ביל ז״א מל׳ המקנגין בבי״ע נתבאר במ״א בבחי׳ בינה ז״א מל׳ יותר תתתונים מן הגיל וכאן גילה בחי׳ התתתון בבורסם בא״ק עצמו וזה כלל לכל השאר שלא נתפרשו כאן:

דבריאה וע״י דבריאה בא״א דבריאה וכו׳ על סדר הגיל באצילות. וגם הוא ה״פ דבריאה וכולם בחי׳ ה׳ דהוי״ה הכוללת כל העולמות. ואח״כ ירדו ז״ת דמלכות דאצילות לבדה דאצי׳ מתלבשת בבריאה וכולם בחי׳ ו׳ דהוי״ה הכוללת כל העולמות. ואח״כ ירדו ז״ת דמלכות דיצירה ובתוכם מלכות לבדה דאצי׳ מתלבשת (נ״א היא לבדה מתלבשת) תוך א״א דעשיה וגם זה דרך מסך שבין יצירה לעשיה. וז״ס מלכות מקננת באופן ונקרא ע״י ומתלבשת תוך א״א דעשיה והכל ע״ד הגיל ביצירה וגם הם ה״פ וכולם בחי׳ ה׳ התתונה דהוי״ה הכוללת כל העולמות:

(ו) ונתהווה בחי׳ ע״י דיצירה וז״ס ז״א מקנן ביצירה וזה העתיק מתלבש בא״א דיצירה כו׳ ע״ד הנו׳ בבריאה כנ״ל וגם הוא ה״פ דיצירה וכולם בחי׳ ו׳ דהוי״ה הכוללת כל העולמות. ואח״כ ירדו ז״ת דמלכות דיצירה ובתוכם מלכות לבדה דאצי׳ מתלבשת (נ״א היא לבדה מתלבשת) תוך א״א דעשיה וגם זה דרך מסך שבין יצירה לעשיה. וז״ס מלכות מקננת באופן ונקרא ע״י ומתלבשת תוך א״א דעשיה והכל ע״ד הגיל ביצירה וגם הם ה״פ וכולם בחי׳ ה׳ התתונה דהוי״ה הכוללת כל העולמות:

פרק ב

אמנם דע כי כל בחי׳ ה׳ פרצופים שבכל עולם ועולם הנ״ל הנה כל א׳ כלול מרמ״ח אברים ושס״ה גידין וצריך המעיין לחקור על ניתות אברים שבכל פרצוף ופרצוף איך יפגשו אבר פרצוף זה באבר פרצוף המלבשת אותו כי אין עומדים כל הפרצופים בבוה ובקומה א׳ נמצא כי ראש המלכות דעשיה נפגשה בתחתית העקב דא״ק וכעד״ז בכל שאר הבחי׳ לא יכולם העין כ״א נגולו כספר השמים וכפי דבוק זה האבר שבזה הפרצוף באבר הפרצוף שכנגדו לפעמים יפגשו עין בחוטם ואזן בעקב וכיוצא בזה לאין קץ. וזהו ענין חכמת הצירוף כ״ב אותיות א״ב אל״ף עם כולם וכולם עם אל״ף וכיוצא בשאר האותיות והם הם גורמים השינוי שאין לך יום שדומה לחבירו ואין צדיק דומה לחבירו ואין בריה דומה לחבירתה וכל הנבראים כולם לצורך גבוה כי אין יציקת כולם שוה אף לא תיקון כולם שוה ותתקן החלבנה בקטורת מה שלא תתקן הלבונה לכן היה צריך באלו העולמות טו״ר ובינוי ובכ״א מינים לאין קץ. והנה אלו הה׳ פרצו׳ של עולם האצילות נתבארו באד״ר ובאד״ז וז״ס בהבראם בה׳ בראם כי כל הנבראים היו בחי׳ ה״פ הן באצי׳ הן בבי״ע וז״ס ה׳ זעירא כי כולם יצאו מה׳ זעירא דמלכות דא״ק (אחר שנתמעטה) [אחר שנתפשטה] בסוף ז״ת שלה לבד ואז היתה ראש להם לכל כנ״ל לכן נרמזו בה׳ זעירא והנה הי״ס דאצילות להיותם לבושים למלכות דא״ק התחילו בהם הסיגים ונרמזו באלה המלכים המוכר בראש אד״ר כי כולם בני מלכים הם *בראשית

*צמח י״ס דאצי׳ שהתחילו בהם הסיגים נלע״ד שרמז פגם בעצמא בכתר [ג] וביטול באו״א ומיתה בז״מ כי בזה הם י׳ וזה נודע בדא״ר [שהיא מלכות דא״ק הנקראת אלהים ומכתה נברא שמים וארץ דאצילים] ומתחלה לא נתקנו עד שילא הדר מלך הבי׳ (ממ״ה שם

הגהות וביאורים (א) נ״ב כי האצילות לגבי [א״ק] א״ק כעשיה לגבי העולם: (ב) נ״ב ר״ל ז״ס ראשונות שהיו באצילות שנקראים ספי׳ לא ראשונות ממש כי הם ז״ק: ס״ת א״ח מבא״ב בשאר הפרצופים. (מזלן לוגי לריך לזה שהרי ז״א בגדלות ב׳ מלבוש לתג״ת דאו״א וכן כולם): (ד) עיין הו״ה דקב״ה ע״ב: (ה) ב״ה כוף ענף ד׳:
(ו) נ״א דבריאה א״ה ופיין בשער ס״ו שער סדר אצי״ע וכנה״ם דל״ד ע״א:

השמוש

משער הערקדים מ״ב: [א] שער ח׳ ענף ה׳ וכ״ל לגבי הא״ס כמו׳ לקמן בפ״ב: [ב] בערך האצילות שלמטה ממנו: [ג] ביטול ר״ל שבתחילה נק׳ הו״ב ושתה נק׳ או״א אבל אינו כמו הז״ק שבהם היה בחי׳ מיתה שבתחילה נק׳ בלע ושתה נק׳ לעת ושאין מזכר שם ראשון כלל משא״כ או״א שלפנימים נק׳ נ״ב תו״ב: נ״ב

סח״ל) שם הוי״ה הוא תולדות היסוד דא״ק מילה שניתנה בח׳ והוא הדרת פני [כ״א פנים] זקן והוליד טיפת הלובן הנקרא חסדים והטיל במ״ן דמל׳ שבו(כ״א מ״ד במ״ן במל׳ שבה) שהוא טיפת אודם אדן אדום וכדין עלמין אתתקנו שהם ז׳ מלכים הכוללים הי״ס דאצילות כי ראשון כולל ג״ר וכדין עלמא אתבסס בזווג יסוד ומל׳ דא״ק. וזהו ביום עשות ה׳ אלהים ארץ ושמים שיתף רחמים בדין ואז נתקן האצילות גם המלכות עלמה דא״ק שהיא ראשית דאצילית והיא עתיק יומין נתקנה טיפת אודם שלה [היינו איר ז״ת שלה המתלבשת בי״ס דאצילית] ועלי׳ נאמר באד״ר דקל״ה ע״א כל רישא דעמא דלא אתתקן איהו בקדמיתא לית עמא מתתקן ואין הכוונה ח״ו עליה עלמה רק על האדת ז״ת שבה המתלבשים בי״ס דאלי׳ אך עלמות ממשות ז״ת שבה נשארו למעלה במקומו רק ניצוצי אורם הם היורדין להתלבש באצילות ונק׳ רישא דעמא ולכן נקרא אנ״י ונק׳ אי״ן ודא מל׳ דא״ק וכתר דאלי׳ והבין וז״ש באדר״ז דרפ״ח ובנ״כ אקרי ע״ק אין דבי תליא אי״ן בגין דהאי חכמתא סתימאה אקרי אי״ן דביה תליא דביה מתפרשין תלת זמנין כו׳ שהוא חכמה דא״ק המתלבש בעתיקא שהוא כתר דאצילות ואז נקרא אי״ן. הרי אם יראה המעיין להעמיק בדבריהם אלה יסתכל היות א״ם פנימי׳ לעולמו׳ ומקיף כל העולמות ורגלי קימת א״ק המלבים את א״ם מבריה עד סיום כל העולמות אבי״ע. ואציל׳ לבוש לז״ת דמלכות שבו וכל בריאה לבוש לז״ת דמל׳ דאציל׳ וכל היצירה לבוש לז״ת דמל׳ דבריאה וכל עשיה לבוש לז״ת דמל דיצי׳ והיה (כ״א כי) עקביים (ה) דא״ק מתלבשים בי״ס דעשי׳ וכ״א כלולה מק׳ הרי לך יומין דחול כי שם הקלי׳ כולם ובהשתלם להזדכך ולהתברר האור מעולם העשיה שהוא יסוד יעקב (ב) י׳ עקב כי הם עשר גילוי אורה הניתנין בעקב שהוא עולם העשיה כי אז בעקבא משיחא הוא א״ק חולפא יסגא (ג) ואח״כ יעמדו רגליו על הר הזיתים דכתיב ועמדו רגליו וגו׳ ושתלם קומתו ועליו נאמר הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד. ישכיל מעשיה בסוד ונחמד העץ להשכיל עץ הדעת. ירום מיצירה. ונשא מבריאה. וגבה מאצי׳. מא״ד אותיות אדם. הוא א״ק. אז יבוא משיח בע״ה ומחה לגלמא על רגליהי הם הקלי׳ שכנגד ג׳ עולם בי״ע. כי על האצי׳ נאמר אני ה׳ הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן. והבריאה היא רישא דדהבא כי היא בחי׳ זהב מלפון זהב יאתה שהיא בינה עלמא דאתכסיא המתלבשת ומקננת בבריאה כנ״ל וקלי׳ דיצירה כסף ונחושת. וקלי׳ דעשיה פרזלא וחספא והיא אבן מל׳ האחרונה שבכל העולם הוא עקב א״ק ואתה תשופנו עקב. בהאי אבן רצין מוחא דנחש ומחה לגלמא על רגליהי שבעשיה ואז שמים דעשיה וארץ דעשיה נאמר עליהם שמים כעשן כו׳ והארץ כבגד תבלה כי בדרושים. ואמר סיגים דרך כלל לבד שהרי פגם וביטול ומיתה אינם בהי׳ שיות כמובא וג׳ אלו נרמזו בזה. כי פגם בעלמא נרמז בכתר היינו השערות וכפפים במקומן לכן נקרא תיקונים להורות שהיה בהם הקילקול וזהו נרמז כאן דקאמר והדרת פני זקן דהיינו בלאה המלך הדר דהיינו זהו זקן. לכן שערות הראש הם יו״ד דיקנא נק׳ תיקו׳ כנ״ל וביטול אחורי או״א נרמז כי נפלו בפנים ואחור דנוקבא דז״א דאצילות ולא נקרא או״א אלא ע״ש נוק׳ דז״א ונתבטלו שמה (כ״א ונתבטלו שמה) ומיתה נרמזת כי לא נקרא בלע אלא דעת כו׳ וכבר נתבאר בדרושים פגם וביטול ומיתה וזה שכתבתי נרמז לבד במילת סיגים בי״ס דאצילות כנ״ל וכלל י״ס דאלי׳ הוא א״א או״א זו״ן:

בהגלות רגלי א״ק על הר הזיתים אשר בתוכם הא״ס מתלבש כנ״ל ואז יהיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור ז׳ הימים הראשונים ז״ת דמלכות דא״ק כנ״ל הנקרא ע״י דאצילות:

פרק ג

כלל העולה כי הא״ס הוא נשמה לנשמה (ד) והאציל ממנו אדם אחד הכולל כל העולמות כולם שבחי׳ עלמות שבו שהם בחי׳ נרנח״י נקרא א״ק. ובחי׳ הגוף שבו הוא עולם האצילות. ובחי׳ המלבושים הם ג׳ עולמות בי״ע שאינם רק עולם א׳ לבדו והוא לבוש האצילות כולו שבין שלשתם אינם רק י״ס דוגמת י״ס דאצילות הנקרא גוף. וכ״מ בתיקונים די״ת אימת בג״ס עילאין מקננא בבריאה וכבר ידעת בר״מ פ׳ בא דמ״ב כי הי״ס דאצילות נקרא מאצין ר״ל אחרי הגוף כי הגוף שהם הכלים שם נגלו באצילות ולא יותר למעלה כנודע. וכבר ידעת כי הנרנח״י אינם מתלבשים בגוף זולת ע״י אמצעית מלבוש זך לכ״א מהם. והכל נקרא עלמות כי כן א״ק שהוא בחי׳ כל העלמות יש לו גוף זך שבו מתלבש עלמותו כדי להתלבש אח״כ בגוף האמיתי שהיא אצילות. לכן אפי׳ הכלים דא״ק נקרא עלמות וכמו שבעלמות מלבד היות עקריותו בפנימיות הגוף עכ״ז משלא פחות מאורו בכל אחרי הגוף מבית ומחוץ ובתוך טובים להמשיך בו חיות. כן א״ק מאיר עלמותו בכל אחרי הגוף דאצילות ואיתו אור נקרא א״ס בערך האצילות ונקרא עילת העילות של האצילות. אך במלבושים אין אור עלמות מתגלה לכן בי״ע אינם מבחי׳ אלהות אלא נקרא נברואים נוצרים נעשים וכעד״ז בא״ק שנעשה בחי׳ גוף אל הא״ס הזה העליון אור א״ס מתגלה בו אך לא במלבוש הא״ס העליון שהם י״ס דאצילות כי הא״ס הנגלה בי״ס דאצילות הוא הנק׳ א״ק כנ״ל. אמנם אחרי התלבשות אין סוף עליון בא״ק בחכמה שבו שאז מאיר על ידו בי״ס דאצילות וזה אימרו כולם בחכמה עשית וזה אומרו עשית כי הי״ס דאצילות הם בחי׳ עשיה אל הא״ס העליון כי הם מלבושים כנ״ל. וכעד״ז א״ק כדי להאיר במלבושיו שהם בי״ע מתלבש בבינה דאצילות ועל ידה מאיר בבריאה כמ״ש אימת מקננא בברסייא. וכ״ז שאמרנו חדש מהקדמה ב׳ של מרכבת יחזקאל. וחוץ לאלו המלבושים שהם בי״ע הם הקלי׳ ולכן תראה שאפילו הקליפות שכנגד האצילות אינם שם אלא בבריאה כנודע אצלינו. נמצא כי אף שנאמר כי אצילות הוא גוף דא״ק הנה האור שמאיר הא״ק בגוף הזה נקרא נר״ן של אצילות ובתוך כולם מתלבש האור עלמו דא״ק וכן עד״ז בא״ק נגד א״ס העליון וכן עד״ז בבי״ע נגד אצילות הנקרא גוף. וז״ש בתיקונים ובס׳ הזוהר דכורס יא דאיהו אמה כגופא לגבי שכינתא דאצילות נמצא כי הקליפות יהיה לבושים באצילות בכללות עם היות שבפרטות יש גוף באצילות עצמו ובי״ע הם לבושים אליו (ה). והנה כל בחי׳ הכלים של כל העולמות יש בהם חיצוניות ופנימיות. וכבר הודעתיך איך כל העולמות אלו זה נעשה גוף לזה וזה לזה ונמצא כי כל העולמות כולם כאחד אפילו א״ק כל הכלים שלהם יש בהם בחי׳ פנימיות וחיצוניות (ו). ודע כי כל בחי׳ זו״ן שיש בעולמות כולם נקרא ז״ק [כ״א ו״ק] של גוף של אותו עולם כי כן יצאו בעת אצילות הראשון שנאצלו חסרים ג״ר לז״א וע״ר לנוק׳ (ז) ואלו הב׳ לריצים ג׳ זמנים שהם עיבור יניקה ומוחין להשלימם. כ אלא כי כל עולם ועולם אינם לריצים עיבור יניקה ומוחין רק זו״ן של אותו עולם בערך א״א ואו״א של אותו עולם שהם שלימים כפי אותו עולם. אמנם בבחי׳ הכלל יהיה כל הה״פ שבאותו עולם נקרא זו״ן אל עולם שלמעלה ממנו ויהיו

חסרי

הגהות וביאורים (ה) ביין בהולה הקמ״ט סע״ב: (ב) נלענ״ד ז״ש ווידו לוחות בעקב עשו כ״ל וידו שבוא לוחות אות יו״ד שב יעקב לוחות בעקב דא״ק שלוחו בו עשו שהוא בעולם עכיר עולם הקליפה וכשבלם הכירור של עקב אז יבוא מביתא ואז יצא לחוץ כיו״ד עם ניקי ואז נאמר ויהי בית יעקב אש כו׳ ובית עשו לקש שיצא יעקב המזכר ויבוקש כל הקלי׳ ואז בלע המות לנצח: (ג) כי בעשיה רוצו רע ומיעוטו עוב והיינו יסגא כי ...פ בבריאה נמי איבא אלא שהיא מועטת וגיצירה בוה אבל הבא יסגא. אור זרוע: (ד) אמ״ן לעד״ן בא״ס המזכר כאן הוא א״ק שהם תכמה היה דא״ק שהתהיו הוא אדם דבריאה שהוא נשמה. הלב מקו״ב דנ״ו ע״א: (ה) פי׳ דיש תפי״ע דאצילות וכי״ע התתונים ודי בזה: (ו) עיין בס״ם דנ״ז ע״ב בעשה י״ג ועיין הו״ח דקל״ג ס״ע״ב: (ז) עיין נ״ח ע׳ אתרונות והכל נאמר עיין מ״ש במ״א (עיין שער י״ח פ״ב מ״ב) כי כל נקודה דמלכות דנקודות הוא בכוד כתר ונתבכו ממנו בחי׳ הבשה כלים להרים ולפי נוסחת הספר הוא בנחי׳ האור כי כן בנקודות (עיין שער תיקון הנוקבא פ״ב) מלכות הנעקודים לא היה כי אם אור המלכות שלה:

חסרי מוחין בבחי׳ הכלל כנ״ל והבן זה היטב. נמצא כיון שיש ב׳ בחי׳ בכל מיני כלים שהם חיצוניות ופנימיות א״כ מובכרח הוא שיהיה עי״מ בכלים חיצוניים ועי״מ בכלים פנימיים. הנה בר״ה (א) בתחילה נעשה כלים פנימים אך בקבלת שבת ובתפלה של שחר ימי החול תחילה נתקן מוחין כלים חיצוניים ואח״כ כלים ומוחין פנימים ולכן כשתעיין בספרינו אל תתמה אם פעמים יראה שכבר יש מוחין ופעמים נראה שהם עדיין ביניקה וכיולא בזה כי זה בפנימיות וזה בחיצוניות. ועיין לעיל איך כל פנימיות נקרא מוחא בערך חיצוניות הנקרא גופא:

השער הרביעי

שער אזן חוטם פה ונחלק לה׳ פרקים:

פרק א

כבר ידעת כי אין בנו כח לעסיק קודש אצילות י״ס ולא לדמות שום דמיון וצורה כלל ח״ו אך לשכך האזן אנו צריכים לדבר דרך משל ודמיון לכן אף אם נדבר במציאות ציור שם למעלה אין הדבר רק לשכך האזן. אמנם דע כי י״ס דאצילות הם ב׳ עניינים הא׳ הוא התפשטות הרוחניות והב׳ הוא כלים ואבריים אשר העצמות מתפשט בהם. והנה צריך שיהיה לכל זה שורש למעלה לב׳ בחי׳ אלו ולכן צריכין אנו לדבר בסדר המדרגות מראש עד סוף והנה נתחיל ונאמר כי הנה א״ס ב״ה אין בו שום ציור כלל ח״ו כמבואר. ואמנם כשעלה במחשבה לברוא העולמות לי׳ מדרגות ע״י סדר האצילות והמשיך ממנו התפשטות אורות רבים להיותם שורשי האצילות (נ״א שרשים ומקוריים) להתאצל האצילות אח״כ. והנה כאשר נעריך ונמשיל לענין זה. כבר ידעת היות ד׳ יסודות לכל הם ראיה שמיעה ריחא דבור. והם ד׳ אותיות הוי״ה. והם סוד נשמה לנשמה ונר״ן. ונתחיל לבאר מסוד הנשמה ואילך ואח״כ נתחיל לקודם אליה ונאמר כי הנה נמשיל ונצייר האזנים כי יש בהם רוח דק בתוכם והנסיון לזה כאשר יסתום האדם אזניו ישמע בתוכו קול הברה מחמת הרוח הנלכד בתוכו. אח״כ מחוטם יוצא מתוכו הבל יותר גרגש מאזן. ואח״כ מן הפה יוצא הבל יותר גרגש מכולם וכפי ערך הדברים ובחינתם כך יהיה דקותם כי אזן להיותו סוד ביה ההבל היוצא ממנו הוא יותר דק מהבל היוצא מחוטם. וכן הבל החוטם הוא יותר דק מהבל הפה שהוא למטה ממנו במעלה. אמנם אם נמשיל ונאמר דרך משל כי מסוד האזן נמשך ממנו הבל ורוח מתוכו ולחוץ והוא סוד נשמה והבל היוצא מחוטם סוד רוח והבל היוצא מהפה הוא סוד נפש:

ועתה נבאר הענין כי הבל האזן נחלק לב׳ אזנים. והענין הוא כי הלא יש ביניה ותבונה כנודע לכן אזן ימנית הבל שלו הוא שורש נשמת ביניה והבל אזן שמאלית שורש נשמת תבונה. גם הבל החוטם נחלק לב׳ בחי׳ בסוד שורש יעקב וישראל הימין ישראל והשמאל יעקב אך הבל הפה הוא א׳ כי הוא נגד הנוק׳ דז״א ואע״פ שיש לאה ורחל עכ״ז עיקר לאה מבחי׳ מל׳ דתבונה (נ״א זאת היא ו״ק דב״ן דז״א ממלכות דתבונ׳) המתלבשת תוך ז״א כנודע. ולכן אינו נחשב רק לא׳ אך עכ״ז כיון שהם ב׳ בחי׳ גם הבל הפה נחלק לב׳ עם שההבל הוא מקור א׳ אלא כדמיון האזנים והחוטם. והוא כי בהיות הבל זה בגרון הוא סוד קול וכשיוצא מחוץ לפה הוא סוד דבור בחיתוך אותיות. הקול נגד שורש לאה והדבור נגד שורש רחל אע״פ שקול הוא בת״ת שהוא הז״א (נ״א בת״ת ז״א) עכ״ז שורש של שניהם הוא במל׳ דתבונה (נ״א עכ״ז שורשו במל׳ ביניה) רק שקול נעשה נשמה לז״א (נ״א לו״ק דב״ן דז״א) והדיבור נעשה נשמה למל׳ (שהיא רחל) ושניהן מלד הפה שהוא סוד המלכות דתבונה. והנה הענינים שהם סוד ראיה (ב) שהיא החכמה הוא סוד נשמה לנשמה בסוד חכמה. ודע (א) כי נר״ן מתלבשים תוך פנימיות הכלים שהוא הגוף. אך הנשמה לנשמה אין יכולת בגוף האדם לסובלה ונשארת מבחוץ בסוד או״מ. וכשהוא מקיף את המיח מדור הנשמה אז הוא בחי׳ מקיף אל הנשמה וכשהיא מקפת את הלב שהיא מדור הרוח אז הוא בחי׳ מקיף אל הרוח וכשהיא מקפת לכבד מדור הנפש אז הוא מקיף לנפש כי כמו שיש ג׳ בחי׳ אלו שהם נר״ן כך הנשמה לנשמה צריך שיהיה בה בחינת ג׳ אלו כולם בסוד אור מקיף. אמנם הגלגולת שהוא סוד הכתר משם שורש לנשמה עליונה הנקרא יחידה. ונעשה קריאתה יח״ה לפי שהיא מקפת כל העולמות בבחי׳ נשמה לנשמה לבדה ולא בחי׳ נר״ן כמ״ש בנשמה לנשמה כנ״ל. [ה] כי הלא לא יש רק ג׳ בחינת נר״ן וכנגדם יש ג׳ בחי׳ אלו בנשמה לנשמה אבל דוגמת הנשמה העליונה הנקרא יחידה אין למטה דוגמתה בחי׳ ד׳ כנ״ל וכילה היא מציאות א׳ וז״ס הנקרא יחידה (ג) לפי שאין דוגמתה למטה כנ״ל (ד):

הגה״ה דרוש להר״ר גדליה הלוי

דרוש שכתבתי מענין שרשי אצילות של עצמות וכלים שנתהוו מאח״פ ועינים בסוד ראיה שמיעה ריחא דבור

הגהות וביאורים (ה) עיין לקמן בשער אצ״ך ספ״ו: (ב) עיין נה״ם דכ״ד ע״ב סי׳ ד׳ והו״ה ד׳ קמ״ט ע״א: (ג) עיין לקמן בפ״ה משער העקודים מ״ק טעם אחר למה נקרא יחידה: (ד) עיין שער הקדמות דף ע״ה סוף ע״ד הלבון מהוקן יותר:

יפה שעה

(א) ודע כי נר״ן מתלבשת תוך פנימיות הכלי שהוא הגוף אך הנשמה לנשמה אין יכולת בגוף לסובלה ונשארת בחוץ כו׳ אבל דוגמת הנשמה העליונה הנקרא יחידה אין דומיא דוגמתה למטה וכלא הוא מציאות א׳ וז״ס שנקרא יחידה לפי שאין דוגמתה למטה ע״כ. דברי רבינו ז״ל אלה קשים מניה וביה שבפ״ה משער המוחין כתב רז״ל וז״ל אמנם החיה מתלבש פנימיותה תוך הנשמה. ואו״מ שלה נשאר בסוד או״מ על הז״א מבחוץ. ג׳ בחינות מקיפין כנגד נר״ן הפנימים. והיחידה פנימיותה מתלבש תוך החיה. ואו״מ שלה נשאר בסוד או״מ על ז״א מבחוץ. והיה אבסר לומר שמתחלק לד׳ מקיפין כנגד נרנ״ח הפנימים וא״כ יהיו ד׳ בחי׳ היחידה מקיפין מ׳ דלגלס יע״ש. ואשר אחזה לע״ד הוא כי הנה רז״ל שם באותו פרק דשער המוחין הוא ז״ל אשמיענו להוציל היות ה׳ בחי׳ שהם נרנח״י. וכל אחד מן הה׳ בחי׳ המ׳ הוא כליל נרנח״י שלם. הוא לבדו והם נרנח״י דנפש. נרנח״י דרוח. נרנח״י דנשמה. נרנח״י דחיה. נרנח״י דיחידה. והרי הם נפרטים לכ״ה בחינות. וכן עזה״ל נפרטים יותר ויותר יע״ש. ושוד בפ״ג דשער העקודים כתב רז״ל ז״ל והענין הוא בהקדמה א׳ שצריך שתדע והוא כי הרי נתבאר לעיל כי כל בחי׳ ובחי׳ ובכל עולם ועולם ובכל פרצוף ופרצוף כו׳ אך מן הפה של א״ק ולמטה עד סוף העולמות לא יש רק ה׳ אורות פנימים וב׳ מקיפים עליונים. שהם כנגד החיה והיחידה לכל פרצוף ופרצוף מהם. ולא עוד כי האור נתמעט משם ולמטה ישויין שם. וכן כתב עוד שם פ״ה במ״ב ישויין שם. נמצאנו למדין מדברי רז״ל היות בחי׳ חיה ויחידה פנימים מלבד החיה והיחידה המקיפים הכוללים. וא״כ אולי לומר שמ״ש רז״ל בשער המוחין שהחיה נתחלק או״מ שלה לג׳ מקיפין. וכן היחידה נתחלק או״מ שלה לד׳ מקיפין ותהיה מ׳ דלגלס. מיירי בבחינת חיה ויחידה הפנימיים. והם החיה והיחידה לכל פרט. ומ״ש רז״ל בפרקין שהיחידה לא נכנסה כל כי״ך בפנים וכי היא מקפת כל העולמות בבחי׳ נשמה לבד ואינה מתחלק לבחינות רבות כי אין דוגמתה למטה. כל זאת מיירי בבחינת היחידה הכוללת בלא נכנסה כלל בפנים. ועיין מ״ש רז״ל בפ״א משער המקיפין שכתב וז״ל וכבר נודע מדרוש א״ק כי כל הפרצופים שמן הטיבור דא״ק ולתתא אי אפשר להיות רק ב׳ מקיפין ומפרש התם היות החיה נכנס וחוזר לגאת דרך הטערות ונקרא או״מ חוזר מקפת לאותו פרצוף לבדו. והיחידה אינה נכנסת כלל אלא היא מקפת מבחוץ לכל הפרצופים שמטה ולמעלה ולכל העולמות. ולכך אינה מתחלקת לבחינות רבות כי היא מקפת לבחי׳ אין מספר. והוא מ״ש רז״ל בפרקין ואין דוגמתה ל פ: כן נראה ועיין בפ״ם משער הו״ם:

השמש

[ה] נ״ב עיין בשער המוחין פ״ה שכתב שם ואפשר שיתחלקת ומקפת כל בחי׳ נרנח״י ועיין ביאור ענין זה בסכר מבו״ם בדרוש פנימי ומקיף דרוש א׳:

דיבור. זה מלאתי להר״ג הלוי. כאשר האורות נתפשטו מאוזן וחוטם עד נגד הפה שסם התחברות כל הכלים ואז (א) במקום שמתחברים יש לכולם בחינת נפש לפי שאין הבל האזן יכול להתחבר להבל פה אלא בריחוק מקום וכן הבל החוטם. אלא שא״ל ריחוק מקום כ״כ כמו הבל האזן כדי להתחבר להבל הפה (ב) וע״ז באה הסתכלות העינים ובהכאה שהכה בהבל נעשה הכלים ובהסתכלות זה יש פנימי וחיצון כי יש בכל חיברים פנימיות וחיצוניות ונעשה כללות כליהם. ולפי שאין בראית עינים הבל היוצא אלא הסתכלות לבד אינו נעשה אלא הכלים והסתכלות ההוא גדול מכל הג׳ הכלים הנ״ל כי הראי׳ היא י שמיעה ה ריחא ן דיבור ה הרי ד׳ אותיות הוי״ה שהם חבת״ם שהם גר״ן [נ״א גרנ״ח] (ג) הראייה היא חיה י׳ ש׳ הבאים הנקרא חכמה כי חכמה עליונה מאירה דרך עינים אלא שאם היה יוצא הבל ממש דרך העינים לא היה אפשר למטה לקבלה. לכן לא נמשך ממנו אלא הסתכלות לבד והיה (ד) בו כח לעשות כלים לג׳ בחינת אלו. י׳ דנשמה בהבל האזן. י׳ דרוח בהבל חוטם י׳ דנפש בהבל הפה וז״ש מרחוק ה׳ נראה לי ומשאר הכלים אם היה יוצא מהם הסתכלות לבד דרך משך כמו העינים לא היה כח בהם לעשות כלים. (ה) וכ״ז הוא דין בין בבחי׳ התפשטות ההבל בין בהסתכלות הראות וראי׳ (א״ח) זו גימ׳ גבור״ה ודביר גימ׳ רי״ו עם ד׳ אותיות והסתכלות זה בא ומכה במקום שמתחברים ג׳ הכלים ביחד שהוא בחי׳ נפש וזהו וירא אלהים את האו״ר כי האו״ר הוא בחי׳ הבל אזן וחוטם. שהוא בחי׳ נשמה ורוח. אח היא בחי׳ הפה שהוא נפש. ואז כשראה את הנפש אז ויבדל אלהים שהוא עשיית שרשי הכלים והסתכלות זה בדרך יצר עשה רושם (נ״א ראשים) בכל בחינה ובחי׳ כי פגע בכל בחי׳ ובחי׳ מן ההסתכלות לבחי׳ הבל כתר בכתר. וכעד״ז נעשה כל רושם (נ״א ראשית) הכלים. החיצונים בחברים חיצונים. ופנימיים בחברים פנימיים ולא נגמר זה עד שהכה הסתכלות במקום שמתחברים הכלים שהוא התפשטות הכלים שהוא חיצונות (ב) שלהם ומהכאת אור ההבל אל אור הסתכלות חזר אור הסתכלות בדרך אור חוזר ונעשה כלי בכל בחינה ובחינה לבאר (נ״א לזה) הנוף. החיצונות לחברים חיצונים ופנימים לחברים פנימים וכאשר שבהסתכלות כל הדבוק יותר אל שורשו הוא יותר עליון (ו) כי כתר (נ״א הכתר) סמוך לעין יצאה אחרונה והמל׳ יצאה ראשונה (נ״א הוא יותר סמוך לעין כו׳ כי המל׳) וכשמכה וחוזר אז כל בחינת הכלים שיין (ג) שאם היסוד (ד)[נ״א שאף שהיסוד] היה מתפשט לפנים יותר מן המל׳ היה שוה אל המל׳ אף (שהוא) יסוד שהרי נתפשט יותר כי היסוד מרוב אורו על המלכות היה בו כח להתפשט יותר ואין בו מעלה יותר על המל׳ (נ״א כי היסוד למעלה אל המל׳) אלא מפני שזה התפשטות הוא בסוד אור חוזר שהוא חוזר ומתקרב אל מקורו אבל בבחי׳ הכלים עלמן הם שוים. (ה) וכשחוזר האור ומלבים ההבל נמצא כשהוא סמוך לפה גדול הבל הפה מהבל האזן כי הבל הפה הוא עתה סמוך לפה בבחי׳

הגהות וביאורים (א) מילת זו ליתא בכה״י: (ב) ר״ל כי הרפשטות נקרא חיצוניות. ע״ח כת״י: (ג) א״ב מלאתי הגה״ר אתה בע״ת כת״י בל התפיר מו״ר אלכסנדר זיסקינד ז״ל בעל המחבר יוב״ה וז״ל כ״ל כי למעלה בדרך יוצר עושה רושם מכל בחי׳ ובחי׳ מהסתכלות אל הכלים. אבל בכאן בדרך אור חוזר בנעשה כלים אל הנוף הי׳ שוות (מל׳) בבנ׳ ראלבונות כ״א יש לו מעלה מהבינו אבל בו״ק אין אתה מעלה מהבינו באין כל א׳ גדול מהבינו: (ד) א״מ זה הוא קיים שכן היה באמת שבחזרת המלכות בהכאתה בפה היה מתפשט היסוד במקום המלכות להכות בפה וכן כולם ולכן נמצא שבחי׳ הכלים עלמן הם שוים קצת נוייהם מהכלת האור אף שהוא עליון בהדהו למעה בנגד הפה והיה בסוד מ׳ כלים ו״ש בכוכה כ״ב וכשחוזר הלאור הוא עניין בפ״ע וחוזר לעניין ראשון והכן זה. מס׳ מקום בינה: (ה) מלאתי בע״ח כת״י זה הלבון שלף שבהתפשטות היה היסוד מהפשט לפנים יותר מן המלכות היה מרוב אורו על המלכות היה בו כח להתפשט יותר מן המלכות אלא מפני שזה היה בסוד אור חוזר שהוזר אל מקורו לא היה מרפשט יותר והיה שוה אל המלכות ולכן בחי׳ כל הכלים שוים ובשהוג וכו׳:

יפה שעה

(א) ואז במקום שמתחברים כל הכלים יש לכולם בחי׳ נפש כו׳ פירוש כי בחי׳ הבל האזן היא בכללות בחי׳ נשמה. וכוללת נרנח״י דנשמה וכן בחי׳ הבל הפה בכללות בחי׳ רוח. והיא כוללת נרנח״י דרוח. וכן בחי׳ הבל הפה בכללות בחי׳ נפש. וכוללת נרנח״י דנפש. ובמקום שמתחברים יש לכולם בחינת נפש. כי בחינת נפש דנשמה שהיא הבל האזן מתלבש בהבל החוטם. ונפש שבהבל החוטם מתלבש בכללות הבל הפה. וגמלא היות ג׳ בחי׳ נפש. שהם נפש דנשמה. והיא מלובשת תוך נפש דרוח. ובגיהם מלובשים תוך הבל הפה שבכללותה נרנח״י דנפש. והוא ממש כסדר התלבשות כל פרטופי התלבשות זה בזה. וכסדר התלבשות כל חמשה פרצופים דכל פרצוף ופרצוף מניה וביה. ועיין בפ״ה משער פרצופי זעיר ונוקבא ובפ״ה דשער דרושי אצילות בריאה יצירה עשיה: (ב) ועל זה בא הסתכלות הכוונים ובהכאה שהכה בהבל הזה נעשו הכלים כו׳ עיין בשער עתיק פ״ד שכתב רז״ל וז״ל גם צריך שתדע הקדמה אחד והוא כי אי אפשר להיות בחי׳ כלים אלא ע״י הכאת או״פ באו״מ ומשם נעשה בחי׳ כלי יוויין שם. ואם כן גם בדרושינו צ״ל שאור הסתכלות העינים היא בחינת חיה. כמו שאמרו רז״ל בהדיא. והוא בחי׳ אור מקיף. ואורות אזן חוטם פה שהם בחי׳ נר״ן בחינת או״פ. והרי הם מכוים זה בזה ועל ידי הכאתם נעשה הכלי כן נראה: (ג) וראיה היא חיה יו״ד בל הבם ונקרא חכמה כי חכמה העליונה מאירה דרך העינים כו׳. הנה לא כורם בדברי רז״ל את החכמה העליונה המאירה דרך העינים מהו בחינתו. שהרי לקמן פ״ב משער מנת״א כתב רז״ל שמע״ב הכולל שבפנימיות א״ק לא הוצא לחוץ אלא בחינת אורות שערות הראש. והוא בחינת ע״ב דע״ב הכולל. ועוד כתב ז״ל ואחר כך הוצא שערות הזקן ומשכים מס״ג עצמו הכולל הנקרא נקודות שמהם נעשה כללות ג׳ מוחין שבו יע״ם. ולפ״ז נמצא שמוחין דא״ק נעשו מהם ס״ג. ואורות אח״פ גם הם מהם ס״ג ואח״כ במה התעלה אור החכמה העליונה המאירה דרך העינים. ואיך תהיה הראיה גדולה מאורות אח״פ. אחר היותם שוים מס״ג דס״ג הכולל. ועוד יש לעורר כי נמצא שע״ב דס״ג הכולל לא הוצא לחוץ אלא ג׳ בחינות שהם אורות אח״פ. והיה צריך להוצא ד׳ בחינות שהרי כל בחינה ובחי׳ כוללת מנת״א שלם. כמ״ש רז״ל בפ״ב משער התיקון גבי ס״ג דס״ג שהיא כוללת מנת״א שלם. ואם ס״ג דס״ג כוללת מנת״א שלם. כ״ש וק״ו ע״ב דס״ג שצריך להיות שהיא כוללת מנת״א שלם. ושיעורו הרוחות שלא הוצא לחוץ אלא שלשה בחינות אח״פ והרביעית היכן הוא. ולקמן שער שבירת הכלים פ״ז כתב רז״ל א״ק כולל עשמ״ב בעצמותו. וכל אחד מאלו הד׳ כלול מאדבעתם ויוצאים ממנו ג״כ אורות לחוץ שהם נפשיו. והע״ב הוא במוחין דיליה יע״ם. ואם כן שהמוחין דא״ק נעשו מע״ב הכולל. ניחא מ״ש רז״ל בפרקין כי חכמה העליונה מאירה בהם. כי קאי על החכמה שבמוחין הנעשית מע״ב הכולל ולהכי קרי לה חכמה העליונה. אלא שקשה מפ״ת משער מעמים נקידות הנין אותיות שמתבאר בדבריו כי מוחין דאדם קדמון נעשו מע״ב דס״ג הכולל: (ד) והיה בו כח להעשות כלים לשלשה בחינות יו״ד דנשמה להבל האזן ויו״ד דרוח בחוטם ויו״ד דפה בנפש כו׳ נמצא לפ״ז שהם ג׳ כלים עשרה דנשמה בתוך עשרה דרוח. ועשרה דרוח בתוך עשרה דנפש. ומתבאר לקמן כי כל הכלים לא נעשו אלא כאשר פנו אור הסתכלות באור הנפש שהם אורות הפה כמ״ש ויראו אלהים את האור כי טוב ויבדל וק׳ שא״כ אינם שוים הכלים. שהרי לקמן בשער מנת״א פ״א מתבאר שאורות האזן לא נתפשטו אלא עד שבולת הזקן. ובפ״ב שם מתבאר כי אורות החוטם לא נתפשטו אלא עד החזה. ובפ״א ממ״ב מתבאר שאורות הפה נתפשטו עד הטיבור. (ולא קשה מידי דכן הוא האמת דכולם מתפשטים עד רגלי אדם קדמון אלא שאין נראה מכל זה רק רגלם התפשטו. עיין תסדי דוד אות ע׳. שמן שמון): (ה) וכל זה הוא דין בין בבחינת התפשטות ההבל בין בהסתכלות ראיה גימ׳. רי״ו גבורה ודבור גי׳ רי״ו עם ד׳ אותיות כו׳. לפ״ז צריך לומר שגם אורות אח״פ היוצאים מפנימיות א״ק. אחר שמתפשטים בו ביושר מעילא לתתא חוזרים ושוים בבחי׳ או״ח. כדי לצאת דרך נקבי אח״פ. ועיין בשער א״א באורות היוצאים דרך רישא דא״א כי כולם הם באו״ח וכן בפ״א משער המקיפין כתב רז״ל כי כל בחי׳ שערות היוצאים מרישא הוא בחי׳ או״ח. אלא שבמקום גבוה שם לא ראה רז״ל לדבר ולהאריך. ומ״ש רז״ל לקמן פ״ג ז״ל ואמנם בסוד ראיה זו יש בה אור יפר ואו״ח יע״ם. התם מיירי אחר יציאתו לחוץ. שאחר שיצא ובא לו לחוץ מתפשט בבחי׳ אור יפר מעילא לתתא עד הטיבור. ואחר כך חזר באור חוזר מתתא לעילא כמ״ש רז״ל. ומהכאות אור ההבל אל אור ההסתכלות בדרך אור חוזר נעשו כלים לכל בחי׳ ובחי׳ לשאר הגוף. נמצא אורות אזן חוטם פה אחר שיצאו לחוץ אין בהם אלא בחי׳ אור יפר. ואור ההסתכלות יש בו שתי בחי׳ אור יפר ואור חוזר: (ו) ומ״ש רז״ל וכאשר ההסתכלות כל הדבק יותר אל שורשו עד יע״ם בביאורינו כל זה הלבון ק׳ להבינו וצריך לפרשו אים אים לפי מהלנו כאשר חננו ה׳ כי הוא יאיר עינינו:

בבחי׳ ראש והבל האזן עליון הוא בבחי׳ שאר הגוף עד שיעלה נגד האזן וע״ש בביאורינו ענין היות ב׳ נקבי האזן וב׳ נקבי החוטם וב׳ בחי׳ פה קול ודבור. שהם גרון ופה. והם בחי׳ לאה ורחל. ואע״פ שקול הוא בת״ת הענין הוא שמכאן נמשך מקוף אל הדבור (כ״א מהקול אל הת״ה) ומהדבור אל המל׳ ומה שלפעמים עלה ישראל לחכמה אע״פ שהשורש הוא כאן (הוא של ישראל הוא ת״ת) בחוטם והשיעים הוא בחכמה עכ״ז עולה. כמאן דאמרת שעולה ריח ניחוח עד המוח. כי שם הוא חכמה ע״כ (ה):

פרק ב

אמנם סוד הקפה זו שביארנו בפ״א אינו מתפשט למטה. רק ממקומה היא מקפת מלמעלה למטה כמ״ש בסוד או״מ. לכן תראה שלא נזכיר אותו רק מסוד הנשמה ולמטה לבד אמנם תראה איך היותר עליון עתה מן המתפשטים הוא סוד הבל אזן כי הוא יתפשט למטה בסוד הנשמה לכן אנו אומרים תמיד משל א׳ כדי לשכך האזן לבד לפי שאין אנו מגיעים אפי׳ דרך משל רק עד האזן לבד ולא יותר למעלה ואפי׳ שם אינו רק לשכך האזן לכן אין אנו אומרים לשכך את הענין וכיוצא בזה:

ודע כי בחי׳ אלו ג׳ הכלים הולם נמשכו עד כנגד הפה ושם מתקבלים כולם כי הבל היוצא מהאזן הוא מתקבץ נגד הפה והוא נמשך מלמעלה למטה כנגד הזקן מב׳ לדדיו ונמשך עד כנגד הפה. וכן הבל החוטם נמשך דרך אותו אורחא שיש על הפה נגד החוטם שיש תיקון ג׳ מי״ג תיקוני דיקנא. וכן הבל הפה נמשך דרך לותו אורחא ג׳ (כ״א ב׳) הנקרא ושובר על פשע (ב) וג׳ הכלים אלו מתחברים למטה נגד הפה והם מתחברים בסוד גר״ן. אמנם דע כי טבע של הבל היוצא מפה וחוטם וכיוצא דרכו להמשך באורך לחוץ בכח ואחר שהוא יוצא בקילוח אח״כ מתפרש לצדדין כנודע בחוש הראות ובודאי (כי) אע״פ שהבל הוא הבל א׳ עכ״ז יש (קצת ל״ג) חילוק בין קצת ההבל אשר הוא נגד הפה עצמו או החוטם אל שאר ההבלים המתפשטים לצדדין. ועשה שההבל שהי׳ נגד הפה ממש הנה הוא דבק במקומו קשר אמיץ (דבוק קשור ואמיץ ל״ג) ותמיד מגיע השפע אליו וזהו הנזכר בס״ה דא״ס מטי ולא מטי יש הוא תמיד נדבק בא״ס ע״י לאותו קילוח ההבל היוצא מפה בחיזק ומכה תמיד וזה קצת ההבל נקרא פנימי ושאר ההבל המתפשט נקרא חיצון. נמצא כי הבל (נ) (זה הבל) היותר קרוב למילת הפה והחוטם נקרא פנימי והיותר רחוק נקרא חיצון נמצא כי הבל יה הראשון הוא עצמות האור הא״ס ממנו המתפשט לחוץ ואפי׳ הבל המתפשט לצדדין אשר נקרא חיצון גם הוא מההתפשטות עצמו רק שאינו דומה לראשון שהוא יותר פנימי עם שהבל הוא הבל א׳ וענין זה היא בג׳ הכלים הנ״ל. ודע כי מהבל פנימי של האזן נעשה ממנו בחי׳ ראש לנשמה להיותו עליון קרוב יותר אל מילת מקור ההבל. והבל החיצון המתפשט הוא בחי׳ הגוף לנשמה כי כמו שיש בגוף עצמו החומרי בחי׳ גוף וראש גם בנשמה עצמה יש לה בחי׳ ראש וגוף כי קצת מהנשמה מתפשט בראש אדם וקצת אחרון היותר עב מתפשט בגוף אדם. גם מהבל החוטם נעשה ב׳ בחי׳ אלו ראש אל הרוח וגוף אל הרוח מפנימית וחיצונית. היותר קרוב אל החוטם הנקרא פנימי נעשה ראש. וחיצונית נעשה גוף. גם מהבל פה נעשה עד״ז בחי׳ נפש של ראש ובחי׳ נפש של גוף הרי ביארנו ענין גר״ן (ד):

פרק ג [א]

(ה) (א) **הנה** אחר שדברנו בפרק העבר איך נאצל מציאות גר״ן מאח״פ הנה עתה נבאר מציאות הכלים שלהם שהם בחי׳ גוף אליהם. אמנם כבר באונו כי מבחי׳ הראיה עצמה נעשה נשמה לנשמה אך אין הראייה סוד הבל הנמשך למטה כמו אח״פ. והטעם כי גר״ן שהם אורות אח״פ הם מתפשטים למטה אבל הנשמה לנשמה שהוא הסתכלות העין אינה מתפשטת רק נשארת במקומה בסוד או״מ כנ״ל ואין בה זולתי הסתכלות דק מאד והוא סוד הראייה והסתכלות אכן אינה דומה כמו הבל אח״פ אשר עצמותו נמשך למטה. לכן מסוד ראייה זו נעשה ל׳ כלים שהוא הגוף י׳ כלים להבל הנקרא נשמה וי׳ כלים להבל החוטם הנקרא רוח וי׳ כלים להבל הפה הנקרא נפש (ו) אבל ההבל עצמו שהוא האור הפנים אי אפשר להתפשט למטה לפי שבחי׳ הראייה נמשך מהעינים שהם יותר עליונים מכולם לכן בראייה זו לבדה יצאו הכלים משא״כ מאח״פ כי לא היה אפשר להאציל מהם שום מציאות

הגהות וביאורים (א) אי״ב ז״ל שער הקדמות (ד״ל ג׳) ואמנם בחי׳ המלכות יצאה בראשונה וכשהאור חוזר ומכה והוא אז בל בחי׳ הכלים כולם היתה עוד שהם היכוד היה מתפשט נפנים יותר מן המלכות היה עוד אל המלכות אע״פ שהוא יסוד. שהי׳ מה שנתפשט יותר רק לפי שיעור קרוב אורו יותר מן המלכות ולכן היה בו כח להתפשט יותר. ואין לו מעלה על המלכות אלא מפני שהתפשטות הזה היה בבחי׳ אור חוזר אלא היה היכוד חוזר ומתקבץ אל מקורו כאמנם בבחי׳ הכלים עצמם הם בוים עכ״ל: (ב) אי״ב ראיתי בכתבי מהר״ח נר״ו דכתב דבגי׳ הנקרא לא המציא נעד אפו בזה הוא תיקון הי׳ מי״ג תי״ד המכוון נגד אמת הא׳ הנקרא ושובר ע״ש: (ג) ליתא בכת״י: (ד) והמבין ומשכיל יבין דבר מתוך דבר: (ה) עיין שער הקדמות דף ל״ז דרוש ג׳ מדרוש ה״ק שהביא הביאו דרוש זה בהוספת ביאור והוא דברי עצמו והלשון יותר מתוקן שם ועיין עוד שם דרוש ג׳ בענין האזן. ש״ב: (ו) עיין הו״ה דקמ״ע ע״ג:

יפה שעה

(א) והנה אחר שביארנו בפרק שעבר כו׳ הנה עתה נבאר מציאות הכלים שבהם הוא בחי׳ הגוף שעליהם כו׳. הנה מתבאר כי כל אלו הכלים שכתב רז״ל לא נעשו אלא באורות הפה המתפשטים עד העיבור דא״ק כדדרים קרא את האור כי עוב ויבדל. והנה האור שמתפשט מן הפה דא״ק עד העיבור שלו אינו אלא עולם העקודים. ואע״ג שאם בשער העקודים כתב רז״ל שהבל אינו אלא כלי אחד וכו׳ עשרה אורות עקודים בתוכו מלבון ושקוד את יצחק בו וכאן הוא אומר שהם עשרה כלים. ושוד לעיל פ״ב פרט עד ל״ כלים. כל זה לא קשה כי כולם קבורים ומלובשים זה בזה עד שכולם אינם אלא כלי אחד. אמנם זו היא שק׳ שמכל דרגים אלו מתבאר שהכלי של העקודים נעשה על ידי ההסתכלות אור העינים באורות אח״פ ולקמן בכל שער העקודים העמיק הרחיב רז״ל לבאר אופן עשיית כלי העקודים ואור ההסתכלות לא הוזכר כלל כלל (אמנו תנא כרוכלא ליתני ליזול ועניות במקום אחד ועשירות במקום אחר וזה וזה גורם לעשות כלי העקודים. שם שבון) ויותר מה מאד קשה בלפי המתבאר לקמן בשער הנקודים נראה שאור הסתכלות לא יצא אלא אחר גמר שנתקן שולם העקודים. וז״ל שם בפ״ב וכבר נתבאר כי כאשר רצה המאציל להאציל בחי׳ הנקודות כו׳ ולכן מה עשה א״ק ערש שהוציא אלו דרך העינים. נמצא עלמו נמצום אחר כו׳ אז נתרבה אור גדול ורב בחלי העליון של הגוף יע״ש כל הפרק כולו באופן שכדי להוציא אור העינים דא״ק לחוץ היה שם פרסא ונמצום. ועליית האורות למעלה בבחי׳ מ״ן וחוזר. וכל זה אחר שנגמר שולם העקודים כמ״ש רז״ל בפ״ה דשער העקודים ז״ל וכן דאלכור של עקודים יש עשרה והם שרשים אל עשר ספירות הנקודים. וכיון דמל׳ דשולם ה.קודים נעשה שורש אל שולם הנקודים ולאי בשולם העקודים נגמר מקודם יציאת שולם הנקודים. וכן לקמן בשער עצת״א במ״ב כתב רז״ל והנה רצה להוציא ג״כ מ״ה וכ״ן הפנימים שלו לחוץ ואז עלו כו׳ בחי׳ כ״ג הפנימים כו׳ יע״ש ותראה מפורש שכדי להוציא שולם הנקודים שהם אורות העינים היה שם כל אלו העינים של נמצום ופרסא ועליית מ״ן וחוזר מה שלא היה כן כלל בהוציאו אורות אח״פ לחוץ. וא״כ איך מאור הסתכלות העינים נעשה הכלי דעקודים ואני בעיני מסתפינא למימר מה שלא נמצאתי וקבלתי וכ״ש. (ולענ״ד לא קשיא דכל אורות המתבאר בשער הנקודים פ״ב בוצאו דרך העינים. וכן הסתכלות העינים המזכר דרך אורות אח״פ לעורך עשיית הכלים דנקודים. אינו אלא מבחי׳ אורות הפנימיים דפנימיות נה״י דא״ק היוצאים בדרך אור חוזר דרך עינים דא״ק ובאמצ מאורות אח״פ לעורך עשיית הכלים דנקודים. אמנם מבחינת אור עצמות העינים הנקרא בשם הכמה יו״ד שבשם הוא אור מקיף כמזכר בפרקין אין יכולת בהתחוים לקבל. זולת מאיר ממקומו ומשם נעשה הכלי דאח״פ וזהו מעלת אח״פ על הנקודים והיה מסתפיק בזה ולא היה צריך לא לנימנום ולא לפרסא ודי בזה. שמן שבון):

השמש

(א) והנה אחר שביארנו בפרק שעבר כו׳ הנה עתה נבאר מציאות הכלים שבהם הוא בחי׳ הגוף שעליהם כו׳. הנה מתבאר כי כל [א] כתב הרח״ו ז״ל שדרוש זה הוא מזולתו משם הרב ז״ל:

מליאות אם לא מהבל היולת מהם ממ״ש. ואמנם הסתכלות זו הוא כך כי נמשכה הראייה זו בנר״ן הנ״ל ומחמת הסתכלות הזה בהם נעשה שרשי הכלים. וזהו וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל כי נסתכל המאציל הנקרא אלהים (א) שהוא א״ק באור הנפש הנקרא את. כי המלכות נקרא א״ת. וז״ש הנפש הנעשה מהבל הפה [שהוא עקודים]. אמנם נקרא ר״ן אי״ מ״ת האור הנפש (ב) עם נשמה ורוח. וכאשר הסתכל המאציל וראה בנפש הנקרא את (עם האור ל״נ) אז יצאו שרשי הכלים. וזהו ויבדל כי סוד הגוף (הוא מובדל ועשה הבדלה ל״ג) שהוא הכלי הוא המוחן ועושה הבדלה וגבול יקלבה אל האורות. ואמנם בסוד הראייה זו יש אור ישר ואור חוזר כי מתחלה נמשך הראייה עד סיף בחי׳ עשירית של הנפש ואח״כ בחזרה למעלה היה מבדיל ונעשה בחי׳ הכלים (ונעשה הה ל״ג) ומלבים את הנפש בכל חלקיה. ואמנם זה האור הישר היה בו כח לעשות כלים בסוד הראש שהם ג״ר עכ״ז לא היה יכול להיות ניכר עד שפגע ראי׳ה זו בנפש עצמו ובהפגעה שם (היה עושה ל״ג) הנה נגמר עשית הגוף אל הראש שהם ג״ר. אך כלים אל הגוף שהם ז״ת עדיין לא היה כח בראייה זו עד שתפגע בנפש הנפש עצמה וע״י הסתלקות ב׳ מלמטה למעלה שהם אור העקודים ואיר העין היה האור חוזר ומלבים את ז״ת:

ונחזור עתה לבאר לבחי׳ נשמה הנה כבר באר״נו כי הנשמה מן האון שהיא בינה. והנה שמיעה גימטריא תכ״ס ר״ת כ״ל הנשמ״ה תהל״ל יה כי מן האון סוד הנשמה והנה אזן גימט׳ נ״ת והענין כי כבר באר״נו (ג) כי יש בינה ותבונה בינה אהי״ה דיודין אל״ף ה״י יו״ד ה״י ותבונה היא שם ס״ג אך עכ״ז ודאי כי גבוה מעל גבוה שיאמר כי יש ס״ג הכולל בינה ותבונה למעלה (ד) מאהיה דיודי״ן (א) הנ״ל. אשר משם ס״ג זה ולמטה (נ״א ימשכו למטה) בינה אחרת של אהי״ה דיודי״ן ותבונה בשם ס״ג. וכ״ז למטה (ה) (נ״א למעלה) משם ס״ג העליון כנ״ל. ונדבר עתה במליאות שם ס״ג זה אשר עם היותו למטה (נ״א למעלה) מאהי״ה דיודי״ן הוא כולל בינה ותבונה. (ב) ודע שיש חילוק בין בינה ותבונה ללאה ורחל כי הלא או״א כחדא נפקין ושריין וא״כ הוא מוכרח כי החו״ב יהיו שוין בקומתן נמצא כי התבונה אינה מתחלת אחר סיום בינה רק יולאת מהחזה של בינה עצמה כמו רחל היולאת מהחזה דז״א גם התבונה יולאת מחזה דבינה כי הבינה ארוכה בכל שיעור החכמה משא״כ למטה כי לאה מסתיימת בחזה דז״א ומשם מתחלת רחל נמצא עתה כי כמו שז״א הוא סוד יה״ו שהם חו״ב שלו י״ה והנוף ת״ת שלו הוא ו׳ הרי כי ז״א הוא יה״ו ואח״כ המלכות נמשכת מקלה הת״ת שלו שהוא בנה״י שלו ומשם הוא סוד ה׳ אחרונה שבשם שהיא הבחי׳ ד׳ שלו כנודע כן התבונה אות ד׳ של הבינה והיא ה׳ אחרונה שבשם כי גם היא אין בה רק כללות נה״י דבינה אשר שם הוא ה׳ אחרונה נמצא כי יה״ו הוא ראש והנוף של הבינה ותבונה היא ה׳ אחרונה של ס״ג שנאחזת בנה״י דבינה:

והנה נמצא כי בכל ס״ג שכולל בינה ותבונה הנה אותיות יו״ד ה״ו וא״ו הם בבינה ואות ה״י אחרונה היא בתבונה. וגם דע כלל אחר כי כפי האמת בענין הכמות כ״כ גדול שיעור מהחזה ולמטה כמו החזה ולמעלה א״כ היה ראוי שתבונה תהיה מחלית הבינה אבל בענין האיכות אינה רק רביעית שהרי ג׳ אותיות יה״ו מהחזה ולמעלה ואות ה׳ אחרונה הוא מהחזה ולמטה נמצא עתה כי יש ב׳ בחי׳. כי בערך האיכות נמצא התבונה היא רביעית של בינה ובערך הכמות היא מחלית של בינה. גם יש מליאות אחר ג׳ והוא שכמו שלפעמים עולה רחל להיות בכל פרצוף ז״א כך זאת התבונה היא שוה באר״כה כמו הבינה עצמה ומתלבשת בינה בתבונה והם שוות הרי שלשה מליאות אז שוה כמו הבינה (ו) אז מחליתה (ז) אז רביעית (ח):

והנה התבונה מתפשטת בז״א שהוא מן האון אל החוטם. וכבר ביארנו שתבונה היא ה׳ אחרונה שבס״ג ושיעור סוד התבונה שלשה הני״ן שהם ה״י אחרונה דס״ג וה״י גימ׳ ג׳ הני״ן כמנין ה״י וה הג׳ מהג׳ הני״ן אלי מתפשטה בז״א. והענין כי הנה נה״י דתבונה מתפשטת בז״א ונה״י הם שלים גופא כי הם ג׳ חלקים כח״ב חג״ת נה״י. והנה נה״י הוא שלים של התבונה שהיא ה׳ ג׳ מג׳ הני״ן הכ״ל נתפשטה בז״א ונשאר למעלה ב׳ הני״ן ומה שהיתה תחלה ה״י במילוי יו״ד עתה נחלק המלוי לב׳ הני״ן ונשאר חצי למעלה וחצי למטה ונשאר שם של ס״ג למעלה שלם רק שה׳ אחרונה מלאה ה״ה כזה יו״ד ה״י וא״ו ה״ה. אמנם סוד ה׳ הנ׳ הם ג׳ קוים נה״י שלורתה כזה **ה** המתפשטים בז״א וז״ם ה״ה שם בעיקבא דפרדשק׳ שירדה מן האזן אל ז״א שהוא החוטם. והנה ענין ה׳ זו שירדה היה בחיתה ס״ג לפי שה׳ זו מתפשטת בו״ק דז״א שהם כחב״ד ח״ג הרי ו׳ ספי׳ ולורת ה׳ זו הוא **ד״ך** שהם גימטריא י׳ הרי יפ״ו גימטריא ס׳ ועוד לוקחת יסוד שלה שלים של הה״ת דז״א עד החזה ושיעור שלים מן י׳ הו ז׳ ג׳ הרי בין הכל ס״ג הרי מבואר ה׳ זו שהיא מתפשטת בז״א היא מליאות ס״ג נגמו. ולשולם יהא בידך זה הכלל כי לעולם בדבר רוגזי כאשר עולה אז יורד למטה נשארה הבחי׳ שלימה במקומ׳ ואין שום דבר נגרע למעלה וגם למטה יש לה כל הבחי׳ עצמה וכמ״ש בע״ה. והרי כי אות ה׳ זו שירדה למטה עשתה מליאות התפשטות של ס״ג למטה כנ״ל לכן יש בז״א דהיינו חוטם שם של מ״ה שם בו ג׳ אלפי״ן שהם ג׳ אהי״ה שהם גימ׳ ס״ג. גם דע כי הלא ה׳ זו לורתה ד״ו כנודע כי הלא תבונה זו התפשטותה בו״ם דז״א כנ״ל וכנגד הד׳ של ה׳ יצאה מכח זאת התבונה לאה מאחורי ז״א סוד ד׳ קשר של תפילין וכנגד ו״ם של הז״א. הרי כי ה׳ זו עשתה סוד ו׳ וסוד ד׳ שהיא לאה

הגהות וביאורים (א) עיין כיכל נקודים פ״ח מ״כ: (ב) הינה עם נשמה ורוח ליתא בכת״י: (ג) אי״ה עיין בנר או״א פ״ט: (ד) פי׳ הדברים כי למעלה הבינה האמיתית העליונה היא אהי״ה דיודי״ן ולמטה ממנה יש שם ס״ג ואל נהי׳ שם ס״ג נקרא הבינה א׳ אך לפעמים מתחלקת הבינה זו שהוא שם ס״ג המזכר לנ׳ ונעשה בינה והבינה כמזכר בהם הנ״ג הנקים הראשונים של הס״ג והכ״ח (נ״ל והנ״ח ע׳ במנו״ם) הנקים שהם בינה והבינה ואז בינה דתבונה נ״כ הקרא שם אהי״ה דיודין והבינה הקרא שם ס״ג. והנה מזה שם דס״ג הכולל בינה והבינה שהם אהי״ה וכ״ג הנזכר יחשבו בנר וכו׳ מנו״ם דפ״ו ע״ב (אי״ה ושיין כפ״ו מס׳ המוחין): (ה) אי״ה עיין בנר או״א פ״ט ויוהר מפורש בס׳ מנו״ם דפ״ו ע״ב: (ו) פי׳ בעת הזיווג: (ז) פי׳ בכמות ולא באיכות: (ח) פי׳ באיכות:

יפה שעה

(א) והענין כי הנה ביארנו כי יש בינה ותבונה כו׳ עד נדבר עתה במליאות שם ס״ג זה עם היותו למטה מאהי״ה דיודי״ן כו׳ פירוש שטדע שם אימא עילאה ותבונה. ואימא עילאה בכללותה נקרא אהי״ה דיודין. ותבונה בכללותה נקרא שם ס״ג. ויש שם ס״ג גבוה על אהי״ה דיודין דאימא עילאה. ושם ס״ג הזה כולל את שתיהם א״מ עילאה ותבונה וכמו כן בתבונה לבדה בפרטות גם היא נחלקת לבינה ותבונה שבה ובינה שבה היא שם אהי״ה דיודין. ותבונה שבה היא שם ס״ג. ועוד יש שם ס״ו הנבוה וכולל את שתיהם. בינה ותבונה שבתבונה. והוא מתחלק בהם בזה האופן יו״ד בחכמה שבה שבתבונה ה״י בבינה שבתבונה. וא״ו בחנ״ת שבה ה״י בנה״י שבה. ועד התנ״ת שבה נקרא בינה שבתבונה. ומנה״י שלה ולמטה נקרא תבונה שבתבונה. וזה הכשם ס״ג הכולל בינה ותבונה שבתבונה הוא למטה מאהי״ה דיודין דאימא עילאה. ועיין בבער אבא ואימא פרק ט׳: (ב) ודע כי יש חילוק בין בינה ותבונה ללאה ורחל כי הלא אבא ואימא כחדא שריין ואם כן מוכרח הוא כי החכמה ובינה יהיו שוין בקומתם ונמצא כו׳ אימא אין זו הכרח. כי כמו שיש בינה ותבונה כמו כן יש אבא ויסראל בבא. ואם כן יהיו בינה ותבונה פרצופים נפרדים כמו לאה ורחל. ויהיו אבא ואימא עילאה שוין בקומתם כחדא נפקין וכחדא שריין. והנה בפ״ו משער או״א כתב רז״ל ובאר ענין אימא ומשם תקים אל אבא ישוין שם. ומבאר מזה בגם אבא עילאה ויש״ם אינם פרצופים נפרדים זה מזה. אלא כמו מ״ם רז״ל בבינה ותבונה:

לאה שהיא ד׳ אחורי ו׳ שהם ו״ם ראשונים דז״א. אמנם בסוף ו׳ שבתוך הד׳ יש פסיעה לבד ואותו הפסיעה הוא כנגד אותו שלים של הת״ת הרי כי ו׳ עם הפסיעה לבד הם ס״ג שהם ו״ם כתב״ד ת״ג הרי ו׳ ושלים ת״ת עד החזה היא הפסיעה לבד. הנה כשתסיר ה׳ זו משם ס״ג יישאר נמעלה יו״ד ה״י וא״ו ה״ה גימטריא כ״ת גימ׳ אזן:

פרק ד

אמנם כל כ״ת זה הוא בסוד התבונה שהוא סוד אזן כנ״ל. והענין שכבר ידעת שלעולם יש בחי׳ פנימיות וחיצו׳ (א) הנה ה׳ זו שירדה מס״ג הוא מהחזה ולמטה דתבונה עלמה וכאשר נתפשטה וירדה למטה הנה חצי עליון דתבונה בכמות ולא באיכות כנ״ל ירדה במקום שהיתה חצי התחתון של תבונה והחצי תחתון של בינה עלמה ירדה במקום אשר (ב) היתה מתחלת התבונה שהיא חצי עליון דתבונה וחצי עליון דבינה ירדה במקום חצי תחתון של בינה עלמה הרי כי הכל ירדו למטה. נמצא שכל כללות שם ס״ג שהיתה תחלה בבינה ותבונה עתה ימצא הכל במקום שהיתה מ זחלה ראש התבונה שהוא מחצי בינה ולמטה לפי שעתה בינה ותבונה הכל נמשך במקום הזה ונמצא שכל זה יקרא תבונה ולריך שימצא בה׳ זו עתה כל שם ס״ג שהוא כ״ת כמנין אז״ן זה ה׳ שירדה בחוטם הרי ס״ג:

אמנם נבאר עתה איך הם כ״ת במספרם. דע כי כשאנו אומרים שה׳ נתפשטה למטה בחוטם אינו רק בחי׳ חיצוניות שלה כמבואר אצלינו בסוד עליית התפילות והנה נשאר למעלה פנימיות ה׳ זו. וחיצוניות ופנימיות הב׳ הה״ן האחרים שביארנו. כי סוד התבונה היא ג׳ הה״ן שהם ה״י אחרונה דשם ס״ג וחשבון ה״י זו היא ג׳ הה״ן. והנה חיצוניות ה׳ ג׳ ירדה בז״א ונעשה פנימיות אצלו ופנימיות ה׳ זו נשארה למעל׳ וכשארה גם ב׳ הה״ן אחרו׳ בסוד חצוניו׳ ופנימיו׳. והנה זו הפנימיות שנשאר מן ה׳ זו שירדה לריך שתחזור להיות חיצוניות על חיצוניות של ב׳ הה״ן העליונות אחרות שנשארו ועתה גדלת ה׳ זו שיעור ב׳ הה״ן כדי להלבים אל ב׳ הה״ן העליונים. נמצא כי הה״ן אלו נעשו ד׳ הה״ן ב׳ בתוך ב׳ הרי עשרים. נשאר עתה פנימיות ב׳ הה״ן העליונה הנ״ל והם נעשו חיצוניות לחיצוניות אותיות וא״ו העליונה כנ״ל כי הכל הולך אחר ההתחלה שכיון שירדה תחלת החיצוניות דאית ה׳ בז״א עתה כל המדרגות לריכין ליולד אחריה ולעשות התלבשות אחר חדש והנה (ג) חיצוניות אות וא״ו נעשה פנימיות לפנימיות ב׳ הה״ן וא״כ לריך שיוגדלו הב׳ הה״ן אלו שהם מספרם י׳ שיהיו במספר י״ג כמנין וא״ו להלבים אותם הרי י״ג וי״ג כ״ו וכ׳ הראשונים הרי מ״ו נשארו עתה פנימיות וא״ו זו מגולה. והנה אעפ״י שמן אות ו׳ ולמעלה נקרא הכל בינה כנ״ל. עכ״ז כיון דחיל ל׳ וא״ו ירדה להתלבש בב׳ הה״ן שהם של תבונה ובסיבה זו נשארה אות וא״ו פנימיות לבדה מגולה (כ״א אותיות פנימיות לבדן מגולין) לכן עדיין כ״ז נקרא בסוד תבונה ואז נעשה פנימיות של וא״ו זו חיצו׳ למעלה ויורדין ב׳ חלקים מן י׳ חלקים של י׳ דמלוי ה״י ראשונה של בינה ויורד הפנימיות והחיצוניות (כ״א החיצוניות) שלהם ונעשה פנימיות לי״ג אלו. כילד הנה ג׳ מי״ג אלו של הוא״ו הג׳ עליונים מהם עולים ונעשו חיצוניות אל פנימיות ב׳ חלקי י׳ היורדין למטה להתלבש ונשאר הי׳ של הוא״ו הלבישו לחיצוניות בחי׳ ב׳ חלקי י׳ זו היורדין למטה. כי כך הוא שיעור (ב׳ העליונות כג׳ חלקים של וא״ו הפנימיות ונשאר עתה חיצוניות הב׳ חלקים של י׳ בי׳ חלקים) (ג׳ עליונים כי׳ חלקים) של וא״ו הפנימים וכל הי׳ נעשו כולו חיצוניות אל הב׳ חלקים הרי הם י״ב ועם המ״ו הראשונים נעשה כ״ח וכ״ז הוא מכלל התבונה כנ״ל כי כל הורדת וא״ו הוא לצורך הה״ן לכן גם פנימ וא וא״ו הנעשה חיצוניות אל ב׳ חלקים [עליונים] גם הם יקראו תבונה ע״ד הנ״ל הרי מבואר איך כללות זה הוא כ״ח במספר אז״ן ועם ה׳ תתאה שנתלבשה בחוטמא הרי ס״ג בתבונה לבדה. והנעשה שאלו הב׳ חלקים עליונים של היו״ד החיצו׳ היו פנימים אל כל הי׳ של הוא״ו והנעשה הוא כי הלא כל מה שהיו שיעורם להלבים (כ״א לא) היו רק ב׳ לבד כמותם ונמצא שמה שנתוספו הוא ח׳ אחרים להשלים מנין י׳ של הוא״ו הנשארת כי כל דבר עליון הוא גדול ככל מה שלמטה ממנו והנה מה שנתגדל בתוס׳ למעה ממנו היה ח׳ חלקים לכן גם הוא״ו [כ״א היא] הוסיפה [כ״א הם הוסיפו] כמו כולם יחד ח׳ חלקים של תוס׳ שהנה למעה פנימיות ה׳ תתאה גדלה ונעשה ב׳ הה״ן הרי תוס׳ ה׳. ואח״כ פנימיות ב׳ הה״ן גדלו ונעשו י״ג כמו הו׳ הרי שגדלו ג׳ חלקים. וה׳ ראשונים הרי ח׳. וכנגדם היה כח בכאן להוסיף ח׳ אחרים. ואל תקשה למה גם הוא״ו שהיא למעלה מן הה״ן למה לא הגדילה והוסיפה בב׳ הה״ן ה׳ חלקים אחרים כמו שהגדילו הב׳ הה״ן בה׳ תתאה כי התשובה מבוארת כי לא היה לורך רק אלו הג׳ לבד כדי שיעשו י״ג כמנין וא״ו ולא הולרכו להגדיל יותר ואולם אלו הח׳ חלקים עליונים הם סוד א״ז מאז״ן. והענין כי הנה ב׳ חלקים עליונים של וא״ו המלבישים לב׳ חלקי יו״ד הנה הם ב׳ כנגד ב׳ אך התים׳ הם ח׳ והנה אלו הב׳ כאשר תמשיך אורם בח׳ אלו הנה החלק העליון ממשיך עד הז׳ והחלק הב׳ ממשיך עד הח׳ כי להיותו למטה מן הראשון יש לו כח עוד להמשיך חלק א׳ יותר ממה שמתפשט העליון נמצא כי ז׳ חלקים הראשונים של התוס׳ הם כלולים מאור (ראשון של ל״ג) ב׳ חלקים העליונים אך חלק הח׳ אינו נמשך רק מן חלק הב׳ המתפשט עד שם לכן אלו הח׳ נחלקים לב׳ חלקים והם א״ז מאז״ן והם ממעה למעלה כי א׳ פחותה מן הז׳ וכן הז׳ מן הנו״ן בערך (כ״א בבחינת) אחר כמ״ש כי הנו״ן הוא עיקר (עיין תחלת פרק הבא) שהם כ״ה כ״ה דיחודא דשמע ישראל. והנה כבר כתבנו איך כל זה הוא מכלל התבונה ולכן לריך שימצא בה עתה סוד שם ס״ג שהוא כ״ח עם ה׳ אחרונה ס״ג. אמנם ג׳ עליונים של וא״ו מהפנימיות שלו אשר נעשו חיצו׳ אל הפנימיות ב׳ חלקים שירדו למעה בג׳ של הוא״ו כנ״ל אינם מכלל התבונה כיון שנרשם מן וא״ו שאינה מן התבונה ונם נכנסו ביו״ד דמלוי ה״י דבינה עלמה ולכן אינו מלטרף עם הס״ג. אמנם עכ״ז יש בחי׳ א׳ והוא כי עכ״ז חיצוניות של וא״ו זו נתלבשה בב׳ הה״ן של התבונה כנ״ל לכן הם עדיין בכלל התבונה בבחי׳ א׳ והוא כי ג׳ חלקים אלו הנעשה חיצוניות לפנימיות ב׳ חלקי העליונים של הי׳ הנה הם במספר ה׳ חלקים והם סוד ה׳ אחרת דוגמת ה׳ תתאה המתלבש בז״א וה׳ זו אינה לא מבינה ולא מתבונה ונשארת בסוד מקיף אל כל התבונה שהם כ״ח וה׳ תתאה מכולם הרי ס״ג והרי עתה הם ה׳ לעילא וה׳ לתתא כ״ח בחמלעיתא ואם תחבר כ״ח עם ה׳ תתאה יהיה ס״ג וכן אם תחבר ה׳ עילאה עם כ״ח יהיו ג״כ ס״ג וז״ם אלה תולדות כ״ח כ״ח ודרשו רז״ל נייחא בעלאין נייחא בתתאין. והוא מ״ם בענין זה כי בהתחברות כ״ח למעלה בה׳ עלאה יהיה ס״ג ובה׳ תתאה ס״ג והכלל בעלמו שורש ס״ג הרי ג׳ מיני ס״ג ובפ׳ בתרא נבאר ענינם:

פרק ה

והנה לעיל פירשנו כסדרן והוא ממעה למעלה אז״ן וכבר ביארנו טעם של א״ז מאז״ן ועתה נבאר ן׳ מאז״ן איך

הגהות וביאורים (א) כ״ב ס״א ונשארה שם יה״ו למעלה לבינה וג״כ בכאן בתבונה יה״ו למעלה וה׳ זו ירדה כי הה״ן כולם בתבונה וזה הכלים התתון שירדה משם ס״ג: (ב) תיבת היתה הוא ע״ם וכ״ל אבל מתחלת כי הלא לעיל בסמוך וכן לעיל פ״ג אמר שהחצי תתון של בינה הוא לעולם בתוך החצי עליון דתבונה שהרי הוא מתחלת היתה דבינה. ובע״ח כת״ל ליתא שהיתה בבבורה הקודמות שהיתה חצי כו׳ אבל האמת הוא כי שם הוא ליתא אבל בכאן הוא ע״ם וכ״ם ג״כ בשער הקדמות ע״ם ג״א ד׳ שורש מ״ם מ״ו (ה״ר שבח״ם): (ג) עיין שער הו״א פ״ט ד״ה ונלע״ד:

איך הוא עיקרית מכל . והנה הלא כאשר נמנה עיקר כל אלו אינם רק כ״ה והוא כי ה׳ אחרונה כבר ירדה למטה ולא נשאר בה רק ב׳ ההי״ן למעלה ואותיות וא״ו הרי כ״ג וד׳ חלקים מן י׳ דה״י עולה שירדה תוך וא״ו הרי כ״ה הוא כ״ה אחוין דק״ם לכן שמע הם לשון שמיעה להורות שכולם תלויים באזן לכן הקורא את שמע צריך להשמיע לאזניו (ח) כי משם מליאותה . אמנם כ״ה אלו מוכרח שיהיה בהם פגימות ואילו שהם ן׳ וז״ם ויפן כ״ה וכ״ה (ב) והם ב׳ יחודים שמע ובשכמל״ו של ק״ש כנידע והנה אלו הם הנו״ן פשוטה של אזן שהוא עיקרית וא׳ אחרים הם דרך תוס׳ וגם הם נחלקים לב׳ שהם א״ז מאזן . ואמנם כבר ידעת כי הביגה היא י׳ [נ״א היא ד״ו]ספירות וכ״א כלולה מי׳ הרי ק׳ סוד אותיות מ״ם שהם בביגה ותבונה סוד ק׳ בגימט׳ אמנם כאשר תחבר כל החלקים אלו יהיה ק כילד ה׳ להתא וכ״ח באמצע וה׳ עולה הרי פ״ח . ואמנם נשאר למעלה בסוד הביגה תשבון ל״ג כי הורדנו מן יו״ד של ה׳ עולה ב׳ חלקים ממנו לפגימות ג׳ הנשארים מן הוא״ו ונעשה ה׳ עולה כנ״ל ונשאר למעלה בביגה יו״ד ה״י גימ׳ ל״ה וכאשר תסיר ב׳ חלקים מהם נשארו ל״ג ל״ג וס״ח הרי קי״א הרי שכל בחי׳ אלו הם ק׳ עם הכולל . ואמנם כמו שביארנו שיש ס״ג א׳ למעלה בכללות הביגה ותבונה וכנגדה הוא בתבונה לבדה לפי שבה נתפשט אח״כ כל מליאות הביגה כנ״ל הנה גם בתבו׳ צריך שיהיו כל הק׳ בראשן כנ״ל עד״ז והוא שבבר ביארנו סוד הנ״ח מה עניינם והנה הה׳ המתפשטת בז״א הוא מ״ב וא״ח הרי ק׳:

ועתה נבאר איך ה׳ זו מתפשטת למ״ב והוא כי כבר הודעתיך כי צורת ה׳ לפעמים בצורה זו **ה** שהם ג׳ קויס נה״י וה׳ בכל א׳ שצורתה **ד״ר** הרי ג״פ י״ד גימטריא מ״ב וגם סוד הענין הוא מ״ב אחיון שיש בשם ס״ג שהוא פשוט ומלא ומלא דמלא כזה יהו״ה יו״ד ה״י וא״ו ה״י יו״ד וא״ו דל״ת ה״י יו״ד וא״ו אל״ף וא״ו ה״י יו״ד וכל שם ס״ג נרמז בה׳ זו לבדה הרי שהוא מ״ב אחיין ועם הכ״ח הרי ק׳ (ג) גם יש סוד אחר בענין ה׳ הנעשה צורת **ד״ר** והוא כי כאן היה סוד שאמר לעולמו די והוא כי הלא שד״י שהוא יסוד דביגה הוא מתפשט בז״א עד החזה שלו לבד ושם הוא שאמר לעולמו די לכן ה׳ זו צורת די . וגם טעם אחר כי נגד נה״י דביגה יצאה לאה עד החזה לבדו וזהו טעם שאמר לעולמו די ע״י יסוד דביגה שנפסק שם . (ד) ונחזור עתה לבאר ל״ג הנשאר משם ס״ג דביגה ודע כי אלף צורתה ל״ב כזה **א״** י״ו למעלה י״ו למטה כמבואר אצלינו בסוד ל״ב שיניים וכללותם הרי ל״ג . נמצא כי ביגה הוא ל״ג והוא אלף וז״ם משרז״ל אלף ביגה . והנה אלף במלואה אל״ף למ״ד פ״א גימ׳ רס״ו וכשמחלקים לג׳ חלקים יהיה פ״ט פ״ט פ״ט והנה פ״ט עולה ס״ג עם השם עצמו העילה כ״ו גימט׳ פ״ט הרי כי ברס״ו שהוא אל״ף במילוי מילואו יש ג׳ שמות ס״ג וג׳ שמות הוי״ה והנה נגד ג׳ מיני ס״ג אלו הם ג׳ מיני ס״ג שיש למטה בתבונה בסוד ב״פ נ״ח וה׳ כנ״ל . וכן בכללות הם ס״ג הרי ג׳ ס״ג . והנה ידעת כי ג׳ שמות הוי״ה הם ג׳ אלפין כי אות **א״** צורתה כ״ו כזה **יוד״ א״** הרי שברס״ו הנ״ל יש ג׳ ס״ג וג׳ אלפין וכבר אמרנו כי כל אלף גימ׳ ל״ג וג״פ ל״ג ל״ג ל״ג גימ׳ ק׳ (ע״ה) הוא סוד הק׳ בביגה עליונה כמו הק׳ שביארנו בתבונה . ואמנם ק׳ זו עם רס״ו הנ״ל הם בס״ו וזה שס״ה מנין ימות החמה וכבר הודעתיך כי אל״ף הוא ביגה וגם ידעת כי ביגה היא אז״ן גם ידעת מ״ש בספר הבהיר כי אז״ן צורת אל״ף והוא מובן עם הנ״ל . ואמרנו איך מן הל״ג הזה נמשכו ג׳ אלפין שהוא ק׳ וק׳ זה הוא ס רשו מאדנ״י העליון אשר בכאן והם סוד מאה אדנים אשר ידעת ביאורם שהוא אדנ״י גי׳ ס״ה ועם מילוי המלוי שלו שהן ל״ד אותיות הן ל״ט כמנין ג׳ ל״ג הנ״ל ועם כללותם הרי ק׳ . והנה ידעת סוד אדנ״י שמעה כי׳ כי השמיעה באז״ן והיא ביגה לכן ר״ת ש׳ מעה ס׳ לחה ה׳ קשיבה שס״ה כמנין הנ״ל שהם ימות החמה שנורשם בביגה לכן מתחילין משמיעה וגם ביארנו איך שייך שם אדנ״י בכאן ולכן עיקר אמירה זו ביוה״כ הרומז על הביגה . (ה) גם בזה תבין איך כל סוד הביגה הם קולות הנשמעים באז״ן ואלו הם מ״ם בסוד ה׳ עינוים דיוה״כ שאז אין מלכות וה״ת מזונים אלא מסוד קולות לא מסוד אכילה ושתיה . גם תבין כי הלא התבונה היא ה׳ אחרונה של ביגה ותבין בזה משיכ בתקו׳ מל׳ נפש תבונה כי תבונה היא בחי׳ מל׳ ובחי׳ נפש של הביגה . גם תבין בתבונה עניינה שהם בן ובת אך בביגה לא נרמז רק הבן לבד והוא כי בביגה עצמה עדיין לא יש חשבון אדנ״י (ו) רק חשבון של שם הוי״ה (ז) אך בהתחברותה עם התבונה אז שם הוי״ה אדנ״י הוא בן ובת והוא כי ל״ג דביגה עם כ״ח דתבונה הם ל״א כמנין הוי״ה אדנ״י . גם תבין (ח) כאן ענין ש״ע נהורין דא״א כי הלא ביארנו כי יש באזן זה ג׳ מיני ס״ג שהם ה׳ עליונה וא״ח הרי ס״ג א׳ וה׳ תתאה וא״ח הרי ס״ג ב׳ וכל כלליתם הם ס״ג הרי ג״פ ס״ג בימין וכן ג׳ מיני ס״ג באזן שמאלית הרי ו״פ ס״ג גימ׳ שע״ח נהורין ש״ע נהורין הנמשכין אל הפנים עם ח׳ אותיות של ב׳ הוי״ות דחוורת׳ דבריש״ת דחוורתי מלד פני הראש הנמשכין אל הפנים . גם (ט) תבין ענין שם מ״ה דאלפי״ן (י) שהוא בחוטם דז״א כי שם מ״ה הוא בז״א וגם החוטם גי׳ ס״ג נגד ה׳ תתאה דאתלבשת כאן ונעשה ס״ג כנ״ל והוא ג״כ ענין גימ׳ אז״ן שהוא נ״ח הנמשך עם ה׳ זו ונעשית ס״ג כמנין חוטם :

השער החמישי

שער טנת״א ויתחלק לד׳ פרקים

פרק א מ״ת

ונבאר (יא) עתה עניינם דע כי אין מליאות ליור קומת אדם בעולם שלא היה בו כללות ד׳ בחי׳ אשר כולליה כל האצילות וכל העולמות כולם ואלו הם ע״ב כזה יו״ד ה״י וי״ו ה״י . ס״ג יו״ד ה״י וא״ו ה״י . מ״ה יו״ד ה״א וא״ו ה״א . ב״ן יו״ד ה״ה וי״ו ה״ה . והנה אלו הד׳ הוי״ות הנחלקים לד׳ מלואין האלו הם ד׳ בחי׳ אלו הטעמים שם ע״ב . הנקודות שם ס״ג . התגין שם מ״ה . האותיות שם ב״ן . וכל אחד מאלו הד׳ הויות כלול מכולם (א) ויש בכל הוי״ה מהם בחי׳ עצמ״ת . והנה בחינת קרקפתא של זה הא״ק שהוא ראש עד בחי׳ מקום האזנים שלו נקרא בחי׳ שם ע״ב והוא

סוד

הגהות וביאורים (ח) עיין שער הקדמות ל״ב ע״ב : (ב) עיין זוהר שמות ד׳ י״ב ע״ב וז״ל ויפן כה וכה המא בלישון ממשיש אתוון דמיתחדן ליה ישראל בכל יומא בשמע ישראל פעמים דלית בהן כ״ה כ״ה הרי זימני ולא תמצא ביה ע״כ . ס״ב: (ג) עיין בשער הקדמות ל״ב סוף ע״א הלשון מתוקן יותר : (ד) עיין בשער הקדמות דל״ב בהוספת בילור וז״ל גם סוד אחר יש בענין הה׳ זו תתאה שנתלבשה בהוטם הנעשה ליור ד׳ והוא כי במקום זה נרמז במאמר חז״ל למה נקרא שמו שדי שאמר לעולמו די והענין הוא כי היסוד של ביגה הוא הנקרא שדי כנודע והנה היסוד ה׳ תתאה שנתלבשה בחוטם שהוא ז״א נתפשט עד מקום הפה שנעשה בלבד ואז אמר די ולא נתפשט יותר ולכן הוא ליור די. עוד יש עשם אחר למה ה׳ זו היא ליור די והוא כמה שנודע כי פרלוף לאה יצאה מאחורי ז״א כנגד נה״י של הבונה המתפשטת הוך ז״א ואין לאה מתפשטת רק עד כנגד כחזה של ז״א כאחוריו וגם על לאה זו רמזו באומרם שאמר לעולמו די ולא נתפשט יותר כי גם היא נקרא עולם כנודע ולא נאמר די ע״י יסוד דתבונה שגם הוא נפסק שם ולא נתפשט יותר. ס״ב: (ה) דע כי בזוהר קרא לביגה תמה וכן בתיקונים היקון ו׳ וי״א היקונים אחרונים שתמה נקרא ביגה וכו׳. אור זרוע : (ו) ת״ל אף שיש לתמוה הלא גם בביגה יש חשבון אדנ״י כנ״ל וק׳ זה שבבי אדני כו׳ מבוש דיל דלא נתגלו בביגה רק שבבי אדני ממש : (ז) מהיכה רק עד הויה ליתא בכתי׳ : (ח) עיין בשער כ״ה פ״ב כלל י״ז : (ט) הוא ע״פ מ״ם לעיל פ״ג סמוך לסופה וכן יש בז״א כו׳ שם של מ״ה . ס״ר שבב״ח ממש : (י) ת״מ מפני ביודי״ן במילוי ס״ג הם אלפין דמ״ה ליור יו״ד כזה **א** עיין שער מ״ן דרוש ה׳ : (יא) כל זה מפ׳ אולגות הייס :

יפה שעה

(א) וכל אחד מאלו הויות כלול מכולם כו׳ . לאו דוקא אלא כל אחד ואח׳ מהם כלול מכולם . ונמצא ע״ב דכללות כלול מכולם . וכל אחד מהם ע״ב עצמו כלול מכולם . באופן שהם י״ו בחינות בשם ע״ב הכללי . וכן בשם ס״ג הכללי . וכן במ״ה הכללי . וכן בב״ן הכללי . ורמיה ממ״ש

סוד הטעמים שבו כנ״ל עם היות שגם בבחי׳ זו לבדה כלולה טנת״א אלא שאין לו רשות לדבר בזה. והנה הע״פ שאינו מכניס וקורלים כלון כמויים אלו כגון אדם ראש אזנים וכיולא אינו רק לשכך האור לשיובנו הדברים לכן אנו מכניס כמויים אלו במקום גבוה כזה אמנם עיקר כמויים אלו הם מעולם האצילות ולמטה שהיא מן א״א דאצילות ולמטה כי משם ואילך יש בחי׳ פרלוף אבל מא״א ולמעלה אין שם בחי׳ פרלוף כלל רק לשכך האזן אנו מכניס כמויים אלו. (א) והנה מבחי׳ האזנים ולמטה נתחיל לבאר בקיצור ממרך דע כי מהאזנים ולמטה מתחיל שם ס״ג שבו (ב) וכבר נתבאר כי גם הוא כלול מעונת״א ונודע כי לעולם הטעמים והנקודות נחלקים לג׳ חלקים כי יש בחי׳ טעמים ונקודות למעלה ע״ג האותיות וכן יש למטה מן האותיות וכן יש באמצעית האות והנה או״פ שבזה הא״ק יצא לחוץ דרך הנקבים הנ״ל והנה ההבל היוצא מן הראש יוצאים דרך נקבי שערות וכבר אמרנו לעיל שאין אנו רשאין לדבר ולהתעסק בו ולכן נתחיל (לדבר מן הבל היוצא מבחי׳ האזנים) ולמטה (א) (ההבל היוצא מהם) שהוא בחי׳ ס״ג. ונאמר כי הנה דרך נקבי אזנים שבו יוצא אור מפנימיות הא״ק הזה (ב) ופשוט הוא שבלאתו לחוץ מתעבה קצת נמצא כי אור שנשאר בפנימיות א״ק גדול מזה האור היוצא לחוץ ממנו אבל ודאי שזה האור היוצא הוא יותר גדול מבחי׳ כלים וסגוף של א״ק הזה וזה פשוט. והנה כאשר יצא האור דרך נקבי האזנים ימנית ושמאלית נתפשטו האורות האלו מבחוץ ממקום האזנים עד מקום שבולת הזקן ונמשך בהתפשטותו מגבד התפשטות שער הזקן הלומה בלחיים בצדדי הפנים וכנגדו נתפשט ונמשך אור הזה עד שמגיע למטה בשבולת הזקן ושם מתחברים האורו׳ היוצאים מב׳ נקבי האזנים אמנם לא נתחברו בחבור גמור אבל נשאר ביניהם חלל מעט. (ג) ודע כי אור הזה אינו דבוק וגוגע בפנים עצמם אבל חופף וכוכך עליהם (ג) ולא נתפשט האור הזה לא לאחורי הפנים ולא בכל הפנים רק בצדדי הפנים לבד כנ״ל. ובזה הבין הקדמה א׳ והוא כי בבחי׳ הראש אין אנו מזכירין לעולם בחי׳ פנים ואחור כי המלא נקרא פנים והעורף נקרא אחור לפי שכל הנקבי׳ הם ממשיכי׳ האור לחוץ דרך הפנים ומה שאין בו נקבים יקרא אחור אבל עכ״ז מן האורת האור הזה מתפשט ומאיר בכל סביבות א״ק הזה (ד) אבל עיקר האור אינו רק מה שנגנד האזן כנגד דרך הפנים עד שבולת הזקן. והנה בזה האור יש בחי׳ י״ס שלימות (ד) באופן זה. כי מאזן ימין נמשכת י״ס מבחי׳ או״מ ומאזן שמאל י״ס מבחי׳ או״פ וב׳ בחינות אלו הם י״ס שלימות. והנה אזן גימטריא נ״ח שהוא שם ס״ג חסר ה׳ אחרונה כי מכאן מתחיל השם ס״ג כנ״ל ועניין זה יתבאר בע״ה. והנה האורות אלו הם בחי׳ טעמים של שם ס״ג עליונים אשר הם למעלה על האותיות כנ״ל. והנה עדיין באלו האורות לא נתגלה בהם בחי׳ כלי כלל וכלל. גם דע כי י״ס אלו יצאו מקושרים בתכלית התקשרות ולא ניכר מהן רק שכולן בחי׳ ה׳ אחת כי אות ה׳ נשתחבר עם אזן גימטריא ס״ג ומלאת ה׳ זו היא בחי׳ הי״ס שנכללין בה׳ ושרשם המה ה׳ פרלופים א״א או״ן זו״ן ועדיין לא ניכר בהם בחי׳ י׳ רק היותם בחי׳ ה׳ פרלופים האלו לבד ואפילו אלו הה׳ לא היו ניכרות ונפרדות זו מזו אלא כולם היו קשורים באות שהיא ה׳ כי צורת ה׳ זו היא צורת ד״ו גימטריא י׳ להורות על היותם י״ס כלולים בה׳ הנ״ל ועדיין כולם נקרא אות ה׳ לבד ואלו הי״ס באו מרוחקים או״פ מן או״מ שלו הרחק גדול והטעם לפי שאם היו קרובים יותר לא היו יכולים לקבל האור כלל (ה) ולהיות כי בא או״פ והו״מ מרוחק זה מזה לכן לא היה בהם מציאת כלי כלל כמ״ש למטה בבחינת הפה:

מ״ב (ז) **ודע** כי ד׳ בחי׳ כוללים כל ד׳ עולמות והם ע״ב ס ג מ״ה ב״ן והם עלמם נקראו טנת״א וכל

הגהות וביאורים (א) הנה כל מציאות הנקודים הם נוקבא והעניין כי הם בלים מכח אור המכה ונוגן וחוזר מתחת לעולא והטעמים אור הפנוע וזה מוהג בכל ענין האצילות (ועיין לקמן שער הנקודים פ״ה): (ב) פי׳ ע״ב דס״ג כנזכר במ״א. (ונראה דהאמת שגם הע״ב הוא נמשך ג״כ עד סיומו כולו אלא שמאזנים מתחיל הס״ג ומלגיבו ונקבא ע״ם ס״ג. וכן הוא עד״ז בהמ״ה וכ״ן שמעבור ולמטה כי משם מלגיבים הם ונקבא על שם והוא העולם דאצילות ה״ה שב״ח) א״ה עיין בחסדי דוד אות ע׳: (ג) הנה המדקדק בדברי רבינו יראה דמע״ב ס״ג המגולה יצאו ב׳ בחי׳ היינו אח״פ וגם שערות הזקן וכן נראה ממ״ש כאן וז״ל כי האור הזה אינו דבק וגוגע בפנים עצמן אבל חופף וכוכך עליהם ע״כ וא״ת דהם הם אותות אח״פ ושערות הזקן כיצד כתב דהם חופפים הרי הם הם עצמן ש״מ דהרי מילי ניכרו אותות אח״פ ושערות הזקן וכ״כ בהגיה הרב הסדי דוד (אות ע) וז״ל א״ק וכו׳ ומע״ב דס״ג המגולה יצאו אותות אח״פ ושערות הזקן והלגיבו מאזן עד הטבור ע״ם נמצא הדס ב׳ בחי׳. ומ״ש מן ס״ג עצמו בכולל הנקבא נקודים כו׳ ומשכים הבלא כוד הטעמים דס״ג שהוא אח״פ עד טבורו ע״כ. לא למימרא דאותות אח״פ זקן קרי להו וכמו שהבין הרב יפ״ם בפיקין יעו״ש דלאינו כן הלא גם ס״ג הוא ב׳ בחי׳ אח״פ והזקן לבחי׳ קאמר והוא״א שערות הזקן וכו׳ ומשכים תהלא כוד הטעמים דס״ג שהוא אח״פ וז״ל כתב דרך כותבי הדוגמי הגוף בוקע ויוצא הלור המאיר בהם תמיד כמו׳ לקמן שע״ח פ״ב בתחילתו מהרא״ם ז״ל: (ה) בשער הקדמות מ״כ כזה והסכה הוא כי אם היו יכולין הבהבונים לקבל הלורות הללו אלא ומזה נמשך ענין אחר והוא כי הנה עיקר הויית הכלים הוא ע״י הכפת ובעיבת ב׳ הלורות הללו שהם המקוף והפנימים יחד זה בזה ומבין ב׳ מולד הויות הכלים ולפי שבאין כ״ו מרוחקים זה מזה כמובר אלא עוד אלא שאפילו בסיום התפשטותם בשבולת הזקן לא נתחברו יחד לגמרי כנ״ל לכן נשארו האורות הללו בלתי כלים בלל עכ״ל: (ז) זו המ״ב שייך לקמן פ״ב משער הנקודים ד״ה והנה אחר שנמנס:

יפה שעה

רז״ל בפ״ב משער התיקון כי ס״ג דס״ג לבדו הוא כולל טנת״א שלם. ועיין מ״ש רז״ל בהגהה לקמן שלהי פ״ב: (א) לכן נתחיל מן האזנים ולמטה כו׳. הנה יציאת אורות הב״ן וכן יציאת אורות המ״ה. לקמן כל הספר מלא ומתבאר בדבר רז״ל על ידי מה הוכרחו לצאת אורות הב״ן ע״י הלמלוס והפרכא ועליית מ״ן והזווג. וכן אורות המ״ה לא יצא אלא על ידי עליית מ״ן וזווג. לא כן ביציאת אורות אח״פ לא שמעינן מדברי רז״ל שהיה על ידי בוש ענין מאלו. והוא ז״ל בשער הנקודים פ״ב כתב ז״ל גם הבין כי בכל בחי׳ הוצאת אורות הדבים היה קודם להם ענין הלמלוס יע״ש. והרי אורות אח״פ בודאי בהתילה יציאתם אורות הדבים היו. ומאן דיהיב חכמתא לחכמין יתיר לנו עינים כיר״א. (ולענ״ד כבר כתבו לעיל בשער אח״פ פ״ב [עיין לעיל בהגהות] דבאורות אח״פ אין למלוס ואין פרכא ואין צריך שם כל זה. ש״ם) : (ב) ופשוט הוא שבלאתו לחוץ מתעבה קצת ונמצא כי אור שנשאר בפנימית א״ק הוא יותר טוב וגדול מזה האור היוצא לחוץ ממנו כו׳. ואע״ג שבכל מקום אור המקוף הוא יותר גדול מאור הפנימי כמ״ש רז״ל בכ״מ ולקמן שער הנקודים פ״ב יע״ש. יש לומר דהיינו דוקא כשהמקוף הוא מקוף בבחי׳ חיה. שער פנימים. וחיה בבחי׳ מקוף. אבל אורות אח״פ אינם מקיפים בבחי׳ חיה כנודע: (ג) ודע כי האור הזה אינו דבק וגוגע בפנים עצמן אבל חופף וכוכך עליהם כו׳ ואע״פ שרז״ל לקמן במ״ב כתב ז״ל ואחר כך הוצאת שערות הזקן הנמשכין מס״ג עצמו. הלגאת אורות אח״פ זקן קרי להו שהוא כוד זקן [עיין הסדי דוד אות ע׳ דס״ג הפנימיים שהוא טעמים דס״ג הוצאת ב׳ אורות לחוץ היינו אורות הזקן ונ״כ אורות אח״פ ושערות הזקן ולא יוצאים אורות אח״פ עד טבורו. ומה שכתב לקמן שם מ״ה ב״ן והם עלמם נקראו טנת״א וכל

מתברתה

וכל אחד כולל ארבעתן. ע״ב יש בו ע״ב וטעמים. ס״ג ונקודות. מ״ה ותגין. ב״ן ואותיות. וכולם נקרא ע״ב טעמים. וכן בס״ג. וכן במ״ה. וכן בב״ן. (א)גם דע כי ע״ב הוא כתר (ת) וטעמים. ס״ג הוא חכמה ונקודות. מ״ה הוא בינה והגין. וב״ן ז״ת ואותיות. והנה מתחלה היה [בא״ק] כך ג״ר שבו שהם ע״ב כתר. ס״ג חו״ב. (ד) וזה הס״ג היה מחליו ולמטה שהם הנקודות שבו. מלובש מטיבור ולמטה דא״ק תוך מ״ה וב״ן דא״ק וכ״ז הוא פנימיות א״ק עצמו אורות וכלים. ואח״כ הוליד בחי׳ החלוניות להלבישו ותחלה הוליד אורות מן ע״ב הכולל הפנימי שהוא השערות של הכתר מקיפים ראשו מבחוץ עד המלך ועד האזנים כנודע.

(ב) כ״ב מזלין דהכא איירי במדרגת מעלת העלמות המתפשט בפרצוף כי של הכתר הוא ע״ב וב״חכמה הוא ס״ג כו׳ ורק בא״ק ס״ג הוא חכמה כדאמר כאן בסמוך אבל במאי דנקטינן סוגיין בכל מקום כי ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן הם בחו״ב וזו״ן לו חו״ב חו״ג איירי במוחין המושפעים להם להזדווג. ואלו ארבעתן בסוד ע״ב סמ״ב דהיינו חגר״ן הנלרכין להולד הבני כידוע(ג).

ואח״כ הוליד שערות הזקן(ב) הנמשכין מן ס״ג (עצמו) (ה) הכולל הנקרא נקודים שמהם נעשו כללות ג׳ מוחין שבו ונמשכין תחלה סוד הטעמים דס״ג שהוא אח״פ עד טיבורו. (ג) ואח״כ לא הוליד שאר בחי׳ לחוץ יען כי הם מלובשים תוך מ״ה וב״ן כנ״ל כדרך אורות ע״ב הכולל שלא נתגלה ממנו רק השערות הנמשכים מע״ב של ע״ב הכולל ושאר חלקם טמיר תוך ס״ג הכולל. (ו) והנה רצה להוליד גם מן מ״ה וב״ן שלו הפנימים חיצוניותם לחוץ ואז עלו כל בחי׳ ס״ג (ז) הפנימים הטמונים תוך מ״ה וב״ן הפנימים ועלו עמהם מ״ה וב״ן הפנימי׳ ואז אלו מ״ה וב״ן הם מ״ן שלהם אל (ד) הטעמים עצמן דס״ג שאינם מלובשין תוך מ״ה וב״ן והם בערך אויר אל יסודות כי כמו שלאורך טיבור זו״ן מזדווגין או״א עלאין (ח) ויסודות כללין עמהם כן הכא הטעמים דס״ג מזדווגים עם כל ע״ב ומכ״ש שנקודים תגין ואותיות דס״ג מתחברים עמהם וטפלים להם ולכן אינם עולין בשם. דוגמא יסודות (ט) כנ״ל ואז מולידין בחי׳ ב״ן דחיצונים ולבושם לחוץ (ה) הרי נולדה הנקבה עתה תחלה. (ו) ואמנם בחי׳ מ״ה וב״ן הפנימית של א״ק חזרו לירד ולהתפשט בתוכו למטה מהטיבור אחר

הגהות וביאורים (א) הקושיא מפורסמת וכבר עמדו בזה כל המפרשים. ויש לי בזה דברים חדושים ואבא״מ אך העיקר הוא בקיצור עמרן (ע״ד שכתב הגר״א בספ״ד דפ״ל) כי התחלת האצילות בהעלם הוא מכתר. ובגלוי הוא מחכמה אבא. ולכן בהעלם הוא שם ע״ב כתר. כי בהעלם ובשורש יש גם בכתר התחלה ושם הוא שם ע״ב. והס״ג הוא בחכמה אבא מבוש שבורשו הוא בהעלם בהרישא הנייעא דא״א אבר שם הוא בשם פ״ג בא״א פ״ד. והשם מ״ה הוא בבינה מבוש שבורשה בהעלם הוא בהרישא הנייעא דא״א אבר שם הוא השם מ״ה בא״א פ״ד שם. והזו״ן הוי שניהם בשם כ״ן מבוש שכן הוא שורש שניהם ביחוד בהשם כ״ן שבאמא וכמ״ש בדרושי מ״ן (דרוש ח׳) דלכך הוי השם כ״ן כ׳ הויות כפולות א׳ נגד ז״א וא׳ נגד מל׳. ואמר שם כי עיקר השם כ״ן נופל שניהם ביחוד בהשם כ״ן ע״ש באורוכה. אך כ״ז הוא רק בשורשם בהעלם. אבל גילוייהם הוא אינו כן. כי הכתר אין לו גגלוי שם כלל כי הוא אינו נגמר רק בקצו של יוד. והגילוי הראשון דע״ב הוא רק בחכמה אבא. כי כן ממנו הוא התחלה והגילוי דבחי׳ דוכרא וגילוי הס״ג הוא רק באמא כי ממנה הוא התחלת הגילוי דבחינת נוקבא. וכן הגילוי דמ״ה וב״ן הוא בזו״ן כי בגילוי הס כ׳ פרצופים בפ״ע והוי ז״א השם מ״ה שהוא עיקר הגילוי דהשמות והאצילות. והנוק׳ השם כ״ן שהוא עיקר המ״ן וכח דהולדה כנודע. כלל הדברים הוא כי בחבי׳ העלם והאייר הפרצופים בשרשם הוי ע״ב כתר. וס״ג חכמה. ומ״ה בינה. והב״ן זו״נ. אבל בגילוים הוא אינו כן. שהכתר אינו נגלה כלל והשתתלה הוא רק מחכמה. ס״ג בינה. מ״ה ז״א. ב״ן נוקבא. ולכן הרי מדבר הכא בשרשם שבא״ק לכך אמר כי ע״ב כתר כו׳. (הי״ר שב״ח): (ב) עיין לקמן בשער עתיק פ״ח. ועיין מבו״ש בדף ל״ג ע״ב ודף ל״ד ע״ד: (ג) א״ה עיין בס׳ מקום בינה דכ״א ע״א וש״ב שכתב עוד כ׳ הילוניים ע״ז ע״ב: (ד) נוסח הכלוד מלך ע״ב כתר ס״ג חכמה מ״ה בינה: (ה) ליתא בכ״י: (ו) עיין לקמן בשער התיקון פ״ד וכמ״ש הבמ״ש שם ועיין עוד בשער הנקודים פ׳ כ׳ ובשער הבריה פ״ו מ״ב בכוף הפרק ועיין דב״ש דף ל״ב סע״ג וה׳ ע״ד ע״ה ד״ה שם: (ז) עיין בשער הקדמות די״א בדרושי א״ק. ועיין הו״ת ד׳ ל״ז ע״ב ד״ה וזהו וכו׳ עד דל״ח ע״ב: (ח) עיין שי״ד פ״ח ובי״ט פ״ר: (ט) הפפלים באו״א. כה״י:

יפה שעה

מחברתה להקרא זאת בחי׳ פנימי וזאת בחינת מקיף אלא מחמת שיש להדא עדיפות על חברתה כי זאת מצד ימין וזאת מצד שמאל ולעולם הימין עדיף כנודע בפרקין הבאים. ואורות לא שייך הואר אחר אלא פנימי ומקיף. לכך קורא לזאת פנימי [ולזאת מקיף]: (א) גם דע כי ע״ב הוא כתר וטעמים וס״ג הוא חכמה ונקודות ובינה תגין ומ״ה וז״ת ב״ן ואותיות. מזלין דהכא איירי במדרגת מעלת העלמות המתפשט בפרצופים כי של כתר הוא ע״ב והחכמה הוא ס״ג כו׳ ודוקא בא״ק ס״ג הוא הכמה כדאמר כאן אבל מאי דרהטן סוגיין בכל מקום יע״ש. לא ידעתי איך פה קדוש יאמר כדבר הזה שהרי בפרקין עצמו לקמן כתב ז״ל כי עתיק לקח ה׳ ראשונות מטעמים דב״ן. וג״ר מנקודות ב״ן. וד״ר מתגין דב״ן. וכתרים דאותיות דב״ן כו׳. ואמנם משם מ״ה. עתיק לקח טעמים מ״ה. וא״א נקודות מ״ה. ואו״א תגין מ״ה. וז״א ז״ת אותיות מ״ה. יע״ש הרי שכשבא לחלק שם מ״ה הכולל ושם ב״ן הכולל בין ה׳ פרצופים הכוללים כל האצילות. עשה לכתר טעמים. ולחכמה נקודות. ולבינה תגין. ולז״א אותיות וכזאת כתב רז״ל בשער הערקדים פ״ה ז״ל ונאמר כי הנה הם טעמים בכתר ע״ב. וס״ג נקודות בחכמה. ומ״ה תגין בבינה. וב״ן אותיות בז״ת יע״ש. ועיין בשער בריאת העולמות ענף ה׳ שכתב רז״ל שע״ב הוא באבא והוא חכמה. וס״ג באימא והוא בינה. מ״ה בז״א והוא ו״ק. ב״ן במלכות כו׳ וכבר רז״ל עצמו כתב ברים שער עתיק ז״ל דע כי בזוהר אמרו שהטעמים בכתר והנקודות בחכמה ותגין בבינה. והאותיות בז״ת דאצילות שהם נקרא זו״ן. אבל דע כי זה ההתחלקות הוא בענין הי״ם עצמם של שם מ״ה שהם מתחלקים כסדר הזה. אמנם כאשר בחינות אלו מתחלקים בעתיק ואריך אנפין כו׳ אין הסדר כן. אלא באופן אחר וחבור הקדמה זו עכ״ל באופן שרז״ל עצמו כבר תריץ ליה לקושייתיה. (ולענ״ד עדיין יש לנמנם דמשם דברי רבינו גרשה דכל זה מדבר קודם התיקון ועדיין לא יצא שם מ״ה החדש. ש״ם): (ב) הנמשכים מס״ג עצמו הכולל הנקרא נקודות שמהן נעשה כללות ג׳ מוחין שבו כו׳ כבר כתבתי לעיל כי זה כותר מ״ש בכ״מ. חדא דמוך ונראה שלהי פרקין דלעיל ז״ל אך המשכיל יבין כי אור של המוחין נקרא ע״ב חב נקרא ס״ג ודי בזה עכ״ל. ובריש שער הנקודים כתב רז״ל ז״ל והנה המוחין של א״ק הם הויה דע״ב. ומן בחי׳ האזנים ולמטה מתחיל שם ס״ג. אמנם בשער התיקון מבואר שכדי להוליד שם מ״ה החדש היה הזווג על ידי ע״ב הכולל. וע״ב דס״ג הכולל בפנימיות א״ק. והוא זווג המוחין. אלא שהם כתב בפ״ב ז״ל והנה לפי שבחי׳ הע״ב הוא בראש א״ק שהם בחי׳ המוחין ומקומם הוא בפנים כנגד מקום כמלא. ושם נזדווגו המוחין שהם בחי׳ הע״ב עם בחי׳ הס״ג שהם אח״פ.

הטעמים של ס״ג שהם למטה מן המוחין בסוף הראש יע״ש הרי בהדיא כי הטעמים דס״ג הפנימים הם למטה מן המוחין. ואינם מוחין ונריך להתיישב. (עיין בספר חסדי דוד אות מ׳ כי נקודין תגין אותיות דע״ב הוא מלובש בתוך מנת״א דס״ג ובזה נדקו נ׳ המאמרים דיש במוחין ב׳ בחינות חלק מע״ב ומס״ג. ש״ם): (ג) ואח״כ לא הוליד שאר בחי׳ לחוץ יען הם מלובשין תוך מ״ה וב״ן כו׳ פירוש הענין כי הנה א״ק כולל עכמ״ב. וכל א׳ כולל מעכמ״ב. באופן שהם י״ו בחינות בפנימיותו. והם מלובשים אלו בתוך אלו. בזה הסדר ע״ב הכולל. ע״ב דע״ב הוליד לחוץ שערות הראש. והוא בפנימיות עומד בראש עד האזנים. וס״ג דע״ב זה נתפשט מן האזן עד הטיבור. מ״ה וב״ן נתפשטו מן הטיבור עד סוף רגלים. ואח״כ ס״ג הכולל ע״ב דס״ג. מתפשט מן האזן עד הטיבור. ומלבשים על ס״ג דע״ב וכמב״ן. שהם ג׳ בחינות דס״ג הכולל נתפשטו מן הטיבור עד למטה מלבישים על מ״ה וב״ן דע״ב הכולל ואחר כך ד׳ בחינות דמ״ה הכולל. שהם עכמ״ב דמ״ה נתפשטו מן הטיבור עד למטה מלבישים על ג׳ בחינות שהם כמ״ב דס״ג הכולל ואחר כך ד׳ בחינות דב״ן הכולל שהם עכמ״ב דב״ן. גם הם נתפשטו מן הטיבור ולמטה. מלבישים על כל ד׳ בחינות דמ״ה הכולל. ונמצא סדרן הוא כך ממטה למעלה. ב״ן בכללות מלבשים על מ״ה דכללות בכל ד׳ בחינותיו. ומ״ה בכללות מלבשים על ג׳ בחי׳ דס״ג הכולל שהם כמ״ב וד׳ בחי׳ דס״ג האמורים. מלבישים על שני בחינות דע״ב הכולל שהם מ״ב וכל זאת מן הטיבור ולמטה. ומן הטיבור ולמעלה עד אזנים ע״ב דס״ג הכולל מלבשים על כ״ג דע״ב הכולל. ומן האזן ולמעלה אין שם כי אם ע״ב דע״ב הכולל: (ד) ואז הטעמים עצמן דס״ג שאינם מלובשים תוך מ״ה וב״ן והם בערך אור״א אל יסו״ת פירוש שמ״ה וב״ן הכוללים בכל כללות שבהם. שהיו מתפשטים מן הטיבור ולמטה עלו מן הטיבור ולמעלה. והם כוד הבנים. ובעלייתם עלו מ״ן וס״ג מ״ה ב״ן שהם שלשה בחינות דס״ג הכולל שגם הם היה התפשטותם מן הטיבור ולמטה. עלו גם הם והיו בכוד וערך ישראל נבא ותבונה אל אבא ואימא עלאין. שהם ע״ב דס״ג הכולל עם כללות כל ארבע בחינות דע״ב הכולל. ובהם ועל ידם נעשה הזווג הקדוש ההוא: (ה) והרי נולדה הנקבה עתה תחילה כו׳ בכל מקום הוא אומר שהכולל הוא ס״ג דס״ג. והוא הוא היונא דרך הענינים. וכו היה השבירה בסוד כלי ס״ג כמ״ש רז״ל בשער הנקודים. וכאן הוא אומר שהנוקבא הנולדת היא חיצוניות שם ב״ן האמת שהכל היה בדבר ונולד ויצא לחוץ בדרך הענינים חיצוניות ס״ג דס״ג מלובש בחיצוניות ב״ן הכולל ועיין: (ו) ואמנם מ״ה וב״ן הפנימיים של א״ק חזרו לירד כו׳ לאו דוקא שוין אלא המ״ה ירד כולו

אחר שנתגלה שם הריח פרסה בחמלע מבפנים ומשם היתה מאירה בחי׳ ב״ן פנימית לב״ן שלא לחוץ הנקרא עולם הנקודות. נמצא כי י״ס של עולם הנקודות היושב בחוץ מסבב לא״ק מטיבורו ולמטה ויש לו ב׳ מיני אורות אחד מלמטה למעלה בפנימיות מן הטיבור עד העינים ומשם יולא עיקר האלה לעורך הנקודים שהוא שם ב״ן נוקבא אבל נעשה מאור חוזר כנ״ל וגם יש לו אור יסר שהוא נוקב ועובר דרך העור מן הטיבור ולמטה ומאיר בנקודים דרך נקבי העור ודרך פי היסוד ודרך טבור ודרך נקב האחור. והנה עיקר הנקודים הם מאורות עינים וכתר (א) (שבהם) לוקח האורות והכלים מבחי׳ אזן הגלגלת גם שם כנודע וחו״ב ליקחים מחוטם ופה ושיעור מ״טע מאזן אך ז״ת לוקחים מעע מחוטם ופה ואינם לוקחים כלל מאזן ומהארת היולא דרך פי הטבור והאמה. הנה מהטבור לקח כתר. ומהיסוד לוקחים או״א. וז״ת עם ד׳ אחורים דאו״א ויסו״ת לוקחים מי׳ אלבעות הרגליים בסוד נעץ לפירניו בקרקע(א). ואח״כ חזרו(ב) להזדווג ע״ב הכולל עם טעמי׳ דס״ג [הכולל] בסוד פנימיות וכל שאר הבחי׳ טפלים להם ואז הולידו הזכר והוא שם מ״ה ואז נתחברו מ״ה וב״ן ונעשה משניהן עולם אצילות באופן זה כי עתיק לוקח ה׳ דאשונות מטעמים דב״ן. וג״ר מנקודות דב״ן. וד״כ מתגין דב״ן. וכתרים של אותיות דב״ן. וא״א לקח ה׳ אחרונות דטעמ ס דב״ן. ואבא לקח ז״ת דנקודות דב״ן. ואמא ו״ת דתגין דב״ן. וז״א ו״ת (ו״ת שהם אותיות דב״ן) (כ״א ז״ת) דאותיות דב״ן. ונוקבא עשירית אותיות דב״ן (כ״א העשירי דאותיות) ואמנם משם מ״ה לקח עתיק טעמים דמ״ה. וא״א נקודות דמ״ה. ואו״א לקחו תגין דמ״ה. וז״א ו״ת אותיות דמ״ה. ונוקבא עשירית אותיות דמ״ה:

(ב) ענין ה׳ בחי׳ גרגר״י פנימי והמקיפים הם ב׳ חיה ויחידה צריך לדעת כי גם בה׳ בחי׳ פנימית יש מקיף בכל א׳ כנפש נדב אביהוא ואליהו ז״ל אבל אלו הב׳ מקיפים הם אחרים כוללים זולת ה׳ מקיפים

מזהרה״ו ענין (ג) מ״ה וב״ן אפשר (ד) כי בן דע״ב סמ״ב (כ״א דב״ן) נעשה עגולים לעס״מ (דב״ן ל״ג) (כ״א דע״ב ס״ג מ״ה ב״ן דב״ן) ועס״מ שם בכל בחי׳ מעסמ״ב דב״ן זה

נבחר ביושר עם שם מ״ה החדש וכ״ז בא בסוד הוס׳ וכ ז נעשה נקבה דיושר ומ״ה נעשה זכר ר״ל (כי) כל הנקבות מב״ן דיושר (וכל) הזכרים ממ״ה דיושר ולכן יהיה הב״ן לעתיד גדול ממ״ה כי הוא מבחי׳ ס״ג (ה) ואפשר ג״כ להוסיף (ו) כי מ״ש דשם מ״ה יושר והוא חדש והוא מ״ה קאי גם לגמ״ה דכולל ד׳ בחי׳ ב״ן כנ״ל וכ מו שזה המ״ה יש בו עסמ״ב כן בזה המ״ה דב״ן יש בו עסמ״ב כמודע ושניהן נקרא רוח ויושר והעיגולים נקרא נפש לבד

והב״ן שבב״ן (ז) ודמ״ה דיושר נקרא נפש דיושר (ח):

שבפנימיות ואות לזה שבאלו המקיפים הפנימים יש יותר מה׳ שהוא מקיף ומקיף למקיף ומקיף לב׳ המקיפים כנ כר בפרשת ברכת כהנים (באה״ר) א״כ כל אלו זולת אותן הב׳ כוללים: בפנימיות (ט) א״ק יש הויה אחת אשר א״ק הוא לבדם אליה ומד׳ אותיותה יולאים ד׳ הויות ונגלים לחוץ של א״ק והם הוי״ה דע״ב ס״ג ב״ן מ״ה והם במלא אח״פ(נ) ומה שקדם הוי״ה דב״ן, להוי״ה דמ״ה הוא סוד תפילין דר״ת והוא סוד נקבה תסובב גבר:

פרק ב

מ״ת אח״ב באו הטעמים האמצעיים והם בחי׳ אור היולא מחוטם דא״ק וחוטם גימטריא ס״ג גם מכאן נמשך ויולא אור דרך ב׳ נקבי החוטם ימין ושמאל ימין מקיף ושמאל פנימי ע״ד הנזכר באזן ונמשכו ביושר עד החזה של זה הא״ק וזהו עיקר האור. אמנם האורות ג״כ הוא מתפשט אל לד האחור ומסבב בכל סביבות א״ק והנה כאן נתקרבו האורות אלו הפנימים במקיפים שלהם יותר מאורות האזנים כי נקבי החוטם סמוכים הם אבל עכ ז נחלקו לב׳ (כ״א נחלקים הם) ואין מתחברים ביחד וע״כ גם באורות אלו לא היה בחי׳ כלים ומה שנתוספו באלו יותר (מבחי׳ אזנים דע כי החוטם היא אות ו׳ ל״ג) מבאורות האזנים הוא כי אורת אות ו׳ שבתוך אות ה׳ אשר באזן היתה כלולה עמו (כ״א באורות חיים עמה) נתגלה עתה ומה שהיתה אז בחי׳ ה׳ נעשה עתה בחי׳ ב׳ איתיות ד״ו להורות יציאת אות ו׳ לחוץ וגילוייה והוא סוד ז״א שבאזן נתגלה (כ״א ויולא ממעי אמו). ואמנם לא נעשית

ו׳

הגהות וביאורים (א) ל״א במפס ר״ל כתר של הנקודים כת״י: (ב) לכן נשברו ואחר שנשברו חזרו כו׳ נוסח כת״י: (ג) ועיין בע״א ענף ד׳ ד״ה מוהרה״ו עיין בע״ה פ״א ובע״ט פ״ה ובע״ב פ״ג: (ד) ל״ב כנ״ל כי ב״ן דנכמ״ב דב״ן נעשה הוך נגולים לעס״מ דעסמ״ב דב״ן ומצא דעסמ״ם שם בכל בחי׳ מעכמ״ב דב״ן זה נשאר ביושר עם שם מ״ה בהדש וכו׳: (ה) א״ה עיין לקמן בשער התיקון סס״ג: (ו) כוונת דבריו מבואר דמתחלה נראה דעסמ״ב דב״ן נעשה ביושר לשם ב״ן וכן עכמ״ר דמ״ה בהדש כל ד׳ בחי׳ נעשה יושר גם אלו ונכנסו בא לתדש ולהוסיף דהוא כן בתחלה יצא ב״ן דעכמ״ב דב״ן ונתקנו ע״י ב״ן דנכמ״ב דמ״ה ואח״כ יצא המ״ה דעכמ״ב דב״ן. ותיקן המ״ה דנכמ״ב דב״ן. וכמו בזה המ״ה יש בו עכמ״ב כן בזה המ״ה דב״ן יש בו עסמ״ב כמודע ובמיהם נקרא רוח דיושר והעיגולים נקרא נפש שהוא הב״ן הכולל דשניהם. בגמ׳ שבון: (ז) פירוש הוא שהרי כתב שכמו בזה המ״ה יש בו עכמ״ב כן בזה המ״ה דב״ן יש בו עסמ״ב והם יושר. א״כ לפ״ז נמצא דהב״ן דמ״ה שבב״ן והב״ן דמ״ה שבמ״ה דיושר נקרא נפש דיושר זה נלעיד בכוונת הרינו שבוש. בגמ׳ שבון: (ח) עיין בשער הגילגולים הנדפס מהדש דף ל״ג ע״ג הקדמה ל״ב וגם לקמן בשער מ״ן ומ״ד דרוש י״א כלל ב׳ דנו״א הוא בחי׳ מקיף ולילו פנימי והנ״ה זו ביין לקמן בשער עקודים פ״ה קודש מעולם בשוש ע״ה הנדפסים עד היום ומצאנו אותו בע״ה כת״י. ולהבא יפה שעה היה המאמר הזה בגלגה במפרש אותו גם הכל בגמ׳ שבון מביא זה המאמר. ומדפיסי ירושלים לא יצאו ידי חובתם בזה בלא הגיגו אותו:

יפה שעה

בכללות חיצוניות שבו והב״ן ירד פנימיות שבו לבד כי המיצוניות כבר יצא לחוץ דרך העינים ולא פורש בדברי רז״ל ג׳ בחינות דס״ג שעלו ס״ג מ״ה ב״ן דס״ג הכולל והיו בבחי׳ וערך יסכו״ת אל אבא ואימא עלאין אם ירדו אחר כך כמו המ״ה והב״ן דכללות אז נבחרו שם. (עיין בשער הקדמות דף י״א לכתב מפורש דמ״ה וכן דס״ג לא ירדו עי״ש ולא ראה הרב המחבר את שער הקדמות הנ״ל: (א) חזרו להזדווג ע״ב הכולל עם טעמי ס״ג הכולל בסוד פנימיות וכל בחר הבחי׳ מכלים להם ואז הולידו הזכר כו׳ מ״ה וכל בחר הבחי׳ מכלים להם מבבקא לי על מה קאי הם נאמר בקאי על אלבה בחינות דס״ג הכולל שאמר לעיל בבזווג ראשון כדי להוליד הבת עלו והיו בערך יסכו״ת מלאין בלאין שהם ע״ב דכללות עם ע״ב דס״ג והוא מ״ם רז״ל וכל הבחינת מלים להם. אז אפשר דקאי גם על מ״ה הכולל ב״ן הכולל שבפנימיות א״ק בגם הם עלו גם זאת הפעם בזווג שני והיו מלים א״ק בזווג שני אין צורך למ״ה וב״ן שבפנימיות א״ק בישלו בסוד מ״ן כי כבר יש בהון עליית מ״ן כמ״ש רז״ל בשער התיקון יע״ש. (עיין שער הקדמות דף ט׳ ד״ה עוד נלענ״ד): (ב) מ״ב ענין ה׳ בחי׳ גרגר״י וב׳ מקיפים היה ויחידה צריך לדעת כי גם בה׳ פנימיים יש מקיף לכל אחד ואחד אבל אלו הפנים מקיפים הם אחרים כוללים זולת ה׳ מקיפים שבפנימיות ורמיה לזה כו׳. לא ידעתי למה לן לאתרוחי כולי האי לאות ולמופת הלא ממקומו הוא מוכרח בהרי כתב רז״ל ג׳ בחינות דס״ג שעלו ס״ג מ״ה ב״ן דס״ג הכולל והיו בבחי׳ וערך יסכו״ת אל אבא ואימא עלאין אם ירדו אחר כך כמו המ״ה והב״ן דכללות אז נבחרו שם. (עיין בשער הקדמות דף ט׳ ד״ה עוד נלענ״ד): (ב) מ״ב ענין ה׳ בחי׳ גרגר״י וב׳ מקיפים היה ויחידה צריך לדעת כי גם בה׳ פנימיים יש מקיף לכל אחד ואחד אבל אלו הפנים מקיפים הם אחרים כוללים זולת ה׳ מקיפים שבפנימיות

בכללות חיצוניות שבו והב״ן ירד פנימיות שבו לבד כי המיצוניות כבר יצא לחוץ דרך העינים ולא פורש בדברי רז״ל ג׳ בחינות דס״ג שעלו ס״ג מ״ה ב״ן דס״ג הכולל והיו בבחי׳ וערך יסכו״ת אל אבא ואימא עלאין אם ירדו אחר כך כמו המ״ה והב״ן דכללות אז נבחרו שם. (עיין בשער הקדמות דף ט״ד לכתב מפורש דמ״ה וכן דס״ג לא ירדו עי״ש ולא ראה הרב המחבר את שער הקדמות הנ״ל: (א) חזרו להזדווג ע״ב הכולל עם טעמי ס״ג הכולל בסוד פנימיות וכל בחר הבחי׳ מכלים להם ואז הולידו הזכר כו׳ מ״ה וכל בחר הבחי׳ מכלים להם מבבקא לי על מה קאי הם נאמר בקאי על אלבה בחינות דס״ג הכולל שאמר לעיל בבזווג ראשון כדי להוליד הבת עלו והיו בערך יסכו״ת מלאין בלאין שהם ע״ב דכללות עם ע״ב דס״ג והוא מ״ם רז״ל וכל הבחינת מלים להם. אז אפשר דקאי גם על מ״ה הכולל ב״ן הכולל שבפנימיות א״ק בגם הם עלו גם זאת הפעם בזווג שני והיו מלים א״ק בזווג שני אין צורך למ״ה וב״ן שבפנימיות א״ק בישלו בסוד מ״ן כי כבר יש בהון עליית מ״ן כמ״ש רז״ל בשער התיקון יע״ש. (עיין שער הקדמות דף ט׳ ד״ה עוד נלענ״ד): (ב) מ״ב ענין ה׳ בחי׳ גרגר״י וב׳ מקיפים היה ויחידה צריך לדעת כי גם בה׳ פנימיים יש מקיף לכל אחד ואחד אבל אלו הפנים מקיפים הם אחרים כוללים זולת ה׳ מקיפים שבפנימיות

ו׳ לבדה (א) אמנם היא נחלקת ג״כ לששה חלקים והם ו׳ אלפין ונעשה הדבר (ה) כי הם׳ פרליפים הנכללין באות ה׳ שהם א״א או״ן והם נקראת יחגר״ן נמצא כי ז״א הוא בחי׳ רוח כנודע והנה

נ״ב שהם האורות הראוייס לששה כלים והם רמז לשיתא אלפי שנין דהוי עלמא בסוד בונה עולמות ומחריבן :

הכתוב אומר כל אשר נשמת רוח חיים באפיו להורות כי בחי׳ רוח נתגלה באפו שהוא החיוט לכן בזה החוטם נתגלה בחי׳ ז״א ונתחלק לו״ק שבו (ב) אבל אות ד׳ נשארת אות א׳ מחוברת ואות ו׳ נחלק לו׳ אלפי״ן וכמו שנתחלקה אות ו׳ שבנקב החוטם הימיני כך נתחלקה אות ו׳ שבנקב החוטם השמאלי ובין כולם הם י״ב אלפי״ן ועם חוטם הם י״ג כמנין וא״ו וכן ב׳ ווי״ן אלו (הם) עם החוטם (נ״א עלמו ל״נ) שלורתה **א** כנודע כי ב׳ נקבי החוטם הם ב׳ יודי״ן והכותל המפסיק ביניהם הוא צורת ו׳ הרי צורתה **א** ועם ב׳ ווי״ן הנ״ל הרי וא״ו והוא להורות כי למעלה בבחי׳ ראש ששם מקום מיחין הוא שם ע״ב הוי״ה דיודי״ן וכ״ן הוא שם ס״ג כי אין הפרש בין הוי״ה דע״ב להוי״ה דס״ג רק במילוי דאות ו׳ כנודע. ואלו הב׳ ווי״ן הם בחי׳ טעמים אמצעיים שבאמצע התיבה והם פסק ומקף כנודע כי הוראת הפסק הוראת ו׳ של הה שנפסק ונעשה ו׳ אלפין כנ״ל ולכן נקרא פסק וכאשר תחבר זה הפסק עם המקף הוא ד׳ אחד והוא הוראה על אות ד׳ של אות ה׳. והנה ד׳ זו כבר אמרנו לעיל שאינה נפשקת אבל יש הוראה אחרת אליה והוא כאשר תקח הה׳ שבאזן ימין שמספרה י׳ ספירות כנ״ל והרי היא בחי׳ י׳ אחת ותצרפנה ותחברנה עם הה׳ שבנקב ימיני של חוטם שלורתה ד״ו כנ״ל הרי הכל הם צורת יו״ד והוא ליור כזה **א** י׳ למעלה ו׳ באמצעיתא ד׳ למטה(ג). גם אם תקח י׳ שבנקב אזן שמאל ותחברנה עם ו״ד שבנקב חוטם שמאל הרי אלף ב׳ שלורתה יו״ד והרי ב׳ אלפין בליור יו״ד. ואם תצייר ליור א׳ והוא שהצרף י׳ של אזן שמאל עם ו׳ של חוטם שמאל יו״ד של (ג) אזן ימין הרי **א** צורת יו״ד. גם אם תצרף י׳ של אזן ימין ו׳ של חוטם ימין י׳ של (ד) אזן שמאל הרי ד׳ אלפין עם הנ״ל. ואלו הם מורים קלת גילוי על ד׳ של ה׳ שבחוטם שנגלית מעט אבל לא נגלית לגמרי כמו הו׳ של הה׳ אבל ע״ק גמר גילוי הד׳ הוא למטה בחור הפה כמ״ש בע״ה :

ודע כי י״ס אלו של אורות האזנים כל זמן שהם נמשכין עד גבול החוטס ולמטה כמ״ש עד שבולת הזקן אזי מתלבש אור האזן בתוך אור החוטס ונעשה (אליו ל״ג) בחי׳ (פנימיות ל״ג) נשמה פנימית אליו וכן אור החוטס כשנמשך מגבול הפה אז מתלבש באור הפה ונעשה החוטס בחי׳ נשמה ופנימיות אל אור הפה. גם דע כי אותו האור היוצא מתוך א״ק הזה הוא כולו

אור אחד שוה רק כי על ידי התרחקותו וירידתו הוא מתעבה עיבוי אחר עיבוי. כילד האור הנמשך ויוצא דרך האזן הוא זך מאד וכאשר נמשך האור הזה בפנימיות הא״ק עד הגיעו אל החוטס ויצא קצת דרך שם הוא מתעבה וקונה איזה עביות וגסות ואעפ״י שהוא (אורות ל״ג) אור א׳ שוה עכ״ז מחמת הריחוק שנתרחק ונמשך יותר למטה מתעבה יותר בצאתו משם ועד״ז בהתפשטותו יותר למטה בצאתו (ה) עד הפה ויוצא קצתו דרך שם מתעבה יותר בצאתו משם בהתרחקותו מהמקור העליון אבל לא לסיבה בחינת האור בעצמו כי כולו שוה כנ״ל. אך המשכיל יבין כי אור של מיחין נקרא ע״ב וזה נקרא ס״ג ודי בזה (ו) :

פרק ג

(ז) **כל** העולמות נברא ע״י כ״ב אתוון שבמלכות אשר מהם (מולר הולד וגם יש בהם ל״נ) נולדה וגם יש בה ה׳ אותיות מנצפ״ך שהם ה״ג היוצאין מז״א אליה ועי״ז נגמר פרצוף רחל. וה״נ הם וכנגדם יש ה׳ מולאות הפה והם גרון וחיך וכו׳ וכמו שהם ה׳ אותיות מנצפ״ך שהם ה״ג כנודע ונקרא אותיות סה״מות וענולות כן הפה ענולה כמותם וז״ש בתיקונים דף ד׳ ע״ב כי ה׳ מולאות הפה נקרא פתוחי מותם דאמא עלאה (ח) והטעם כי ה׳ נקודות יש (נ״א שיש) **בפתוחי הותם** הם נגד ה׳ מולאות הפה שהם פתוחים ונפתחים (נ״א נפתחים ופתוחים) ע״י אימא עלאה הנקרא חותם שהוא יסוד שבה הנקרא חותם כנודע כי שם נחתמים ונצטיירין כל הצורין ומכח ה״ג שבחותם דילה נפתחו אלו ה׳ מולאות הפה הנקרא פתוחי חותם נמצא כי שורש ה׳ מולאות נעשה מה״ג דמנצפ״ך ואז יצאו מה׳ מולאות כל הכ״ב אותיות בסוד **אחע״ה** כו׳ הנחלקים לה׳ חלקים ויען הם נמשכין מגבורה שהם בחינת מל׳ הנקרא נפש ולכ׳ האותיות נקרא נפש כנודע *

***צמח** מצינו בתיקונים דע״א דאמר דנפשא איהי כללא דאתוון ובדק״ז כתוב ואתוון מסטרא דבינה. וי״ל דהתם מיירי באותיות גדולות (ט) וכאן בקטנות(י) : וכנזכר בתיקונים דע״א גב בזה תבין איך כל המקיפין נמשכין מבינה כי היא נקראה פוס ממלל רברבן. גם נתבאר בזה מ״ש בפ׳ משפטים דקכ״ג דעת גנוז בפומא דמלכא כ׳ הגבורה של דעת נגנזו בפה בסוד ה׳ מולאות הפה כנ״ל וכללות הפה נעשה מהם והם נגנזו שם. גם אמרו גנוז הוא כי ברצונה מוציאם ניצת האותיות הנ״ל בסוד קול ודבור מהפה ולחוץ וכשרוצה נשאריס גנוזות בפנים בסוד נאלמתי דומיה. גם בזה יתורצו ב׳ המאמריס מחולקים בתיקונים אחד אומר שאותיות יצאו מבינה מחותם שלה בסוד פתוחי חותם והב׳ אומר שיצאו מפומא דז״א וב׳ לדקו

הגהות וביאורים (א) (בשער הקדמות דף י״ב א׳ הנ״ל בכתב שבחי׳ ז״א נתגלה בחוטם : (ב) והנה הציור של ד׳ אלפין ב׳ וו׳ וב׳ יו״ד נימצריא ל״ב ושם כללות הפה שיוצאים משם הרי ל״ג ועי״ז הסוד היו בנבמ״ק של מעה ל״ג כלים להורות בלא נגלו בחי׳ הכלים בעולם האצילות זו עד שנגלו הד׳ אלפין מחוץ לפה דאיק במספרו ל״ג. מע״ת כ״י של בעל יוס״ה : (ג) חוטם ימין בכת״י : (ד) חוטם שמאל בת״י : (ה) בע״ת בת״ל ליתא מילת בלאתו : (ו) עד כאן מס׳ אזנרות הייס : (ז) עיין בבער כ״ה דרוש ב׳ מהיכן נתהוו אלו הה׳ מולאות : (ח) עיין בבער הכוונות דרוש ה׳ מדרושי הטומר (ט) נלענ״ד שטעה בהבנת דברי הפבע והכוונה כמו המלכות הנבנה פרצוף ע״י הגבורה היוצאים מאימא נקרא נפש ונקראת אותיות עכ״ו בר״ל שפירא וי״ע. קול הרמז. עיין זה הפרק שכתב לון בחי׳ אתוון יוצאין מז״ת דבינה וג״כ דאימא אתנו אומרים לקמן שנקרא נפש כ״ל שבוא בחי׳ מל׳ ברומזו לבינה וב׳ פרוסים בין כל ההבס נמת בין כל ההבס בפירא אינים כלל עכ״ל : (י) ועיין בבער זה פרק ה׳ :

יפה שעה

דהיינו טעמא דהויות באמצע משום שעיקרא דגבורות קודמת לגאת קודם עיקרא דחסדים יע״ש : (א) ואמנם היא נחלקת ג״כ לי׳ חלקים והם ו׳ אלפין כו׳ אלפין ולא אות אחרת. יען הוא בחי׳ ז״א שהוא שם מ״ה כנודע. וק״ק למה לא נחלק לומר ווין שהוא אות מעיקר השם. והוא בחי׳ ז״א כנודע והוה אתי אפיר דרוש לקמן ד׳ אלפין ולמה הניח אות מעיקר השם ולקח אות המלוי. (והשמן שמון כתב יען דז״א יש בו ב׳ שמות מ״ה שבהם ו׳ אלפין. ועיין בער לאה ורחל פ״ם בענין ו׳ אלפי שנין דהוי עלמא עיי״ש). ואפשר לרמוז ג״כ כי כל אלו האורות דאח״פ הם בחי׳ דין כמ״ש ר״ל לעיל בפ״א דבער אח״פ. ומילוי בנימצריא אלהים מורה על דין כנודע. ועוד אפשר שלהורות נתן שאור האזן המתלבש בחוטם היא שם ס״ג שלם. ומשם ס״ג דאימא המתלבש בעיר אנפין נעשה בז״א שם מ״ה כמ״ש רז״ל בפרקין דלעיל דבער אח״פ : (ב) אבל אות דלת נשארת אות א׳ מחוברת ואות ו׳ נחלק כו׳ וא״ת והלא המל׳ לעולם היא אחרונה מז״א והיא תחתיו כנודע. ואם נחלק ז״א מפרצופים העליונים ממנו ארך שגם המל׳ תחלק עמו. והיאך היא תשאר דבוקה בפרצופים העליונים למעלה ממנו. ואפשר כי לפעמים מצינו כי היא אשת חיל עטרת בעלה. וגם כי לפעמים עולה עמו ויורדת עמו כנודע. ותהא שורשן מכאן :

לדקן . כי היסוד דאמא הוא בפומא דז״א (ב) *ומשם יצאו האותיות . ודע כי (מוחין דאימא)(ג)הם בחי׳ כ״ב אתיון ומהם נעשו כל הכלים דאו״א וזו״ן כמ״ש בע״ה והנה (ד) תראה כי או״א להיותן יותר גדולים עד מאד מזו״ן לכן נעלו ט״ו אותיות ונעשו כלים להם כמ״ש במ״א והטעם הוא שאו״א הם ב׳ אותיות י״ה משם הוי״ה גימטריא ט״ו אך הזו״ן נעלו ז׳ אותיות לבד כי הם ז׳ מלכים כנזכר במ״א (ה) . והנה הזווג שבסוד האותיות (והוא) וזה (הוא) להחיות העולמות ובסוד הנקודות (והוא) וזה (הוא) לנשמות והטעם כי זווג הנקודות הם חכמה (ו) דאבא עם חכמה דאמא והאותיות הוא ביגה דאבא עם ביגה דאמא (והנה ל״ג) כי ב׳ מיני זווגים הם א׳ להחיות העולמות וא׳ לנשמות וגם (החיות ל״ג) אותו זווג דחיות יועיל לחדש הנשמות שנאצלו בבריאת עולם (ז):

*גם תירוץ אחר כי כשאומר מפה דז״א היינו אותיו׳ ביניעות אשר בכל התורה הנקרא ז״א כנודע (א) למת :

פרק ד

הנה (ח) כתר דאבא הם טעמי׳ (ט) וט״ס אחרו׳ הם נקודו׳ וכתר דאמא הם תגין וט״ס אחרות הם אותיות ופי׳ ענין זה הוא . דע כי כל ד׳ בחי׳ אלו של טנת״א הם כולם צורת אותיות ג״כ אלא שאותיות כתר דאבא הם צורות טעמים וט׳ס אחרות הם צורות נקודות ואותיו׳ כתר דאמא הם בצורות תגין וט״ס אחרו׳ הם צורו׳ אותיות ממש כמו שלנו הידועים באלפא ביתא . ואמנם ודאי שכולם הם בחי׳ אותיות ממש כילד הרי טעמים הם אותיות בצורת טעמים שהם עגולים והאות מחוברת ומורכבת מעגולים רבים כזה ועד״ז הם הנקודות שבט״ס התחתונים דאבא שהם אותיות מורכבים ומחוברים מנקודות כזה ועד״ז הם התגין שבכתר אימא שהם אותיות מורכבי׳ ומחוברי׳ מתגין רבים כזה וכבר כתוב ענין זה בתיקונים דקכ״ו ע״ב וז״ל אלין נקודין דאתוון מלהים עינים מלאות עינים וגבותם מנייהו כגוונא דא כו׳ ע״ש ליורם והבן זה היטב וביאור ענין זה כך היא . כי הנה כל מדריגה התחתונה היא מגלת את העליונה כי הנה הביצה יש הנין בכתר שלה והאותיות שיש בתשעה ספי׳ שלה הם אותיות של השמות של צורת תגין העליונים וכן צורת תגין שבכתר אמא הם אותיות של שמות הנקודות שבט״ס דאבא ואלו האותיות נקראו תגין והמשל בזה נקודות ח״ג של חכמה שב״א סגו״ל . וכשאנו רוצים להזכיר בשמות הנ״ל בהכרח הוא להזכיר ע״י אותיות והנה האותיות ההם הם הכתר דאמא והם אותיות ממוצרים מתגין הרבה . והנה דע כי האותיות אשר בצורת תגין אשר בכתר בינה שהם צורת אותיות של שמות הנקודים שבחכמה כנ״ל אינם אלא ז׳ אותיות אלו שהם שב״א סג״ל וחשבונם גימ׳ ת״ג ועי״כ (י) כתר הבינה נקרא תגין והבן זה . והטעם אל הנ״ל הוא כי כבר נתבאר כי כתר דאמא הוא בת״ת דאבא* . ונשאר ח״ג דאבא (יא) בבחי׳ תגין על הכתר דאמא ואינם נכנסין בה רק מאירים מרחוק כדמיון התגין על האותיות לכן לא נזכר בכתר בבינה רק ז׳ אותיות אלו שהם סגו״ל ושב״א בצורת תגין לרמוז אל הנ״ל שח״ג דאבא שהם סגו״ל שב״א הם בצורת תגין על אותיות דאמא גם כי מספרם עולה ת״ג כנ״ל נמצא כי בחי׳ אותיות של ח״ג דאבא שהם שב״א סגו״ל הם נעשים תגין על כתר דבינה והבן זה מאד. ולפי שהבינה היא נקבה לכן נבדה הגבורה וקדמה נקודתם אל נקודת החסד שהוא זכר לכן הוא כסדר זה שב״א סגו״ל ולא סגו״ל ושב״א* . וכן הענין בנקודות של (ז״ת ל״ג) ט״ת דאבא שהם אותיות של טעמים שבכתר דאבא . המשל בזה כי ז׳ דזרקא הוא כזה וכן הענין בטעמים שבכתר דאבא שהם אותיות בצורת עגולים והם אותיות של בחינה אחרת שלמ״ל ממנו ודי בזה כמ״ש בבער היחודים (יב)

*צמח היינו כשאמא רובלת על האפרוחים אז כתר שלה בת״ת דאבא ובשאר הזמנים או״א כחדא נפקין וכחדא שריין :

*צמח ר״ל כי כשהשתי נקודות הנ״ל בחיים יחד תחת אות אחד כגון באלהים או בהוי״ה אז מקדיש שב״א לסגול כי ב׳ שמות אלו אלהים הוי״ה מורים על אמא :

פרק ה בלי״ב נתיבות פליאות (יג) חכמה וכו׳.

הנה העולם הוא מששה קצוות שהם מעלה ומטה וארבעה רוחות והם סוד זעיר אנפין הכולל ו׳ קצוות והתחלתם מחסד כמ״ש אמרתי עולם חסד יבנה וגו׳. הרי כי העולם הוא מחסד ולמטה יען היות העולם בנוף אל הרחש המתלבשת בסוד מוחין דזעיר אנפין בתוך מוחותיו והנה הבורא עולם זה הוא חכמה ע״י שמזדווג עם אמא . ואבא נותן בה טפה שכלולה מחומר ואורה ולריך שהחומר והאורה יהיה כ״א כלול מי׳ כי אין דבר פחות מי׳ . וז״ס זרע יעבדנו שמשעה שנזרע נותן בה האורה השכלית (כ״א שנזרעה נתנה האורה בה) שהוא הנפש אשר בכחה מלטייר החומר ונעשה אברים שהוא בית קיבול אל הנפש . דוגמת אומן הנופח בכלי זכוכית ועי״י הרוח הנכנס בתוכו מתפשט חומר הזכוכית ונעשה כלי . וז״ס ויפח באפיו נשמת חיים כאומן הנופח בנפיחה תוך האפר והחומר . לכן הנפש משעת זריעה אינה נפרדת לעולם מהחומר ואף כי אחרי מותו נפשו עליו תאבל עד תחיית המתים . וז״ס בתיקונים די״ב ע״א ונפשא איהי כללא דאתוון ואיהי שותפא דגופא

הגהות וביאורים (א) נלענ״ד נתן בנפש בכאן סעה שבאותיות שיוצאים מפה דז״א הם עצמם הי׳ הויות דיסוד הבינה. המתנגלים בפה דז״א : (ב) הרמ״ז ז״ל וכזה תבין מ״ש בגמרא אלמים לאמר הויין מפני שנוטקין באותו מקום כי מה׳ מוצאות הפה שבאו מה״ג דמנלפ״ן שביסוד אמא נעשה סוד הדבור א״כ מי שנוטק נאותו מקום הוא נורם לחכנים הבאל של מ׳ מוצאות ליסוד דאמא כי יסוד דאימא נפתח דרך הפה : (ג) מז״ת דאו״א כנ״ל ושיין פ״ה בבער היקון זה : (ד) עיין בבער הנקודים פ״ו : (ה) שע״ה פ״ו : (ו) עיין שע״ת פ״ג מ״ק ד״ה כאן יש קובא וכו׳ ובבער היוחנים פ״ל ובבער י״ג : (ז) נסכ״י איתא מ״ש בבער היקון הנוק׳ פ״ב כלל כ׳ ואח״כ כתוב וז״ל אז״ל בהתלהם הם יוצאים בגרון דא״א ומלבשים אותו ובתר שלהם הם שם בגרון דאיהי אלא שהכריח אלו גבוה מפתר שלה כי כמו שבתר כתב בת״ת דז״ח כן בתר דאימא (ח״ה עיין לעיל בהקדמה מהרח״ו כלל י״ז ובבער הזיווגים פ״ח שזו האימא היא יכסו״ת ובכסא ב) לשעה מן ו׳ ספי׳ של אבא שהם בתב״ד ת״ג הנה יש בחי׳ אתבת שמקבלים או״א משם והיא הדיקנא דא״א בהופפת עליהם כנודע ובגיהם מקבלים ממנה וגם בבחי׳ זו היא ע״ד דאצונה שלבא מקבל האיר ממנה יותר למעלה מן בתר דאימא ו׳ מדרגות והוא כי הנה הם י״ג היקוני דיקנא (עיין בבער י״ד סופ״ד מ״ב ובפ״ת לות ג׳) ומזל הה׳ הוא בחי׳ יסוד דבתר דא״א כנז׳ וממנו מקבל הלבה בתר דאבא ומזל הי״ג הוא אבר בל הבתר כי הי״ג היקוני הם ממעה למעלה כנזכר שם ומזל זה הי״ג מקבל האיר בתר דאימא והבי יש ו׳ היקוני דיקנא למעלה מבתר דאימא כנז׳ וכמו שבשם מקבל בתר דאימא הלבה מן הו״ג דאבא עצמו כנז׳ בך מן הדיקנא מקבל האיר ממקום שבגלגמו הו״ג שהם הנין היקונים התלוין שבם י״ב וי״ג עד בלן מלאתי בתוב (כ״ז עיין בבער רוא״ק היקון כ״ז יתוב הגע״ן) : (ה) עיין שע״ת פ״ו : (ט) אע״פ שבתר אמיתי הוא אריך והוא טעמים עכ״ו כ בבל בלבנים יש אתיזה בלות אחד שהוא ו׳ כי בתר קונו בל יו״ד והתחמה ו׳ עצמה לכן בהר דאבא נקרא ג״ב טעמים : (י) בס״ל כ״ש ליהא הבת בתר : (יא) א״מ זה לא יוכן אלא בשב״ל בער המקודים פ״ו שבחי׳ התגין הם ביבבו״ת הנקראא אמא והם יצאו בין הו״ג דאבא ושבוע. ואח״כ מ״ב בהדיא בבער אלא״ך פ״ח יע״ש : (יב) ונהוה לענין כי בתר שלה הם ז׳ לותיות שב״א סגו״ל בבחי׳ לוחת תגין ולכן הבתר הזה דאמא נקרא ת״ג ומהחמה שבה ולמטה הם בל הע׳ בחי׳ לותיות ממש ואמנם הה״ב שבה הם שם אהי״ה בחלוי יו״ד (כי בז״ת שלה הוא שם ס״ג כנודע והרי נהבאר כי לותיות שב״א סגו״ל הם בתר דאימא שהם בחי׳ ת״ג המזכר על לותיות אלו דאהי״ה דיודין שבהו״ה שבה וכו׳ . כך מ״ב בבער היחודים בהיקון ז״ך הד״ה) [כאן הלבון מגומגם ומיין בבער היחודים שם וז״ל ובהיכם עץ הדגע״ן הכוין אל בללות הבינה שבם הוא לותיות עצמן ושם הוא אהי״ה דיודין שהוא בני׳ עץ והבה פרטיות שם זה הוא בהו״ב דאימא כי בז״ת שבה הוא שם ס״ג כנודע בבער כ׳ פ״ו והרי נהבאר כי לותיות שב״א סגו״ל הם בתר דאימא שהם ת״ג על הו״ב שבה שבם הוא אהי״ה דיודין שהוא בני׳ עץ וזהו ת״ג עץ פי׳ ת״ג על עץ עכ״ן עד בלן מלאתי בתוב עכ״ל מוהר״ם מעולן) : (יג) מבנה הוא בס׳ יצירה :

דגופא ורוחא איהי כללא דנקודין דנהרין בעיינין. ובענין זה יובן מאמרי (ה) התיקונים כי פעם יאמר שאותיות הם גופין כנזכר שם קודם לזה וז״ל יזהירו אלין נקודין דנהרין באתוון וכו׳ וכלהו נהרין בעיינין דגופא בגנתא דעדן וכן בתיקונים די״ו אמר בפי׳ דאתוון איתון לגבי נקודים כגופא לגבי רוחא וכמקומות אחרים מצינו כי אותיות נפש ונקודות רוח כנזכר די״ג. ולהבין הענין ג״כ נדקדק בדבריהם באומרו דאתיון לגבי נקודין כגופא לגבי רוחא והרי הנפש מדריגה ממולעת בין הגוף והרוח והל״ל כגופא לגבי נפשא. אך הענין דע כי הטעמים הם מן הכתר ונקודות מן החכמה והנין מג״ר דבינה ואותיות מז״ת שבה וגם בזו״ן (ב) נמצא כי אותיות אחר שהם בזו״ן הנקרא גוף יען שהם כללות ז״ת דאצילות בכללות נמצא כי אותיות נקרא גופא לעולם שהם הכלים והחנין הם ג״ר דאמא והם הנפש דאותיות וכמו שהנפש איננה נפרדת לעולם מן הגוף כן החנין איננם נפרדין (ג) מאותיות בס״ת לעולם משא״כ הנקודות וטעמים שאינם בס״ת רק ע״י קריאת אדם בס״ת והבן זה וז״ש לעיל ונפשא איהי כללא דאתוון ושותפא דגופא. והענין כי החנין הם משתתפין ומתחברין בעצמות האותיות שהם גוף והחנין הם כללות האותיות כי ג״ר דאמא הם (ד) כלולים מז״ת שהם האותיות וכללות הז״ת נשרשין ונכללין בג״ר שהם החנין. ובעבור זה אין החנין רמוזין ונזכרין בתיקונים יען כי הם ואותיות משתתפין יחד לכן לזמנין נקרא אותיות גופא כי כן הוא האמת ולזמנין נקרא נפש בבחי׳ החנין שבהם. והנקודות הם רוח האותיות. וז״ש דל״ה דאתוון לגבי נקודין כגופא לגבי רוחא והו״ל כאלו אמר כגופא ונפשא לגבי רוחא כי בהזכיר את הגוף ממילא הנפש בכלל כי שותפין הם כנ״ל. ויובן ג״כ מה שכתב (ה) כי אתוון (ו) מבינה והיא מז״ת שבה אך הנין נפשא והוא מנ״ר שבה ולהיות החנין בחי׳ נפש וכל נפש בחי׳ מלכות ולכן אמרו שם דפ״ע דמלכות אתעביד כתר דז״א בסוד החנין שע״ג אותיות שכבר ידעת כי נפש יתירה דאו״א היא כתר בראש ז״א בסוד כתר יתנו לך י׳ אלהינו כנזכר בזוהר בפ׳ פנחס דרמ״ב:

ועתה נבאר ענייגם דע כי הכלים שהם גוף דז״א הנקרא עולם הם בחינת אותיות ובהם נכללין החנין שהם הנפש. אמנם מן הכ״ב אותיות נעשה הגוף כולל י׳ שליטים שהם כחב״ד רג״ת נהי״ם כנזכר בהקדמה ב׳ די״ב וכן בדי״ג וז״ל וכמה גופין תקינת לון דאתקריאו גופין לגבי לבושין דמכסיין עליהון ואתקריאו בתיקונא דא הסד דרועא ימינא כו׳ ואח״כ נבאר איך מכ״ב אותיות נעשין י׳ תקונין. והנה להיות שהחנין משותפין באותיות לכן נכללין נפש וגוף יחד בכ״ב אתוון וכולן נקרא כ״ב בחי׳ אתוון והנקודות הם י׳ כמ״ש בע״ה והם בחי׳ רוח והם נקראו י״ם באמת בסוד השמים מספרים כי השמים הוא ז״א בחי׳ רוח הכולל י״ם המספרים ומזהירים למלכות הנקרא כבוד אל כנזכר בפרשה תרומה דקל״ו ע״ב מאי מספרים כו׳ אלא דנהרין ונגלין בגלוי דנקודה עלאה כו׳ הרי כי הספי׳ הם מחכמה נקודה עלאה*.גם ידעת מפסוק מינה מספר לכוכבים כי ת״ת נקרא מספר והוא רוח כמ״ש די״ו וקרינן לון י״ם ואח״כ אמר לבושין תקינת לון וכמה גופין תקינת לון כו׳ הרי כי י״ם הם עצמות שהם הנקודים שבתוך האותיות הנמשכין מחכמה עלאה (נמא אבא במלכות) הנקרא נקוד׳ עלאה נ״כ ועל שמה נקרא

*צמח (ז) בליקוטים מספר הוא יסוד ע״ש ה״ח וה״ג העולים מספר (כ״ב פי׳ כי ה״ת וה״ג הם י׳ הויו״ת הם מ׳ אותיות הוא מ׳ של מספ׳ ואותנ׳ הוויית במילוי הם ק׳הם מ״ם של מספר ומילוי דמילוי הוי״ה הם כ״ח אותיות י״פ כ״ח הם פ״ר של מספר הגהות

מהר״ם מטרלון ז״ל) ועתה נדבר בת״ת כי הוא כולל אותן: נקודות וז״ש אח״כ מלגאו איהו שם יו״ד ה״א וא״ו ה״א דאיהו באורת אצילות וידוע כי שם זה גימ׳ אד״ם הרמוז בחכמה כ״ח מ״ה כי הי״ם הן הן כי׳ אותיות דשם מ״ה. וז״ש בזוהר והמשכילים אלין אתוון דכלילן בב׳ דבראשית דאתית נקודה בהיכליה ט׳ נקודין תלין מגיה ואתקרון י״ם בלימה. וידוע כי ב׳ היא בבינה דמגה אתוון וראשית דא חכמה דמגה נקודין והם י״ם. והנה בתחלה הזריע האב והוא חכמה טפת מ מר והוא האותיות שעליה נאמר והאדם היתה תהו ובהו כי מעכירת המים יצא חומר הראשון הנקרא תהו כמ״ש בס״ו שלם מים מרות חקק והלב בהן כ״ב אותיות מן תהו ובהו ורפש וטיט. עשאן כמין ערוגה. הליבן כמין חומה. סבבן כמין מעזיבה. הרי כי חומר האותיות מן מים שבחכמה יצאו ותחילה נעשה תהו ואח״כ בהו ואח״כ נרשמו ונלטיירו. וים אותיות עגולות כמין חומה וים פרוסה וארוכה כמין מעזיבה וים של בית קיבול כמין ערוגה ששוהה המים בתוכו. וז״ש כי לשלג יאמר הוי ארץ נמצא כי מעכירת המים שבחכמה יצא חומר (האותיות) הראשון הנקרא תהו ואח״כ נתן בבינה ונלטיירו במעי אמא ע״י חומר שבה ג״כ שהוא אפר של אש כי (כמו ל׳ג) המים מימין שהוא חכמה וממנו יצא מעכירותו הכ״ב אתיון ובהם ה״ת של מגלפ״ך הפשוטים הראשונים ונעשה עפר ליבן מעכירות השלג ליבן שבלבנון שהוא חכמה בסוד כי לשלג יאמר הוי ארץ. אך האש הוא בבינה ומעכירותה ושמריה יצא חומר הנקרא אודם והם ה׳ אותיות מגלפ״ך כפולים שהם ה״ג גימ׳ אפ״ר כי אפר עכירות שמרי האש הוא ואז נלטייר גוף הולד ז״א במעי אמא בכ״ב אותיות דכורין וה׳ אותיות מגלפ״ך הכפולים נוקבין ומהם נולד הולד. וגם בכ״ב אותיות דכורין יש בהם נוקבין כי החכמה יש בה לד שמאלי שבולה נקבה כגון בג״ה מלכות לכן יש בשאר הכ״ב בחינת נוקבין אך בערך הכפולים נקרא כולן זכרים. ובזה תבין איך כל רמ״ח איברים שהם בחינת רמ״ח עצמות כולם מזכר המזריע לובן אך מאודם האשה אינו רק השתור שבעין והדם שבתוך הגידין כו׳ אך כל העצמות שהם השרשים של רמ״ח איברים הם מאבא. והנה באותיות אלו משותפת הנפש הם תנין והיא מאימא כי אין הנפש נכנסת בתומר רק אחר שנזרע שהוא במעי אמא אך אבא לא נתן בה רק התומר הכ״ב אתוון שהם העצמות אך בהכרת היה בתוכה הבל דגרמי הנז׳ פ׳ שלח דף קס״ט כי ודאי טפת אבא לא היה רק תומר יבש רק קלת חיות בתוכה הנקרא הבל דגרמי והם סוד הש״ך ניצוצין דנפקי מחכמה דהיינו אבא כנודע אצלינו כי זה הוא מחובר חיבור גמור בעצמות אחר המיתה אך הנפש שהוא מלד אמא חופפת עליהם מלמעלה בסוד ונפשו עליו תאבל עליו דייקא כי כמו כשהזריע (כ״א שמזרע) אבא יצא תומר עם הבל דגרמי משותף יחד (לכן לא נפרדין לעולם ל״ג) כן לעולם אינן נפרדין אך הנפש באה אח״כ מאמא וחופפת על ההבל ואז בבטן אשה נכנסת הנפש בב׳ חדשים מעט מעט וכשנגמר מולד לכן גם אחר מיתה חופפת על עצמות ולא בתוכם כמו הבל דגרמי דאשתאר בחבורא גו גרמאי כנזכר בפ׳ שלח דקס״ט. ואע״פ שבדף ק״ע אמר זה על הנפש הכוונה הוא על הבל דגרמי וע״ש ואולי דגם ורפה (ח) הוא הבל דגרמי שאינם לא טעמים ולא נקודות ולא תנין כנזכר בתיקונים סוף תיקון ה׳ ולא קבלתי זה ממורי זלה״ה ועיין מה שחסר בסוף תי׳ כ״ח של כת״י שאמר כי הדגש והרפה הם הנפש ואפשר שהוא הבל דגרמי שהוא מכלל נפש וע״ש היטיב בענין דגש ורפה ואותיות ונקודות וטעמים שהם גוף וגר״ן. והנה הנקודות הם הי ם שבתוכם שהם בחי׳ רוח וסרי

הגהות וביאורים (ה) עיין בשער הילוניות ופנימיות שע״מ פ״ד ופ״ו: (ב) פי׳ כי אותיות הנכנסות הם בבינה וכינינות בז״א וקטנות במלכות נמצא בשלשתן בחי׳ אותיות ודוק (אור זרוע): (ג) עיין לקמן שער הנקודים פ״ו ומ״ש בהו״ה שם ועיין מבו״ש דכ״ו ע״א: (ד) כולנים הז״ת כח״י: (ה) בזוהר ר׳ נ״ו ב׳: (ו) עיין דב״ש דף נ״ג ע״ב: (ז) עיין שער הספקוקים הנ״מ דף הנ״ד ע״א בספוק מונה מספר כו׳. תהלים קמ״ז: (ח) עיין לקמן בשער הנקודים פ״ו ושער כ״ח פ״ב:

יעקב ליב
מ״ר עסטענער

והרי כ״ב אתוון והי״ם הם ל״ב נתיבות נמשכין מהחכמה שבהם נברא העולם שהוא ז״ת וז״ס בל״ב נתיבות פליאות חכמה חקק והם י״ם בלימה וכ״ב אותיות יסוד כו׳ ונקרא יסוד לרמז לעפת חומר הזכר שהוא ראשון ויסוד שהם עלמות ואחר כך מלעייר באימת בה׳ אותיות מגלפ״ך הנקרא עפת אודם והבן זה למה זה נקרא תמיד בס״י לבחי׳ כ״ב אותיות יסוד (ת):

והנה אלו הל״ב נתיבות הם זכריס מחכמה ונתונים באימת תוך מגלפ״ך שהם ל׳ שעריס שבה כי כ״ת כללה מי׳ הרי ל׳ ולכן נקרא שעריס יען הם פתחים פתוחים ונקביס של אימת הנקרא נקבה כי הנקבה שעריה פתוחים לקבל בתוכה נתיבות חכמה. וכזה תבין (ב) היות גבורות מגלפ״ך נקבות וגבורות ש״ך מילולין שהם הבל דגרמי דכורין. והנה יש ב׳ בחי׳ של י״ס א׳ י״ס דבחי׳ נפש וא׳ י״ס דרוח והנה כשאנו מזכירין האותיות שהם הנופין כלי הנפש (ג) נמצא כי הנפש הם י״ס שלהם ובין כולם הם ל״ב בחי׳ שהם ל״ב אלהים דקטנות שכבר ידעת כי כלים ונפש הם כולם בחי׳ אלהים דקטנות. אך יש הפרש כי י׳ אלהים שהם כנגד הנפש הם יותר מעולים ונזכר בתיקונים כת״י החסר והכ״ב אחרים הם כנגד הגוף שהם כ״ב אתוון ומאלו הל״ב אלהים מתקבץ האדתם בלאתם מהחכמה (ד) שהוא מוחא לנבי לבא ונעשה ל״ב כמנין ל״ב נתיבות החכמה ולכן הלב הוא אש שורף כי הוא האלהים דקטנות אך הקול שבתוכו הוא שם הוי״ה שהוא בחי׳ הרוח השורה בלב שהוא הנקודות העושים דפיקו מכח הנקודות כנזכר דס״ט ופ״ט וכד ייתי רוחא לנבי לבא דנמין נפשא אתמר ביה קול דודי דופק. והבן זה היטב כי הנפש והרוח הם שניהם בלב זה רוח וזה דם בסוד כי הדם הוא הנפש טיפת אודם דטוקבא והכלי הוא בשר הלב עלמו שהוא האותיות ובכוא הרוח אזי הם הויו״ת דגדלות ולא אלהים דקטנות. והנה אז נשלם שם מ״ב שהם ל״ב נתיבות גוף ונפש ו׳ אמירן שהם י״ס דרוח דגדלות כנזכר דכ״ב ע״ש היטיב איך (הנקודות והאותיות ל״ג) הנקודה (ה) והחוט ותגא דעל חוטא הם ל״ב שבילין ותגא דעליה י׳ הרי מ״ב. והוא סוד י״ס הרוח שהם נק׳ באמת י״ס אך י״ס דנפש הוא שם מושאל כי עיקר י״ס היא הרוח והוא שם מ״ה. *כידוע כי שם ב״ן נפש ושם מ״ה רוח בנזכר די״ב כי מלנאו איהי שם מ״ה. וכזה תבין מ״ש בזוהר דכ״ז ע״ב וכד

*צמח וגרמז בתיבת בלימה מ״ב מ״ה בגימטריא.

אית בישראל משכילים בחכמה דאיהו יו״ד מחשבה עלאה ידעין לזרקא להאי אבנא להיא אחר דאתגזר. והענין כי כשעולין זו״ן בסוד מ״ד ומ״ן לנבי או״א ז״ת באבא ונוקבא באימא אין עולה רק בחי׳ הרוח שבהם (ו) שהם אלו הנקודים שהם י״ס דרוח כי בחי׳ הגוף והנפש שלהם נשארין במקומן לעולם ולהיות כי אלו הנקודות שרשם מחכמה כמ״ש שם ידעין לזרקא להאי אחר דאתגזרת (ז) וידוע כי הנקודות נקבות נקרא אור חוזר אף שהוא בחי׳ ז״ת מפני שהוא אור חוזר שבו. לכן נקרא אבנים נקבות עם שהם בחי׳ ז״ת שהוא זכר. וז״ס בידך אפקיד רוחי כי הרוח עולה בסוד מ״ן למעלה אך הנפש נשארה למטה עם הגוף. אמנם מה שניתה הנפש מתפשט תוך הגוף בשם״ה גידין שהוא דם בסוד כי הדם הוא הנפש עתה מסתלק משם ונאמר אני ישנ״ה בגימ׳ שם״ה כי השם״ה גידין של דם הוא מהנקבה הנקרא אני והם הישנים ומסתלק כל כח הנפש בתוך הלב לבדו. וכזה תבין למה האדם מתעורר תכף מת ך שיגתו כי אין לו לזרך רק שיתפשט מן הלב בתוך הגידין וזה סיבת אדם המלטער כשידו מונחת על לבו בשינתו כי הנפש איה יכולה לדפוק ע״י הדם בשאר איברים ואז האדם ליעה ואינו יכול לקום מאליו עד שיקראהו ויעורר נפשו ואז יכ ל להתפשט באיבריו בכח חוזק הקריאה. וז״ס פ׳ פנחס דף רכ״ב כי בלילה תרעין דנ״ע סתימין דאינון עיינין דלבא כגוונא דתיבת נח דכל נהורין סתימין בגווה ואינון מלאכין דמתפשטין בכל איברי דגופא כולהו סתימין בלבא כי הנפש יש בה אחיזה להקליפות בהיותן בלי רוח בסוד גם בלא דעת נפש לא טוב לכן נסגרת ונסתמת היא וכחותיה תוך הלב מפני מי המבול הם המזיקין. והענין כי בהיותה מתפשטת נאחזים בה ובהסגירה אין מי שיוכל ליגע משם בסוד גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום והבן זה בסוד חיתם בתוך חותם שלריך ליין כדי שלא יתנסך. והבן איך קרא לכוחות דנפש מלאכים שהם ווריני הדם שלותי הנפש להחיות הגוף והם בחי׳ האותיות כנזכר בתיקונים דכ״ג אית מלאכין דמשמשין לאילין נקודין ואינון אתוון. והנה כמו שהי״ם נעשין ז׳ היכלות הא׳ הוא נקרא ק״ק כולל ג״ר כך אלו ה״ם של הרוח (שהן הויו״ת) הן י׳ הויו״ת בנקודות מחלפין כנזכר בתיקונים דף קכ״ח ולפעמים נקרא ז׳ הויות ע״ד ז׳ היכלין והן הן ז׳ הויות ז׳ קילות דנפקי מלבא הנזכר במזמור הבו לה׳ בני אלים וכו׳ ז׳ הבלים דנפקי מלבא והם בחי׳ י׳ אמירן כי הנפש בחי׳ דבור והרוח בחי׳ אמירה לכן נקרא אלו י״ס דבחי׳ רוח בחי׳ י׳ אמירן הנזכר דס״נ בסוד אומר ועושה. אומר אבא בסוד הויו״ת. ועושה אמא בסוד אלהי״ם הנזכר (ח) בדקפ״ד ודק״ד ע״א ע״ב ב׳ כיסאות ותמצא כי שם מ״ב הוא ל״ב אלהי״ם וי׳ אמירן שהם הויו״ת:

פרק ו

הכלל העולה כי כ״ב אתיון הם רמ״ח איברים של הגוף וה׳ דמגלפ״ך הוא הדם ששורה בו הנפש שהם תנין ועיקר ישבתה בלב. ורוח הוא נקודות וגם הם נקבות כנ״ל כי הם אור חוזר והטעמים הם הנשמה זכר. והל״ב נתיבות הוא כללות הגוף והנפש. וי׳ אמירן הם י״ס דרוח. והנה נקודות הם ט׳ לפי שכבר ידעת כי ז״ת אינו רק ט״ס כמנין א״ת והמלכות אין בה נקודה כי היא בחינת נפש לבד (ט) לפי שכבר ידעת כי הזעיר אנפין אין לו רק ט״ס אבין כולם הוא אחד. ואמנם הטעמים צריכין לחלק לי׳ חלקים וכן האותיות אף על פי שהם כ״ב נחלקים לי׳ ספירות כי הכתר של רוח נקודות יש לה אות א׳ כלי שלה וכן בכל שאר י״ס דרוח כי כ״א יש לה א תות ידועות שהוא הגוף וכלים שלהם ויש ספי׳ שיש לה אות א׳ ויש ספי׳ שיש לה ב׳ אותיות וכנזכר פ׳ אחרי דע״ת ע״ב וז״ל אריש לר א ת״ת הנהו כ״ב אתוון כולהו מתפרשן בהנהו י׳ אמירן כו׳ וע״ש ושם נאמר כי הא אוליפנא לן כל אינון אתוון דרשימין וידעין בכל כתרא וכתרא ואנו לא זכינו בהן אמנם ממולא דבר נוכל להבינם מס״י ומזוהר שיר השירים כמ״ש בע״ה:

והנה נאמר בס״י כי **אמ״ש** הם באופן זה כי ג״ר הם ג׳ קיים של (י) **ש״** כי ראש נברא מאש **וא׳** כוללת ג׳ אמצעיות חג״ת כי גוייה נברא מרות והם ח״ג ב׳ יודין **דא׳**. ו׳ מן **א׳** דא ת״ת באמצעיתא. כנזכר בס״ה בכמה מקומות. **מ׳** פתוחה ביסוד בכללות ג״ת כי בטן נברא ממים כו׳ ואותיות **בנ״ך כפר״ת** הם (בז׳ אותיות דג״ר כי הם

הגהות וביאורים (א) א״מ כי יסוד דאבא הוא הנהיב האמרון הנעלם הוא שער הראשון מכ׳ שערי בינה הכלולים ביסודה והבן: (ב) עיין מבו״ש שע״ה א״ת ש״ג ובשער רפ״ת פ״ה (דשם איתא דהפ״ר הם דוכרין והבי״ך הם נוקבין ואמת איתא במבו״ש שע״ה ה״ז פ״ג שהם במוטות הנוקות וז״ל הרמ״ז שם אין להקשות מה שכפעם אתה קורא לבכ״ה דוכרין ולפ״ר נוקבין ובמ״א לאיפך כי לפי דבורם בכ״ה מלבא לכן נקראו זכרים ולפי שהם ממלכות שבו דהיינו מעטרה שלו לכן נקרא נוקבא וגם לפי שהבא יבד בתתא בגילוי מלכותו ליסד המלכות. אבל הפ״ר שבורשם הוא ממלכות דאימא הם נוקבא ולפי שעיקר אור אימא הוא נ״ת כמש״ה כונן שמים בתבונה לכן נקרא דכורין עכ״ל. ועיין בשער המצות פ׳ בופעים במצות ולא יכבה לו נשים דהכריע דהש״ך הם דכורין. אמת ליעקב. ובשער ע״ל פ״ת: (ג) עיין מבו״ש בע״ה ת״ב פ״ו: (ד) פי׳ דאחר נאתו ז״ת ממעי אימא באלו ל״ב אלהים לא מתקבץ בו אלהתו מחכמה שבו לנבי לבא ונעשה ל״ב כו׳: (ה) ר״ל הנקודה שבתוך הב׳ דבראשית אית לה ריש א ואמצעיתא וסופה אתעבידת ג׳ יודי״ן והחוט הוא הב׳ נעשית ל״ב ותגא״ת דעל החוט הוא י׳ הרי מ״ב: (ו) א״מ כי תמיד נשאר פנימיות דקטנות ה׳ אמת בז״ת כי ז״ס נפש דקטנות: (ז) כנודע כי תמיד נשארים פנימיות דקטנות דאימא בזו״ן כי ז״ס הנפש דקטנות: (ח) בכמה מקומות בכ׳ נוקבתאות ל״ג: (ט) נ״ל שהוא ד׳ דאמר וסיינו א״ת ד׳ הוא אחד: (י) עיין לקמן ספ״ו ובשער כ״ד ספ״ס:

הס) בז׳ נקבי הראש ב׳ אזן ימין (ח) הכמה. ג אזן שמאל בינה. ד״כ עיינין ל״ה. פ״ך הוטם ת״ת דעת. ת פה מלכות. שבראש י״ב פשוטים ה׳ בחסד ז׳ בגבורה (כ״ח ו׳ בגבורה) (ב) ב׳ ידיס. ובעד״ז כל הי״ב פשוטים בו״ק הגוף. ודע כי הרוח שהם י״ס אינם כסדר הכלים כי החסד של הרוח הוא בכלי הגבו׳ וגבורת הרוח הוא בכלי החסד וז״ס התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא הנזכר בזוהר ובתיקונים ע״ס וכן בפ׳ ויקרא דנ ד וכס״ף שיר השירים בסוד הנקודות בפ׳ יהי רקיע בתוך המים וזכור זה היטב. נמצא כי הם ב׳ בחי׳ א׳ ד׳ רוחות דרום לפון מזרח מערב. בח׳ ב׳ היא ד׳ יסודות אדמ״ע והם בחי׳ רוח וגוף דרום חם ויבש וכו מים קרים לחים וכן כולם ע״ז הסדר (ג) גם דע כיון שכללות ז״א אינו רק ו״ק בחי׳ גופא אלא שבבחי רוח נשלם לי׳ לכן גם האותיות אינם רק בו״ק. לכן אות א׳ מתחיל בחסד בנזכר בתרומה דקל״ט גם בזוהר שיר השירים גבי הביאני המלך חדריו באחדרא הגיינא וז״ל כ״ב אתוין מתפשטים ושריין לאתגברא מרישא דגבורה קדמאה וכו׳ כי כבר ידעת כי ריש״א דמלכא בחו״ג אתתקן וכו׳ פ׳ משפטים דקכ״ב נמצא כי כל הכ״ב אתוין הם בי״ם (ד) ועצמותם אינם רק ו״ק נמצא כי האותיות הם נפש ואז זו״ן הם שמית אלהים לכן הם ד״ו פרצופים נדבקין יחד אלא שזה אחור וזה קדם לך בבא הויות שהם רוח והם סוד המוחין דז״א כידוע אז גדל הז״א ואז נעשו בן י״ס גמירות אף בבחי׳ הכלים ואז נגסרת הנקבה ממנו ולקחה הדין של אלהים והזכר הויות ואז נקרא הוי״ה (ה) אלהים שמא שלים והבן ולכן נגסרת ממנו כי הויות דומין אלהים ויתכן (ו) לנקבה ומה שאנו אומרים תמיד חילוניות העולמות הם הכלים האלו הגוף ונפש ופנימי׳ העולמות הם י״ס דרוח שהם מלגאו בארת (כ״א באורות) אצילות כנזכר די״ז כי הנשמות של אדם בחיים מזה האדם דאצילות שם מ״ה מלגאו הנק׳ י״ס דרוח והמלאכים מן החילוניות שהם הגוף ונפש וזה הגוף של אלהים יורד לפעמים בבי״ע (ז) ושם מתקשטת ומתלבשת באותן הלבושים להתגאות בפני בעלה לומר ראה גידולים שגדלתי ולהיות כי אור הנקודות הם אור החוזר לכן עולה תמיד בסוד זרקא (ח):

וזהו כת״י הרב ז״ל ומזכיר בו דרוש דלעיל,

פרק ז (ט) אמ״ש בג״ד כפר״ת

הנה נודע מן הכתוב לעיל כי אמ״ש הם ג״ר שהם יסודות אל ז״ת ובג״ד כפר״ת הם ז״ת יען שיש בהם דין (י) ורחמים שהם אור יבר ואור חוזר שהם בחי׳ עלמן רחמים ובחי׳ מלכות שבכל אחד וא׳ הוא דין לכן הם כפילות וי״ב פשוטים הם ספי ת״ת לבד שהוא א׳ מז׳ כפולות עלמן נחלקת לי״ב חלקים שהם י״ב פשוטות. והיותם י״ב הוא כי כל ז״ת נשרשים בגוף שהוא הת״ת והז׳ כפולות עם ת״ת בעצמו יהיה י״ד אך הז״ת זולת ת״ת בהיותן כפול הם י״ב נמצא כי הת״ת בעצמו הוא מב׳ בחי׳ שהוא אות (א׳) ר׳ מבג״ד כפר״ת (יא) והיא כפולה. עוד יש בו י״ב שרשים של ו״ת שהם כפולות והם י״ב ונכללין בת״ת ואלו י״ב פשוטות נקרא י״ב גבולי אלכסונים בס״י כי מאחר שהם עלמן בחי׳ ו״ת כפולות אשר בת״ת נשרשים א״כ צריכין להיות מצויירין שם בציור גבולי (יב) אלכסוני׳ כי חלק א׳ גבול א׳ שבו יהיה נוטה באלכסון נגד ספי׳ החסד וחלק גבול הב׳ יהיה עומד ונוטה נוכח ספי׳ הגבורה ועד״ז כולם כדי שאלו י״ב חלקי הת״ת יהיו נוטים פניהם נגד הו״ם שהם שרשים לאלו י״ב חלקי׳ שבת״ת ליגע מהם כי הרי בחי׳ חסד שבת״ת צריך שיהיה בקו ימין הת״ת בראשית הקו ויהיה נחלק לב׳ חלקים כפולים דגש ורפה ובסוף קו הימין דת״ת יהיה בו ב׳ חלקים דגלא וכיולא בזה בשאר. ודע כי גם ביסוד יש בו שנים עשר בחי׳ גבולי אלכסונים אלו כי כל הז׳ת צריך שיהיו נרשמים בו בסוד אלה תולדות יעקב יוסף וז״ס וקרא זה אל זה י״ב בי״ב דת״ת ודיסוד ואלו הי״ב (יג) גבולי אלכסון דיסוד הם בחי׳ (יד) י״ב מזלות עלמן ובחי׳ ז׳ ככבי לכת הם הז״ת מפאת עלמן ולא מבחי׳ התכללותן ביסוד וענין היותם י״ב פשוטות הוא שהרי הם בחי׳ ז״ת הרומזים בת״ת או ביסוד בהיותם כפולות ולכן עלו בחשבון י״ב וע״כ הם י״ב פשוטות כי ו׳ כפולות הם י״ב פשוטות וע״כ הי״ב אינם כפולות רק פשוטות לבד:

הכלל העולה כי י״ס יש בהם י׳ אותיות אות א׳ בכל ספי׳ על סדר זה והם י׳ אותיות המזכר **אמ״ש בג״ד כפר״ת א׳** הוא כתר שהוא א׳ והוא אות א׳ (טו) מן אל״ף בי״ת ות׳ במלכות שהיא אחרונה וכן ת׳ היא אחרונה בא״ב נמצא כי ד׳ שהוא בת״ת ובת״ת זה יש בו י״ב אותיות פשוטות שהם בחי׳ ז׳ אותיות **בג״ד כפ״רת** כפולות ועתה הם י״ב פשוטות וז״ס מ״ם בפ׳ פקודי בהיכל רצון שהוא כולל שית היכלין אחרנין בגווה שהם ו׳ כפילה ונעשין י״ב בסוד ו״ו כי ת״ת נק׳ ו׳ כנ״ל בענין ז׳ כפולות וי״ב פשוטות. והנה האותיות הם כחות אצילות ועצמות הספי׳ וסוד המלכות והלירופים (נ״א כח אצילים מעצמות הספי׳ וסוד המלות והלירופים) שבס״י. הענין הוא שכל הכחות לא יפעלו אלא בסוד חזרתן ולירופם אל מקוריהם ואז יוספע עליהם שפע רב וחזק לשיוכלו הם לפעול פעולתן בחוזק. וז״ס המליך אות פלוני המזכר בס״י כי יחדה וקשרה אל שרשה ואז הוציא פעולה אחת ממנה וי׳ אותיות הנ״ל כוללת כל הכ״ב והם אמ״ש בג״ד כפר״ת כנזכר בס״ד י״ס כסדרן מלמעלה למטה (נ״א מלמטה למעלה) י״ב פשוטות הם י״ב גבולין וסוד **אמ״ש וי״ה** (טז) הם ג״ר וטעם (יז) הקדמה **א׳** באמ״ש כי גם (כי) כל הדברים מורכבים מאש מים ורוח עכ״ז עיקר הכל הוא ע״י הרוח שהוא אות **א׳** לכן בזכר **וי״ה** רוח מים אש כי הרוח עולה על הכל ואחריו **מ** מים שהוא חסד ואחריו **ש׳** אש שהוא דין וזהו אמ״ש. והנקבה בהפך ממש כי בא ממטה למעלה והוא **אש״ם וה״י** וכשהמליך אות מ׳ תחלה זכר **מא״ש יא׳** קודם אל **ש׳ יו״ן ה** והנקבה **מש״א יה״ן** וכשהמליך **ש׳** בזכר **שמ״א** כי להיות שעיקרו **ש׳** שהוא דין הקדים **ש׳** אל **מ׳ הי״ן**. אמנם להיות כי המים רחמים גמורים מן הרוח שהוא ממ״ז לכן הקדים **מ׳** אל **א׳**. אך הנקבה **שא״מ הו״י**:

השער הששי

שער העקודים ויתחלק לח פרקים,

פרק א מ״ת (יח)

אחב בחו הטעמים התחתונים שמתחת האותיות והם בחי׳ אותות היולאים דרך הפה של א״ק משם ולחין והנה בכלן נתחברו האותות חיבור נמור כי הרי הם יולאים דרך ליבור א׳ לבד. והטעם כי כל מה שהאותות מתרחקים ומתפשטין למטה כך יש יכולה להשיגם ולקבלם לכן אין חשש אם נתחברו המקיפים

הגהות וביאורים (א) ומ״ם במ״א כי ב׳ אזנים הם בינה והבונה אינו סותר לזה כי בינה עלאה נקרא הכמה בערך התבונה התחתונה בסוד הבין בחכמה ותכם בבינה כי הבינה נקרא חכמה והחכמה נקרא בינה עם היות דכו״ן: (ב) בת״ת (בכתי״ו): (ג) עיין בזוהר פרשה ואתחנן דף כ״ד: (ד) ובסדר הילוקים הוא כך ז׳ אותיות בימין ז׳ אותיות בשמאל וא׳ באמצע כמנזכר בסה״ל בבראשית דרוש ג׳: (ה) עיין שער הזיווגים פ״ב: (ו) עיין שער מ׳ שער הו״ם פרק ד׳: (ז) עיין שער המלכים סוף פרק ז׳: (ח) כוונתו כמבו״ל ע״ב ידעין לזרקא לבלי אבנא כו׳ והיינו הזרקא הנזכר כאן. יעקב עגמבי״ר: (ט) עיין בשער הליקוטים פ׳ ויצא ופ׳ וישב: (י) נמצא בעי״ר הרפה מוחין דאור יבר שהוא דכורא בם מ״ם. ועל ידי הדגש. מוחין בל בם כ״ן הכולל הנקבא ואור חוזר. ע׳ הו״ה דפ״ו ע״ב: (יא) ד׳ מבג״ד סכ״ה: (יב) א״ם עיין במבו״ם דף קכ״ד ע״ב: (יג) עיין דבר״ם ד״ו ע״ד והלי״ב ע״ד: (יד) עיין בשער ט״ל פע״ו ושער נ״ח פ״ג ובשער מ״ג פ״ב: (טו) עיין בשער אתב״ש פ״ם דאלף הוא בינה וכ״ע ועיין לקמן בשער מ״נ ומ״ד דרוש ה׳ ויהייבב לך (יד) עיין בשער ט״ל פע״ו ושער נ״ח פ״ג ובשער מ״ג פ״ב: (טו) עיין בשער אתב״ש פ״ם דאלף הוא בינה וכ״ע ועיין לקמן בשער מ״נ ומ״ד דרוש ה׳ ויהייבב לך (תמת ליעקב): (טז) ויהו סכ״ה: (יז) בשער פ״ו ודבס״ג מבשר כ״ר: (יח) דע דפרק זה שייך אחר פ״ח ופ״ט מבשר עגמ״ל ועליו הא מבדר ובו הוא בשער הקדמות:

המקיפים עם הפנימים יחד והנה כיון שכבר נתחברו האורות המקיפים ופנימים יחד לכן מכאן התחיל להתהוות בחי׳ כלים אלא שהם זכים בתכלית הזכות כמ״ש לפיכך עדיין לא נתגלה כאן רק בחי׳ (א) כלי א׳ לבד אבל האורות הם נחלקים לי׳ ואלו האורות נקראו עקודים. ופי׳ הענין כי הנה כתיב ואברא בחלום והנה העתודים העולים על הצאן עקודים וברודים וגם כתיב כי ראיתי את כל אשר לבן עושה לך ובפ׳ זה רמוז כל בחי׳ אלו שאנו מדברים בכאן כי לבן הוא סוד לובן העליון (ב) אשר הוא קודם כל האצילות הזה והוא (היה) העושה כל אלו הבחי׳ שהם עקודים נקודים ברודים לאיזה האצילות שיאציל אחריהם אשר הוא נקרא בשם יעקב (ג) והתחיל בעקודים כי הם האור היוצאים מפה דא״ק אשר בהם התחיל גילוי הויות הכלים להיות י׳ אורות פנימים ומקיפים מקיפים ומחוברים יחד בתוך כלי א׳ אשר לסבה זו נקרא עקודים מלשון ויעקד את יצחק ר״ל ויקשור וכמ״ש בע״ה אבל האורות עליונים של אצים ומוטס לא נתבארו בפ׳ כיון שעדיין לא נתגלו בהם הויות הכלי ואח״כ נבאר בע״ה נקודים וברודים. והנה בהתחברות האורות פנימים עם האורות מקיפים מחוברים (ד) חוץ הפה לכן בלאתם יחד חוץ לפה קשרים יחד הם מכים זה בזה ומבטשים זה בזה (ה) ומהכאת שלהם אתייליד הויות בחי׳ כלים לכן נקרא המקום הזה פה כי פה גימ׳ ס״ג וכ״ב אתיון. והנה בחי׳ אותיות הם הכלים כידוע לכן נרמז בפה שם ס״ג ועוד כ״ב אותיות לרמוז על (ו) מ״ש שנתחדש במקום הזה עניין גילוי הויות הכלים שנתגלה בכאן ע״י הכ״ב אותיות:

והנה מן הפה הזה יצאו י״ס פנימים וי׳ מקיפים ומשכין מנגד הפנים עד נגד הטבור של זה הא״ק וזה עיקר האור אבל נ״כ מאיר דרך לדדים לכל סבובות זה האדם ע״ד כל״ל בחירות אזן חוטם. והנה באזן וחוטם לא היה רק ב׳ בחי׳ של אור והם פנימי ומקיף אבל כאן בפה נכפלו הבחינת והיו ב׳ שהן ד׳ כי הנה הם (ז) היו בחי׳ אורות וכלים והאורות נכפלו לב׳ בסוד פנימי ומקיף והכלים ג״כ פנימי ואילין ואלו ד׳ בחי׳ הם בחי׳ גילוי אותם ד׳ אלפין הנ״ל שהיו בחוטם כי האור עבר ונמשך דרך פנימיות האדם הזה ויצא דרך הפה. והנה הב׳ אלפי״ן (ח) שיורש יו״ד הם אור פנים ואור מקיף והב׳ אלפי״ן שיורש יו״ד הם ב׳ בחי׳ הכלי פנימי ואיליות ואלו הד׳ בחי׳ הם עצמן בחי׳ ב׳ אזנים וב׳ נקבי החוטם בנתגלו כאן בפה כי מן אזן ימין נמשך האור ויוצא דרך הפה בסוד או״מ ומן החוטם ימין נמשך ויצא דרך הפה או״פ (וב׳ אלפין שיורש יו״ד הם בחי׳ הכלי פנימי ואילון) ומנקב חוטם שמאל נמשך ונעשה פנימיות הכלי ומן אור אזן שמאל נמשך ונעשה איליות הכלי (א) והאלו הד׳ בחי׳ נכנסו בפה כי הנה בפה יש בחי׳ הבל ובחי׳ דבור והנה ההבל הוא בחי׳ אור והדבור הוא בחי׳ הכלי. והנה יש הבל ודבור העליון ותחתון סוד ג״כ״ק שהוא בחכמה והבל ודיבור תחתון בלחי תחתון סוד אחה״ע שהוא בבינה ונמצא כי הבל עליון הוא הו״מ והתחתון הוא פנימי ודבור עליון כלי איליון (ר״ל פנימיות הכלי ואיליוניות הכלי) ודבור תחתון כלי פנימי (ב) והאורות שהם ההכלים הם בימין הפה והדבורים שהם הכלים הם בשמאל הפה:

פרק ב מית

הנה אותן הד׳ אלפין שלירנו לעיל בחוטם הם נכנסין בפה ונעשים שם ד׳ (ט) הכלים והנה ד״פ הבל גימ׳ קמ״ח כי ע״י הסיגים שבתוך הפה נעתחים אותן הד׳ הכלים נעשים קמח (י) ונגמרת פעולתן ואל יקשה בעיניך מ״ש לעיל (יא. כי (יב) מן אור אזן שמאל הנכנס בפה נעשה ממנו חיל ניית הכלי ומן נקב חוטם שמאל נעשה פנימיות הכלי ועם היות כי אור מקיף גדול ומעולה (יג) מאור פנימי (יד) עם כל זה פנימיות הכלי גדול מאיליוניות הכלי כנראה בהם הענין מה שאין כן בחינת האורות (טו) כי אור הגדול שלא יוכל הכלי להקביל ולקבל בהוכי מאיר מבחוץ בסוד אור מקיף ואור המועט נשאר בפנים משא״כ בכלים וא״כ איך מבח׳ האזן שהוא עליון יהיה איליוניות הכלי ואין החוטם שהוא יותר התחתון יהיה

הנהות וביאורים (א) סוד כלי לעולם הוא ו״ק בסוד מעלה ומטה וד׳ רוחות בכל בחי׳ שיהיה וכן כלי גי׳ ס׳ והרמז כי אות כ׳ הם ב׳ זרועות וג׳ הם נו״ה המלוים בנוקבא ווי״ד הוא יסוד. רמ״ז כ״ז: (ב) בהמ״ז ז״ם הקדקפתא דא״ק שהוא ע״ב ו״י לוחות גימ׳ לבן״. ת״מ מלאתי לדברים אלו ספך בדברי הרמ״ע מפאנו ז״ל כי הבראם הם שבאבות הנקרא אחד היה הבראם בגדול בעקים וכנגד יעקב סוד עקידה שלימה כנגדו עולם הנקודים ולא נאמר הכיה הכה פ׳ ויעקד את יצחק. ועולם האצילות כנגד אברהם ע״ב וז״ם). שהיה לו י״ב שבטים ו״ב פרצופים. ת״מ אל הבמה ע״ז כי כן הרז״ל בב״ר הידעתם את לבן בן נחור אם ידעתם יחידו של עולם המלבן עונותיהם של יבבאל ע״ם ת״ב דברי בכר נדקו מנד הדיוק הגמור: (ג) כי האצילות הוא מנקודים בהם מן העיבור דא״ק ונמטה וכן הוא סוד יעקב נגבי ז״ת ולכן נקרא יעקב. וזש״ה אז יעקב בשחר אוהב שקו היוצר הנקרא יעקב היה נוקבא העמונים מעט מעט כשחר בעולה מעט מעט כך יהיה אורך: (ד) הינת מחוברים ליהא בכתי״: (ה) בעשה הנ״ל הוא סוד ציווג יסוד דאבא הוך יסוד דאימא ועי״ה הכאת יסוד זה בזה יוצא ז״ת והוא כלי לאו״ת שאח״ב מהנכנסים נה״י דאו״ת הוך ז״ת וכמו כן הוא כאן במקום העליון ונבוה. מהרל״ם: (ו) מה שנתחדש בע״ח בה״ו: (ז) הינת היו ליתא בכתי״: (ח) ת״מ כאן סוד גדול והוא כי הב׳ אלפין שיורש יו״ד הם ב׳ הויות ולכן הם בחי׳ אור וב׳ אלפין ש יורש יו״ד הוא בחי׳ חוכך ולכן הם בחי׳ כלי כי שם תהיה נוקבא חוכך בערך הזכר ונוקבא כלי לזכר בעלה ולכן הזכרים בימין והנוקבא בשמאל ודוק: (ט) נלענ״ד פה הוטם ג״י קמח שעיקר גילוי האור הד׳ הוא מן החוטם ופה אבל באזן היה נעלם גם ד׳ הכלים גימ׳ ל״ב ע״ה כנגד ד׳ ליורים של ב׳ אלפין. גם נלענ״ד שזים אם אין קמח אין תורה ר״ל הם אין ד׳ הכלים נעתנים ע״י שיגיים לקמח א״ת שיוכל להתגלות הכ״כ אהוון שהוא תורה שע״י הפה יוצאין כ׳ מוצאות הפה שהם הכ״כ אהוון. אם אין תורה אין קמח ר״ל אם אין הכ״כ אהוון כדי לעשות מהם כלי אין קמח ר״ל א״ת שיוכלו להתגלות הד׳ הכלים מהון לפה כי בלמוטות הכלי שהם הכ״כ אהוון מהגלים הד׳ הכלים שהם ר״ם לכן אין קיום זה בלא זה וזה בלא זה. מאולרות חיים. (עיין דב״ם דל״ג מה שהקשה לפי מ״ם לעיל סוף פ״ז): (י) ת״מ ר״ל אם אין קמח אין תורה כי מילוי ד׳ אלפין שבחוטם שהם כנגד ז״ת הנקרא תורה מתגנית בפה שהוא קמח וכן תורה שבבתי פרובה ונילוה ע״י תורה שבע״פ שהוא סוד המלכות והכן: (יא) לקמן בפ״ב מבע״ח: (יב) עיין הו״מ דל״ד ע״ח: (יג) נ״ת גדול הוא למעלה ל״ג: (יד) מבח״כ בעתיק יומין כמ״ב בבנר ר״ל פ״ב פו׳ שהפנימי גדול מאו״מ: (טו) דגבי האורות אע״פ שהמקיף גדול מהפנימי זה ניחא:

יפה שעה

(א) ומן אזן שמאל נמשך ונעשה איליוניות הכלי ומן חוטם שמאל נמשך ונעשה פנימיות הכלי כו׳ יש להקשות שהרי בחי׳ אור הבל האזן גדול מאד מן הבל החוטם לאין ערך כמ״ש רז״ל בפרקים לעיל שהבל האזן בחי׳ נשמה והבל החוטם בחינת רוח ובשבירת הכלים הכתר בלקח מאור האזן לא נשבר הכלי שלו והשאר בלא לקחו אור האזן נשברו הכלים שלהם כל זה מורה מעלת אור האזן על אורות חוטם ופה וא״כ איך מאור האזן עליונה נמשך ונעשה אליוניות הכלי ומחוטם ימין נעשה אור פנימי והיה צריך להיות האורות פנימי ומקיף מאורות האזן והכלי איליוניות ופנימיות מאורות החוטם. ומה שנראה לע״ד לומר שהרי כל האורות האלו כולם בחי׳ אחד היה והבל שהוא בהיותו בפנימיות דא״ק אלא שבצאתו לחוץ ובירידתו יותר לגופה הוא מתהנה להיותו גרוע במעלה כמ״ש רז״ל לעיל בפ״א משבר בנת״ה ז״ל גם דע כי אותו האור היוצא מתוך א״ק הזה הנה הוא כולו אור אחד יע״ש והנה כאשר יוצאים האורות מתוך פה דא״ק יוצאים בני מדרגות אור פנימי ואור מקיף והם שהיה שהם ד׳ באור פנימי נמשך מאור פנימי לאזן שמאל ומאור פנימי לחוטם שמאל ואור מקיף נמשך מאור מקיף דאזן ימין ומאור מקיף לחוטם ימין. וכאשר יוצאים האורות מפה א״ק ולחוץ כיון שהם פוגעים זה בזה מכים ובטשין זה בזה כל אחד בשכנגדו או״מ לאזן ימין מכה באו״פ לאזן שמאל ונעשה אור לאזן שמאל כלי בערך או״מ לאזן ימין וכן מכים ומבטשין אורות החוטם זב״ז ונעשה אור פנימי לחוטם שמאל בחי׳ כלי בערך אור מקיף לחוטם ימין. והרי שהה עלה בידינו שני כלים ושני אורות ונתלבשו השני כלים זה בתוך זה והשני אורות זה בתוך זה וכלי האזן שמאל הוא איליוניות הכלי שהוא עדיף וכלי חוטם שמאל הוא פנימיות הכלי הנרוש וזה נכון עד מאד. אמנם היותר ק׳ מ״ם רז״ל שהשני אלפין שיורן יו״ד הם בחי׳ האורות והשני אלפין שיורן יו״ד הם בחי׳ הכלים הלא אי אפשר לגייר בוס הד מד׳ אלפין הללו אם לא בהצטרפות כל הבחינות מטורגין יחד שהרי אם תקח אלף חד שיורה יו״ד שהוא אור צריך לקחת יוד מאזן ואו מחוטם ויוד מאזן שניה והרי נתערבו הכלים והאורות וכן השאר: (ב) והאורות שהם ההכלים בימין הפה והדבורים שהם הכלים הם בשמאל הפה ע״כ. וק׳ שלעיל פ״ז דשער אח״פ כתב דרז״ל ז״ל והוא כי בהיות ההבל הזה בגרון הוא כוד קול וכשיוצא מן הפה הוא סוד דיבור

יהיה פגימות הכלי. התשובה בזה דע כי האור כולו הוא שוה בהשוואה א׳ וכאשר רצה לכנוס ולהיות מוגבל תוך הכלי אז האור ההוא שאינו יכול לכנוס בכלי נשאר מבחוץ בבחי׳ מקיף ואו״פ הוא מאיר מבפנים בכלי ושובר האור עד חלי עובי דופני הכלי מלד פנימיותו ואור המקיף הוא מאיר מבחוץ לכלי ושובר עד חלי עובי דופני הכלי מלד חיצוניותו וע״י ב׳ אורות אלו מאיר הכלי ומזדכך. והנה אנו צריכין שחלי הכלי שמבחוץ יאיר מחמת אור המקיף והנה או״מ גדול מאד ולא היה שובר האורתו להיות נבלע ומאיר תוך הדופן של הכלי כי יש הרחק והפרש והבדל גדול ביניהם ולכן הולרך שפנימיות הכלי הגרוע ישתוה עם או״פ הגרוע ויאיר זה בזה (א) וכן חיצוניות הכלי המעולה יאיר בו או״מ המעולה דאל״כ היה נשאר חיצוניות הכלי בלי האלה. גם יש סיבה אחרת והיא קרובה אל סיבה הראשונה ממש והוא כי הנה אוה״מ חשקו ורצונו הוא להתחבר עם או״פ ולכן אם חלי הדופן של הכלי מגדו החיצון לא היה זך יותר לא היה שובר בו אור המקיף והיה או״פ חסר מלקבל בו אוה״מ אמנם בהיות חלי הכלי של הדופן החיצון זך אז יש יכולת באור המקיף לעבור עד חלי עובי הפנימי של הדופן ואז מאיר זה בזה אע״פ שחלו הפנימי של הדופן לא יהיה זך אין בזה חשש כי האור פנימי עובר (ל״א עבה) ומאיר בו עד חלי עוביו הפנימי אע״פ שאינו זך יותר. וא״ת כי עדיין יש להקשות ולומר שהרי בחוש הראיה אנו רואין שפנימיות הכלי זך יותר מחיצוניות. התשובה בזה הוא כך כי אע״פ שאו״פ קטן מאו״מ עכ״ז להיותו מוגבל תוך הכלי לכן הכלי מקבל האלה שלמה ממנו אבל אוה״מ אע״פ שהוא אור גדול עכ״ז כיון שאינו דבוק ומלומלם עם הכלי אינו מאיר כ״כ בחיצוניות הכלי כמו שמאיר הפנימי בפנימיות הכלי ובזה יבא הכל על נכון:

מ״ב (ב) דע כי אין לך אוס בחי׳ פרצופים שבעולם שאין לו ה׳ חלקים נרנח״י והם כפולים כי הם ה׳ בחי׳ פנימים וה׳ בחי׳ מקיפין וכ״א מאלו יש לו ב׳ בחי׳ א׳ אורות פנים וגדולים ב׳ בחי׳ אורות אחוריים ומהמעטים וכ״ז הוא באורות וכעד״ז הם בכלים כי יש בחי׳ כלים דפנים ויש בחי׳ כלים דאחוריים (והכלים ג״כ פנימי וחילון). ודע כי כל הכ״ל הוא הן בכללות העולמות הן בפרטיהן בכל פרצופים בפ״ע. ואמנם ענין הכללות גם הוא נחלק לכמה בחי׳ אם כלל ה כללי ואם כללות פרטי ועד״ז מדרגות רבות פי׳ כי הנה היחידה לעולם אינה נכנסת בחשבון הפרצוף כי הוא נמנה אליו לבחינה עליונה ונפרדת ממנו יען הוא סוף המדרגה עליונה וראש המדרגה התחתונה דוגמת מל׳ דאצילות שנעשית מל׳ אל אצילות ועתיק אל הבריאה והבן זה ולכן נמצא עתה ד׳ בחי׳ דרך כללות ונאמר כי הנה ע״ב טעמים בכתר וס״ג נקודות בחכמה ומ״ה תגין בבינה וב״ן אותיות בת״ת (ל״א בז״ת) וכבר ביארנו כי ע״ב הוא בכתר יש בו אריך ונוקבא וכן ס״ג בחכמה או״א וכן מ״ה ישסו״ת וכן ב״ן זו״ן כי הם הבנים וישסו״ת מ״ה נימ׳ אד״ם כי הם האבות של הבנים דב״ן ועד״ז פרטיות בל א׳ מאלו יש לו ד׳ בחי׳ הכ״ל. אמנם דע כי כ״ז בהשלמתן (ג) אך להיות שהעולמות אינם לגמרי בשלימות עד שיושלם הבירור ותיקון של המלכים לכן אינם שלמים אמנם יש זמן שנשלמים הו״ק אך לא לגמרי כנ״ל:

ודע כי העולמות העליונים כל מה שהם יותר תחתונים במדרגה זה מזה הם יותר מחיסרי השלימות זה מזה לכן תמצא עד עולם הנקודים היו ה בחי׳ או״פ ומקיפים נגלים (ד) אלא שהשינוים ביניהם הוא כי באלו היו מתקרבים המקיפים עם הפנימים (ה) ובאלו יותר מתרחקים ואמנם מעולם הנקודים ולמטה שהוא עולם האצילות היה חסרון א׳ שלא נתגלה להם (כ״א בהם) בכל פרטיהם יותר מה׳ אורות פנימים (ו) וב׳ מקיפים שהם מקיף ליחידה ומקיף למיה אך לשאר הג׳ פנימית לא יש להם בחי׳ מקיפים מבחי׳ גר״ן רק מבחי׳ יחידה וחיה אשר מקיף כולם ולא מפאת עצמן אמנם יש בהם שינוים וגירעונות עוד אחרות כפי סדר הפרצופים והעולם אך בכלל שבהם כי אי אפשר להיות פחות (כ״א יותר) מה׳ פנימים וב׳ מקיפים עליונים:

ודע כי כאשר לא יש בפרצוף בחי׳ חיה פנימים שהיא בחי׳ הטעמים שנקרא מוחין כי כל המוחין בסוד חכמה (ז) הוא שם ע״ב א״א להזדווג ועדיין שאר האורות שיש לו שהם גר״ן פנימית נקרא אורות אחוריים ואז עומדין אב״א והטעם כי כאשר אין לו בחי׳ הנ״ל עדיין הם דינין ונקראו נקודות שהוא ס״ג שהוא הנשמה דינין ולכן כדי שלא יהיה בהם אחיזה אל המילוים הם מוכרחים להיות אחוריים היותר מילוים שהם בחי׳ אותיות ותגין שהם נפש ורוח להיות דבוקים יחד ואינם נגלין רק א״פ שהם נשמה בינה אך בבא חיה פנימי שהם המוחין אז אין הקליפות יכולין להתאחז כלל אפילו באחוריים כי אור החיה מאיר עד שם אך בעוד שאין בה אלא נשמה בינה אמת היא שאין כח בקלי׳ לאחוז בנשמה עצמה שהוא בפנים אך באחוריים שולטין לכך עומדין אז אב״א ובעוד חיה אין יכולין אז לאחוז הקליפות [א] מרוב האור שמאיר החיה באחוריים ונגדלים יותר ואז חוזרת פב פ ונזדווגים ביחד. וביאור הענין זה יותר הוא כי בעוד שאין בו אלא נשמה עדיין יש פחד מהחיצונים שלא יתאחזו באורות האחוריים שהוא נפש לבד (ח) כיון שצריכין שמירה לכן צריכין להיות אב״א אך יש עדיין פחד שמא יכנסו המילוים בין הדבקים בין אחור לאחור וינקו משם ולכן בעוד שעדיין אין בהם רק בחי׳ נשמה לבד עשה המאציל סדר א׳ שנם אורות של הנקבה לא ימשכו רק ע״י הזכר ואז הזכר יקח ב׳ בחי׳ ס״ו ושלה וילאו אורות ממנו אליה דרך נקב אל אחוריו ושם תדבק ותקשרת עמו הנקבה לנמרי בכותל א׳ לבד ואין שם מקום פנוי בין הדבקים לכנוס שם זרים. והבן ותראה כי כן כיצא בזה בהיות האדם התחתון בסוד נפש אז הוא דביק ונאחז עם הילה״ר שהוא הקליפות בסוד ונפש כי תחטא ובהיותו בסוד רוח אינו כ״כ חוטא בסוד לב טהור ורוח נכון וגו׳ ובהיותו בסוד נשמה הוא רחוק מן החטא אך לריך שמירה מן האחוריים ובהיות נשמה לנשמה אז אינו חוטא כלל ועיקר ודי בזה:

ונחזור (ט) לענין כי בהיות זו״ן בסוד נפש לבד הולרכו להיות

הגהות וביאורים (א) קשה שהרי כלל גדול בינינו שהחיצון גרוע מפנימית אך הענין כמ״ש כמ״א בענף ד׳ שבמציאות העולם נהפוך המקיף מהפנימי יע״ש א״כ נזיל בהר טעמא שבמקום שהמקיף דבק לכלי כגון באורות אח״פ אז לריך החיצון להיות מעולה כדי שידבק בו המקיף המעולה. אך בשאר הבחי׳ שהמקיף רחוק מהכלי אז הפנים מבולה מהחיצוניות וכן הענין בהלבין בל כל הפרצוף שבכולם המקיף דבק עם הפנים כי הריחוק לינו רק מהחוה ולמטה שמשם מתחיל פרצוף הראשון ממנו העומד בין המקיף לפנים וא״כ הבחין החיצון מעולה לדביקות המקיף עם הפנימי אך מהחזה ולמעה שהוא רחוק מהכלים אז החיצון גרוע מהפנים כנזכר נרע״מ עכ״ל כרמ״ז בספר״י: (ב) א״ה זו כמ״ב הביאה הכל החסיד זיע״א בפ״ה: (ג) פי׳ דכל זה שהם ה׳ חלקים נרנח״י פנימיים וה׳ חלקים מקיפים כנזכר הוא בהשלמתן אך כו׳ אמנם כו׳ כנזכר לקמן. פי׳ לקמן סוף פ״ג דהפילו בזו״נ לא היה להם רק ה׳ פנימים וב׳ מקיפים ולא כל הה׳ מקיפין: (ד) א״ה איין לקמן כוך פ״ג וז״ל בעבר הקדמות ומודע כי ה׳ בחי׳ יש בחו״פ והם יתנר״ן אבל בלו״מ אין בו רק ב׳ בחי׳ הפנימות לבד והם מקיף א׳ פנימי כנגד יחידה ומקיף ב׳ כנגד חיה אמנם אין ענין זה אלא בכל הלורות הספי׳ שהם מבחי׳ אורות העקודים היולאים מפה א״ק ומהם ולמטה וזה בכלל אבל בכל בחי׳ הלורות אשר מן החוטם דא״ק ולמעלה ולורות החוטם בכללם הנה בכולם יש ה׳ בחי׳ אורות פנימים בהם יתנר״ן וכנגדם ה׳ בחי׳ חיצון בהם ממש כ״ו מ״ה שלהם חסור הקדמה זו עכ״ל: (ה) נ״ל כדלעיל שבכל החוטם ולמטה המקיף דחוקים מהפנימים. ינקק: (ו) ילו הב׳ מקיפים הם לבד ה׳ מקיפים נרנח״י בים לכל פרצוף והם כוללים הבחים לו בב״כ והם למעלה מן הה׳ פנימים והה׳ מקיפים דפנימים והם הג״ר והם הכוללים שלינו מלגים לוהם ונשארים בכוד מקיף. עיין הו ח דמ״ב ה׳: (ז) ח״מ אף שנעיל בהב בע״ב בח״ל וס״ג בחכמה (בלו״ל) דאו״ל נ״ל דאיירי בכל בע״ב דס״ג דהיינו רעמים ס״ג: (ח) ד״ה עיין ל.בב בהסיד זיע״ל בשער הפרצופים מ״ש מבער לאה ודהל שלמת שבינה בית הדוחה לא החיצונים לאמנם אין בה כח לדחותם אלא א״כ יהיה יחד עם בחכמה אמנם בשביל לנדה אין כח בה לדחותם: (ט) א״ה עיין שער הקשמל פ״ב:

השמש

[א] נ״ב עיין שער ג׳ שער הפרצופים דרוש א׳ ד״ה ודע כי בבא אחוריים כו׳ עד סופו שם כתב שבבוא המוחין לנשמה שהוא הפרצוף הג׳ אז

להיות שם בסוד עיבור במעי האם שלא יאחזו בהם זרים ואפי׳ שם עומדים אב״א ובלאתם בזמן שבא להם הרוח בזמן היניקה ואז האם רובלת עליהם בסוד על גוזליו ירחף (ה) ועכ״ז הם אב״א ואח״כ בגדלות בא להם הגשמה דגדלות והם מוחין מלד אמא (א) ועדיין הסר להם המוחין מלד אבא שהוא חכמה הנקרא חיה להכנס בהם אבל עכ״ז (כבר) הם פב״פ (ב) [ה] ומזדווגים ועדיין הוא חסרון אמנם(ג) אח״כ בבוא להם גם החיה ויחידה ואח״כ מקיף חיה ואח״כ מקיף יחידה אז הם שלימים ואין זה אלא בעליתם בדיקנא דא״א ודי בזה (כ״א אח״כ יבא להם גם החיה ויחידה פנימי ומקיף חיה ואח״כ מקיף יחידה ואז הם שלמים ואין זה וכו׳) :

פרק ג מ״ת

(ב) **והנה** נתבאר ג׳ בחי׳ הטעמים אמנם גם ג׳ בחי׳ הנקודות ותגין ואותיות כלולים בהם אלא שאינם נגלים כלל כאן עד למטה באורות עינים כמ״ש במקומו בע״ה ונבאר יציאת אותיות אלו הנקרא עקודים. דע כי בעת שיצאו לא יצאו שלימים וכמ״ש בע״ה ומעם הדבר הוא כי כוונת המאציל היה לעשות עתה התחלת הויות הכלים (כ״א בתחלה הויות הכלי) להלבים האור לעורך המקבלים שיוכלו לקבל ולכן בהיות שיצאו בלתי שלימים וגמורים חזרו לעלות לשורשן להתתקן ולהשתלם ועי״כ נעשה כלי כמ״ש. והענין הוא כי בודאי שבחי׳ הכלים היה בכח אף כי לא היה בפועל בתוך האיר כי היה בבחי׳ האור היותר עב וגם רק שהיה בו מחובר בעלם היטב ולכן לא נגלה בחיצוניו כי (כ״א אבל) כאשר יצא האור דרך הפה ולאוזן יצא הכל מעורב יחד וכשחזרו לעלות ולהשתלם כנ״ל אז ודאי ע״י יציאת האור חוץ לפה הנה אותו אור בחי׳ הכלים שהוא יותר עב קנה עתה עביות יותר ועי״כ לא יוכל לחזור גם הוא למקורו כבראשונה ונתפשט האור הזך ממנו ועלה למקורו כנ״ל ואז נתוסף באור עב כנ״ל עביות יותר על עוביו ואז נגמר ונשאר בחי׳ כלי. וא״ת כאשר יתור האור הזך לירד ולהתפשט בכלי יחזור ויזדכך הכלי כבראשונה ויתבטל מלהיות בחי׳ כלי (כ״א ויתבטלו מלהיות בחי׳ כלים) התשובה בזה הוא כמ״ש במ״א כי לא חזרו כל הי״ס שנתעלו למקומם לחזור ולירד כולם. אמנם הנ׳ תחתונים לבדם ירדו והעליונה (ד) שהוא הכתר נשארה תמיד עם המאציל ובזה נמצא שאור החכמה הוא שחזר להתלבש בכלי הכתר וכן כל שאר הספירות ויכולין הכלים לקבל האור הממוצע ממנו עתה ממה שהיה להם בתחלה :

(ג) **והנה** דע כי כולם יצאו בבחי׳ נפש לבד וז״ס פ׳ נשבע ה׳ בנפשו כי האצילות הנקרא נקודים כמ״ש והוא הנקרא הוי״ה נשבע במי שגדול ממנו והוא עולם העקודים אשר

הגהות וביאורים (ה) נ״א וכיונא בזמן שבא להם רוח בזמן היניקה ועדיין האם רובלת על הבנים וכנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף : (ב) אי״ה עיין לקמן בע״ו פ״ח ד״ה והנה ע״ש ע״ב ומ״ש בגליון שם : (ג) עיין הו״ת דע״ה ע״ח : (ד) כמ״ז כל מציאות כתר שנמצא אינו בכלל העולם ההוא רק משלם העניין וכן בפרצופים שבתר דז״א מת״ת דאימא . ואכבר גם כאן חזר הכתר אל המאציל ונשאר שם המיוד כי הוא שורשו ולא מן האורות שיצאו עכ״ל :

יפה שעה

בחיתוך אותיות יע״ש אלמא קול ודיבור הם גרון ופה וכאן הוא אומר שהכל הוא בפה. (ולענ״ד י״ל דהנה בשער היחודים בתחילה מתבאר שם דשלש בחי׳ הם. הבל. וקול. ודיבור. ובזה מתורץ ועיין שער הכוונות דרוש ר״ה פ״ז בסוד קול השופר (ש״ש): (א) ועדיין חסר להם המוחין דאבא בהוא חכמה הנקרא חיה להכנס בהם אבל עכ״ז כבר הם פב״פ ומזדווגים ועדיין הוא חסרון כו׳. קשה לעיל כמוך ונראה כתב ז״ל אך בעוד שאין בו אלא נשמה אינה אמת הוא כו׳ לכן עומדין אז אב״א יע״ש. לע״ד ג׳ תשובות בדבר כי נודע שאו״א עלאין נקראין בשם אבא דכללות האצילות ויסוד״ת נקרא אמא דכללות. ומ״ש לעיל שבמוחין דאמא עדיין הם אב״א מיירי במוחין דתבונה לבד הנקרא אמא. ומ״ש כאן עכ״ז כבר הם פב״פ מיירי במוחין דיסוד״ת כי מוחין דיש״ס הם בערך חיה והוא חיה בבחי׳ נרנח״י נרנשמה. והעד על זה שהרי כתב רז״ל בשער המוחין דז״א פ״ט שבעמידת דחול בלחש נמשכים המוחין מביונות דיסוד״ת יע״ש ובעמידה בלחש במילת באהבה כבר חוזרים פב״פ כמ״ש רז״ל בשלהי השער הזה שכל המוחין דיסוד״ת אינם נקראים מוחין דפנים ואינם כלולים להחזיר פב״פ אלא יעקב ורחל שהרי בחול כל הזווגים אינם אלא דיעקב ורחל אבל זו״ן הגדולים צריכים מוחין דאו״א עלאין כדי לחזור פב״פ יע״ש. והוא מ״ש רז״ל וכבר הם פב״פ ומזדווגים והוא זווג יעקב ורחל הנעשה על ידי יסוד״ת ועדיין הוא חסרון שאין זה כדי להחזיר זו״ן הגדולים פב״פ. ועוד יש לומר שהרי כתב רז״ל בשלהי השער הזה ובפ״א משער מ״ד ומ״ן שקודם שנברא אדה״ר היו זו״ן בגדלותם בבחי׳ מוחין דאימא והיה צריך לברא אדם ולזה צריך זווג ואדם אין כדי להעלות מ״ן ונגרום הנסירה ולהחזירם פב״פ מה עבו אבא ואימא נכרו את הנוקבא והעלו אותם למעלה בחיק או״א ושם חזרו פב״פ ומזדווגו והולידו נשמת אדה״ר והוא הנקרא לעולם וג דבחי׳ אב״א שאם היו למטה לא היה אפשר להם לעמוד אלא אב״א יעויין שם ועיין בפ״ע דשער המוחין דזעיר אנפין. וזהו מה שכתב רז״ל כאן שאב״פ שעדיין חסר להם מוחין דאבא על כל זאת כבר היה מציאות שהם פב״פ ומזדווגים ועדיין הוא חסרון כי זווג זה דבחי׳ אב״א כי היה למעלה כאמור : (ב) והנה נתבאר ג׳ בחי׳ טעמים ואמנם גם בחי׳ נקודות תגין ואותיות כלולים בהם אלא שאינם נגלים כאן עד למטה באורות העינים ע״כ. לא הבנתי לע״ד התכללות זה מה מפרש בו. והלא ג׳ בחינות טעמים שהם ע״ב דס״ג כבר יצאו ושוב מס״ג לא הוציא כלום ואם כן מהו התכללות זה. ואפשר דהא קמ״ל שלא נאמר שעד שם הגיע התפשטות הטעמים התחתונים שהם אורות הפה שאין שם עוד שום אורות אחרים. קמ״ל שאינו כן רק כי יש שם כל האורות כולם נקודות שהם ס״ג דס״ג ותגין שהוא שם מ״ה החדש שיצא אח״כ ואותיות שהוא שם ב״ן כולם בנתתם עוברים כל עולם העקודים ומתערבין עמהם אלא שאינם חשובים בערכם כמ״ש רז״ל בשער הנקודים פ״ב. והנה כל האור הנמשך עד העיבור הכל הוא נגלע וכללו בעקודים ולכן אינו נזכר אבל האור הנמשך תחת העיבור על הרגלים הוא לבדו יע״ש : (ג) וראה כולם יצאו מבחי׳ נפש וז״ש פכוח נפש הי״ה נשבע במי שגדול ממנו והוא עולם העקודים אשר כולם יצאו מבחי׳ נפש לבד. ואת״ת והלא מה שלא היה להם זולת בחינת נפש היה לפי שעה בכך עלה רצונו ית׳ שמתחלה יצאו חכרים כדי שיחזרו כולם במאצילם להשתלם ועל ידי כן יתהווה הוית הכלי כמ״ש רז״ל ואחר שחזרו במאצילם כבר נשלמו ואפי׳ קודם שחזרו כבר היו זו״ן של עקודים שלמים בנרנח״י שלהם וזו״ן של עקודים ולאי שהם גדולים מכל עולם האצילות וכבר הם שלמים והיאך נשבע בנפשו. ושוד שבודאי קודם שיצא עולם האצילות כבר נתקן עולם העקודים כ״ם וק״ו עתה בזמן הזה בזמן קיום כל העולמות ואם כן לא נפש בלבד היא דאיכא והכתוב מדבר בזמן הזה בזמן קיום העולמות. ואפשר לומר שנשבע בעיקר ושורש כי כל שאר הבחינות שבהם קיימי בבחינת מעי ולא מעי נגנס ויוצא כמו שאמרו רז״ל לקמן. (וז״ל הרב שמן בשון פכוח זה הוא בעמוס פי׳ ו׳ ושיי״ם שהיה מהנבא בפורענויות של ישראל וגם על חורבן בית המקדש בעוה״ר ונולע דע״י העוונות התחתונים מכתלקים המוחין מזו״נ כו ולא נזו״נ בלבד כביכול מגיע הפגם אלא בכל העולמות העליונים אפילו

בחורות

השמש

חוזר פב״פ ואין עוד אחיזה לחיצונים בפרצוף החיצון וגם לקמן בכוף הפרק הזה עצמו כתב כן ועי״ש במ״ש : [ה] נ״ב נ״ע והלא כבר לעיל כ׳ בפ׳ זה שאינם חוזרים פב״פ עד בא להם החיה שהם מוחין דאבא ונלע״ד לומר כי לעיל מיירי בזמן שבא ס לזו״ן מוחין מלד בינה דאימא לבד שאז אינם חוזרים פנים בפנים עד בא להם מוחין מלד בינה דאבא וכבא מיירי בזמן שבאים להם מוחין מלד בינה דאמא ובינה דאבא שהם בחי׳ נשמה דנשמה וגשמה דחיה ואז חוזרים פב״פ ומזדווגים ואשמועינן הכא כי אע״פ שעדיין לא נגמר כניסת המוחין לא דאבא ולא דאמא כבר הם יכולים לחזור פב״פ ולהזדווג. ואל תתמה על כדר כניסת המוחין באופן המזכר ואיך נכנס בינה דאבא קודם גמר כניסת החכמה וכתר דאמא כי כך הוא הכדר בכ״ז כנודע ואין מקום להאריך. ואיה לכל זה היא הפלת לחם דשחרית דחול שבה נכנסו המוחין מלד בינות דיסוד״ת ועי״כ חזרו פב״פ ומזדווגו ובחזרה נכנסו המוחין מלד חכמות דיסוד״ת ועי״כ עלו יעקב ורחל לחנ״ת ושם חזרו פב״פ ומזדווגו. ואע״פ שבם הכוונות כתב שאין זווג אלא בנ״א ומבמע שכיון שעדיין לא נכנסו המוחין דחכמות דיסוד״ת אין זווג. כבר כתב בשער או״א דאין זה אלא בזווג הגדול דחב״ד אבל לא בזווגים הקטנים דנה״י והנ״ת שאלו כבר היו בלחם ובחזרה כנ״ל. עוד י״ל כי לעיל מיירי בזווג דזו״ן הגדולים הכוללים שאין זווגם רק בשבת אחר שמקבלים מוחין דאו״א עלאין שהם היה דכללות והכא מיירי בזווג דיעקב ורחל במזדווגים בחול כי בערכם המוחין הנמשכין מישראל סבא ותבונה לזעיר ונוקבא בחול בערך זו״ן הם נשמה ובערך יעקב ורחל הם היה כי הם מדרגה עליונה שלהם :

זו

ואימא נכרו את הנוקבא והעלו אותם למעלה בחיק או״א ושם חזרו פב״פ ומזדווגו והולידו נשמת אדה״ר והוא הנקרא לעולם וג דבחי׳ אב״א שאם היו למטה לא היה אפשר להם לעמוד אלא אב״א יעויין שם ועיין בפ״ע דשער המוחין דזעיר אנפין. וזהו מה שכתב רז״ל כאן שאב״פ שעדיין חסר להם מוחין דאבא על כל זאת כבר היה מציאות שהם פב״פ ומזדווגים ועדיין הוא חסרון כי זווג זה דבחי׳ אב״א כי היה למעלה כאמור : (ב) והנה נתבאר ג׳ בחי׳ טעמים ואמנם גם בחי׳ נקודות תגין ואותיות כלולים בהם אלא שאינם נגלים כאן עד למטה באורות העינים ע״כ. לא הבנתי לע״ד התכללות זה מה מפרש בו. והלא ג׳ בחינות טעמים שהם ע״ב דס״ג כבר יצאו ושוב מס״ג לא הוציא כלום ואם כן מהו התכללות זה. ואפשר דהא קמ״ל שלא נאמר שעד שם הגיע התפשטות הטעמים התחתונים שהם אורות הפה שאין שם עוד שום אורות אחרים. קמ״ל שאינו כן רק כי יש שם כל האורות כולם נקודות שהם ס״ג דס״ג ותגין שהוא שם מ״ה החדש שיצא אח״כ ואותיות שהוא שם ב״ן כולם בנתתם עוברים כל עולם העקודים ומתערבין עמהם אלא שאינם חשובים בערכם כמ״ש רז״ל בשער הנקודים פ״ב. והנה כל האור הנמשך עד העיבור הכל הוא נגלע וכללו בעקודים ולכן אינו נזכר אבל האור הנמשך תחת העיבור על הרגלים הוא לבדו יע״ש : (ג) וראה כולם יצאו מבחי׳ נפש וז״ש פכוח נפש הי״ה נשבע במי שגדול ממנו והוא עולם העקודים אשר כולם יצאו מבחי׳ נפש לבד. ואת״ת והלא מה שלא היה להם זולת בחינת נפש היה לפי שעה בכך עלה רצונו ית׳ שמתחלה יצאו חכרים כדי שיחזרו כולם במאצילם להשתלם ועל ידי כן יתהווה הוית הכלי כמ״ש רז״ל ואחר שחזרו במאצילם כבר נשלמו ואפי׳ קודם שחזרו כבר היו זו״ן של עקודים שלמים בנרנח״י שלהם וזו״ן של עקודים ולאי שהם גדולים מכל עולם האצילות וכבר הם שלמים והיאך נשבע בנפשו. ושוד שבודאי קודם שיצא עולם האצילות כבר נתקן עולם העקודים כ״ם וק״ו עתה בזמן הזה בזמן קיום כל העולמות ואם כן לא נפש בלבד היא דאיכא והכתוב מדבר בזמן הזה בזמן קיום העולמות. ואפשר לומר שנשבע בעיקר ושורש כי כל שאר הבחינות שבהם קיימי בבחינת מעי ולא מעי נגנס ויוצא כמו שאמרו רז״ל לקמן. (וז״ל הרב שמן בשון פכוח זה הוא בעמוס פי׳ ו׳ ושיי״ם שהיה מהנבא בפורענויות של ישראל וגם על חורבן בית המקדש בעוה״ר ונולע דע״י העוונות התחתונים מכתלקים המוחין מזו״נ כו ולא נזו״נ בלבד כביכול מגיע הפגם אלא בכל העולמות העליונים אפילו

בחורות

אשר יצאו בבחי׳ נפש לבד (א) ובזה תעמיק ותראה כמה עמקו מחשבותיו יתברך כי אפי׳ עולם עליון של העקודים אינו רק בבחי׳ נפש לבד . והנה כל הי״ס יצאו אבל לא יצאו יחד כולם רק תחלה יצאה בחי׳ מלכות מעולם העקודים ואח״כ מעולם הנקודים וכמ״ש במקומו בע״ה ומל׳ זו יצאה בבחי׳ נפש לבד כי אין לך ספי׳ שאין לה בחי׳ נר״ן כנודע ואמנם לא יצאו עתה רק בבחי׳ נפש לבד (ה) והנה תחלה יצאה מלכות בבחי׳ נפש (ב) ואח״כ כאשר יצאה בחי׳ היסוד לא נתגלה (בחי׳ היסוד) ביסוד רק בחי׳ נפש לבד לעצמו אבל נתוסף האורה במלכות שנתגלה בה בחי׳ רוח וטעם הדבר הוא לפי שסוד הרוח בא מו״ק כנודע ולכן בבא היסוד התחיל להתגלות במל׳ בחי׳ הרוח ואינו נשלם לגמרי עד שיצאו כל הו״ק שהוא מיסוד עד החסד ואז נגמר בחי׳ הרוח כולו של מלכות ובבא כ״א מהם היה מתגלה במל׳ קצה א׳ מבחי׳ רוח כמ״ש בזוהר תרומה וכבר נודע כי היסוד אינו מכלל הו״ק כי אינם רק ה׳ חסרים (ג א קצוות) מחסד עד הוד אך היסוד אינו לוקח חסד פרטי לעצמו רק שנכללין כל הה׳ קצוות בו (כ״א הו״ק בו) נמצא (שכל) כי בחי׳ כללות של הרוח זה הוא שנתגלה במל׳ כאשר בא יסוד אבל בצאת ההוד אז הנצח וכיוצא משאר ספי׳ אז היה מתגלה בחי׳ הקצוות ממש של הרוח במל׳ . והנה כל זה הוא מה שנוגע אל בחי׳ המל׳ אמנם מה שנוגע אל הו״ק דז״א הוא באופן זה כי בצאת היסוד אז מתגלה בחי׳ כללות ה״ק דז״א בבחי׳ נפש לבד (ג) אך בבא ההוד אז מתגלה קצה א׳ דנפש דז״א וכן עד שנשלמו כל הו״ק . עוד יש הפרש א׳ בין היסוד לה״ק אחרים והוא כאשר בא ההוד נתן כח כללותו מחדש ביסוד בחי׳ נפש לבד וכן כולם עד שיצא החסד וגם הוא נתן בצאתו כח כללותו ביסוד משא״כ בשאר ה״ק כי בבא אחד לא היה מוסיף שום תוס׳ בחבירו כלל ועיקר כי כולם שוים רק כאשר נשלמו כל השפה אז נמצא שנמצר כל הז״א בבחי׳ נפש ואח״כ יצאה הבינה בבחי׳ נפש לבד לעצמה ובחי׳ רוח לז״א ובחי׳ נשמה למלכות ואח כ יצאה החכמה בבחי׳ נפש לעצמה ובחי׳ רוח לבינה ובחי׳ נשמה לז״א ובחי׳ רוח לאבא ובחי׳ נשמה לאמא ובחי׳ חיה למלכות אח״כ יצאה הכתר בחי׳ נפש לעצמה ובחי׳ רוח לאבא ובחי׳ נשמה לאמא ובחי׳ חיה לז״א ובחי׳ יחידה למלכות והרי כי בבוא כתר שהוא אחרונה מכולם לא יצאה כי אם בבחי׳ נפש לבד וז״ס הפ׳ נשבע ה׳ בנפשו ע״ד הכ״ל ואפי׳ בחי׳ זו של נפש הכתר לא נשארה בעולם הנקודים (עקודים) כנ״ל כי חזרה להתעלם ונשארה דבוקה במקומה במאצילה (ד) :

ואבנם בבוא כתר נמצא המל׳ שלימ׳ מכל ה אורו׳ פנים שהם נרנח״י ועתה היו חסרים עדיין כל הספי׳ כנ״ל שיצאו חסרים בלי תשלומין והי׳ זה מצד בכוונה גמור׳ כנ״ל ולכן הוצרכו לחזור ולעלות אל שמאציל לקבל ממנו תשלומיהן . ואמנם עתה בחזרה היה הכתר חוזר בתחלת כולם נמצא שיצא אחרון וכנכנס ראשון והמל׳ היה להיפך כי יצאה ראשונה ונכנסה אחרונה וז״ס הפ׳ אני ראשון ואני אחרון וביאור זה הפ׳ ידוע בין בספי׳ הכתר בין בספי׳ המלכות אצל שזה היפך זה והוא כמו שנודע כי אנ״י הוא כימוי אל המלכות ובהפוכו אי״ן כנוי אל הכתר והנה בהתעלם הכתר במקומו (כ״א אל מקורו) עלתה החכמה במקום הכתר ובינה במקום חכמה וכן על דרך זה כולם עד שנמצא המל׳ במקום היסוד וע״י עליה זו במקום היסוד ניתוסף בה האור והיה לה בחי׳ מקיף א׳ אשר כנגד בחי׳ חיה הפנימי . גם ז״א עלה במדרגה א׳ וניתוסף בו בחי׳ יחידה מן אורות פנימים ועתה נשלם לו ה׳ אורות פנימים . ובינה ניתוסף בה בחי׳ חיה הפנימי וחכמה ניתוסף בה בחי׳ נשמה הפנימי . ואח״כ עלתה החכמה במאציל ועלתה בינה במקום הכתר ניתוסף בה בחי׳ יחידה הפנימי ונשלמה בכל אורות ה׳ פנימים . וז״א ניתוסף בו מקיף א׳ נגד חיה הפנימי ומלכות נתוסף בה מקיף יותר עליון אשר כנגד יחידה הפנימי ואח״כ עלה חסד במקום כתר כי בינה עלתה במאציל ואז ניתוסף בז״א גם בחי׳ מקיף ב׳ עליון שכנגד יחידה הפנימי ומשם ואילך לא הרויחו ז״א ומלכות ולא ניתוסף בהם עוד תוס׳ אור (ב) והענין הוא בהקדמה א׳ שלריך שתדע והוא כי הרי נת״ל כי

הגהות וביאורים (ה) ונלע״ד לקבר דרוש זה עם דרוש שבתבנו במ״ל כי בחי׳ אזן הוא הנשמה והתוסס הוא הרוח והפה הוא הנפש וכמ״ש למעה בדרוש זה עצמו והנה הני תוסר בשמעתי ממורי זצל״ה כי ודאי הוא שבאשר יצאו כל הי״ס האלו כאו כל בחי׳ של נרנח״י (נ״א נר״ן) (כלולים בפס אצל לא נתגלה בהתלב) אצל שבהתלה לא נתגלה הפס רק בחי׳ נפש בלבד וכמו שביאלנו בדרוש נשמת האדם התחתון שבהתלה בהים כלולים יחד ואח״כ מתגלה כ״א וא׳ כפ״ע נפש ואח״כ ר״ן : (ב) נשאלתי טעם קריאתה יחידה לשון שהכתר זכר וכן אבא נקבא היה ולא אי וכן הבינה למה נקבא נשמה לשון נקבה ואין כאן זכר רק א״ה לבד שנקבא רוח וגם רוח לשון נקבה ורוח אלקים מרחפת אבן רוח היא באמת ונמצאו רנים . והנראה בעיני שמה שמביא כל פרצוף מעולמו להאיר בו אינו רק בחי׳ מלכות שבעליון . ולכן כולן נקראו לשון נוקבא נרנח״י ונפש פשוט שהוא לשון נקבה נפש כי התיבה ולא אמר יחבא עכ״ל בסכ״ח מאחד מן קדמונא זיע״ל : (ג) ל״ה עיין לקמן שער ח׳ פ״ה : (ד) בס׳ כ״ה כאן מתחיל פ״ג :

יפה שעה

באורות עקודים מגיע הפנם כו׳ וידוע כי כל פרצופי העולמות הם זו״ן למה שלמעלה מהם דאפילו הא״ק נקרא זו״נ למה שלמעלה ממנו כנזכר בשער ההקדמות והובא בהקדמת נהר שלום דף נ״ז ע״ב ועיין שער סדר אצילות פ״ג ובכ״מ . וא״כ הפנם מגיע ח״ו מא״ק עד סוף עולם העשיה וזהו מה שדיבר הנביא נשבע ד׳ בנפשו במי שגדול ממנו והוא עולם עקודים אשר היה אז כמו העת שיצאו בבחי׳ נפש לבד משום פנם התחתונים . והוצרכתי לכל זה יען שראית להרב יפה שעה ובס׳ אור ז״ל קשה איך נשבע הנקודים עתה בעקודים שהוא הנפש והרי עתה אחרי לאתם שנית כולם שלמים בנרנח״י ואפשר דבתר מעיקרא אזלינן א״כ נשבע בכתר שאינו אצל בחי׳ נפש אפילו אח״כ ישו״ם . ולענ״ד כמ״ש דחזרו אז כולם בבוד נקודות ובזה היה השבועה ודוק ופשוט עכ״ל) :

(א) ומזה תעמיק ותראה כמה עמקו מחשבותיו יתברך כי אצילו עולם העליון של עקודים אינה רק בחי׳ נפש לבד כו׳ לא ידעתי מה מלמדנו והלא בחי׳ נפש של עליון גדול מאד מאד מכל בחי׳ דנרנח״י שלם דעולם שתחתיו ואין ג״ל מעולמות אחרים שלמטה ממנו. ומלכות דעולם האצילות נעשה עתיק דעולם הבריאה וכן מל׳ דא״ק נעשה עתיק דאצילות כמ״ש רז״ל בשער סדר האצילות פ״א וב׳ . וא״ק בעצמו אינו אצל עיגולו בחי׳ נפש . ויותר שנו בחי׳ רוח כמ״ש רז״ל נמצא לא עלה למעלה ממדרגת הרוח ואעפ״כ ממנו יוצאים אורות ומדרגות ומתפרטים לנרנח״י וגרנח״י מנרנח״י עד אין קץ וסוף . אם לא שכונת רז״ל לאמתיעין דבשלמא שאר המדרגות של למעלה מעולם העקודים כל אחד ואחד מתחילה משעה ראשונה שנאצל נאצל כפי בחינתו הראוי לו כרצון המאציל העליון ברוך הוא ולא הוצרך להעלות פעם אחרת כדי להשתלה כמו שולם העקודים שיתבאר ויתאר שמו בכוונה מכוונת האצילם והוצאתם מחוכרי המדרגות הראוי להם . והיה זה כדי שיצטרכו להעלות פעם אחרת במאצילם להשלים מדרגותיהם הראוי להם . ונמצא כל אותו שלמות שקונים אחר כך אינו בא להם אצל בבוד תוספת שומד וקאי כל ימות עולם בבוד מעי ולא מעי . וכי יש רצון וכשרון מעשים בעולם קאי בבוד התפשטות האורות . ולא יעלה ולא יבוא להכך קיימי האורות בבוד הכתלקות כמ״ש רז״ל לקמן בבוד כי רגע באפו . והרי זה דומה לבוד הכתלקות המוחין שמכתלקין מזעיר אנפין אצל בעת רצון . ונמצא שורש ההכתלקות מתחיל מכאן ממקום גבוה כזה כל שכן וק״ו מן כל פרצופי האצילות ודבר גדול עמוק מאד דיבר הנביא וצריך לעיין בעיון נמרץ ועמוק כמ״ש רז״ל בפ״ג דשער סדר האצילות כן נראה : (ב) והענין הוא בהקדמה א׳ כו׳ לא יש רק ה׳ אורות פנימיים וב׳ מקיפים כנגד חיה וכנגד יחידה לכל פרצוף ופרצוף מהם ולא עוד כי האור נתמעט משם ולמטה כו׳ . דבר קשה הוא אומרו כי האור נתמעט כי ממה נפשך אם היה צורך להיות ה׳ מקיפים כביכול הקור קצרה השגחתו יתברך להגיל. ואם אינו צריך בלתו הכי אע״ג שלא נתמעט האור . על כן נ״ל שכונתו לומר כי האור נתמעט משם ולמטה אצל המקבלים שלא היה להם כח לקבל כ״כ אורות מקיפים . וא״ת אם נתמעט האור למה יצאו אלו המקיפים שהם היותר גדולים מכולם ולמה לא יצאו במקומם בחי׳ היותר קטנים כגון מקיף הרוח ומקיף הנפש . יש לומר במ״ש רז״ל לעיל פ״ב ז״ל . והנה האדם יש לו חיות בפנימיות שהוא נר״ן ולא היה מוכרח זה להאיר החומר הגופני לו לכך הולרך שיהיה נ״כ נשמה לנשמה מקיף בהון . כי בהיות הנשמה בפנים בחינת אימא והנשמה לנשמה מקיף בחון בחינת אבא הם בחי׳ אבא ואימא דלא מתכרסין לעלמין . הנה האור הפנימי דאימא מרוב חשקו להלבש בכל אבא כו׳ וכן להכך אור אבא נוקב וכנכנס בפנים ועל ידי כן יעש״ב וע״ע לעיל מיה בשתן רז״ל מעם לשבח למה פנימיות הכלי גראה יותר זך יע״ש . נמצא שמוכרח להיות שיהיה

אור

כי בכל בחי׳ ובחי׳ מכל עולם ועולם ובכל פרלוף יש בו י״ס לא פחות ולא יותר והם או״פ עשרה ומקיף עשרה. אמנם י׳ פנימים נכללין בה׳ לבד שהם כנגד הה׳ בחי׳ פרלופים שיש להם כנז׳ בא״א והם א״ח והו״ן וזו״ן והם עצמן נקרא נרנח״י של כללות של כל עולם ועולם לבדו וכעד״ז במקיף שהם י׳ ונכללין בה׳ (כ״א ובהם נכללין) כנ״ל. אמנם דע כי בכל האורות והעולמות והפרלופים שיש מן החוטם של א״ק ולמעלה בכל פרלוף יש תמיד כל הבחי׳ האלו שלימות שהם ה׳ או״פ הכלולים מי״ס פרטיות כנ״ל וה׳ מקיפים הכלולים מן י״ס פרטיות כנ״ל אך מפה דא״ק ולמטה ע״ס כל העולמות לא יש רק ה׳ או״פ וב׳ מקיפים העליונים שהם כנגד (א) יחידה וחיה ולא עוד כי האור נתמעט משם ולהלאה לכן בעולם (כ״א העקודים) הזה שהם אורות היולאין מפה דא״ק ולאחן לא היה בו רק ה׳ אורות פנימים וב׳ אורות מקיפין ואין עוד וזכור הקדמה זו:

והנה כאן בעולם העקודים היו זו״ן גדולים מאו״א כי זו״ן היו פב״פ ואו״א היו אב״א והענין כי הנה זו״ן השלימו כל צרכם הצריך להם שהם ה׳ או״פ וב׳ מקיפין קודם שחזרו לעלות במאצילם משא״כ באו״א כי עדיין לא היו שלימים שהרי לאבא לא היו רק ג׳ פנימים לבד ובלי שום מקיף ולאימא לא היה רק (ב) אחבע פנימים ובלי שום מקיף ועוד כי אפי׳ קודם שתחזור שיש ספי׳ להתעלות במאצילה כבר היה מה שצריך להם אל זו״ן לצורך הזווג. והענין הוא כי כבר ידעת כי הזווג הוא נמשך מן המוחין שהוא מחכמה ולמטה וכבר היה לז״א בחינת חכמה שהוא היה פנימית קודם שיתעלה כתר במאצילם שהוא הראשון שחזר קודם כולם ואע״פ שהמלכות היתה גדולה ממנו שהיה לה יחידה פנימית אין בזה חשש משא״כ באבא שאין לו בחי׳ היה אפי׳ אחר שמתעלה הכתר אל המאציל. וא״ת למה עלו זו״ן במאצילם אחר שכבר היו שלימים והתשובה כי כל חיותם הוא מאו״א וכיון שנסתלקו או״א למעלה אין זו״ן רוצין להפרד מהם וחושקים להדבק ולהתקשר בהם ועולין אחריהן לקבל מהם וגם סבה אחרת כנ״ל כי עיקר חזרה הוא כדי לעשות בחי׳ כלים לכן (ג) גם הם עלו לסבה זאת:

פרק ד מ״ת

ודע כי כאשר עלה הכתר אל המאציל מז במותו שיעור והמשך הזמן שהיה עולה אז המלכות נהתלקה ממנה בחי׳ גילוי יחידה שהיא אור שהיה נמשך לה מן הכתר שכיון שכתר היה עולה ומסתלק לא היה כוונתו להאיר בה אמנם נשאר בה הרשימו לבד וכאשר סיים הכתר להתעלם וסיימה המלכות לעלות עד סיום היסוד אז חזר להאיר בה בעצם (המאציל) כבתחלה בחי׳ יחידה שבה כי אחר שעלה הכתר במאציל גם היא עלתה ביסוד והיתה מדרגה אחת קרובה יותר אל המאציל והיתה מקבלת עתה ממנו (ד) (כ״א יותר ממה) מה שהיתה מקבלת מקודם מן הכתר אך כל זמן שלא סיים הכתר לעלות אז היה הכתר מפסיק בין מאצילה ובינה והכתר עצמו ג״כ לא היה מאיר בה וכעד״ז היא (כ״א גם הז״א) בבחי׳ היה שמקבל מן הכתר וכעד״ז החו״ב וכיולא בהם וכן כשעלה חכמה למעלה במאצילה נסתלקה מן המלכות החלק שהיה מגיע אליה ממנו ולא נשאר בה רק רשימו לבד עד שהשלימה החכמה לעלות למאצילה ואז חזר האור כבתחלה (אליהם) וכן תקים מזה אל כל השאר כי הם חלוקים רבים כי כשכלתה (כשהתחילה) החכמה לעלות בכתר נסתלקה האורתה (כ״א תסתלק האורתו) מכל אשר למטה ממנה (כ״א ממנו) וכשכבר עלתה בכתר אז חזר כבתחלה וכשחזר פעם ב׳ לעלות במאציל נסתלק האור פעם שני וכשנגמר לעלות חזר האור לאיתנו והמעיין מעצמו יבין שאר חילוקים עד״ז בענין המקיפים דזו״ז שלוקחים בעת חזרתן והסתלקותן למעלה

פרק ה מ״ת

ונבאר עתה ענין חזרתם והסתלקותם למעלה איך עי״כ נעשו הכלים והענין הוא כי כאשר נתעלו האורות למעלה כנ״ל למעלה האור העב והגם שהוא בחי׳ הכלי כנ״ל והנה יש בטבע האורות להשאיר רושם שלהם למטה במקום שהיו שם בראשונה ולכן כל האורות האלו (א) בעת עלותם הניחו רשימו למטה במקום שהיו שם בראשונה כולל הנה הכתר הניח רשימו להאיר אל החכמה וכן חכמה לבינה ובינה לז״א וז״א לנוקבא כי לעולם בטבע העליון להאיר לתחתון ויש לו חשק להאיר בו כמו חשק (ה) אמא לבנים ולכן מניח ומשאיר רשימו בו (ב) נמצא שכולם מניחין רשימו חוץ מן המלכות כי אין ספי׳ אחרת תתתיה להאיר בה ולכן אין המלכות משארת רשימו למטה:

ונתחיל לבארם מן היסוד שהוא אחרון מן המניחים רשימו

וגאמ ר

הגהות וביאורים (א) בספר אדם יסד בקשה למה המקיפים שם כנגד מיה יחידה והיה ראוי להיות כנגד נ״ר שהוא ממטה למעלה עיין דב״ם דל״ג א׳ הירק ע״ז: (ב) באולרות מיים דף ט׳ ע״ד בורה ג׳ איתא ה׳ פנימיים: (ג) לכן היתה כוונתו להולי״ם תכניס מתחלה כדי שיהיה להם חשק לעלות ולקבל ואז יצאו כלים ולכן עלו עיין כוף פ״ו: (ד) ר״ל מן המאציל עיין בפ״ו: (ה) כ״א לב לכן:

יפה שעה

אור פנימי בחי׳ אימא. ואו״מ בחי׳ אבא דלא מתפרשין לעצמן וחשקם ותאותם להאיר זה בזה ולהתדבק זב״ז ועל ידי כן נמצא כלי הנוף מקבל האורה מזה ומזה מבית ומחוץ ומזדכך בין שניהם. משא״כ אם היו הנקיבים בחיצוניות אחרים שאם היה מקיף הנעמה או מקיף דרוח אע״פ שאורות הפנימים הם נ״כ מבחיצוניות מ״מ לא היה להם כל כך חשק ותאוה להדבק זה בזה ולהאיר זה בזה. ואחרבא כללא הוא שאור פנימי ואו״מ הפכיים זה מזה ומכיס ומבטשים זה בזה כמ״ש רז״ל בכ״מ לעיל בפ״א וגם לקמן. וכיון שמוכרח להיות גר״ן פנימים מוכרח מזה שבחי׳ המקיף אחד יהיה בחי׳ היה כדי שיהיו בחי׳ נשמה בפנים. ובחי׳ היה מקיף בחוץ שהם בח״ת או״א שחשקם ותאותם להאיר זה בזה ועי״ז כן בין שניהם מדבק הכלי ומקבל האורה בשוה משניהם. ומאחר שמוכרח להיות מקיף החיצון בחינת היה ממילא מוכרח הדבר שמקיף עליון ממנו יהיה בחי׳ יחידה ועיין בפ״א משער המקיפים: (א) בעת עלותם היו מניחים רשימו למטה כולל הנה הכתר הניח רשימו כדי להאיר אל החכמה וכן החכמה לבינה והבינה לז״א והז״א לנוקבא כי לעולם טבע ה׳ ליון להאיר בתחתון ויש לו חשק להאיר לו כו׳. וק׳ ל״ד למה לא נאמר שברשימו שמניחים הוא להאיר הם בכלים. והסבה נותנת שיותר רוצים להאיר בכלים מזולתם שכן מצינו בעולם הנקודים שכל הכלים ירדו לבריאה והאורות היו יורדים ממקומם ג״ר עלות עצמו כדי להיותם קרובים להאיר בכלים שבבריאה כמ״ש רז״ל בפ״ג משער השבירה. ואין לומר שכאן לא היו צריכים להאיר לכלים שהרי אע״פ שהאור דכל א׳ מסתלק מן הכלי שלו הרי היה עולה וגנגם אור אחר שתחתיו במקומו ואין הכלי נשאר ריקן. חדא שאם כן למה להם להניח רשימו כלל כתר לחכמה וחכמה לבינה כו׳ הלא בעלות אורותיהם מתוך כליהם אורות אחרים באים תחתיהם. ועוד שהרי כופס שכל האורות עולים במאציל העליון ולהכנס בתוך פה דא״ק כדי להשתלם ואפילו אור המלכות כמ״ש רז״ל בפרקין לקמן וז״ל וא״ת א״כ למה עלו זו״ן יע״ש. וא״כ כשעולה גם המל׳ נמצא נשארו כל הכלים ריקניים בלתי שום אור. ויש לומר שאם מה שמניחים רשימו היה כדי להאיר בכליהם כל אחד בכלי שלו היה צריך גם המל׳ להשאיר גם היא רשימו להאיר בכלי שלה כמו כל השאר. ומלה המלכות לא הניחה רשימו מוכרח שעיקר הנחת הרשימו הוא כדי להאיר כל אחד בכלי שתחתיו ומבורר המלכות לא הניחה שאין כלי תחתיה כדי להאיר לו. אלא שקשה לזה שהרי לקמן כתב רז״ל וזהו הטעם שנקרא המלכות איסקרלרא דלית לה מנרמא כלום כי לא השאיר בה שום רשימו אך מן הרשימו שנשאר ביסוד לבד מאיר ג״כ אליה יע״ש. ומדקאמר מאיר ג״כ אליה משמע דמלבד מה שמאיר רשימו דיסוד ביסוד עצמו ג״כ אליה מאיר. ויותר מזה כתב עוד שם זל״ל וכשעלה היסוד הניח רשימו במקומו וכשבא לו האור דרך אחוריים הנה בזה הרשימו וגפלו ממנו ניצוצות ומהם נעשה בחי׳ כלי של היסוד ואז אותו הרשימו היה מחיה את הכלי הזה מרחוק יעויין שם. ולפי זה מתבאר שהנחת הרשימו היה להחיות כליהם כל אחד כלי שלו: (ב) נמצא שכולם מניחין רשימו חוץ מן המלכות כו׳

היכל א׳ היכל א״ק שער ו׳ שער עקודים פרק ה׳

ונאמר כי בעת עלייתו (כ״ח עלות) מן היסוד אל מקום ההוד עד למעלה מניח רשימו במקום שהיה היכוד לאורך המלכות ואותו הרשימו אינו מסתלק לעולם משם אפי׳ כאשר המלכות חוזרת ועולה להמאציל וכן עושין כל שאר הספי׳ חוץ מן המלכות כנ״ל. והנה זה הרשימו הוא מן האור הראשון שהיה יורד דרך יושר ואור הבא ביושר הוא רחמים והאור הבא בדרך חזרה למעלה הוא אור חוזר והוא דין והנה הרשימו זה הוא דרך יושר והוא רחמים. והנה נודע כי כשבאו הספי׳ של העקודים היו פניהם למטה כי כוונת ביאתן היה להאיר למטה לכן פניהם היו דרך המקבלים אבל בחזרתן לעלות למעלה אז הפכו פניהם למעלה נגד המאציל ואחוריהם למטה והנה בעלות הכתר אל המאציל אין ספק כי לעולם אין אור המאציל נפסק אפי׳ רגע א׳ מן המקבלים הנאצלים רק הספרים היא כי בעת היות אשר הכתר היה עולה למעלה אז הא׳ר הוא יורד מהמאציל יורד ממנו אל הספי׳ (כ״ח האחרת ושיה בא) דרך אחוריו שהרי הוא הפך פניו למעלה ואחוריו לנאצלים והי׳ דינין כנ״ל (כ״ח וא״כ אותו האור הבא אל הספי׳ הוא בא דרך אחורי הכתר והוא דין) ועד״ז בשאר ספי׳ בעת שהיו חוזרין ועולין. אמנם יש הפרש א׳ ביניהן והוא כי החכמה אינם מקבלת אלא מאחוריים אחד דהיינו מן הכתר לבד והבינה מקבלת מב׳ אחוריים דהיינו דכתר ודחכמה והוא יותר דין ועד״ז עד המל׳ נמצא שהמלכות קבלה מט׳ אחוריים. ועוד יש הפרש א׳ כי מלבד חילוק תיש׳ ריבוי או מיעוט בחי׳ אחוריים יש בהם עוד שינוי והוא כי הנה הת״ת מקבל מן אחוריים דגבורה שהם אחוריים קשים עד מאד אמנם הספי׳ שלמעלה ממנו

מהרח״ן ז״ל כל מציאות הנקודות עניינם (א) בסוד נוקבא והענין כי הם באים מכח אור המכה ונולן וחוזר ממנו ונעלה אך הטעמים הם אור פשוט וזה הענין נודע (הוא) בכל האני׳.

אינו באופן זה וכפי הבחינות כן יהיה שינוי באותו אור הנמשך להם או דין גמור או ממולא או חלוש ואין כח בקולמוס להרחיב בפרטות חלקים אלו כי הם רבים והמ״י:

נמצא שיש כאן ג׳ מיני אורות א׳ האור הא׳ שבכולם והוא נקרא עקודים כנ״ל ב׳ הוא הרשימו שנשאר מזה האור שבא דרך יושר והוא רחמים ג׳ הוא האור הבא אליו דרך עליית הספי׳ שאז הוא דרך אחוריים שהוא דין והנה בבא אור הג׳ שהוא דין פוגע באור הרשימו הנשאר שהוא רחמים ואז מכים ומבטשים זה בזה משום שהם ב׳ הפכים זה אור ישר והוא רחמים וזה אור חוזר והוא דין וזה חפץ לעלות אל מקירו והוא אור הרשימו אע״פ שאינו עולה ממש עכ״ז השקו וחפצו הוא להדבק ולקבל ממנו והאור חוזר הוא חפץ לירד נמצא ששניהם אינם שויים בטבעם לכן מכים זה בזה כמודע כי כל בחי׳ הכאות ובטישות אורות זב״ז הוא כאשר אינן שוין ואז נופלין נילוזין מאור היורד שהוא דין והוא גרוע מאור הרשימו וזהו אור אחר רביעי והרי הוא ד׳ בחי׳ אור חוזר והם סוד ד׳ (ב) בחי׳ טנת״א כנ״ל שהיו כולם נכללין כאן בענין העקודים וזה פרטן אור א׳ טעמים אור אחוריים נקודות כי הנקודות הם לעולם דין ואור רשימו תנין ואור של נילוזין הנופלין ע״י הכאות האורות (ג) זה בזה כנ״ל הוא איתיות אשר מהם נעשה בחי׳ הכלים והרי נתבאר איך נעשו בחי׳ הכלים והוא מהכאות ובטישת האורות כנ״ל ונלע״ד ששמעתי ממורי זלה״ה כי כבר היו בחי׳ כלים בעולם העקודים רק שאלו הנילוזין הנ״ל נתערבו עמהן והיא בדוגמת הרפ״ח נוזלין שנשארו בכלים של עולם הנקודים כמ״ש במקומו בע״ה ורואה לזה כי הרי נתבאר למעלה כי כשהיה האור חוזר ועולה למעלה היה נשאר הכלי בבחי׳ אור עב וגס (ד):

ונתחיל לפרש הענין הנה אור המלכות לא השאיר רשימו וכל בחינ׳ נסתלקה כולה ועלתה וזה הטעם שנק׳ מלכות אספקלריא שאינה מאירה דאית לה מגרמה כלים כי לא השאיר בה שום רושם אך מן הרשימו שנשאר ביסוד לבדו מאיר ג״כ אליה. עוד יש טעם אחר אל המזכר והוא מש״ל כי כאשר חזרו האורות לירד נשאר כתר דבוק במאציל ולא ירד כלל נמצא שחכמה חזרה למקום הכתר כו׳ ומלכות במקום היסוד ונשאר כלי של המלכות בלתי אור כלל ולכן נקרא כלי של מלכות אספקלריא דלא נהרא וכבר נתבאר זה במ״א בתורך בדרוש עקודים (א) והנה כשעלתה המלכות במקום היסוד כלא היסוד היה מאיר בה דרך אחור כנ״ל ואז אותו אור היסוד הנה באור הזה של המל׳ ונפל מן האור היורד דרך אחוריים נילוזין אל (ה) כלי המלכות. (ו) וכשעלה יסוד הניח רשימו במקומו וכשבא האור לו דרך אחוריו הנה בזה הרשימו ונפלו ממנו נלוזין ונעשה ממנו בחי׳ כלים של היסוד ואז אותו הרשימו היה מאיר בכלי זה מרחוק ולא נכנס בהוכו והם סוד התנין וכמ״ש בע״ה בדרוש הנקודים ע״ש וכן עשו כל הספי׳ חוץ מכתר שהניח הרשימו לאורך החכמה אבל לא עשה בחי׳ כלי לפי שבשלמא שאר הספי׳ בהעלותם למעלה [ג] ע״י הכאה במה שלמעלה מהם (כ״ח הכאה של הרשימו) היה נעשית בחי׳

הגהות וביאורים (א) עיין בער טנת״א פ״ח במובא ג״כ הנהה זו ופי׳ הוא על בחי׳ אור אחוריים הנ״ל הנקרא נקודות ונקבא אור חוזר אך בשמים אור פשוט כו׳ והוא אור הראשון המתפשט דרך יושר ודוק היטב. ועיין יפה שעה שבלה להקשות כאן ולא קשה מ״ש. ומן שכון: (ב) עיין שע״ח שפ״ה: (ג) האורות הנקודין וכתנין כ״י: (ד) אבל גם אשכר נומר כי הכל דבר אחד והלו האורות הנשים הם הנילוזות עמון שנפשטו ונירו נעשה ע״י הנשיעה והכאה אור הרשימו באור המוזר כנזכר ואין בידי להכריע איך שמעתי ושיין במ״ש לקמן כי יש רפ״ת וכב״ה. ועלע״ד כי יש נילוזי אורות ונילוזי כלים וכל בחי׳ משהיהם יש שב״ה ורפ״ת כי זה לשומת זה הם. נחזור לענין הנזכר וכו נכריח כי בבר היה כלים בעולם מלבד הנילוזים דע כי כל ע׳ אורות בבחורו ונלו בשאירו רשימו במקומם אבל המלכות לא. כך סיים הלשון בשער הקדמות בדרוש העקודים דרוש בילד נעשו הכלים והוא בנדפס מהדש די״ג רע״ד: (ה) אמר הכותב חיים הנה ראיה כי הנילוזים הם בחי׳ אחרת זולת בחי׳ הכלים כנ״ל בשער הקדמות שם. ועיין נהר שלום דף ל״ה בד״ה הנה: (ו) הי״ש להמוה לומר בכולן נעשין הכלי מן הכאת הרשימו בהכאת האור הבא דרך האוריים ולמה לא נעשה מן האור העולה בעצמו כמו שנעשה בכלי המל׳ מהכאת האור המאיר דרך אחוריים באור העולה. ואפשר לישב דלעולם הכלים אין נעשין אלא מהכאת האור הרשימו והא דנעשים כלי המל׳ מן אור העולה מן המל׳ כ״ע מבוש דרשימו ג״כ עלה וא״כ ההכאה היה ג״כ בבחי׳ הכאתו לאיות רשימו ודוק:

השמש

[א] נ״ב נ״ע כי לא מצינו זה רק בכלי של המל׳ לפי שלא הניחה רושם אבל שאר הספי׳ כולם הכלים שלהם נעשו מבחי׳ אור האחוריים של אותה הספי׳ העולה עד שלא הגיע למקום הכפירה שלמעלה ממנה אבל משהגיע היא הופכת פניה למטה ואותו אור האחוריים שלה שהיה יורד הוא יורד ומכה ברושם שלה עצמה ומהנילוזות נעשה לה כלי וכעד״ז כולם. וא״כ נ״ע למה הכתר לא עשה כלי כי הוא מן המניחים רשימו ואל תשיבני לאמר כי בשלמא שאר הכפי׳ שהיה להם המשך זמן מה בין כפי׳ לחברתה ובאותו המשך הזמן היה יורד מהם אור האחוריים והיה יורד ומכה ברשימו אבל הכתר לא היה הפסק בינו למאציל ובאותו זמן שרצה לעלות הכף באותו רגע נכנס במאציל ולא ירד ממנו אור האחוריים לפיכך לא היה מי שיכה ברשימו שלו להוציא נילוזות. זה אינו כי בפירוש אתמר למעלה בפ״ז כי גם ממנו ירד אור האחוריים כו׳ וע״ע:

יפה שעה

ק׳ לע״ד דבשלמא כתר מניח רשימו לאורך החכמה והחכמה לאורך הבינה והבינה לאורך ז״א וז״א לאורך מלכות כל אחד לאורך פרצוף שתחתיו. אבל הו״ק למה מניחין כל חד לאורך חבירו הסד לגבורה וגבורה לת״ת אלא הו״ק אינם צריכים זה לזה וכל אחד כחבירו הוא גדול כמ״ש רז״ל אלהי שער אינך ז״ל הם כל אחד במקומו יען כי כל הו״ק כל א׳ גדול כחבירו יע״ש. וכן כתב בשער חו״פ פ״ע ז״ל אך הז״ת עצמן נפרדים וכולם שוין במלאכה ואין זו נעשה נוח להתרת יע״ש. וכיון שכן כיון שבבר נשאר רשימו ביסוד שהוא כלול מכל הו״ק לאורך המלכות למה נשאר בהם מינם. וגם כיון שאינם צריכים זה לזה. והם נאמר שרשימו שבבינה אינו מגיע להאיר עד כלי ההוד זה אינו כי אינה כל הוד מתפשטת כנודע ובפרט כאן שכל הכלים נחשבים כלי אחד כמ״ש רז״ל מלשון ויעקוד את יצחק: (א) והנה כשעלתה המלכות אל היסוד הלא היסוד היה מאיר בה דרך אחור כנ״ל ואז אותו האור דיסוד הנה באור זה של המלכות העולה כו׳. וא״ת ולמה לא עשו כן כל הספירות כולם כגון כשהיה אור הגבורה עולה בחסד והיה אור החסד מאיר בה דרך אחוריו. והיו מכים אור אחוריים לחסד שהוא או״מ באור היפר העולה מהגבורה והיו נופלים נילוזות מאותם הכאות והיה נעשה כלי הגבורה

בחי׳ הכלים אך הכתר לא יש מי שיכה ברשימו שלו (כ״א אותו בעלייתו) לכן לא נגמר עדיין הכלי שלו והרי כי הכתר הנית רשימו ולא כלי. ושאר הספי׳ הניתו רשימו וכלי. ומלכות הנית כלי ולא רשימו:

אמנם אחר קבלת אלו הספי׳ מן המאציל חזרו למקומם חוץ מן הכתר כנ״ל ואז הכלי של הכתר לא נעשה רק בחזרה כי כשחזרה חכמה ונכנסה בו אז הכה אור החכמה ברשימו שהניח בו הכתר במקומו והיו אלו הכאות כפולות שלפי שרשימו של כתר להיותו בחי׳ עליונה מן החכמה לכן הוא מכה בחכמה ומוציא ניצוצין וגם החכמה להיותו בא עתה מלמעלה וגמלא עומדת על הרשימו והוא גבוה ממנו לכן הכה עתה ברשימו והוציא ניצוצין אחרים לכן נעשה עתה ב׳ כלים אחד לרשימו של הכתר וא׳ לחכמה שבא עתה. וכבר האריכנו בזה במקום אחר (א) אך יש בכתר זכר ונוקבא והמה אלו הב׳ שזכרנו פה שהם הרשימו והחכמה וע״ש היטב. והנה מכאן תוכל להבין איך יש ג״כ בעולם העקודים מציאות ביטול מלכים בלד מה כמו כדמיון אותם מלכים שמלכו בארץ אדום שמתו ונתבטלו כנזכר בדרוש שלם הנקודים שהרי ענין התעלמות האורות של העקודים ועלייתן במאצילם הוא ג״כ ביטול מלכים בכאן (ב) דוק ותשכח. אמנם ההפרש אשר ביניהן הוא זה כי כאן בעקודים היה הקלקול ע״מ לתקן ואותר ע״מ לבנות כי זה היה עיקר הכוונה לעלות כדי לעשות בחי׳ כלים אבל בנקודים היה ביטול ומיתה גמורה ממש. ואמנם לפי שמן העקודים התחילו הכלים להתגלות קלת לכן גם בכאן היה קלת ביטול והמ״י כי גם (כ״א כאן) בא״ק היה כל אותו למעוס שביאתרנו למעלה. גם אותם שנבאר לקמן בע״ה בענין לאת הנקודים ממנו איך לימלא עלמו ופרים חד פרישה בטיבורא דיליה כ״ז קרוב לביטול המלכים ודברים אלו אסור להרחיב בהם ולהוציאם בפה והמ״י. ודע כי במל׳ של עולם העקודים נשארו בה י׳ שרשים של י׳ הנקודים כמו שנבאר בע״ה ועד״ז בכל אצילות כי המלכות של השרשים אשר בפה א״ק היא כלולה מי׳ והם י׳ שרשים אל י׳ דעקודים ובמלכות דעקודים יש י׳ שרשים אל י״ס דנקודים וכן במלכות דנקודים יש י׳ שרשים והם שרשים די״ס דבכודים (ג) ועד״ז בשאר העולמות (ה):

מ״ק (ה) **בבל** בחי׳ ובחי׳ יש ד׳ מציאות שהם א׳ כלים. ב׳ נר״ן פנימיים. ג׳ היה מקיף. ד׳ יחידה מקיף אל מקיף. וב׳ בחי׳ אלו האחרונים הא׳ נקרא היה שהוא מקיף א׳ ונקרא נשמה לנשמה והוא מן החכמה בסוד והחכמה תחיה את בעליה וכן מיי״ס גימטריא חכ״ס והב׳ שהוא מקיף הב׳ נקרא יחידה והוא מן הכתר לפי שאין נוקבא לאריך (ו) כמו שיש לז״א לכן נקרא יחידה ואין שני דעליה אתמר כי אחד קראתיו וגו׳ וז״ס מ״ש רז״ל ה׳ שמות יש לנשמה והם נגד ה׳ פרצופים נפש מלכות. רוח ת״ת. נשמה ביניה. היה חכמה. יחידה כתר. והמלכות יש בה כל הה׳ בחי׳ אלו כי היא עלמה נפש ומאיר בה נפש של הת״ת והוא רוח אל המלכות. וביניה נפש שלה נשמה למלכות. וחכמה נפש שלו נשמה לנשמה למלכות. ונפש כתר יחידה למלכות (א) וכן בת״ת יש בו בחי׳ רוח של מלכות נפש אליו והוא עלמו רוח. ורוח ביניה נשמה אליו

הגהות וביאורים (א) סוף דרוש ג׳ מן ממוי ובא מעוי: (ב) כ״א וכפי מ״ש בסוד הנקודים ענין ענת״א איך מורים על מיתת המלכים משם ג״כ הבין מציאותם בכאן: (ג) אלו הדברים אין להם הבנה. כי יודע הוא שקודם התיקון היו נקראים נקודים והיו אז המלכיות והכ״ן לבד. ואחר התיקון ניהוסף שם מ״ה ונתחבר עם הכ״ן ואז נקראים בכודים ואצילות ובא״ק אין לומר כלל כי יש במלכות דנקודים י׳ שרשים לבי״ס דבכודים. כי בהמלכות דהנקודים שם היה כל הבחירה ויצא משם מה שיצא. והמ״ה הוא גבוה במעלה ממנה הכתר מאד. והאמת כי בספר אורות חיים אשר משם נלקח כל הפרק הזה ליתא שם אלו הדיבות מן וכן במלכות דנקודים כו׳ עד דבכודים. וכן בס׳ שער הקדמות (דף י״ז א׳) ליתא שם ג״כ (ה״ל שבש״ם): (ד) כאן אין איך אותה הסגנה הסוף פ״ג מ״כ דשער ענת״א ד״ה ענין בחי׳ דכ״א ע״ג: (ה) עיין שער הקדמות פי״ב מדרושים אחי״ע דף ע״ה ע״ד: (ו) כ״א לא״ל אי״ה עיין בהקדמת הרוכות הגהר דקי״א דע״א:

יפה שעה

הגבורה וכן עד״ז כל השאר והוא ממש כדרך שכתב רז״ל בעשיית כלי המל׳. ונלע״ד לומר שאינם יכולים להכות אור אחוריים לספי׳ העליונה היורד באור יתר לספי׳ התחתונה העולה כיון שאין מקום פנוי ביניהם. שהרי אור לכל ספי׳ וספי׳ כשעולה אין הכלי שלה מתרוקן רק אור אחרת שבספי׳ שתחתיו נכנס בו והם הכי קיימי זה יצא להעלות בספירות שלמעלה ממנו וזה נכנס אור ספירה אחרת שתחתיה שגם היא עולה ונכנס בו ואין שום ספירה מתרוקן לגמרי עד שיגמרו כל האורות הספירות שתחתיו לעבור בו לא כן בספי׳ המלכות שאין ספי׳ אחרת תחתיה שיכנס בה וכל כמה שעולה אור שבה ליסוד הכי הולך ומתרוקן הכלי שלה הילכך אור חוזר שמאיר בה היסוד דרך אחוריו מכה באור היתר שלה העולה והרי יש מקום רקני להכות ולנעשם זה בזה וניצוצות הנופלות מוציאים מקום ריקן לנוח ומבין הכאות שלהם נעשה כלי המל׳ ושיין מ״ש לקמן: (א) וכן בת״ת יש בו בחי׳ רוח של המל׳ נפש אליו והוא עלמו רוח ורוח מביניה הוא נשמה אליו ורוח מאצא הוא היה אליו ורוח מא״א הוא יחידה אליו וכן בביניה יש בה נר״ן מלד עלמה ונשמה מאצא הוי בה היה כו׳ כל אלה דברי רז״ל אינם מתיישבים לפי הדרוש שהרי לפי הדרוש גם בהיות באצא נפש לבד שהוא לא יצא אלא בבחי׳ נפש לעלמו היה נותן לכל פרצופים שתחתיו לכל אחד כפי מה שצריך לו נתן לאימא בחי׳ רוח ולז״א בחי׳ נשמה ולמלכות בחי׳ היה אלמא כל אחד לקח כפי מה שצריך לו ולכי דברי רז״ל אלה נמצא שאצא נותן לכל הפרצופים בחי׳ היה ולא אחרת. וכן א״א לפי הדרוש כשיצא יצא בבחי׳ נפש לעלמו לבד ונתן לכל פרצופים שתחתיו בכל אחד ואחד כפי מה שצריך בחי׳ רוח לאצא ונשמה לאימא והיה לז״א ויחידה למלכות. ולפי דברי רז״ל אלה אינו נותן לפרצופים שתחתיו אלא בחי׳ יחידה לכולם בשוה. וכן יש להקשות מאימא ומז״א. ועוד קשה שלפי דברי רז״ל אלה נמצא כל פרצוף ופרצוף נותן מבחינתו לכל הפרצופים בין שלמעלה ובין שלמטה וגם הוא לוקח מהם כמבואר ולפי דרושינו בלשון החכמה היה נותן לכל פרצוף ופרצוף שתחתיו כפי מה שצריך לו והוא לא היה לוקח משלהם כלום. אמנם הדבר הזה תלוי בהקדמה א׳ שצריך לדעת והוא כי הנה נודע כי א״א דאצילות נקרא בחי׳ יחידה. ואצא נקרא בחי׳ היה. ואימא בחי׳ נשמה. ורוח ז״א. ונפש מלכות. כמ״ש רז״ל בכמה מקומות. וצריך לדעת למה א״א נקרא בחי׳ יחידה והלא הוא כולל נרנח״י שלם שבו כמו שאר כל הפרצופים. וכן אצא הנקרא היה דכללות למה נקרא היה מאחר שכולל נרנח״י שלם כו׳ וכן במה התעלה מעלת א״א שהוא נקרא יחידה דכללות האצילות וכן אצא במה כוא גדלה מעלתו שנקרא בחי׳ היה דכללות האצילות. אי משום דכל. המקום שהוא קאי למעלה מפרצופים שתחתיו אין זה כדי לגדל מ להו כי אין המקום מכבד את האדם אלא הדרכא האדם מכבד את המקום כידוע. ומאחר שכל פרצופי האצילות כל אחד ואחד כולל מנרנח״י שלם ונרנח״י לנרנח״י כמ״ש רז״ל בפ״ה דשער המוחין במה התעלה מעלת כל אחד על חבירו שזה נקרא א״א בחי׳ יחידה וזה אצא בחי׳ היה. אבל כוד הענין צריך בתדע שברצון המאציל העליון כשנתקן עולם האצילות אז נעשה בחי׳ התהלכות כי כל אחד לקח בחינתו מפרצופים שתחתיו ונעליו ונתן להם מהלקו לכל חד כפי מה שראוי לו ועל ידי כן נמצאו כולם כלולים זה בזה. הנה א״א נרנח״י שבו נעשו בזה האופן. יחידה שבו הרי היא בחינתו עמדה לו ובחי׳ יחידה לאצא נעשה לו בחי׳ היה. ובחי׳ יחידה דאימא נעשה לו בחי׳ נשמה. ובחי׳ יחידה דז״א נעשה לו בחי׳ רוח. ובחי׳ יחידה דמל׳ נעשה לו בחי׳ נפש. והרי נמצא נרנח״י שבא״א נעשה מיחידות לכל ה׳ פרצופים הכוללים כל עולם האצילות וכל ד׳ בחינותיו נתן להם ונעשה בחינת יחידה לכולם. וכן אצא יחידה שבו נעשה מבחי׳ היה בלקח מא״א והיה שבו היא בחינתה עמדה לו והיה לאצא נעשה לו בחי׳ נשמה. והיה דז״א נעשה לו בחי׳ רוח. והיה דמל׳ נעשה לו בחי׳ נפש. הרי נמצא נרנח״י לאצא נעשה מחיות לכל ה׳ פרצופים הכוללים ובחינותיו נתן להם. וכן אימא נשמה דא״א נעשה בחינת יחידה אליה ונשמתה היא בחינת עלמה עמדה לה ונשמה דז״א נעשה רוח אליה. ונשמה דמלכות נעשה בחינת נפש אליה. וכן בז״א רוח דא״א נעשה בחינת יחידה אליו. ורוח דאצא נעשה בחינת היה אליו. ורוח דאימא נעשה נשמה אליו ורוח שבו הוא בחינתו עמדה לו. ורוח דמל׳ נעשה נפש אליו. וכן המלכות נפש דא״א נעשה אליה בחי׳ יחידה. ונפש דאצא נעשה אליה בחינת היה. ונפש דאימא נעשה אליה בחי׳ נשמה. ונפש דז״א נעשה אליה בחי׳ רוח. ונפש שלה היא בחינתה עמדה לה. ועל ידי זה נגלה מעלת כל פרצופים על הפרצופים שתחתיו שהרי א״א בחי׳ נרנח״י שבו נעשה מיחידות לכל ה׳ פרצופים הכוללים. וכן אצא נרנח״י שבו נעשה מחיות לכל ה׳ פרצופים. וכן באימא וכן בז״א וכן במלכות. ומ״ש רז״ל גם בביניה יש בה נר״ן מלד עלמה כו׳ גם באצא יש כל ד׳ בחינות אלו כו׳ לא הם להאריך לבאר שהם מבחינות שלוקח מפרצופים שתחתיו ודברי אלה כתבם רז״ל בפ״ח משער חו״פ וז״ל וכן עד״ז באורות מה שהוא

אלו ורוח מלבד היה אלו ורוח מכתר והוא יחידה אלו. גם בבינה יש גר״ן מלד עלמה. ונשמה דלבד הוא חיה. ונשמה דל״ת היא יחידה אליה. גם בחכמה יש לו כל ד׳ בחי׳ אלו חוץ מיחידה שנוטל מן חיה דל״ת (ה׳):

והנה בהדס יש לו חיות פנימי שהוא גר״ן ולא היה מספיק זה האור להאיר בחומר הגופני שלו ולכן צריך שיהיה לו ג״כ נשמה לנשמה מקיף מבחוץ כי (ב׳) בחיות הנשמה שבפנים בחינת אמא והנשמה לנשמה (נ״א והמקיף (ג׳) עלמה) מקיף אותה מבחוץ בחי׳ אבא שסביהם הם בחי׳ או״א דלא מתפרסין לעלמין הנה האו״פ דאמא מרוב חשקו להדבק בשל אבא מכה ויולא בחוזק ועובר דרך הגוף החומרי ומאיר בח״ן (נ״א ומשם) ושם נדבק באבא. וכן להיפך אור אבא עובר ונוקב ונכנס מבפנים ושם נדבק באמא (ד׳) ועי׳ זה הגיק מתקיים שמאירין בו מכל לדדיו. והנה מקיף זה הוא נשמה לנשמה הנקרא חיה והנה הוא מקיף לכל הגוף בכללות אבל הוא מקיף ומאיר בכל חלק כפי מה שהוא כי בחלק הנשמה מקיף לה בבחי׳ אור נשמה. ולרוח מקיף בבחי׳ רוח ולנפש מקיף בבחי׳ נפש. אבל המקיף הגדול שהוא יחידה שהיא בבחי׳ (נ״א מבחי׳) א״א אינו מקיף בלד חלקים רק מקיף את הכל בהשוואה א׳ ולכולם נותן אור של בחי׳ נשמה. ולכן נקרא יחידה מפני שאין לה אלא בחי׳ א׳ לבד בהשוואה א׳. והנה גר״ן שהם פנימיות דהדס כנ״ל הנה הנשמה מאירה בראש האדם במוח ורוח בלב ונפש בכבד ובבשר ודם. ודע כי גם בראש עצמו יש כל ג׳ בחי׳ רק שגובר בראש הנשמה ועיקרה במוח ורוח בחוטם ונפש בפה וכן בכל בחי׳ ובחי׳ יש כל המזכר:

פרק ו מ״ת

הנה בעולם העקודים בעת ירידת האורות של הי״ס שבו למטה היה אור נמשך להם מן המאציל בבחי׳ אור ישר ואח״כ בחזרתן לעלות למעלה הנה נמשך להם האור בבחי׳ אור חוזר. ונריכים אנו להודיעך עתה בהקדמה אחרת כללית כל העולמות (נ״א כלולה בכל המקום) והוא בענין חזרת האורות אל המאציל כי זולת מה שביארנו במ״א כי אע״פ שהם עולין ומסתלקין הנה ממשיכין מלמעלה למטה מן המאציל בחי׳ אור הנקרא אור חוזר עוד יש בחי׳ אחרת גדולה ורב התועלת והוא כי לעולם אפילו כשמסתלקין אינם מסתלקין לגמרי בכל בחינותיהן עלמן ועולין אמנם מניחין מכחן ומבחי׳ עלמן קלת האירה למטה במקום אשר עמדו שם בראשונה ומה האירה אינה נעקרת משם לעולם ועד אף גם בעת עליתן למעלה האירה הזאת נקרא רשימו בשורש שמני כחותם על לבך הנזכר סוף פ׳ משפטים בשבא דקי״ד ע״א. והטעם הוא כי האורות העליונים הם לאורות התחתונים בבחי׳ האב על הבנים אשר חשקו תמיד להשפיע בהם כמבואר אצלינו בכבוד אב ואם כי נילוך א׳ [illegible] נמשך אל הבן ואינו זז ממנו לעולם וכן הענין כאן בי״ס כי העליונים מניחין במקום הא׳ קלת האירה הנקרא רשימו כדי שנמשך יומשך האירה לתחתונים ונמצא כי בהעלות הכתר ובהסתלקותו מניח רשימו אחד במקומו בכלי ההוא שלו כדי להאיר ממנו לחכמה אשר תחתיו אחר שהוא עלה ויעלה ויסתלק (נ״א אחרי שיעלה ויסתלק) ואחר שהוא עלה ונסתלק הוא נמשכת האירה אל אור החכמה מאותו הרשימו שהניח הכתר בכלי שלו ואע״פ שאח״כ יתעלה ויסתלק ג״כ אור חכמה אל המאציל אע״פ כן אותו רשימו שנשאר בכלי של כתר אינו זז ממנו אף אחר שעלה החכמה אל המאציל. וכן אח״כ כשעלה החכמה למאציל מניח רשימו בכלי שלו להאיר ממנו לבינה אחר הסתלק עצמו ואף גם אחר עלות בינה למאציל אין רשימו של חכמה מסתלק מכלי החכמה ועד״ז כולם עד יסוד (ה׳) אבל אור המלכות כאשר מסתלקת אינה מניחה רשימו בכלי שלה לפי שאין בוש כפירה התחתונה לקבל הימנה ואע״פ שעתיד להיות עולם אחר (נ״א שם עולמות אחרות) התחתונה מקבלים מינה אינה היא מסיג שלהם (ו׳). ואין לה דביקות עמהם כמו שם דביקות אל הי״ס דבכל עולם ועולם בפ״ע נמצא כי כל אותן הספי׳ הם מניחין רשימו במקומן ובכלי שלהן כאשר רוצין להסתלק ולעלות. אמנם אור המלכות אינו מניח רשימו בכלי שלה רק מן הרשימו ש שאיר אור היסוד בכלי שלו משם נמשך האירה אל כלי של המלכות אחר הסתלקות האור שלה וזה סבה אחרת למה נקרא מלכות עניה דלית לה מנרמה כלום וגם נקרא אספקלריא דלא נהרא והטעם הוא כי הכלי שלה בהעלותה והסתלק האור ממנה לא נהרא כלום כי לא נשאר בה שום אור אפי׳ בבחי׳ רשימו ואפי׳ חיות הכלי ההוא אינו מבחי׳ אור שלה רק מבחי׳ הרשימו שנשאר בכלי יסוד כנ״ל ומשם מחיה ומאיר בכלי המלכות וזה אומרו דלית לה מנרמה כלום:

הנה נתבאר לנו ע״י ב׳ הקדמות אלו איך הכלים של הספי׳ אף בעת חזרת אורותיהן והסתלקותם אל המאציל עכ״ז יש בהם ב׳ מיני אורות א׳ הנקרא אור חוזר והוא דין והב׳ היה הור הנשאר בכלי הנקרא רשימו אשר הוא אור ישר והוא רחמים כי הרי (נ״א גם) הוא נשאר בם מבחי׳ האורות אשר יצאו למטה בבחי׳ אור ישר. ונמצא כי בעוה״ז של העקודים אע״פ שעדיין בעת הזאת לא נגמרה מלאכת הכלים עכ״ז בחינותיהן ומציאותן שמהם נתהוו (נ״א נהתוה) שהוא אור הטב (נ״א שהיא כלי מחובר עם הור) המחובר עם האור היך כנ״ל במקומו כבר היה שם ובחזרת האור הזה למעלה נשאר אור הטב למטה שהוא בחי׳ הכלים עצמן ושם בזה האור הטב שהוא הכלים שם הניחו האורות הזכים ב׳ בחי (נ״א ושם הניחו האורות מהם) הנ״ל א׳ אור ישר רשימו וב׳ אור חוזר. וכבר ביארנו במ״א כי בהעלות האורות למעלה ניתוסף בהם איזה בחי׳ ובעלות אור הכתר במאציל ניתוסף באור המלכות או״מ התחתון שהיא בחי׳ היה וניתוסף באור הז״א ג״כ בחי׳ אור א׳ יותר על מה שהיה לו בתחילה טרם חזרת עליית האורות והוא יחידה פנימית ובאור בינה ניתוסף היה ובאור חכמה ניתוסף נשמה. אח״כ עלתה אור החכמה במאציל וחזרו אורות אחר הספי׳ שתחתיה לנסוע נסיעה ב׳ עד שנמצא אור של בינה במקום כתר ואור המלכות במקום יסוד ועתה ניתוסף באור המלכות מקיף עליון של יחידה ובאור ז״א מקיף תחתון של היה ובאור בינה יחידה פנימית ועתה המלכות כבר נשלמה בכל בחינותיה. ואח״כ אור הבינה עלתה במאציל

הגהות וביאורים (ה׳) פי׳ היה דמלכות נפש אלו והיה דו״א רוח אלו וכן עד״ז בבינה: (ב׳) עיין הו״ח דקנ״ז ע״ב: (ג׳) ק״ק לפ״ז מצמע כאן שאין היה ויחידה פנימי כ״א מקיפים ונסיובב בהנ הנב לעיל שם בחי׳ היה ויחידה פנימיות ג״כ. ולפבר ליבב שבוודאי סברי התנגים שם היה ויחידה פנימיים ג״כ ומ״ש כאן מקיף ל״פוקי גר״ן שאין בהם בחי׳ מקיף כ״א בשני אלו. אבל זה דוהק מאד: א״כ מה דהקו לומר שמאירין זה בזה המקיף בפנימי ע״י בחי׳ הו״א שהם לא מתפרסין כנ״ל הרי בלא״ה יתהנרו פנימי ומקיף ע״י היה ויחידה פנימיים וע״ע בעלענ״ד יצחק (מע״ה בה״י הנ״ל): (ד׳) באופן שהוא התדבקות בפול. בעבר הקומות שם: (ה׳) עיין לעיל פ״ה: (ו׳) וכאין איך בנינו מרכן שני היחודים דהתלה בהב לפי שאין שם בפירה אתה תתהיה לקבל הימנה עתה דמצמע דעדיין לא יצא עולם הגילות ולא״כ בהב הע״פ העתיד להיות אינה מבוא שלהם. שמן שבון:

יפה שעה

שהוא רוח לזה הוא נשמה להתחון. ומה שהוא נפש לעליון נעשה רוח להתחון עכ״ל. ר״ל מה שהיא רוח לאמא נעשה נשמה לז״א שהוא התחון אליה. ומה שהוא נפש עליון ר״ל בחי׳ נפש דז״א נעשה רוח לנ״ל שהיא תחתיו יע״ש. ועיין עוד בשער דרושי אבי״ע פ״ה וכל זאת אינו אלא בשעת הזמן שהיו מתתקנים כל פרצוף האצילות אבל השתא בעולם העקודים בעת יציאתם ברא״בוה מן מאצילם שהיו כולם יוצאים מחוכרי התשלום עד בגריכים לחזור פעם ב׳ מאצילם כדי להשתלם ולא היה יוצא כל אחד ואחד אלא בבחינת נפש לעצמו דהיינו שהיה בו כח להשלים לכל פרצופים שתתיו לכל אחד מדרגה אחת כפי הראוי לו באותה שעה:

במאציל ואז עלה אור החסד דז״א במקום כתר ואור המלכות במקום נצח ואז ניתוסף בז״א לבדו או״מ העליון של יחידה ועתה כבר נשלם גם הוא בכל בחי׳ ומכאן ואילך בעלות באור אורות התחתונים לא היתה עוד תוספות לז״א ולזה לא קבלו כי כבר נשלמו כנ״ל כי מעולם העקודים ואילך לא יצאו רק ב׳ מקיפים עליונים לבד שהם מקיף של חיה ומקיף של יחידה. ודע כי זה שאמרנו כי בחזרת כל אור ואור להתעלות במאציל היה ניתוסף האלה ושלימות גמור באורות שתחתיו אין הדבר כזה (כ״א אין זה מדבר) בהיותן עולין ומסתלקים כי אדרבא אז היה הסרון אור בכל האורות בתחתיו (א). לפי שכיון שאורות דאצילות הפכו פניהם לעלות ולידבק במאציל אין רצונם להאיר למטה וגם המאציל אינו מאיר באורות התחתונים כי בלמת אורות עליונים בהיותם מסתלקים הם מפסיקים בין המאציל אליהם כי העליונים אינם רוצים לקבל האלה לתת להתחתונים בעודם חשק ם ותאבים לעלות להדבק במאציל ואדרבא יש חסרון באורות התחתונים ממה שהיה להם בראשונה אמנם תוס׳ אורות הנ״ל אינם אלא לאחר שנגמר האור העליון להתעלות בשורשו:

ונבאר סדר ענין זה איך הוא כי הנה באשר התחיל הכתר לעלות בראשית כל שאר האורות ולהתעלם בשורשו ובמאצילו אז בעודו עולה ומסתלק גם יחידה פנימית שניתן למלכות בעת ירידת הכתר היתה עתה מסתלקת ממנה וכן בחי׳ היה פנימית שבז״א שנמשכת לו בעת ירידת הכתר היתה עתה מסתלקת ממנו ומן הבינה מסתלק הנשמה ומן החכמה הרוח. ואמנם עדיין נשארו בכולם רשימו של אותן האורות שהוא רשימו דנשמה ורשימו דרוח וכיוצא בזה כי אף על פי שנסתלקו האורות לא היתה כוונתן להסתלק לגמרי לעולם לכן דומה האורות שהיו באלו אורות תחתונים נשאר בנקודן כי אפי׳ בהסתלקותן בהכרח מאירין קצת האלה בתחתונים דאל״כ יתבטלו לגמרי כמ״ש בע״ה ואחר אשר הושלם אור הכתר להסתלק ולהתעלם במאציל לגמרי אז כל האורות שתחתיו חוזרים להאיר כבראשונה ממש וגם ניתוסף בהם אורות הנוספות כנ״ל. ונעשה הדבר הוא כי הנה כאשר נשלם הכתר להתעלם במאציל גם שאר אורות עלו במדרגה א׳ יותר ממה שהיה להם בתחלה וכולן עלו זא״ז עד שנמצאת אור המלכות במקום שהיה בו בתחלה אור סיבוד והיא יותר קרובה מדריגה א׳ אל המאציל ממה שהיה בה בתחלה והיא מקבלת עתה מן המאציל כל מה שהיה בה בתחלה והיא יחידה פנימית ועוד אור הנוספת שהוא מקיף התחתון דבחי׳ חיה כנ״ל וכן היה הענין בז״א ובחו״ב שכולם חזרו לקבל האלה א׳ עם תוספות האורות. וכן כאשר גם אור החכמה היה מסתלק לעלות אל מקום אור הכתר אז מסתלק מאור (כ״א מת ך) המלכות מה שקבלה ע״י אור החכמה וכן מכל שאר האורות והוא בחי׳ חיה פנימית מן המלכות וכעד״ז בשאר אורות ז״א ובינה ולא נשאר בהם רק בחי׳ רשימו בלבד הנ״ל וכאשר נגמרה עליית אור של חכמה במקום כתר אז חזרו בחי׳ האור כבראשונה להאיר להם כל הבחי׳ שהיו בתחלה ועוד אורות נוספים כנ״ל. ואח״כ כאשר התחיל אור החכמה להסתלק עוד מן מקום הכתר לעלות אל המאציל אז חזרו כל האורות התחתונים לגרוע כל האורות שהיו נמשכין להם על ידי אור החכמה ולא נשאר בהם רק הרשימו לבד וכאשר נגמר להתעלם במאציל אז חזרו בהם כל האורות ועוד האלה נוספת לפי שגם הם נתקרבו אל המאציל יותר מבראשונה. וכעד״ז היה בעליית שאר אורות תחתונים כי כשהיה אור העליון עולה היה אור התחתונים גורע ואחר גמר הסתלקות העליונים היו חוזרים כל האורות התחתונים כבראשונה וגם בתוס׳ אור כנ״ל. אלא שיש הפרש ביניהם והוא כי בעת הסתלקות אור הכתר לא היה רק הסתלקות אור א׳ לבד שעלה ונסתלק במאציל וע״כ לא נמצאו בו רק ב׳ בחי׳ אחד בעת הסתלקותו שאז נגרע (כ״א נגמר) אור התחתונים והב׳ אחר גמר הסתלקותו במאציל (אז חזרו האורות כנ״ל ל״ג) כי אז חזר האור אל האורות שתחתיו. אבל בחכמה היו ב׳ בחי׳ הסתלקות א׳ בהסתלקותו עד מקום הכתר והב׳ בהסתלקו במאציל ובכ״א מב׳ הסתלקות אלו היה לה ב׳ בחי׳ שהוא גירעון ותוס׳ האור. וכעד״ז היה בבינה ג׳ מיני הסתלקות ויוכפלו לו׳. וכעד״ז עד תשלום חזרת כל י׳ אורות בשרשם שהוא המאצ ל והוא (כ״א והנה) בחי׳ הפה דא״ק כמ״ש כי הוא (ענין) השורש שלהם. וזהו (כ״א והנה) שיעור א׳ שיש בעולם העקודים משא״כ בעולם אצילות כי בעולם האצילו׳ היו אור״א יותר שלמים מזו״ן שאינם כ״כ שלמים בבחי׳ עצמן כמ״ש במקומו בע״ה אבל בעולם העקודים זו״ן נתקנו יותר מאו״א ונשלמו במיצוים יותר מהם והוא כי זו״ן היו פב״פ ואו״א היו אב״א כי הנה נודע כי עפת זיוג של הזכר היא נמשכת מן המוחין שבו והוא נשמה לנשמה. והנה קודם שחזרו כל שפי׳ וספי׳ אפי׳ כתר העליון לעלות במאציל כבר היו לזו״ן כדי לירכם אל הזווג שיוכלו להזדווג כי הנה ז״א כבר היה לו בחי׳ חיה כנ״ל שהוא חכמה שבו גם המלכות כבר היתה בה עוד יתרון אחר שהיתה בה בחי׳ יחידה וע״י כן היו יכולין להיות מאז פב״פ ואע״פ שהיה יתרון למלכות מן הז״א אין בה חשק ולא עוד אלא שאפי׳ קודם שזו״ן (ב) עלמה יעלו אל המאציל כבר היו זו״ן שלימים בכל בחי׳ הראוי להם המלוברים להם שהם ה׳ בחי׳ פנימים וב׳ מקיף דיחידה וחיה ומכ״ש בהיה להם כל מה שלריכים להם שיוכלו לחזור פב״פ שהם מבחי׳ חיה ולמטה כנ״ל. אמנם או״א אפי׳ שכבר אור הכתר חזר לעלות במאציל לא היה בחבת בחי׳ חכמה שבו שהוא חיה (כ״א נמצא) ומכ״ש שלא היו שלימין בכל בחי׳ המלוברים להם שהם ה׳ פנ מי׳ וב׳ מקיפים כי לחבת אחר תכלית שלימיתו היה לו רק ג׳ מהם נר״ן פנימים ולאימא היו ד׳ פנימים וחסר ממנה בחי׳ יחידה הפנימים וב׳ מקיפים וכיון שעדיין חבת לא היה לו בחי׳ חיה להוליד עפת המוחין לזיוג לכן נשארו הב״א. ואם תשאל ותאמר מאחר שזו״ן היו אורותיהן שלמין בכל בחינותם. למה עלו אח״כ אל המאציל ללא צורך. והענין הוא שכל חיותם ושלימותם הוא נמשך להם מאו״א כנודע. וכיון שנתרחקו מהם או״א ועלו למעלה עלו גם הם אחריהם כי החשק במקבלים לרדוף ולהדבק במאצילם ורוצים להתקרב ולקבל מהם ולא רצו להפרד מן או״א שעלו למעלה כדי שלא יאחרו רחוקים מהם. עוד נעשה אחר כנ״ל כי סיבת חזרת האורות האלו במאצילם היו כדי שבעודם מסתלקים יוכלו הכלים להתעבות (כ״א להעשות) ולגמור מלאכתם וע״כ גם אורות זו״ן גם הם עלו לצורך בנין כליהם:

פרק ז׳ מ״ת

וצריך עתה לבאר מה האלה היתה נמשכת אל האורות התחתונים בעת עליית אורות העליונים מהם כמו שהתחלנו לבאר למעלה ענין זה. וכדי לבאר ענין זה יתבאר לך כלל גדול שיצטרך לך בכל שאר מקומות והוא ענין אור יסר ואור חוזר מתחת לעילא כמזכר בתיקונים ובזוהר במקומות רבים. דע כי אין ספק כי לעולם הנחת השפעת המאציל בהאצלים אינה נפסקת אפי׳ רגע א׳ ואף גם בהיות פגם בתחתונים שאז (כ״א נמצא ניצוצי) האורות העליונים מחזירין פניהם מן התחתונים ומסתלקין מהם ועולין למעלה עכ״ז השגחת האלה עליונה המוכרחת להיות התחתונים די ספוקם אינה נפסקת כלל כמ״ש ע״פ כי רגע באפו חיים ברצונו. ובודאי הוא שלא תהיה האלה זו הנמשכת מן המאציל המאיר בתחתונים בעת הסתלקות האורות למעלה דומה אל האלה הנמשכת בתחתונים בעת ירידת אורות העליונים למטה להאיר בתחתונים

הגהות וביאורים (א) כי באורות דפנים אבל באורות דאור היו מאירים כמזכר לקמן פ״ו. ונביל פ״ה: (ב) ה״ה נכב״י כתוב או״א במקום זו״ן ונכשר הקומות הוא בכתוב בפנים:

בתחתונים. וגמלא עתה ב׳ בחי׳ אורות נמשכין מן המאציל לתחתונים א׳ הוא בעת ירידת האורות למטה. והב׳ הוא בעת הסתלקות האורות למעלה זאת דרך עליה וזאת דרך ירידה. ואמנם (נ״א כשרצון בעליונים) כאשר יש רצון ויש כח בתחתונים ושלימות לקבל אור העליון של המאציל אז האורות העליונים חשקם וחפצם להאיר למטה ועי״כ הופכים פניהם למטה להמקבלים לירד להאיר בהם דרך פנים בפנים מאירים ואמנם כשאין שלימות בתחתונים והאורות מסתלקים הם הופכים (נ״א והופכים) פנים אל המאציל אשר כוונתן לעלות שם ומחזירין את אחוריהן נגד המקבלים התחתונים ואז אותו האיר שמאירה בתחתונים בעת ההיא באה דרך אחוריהם ומאחוריהם מקבלים התחתונים האיר המוכרחת להם כדי חיותם ולא יותר:

והנה האור הנמשך דרך ירידה הוא אור ישר ורחמים ונק׳ אור פנים. ואור החוזר דרך עליה נק׳ אור חוזר ואור אחור ודין. והנה ב׳ בחי׳ אלו נמצאים בכל הי׳ ספירות. אמנם יש חילוק ביניהן בבחי׳ אור חוזר והוא זה כי הנה כאשר אור הכתר מסתלק ועולה והופך פניו למעלה כנגד המאציל ואחוריו למטה כנגד החכמה הנה אז החכמה מקבלת אור חוזר ההוא הנמשך מן המאציל ע״י אחור א׳ לבד שהיא אחור הכתר. אמנם בעלות החכמה גם היא אל המאציל וגם היא תתהפך אז אחוריה למטה אל הבינה אז מקבלת הבינה אור החוזר הנמשך מהמאציל דרך ב׳ אחוריים שהם אחור הכתר ואחור החכמה. וכעד״ז בכל הספירות עד שנמצא כי המל׳ תקבל אור הנמשך לה מן המאציל דרך ט׳ אחוריים. וכבר נתב״ל כי אור האחוריים הם דינין א״כ כל מה שנתרבו האחוריים יהיה האור הנמשך דין קשה ויותר חזק והרי זה חילוק א׳ בענין ריבוי אחוריים או מעוטן. והנה עוד יש חילוק אחר בענין איכות אחוריים בעצמן שאין כולן שוין שאין אחוריים של חסד דומין לאחוריים של גבורה כי האחוריים של גבורה הם דינין קשים עד מאד וכעד״ז בכל ספי׳ בחי׳ הדינין אשר באחוריהם אינם שוין זה לזה. כי ספי׳ הת״ת אשר מקבל האור דרך אחוריים של הגבורה יהיה אור ההוא דין קשה עד מאד יותר מאשר למעלה ממנו. ונמצא כפי החילוקים שיתהוו באור החוזר ההוא הנמשך לו אם נמשך דרך אחוריים רבים או מועטים או אם יהיה דרך אחוריים ממותקים או קשים בערך ההוא יהיה אור החוזר ההוא או דין קשה או דין כך או דין ממוצע וכיוצא בזה פרטים אחרים רבים מובנים מעצמן. והנה כל הענינים האלו היו באלו הי״ס בעולם העקודים (נ״א הטעמי׳ האלו היה בערך ההוא באלו בעולם העקודים) והנה כדי שנבין היטב בחי׳ אור ישר וחוזר פנים ואחור אבאר לך למליאות זה בזו״ן ומשם תקיש אל השאר:

פרק ח

ענין אחור ופנים וחילוניות ופנימיות כפי (מה שמוכרח) הנראה (א) מוכרח שהכל דבר א׳. והענין שבהתפשט האור להאיר למטה הוא שיש לו חשק להשפיע תוספת (ל״ג לתועלת) נשמות חדשות בתחתונים מה שלא היה עד עתה וא״כ יהיה האור רחמים [ב] נמורים כי לולי שהתחתונים רצויים אל הרחמים לא היה יורד ומתפשט למטה להאיר תוס׳ נשמות שלא היו עד עתה ולכן נקרא אור זה אור ישר שבא ביושר מעילא לתתא כי כן דרכו ויושרו להאיר בתחתונים ומטבע החסד והרחמים הוא להיות מטיבים בעולם ונקרא אור של רחמים ג״כ לסיבה הנ״ל ונקרא אור זכר כי כן דרך הזכר להשפיע לזולתו שהיא הנקבה. ועוד כי טבע של הזכר הוא להשפיע נשמות חדשות ממש ונקרא איר הפנים כי הוא מביט בעין יפה ובפנים מאירים אל התחתונים וע״כ הופך פניו אליהם ונקרא אור של פנימיות שהרי הנשמות מזווג הפנימי׳ של המוחין בחיים והם שמות של הוי״ה המורים רחמים ולא שמות אלהים המורים דין. אמנם כשאין התחתונים ראוים האורות מסתלקים וחוזרין למעלה שאינם רוצים להאיר למטה. אמנם עכ״ז לא יחפוץ המאציל ב״ה בהשחתת העולם ומאיר להתחתונים שיעור חיות ומזון ושפע הראוי לעצמן בלבד ולא להוליד תוס׳ נשמות חדשות וכיון שהשפעת אור זה בלתי רצונו הנה הוא ממשיך אליהם אור מחילוניותו בלבד שהוא אור מספיק לחיות העולמות די הכרחן ולא יותר ע״כ נקרא אור חילוניות ונקרא אור האחור שהוא היפך פניו בכעס עמהם בכוד דומה דודי לצבי (ג) ומאיר להם אור ההכרח עם היותו מסתלק והינו נותן להם האור אלא בהפיכת האחוריים אל התחתונים ונקרא אור דין לסבה זו ונקרא אור חוזר כי בעת חזרתו והסתלקות למעלה שלא להשפיע בהם שפע גדול אז נמשך להם אור ההכרחי הזה. ונקרא אור נקבה לב׳ סבות ע״ד הנ״ל אם לפי שהוא כדרך טבע הנקבה שמקבלת ואינה משפעת ואם בסיבה באין בה כח להוליד נשמתין כמו הזכר אלא בחי׳ המזון לבד כמ״ש ותהן טרף לביתה וגו׳ והם שמות אלה״ם שהוא דין. גם יש עוד חילוק אחר שאור ישר כמעט שהוא נפרד ממקומו כדי לרדת ולהשפיע לתחתונים לכן הויו״ת שלהם פשוטות ומלאים כולם הם הויו״ת באותיות נפרדות זו מזו. אמנם אור החוזר הוא רבוע (ג) כזה. ה׳ א״ל אל״ה אלה״י אלהי״ם שתמיד האותיות הם מחוברים להורות שהם עולין ומחוברים זו בזו עד שמתחברין עם שרשם ומאילם כי רצונם להסתלק (ד) מן התחתונים. גם יש חילוק אחר (ה) כי המוחין של בחי׳ חיר אשר בז״א הבאים מחכמה הם הנורמים זווג זו״ן כדי להוליד נשמות חדשות והם בחינת פנים כי הוא זכר והמוחין דז״א מלד אימא הנקרא נשמה הם ענין אחור והם נקבה (ו):

והנה צריך להבין מאוד איתיות הענין פנים ואחור כי באורות יקראו התפשטות והסתלקות ונקרא יושר וחוזר. ובכלים נקרא פנים ואחור דהיינו שבאור לא שייך פנים ואחור שהכל פנימית. אמנם ודאי שהוא כולל דין ורחמים ובהיותו מתפשט ויורד למטה ונכנס במקום הראוי לו נקרא אור יושר כי הוא מאיר בבחי׳ הרחמים שבו וכשהוא חוזר לעלות אז מאיר במקומו בהיותו שם למעלה בבחי׳ דינין שבו הנקרא אור חוזר ואז הכלי לא יקרא כלי דפנים כמו בהיותו מקבל אור יושר רק יקרא כלי דאחור. נמצא כי מ״ש בענין זו״ן שעומדין פב״פ או אב״א אז הענין הוא שכשבאו המוחין דז״א שהם בחי׳ חיה דחכמה שבו אז האור הבוא נקרא יושר שהם אלו המוחין עצמן שהם נשמה לנשמה ואז הכלים שלהם נקרא פב״פ. אך כל זמן שאין לו מוחין בבחי׳ חכמה שהם עיקר אור יושר שלו ומסתלק למעלה ובהכרח שמשם מאיר בו בבחי׳ נ״א

הגהות וביאורים (א) במנו״ש שע״א ח״ב פ״ג: (ב) כמ״ש בזוהר שמות י״ד א׳ מלאתי כתוב: (ג) כס׳ המצות פ׳ ואתחנן כתב ענין הוא ברבוע אשר המיר מתחברות עם כל הלוהות של הוי״ה הטעם הוא כי הקליפה הוא נאחז באחוריים ובדי שלא יתלחו בהם הוצרכו הלוהיות להתחבר זע״ז כו׳ יעו״ש ואפשר שמטעם זה הוא נ״כ בשם אלהים: (ד) קול הרמ״ז ענין זה הוא סוד עליית האורות שיסתלקו לעצמה ויוכן במ״ש בס׳ הקנוטים כי שם אלהים מתהלך בדרך זה א׳ נכתר ל׳ בהב״ד כ׳ בהג״ת נ״ה ר׳ ביסוד מ׳ מלכות ונמצא שבחי׳ אלהים עולה לל היכה אלהי. ואלהי עולה לאלה ואלה עולה לל׳ ואל עולה לא׳ לו כלך בדרך זה כי הא׳ שהוא הכתר הוא הראשון להסתלק ואח״כ עולה הב״ד שהוא ל׳ ואח״כ עולה הג״ת שהוא ה׳ אל אלהים ואח״כ יסוד שהוא י׳ ואח״כ מלכות שהוא אות מ׳ אל אלהים. אמנם בסוד ירידת האורות בסוד ריבוע הוא כזה בהתלה מהגלה א׳ ואח״כ ה״ל ואח״כ אל״ה ואח״כ אלה״י וכו׳ דהיינו שבא האור מעט מעט בהתלה מדפיע הכתר מעט ואח״כ בסדר המדרגות עכ״ל: (ה) כמזכר במנו״ש ע״א ח״ג פ״ד: (ו) הכר הבלוש הענין וכן הוא בכתי״:

השמש

[ב] אחור גי׳ אלהים ברבוע בע״ו אותיות שלו. וב׳ פעמים אחור גי׳ ת״ל שהם ה׳ פעמים אלהים ופנים גימ׳ ע״ב כ״ג מ״ה שהם אורות זכריים וכן פנים בפנים גימ׳ ס״ם ה׳ פעמים ע״ב בסוד ה׳ חסדים וזה כוד פנים בפנים. שמש כת״י:

(ג״ר אז מאיר בו) אור חוזר שהם הדינין שהוא שאר חלקי האור ז״ר שנתהפך מדריגת היה ולמטה ואז הז״ר עומד אב״ר ומקבל בכלי של אחוריים שלו ואז אינו יכול להזדווג . ומ״ש בזוהר שהגשמה של אדה״ר ילה מזווג אב״א ר״ל שעלו זו״ן למעלה במקום או״א ושם קבלו המוחין (א) אור יאיר ושם חזרו כליהם בבחי׳ פב״פ ונזדווגו . אמנם אין בהם כח לקבל אור המוחין בסוד התפשטות למטה במקומו שאז נקרא אור יושר כי בעמדם למטה אינן מקבלים רק אור חוזר וע״כ למטה אינו רק אב״א וכשיעלו אז הם פב״פ (א) . ואמנם מה הם ב׳ בחי׳ (ג״ר מה שיש בבחי׳ הללו) הללו בין באורות בין בכלים ל״ע מה עניגם [ה] :

ואפשר לומר שג׳ בחי׳ אלם שהם גר״ן שבמוחין דז״ר הם ג׳ בחי׳ הפגימים שהם עיבור יניקה ומוחין וכולם פגימים כנודע כי המוחין הם פגימים . אלא שקשה לזה למה לא נאמר לחיצוניות רק אלו ב׳ בחי׳ שהם עיבור ויניקה לבד . או אפשר לומר שבחי הפגים הוא כשבאין לז״ר מוחין מבחי׳ חיה שהוא חכמה (ג״ר בחכמה) כנ״ל שאפי׳ ביגה נק׳ אחור בערך החכמה שאינה יכולה להוליד נשמות חדשות אלא בחכמה שהוא הזכר וא״כ אין בחי׳ פגים לז״ר רק אחר היות לו בחי׳ חיה שהם מוחין דאבא ואז יכול להוליד . וראיה לזה מענין ברכת כהנים שהם מקיפים (ב) דאלם אבא קודם ויעבור שהוא זווג ז״ר ולאה ואח״כ בא הזווג דיעקב ורחל בנפ״ר (ג) ועוד ראיה גדולה מזה כי אפי׳ שזכרנו כי החיצוניות והאחוריים של עליון הם הפגים של תחתון ואז אינו זווג בז״ר עצמו אלא ביעקב ורחל עכ״ז יש אלם דאבא ג״כ בברכת כהנים (ד) וג״ל הטעם שאלו היה הזווג דז״ר עצמו אז היה כעין שבת שעולה באלם ד״ו ה למעלה בבחינותיהן ובמקומם האמיתי אך עתה יורד (ה) האלם למטה ואינם מוחין גמורים לז״ר ועכ״ז בערך יעקב הם גמורים ונקרא פגים (ו) ועיין בדבר זה שהרי נודע מהתיקונים שנשמת ז״ר הפגימות (ג״ר הפגימים) אשר עליו (נקרא אדם) הוא שם מ״ה דאלפין והוא בחכמה כ״ח מ״ה והוא בחי׳ חכמה דז״ר כי חכמה עילאה דאבא הוא ע״ב דיודי״ן (ז) גם בזה תבין ענין העלאת מ״ד ע״י שם מ״ה בז״ר כנודע (ח) והענין שמ״ד שהיא (ג״ר ה ה) הטפה בהולאות נשמות חדשות אינו מוריד אותה אלא ע״ש הזכר שהוא החכמה דז״ר (ג״ר ע״י שם הנ״ל דמ״ה שהוא שם החכמה בז״ר) שהוא החיה שבו ואינה זו החכמה בבחי׳ עיבור או יניקה רק החכמה הנזכר בבחי׳ חיה דז״ר (ט) והנה נודע כי שם ב״ן המעלה מ״ן הוא בגימין (י) ובתרי דכורא משם ע״ב דיודי״ן שהוא חכמה והוא כמנין חסד והנה החסד שבע״ב יכול להעלות מ״ן לנוקבא זווג אבא ואמא וזה נמשך אל הז״ר מאבא שהוא חכמה לכן נקרא רוחא כי הוא זכר ממש שהוא בחי׳ רוח שהוא ז״ר . והנה

הגהות וביאורים (א) עיין שער ע״ל פ״ח ובע״מ פ״ח סכ״ו : (ב) דאלם או״א מ״ן : (ג) ר״ל כי בנפילת אפיים יש ג״כ כ״ן המעלה מ״ן עיין לקמן שער ט״ו פ״ח וכ״ש ושיין בשער י״ע פ״ע וק״ל : (ד) באו״ז פי׳ עוד ראיה אחרת שאין נקרא פגים אלא בבוא מוחין דאבא שהרי בבחינת דחול זווג יעקב ורחל ובזה מבפיק ביאור בו חיצוניות דז״ר שהוא אחור שבו שהרי הדרך הוא כך שבאחורים של עליונים נעשה פגים בהתחזקם ועכ״ז אין די להחזירם פגים של יעקב ורחיקים להבינת מקיפי אבא אלא אלמא שאין נקרא פגים אלא בבוא מוחין דאבא שבו שרשם הכנים הנ״מ ד׳ נ״ע ע״ח ד״ה וכפי זה וכו׳ וכפ׳ עו״ת דס״ה ע״ב ד״ה הנה וכו׳ ודס״ו ע״ח : (ו) נ״ב עיין בכוונות ר״ס נזקיפת כ׳ לגני יו״ד . אמנם יש הוכחה שם מ״ה מזווג או״א שהוא חדש המתחדש בז״ר בבחי׳ חיה שלו והוא פגימי : (ז) פי׳ דבא לפסיק כי הזווג הוא בבבא בחי׳ חמיה חכמה והוא שם מ״ה בא מ״ה ועיין (שער מ׳ פ״ו) דע״ו שם מ״ה מוזכרין זו״ג פגים בפגים : (ח) בשער מ״ן : (ט) נ״ב כנודע בדרושי מ״ן כי שרשו הוא מג׳ ע״ב דנוקבא הסד במשם רוחא דאמא דבגיק בה אבא ומשם שורש הרוחא דבגיק ז״ר בנוקבא : (י) ר״ל בגימין פי׳ בן ימין כי ב״ן הוא בן המנ׳ והוא ימין כי בא מצד הזכר בבחינה קדמאה כי הדכורא נקרא ימין סוד החסד והנוקבא נקרא שמאל סוד הגבורה . ואמנם כל הצדיקים שהיה מעלים מ״ן נקראים ע״ש בגימין שהוא לדיק התחון ויוסף נקרא לדיק עליון (ע״ה בח״ו) :

יפה שעה

(א) ואמנם מה הם ב׳ בחינות האלו בין באורות בין בכלים ל״ע . ואפשר לומר שג׳ בחי׳ אלם שהם גר״ן דמוחין דזעיר אנפין הם שלשה בחינות הפגימיים שהם עיבור יניקה ומוחין וכולם פגימים כנודע כי המוחין הם פגימות . אלא שקשה לזה א״כ לא נאמר אל החיצוניות רק שתי בחינות שהם עיבור ויניקה לבד או אפשר לומר כנודע כו׳ . כל דברי רז״ל אלה אין אתנו יודע עומק כוונתו ואין בידינו אלא רחמין למבני פוקה עורים יאיר עינינו בהם מה נוכל לומר שכונתו להקשות לו לעצמו לפי מאי דרהטן כוונין של דרוש באין מוחין דפגים נכנסין בז״ר עד שיכנס בו מוחין דאבא שהם בחינת חיה שבו ומזולתם אין מציאות לז״ר לחזור פב״פ שמבחי׳ חיה ולמטה כולם הם מוחין דאב״א וקשתיה לזה שהרי לעיל פ״ה כתב רז״ל במ״ב ז״ל דע לך שאין בחי׳ פרצוף בעולם שאין לו חמשה חלקים שהם גרגר״ן והם כפולות כי הם ה׳ בחינות פגימים וה׳ מקיפים וכל בחי׳ מאלו הה׳ יש לו שתי בחינות א׳ בחינת אורות פנים ונגלים ב׳ בחינות אורות של אחורים והם מתמעטים וכל זה הוא באורות וכשה״ל הוא בכלים כי יש בהם בחי׳ כלים דפנים ויש בהם בחי׳ כלים דאחוריים יע״ש . לפ״ז נמצא היות ד׳ בחי׳ פנים באורות שהם אורות דאחור ואורות דפנים וב׳ בכלים שהם כלים דפנים וכלים דאחור וכל ד׳ מדרגות האלו יבנה בכל אחד ואחד מן הה׳ שהם הגרגר״ן נמצא שאפילו בבחינת הנפש שהיא הקטנה שבכולם יש בה כל ד׳ בחינות אלו וא״כ במה תתעלה היהיה שהיא בחי׳ פנים וכל השאר הם בחי׳ אחור . וזהו שכתב ואמנם מה הם ב׳ בחי׳ האלו בין באורות בין בכלים ל״ע כי נמצא באפילו באורות דבחי׳ נפש ובכלים דבחי׳ נפש יש בהם בחי׳ פנים ואין הדבר תלוי עד עת בא מוחין דאבא שהם בחי׳ חיה . לזאת תרין יתיב ואפשר לומר שג׳ בחינות אלה שהם גר״ן דמוחין דז״ר הם אלשה בחינות הפגימים שהם עיבור יניקה ומוחין וכולם הם פגימים כנודע כי המוחין הם פגימות . פירוש הידוע כי נודע שז״ר כולל אלשה פרצופים שהם פרצוף נה״י ופרצוף חג״ת ופרצוף חב״ד וכל אחד כלול ג׳ פרצופים פרצוף נה״י ופרצוף חג״ת ופרצוף חב״ד וכולם דנה״י . וכן בחג״ת וכן בחב״ד והם ט׳ פרצופים כמ״ש רז״ל בכמה מקומות . ונהם בפ״ו מבאר הו״פ ונעולם פרצוף החב״ד דכל אחד הוא נקרא פרצוף דמוחין דכל אחד והוא נקרא פגימות דכל אחד והוא בחי׳ אלם דמוחין שהם גר״ן כנודע כי בפרצוף החיצון הם מוחין דנפש . ומוחין דפרצוף אמצעי הם דרוח ופרצוף הפנימי הם מוחין דנשמה והם אלם גר״ן דמוחין דפגימות . ובבחי׳ הפגימות שהוא פרצוף חב״ד דכל אחד ואחד הוא דקרי ליה אורות דפנים וכלים דפנים . ונעולם שאין ז״ר חוזר פב״פ ממש אלא דוקא עד שיכנס בו מוחין דאבא שהם בחינת חיה . ומה שאמרנו שבכל בחי׳ ובחי׳ יש אורות וכלים דפנים היינו שכלים של הפגימות והאורות שבתוכם נקראים פנים בערך פרצופים החיצונים שהם כרצוני נה״י וחג״ת . אלא שקי לזה א״כ לא נאמר אל החיצוניות אלא שני בחי׳ שהם עיבור ויניקה לבד כי לפי מה שאמרנו בפרצוף חב״ד לעולם בכל מקום שהוא נקרא פגימות ונקרא פנים א״כ לא נאמר אל החיצוניות אלא שני פרצופים שהם פרצופי נה״י וחג״ת עיבור ויניקה ואנו קיימת לן עיבור יניקה ומוחין אל החיצוניות מלבד הפגימות ונמצא בפרצוף החב״ד נמי נקרא חיצוניות והיא היא הקובית עצמה שהקשו רז״ל בערך ראבון משער הו״פ יע״ש ומכח קוביא זאת חזר בו מתירוץ ראבון וכתב אז אפשר לומר כי בחינת הפנים הוא כשבאים לז״ר מוחין מבחי׳ חיה שהם החכמה כנ״ל שאפילו הבינה נקרא אחור בערך החיה החכמה שאינה יכולה להוליד נשמות אלא בהכמה כל מר התמת הוא שבחינת החיה לכל בחי׳ ובחי׳ היא אורות הפנים שבה כגון גרגר״ן דנשמה בחינת החיה שבה היא אורות דפנים שבה וכן בגרגר״ן דרוח . וכן בגרגר״ן דנפש לעולם בחי׳ החיה דאותה בחינה הם אורות דפנים דאותה בחי׳ . אלא שאין בוס אחד מהזיר לון בפ״פ כדי להוליד נשמות אלא גרגר״ן דהיה הכוללת דכללות כולם הלגלות . שהרי אפילו מוחין דנשמה שהם מוחין דיסכות שמחזיר אותם בפ״פ ועל ידם נעשה הזווג כל השטוב כולם אינו אלא מוחין דפנים ליעקב ורחל . באופן שלבראל ורחל הגדולה שהם ע״ן הגדולים מוחין דיסכות אינו כדאי להחזירם פנים

השמש

[ה] ר״ל מה שלא מצינו בכאן רק ב׳ בחי׳ באורות שהוא יושר וחוזר ובכלים פב״פ ואב״א והם הם פגימות וחיצוניות . ל״ע איך לא נזכר ג׳ בחי׳ באב״א וג בחי׳ בפב״פ כמבואר אצלינו בשער פגימות וחיצוניות כי ג׳ הם עיבור ויניקה ומוחין בחיצוניות ונקרא אב״א וכנגדם בפגימות ויק׳ פב״פ . ואפ״ל בא כמתרץ ולומר שג׳ בחי׳ גר״ן דבאלם הם בחי׳ עיבור ויניקה ומוחין דפגימי אלא שקשה לזה שלא נאמר לחיצוניות רק ב׳ בחי׳ עיבור ויניקה כי האלם דגר״ן שהוא המוחין הוא משלימו ל״ם . ולפי מ״ש כי האלם דגר״ן הוא ג׳ בחי׳ דפגימות א״כ לא נאמר לחיצוניות רק ב׳ בחי׳ עיבור ויניקה . ואח״כ תירץ התירוץ הב׳ באומרו או אפשר לומר שבחי׳ הפגים הוא כשבאים לז״ר מוחין דחיה וכו׳ ר״ל לעולם האלם דגר״ן הוא הבחי׳ הנ׳ דחיצוניות שהוא המוחין ומבחינת החיה נעשו כל הפגימות וראיה לזה וכו׳ ועוד ראיה גדולה מזה כו׳ . כי לא מבעיא כי אלם דגר״ן מוחין דחיצוניות והם אב״א אלא אפילו בבא החיה אם לא יקבלה למעלה במקומה האמיתי כגון בחול לא נכלם הפגימות דז״ר לגמרי עד עליתו לקבלה במקומה למעלה כגון בשבת ואז הוא זווג דז״ן גמור :

פגים

(ח) והנה הזכר בחי׳ היה שהוא ג׳ מקיפי גר״ן ואפשר שהוא ג׳ אותיות אלס דאבא כנ״ל :

הנה״ה (ב) וזווג אב״א אינו כפשוטו רק דע פירושו כי הזווג היא שהזכר מוליד ומוריד מ״ד והניק׳ מעלה מ״ן של הבורין וכשהם עדיין אב״א אין בה עדיין כח לברר מ״ן ואין ביסוד (נ״א בהיסוד) שלה מ״ן להעלות וא״כ איך יהיה הזווג ולזה צריך שיהיו שניהן עולין זו״ן למקום או״א עילאין ואז היא מעלה מ״ן עלמה (נ״א עלמן) דבינה והוא מוריד מ״ד ובהיותם שם ודאי שחוזרין שניהם פב״פ (נ״א פניהם) לעורך הזווג (ג) שלהם כי א״א להזדווג אם לא פב״פ ובהיותן למטה עדיין אין להם תיקון גמור להיותן עומדין פב״פ מחמת הקליפות שלא יהאחזו בהם החיצונים באחוריים כנזכר לכן עלו למעלה עד או״א ושם חוזרים פב״פ כי אין שם פחד הקליפות ואז שם מזד וגים ע״י מ״ן דבינה עלמה שלקחה היא ביסוד שלה ומעלה אותן שם ד מ״ן נמלא כי כמעט זווג זה הוא עליון ואינו נקרא על שמם רק ע״ש או״א שהרי ע״י כח מ״ן שלהם עלמן הם מזדווגים ואחר שנגמר היקונם בבחי׳ פב״פ ויכולין להיות למטה במקומם פב״פ אז יש בה יכולת להעלות מ״ן וזה נקרא זווג פב״פ :

שער השביעי

שער מטי ולא מטי ובו ה׳ פרקים (ד) .

פרק א

כבר באר בתורה בכ״מ כי האצילות העליון התחיל להיות עקודים נקודים ברודים ועתה נחזור לבאר הענין בתורה ונבאר מציאות העקודים מה שיגיעם :

הנה קודם מציאות העקודים לא היה האור העליון יכול להתלבש בשום כלי כי לא היה יכולת בכלים לסובלו וכשם היה האור בלתי מתלבש בכלי עד שהגיע התפשטות האור הגדול ההוא אל בחי׳ העקודים וכשם נעשה מציאות כלי א׳ אל האור הגדול ההוא (ה) ואז התחיל האצילות [א] להיות בו איזה מציאות הגבלת האור מה שלא היה יכול להיות הדבר עד עתה . אמנם תחלה היה האור כולו של החלקים המגיעים לאצילות כולם נעלמים תוך כלי א׳ לבד (ו) ואותו הכלי היה בו בחי׳ כלי אל כתר העליון (ז) אח״כ נתפשט האור יותר למטה מבחי׳ הנ״ל הנקרא עקודים ואז נעשית י׳ כלים (ח) אך כולם עדיין בסוד בחי׳ כלים דכתר . פי׳ שידוע הוא כי כל ספי׳ מהי״ס היא נכללת מי״ס ויש בכל א׳ בחי׳ כתר ואותו (נ״א אמנם) חלק של הכלים שנגעין למציאות הי׳ כתרים של הי״ס היה בהם יכולה להעשות בהם כלים ושם היו נגנזים כל הי״ס כולם כי אחר חלקי הספי׳ לא היו יכולים להעשות בהם כלים כי הכלים שלהם לא יכלו לסבול האור ההוא עדיין וזה היאיה (ט) הנק׳ נקודים והוא מה שאנו קורין יו״ד נקודות קודם אלי׳ ובחי׳ העקודי (נ״א לי׳ נקודו׳ אלי׳ בבחי׳ העקודי׳) בראשונ׳ נקרא נקודה, ל׳ לבדה ואח״כ נעשה סוד האלי׳ (י) כמ״ש בע״ה :

ונתחיל לבאר מציאות העקודים מה עניינו . דע כי האור העליון אשר הוא חלק הנ אוי להתלבש באלי׳ (יא). אשר יש בו כח הי״ס אע״פ שעדיין לא ניכר היותם י׳ אורות רק אחר גמר העקודים וכמ״ש בע״ה . אמנם ודאי שהכח של י׳ אורות אלו היה בהם תחלה רק לפי שלא היה האור נגבל תוך הכלי לא היה ניכר עדיין מציאת היותן י׳ . והנה כאשר רצה המאציל העליון להוציא בחי׳ הכלים ההוא הנקרא עקודים נה עבה המשך האור שלו למטה עד מציאות סיום שיעור הראוי להיות נעשה ממנו בחי׳ עקודים שהוא עד הטבור ואחר שהמשיכו חזר ונסתלק האור ההוא למעלה במקומו בפה ונודע הוא כי האור העליון כשהוא מתפשט וחוזר ונעלם מניח רושם הותם למטה בהכרח . והנה אותו האור שהוא הרשימו הנשאר למטה כאשר נסתלק אור עליון ונעלם במקומו אז נשאר אור רשימו ההוא למטה בלתי אור עליון ההוא (הנסתלק) ואז ע״י התרחקו ממנו אור עליון אז נעשה אותו (נ״א באותו) אור הנשאר ונתהווה בחינת כלי כי סיבת התפשטות האור והסתלקותו אח״כ גרם להעשות מציאות כלי (א) ולפי שכאשר האור הא׳ חזר ונסתלק היה מסתלק בבת אחת וברגע א׳ לכן כל מציאות אור הנשאר (מהם) נעשה (רק) מציאות כלי א׳ והוא נקרא בחי׳ כלי הנקרא כתר [ב] כי עדיין האור עליון לא היה נבדל בי״ס כי עדיין לא היה ניכר היותן י״ס ומה שנקרא כתר ולא ספירה אחרת הטעם הוא כי לעולם הכתר קרוב אל המאציל [ג] :

והנה הכלי הראשון אשר האציל המאציל נקרא כתר ביודאי אך מה שהאציל אח״כ עי״ז הכלי הנקרא כתר אז יקראו חו״כ כו׳ [ד]. אך עתה עדיין כילם בסוד י׳ כתרים ואחר התפשטות הב׳ (יב) אז נעשה שאר חלקי הספי׳. [ה] סוף דבר הכלי שהאציל המאציל העליון לא יקרא אלא בחי׳ כתר לבד . ונבאר עתה מציאות זה ההסתלקות של האור העליון כי הנה כאשר נעריך שמציאות זה הכלי שכ לל כל האור הנה בהכרח הוא כאשר מסתלק האור ממנו יהיה בו חלקים הראויין להביט אל האור ההוא [המסתלק מהם] ובהתרחקו מהם יתרחק מהם הבטת פנים אל פנים כפי שיעור התרחקו . והמשל בזה כי

דנהו . וביאורים (א) ע״ס וכנ״ל והנה במנו״ס (ס״א ח״ב פ״ב) הזכיר בחיים שהוא ג׳ מקיפין גר״נ כו׳ עיין בער לה״ם פ״ז : (ב) עיין בעט״ל פ״א סק״ט: (ג) שלהם ליתא בכת״י וכנ״ל בלכן עלו : (ד) א״ה אם תרצה להבין הפרקים הללו על נכון תלמוד מקודם בער הקדמות בדף ע״ו המתחיל פרקים של מטי ולא מטי וגם תעיין בער הקדמות דף י״ד והוא דרוש כ׳ בעולם העקודים ושם מבואר יותר ומדש תבין דאם פרק זה : (ה) נ״ב הרמ״ם פי׳ הפר שהוא הכ״ב להוון בהוכו והרי נתגלו מציאות הלהוות שהם הכלים : (ו) והוא עולם העקודים : (ז) פי׳ כתר שבכתר כך כתוב בער ההקדמות שם (במן שבון) : (ח) נ״ל י׳ כלים דעולם הנקודים. שער הקדמות שם : (ט) בכת״י ליתא המציאות : (י) פי׳ לאחר התיקון כנזכר במקום לאחר דאז אצילות נקרא בשם זה וזה נקרא ברודים וקודם התיקון נקרא עקודים (במן שבון) : (יא) והכן דאצילות זו הוא עקודים (במן שבון) : (יב) אז נעשה אחר הלקי הספירות נמתק בכת״י :

השמש

[א] נ״ב זה האצילות אמנם הוא עולם העקודים : [ב] נ״ב חה נקרא עולם העקודים [ג] נ״ב יותר משאר הספי׳ : [ד] נ״ב וזה נקרא נקודים : [ה] נ״ב כשיחזרו אח״כ להתאצל כלים אחרים ע״י הי׳ כתרים האלו אז יתהוו כלים לשאר חלקי הי״ס שהם הט׳ חלקים התחתונים שבכל ספי׳ וספי׳ כנ״ל :

יפה שעה

פנים בפנים כדי להוליד נפשות ואינם מוחין דפנים אלא בערך יעקב ורחל : (א) ולפי שהאור הראשון היה מסתלק בבת אחת וברגע א׳ כו׳ . ועוד למעה כתב רז״ל כי האור נסתלק ביחד כו׳ ועוד לקמן ואז מסתלק האור כולו בפעם אחד כו׳ ואע״ג שלעיל בשער העקודים כתב רז״ל בפ״ז אלא שיש הפרש א׳ ביניהם והוא כי בעת הסתלקות הכתר לא היה רק הסתלקות א׳ לבד כו׳ אבל בחכמה היו ב׳ מיני הסתלקות כו׳ . וכן עתה״ד בבינה היו שלשה מיני הסתלקות כו׳ מכל זה נראה שלא היה כולו מסתלק ברגע א׳ ובפעם א׳ . ומה גם שכתב שם וכאשר נגמר עליית אור החכמה במקום הכתר אז חזר האור כבתחלה יע״ש . אבל הענין הוא שההסתלקות היה באחד וגם היה בפעמים הרבה שלא תאמר כאשר נסתלק אור החכמה ועלה אל הכתר שאר האורות שתחתיו ישבו במקומם . וכן כאשר חזר אור החכמה להסתלק מן הכתר אל המאציל באופן שלא התחיל ההסתלקות אור הבינה להעלות עד אחר שכבר נמר כל שתי בחינות של הסתלקות אור החכמה . וכן לא התחיל עליית והסתלקות אור החסד עד אשר כבר גמרו כל שלשה בחי׳ אור שבינה לא כך היה אלא תכף כשהכף פניו אור הכתר כדי להעלות במאציל גם החכמה הכף פניו להעלות בכלי הכתר וגם הבינה הפכה פניה כדי להעלות בכלי החכמה וכן כל שאר ז׳ אורות תחתונות כולם הפכו פניהם כדי לעלות כל בשלמעלה הימנה ולא עבר שום זמן משהפכו פניהם עד שהתחיל להעלות אלא ברגע הפכו פניהם והתחילו להעלות והכתר עולה במאציל והחכמה בכתר והבינה בחכמה וכן כל ז״ת כל חד עולה בשלמעלה הימנה וכשנגמר הכתר להעלות במאציל נמר החכמה להעלות בכלי הכתר והבינה גמרה להעלות בחכמה . וכן ז״ת עד המלכות גמרה להעלות בכלי היסוד . והוא מ״ש רז״ל שהעלייה וההסתלקות היה ברגע א׳ ובפעם א׳ ואחר שנתיישבה החכמה בכלי הכתר והבינה בכלי החכמה וכן כל ז״ת בשלמעלה הימנה חזרו להתפשט חלקי האורות שהיו מתפשטים מן החכמה לכל ספי׳ וספי׳ כפי בחינתה כבתחלה וכן מן הבינה . וכן

בשאר

כי כאשר האור מסתלק מהחלק הי׳ שלם הכלי הזה אשר יקרא אח״כ בשם בחינת מלכות כמ״ש הנה אותו החלק הי׳ מן הכלי ההוא אשר ממנו נסתלק מהם האור ההוא שעי״כ נעשה כלי כנ״ל ואז הכלי הפך פניו למטה כי כיון שנעשה עתה בחי׳ כלי בהפרדו מן שורש האור שלו אין בו יכולת להסתכל בו פב״פ ואז הופך פניו אחר שנעשה בחי׳ כלי ואז אינו מסתכל באור עליון שנתרחק ממנו אלא דרך אחור. (א) והנה גם האור העליון יקרא עתה אחור בעת הסתלקותו ויהיה הכלי עם האור ההוא אב״א ואחרי אשר נסתלק האור ההוא ג״כ עוד שיעור חלק א׳ אשר יקרא אח״כ בחי׳ היסוד ונסתלק מכולו אז גם החלק הזה יהפוך פניו מן האור העליון כי לא יוכל לקבלו ואז גם בחי׳ [כלי] דאצילות הנקרא מלכות כיון שהאור נתרחק מאזה תוכל להפוך פניה למעלה ואז יהיה המלכות ויסוד פב״פ רק היסוד יהיה עם אור עליון אב״א. וכן כאשר יסתלק בחי׳ אור של ההוד אז ההוד יהיה אב״א עם האור העליון ואז היסוד הפך פניו אל ההוד ויהיה ההוד ויסוד פב״פ ומלכות תהיה פניה באחור פני המלכות באחורי יסוד כי תאוות ותשק הספי׳ להחזיר פניהם אל האור אך הספי׳ הקרובה אל האור [אשר מסתלק ממנו] לא תוכל להחזיר עדיין פניו אליו עד שיתרחק מהאור שיעור ספירה אחת. וכן כאשר יסתלק האור מבחי׳ הנצח אז הנצח יהיה אב״א עם אור העליון ופב״פ עם ההוד ויסוד יהיה פניה באחור עם ההוד ומלכות ג״כ פניה באחור עם היסוד וכן עד״ז עד שתסתלק האור מכל י׳ חלקי הכלי ואז יהיו כל הספירות פניה באחור פני תחתונה באחור עליונה אך הכתר עם החכמה יהיו פב״פ כי הכתר עם האור [העליון] הם אחור באחור לעומת הנ״ל ובזה מוכרח שכתר וחכמה יהיו פב״פ:

דרי ביארנו סוד הסתלקות ואיך נתהוו הכלים עי״ז. אמנם אע״פ שביארנו היות בכלי זה מציאות כלי מלכות ויסוד וכו׳ לא מפני זה יקראו י׳ כלים כיון שעדיין לא יש היכר להיותן י״ם וג״כ כי האור נסתלק ביחד רק הענין הוא כדמיון כלי ארוך אחד אשר חלקיו שלו אינם שוים כפי התרחקות של החלקים ההם מקלתם אל קלתם והרי ביארנו מציאות האור והתפשטותו והסתלקותו והם ב׳ בחי׳ כמ״ש בעזרת האל (א) ועתה יש התפשטות והסתלקות אחר כאשר יתבאר בע״ה ואז ישלימו ד׳ בחי׳. והענין הוא שכאשר נשלם בחי׳ הכלי הזה ונעשה כלי ע״י הסתלקות האור אז כאשר יחזור האור להתפשט בו אז ישאר בחי׳ אורות וכלים. אמנם כאשר נתפשט האור בכלי זה פעם ב׳ אינו מתפשט כסדר הא׳ אך נגלה ונעלם וז״ש בזוהר מטי ולא מטי ואלו הב׳ בחי׳ נקראו התפשטות והסתלקות (נ״א בחי׳ שניים יקראו הסתלקות והתפשטות) הנ״ל שבהם יושלמו הד׳ בחי׳. והענין כי תחלה מטי האור תוך הכלי של הכתר ואח״כ מסתלק ממנו ואח״כ מטי האור בכלי של חכמה וחזר אח״כ להסתלק וכן עשה בכל י׳ כלים וזה (נ״א ואז) נקרא מטי ולא מטי הנזכר בזוהר תמיד ולעולם יש בטבע האור ההוא לבא (נ״א להביא) ולהאיר ואח״כ מסתלק (ב) כמו שיש בטבע שלהבת האור שהיא מתנועעת וכן נראה תמיד האור ההוא להיות מול״מ בכלים האלו הנקרא עקודים (ב) כי לסבת היותן בכלי א׳ אין כח בכלי הזה לסבול האור אם לא בהיותו מטי ולא מטי והרי באורנו בזה ד׳ בחי׳ שהם התפשטות הא׳ והסתלקותו והתפשטות הב׳ והסתלקותו. וגם באורנו שזה התפשטות והסתלקות הב׳ נקרא מטי ולא מטי ולכן נקרא הכלי ההוא עקודים לפי שהוא כלי א׳ והוא מקשר ועוקד י׳ אורות בתוכו. וזה ג״כ נתבאר איך הכלי נקרא כלי א׳ לבדו והאורות נקרא י׳ לפי שבשנסתלק האיר (ג) (יש סילוק א׳ לעצות הכלי כנ״ל (נ״א הסתלקות ההוא נעשה כלים כנ״ל) ואז נסתלק האור בבת אחת) ולכן הכל נקרא כלי א׳ לבד ולא י׳ כלים משא״כ באורות שבתוכם שכאשר יחזרו להתפשט התפשטות האמיתי שהוא התפשטות הב׳ הנה הי׳ מתפשט בפעם א׳ בתוך הכלי כמו שנסתלק אלא נכנס ויולא י׳ יציאות וי׳ הכנסות נכנס ויולא י׳ פעמים א׳ בכתר וא׳ בחכמה וכן בכולם ולסיבה זו נקרא י׳ אורות אבל הכלי בבת א׳ נעשה ע״י הסתלקות א׳ שנסתלק בפעם אחת ולכן יקרא כלי א׳.

(ג) והנה ד׳ בחי׳ אלו הם מציאות ד׳ אותיות הוי״ה כי י״ו הם ב׳ בחי׳ התפשטות וה׳ ה׳ הם ב׳ בחי׳ הסתלקות וכבר ידעת כי שם הוי״ה אינו מתחיל אלא מחכמה ולמטה. והטעם לפי שד׳ בחי׳ אלו לא שייכים אלא מחכמה ולמטה אבל בכתר לא יש בו רק ב׳ בחי׳ בלבד וכנגדן נקרא י״ה יהו״ה וז״ש כי ביום ה׳ אור עולמים לפי שבהם התחיל לאיר ולברוא את העולם מתחלה שהוא סוד עקודים אשר הם סוד י״ה הוי״ה כי י״ה בכתר והוי״ה בשאר (ד) פרצופים כולם. והטעם כי הנה למטה בע״ס יש בהם ד׳ חסרונות (האור אשר זה עלמו יגרום כיצוי [נ״א שיצוי] השם בתיר העליון לשיוכל לקרות בשם הוי״ה לד׳ חסרונות אלו אשר) (ה) ואלו הם הא׳ הוא התפשטות האור פ״א כי אז התחיל האור להתפשט בכתר ראשון מכולם ואז כל הע׳ שלמטה ממנו היו חסרים מציאות אור באופן זה כי בעת שנתהווה האור במציאות הכתר עדיין כל השאר היו חסרים והרי זה חסרון א׳ בהתפשטות הא׳ בע׳ כלים ואין חסרון זה נוהג בכתר. גם בהתפשטות הב׳ יהיה חסרון זה פ״ב בע״ס ולא בכתר הרי שיש ב׳ חסרונות בע״ס ולא בכתר כי כאשר לא נאצל שום אור לא יקרא זה חסרון אך אחר שהתחיל כבר זה האור להתפשט ונתפשט בכתר תחלה אז ע״ס יקראו חסרי האור ההוא לפי שקדם אור הכתר אליהם. אך הב׳ חסרונות אחרים (היו מוהגים) הם בין בכתר בין בע״ס והוא ב׳ בחי׳ הסתלקות כי זה נקרא חסרון אמיתי בין אל הע״ס ובין אל הכתר עצמו. ונבאר ענין זה מ״ש כי בחי׳ אלו נקראו כי בי״ה ה׳ אור עולמים והענין כי ז״ס הפ׳ סולו לרוכב בערבות בי״ה שמו ויש לדקדק בפסוק דהול ל י״ה שמו מאי בי״ה שמו אך הענין

הגהות וביאורים (א) ואמנם יש. כן איתא בכת״י: (ב) נ״ל שז״ס והתיות נצוח וכוב אל תקני והתיות אלא והתיות בכוב״ק בנל״מ: (ג) בסילוק א׳ אשר לסיבות הסתלקות ההוא נעשה כלי המזכר אז היה הסתלקות האור ההוא כולו בפעם אחד ולכן וכו׳: (ד) בכת״י איתא ספירות: (ה) נ״א לא גרים כל זה:

יפה שעה

בשאר ז״ת ואחר כך היה כל זה הדרך בהסתלקות שני שנסתלקה החכמה מן הכתר להעלות במאצילו וכן בביאה שלשה פעמים ודוק: (א) והנה גם האור העליון יקרא עתה בעת הסתלקות אחור ויהיו הכלי עם האור ההוא אב״א כו׳ נראיך לומר שכל הספי׳ לא היו הופכים פניהם להיותם אב״א עם האור העולה עד שהיו מתרוקנים מכל אור שבהם אפי׳ מן האורות של ספי׳ שתחתיהם העוברים בתוכם. כגון בנצח כשעולה האור שלו בת״ת לא הפך פניו עדיין להיות אב״א עם הת״ת שהרי האור דיכוד עומד בתוכו. וכן עזה״ד כל הספי׳. תדע שהרי כתב רז״ל וז״ל וכן כאשר יסתלק האור מבחי׳ הנצח אז יהיה הנצח עם האור אב״א ופב״פ עם ההוד כו׳ ואם נאמר כשנסתלק אור הנצח ממנה כבר היא הפכה פניה והיא אב״א עם הת״ת א״כ כיצד היא פב״פ עם ההוד והלא האור דכפי׳ ההוד קאי ועומד בספי׳ הנצח ואיך כלי כפי׳ ההוד יכולה לעמוד עם האור שלה דראי בספי׳ הנצח פב״פ. א״ו כאמור שאין שום [illegible]

ספי׳ היתה היכנת פניה לעמוד עם האור אב״א. עד שתהיה הספי׳

הרשימו

הענין הוא כי כל הסם כלול בי״ה וזהו בי״ה שמו כי י״ה במילואו הוא יו״ד ה״א ו״ו ה״א גימטריא כ״ו שהוא הוי״ה הרי כי בי״ה הוא סם הוי״ה ממש וסם י״ה בכתר (א) לרמז איך ממנו יצא סם הוי״ה וכו׳ כלולין כל ד׳ אותיות הוי״ה :

פרק ב

אמנם (ב) מציאות מטי ולא מטי צריך לבאר היטב (ג) מה ענינו ונאמר כי תחלה מתחיל האור לבא בכתר וכל הט׳ אורות כלולים בו ואח״כ חזר להיות בחי׳ לא מטי (נ״א בח׳ מולי״מ) שחזר ויצא משם אור המגיע אל הכתר אך הט׳ אורות אחריים היו נשארים בכתר כי יש כח בכתר לסובלם ואז בעת אשר לא מטי בכתר האור אליו אז ממשיך כתר אל החכמה בפ״פ כנ״ל את הט׳ אורות (א) ונתנם בחכמה (ד) ואז החכמה הפכה פניה אחר שקבלה הט׳ אורות ומאירה לביה פב״פ האירה לבדה אבל אינה נותנת לה עדיין את הח׳ (נ״א את הז׳) אורות. אח״כ חזר אור הכתר להיות מטי בכתר ואז אור החכמה חזר להתעלם בכתר מחמת החשק שיש לה להתחבר עם הכתר ואז כלי חכמה הפך פניו אל הכתר ונתן לו את האור שלו אך אור הביה שהוא [שהיה] בחכמה אינה עולה עמו בכתר מחמת חשק הבנים שהיא אמם. וכבר ביארנו כי אין מציאות חזרת פנים ואחור רק בבחי׳ כלים אבל באורות עצמן לא ידבק בהם פנים ואחור רק התפשטות והסתלקות. ואמנם אחרי הפכו כלי של חכמה פניו נגד הכתר ועלה שם האור שלו הנה אח״כ חזר והפך פניו למטה נגד הביה ונתן לה את הח׳ (נ״א הז׳) אורות. ודע כי כל נתינת אורות הוא לעולם בבחי׳ פב״פ. ואמנם הביה לא הפכה פניה להאיר למטה בחסד כי לא היה כח בחסד ובו״ק לקבל אור גדול כזה פב״פ רק אב״א (ה) כי הלא יש כאן אור של הו״ק ועוד אור הביה שהיא יותר גדולה מכולם יחד. אך התלה כאשר לא היו עדיין אורות בביה רק שנתנה לחכמה אז הפכה חכמה פניה והאירה אל הביה האירה לבד (נ״א יחד וזהו) פב״פ משא״כ בחסד לפי שיש בביה כח לקבל האורות ההם לפי זז׳ אורות תחתונים היו במלים לגבי האור שלה וגם האור ב״ה ודאי שהוכל לקבל והאור של החכמה אף על פי שאור שלו גדול מהאור שלה עכ״ז כבר ידעת כי אבא ואמא כחדא שריין וכחדא נפקין ויכולה היא לקבל אור החכמה מה שאין כן בחסד כי יש הפרש גדול בינו לאור ביה ואינו יכול לקבלו פב״פ :

ונחזור אל הענין כי כאשר חזר להיות לא מטי בכתר הנה אז הוא מטי בחכמה ויורד אור של חכמה בה ואז כבר הז׳ בנים שיש בביה הם גדולים ואינם צריכין לאמם ואז בינה עולה לחכמה מחמת חשק שיש לה להדבק עמה וזה נקרא לא מטי באור הביה ואז כלי הביה הפכה פניה למטה ויורדין הז׳ אורות שבה ומיתנין כולם אל חסד פב״פ. ואח״כ חוזר להיות מטי האור בכתר ואז אור חו״ב שניהם עולין שם מחמת חשק שיש להם ואז נמלא שיש הרחק גדול בין הבנים לבין אור הג״ר כי יש ביניהם ב׳ מרחקים בינה וחכמה שאין בהם (נ״א ביניהם) אור לכן אור החסד עולה אז לבינה ונקרא לא מטי בחסד ואז הופך כלי החסד את פניו ונותן הו׳ אורות למטה בגבורה. אח״כ חזר להיות לא מטי בכתר ואז הוא מטי בחכמה כבתחלה אך מחמת אור החסד אשר במקומה לכן יורדת להיות שם עמו וזהו כי חפץ חסד הוא וכבר ידעת כי בינה נקרא הו״ת וכאשר ירדה הבינה במקומה אז החסד מ״ל אליה ויורד למקומה ונקרא מטי בחסד ואז עולה אור הגבורה בחסד וזה נקרא לא מטי בגבורה ואז הופכת כלי הגבורה פניה למטה ומיתנת הה׳ אורות למטה בת״ת ויה נקרא מטי בת״ת. אח״כ חזר להיות מטי בכתר ואז הוי מטי בחו״ב כי ב׳ עולין שם ביחד לכתר ואז הוי לא מטי בחסד כי הוא עולה למקום הבינה כאשר בתחלה מפני ב׳ מרחקים שביניהם כנ״ל ואז הוי מטי בגבורה ואז לא הוי מטי בת״ת כי אור הת״ת עולה בגבורה מחמת החשק ואז כלי הת״ת הופך פניו ונותן הד׳ אורות בגלה וזה נקרא מטי בגלה. אח״כ חוזר להיות לא מטי בכתר ואז הוי מטי בחכמה גם בבינה הוי מטי מחמת חסד אשר שם כנ״ל כי חפץ חסד הוא ואז הוי ג״כ מטי בחסד כי אז חכד יורד למקומו ואז הוי לא מטי בגבורה כי הגבורה עולה עם החסד ואז הוי מטי בת״ת ויורד אור בת״ת ואז הוי לא מטי בגלה כי אור הגלה עולה עם הת״ת ואז הוי מטי בהוד כי אז הופך כלי הגלה פניו ונותן הג׳ אורות להוד ואז ההוד הופך פניו (ו) אל היסוד ומאיר בו [נ״א בחכמה]. וכן הענין בכל הו״ק כי כאשר האורות נתנין בהם הם הופכים פניהם ומאירים למטה כי דוקא אור הביה היא שלא הפכה פניה לחסד כי אין כח בחסד לקבל אור הביה אך הו״ק הם בעצמם יש להם יכולת לקבל אחד את האור חבירו זה מזה כי כל הו״ק הם שוין. אח״כ חזר להיות מטי בכתר ואז לא מטי בחו״ב כי שניהן עולין שם גם בחסד לא מטי כי עלה לביה והוי מטי בגבורה ואז הוי לא מטי בת״ת ואז הוי מטי בגלה ולא מטי בהוד ואז הפך ההוד פניו ונותן הב׳ אורות ליסוד ואז הוי מטי ביסוד ואז היסוד הפך פניו ומאיר למלכות כנ״ל בכל הו״ק. אח״כ חזר להיות לא מטי בכתר ואז הוי מטי בחו״ב וחסד ואז הוי לא מטי בגבורה ומטי בת״ת ולא מטי בגלה ומטי בהוד ולא מטי ביסוד כי עלה בהוד ואז הופך פניו ונותן אור למלכות למטה במקומה ואז הוי מטי במלכות (ז) :

והרי עתה נשלם בחי׳ הראשונות שהיא מציאות התפשטות והנה הגיעו כל י׳ אורות עד המלכות ועתה הבחי׳ הב׳ היא פשוטה כי עתה חזר להיות מטי בכתר ואז לא מטי

נמו״ב

הגהות וביאורים (א) כיצד י״ה בג׳ מילואין יוד פעם ה״י הוא ל׳ יוד פעם ה״א הוא ל״ב יוד פעם ה״ו הוא ל״ך בגי׳ כתר מנו״ם שע״ג ת״ב פי״ו אמת ליעקב : (ב) עיין שער הקדמות דף ט״ו סוף ע״ב : (ג) אמר מאיר מה שנלענ״ד בכל ענייני מציאות מולי״מ הוא כענין הנעלם מ״ן וזיווגם כי נעם שעלה חכמה בכתר אז הוא מעורר מ״ן וסיומיותן שעולה כדי ביזדווג דכר ונוקבא דכתר ויתן הבשמה לו להאיר בבינה ובעת שנותן הה אורות פב״פ הוא זיווג כמעט אים ונויות וזה היה בעיבור שהיה אחר מיתת המלכים והתפשטות הראשון היה כענין תצילות המלכים קודם הקומם עכ״ל ודו״ק : (ד) אי״ה עיין שער הקדמות ט״ו ע״ב סוף דרוש מטי ולא מטי וז״ל מה שבארנו לעיל וגם יתבאר לקמן כי בעת חזרת האורות פעם ב׳ ויכנסו ע׳ אורות בכלי החכמה ואם הכתר נשאר במאציל אינו רק במונח אורות לבד בכלי החכמה. אבל בזה יובן עם מה שבארנו כי עם אור זה החדש הנקרא ד׳ שנכנס בכלי המלכות נשלם מספר עשר ספירות דעקידים עכ״ל. ועם זה תבין מה שכתב לקמן ונותן אור למלכות פי׳ היינו אות ד׳ ודוק. ובזה א״ל להגהות הנדפס בע״ת יוכלים תתת בע׳ ה׳ ומובן : (ה) כרא״ם מפנלייבי פנים לאור נפנים : (ו) כ״ל קודם נתינת האורות מאיר הלה נלבד בנ״ל בחכמה כן נראה לפענ״ד יצחק : (ז) ז״ל בשער הקדמות ואח״כ הופך כלי היסוד פניו למטה ונותן במלכות אור שלה שהוא אות ד׳ שנעשית מזיוג זכר ונקבה שבכלי הביה כמוכר לקמן פ״ג ואז הוי מטי במלכות. שמן בשון :

יפה שעה

הרשימו בכוד הנין ואיו דהוי״ה והכלי בכוד ה״א אחרונה : (א) ואז החכמה הפכה פניה אשר קבלה הם אורות ומאירה לבינה פב״פ כו׳ לעיל כתב רז״ל שבעת ההסתלקות כאשר האור היה מסתלק מתוך הכלים היה הכלי הופך פניו למטה. כי כיון שנעשה בחי כלי בהפרדו מן האור שלו אין בו יכולת להסתכל בו פב״פ. וכן בשבאו האורות בבינה כתב רז״ל שלא הפכה פניה להאיר למטה בחסד כי לא היה כח בחסד ובו״ק לקבל אור הגדול הזה פב״פ רק אב״א. משמע דאי לאו האי עכמ״ל היה כלי החסד עומד עם הבינה פב״פ אחר היות האורות בכלי הבינה. ועוד כי בעת ההסתלקות היה אור א׳ בכלי כנון החכמה לא היה בו אלא אור א׳ ואפ״ה לא היה כח לכלי הבינה לעמוד עמו פנים בפנים וכן כל השאר. והשתא שחזרו ובאו כל האורות כולם כלולים בכלי החכמה איך כלי הבינה יכולה לעמוד עם החכמה פב״פ. ולריך לומר לפי מ״ש רז״ל לקמן שהכלים לא היה נגמר להעשות בחינת כלי גמור עד שיתרחק האור ממנו אלשה ספירות גמורות זולת כלי הבינה שלא יש בכלי שלה הרחק אלשה ספירות גמורות אבל יש שני ספירות גמורות מהרחק א״כ לא דמי עת וזמן ההסתלקות האורות לעת חזרתם בהתפשטות שני בעבת ההסתלקות עדיין לא היו הכלים כלים גמורים לכן לא היה כח בהם לעמוד עם האורות פב״פ. וכשבא התכללות השני כבר היו כלים

בחו״ב ובחסד ומטי בגבורה ולא מטי בת״ת ומטי בגלח ולא מטי בהוד ומטי ביסוד ולא מטי במלכות ולא״כ חוזר כמתחילה (ה) והרי עתה כמה בחי׳ הא׳ כי לעולם חסק אור התחתון להדבק בעל״ון וכאשר הוי מטי ביסוד הוי לא מטי במלכות כי אז אור המלכות עולה סס ביסוד מחמת החסק וכל בכל שאר הספ׳ חוץ מן החסד עס הבינה כי כאשר הוי לא מטי בבינה אז הוי לא מטי בחסד מפני ב׳ מרחקים וכשהוא מטי בבינה אז הוי ג״כ מטי בחסד כי אין שום אור חסד לכל אור בינה אמנם אותו רגע לבד שיורד בינה במקומה אז מול״ת החסד במקומה וברגע יורד החסד למקומו וזה ענין שהו״ק הם בפ״ע מדרגה א׳ ואינם יכולים להדבק בבינה שהיא מג״ר . גם כאן מטי ולא מטי בג״ר הוא בענין אחר כי כאשר הוא מטי בכתר אז עולין שניהן ח״ב למעלה בכתר . ולעומס זה נקרא ג״ר תשובים כאחד וכשלא מטי בכתר אז הוי מטי בחכמה ומהראוי שתאחר סס הבינה והיה לא מטי בבינה רק משוס כי חפץ

הגהות וביאורים (ה) ר״ל לא מטי בכתר על דרך הנ״ל :

יפה שעה

כלים גמורים בגמר עשייתם אשר כח בהם לעמוד פב״פ עם האורות : (א) גם דע כי שיעור הזמן אשר לא מטי האור בכפ׳ היא רגע אחד לבד והוא סוד כי רגע באפו חיים כו׳ כי הסתלקות האור שהוא לא מטי הוא מחמת זעם ואף מחמת התחתונים שאין בהם כח אך המשך בחי׳ מטי שהוא חזרת האור למטה להיות העולמות אין בו ביטול כי כפי מעשה בני אדם כך יהיה וזהו היים ברצונו כפי הרצון שיהיה אז ר״ל כפי מעשה בני אדם כך ימשך זמן החיים הם יע״ם . הנה כמה מאד ים להעמוד על כל דברי רז״ל אלה חדא שהרי כתב כי בחינת מטי ימשך זמן ארוך כפי כשרון מעשה התחתונים וז״ם חיים ברצונו . ובחי׳ לא מטי הוי רגע וז״ם כי רגע באפו שבחי׳ לא מטי הוא מחמת זעם ואף מחמת התחתונים א״כ שהכל תלוי ביד בני אדם התחתונים צריך להיות כפי מה שיהיו בני האדם . הגע עצמך אם יהיו בני אדם צדיקים חסידים יום א׳ ולא יותר ואחר כך יהיו זרים גדול ואורך רבעים ח״ו צריך להיות בחי׳ מטי רגע או יום אחד ובחינת לא מטי כל אותו זמן שהם רשעים ח״ו והיאך יתקיים כי רגע באפו חיים ברצונו . אדרבא צריך להיות בהפך רגע ברצונו . בנית נחזי אמן איכי משכחת לה להיות בחי׳ מטי בלא בחי׳ לא מטי . או בחי׳ לא מטי בלא בחי׳ מטי הא בלא הא לא אפשר על כרחין כשהוא בחי׳ מטי בכתר צריך להיות לא מטי בחו״ב ובחסד כי שלשתן שוים . וכשהוא לא מטי בכתר צריך להיות מטי בחו״ב ובחסד . כי שלשתן יורדים כל א׳ למקומו כמ״ש רז״ל . וכן בז״ת כשהוא מטי בחסד צריך להיות לא מטי בגבורה . וכשהוא לא מטי בחסד צריך להיות מטי בגבורה כי צריך אור הגבורה לירד בכלי שלו כמ״ש רז״ל . באופן דבחי׳ מטי בלא בחינת לא מטי לא משכחת לה כלל . וכן בחי׳ לא מטי בלא בחי׳ מטי . וא״כ איך הדבר תלוי בכשרון מעשה התחתונים או להפך ושוב שרז״ל כתב לעיל ז״ל ולעולם ים בטבע האור הזה לבא ולהאיר ואח״כ מסתלק כמו שים בטבע שלהבת הגר שהיא מנענעת וכן נשאר תמיד בטבע האור הזה להיות מטי ולא מטי בכלים אלו הנקרא עקודים כי לכוונת היותם בכלי אחד אין כח בכלי הזה לסובלו אם לא בהיותו מטי ולא מטי יע״ם . ואשר נראה לע״ד הוא שלעולם לכוונת חולשת הכלי כי הוא כלי אחד וכו עקודים עשרה אורות אין הכלי יכול לסובלם . ואם יעמדו בתוכו תמיד ים לאחוז שמא ח״ו ישבר הכלי . לכן עלה ברצון המאציל העליון כמו שעלה ברצונו שיעמדו כולם בתוך כלי א׳ כך עלה ג״כ ברצונו והטביע בטבע האורות האלו למען יעמדו בבחינת מטי ולא מטי כל הימים . וזה אינו תלוי בכשרון מעשה התחתונים או להפך ח״ו כי היותם כל הימים גם הלילות בסוד זה דמטי ולא מטי הוא מצד הטבע כי כך עלה ברצון המאציל והטביע להם מדרגתם בכך חק וזמן שלא ישנו את הפקודים . ומה שתלוי ביד בני אדם הוא אם יעמדו האורות בסוד התפשטות למעה בחי׳ מטי ולא מטי . או אם יעמדו בסוד הסתלקות למעלה והכל הוא בבחי׳ מול״מ . שאם התחתונים מטיבים מעביהם ים בהם מצות . באופן שראויים להתפשטות האורות אז האורות עומדין על זה הדרך מטי בכתר אז לא מטי בחו״ב ובחסד כי חו״ב עולים לכתר והחסד עולה לבינה כמ״ש רז״ל ומטי בגבורה לא מטי בת״ת מטי בגלח לא מטי בהוד מטי ביסוד לא מטי במלכות . הרי הגיע התפשטות האורות עד היסוד ואחר כך חוזר להיות לא מטי בכתר ומטי בחו״ב ובחסד כמודע כמ״ש רז״ל בסוד כי הפך הסד הוא . לא מטי בגבורה מטי בת״ת לא מטי בגלח מטי בהוד לא מטי ביסוד מטי במלכות . הרי הגיע התפשטות האורות עד המלכות . ואלו השני גדלים נקראים התפשטות כי כשם מתפשטים עד היסוד ופעם מתפשטים עד המלכות . פעם ראשונה מטי בכתר ובגבורה ובגלח וביסוד

חסד הוא כל״ל הוי מטי גם כן בבינה . (א) גם דע כי שיעור הזמן אשר לא מטי האור בספי׳ הוא רגע אחד לבד וז״ם כי רגע באפו כי הסתלקות האור שהוא לא מטי היה מח ת זעם ואף מחמת התחתונים שאין בהם כח אך המשך בחינת מטי שהוא חזרת האור למעה להיות העולמות אין בהם ס עור כי כפי מעשה תחתונים כך יהיה וזהו היים ברצונו כפי הרצון שיהיה אז ר ל כפי מעשה בני אדם כך ימשך זמן ה זיים ההם . ואמנם לעיל ביארנו כי הסתלקות הא׳ של האורות היה כדי לעשות כלי והנה כאשר חזרו האורות לבא פ״ב בהתפשטות ב׳ הנה היו חוזרים הכלים להתבטל כעת הראשון לכן הוצרך שיאחר אור הראשון שבכולם שהוא אור הכתר למעלה ולא יכנס בכלים אלו ולא באו רק ט׳ אורות לבדם על הסדר זה אור החכמה בכלי של הכתר ואור בינה בכלי של חכמה וכן עד״ז (ב) עד שנמצא שאור מלכות נכנס בכלי יסוד ועתה אחר שלא חזר בכלי א חו אור הראשון הנוגע אליו אשר התחלה נסתלק

ממנו

ופעם שנית מטי בחו״ב ובחסד ובת״ת ובהוד ובמלכות. וכל זמן שתתחתונים ראויים להתפשטות האורות קיימי האורות בכה״נ. פעם מתפשטים עד היסוד . ופעם מתפשטים עד המלכות . בטבע שהטביע להם המאציל להיותם בכוד מול״מ . ואם ח״ו גורמין עוונותיהם של תחתונים אז האורות קיימי בבחינת מול״מ והוא בסוד הסתלקות האורות למעלה במקורם ושורשם המאציל העליון תוך פה א״ק והוא על דרך זה מטי בכתר מטי בגבורה מטי בגלח מטי ביסוד ונסתלק אור המלכות ונשאר ביסוד . ואחר כך לא מטי בכתר ומטי בחו״ב ובחסד ומטי בת״ת ומטי בהוד והרי עלו אורות ליסוד ומלכות בהוד . חוזר להיות מטי בכתר מטי בגבורה ומטי בגלח ונשארו שם האורות . חוזר להיות לא מטי בכתר ומטי בחו״ב ובחסד ומטי בת״ת ונשארו האורות בת״ת . חוזר להיות מטי בכתר ומטי בגבורה ונשארו האורות בגבורה . חוזר להיות לא מטי בכתר ומטי בחו״ב ובחסד ונשארו האורות בחסד . חוזר להיות מטי בכתר לא מטי בחו״ב ובחסד . הרי נשארו כל האורות בכתר לבדו חוזר להיות לא מטי בכתר כי עלה במאציל תוך פה א״ק ועלו כלולים עמו כל האורות כולם והרי נסתלק האור מכולם . ונמצא בהיותם בסוד מטי ולא מטי היו מסתלקים האורות אחד לאחד כל אחד בלמעלה הימנה עד שנסתלקו כולם ונשארו כל הכלים כולם רקניים מאורות . וכל זאת מסיבת עוונותיהם של תחתונים וזה לא נשאר כך בלבד כי אם רגע כי רגע באפו ותכף ומיד חוזרים לגאת האורות שנסתלקו מתוך פה א״ק והוזרים להיות בסוד התפשטות . וא״ת איך מעשה התחתונים שוכני בתי חומר מגיע מעשיהם אשר לא טובים לפנות ח״ו במקום גבוה כמו זה שהוא קודם לכל האצילות . ואפי׳ באצילות עצמו כתב רז״ל שאין אמו מגיעים כי אם עד זו״ן בסוד בנים אתם לה׳ אלהיכם . ואפילו באו״א דאצילות אין אמו מגיעים ואיך הוא אומר שמעשה התחתונים גורם לא מטי בסיבת זעם ואף כו׳ . וי״ל שמ״ש רז״ל שאין אמו מגיעים כי אם עד זו״ן דאצילות ולא יותר היינו ח״ו להרע או להטיב להמשכת המוחין בזו״ן או להסתלקות המוחין מזו״ן . אבל כשים רוגז בעולם ומסתלקין המוחין מזו״ן וע״י כן אין אור מספיעין בזו״ן וכן א״א אינו משפיע באבא ואימא ובולמות העליונים אינם משפיעים בא״א . באופן כי מגיעת השפע הוא בעליונים מרום המעלות . וביין מ״ש רז״ל לקמן פ״ד נבי הצדיק אבד יע״ם והוא עצמו כאן כי בעולם העקודים האורות הם בסוד הסתלקות שלא להשפיע בעולם העקודים שהוא עולם האצילות : (ג) עד שנמצא שאור המל׳ נכנס בכלי היסוד ועתה אחר שלא חזר בכלי אותו האור הראשון הנוגע אליו כו׳ אלא הגיע אור אחר אחר זולתו קטן ממנו עם זו נשארו הכלים בחי׳ כלים ולא חזרו להיות אור כבתחלה כו׳ . וא״ת כל זאת ניחא בכלים הג״ר שאין שוים בערכם ובכל אחד נכנס אור אחר קטן מערכו . אבל בו״ק שכולם בוין בערכם כמ״ם רז״ל בפרקין לעיל אך הו״ק הם בעצמם שים בהם יכולה לקבל א׳ את אור חבירו זה מזה כי כל הו״ק שוים יע״ם . א״כ מה הרותנו ומה יוציאנו מה שלא נכנס כל א׳ בכלי שלו . וכלי החסד אם היה אור החסד נכנס היה מתבטל מאורת כלי וחוזר להיות אור הבינה שנכנס בו אור הגבורה הרי הוא שוה לאור החכם אמאי אינו חוזר להיות אור כבתחלה . (ולענ״ד ים שינוי גדול דאפילו שהם שוים בכמות האורות מ״מ אינם שוים בטבע האורות דזה רחמים גמורים וזה דין וזה מנגנא וכיונא וא״כ כאשר נכנס הגבורה בכלי החסד יכול לסבול ואינו חוזר להיות אור כבתחלה וכן כולם (ס״ם) . והן אמת שרז״ל צרף לזה עוד טעם שני שכתב לעיל שלכך האורות נגנזות בתוכו בסוד מטי ולא מטי שבלאו הכי אין כח בכלי לסבול האור. וכן עוד לקמן כתב רז״ל שלא אל יגא אור הכתר מתוך פה א״ק והוא נשאר למעלה לכן עתה ים כח בכלי

ליכנס

נמטו אלא הגיע לו אור אחר ז׳ להו קטן נמטו ע״כ כשאר הכלים בבחי׳ כלים ולא חזרו להיות אורות כבראשונה. והנה כאשר התחילו האורות לכנוס בכלים אז נכנסו הט׳ אורות בכתר וזה נקרא מטי בכתר כנ״ל ואחר כך נסתלק אור המגיע לכתר שהוא אור החכמה וזה נקרא לא מטי כנ״ל ואין להאריך בזה כי כבר האריכנו לעיל בחי׳ מטי ולא מטי די ספוקו.

(א) ואמנם טעם למה עתה נכנסו כל הט׳ אורות יחד בכלי הכתר משא״כ בהתפשטות אחד כי נכנסו א׳ לא׳ כנ״ל שנכנס אור המלכות בכלי של כתר ואח״כ נדחה אור הזה למטה במקום החכמה ואח״כ נכנס אור היסוד בכתר וכעד״ז עד שנכנסו כל י׳ אורות כשיעור הי׳ כלים הטעם הוא מובן עם הנ״ל כי מתחלה שהיה אור הכתר עמהם וגם כולם היו מאירים מלדו לכן לא היה כח בשום כלי מהם (א) לקבל בתוכו רק אור א׳ לבד אבל עתה שאור הכתר אינו נכנס עתה תוך הכלי והוא נשאר למעלה והופך אחוריו למטה כמ״ש בע״ה לכן עתה יש כח ליכנס כל האורות ביחד תיך כלי א׳ כי כל הט׳ אורות הנכנסים עתה בכתר הם קטנים מן אור הכתר הראשון ויש כח לקבלם וכן כשנכנסו כל הח׳ אורות בתוך כלי של חכמה יש בה כח לקבלם כי כולם קטנים מאור החכמה (כ״א הראשונה) ועד״ז בכולם:

פרק ג

(ג) **והנה** דע כי אלא קודם בחי׳ העקודים אנו יש למעלה מהם שרשי אלו (ג) הי׳ כתר חכמה בינה כו׳ עד

המלכות ולמטה משורש מלכות זו שם הוא התחלת אור הכתר הנ״ל פניו למעלה נגד השורש שלו ואחוריו למטה נגד כלי הכתר של בחי׳ העקודים. והנה כל החיות הנלוים אל העקודים האלו כולם נמשכין אליהם מהשרשים אלו העליונים ועוברים דרך אור הכתר הנ״ל וכ״ז בחי׳ חיות לבד אך לא בחי׳ שפע ממש רק כאשר יהיה אור הכתר (ד) לא מטי בכלי שלו כי אז יעלו ויקבלו שפע גדול משרשיהם כמ״ש בע״ה:

ונחזור אל הענין כי הלא ביארנו לעיל (ה) כי כאשר האור מטי בכתר אז ניתנין ט׳ אורות בכלי של כתר וכשחזר להיות לא מטי אז ניתנין ח׳ אורות אל החכמה וגם החכמה הופכת פניה למטה לבינה ומאירה בה אך אינה נותנת אל הבינה עד היות פ״ב מטי בכתר. ולריך להבין א״כ מה ענין הפיכת פב״פ אלו להאיר אל הבינה כיון שעדיין אינו נותן הז׳ אורות בה. והענין כי הלא לריך שתבין כי אחר שבארנו שבאיזה עתה האורות מתולפים נמצא כי אור החכמה ניתן בכתר ואור הבינה ניתן בחכמה ואור החסד ניתן בבינה א״כ קשה כי העולמות נהפכו כי במקום דכורא נכנס הנוקבא ובמקום הנוקבא נכנס דכורא. והענין הוא כי ראוי שתדע שכאשר היה הסתלקות הא׳ לעשות כלי לא היה החלק ההוא נעשה כלי ונגמר להקרא כלי עד התרחק ממנו האור ג׳ מקומות פי׳ כי האור היה מתחיל להסתלק מחלק אשר אח״כ יקרא מלכות ואז היה מתחיל להתחשך ואחר שהיה מסתלק האור מן הכלי אשר אח״כ יקרא בשם כלי יסוד אז היה החלק הראשון מחשיך יותר (ב) עד שנמצא שכאשר היה האור הנוגע אל המלכות רחוק

ממנו

הגהות וביאורים (א) הלמת הוא כי לא היה אז עדיין כלי כלל אך הכוונה הוא על עניות אבר היה כלול בשאור אשר מאותה העניות נעשה אח״כ הכלי אחר הסתלקות האור מהם וכמ״ש בשער העקודים פ״ג ופ״ה הנה אלו שהיו יונאים אז ג״כ כל הי׳ אורות ביחד היה נתבטל העניות בהוקף האור הגדול והיה נסתלק גם הוא עם האור ביחד ולא היה נעשה הכלי מ״ש לקבל בתוכו ור״ל שלא היה אפשר לכלי להתכונות כלל לכן הוכרח בטלו האורות מתחלה רק אחד לאחד דווקא (ה״ר שב״ח): (ב) כל פרק זה בהוספת היאור הוא בשער הקדמות דרוש מטי ולא מטי פ״א ופ״ג דף ט״ו וכדרוש כ׳ מ רוש עקודים ע״ב דף י״ד: (ג) נ״ב ב״ר מנ׳ שבספירות אור החוטם הפנימי (לכאורה אינו כן רק עיין לעיל בשער עקודים סוף פ״ה כי כפה דא״ק יש שרשים אל עולם העקודים וכן הוא בשער הקדמות דרוש ה׳ דמטי ולא מטי): (ד) פי׳ אור החכמה שבתוך הכתר שהרי הכתר שוב לא יכד בכלי הכתר כמזכר (שמן שבון): (ה) לעיל פ״ב:

יפה שעה

ליכנס כל האורות ביחד בתוך כלי אחד. נמצא ג׳ טעמים בדבר חדא שלא נכנס כל אחד בכלי שלו אלא נכנס אור קטן מערכו. ועוד שאין אור הכתר מאיר בהם השתא כבתחלה. ושוב שאין שומדין האורות תדיר בתוך הכלים אלא נכנס ויוצא בכוד מוא״מ. ובהכי ניחא מה שיש להקשות עוד שהרי לקמן בפ״ה דשער העקודים כתב רז״ל וז״ל והנה נודע כי ו׳ מלכים אלו הם בו״ק דז״א וכל אחד אינו גדול מחבירו כי כל א׳ הוא קצה אחד גדול כחבירו ולכן לא היה כח בשום כלי אחת מאלו הז׳ כלים התחתונים לסבול בתוכו יותר מחלק האור המגיע לחלקו בלבד יע״ש. והלא בשולם העקודים היו נכנסים כל האורות בקצה א׳ שהרי בפעם ראשונה כשהיה מטי בחסד ונתנה הבינה האורות לכלי החסד היו אורות כל הו״ק כלולים בחסד. וכן כשהיה לא מטי בחסד ומטי בגבורה ונתנה החסד כל האורות שתחתיו לכלי הגבורה כמ״ש רז״ל לעיל והיה כל אחד מהו״ק סובל בתוכו כל אורות שבו״ק ממנו ולמטה והיאך היה יכול לסבול אם לא עם הטעמים האמורים. דע כי בחי׳ מוא״מ האמור בדברי רז״ל בדרושיו הוא בשולם העקודים שהוא אורות הפה היונאים מפה א״ק. אבל לא נזכר בדבריו בחי׳ זו באורות האזן והחוטם. אלא שלעיל שער אח״פ פ״ב כתב רז״ל ובודאי כי הע״פ שהכל הוא הבל א׳ עכ״ז יש חילוק בין קצת ההבל אשר הוא נגד הפה עצמו או החוטם אל שאר ההבל המתפשט אל הלדדים כו׳. וזהו המזכר בזוהר דא״ם מטי ולא מטי כי הוא נדבק המיד בא״ם על ידי אותו קילוח ההבל יעויין שם. מתבאר שגם באורות האזן והחוטם שייך זאת הבחי׳ דמוא״מ: (א) ואמנם טעם למה עתה נכנסים כל הט׳ אורות ביחד בכלי של כתר משא״כ בהתפשטות אחד כי נכנסו אחד לאחד כמ״ל כו׳ הטעם הוא מוכן כפי האמור כי בתחלה שהיה אור של הכתר עמהם וגם כולם היו מאירים מלדו לכן לא היה כח בשום כלי מהם לקבל בתוכו רק אור א׳ לבדו אבל עתה שאין אור הכתר נכנס בתוך הכלים והוא נשאר למעלה והופך אחוריו למטה כו׳ לכן עתה יעיין עד סוף הפרק. דע שהחילוק הגדול הזה יש בין התפשטות שנתפשטו אורות דעולם העקודים בפעם ראשונה לבפעם שניה. כי בפעם ראשונה לא היה בכוד מוא״מ אלא התפשטות פשוט אחד לאחד. מלכות ואחר כך היסוד וכן הלאר ויצא עמהם הכתר והיו כל התחתונות מקבלת האורות גדולות מן הכתר כמ״ש רז״ל לעיל בשער העקודים פ״ד ופ״ו. לא כן בהתפשטות פעם שנית שהיה בכוד מוא״מ ויצאו כל האורות כלולים כאחד חוץ מן הכתר כי לא יצא עמהם

וגם לא היה מאיר בהם. שהרי כשהיה מטי בכתר הוא מסיבה מחמת שהכתר דעקודים הנשאר בתוך פה דא״ק היה הופך פניו ולא היה מניח לאורות שבכלי הכתר שעלו שיצאו מן השרשים ועל כרחם יורדים למטה וזה נקרא מטי בכתר. וכשהוא לא מטי בכתר והוא שעלו אורות דכלי הכתר למעלה ליצא מן השרשים כתר דעקודים היה עולה במקום מלי דשרשים והיה מתרחק מן התחתונים עוד מדרגה אחד כמ״ש רז״ל לקמן פ״ד. באופן שבהתפשטות שני לא היה אור הכתר מאיר בהם. וזה טעם בעיקר שנתן רז״ל שבהתפשטות אחד יצאו האורות אחד לא׳ ובהתפשטות שני יצאו כולם כלולים יחד ובכל כלי וכלי היו נכנסים כל האורות שממנו ולמטה. אלא שק׳ לזה שהרי כשיצאו האורות בתחילה בהתפשטות הראשון לא יצאו אלא כולם בבחינת נפש לעצמם כמ״ש רז״ל בכל שער העקודים ואחר כך היה הסתלקות ראשון שחזרו כולם במאציל כדי להשתלם. ונמצא כשבא התפשטות שני בכוד מוא״מ יצאו כל האורות שלימים בגרגמ״ו פנימים וחיה ויחידה מקיפים ואם בהיות שלא היה בהם אלא בחי׳ נפש בכל אחד ואחד לעצמם מפני אור הכתר המאיר בהם יצאו אחד אחד. בהתפשטות שני שבכבר יצאו שלמים בגרגמ״ו [פנימים וחיה] ויחידה מקיפים אחר היות בכל אחד ואחד כל האורות הגדולים הם יצאו כולם כלולים יחד: (ב) עד שנמצא שכאשר היה האור הנוגע אל המלי רחוק ממנו ג׳ מקומות שהוא כאשר נתעלה בחלק הנוגע אל הת״ת אז נגמר כלי של המלי להעשות כו׳ עד שנמצא כי בהתרחק אור החסד על הכתר שהם ג׳ מרחקים כו׳. ואת״ת קשיא דיוקא דדיוקא דלפי מ״ש דבענין שיתרחק אור המלכות על הת״ת כדי שיגמר כלי המלי להעשות אלמא בענין שיהיו ג׳ ספירות רקיעות לגמרי גם מאורות אחרים העוברים בהם. וממ״ש שכלי החסד נגמר כשעלה אור החסד על הכתר אלמא לא בענין שיהיו ג׳ ספירות רקיעות לגמרי שהרי כשאור החסד עולה על הכתר נמצא ג׳ אורות דנבורה ת״ת נלא עומדות בכח״ב ומלשה אורות הוד יסוד ומלכות עומדות בחג״ת. (אמנם אמיתת הענין מפורש בשער הקדמות דף י״ד בדרוש העקודים ושם מבואר יותר ענין עשיית כל הכלים אלו ובסופו כתב ונמצא כי אחר הסתלקות אור דמלכות ונתעלה בשרשה שהוא תוך הפה דא״ק אז נגמר מלאכת ז׳ הכלים התחתונים שהם מחסד עד מלכות ונמצא כי גמר מלאכתם היה ע״י הסתלקות האורות ובעת הסתלקותם נעשו כלים שלהם אבל ג׳ כלים עליונים של כח״ב לא נגמרה מלאכתם לפי שעדיין לא

נגרשו

ממנו ג׳ (ח) מקומות שלימות שהוא כאבר נחשבה בחלק הינע אל הת״ת אז נגמר הכלי דמלכות (ב) להעשות כלי כי כל פחות מג׳ כלבוד דמי עד שנמלא כי בהתרחק אור החסד (ג) אל (ל״א על) הכתר שהם ג׳ מרחקים אז נגמר הכלי של חסד לעשות כלי של חסד נמלא כי הכח״ב (ל״א החו״ב) עדיין לא נעשו כלים לפי שעדיין לא נתרחק האור מהם ג׳ מדריגות שלמות וכל פחות מג׳ כלבוד דמי ולא היה עדיין נעשה כלי גמור בכנ״ל מאלו הג״ר. אך עכ״ז בידאי שיותר יקרא חלק בינה כלי גמור מב׳ הראשונים לפי שכבר הם ג׳ רחוקים ממנו אל האור שנסתלק והוא למעלה מן הכתר נמלא שם הפרש בין בינה אל החכמה והכתר כמ״ש בע״ה. ובזה יתורץ קושית א׳ והוא שהרי בעת הסתלקות אורות לעשות מלאות כלי היה אור הכתר מאיר בהם ואיך היו יכולים להעשות כלים ועתה בעת התפשטות האור אשר לא היה אור הכתר מתפשט בהם כנ״ל איך היו נקראו אורות. אך התשובה הוא כי לא נגמר לעשות כלי עד שהתרחק האור ממנו ג׳ בחי׳ גמורות אך כאשר יכנס בתוכם ממש אע״פ שאין אור הכתר נכנס בהם עכ״ז האור שבתוכם נקרא אור. וקושית הנ״ל שהקשו הוא דבנ״ר אשר עדיין אור הכתר קרוב אליהם איך הם נעשים כלים ואח״כ בעת שיחזור האור ליכנס איך נקרא אורות ואדרבה אור שלהם מועט יותר מבתחלה כי בלים אלו אורות חסרים מן אור הכתר (ד). אשר היה מאיר בעת הסתלקות אך הענין כי לעולם סוד הסתלקות עושה כלי בהפיכתן פנים מהכלי (ה) והנה כאשר חזרו האורות ליכנס נכנס אור החכמה בכתר ואז אור הכתר שבתוכו שנשאר בעת הסתלקות כנ״ל כי אין הכלי נגמר עד התרחק ממנו האור ג׳ מדריגות וזה לא שייך בנ״ר כנ״ל אז נכנס אור הכתר שנשאר שם תוך אור (ו) החכמה הנכנס עתה ומתלבשת בתוכה ונעשית נשמה אליה לפי שהוא אור הכתר ונעשה דכורא והחכמה שסביבותיה נעשית נוקבא (ז) ואז אור המובחר יותר מתלבש תוך החכמה ומה שהחשיך מעט מחמת ריחוק האורות משם זה ישאר בחי׳ כלי לב׳ טעמים ה׳ מחמת התרחקות אור משם וגרם לו גרמת חשך ועוד כי לפי׳ המובחר ממנו משתלק ומתלבש תוך אור החכמה הנכנס שם ואז נגמר (ל״א נגרע) אור הראשון הנשאר מן הכתר ונעשית כלי לכתר כי אור החכמה מפסיק ביניהן ביאופן כי אדרבה ביאת האורות בהתפשטותן עתה הוא הגורם בנ״ר הלו להעשות כלי ולא נעשו כלים בעת הסתלקותם כנ״ל. ועוד טעם א׳ כי הלא כאשר אור בחי׳ הכתר נשאר למעלה כנ״ל כ מעולם לא נכנס עוד תוך הכלים אלו רק נשאר בסוף הי׳ ברשים של האורות למעלה והפך אחוריו למטה (ח) לכן האורות עתה הם מועטים יותר מבתחלה ולפי׳ בעת הסתלקות וכעד״ז בכלי הב׳ של חכמה שנכנס בתוכו אור הבינה ואז אור החכמה מתלבש בתוכו והאור הנשאר נחשך ונעשה כלי מחמת התרחקו אע״פ שאינו הרחק גמור והרי עתה יש זכר ונקבה ביחד בכתר (ט) וזכר ונקבה בחכמה (י). נמצא כי מעולם כתר וחכמה אינם מתבטלים ממציאותם להעשות מזכרים נקבות (יא) כי הרי האורות שלהם עצמן נשארים במקומן (יב) אע״פ שאינם נמורים כמו מתח״ה ואדרבא שאר האורות שבאו עתה נוספים עליהם ונעשים נקבות עליהם (ל״א אליהם) (יג) וכן הענין ג״כ בבינה רק שם בה הפרש והיא שנשאר בה אור הבינה מיעט בעת הסתלקות כנ״ל ועתה נכנס בה אור החסד והנה חסד בן הבינה כנודע ולא יתכן שיהיה הוא הזכר ואור הבינה עצמה נקבה אליו ואם נאמר שאור הבינה יהיה זכר ואור החסד יהיה נקבה גם זה לא יתכן ולזה צריך אותו הפיכת פב״פ שביארנו למעלה (יד) שהיפכת חכמה פניה למטה בעת שניתנין אליה (ל״א קודם שניתנין) הח אורות (א) יאז מזדווג ס שם במקומן זכר ונקבה של חכמה ומוליאין ע״י זווגם אור אחד הנקרא יו״ד ואז ניתן למטה בהפיכת פניהם לבינה ואז אותו היו״ד מתלבש תוך אור הבינה ע״ד (ל״א בדרך) האחרות ונעשה הי׳ זכר והבינה נוקבא (טו) ואח״כ כאשר נתנו הז׳ (טז) אורות בכלי של בינה אז ניתן בה אור של החסד ונשאר בה אור החסד תמיד בבחי׳ מ״ן (בס״א כמן בלגלגת) ואע״פ שאור זה של הבינה היא מן האורות הראשונים שנשארו שם וזו היו״ד שבא לתוכה מזווג דז״ן שבתוך החכמה הוא מחודש ואי״כ איך תעשה הבינה שהיא הסורם נקבה אל זה אור המחודש שהוא מחכמה. והתשובה הוא שכבר בארנו שזה האור של הבינה

הגהות וביאורים (ח) עיין לקמן שער ח׳ פ״ז מ״ק ושער ט״ו פ״ג שמחבר הגו״ה לאחד. ועיין דברי שלום שמתרץ שכאן מדבר בפנימיות ועי״ז נחשב לשנים ושם מדבר בחיצוניות וכמ״ש בשער הקדמות שער מ״ד שבחיצוניות נחשב לאחד ובפנימיות לשנים ודי בזה: (ז) אי״ה עיין בשער הקדמות די״ד ע״ב שב״ש בשבתהקה אור כמו׳ מבלי הבוד (ל״ל בעלה אל נוה ע״ש ובכח״י איתא בכלי הגלח). נמצא כלי המלכות שהיה בחסד עיין שער הקדמות הנ״ל. ובזה נסתלק הקושיא אל הרב יפה שעה ע״ש דף י״ב: (ד) ובשב דעדיין לתלוהות דיו קיימת דכן תיכן לשיל מה כי אע״פ שאין אור הכתר נכנס בהם עכ״ז האור שבתוכם נקרא אור. ולכאו לא תיכן לזה כלום והשבר דסמך על מה שהיכן לשיל דכאן נמי שייך אותו התיכון ב״ר: (ה) אי״מ רמוז זה בשיני כשין מלאות מ״ה וכ״ן שיהיה בעולם הנקודים שכל שפי׳ יהיה בה דו״ן מ״ה וכ״ן כן בכאן הי״ור הראשון מהתפשטות הבני ומלא שנם כתר זה כשין דו״ן בת״ם דהיה כמו בתלילות דו״ק: (ו) פי׳ אור זה דכתר הוא רבימו שנשאר מבתר כמזכר לשיל ושיין בשער ההקדמות: (ז) וכל זה הוא שורש להבי ריבון דאצילות אוירא ומוחא דהימאה אבר הם בנהי׳ דו״ן אוירא זכר ומו״ם נוקבא וכמ״ש בשער מלמדי רשב״י פ׳ הרומה דף כ׳ ע״ב וכן הוא בזוה״ק שם וכמו שהאריך בזה הגר״א בס״ד פ״ז (ה״ל בבי״ה): (ח) לאו דוקא אחוריו ממש דהא כתב לשיל אין מלאות תוכה פנים ואחור רק בכלים ע״ש אבל כ״ל הסתלקות האור ע״כ הנה״ב: (ט) אי״מ דומה זה למלילות ד״ם (ה׳ ספירות בת״י) שיש בו דו״ן נ״ב: (י) וכ״ז הוא שורש לאו״א שילאין דאצילות אשר נכללין שניהם בשם חכמה והימא הוא עמיקא ומלוכשת בנו אבא וכמ״ש בתלי״ך פ״ח וכן הוא כאן שאור הבינה היא מלוכשת בכלי החכמה ונקראת על שם החכמה. אמנם הנה אנו רואים שהרו רק בהכלי אבל באורות הוא להיפך כי הרי אור החכמה הוא מלוכש בתוך אור הבינה וא״כ הרי בהאורות אבא עמיר יהיו וכן יהיה נ״ב באו״א שילאין דאצילות. ומתורץ בזה קושיות המפרשים שם בתלי״ך פ״ח ע״ש והבן (ה״ל שב״ת): (יא) פי׳ מבחי׳ הרבימו הנשאר כ״א במקומו: (יב) פי׳ הרבימו: (יג) אי״מ דומה זה לבינה דגרון דא״א שיש בו דו״ן אור נ״ב: (יד) פי׳ פב״פ הייתו הזווג שנעשה בכלי החכמה: (טו) וכ״ז הוא שורש ליסו״ת דאצילות שנקראין שניהם בשם בינה ובכללין שניהם באות ה׳ ויש״ם הוא הי׳ דמילוי ה׳ ונשוקן של אחורי הה׳ כנודע ובס הוא אבא עמיר וגנון יהיו וכמ״ש אי״ן הוא שורש נ״ב דאצילות אבר נשארו המיר עיקר המוחין דז״א באו״א וכמ״ש בשער בנסיבה רפ״ז וכמ״ש נ״ב בתרה זוטא דף ר״ל ור״א דבינה הוא אחוריות י״ב ב״ן מבוס דהוא אהכלל מבולא. אמנם באמת הוא כי היה בכ״ז חילוק גדול בין בעקודים לאצילות ולפי גודל מעלת העקודים על האצילות. והדברים בזה הם עמוקים ונחוצים למאד ואין עתה המקום לזה. (ט״ב שב״ת): (טז) נוסח מגיד משנה הח׳ אורות:

יפה שעה

נתרחקו ג׳ מדרגות נמורות מן אור המלכות שעלתה במאציל כמזכר לשיל אמנם נמר מלאכתם היתה אח״כ בעת שחזרו האורות לירד ירידה שניה להוך הכלים המוכרים כמו שנבאר בעזה״ש עכ״ל ואשתמיטתיה להרב יפה שעה דברי רבינו אלה. שמן ששון). וכ״ל חדא מתרתי דלא דק רז״ל ולדמיון בעלמא נקט כשעולה אור המלכות בכלי ת״ת ולא בעינן שלשה ספירות ריקניות. אלא כיון שהאור שלה נתרחק ממנה שלשה ספירות אע״פ דאורות אחרות עוברות בתוכה כיון שאינם מבחינתה אינם מעכבות עשיית הכלי שלה. או אפ״ל דלעולם מעכבות ומ״ש כשעלה אור החסד על הכתר לא דוקא ושיקר כוונת רז״ל לאמתוינן דלא נעשו כלים נמורים אלא מן כלי החסד ולמטה ודוק: (י) ואז מזדווגים שם במקומו זכר ונקבה שבהכמה ומוליאים ע״י זווגם כו׳ וק״ל לזה כיון שלכר שבחכמה נעשה מאותו רשימו שהיתה החכמה קודם הסתלקותה במאציל כמ״ש רז״ל. אותו הרשימו היאך יכול להזדווג מאחר שהחכמה קודם הסתלקותה במאציל בחי׳ חיה דפנימיות שהיא בחינת המוחין המסתרכות אל הזווג כמ״ש רז״ל לעיל בשער העקודים פ״ג ופ״ו אשר לסיבה זו חו״נ שבעקודים היו בבחי׳ אב״א כמ״ש רז״ל שם. וא״כ היאך יכול אותו הרשימו להזדווג והלא אין בו אלא בחינת נר״ן אשר אינם מועלים להזדווג. ואם כשחזרו האורות להכנס בכלים וכנכנה אור הבינה בכלי החכמה ונעשית היא נוק׳ ורשימו הראשון דחכמה נעשה דכר אליה והאור של הבינה באתה בכל תשלימותה בנרנח״י ומקיפים שלמים. מה יושיענו ומה יועיל זאת לרשימו דחכמה הנעשה לכר אליה אלא עלה כלל עדיין. (יש לומר כשעלה החכמה במאציל וקנה יותר מעלה שהיא היה שבו גם הרשימו שבו בירידת החכמה בכלי הכתר נשתנה למעליותא לקנות במקומו מדריגה אשר יוכל להזדווג עם אור הבינה וזה נלענ״ד פשוט מכיון דאין זווג זה נעשה אלא בחזרת האורות ולא קודם עלייתם

הבינה אינו אור גדול אחד שיש ג׳ מרחקים בינו ובין האור כנ״ל אע״פ שאינם ג׳ מרחקים גמורים משא״כ בחכמה שלמעלה ועוד כי אור הבינה הזו נשארה כאן בעת השתלקות אשר לא היתה כוונתו להאיר (א) אך המוקבא (נ״א אשר נשארה כאן בעת ההשתלקות לא היתה כוונתה להאיר רק המוקבא) העליונה שבחכמה בהתה בעת התפשטות שכוונתו להאיר. לכן הבן היולאת מבין שניהן יכול להיות יותר פגימי מבינה זאת מכ״ש מן החסד שבא עתה אע״פ שבא גם הוא מבחי׳ של התפשטות אבל עכ״ז הנה הוא ג׳ מדריגות למטה מהחכמה. כלל הדברים כי בכ״ע יש שם י״ה שהוא זו״ן כתר וחכמה ובחכמה (ב) יש זו״ן והוא שם י״ה אחר והוא חו״ב ובינה שם י״ה אחר שהוא זו״ן והוא החכמה (נ״א י׳ מן חכמה) המתחדשת מן הזווג העליון שבזו״ן שבחכמה י׳ ובינה היא נקבה (ג) אליו והיא אות ה׳ הרי שם י״ה ג״כ בכאן ועוד יש בה אור החסד שהוא בחינת (ד) בן גם כל א מאלו ג״ר נקרא אות יו״ד במילוי כי הכתר יש בה זו״ן י״ו והכלי עצמו הוא ד׳ של היו״ד גם חכמה יש בה יו״ד שהיא י״ו זו״ן והד׳ היא הכלי אך הבינה נק׳ יו״ד בבחי׳ ג׳ אורות שבה וסדרן יד״ו הם חכמה. בינה. חסד. אך הכלי אינו נזכר עתה (ה) גם נעשה אחר למה נטפת י׳ מזווג חכמה הוא בעלה של בינה הזו התחתונה לפי שכשמזדווג זו״ן שבחכמה אינן מוליאין טפת ההיא מעצמותה רק מלמעלה שהיא מן הכתר לכן גדול כחו מאור בינה התחתונה:

פרק ד

(ו) **אבנם** בשאר ספי׳ לא היה בהם שום מליאות זו״ן כי כולם זכרים וגם שהם כלים גמורים ואין בהם אור רק איתו שנכנס מחדש נמצא אור הבינה נכנס בחסד וכעד״ז עד שנמצא כי אור המלכות בכלי של יסוד. ובכאן יש קושיא ראשונה ג״כ איך יעשה מזכר נקבה (א) אך דע שלכן הוצרכו זו״ן שבבינה להזדווג להיליא ה׳ אחד דוגמתה ונחלק לב׳ שהם ד״ו ואות ו׳ נכנסה בכלי יסוד בשוד זכר של (ז) מל׳ אשר שם כי יותר גבוה כמה מדרגות הוא אות ו׳ זו מן אור המלכות שב סוד לכן הם זו״ן ואח״כ אות ד׳ ירדה במלכות והשלימה שם במקומה הרי כי בד׳ בחי׳ יש בהם זו״ן והם כח״ב יסוד והוא לעצם קושיא הנ״ל שיש באלו הד׳ משא״כ בשאר. ועתה צריכין אנו לבאר מליאות לא מטי בכתר מה ענינו והענין כי אחר שבארנו שיש בכלי של כתר זו״ן והם כתר חכמה ואלו צריכין לעלות אל שורשם ליגע משם. ואמנם חשק הזה שיש להם ליקח אור מן השורש שלהם הוא הגורם להם לעלות שהרי כל הי׳ שרשים כולם פניהם למטה להאיר בעקודים הללו ואמנם אחר שעולין ויונקים משם אז אותו הכתר דעקודים הנשאר בסוף השרשים הוא הופך אחוריו להם ואז אינם יכולים עוד ליגע ולכן חוזרין ויורדין ונכנסין בכלים שלהם כמ״ש בע״ה. והענין כי הנה כל השרשים העליונים הופכין פניהם למטה להשפיע אור בסוד חיות לבד שלהם ולא לצורך זווג. אמנם גם שורש הכ״ע יש לו חשק להשפיע למטה כי לעולם השרשים רוצים להאיר בענפים אך סיבת הדבר היא היות אור הכתר בסוף אותן השרשים כולן הופך אחוריו למטה ואז כראות השורש העליון בכ״ע כי אור הניתן שם אינו משפיע למטה אז הוא אוסף אלקו למעלה כמ״ש הלדיק אבד כי כאשר אינו מזדווג עם המלכות גם הוא מפסיד כי אין ניתנין לו או״א רק כאשר יפיע למטה וכעד״ז בכאן (כי) כאשר הכתר אינו משפיע למטה אז גם השורש של כתר עליון אוסף אלקו ולא בראינו כי ראינו להשפיע רק בשביל חסרון התחתונים שאינן יכולין לקבל. וגם טעם הדבר שאם ימשך האור ההיא המיד הנה יחזרו הכלים אל בחי׳ אורות כבתחלה ויתבטלו כבתחלה אבל עתה שאין אור נמשך בכלים רק אחר עליית אור הכלים למעלה ליגע ובזה אין הכלים בטלים והנה אחר שיגעו אלו האורות למעלה אז חוזר הכתר ההוא להפוך פניו למעלה ואז יורדין למטה בע״כ כי אין להם מה ליגע. ועוד ט״א לפי שגם אלו האורות יש להם חשק לחזור אל הכלים דוגמת הנשמה כשיולאת מן הגוף לכן אחר יניקתן חוזרין לירד ואז אין אותו כתר דעקודים שבסוף השרשים יונק מן השורש של כתר עליון של השרשים רק חיות לבד הצריך לו ולא יותר:

ונבאר עתה מליאות עליית זו ונאמר כי הלא כאשר לא מטי בכתר הוא לפי שעולין זו״ן של הכתר למעלה במקום זה הכתר שבסוף השרשים העליונים ואינם יכולין להיות שם ביחד כי הוא גדול מהם ולכן הם נשארים במקומו והוא עולה במקום השורש של המלכות ואז גם השורש של המלכות עולה בשורש של היסוד ושם נשארים שניהם בסוד היסוד שהוא זו״ן ואז שורש כתר עליון משפיע למטה אחר שכבר יש הכנה לתחתונים לקבל ואז המוקבא (ח) של הכתר נכללין בזכר. ופירוש הענין כי הנה יש כמה כללות א׳ כאשר יהיו ב׳ אורות בב׳ כלים כל א׳ בפ״ע ואח״כ כאשר יכנסו ב׳ האורות בכלי א׳ זה יקרא כללות שנכלל זה בזה בכלי א׳ (ע) ועוד יש מליאות אחר והוא בהיות בחי׳ ב׳ אורות אלו זו״ן (י״ל בב׳ כלים) שאז אירע להם מ״ש בפ׳ תרומה דקמ״ז כי אז יש בהם סוד אהבה פי׳ כי נכלל האחת זכר בנקבה ושניהם בכלי א׳ וכן חוזר האחת נוקבא להכלל בכלי של הזכר הרי הם ד׳ אורות ב׳ בכל כלי כלילים זב״ז והם סוד ד׳ אותיות של אהב״ה. ועוד יש מין כללות אחר והוא זה המליאות שאנו בו שהם ב׳ אורות בלתי כלים שהם זו״ן של הכתר שעלו למעלה ואינם בכלי כי כללותם אז יהיה בבחי׳ שיקבל האחה זו מזה וזהו כללות שלהם. והנה עתה

הגהות וביאורים (א) פי׳ כשאנו אומרים דמטי בחכמה אז לא הוי מטי בבינה בסוד השתלקות ואור החכמה בסוד התפשטות (שמן שמון): (ב) א״ה עיין שער הקדמות דע״ז ע״ד דרוש כ׳: (ג) פי׳ יהוה הכשיומו דבינה והיא כ׳ והיו״ד שבא מחדש הוא הזכר ונמצא י״ה בבינה: (ד) נהי׳ ב״ן ס״א מ״ן: (ה) יען דכאן הכשיומו בעצמו נעשה נוקבא היסוד בהר והחכמה: (ו) ראה פרק זה עיין שער הקדמות ספ״א דמטי ולא מטי ובפ״ד שם בתרוצה כל פרק זה: (ז) נ״א לב: (ח) גיכסא ע״ת בח״ר אחר שהכתר שבסוף השרשים עלה במקום שורש המלכות ואינו בוסף אחריו למטה ואז הנוקבא כו׳: (ע) עיין שער הקדמות דרוש מטי ולא מטי פ״ג כי שם נתבאר עניית הכלים אלו דבח״ב יותר וזהו שהיה ב׳ כלים אחד אל הכשיומו דהכתר ואחד אל האור החכמה שנו ונעשה בהופן זה וז״ל שם גם הודעתיך שם כי להיות אור של כתר גדול מאור של חכמה אבל בנתינה להבת כיון שאור הכתר אשר פה אינו רק בחי׳ הכשיומו מוטעם לבד ואור החכמה עם היות גדול מאור הכתר הנה הוא אור כלם בכשיומו ולכן מצד ב׳ בחי׳ אלו זה מכה בזה וחב״ז ומוציא ממנו מליאות ואז נעשים ב׳ כלים אחד להכשיומו ואחד לחכמה ואז נעשה אור הכשיומו בחי׳ זכר הנקבא בהר ואור החכמה נוקבא כו׳ וכן עד״ז היה בהו״ב ועיין לקמן פ״ה ושם כתב בהיותם בכלי דזכר אז בכלי דנוקבא יע״ש:

יפה שעה

ודו״ק. שמן שמון): (א) אך דע שלכן הוצרכו דכו״ן שבבינה להזדווג והוליאו כו׳ תימא ולמה לא נעשה הכשיומו של היסוד הנשאר בו מתחלה בעת השתלקות האורות בחינת דכר ואור המלכות הנכנס בו בחינת נוק׳ אלו. והוא ממש כדרך הנעשה בכתר הנשאר מברתשונה נעשה דכר ואור החכמה הבא מחדש נעשה בחי׳ נוקבא אליה. וכן בחכמה הכשיומו דחכמה הנשאר מברתשונה נעשה דכר ואור הבינה הבא מחדש נעשה בחי׳ נוקבא אליו. דכוותא היה יכול להיות בכאן הכשיומו היסוד נעשה דכר ואור המל׳ הבא מחדש ונכנס בו יעשה נוק׳ אליו ולא יצטרך לזה הזווג שבבינה. ואם בשביל כדי להוליד אור למל׳ היו יכולים להזדווג דכו״ן שביסוד. (ולענ״ד לא קשיא שהרי אין ענין זה נעשה בכח״ב אלא מכח שלא היה עדיין כלים להם לזה הוצרך הכשיומו המזכר דכתר וחכמה להיות נכנסים תוך אור החכמה העולה תוך כלי הכתר כמזכר לעיל פ״ג ח״ל דמחמת התרחקות אור משם וגרם לו גרמת חושך ושוד כי אפיגו המוחבר ממנו מסתלק ומתלבש תוך אור החכמה הנכנס שם ואז נגמר אור הראשון הנעשה מן הכתר ונעשה כלי כי אור החכמה מפכיה ביניהם יע״ש. ולהיות דאין כלי בכתר עדיין לזה הכשיומו דכתר נכנס תוך אור החכמה ונעשה שם דכר ונוקבא וכן בחכמה לא כן ביסוד דאופן הכלי שלו הוא בהתרחק האור משם ג׳ מרחקים כנזכר לעיל שם לזה אין מבחי׳ הכשיומו דיסוד נכנס תוך אור החכמה. וכן נראה מדברי רבינו דכתב בריש פרקין וז״ל אמנם בשאר הספירות לא היה בהם שום מליאות זו״נ כי כולם זכרים וגם שהם כלים גמורים ודו״ק ופשוט. ועוד דאין אפשר ביסוד להיות הכח הכשיומו להוא בעצמו אין בו אור אלא הכשיומו שבה״ק היורדים בו ומשם הוא עיקר עשייה היסוד ועיין שער העקודים פ״ג ושער הנקודים פ״ה ועיין במבו״ש בסופו דרוש סוכות. שמן שמון):

עתה הנוקבא נכללת בדכורא כי להיות שהנוקבא הוא אור של החכמה כנ״ל והזכר הוא אור של הכתר שנשאר בכלי א״ל הזכר הוא שמקבל עתה מן השורש שלו שהוא שורש הכתר וזה נמשך לו ע״י שמזדכך אותו הכתר שנשאר למעלה בסוף הסרסים וע״י הארה העליונה של שורש הכתר הוא מזדכך מאד ואז מאיר אור רב בזה הזכר של הכתר ואז נכללת הנקבה בזכר ומקבל הארה ממנו עד שנמלאים עתה ג׳ בחי׳ אלו (הס) שוים בהארתן והס זו״ן של כלי הכתר ואותו הכתר שעליהם ואחר שהן שוין יקבלו האור שלהם מאד שורש כתר עליון ואז צריך שהנוקבא של הכתר תקבל גם היא משורש עליון שלה שהוא חכמה עליונה לכן השורש של החכמה העליונה יורדת בבינה ובינה בחסד כי׳ עד שיורד יסוד במלכות ואז אותו הכתר שעלה במקום שורש המלכות יורד במקומו כי אינו יכול להיות שם כי אין לו דמיון עם שורש המלכות וגם הוא עתק והמלכות הוא שורש לכן הוא גרוע ממנה אע״פ שהוא מקבל מן הכתר אמנם יורד במקומו ושם יוכל להיות ביחד עם זו״ן שהיה (א) במקומו כי אז שלשתן שוין אחר שכולן שוין בקבלתן משורש הכתר עליון ואז נמשך הארת שורש חכמה למטה ואז הזכר נכלל בנוק׳ שהנוקבא מקבלת תחלה לפי שהוא נשתוה במעלה עם הזכר כי שניהן בוין וקבלו משורש הכתר עליון ולפי שעתה מקבלים משורש חכמה לכן הנוק׳ מקבלת תחלה מכל הג׳ שבכאן והן מקבלין ממנה ונכללין בה בסוד אשת חיל עטרת בעלה. אמנם טעם ירידת שורש חכמה למטה במקום שורש הבינה וכו׳ הוא לכמה טעמים הא׳ הוא לפי שכשהיא קרובה לשורש כתר אינה יכולה להאיר ואורה מתבטל באור הנמשך מן הכתר. ועוד כי צריכה היא להתקרב למטה כדי שתוכל הנוקבא שבכתר לקבל תחלה ממנו כנ״ל וזהו גורם קריבת השורש אליה מדרגה א׳ יותר מקורבת הזכר שבכתר אל שורשו. ועוד כי בארנו כי לעולם הסרסים אינם נמנעים מלהשפיע למטה בהיות התחתונים רוצים לקבל לכן שורש הכתר אינו נמנע מלהשפיע למטה כל זמן היותן זו״ן חוץ מן הכלי שלהם וא״כ אין החכמה יכולה להשפיע ולכן כאשר תתרחק החכמה ותרד למטה במקום הבינה אז ישאר המקום שלה פנוי ואז בעוד שהשפע הנשפע משורש הכתר ממלא אותו מקום החלל הפנוי אז החכמה היא משפעת למטה נמלא כי אז גם אם הכתר משפיע אינו מבטל הארת החכמה. ואמנם ירידת החכמה למטה לא תפסיד הארתה בהתרחק מן המאציל מדריגה א׳ כנ״ל הוא מזה הטעם אחר היות הכתר עליון ממלא אותו מקום החלל כי בשלמא אם היה נשאר שם מקום פנוי וחלל היה נפסק האור מן המאציל לחכמה ואדרבא היתה מפסדת החכמה ויותר טוב היה להשאר במקומה אמנם עתה שאור הכתר ממלא מקום החלל ההוא יש דרך ומעבר אל האור המאציל להשפיע בשורש החכמה ואינה מפסדת כלל. והנה אחר שקבלו זו״ן מן השורש החכמה ג״כ אז אינן צריכין לינק עוד ואז יורדין זו״ן בכלי שלהם ואז שורש החכמה נתעלה (כ״א נתגלה) במקומה וגם שורש הכתר אוסף חלק אור אליו ואותו הכתר שבסוף הסרסים אינו מקבל רק חיות הצריך לו לבד ועתה נקרא בחי׳ מטי בכתר אל הכלי כי חזר האור בכלי שלו אמנם שורש כתר עליון (ב) נקרא לא מטי למטה בעקודים. הרי הענינו מכל זה שהאור שבכלי ראשון נק׳ כתר ואין בו רק אור החכמה כי אור הכתר נשאר למעלה בסוף הסרסים וז״ס כולם בחכמה כו׳ (ג):

פרק ה

ועתה אחר שהוא מטי בכתר צריכין אנו לבאר מציאות לא מטי בחכמה ובינה נודע כי כל האורות שבאו״ב הם עולין בכתר בהיות הזו״ן שבכתר במקומה (ד) כנ״ל (ה״א במקום הנ״ל) הנה כבר ביארנו שיש ה׳ אורות בב׳ כלים כי בכלים של חכמה יש זו״ן ובכלי של בינה יש זו״ן וב״ן [עם חסד הנ״ל] ועליית אלו תלוי במעשה התחתונים לפעמים יעלו כל ה׳ אורות ופעמים לא יעלו כי אם ד׳ ואור החסד שהוא ב״ן נשאר למטה בכלי של בינה והנה בינה ישאר למעלה כי יש זו״ן בכל א׳ מאלו הנ״ר ונקרא י״ה י׳ בזכר ה׳ בנוקבא ודע כי כל אלו הנ׳ אורות כשעולין בכתר לפעמים נכללין בנוקבא ולפעמים בדכורא ולפעמים קלתם בנוקבא וקלתם בדכורא ודע כי לעולם כשאין עולין אלא ד׳ אורות אינם נכללין רק בנוקבא:

ונבאר עתה חלוקה זו ונאמר כי קודם שיעלו אלו האורות למעלה להכלל בכתר אז שם י״ה שבכתר הוא פשוט ואינו במילוי אך בעליית אלו האורות למעלה אז יהיה בשם מילוי. והנה ג׳ מלואים הם הו״ב ויודי״ן הו״ב בהה״ן הו״ב באלפי״ן (ה) והנה כשאין עולים רק ד אורות הם כולם נכללין בנוק׳ שהיא ה׳ של שם י״ה שבכתר ואז מילוי אותו ה׳ הוא ביו״ד כזה ה״י. והענין כי ד׳ אורות כשעולין בנוקבא הנה ג׳ תתאין בטלין בראשון כי לעולם אור החכמה הוא המבטל את האחרות ואז שלשתן מתבטלין באות י׳ שהוא החכמה לכן מילוי ה׳ זו היא בי׳ אך דע כי כאשר זו״ן שבכתר עולין (כ״א עליון) למעלה בסרסיהן שהוא סוד לא מטי הנה ע״ס שבכל א׳ מהם הם העולין ונשארים למטה במקומם ב׳ מלכיות מלכות הזכר ומל׳ הנקבה בב׳ כלים הנקרא י״ה כנ״ל בהיותן פשוטים בלי מילוי. ואמנם דע כי אז ב׳ (ו) מלכים אלו שוין כי אע״פ שהזכר הוא גדול מהנוקבא עכ״ז עתה הם שוין לפי שבחי׳ אור הזכר הוא בסוד הסתלקות כנ״ל כי כאשר רצו להסתלק איתן האורות כדי לעשות כלי אז נשארו אותן אירות בכח״ב כנ״ל ר״ל הרשימות נמלא כי אור הזכר של הכתר הוא בסוד הסתלקות ואור הנוק׳ שבכתר הוא בסוד הפנים כנודע לכן אור הזכר ואור הנקבה הם שוין בפעם הזאת. ועוד שלפי שהזכר הניח את עצמו מבחוץ תחת הסרסים לכן תאוות של הזכר שבכתר הוא גדול לחזור ולעלות משא״כ בנוקבא ולכן כמעט שכל אור הזכר עולה למעלה ולא נשאר רק מיעוט מהאור אך הנוקבא שאין לה למעלה שורש כנודע כמו הזכר שבכתר לכן אין לה כ״כ תאוה וחשק לעלות ונשאר האור רובה ממנה בכלי שלה לכן יוכלו להיות שוין אז ב׳ המלכות ביחד זכר ונקבה אך כאשר חוזרין הזו״ן לבא אז בא הזכר בכל אורו וגם כי הוא לוקח אור גדול משורש הכתר שלמעלה ממנו ואז כשחוזרין אין יכולת בנוקבא לקבל אור הזכר כולו רק מכוח ו״ק לבד:

והנה בדי שיתבאר לך זה צריך לדעת הקדמה א׳. והוא כי יש חילוק בין פעם א׳ בעת מציאות לזמן שאחריו כי בפעם א׳ שבכולם שהוא כאשר נשאר אור הזכר של הכתר בעת הסתלקות הא׳ ואח״כ בהתפשטות ב׳ כשנכנס החכמה בכלי הכתר אז לא נכנס בכלי של הזכר רק נכנס בכלי הנוק׳ עצמה שהוא בסיד ה׳ של י״ה והיה זו״נ בב׳ כלים אך בהסתלקות ב׳ אשר היו עולין זו״ן שניהם למעלה ואז נשתוו שניהן יחד וקבלו כולם ביחד הארה מן כתר עליון ולכן כאשר באים ותוזרין בכלים שלהם אז נכנסין שניהן בכלי של הזכר והמלכות של הנוקבא נשאר (כ״א אשר) בכלי של הה׳ שלה כנ״ל. וכן הענין תמיד אחר הפעם הראשון כי לעולם הזו״ן נשארין בכלי הזכר ושם מזדווגים ביחד נמלא כי היו״ד שהוא הכלי (כ״א בכלי) של הזכר שם היו שניהן זו״ן ואז כאשר הם מזדווגים אין הנוקבא סובלת אור הזכר רק מן הו״ק שלו ומזווג זו״ן אלו אשר נכללו באות י׳ פשוטה אז יולא מהם דוגמתן ב׳ בנים זו״ן והם סוד ו״ד מילוי יו״ד. (ז) והענין הוא לפי שהזכר אינו מזדווג בנוקבא רק בסוד ו״ק שלו לבד לכן גם הבן שלו הוא צורת ו׳ ג״כ אמנם הנוקבא היא צורת ד׳ לפי שיש לה כל הי׳ (ב) כלים

הגהות וביאורים (א) שהיה במקומו כ״א שהם במקומו: (ב) מילת שורש רוא״ש ו״ל אמנם בכתר עליון (ה״ר שב״מ): (ג) נ״ב פי׳ שכולם מתחילים מהבינה והילך. כי בחכמה זו נכללו כל העולמות אשר למעה ממנו כך הוא הגירסא בעבר ההקדמות: (ד) פי׳ בהיות הזו״ן שהם הרשימו ובהר ואור החכמה בכלי הכתר: (ה) הנה מה שהוצרך להגיה זה לומר דכאן בכתר שייך בו ביודין שהגא הוי״ה דע״ב בכתר בזכר בחכמה מקומות ע״ב בכתר: (ו) נ״ל ב׳ מלכיות: (ז) והוא שאינו שזו״ן שבלות היו״ד פשוטה הם סוד ו״ד גם אלו הבנים הם סוד ו״ד בכ״י: (ח) בסכ״ו כולם:

כלים רק שהאור ו״ק שלה בטלים בד׳ רחשונים שלה לכן נקרא ד׳ כרי מילוי יו״ד שהוא ו״ד וכל זה נקרא יו״ד שהם זו״ן (כ״א שהוא דזו״ן) ואח״כ ה א אות ה׳ של י״ה שהוא הכלי של הנוקבא ושם נשארת המלכות של הנוקבא כנ״ל. והנה כאשר עולין הד׳ אורות התחתונים (א) בחות ה׳ ז (ב) אז היא מתמלאת בחות י׳ ונעשית ה״י כנז״ל אמנם צורת כ׳ זו כאה ו״ד לפיכך הוא נשברה:

(גלא נמצא יותר מכאן ואילך גם בע״ח לא יש יותר)

נשלם היכל ראשון

היכל שני

היכל זה הוא הנקרא היכל נקודים ובו ד׳ שערים.

השער הראשון

שער דרושי נקודות ובו ו פרקים.

פרק א מת

ונבאר עתה עולם הנקודים והם בחי׳ אורות היוצאין דרך נקבי עינים דא״ק. והנה כבר ביארנו לעיל כי ד׳ בחי׳ יש והם ד׳ הויות ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן ובכל בחי׳ מהם יש עונה״ת(א) והנה המוחין של א״ק הם הוי״ה דע״ב (ג). ומן בחי׳ האזנים ולמטה עד חלוס כל סיום א״ק הוא בחי׳ ס״ג עד סיום הרגלים שלו. אמנם עניין זה היה בתחלה קודם מיחת מלכים בעולם הנקודים ואח״כ היה בחי׳ מ״ה וב״ן ממקום טיבור שלו עד למטה בסיום הרגלים כמ״ש בע״ה. והנה כבר ביארנו כי בשם ס״ג יש עונה״ת והטעמים נחלקים לג׳ חלוקות שהם אח״פ. ואמנם הנקודות הם בחי׳ אורות הנמשכים מן העינים שלו והעינין הוא כי הנה ההבל היוצא מנקבי אזנים הוא הבל מועט כי אם יציא אדם אצבע על נקב האזן ויסתום אזנו בחוזק ירגיש קול הברה בתוכו וזה מחמת תנועת ההבל שבתוכו שרוצה לצאת לחוץ ואינו יכול אינם בהסיר האצבע אינו נרגש. והנה מן ההבל הזה יצאו י״ס מבחינת האזנים כמבואר למעלה. ואח״כ בחוטם יש הבל יותר נרגש ויצאו בחי׳ י״ס של חיטס כנ״ל ואח״כ בפה יש הבל יותר נרגש מכולם לפי שכל מה שהאור יורד למטה הוא ניכר ונרגש יותר ומתגלה שם ומשם יצאו הי דעקודים והלו הבלשה מקומות הם בחינת הטעמי׳ דס״ג. (ב) ואח״כ מן העין יצאו הנקודו׳ דס״ג (ג) ולכן אין כ״כ הבל בעין כמו בג׳ מקומות הנ״ל כי אין דומה אור הנקודים הקטן (ד) כמו הטעמים אבל עכ״ז מצינו קצת בהסתכלות העין כגראה בחוש העין בטבע בעינו בילת בת היענה שנולד האפרוח על ידי הסתכלותה זמן מה בלתי שתשב על הבצים לחממם כמו שאר העופות וזה יורה היות בח ממשית בהסתכלות העינים. והנה מבחי׳ הסתכלות הזה של העינים יצאו הנקודות. ובזה תבין מ״ש בתיקונים תיקון ע׳ דקכ״ו שמצייר צורת הוי״ה של בן ד׳ אותיות בציור עינים ונקודים בסוד ונבואתם מלאות עינים כזה כי כל בחי׳ עינים הם נקודות כנ״ל. והנה כשתמנה מן ע״ב יהיה כל בחי׳ ע״ב י׳ מן הוי״ה וס״ג אות ה׳ רחשונה של הוי״ה ומ״ה אות ו׳ וב״ן אות ה׳ אחרונה וכשנמנה הסם מבחי׳ ס״ג לבדו יהיה הטעמים של ס״ג אות י׳ והנקודות אות ה׳ רחשונה והנין אות ו׳ ואותיות ה׳ אחרונה וכאשר נחלק גם את הטעמים ההיה אות י׳ בחזן ואות ה׳ רחשונה בחוטם ואות ו׳ בפה ואות ה׳ אחרונה בעינים. הרי כי העין יש לו בחי׳ ה׳ אחרונה וה׳ רחשונה וז״ס מ״ש בתיקונים אני ישנה נגד ה׳ אחרונה כי בביטול אור הנקודים אני ישנה בסוד השינה (פי׳ בסוד המיתה שלהם אחר שנתבטלו כי שינה ח״ו מס׳ במיתה) גם אני ישנה אותיות שניה כי חכמה היא ה׳ רחשונה והיא שניה לאחר כי נודע שהטעמים הם כתר (ה) והנקודות הם חכמה וכתנין הם בינה ואותיות ז״ת נמצא כי העין הוא בחי׳ חכמה שהם הנקודות וזהו הטעם שחכמי העדה נקראו עיני העדה כמ״ש והיה אם מעיני העדה

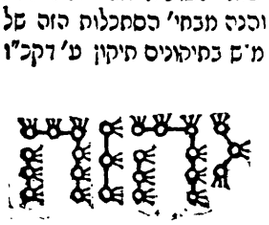

וגו׳

הגהות וביאורים

(א) שכאשר אינם עולם רק ד׳ אורות אינם נכללין רק בנוקבא. (ב) ואז אינן נכללין רק בנוקבא סכ״ו: (ג) בשער הקדמות דר״א סע״א והח״י סע״ב. וז״ל עוד נלע״ד כי אור דאם א״ק הוא ע״ב חכמה דס״ג ואור של אח״פ בינה דס״ג בגר״ן ובסו״ת ירדו עד הרגלים ואח״כ עלו ועמדו מתני הטיבור ולמטה [illegible] לאו״א והזלידו לאור הדש זו״ן ויכדו מהטיבור ולמטה הם מ״ה וב״ן שבס״ג לפנים וכנגד זה מנהון אור שעלה ונלא מן העינים הם עיבסו״ת ואור היוצא מאור המדש דרך נקבי העור הם לזו״ן בבחון. והכי נתבאר עסמ״ב בבהו״ס דפ״ג הכוללת. לו לפשר כי האור שעלה למעלה מן הטבור הוא מ״ה וב״ן דס״ג ואור הנמשך הוא מ״ה וב״ן הכוללים בכלל פרעיהם וזה יותר נכון כי נכללו ד׳ הויו״ת הכוללות כ״א מהם עסמ״ב ואחר שיצא מהעינים הוא למ״ה וב״ן דס״ג סגתוך ואור היוצא דרך נקבי העור מן הטבור ולמעה ומשאר הנקבים הוא למ״ה וב״ן הכוללות וכל מ״ה וב״ן הכוללים נקרא בחי׳ נקודים יען כולם מפלים אל נקודות ס״ג ונמשכים יצאו נכללים בהם בהתלת אינו רק מ״ה וב״ן שהם הדר ומיטבל ונקודות כ״ג מהלבשה מהוהם עכ״ל. ועיין הו״ת דף נ״ח ע״א בפי׳ זה הלבון היטב ע״ש: (ד) א״ה עיין אור בלוש דף כ״ד ע״ב סי״ד ועיין דב״ש דנ״ג ע״ד ד״ה ואח״כ. ועיין מו״ה דף קמ״ע ע״א ד״ה עוד: (ה) א״ה בהסתכלות מ״ה בה״ס יהיה יו״ד בכתר ה׳ בחכמה וכו׳ עיין לעיל שער עונה״ת פ״ב מ״כ ובהגהת מוהר״ן. ועיין בספר מבנו ש דנ״ג ע״ב ד״ה ואנחל:

יפה שעה

(א) והנה המוחין דא״ק הם הוי״ה דע״ב כו׳. עיין מ״ש בעניותין לעיל שער אח״פ: (ב) ואחר כך מן העינים יצאו הנקודות דס״ג לכן אין כ״כ הבל ניכר בעין כמו בג׳ מקומות כי אין דומה אור הנקודות הקטן כמו הטעמים כו׳ עוד כתב רז״ל לקמן וז״ל כי נודע שהטעמים בכתר והנקודות בחכמה והתנין בבינה והאותיות בז״ת. נמצא שהעין היא בחינת חכמה שהם הנקודים כו׳ מתבאר מדברי רז״ל היות בחינת אורות העינים קטנים מאורות אח״פ. והוא הפך ממ״ש בשער אח״פ פ״א וז״ל וההסתכלות הזה גדול מכל ההבלים האמורים כי הראיה היא יו״ד ומציעה היא הרחשונה ואז היא ריח דבור היא ה׳ אחרונה. הרי ד׳ אותיות חבת״ם שהם נר״ן וראיה היא חכמה יו״ד של השם כי חכמה העליונה מאירה דרך העינים יע״ש. ונ״ל לפשר לומר שבעין יש שתי בחי׳ הדא היא העין בעצמו מה שמאיר מניה וביה שניה מה שמתפשט ממנו ולחוץ הוא ההסתכלות למרחוק שיש בו ממשות אע״פ שאין בו הבל כמ״ש רז״ל והבינה ראיה מצת היענה ומה שמאיר מניה וביה הוא גדול מאד יען חכמה העליונה מאיר בו אבל מה שהוא ההסתכלות ומאיר למרחוק הוא קטן מאור ההבל דאח״פ. (עיין שער הקדמות בסוף דרוש ב׳ מדרוש א״ק שתירץ ח לוק זה בהדיא ע״י בדב״ם ל״ג ע״ב עוד תירוץ ע״ז. שמן שמון): (ג) ואח״כ מן העין יצאו נקודות דס״ג לכן אין כ״כ הבל ניכר בהם כו׳ ואת״ת והא בשער [ענה״ת] כתב רז״ל וז״ל ואחר כך לא הוצא שאר בחינות לחוץ יען הם מלובשים תוך מ״ה וב״ן כנ״ל כדרך אורות ע״ב הכולל שלא נתנלו ממנו רק שערות הנמשכים מע״ב דע״ב הכולל ושאר הלקיו עמורים תוך ס״ג הכולל והנה רצה להוציא גם מן מ״ה וב״ן שלו ואז עלו כו׳ ואז מולידים בחי׳ ב״ן דחיצוניות ולבושין לחוץ והרי נולדה עתה הנוקבא תחלה יע״ש. הרי בהדיא שעולם הנקודים שהם האורות שיצאו מן העינים בסוד ההסתכלות היא בחי׳ חיצוניות ב״ן והיא היא הבת שנולד תחלה. ונ״ל שלעולם אלו ואלו דברי אלהים חיים ותרוייהו איתנהו ויצא חיצוניות ס״ג דס״ג מלובש בחיצוניות ב״ן הכולל ולכן עולם הנקודים נקרא על שם ס״ג כי הוא הגדול. ובהכי ניחא מ״ש רז״ל לעיל בפרקין כי אורות העין הם בחי׳ ה׳ רחשונה שבשם ובחי׳ ה׳ אחרונה יע״ש ובחינת ה׳ רחשונה הוא מלך חיצוניות שם ס״ג שבו ובחי׳

יו״ד ובאלו הנקודות הם בחי׳ המלכים שנמלכו בארץ אדום שמתו כמ״ש בפ״ה. וז״ש והארץ היתה תהו ובהו כי הארץ היא ב׳ לאחרונה שהוא בחי׳ הענין כנ״ל והיא אשר היתה תהו ובהו שהוא ענין מיתת המלכים עד שבא התיקון שלהם ואז נאמר יהי אור ויהי אור וזהו פקח עיניך וראה שוממותינו. ולהבין הסוק זה נבאר מליאות הענין (כ״א מליאת הענין) ונאמר כי הנה הנקודות הם ט׳ שהם קמץ ופתח לירי סגול שבא חולם שורק חירק קיבוץ. אמנם ג״כ יש בהם בחי׳ עליונות בהם ניקוד חולם ואמצע כגון שורק וכל השאר הם תחתונים שמקומם הם תחת האותיות ואח״כ יתבאר כל זה בע״ה. והנה כל הז׳ אחרונות של הנקודות הם לורת יודי״ן חוץ מב׳ נקודות הראשונים שהם קמץ פתח שהם ב׳ ווי״ן ויו״ד והענין כי כאשר נמנה כל היודי״ן שיש בז׳ נקודות אלו הם י״ג יודי״ן נימטריא ק״ל כמנין עי״ן להורות כי מן הענין יצאו הנקודות ונשאר קמץ פתח שהם י׳ וב׳ ווי״ן שהם נימט׳ כ״ב והוא סוד כ״ב אותיות שמהם נעשו הכלים של הנקודים. וא״ת למה נרשמו וברמזו הכלים בב׳ נקודות הראשונים שבכולם והמעולות (א) אמנם הענין הוא כי מאלו ב׳ נקודות הראשונים שהם כתר חכמה של הנקודות כנודע מהם נעשו הכלים (כ״א יצאו כלים אלו) אל השאר והם אשר הולידו והוליאו כלים לספי׳ אשר תחתיהן. (ב) עוד נעשה ב׳ לפי שנודע כי הז׳ נקודות תחתונים הם ז׳ מלכים שמתו אבל הראשונים לא מתו ונודע כי בחי׳ המיתה היא שבירת הכלי לכן הז׳ נקודות אחרות נבארו בלא כלי רק אור לבדו שהוא בחי׳ הנקודות אבל הראשונים שלא מתו ונשאר כ״א

יפה שעה

פ׳ אחרונה היא מצל חיצוניות שם ב״ן היונא עמו: (א) אמנם הענין הוא כי מאלו הב׳ נקודות הראשונות שהם כתר חכמה של הנקודים כנודע מהם נעשו כלים אל השאר והם אשר הולידו והמציאו כלים לספי׳ אשר תחתיהם כו׳. כ״ל שנודענו ב׳ כלים שהם חכמה וכתר והולידו כלים לספי׳ שתחתיהם ובפ״ה דשער מ״ד ומ״ן כתב רז״ל שמוהא כחימא היא נוקבא לגבי כתר וגם בכאן כלי החכמה נעשה נוקבא לגבי כלי הכתר. אך ק״ק שנמצא כלי הביעה שהולידה כלי לחבא ואמן קי״ל אבא ואימא כחדא נפקין וכחדא שריין. ועוד כלים דז״א שהולידו כ״ח איך אפשר והלא אין הולדה לז״ת אלא ע״י אימא כי היא אם הבנים ולא מצינו בשום מקום שיוצאים ז״ת אלא ע״י אימא ועיין לקמן: (ב) עוד טעם שנית כי הנה נודע כי הז׳ נקודות תחתונות הם שבעה מלכים שמתו אבל הראשונות לא מתו כו׳. רבים תמהו על נקודת הצי״ר שהיא בחי׳ אימא והיא כמו אבא אלא שנשברו כליה כנודע ואם כן איך נקודת הצי״ר בכלל הז״ת. ובהנהה לחד מן קדושים רצה לתרץ באומרו כי פנים דאו״א אשר לא היה בהם אפי׳ ביטול נקראים על שם אבא והם נקודת פתח ואחוריים שלהם שהיה בהם ביטול נקראים על שם אימא והם נקודת צי״ר וכוד כתב באחוריים דאבא ואימא הם ישסו״ת ולבכוף העלה וכל זה אינו שוה לי יע״ש. ואני אומר הדין עמו במ״ש שאינו שוה לו שלכל הדברות ק׳ איך מצוה רז״ל אחוריים דאו״א או דישסו״ת ז״ת וכולהו הו״ל נקודות הלא הז״ת נשברו כליה כנודע ואם כן איך נקודת הצי״ר בכלל הז״ת. ובהנהה בין דאו״א ובין דישסו״ת לא היה בהם אלא ביטול ונשארו באצילות בוטלים בכל דברי רז״ל לקמן ובהאי מילתא שוים הם או״א וישסו״ת שפנים דאחרעתם נתקיימו ואחוריים דאחרעתם היה בהם ביטול. ודע שקרוב לזאת יש להקשות במ״ש רז״ל לקמן פ״ג זה״ל והנה הבנים הראשונים לאלו הז׳ מלכים לא יצאו רק דרך נפרני הרגלים ואע״פ שהלכו הם עשרה והמלכים אינם רק ז״ת בלבד הענין הוא כי גם יש שתי אחורים דאו״א שנשברו הרי הם ט׳ והעשירית היא כי גם מן הכתר היה קצת פגם יע״ש. והדבר קשה שאומר שאחוריים דאו״א נשברו ולא היה כן אלא היה רק ביטול וגם לכשנסבול ונאמר שהשבירה דקאמר ר״ל ביטול עדיין קשה שאו״א כבר נוקחים הארתם מאורות היונאים דרך פי היסול דא״ק ובאותו האור היה מכפיק לתקן הביטול שהיה באחוריהם ולמה נוקחים עוד אחרת מהבל היונא דרך נפרני הרגלים. וגדולה שבכולם היאך משהוים ביטול שהיה באחוריים דאו״א ופנים שהיה בכתר לשבירה שהיה בז״ת אחר היות שהז״ת נשברו לגמרי וירדו בבי״ע וביטול שהיה באחוריים דאו״א נשארו באצילות. ועוד כי נפרני רגלי דא״ק נכנסים ומגיעים עד מקום שיהיה אח״כ גבול עולם העשיה כמ״ש רז״ל בשערים לעיל ומהם בשער סדר האצילות פ״ב ז״ל וכל העשיה לבוש לז״ת מע׳ דיצירה הרי כי עקבים דא״ק מתלבשים בעשר ספירות דעשיה יע״ש וא״כ שההבל היונא מנפורני דרגלי א״ק הם למטה בגבול מקום שיהיה אח״כ עולם העשיה היאך נאותים ממנו ביטול אחורי דאו״א אלא ירדו למטה מגבול עולם האצילות. ואשר נלע״ד הוא לומר כי הנה זאת מצינו גם בהה אחר שנתקנו כל העולמות בכל עת ובכל זמן כאשר המוחין דאו״א באים ומתלבשים הוג׳ גופא דז״א הנה הם באים מוחין דאבא מלובשים הוך נה״י דאימא ונכנס ומתלבש נה״י דאבא עם המוחין שבתוכו הוך המוחין דאימא המלובשין הוך נה״י דאימא ונה״י דאימא עם כל שבתוכו נכנס ומתלבש הוך גופא דז״א כמ״ש רז״ל כל זה בכמה מקומות ולכיכה זו נקרא אלא המוחין בין דאבא בין דאימא אלא שעולה בגימ׳ קס״א כמ״ש רז״ל בדרוש א׳ משער דרושי הלבה ז״ל ואלא דאבא נעשה נבמה אל אלא דאימא ומתלבש בתוכו ונעלם שם יע״ש. וגם זאת מצינו בכל זמן שנה״י דאבא ואימא מתלבש גו גופא דז״א מבהגה ממה שהיה ומתהפך ונעשה ממש גופא דז״א עלה מעצמו ובשר מבשרו כמ״ש רז״ל בכמה מקומות ומהם בפ״ה דשער מוחין דאלא ז״ל לכן אלו הנה״י דאימא מתהלפין מטבעם הראשון ומתהפכים להיות עלה מעצמו ובשר מבשרו אל ז״א וכגוף עצמו ממש דמיין ואינם נקראים אלא בשם גופא דז״א ממש יע״ש. ובודאי שאע״ג שרז״ל לא ביאר כל זאת אלא בהתלבשות אימא תוך ז״א ממנה הקיש ותלמד לאבא כמ״ש רז״ל שם בדרושי הלבה ז״ל ולכן תמיד אין אנו מדברים אלא בבלב דאימא וממנו יתבאר אלא לאבא יע״ש. ובשער או״א פ״ו כתב רז״ל וז״ל ובאור ענין אימא ומהם תקים על אבא יע״ש. הנה כל הסדר הזה הוא גם כתה אחד שנתקנו כל העולמות. ועוד זאת מצינו בגם בבת אצילות המלכים קודם השבירה היה נה״י דאו״א מתלבש בכוד מוחין תוך המלכים האלה שכן כתב רז״ל ברים פ״ט משער המלכים ז״ל ז״ת היה בו בתחלה בימי המלכים ו״ן ובתוכם מוחין דנפש דנה״י דאימא דאבא ג״כ עלו לנעלה יע״ש. וכן כתב עוד בשער תיקון הנוק׳ פ״ב ז״ל וגם למה היתה דבוקה שם הטעם הוא כי נודע כי לעולם אפי׳ קודם התיקון הנה״י דאימא היו נכנסין בז״א תוך גופא דז״א ע״ד שאר הזמנים יע״ש. והנה אע״פ שהדבר הזה צריך תלמוד גדול שמאחר שקודם השבירה היו הז׳ מלכים נפרדים אחד מחבירו עד שהיו נקראים באותו זמן רה״ר כמ״ש רז״ל לקמן ולא היה ביניהם התדבקות זה עם זה ואי״כ איך היה סדר התלבשות מוחין דנה״י דאימא בהוכ״ם. מ״מ זאת תורת העולה משני המקומות שהיו מוחין דנה״י דאימא מתלבש בזה בהיותם בכוד מלכים ובודאי שכן היה מתלבש גם נה״י דאבא ואימא מתלבש בכוד מוחין תוך המלכים בודאי שכשנשברו המלכים וירדו בבי״ע גם חלקי נה״י דאבא ואימא נשברו וירדו ענהם לבי״ע. ואע״ג שבשער המלכים כתב רז״ל שנה״י דאימא עלו עם האורות לאצילות מ״מ לא עדיף כלים דנה״י דאבא ואימא מהאורות עלו גם ומס מהאורות עצמן עצמותם עלו לאצילות ורפ״ח ניצוצות מהם נשארו בתוך הכלים למ״ש רז״ל בכל שער רפ״ח כ״ם וקו״ כלים דנה״י דאו״א שנשארו מהם כלים וניצוצות בתוך הז׳ מלכים וירדו עמהם לבי״ע. ולפ״ז נמצא שהיו שם שתי בחינות באבא ואימא חדא הנה״י שלהם שבשבר מקודם זמן השבירה היה מתלבש בכוד מוחין תוך ז״א וכשנשברו המלכים ירדו מהם עם המלכים לבי״ע שנית אחורים דאבא ואימא שנפלו ונשארו באצילות. והדבר הזה בפירוש כתבה רז״ל בספר מבוא שערים בשער הקלי׳ פ״א ז״ל הרי שורשם בתחלה אינם רק ז׳ מלכים בלבד ו׳ בז״א ואחד בנוקבא ואלו נחזיש בשתי אותיות ו״ה שבשם הם בגימ׳ י״א אע״פ שבורשם ז׳ עכ״ז נחלקים לי״ם בבחי׳ או״מ וי״ם בבחי׳ או״פ כי אין לך בעולם זולת מקיף ופנימי כו׳. ועיקר הדבר איך היו ז׳ ונעשו י״א הוא כי ד׳ אחוריים נשברו דאו״א וישסו״ת ונתחברו למעלה מז׳ מלכים אלו ועמהם הם י״א ואל התמה איך חו״ב היו קלי׳ כי זה הוא מבחינת הבלבלת בזו״ן למטה להיות להם מוחין ונאותה הבחי׳ נתבבת בזו״ן ממש וכמו בנעשו דאם ז״א כן נעשו סיניהם דאם ז״ז מלכים והיו י״א כמנמי הקטורת כי כיון שירדו למקום זו״ן בעת שבירתם נחשב כזו״ן ממש יע״ש. והוא הדבר אשר דברנו בעניאתין ובהכי ניחא מ״ש רז״ל בשער יעקב ולאה פ״ב ז״ל ולכן היה כח באחורי אבא שהם כלולים מי״ם כולם להתקן כולם בעת התיקון ונעשה מהם פרצוף יעקב אלם מכל הי״ם של אחורים דאבא יע״ש. מפורש יוצא מדבריו שכל אחורים דאבא נתקנו בעת התיקון והכף מזה כתב בכמה מקומות תוך מהגז״ל. עוד בכ׳ הכוונות בדרוש מ׳ דקדים כתב שאחורים דאבא ואימא וישסו״ת שהם ד׳ בחי׳ וז׳ מלכים הם סוד י״א כמנים דקטורת וכן כתב בשלהי שער המלכים נמצא שאחוריים דאבא ג״כ לא נתבררו עדיין דומיא דאחורי אימא אם לא כאמור שהם שתי בחי׳ אחורים שנפלו מהם ונשארו באצילות ולא ירדו מאצילות ולמטה אשר זאת היתה בעת מיתת המלכים בחי׳ זו אחוריים של אבא נתקנו לגמרי ושל אימא לא נתקנו אלא מלי׳ שבהם אבל הנה״י דמוחין דאו״א אשר היה מתלבש במלכים גם קודם השבירה בעת מלכותם כשנשברו המלכים וירדו כלים לבי״ע גם מנה״י דאו״א שהיה להם למוחין ירדו ניצוצות לבי״ע ומהם מתבררים בכל יום ויום ובכל תפלה ותפלה והם אשר הנלינו לי״א סמני הקטורת. ולעיקר

(כ״ח נשארו) עם הכלים שלהם הנה האורות נעלמים ומתלבשי׳ תוך הכלים ונקרא ע״ם הכלים שהם הכ״ב אותיות הרמוזין בקמץ ופתח כנ״ל (א). והנה הקמץ מורה על הכתר כנודע והכתר הוא טעמים והפתח מורה על החכמה והם הנקודות ולכן נקראים ב׳ נקודות אלו קמץ ופתח כי הם מורים על ענין הנ״ל. והוא שכל זמן שעדיין לא יצאו רק הטעמים דס״ג שהם בחי׳ אורות אח״פ עדיין היו האורות שהומים וקמוצים וכשבאו בחי׳ הנקודות שהם חכמה שהוא פתח והוא בח׳ הענין כנ״ל אז הם נפתחו בפתיחו דעיינין כנזכר בתיקונים וזהו ענין נקודות פתח אבל בתחלה (היו) בבחי׳ הטעמים שהם כתר הוא קמץ כי האורות היו קמוצים וסתומים. ונחזור לענין הפסיק פקח עיניך כי כאשר בא בחי׳ העי״ן שהם הנקודות אז נאמר פקח עיניך שאז הוי בפתיחו דעיינין. והנה כבר נתבאר כי כל בחי׳ האלו הם בשם ס״ג ושם זה רומז לביטה שהוא גבורה עלאה דבה תליין הדינין לכן בזו הבחי׳ של ס״ג היה ענין ביטול המלכים גם בפרטות ס״ג עצמו יש בו בחי׳ הטעמים שגם הם נקראים ע״ב עם היותם בס״ג אבל הנקודות דס״ג הם עיקריות דס״ג עצמו שהם ס״ג דס״ג ושם היה ביטול ומיתה. וז״ש הכל ס״ג יחדיו כי בשם ס״ג היה כל הביטול וס״ג עצמו מורה ע״ו שהוא מלשון נסוגו אחור שהוא ביטול המלכים והנה הענין נקרא ג״כ ע״ם ס״ג כמו אח״פ הנ״ל והוא בענין זה כי הלא כאשר היה ג׳ בחי׳ הנ״ל שהם אח״פ שהם הטעמים היה שם ס״ג שלהם בחי׳ הוי״ה שהוא ס״ג יו״ד ה״י וא״ו ה״י (ח) אמנם בענין שהוא בחי׳ הנקודות הוא ס״ג של ג״פ אהי״ה שהוא גימ׳ ס״ג ג״כ וזהו ס״ג אשר בענין (ב) והנה כל אהי״ה מאלו הג׳ (ע״ה עולה כ״ב כי) לוקח כל בחי׳ כ״ב אתוון הנרמזים בקמץ פתח כדי לעשות מהם כלים ע״י הסתכלות הענין בהם וא״כ כל שם אהי״ה מהם כולל כל בחי׳ כ״ב או׳ ונמלאו ג׳ שמות אהי״ה עם ג״פ כ״ב אותיות ע״ה עולה ק״ל גימ׳ עי״ן הרי איך שם ס״ג רומז ג״כ בענין וזהו פקח עיניך וראה כי בא״פ יש ג״פ ס״ג גימ׳ פקח ע״ה ואחריהם בא בחי׳ עינים וזהו פקח עיניך כי ג׳ אהי״ה אלו שבעינים הם בחי׳ אהי״ה ביודין גימ׳ קס״א מנין עיניך ע״ה וזה וראה שוממותינו כי כאן היה שממון גדול וביטול המלכים:

מ״ב כבר נת׳ל בענף ד׳ משער דרושי הענולים ויושר כי אותן האורות (שיצאו כולם הם מבחי׳ היושר ולא מבחי׳ הענולים כי כל זה לא שייך אלא ביושר לפי שהוא דרך קוין כמראה אדם) ואותן האורות (ג) הנ״ל שיצאו מאח״פ של א״ק אין בהם בחי׳ ענול ויושר רק הכל יושר לבד אך בחי׳ (ד) המלא והענין של זה האדם שהם סוד הנקודות האלו יש בהם בחי׳ ענולים ויושר דוגמת א״ק ויוצאין מנה״י וחלי ת״ת

ואני (י) מסופק אם שמעתי ממורי זצה״ה אם שם ס״ג הם המלכים שמתו הנ״ל והם הענולים ואח״כ בא שם מ״ה לבד וממנו נעשה היושר ושם הס״ג נשאר לענולים. או משם ס״ג נתקן תחלה הענולים ואחר כך בתיקון יצא היושר

דס״ג

על זה הא״ק ונמטה מבחי׳ היושר ושם יוצאין תחלה הענולים של הנקודות והם מענלים ומקיפים את הנה יוחלי ת״ת דא״ק (שהם) סוד היושר שלו ומקיפים אותו יושר והוא באמצען. והנה כבר באתרנו שיש או״פ ואו״מ בזה הא״ק וכולם בסוד היושר והנה אלו הענולים של נקודות (גם הם) מפסיקין בין אור המקיף של זה היושר ובין או״פ עם הכלים של זה האדם שבסוף היושר נמצא שאלו הענולים מקיפין וסובבין הכלים של זה האדם מכל סביבותיו ואח״כ המקיף של יושר של זה האדם הוא מקיף וסובב את כל אלו הענולים של הנקודות ובתוך אלו הענולים שם יש היושר של הנקודים ביניהן דוגמת היושר של הא״ק בתוך ענוליו. ואמנם יש הפרש אחד והוא שאלו הענולים (ה) אשר הם מקיפים את נצח הוד יסוד וחלי ת״ת של זה האדם קדמון הוכם מקיפין אותו מב׳ הצדדים כי עיקר האור היה בצד הפנים של זה הא״ק של יושר שלו אך מהאחרה זו מתפשט אל אחוריו ג״כ בין בחי׳ יושר ובין בחי׳ הענולים של הנקודות נמצא שנה״י וחלי ת״ת של זה הא״ק מלובשים ומוקפים מנקודות אלו בין מבחינת הענולים שלהם ובין מבחי׳ היושר שלהם וא״ק בנתיים. ואמנם זה שאמרנו שיש בנקודים בחי׳ ענולים ובחי׳ יושר לא היה זה מתחלה אך מתחלת האצילות הנקודים נאצלו בבחי׳ ענולים שלהם לבד בלתי יושר ואלו הם בחי׳ נפש של הנקודים כנ״ל ולכן היתה שבירתן כי לא יצא להם רק בחי׳ נפש לבד שהם ענולים ולא יכלו לקבל אור העליון ואז היה כל בחי׳ מיתת המלכים וביטולם כמבואר באורך בפרקים. וז״ש הפסוק אשר עשה אלקי״ם את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים כי א״ק היה בו בחי׳ יושר וזהו עשה את האדם (ו) ישר וכמה שהם הנקודים בקשו חשבונות רבים שהם הענולים (ז) ולא נעשה בהם בחי׳ יושר ולכן נשברו ומתו ואח״כ נבאר איך הם בקשו חשבונות רבים שהם בחי׳ הענולים ולמה יצאו הנקודות כך בענולים יותר משאר אורות של אח״פ שכולם לא יצאו אלא בדרך יושר. והנה תיקון של המלכים שמתו היה ע״י בילת הרות שלהם והמיה אותן שהוא סוד היושר של הנקודים והוא סוד אדם כי צורת אדם דכר ונוקבא לא שייך אלא ביושר ואז הוא דכר ונוקבא ממש גם האדם הוא שם מ״ה שהוא גימטריא אד״ם והוא בא ביושר ויצאו מהארת (כ״ח מאורות) המלא. גם תבין איך זה השם של מ״ה והוא בז״א ובילדה שהוא בחי׳ רוח וזהו רוח של (ח) הנקודים (ט):

הגהות וביאורים (א) אע״ג שאהי״ה בגימה וס״ג בהכונה ונמצא שאהי״ה גדול מס״ג מ״מ יש ס״ג למעלה מאהי״ה וכמש״ל ש״ד פ״ג (א״ה עיין בשער הכוונות ספ״ו ובדב״ש דנ״א ע״א): (ב) א״מ כי הענמים דכוכא בחי׳ הוי״ה דאבא דא״ק והנקודות אהי״ה נקודות ס״ג אימא דא״ק: (ג) נ״א לא גרים כ״ו: (ד) נ״ע שבמ״א מסתפק הרב לא במלא יצאו ענולים או לא מ״ר מרש״ק. ועיין לקמן בשער התיקון פ״ד בסופו: (ה) או היושר של אלו הנקודים: (ו) א״מ וקרא שם המאציל אלקים בדרך שפלה כי הרי אפי׳ בא״א אין שם אלקים: (ז) א״מ קשה שהרי בא״ק ג״כ יש ענולים. הנה לפי מ״ש הר׳ אמת בענולים ויושר ענף ג׳ בהגה״ש שבא״ק נעשו הענולים ויושר בבת אחת הנה לא קשה כלל כי עיקר הבגירה בהנקודות היה רק משום שלא היה בתחלה רק הענולים לבד וכדמשמע מכל דברי הרב בזה אמנם כאיתי שדעת מהר״ל בזה אינו מוסכם כלל וכמו שהעיר שם הרב״ש ע״ש וכן מהרמ״פ לא יסכור ג״כ כדעתו ולכך מקשה בפיר. אמנם יש היושן אחר לקושיית הרמ״פ זצ״ל אשר אין מקום כאן להאריך בזה (ה״ר בב״ח): (ח) עיין בשער התיקון סוף פ״ד: (ט) א״ה עיין בס׳ מבו״ש ד״ח ע״ב שכתב כמו זה הדבוק ממש ועיין לברב הו״ח דף קמ״ח ע״ב במשב דברי רבינו זצ״ל: (י) א״ה עיין שער ענת״א פ״ח ד״ה מוהרמ״ו:

יפה שעה

מאי דאתינן עלה איך נקוד הצי״י הרומזת לבינה ובמסכר ז׳ נקודות תחתונות שהם ז׳ מלכים שמתו ונע״ד שהן אמת שניקוד הצי״י הוא בבינה והיא לא נשברה ולא ירדה לבי״ע דומיא דאבא ממש אלא שכאן הדעת שהוא ראשון מן המלכים הנשברים כמ״ש רז״ל והדעת אין לו ניקוד מיוחד לו כמו שאר בפי׳ שהרי הם ט׳ נקודות כנגד ט׳ כפירות ומלי׳ היא הוי״ה בלי ניקוד ואין הדעת בכללם כמ״ש רז״ל בפ״ג דשער הטמות לקח הדעת ניקוד הבינה כיון שמדרגתו למעלה מן החסד וניקוד של הסד הוא כגול בהכרח צריך הדעת ליקח ניקוד גדול הימנו אלא ניקוד הצי״י אם מפני שיש בו שתי נקודות רמז להו״ג הכלולים בדעת אם מפני שלפי האמת ניקוד הדעת הוא מולא האותיות כמ״ש רז״ל שם ויש בו שתי פעמים ניקוד צי״י. וניקוד צי״י האמור בדברי רז״ל כאן הינו אלא על הדעת שהכלי שלו נשבר ונשארו האורות בלתי כלי נקודות בלתי אורות. ואינמא לא נזכר כאן יען כל מה שאירע לאצל אירע לאימא ממש ואו״א כלולים בניקוד הפתח בסוד הבן בחכמה וחכם בבינה והם כלולים והם נרמזים בניקוד הפתח. את זה היינו יכולים לתרץ דברי רז״ל שבדרושים אלה אלא שבספר מבו״ש בשער ב׳ ח״א פ״ח בפי׳ כתב ז״ל כי גם הבינה היה בה ביטול באחוריים שלה יע״ש אלמא מדבר בבינה דוקא: (א) והנה הקמ״ץ מורה על הכתר כנודע והכתר הוא טעמים ופת״ח מורה על החכמה והם נקודות לכן נקראים ב׳ נקודות אלו קמ״ץ ופת״ח כי הם מורים על ענין המזכר והוא כל זמן שלא יצאו רק הטעמים דס״ג שהם בחי׳ אורות אח״פ עדיין היו האורות כתומים וקמוצים וחתומים וכשבאו בחי׳ הנקודות שהם חכמה והוא פת״ח והוא בחי׳ הענין ואז הם בפתיחת פיעיין כו׳. וא״ת א״כ כתר דנקודים מאי ענינה אחר היות הנקודות חכמה היה צריך להתחיל מניקוד פתח. וי״ל

שכתר

דס״ג (כ״ח לו מסס ס״ג נתקנו העגולים והיושר) ומסס מ״ה היושר לבד ונלטרף היושר של ס״ג עם היושר של מ״ה כמבואר אצלינו שהוא סוד עתיק ומוקביה סס מ״ה וב״ן. לו אם נאמר כי מסס ס״ג יצאו (החילה עגולים) אח״כ בעת התיקון עיגולים ויושר (יצא היושר דס״ג) וכן מסס מ״ה יצאו עגולים ויושר ונתחברו עגולים בעגולים ויושר ביושר (ח) :

ונבאר עתה הטעם למה יצאו הנקודות עגולים יותר משאר האורות של אח״פ. והענין הוא דע כי אין דומה אור של העיגים לשאר אורות כי העין בהיות אדם עומד ברוח א׳ ובלד א׳ יכול להסתכל כל לרכו ולנענע ראייתו בעין אף שלא יענענו גופו וראשו כלל אך יענענו עיניו ויסתכל בלדדיו משא״כ בשאר האורות כמו אורות אח״פ שיצא ההבל במיסור (כ״ח הכל ביושר) ולכן האורות היוצאין ביושר נעשו בחי׳ יושר (ב) אך הנקודים שיצאו מבחי׳ עיגים הם מתפשטים סביבות א״ק בדרך עגולים. טעם ב׳ לפי שהאורות עליונים יוצאים דרך ליבור הפה או החוטם או האוזן לכן הם נשאריס ישריס משא״כ בנקודות שהבל היוצא מנה״י של הא״ק הוא בוקע בכלים של א״ק ויוצא לחוץ בסוד ואחר עורי נקפו זאת שהאור הוא בפנים ומוקף ומכה בעור ויוצא לחוץ מכל לדדי האדם כולו (א) ואם היה טיבורו פתוח והיה יוצא האור מסס אל הנקודים היה נקודים ביושר כנגד אור הטבור וקילוחו ביושר אך אור הסוף יוצא מכל לדדי העור דרך גומות והשערות שבעור לכן הנקודים הם עגולים. טעם ג׳ ובו יתבאר גם כן טעם ב׳ היטב והוא כי הלא באר״ו במ״ח ענין למלוס ב׳ של א״ק כי כדי להאציל נקודים אלו הוצרך לממלס אורות נה״י ואלי ת״ת שלו למעלה ומס פרים פריסה א׳ במקום הטבור ואותו אור שהיה סס תחלה יצא דרך הטיגים ומסס נתהוו הנקודים (ב) ובהעלות אור זה למעלה היה בדרך (כ״ח לריך) מ״ן ויצא אור חדש וירד דרך פנימיות של זה האדם וירד דרך הפרסא וירד לנה״י של זה האדם ובוקע מסס זה האור חדש הפנימי ויצאו לחוץ דרך העור ומסס מאיר אל הנקודות כנז׳ ע״פ ואחר עורי נקפו זאת בטעם הב׳ נמצא כי הנקודות נעשה ע״י ב׳ אורות אור היוצא לחוץ והוא אור הראשון וע״י או״פ החדש הבוקע ויוצא לחוץ והנה זה או״פ יצא לחוץ מכל לדדין אחורי העור ולכן נעשו עגולים כנזכר בטעם ב׳. גם היה ענין אחר כי כיון שהאור הראשון היה במקום החזה (כ״ח הזה) ומסס נשאר שורשו להאיר לחוץ וכשיורד אור החדש נפגעו יחד סס הג׳ אורות אור הא״ק עצמו מבחי׳ ת״ת שלו ואור הראשון שעלה מנה״י ואור החדש ולכן הם דתוקים הרבה ובפרט כי כשעובר והולך להאיר להה״י הוא לריך לבקוע בחוזק אותו הפרסא ולעבור ולירד לכן מכח אלו הבחי׳ כשהוא בוקע ויוצא בעור להאיר לאלו הנקודות הוא יוצא בחוזק נמרץ והוא נעשה עגול. וטעם הג׳ הוא מחמת אור הראשון הוא בדוחק גדול (כי הוא יוצא מן העיגים) וכשיצא מן העיגים יצא בחוזק ונעשה עיגול. ואמנם האו״פ הבוקע מכל לדדיו רצה להדביק כל ליטורות האלה זו בזו ומכה בחוזק כנ״ל לכן מהעגלין אור הליטורות היוצאים בחינת פנים ימקיפין (כ״ח פנימי ומקיף) ופוגעין עם אורות היוצאין מהאחור ונדבקים ואז נעשה האור עגול ובזה תבין אך העיגים רומז לג״ה כי האור של נ״ה של זה הא״ק יצא לאחן מהעיגים ולכן נ״ה רומזין אל העיגים :

מ״ת. ע״ב דא״ק הוא בריאה דיליה אח״כ בא הס״ג דיליה והתחיל מן אח״פ וכל אלו הג׳ חלוקים הם עצמים והם ע״ב דס״ג ובחי׳ ג׳ שהיא הפה נקרא עקודים. אח״כ בא הס״ג דס״ג והיא נקודות מתחילין מן העין דא״ק והם ט׳ נקודות ה׳ מלכים ד׳ עבדים בעודע. וב׳ נקודות עליונים שהם קמץ ופתח שהם כתר חכמה לא מתו וז׳ אחרים מתו. וכאן יש קושיא שאמרנו כי ב׳ נקודים הראשונים בלבד נתקיימו ובמ״א כתבנו כי ג׳ נקודות הראשונים לא מתו שהם כח״ב והז׳ אחרות שהם ו׳ נקודות הנשאריס מט׳ והמלכות שהיא מלך בלתי נקודה כנודע אלו הז׳ מתו. ואפשר לתרץ ולומר שכון שהפנים של או״א לא מתו הכל (כ״ח להכי) נקרא נקודה א׳ בסוד יו״ד שהוא אותיות י״ה בסוד הבן בחכמה ולכן הכל נקרא חכמה לבד והאחורים שנפלו מאו״א הם הה׳ שבסס בסוד וחכם בבינה והכל נקרא בינה לבד שהוא סוד אחוריים אל הפנים שהוא זכר חכמה. נמצא כי נקודת הפתח הוא ב׳ פנים דאו״א שהכל נקרא חכמה ונקודת צירי הוא ב׳ אחוריים שלהם שהכל נקרא בינה ובזה לדקו ב׳ בחי׳ הנ״ל כי הצירי גם בה יש מיתה שהוא כללות האחוריים (ג) גם לידק מ״ש שגם הבינה לא מתה והוא בסוד הפנים שלה ואפשר שהפנים הם חו״ב והאחוריים הם של יס״ס ותבונה בסוד יעקב ולאה שהם אחוריים שלהם ודי בזה :

פרק ב מ״ת

ונחזור לענין לבאר התחלה איך יצאו הנקודות ואח״כ נדבר בפרטות עצמן כי כבר הקדמנו כי הכל יצא מא״ק הנ״ל ואמרנו כי העקודים הגיעו עד טבורו ואע״פ שאמרנו שהאורות יוצאין דרך נקבי פה או חוטם וכיוצא זהו עיקר האורות אבל ודאי שגם דרך כותלי דופני של זה הא״ק בוקע ויוצא אור ומאיר תדיר בהם וכבר נת״ל כי כאשר רצה המאציל להאציל

הגהות וביאורים (ח) עיין בשער הקדמה פ״ח ומ״ש מהרש״ם שם : (ב) עם כל זה מהאלת אור זה מהפשט ומאיר על סביבות אדם קדמון כמ״ש שער ט׳ פ״ז מהבלא״ם ע״ש : (ג) עיין שער שבירת הכלים פ״ח :

יפה שעה

שכתר הנקודות כולל שתי בחי׳ שכבר נודע הקדמה שכתבה רז״ל בכמה מקומות שכל כתר דעולם התחתון נעשה ממלכות של עולם העליון ממנו ועיין בשער כלל האצילות וכן כאן גם כתר הנקודים עדיין מורה על היות האורות עדיין כתומים : (א) ואם היה טיבורו פתוח היה האור יוצא מסס אל הנקודים והיו הנקודים ביושר כנגד אור הטיבור וקלוחו אך האור יוצא מכל לדדי העור דרך גומות השערות לכך הנקודים הם עגולים כול. ות״ת וכי למעלה מן הטיבור אינו יוצא אור דרך גומות השערות בסוד ואחרי עורי נקפו זאת והא קחזינן בפירוש במקום החזה שהם שני שליטי העליונים שבת״ת שהוא מלא שערות. וי״ל דאין הכי נמי אלא שאורות כיון שיוצאים דרך קילוח מתגבר ומתחזק בכח הקלוח שיוצא על האור היוצא דרך גומות השערות אבל הכא מן הטיבור ולמעה שאינו יוצא האור דרך קילוח אור היוצא דרך גומות השערות הבא עליהם עד שנגרם להעשות אור שבחוץ בדרך עיגולים - ולא דמי אור ההתכללות לאורות אח״פ שאורות אח״פ יוצא הבל ממם ובקילוח גדול משא״כ בהתכללות שאין בו הבל וגם שהוא ברחוק מקום ואע״ג שלקמן כתב רז״ל שאור יוצא מן הטיבור ומאיר לכתר הנקודים. ודאי הוא שיוצא האור אלא שהוא בלא נקב פתוח אלא בנקב פתוח ואורו מועט : (ב) ובהעלות אור זה למעלה היה בדרך מ״ן ויצא אור חדש וירד דרך פנימיות של זה האדם ועבר דרך הפרסה וירד לנה״י של זה האדם ומסס בקע זה האור הפנימי החדש ויצא לחוץ דרך האור ומסס מאיר אל הנקודים כנ״ל. ות״ת אמאי קורא לה רז״ל הכא בשם אור חדש הלא הינו אלא כללות פנימיות וחיצוניות דמ״ה ופנימיות דב״ן שעלו בתחלה למ״ן אחר כך ירדו למטה במקומם כמ״ש רז״ל בשער אח״פ פ״ב במ״ב ז״ל ואמנם בחי׳ מ״ה וב״ן הפנימי של א״ק חזרו לירד ולהתפשט בתוכו למטה מהטיבור אחר שנתגלה שם ההוא פרסה בתמצע ומסס מבפנים מאיר בחי׳ ב״ן הפנימי לב״ן שיצא לחוץ הנקרא עולם הנקודים יע״ש. וי״ל לעולם כן הוא האמת דמ״ה וב״ן שבטיבור דא״ק ולמטה הם שעלו למ״ן והם הם שירדו אח״כ למקומם ומה שקורא להם רז״ל אור חדש הטעם הוא שכיון שעלו למ״ן ונרמו כל אותו הזווג הגדול דע״ב הכולל עם ע״ב דס״ג הכולל בפנימיות המוחין דא״ק ודאי שגם הם קבלו חלקם ונתחדשו בסוד חדשים לנקרים כנודע והו״ל חדשים ממש. ות״ת ולמה לא עצר כח האי אור החדש לבקוע פי הטיבור דא״ק ולצאת בקילוח כדרך שיוצאים אורות אח״פ. וי״ל שכבר נתלבש כחו במה שבקע הפרסא וירד למטה לכן לא נותר בו כח כדי לבקוע כלי הת״ת דא״ק כמ״ש רז״ל באורות מתוך פי היסוד לאימא שבגו נופא דז״א שיוצאים בשלים תחתון דת״ת דז״א אחר שבלה יכוד לאימא בכוף שלים עליון דת״ת ואין כח למעלה לבקוע כלי היסוד לאימא וכלי הת״ת דזעיר אנפין כדי להאיר לנוק׳ שבאצילו ; וכן אורות שבתוך היסוד לאבא אין בהם כח לעשות

להאציל בחי׳ נקודים כוונתו היה לעשות בחי׳ כלים לגילגלו העלמות התחתונים לקבל אורו שמאיר בהם והנה ראה המאציל כי עדיין לא היה כח במקבלים לקבל האורות של העינים האלה אשר מקום התפשטותן הוא ממקום הטבור עד סיום הרגלים של א״ק כנ״ל ולכן מה עשה טרם שהוציא האורות האלו דרך העינים למלא עלמא למלוא א׳. והוא שכל האור שהיה מתפשט בתוך הא״ק הזה מטבורו עד סיום רגליו העלהו בחלי גוף העליון מהטבור ולמעלה ונשאר המקום שמן הטבור ולמטה [ה] ריקן בלתי אור (א) (ה) והמשכיל יבין וידמה מלתא למלתא איך בכל האצילות בחי׳ חלי ת״ת וגה״י תמיד המאירין בעולם שלמטה כי גה״י דז״א מאיר אל הנוקבא וגה״י דאו״א מאיר אל הז״א וגה״י דא״א לאו״א וגה״י דעתיק לא״א וגה״י דא״ק לעתיק ולכל בחי׳ האצילות כמ״ש בע״ה. גם הבין כי בכל בחי׳ הוצאות האורות תדשים היה קודם להם עניין הלמעלה כי כן מצו בא״א שלמעלה גה״י שלו כדי לאפקא לזו״ן כנזכר במקומו וכן היה בזה הא״ק ואין להאריך בזה [ב]. והנה אחר שלמעלה עלמו הגיע חד פרסא באמצע גופו במקום טבורו מבפנים כדי שיפסק בנתיים. וז״ס יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים כנזכר בזוהר בראשית ד׳ ל״ב אית קרומא חדא באמצעיתא מטוי דב״ג דאיהו פסיק מעילא לתתא ושאיב מעילא ויהיב לתתא ואז נשאר כל האור לעילא מהאי פרסא והיה שם דוחק ומהודק ואז בוקע בהאי פרסא ויורד והאיר בשאר הגוף מהטבור ולמטה. וזהו בחי׳ פרסא הנזכר ברים אדרא בדרום ואלה המלכים וזהו מ״ש בזוהר דאית חד פרסא בין המאציל לכתר ואמנם אמת הוא כי כמה גולגלתין איתן דלית להון חושבנא כנזכר רים אדרא והכתר דז״א יהיה פרסא דאמא מפסיק אליו וכיוצא בזה אבל הכתר של כל האצילות הוא נפסק ע״י הנוא פרסא של הא״ק. ואמנם ודאי שע״י הסתלקות האור למעלה מהטבור היה מספיק לשיהיה יכולת בעולם אצילות לקבל האיר שלהם אבל לא היה מספיק לתת כח לעולם הבריאה (לשיוכל גם הוא לקבל אורו) ג״כ ולכן הוסיף בחי׳ אחרת להגיח שם אותו מסך והפרסא הנ״ל. נמצא שהם ב׳ דברים למלוא האור למעלה שיוכל האצילות לקבל האור שלו ועניין הפרסא היה כדי שיוכל גם הבריאה לקבל אורו*

ותבין ותשכיל בזה איך יש (ב) פרסא בין אצילות לבריאה והנה על ידי עליית האור * **והטעם** שע״י עלייתו למעלה יצא אור חדש ובודאי שהאור ההוא בא ממוצעת אפי׳ שהוא משם ס״ג עלמו היו יכולין לקבלו מפי מורי זלה״ה: הזה שבחלו התחתון למעלה מהטבור כנ״ל אז נגרמה אור גדול ורב בחלי גוף העליון ואז נעשה זה האור בבחינת מ״ן אל טעמים דס״ג שהם אזן חוטם פה ר״ל אל הברשים הפנימים שלהם בתוך הגוף ולא אל האורות היוצאים לחוץ דרך הנקבים ואז ע״י מ״ן אלו העולין שם נזדווגו שם ע״ב שבגלגלתא דאדם קדמון עם בחי׳ הס״ג שבו שהם ברשים של אזן חטם פה שהם טעמים כנ״ל ואז נמשך אור חדש מלמעלה מן הזווג הזה ובוקע ויורד דרך הפרסה מהטבור (ג) ולמטה. (ב) אמנם האור הראשון שהיה בתחלה למטה ועלה למעלה שוב לא ירד ונשאר שם מהטבור ולמעלה ושם הוא שורשו תמיד ומשם נתפשט ונגא דרך העינים והם הנקודים ונמשך ונתפשט בתוך עד סיום רגליו דאדם קדמון כנ״ל והנה כל האור הנמשך עד הטבור אפי׳ שהוא מבחי׳ העינים הכל הוא נבלע ונכלל בנקודים ולכן אינו מיכר אבל האור הנמשך מתחת הטבור עד רגליו זהו לבדו נקרא בשם נקודות לפי שהוא עומד עתה לבדו וכן איתו אור שיורד דרך הפרסא מחדש ע״י זווג הנ״ל גם הוא בוקע הגוף והכלי דאדם קדמון ויולא לחוץ ומאיר באלו הנקודים הרי ב׳ מיני אור לאורך הנקודים. ועוד יש אור ג׳ והוא בהכרח כי כאשר יורד ומתפשט אור העין למטה דרך הנקודים (כ״א ועוד אור ג׳ הוא לקח כי בהכרח כשירד אור העין הוא עובר דרך אזן חטם פה) הנה הוא מסתכל באורות אח״פ הם והוא שואב משם ולוקח מהם אור לאורך עשיית הכלים של הנקודות ולוקח מג׳ בחי׳ שהם אורות אח״פ. והענין הוא באופן זה כי הנה נתב׳ שאורות האזן נתפשטו עד שבולת הזקן ואורות חוטם ופה עוברים ג״כ דרך שם וא״כ מוכרח הוא שכאשר נמשך אור העינים דא״ק דרך שם יתערב עמהם ויקח אור שלהם. והנה י׳ נקודות הם והג׳ ראשונים שבהם הם לוקחים איר ממה שנמשך מהסתכלות העין באח״פ ממקומם עד מקום התחברות בשבולת הזקן כנודע (ג) ואינם מקבלים אותם רק בשבולת הזקן כי משם מתחילין הן ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה (כ״א בשבולת הזקן ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה ואינם מקבלין רק בשבולת הזקן כי משם מתחילים הן ולא ממה שכנגד העין עד שבולת הזקן) אבל ז׳ נקודות התתחתונים אין לוקחין רק ממה שנמשך מהסתכלות באורות החוטם והפה משבולת הזקן ולמטה כנודע

הגהות וביאורים (ה) עיין מבו״ש ד״ע ע״א ועיין הו״מ דמ״ח ע״א: (ב) פי׳ עניין פרסא שם בין עולם לעולם ולא פרסא זו כמ״ש: (ג) עיין שע״ש פ״א:

השמש

[ה] נ״ב כתב הרב מבו״ש שע״ב ח״א פ״ג ד״ה ע״א כי כאשר נתרוקנו הכלים דתנה״י דא״ק אז לא יכולו לעמוד במקום הנבוה ההוא ואז חיצוניות הכלים דתנה״י ירדו לבי״ע. חיצוניות הפנים לבריאה וחצוניות האחור ליצירה וחיצוניות דחיצוניות האחור לעשיה. ואחר שנתפשטו העינולים והיותר הנקודים סביב הכלים דפנים דתנה״י דא״ק וחזרו האורות דתנה״י למקומם אז חזרו הכלים דחיצוניות הנ״ל שירדו לבי״ע וחזרו לעלות למקומם ולא מצאו מקום כי כבר לקחו מקומם עינולי הנקודים ואז עמדו שם מחוץ לעינולי הנקודים באחור כנגד מקומם הראשון ביושר והיו שם עד היום הזה כו׳: [ב] נ״ב עיין לעיל בפ״א דשער מצת״א מ״ב ותקרא כל פרק המתחיל דע כי ד׳ בחי׳ כו׳ ותראה מה בחי׳ עלה למעלה מן הפרסא ומה בחי׳ ירד ובקע הפרסא ומה בחי׳ יצא מן העינים. וכללות דבריו שם הוא כי ב׳ בחי׳ מ״ה וב״ן הכוללים דא״ק הם שעלו למעלה בבחי׳ פנימיות וחיצוניות ועלו למ״ן לפ״ב וס״ג הכוללים כדי להזדווג כדרך זו״ן שעולים למ״ן לאו״א. ואח״כ יצא חיצוניות ב״ן מן העינים שהוא הנקודות. ופנימיות ב״ן ופנימיות וחיצוניות מ״ה בקעו הפרסא וירדו למקומם ואח״כ חיצוניות מ״ה יצא מהחיצוניות כו׳ והוא כו׳ ובכאן הכתיבה חתוכה:

יפה שעה

לעשות שתי בקיעות למעלה ולבקוע כלי היסוד דאצא וכלי היסוד דאימא כמבואר כל זה בשער תיקון יעקב ולאה יע״ש: (א) והמשכיל יבין וידמה מלתא למלתא איך בכל האצילות בחי׳ חלי ת״ת וגה״י תמיד מאירים בעולם התחתון כו׳ גה״י דעתיק לא״א כו׳. וא״ת והלא א״א לא לגה״י דעתיק הוא מלבים לבד כי גם כל ז״ת דעתיק מתלבשים בא״א כנודע. י״ל דעיקר גדלות א״א לא היה אלא על ידי גה״י דעתיק שנתלבשו בתחלה בתוך א״א על ידי החו״ג היוצאים מפי היסוד דעתיק בתוך גופא דא״א ומגדלים אותו כמ״ש רז״ל בפ״א דשער או״א וז״ל והנה גם החו״ג יוצא אחר כך מפי היסוד ולחוץ ומתגלים בתוך א״א להגדילו ע״ד הנזכר בזעיר אנפין יעויין שם. ואחר שנתגדל אין הכי נמי שעלה והלבים כל ז״ת דעתיק וגם ז״א הוא כה״ג כשהוא מתגדל עולה ומלבים לכל חג״ת דאימא כנז׳ בפ״א משער סדר האצילות: (ב) אמנם האור שהיה בתחלה למטה ועלה למעלה שוב לא ירד ונשאר תמיד שם כו׳. הוא מדבר על חיצוניות ב״ן האמור לעיל. ולאור היורד מה שקורא אותו בשם תואר הדם מלבד הטעם כעיקר שכתבנו בעניותין לעיל עוד נראה שנקרא ישן עד עכשיו קודם שעלו האורות שמן הטיבור ולמטה למ״ן מן הטיבור ולעילא היו הכלים דנופא דא״ק שמן הטיבור ולמטה מאירים מחיצוניות ב״ן שבנו גופא כיון שהאורות היו מלובשים זה בתוך זה כנודע והשתא שחיצוניות ב״ן נשאר לעילא מן הטיבור ולא ירד נמצא מאירים ומקבלים האיר שלהם על ידי פנימיות ב״ן וזה הוא דבר חדש אשר לא היה לכן נקרא חדש ממש: (ג) ואינם מקבלים אותם רק בשבולת הזקן כי משם מתחילין הם ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה כו׳. מ״ש רז״ל כי משם מתחילין הם לא זכיתי להבין פירושו וכללא הוא בכל אלו דרושי רז״ל כי עולם העקודים מתחיל מן הפה דא״ק ומתפשט עד הטיבור ומן הטיבור ולמטה מתחיל עולם הנקודים. (ולענ״ד לאשהמעתה דברי רביו במבו״ש ד׳ ו׳ ריש פ״ב דשם כתב וז״ל ואמנם עולם הנקודים הם מקיפים ומלבישים את א״ק ממטבורו ולמטה על סיום רגליו ואע״ש שהם מתחילים מן העינים הנה הם נבלעים תוך עולם העקודים ומתבטל באורתם בתוכו

יעקב ליב
טרעסטענער

כנודע כי החוטם מגיע עד החזה והפה עד הטבור ולא משבולת הזקן ולמעלה. וגמלא כי לפי זה ג׳ נקודות לוקחין האחה לעורך הכלים שלהם מן ג׳ האורות שהם אח״פ בשבולת דוקא אבל ז״ת אינן לוקחין רק מב׳ אורות לבד שהם חוטם ופה משבולת ולמטה עד הטבור כי אור אזן העליונה כבר נגמרה ונסתמה בשבולת הזקן ולכן גדולה היא האחה ג׳ נקודות עליונים מן הז״ת. ולסבה זו ג׳ מלכים הראשונים לא מתו לפי שיש להם האחה גדולה והכלי שלהם מעולה מאד לפי שנעשה מבחינת אזן העליונה ומהחוטם ופה כי בהסתכלות העין באורות האזן חוטם פה נעשו הכלים שלהם כנ״ל כי לקחו כליהם ממקום שעדיין אורות האזן שהם בחי׳ נשמה נמשכים שם שהוא עד שבולת הזקן כנ״ל. אמנם הז׳ מלכים התחתון מתו לפי שכליהם נעשו מהסתכלות עין בחוטם פה לבד והיה חסר מהם אור האזן (א) העליונה והנה גם בג״ר עצמם יש בהם חילוק בין זו לזו והוא (כ״א והנה) כי מן הכתר לא ירד ממנו אפי׳ האחוריים אלא האחוריים של נה״י (ב) בלבד אבל באו״א של הנקודים ירדו האחוריים שלהם לבד ונשארו הפנים במקומה. ונעשה הדבר הוא כי אלו האורות שנמשכים עד שבולת הזקן נתלקו לג׳ כי הכתר לקח מבחי׳ האזן עצמה ממה שהראייה שואבת בהסתכלות באור האזן ומכ״ש שנכללים בו ב׳ אורות אחרים ומזה נעשה כלי לכתר נקודים ואבא לקח ממה שהראייה שואבת מאורות החוטם וגם אור הפה נכלל בו (ג) והנה הכתר שלקח מן האזן האחרון גדולה מאד לא נשבר כלי שלו אבל או״א שאין לוקחין רק מן החוטם ופה נשברו האחוריים של כליהם (א) והנה או״א אם היו מקבלים אור זה של חוטם ופה של א״ק בהיותו למעלה קרוב אל מקום נקבי האזן אף על פי שלא היו מקבלין מאורות האזן עצמה רק קלת האחה היו מתקיימין האחוריים של כליהם אבל כיון שאין מקבלין רק מסיום האזן שהוא מקום שבולת הזקן לכן אבא״פ שלקחין קלת האחה אינו מועיל להם ולכן נשברו האחוריים של כליהם. אבל הכתר כיון שלקח אור האזן ממש אע״פ שלקחו בסיומו כיון שהוא לוקח עצמותו די בזה ולא נשבר אפי׳ האחוריים של כלים דידיה. משא״כ באו״א שאינן לוקחין רק האחה בעצמה וגם שהוא ברחוק מקום. והרי נתבאר ג׳ בחי׳ אלו והם כי הכתר נתקיים כולו. ואו״א נשברו ונפלו האחוריים שלהם. וזו״ן נפלו פנים והאחוריים שלהם (ד) והנה זהו הטעם שנרמז בפסוק והארץ היתה תהו ובהו אשר הוא מדבר בענין מיתת המלכים של הנקודים כנ״ל נרמז בו ב״פ מלת תהו א׳ מפורש בפסוק וב׳ בר״ת למפרע ״והארץ״ היתה ״תהו והוא כנגד ב׳ בחי׳ הנ״ל כי תהו הישר המפורש בפסוק הוא בחי׳ ז׳ מלכים שמתו ונתבטלו אפי׳ הפנים שלהם הישרים ותהו שבר״ת למפרע הוא בחי׳ ביטול האחוריים דאו״א כי כל למפרע הוא בחי׳ האחוריים. והנה בודאי כי גם בנקודים יש בחי׳ אורות מקיפים ופנימים ועניינו הוא כי הנה נתבאר כי מהג׳ אורות אח״פ שואב מהם הסתכלות העין לעורך הנקודים וזהו בחי׳ אור הג׳ הנ״ל שבארנו שהוא לעורך כלים אל הנקודים ולריך שתדע כי אור זה נחלק לב׳ ומה שלוקח מלד ימין הן אורות ממש ומה שלוקח מלד שמאל הם כלים. וכבר נת״ל כי באור יש בחי׳ פנימי ומקיף ובכלי יש פנימי וחילון. נמלא כי כל אלו ד׳ בחי׳ לוקח הסתכלות העין מג׳ אורות אח״פ (ה) וזה סדרן כי הנה כשמסתכל העין באורות האזן ביושר נגד הסתכלות העין בעצמו שהוא שבולת הזקן עצמו מלד ימין הוא בחי׳ או״מ. ומה שהוא ג״כ בלד ימין אלא שהוא רחוק והוא מן הלדדים זה אי״פ שהוא מועט. וכעד״ז בלד שמאל מה שהוא כנגד הסתכלות העין ממש הוא חילוניות הכלי ומה שהיא לדדים הוא פנימיות הכלי ומה שהיא לוקח מאורות החוטם הוא באופן אחר כי מה שלוקח מאור החוטם קודם שמגיע אל הפה והוא מלד ימין הוא או״מ ומהפה ולמטה הוא אי״פ ועד״ז בלד שמאל הם כלים בחי׳ חלוניות ופנימיות וכן הוא מה שלוקח מן הפה נחלק לשנים כי מה שלוקח מהפה עד שמגיע לשבולת הזקן מלד ימין הוא אור מקיף ומהדיקן למטה הוא פנימי וכעד״ז הוא בלד שמאל לעשות כלים בפנימי׳ וחלוניות:

מז בנקודים אלו יש ג׳ מיני אור א׳ הוא האור שמן הטבור דא״ק ולמטה שבא מחדש אחר עליית האור שהיה שם מתחלה ועלה למעלה מן הטבור ונשאר שם וגרם זווג ע״ב וס״ג פנימים דא״ק ויורד שם אור חדש בוקע דרך הטור ויולא לחוץ. אור ב׳ הוא האור שהיה תחלה למטה ואחר כך עלה משם וילא דרך העינים (ו) ומאיר למטה מהטבור ולחוץ. אור הג׳ הוא אור הזה הנ״ל שיולא מן העינים ומתחברים עמו שאר אורות אח״פ ויורדין ג״כ עמו למטה ומזה האור הג׳ נעשו כלים ומב׳ ראשונים נעשה העלמות:

פרק ג׳ מ״ת

והנה כאשר נתפשטו אלו הנקודים מבחוץ מכנגד הטבור של א״ק עד סיום רגליו כנ״ל היה בוקע אותו האור שבא מחדש בפנימית דרך הפרסא כנ״ל ויולא לחוץ ומאיר אל הנקודים ונמלא כי אור החדש הזה עובר תחלה ויורד דרך הפרסא למטה בחלי ההתחון למטה מטיבור ואח״כ חוזר ובוקע דופנות הגוף ויולא לחוץ ומאיר בנקודים וז״ש בתיקונים דשוי חד פרסא בין כתר לעלת העלות כי כל בחי׳ המאציל לזולתו נקרא עלת העלות וכתר זה הוא כתר דנקודים כנ״ל. והנה אלו הנקודים נתפשטו מטבורא דא״ק עד סיום רגליו כסדר זו״ן המלבים לא״א אלא שם מלבים זו״ן לא״א מכל לדדיו וסביבותיו אבל בכאן עיקר האחתן אינו אלא דרך פנים דא״ק אלא שמתפשט קלת האחה מאלו הנקודים בין מבחי׳ אורותיהן בין מבחי׳ כליהן ומלבישין זה הא״ק מכל לדדיו ע״ד שביארנו למעלה באח״פ אבל עיקר האחתן דרך פנים (ב) והנה הכתר מן הנקודות מקומו הוא מן הטבור דא״ק עד סיום הגוף וחב״ל הס

הגהות וביאורים (א) הטעם שבשר נשלם אור האזן שהוא משבולת הזקן ולמטה ולכן נשברו: (ב) עיין לקמן פ״ו דטעם מפני שלקח אור האזן בסוף: (ג) הנה ממ״ו נעשה כלי תכמה דנקודה ואימא מקבלת מהסתכלות בפה לבדה ומכש נעשה כלי בינה דנקודות. סכ״ל: (ד) וקשה הלא לא יצאו הג״ר דז״א כמובר בשער הסבירה פ״ו ו״ל שהוא בבחי׳ ג״ר דו״ק. ועיין שער הסבירה סוף פ״ז איך כל מלכות מז׳ מלכים יצאו כלגל מעשר וא״כ איך פנים ואחור ונדקו כ׳ כמאמרים. שמן שמון: (ה) עיין שער עקודים פ״כ: (ו) עוסה כח״ו ואח״כ עלה ונשאר שם ומשם יצא דרך העינים כו׳. כ״ל שב״ם:

יפה שעה

אך בסיום עולם העקודים שהוא מהטבור ולמטה משם נכרים ומתחיל היכר התפשטותם יע״ש. שמן שמון): (א) ואם היו או״א מקבלים האור הזה של חוטם ופה בהיותו למעלה קרוב אל נקבי האזן אע״פ שלא היו מקבלים אור האזן עצמה כו׳ וא״ת היא עצמה תבעי ליה ולמה היה כן אלא קבלו אבא ואימא אפילו אורות דחוטם פה למעלה והיו יכולים לקבל כל אחד במקום הראוי לו. וי״ל שנודע מכל הדרוש הזה של ר״ל שלא הוצרכו אורות אח״פ אלא לעורך הויות הכלים כי ממה שהראיה שואבת מאורות אח״פ נעשו מציאות כלי אפי׳ בעולם העקודים שהוא למעלה וגם משם לא היה אלא כלי א׳ ואפ״ה לא היה מציאות גילוי כלי אלא עד שבאו אורות הפה דא״ק ויצא לחוץ כמ״ש ר״ל בשער אח״פ פ״ב ופ״ג וז״ל ומחמת הסתכלות הזה נעשו כלים וזהו וירא אלהים את

היכר התפשטותם יע״ש. שמן שמון): (א) ואם היו או״א מקבלים האור הזה של חוטם ופה בהיותו למעלה קרוב אל נקבי האזן אע״פ שלא היו מקבלים אור האזן עצמה כו׳ וא״ת היא עצמה תבעי ליה ולמה היה כן אלא קבלו אבא ואימא אפילו אורות דחוטם פה למעלה והיו יכולים לקבל כל אחד במקום הראוי לו. וי״ל שנודע מכל הדרוש הזה של ר״ל שלא הוצרכו אורות אח״פ אלא לעורך הויות הכלים כי ממה שהראיה שואבת מאורות אח״פ נעשו מציאות כלי אפי׳ בעולם העקודים שהוא למעלה וגם משם לא היה אלא כלי א׳ ואפ״ה לא היה מציאות גילוי כלי אלא עד שבאו אורות הפה דא״ק ויצא לחוץ כמ״ש ר״ל בשער אח״פ פ״ב ופ״ג וז״ל ומחמת הסתכלות הזה נעשו כלים וזהו וירא אלהים את

הס בג״פ קדמאין דנה״י דא״ק וחג״ת בג״פ אמלעין ונה״י בג״פ תתאין ע״ד הנ״ל בזו״ן המלבים לא״א כנזכר במקומו. (א) והנה ב׳ מיני אורות יולאין מתוך הגוף דא״ק והם א׳ מן העבור והב׳ מפי היסוד ויולאין דרך סם ב׳ הבלים. וכפי הראוי לומר היה ראוי שיהיה ג׳ הבלים כנגד ג״ר שקבל מאח״פ כנ״ל אבל לפי שחסר אור אזן מן או״א כנ״ל לכן ג״כ חסר בחי׳ ההבל מה שכנגד האזן ולא יצאו רק ב׳ הבלים שהם נגד חוטם ופה לבד אשר מהן קבלו או״א למעלה וגם כאן למטה מקבלין מהן אבל אור הז״ת שלא לקחו רק מן הגוף ולמטה שהוא מסיום שבולת זקן ולמטה כנ״ל לכן ג״כ לא יש להם הבלים להאיר להם אבל נרמזו בכוד ויפוזו זרועי ידיו שהוא סוד י׳ טפין דאזדריקו מבין הלפרנים כנזכר בתיקון ס״ט כנודע (א) כי הם עלמה בחי׳ המלכים כי הנה ביטול המלכים היה לפי שלא נתקן עדיין כחדא אדם דכר ונוקבא. וזהו עלמו סוד טיפי הזרע של יוסף שיצאו בלתי נקבה אלא מזכר לחוד והם הם י׳ הרוגי מלוכה והבן מלת מלוכה כי הם ממש אלו הז׳ מלכים שנשברו כליהם וגופם. והסיבה היה ג״כ לפי שהיו בלתי תיקון דו״נ עד שבא הדר מלך ח׳ ואז נתקנו. וזהו ג״כ סוד מ״ש במסכת שבועות בפ״ג מי שאמרה לו אשתו בשעת תשמיש נטמאתי יעטוף לפורניו בקרקע ויזרע יולא דרך לפורני רגליה ויפרוש

הגהות וביאורים (א) כתב הרב ר׳ שמואל בן שיד משם רבו ר״י בן טבול שקיבל מהרב אלה״ה כי אע״פ שהפסוק אומר ויפוזו זרועי ידיו (עיין לקמן אל״ף פ״כ דכתב דיולאות מהידים) דמשמע שמן הידים שיתב כיליאה הבווגה הוא לומר שמה שנפוזו הם י׳ עפין דמו״ג הנקבא ידיה כי בכל יד ה׳ אצבעות אבל לא חש הכתוב לומר מהיכן יצאו ושמעתא דמהרגליה יצאו:

יפה שעה

הנזכר בז״א המלבים את א״א לדמיון בעלמא נקטיה שהרי חב״ד דנקודים שמלבישין הלא פרקין קדמאין דנה״י דא״ק ניחא כי נודע שחב״ד דנקודים מתחלה כעין סגולתא כחד למעלה קו אמצעי. חכמה למטה קו ימין. בינה קו שמאל אלא ז״ת דנקודים נודע שהיתה יציאתם זה תחת זה ואיך יצבשו פרקין אמצעיים ותתאין דא״ק שהם עומדין דרך קוין אלא ודאי לדמיון בעלמא נקטיה. אמנם הא ק׳ טובא שהרי פרקין תתאין דנה״י דא״ק מגיעים ונכנסים בגבול העשיה כמ״ש רז״ל בשער סדר האצילות הרי אם ירצה המעיין להעמיק בדברינו אלה יסתכל היות האין סוף ב״ה פנימי לכל העולמות ורגלי קומת א״ק המלבים לא״ס ב״ה מוברים על כיוס כל ד׳ עולמות אבי״ע יע״ס וכן כתב עוד שם פ״ב ז״ל הרי כי עקבים דא״ק מתלבשין בי״ס דעשיה יע״ס. ואם כן שהה״י דא״ק מגיע עד העשיה והנקודים מתפשטים עד פרקין התתאין דא״ק הגיע התפשטותה עד גבול שהיה אח״כ עולם העשיה ואיך יבא דרוש השבירה כולו שירדו הכלים בעת שבירתם פנימיות הכלים לבריאה ואמצעיות ליצירה וחיצוניות לעשיה וע״ע רב ועיין מ״ש רז״ל בספר מבו״ש שער ב׳ ח״א פ״ג כי גם שם יע״ש: (א) והנה ב׳ מיני אורות יולאים מתוך הגוף של א״ק והם הא׳ מן העיבור והב׳ מפי היסוד ויולאים דרך שם ב׳ הבלים וכפי הראוי היה שיהיה ג׳ הבלים כנגד ג׳ עליונות שקבלו מאורות אח״פ מלמעלה כנז״ל לכן גם כאן חסר בחי׳ ההבל מה שהוא כנגד האזן ולא יצאו רק ב׳ הבלים שהם כנגד החוטם והפה לבד אשר מהם קבלו או״א למעלה גם כאן למטה מקבלים מהם אבל אור הז״ת הנ״ל. ק׳ שהרי גם כאן יצאו ג׳ כנגד ג׳ שלמעלה שאם באורות אח״פ הם ג׳ כנגד עטמים העליונים שע״ג האותיות ואמצעיים שבתוך האותיות ותחתונים תחת האותיות גם הנקודות יצאו שלשתם נקודות חולם שע״ג האותיות כנגד עטמים העליונים ונקודת שורק באמצע האותיות כנגד העטמים שבאמצע ושאר נקודות למטה כנגד עטמים התחתונים והם ג׳ כנגד ג׳ ואין הפרש ביניהם רק שלמעלה יצאו שלשתן בנקבים ופתחים פתוחים באח״פ וכאן הראשון שהוא נקב העיבור והאחרון שהם הכלים היוצאים מצפורני הרגלים הם נקבים סתומים. ואין בידינו לדעת מפני מה נשתנה פתח פי היסוד שהוא אמצעי שהאור יוצא דרך נקב פתוח משא״כ למעלה באור היוצא לבחר מפי העיבור ולמטה באור היוצא לבאר נקודות מצפורני הרגלים וא״כ מאי קאמר רז״ל וכפי הראוי היה שיהיו ג׳ הבלים הרי יש כאן שלשה הבלים. ולא עוד אלא שכתב ז״ל לכן ג״כ חסר בחי׳ ההבל מה שהוא כנגד האזן ולא יצאו רק ב׳ הבלים שהם כנגד החוטם והפה לבד הרי יש כאן נקודות עליונות ע״ג האותיות שהם כנגד עטמים העליונים אורות האזן. ועוד יש לחקור אור השלישי שהיה ראוי לצאת וחסר מסיבת שלא קבלו אור האזן למעלה כמ״ש רז״ל מהיכן היה ראוי לצאת ולא יצא. ולשיקבהו״ם אומר אני כי הנה אור היוצא מעבר לפרני הרגלים אפילו ההבל הנה שהוא בכתוב אינו שום כלל לאור היוצא מן העיבור ופי היסוד וגרוע הוא אור הצפרנים מאור העיבור והיסוד לאין קץ והכלית לפי מ״ש רז״ל לעיל בשער סדר האצילות פ״ב ז״ל הרי כי עקבים דא״ק מתלבשים בעשר כפירות דעשיה וכל כפי׳ הנ״ל האמור היה ראוי לצאת דרך לפורני אצבעות הידים והיה גדול מאור היוצא מהעיבור ומפי היסוד שהרי חכמה ובינה שהם המוחין מתפשטין חכמה בחכמה חכד נצח. ובינה בבינה גבורה הוד. והם גדולים מן האורות היוצאים בקו אמצעי כי אורות היוצאים בקו אמצעי אינם אלא מאורות החו״ג המתגלים ומתפשטים בחצי הת״פ ולמטה כנודע ואורות הזרועות והידים הם מן המוחין עצמן וכל זה עיין בז״א באין יכולת בידינו להאריך במקום שאמרו לקצר ובכאן הוא בכוד נשיאות כפים ועיין מה שכתבו רז״ל בשער פרצופי זו״ן פ״ב ומשם תבין כי לא ניתן לגלות. ואם עיני בכל לך תבין מ״ש רז״ל לעיל פ״א דסדר אצילות במאמר ההיקונים אמר רבי שמעון אריות ידי בצלותין אתעבידו מ׳ מן האצילות והוא כי אור העצמות הנמשך מלמעלה בכלם ונסתיים באצילות לבד יע״ש. אתה הראת לדעת שאור הא״ס ב״ה לא נתפשט עד עקביים דא״ק רק עד מקום שהוא גבול עולם האצילות ומה שנשאר מנה״י דא״ק בגבול בלבה עולמות בי״ע אין אור הא״ס ב״ה מאיר בו בעצמות אלא האיר בעצמו נמצא לפי זה שהאור היוצא מן העיבור דא״ק ומפי היסוד שלו הוא אור גדול שהוא במקום הא״ס ב״ה על ידי הקו והחוט מאיר ומתפשט בתוכו מה שאין כן באור המאיר ובא דרך לפורני הרגלים שאין שם אור עצמות הקו וחוט הא״ס ב״ה. הרי כמה רב המרחק גדול מאד בין האור המאיר דרך העיבור ופי היסוד דא״ק לאור המאיר דרך לפרני רגליו בביכו״ל. ולפי זה נמצא שאין כאן אלא בני אורות מאירים במקום שהא״ס ב״ה מאיר עצמותו על ידי הקו בפנימיות דא״ק ומאירים ויוצאים לחוץ אדם קדמון דרך פי העיבור ופי היסוד וזהו שכתב רז״ל שהיה צריך להיות גם בכאן היה צריך להיות בלשה אורות מאירים על ידי עצמות אור הא״ס ב״ה כדרך שהם למעלה באורות אזן חוטם פה המאירים מאור עצמות הא״ס ב״ה הפנימי אלא שהוסר קבלתם למעלה עד האזן העליונה גם כאן גרם שלא יצאו אלא בני אורות כנגד אורות חוטם פה למעלה אבל כנגד האזן לא יצא למעלה. ואע״פ שאנו רואים שלשה נקודות היינו בערך הנקודות מלערף עמהם אורות היוצאים דרך לפורני הרגלים לנקודות תחתונות שתחת האותיות אבל לפי האמת במקום שים עצמות הא״ס בפנימיות דא״ק אין יוצאים לחוץ להאיר אלא שנים. ולפ״ז אפשר שיהיה טעם למה אור העיבור יוצא בנקב סתום ואור פי היסוד יוצא בנקב פתוח והוא כי אור של העיבור הוא למעלה יותר כנגד הפרצוף שבפנים וכנגד הלב שהם אורות רביס גדולים ועצומים ועיין מ״ש רז״ל בשער פרצופי זו״ן פ״ל ואם היה יוצא מן העיבור האור בנקב פתוח לא היה כח במקבלים לקבל האורות העצומים ההם אבל למטה בפי היסוד אין כל כך גודל האור כמו למעלה שהוא כנגד הלב ולמטה. ולפרני הרגלים כיון שהם יוצאים כל כך למטה במקום הגבול שהיה לאחר התיקון שלם העשיה אין האור יוצא אלא בנקב סתום כדי שלא להאיר כ״כ אלא עד כדי שיוכל העולם לסובלו. באופן שמן העיבור ולמטה במקום המאיר בפנים דא״ק קו הוא הא״ס ב״ה לא יצאו להאיר לחוץ אלא בני אורות שהם מן העיבור ופי היסוד וזה גרם הסרון קבלתם מאור האזן העליונה כי הכהר דנקודים אע״פ שקבל למעלה עצמות אור האזן כי לא קבל אותה למעלה במקומה אלא בשבולת הזקן זה גרם לו למטה שהיה שקבל אור העיבור לבדו ולא היו שאר האורות משורבין בו כמו למעלה ושוב שהיה מן העיבור דרך נקב סתום. ולאו״א כיון שלמעלה לא קבלו אלא האיר לבד מאור האזן גרם שלמטה לא קבלו אלא מאור פי היסוד לבד ולא מאור האורות וא״ת שלמעלה לא קבלו כלל מאור האזן גרם להם שלמטה לא קבלו אלא מצפרני הרגלים וזה בדרך סתום. נשאר לנו לבאר אור הנ׳ שכתב רז״ל שהיה ראוי לצאת אלא שמסיבת קבלתם שלא קבלו אור האזן גם כאן חסר אור אחד וראוי לדעת איה מקום כבוד היה ראוי לצאת דרך לפורני אצבעות הידים והיה גדול מאור היוצא מהעיבור ומפי היסוד שהרי חכמה ובינה שהם המוחין מתפשטין חכמה בחכמה חכד נצח. ובינה בבינה גבורה הוד. והם גדולים מן האורות היוצאים בקו אמצעי כי אורות היוצאים בקו אמצעי אינם אלא מאורות החו״ג המתגלים ומתפשטים בחצי הת״פ ולמטה כנודע ואורות הזרועות והידים הם מן המוחין עצמן וכל זה עיין בז״א באין יכולת בידינו להאריך במקום שאמרו לקצר ובכאן הוא בכוד נשיאות כפים ועיין מה שכתבו רז״ל בשער פרצופי זו״ן פ״ב ומשם תבין כי לא ניתן לגלות. ואם עיני בכל לך תבין מ״ש רז״ל לעיל פ״א דסדר אצילות במאמר ההיקונים אמר רבי שמעון אריות ידי בצלותין אתעבידו מ׳

היכלן

ויפרוס באבר מת. והנה הכלים הראוין למלכים אלו ז׳ יצאו דרך לפורני רגלים ואע״פ שהלפורני הם י׳ והנקודות שנשברו אינן אלא ז״ת לבד כנ״ל. הענין הוא כי גם יש ב׳ מיני האוריים דאו״א שנשברו הרי הם ט׳ בחי׳ והעשירית הוא (א) כי גם מן הכתר היה בו קצת פגם כמ״ש לקמן בע״ה והוא בחי׳ נה״י שלו שנכנסו והיו בסוד מוחין לאו״א וגם הם נשברו הרי הם י׳ בחי׳ כנגד י׳ הכלים שיצאו מלפורני רגליו וכל בח׳ יציאת אלו הי׳ הכלים דרך לפורניו היו כולם לסיבת חסרון קבלתן מאור האזן העליונה כנ״ל ולכן סבה זו גרמה לכל זה ולביטול המלכים:

ונראה לעיל כי הנה באמרו שהנקודות נחלקים לשלשה חלקים. העליונים על האותיות כמו החולם ובאמצע כמו השורק והתחתונים כמו שאר הנקודות והנה נקודת החולם

מ״ק (ב) כאן מקום קושיא שכ׳ שיש פגם בנה״י דא״א המתלבשים בחבא ואמא והנה ידענו כי אבא ואמא מלבישין חג״ת דא״א. ואולי קודם שמתו היו בנה״י למטה ואחר התיקון עלו בחג״ת דא״א. או אפשר כי נה״י דא״א הם באחוריים דאו״א שהם יש״ם יתבונה ואינם אלא נגד נה״י דא״א אך או״א עצמן הנקרא פנים למעלה בחג״ת [א]:

הוא ההבל היוצא מן הטבור אשר שם עומד הכתר כנ״ל לפי שהכתר איהו חולם על הת״ת כנודע כי עיקר חולם בת״ת דא״ק. אמנם נעשה כתר לנקודות וז״ש בתיקון ה׳ כי חולם כתר באתוון כנודע וניקוד שורק בוא״ו שנקרא מלאפוס שהוא באמצע הוא ההבל היוצא מן היסוד לאו״א ונחלק לב׳ כי הנה נקודת השורק הוא ו׳ ו׳ באמצע והנה י׳ של שורק הוא לאבא הנקרא י׳ ראשונה של השם והוא״ו של שורק הוא אל אמא להוליד ולהוליד הו״ק דז״א וזהו בחי׳ הוא״ו זו שלוקחת אמא. וגם ט״א כי הנקו׳ שהיא כעין יו״ד שבשורק היא יותר עליונה וממנו יונק אבא דנקודים והוא״ו של השורק שהוא אות ו׳ ממנה יונקת אמא דנקודים כנודע כי נקודות חכמה ואתוון בינה וז׳ נקודות תחתונות עם ג׳ בחי׳ שהם א׳ נה״י של הכתר וב׳ אחוריים דאו״א הרי הם י׳ אלו שיצאו דרך לפורני הרגלים ואין כוונתינו לומר שאלו הם הנקודות עצמן רק שמכל אלו הכלים יצא אור אל י׳ נקודות שיצאו דרך הענין כנ״ל וזכור זה.

(ג) והנה יש בזה מקום שאלה והוא כי לעולם היסוד הוא בחי׳ הדעת כי הרי מצינו שהיסוד דאמא הוא דעת דז״א וכן יסוד של זה א״ק הוא דעת הנקודים וא״כ איך יונקים או״א מהכל היוצא מיסוד א״ק הנ״ל. והתשובה הוא כי בחי׳ היסוד לעולם הוא נבוט למעלה מב׳ פרקין עלאין דנה״י כנראה

בחוש

יפה שעה

היכלין כו׳ כולהון איתקריאו א״ם ב״ה יע״ש: (א) כי גם מן הכתר היה קצת פגם כו׳ והוא בחי׳ נה״י שלו שנכנסו והיו בסוד מוחין לאו״א וגם הם נשברו והרי הם עשר בחינות כנגד העשרה כלים כו׳. בכמה מקומות ומהם הוכלו לעיל כתב רז״ל שהם י״א בחי׳ ז״ת וד׳ אחורים דאו״א ודיסכו״ת ואינו מזכיר פגם שבכתר. האמת שהכל אחד שנה״י דכתר בכלל אחורים דאבא ואימא ודיסכו״ת וכנוף דאו״א נחשב כמ״ש רז״ל לקמן: (ב) וכאן כתוב בהנה״ה לחד מן הקדושים ז״ל יש כאן מקום ק׳ כו׳ והנה ידענו כי או״א מלבישים גם חלק דא״א ואולי קודם שמתו היו למטה בנה״י ואחר התיקון עלו בחג״ת דא״א. ויתא דלפי דבריו נמצא שאו״א לאחר התיקון נתעלו בעלו למעלה ממקומם שהיה קודם התיקון והם כפר דברי רז״ל בפי׳ שכתב בפ״ב משער רפ״ח ז״ל ומהראוי היה שאו״א יהיו למעלה במקום חו״ב דא״א כי הרי הם חו״ב אבל לא כך היה אלא שהלבישו את הו״ג דא״א יע״ש. הרי שאדרבא לאחר התיקון בע״ך מקום מושבם ועמידתם ירדו או״א ממעלתם הראשון ונא עלו כלל. ומ״ש עוד אז אפשר כי נה״י דא״א הם באחורים דאו״א והם ישסו״ת ואינם אלא כנגד נה״י דא״א אך או״א עצמן נקרא פנים והם למעלה בחג״ת. גם את זה ליתא כלל שיסכו״ת אינם מלבישים את א״א לאחר כל התיקונים שנעשו בתיקון העולמות אלא מן החזה עד הטיבור כנודע מכל דברי רז״ל המלאים. אבל אעיקרא קו׳ ליתא כלל דכי אמרינן שאו״א מלבישים חג״ת דא״א היינו לאחר התיקון בהתקן כל העולמות וכל הפרצופים והמידות וכאן רז״ל אינו מדבר אלא קודם תיקון כל העולמות בעת יציאת הנקודים ברצון המאציל העליון ומודע סדר יציאתם כי היו כח״ב כעין כגולתא כתר למעלה ולמטה הימנו חכמה מצד ימין ובינה מצד שמאל וז״ת זה למטה מזה. ולא ג״ר בהם כח״ב ולא הז״ת היה להם קצר זה עם זה כי כולם יצאו בפרדים ואפילו החו״ב דנקודים היו אז בכולל אב״א נפרדים זה מזה ואין צריך לומר שהיה פירוד ביניהם לבין הכתר וכל זאת מבואר בכל דברי רז״ל הבאים לקמן ובפרע בספר מבו״ש. ואח״כ כדי להוליד האורות לז״ת המשיך הכתר מוחין מלובשין בנה״י שלו לחו״ב ועל ידי נה״י דכתר ומוחין שבתוכו חזרו חו״ב פב״פ והולידו האורות לז״ת והיו חו״ב עומדין כך פב״פ על עת השבירה והמיתה דמלכים כמ״ש רז״ל. ועל אותו נה״י דכתר שנמשך אז לחו״ב הוא שמדבר כאן רז״ל ואין זה צריך לפנים: (ג) והנה יש בזה מקום שאלה והוא כי לעולם היסוד הוא בחינת הדעת כי הנה מצינו שהיסוד דאימא הוא הדעת של ז״א וכן היסוד של הא״ק הוא הדעת של הנקודים ואם כן איך יונקים או״א מהיסוד היוצא מהכל היוצא מיסוד א״ק כנזכר. והתשובה היא כי בחינת היסוד לעולם הוא נבוט למעלה מב׳ פרקין דאצילות דנו״ס כנראה כו׳ וא״כ מוכרח הוא שיהיה הדעת נבוט למעלה מחו״ב וכן היה הענין כאן עד והכן זה עכ״ל. והנה דברי רז״ל אלה צריך עיון רב לע״ד שנמצא לפי דבריו שדעת דנקודים עומד ונתעלה למעלה מחו״ב דנקודים וק׳ שהרי הדעת הוא הראשון שבז״ת והוא המלך הראשון מן הנשברים כנודע והוא אחד מבניהם דחו״ב לפי מ״ש רז״ל לעיל בפ״א ז״ל א״א מנס הענין הוא כי מאלו הב׳ נקודות דאצילות שהם כ״ח של הנקודים כנודע מהם נעשו כלים אל השאר והם אשר הולידו והמציאו כלים לספי׳ אשר תתהיהם יע״ש. הרי שהדעת עולה ויצא מחו״ב ובן שלהם עלה יעלה למעלה מהם. ועוד שלקמן בפ״א משער השבירה כתב רז״ל ז״ל והנה אחר שיצא הדעת ונכנס בכלי שלו העלה מ״ן והמשיך חו״ג באו״א יע״ש ואם הוא למעלה מהם מושבו איך מעלה מ״ן. ועוד אם הדעת דנקודים הוא המלבש יסוד דא״ק היה לו להלבישו מתחילתו ועד סופו והיה לו לקחת לעצמו אורות היוצאים מפי היסוד דא״ק כיון שהוא מלבש עליו. ואם נאמר שלא הלבש דעת דנקודים אלא קצתו העליון והאורות יוצאים מפי היסוד שהוא קצתו התחתון ולמה עשה כן היה לו להלבש מקצתו התחתון ויקח האורות לעצמו וגם שלא היה עולה למעלה מחו״ב אביהם וכך יפה לו. וי״ל שהאמת הוא שאין דעת דנקודים יכול להלבש כל היסוד דא״ק ורמיה מפורשת מיסוד דאבא המתלבש תוך גופא דז״א שאין דעת דז״א מתלבש בכל היסוד דאבא שבתוכו אלא בחי׳ הדעת בראשו מלובש תוך יסוד דאבא ויסוד דאבא מתפשט בכל גופא דז״א ומכהיים בסוף הת״ת דז״א ועטרת היסוד דאבא מסתיים ביסוד דז״א כמ״ש רז״ל בשער פרצופי זו״ן פ״ג יע״ש. ואם דעת דז״א לאחר התיקון אינו כשיעור יסוד דאבא כ״ש וק״ו דעת דנקודים וביסוד דא״ק הילכך הוכרח להלבש קצתו. והטעם שהלבש קצתו העליון נלע״ד במה שיש עוד להבין בדברי רז״ל שבכמה מקומות כתב שהיסוד אין בו בחי׳ כלי ומהם בפ״ו בשער הו״פ יע״ש ועוד לו בשער מוחין דקלס פ״ה ז״ל הטעם שאין אנו מונין בחי׳ הדעת נראה שהם י״א ובכפר יצירה אמר עשר ולא י״א עשר ולא ט׳ הטעם הוא כי הדעת הוא בחי׳ נשמה בלי כלי וכן בכל כללות האצילות עתיק יומין הוא בחינת נשמה לכל האצילות ואין בו בחינת כלי כלל יע״ש שהאריך לכן אין אנו מונין הדעת בכלל הי״ם יע״ש. וק׳ מובא איך אפשר שהדעת אין בו בחינת כלי כלל והרי כל דברי רז״ל בשער השבירה מורים היפך שהרי כתב רז״ל כי ראשם המלכים שנשברו הוא הדעת וכשנשבר האור שלו עלה למעלה והכלי שלו ירד לבי״ע ואם אין לו בחי׳ כלי מעיקרא מה נשבר ומה ירד לבי״ע. וכן בשער השמות כתב רז״ל ג׳ שמות דנ׳ הדעת. ונראה שמתישב הכל במ״ש רבינו ז״ל שם פ״ח ז״ל כתבנו במקום אחר כי הכתר אין בו אלהים שהוא בחי׳ חיצוניות דז״א רק אהיה שהוא חיצוניות דאימא לבד ובתוכו המוחין של בחינת הכתר כו׳ ואמנם חיצוניות הכתר נעלה הדעת דז״א כו׳ ולכן הדעת משלים למנין עשר כפי׳ במקום הכתר וזה בבחי׳ החיצוניות יע״ש. נמצינו למדין כי כלי הדעת הם לעולם כלים דחיצוניות הכתר. ומ״ש רבינו ז״ל שהדעת אין בו בחי׳ כלי היינו שאין בו אלא שמותו וכלים שהוא לוקח מחיצוניות הכתר אע״פ שבערך האורות דדעת הם בחי׳ כלים כשהוא מתלבש בתוך כו״ק

בערך

[א] נ״ב נלע״ד שאין כאן מקום שאלה כלל כי בעת השבירה עדיין היו הכח״ב בסוד נקודות ולא נתפשטו בסוד פרצוף והיו עומדות הכח״ב כלמעת סגולתא והחו״ב עומדות אב״א אחר שנתן הכתר לחכמה ע״י זיווג הם׳ אורות חזר ונזדווג הכתר מיניה וביה והמשיך ה״ח וה״ג והלבישם בנה״י שלו ודרך אחורי הנה״י נתנם בראש או״א ועי״ז חזרו פב״פ. וכשנתבטלו אחורי או״א אז נפגמו אחור הנה״י לכתר שהיו מלובשים תוך או״א באופן שלא נתפשט א״א עד סוף האצילות ואו״א הלבישו את חנ״ת שלו כי אם אחרי התיקון כו׳:

בחוש ומבשרי אחזה אלוה וא״כ מוכרח הוא שהדעת יהיה גבוה למעלה מאבא ואמא וכן היה הענין כאן (ה) אבל (א) שם בז״א אינו (ב) כן לפי שבהביעה נכנסה בו לתת אליו מודין היא משפלת עלמה ומרכנת עלמה בסוד האם רובלת על האפרוחים ואז מוכרח הוא שתגביה ריסי ירכין למילא וכחי׳ היסוד שלה נשפל למטה מהם ואז נמצא שהדעת למטה מחו״ב והבן זה (ג) אמנם א״ק הוא עומד ולא רובן ואז פרקא קדמאה דיסוד הקבוע בתוך הת״ת הוא הגוף ודאי שהוא גבוה מכה״י ונראה כי בנקודים הדעת שלהם גבוהים למעלה מחו״ב נמצא כי מסיום היסוד דא״ק הנתון בדעת דנקודים מהם מסופו יוצא הבל והאדה לחו״ב דנקודה שהם תתחין מניה. וכבר ידעת כי נקודת שורק הוא ביסוד כנזכר בתיקונים תיקון ע׳ ולכן אמרנו כי נקודת שורק שהוא באמצע אותיות היא בחי׳ היסוד שהוא באמצע הג״ה והבל היולא ממנו נקרא שורק והרי באורנו הויו״ת דנקודות:

פרק ד (ד) מ״ת

ונבאר עתה מליאת יציאתן לחוץ. הנה כאשר יצאו אלו הנקודות שהם מכתר עד מלכות היתה יציאתן היפך יציאת העקודים כי שם ביציאת העקודים יצאת מל׳ תחילה וכתר באחרונה וכאן בנקודים הוא להיפך כי הכתר שלהם יצא בראשונה ובו היו כלולים כל הע׳ אחרים ואח״כ יצאה החכמה ובו כלולים כל הח׳ וכעד״ז יצאה אמא ובה היו כלולים כל הז׳ אורות (ה) ואז היתה היא נקראת אם הבנים ואח״כ הוציאה היא הז׳ כלים כלולים בחסד ואח״כ מתגלים הגבורה וכעד״ז עד לבסוף עד שנמצאת שיצאת המל׳ באחרונה מכולם. עוד יש הפרש ב והוא כי בעקודים תחלה יצאו האורות ואח״כ נעשו הכלים כנ״ל אבל בנקודים יצאו תח״ה׳ כלים זה למעה מזה ונעשה ע״י הסתכלות העינים בג׳ אורות של אח״פ כנ״ל (ב) לכן אחר שיצאו הי׳ כלים והיגאו במקומן זה תחת זה כל א לבדו (ג) אז יצא הא״ר אח״כ (נ״א אח״פ) עד״ז שיצא הכתר תחלה ונכנס בכלי שלו ובו כלולים כל הע׳ אורות וכן החכמה יצאה אח״כ ובו כלולים כל הח׳ וכעד״ז עד שיצאה המל׳ לבדה באחרונה. נמצא שיצא הכתר תחלה ונכנס בכלי שלו והיו כלולים בו כל הע׳ אורות ואח״כ נשאר אור הכתר בכלי שלו ויצא אור החכמה עם ח אחרים כלולים בו ונכנס בכלי

בחוש ומבשרי אחזה אלוה וא״כ מוכרח הוא שהדעת יהיה גבוה למעלה מאבא ואמא וכן היה הענין כאן (ה) אבל (א) שם בז״א אינו (ב) כן לפי שבהביעה נכנסה בו לתת אליו מודין היא משפלת עלמה ומרכנת עלמה בסוד האם רובלת על האפרוחים ואז מוכרח הוא שתגביה ריסי ירכין למילא ובחי׳ היסוד שלה נשפל למטה מהם ואז נמצא שהדעת למטה מחו״ב והבן זה (ג) אמנם א״ק הוא עומד ולא רובן ואז פרקא קדמאה דיסוד הקבוע בתוך הת״ת הוא הגוף ודאי שהוא גבוה מכה״י ונראה כי בנקודים הדעת שלהם גבוהים למעלה מחו״ב נמצא כי מסיום היסוד דא״ק הנתון בדעת דנקודים מהם מסופו יוצא הבל והאדה לחו״ב דנקודה שהם תתחין מניה. וכבר ידעת כי נקודת שורק הוא ביסוד כנזכר בתיקונים תיקון ע׳ ולכן אמרנו כי נקודת שורק שהוא באמצע אותיות היא בחי׳ היסוד שהוא באמצע הג״ה והבל היולא ממנו נקרא שורק והרי באורנו הויו״ת דנקודות:

פרק ד (ד) מ״ת

ונבאר עתה מליאת יציאתן לחוץ. הנה כאשר יצאו אלו

הגהות וביאורים (ה) נ״ב נ״ע מה מביא בלומרו היסוד למעלה מב׳ פרקין ועדיין קשה איך אח״א שהם למטה איך יונקים מן היסוד שהוא וכו׳ ונלפ״ד שכוונת הכל הוא שכאן שהוא למעלה אפילו שהוא ר מו לדעת יוכל ליקח ממנו. (ולא ידעתי מלי מקשה שהרי בהדיא כתב הרשיו לקמן וז״ל מסיום היסוד דא״ק הנתון בדעת כו׳ פי׳ הנתון קאי ליסוד הנתון בדעת דנקודות אבל סיומו הוא למטה מסיום הגוף ומשם יונקים אז״א וזה מוכרח שהרי לעיל בסמוך ונראה כתב דדעת הנקו׳ הוא בפרק קדמאה דיסוד הקבוע בתוך הת״ת כו׳ ודו״ק. שמן שבון): (ב) א״ה עיין בשער הכוונות בדרוש ה׳ הזכות העמידה והיא בנ״מ דל״ת ע״ג: (ג) נ״ל לכן דעת זה הז״ל למעה מחו״ב: (ד) מכאן עד ד״ה אמנם בלתת הוא כמנו״ש די״ל ע״ל פ״ו ע״ד י״ב ע״ל: (ה) בספר כ״ל ז׳ אחרות:

יפה שעה

בערך הו״ק הכלים דדעת הם נשמה אליהם כמ״ש רבינו ז״ל שהוא כעתיק וגם עתיק כמה כלים יש בתוכו כנודע שהוא לקח כתר דמ״ה וה׳ רשומות דכתר דב״ן וכמה אחרים וכל זה לברור הכלים שלו ואע״פ שהם כלים בערכו בערך כל האצילות נעשה עתיק עם כליו בחינת נשמה להם ומתלבש בתוכם וכן הדעת באופן שבשיגת הדעת לא יצא אלא בחילוניות כלי הכתר ואע״פ שכל עלמה הו״ק דנקודים לא היו אלא שהם חלקי נקודה וג״ר שלהם לא יצאו כלל מכל מקום הדעת יצא וכלים שלו היו כלים מחילוניות הכתר כי אין לו כלים אחרים כאמור. נמצא היות לדעת בחינת כתר לכן כשיצא הדעת ונמצא מקום פנוי כי היה כתר דנקודים למעלה והכמה אלא ימין תחתיו ובינה לשמאל וקו אמצעי פנוי אע״פ שהוא בן לחו״ב עלה למעלה מהם מסיבת היותו בחי׳ כתר רצה לקרב עצמו לכתר דנקודים כי מקום יש בראש ולהכי הלבנים מקצתו העליון ביסוד דא״ק ולא הגיע עד סוף קצתו התתתון כאמור והאור יוצא מפי היסוד לכן נעלהו אז״א. זאת מצינו שדרכם של חו״ב לעלות לעולם יותר מחו״ב אע״פ שהוא יוצא מבין חו״ב והוא בגיהם כי כן ההפשים אחר שמתגלים ויוצאים מתוך פי היסוד דאימא שבתוך גוף הת״ת דז״א ויורדים במרוצה עד היסוד דז״א וחוזרים ועולים ושני תגלי בגיהי מחסד הת״ת עולה עד הכתר להגדילו וחצאי שני חסדים לחסד ודגבורה עולים עד חו״ב כמ״ש רז״ל בשער דרושי הצלם דרוש ג׳ יע״ש וכן הגבורות שמתפשטים בא״ק אחר שירדים עד היסוד שבה חוזרים ועולים עד הכתר כמו שכתבו רז״ל בשער תיקון הנוק׳ פ״ה יע״ש באופן כי זה דרכו של הדעת להעלות יותר למעלה מחו״ב שלו גם אתה אל תתמה אם דעת דנקודים עלה יותר למעלה מחו״ב דנקודים: (א) אבל שם בז״א אינו כן לפי שהביעה נכנסת בו לתת לו מוחין היא משפלת עלמה ואתריכנת בסוד האם רובלת על האפרוחים ואז מוכרח הוא שמגבהין ראשי פרקין עילאין דע״ה שלה והיסוד שלה נשפל למטה מהם ואז נמצא שהדעת הוא למטה מן חו״ב והבן זה ע״כ. מתבאר מדברי רז״ל שדרכו של הדעת הוא להיות למעלה יותר מחו״ב אבל הדעת דז״א הוא מוכרח לירד למטה מחו״ב שלו יען מלובש תוך יסוד דאו״א משפלת ואיתרכנת עצמה לתת מוחין לז״א ומסיבה שירד היסוד שלה לריך גם הדעת שבתוכו לירד גם הוא. וקשה לזה מ״ש רז״ל בשער דרושי הצלם דרוש ו׳ ז״ל אם ב׳ טיפות הדעת שהם חו״ג נמשכו מן החו״ג המתפשטים בו״ק דנוקבא דאו״א ולא מן הדעת עצמו דאו״א ומהראוי היה שלאחר יכנס הדעת הזה בז״א שיהיה באופן הנזכר שהחו״ב ישאירו בראשו בסוד מוחין והדעת יתפשט בגופו בו״ק דז״א למטה ולא יהיה בראשו דעת מקובן מחו״ג אמנם לא כך היה אמנם תחלה נעשה מהם דעת מקובן בראשו ממש מחו״ג ואחר כך מתפשטים בו״ק כו׳ ונעשה הדבר היה כי הנה נתבאר שהכתר שבו ש״ת דת״ת לתבונה הכלי והאור לתבונה עצמו והוא גדול מאד כנ״ל כו׳ לכן היה כח באורות ההם להעלות אל הדעת דרך קו האמצעי דוגמת הכתר ולעשותו ממש מוח בראשו ישוי״ש. הנה מתבאר שהדעת בחי׳ הדעת מקום הראוי לו הוא בו״ק למטה וכתר דאימא הוא הבורר להעלותו בראש. גם בשער יעקב

ולאה כתב רז״ל בשלהי פ״ד כי לעולם כל חו״ב הם נבוהים מן הדעת יע״ש והתי׳ לזה פשוט לפי מ״ש רז״ל שם ובכמה מקומות כי ז״א יש בו שני דעות ומקרא מלא דיבר כי אל דעות ה׳ לו נתכנו עלילות כתיב לא באלף וקרי בוא״ו באלף כנגד דעת עליון וקרי בוא״ו כנגד דעת התחתון ושם בדרוש החו״ג באות י״ו כתב שדעת עליון שורשו ומקורו ועיקרו למבוך מאור דמלוי ס״ג בשני תפוחין קדישין דא״א ומשם יורד לאימא בסוד ז׳ פעמים הבל ויורד על פי מדותיו ומדרגותיו עד שמתלבש ביסוד התבונה ונעשה דעת עליון דזעיר אנפין יע״ש. ולפ״ז הקושיא מעיקרא ליתא שמ״ש שמן הראוי שדעת ז״א יהיה בו״ק שלו למטה אלא שכתר דאימא הבלהו בראשו הוא מדבר בדעת התחתון ומ״ש בפרקין כי לעולם הדעת היה ראוי להיות למעלה מחו״ב שלו אלא שיסוד דאימא משפלתו תחת החו״ב מדבר בדעת עליון שכן מוחין דזעיר אנפין נמשכין ממוחין דאו״א שבהם מלובשין פרקי הידים דא״א כמ״ש רז״ל בשער הולדת או״א וז״א פ״ו יע״ש ודעת עליון נמשך מפנים עלאין קדישין דא״א ונמצא דעת עליון גבוה מחו״ב והיה ראוי להיות למעלה אם לא שיסוד דאימא מפלהו תחת החו״ב ודעת דנקודים הוא בחי׳ דעת עליון כמ״ש רז״ל בשער הסבירה על פכוך ויודע דעת עליון יע״ש: (ב) ואחר שיצאו הכלים והוגחו במקומם זה תחת זה כל אחד לבדו כו׳. נ״ל שהכלים לא היתה יציאתם כדרך יציאת האורות דנקודים כי האורות היו כולם כלולים כי יצא הכתר ובו כלולים כל הע׳ אורות וכן הבאר אפי׳ הז״ת כביצא החסד היו כל אורות שתחתיו כלולים בו ודין גרמא שביאתם אבל הכלים אע״ג שרז״ל כתב לעיל בפ״א שהשני נקודות ראשונות שהם כתר וחכמה הולידו כלים אל הבאר יע״ש ונמצא שע״י זווגם דכתר וחכמה נולדו כלים לז״ת וא״כ אפשר שגם הכלים דז״ת היו כלולים בכלי הכתר ובכלי החכמה. מ״מ על כרחין כלים דז״ת לא היו כלולים זה בזה שאם תאמר שמתחילה יצאו כל הכלים כלולים בחסד איך היה יכול כלי החסד לסבול כל הכלים דז״ת בתוכו ולא נשבר כמו שהיה מעשה כשבאו כל האורות כלולות בו שנשבר מפני כובד המשא וכן עזה״ד אל ז״ת א״ז כדאמרן. (והרב שמן שמן חולק ע״ז ואמר דאף בג׳ רשומות כתר חכמה בינה לא נכללו אורות בתחתיו בכ״א מהם עיי״ש גם כתב דע כי ביציאת הכלים האלו לא היה בהם סדר יציאתם ע״י זווג אלא כל י׳ כלים דנקודים נעשו ע״י ראית עינים עצמו באח״פ כמ״ש לעיל פ״ב ולא היה זווג אלא לאורות דווקא וזה דלא כמ״ש הרב יפה שעה די״ם סע״ב וכנ״ל ואח״כ יצאו אורות הנקודים בסוד אור חוזר דרך עינים ונכנסו בכלים עכ״ל): (ג) ואחר שיצאו הכלים והוגחו במקומם זה תחת זה כל אחד לבדו אז יצאו האורות אח״כ כו׳. לפי״ז שבתחלה היו כלים לבדם בלא אורות ועל שהוגחו הכלים כל אחד לבדו במקומו לא יצאו האורות א״כ הא דכתב רז״ל בפ״א הובא לעיל שמזווג כתר וחכמה דנקודים יצאו והם המציאו והולידו כלים לז״ת איך נזדווגו כתר וחכמה דנקודים בלא היות אורות אם בתוכם וכי כלים בלא אורות יכולים להזדווג. וי״ל שכבר כתב רז״ל לעיל שג׳ מיני אורות היו שם בעולם הנקודים ושם אור היונקת מעינים דא״ק וזה העיקר והראשון שני לו אור המאיר מנו גופא

בכלי החכמה ועד״ז עד שסיימו כולם לכנוס בכלים שלהם. (ה) אבל דע כי כאשר אור הכתר נכנס תחלה בכלי שלו היו שאר האורות בטלים בו בערכו שהוא גדול מכולם יחד ולכן היה יכולת בכלי שלו לסובלו ולסבול ט׳ אורות האחרים ולא נשבר וכן כאשר יצאה אור החכמה ונכנס בכלי שלו היו הח׳ אורות כלולים בו וכן בצאת אור הבינה כלולה מז׳ אורות ונכנסים בכלי שלה היו הכלים יכולים לסבול ולא נשברו כי כולם הם בטלים בערך או״א דמיון הבנים שבתחלה עומדים כלולים במות אביהם בסוד טיפת מוח וכן בהיות בנים בסוד עיבור במעי אמן יכולין להיות שם והיא יכולה לסובלם (ב) (ונתבה החכמה בבינה בסוד זיוג פנים בפנים והיו כולם בכלי הבינה כי תחלה היו אחור באחור ונזדווג הכתר מניה ובינה והמשיך מוחין להם ואז חזרו פנים בפנים ו״ן ניתנו בה והיו בה בסוד מ״ן והיו מעמידין מוחין דאו״א על עמדן ואחר כך נזדווגו יחד או״א והוליאו ז׳ מלכים אלו) ולכן היה בחי׳ התיקון בנ״ר ולא נשברו כלל וכאשר היו הז״ת כלולין במעי אמם היו שם בבחי׳ מ״ן המעוררין זווג עליון (ג) אמנם בצאת משם הז״ת שהם הז׳ מלכים שמלכו בארץ אדום ורצו ליכנס בכלים שלהם ולא יכלו הכלים לסבול ונשברו ומתו כמו״ש בע״ה. ולכן נכאר תחלה סדר ז׳ מלכים אלו כי הנה הם מהדעת ולמטה (ד) דעת א׳ חסד ב׳ גבורה ג׳ ת״ת ד׳ נ״ה הם תרי פלגי גופא והם ה׳ יסוד ו׳ מל׳ ז׳ כי הנ״ה נחשבים כ״א תרי הגוף ובין שניהם הם אחד לבד *

(ו) ודע כי כל אלו הם ענין המלכים הנזכר בפרשת וישלח ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום וזה פרטן בלע בן בעור זה דעת וכבר הודעתיך כי בלעם הוא בלע כשאר״ל והוא בסוד דעת דקליפה אשר ע״כ היה שקול באומות העולם כמשה בישראל לפי שמשה בחי׳ דעת עליון דאבא שבז״א (ז) והנה זהו הענין ויודע דעת עליון הנאמר בבלעם שלא מהסיגי דעת זה כמבואר אצלינו

מ״ב בשם הרב זצה״ה כי המלכים הם אותיות הם כלים לפני מלוך מלך דהיינו קודם התיקון לבני ישראל ונקרא מלכים כי כולם בני מלכים הם מל׳ דא״ק עד שבא הדר מלך הח׳ הוא היסוד דא״ק טפת הלובן גם המבול רומז לשבירת הכלים רבוי מים על הארץ כן רבוי האורות נפלו על המל׳ וארעא אתבטל׳ וז״ש ויכסו כל ההרים הגבוהים חג״ת נקרא הרים כנזכר בחיקונים שהרים חג״ת וגם נה״י בכללם בו״ק וכל ההרים רמז לביטול חו״ב. וז״ש חמש עשרה אמה מלמעלה גברו כי האיר שהיה משבר הכלים היה מי״ה דס״ג סוד הי׳ דהיינו חכמה שהיא נקודים וה׳ סוד ה׳ בערך עקודים כמו׳ במ״א ולכן אמר אמה שהוא גי׳ ל״ז מלוי דס״ג עם מילוי הע״ס הנתרבים (ה) כי המלך הראשון דעת כולל פנס כתר וביטול חו״ב כענין ההיכלות שהיכל ראשון כולל ג״ר בו. וז״ש גברו כי שם ס״ג סוד קוי הגבורה: במ״ח באריכות. יובב הוא חסד (ח) וזהו בן זרח לשון זריחה כי הוא בחינת חסד הנקרא אור כמודע. חשם הוא גבורה כי הוא סוד ה״ג ואותיות חשם הוא חמש וס״ת חשם מאחרן התמני מי״ן ור״ת חמה והם סוד הפסוק כי מין חלב יוצא חמה כי חמה וחמאה הם אותיות שוין והם בחי׳ הגבורות שהם דם וגהפכים בבטן המלאה לחלב ומן אותו המין נעשה חמאה להאכיל התינוק. (ט) (והדד בן בדד הוא הת״ת ונקרא כן כמה שנודע כי לפעמים אבא ויש״ס נעשים חד פרליף וכן בבינה ותבונה חד פרלוף וזה מה שהיה תחלה מקום היסוד דבינה הוא עתה מקום החזה של בחי׳ כל הפרלוף ושם נעשו הדדים וזהו הדד בן בדד ב״פ דד שהם בחזה הת״ת וכן אותיות בדד ב׳ דד ובמות זה המלך למקו דדי בינה כדרך האשה שדדיה לומקים במות הילד שלה והיא בחי׳ התפשטות הה״ג ביסוד אמא עלאה כנזכר בפ״ו שנפלו לז אשר הם דם ונעשו חלב ועתה למקו). ושמלה ממשרקה (ובעל חנן בן עכבור) הם נ״ה תרי פלגי גופא. והנה שאול מרחובות הנהר הוא יסוד בסוד מה שהודעתיך כי יסוד בינה הוא רחב להיותה נקבה ונקרא רחובות הנהר ור״ת שאול מרחובות הנהר משה כי משה הוא יסוד דאבא כנ״ל ושאול המלך היה מבחי׳ זו. וז״ש בשאול והנה הוא נחבא אל הכלים פי׳ כאשר נשברו אלו המלכים כמ״ש במ״א כל האורות נכתלקו מתוכם ונשארו מאנין תבירין ולא נשארו בהם רק בחי׳ רפ״ח ניצוצין כמ״ש בע״ה בשער מיוחד. (י) ואמנם בכלי של היסוד נשאר אור אחד זולת הרפ״ח ניצוצין כדי להחיות את כלי המל׳ דלית לה מנרמה כלום וזה האור שנשאר שם בחי׳ שאול הנחבא אל הכלים שם בכלי היסוד מה שלא נשאר בכלי אחר ולפי שהיה (שלא) בעת השבירה ומיתה נקרא לשון מתחבא כי הראוי היה שיסתלק גם הוא ונשאר שם בהחבא וסיבה זו היתה לצורך המל׳ לכן

זכה

הגהות וביאורים (א) בע״ת כת״י של המסיד המחבר יוס״ף כתיב בזה״ל הגה״ה זה היה אחר שנזדווג כתר מיניה ונ״ה כי גם הוא כלול מוו״ל ונכתת הזיווג הבוא הוצ״ם לתוך בכלי ההכמה עיין [מבו״ם] ס״ת ח״ג כי ת״ל להוציא אורות אלא בכח זיווג ומבור כלל זה עכ״ל: (ב) כל המוקף כתן בע״ת כת״י הנ״ל הוא הבנה״ה ואינה מן הספר: (ג) עיין אור זרוע שהקשה דשי׳ מ״ן אלו מה עניינם הלא עדיין לא היתה שבירה ולא נילוחים לעלות מ״ן ומבו״ש נראה שהרבנים מזה וכתב דז״ה היה בבחי׳ מ״ן ר״ל מעמידים אותם בבחי׳ חו״ג שהחזיקם פב״פ שהם המוסן וממשיכין עוד חו״ג מהשם עכ״ל. וא״כ אפשר שעושים פעולות המ״ן בטבעם לבמשיך האור מלמעלה כן עבו אלו הז״מ עכ״ל. ועיין פ״א מבער השבירה שכתב בינינו כן שהמ״ן הוא שהיה גונם להם העמדה וקיום בבחי׳ דפב״פ יע״ש. ומן שבון: (ד) הנה דע הקדמה אחת דיש ב׳ בחי׳ ז״מ אחד ז״מ המזכרים בפ׳ ואלה כנזכר לקמן וזה הו״מ דו״א אשר יש בו בחי׳ הדעת לכן מתחיל מהדעת. ויש ז״מ דנוקבא המזכר בדברי הימים ומודע דהנוקבא אין בה דעת אלא ע״ל לכן לפעמים נאכר דעת ולפעמים לא נזכר והיינו כפי הבחי׳ המדברת אז בז״א אז בנוקבא אז בבינים והבינו שהם הענין בע״ת ומתן במה שבבר גילה סודו פ״א בשער מאמרי רשב״י במאמרי רוח יע״ש שכתב ולפיכך לא נזכר בנוקבא דז״א בלתרא זיעא אלא בדברי הי׳ מוחין בלבד כי הנ׳ הוא הדעת הוא ר״ל יע״ב, שמן שבון: (ה) וגם מילוי ו׳ הפירות הנתרבים כת״י: (ו) מבו״ם דכ״ו ע״ב פ״ח: (ז) בשער הקדמות דף י״ט איתא זה הלשון כי משה מבחי׳ הדעת העליון דז״א מצד אבא ופי׳ הענין היטב עיין בשער הכוונה דרושי עמידה פ״ב במילה וחלקי יעקב. ש״ש: (ח) הנה בס׳ הליקוטים פ׳ ויחלא אמר הרב זצלה״ה כי יובב הוא גבורה ואמר שם כי לפי שיטתו המלכים בכוח הדין לשיכך קדמה הגבורה לחסד וכן הוא ג״כ בזהר פקי׳ ד׳ קנ״ח ע״ב (וכן הוא עד״ז ג״כ בשער הכוונות בספירת העומר דיש דרוש ז׳ ובראש הבנה דף פ״ט ע״ד וכן הוא ג״כ בעמק המלך בשר בולם ההבו פ׳ מ״ח. וכן הכריע הגר״א זצלה״ה בסי״ד פ״ח בד׳ ד׳ ע״א ובדף י״ד ע״ד ע״ש. ה״ר שבי״ם: (ט) כל המוקף הוא בע״ת כת״י הנ״ל הוא הבה״ה ואינה מן הספר: (י) ובע״ת בן עכבור מלכות:

יפה שעה

דא״ק דרך הסערות לחוץ בכוד ואחרי עורי נקפו זאת ג׳ אור שנופף ההסתכלות באורות אח״פ ומזה האור הבלישי שנופף מאורות אח״פ נעשו הכלים כמ״ש רז״ל. ולא כלים לבד לקח מאורות אח״פ אלא מרלת אורות לקח מהם כמ״ש רז״ל לעיל פ״ב שהאורות לקח מצד ימין והכלים מצד שמאל יע״ש ונמצא כשנתפשטו הכלים בתחלה נתפשטו עם אורות אח״פ שבהם אלא שאח״כ באו עיקר אורות דנקודים שהם היוצאים דרך העינים והיו בתים יחד כלולים: (א) אמנם בכלי של היסוד נשאר אור אחד זולת הרפ״ח ניצוצין כדי להחיות את כלי המלכות משום דלית לה מנרמא כלום כו׳. וא״ת בשלמא בשאר העקודים כיון שבהתפשטות השני שנתפשטו האורות נשאר כלי המל׳ בלא שום אור מעצמותה וחלקה שייך שפיר לומר בה דלית לה מנרמא כלום אבל בשאר הנקודים מתחלה יצאו ז׳ אורות לז״ת וכלי המלכות נכנס בה האור הראוי לחלקה שיצא מתחלה לבמה ומה שייך לומר דלית לה מנרמא כלום. ועוד כאשר היה שנשברו הכלים כולם ובכללות כל הכלים לא נשאר בהוכס אלא רפ״ח ניצוצין דאורות אלו רומים שבכלי המלכות נשארו אורות יותר מכולם כמ״ש רז״ל בשער רפ״ח פ״ב ז״ל גם צריך שתדע כי מספר הניצוצות שירדו מכל הוי״ה מאלו הל׳ אינם שוים לפי שהם ע״ב העליון שבכולם לא היתה בו כ״כ שבירה גדולה כמו הס״ג וכן כיוצא בזה בשאר ובודאי כי משם ב״ן ירדו יותר ניצוצות מכל השאר ומ״ה פחות מב״ן יע״ש באופן שבשם ב״ן שהוא חלק האור הנכנס בכלי המל׳ כמבואר שם נשארו ניצוצות של אור בכלי שלה יותר מכולם רק עלה מדרגא דאשונה וממדרגא השניה ולמטה כולם ירדו עם שבר הכלי כמ״ש רז״ל יע״ש הרי שיש בתוכו אורות רבים יותר מכל שאר הכלים. וז״ל דאין הכי נמי שנשארו בכלי המלכות אורות יותר מכולם אלא כיון שכל אלו האורות דרפ״ח כולם מב״ן הכולל כבודא והלק הטונע למלכות אינו אלא ב״ן דב״ן אשר הוא הוקף הדין ואפשר שלא היה לו כח להחיות אלא על ידי התרת אור היסוד המאיר בה. (אחיזתו דחוק ולע״ד להנה נתבאר הטעם לקמן פ״ה ובשער הקדמות שם לכתב וז״ל ולהיות כי הענין הזה אירע במלכות דעקודים ונודע כי הנקודים כל הכלים שלהם נעשה ע״י הבחבלות אור העין באורות העקודים כנזכר וכיון שבעקודים עצמם היה הכלי של המלכות חסר מן האור שלה עצמה ולכן נשבר יע״ש ובמוב״ש דכ״ה ומ״כ הוא הסיבה והוא הטעם שהוצרך האור זה של היסוד לצורך המל׳ ש״ש):

זכה שאול למלוכה והכן זה :

פרק ה׳ מ״ת

ונחזור לבאר סדר יציאת ז׳ מלכים אלו מתוך הבינה ואיך נשברו הנה הראשונה יצאו כולם מתוך הבינה היו כלולים באור הדעת ונכנסו עמו בכלי שלו . והנה יודע כי ו׳ (ג״ת ז׳) מלכים אלו הם בחי׳ ו״ק דז״ת וכל א׳ אינו גדול מחבירו כי כל א׳ הוא קלה א׳ גדול בחבירו ולכן לא היה כח בשום כלי מהתחתונים לסבול בתוכו יותר מחלק אור המגיע לחלקו בלבד וכאשר יצאו כולם כלולים בדעת לא היה יכול הכלי לסבול את כולם ונשבר וירד למטה כמ״ש בע״ה . אח״כ יצאו ו׳ אורות האחרים בכלי חסד וגם הוא לא היה יכול לסובלם ונשבר וירד למטה כמ״ש בע״ה . וכבר נת״ל כי ז׳ אורות הם אלא שב״ה נתבטן לא׳ כי ב׳ פלגי דנוקבא הם ואח״כ ירדו הה׳ אורות בכלי שלו נברה וירד ג״כ עמהם הרשימו שלו חסד פי׳ (א) כי יודע שכל הה׳ ספירות מחסד עד הוד כל אחד מהם ניתן חד רשימו שלו בספירה יסוד כי לסבה זאת נקרא יסוד כל לפי שהוא כולל כולם וע״כ כ״א מוריד רשימו חד ליסוד ולא יכול לסבול ומת ונשבר . ואח״כ ירדו הד׳ אורות וב׳ רשימין של חו״ג בכלי הת״ת ונשבר גם הוא וירד וכעד״ז עד שירדו שם (ג״ת ב׳) אורות וה׳ רשימין בכלי היסוד ולא היה יכול לסובלם ונשבר וגם הוא ירד וכשבא אור המלכות לא בא אלא הוא לבדו ועכ״ז לא היה יכול לסבול ונשבר גם הוא וירד . וטעם הדבר כמו שהודעתיך למעלה כי העקודים כאשר חזרו האורות שניה להכנס בכלים שלהם לא נכנסו ממש בכליהם רק בבחר נכנס אור החכמה וכו׳ ובכלי היסוד נכנס אור המל׳ ונשאר כלי המלכות ריקם אשר לסבה זאת נקרא המלכות אספקלריא דלא נהרא דליה לה מגרמה כלום ונקרא עניה ודלה (וכל זה) כי האור שנכנס אח״כ בכלי של המלכות אינה אור שלה רק אור חדש מזווג או״א כמבואר אצלינו וזה ענין מ״ש לעיל אספקלריא דלא נהרא דליה לה מגרמה כלום רק האור שלה הוא ממקום אחר וזכור ענין זה . והנה כיון שכל אלו הכלים של הנקודים נעשים בהסתכלות הענין בעקודים כנ״ל לכן כיון ששם (כ״א שכאן) היה חסר בחינת אור המלכות מן הכלי שלה גם זה הכלי של המל׳ דנקודים היה חסר ולא יכלה לקבל אור שלה ונשברה :

פרק ו׳ מ״ת

ונבאר עתה ענין האחוריים דאו״א שגם הם נפלו ונשברו ותחלה צריך לבאר הקדמה פב״פ ואב״א . והענין כנ״ל כי מקיש הקליפות והחיצונים הם אחורי נוקבא דז״א ושם הם נדבקים ונמנעים ג״כ באחור ז״א יש קלת אחיזה והנה טרם ברא אלקים אדם על הארץ היה כח בקליפות לינק שפע מקדושה בסוד ואדם אין לעבוד את האדמה ואחד מעבודת האדמה הוא כיסוח קיצים מן הכרם אשר לזה צריך מלות מעשיות . אבל כאשר נראלו ז״ת עדיין לא היה אדה״ר התחתון נברא בעולם יצאו זו״נ אב״א מפני פחד החיצונים שלא יינקו כי אם היו עומדין פב״פ הי׳ לקליפות מקום להתאחז במקום אחיזתן שהמה אחוריים לינק כי מפנים לא יוכלו לינק ולכן הוצרכו להיות מתדבקים אב״א כדי שלא יוכלו החיצונים לינק משם . וכאשר נברא אדה״ר ועשה מלות מעשיות (ב) החזירם פב״פ ואז לא היה פחד מן הקליפות כי כבר חפר ועזק וסקל וכרת קוצים מן הכרם והנה בהיותם אב״א אין לזו״ן רק כותל א׳ לשניהם וכותל א׳ לבד מספיק בין שניהם ומשתמשין בכותל א׳ תני כותל לז״א וחצי כותל לנוק׳ ובאשר אדם החזיר׳(כ״א וכשאדם מחזירם) פב״פ ע״י מלות ומעשים הטובים אז נגמר ונשלם אחור א׳ שלם לזה ואחור א׳ שלם לזה ויכולין להחזיר פב״פ. וטעם הדבר כי האדם התחתון ע״י מעשיו גורם זווג עליון ויורדין טפין עלאין למטה שהסבחי׳ המוחין דז״א והם בחי׳ החו״ג אשר הם(כ״א משם) עיקר הטפה כנודע כי אין יולא מיסוד דבינה רק חו״ג (ג) כי מן החכמה ובינה דז״א אינו יולא רק האורה בעלמא שמכים (ד) החסדים המגולין שם ומוציאין אורותיהן לחוץ והנה בבא אלו החו״ג בראש ז״א כדין איהו נקיט החסדים ומשתלים אחור (ה) דידיה ואיהי נקטא גבורה ומשתלים אחור דידה וכדין אתהדרו פב״פ כמ״ש בברכת אבות . והרי באתרנו איך החו״ג גורמין הגדלת אחוריים ועי״כ יכולין לחזור פב״פ נמצא כי בודאי הוא (כ״א הלא) שבעבור בחי׳ זו יותר גדולה האורה של החו״ג הבאים להם מחדש מהאורה שהיתה להם בראשונה לפי שהאורה ראשונה היתה בבחי׳ אב״א והאורה זו החדשה החזירם פב״פ נמצא כי זו האורה המחודשת היא נקראת פב״פ אבל בעבור בחי׳ אחרת לא תקרא אלא בחי׳ אב״א לפי שלא הגדילה רק בחי׳ אחוריים כנ״ל וממילא הוחזרו פב״פ מאליהם ובבא׳ זו תהיה האורה זו פחותה וגרועה מהראשונה כי הראשונה תיקנה ועשתה כל פרצופים כולם שלימים וזאת לא עשתה רק הגדלת החלי אחוריים כנ״ל (ו) :

והנה מ״ש שנפלו האחוריים דאו״א הוא על בחי׳ חו״ג המגדילים האחוריים ומחזירים פב״פ לכן אל תתמה אם אנו אומרים ומכנים בחי׳ זו פעם פב״פ ופעם אב״א והוא על בחי׳ החו״ג אלו (שהם הבחי׳ שהגדילו האחוריים וכל זה נכל למטה) והוא (על) בחי׳ חו״ג שלוקחים או״א מן הכתר שהוא א״א כדי להחזירה פב״פ כי גם באו״א היה בהם בחי׳ אב״א כמ״ש בע״ה וכבר ידעת כי הטפה המליירת הולד ומגדיל והוא הבחי׳ זו (כ״א זהו החו״ג) החו״ג ואלו הם סוד האותיות שמהם נולד הולד ועוד כי האותיות תמיד לעולם הם בחינת הכלים כנודע ואלו נעשים כלים לאו״א בסוד האחוריים כנזכר ואלו הם שירדו למטה עם אחרית החסדים (כ״א האורות החו״ג) היורדין לצייר הכלים של הולד שהם ז׳ מלכים דבחי׳ זו״ן והנה כל אלו הם בחי׳ כ״ב אותיות התורה וז׳ מהם הם כלים לז׳ מלכים וט״ו מהם הם כלים לאו״א ולכ״ל כי יותר גדולים הם או״א מכל זו״נ וסי׳ לאותיות (ז) או״א הם י״ה כי או״א הם ג״כ סוד י״ה שבשם כנודע ואותיות ז״א הם שעטנ״ז ג״ן והט״ו אותיות הנשתארים הם (ח) דאו״א ו׳ מהם הם אחוריים דאו״א שהם בד״ק חי״ה וכנזכר בתקונים ובזהר ושאר אותיות הם אוכ״ל מספר״ת (ט) הם פנים דאו״א וזהו הטעם של אלו אותיות של שעטנ״ז ג״ן לריכין ג׳ זייתין וחצין על כ״א מהם ואמנם באותיות בד״ק חי״ה לריכה חצ א׳ על כל א׳ מהם וגם למה נשתנו אלו (ט׳) האותיות משאר אותיות שאין בהם שום חצ . אבל הענין כי

מ״ק (י) (אבל הענין הוא כנזכר למטה כי)הבעול ושבירת כלים ונפילתן גרם אל הקליפות וזה היה כדי שיהיה האותיות שעטנ״ז ג״ן הם סוד הז׳ מלכים שמתו ולפי שמהם נתהוו ונלאו הקליפות כנודע לכן הם אותיות שט״ן ע״ז ג״ן

פי׳

הגהות וביאורים (א) כיון בער הנקודים פ״ב : (ב) לאו דווקא דגם ההפלגה הפלה כן בהב בבער הקדמות ובשער הכוונת כ״ה וכן בהב בנה״ש ועיין שער פנימיות והיצוניות פ״ב דשם כתב דמצוה מעביות בם בהיצוניות הם ונרכזהיהם הם בהיצוניות העולמות ומצות שהיא בדבור בגון הפלה ולימוד התורה הוא בפנימיות העולמות יע״ש ליך נמצא דהיקון אדה״ר היה כין בהיצוניות וכין בפנימיות העולמות : (ג) הנה כאן יש קיצור לכון ובשער הקדמות דף כ״א והוא דרוש אחור דאו״א שם נהבאר יותר וז״ל כי ע״י מ״ה מעביות על הדס ההבון גם זיווג עליון באו״א וחזרו להת להם לזו״ן כמי׳ מוחין לחיים שבם בחי׳ הו״ג בל הדעת דז״א לשבר הם עיקר סוד הטיפה דיניב לו״א בזיווגם בנוכר . והטעם הוא כי ב׳ מוחין דז״א הנקרא הו״ב אין אורותיהם מתגלים בז״א כי הם מלובשים תוך ג״ה דאבא ואין יולא מהם רק הארה מועטת בכח הכלה האורות החסדים המגולים שמכים בהם ומוציאין קלת הארה מהם לחוץ בנודע מה שאין כן בחו״ג המתלבשים בתוך יסוד דבינה המסתיים בתוך דז״א ומבם מתגלים בגילוי גמור ויוצאים לחוץ תוך ז״א ומאירים בו ולכן העיקר הם החו״ג ועיין שער כ״ה פ״ב כלל ג׳ ופ״ג ועיין לקמן פ״ב . כמן בכון : (ד) עיין בבכ״ה נפ״ב כלל ג׳ ובדרוש ג׳ : (ה) עיין הו״ח דקמ״ח ע״ח : (ו) נ״ל שזה סוד בחבינת הר״ר ז״ל שמרע״ה בעלה את שער הבינה פ״ב . כמן בכון : (ד) עיין בבכ״ה נפ״ב כלל ג׳ ובדרוש ג׳ : (ה) עיין הו״ח דקמ״ח ע״ח : (ו) נ״ל שזה סוד בחבינת הר״ר ז״ל שמרע״ה בעלה את שער הבינה פ״ב . כמן בכון : (ד) עיין בבכ״ה נפ״ב כלל ג׳ ובדרוש ג׳ : (ה) עיין הו״ח דקמ״ח ע״ח : (ו) נ״ל שזה סוד בחבינת הר״ר ז״ל שמרע״ה בעלה את המלכות כ״הורי ז״ל עד ההזה שלו ולא״כ בא שלמה המלך ע״ה ומלא לוהה מהוקנה לא בנקל להחזירה פב״פ ויהיה הלבנה במלואה א״כ בעיקר היה מרע״ה והטפל הוא שלמה המלך ע״ה (מע״ה בה״ו בל הבכיר בעל יוב״ה) : (ז) כיון בשער עבה״ת פ״ג בים בו״ת דלו״ת בינה דאבא ובינה דאימא אבל חכמה דאבא וחכמה דאימא הם נקודות וכוא בהה וכם לא היה ביטול . וכיון לעיל פרק ה׳ מ״ק ד״ה כאן יש קובית : (ה) עיין לעיל בשער עבה״ת פ״ז וע״ש . (אמת ליעקב) : (ט) נ״ב וכם׳ הפליאה יש סימן אחר וכוא מלאכת קוחר : (י) בבח״י ליתא בל המוקף :

פי׳ שהם תגבורת וחוזק עוז הדינין העזים אשר ירדו ונעשו מהם השטן שהם הקלי׳ וכבר נודע מ״ש בזוהר באדר״ז ובס״ד דרל״ב ע״ב כי אלו הז׳ מלכים הם נלוין דאזדריקו כהאי אומנא דאכתים בפרזלא ואפיק זיקין לכל סטר וזהו ג״ך כמ״ש גן היולה מתחת הפטים כו׳. וכבר נת״ל כי אלו ז׳ מלכים לקחו חורם מגוף א״ק שתחת שבולת הזקן ולא מלמעלה נמצא שהם חסרים בחי׳ ג׳ אורות עליונים שהם אח״פ כי לכן נשברו הפנים והאח״ריים שלהם ואלו הם בחי׳ ג׳ תגין שיש למעלה על כל אות מאלו הז׳ הנ״ל כי הם מורים על השתלקות האורות והחיות מן הכלים שהם אותיות ונשאר האור למעלה מהם ולא בתוכם כדרך אורת התגין על האותיות אבל האותיות בד״ק חי״ה הם אחוריים דאו״א שירדו. וכבר ביארנו לעיל כי או״א לוקחים ב׳ אורות של ח״פ ולא חסר מהם רק אור אחד אשר ע״כ לא ירדו מהם רק בחי׳ אחוריים וכנגד אותו אור שחסר מהם אנו מתיינים תג א׳ על כל אות מהם כנגד אותו אור הפרטי שחסר מהם. וכבר ביארנו כי מה שיורד מאו״א הוא נקרא אחור וגם נקרא פנים כי להיותו חסר אור אחד העליונה מן ב׳ אורות אחרים לכן החסרון הנמשך מלדו הוא גדול כי הוא הבחי׳ העושה אותו פב״פ. והנה מוחין אלו שהם חו״ג הם נמשכין לאו״א עם הכלים דנה״י דא״א דוגמת מוחין דז״א שבאים עם נה״י דאו״א וגם נה״י אלו ירדו למטה ובערך שבאו מא״א נמצא כי זה נקרא חסרון בא״א עצמו. וכבר ביארנו הטעם כי מה שגרם לו ענין זה הוא לסבת לקיחתו אור האחד בסופו לא בתחלה. ואמנם בערך שכבר לקחו או״א לא יקרא חסרון זה חסרון דא״א אלא חסרון דאו״א עצמן. והנה בענין העקודים כבר נת״ל ענין בחי׳ טנת״א שבהם ובאחרם פה בבחי׳ הנקודים (א) ונאמר כי בחי׳ הנקודים הם האורות הראשונים שיצאו בראשונה (ח) והאותיות הם הכלים ואח״כ כשנשברו הכלים ונפרדו איש מעל פני מתו האורות נשארו בבחי׳ תגין על האותיות שהם הכלים והטעמים הוא שם מ״ה החדש (ב) שיצא אח״כ מאור המצח לתיקון המלכים כמ״ש בע״ה. וזה טעם הס״ת שיש לו בחי׳ כתיבת אותיות ותגין וחסרים ממנו טעמים ונקודות כי כבר ידעת כי ס״ת הוא בחי׳ היכוד דאבא (ג) וכבר נודע בזוהר בהרבה מקומות דבמחשבה איתבריר כלהו ולכן הס״ת (כ״א ולשון ס״ת) מורה על זה הנ״ל. וע״י מה שהש״ץ קורא הפ׳ בתורה בטעמים ונקודות לתקן מה (ד) שחסר ממנו לכן תמצא כי הטעמים יש בהם הוראה בהוצאת הבל הפה כי יש ניגון פרטי לכל טעם בפ״ע בהוצאתן מהפה ולחוץ וכן הנקודות יש להם הבדת כמו **אָאַאָאָאָאָא** אבל (כ״א כי) התגין אין להם שום תנועה ונדעד בעת קריאת האותיות והטעם כי בחי׳ הטעמים והנקודות הם מורים בזמן שהאורות בתוך הכלים ולכן הם נרגשין ונדגדים בעת קריאת האותיות יען כי ע״י הנקודות והקריאה הם מאירין בתוך כליהם שהם האותיות אבל התגין מורים על זמן היות האורות ע״ג האותיות ואין להם שאז אין לאותיות שום נדנוד ותנועה כי רוחניותם נסתלק מתוכם (מן הכלים הנקודים) אמנם עומדין עליהם מרחוק להאיר להם האירה מועטת כדמיון התגין העומדים זקיפים על האותיות לא בתיכן. עוד יש שינוי אחר כי הטעמים והנקודות יש מהם הרבה שעומדין תוך האותיות כגון דגש (ה) ורפה ופסק ומקף בטעמים וסורק בנקודות ויש מהם שעומדים תחת האותיות אבל התגין כל בחינתם אינם אלא ע״ג האותיות תמיד מבחוץ להם אמנם עכ״ז עומדים אצלם להאיר להם אף על פי שאינם בתוכם כמ״ש. ואמנם למטה בע״ה נבאר סדר או״א ומציאותן ושם נאמר כי אבא כולל י״ס וכן אמא כוללה מי״ס וכן זו״ן מי״ס. והנה כמו שז״א הנקרא ישראל כולל הוא מי״ס ונחלק לב׳ נגד לאה ורחל ונמצא שרגלי לאה עד שלש ת״ת דז״א שהוא בחזה שלו ומשם ולמטה מתחיל ראש רחל כן הענין באו״א כי״א מהם נחלק לב׳ חצאין וב׳ חצאי העליונים של או״א נקרא או״א עלאין וב׳ חצאי התחתונים נקרא יס״ס ותבונה וכאשר נעריך כל זה בבחי׳ א׳ נמצא כי ראש יס״ס ותבונה הם בחזה ספי׳ שלש ת״ת דאו״א עלאין עיין לקמן. ונחזור לענין ונאמר ענין סדר ירידת ז׳ כלים של מלכים איך נשברו וירדו הנה אמרנו לעיל כי בתחלה יצאו כל הכלים ואח״כ יצאו כל האורות כלולים בכתר ואח״כ כולם בחכמה ואח״כ כולם בבינה ואז היו ז׳ מלכים אלו במעי הבינה כדמיון העובר בבטן המלאה (ו) ונבאר ענין יציאתן משם הנה נת״ל כי אדה״ר גרם ע״י מעשיו חזרת פב״פ לזו״ן כי קודם שנברא אדה״ר היו זו״נ (ז) אב״א. ודע כי א״א לעולם לחדש שום זווג אפילו בבחי׳ אב״א אם לא ע״י מלוי מעשיות התחתונים ואמנם קודם בריאת אדה״ר בעת האצילות היה בהכרח שאותו פעם ראשון תהיה מאליו הזווג בלא ע״י מלוי כי אדם אין עדיין עד אחר הזווג ההוא אמנם לא היה אלא בבחי׳ אב״א וכשנולד אדה״ר ע״י הזווג ההוא החזירה פב״פ ע״י מלוייו ומעשיו אמנם מאז ולהלאה אנו צריכין לעשות כל הבחינות אפילו בחי׳ זווג אב״א על ידינו כמ״ש בברכת אבות. והנה כל זה אינו אלא בזו״ן אבל באו״א לא הוצרכו מעשה ידי אדם (ח) כי על ידי עצמן מאליהן אלא ע״י אדה״ר חזרו פב״פ והנה זה הזווג הא׳ טרם שנברא אדה״ר עליו נאמר בזוהר פעמים רבות וז״ל כך סליק ברעותא למבדי עלמא פי׳ כי אז לא היה עדיין התע״רו׳ התחתונים אלא מאליו סליק הכי ברעותא וזה היה להכרח כי אדם אין לכן היו האורות התחתונים עולין למעלה בסוד מ״נ תמורת מה שעושין נשמות הצדיקים עכשיו שהם עולין בסוד מ״נ וז״ש כך סליק ברעותא שהוא העלאת מ״נ כי אז היו עולין אלא ע״י מעשה התחתונים:

ונחזור

בחירה ולכן ולא יצא התיקון מעיקרא כי כן הוא מוכרח ואין לברר דהיינו מה למעלה מה למטה מה לפנים מה לאחור.

הגהות וביאורים (א) לעיל נראה בהיפוך ונלע״ד שצריך להגיה כלים שיצאו ולא גרסי׳ שיצא וכ״ק כי הנקודים הם האורות הראשונים לא למימר שיצאו הראשונה אלא למימר אורות ראשונים שנעשו אח״כ תגין לאפוקי אורות טעמים ונקודים שיצאו אימת שיצאו ולא נחית לפרש אימת שיצאו. ונמנו״ם דף כ״ס ע״ב בהב הענין בדקדוק יותר ולא כתב מילה בר׳ אונה וז״ל והנה נבאר עתה בנקודים והנה האותיות הם הכלים והנקודות הם האורות של הנקודים שהם בחי׳ נפש שלהם ונשמיר: הכלים נשלמו בכוד תגין על האותיות ואח״כ בעת התיקון יצא אור מ״ה הת״ם ממצח דא״ק והם הנקרא טעמים ע״כ: (ב) עיין הו״ת דקלו״ ע״ב: (ג) א״ס עיין שער הקדמות דף כ׳ ע״ד: (ד) עיין דב״ש דף ז׳ ע״ד שאלה י׳: (ה) לעיל שער עצ״א פ״ס שער כ״ח פ״ב: (ו) הנה דע כי כאן יש הסרון בלשון וכך איתא בשער הקדמות דף כ״ס ע״ד ד״ס והנה נתבאר למעלה כי בתחלה יצאו כל הכלים ואח״כ יצאו כל האורות כלולים בכלי הכתר כו׳ ונמצא כי עתה סיה סז׳ אורות התחתונים הנקרא ז׳ מלכים בתוך מעוי דאימא כדמיון העובר בבטן המלאה וקודם שנבאר עתה ענין יציאתם לחוץ ממעי אימא צריכים אנו לבאר לך מה שנתבאר למעלה כי קודם בריאת האדם סיה זו״נ אב״א כו׳ וע״ש. שמן שמן: (ז) עיין שער ע״ל פ״ב: (ח) פי׳ לפוניא ז׳ מלכים כמוכר לקמן פ״ח רק כליק ברעותא לבד. שמן שמן:

יפה שעה

(א) ונאמר כי הנה הנקודות הם האורות הראשונים שיצאו בתחלה והאותיות הם הכלים ואח״כ כשנשברו הכלים כו׳. והאורות נשארו בבחי׳ תגין על האותיות שהם הכלים והטעמים הוא שם מ״ה דאצילו״ן החדש שיצא אח״כ מאור המצח דא״ק לתקן כמ״ש כו׳. הנה זאת הסדר שסדר ר״ל כאן הפוך הוא שכתב שהנקודות הם האורות שיצאו תחילה ואינו כן שהכלים יצאו תחילה כמ״ש ר״ל באמר שאחר שיצאו הכלים והונחו כל אחד ואחד במקומו זה תחת זה יצאו האורות ועוד מ״ש שהטעמים הוא שם מ״ה החדש והוא כתב כמה פעמים ועיין בפ״ב משער התיקון שהמ״ה לבדו כולל עצמ״ו שלם וכן הב״ן אע״פ שאינו אלא ס״ג דס״ג כולל טעמים ונקודות הנין אותיות שלם ועוד על סדר שכתב ר״ל אינו לא הו״ה כסדר ולא הו״ה מהופכת ועיין לעיל פ״ה דעקודים שם כתב ר״ל הנה״ה מ׳ והרבה להקשות יותר מזה כי כאן שייכה יע״ש.

והנה

השער השני

שער שבירת הכלים ובו ח׳ פרקים ,

פרק א מ״ת

ונחזור אל הכוונה ונאמר כי הלא או״א היו מתחלה פב״פ (א) לפי שנעשה להם מוחין מהכתר כנ״ל אמנם מ״ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום הבחי׳ דפב״פ היו מלאת ז׳ מלכים אלו אשר היו במעי בינה ואלו היו מ״ן דילה כי כן הוא תמיד שהבינה הם מ״ן דאמא ובעוד שאלו הז׳ מלכי׳ היו תוך הבינה היו מעלין מ״ן וגורמין זווג לאו״א ונמשכו להם מוחין והוחזרו או״א פב״פ ונזדווגו יחד כדי להוליא ז׳ מלכים אלו . ובעת לאת המלכים אלו אם לא מתי אלא שהיו קיימים היו מעמידין לאו״א פב״פ אפי׳ שיעלו למטה והיו מועילין למ״ן שלהם אמנם יען שנשברו ומתו לכן גם או״א האחוריים שלהם המעמדת אותם פב״ב ירדו למטה ואז חזרו להם אב״א כי כבר אין להם מי שיעלה להם מ״ן ומקיים חזרתן פב״פ והנה פשוט הוא שלא נגמרו אחוריים דאו״א לירד עד כלות שב״ת ז׳ כלים שכל בחי׳ שבירת מלך א׳ היה גירם ירידת קלת מאחוריים דאו״א וזהו ביאור הענין . הנה כאשר נערך מלאות הז׳ מלכים אלו בד׳ פרצופים של או״ב יש״ס ותבונה כנ״ל נמצא כי עד שלים ספי׳ ת״ת שהוא המלך הד׳ אז נגמרו לירד אחוריים דאו״א עלאין וכאשר נשברו כל הז׳ מלכים אז ירדו גם אחוריים דיש״ס ותבונה . והנה הדעת הוא המלך הראשון שיצא ובו היו כלולים כל הז׳ כנ״ל והנה כבר ידעת כי עיקר העלאת מ״ן הם הכלים [נ״א הבנים] שנולדו כבר בעולם ולכן עיקר העלאת מ״ן עד עתה היה ע״י הדעת אשר כבר יצא לעולם בראשונה כי [נ״א כי בראשונה] כבר ביארנו שלא הוגרכו תחלה מ״ן לאו״א רק סליק ברעותא לבד ומ״ש שאלו הז׳ מלכים היו מ״ן אין הכוונה לומר שהם המשיכו או״ב כי כבר נמשכו בתחילה . ורק׳ לזה שהרי החזירו או״א פב״פ ואח״כ נתן חכמה בבינה ז׳ מלכים אלו כמ״ש א״כ א״ה לומר שהיו מ״ן אל הבינה אמנם הכוונה שהם היו מעמידין אותם בבחי׳ פב״פ לאי״א ע״י העלאת מ״ן שלהם אחרי (ב) שהיו כבר בבינה ואז היו ממשיכין עוד האו״ג (ג) כבתחלה.ונחזור אל הענין כי הנה אחר שלא אור הדעת ונכנס בכלי שלו העלה מ״ן והמשיך או״ג באו״א כי הלא הדעת הוא כלול מאו״ג . ועוד כי הלא הז׳ מלכים היו אז כלולים בו ולכן היה בו כח להוריד או״ג (ד) כנ״ל . ואמנם לפי שאין אחר המלכים מעלין מ״ן לפי שעדיין היוצאה לא היתה להם אלא אל הדעת לכן א״א להוריד

מוחין שלמים רק ע״י זו״ן ביחד ולכן מה שהוריד הדעת היה בחי׳ או״ג בראש דאו״א עלאין במקום הדעת שלהם הדומה אליו כמוהו וכאשר נשבר כלי המלך זה הנקרא דעת אז גם הדעת דאו״א עלאין ירד למטה במקום הנוף דאו״א (ה) אבל כלי המלך הזה הנקרא דעת אחר שנשבר ירד לעולם הבריאה כמ״ש בע״ה ושאר הששה (נ״א הז׳) אורות שהיו עמו נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד ואז עדיין או״א עלאין היו פב״פ כי אינן חוזרין אב״א עד שיגמור הכל לירד כי הם דבוקים פב״פ ולריך שיגמור להסיר התדבקות הזה לגמרי ואח״כ יחזרו אב״א אבל כל זמן שעדיין נשארו קלת דבקות בהם אינם חוזרין אב״א ולהלן בע״ה נבאר ענין הדבקות גמור דאו״א בהיותן פב״פ מה ענינו. (א) והנה כשירדו ה״ת וה״ג מריש״א דאו״א עלאין עד למטה בנופא (בין התרין כתפין) בהכרח הוא שגרם חסרון האור אע״פ שלא חזרו לגמרי אב״א והנה ענין (נ״א עדיין) חסרון הזה הוא חסרון הסתכלות עיני או״א [א] . זה בזה ואחר מלך מלך הב׳ שהוא חסר המשיך הה״ת שיתפשטו בנופא דאבא כנודע וכשמת ירד הוא בבריאה והה׳ אורות ירדו בגבורה במלך הג׳ ואז נפלו האחוריי׳ דאבא הנעשין ע״י התפשטו׳ ה״ת כנ״ל ועתה נפלו כולם וכחסדים ירדו ביסוד דאבא (ו) ואז אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה אשר בחי׳ זו נקרא אחור

בז״ק כאן כתבתי שאחור כל הד׳ נפלו ובמקום אחר כתבתי שאחוריים של יש״ס והב״ה לבד נפלו ואפשר שכל זה נקרא בסוד ישראל סבא ותבונה .

בפנים כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדין . וא״ת הרי פרלוף אבא אינו נגמר (לירד) עד שלים הת״ת כנ״ל וי״ל (ז) כי אותו שלים של ת״ת הוא אל אבא בערך היסוד והוא דוגמת ז״א עם

המוחין שלו מלד הבינה וכל דרוש זה לריך שתבינהו ע״ד הדרוש ההוא והכל בלאור א׳ (ח) ואז תבינהו. (ב) והנה היסוד כולו הוא בחי׳ פנים ואין לו אחוריים שירדו ממנו לפי שכל היסוד של זכר נכנס תוך היסוד של נקבה וכולו הוא בחי׳ פנים משא״כ בשאר הנוף שיש בו בחי׳ אחוריים האחוריים (נ״א פנים הנחזרי׳) נגד פני הנקבה אבל אחורו אינם דבוקים עמה ולכן סיום האחוריי׳ דאבא הם נגמרים לירד ערם הית פנס וגרעון ביסוד דאבא . ואח״כ מלך מלך הג׳ שהוא גבורה והמשיך התפשטות הה״ג בחמא עלאה (בנופא) וכשמת ירד לבריאה והד׳ מלכים (אורות) ירדו בכלי הד׳ שהוא הת״ת ואז נפל התפשטות הגבורות ביסוד דאמא (נ״א ה״ג דאמא עלאה שהיו בנופה) ונפלו גם האחוריים שלה למטה (ט) ואז ג״כ אמא החזירה אחוריה והיה אחור דאמא באחור דאבא . ואח״כ מלך המלך הד׳ והוא

הגהות וביאורים (א) הנה היות או״א פב״פ אין ר״ל בתחלה יציאתם שברי בתחלה היו אב״א כנזכר בכל מקום אלא ר״ל התלה קודם הבינה שאז היו בסוד פב״פ אחר שהמשיכו להם המוחין כנ״ל שער הנקודים פ״ד ופ״ו . כי בתחלה היו או״א אב״א ונזדווגו בכתר מניה ובינה ובמשיך המוחין להם ואז חזרו פב״פ ווו״ן נתנו בה וכיון בה בסוד מ״ן וכיון מעמידין מוחין דאו״א על עמדן ואח״כ נזדווגו יחד והוציאו הז׳ מלכים וזה פשוט . וזה יען דאיתי מקשים בזה בספר מקום ביצה דע״א . שמן משון : (ב) נוסף בת״י אחר שיצאו כבר בחו״ג בבינה : (ג) נוסף בת״י מן הכתר לאו״א בבתחלה בגה״ב מן היסוד דכתר כי גה״י דכתר נהלבשו במוחין דאו״א : (ד) ר״ל להוריד חו״ג מדעת הכתר בעליהם . מהרנ״ם בהוצאות חיים . ה״ר שב״ת : (ה) נ״ב נין בכתביים : (ו) ב״ל האורות אבל הכלים דאוחן אחוריים ירדו בהמקום שעתיד להיות החסד דז״א . ה״ר שב״ת : (ז) עיין במנו״ב דף כ״ב הלבון מהוקן יותר : (ח) עיין חו״ת דף ס״ד בורה ע״ו : (ט) היינו במקום שעתיד להיות הגבורה דז״א . ה״ר שב״ת :

השמש

[א] נ״ב לפי שה׳ הסלים הם ה׳ הויות והם גימ׳ עין ימין וכן חמשה גבורות הם ה׳ הויות גימ׳ עין שמאל וכשירדו חו״ג אלו מן ראשם בהכרח שנמנע הסתכלותם זה בזה . ונ״ע כי מה שנפל מאו״א הם בחי׳ הכלים לאחוריים לבד ובחי׳ העינים והסתכלות הוא מבחינת הכלים דפנים כנראה בחוש אלא שהוא פנימיות דחיצוניות :

יפה שעה

(א) והנה כשירדו החו״ג מריש״א דאו״א כו׳ בהכרח הוא שגרם חסרון כו׳ ועין החסרון הזה הוא בחינת חסרון הסתכלות עיני או״א זה בזה כו׳ . וא״ת והלא בכל מקום הוא אומר שלא נפלו מאו״א אלא בחינת אחוריים שבהם והעינים הם דרך הפנים ואיך נמנע מהם הסתכלות וי״ל שאור העינים אינו בא אלא מן הדעת אשר הוא כולל ה״ח וה״ג שהם עשר הויות לכן כל ה׳ הויות עולין למספר ק״ל שהוא בגימטריא עין ונמצא בעין ימין מאירים ה״ח ובעין שמאל ה״ג וכשנפלו החו״ג ודאי נפגם גם ההסתכלות לכן אע״פ שעדיין הם פנים בפנים לא היו רואים זה את זה כאשר בתחילה בסוד ותכהנה עיניו מראות : (ב) והנה היסוד כולו הוא בחי׳ פנים ואין לו אחורים שירדו לפי כלל היסוד של הזכר נכנס תוך היסוד של הנקבה וכולו הוא בחינת פנים יע״ש . לפי הטעם שנתן רז״ל לפי שכולו נכנס תוך יסוד הנוק׳ נראה שיסוד הנוק׳ יש לו פנים ואחור . או אפשר שכיון שגם יסוד הנוק׳ מקיף ליסוד דלכורא מכל הצדדים גם יסוד הנוק׳ כולו בחי׳ פנים ואין בו אחור כמו של דכורא מ״מ קשה שהרי כתב רז״ל בשער האורות זו״ן פ״ו ז״ל והענין הוא כי הנה נתבאר אצלנו איך משה ואהרן שניהם הם מבחי׳ יסוד דאבא כי משה גימ׳ קפ״ד וקס״א שהם אחוריים דיסוד דאבא כו׳ דבחי׳ פנים דיסוד דאימא אבל אהרן הוא ע״ב וקפ״ד שהם אחוריים פשוטים ואחוריים מלאים דיסוד דאבא יע״ש . ולפ״ז מתבאר היות אחוריים ביסוד דאבא . גם עוד לקמן כתב רז״ל שבשמת מלך הת״ת אז נגמר כל אחורי או״א שיעלין לירד וליפול לגמרי ישויין שם . והת״ת היה ממשיך כללות החו״ג ליכולותיהם דאו״א וכשמת מה נפל מיסוד אבא ואימא אחר שאין בהם בחי׳

והוא ת״ת (א) ובהגיע אור אל שלים עליון שלו שהוא עד החזה אז המשיך בחי׳ כללות ה״ת ביסוד אבא וה״ג ביסוד אמא כמודע כי לכן היסוד נקרא כל שכולל ה״ת וה״ג וכבר באר״ו זה הליור כי דעת כולל ריש״א דאו״א והחסד הוא גופא דאבא וגבורה הוא גופא דאמא ושלים ת״ת עליון הוא היסוד דאו״א. וכאשר הגיע האור לב׳ שליבי תחתונים דת״ת אז (ה) (גמרו כל אחורי אור״א עילאין לירד והמשיך החו״ג ברישייהו דיש״ס ותבונה כי שם הוא מקום ראבא יחד וכשמת ירדו ג׳ מלכים בכלי הה׳ שהוא גלגל) ואז ירדו החסדים מריש״א דיש״ס וגבורות מריש״א דתבונה עד למטה בגופא דילהון (ב) וגם יסוד״ת נגרע מהם בחי׳ דהסתכלות עיניהן זה בזה ע״ד הג״ל באו״א עלאין. ואח״כ מלך הגלגל והמשיך ה״ח בגופא דיש״ס וכשמת ירדו שאר מלכים בהוד וירדו האחוריים דיש״ס (ג) והחזיר אחוריו נגד פני תבונה. אח״כ מלך ההוד והמשיך הה״ג בגופא דתבונה וכשמת ירדו ב׳ מלכים ביסוד ואז הכלים דל״ה ירדו אל הבריאה כי שניהן מלך א׳ בלבד כנ״ל דתרוייהו אינן רק פלגי דגופא ואע״פ שמלכו זה אחר זה עכ״ז שניהן מלך א׳ בלבד נקרא ואז ירדו גם אחוריים (ד) דתבונה וחזרו יש״ס והבונה אב״א. אח״כ מלך המלך ו׳ שהוא יסוד והמשיך כללית ה״ג ביסוד תבונה וכללות ה״ת ביסוד יש״ס וכשמת ירדו גם בחי׳ אלו. אח״כ מלך מלך הז׳ שהיא המלכות בכלי שלה היא לבדה ואז המשיכה כללות ה״ת במלכות דישראל סבא וכללות ה״ג במלכות תבונה כי גם המלכות יש לה כללות על דרך הג״ל ביסוד כי (לכן) גם היא נקרא כלה כמו שהיסוד נקרא כל וכשמתה היא אז ירדו כללות ה״ת וה״ג ממלכות דיש״ס וממלכות דתבונה והכלי דמלכות ירד לבריאה גם עתה נגמרו כל אחוריים של ד׳ פרצופי דאו״א ויש״ס ותבונה ליפול לגמרי (ה) וא״ה למה באו״א לא נכנס בחשבון כללות החו״ג במלכות דאו״א עלאין ע״ד שנכנסו בחשבון המלכות דיש״ס ותבונה וי״ל כי מודע כי בשלים עליון דת״ת שם הוא בחי׳ העטרה שהוא בחי׳ המלכות והרי היה נכללת ביסוד אבל כאן היא יותר נגלית המלכות דתבונה ממלכות דבינה כי מלכות דתבונה היא ממש מלכות בערך כללות בינה ותבונה יחד בפרצוף א׳ אבל המלכות דבינה עלאה היא בחי׳ גופא של כללות והוא מקום החזה של ת״ת של כללות הפרצוף יחד דבינה ותבונה כמודע ואינה מלכות ממש:

פרק ב מ״ת

ודנה נתבאר מה שנפל מאו״א גם בחי׳ היותן נחלקים לד׳

הגהות ביאורים (א) אז המשיך בחו״ג ברישייהו דיסו״ד כי שם הוא מקום ראבא יחד וכשמת ירדו סג׳ אחורות בכלי הה׳ שהוא הגלגל ואז ירדו ונפלו כללות ה״ת דיסוד דאבא שילאה וכללות ה״ג דיסוד דאו״א שילאה לגמרי ואז כו׳. עיין בשער הקדמות דף פ״א ע״ב: (ב) בין הרין כהפין: (ג) היינו כלי אחורות ירדו ביסוד דיש״ס והכלים ירדו במקום שעיבוד פני המלכות דאצילות (פ״ר בב״ח): (ד) כאחורות ביסוד שלה והכלים בחחורי המלכות (פ״ר שב״ח): (ה) עיין הו״ח דף כ״ן רע״א: (ו) א״ה עיין מבו״ש שער הקלי׳ פ״א דקמ״ד סוע״ב בשתב הקלי׳ ואל תתמה איך מתו״ב וכו׳ היה קליפות כי זה היא מנהי׳ שמתלבש בזו״ן למעה להיות לכם מוחין וכלותה בחי׳ נהשבת כזו״ן ממש וכמו שעשו ראש ג״א כן נעשו סיגים ראש ג״ו מלכים והם י״א שממני הקטורת ע״ב. ועיין ג״כ בשער המלות פרשת הרומה דף כ׳ סע״ב: (ז) שער ג״ז פרק א׳ וכ׳:

יפה שעה

אחור וכללות הוא דלא נפלו אלא האחוריים: (א) בהגיע האור אל שלים עליון שלו שהוא עד החזה אז המשיך בחינת כללות ה״ח ביסוד דאימא כו׳. דבר תימא הוא זה אחר שבמות ההכד נפלו אחוריים דגופא דאבא ובמות הגבורה נפלו אחוריים דגופא דאימא ואיך יעמדו או״א עלאין גופיהם אב״א ויכולותיהם פב״פ עד שמת שלים עליון דת״ת ואפילו תימא כמ״ש רז״ל לעיל שאין ביסוד בחי׳ אחור מ״מ איך נהיה הדבר הזה כי איך אפשר לחלק היסוד משאר כל הגוף. ואשר אחזה לענ״ד הוא בודאי הדבר הזה רחוק מן השכל הוא האידנא שנתקנו כל העולמות כל הפרצופים בבחי׳ פרצוף גמור בעל ג׳ קוין חח״ן בג״ה דת״י וכל עשר ספי׳ שבפרצוף קטורים ומקושרים אלו באלו. אבל דברי רז״ל כאן מדברים קודם השבירה מעיקרא ואין ג״ל קודם התיקון ואז אע״פ שג׳ ספירות שהם כח״ב דנקודים יצאו שלשתן דרך קוין והיה מעט קשר ביניהם שלבד לא נשברו כשאר ז״ת היינו שיצא כתר למעלה והחכמה למטה בצד ימין ובינה לצד שמאל וכל אחד היתה כלולה מעשר מ״מ הם בעצמם כל חדא בלחוד לא היתה נסוד פרצוף כלל כמ״ש רז״ל בשער הו״פ פ״ו ז״ל והנה בעת לאת המלכים יצאו הג״ר שהם א״א ואו״א שלמים בי״ס נטורות אך הוא משם ב״ן לבד כו׳ אך לא היו מתוקנים בבחי׳ פרצוף יע״ש. ויותר מזה ביאר בס׳ מבו״ש ש״ג ח״ב פ״א ז״ל.

והנה ג׳ נקודות שהם שלשה כלים הראשונים היו כל אחד מהם כלולה מעשר אמנם לא היו העשרה הלקים שבכל נקודה מהם מעוירים בגיור פרצ״ף בצורת קוים רק שבכל נקודה יע״ש. ולפ״ז לא קשה מידי אם נתחלק היסוד והפך פניו משאר הגוף כי מי יודע מה היה לפנים: (ב) סך כולם הם י״א בחי׳ שירדו ומהם נתברדו ומן הסיגים שלהם נעשו הקליפות וז״ס י״א סממני הקטורת שהם אורות שנשארו מאלו י״א בחי׳ כו׳. דבר תימא הוא זה שמאחוריים דאו״א ולישסו״ת מאורות שלהם ישארו בקליפות ומן הסיגים שלהם יעשו קליפות. ובפרט שלא ירדו מעולם האצילות ולמטה כמו שכתבו רז״ל וכבר בעניותין לעיל כתבנו מה שאמר רז״ל בספר מבו״ש שער הקליפות פ״א וב׳ יע״ש: (ג) כי כבר ידעת שהם זה של מ״ב הוא בינה והיולה הוא בחינת ז״ת כו׳. ואם תתכל תראה איך שם מ״ב הוא במוחין והוא נקרא טעמים והוא כנגד האצילות ואח״כ הטעמים של ס״ג הוא בבריאה והנקודות שלו הוא ביצירה. פירוש כי שם מ״ב לעולם הוא בריאה כמודע פשוט בכתר אלא בחכמה אלא דאלא בבינה וכשנעשה ג׳ מדרגות בעולמות שבאו על הסתא בכללות. נמצא ע״ב דע״ב בכתר ע״ב דס״ג באורות אח״פ והנקודות הם מדרגה השלישית והם כנגד אצילות בריאה ויצירה נמצא מדרגה השלישית רומז לנקודות ורומז לשם מ״ב ורומז ליצירה ומ״ב הוא מ״ב דיצירה הרומז

לזעיר

מהם בחי׳ וכולם היה ביטול רק זו״נ נפלו כולם בין בבחי׳ היותן אב״א ובין בבחי׳ היותן פב״ב (ה) והנה זו נקרא מיתה כי הכל ירד לגמרי אבל אבא ואמא שלא ירד מהם רק בחי׳ אחוריים יקרא ביטול ולא מיתה וכתר שלא נפלו ממנו רק בחינת נלא הוד יסוד שלו שנכנסו בסוד מוחין דאבא ואמא כנזכר לעיל אשר אין בחינת זו נכנסה אפי׳ בערך אחוריים לכן לא נקרא ביטול בכתר רק פגם בעלמא. עוד יש טעם אחר והוא כי אינו נקרא מיתה רק מי שהולך מעולם לעולם ונבדל מעולמו ולכן שבעה מלכים שהיו באצילות וירדו אל הבריאה יקרא מיתה ממש כמ״ש באדרא קל״ה לא תימא דמיתו אלא כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוי ביה קרי ביה מיתה כמו שכתוב וימות מלך מוריס. אמנם אחורי או״א אע״פ שנפלו לא ירדו בבריאה אלא נשארו בעולם האצילות עצמו לכן להיותן שלא במקומן יקרא ביטול אבל לא יקרא מיתה. ונבאר עתה שם מ״ב הנ״ל והוא כי שם אבגית״ן הוא בספי׳ חסד כידוע לפי שממנו מתחיל (ביטול) מיתת המלכים כנ״ל לכן בשם זה נרמז מיתת שבעה מלכים וזהו פי׳ אבגית״ן כמו אבג״י ת״ן (ב) כי אבג״י גימ׳ י״ו והם סוד ז׳ מלכים כי י׳ הוא במלכות שהיא נקודה ה׳ לבד והוא י׳ של אבג״י ואותיות אב״ג הם ו׳ בגימ׳ והם ו״ק דז״א והרי הם ז׳ מלכים. וז״ס שארז״ל כי רס״ר רחבו י״ו אמה כי הרי אלו הז׳ מלכים הם הנקראים רה״ר בחיותן קודם הת קון ואמנם אחר התיקון נקרא רה״י. והנה הז׳ מלכים הנקרא אבג״י הלא הם נתלו ונשברו ומתו וז״ס ת״ן של אבגית״ן ויען שמן החסד (ג) התחיל מיתת המלכים כנ״ל לכן נרמזו בשם זה הראשון. ויש מפרשים אבגית״ן מלשון הגמ׳ ההיא אבגא דבי רב פ׳ השטן שהיה נמלא בבה״מ ההוא ונמלא כי אב״ג (נ״א אבגית״ן) הוא ממש ע״ד מ״ש לעיל באותיות שטטל״ז ג״ן שלירופו שט״ן ע״ז ג״ן. והנה השם ב׳ הוא קר״ע שט״ן הוא בגבורה שהוא המלך הב׳ אשר במיתתו נפלו אחורי דאמא גם כן ולכן נרמז ביטול אחורי או״א בשם זה וזהו ביאורו קר״ע ר״ל כי כאן לא היתה מיתה ונתילה ממש כמו ז׳ מלכים רק קריעה ושבירה בעלמא ונשאר במקומה אבל בנתילה היא הפלת אבן בכח ממקומה למקום אחר כנ״ל ופ״י קריעה זו

ילאה הקליפה הנקרא שטן וזהו קר״ע שט״ן והנה או״א בחי׳ פב״פ הוא הוי״ה דיודין באבא ואה״ה דיודין באמא ושניהן גימ׳ רנ״ל והוא גימ׳ זכיר כי הזכירה בה מלד פנים ובחי׳ אב״א הם אחוריים של ב׳ שמות הנ״ל שהם אחוריים דהוי״ה כמו יו״ד יו״ד ה״י יו״ד ה״י ויו״ו יו״ד ה״י ו״ו ה״י באבא ואחורי אמא כזה אל״ף אל״ף ה״י אל״ף ה״י יו״ד אל״ף ה״י יו״ד ה״י אשר שניהן גי׳ תשכ״ח כי השכחה מלד אחוריים ואנגם קר״ע שט״ן גי׳ תשכח עם הכולל כמנין האחוריים לרמז על נפילת אחורי אבא ואמא. ונחזור לענין ראשון כי הנה באשר עדיין לא מת שלש ת״ה עדיין לא נגמר ירידת ונפילת אחורי דאבא ואמא לגמרי וכאשר היו המלכים האלו נכנסים בכלי שלהם היו מנולין באור גדול אבל אחר שמת שלש עליון דת״ת אשר אז נפלו שם האחוריים דאו״א הנה כאשר ילאו שם שאר האורות הנשארים כדי לכנוס בכלי שלהם היו מלובשים באלו האחוריים שנפלו ונשארו באצילות כנ״ל והיו יוצאין המלכים האחרונים מלובשים באחורי או״א (א) וזה נשאר להם (נ״א ועד״ז נעשים) תמיד עד שיכלו כל הבחורים לצאת עד לע״ל ב״ב וז״ס העלאת מ״ן אשר מעלין זו״נ אל אבא ואמא והוא מסיד אלו האחוריים דאו״א שירדו שם למטה באצילות עצמו כנ״ל אשר לקחים הם. והנה (ב) נמצא שאלו האורות שהמחזה ולמטה בחיים מכוסים וכבר ידעת כי התעלמות האור וכיסויו הוא מציאות היקיצו כי ע״כ יש כח בכלי לסבול האור להיותו בא מלובש וא״כ לא יהי׳ שיון שבירת הכלים שמחזה ולמטה שהם ב״ש תתאין דת״ת ונה״י ומלכות אל שבירת הכלים של הדעת וח״ג ושלש עליון דת״ת כי ודאי יותר גדולה היה שבירת העליונים משבירת התחתונים. ולכן בבא התיקון ז״א בעת התיקון פרצופו בא להיפך כי מב״ש דת״ת ולמטה היו אורותיו והחסדים שבהם מנולין וזהו לפי שיש בהם יכולת לקבלם שלא ע״י מסך בינה לפי שלא היתה שבירתן גדולה אבל העליוני׳ שהם מריש״א דז״א עד החזה בלו בתיקון סתומים ומלובשים עתה תוך מסך בינה שהוא יסוד שלה כנודע. וזהו לפי שבתחלה היו מנולין והיתה שבירתן גדולה ואע״פ שגם שהנו״ה [ב] הם מכוסים וסתומי׳ עכ״ז הרי נתבאר במקומו כי החסדים (ה) המנולין מכים בהם ואורם יולא לחוץ והנה במיתת ז״א עד שלש עליון דת״ת שלו כבר ירדו לאו״א

או״א

הגהות וביאורים (א) נ״ל מה שעין פנים ולאחור אלו הכלא אין בו רק ו״ק חג״ת נה״י ויש לומר בבחי׳ היותם ו״ק כל אחד כלול מ״ס כנזכר בשער השבירה סוף פ״ז ויונדק לומר פנים ולאחור שהם ג״ר ו״ק דו״ק אז בבחי׳ חג״ת ונה״י עצמם. דחג״ת נקרא פנים ונה״י נקרא אחור כנזכר בשער ג׳ פ״א ועיין עוד שם פנים ולאחור ומשם תבין. עוד נ״ל דבחי׳ אחוריים דאו״א אבד נפלו באצילות סוף בחי׳ כנוע דע״ב קס״ד וזו״ן נפלו פנים ואחור והיינו בבחי׳ בשמות שכלים כנזכר בשער השמות פ״ג בין בבחי׳ פנים של השמות ביונר וכין באחוריים בכנוס. ועיין בבחי׳ שעיבור בשער כ״ז פ״ג ומשם תבין ועיין עוד שער בשמות פ״ח פ״ב. שמן שכן: (ב) ת״ה עיין שער רוב״ק דז״א ע״ב בענין זיכוך הנפש: (ג) עיין מו״ח שסקשה שבכלין כ״ב שמתחיל הז״מ מן התסד ונשער הקנו״ים פ״ד כתב שמתחילים מן הדעת והיינו שם כלים גבורתו. ונ״ל נקיצור שזה בחיצוניות וזה בחיצוניות שבכלים שכלן מונה נו״ה לב׳ מלכים ושם מונה נו״ה לאחד עיין פ״ד כתב שמתחילים מן הדעת והיינו שם כלים גבורתו. ונ״ל נקיצור שזה בחיצוניות וזה בחיצוניות שבכלים שכלן מונה נו״ה לב׳ מלכים ושם מונה נו״ה לאחד עיין שער השמות שבפנימיות יש ב׳ וכחיצוניות הם לאחד אבל״ת לשכמי. ת״ה עיין שמן שכן שבתחיל בזה אחר״כ מצאתי בעזהשי״ת בשבה״ת בע״ת כת״י של התסיד שמתחבר בעל יוסי״ה וכולל מספר אז כות הייש וז״ל ולענ״ד שהוא ע״פ ת״ש בדרושי המלכים על ביאור אדבת נשא ש״מר שם בלע הוא בחי׳ דעת שהוא נשמת הו״ק ומובלע בהנכס זו ש בלע ומתחיל למנות הז׳ מלכים מתסד ולמטה עכ״ל ובזה מתוכן הכל על נכון ודוק: (ד) עיין מבנו״ש דף כ״ג סוף ע״א ועיין שער הקדמות: (ה) עיין שער כ״ה פ״ב כלל ג׳ וגסוף פ״ג:

השמש

[ה] נ״ב (ד) ר״ל המוחין דנו״ה דז״א הם מכוסים וסתומים תוך תרי פרקי תתאין דנו״ה דאמא עכ״ז הנה הב׳ חסדים דע״ה אחר שחוזרין לעלות באור חוזר להגדיל החסדים העליונים חוזרים להתפשט תוך נו״ה דז״א ומפסיקים בין נו״ה דאמא לנו״ה דז״א ומכים בנו״ה דאמא ומגלים אור המוחין שבתוכם לחוץ לתוך נו״ה דז״א:

יפה שעה

לזעיר אנפין: (א) וזה נשאר להם המיד עד שיכלו כל הבירורין לגאת עד לעת״ל כו׳ שאע״ג שרז״ל כתב בשער יעקב ולאה שכל האחוריים דאבא כבר נגמרו להתברר ומהם נבנה ונתקן פרצוף יעקב יע״ש כבר הענין מפורש לעיל בעניותין: (ב) ונמצא שאלו האורות שמן החזה ולמטה בחיים מכוסים כו׳ ואם כן לא יהיו שוין שבירת הכלים שמן החזה ולמטה שהם ב״ש תתאין דת״ת ונה״י אל שבירת הכלים של הדעת

והחו״ג ושלש עליון של ת״ת כי ודאי יותר גדולה תהיה שבירת העליונים משבירת התחתונים לכן בבא התיקון של ז״א בעת תיקון פרצופו בא להיפך כי מב״ש הת״ת ולמטה היו אורותיו והחסדים שבהם מנולין פרצופו בא להיפך כי מכפר תתאין דנו״ה דאמא עכ״ז הנה הב׳ חסדים דע״ה אחר שחוזרין לעלות באור חוזר להגדיל החסדים העליונים חוזרים להתפשט תוך נו״ה דז״א ומפסיקים בין נו״ה דאמא לנו״ה דז״א ומכים בנו״ה דאמא ומגלים אור המוחין שבתוכם לחוץ לתוך נו״ה דז״א: כי מכפר הגילוות שיבדו מכל הו״ה מאלו הל׳ אינם שוין לפי שהם ע״ב העליון מכולם לא היתה בו כ״כ שבירה גדולה כמו הס״ג וכן כיוצא בזה בשאר ובודאי כי משם ב״ן ירדו גילוות יותר מכל השאר ומה״ה פחות מב״ן יע״ש. ושם כתב רז״ל כי שם ע״ב הוא בחסד וס״ג בגבורה ומ״ה בת״ת וכ״ן במלכות ונמצא כי בפירות התחתונות נשברו יותר מן העליונות. אלא שבתיקון לזה פשוט היות בכלים הנשברים שתי בחינות חדא בחי׳ הכלים עצמם שנית אורות דרפ״ח שנשארו בתוכם ומצד הכלים עצמם כמות שהם שבירת העליונים שהם דעת וחו״ג ושלש עליון דת״ת היתה גדולה יען האורות היו נכנסים בתוכם בלי לבוש ושבירת התחתונים שהם מב״ש ה״ת ונה״י לא היתה גדולה כ״כ כמו העליונים יען האורות היו נכנסים בתוכם מלובשין. אבל מצד הגילוות דרפ״ח שנשארו בתוכם היה להיפך כי מב״ש הת״ת ולמטה חלקי אורות דרפ״ח המונע להם היתה בהם השבירה יותר ונשארו בהם יותר מרובים גילוות ממה שהיתה השבירה דרפ״ח משלש הת״ת ולמטה שלא היתה השבירה כ״כ גדולה באורות וחלקי הרפ״ח שבהם לא נשארו כל כך מרובים גילוות כמו למטה. אמנם מה שצריך לעמוד הוא במ״ש רז״ל שם בפ״ד שחלקי הגילוות שירדו במלכים דנה״י לא עמדו בתוכם אלא לזיבה שכתב רז״ל שם עלו בכלי הת״ת ונשארו כלים דנה״י בלא גילוות דרפ״ח בתוכם עד שכתב רז״ל ז״ל ועתה תבין וראה איך נשארו הכלים בלי נה״י בלתי גילוות עצמן ולכן יניקת הקליפה הוא מהם ע״כ. והשתא אם הנה״י שבזמן השבירה היו בלא גילוות אורות דרפ״ח בתוכם. לאחר התיקון כשנתקן פרצוף ז״א יכולים לבטל ובאו האורות דנה״י דז״א מגולים. חסד וגבורה ושלש עליון דת״ת שבזמן השבירה היו בתוכם חלקי גילוי אורות דרפ״ח שבחי׳ בחסד היה בע״ב דע״ב ובגבורה ע״ב דס״ג וכן בת״ת ואם כל זה

נשאר

או״א אבל אחורי ים״ס ותבונה לא נגמרו עד מיתת נוקבא דז״א ולכן באחוריי׳ דאו״א לוקחתם ז״א והאחוריי׳ דים״ס ותבונה לוקחתם המלכות ומתלבשים באורות שלהם בהם דוגמת המוחין דז״א . (ח) וכזה תבין מ״ש כי כאשר הזו״ן הם שוין יחד פנים בפנים

יפה שעה

לאחר התיקון היו הם אחורות בגשמי . וא״ל שעיקר הכל תלוי במה שהיה בעת השבירה ממש דוקא באותה שעה נדלה שבירת כלים העליונים בעצמם יותר מכלים התחתונים וכיון שכלים התחתונים בריאים וגם עובים מלד עצמן באו האורות בתוכם בגילוי כי מלד עצמן יכולים לעמוד וממצא בכלים דנה״י חדא לשבותא וחדא לגרעותא לשבותא שהרי האורות שבתוכם באו בגילוי וגרעותא שיעיקת הקליפות הוא מהם : (ח) וכזה תבין מה שאמרנו כי כאשר הזו״ן הם שוין בקומתם יחד פנים״פ אז הנה״י דאו״א הם מוחין דז״א והנה״י דישסו״ת הם מוחין לנוקבא ואז הם שוים בקומתם יהד והבן זה מאד מאד ע״כ . ובאמת כי צריך עיון כאשר נעטוינו מרז״ל להבינו ישן קשה מאד דבריו אלו איך אפשר בשלם שנה״י דאו״א יעבו מוחין לז״א ונה״י דישסו״ת יעבו מוחין לנוקבא ועל ידי כן יהיו זו״ן שוין בקומתם והלא או״א מלבישין הת״א מן הגרון עד החזה וישסו״ת מלבישין לנ״א מן החזה עד הטיבור וז״ש מלבים לצריך אנפין מן הטיבור עד סוף נה״י שלו כאשר כל זאת מבורר בדברי רז״ל בשערים הבאים באר לחי רואי יע״ש . וא״כ איך אפשר לז״א לקחת נה״י דאו״א עלאין למוחין שלו והלא כל ישסו״ת מפסיק ביניהם ומה יעשה כל ישסו״ת המפסיק . ומה גם לפי מ״ש רז״ל בשער המוחין דז״א פ״ה ז״ל אמנם דע כי לעולם אי אפשר שיקחם אלא ע״י ישסו״ת כי הרי הם עליונים ממנו אך הענין הוא כי א״א להעלות ז״א למעלה ממדרגתו כי הי״ אין מקום פנוי וחלל אמנם צריך שתחילה התעלה ישסו״ת למקום או״א ואז זו״ן יעלו למקום ישסו״ת ויעלו או״א למקום א״א ויעלו א״א ונוקבא למדרגה שעליו וכן עזה״ד עליה למעלה מעליה עד שיתחלפו ויתנשאו כולם ממקומם ונמצא כי בעלות ישסו״ת למעלה במקום או״א אז נמצא זו״ן במדרגת ישסו״ת . ובעלות ישסו״ת יותר למעלה בא״א ונוקבא יעלו זו״ן במקום או״א עצמן ונמצא הם נקרא או״א עצמן אמנם אינם מקבלים האורת המוחין שלהם אלא ע״י ישסו״ת גנם הם עלו ודי בזה יעויין שם . הנה הבאתי כל דבריו כדי שלא להפריח הבית גם מה שאמרו רז״ל בספר הכוונות בדרוש ג׳ לקבלת שבת המתחיל הקדמה עיקרית בענין החכמה הזאת יע״ש . וכזאת כתב עוד שם בדרוש א׳ למועדים ז״ל וביאור ענין זה הוא במה שנקדים לך הקדמה ונאמר כי הע״פ באנו אומרים כי ז״א שלה כל המדרגות עד שיורם מקום או״א עצמו אל תחשוב כי כפי זה אינו צריך אל המוחין הבאים לו מבחינת נה״י דאו״א אבל צריך שתדע כי לעולם הוא צריך אל נה״י דאו״א שיהיו לו בכוד מוחין והענין הוא כי כמו שהוא עולה עליות האלו גם או״א עולים העליות ההם כפי סדר מספר ז״א העולה אחריהם כי צריכים הם לתת מקום לשעלה שם ז״א ולעולם הנה״י של או״א הם בחינת מוחין לז״א ואין חילוק אלא שבימי החול אז הנה״י דאבא ואימא הנעשים מוחין לז״א הם בבחינת התחתונה ובשבת הם בבחינת העליונה יעויין שם . הרי הראתה לדעת מכל אלו המקומות שאין מציאות לז״א להעלות שום מעלה עד שיעלה ישסו״ת תחלה ואין לו שום מציאות לקבל המוחין אם לא ע״י ישסו״ת לעולם עולים למעלה ממנו ואפילו בעליית שבת בשעת המנחה שעולה ז״א במקום א״א המוחין שלו מקבל על ידי ישסו״ת שעלו כבר למעלה ממקום א״א . ולפי זה מה מאד יגדל התימה איך כתב רז״ל שכשזו״ן יחד פנים בפנים שוין בקומתם ז״א לוקח מוחין דאבא ואימא ונוקבא לוקחת מוחין נה״י דישסו״ת וכי איך אפשר בעולם לקבל שום מוחין לזעיר אנפין בלא על ידי נה״י של ישסו״ת מאחר שהוא מפסיק בין או״א עלאין לז״א . ודע דכל כה״ג ממש יש להקשות במ״ש רז״ל בשער הזווגים פ״ה ז״ל וזה התבונה נקרא עזה״ב עלמא דאתי לפי שהיא יורדת למטה ומתגלית תמיד אבל ביגה עליונה היא נשארת למעלה ואינה יורדת לכן הבינה נקרא לעת״ל המוחין העליונים דזעיר אנפין המלובשין בנה״י הבינה העליונה הם עתידים לבא אחר כך כאשר יגדל מעלתו ויהיו לו מוחין עליונים תמיד מן הבינה ולא מן התבונה ואז יהיה לעת״ל אבל המוחין דנה״י דתבונה הם נמשכין בו תמיד ולעולם הם נמשכים ובאים וזהו פירוש עזה״ב עלמא דאתי כי תמיד הוא נמשך ובא וזהו ההפרש שיש בין עזה״ב ובין לע״ל כי זה בתבונה וזה בבינה יע״ש גם כאן קשה מאד כאמור . ומ״ש רז״ל בדרושי שבת כי ביום הבבת בחזרת המוסף עולים שניהם עד כתר דאו״א אינה ענין לכאן כי היא צריכה אליו ואינה מקבלת אורותיה אלא על ידו . ורמ״ם חדש וי״ש שאינה צריכה אליו ואינה מקבלת אורותיה על ידו אינו ענין לכאן כלל כלל כי הרי כל המוחין אינם נכנסים אלא בז״א ואח״כ כשיוצאים האורות מנוקבא דז״א יעקב ורחל העומדים זה לימינו של ז״א וזה לשמאלו כל אחד לוקח חלקו לעצמו והיא אינה צריכה להמתין עד שיקחם הוא ויתנם אליו ולפי מה שהוא יום טוב כך מקום יציאת האורות אם בחכד אם בגבורה אם בנצח הכל לפי הזמן כמ״ש רז״ל בדרוש א׳ לר״ח . ועוד לפשוט הוא שאפילו בחזרת המוסף לשבת אז בעת שאפילו בחזרת המוסף בי״ם כי שניהם עולים בכתר דאו״א עלאין לעולם הוא על דרך ובדר לאחר התיקון היו הם אחורות בגשמי . וא״ל שעיקר הכל תלוי במה שהיה בעת השבירה ממש דוקא באותה שעה נדלה שבירת כלים העליונים בעצמם יותר מכלים התחתונים וכיון שכלים התחתונים בריאים וגם עובים מלד עצמן באו האורות בתוכם בגילוי כי מלד עצמן יכולים לעמוד וממצא בכלים דנה״י חדא לשבותא וחדא לגרעותא לשבותא שהרי האורות שבתוכם באו בגילוי וגרעותא שיעיקת הקליפות הוא מהם : (ח) וכזה תבין מה שאמרנו כי כאשר הזו״ן הם שוין בקומתם יחד פנים״פ אז הנה״י דאו״א הם מוחין דז״א והנה״י דישסו״ת הם מוחין לנוקבא ואז הם שוים בקומתם יהד והבן זה מאד מאד ע״כ . ובאמת כי צריך עיון כאשר נעטוינו מרז״ל להבינו ישן קשה מאד דבריו אלו איך אפשר בשלם שנה״י דאו״א יעבו מוחין לז״א ונה״י דישסו״ת יעבו מוחין לנוקבא ועל ידי כן יהיו זו״ן שוין בקומתם והלא או״א מלבישין הת״א מן הגרון עד החזה וישסו״ת מלבישין לנ״א מן החזה עד הטיבור וז״ש מלבים לצריך אנפין מן הטיבור עד סוף נה״י שלו כאשר כל זאת מבורר בדברי רז״ל בשערים הבאים באר לחי רואי יע״ש . וא״כ איך אפשר לז״א לקחת נה״י דאו״א עלאין למוחין שלו והלא כל ישסו״ת מפסיק ביניהם ומה יעשה כל ישסו״ת המפסיק . ומה גם לפי מ״ש רז״ל בשער המוחין דז״א פ״ה ז״ל אמנם דע כי לעולם אי אפשר שיקחם אלא ע״י ישסו״ת כי הרי הם עליונים ממנו אך הענין הוא כי א״א להעלות ז״א למעלה ממדרגתו כי הי״ אין מקום פנוי וחלל אמנם צריך שתחילה התעלה ישסו״ת למקום או״א ואז זו״ן יעלו למקום ישסו״ת ויעלו או״א למקום א״א ויעלו א״א ונוקבא למדרגה שעליו וכן עזה״ד עליה למעלה מעליה עד שיתחלפו ויתנשאו כולם ממקומם ונמצא כי בעלות ישסו״ת למעלה במקום או״א אז נמצא זו״ן במדרגת ישסו״ת . ובעלות ישסו״ת יותר למעלה בא״א ונוקבא יעלו זו״ן במקום או״א עצמן ונמצא הם נקרא או״א עצמן אמנם אינם מקבלים האורת המוחין שלהם אלא ע״י ישסו״ת גנם הם עלו ודי בזה יעויין שם . הנה הבאתי כל דבריו כדי שלא להפריח הבית גם מה שאמרו רז״ל בספר הכוונות בדרוש ג׳ לקבלת שבת המתחיל הקדמה עיקרית בענין החכמה הזאת יע״ש . וכזאת כתב עוד שם בדרוש א׳ למועדים ז״ל וביאור ענין זה הוא במה שנקדים לך הקדמה ונאמר כי הע״פ באנו אומרים כי ז״א שלה כל המדרגות עד שיורם מקום או״א עצמו אל תחשוב כי כפי זה אינו צריך אל המוחין הבאים לו מבחינת נה״י דאו״א אבל צריך שתדע כי לעולם הוא צריך אל נה״י דאו״א שיהיו לו בכוד מוחין והענין הוא כי כמו שהוא עולה עליות האלו גם או״א עולים העליות ההם כפי סדר מספר ז״א העולה אחריהם כי צריכים הם לתת מקום לשעלה שם ז״א ולעולם הנה״י של או״א הם בחינת מוחין לז״א ואין חילוק אלא שבימי החול אז הנה״י דאבא ואימא הנעשים מוחין לז״א הם בבחינת התחתונה ובשבת הם בבחינת העליונה יעויין שם . הרי הראתה לדעת מכל אלו המקומות שאין מציאות לז״א להעלות שום מעלה עד שיעלה ישסו״ת תחלה ואין לו שום מציאות לקבל המוחין אם לא ע״י ישסו״ת לעולם עולים למעלה ממנו ואפילו בעליית שבת בשעת המנחה שעולה ז״א במקום א״א המוחין שלו מקבל על ידי ישסו״ת שעלו כבר למעלה ממקום א״א . ולפי זה מה מאד יגדל התימה איך כתב רז״ל שכשזו״ן יחד פנים בפנים שוין בקומתם ז״א לוקח מוחין דאבא ואימא ונוקבא לוקחת מוחין נה״י דישסו״ת וכי איך אפשר בעולם לקבל שום מוחין לזעיר אנפין בלא על ידי נה״י של ישסו״ת מאחר שהוא מפסיק בין או״א עלאין לז״א . ודע דכל כה״ג ממש יש להקשות במ״ש רז״ל בשער הזווגים פ״ה ז״ל וזה התבונה נקרא עזה״ב עלמא דאתי לפי שהיא יורדת למטה ומתגלית תמיד אבל ביגה עליונה היא נשארת למעלה ואינה יורדת לכן הבינה נקרא לעת״ל המוחין העליונים דזעיר אנפין המלובשין בנה״י הבינה העליונה הם עתידים לבא אחר כך כאשר יגדל מעלתו ויהיו לו מוחין עליונים תמיד מן הבינה ולא מן התבונה ואז יהיה לעת״ל אבל המוחין דנה״י דתבונה הם נמשכין בו תמיד ולעולם הם נמשכים ובאים וזהו פירוש עזה״ב עלמא דאתי כי תמיד הוא נמשך ובא וזהו ההפרש שיש בין עזה״ב ובין לע״ל כי זה בתבונה וזה בבינה יע״ש גם כאן קשה מאד כאמור . ומ״ש רז״ל בדרושי שבת כי ביום הבבת בחזרת המוסף עולים שניהם עד כתר דאו״א אינה ענין לכאן כי היא צריכה אליו ואינה מקבלת אורותיה אלא על ידו . ורמ״ם חדש וי״ש שאינה צריכה אליו ואינה מקבלת אורותיה על ידו אינו ענין לכאן כלל כלל כי הרי כל המוחין אינם נכנסים אלא בז״א ואח״כ כשיוצאים האורות מנוקבא דז״א יעקב ורחל העומדים זה לימינו של ז״א וזה לשמאלו כל אחד לוקח חלקו לעצמו והיא אינה צריכה להמתין עד שיקחם הוא ויתנם אליו ולפי מה שהוא יום טוב כך מקום יציאת האורות אם בחכד אם בגבורה אם בנצח הכל לפי הזמן כמ״ש רז״ל בדרוש א׳ לר״ח . ועוד לפשוט הוא שאפילו בחזרת המוסף לשבת אז בעת שאפילו בחזרת המוסף בי״ם כי שניהם עולים בכתר דאו״א עלאין לעולם הוא על דרך ובדר הכלל שלמדנו רז״ל שלעולם ישסו״ת עולים למעלה מזו״ן ובחזרת המוסף נמצא ישסו״ת עלו בדיקנא קדישא דא״א ובלו זו״ן בכתר דאו״א עלאין ולעולם המוחין אינם מקבלים זו״ן אלא ע״י ישסו״ת כמ״ש רז״ל והובא לשונו לעיל ואין חילוק אלא שבימי החול אז נה״י דאו״א הנעשין המוחין לז״א הם בבחי׳ התחתונה ובשבת הם בבחי׳ העליונה יע״ש . גם מ״ש רז״ל בדרוש הפורים כי כל אותו זמן היו נכנסים המוחין מלובשין בנה״י דישסו״ת תוך הנוקבא על שהוליאה בחי׳ מרדכי לאחן יע״ש . כלל כלל לא אינו ענין לכאן כי שם היה ז״א בכוד הדורמיטא כמ״ש רז״ל התם ויצאו המוחין מז״א ונתלבשו בנוקבא מילי דהוה הנסירה הנעשית בכל ר״ה והשיבה שבכל לילה ולילה ז״א ישן והמוחין מלובשין בנה״י ומתלבשים בנוקבא על שנגלה בכל שיעור ז״א כנודע באופן אים אשר רוח בו לבבו יבין כי כל אלו המקומות מיוסדים על אדני פז לפי הכלל שהשמיעו רז״ל להועיל בלעולם אין הז״א מקבל מוחין דליה אלא ע״י ישסו״ת כי בכל עליות של ז״א אל כל המקום אשר הוא שולה כבר קדמה עליית ישסו״ת למעלה ממנו . ועל כרחין לחלק בהכי שהרי רז״ל כתב בספר הכוונות בדרוש מוסף לשבת ז״ל ונמצא כי בחזרת מוסף ירם ז״א מקום אביו ונוקבא מקום אימא וזה הוא הנכון יע״ש . ובדרוש תפלת המנחה דשבת כתב ז״ל דע כי בתפלת מוסף דחזרה עלה ז״א על הכתר דאבא ונוקבא עלתה בפעם אחת ג׳ אמצעיות חנ״ת וג״ר חב״ד וגם הכתר של אימא ואז נמצא שניהם שוים ז״א בכל קומת אבא ונוקבא בכל קומת אימא יע״ש . ובדרוש א׳ למועדים כתב רז״ל וז״ל עוד יש הפרש בין שבת לי״ם דע כי בשבת עלה ז״א במקום אבא ונוקבא במקום אימא והם נפרדים זה באבא לבדו וזה באימא לבדו וביאור הענין כו׳. ואחר שהקדמנו לך הקדמה נחוצה אל ביאורנו כי הנה בשבת כשעלה ז״א במקום אבא לוקח הנה״י שלו לבחי׳ מוחין אליו לבדו ונוקבא עולה באימא ולוקחת נה״י שלה להיותה מוחין אליה והטעם הוא כי בשבת נפרדים אבא לעצמו ואימא לעצמה אבל בי״ם או״א נכללים זה בתוך זה ואבא מתלבש ומתעלם תוך אימא ונמצא כי בעלות שם זו״ן צריך שז״א יגביה חציו הימיני של אבא ונוקבא חציו השמאלי והוא ממש ע״ד הלבשת אבא ואימא את אריך אנפין יעויין שם . הנה מפורש יותר היות בכל שבת ושבת נשל הנוקבא כל קומת אימא עילאה עד הכתר שבה וגם לוקחת נה״י דאימא עילאה למוחין אליה וכיון שלוקחת הנה״י למוחין ממילא בת״ת דאימא נעשה כתר אליה והרי היא דומיא דזעיר אנפין ממש שזה אליו בכל . ובי״ם שאו״א מתלבשים זה בתוך זה ז״א עולה ומלבים גלא דאבא ואימא ונוק׳ עולה ומתלבשת הוד דאו״א ונמצא ת״ת דאו״א כתר על שניהם וכל זאת באו״א עילאין כמפורש בכל דרושי רז״ל הנזכר . ולפ״ז איך מצאנו ידינו ורגלינו במ״ש רז״ל בפ״א משער מיעוט הירח ז״ל והענין הוא כי נודע שמן הת״ת דאימא נעשה כתר דז״א וכאשר גם היא תעלה עד שם ויהיה כתרה בת״ת של אימא כמוהו ויהיו כתריהם שוים ויהיו שניהם א׳ כו׳ ואז לא תצטרך היא לקבל האורתה ע״י ז״א ויהיו שניהם מקבלים האורתם מאימא כל א׳ ע״י עצמו ולא יצטרכו זה לזה ויהיו שוים במציאותן כדמיון או״א פנים בפנים כחדא נפקין וכחדא שריין וזה תכלית הגידול שלה כו׳ וכתב שם שזאת היא המדרגה הז׳ יע״ש . ובפ״ב כתב ז״ל ואחר כך כאשר נגנה בית רבון ע״י שלמה עוד בחי׳ אחרת והיא כי בין בשבת בין בחול לעולם היתה עמו פנים בפנים בבחי׳ הו׳. אמנם בחינת הז׳ שהיא היות ב׳ מלכים משתמשים בכתר א׳ לא היתה כך לעולם עד לעת״ל יע״ש. והשתא נחזי אנן איך כתב בלשון המדרגה להיות ב׳ מלכים משתמשים בכתר אחד לא הגיע לעולם והרי שבחות וי״ם שאפילו בזמן הזה שכתב שבשבת היא נוקבת נה״י דאימא למוחין שלה לה לבדה וממילא את״ת דאימא נעשה כתר לה וכן בי״ם שאינה צריכה לזעיר אנפין כמ״ש רז״ל וכיון שז״א מלבים קו ימין דנה״י דאבא ואימא והיא מלבשת קו שמאל דנה״י דאו״א ושניהם שוים פב״פ דומיא דאו״א ממילא את״ת דאימא נעשה כתר על שניהם ושניהם כאחד שוים הרי שני הדרושים של רז״ל שהרי אהדדי ואיך יכונו שניהם . אלא ודאי שכל דרושי רז״ל האמורים בענין שבת וי״ם מדברים על פי הקדמתו הקדושה שאים ממנו להועיל בקבלת שבת שכל האמור שבשבת עולים זו״ן ויורדים אביהם מקום דאבא ואימא עלאין היינו שמתלקין הכלים דאבא ואימא ועולים למעלה למעלה . אבל עצמות אורות דאו״א נשאר במקומם וכן הדרך כל העליות דשבת לכל הפרצופים ועולים זו״ן ומלבישים עצמות האורות דאו״א ועולים עד הכתר דאו״א ויורדים מקומם לגמרי . ואע״פ שעלו למקום הגדול ההוא אע״פ כן צריכים הם למוחין ונה״י דאבא ואימא נעשה להם מוחין כמ״ש רז״ל בדרוש המועדים הובא לשונו לעיל . ונה״י הנעשה להם מוחין הוא נה״י דישסו״ת שעלו כבר למעלה מזו״ן ונקראים בשם אבא ואימא ובכרם בהיותם במקום נבוה כזה . ומ״ש רז״ל שבשבת נוקח זו״ת נה״י דאבא למוחין לו לבדו והיא לוקחת נה״י דאימא למוחין לה לבדה ובי״ם נה״י דאבא מתלבש תוך נה״י דאימא ח״א עולה

בפנים [ה] אז הנלח הוד יסוד דאו״א הם מיחין לז״א והנה״י דיש״ס ותבונה הם מוחין ונכנסים ברישא דנוקבא (א) גם חבין מ״ש שבארנו פב״פ אז יונקין ב׳ בחי׳ יעקב [ב] ה׳ בז״א ואחד בנוקבא כי האחד שהוא ממוחין דז״א הוא מאו״א והב׳ שהוא ממוחין דנוקבא הוא מישראל סבא ותבונה ואז הם שני המאורות הגדולים לא היא גדולה ממנו ולא הוא גדול ממנה ואינם צריכין זה לזה כלל (ב) אמנם האחוריים של אבא הם בלד ימין בחסד דז״א והאחוריים דאמא הם בלד שמאל בגבורה דז״א וזה הדרוש יבוארך

הגהות וביאורים (ה) ה״ה עיין בשער ל״ד פ״ב בהגהה השמש : (ב) ה״ה עיין לקמן ההילה פ״ד בסוף הגהה השמש :

השמש

[ה] נ״ב ל״ע איך אפשר דכשהזו״ן שויס בקומתם פב״פ הוא בהנה״י דאו״א בז״א והנה״י דיסו״ת בנוקבא והלא או״א מלבישים לא״א מהגרון עד החזה ויסו״ת תחתיהם מן החזה עד הטיבור דא״א כמוכר בכמה מקומות . ונלע״ד שהוא ע״ד מ״ש בכמה מקומות ובפרט בבער א״א פט״ו כי כשנהלקו מ״ה וב״ן בין שבה פרצופי האצילות אז אבא לקח הכמה דב״ן ואני עליון דביה דמ״ה ומהם נעשו או״א ושניהם נקרא אבא לבד חכמה דאצילות ואימא לקחה ביה דב״ן ואני תחתון דביה דמ״ה ומהם נעשו יסו״ת ושניהם נקרא אימא לבד ביה דאצילות . הרי כי או״א עם יסו״ת הם זה כנגד זה ולא זה תחת זה כי או״א הם הכמה דאצילות ויסו״ת הם ביה דאצילות שתמיד הם מכווניים זה כנגד זה כידוע . נמצא כי בכללות או״א הם חו״ב דכללות האצילות ובפרט יש בכללם יסו״ת והם פרצוף אמא דכללות וכן עד״ז בחצאי פרצופיהן התחתונים הנקרא יסו״ת בכללות המלבישים את א״א מהחזה עד הטיבור הנה בפרטות גם בהם יש או״א והם יש״ם דכללות ויסו״ת והם תבונה בכללות כנ״ל . ובזה (ו) יובן נ״ב ב׳ בחי׳ יעקב ולאה היונקים אחד מז״א ואחד מנוקבא : [ב] נ״ב וע״ע (ב) כי האחוריים דאו״א מהם נעשה ההפשטות המוכר לקמן בפ״ג ובעת התיקון חזר התפשטות המוכר להאסף למעלה למקומו כבראשונה במקום נ״ר ומבחי׳ אחוריים דיסו״ת יצאו בחי׳ אחת של יעקב ולאה :

יפה שעה

נקו ימין ונוקבא נקו שמאל בכל הוא בנה״י דיסו״ת . ונמצא שעיקר המקום שעלו זו״ן הוא מקום דאבא ואמא עלאין ממש ובהיותם במקום הזה המוחין הנמשכין להם מלובשין בנה״י הם מוחין דיסו״ת בנה״י דיסו״ת דקיימי במקום או״א עלאין ולמעלה מהם כפי המדרגות שעולים זו״ן והוא כמ״ש רז״ל בכללא הוא באין מציאות לעולם לזו״ן לקבל מוחין שלהם אלא ע״י יסו״ת העליונים מהם . ומ״ש רז״ל בשער מיעוט הירח במדרגה הז׳ היא שיאה ת״א דאימא כתר על נוקבא הייט ת״ת דאימא עילאה אשר לזאת המדרגה לא הגיע אליה משלם מיום הוסדה הארץ והם המוחין העתידים לבא לעת״ל . והשתא חזרנו לקושייתנו הרא״ונה שגם לעת״ל שיגיעו זו״ן למדרגה הז׳ שהיא שתעשה ת״ת דאימא עילאה כתר על שניהם ויהיו בניהם שני מלכים מתמשים בכתר א׳ לא זה צריך לזה איך יהיה הדבר הזה והלא יסו״ת מפסיקים בין אמא עלאה לזו״ן . ונלע״ד מי ניחא קמי קובה״ש והוא בהקדים מ״ש רז״ל בשער עו״ן בלהי פ״ב ז״ל וחבור הקדמה זאת כי בכל פעם שרוצים אבא ואימא להזדווג לצורך מוחין לז״א נעשה הכל פרצוף א׳ בלבד לאבא ויסו״ת ופרצוף א׳ לבינה ולתבונה וחבור ענין זה לכל המקומות שתצטרך להקדמה זו יע״ש וכן כתב בשער אבא ואימא פ״ח ז״ל וגם הבינה עם התבונה לפעמים בכללות יחד ויש גם שני פנים א׳ שהעלה התבונה ונכללת בבינה . שני שיורדת הבינה ונכללה בתבונה ואמנם הענין שהוא להוציא מוחין דז״א הוא הנקרא עיבור ב׳ הוא שירדה הבינה ונכללת בתבונה ושם היה

בקו ימין ונוקבא בקו שמאל בכל הוא בנה״י דיסו״ת . ונמצא שעיקר המקום שעלו זו״ן הוא מקום דאבא ואמא עלאין ממש ובהיותם במקום הזה המוחין הנמשכין להם מלובשין בנה״י הם מוחין דיסו״ת בנה״י דיסו״ת דקיימי במקום או״א עלאין ולמעלה מהם כפי המדרגות שעולים זו״ן והוא כמ״ש רז״ל בכללא הוא באין מציאות לעולם לזו״ן לקבל מוחין שלהם אלא ע״י יסו״ת העליונים מהם . ומ״ש רז״ל בשער מיעוט הירח במדרגה הז׳ היא שיאה ת״א דאימא כתר על נוקבא הייט ת״ת דאימא עילאה מיום הוסדה הארץ והם המוחין העתידים לבא לעת״ל . והשתא חזרנו לקושייתנו הרא״ונה שגם לעת״ל שיגיעו זו״ן למדרגה הז׳ שהיא שתעשה ת״ת דאימא עילאה כתר על שניהם ויהיו בניהם שני מלכים מתמשים בכתר א׳ לא זה צריך לזה איך יהיה הדבר הזה והלא יסו״ת מפסיקים בין אמא עלאה לזו״ן . ונלע״ד מי ניחא קמי קובה״ש והוא בהקדים מ״ש רז״ל בשער עו״ן בלהי פ״ב ז״ל וחבור הקדמה זאת כי בכל פעם שרוצים אבא ואימא להזדווג לצורך מוחין לז״א נעשה הכל פרצוף א׳ בלבד לאבא ויסו״ת ופרצוף א׳ לבינה ולתבונה וחבור ענין זה לכל המקומות שתצטרך להקדמה זו יע״ש וכן כתב בשער אבא ואימא פ״ח ז״ל וגם הבינה עם התבונה לפעמים בכללות יחד ויש גם שני פנים א׳ שהעלה התבונה ונכללת בבינה . שני שיורדת הבינה ונכללה בתבונה ואמנם הענין שהוא להוציא מוחין דז״א הוא הנקרא עיבור ב׳ הוא שירדה הבינה ונכללת בתבונה ושם היה

הזווג למטה יע״ש ועיין גם בפ״ד דשער אנ״ך מ״ש רז״ל שם . באופן כי נמצינו למדים שהזווג דיסו״ת אז באבא ואימא עלאין כשהוא להוליד מוחין לזו״ן אבא עד שנכללו אבא עילאה ויש״ם ויעשו פרצוף אחד לבדו ובינה היא לאימא עילאה ותבונה בפרצוף אחד והתכללות זה נעשה במקום יסו״ת שיורדים אבא ואימא עלאין במקומם דיסו״ת . והבפרש בין המוחין לבין השבת הוא זה כי בשבת הוא כי נשאר כל הפרצופים עומדין במקומם הראוי להם בזמן הזה ובעת הבינה צורך הזווג כדי להוליד המוחין לזו״ן יורדים אבא ואימא ונכללים ביסו״ת למטה במקומם של יסו״ת אבא ויש״ם בפרצוף א׳ ואימא ותבונה בפרצוף א׳ ושם נעשה הזווג ונולדים המוחין ומשכים מלובשין בנה״י דיסו״ת תוך זו״ן ובשביל כך כל המוחין דחול נקרא מוחין דיסו״ת כי אינם לוקחים רק מוחין דפנים ואחור דיסו״ת אבא שבעמידה לאחם לוקחים מבינת דיסו״ת ואחורה העמידה לוקחין המוחין פנים ואחור דחכמות דיסו״ת כמ״ש רז״ל בשער מוחין דז״א פ״ע ובכל דרושי הכוונות דחול . ולעולם המוחין נקראים מוחין דיסו״ת כי במקומם ובגבולם נעשה הזווג . ובבת שעולים זו״ן כל אותם העליות ובשו״ן במקום יסו״ת כבר קדמה להם עליית יסו״ת ונמצא יסו״ת במקום או״א עלאין ובשו״ן עולים במקום אבא ואימא עלאין כבר קדמה להם עליית יסו״ת במקום אריך אנפין ובשו״ן עולה במקום א״א שהוא תכלית עלייה שלו במנהה בשבת כבר קדמה עליית יסו״ת למעלה למקום עליון ונבוה מזה . וכל הזווגים הנעשים כדי להוליד המוחין לזו״ן לעולם הוא על דרך האמור שיורדים אבא ואימא עילאין ונכללים ביסו״ת במקום שהם כפי העלייה ונקראים המוחין דשבת מוחין דאבא ואימא עלאין ישן יסו״ת במקום ובגבול אבא ואימא עלאין והולדו ונעשה הזווג במקומם נקראים על שמם . והם הם דברי רז״ל בסמוריב בכל הדרושים אשר כבר הובאו וזה הכבר הנעשה בין בחול בין בשבת ולעולם אין שום מציאות שימשכו המוחין לזו״ן אלא עד שיתלבשו בנה״י דיסו״ת . אמנם לעת״ל ההתכללות הזה שנכלל אבא ויש״ם ונעשים שניהם פרצוף אחד ובינה ותבונה פרצוף אחד נעשה באופן הא׳ שכתב רז״ל שהעלה התבונה למעלה ותתכלל בבינה ויש״ם יעלה ויתכלל באבא עילאה ויהיה הזווג נעשה על ידי אבא ואימא עילאין . ועיין מ״ש רז״ל בפ״ג דשער אחפ״ז ז״ל גם יש מציאות אחר בלשי והוא שכמו שלפעמים עולה רחל להיות בכל פרצוף ז״ל כך התבונה היא שוב בערבה ועולה ההבונה עצמה ומתלבש הבינה בתבונה והם שוות יע״ש . וגם בבער הזווגים פ״ד כתב רז״ל ובאשר התבונה הב׳ בתבונה הא׳ ואז שהיה הנחי׳ הג׳ המתלבשת בז״ל כנז״ל בהיותם שניהם עולים עד למעלה אצל הנחי׳ השנית שהיא נחי׳ מ׳ סרומה כו׳ ואז נכללה התבונה הב׳ בתבונה הא׳ ואז שהיה נקרא תבונות ואז ז״ל נאמר עליו ואים תבונות ילונה כי הרי עלה עמהם למעלה ונכלל בשתיהם כו׳ ובאשר הוא נכלל בשתי התבונות עולים שלשתן למעלה עד הבינה ואז כולם נקראים בינות ואז ז״ל נקרא עם בינות יע״ש . ובפ״ו כתב ז״ל ואמנם כאשר תעלה למעלה ותהיה נכבד אחוריים הבינה העליונה אז אין אחיזה כו׳ לפי שהיא כומכת אותם כאשר יעלו למעלה ע״ד המ״ל שיוכללו זב״ז ותעלה התבונה להיותה בכבד אחוריים בבינה העליונה הנקרא כמ״ך יע״ש . ונמצינו למדין כאשר ההתכללות נעשה מהתא לעילא הוא בעולים יש״ם ותבונה ונכללים למעלה באו״א באחוריים שלהם ונמצא אחין שם אבא וכו כלול יש״ם באחוריו . ואימא ובה כלולה תבונה שהיא אחוריים דבינה ובאשר יהיה ההתכללות הזה בזה האופן נמצא ד׳ פרצופים שהם אבא ואימא ויסו״ת מסתיימים כאחד והרי זו״ן עומדים תחתיהם ממש ואין שום הפסק בין אבא ואימא עלאין לזו״ן ובאשר יהיה נעשה הזווג כדי להוליד המוחין לזו״ן הרי הוא נעשה על ידי אבא ואימא עלאין אבא שבאבא כלול בו יש״ם מאחוריו ואימא כלולה בה תבונה באחוריה ועיקר הזווג הוא על ידי אבא ואימא עלאין וימשכו המוחין לזו״ן מלובשין בנה״י דאבא ואימא עילאין ולא יהיו יסו״ת מפסקין ביניהם וזה הסדר הוא מה שיהיה לעת״ל . וזהו מ״ש רז״ל שלעת״ל ימשכו המוחין מלובשין בנה״י דאימא עילאה לז״א כי הרי יסו״ת נכללו באחוריהם דאבא ואימא למעלה ואין מפסקין בין אבא ואימא עלאין לזו״ן והיא היא המדרגה הז׳ שפריין לא היתה משלם שתעשה ת״ת דאימא כתר על שניהם ויהיו ב׳ מלכים בכתר אחד משתמשים ואינם צריכים זה לזה כי יהיה סדר ההתלבשות הנה״י דאבא ואימא עלאין למוחין לזו״ן כמו שהוא סדר השבת אז היו״ש כמ״ש רז״ל בדרוש א׳ למופדים ויהיה ת״ת דאימא עילאה כתר על שניהם שויס . ומ״ש רז״ל בדרושיו זאת כי כאשר הזו״ן הם שויס בקומתם יחד פב״פ אז הנה״י דאבא ואימא הם מוחין דז״א ונה״י דיסו״ת הם מוחין לנוקבא אפשר שאז שם למעלה במקום או״א עלאין יהיו הזווגים כפולים זווג דאו״א וזווג דיסו״ת הכלולים באחוריהם דאו״א ומזווג או״א ירדו המוחין מלובשין בנה״י שלהם לז״א ומזווג יסו״ת ירדו המוחין מלובשין בנה״י שלהם לנוקבא ות״ת דאימא נעשה כתר לשניהם שהרי אימא ותבונה כלולים יחד שבתבונה היא אחוריים דבינה כאמור : (א) גם הבין מה שאמרנו שיש ב׳ בחינות יעקב אחד בז״א ואחד בנוקבא כי באו״א הוא מאבא והב׳ הוא מן יש״ם כו׳ פירוש כמו שבשנה״י דאו״א מתלבש בתוך יסוד דאימא מסתיים בחזה דז״א ויסוד דאבא שהוא יסוד הזכר והוא אריך יונק מיסוד דאימא ומתפשט כולו תוך הת״ת יסוד דז״א ועשרת היסוד שלו תוך יסוד דז״א כנודע ומהשרת היסוד דאבא שבגו נופל דז״א מב׳ שליש הת״ת ולמטה יונק יעקב לפניו דז״א . כן כשנה״י דיסו״ת מתלבשים בנוקבא כשהיא שוה אל ז״א גדולה כמוהו יסוד דתבונה מכתיים בחזה שלה ויסוד דיש״ם שהוא אריך מתפשט הוך נופל עד סוף היסוד שבה ומהשרת היסוד דיש״ם שבגו נופל מב׳ שליש הת״ת שלה ולמטה יונק יעקב שני מלפניה כמו שהיה עובדא וגדול המעשה בע׳ שנה דגלות בבל שהיו נה״י דיסו״ת מתלבש בנוקבא והוליד את מרדכי כנודע מדרושי רז״ל בענין הפורים . אלא שקשה שהרי שם לא יצא מרדכי היוצאה מכוף היסוד שבה כמו שכתבו רז״ל שם . ועל שם עדיין לא היתה שיעור קומתה כל כך גדול שוה אל זעיר אנפין לכך יצא למטה : (ב) ואמנם אחוריים של אבא הם בלד ימין של ז״א ואחוריים של אימא הם בלד הגבורה דז״א כו׳ פירוש כמו שבמיתת המלכים כאשר מת מלך החסד נפלו אחוריים לאבא ואחוריה בגבורה נפלו

יצטרך במקומו ושם יתבאר בע"ה. והנה כאן במקום הזה הוא מקום ירידת ונפילת אחורי או"א שאמרנו לעיל שירדו באצילות עצמו כי אע"פ שהכלים דז"א נשברו עם כל זה האורות דז"א נשארו מלובשים באלו האחוריים דאו"א עילאין כל קו החסד דז"א באחורי אבא וכל קו הגבורה מלובש באחוריים דאמא והכן הקדמה זו מאד. ונחזור לפרש פ׳ של ושלא בענין ואלה המלכים כי הנה נתבאר איך ירדו ד׳ אחוריים דאו"א ויש"ס והבונה (א) ולכן תמצא כי באלו המלכים לא נזכר בכולם שמות אביהם רק בד׳ בלבד והם בלע יובב ובעל חנן והדד. גם תמצא שינוי אחר כי אפי׳ בשו ד׳ לא נזכ׳ שם אביהם רק בעת המלוכ׳ ולא בעת המיתה (ה) כמ"ש וימלוך באדום בלע בן בעור ולא כתיב וימת בלע בן בעור רק בלע סתם וכן בשאר ג׳ מלכים. והענין הוא להורות כי ד׳ בחי׳ אחוריים ירדו מן האבות ולא יותר ולא ירדו עם בניהם כנ"ל וכיון שלא מתו אבות רק ביטול בעלמא לכן לא הוזכרו בעת המיתה האבות רק הבנים לבדם אבל להורות שגם בהם היה ביטול לכן הוזכרו האבות בעת המלוכ׳. וא"ת הרי חשם שהוא מלך הג׳ היה ראוי להזכיר בו שם אביו ולכתוב פלוני בן פלוני שהרי נתבאר לעיל כי הוא המעורר גבורה דאמא והוא המבטל (ג"א ביטול) אחור שלה בעת מיתתו כנודע. וי"ל כי אין הכן נקרא אלא על שם אביו וכיון שהוא לא ביטל רק אחוריים דאמא אין להזכי׳ השם פלוני בן פלונית אמו רק פלוני בן פלוני אביו ולכן לא הוזכר שם אביו כי לא ביטל אחורי אביו רק אחורי אמו כי חשם רומז לחמש לה׳ גבורו׳ דהעוקבא לכן לא נאמר בן פלוני והדד בן בדד שהוא המלך הד׳ והוא בחי׳ הת"ת נקרא כך לפי שהוא למעלה בבחינת שלש העליון מקום החזה מקום הדדים וזהו הדד דד אחד וכן בדד דד ב׳ וכן אותיות בד"ד פי׳ ב׳ ד"ד ר"ל דד הב׳ והענין כי כאשר נעריך שאבא וים"ם נכללין בפרצוף א׳ ובינה ותבונה נכללות בפרצוף א׳ כמ"ש במקומו כי יש זמנים שמתחברין על דרך הזה נמצא כי מקום שלש עליון של הת"ת דז"א הנקרא הדד בן בדד שם הוא מקום הדדים של הבינה ולכן נקרא שמו הדד בן בדד כי בעת מיתת המלך זה למקו דדי בינה להניק כדרך האשה שדדיה לומקים במיתת הילד:

פרק ג

ונבאר עתה איך בעת מיתת המלכים אלו ירדו הכלים שלהם לעולם הבריאה כנ"ל משא"כ בד׳ אחוריים דאו"א. כי הנה נתבאר החילוק שהיה בין או"א לז׳ המלכים שהם זו"נ ואמרנו כי הז׳ מלכים שהם זו"נ מתו ממש וירדו אל עולם הבריאה הכלים שלהם ואחוריים של או"א נתבטלו ולא מתו אלא שירדו למטה בעולם אצילות עצמו ושם ביארנו טעם לזה ואמרנו שהיה לסיבה שהז׳ מלכים לא קבלו אורות אח"פ דא"ק רק מנופא דיליה ואילך. והנה לטעם זה עצמו היה ג"כ שינוי אחר בין ג"ר שהם כח"ב אל הז׳ מלכים התחתונים כי הג"ר יצאו בקצת תיקון בראשונ׳ והוא כי כאשר יצאו בראשונ׳ נתפשטו כסדר ג׳ קוין משא"כ ז"ת שיצאו זו למטה מזו וז"ש באד"ר עד אימת ניתב בקיימ׳ דחד סמכ׳ ר"ל נתקן התיקון שהוא דרך קוין אבל מקודם שהיו זעג"ז הוי קיומ׳ דחד סמכ׳ וכבר ביארנו כי התיקון האצילות הוא בהיותו ו"ק עשוי בבחי׳ ג׳ קוים קשורים זה בזה בסוד הג׳ המכריע ביניהן ואז נקרא רה"י אבל בהיותן זעג"ז והם נפרדין אחת מחברתה אז נקרא רה"ר ולכן הג"ר נתבטלו אחוריהם ולא מתו וז׳ מלכים מתו פנים ואחור כי יצאו בלי תיקון כלל. ונבאר סדר יציאת ז׳ מלכים ונתחיל מן הראשון שהוא הדעת אשר זה יצא ראשונ׳ וכאשר לא היה יכול הכלי לסבול כנ"ל נשבר הכלי וירד למטה בעולם הבריאה ר"ל במקום שהיה עתיד להיות עולם הבריאה׳ אח"כ

הגהות וביאורים (א) אחר נתן קשה וניתו ס"ת ונחזי שהזכיר בעל חנן כן עכבור שם אביו במיתתו. אמנם האמת יורם דרכו שבדברי סימים אשר מזכיר מלכים כמו כאן כתורה ושם לא הזכיר שם אבא בעת מיתה וכוונת הרב שכתב כאן שבעת מיתה לא נזכרו שמות אביהם כוונתו כמו שהוזכרו בד"ה. וע"ש בתורה שם אביו המלך בעת המיתה בלע"ד להורות שיש כתי׳ דאו"א שמתו ממש כמו הז׳ מלכים כמבואר לקמן בסוד ו"א סמני קטורת בלע"ד נכון וברור בלתי ספק. ע"כ מע"ת כתי"ו הנ"ל ומובא במכו"ם:

יפה שעה

אחוריים דאימא ונמצא החסד לקח אחוריים דאבא והגבורה לקחה אחוריים דאימא כך בעת שמתלבשים המוחין בתוך נוקא דז"א אע"פ שבאים הנ"י דאבא מלובש תוך הנ"י דאימא ושניהם מלובשין תוך ז"א מ"מ בכר נודע מה שמתהלפין המוחין ביניה ובגבורה דאבא נעשה חכמה וחסד דאימא; וחכמה וחסד דאימא נעשה ביניה ובגבורה דאבא ולפי זה כל המוחין דאבא באים בקו ימין בחסד דזעיר אנפין וכל המוחין דאימא באים מצד שמאל בגבורה דז"א והשביעה והתיקון הכל הולך על דרך אחת: (א) ולכן תמצא כי באלו המלכים לא נזכרו בכולם שמות אבותם רק בד׳ שבהם והם בלע בן בעור ויובב בן זרח והדד בן בדד ובעל חנן בן עכבור גם תמצא שינוי אחר כי אפילו באלו הד׳ לא נזכרו שמות אבותיהם רק בעת המלוכה יע"ש. ואני אפרש כי היכי דלא תקשה לך ראשון בלע בן בעור שהוא הדעת מצד שהיה ממשיך חסדים לדעת דאבא אע"פ שגם היה ממשיך גבורה לדעת דאימא מצד האב הזכיר הכתוב שם האב יובב בן זרח הוא החסד והוא היה ממשיך כל החסדים לנוקא דאבא וספיר הזכיר שם אביו חשם הוא המלך הג׳ גבורה דז"א והוא היה ממשיך הגבורה לנוקא דאימא הילכך לא נזכר דלבית אבותם כתיב כמ"ש רז"ל הדד בן בדד הוא המלך הד׳ והוא הת"ת. ונזכר שם אביו אי משום כללות החסדים שממשיך ליסוד דאבא עילאה אי משום החסדים שממשיך בדעת דיש"ם ושמלה הוא המלך הה׳ והוא הנו"ה דתרוייהו חד נוקא ניהו כמ"ש רז"ל ותנ"ג שבמלוכת הנלא היה ממשיך החסדים לנוקא דיש"ם והיה צריך להזכיר שם אביו ומה כלא שהוא הדעת והדד שהוא הת"ת אפילו שהיו ממשיכים הגבורה לדעת וליסוד דאימא ודתבונה מצד מה שהיו ממשיכים גם לאביהם יחסם על שם אביהם הנלא שאינו ממשיך אלא החסדים לנוקא דיש"ם לבדו אינו דין שהיה צריך להזכיר שם אביו. ואפשר שהוא על דרך מ"ש רז"ל בהדי הוא לקי כרבא וגרע עפי חד מלך שאינו אלא פלג נוקא אע"פ שיפה כחו להמשיך חסדים שלמים ליש"ם ממלך שלם שהוא הדעת והת"ת דאיכא תרתי לטבותא שהם מלכים שלמים בנוסף והיו ממשיכים החסדים לאבא ולים"ם. ושאול מרחובות הנהר הוא היסוד והוא היה ממשיך כללות החו"נ ליסודות דישסו"ת. ובעל חנן בן עכבור הוא המלך הז׳ והוא המלכות והזכיר שם אביו יען היה מושך כללות החסדים דיש"ם. וא"ת

והנא שאול מרחובות הנהר הוא היסוד והוא היה ממשיך כללות החסדים ליסוד דיש"ם קודם המלכות ופפי היה לו להזכיר שם האב דיסוד כי הוא זכר ל"ל שהיסוד והמלכות הכל אחד שהיסוד הוא הממשיך כללות החו"נ והמלכות כללות דכללות כנודע ונמצא שניהם כאחד עובים מלאכה אחד עשויה בין שניהם ובחר עוד להזכיר שם האב כמלכות יען כי זאת המלכות רומזת לד׳ מלכיות כמ"ש רז"ל כי באבא ואימא עלאין לא נרמז המלכות שלהם יען מלכות דיסודות היא העיקר בהתכלל אבא ואימא ויסוד"ת בשני פרצופים ונמצא כי שאול מרחובות הוא בחינת היסוד דישסו"ת לכך אבל חנן בן עכבור כולל ארבע מלכיות ומצד אבא ויצראל סבא הזכיר שם האב במלכות יותר מביסוד. ודע שאחי ראשי כמוהר"א מנשה נר"ו כאן היה מקשה איך כתב רז"ל שבשעת המיתה לא נזכר שם אביהם והרי מקרא מלא דיבר הכתוב וימת בעל חנן בן עכבור הרי הוזכר כזה גם בשעת המיתה ועוד מאי שנא המלך הזה שהוזכר שם אביו בשעת המיתה יותר מאחרים. ולעד"נ שהמציאות הוא שאביהם של מלכים אלו הם אבא ואימא בכללות יפסי"ת והם אשר הולידום והמציאום ומכמן מי שהיא אימא יצאו למלוך ולא מבעיא האורות אלא גם הכלים שלהם כתב רז"ל לעיל בפ"א דנקודים שכלים דכתר וחכמה הם אשר הולידו והוציאו כלים של ז"ת ובין באורות בין בכלים כל ו׳ מלכים הם ביניהם דאבא ואימא אמנם עיקר ושורשם הוא מאורות אח"פ הוא עולם העקודים כמ"ש רז"ל בשערים לעיל באורך וברוחב עד שאין צורך להביא לשונו ז"ל. גם נודע מ"ש רז"ל בשער העקודים פ"ה בניחתו עשם לשבח למה נשבר כלי המלכות אחר שלא נכנס בה שום אור יתר וזלתי המונע לחלקה וז"ל ועשם הדבר הוא מה שהודעתיך למעלה כי בעקודים כאשר חזרו האורות שנית ליכנס בכלי שלהם לא נכנסו מעם בכליהם רק כו׳ ונשאר כלי המלי ריקן אשר לסיבה זו נקרא המלי אספקלריא דלית לה נהורא כו׳. הנה כיון שכל אלו האלכים של הנקודים נעשו מהסתכלות העין בעקודים כנז"ל לכן כיון ששם היה חסר בחינת אור המלכות מן הכלי שלה גם זה הכלי של המלכות דנקודים היה חסר ולא יכלה לקבל האור שלה ונשבר ישויין שם נמצינו למדים מדברי רז"ל שמחמת שהמלי׳ שיקרא ובורשה חולבה ממקום גרוע גרמא לה להשבר אמור מעתה שלכך הוזכר שם האב במיתת המלי׳ מה שלא הוזכר במלכים הראשונים

אח״כ כי הרי עדיין לא נברא עולם הבריאה (א) וגפל הכלי הזה במקום הדעת [ת] דבריאה להיותו מחייחם אליו כמוהו (ב) ואמנם אור של הדעת ירד גם היא אלא שנשאר באצילות עצמו במקום כלי המלכות של האצילות ואמנם לא ירד שם לסיבת פגם אשר בו כי הרי גם״ל כי השבירה היתה בכלים לא באורות ואלו היה ירידתו שם משום פגם היה ראוי שנייחס ביטול אל האורות ע״ד שייחסנו ביטול אל הכלים דאחורי״ם דאו״א שנפלו דוגמתן באצילות עצמו ואמנם ירידתן היתה כדי להאיר מרהוק בכלי שלו העומד בבריאה שלא יתות לגמרי ויבאר בלתי הקיה לכן מאיר בו מרחוק בהיותו עומד הוא באצילות והוא בבחי׳ תגין על האותיות כנ״ל. ואח״כ יצא החסד ונשבר הכלי וירד בבחינה דבריאה והאור ירד במקום כלי היסוד דאצילות כי כבר אור הדעת הקדים לקחת מקום של המלכות. ואח״כ יצאה גבורה ונשברה וירד הכלי בחכמה דבריאה והאור ירד בכלי דנצח כור דאצילות שהם ב׳ פעני דנופא. ואח״כ יצאה הח״ת

השמש

[ת] נ״כ ודאי שבוא פ״ד מ״ש לקמן פ״ז שפגימות הכלי בדעת דבריאה וחיצוניותו בדעת דיצירה ותיקוניות חיצוניותו בדעת דעשיה וכן עד״ז כולם על דרך מה שהיה בכלים דא״ק כמבואר בספר מבו״ם. וז״ת דעתיק במקום עתיק דבי״ע ודא״ק במקום א״ק דבי״ע וכן עד״ז כולם כל פרצוף במקום פרצוף המתייחס אליו בבי״ע:

יפה שעה

הראשונים בשום אחד מהם לאשמועינן אביה העיקרי והשורשי שלה נרש לה ביחתה: (א) וגפל הכלי במקום הדעת של הבריאה להיותה מהייחס אליו כו׳. וא״ת אם בעינן שיהיה נפילתם במקום המתייחס אליהם למה מלכי חג״ת בנפילתם לבריאה לא נפלו במקום המתייחס להם שהם מקום חג״ת דבריאה ואם לא בעינן מקום המתייחס למה כלי הדעת נפל בדעת דבריאה הו״ל ליפול בחכמה דבריאה ויראה שתהא קרובה יותר אל אור הדעת שבאצילות לקבל האיר ממנו. וי״ל שכלי הדעת כיון שלא היה אור הדעת רחוק ממנו שום ספירה דאצילות כל ספירות הבריאה כאחד חשיב אצלו ובחר עוד יותר מקום המתייחס אליו. אבל שאר מלכי חג״ת שבבר האור נתרחק מהם כפי׳ אחד או שתים או ג׳ שהרי אור החסד ירד ביסוד של אצילות ונתרחק כפי׳ ג׳ שלימה ואור הגבורה ירד בנו״ה דאצילות ונתרחק שתי כפי׳ וכן אור הת״ת ג׳ הכלים שירדו בבריאה אע״פ שכל ספירות הבריאה כאחד חשיבי אצלם מ״מ כל כמה דאפשר לאקרובי אל האורות היו מהקרבי ולא חיישו שיהא מקום נפילתם בבריאה מתייחס להם: (ב) ואמנם גם האור של הדעת ירד גם הוא אלא שנשאר במקום כלי המל׳ דאצילות כו׳ הנה לפי דברי רז״ל מתבאר שבשנשברו ג׳ מלכי דחג״ת הכלים ירדו לבריאה והאורות ירדו באצילות עצמו ונתלבשו בכלים המלכי נהי״ם ובכלים דנה״י. ואין להקשות למה שהה היו יכולים לסבול אורות אחרים ולא נשברו והשבאו אורותיהם למלוך ויכנס באוכם שהם מבחינתם לא יכלו לסבול ונשברו ומתו שאע״פ שכל הא״ק שוים בערכם כמ״ש רז״ל מ״מ הא מיהא פירתא עדיפי אורות דנה״י ואם אורות דחג״ת קיימי וקבלו בתוכם ולא נשברו בבא אורותיהם למה נשברו. ומה גם לפי מ״ש רז״ל שאורות דחג״ת היו בלא כלי לבוש ואורות דנה״י בשהיו בלים ליכנס בכלים שלהם כדי למלוך היו בלים מלובשים יע״ש פ״ב דלעיל ועם כל זאת היו הכלים נשברים ובאורותיהם נשברו מה שלא נשברו בהיות בתוכם אורות גדולים ועצומים מהם. שהתירץ לכל זה מבואר הוא שהכלים הללו אין כח בהם לסבול בתוכם אלא אור אחד כל כלי וכלי הילכך בבא אורות דחג״ת ונכנס בכלים דנה״י אחד באחד יצאו אור החסד בכלי יסוד ואור של גבורה בכלי דנו״ה ויפה כחם לסבול אור אחד בתוכם אבל כשבאו אורות דנה״י כדי ליכנס ולמלוך בכלי דנה״י היו בלים כל האורות יחד כבודם ואפילו בכלי היסוד הא כלולים שנים ביחוד ולמל׳ כמ״ש רז״ל ולא עצרו כח להעמיד אחד בשתים. אמנם בכלי של המל׳ תפול הקושיא הזאת למה כשנכנס אור הדעת בתוכה עמדה על עומדה וסבלה ונהכנס באור שלה וכוא באחד לא היתה יכולה לסבול והיא נשברה והסברה נאמרת שאור הדעת גדול מאד מאור המל׳ כי הוא נכמת הו״ק כמ״ש רז״ל. ואין לומר שאור הדעת לא נכנס בתוך כלי המלכות ממש אלא ירד במקומה ועמד חוצה לה והכי דייק לשון רז״ל שכתב שירד למקום המלכות. חדא שאם כן צריך לחלק בין הדעת לשאר היורדים שהרי אורות דחג״ת שירדו בכלים דנו״ה צריך לומר שנתלבשו בתוך הכלים שהרי כתב רז״ל כי בנא עת מלוכת הנו״ה לא היו יכולים למלוך כי לא מצאו מקום פנוי מסני אור הגבורה שהיה בתוכם יע״ש. ועוד שהרי כתב רז״ל לקמן שאור הדעת בעצותו למעלה הנים רשימי בכלי המל׳ ואין רשימו כשאר אלא בתוך הכלי שעיקרו של רשימו אינו אלא כדי להחיות הכלי כנודע אם לא שנאמר שזאת עצמו היא התשובה לדבר שהדעת לא נכנס בכלי המל׳ אלא הוא לבדו אבל כשהנים שם רשימו הדעת והכוונה כדי שאח״כ כשיצא אור המלכות ליכנס בכלי שלו יתלא שם רשימו של הדעת והיא בחי׳ מלכות של הדעת במ״ש רז״ל לקמן ואור המלכות עצמו הרי הם שנים כהלכתן ומן הראוי היה שלא ישבר כלי המל׳ כיון שכל האורות שבה הם בחי׳ המל׳. אלא מפני הטעם שנתן רז״ל כמ״ש בעצותין לעיל שהכלי שלה מעיקרא היה רשום ונשבר ככל שאר אחרים: (ג) אבל עם כל זה בהיותם למטה ממקומם נחלש כחם כו׳ ואע״ג דלקמן הא אומר כי בתחלה היה הכלי נהנה בהיות הדעת למטה והאור אינו חסר וכאן הוא אומר שנחלש כחם. ואפשר כי זה אלישות כח אינו נקרא חסרון: (ד) אבל אור הת״ת ברחות את עצמו בלתי כלי אפשר שיעלה אל המקום אשר יצא משם. וא״ת ואורות דעת הא״ע תכף כשנשברו הכלים ועליין הם למעלה ונשארו ערומים למה לא עלו למעלה אל המקום אשר יצאו משם כי קרוב הוא אצל עצמו יותר מלבאר בכלי שלו. וי״ל שאין רצונם להעלות אל מקום אשר משם יצאו כי משם יצאו ולמה יחזרו לשם אלא שברחות את עצמן ערומים איכא למיתם שמא שלא מרצונם ומובתם יחזרו אל המקום הראשון לכן אורות מלכי הדעת והמו״ג כיון שנצאתו תקונם לירד בכלים דמלכי נה״י ואיכא תרתי למיטתא חדא שהלבישו עצמם וחדא שמשם מאירים לכלים שלהם בחרו להם יותר טוב לירד למטה מלחזור אל המקום אשר חולבו משם אבל אור הת״ת אשר אין לו זאת החקנה כדי להלבישם את עצמו וכרי הוא ערום מה יעשה ולא יחזור אל המקום אשר עמד שם בראשונה. וא״ת ולמה רז״ל נתן טעם לשבח מה שאין שאר אורות עולים למעלה יען נחלש כחם תיפוק ליה כי מצאו להם לבושים. חדא ועוד קאמר כיון שסוף סוף אין לבושיהם מבחינתם כי הם בחי׳ הג״ת ולבושיהם בחי׳ נה״י אי לאו הלישות כח היה להם שאחר שהאירו בכלים לחזור למעלה: (ה) ואם ככה יהיה נמצא שיהיה מרוחק מן הכלי שלו מאד וימות ויתבטל לגמרי כו׳. וא״ת הלא רז״ל כתב למטה בני אור הדעת ז״ל וי״ל דאפי׳ בספירות דאצילות עצמו אין כ״כ הפסד אלא בהיות בינתם בין האור והכלי ג״ם רקיעות בלי אור כלל לא הוא ולא אולתו אבל כאן כו׳ הנה יש עוד אחרים עומדים בסוף האצילות יע״ש. ואיך כתב כאן שאם היה אור הת״ת עולה יתבטל כלי שלו לגמרי אחר היות כמה אורות בסוף אצילות דדעת וכחו״ג. וי״ל שאין אחרים מועלים אלא בשנם מקבל האחר מהאור שלו של בחינתו אלא שהוא רחוק יותר מג״ם אבל אם יעלה הג׳ כו׳ שהיא נגורה ונכח היות אלו באחוריים שנפלו עד פה הו בחינת הכלי החדש שעשו אבא ואימא שנתפשטו עד פה ועלו אח״כ כו׳ והתפשטות הוא עצמו בחי׳ האחוריים האלו שנפלו יע״ש. ולפ״ז מהבאר שאחורי נה״י דשאר שנפלו ואחוריים דא״א הוא עצמו בחי׳ ג׳ קיין שנתפשטו מכח״ב וכן מבאר ממ״ש רז״ל לקמן פ״ד אלא שקשה לזה שרי״ם שיטי רב ונחל בין נפילת אחוריים דא״א לבחינת ג׳ קיין כח״ב שהרי נתפשטות היה קו בכחר דראשון ואחריו קו הבינה ואחריו קו החכמה כמפורש בדברי רז״ל ואילו נפילת אחוריהם לא כן היה שאחוריים דאבא ירדו דשנים כאבר אחד בחסד. ואח״כ ירדו אחוריים דאימא כאבר מת ונשבר הגבורה ונשאר שקו של חכמה

קו האמצעי כמ״ש כי הנ״ר כבר היו מתחלה בליור ג׳ קוין ונמשך דרך קו האמצעי עד מקום הת״ת עד אמצעיתו לבד שהוא עד העיפור לבד ואז עלה אור הת״ת ונעלם תוך כלי הנ״ל של הכתר שנתפשט עד מקומו וגמלא כי לא נתעלה רק הלי אור הת״ת התחתון כי הלי העליון עומד במקומו שכבר נתפשט דרך בו כלי הכתר ואז אור הדעת שירד למטה במלכות דאצילות ברחוקו כי כבר היה כלי חדש במקומו כי הנה גם מקומו הוא בקו האמצעי בין הכתר והת״ת ואז גם הוא נתעלה ועלה במקומו (א) ואז הכלי שלו כיון שנתרחק אורו ממנו ירד עד למטה במלכות דבריאה אמנם הכלי של הת״ת נשאר במקומו שהוא בכתר דבריאה לפי שלא נתעלה כל אורו רק הלו לבד והלו העליון נשאר במקומו. וא״ת והרי אמרנו למעלה שהוא מוכרח שלא יהיה הפרש בין הכלים והאור שלו רק ג׳ ספירות וא״כ אי״ך ירד הכלי של הדעת מל׳ דבריאה. ההשובה היא כי ודאי הוא דה כלא דאפשר אשר והנה תחלה הי׳ זה נהנה וזה אינו חסר כי בתחלה היה הכלי נהנה מאורו בסיות הדעת למטה והאור אינו חסר ג״כ כי גם אם יעלה במקומו בדעת דאצילות אין לו שום כלי שם ולכן היה חפץ להאיר בכלי שלו וכיון שירד שוב לא יעלה. אמנם כאשר רצה שם בחי׳ כלי במקומו קרוב הוא אל הנאת עצמו ותועלתו יותר מלהועיל אל הכלי שלו כי עתה בעלותו למעלה במקומו יש לו כלי ושם יוכל לקבל האור לעצמו מלמעלה מן המאציל ומן הכתר בקירוב גדול ולכן עלה למעלה. והנה טעם זה יספיק לבחינת תועלת (ג״א מעלת) האור לעצמו ואמנם גם לבחינת חסרון הכלי שלו בירדתו למטה במלכות דבריאה כנזכר אינו הפסד גדול כ״כ כי מה שאנו אומרים שלריך שלא יהיה הרחק בין האור ובין הכלי שלו ג״ס לבד הוא כשיעור ג״ס דאצילות אשר שיעורם גדול (ב) אבל בבריאה כל הי״ס דבריאה אינן שיעורם לפי׳ כשיעור ספירות א׳ דאצילות וא״כ הרי הוא כאלו שמרת בראש הבריאה כי כל הי״ס דבריאה כשיעור ספירה א׳ נחשבין. וא״ת הרי יש הרחק בין הכלי דדעת לאור שלה ז׳ ספירות דאצילות כי הרי הוא עומד למעלה בדעת דאצילות. וי״ל כי לפי׳ בספי׳ דאצילות עצמו אין כ״כ הפסד זולתי בהיותו ביניהן בין האור והכלי שיעור ג״ס ג״כ ריקניות בלתי אור כלל לא הוא ולא זולתו אבל כאן אע״פ שהאור שלה עצמו עלה למעלה הנה יש אורות אחרים עומדים בסוף האצילות קרובים אל הבריאה ומוכל לקבל האורה

מהם וגם תוכל לקבל האורה מן האור שלה בעצמה פ״י האורות ההם הקרובים אליה וזכור כלל זה בכל שאר הספי׳ כי לעולם לא יש בין הכלי ובין האור יותר מג׳ ספירות דאצילות ריקני׳ ולא נצטרך לחזור ולומר הענין בכל א׳ מהם. והנה בעלית אור הדעת במקומו למעלה אז הגדיל הכלי של הכתר*

*ונלעד״ח כי בתחלה עלה הת״ת במקום הדעת כנודע כי עד הטבור היה סיומו ובעלות הדעת לקחת מקומו הולרך להגדיל עוד הכלי עד סיום ת״ת כנ״ל.

ונמשך עד נגד מקום סיום כל הת״ת ואז אלי התחתון של אור הת״ת שעלה למעלה כנ״ל חזר עתה לרדת במקומו האמיתי כבתחלה וסבת הגדלת כלי הכתר היה לסבת אור הדעת שנתלבש בו והגדילו וגם

כי הנה הדעת הוא כולל כל הוי״ק והוא נשמה להם כנודע לכן כיון שעלה נתן כח בכלי והגדילו כדי להטיב את אור הת״ת שירד ויהיה במקומו הראוי לו. אחר כך מלכי נלא הוד והיו לריכין לבא למלוך במקומם בכלי הראוי להם והנה לא מלאו מקומם פנוי כי שם ירד אור הגבורה כנ״ל ולכן הולרכה הבינה להתפשט דרך קו שלה שהיא לד שמאלי עד מקום הראוי להיות לא״כ מקום הגבורה האמיתי אחר התיקון כי עתה היו כולם זה ע״ג זה ואז בראות אור הגבורה כי כבר היה בחינת כלי במקומה עלתה לה במקומה והכלי שלה בהתרחק האיר שלה ממנו נתרחק גם הוא וירד עד היסוד דבריאה ואז ירדו כ״ה במקומם האמיתי ומלכו שם בכלי שלהם ונשברו ואז האור שלהם עולה עד הגבורה כי עלה שם הוד להיותו גם הוא קו שמאל ואז גם הנלא עלה עמו שם כי נלא הוד ב׳ פלגי דניצא אינן כנ״ל והכלי שלהם ירד בנלא הוד דבריאה. ואח״כ יצא אור היסוד והנה היה במקומו אור החסד כנ״ל ואז הולרכה כלי החכמה להתפשט דרך קו ימיני עד מקום הראוי להיות חסד האמיתי אחר התיקון ואז עלה שם אור החסד ונכלל בכלל החכמה והכלי של החסד ירד עד הת״ת דבריאה ואז יצא היסוד ונכנס בכלי שלו ומלך במקומו ונשבר ועלה האור דרך קו האמצעי ועלה עד מקום דעת העליון והכלי ירד בגבורה של בריאה ואח״כ נשאר למה עלה אור היסוד למעלה מן הת״ת עד הדעת. ואח״כ יצא אור המלכות למלוך בכלי שלה ומלכה שם ונשברה ואז האור שלה עלתה ג״כ בדעת דרך קו האמצעי והכלי שלה ירד בחסד של בריאה נמצא כלי הת״ת במקום כתר

דבריאה

יפה שעה

נתפשט רחשון לקו הבינה ולא כך כתב רז״ל הסדר. ועוד מה זה רצה המאציל העליון שכתב רז״ל כאילו הוא דבר חדש. ונלע״ד שמ״ש רז״ל רצה המאציל העליון והמשיך ר״ל שבשמידה וקיימה בהמשכה הבינה בהרי הכף אחר נפילתם שם היה יכול לחזור להעלותם למעלה כמו שהיה לבסוף כי חזר והעלם כמ״ש רז״ל בשער התיקון אלא שעלה ברצונו ית׳ והניחם שם פגומין ושומדין כדי שיהיו מוכנים שיתלבשו שם האורות אח״כ ולעולם הכל אחד הוא. והענין כמ״ש רז״ל לעיל פ״ב נעם כתבו בספר מבו״ש יע״ש ז״ל והענין הוא שאע״פ שבמיתת החסד ירדו אחורי אבא עם כל זה אין אלו נקראים אחוריים נמוכים לפי שעליון הבינה בבחי׳ פנים עמו והיתה מאירה באחוריו אמנם שעליון לא ירדו בעצם כל בחינת אחורי אבא רק כשירדו גם אחורי אימא אז ירדו שניהם לגמרי יע״ש ואחורי נה״י דכתר שירדו מדע שהוא עם גמר אחורי אבא ואימא ליפול שהרי היה מתלבש בתוכם בכוד מוחין כמ״ש רז״ל לעיל פ״ו דנקודים. ונמצא שעם שבשמת מלך החסד ירדו אחורי אבא מ״מ לא נקרא עדיין נפילה ואחוריים אחר היות הבינה מאירה בהם ולא רק א״ה ירידה ונפילה באחורי אבא ואימא רק בשמת גם מלך הגבורה ונפלו גם אחורי אימא וחזרו אבא ואימא להיותם אב״א ואם תרצה יותר הרצה לפי מ״ש רז״ל לעיל פ״א שלא נגמר נפילת אחוריהם דאו״א גמר גמור אלא נשאר שם דבר אלא בבחי׳ שלים עליון דמלך הת״ת יע״ש. באופן שהאמת הוא שאחורי נה״י דכתר ואחורי או״א יחד כולם שלשתם ירדו ונפלו כאחד וגמר נפילתם בדרגא אחד. ולפ״ז ג׳ קוי כח״ב שכתב רז״ל גם הם באחד וברגע אחד נתפשטו בולאי אלא שרז״ל כתבם לפי סדר ותועלת הנמשך מהם שלפי המערך היה הענין הולך ובתחילה הולרך קו הכתר כדי שיתלבש אור הת״ת ואח״כ הולרך קו הבינה כדי שיתלבש אור הגבורה ואחרון שבכולם הולרך התפשטות קו החכמה לכך בהנו רז״ל אחרון ולא שהיה התפשטות שלו אחרון וכשנשבר מלך המ״ה

שלו האורות דנו״ה להתפשטות קו כלי הבינה היינו טעמא שלא עלה מתחלה בקו החכמה שהוא מדרגתו של נלא קו ימין מפני שעדיין לא היה אור החסד בולה ואיך יעלה הנלא הנלא קודם החסד ודוק: (א) ואז הכלי שלו כיון שנתרחק האור ממנו ירד למטה במלכות דבריאה כו׳. וא״ת בשלמא האור נתעלה יותר כדיהיב טעם רז״ל כי קרוב הוא אצל עצמו יותר מלהאיר לכלי שלו אלא הכלי למה לו לרדת יותר למטה מי לתקן ולמה לא עמד שם לקבל האורה יותר קרובה כמה דאתפשר וכן כלים דהו״ג שירדו פעם שנית עוד יותר למטה למה ירדו ומי גרם להם נפילה שנית אם האמר כדי ליתן מקום מעבר לכלים דמלכי נה״י לכשיבארו ימצא להם מקום פנוי למעבר אין זה שהרי כלי הת״ת עומד בכתר דבריאה ולא זז משם: (ב) אבל בבריאה כל העבר ספי׳ דבריאה אין שיעורם לפי שיעור ספי׳ אחד דאצילות וא״כ הרי הוא כאילו שמרת בראש הבריאה כו׳ הא ודאי קבה אם שיעור ספי׳ אחד דאצילות הרי היא ככל הבריאה כולה א״כ כשנפל ספי׳ דאצילות נתמלאה כולה ואין כאן מקום לבאר ור״ל כתב שכלים דמלכי חג״ת בתחלה ירדו במקום כתב״ד דבריאה ולבסוף נפלו פעם שנית לנה״י דבריאה ואיה מקום כבוד לכל אלה ז׳ מלכים דאצילות שירדו ונפלו בבריאה. ועוד מ״ש שיירה ושביה יהיו יותר קטני השיעור מבריאה ורז״ל כתב לקמן שחיצוניות הכלים נפל בבריאה ובשירה ושביה וע״ע לבשתעיין תמצא. (וכן הקבה ספר אור זרוע ולע״ד לא קשיא שהרי דרבינו דקדק בלשונו וכתב דבריאה כולה אין שיעורה אפילו כפירה אחת דאצילות ומודע לכל מה שיאמר בעולם האצילות אינו אלא בכוד נקודות ועיין בשער התיקון מוקבא פ״ב בלל ט׳ וז״ל אמנם ה׳ כלים אלו היו קטנים ונקרא נקודות יע״ש טעם שבירתם כו׳ ושיין ש״ל פ״ז דשם נתבאר החילוק בין בפירה ונקודה ופרצוף יע״ש. ומכיון שכן יכול לבטול הנקודות דאצילות עיין בשער מאמרי רשב״י פ׳ קדושים בענין קבלת שבת דקדם חבת דאדה״ל

ודאתך

דבריהה וכלי המלכות במקום חסד דבריאה נמצא כי אין מקום פנוי בין כלי לכלי דבריאה רק ג׳ מדרגות לבד שהם חב״ד ובחלילות אין מקום פנוי רק ב׳ מדרגות שהם מקום (ה) יסוד ומלכות. ועתה צריך לתת טעם למה אור היסוד ומלכות שניהם עלו עד הדעת למעלה מן הת״ת ואמנם הטעם הוא כי היסוד נקרא משכיל לאיתן האזרחי כמ״ש בסבא דמשפטים שאמר כי זה המשכיל שהוא יסוד הוא לעילא והוא לתתא גם רמזו בזוהר פקודי בהיכלות כי יוסף איהו לעילא ואיהו לתתא והענין הוא כמ״ש אללו בענין תפלת המנחה כי אז ז״א מזדווג עם לאה ורגלי לאה מסתיימים במקום החזה דז״א וא״כ איך מזדווג ז״א אתגיו למעלה עם לאה (ב) (שאינה מגעת רגליה אלא כנגד היסוד החזה שלו) אבל הענין בקיצור הוא כי שלש היסוד התחתון דז״א עולה בשלש עליון דת״ת (ג) ושם מזדווג עם לאה כי זאת היא המעלה שיש אל היסוד יותר משאר ספירות שהוא יכול לעלות עד הדעת בכל זמן שרוצה לעלות וז״ש תפלת יולר דשחרית דשבת שתקנו בו ז״פ בכל (ד) והטעם היות לו יתרון זה הוא כי אם לא היה בו כח שיוכל לעלות עד הדעת שהוא נשמת הו״ק ובשם הוא מקום הה״ח כנודע שהם בחי׳ טפת הזרע לא היה בו יכולת וכח להוריד טפת הזרע (כ״א האוג) בנקבה בעת הזווג ולהמשיכם ממש משם מן הדעת • ודע כי אין ענין זה נאמר אלא בפנימיות (ה) היסוד כמ״ש במ״א (ו) כי משלש עליון של היסוד ממנו נעשה בחי׳ ת״ת ז״א בעת הגדלתו ושם הוא אותו בחי׳ היסוד אשר נעשה ממנו הת״ת ובבחי׳ זו הוא מזדווג עם לאה [ח] ונחזור לענינו כי להיות שהיסוד דרכו לעלות שם אל הדעת לכך עלה עתה אור היסוד עד הדעת למעלה מן הת״ת ועוד כדי לקשר כל סו״ק יחד ולהביא להם האורה משם. ועתה נבאר טעם אל המלכות למה היא ג״כ עלתה עד הדעת למעלה מן הת״ת והענין הוא כי המלכות (כ״א לפי שהמלכות להיות) נקראת עטרת בעלה ועולה למעלה מן הת״ת ובפרט עתה אשר היה לה רשימו מן הדעת כי כאשר ירד אור הדעת עד מקום המלכות דאצילות בעת שנשבר הכלי שלו כל״ל הנית שם רשימו דיליה וכאשר מלכה (כ״א המליכה) המלכות במקומה לקחה את הרשימו הזה ועלתה עד מקום הדעת עצמו וגם סיבה אחרת כי ע״י עלייתה שם הוא קושרת מלמטה למעלה כל הו״ק ועי״ז הקשר מתחקן יותר לפי שג״ה היו שניהם בקו השמאלי במקום גבורה ועתה נפרד הנצח מן הה״ד והלך ועלה עם החסד בקו ימין שבו ונבחר ענין זה מפורש יותר והוא כי הנה רשימו הזה שהגיע הדעת במקומה של מלכות ודאי שהוא בחי המלכות שבדעת שבלב הגבורות והבן זה היטב וכאשר עלתה המלכות עד הדעת ועלה עמה גם הרשימו הנ״ל שהוא בחי׳ הגבורה ושם נתחבר זה הרשימו שהוא המלכות של הגבורות שבדעת עטרה דגבורה דנוקבא עם החסדים שבדעת עטרה דדכורא (ח) אז נתפשטו דעת ע״י הקשר הזה והאיר בו״ק והרשימו שהוא בגבורה האיר בקו שמאל והשאיר שם אמר חיים נ״ע מה רשימו (ט) הניחו שאר המלכים. את הכוד במקומו ואותו הדעת עצמו עטרת דחסד האיר בקו ימין והמשך שם את הנצח ועי״ז נתקן האצילות (י):

פרק ד מ״ת

ועתה צריך שנבאר מה היה ענין התפשטות הנ״ל שנתפשט חו״ב דרך ב׳ קוין ימין ושמאל עד מקום החו״ג נלדיה כי מה שנתפשט מהכתר הוא הנה״י שלו שגם הם נפלו: הם הבחי׳ שנתפשטו דרך הקוין והלבישו את החסד וגבורה ואת הנ״ה (א) ואמנם הטעם למה נתפשטו עד מקום החו״ג ולא נתפשטו עד מקום נ״ה (יג). הענין הוא כי הנה כל״ל והענין הוא כי היה ע״י (הוקן) כח האחוריים דחו״ג שנפלו עד מקום חו״ג [ב] ואלו

הגהות וביאורים (ה) אי״ה בספר כח״י הגירסא רק ג׳ מדרגות לבד כי הם מקום עטרים (יצחק כתן פעם בעל הגה״ה הנ״ל בהגהת הפנים כי כאשר שלש המלכות בדעת בכר נתקן נה״י כ״א במקומו הלאוי לו במנוחה אחר זה וא״כ ע״כ לא נשאר מקום פנוי בלמעלה כ״א היסוד והמלכות וד״ל. פע״ח כח״י פנ״ל). ועיין בדב״מ מה שהקשה ומה שהי׳ דף כ״ב ע״ב: (ב) המוקף לא נגלה ע״ם כן כתב בשמן שבון: (ג) אבל שם יורד לפעמים בחי׳ הדעת כמ״ש לקמן בשער לאה ואחל פ״ב דיה ולפשר כי היסוד הזה העליון שהוא רחם הת״ת וכו׳: (ד) נ״א ו׳ פעמים ועיין בס׳ תמת ליעקב בקונטרס שפת אמת דף ק״ב ע״ב שאלה כ׳: (ה) אי״ה ז״ל שער הקדמות הנ״ב ע״ד ו׳ מנס כוונת דברינו היא בבחינת אור בסיא פנימיות היסוד ממש וכו׳: (ו) אי״ה עיין שער הכלליים פרק י״ב ושער ל״ה פ״ג: (ב) עיין שער הפסוקים פ׳ ויהי דנ״ב ע״ד ד״ה אי״ה אבן״ן הן״ן: (ח) פי׳ דברים אלו הוא דע הקדמה א׳ דכל בחי׳ תמצי כולל בני בחי׳ שהם חו״ב דעת וכן מ״ח וכן היסוד כנודע ואלו נקריאים עטרת החסד ועטרת דגבורה מ״ה ובן כנו׳ בשער כ״ה פ״א ופ״ב ובהקדמה זו תבין זה ופשוט וכל אחד כולל ז״ק אמנם צריך להבין דנקח רצונו זה שהוא לנוקב הנו״ה להפרידם כ״א לגיות נקו שלו ולמה לא נעשה זה ע״י היסוד דנעשה ע״י המלכות ועוד הוא כו בחי׳ הרשימו כנו׳ ועיין שער הנקודים פ״ה דשם כתב דכל הה״ר קנוות נתנו חד רשימו אלו בספירת היסוד. שמן שבון: (ט) נ״ל מה נעשה בהכשימו שהיתה וכן הוא באלוקות חיים. (הר״ר שב״ח): (י) אי״ה מלאהי נוסחת להה בע״ת בחי׳ של החסד בעל יוס״ה וז״ל וכשם נתחבר זה הרשימו שהיא המלכות של הגבורות שבדעת עטרת דנוקבא עם החסדים שבדעת שהם עטרת דדכורא כנודע ועי״ז התיבור האיר הדעת בו״ק של זעיר והרשימו האיר בקו שמאל ונשאר שם לה שהוד והדעה עטרת דדכורא שהם החסדים האירו בקו ימין והמשיכו שם את הנצח שהיה בקו שמאל עם שפוד כנ״ל והמשיכו במקומו בקו ימין והרי נתקנו הו״ק כ״א במקומו וכ״ז גרם עליית המלכות עד הדעת. מלאולות חיים: (יא) אי״ה עיין דנ״ם ד״ה ע״ג שלה ו׳. ועיין תו״ת דנ״ה ע״א ועיין עוד שם דק״ב ע״ב: (יב) עיין הו״ח דק״ב ע״ב: (יג) פי׳ תו״א דאלו יפסו״ת נתפשטו עד נו״ה:

השמש

[ח] נ״ב עדיין (ז) יש להקשות כי שלש העיון היכוד ממנו נעשה שלש תחתון דת״ת ולאה אינה מגעת כי אם עד שלש העליון ורגליה נתפשטו עד תוך כתר דרחל עד חלי שלש האמצעי ולא יותר ואין לה חלק בשלש התחתון וא״כ במה מזדווג עמה. לאמנם עיין מה שכתב בשער כ״ע פ״ד וז״ל שם אמנם קו האמצעי דז״א שהם ת״ת ויכוד לא הוצרכו להתפשט אל ג׳ בחי׳ כי גם התבונה אין בה רק ב׳ פרקין יכוד ועטרה לכן לא נתחלק לג׳ רק לב׳ בחי׳ כמו שהם אך מה שנתחדש בהם הוא שהת״ת דז״א שהעלה ונעשה בחי׳ דעת שבו והיכוד שבו נתעלה ונעשה בחי׳ ת״ת שבו ובחוכם נתלבשו יכוד ועטרה התבונה והיכוד שבו נתהווה ונעשה ע״י כפיפת ראש ז״א [כמבואר בפ״ח עכ״ל. וזה יובן במה מזדווג ז״א עם לאה כי כל הת״ת נעשה מן כל היכוד וכלים עליו שבו הוא מזדווג עמה ועיין בשער לאה ורחל פ״ב שכן כתב הרב בפירוש]. (כל זה היה חסר מהגהות הבמ״ש). אי״ה עיין שער כ״ם פ״ד ומה שכתב שם הבמ״ש זללה״ה: [ב] נ״ב (ה) וגם בספר מבו״ש שע״ב ח״ב פ״ז כתב וז״ל שם והתפשטות הזה הוא עצמו בחי׳ האחוריים דחו״ג שנפלו עד שם ולא נפלו יותר למטה כי שם נגמרה נכילתם במיתת החנ״ת. ולכן נשארו שם ותח״כ נהעלמו ונתלבשו אורות חנ״ת ונה״י בהם אלא שהכל למעלה במקום חנ״ת עכ״ל. וע״ע והלא בעת מיתת חו״ג נפלו האחוריים המזכר ולא עתה בעת מלוכת הנה״י ושוד שסדר נפילת האחוריים המזכר הוא שתחילה נפלו אחוריים דאבא ואח״כ נפלו אחוריים דאמא וזה שהתפשטות היה להיפך תחילה נתפשטה אמא ואח״כ אבא. ואין לומר שהתפשטות הזה כבר היה מעת מיתת החנ״ת. ומה שכתבו הרב עתה בעת מלוכת הנה״י לא לומר שעתה נתפשטו אלא לומר כי מה שנתפשטו החו״ב במיתת הו״ג על מקום החו״ג היה לצורך זה כדי שיעלו אורות החו״ג והנה״י להתלבש בהם עתה אחר מיתתם. לאמנם האחוריים המזכר כבר היו מפושטים מעת מיתת החו״ג. זה אינו כי אם היה כך היה להם לאורות החו״ג להשאר שם מלובשים בהם ולא ליכול למטה אור דהכה ליכוד ואור הנבורה לנו״ה וכמו שעשה האור הת״ת. ואע״פ שיש לומר כי מה שירדו למטה היה כדי להאיר לכלים שלהם הואיל והיו כלים רקיעים למטה על שלא באו בעליהם למלוך וכשבאו בעלי הכלים אז עלו למעלה להתלבש בהם עתה אחר מיתתם. לאמנם האחוריים המזכר כבר היו מפושטים מעת מיתת החו״ג. זה אינו כי אם להתלבש בכלי המלך היה להיות שלא היה למעלה במקומו כלי הא אם היה כלי לא היה יורד וע״ע. אין ביהיה מכאן למדנו שאחוריים דחו״ג מהם נעשה ההתפשטות המזכר ובעת התיקון חזר ההתפשטות המזכר להאסף במקומו למעלה במקום נ״ר כמו שכ״כ לקמן בשער יו״ד פ״ח והאחוריים דוכרו״ת מהם נעשו יעקב ולאה (יב) וע״ע כי לעיל פ״ב כתב כי כשהזו״ן פב״פ שלא נה״י דחו״ג בז״ת ונה״י דוכרו״ת בנוקבא אז יונקים ב׳ בחינת יעקב ולאה א׳ בז״ת ואחד בנוקבא וע״ע עיין לעיל בהגהת שבתבתי בפ״ב:

יפה שעה

ולאחר החטא ומשם תבין תירוץ אחר עיי״ש. שמן שבון): (א) ואמנם הטעם שלא נתפשטו עד מקום נו״ה הענין הוא כו׳ והטעם שנתפשט הכתר עד הטיבור ולא יותר כו׳ ולכך איך יתפשט הכתר עתה יותר ממקום שאי אפשר לחו״ג להתפשט אפילו אחר התיקון ואיך יהיה הכתר קטן ושפל למטה מהם יעש״ב. ת״ת והיא נוסף הקשה לך לאחר התיקון היאך היה שנתפשט הכתר יותר למטה מחו״ג והרי הוא נעשה קטן ושפל יותר למטה מהם מאי אית לך למימר אדרבא במקום שמלינו עצותתנתו

הנה קודם שנתפשט הכתר דרך קו האמצעי היו האו״ב מאירין זה בזה שלא ע״י הפסק ביניהן כלל עם היות שהיו בבחינת אב״א אבל אחר שנתפשט כלי הכתר עד ת״ת כנ״ל אז הפסיק ביניהן ואז פס ט הוא שבא קלת הפסד אל או״א שהיו מתחלה מאירין זה בזה משא״כ עתה ולכן לא היה בהם כח להתפשט בכל אורך הקוין עד נ״ה אבל עכ״ז מקבלים קלת אור מן הכתר שנתפשט ביניהן באופן שבבחי׳ אחד נמשך להם תועלת בהתפשטות הכתר ובבחי׳ אחרת נמשך להם הפסד ולכך היה להם כח להתפשט אך לא בשלימות והטעם למה נתפשט הכתר עד הטבור אמצע הת״ת ולא יותר הנה זה לריך ביאור רחב אמנם בקיצור נמ״ך הענין הוא כי הנה מקום כל התפשטות (א) הלא הוא כנגד רגלי הא״ק הנ״ל מטבורו עד רגליו והנה כאשר יבא אח״כ התיקון האמיתי של האצילות הנה הכל הוא עומד במקום הזה כנודע ושם הוא מקום האצילות בלבד ומשם ולמטה הוא עולם הבריאה והנה כאשר נעריך כל אלו (ב) הפרצופים מהלבשים זה הוך זה עד שנמצא הכל פרצוף א׳ לבד ופרצוף א׳ דא״א שהוא כתר הוא הכולל כל האצילות מלמעלה למעלה ונמצא כי הכתר כולל כל המקום הזה ונעשו פרצוף א׳ והנה כאשר הוא עתה מתפשט עד הת״ת הוא עצמו מה שיהיה אח״כ בעת התיקון מקום הת״ת שלו ממש (ג) והנה או״א היו מלבישין ב׳ זרועותיו ימין ושמאל עד מקום הטבור שלו ולכן אין יתפשט הכתר עתה יותר ממקום אשר א״א להתפשט לאו״א אפי׳ אחר התיקון ואיך יהיה כתר קטן ושפל למטה מהם כי הלא מקום התפשטות האמיתי של או״א אפי׳ אחר התיקון אינו רק עד טבור ת״ת דא״א ואיך עתה מתפשט כתר יותר תחתון למטה מהם ולכן זו היתה הסבה שלא נתפשט הכתר עתה רק עד הטבור ת״ה לבד. ועתה ראה והבן איך האצילות לא נתקן בפ״א רק לאט לאט באו הקיצים זה אחר זה ובכל פעם היה מוסף בו קלת תיקון כי הרי בתחלה לא נעשה בחי׳ כלי בשום אופן. והנה נודע כי כל היקון אינו אלא היות האור מתלבש בכלי כדי שיוכלו לקבל התתיונים אור העליון והנה לא התחיל בחי׳ הויות הכלי רק בעולם העקודים אמנם לא נתהווה רק כלי א׳ מכל הי״ס שלו ואח״כ בעולם הנקודים קודם בשברו נהוסף בהם קלת היקון והוא כי נתהוו י׳ כלים לי׳ ספירות שבו גם תיקון ב׳ כי הג״ר יצאו ונתקנו דרך קוים משא״כ בז״ת שיצאו זע״ז ולא נתקשרו ואח״כ שנשברו הנקודים נתוסף בהם תיקון אחר והוא כי גם ז״ת האורות שלהם נתלבשו דרך קוי כח״ב כנ״ל ואח״כ כאשר רצה המאציל לתקנם העלה גם את הכלים באצילות בסדר קוין כמ״ש בע״ה ואח״כ שנעשו בבחי׳ קוין בא עיבור א׳ של זו״ן ונתוסף תקון ב׳ שנכנסו האורות תוך הכלים אמנם עדיין לא היה רק בבחי׳ ג׳ קוין בלבד אשר זה נקרא אצילו ג׳ כלילין בג׳ ואח״כ נתפשטו בסיד ו״ק בזמן היניקה ואח״כ בזמן המוחין נשלמו כל הי׳ כלים. עוד היה שינוי אחר כי בתחלה קודם שהיה שום עיבור אפילו הראשון דזו״נ לא היה רק אור בכלי מלומלם ואח״כ נגדל הכלי ונתרחב בשוד פרצוף גמור כדי להמעיט האור כי זה עיקר כוונת התיקון כמ״ש:

פרק ה (ד) מ״ק

באשר היו הי׳ ניקודים קודם התיקון הנה הנ״ר יכולין היו לקבל אור העליון אך הז״ת לא היו יכולין לקבל אור העליון (א) כי אותו האור היורד מלמעלה היה בו פרצוף שלם

הגהות וביאורים (א) פי׳ עולם הנקודים. מנו״ם דף כ׳ ע״א: (ב) כי׳ בבחי׳ פר״וף א׳ כי אע״פ שביארנו שהם ו׳ פרצופים והם פרצוף אחיק פרצוף אריך ופרצופי או״א ופרצופי זו״ן עכ״ז הכל הוא פרצוף אחד לבד כמו שנודע כי כל אלו. סכ״ו: (ג) עיין מנו״ם דף כ׳ ע״א זה לשון יותר מהוקן: (ד) דע כי דרוש זה חסר הרבה עיין שער הקדמות דל״ב ע״ד ולצלות דרוש זה הוא מה שנתבאר בשער י״א ח״ה מ״ק ע״ב:

יפה שעה

ענחתתו שם מצינו גבולתו זהו גדולתו של כתר כי הוא מתפשט מראש האצילות עד סופו מבריח מן הקצה העליון עד הקצה התחתון וכל שאר הפרצופים מלבישים עליו אבא ואימא עד הטיבור וזו״ן מן הטיבור ולמטה והוא מתלבש בתוכם ונעשה להם נשמה. א״כ השתא נמי היה יכול להתפשט יותר מן הטיבור ולמטה ומה לו אם יתפשטו אבא ואימא אחר התיקון עד שם או לא יתפשטו מאחר שאין התפשטות שלו תלוי בהתפשטות או״א. עוד קשה למה לי טעמא אחרינא שהתפשטות הכתר תוך או״א מפסיק ביניהם ולכך לא היה להם כח לאבא ואימא ויכולת להתפשט יותר למה לא נהן לנו זאת הטעם עצמו שנתן בא״א כי איך יתפשטו השתא או״א קודם התיקון מן הטיבור ולמטה מה שלא היה להם כח להתפשט גם לאחר התי״ן. (עיין במנות שערים דף כ׳ דשם כתב רבינו טעם להתפשטות דא״א יותר למטה אחר התיקון עד סיום כל אצילות הוא לצורך ז״א כי שם מקומן לא כן עתה קודם התיקון יע״ש והיפ״ם לא מזכר לו דברי רבינו שם. שמן משון). ואבר נלע״ד דהיא נופא הכי קאמר והטעם שנתפשט הכתר על הטיבור ולא יותר מאחר שבחינתו הוא להתפשט מראש האצילות על סופו השתא נמי אמאי לא נתפשט יותר ובא התשובה שאינו מתפשט א״א עד סוף האצילות אלא לכשיהיה לו לבושין מלבשין עליו שהם כל שאר הפרצופים כנודע ואיך יתפשט הכתר עתה יותר ממקום שאי אפשר לאו״א להתפשט אפי׳ אחר התיקון וכ״ש וק״ו עתה קודם שום תיקון שאי אפשר לאבא ... מא להתפשט יותר ואיך יהיה הכתר קטן ושפל למטה מהם השתא ואין מי שילבים עליו ונמצא יצטרך להשאר ערום כי בהתפשטות זה הוא ממש היפך גמור ממה שיהיה לאחר התיקון שאחר התיקון הכתר הוא מתלבש תוך כל פרצופי האצילות ובהתפשטות זאת אורות דו״ק הם מתלבשו בתוכו ונמצא שאם היה מתפשט יותר מן הטיבור היה נשאר ערום מה שאין דרכו וכבודו. ואו״א נופייהו גם הם מה שלא נתפשטו למטה מן הטיבור אע״ג שלאחר התיקון כשנה״י שלהם מתלבש בשוד מוחין הוך נופא דזעיר אנפין מתפשט הנה״י שלהם עד סוף האצילות כנודע. ועיין מ״ם רז״ל בשער סדר האצילות פ״א וא״כ גם השתא למה לא נתפשטו יותר למטה. ולזה תרץ יתיב שמה שלאחר התיקון כשנה״י שלהם נכנס בשוד מוחין תוך נופא דז״א מתפשטים עד סוף האצילות היינו ושוס שקדם להם מוחין דא״א כנודע שבתחלה לוקחים אבא ואימא מוחין מא״א ושל ידי המוחין ההם מזדווגים גם הם אבא ואימא וממכין המוחין לזו״ן ונמצא בכח ויכולת שיש להם להתפשט עד סוף האצילות בשוד מוחין אינו אלא על ידי א״א המתפשך מרא״ש מלד אחד על ידי הקו שמתפשט מא״א ונמשך ומפסיק ביניהם יש להם הפסד בדבר לכן לא היה להם כח ויכולת להתפשט יותר ונמצא לפי״ז כי זה גורם לזה וזה גורם לזה קו התפשטות הכתר לא נתפשט מן הטיבור ולמטה יען אין מי שילבים ויכסה עליו כי קוין דחו״ב לא נתפשטו יען נרע לכסות עליו ואי אפשר לו להיות ערום וקוין דחו״ב לא נתפשטו יען נרע כחם מסיבת קו הכתר את זה נלע״ל כוונת דברי רז״ל: (א) כי אותו האור היורד מלמעלה היה בו פרצוף שלם כו׳. מ״ש שהאור שהיה יורד מלמעלה היה בו פרצוף שלם אין בידי יד עני ואביון כח לפרשו בטולאי אין רצונו לומר שבכל אחד מן הז׳ מלכים היה בו פרצוף שלם אחד בדעת ואחד בחסד ואחד בגבורה וא״כ היו ז׳ פרצופים לז׳ מלכים שנודע שכל אלו המלכים לא יצאו בתחלה אלא בחי׳ נפש ולכן נשברו עד שבא שם מ״ה בחינת הרוח כמ״ש רז״ל בכמה מקומות ולא יתכן לומר שהיו ז׳ נפשות בהרי הכלים אינם אלא ו׳ חלקי נקודה כנודע ודיינו שנתמר האורות היה נפש שלימה פרצוף בלם. ועוד שגם לאחור התיקון כל הו״ק אינם אלא פרצוף אחד כנודע ואיך עתה היו שם פרצופים זה לא ניתן ליאמר כלל. אלא ודאי לא היה אלא פרצוף אחד הולך ומתפשט בכל נקודה ונקודה ההיא מהמת קטנות לא היה יכול לכבול והיתה נשברת. אלא שמה שקבה לזה הוא כשמת החסד שחלק האור ירד למטה במקום היכול ואח״כ עלה וכן כשמת הגבורה חלק האור שלו ירד בכלי הנו״ה ושאר האורות הנלבשו בת״ת איך היה האור מתחלק לפרקים זה יורד ועולה וזה נכנס בכלים שתחתיו וזה יוצא וכי פרצוף אחד מתהלק לחלקים רבים ואם נאמר בגם האורות היו נפרדים כל חלק לו לבדו חלק החסד וחלק הגבורה לו לבדו א״כ היו גם האורות נפרדים כמו הכלים שלא היה ביניהם קשר אמיץ ואין זה נקרא פרצוף ועוד רז״ל כתב בשער המלכים פ״ז ז״ל. הנה נתבאר כי השבירה לא היתה אלא בכלים שלא יכלו לקבל האור שלהם ונמצא שבאבר בא התיקון עיקרו היה לבחי׳ הכלים אבל בעצין האורות עצמות שלהם לא נתחדש דבר בהם מהמת העיבורים והיניקה יע״ש באורך ובשער העיבורים פ״ד אות ג׳ ובכפר מבו״ם ס״ב ח״ג ס״ז מכל אלו המקומות מתבאר היות האורות שלהם מעיקרא שלא היו צריכים שום תיקון. ואם נאמר שלא היו מעיקרא בשוד פרצוף אלא נכרך כל חלק מחבירו היו צריכים היקון גדול להעשות בשוד פרצוף להעשות ביניהם קשר אמיץ וחזק ועל כרחין צריך לומר שבשילאו

שלם וע״כ הולרך המיקון כי אחר המיקון ויעשו פרלוף יוכלו לקבלו ואחר שנתקנו ג״ר א״א ואו״א אז א״א אסף אליו נה״י שלו והעלם למעלה בג׳ אמלעית שבו (א) ושם נתלבשו בתוכם (ה) של חג״ת שלו והטעם כי מהחלה כל הקלקול בהיה בז״ת היה מפני שנה״י הם דינין כגודע והיו רולין הם להתגבר על הרחמים שהם חג״ת והיו רולין לעלות עד מקום האמלעי׳ כדי להלבישם ולכללם בתוכם ובזה יתבטלו הרחמים בהיותן נתונין תוך הדינין ולכן יתבטלו (ב) ואני חיים שמעתי כי להיות הנה״י יותר מגולים (ג״א דינים גדולים) לכן היו מתגברין על האמלעים כי האמלעים היו קלת מתוקנים בסוד פרלוף או״א משא״כ בנה״י ולפי שאורם מגולין היו מתגברין על האמלעים וכמבואר אלגיגו זה קלת בסוד אמרפל ואביריו יע״ש(ג) ולכן עתה הספם א״א עלמו לנה״י והכניסם לתוך חג״ת שלו (ב) ואז נמתקו הדינין תוך הרחמים ולכן אז יצא ז״א ג״כ בסוד עיבור בבחי׳ ג׳ כלולין בג׳ ואחר שילאו נה״י דא״א לחוץ יצאו מחוקנים ונחגלו אז כל הו״ק ולכן יצא נס ז״א בבחי׳ ו״ק מחפשטין וממותקין והנה א״א אסף אליו הנילוין של חלקו שהיו בסוד אוחן ז׳ מלכים שמתו וכן עשו באו״א וזו״נ וכן בשאר עולמות בי״ע והנשאר שלא היה יכול להתברר ירדו בעמקי הקליפות סוף עשיה ונשאלו שם קלת נילוי קדושה ולכן היו סוד י׳ הרוגי מלוכה כדי שיעלו אותם משם (ג) :

פרק ו׳ מ״ב

(ד) **אך** כולל ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן בעלמותו וכל א׳ מאלו הד׳ נכללו מארבעתן ויולאין ממנו ג״כ אורות לחוץ שהם ענפיו והע״ב הוא במוחין דיליה נגד א״א ואבא דאלילות

הנהות וביאורים (א) נפכ״ו ליתא תיבת שלו: (ב) עיין שער הטיבורים פ״ב: (ג) עיין לעיל שער הנה״ל פ״א מ״ב ד״ה דע כי ד׳ נהי׳ וכו׳ ביאור כ״ז הענין:

יפה שעה

שכשיצאו האורות מלמעלה ובאו ליכנס בכניסה היו כולם שלימים בסוד פרלוף נמור בג׳ קוין ימין ושמאל ואמצעי חת״ן בג״ה דת״י אלא כשהיו נכנסים בכלים דנקודות והיו הנקודות נשברים ונופלים מה יעשו האורות על כרחם שלא כרצונם היו מתפרדים כל חלק מחבירו וכשנשבר החסד נשאר חלק החסד יורד ועולה ושאר חלקי האורות נכנסים בכלי שתחתיו וכן השאר באופן שממחמת הכלים שהיה ביניהם פירוד גם האורות נתפרדו מסוד פרלוף נמור שהיו ונעשו כמו הנקודות: (א) ושם נתלבשו בתוכם של חג״ת שלו כו׳. עיין עוד מעט לקמן והטעם כי מתחלה כל הקלקול שהיה בז״ת היה מפני שנה״י שהם דינים כגודע היו רולים לעלות עד מקום אמצעיות כדי להלבישם ולהתכללם בתוכם ובזה יתבטלו הרחמים בהיותם נתונים תוך הדינים ולכן נתבטלו עכ״ל. ולדברי רז״ל צריך לפרשם מפני שהם כדברי הספר החתום ולא עוד אלא שקשה עד מאד במה שכתב שהביטול היה מפני הנה״י שהם היו רולים להלבישם את החג״ת והלא כשהיה הביטול בחג״ת עדיין הנה״י לא יצאו לאויר העולם לעשות שהרי בלגא הוא כשיצאו אורות המלכים היו כולם כלולים בדעת ואח״כ הדעת נתן אורם כולם כלולים בחכד וכן השאר באופן שבעת יציאתם היו מלכי נה״י כולם כלולים בחג״ת. אבל הענין הוא שמלבד הטעם כעיקר שנתן לנו רז״ל למה היתה השבירה במלכים והוא כי יצאו כולם כלולים בחכד וכשנכנו בכלי החכד ולא היה כלי החכד יכול לכולגם ונשבר וכן השאר כמבואר בדברי רז״ל. עוד השתא מוכרח טעם אחר והוא מחלוקת שהוא לשם שמים שהיו מים תחתונים בוכים אין בעינן למהוי קודם מלכא דהיינו הנה״י שהם מים תחתונים בוכים להיות בחג״ת וכשמלך החסד והיו כל האורות כלולים בתוכו היה אור הגלח רולה לגבור עליו מלד היותו מלד קו ימין כמו החכד והיה רולה לגבור על החכד ולמלוך הוא בכלי החכד ולהתכלל החכד בתוכו והיה מחלוקת עצום ונורא ביניהם עד שהמחלוקת גרם לכלי החכד להשבר. וכן כשמלך מלך הגבורה ובתוכו כלולים שאר האורות היה רולה מלך הרוח מלד היותו קו שמאל למלוך שם ולהתכלל בתוכו את מלך הגבורה ומפני מחלוקתם נשבר כלי הגבורה. וכן כשמלך חת״ת והיו שאר האורות כלולים בתוכו והיה אור היסוד היותו קו אמצעי רולה למלוך בתוכו ולהתכלל בו בתוכו את אור חת״ת ונשבר המחלוקת ביניהם עד שמפני כך נשבר כלי חת״ת ונמצא אורות דנה״י מפני מחלוקתם גרמו לכלים דמלכי הג״ת שישברו וכל זה לש״ם מפני שהם אומרים אין בעינן למהוי קודם מלכא ורצונם למהוי קרובים יותר למאציל העליון. ולא עלה ברצון המאציל העליון כך מפני שאם היה כך שהיו מלכי נה״י מולכים בכלי הג״ת וכוללים בתוכם את אורות מלכי הג״ת היו הרהמים מתבטלים בתוך הדינים וכיון שלא עלה ברצונו הפשוט יח׳ שמו כך נשברו כלי הג״ת ולא מלכו לא אלו ולא אלו. ואח״כ שמלכו מלכי נה״י בכלים שלהם גם הם נשברו כליהם כיון שהם גרמו שבר לכלים הראשונים אי אפשר לכליהם שיתקיימו ונשברו גם הם אלו ואלו. ודע שמחלוקת זה נמשך ביניהם עד עת תיקון העולמות והתיקון הפרצופים וכאשר נתקן כרצוף ז״א שאז עילה העילות עשה שלום ביניהם וכרים חד רקיע ביניהם ושוי אלו ואלו כי (נותן) כאשר נתקן ז״א ונגדל על היותו בן ט׳ שנים ויום אחד שנכנסו בו המוחין מלובשים בנה״י דאימא וכאשר הגיע יכול דאימא עד החזה שלו ונתפשטו הכלים ויצאו ב׳ חסדי נלח והוד וג׳ שלישי חסד הת״ת מגולים וירדו עד היסוד של ז״א וחזרו להעלות מלמטה למעלה וכשנכנסו בתוך היסוד דאימא היו מכים בחסדי חו״נ ובלים חסד הת״ת המכוסים ומגדלים האורה עד שעולים בני חצאי הסד לחסד להכמה והני בלים לדעת וכן עולים ג׳ שלישי הסד הגבורה לבינה והני שלים לדעת ושני חצאי שלישי הסד הת״ת עולים עד הכתר ומגדלים כל הרצוף ז״א עד הכתר שלו וכל זאת מפורש בדברי רז״ל בשער דרושי הלש דרוש ג׳. ונמצא חסדי חג״ת הגיעו עד הכתר וכל זה נפנים כותני נה״י דאימא וגם מבחוץ לכותני נה״י יכול דאימא עלו אורות חסדי הנה״י דז״א באור חוזר שלהם והגדילו והגיעו עד הכתר דז״א כאשר מפורש בדברי רז״ל שם בדרוש י״ג וי״ד המתחיל שיש בהקדמה זו עיניך כו׳. ונמצא אלו ואלו אורות חג״ת ואורות נה״י כולם שייש לעובה כי כולם עלו עד הכתר ושניהם שייש לעילת העילות ואין ביניהם מפסיק אלא חד רקיע שהיא כותני כלים נה״י דאימא ודי בזה: (ב) ואני חיים שמעתי כי להיות הנה״י יותר גדולות לכן היו מתגברות על האמצעיות כי האמצעיות היו קלת מתוקנים בסוד פרלוף או״א משא״כ בנה״י ולפי שאורם מגולין היו מתגברים על האמצעיות פירוש כי הוא שמע שהמחלוקת שהיה בין אורות נה״י לאורות חג״ת הוא שכאשר נתקן כל האלילות כולו וכרצוף ז״א אחר תיקונו שנתקן שברית מן הקצה אל הקצה מראש כל האלילות עד סופו כעולם וכאשר נתקנו או״א והלבישו על ז״א מן הנרון עד הטיבור כעולם נמצא היות אורות ז״א מבית ומחוץ מצופים מכוסים מבית יכול דעתיק המגיע עד החזה דז״א ועד שם אורות החו״נ דז״א היוצאים מהוך יכול דעתיק בנו נופא דז״א הם מכוסים בכלי היכול דעתיק ומשם ולמטה הם מגולים כאשר האריך רז״ל בכל זאת בשער או״א פ״ב יע״ש. ומחוץ שאו״א מלבישים חסד וגבורה של ז״א עד הטיבור ונמצאו אורות ז״א שעד החזה שלו מכוסים מלגו ומלבר ומן החזה שלו ולמטה מגולים וכאשר נה״י שלו מגולים והארתם גדול וגלוי מאד היו רוצים להתגבר על האמצעיות. ולהיות עיבור ז״א למטה בתוכם דנה״י דז״א בהיותם במקומם למטה ולא עלה ברצון הפשוט כך מה עשה העלה הנה״י שלו למעלה במקום חג״ת שלו ושם נכללו נה״י בחג״ת ושם אחר היותם נה״י כלול בחג״ת וחג״ת כלול בנה״י שם למעלה נעשה עיבור דז״א: (ג) לכן ערה אכפס א״א עלמו לנה״י שלו והכניסם תוך חג״ת שלו ואז נמתקו הדינים תוך הרחמים כו׳. לפי פשט דברי רז״ל נראה שהנה״י נכנסו תוך החג״ת ולפ״ז נמצא שהחג״ת הלבים על נה״י ואין האמת כן אלא שהנה״י הלבים על חג״ת כמ״ש רז״ל בכמה מקומות ועיין בשער זו״ן פ״ב אלא כוונת רז״ל בכאן להודיענו שנכללו נה״י שלו בתוך או״א שאו״א נקרא חג״ת שלו יען מלבישים חג״ת שלו ועיין מ״ש רז״ל בשער הטיבורים פ״ב יע״ב ונמ״ש רז״ל בשער הולדת או״א וז״א פ״ב ז״ל. לכן מה עבה אותם נה״י דא״א שהיו למטה מאבא ואימא נתבלו למעלה באבא ואימא בתוך החג״ת שלהם ולא בחג״ת דאריך אנפין עצמו כי לא נתעלו בסוד מוחין דאו״א רק נתעלו בחג״ת דאו״א יע״ש והוא מ״ש רז״ל בפרקין והכניסם תוך החג״ת שלו ר״ל או״א הנקראים חג״ת שלו: (ד) א״ך כולל עכמ״ב בעלמותו כו׳ והע״ב הוא במוחין דיליה וגם א״א דאלילות כו׳. מ״ש רז״ל שהע״ב הוא בא״א ניחא כי כמה פעמים הוא אומר שהטעמים הם בכתר ואו״א הוא לעולם בחי׳ כתר כמודע אלא שקשה מ״ש שהוא במוחין דיליה כי לא מצינו א״א שהוא בחי׳ מוחין לעולם כי אם כאשר אנו מחלקים כל פרצוף ל״ב פרצופים אז יהיה א״א ונוקבא בחי׳ הדעת ועתיק ונוקבא בחי׳ חו״נ אבל בדרוש הזה שרז״ל אינו מחלק בענין זה ואינו שוכח זה א״כ א״א אינו בחי׳ מוחין. ואפשר שהכוונה הוא על גולגלתא דיליה שבו נתונים המוחין וא״א הוא בחי׳ גולגלתא ולעילא מגולגלתא דיליה יש בו דומה בחי׳ עתיק דאלילות והדברים עתיקים והם כן מי יגלה לבו לגלות אם לא שהעלם גדול כי הוא רמז על קו האמ״ע שיש כי יורד ומרפסם עמו ומהלבש תוך פנימיות והוא נכמה א״ק והוא כדרך כל עתיק שבכל עולם ועולם כי הוא נעשה מדרגה המ״ל של עולם שלמעלה ממנו כמ״ש רז״ל בכמה מקומות ועיין בדר האלילות פ״א גם שני ונמ״ש רז״ל בשער דרושי אבי״ע פ״א. (ח״ל הרב נמן שמון ועיין להרב יפה שעה שהכה מ״ש רבינו שע״ב הוא בא״א ניחא כו׳ אלא שקשה כו׳ כי לא מצינו א״א שהוא בחי׳ מוחין לעולם

דאצילות (א) ולעילא מגלגלתא דיליה (ב) יש בו דוגמא בחינת עתיק דאצילות (ג) (א) וס״ג דיליה מאוזן ולמטה עד טבורו והוא כנגד בינה דאצילות (ד) ומ״ה וב״ן דיליה מטבורא ולמטה כנגד ז״ן דאצילות והנה עד״ז שבפנימותו כן הוא באורות שיונאלין ממנו שהם ענפיו כנז׳ כי שערות ראשו כנגד ענפי ע״ב ושערות דיקנא הם מאח״פ כנגד ענפי ס״ג שבהם כלולים או״א שבין שניהם לקחו בינה דמ״ה אחר התיקון שהוא שם ס״ג הכולל שניהן והם נכללות במזלא דדיקנא דא״א והבן זה מאוד כי כן הוא כאן (ב) ואז עדיין היה מתפשט ס״ג עד רגלי א״ק (ה) ואח״כ כשרצה להוציא מ״ה וב״ן שהם ענפי זו״ן אז נזדווגו ע״ב ס״ג הפנימיים שהם חו״ב ממש (נ) ואז נברא העולם במדה״ד ויצאה בת מתחלה שהיא שם ב״ן בפנים דא״ק ואח״כ יצאו ענפיו לאחן דרך העין מטבורו דא״ק ולמטה ולא נתקיימו הענפים שבאחן עד שחזרו להזדווג והולידו (ו) בן שהוא שם מ״ה בפנים ובאחן והוא מדה״ר ונתקיים העולם כמשארז״ל ע״פ ביום עשות ה׳ אלקים ארץ ושמים והבן אמרם העולם כי מציאת העולם הם הז״ת לבד שהם זו״ן אלא בראשונה היו זו״ן נקבות מצד דין שהוא שם ב״ן ואח״כ היו זו״ן זכרים משם מ״ה כי כל מ״ה וב״ן נקרא בשם עולם. והנה בלאת ב״ן שהיא הנקבה וכולה דינין הנה נודע כי בכל אחד מהד׳ הנ״ל יש בו כלל ת אחרבעתן. והנה בשם ס״ג כבר נת״ל היות ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן שהם ענת״א וכולם נכללין בי״ס דעקודים ע״ס וחמצאנו והנה גם בשם ב״ן כלולים מאחרבעתן וכבר ידעת כי ד׳ אלו כלולין מי״ס ונמצא כי שם ב״ן נחלק לי׳ נקודות ולד׳ בחי׳ אמנם כפי האמת הם ה׳ בחי׳ כי הכתר למעלה מהד׳ הוא ועמו הם ה׳ פרצופים הכוללים י״ס כנודע והנה בכל א׳ מאלו הה׳ פרצופים יש בו י״ס גמורות (ד) והנה בראשונה יצאה נקודה ראשונה דב״ן והוא הכתר דב״ן והיא כלולה מי״ס ויצאו כל הי״ס שבה כלולים בכלי הכתר

שבה שהיא הכתר דכתר ונשאר שם אור הכתר וחזרו וירדו הט׳ אורות בכלי חכמה דכתר ונשאר שם אור החכמה וחזרו וירדו מ׳ אורו׳ בכלי הביג׳ דכתר ונשאר שם אור הביג׳ ואח״כ יצא אור הדעת בכלי הדעת ונשבר והאור שלו עלה למעלה והכלי נפל למטה. ואח״כ יצא אור החסד ובו כלולין ו׳ אורות (כ״א שם) ונשבר והאור עלה למעלה והכלי נפל למטה ואח״כ יצא אור הגבורה בכלי הגבורה ובה כלולים ה׳ אורות ואירע בה כנ״ל וכיוצא בזה עד התחתונה שהיא מלכות דכתר דב״ן גם היא נשברה ואירע בה כנ״ל הרי כי אירע מיתת ז׳ המלכים בכתר דב״ן שהם הז״ת שבכתר זה. אח״כ יצאה הנקודה הב׳ שהיא חכמה דב״ן וגם היא כלולה מי״ס ואירע לה כמקרה כתר כי ג״ר שבה יצאו ולא נשברו ובלאת הדעת התחילו להשבר (כ״א לשבור) עד תשלום הז״ת שהם ז׳ מלכים שבה. אח״כ יצאה נקודה שלישית שהיא בינה דב״ן וגם היא כלולה מי״ס ואירע לה כמקרה ראשונה כי ג״ר שבה נשארו שלימות והז״ת המתחילין מן הדעת שבה כולם נשברו. ואח״כ יצאו ז׳ נקודות דב״ן שהם כללות ב׳ נקודות לבד כנודע שהם זו״ן דב״ן אשר כל נקודה מב׳ בחי׳ האלו לבד כלולה מי״ס (ז) וכל אלו נשברו ע״ד הנ״ל *וכרי שבין בכללות

*צמח גם צריך להבין כי האורות נפלו ממקומם ונשארו בעולם האצילות וכן אמר לקמן שנשארו בחי׳ ג״ר דנקודים דזו״ן ועיין לקמן.

ובין בפרטות קרה להם מקרה א׳ זה כי בכללות הנה הז׳ נקודו׳ דב״ן אשר בחינתם אינה אלא ב׳ נקדות לבד הנה כולם נשברו ואם בפרטות כי כל הז״ת של כ״א מן הג״ר נ״כ נשברו ואמנם יש הפרש א׳ ביניהן והוא כי ג׳ נקודות הראשונים כולם כל נקודה מהם יצאה בבחי׳ י׳ נקודות אלא שהג״ר של כל י׳ וי׳ הנ״ל נשארו שלימות וז״ת שבכל י׳ וי׳ נשברו אמנם ב׳ נקודות תחתונים [א]. שהם כללות ז״ת דב״ן כנודע לא יצא

הגהות וביאורים (א) פי׳ בע״ב הוא בא״א כנזכר בכמה מקומות ע״כ כתר שבוא א״א. וגם אבא נקרא ע״ב חכמה כנזכר בשער ע״י פ״א ובמבוא דף ל״ג:
(ב) פי׳ דא״ק והוא בחי׳ עתיק דא״ק: (ג) עיין בשער דרושי אביע״ע פרק א׳ על פסוק אני אמרתי אלהים אתם כי יש מיון קטן מאד שבוא בחי׳ אלקות נמשך ממדרגה להדרגה כו׳ והוא בחי׳ קון היו״ד כמ״ש בספר נהר שלום ל״א ע״ב ובדף קי״א ע״ח: (ד) כ״ז נראה שהוא על סדר מ״ש רבינו בשער דרושי אביע״ע פ״ב שכל הבחי׳ היה שורש מקומה ונראה שכן הוא כאן שכנגד ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן הוציא לאחן בבחי׳ המתייחסים באצילות להם: (ה) וקשה הלא נעיל בסמוך כתב וס״ג דיליה מאוזן ולמטה עד טיבורו ובאן אמר עד הסרגלים. וי״ל דנעיל מדבר בסדר מציאותן של האורות ובזיונו אחר שיצאו מ״ה וב״ן המלבישים את שם ס״ג ואין מכר בו עוד משם ס״ג מהטיבור ולמטה ובאן קודם יציאת המ״ה וב״ן דא״ק ודו״ק. שמן שמן: (ו) הלי הולידו פי׳ הוציאו לאחן שהיה מתחלה נפנים: (ז) לכאורה יפלא הא לקמן בסמוך כתב דהכל׳ נקודות תחתונות שהם כללות ז״ת דב״ן לא יצאו כל אחד כלול מי״ס רק ז״א בשם נקודות ומלכות בנקודה לאחת כו׳. אך דע דכוונת רבינו הוא כך דהנה כל נקודה מג׳ נקודות דראשונות היה כל אחד כלול מי״ס במשל בזה כתר שבכתר כלול מי״ס חכמה שבכתר ג״כ מי״ס בינה שבכתר נ״ס ז״א שבכ ר שבוא ז״ת דכתר גם הוא יצא מי״ס פרצוף בלם ונ״כ שבו לא היה שבירה ח״ת נשברו ובן עד״ז בנקודת החכמה ובן עד״ז בנקודת הבינה לא כן בב׳ נקודות אחרונות שהם זו״ן דבלאת שהג״ר הכולל כ״א מי״ס ע״ד הנ״ל לא יצא ונשארו בלימת דבלאת והז״ת שבו הכולל מי״ס פרצוף בלם כולו נשבר לפיכו ג״ר שבו נקודות אחרונות שהם זו״ן דבלאת שהג״ר הכולל כ״א מי״ס ע״ד הנ״ל לא יצא ונשארו בלימת דבלאת והז״ת שבו הכולל מי״ס פרצוף בלם כולו נשבר לפיכו ג״ר שבו וזה נקרא ג״ר דו״ק דז״ת דבלאת לא כן בב׳ נקודות דראשונות לפיכו ג״ר דוזקא לא נשברו רק ז״ת לבד ודו״ק. וזה מבואר לקמן בפיקרין וז״ל וכן בכל ז״מ דכ״ל מבב׳ נקודות הראשונות דכ״ן דבלאת לא יצאו ג״ר כז״מ עצמם בפרטות ונשארו בבינה ישו״ס. ומ״ש וכל אלו נשברו ע״ד הנ״ל עם מ״ש הוא נכון דמה בלא יצאו מב׳ נקודות להראשונות היה הג״ר הכוללות אבל סג״ר דו״ק בכר יצאו ובתחלה נכנסו בכלי הכתר הפ׳ אורות ואח״כ בחכמה ובבינה ובבינה לאור הדעת אז היה המקבל ע״ד הנ״ל בב׳ נקודות ודוק. שמן שמן:

יפה שעה

כו׳ עי״ש. ולענ״ד משולם לא אמר רבינו כי א״א הוא בחי׳ מוחין אלא בא לומר שבנגד מה בים בא״ק הוציא כנגדו והיינו שהע״ב הוא כנגד א״א דאצילות ולא בא״א הוא מוחין והוא פשוט. עוד כתב ז״ל כתב רבינו וס״ג מאוזן ולמטה כו׳ לא פירש בחינתו כו׳ כנראה שבע״ח שלו לא היה כתוב שבנגד ע״ב הוציא א״א ואבא שהוא בחי׳ חכמה כמו שים בע״ה אשר לפנינו דבל״. עוד כתב וז״ל כו׳ לא מצינו ולא ראינו בעולם שקודם שיצא שם ב״ן שהיה ס״ג מתפשט עד רגלי א״ק כו׳ ולא יותר. והשתמטריה מעיני דמר טוגיא ערוכה ברס״א דשער הנקודים וז״ל והנה המוחין של א״ק הם הוי״ה דע״ב ומן בחי׳ האזנים ולמטה עד תשלום כל קיום א״ק הוא בחי׳ ס״ג עד כיום הרגלים שלו אמנם ענין זה היה בתחלה יעש״ב) (א) וס״ג דיליה מאז ולמטה עד טיבורא והוא כנגד בינה דאצילות כו׳. לא פורש בדבר בחינתו כנגד חכמה דאצילות ואפשר בחכמה ובינה כלולים הם כמ״ש לקמן: (ב) ואז עדיין היה מתפשט ס״ג עד רגלי א״ק כו׳. לא מצינו ולא ראינו בעולם שקודם שיצא שם ב״ן שהיה שם ס״ג מתפשט עד רגלי א״ק כי לא היה מהפשט רק עד הטיבור של א״ק והוא עד גבול עולם העקודים ולא יותר כמו בכתבו רז״ל בכל שערים לעיל. ובשער ענת״א פ״א כתב ז״ל ומשכים תחלה סוד הטעמים דס״ג בהם אח״פ עד טיבורו ואח״כ לא הוציא אחר בחי׳ יע״ש: (ג) ואז נברא העולם במדה״ד ויצאת בת בתחלה שהוא שם ב״ן בפנים דא״ק ואח״כ יצאו בנכיו לאחן כו׳ והולידו בן שהוא שם מ״ה בפנים ובאחן כו׳ האי הולדה בפנים שכתב רז״ל לא זכיתי להבין שהרי בפנים אינו צריך הולדה ואינו דבר הדש שמולידים כי אבר כבר היה מתחלה מ״ה וב״ן הכוללים מטיבורא דא״ק ולתתא כמ״ש רז״ל בפרקין ובשער ענת״א פ״א ממ״ב יע״ש והם בכלל רל״ב שערים הידועים שהם בפנים והם הם אחר עלו למ״ן מן הטיבור דא״ק ולמטה כדי שיזדווגו ע״ב הכולל עם ע״ב דס״ג הכולל שכל ידי זווגם הולדה הבת תחלה ויצא בם ב״ן לאחן ומה הולדה שייך בפנים שכתב רז״ל שהוא שם ב״ן בפנים דא״ק. וכן כתב והולידו בן שהוא שם מ״ה בפנים ואשר להיות כבר היה מקודם. אם לא שנאמר בהכוונה היא לומר בפנים שהיה בפנים והולידו להוציאו לאחן ואין הולדה אלא יציאתה לאחן: (ד) והנה בראשונה יצא נקודה הראשונה והוא כתר דב״ן כו׳. ואחר כך יצא הנקודה הב׳ שהיא חכמה דב״ן כו׳ ואח״כ יצא נקודה הג׳ שהיא בינה דב״ן כו׳ ואחר כך יצאו ז׳ נקודות דב״ן שהם כללות ב׳ נקודות לבד כו׳. מכורם יוצא מדברי רז״ל שהנ׳ נקודות ראשונות יצאו אחד לאחד והב׳ נקודות אחרונות יצאו

שניהם

השמש

[א] נ״ב דע כי מהרח״ו ז״ל חזר בו בספר מבוא שערים בשע״ב ח״ג פ״ו וכתב שם שגם הב׳ נקודות התחתונות שהם כללות זו״ן גם הם יצאו הג״ר בל כל אחד ואחד ונתקיימו והז״ת בל כל אחד נשברו באופן שכל הה׳ פרצופים שויים בזה. והפרש היה בין הזו״ן לכל פרצוף לג״ר בל אותו הפרצוף כי הג״ר דכל פרצוף בהם בחי׳ עתיק וא״א ואו״א יצאו כ״א בי״ס אבל הזו״ן בל אותו פרצוף יצאו חברים מג״ר ודוק כי זה אמיתות הענין ועיין לקמן מ״ם בגליון ר״ל במ״ם בפ״ז משער הזה כו:

יצאו כל אחד בבחי׳ י״ס כמו הג׳ נקודות ראשונים (א) אמנם הנקודה הד׳ שהוא כנגד ז״א דב״ן נשארו ג״ר שבו וכן העשירי׳ שבו (ה) בנקודה שלישית דב״ן שהיא בחי׳ אימא דכללות דב״ן והיא שורש הבינה ומנקודה הה׳ שהיא מלכות דב״ן נשארו כל הט׳ אחרונות שבה למעלה כדרך ז״א ולא יצאתה רק כתר שבה לבד. ובזה יובן איך הם ז׳ והם ב׳ נקודות לבד נמצאו כי בין בג׳ נקודות הראשונים דכללות דב״ן בין בב׳ נקודות אחרונים דכללות דב״ן שהם בחי׳ ז״ת דכללות דב״ן בכולם היה השבירה שזה שלא נשברו רק הז׳ לבד (ב) ואמנם יש הפרש בג׳ נקודות הראשונים יצאו גם ג״ר שבכל נקודה ונקודה ולא נשברו אך בב׳ נקודות התחתונים שהם כללות הז׳ לא יצאו הג׳ ראשונות שבכל נקודה מהם כלל ועיקר. ודע כי ע״ד שב אירו בכללות הב״ן כי ב׳ נקודות התחתונים שהם כללות ז׳ מלכים לא יצאו ג״ר שבהם כן בכל ז׳ מלכים דכל אחד מהג׳ נקודות הראשונות דב״ן דכללות לא יצאו הג״ר דז׳ מלכים עצמו בפרטות ונשארו בבינה שלהם שבאותו הנקודה עצמה. ואל תתמה איך יצאו התחתונים אחר שבירת העליונים (ג) וגם איך כל הג״ר שבכל נקודה ונקודה של הה׳ נקודות לא נשברו (ד) והז״ת דנקודים ראשונים נשברו. התשובה הוא כי בכל נקודה ונקודה יש מין אור א׳ שוה לערך הנקודה ההוא ואז האור ההוא שלהם הג״ר יכולים לקבלו והז״ת שבו לא יכלו לקבלו (ה) וכעד״ז בכל נקודה ונקודה מהה׳ נקודות תירץ כך. אח״כ חזרו להזדווג ע״כ ס״ג דא״ק שהם חו״כ שבו והולידו הבן זכר שהוא שם מ״ה בפנים ממש ואז יצאו טעמי המ״ה דרך המלא*

*צמח אע״פ שיצא דרך המלא עכ״ז עיקר האירה לנקודה שהם מטיבורו ולמטה כמודע.

תוך [כ״א ולחוץ] מטבור דא״ק ולמטה (ו) ועתה נשלמו ד׳ בחי׳ ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן דא״ק הנרשים שבפנים ובחוץ שהם הענפים הנ״ל ואז התחיל התיקון מעתיק וא״א וגניא תיקון העתיק ונדבר בא״א כי הנה מהז״ת שבו התחיל השבירה. והנה כיון שג״ר שבו נשארו שם (ז) התחיל להתקן שהוא בחי׳ ריש״א ושערות ונקבים ואז נתמעט האור היוצא מהם ואז היה יכולת בז״ת לתקן בבחי׳ כלים דגופא ומיעוטים ומסכים ג״כ דומיא דריש״א ונעשה כ״ז בחי׳ ב״ן נוקבא דא״א וזה היה בכח דכורא דא״א שהוא מ״ה החדש כי תחלה נזדווגו ג׳ ראשונות דמ״ה דאריך אנפין (ח) עם ג״ר דב״ן דא״א שלא נשברו והעלו ז״ת דב״ן דנוקבא דא״א שנשברו ונתחברו עמהם ז״ת דמ״ה דדכורא דא״א ונתקן הכל. אח״כ נזדווגו זו״ן שהם ז״ת דא״א המ״ה וב״ן ותיקנו ג״ר דחכמה דב״ן עם מ״ה ואז הג״ר תקנו הז״ת שלהם דמ״ה

וב״ן (ט) וכעד״ז עד תשלום הי״ס שהם ה׳ פרצופים דאצילות ואז נקרא (י) ברודים כי נקודים הוא ב״ן וברודים הוא מ״ה וב״ן יחד. ואמנם לא יכלו להתקן לגמרי עד בחינת המשיח כי אלו נתקנין לגמרי היו מתתקנים י״ס דמ״ה עם י״ס דב״ן* ואמנם לא הי׳ [כן] כ״א ע״ד האמור בקונטרים זה כי עתיק לקח כל הכתר דמ״ה וה׳ ראשונות לבד מכתר דב״ן וא״א לקח כל החכמה דמ״ה וה׳ אחרונות דכתר דב״ן (יא) וכן אבא לקח חכמה דב״ן ואלו בינה דמ״ה וכעד״ז כולם כי לא יכלו בחי׳ ב״ן להתברר לגמרי כל הלוקותיהן שבכל בחי׳ ובחי׳ מהם ע״כ לא נשתוו י״ס דב״ן עם י״ס דמ״ה כנ״ל וזה יושלם לעתיד לבא בב״א:

פרק ז

ביאור המלכים וענין מ״ה וב״ן החדש והישן (יב) וענין הרפ״ח גילולין וש״ך גילולין. דע כי אין לך ספי׳ וספי׳ אפי׳ בי״ס הפרטיות שבכל פרצוף ופרצוף שאין בו בחי׳ זכר ונקבה והם ב״ן נקודות ומ״ה החדש ואמנם אין ענין ב״ן הזה והנקבה זו בחי׳ מלכות העשירית שיש בכל ספי׳ וספי׳ שהיא בחי׳ עשירית שבכל ספי׳ וספי׳ אלא שיש בכל ספירות י׳ בחי׳ וכולם דמ״ה וי׳ בחי׳ וכולם דב״ן והם ראשונות דמ״ה וב״ן הם נקרא ט׳ בחי׳ הראשונות של ספירות ההוא והבחי׳ עשירית שהוא מלכות שבאותו ספירה עצמה היא כלולה ממ״ה וב״ן. כלל הדברים בקיצור נמרץ כי אין לך שום גילוי קטן בכל האצילות שאין בו מ״ה וב״ן נמצא שהזכרים שבאצילות (יג) שהם כתר חכמה ת״ת יש להם בחי׳ מ״ה וב״ן והנקבות שבאצילות שהם בינה ומלכות יש בהם מ״ה וב״ן ועד״ז בכל הי״ס שבכל פרצוף ועד״ז כל הה׳ פרצופים שבהם כלולים ממ״ה וב״ן ובכמה אצילות עולם הנקודים יצאו כל הה׳ פרצופים כל אחד כלול מי״ס וכולם משם ב״ן. ונודע כי שם ב״ן הכולל כל האצילות הוא מלכות דא״ק ושם מ״ה החדש הכולל כל האצילות הוא ז״א דא״ק וע״כ כל הנקודות נקראו מלכים כי כולם בחי׳ ב״ן שהיא מלכות הכוללת אבל אה״כ שיש בשם מ״ה הכולל בחינת מלכות בפרטות ובחי׳ בינה פרטיות אע״פ שהם נקבות ומ״ה הוא זכר וכן יש בשם ב״ן אע״פ שהיא נקבה יש בו כתר וחכמה וז״א זכרים על דרך הנ״ל שמ״ה וב״ן כוללים כל האצילות בכל פרטיו. והנה כאשר יצאו כל האצילות מבחי׳ ב״ן לבד והיה כולל עתיק וא״א ואו״א וזו״ן ואז יצאו אחלה כל הכלים שלהם זה תחת זה עד

צמח לריך תירון למה סיום עולם האצילות [א] נזכר ירידה בכלים ואח״כ יצאו אירות דב״ן כל דעתיק בבי״ע מאחר שכלים פרטי אצילות ויצא אחלה כתר דעתיק

הגהות וביאורים (א) נ״ב צריך לעמוק וכן העשירית שבו: (ב) ועיין בספר מבוא״ש דנ״ע סע״א ד״ה אמר הנעיר כו׳ עיין באות״ת ח״ג פ״י בע״ב שהיה הדבר בנ״ע כי הכי לעיל נתבלל בלא יצאו כי אם נקודות דכתר דמל׳ דב״ן: (ג) פירש אחר דנקודות שכתר היה מה שהיה איך יצא נקודות תחתונה וכן בספר עד המל׳ מעיינים דא״ק וכן על דרך זה בז״ת בכל הה׳ נקודות איך יצא הגבורה לאחר שבירת התפר עד המלכות עיין בהמשך נקמן פ״ז. נמן שבון: (ד) עיין נהר שלום ל״ו ע״ב ומבם תנין איך בכל מיוסד על ערכי הכיעוים וגם בג״ר היה בהם שבירה יען דהם זו״ע בערך מה שלמעלה ממנו יע״ש. נמן שבון: (ה) פי׳ זה״ה הג״ר הם נקרא התחתונים ולזה יכלו לקבל אור הה״ם לאבר הוא התחתונים שבוטים. אמנם הו״ת לביותם זה דין וזה רחמים לזה לא יכלו לקבלו ונשברו וכן מבואר בבאר מ״מרי הבב״י פרשה פקודי דף רנ״ד וז״ל בקיצור ואמנם כו׳ לכן כאשר היה אור ה״ם יורד ובוקע בהוכם מלמעלה למטה היה אור יורד מבהר להבמה ומתבמה לבינה ש״ת הספירה הנ׳ הנל בהתפשט האור הזה שעליון אבר הוא התחתונים שבוטים. אמנם הו״ת לביותם זה דין וזה רחמים לזה לא יכלו מתערים לא היה יכולים לקבלו כי הם הפכים זה תסד וזה דין וכיו מתנגלים כו׳ יע״ש. וזה יען שראיתי מקבים כאן דאין אפשר לביות בכל נקודה ונקודה מין אור לזה סוף לערך הנקודה הזאת אלא אור ה״ם ב״ה הכל הוא התחתונים שבוטים ולא יצדק בו לביות על סדר הנזכר כו׳. נמן שבון: (ו) פי׳ דעיקר גילוי הארתו הוא מבטיבור ולמטה דעד שם מבוסה הארתו באורות הנקודים. נמן שבון: (ז) פי׳ במאציל. נמן שבון: (ח) נ״ל החדש: (ט) א״ה עיין בהקדמת רחוס״ב דק״ב ע״ב ודו״ק: (י) א״ה ברודים גימ׳ רס״ב רמז לי״ם שנתקנו בי׳ הויות מנוקדות ובבחי׳ קוין ימין ומאל כרי רס״ב. מקום בינה: (יא) נ״ב נ״ל בהסר כאן עיין לעיל בער ענת״א נמ״ב בסוף פ״א כי שם כתוב על נכון והבין: (יב) הני וסדר מפרש הייטו מ״ה וב״ן והם עצמן החדש והישן נמן שבון. (א״ה בענין התלקות המ״ה וב״ן עיין בספר נמן שבון דף כ״ב ע״ב ועי״ד שבאריך בזה לייטב בסתירת הנמצאות בשעם כותב רבינו כי הזכר הוא מבם מ״ה ונוקבא מבם ב״ן ובפרק זה כותב רבינו כי לין בזה נגון קטן שבאצילות שאין בו בם מ״ה וב״ן והמתבר נמן שבון מייבב בעיב בעם ונם מהרן בתה בבאר רבינו בבאר י״ז ס״ג דלין בכל הי״ם שיבא מ״ה נזכר וב״ן בנוקבא כ״א בזו״ן והלו בבמה מקומות כתב בגם באו״א הוא כן וכן בקבה בספר אמת ליעקב והמתבר בנ״ל מהרן זאת עיי״ש): (יג) א״ה עיין בער הקדמות דב״ש ע״ב ד״ה אמר בכותב תיים: *(ואז יצאו מבחינת. מע״ת בחי׳ של התפיד בעל יום״ב):

השמש

[א] נ״ב מפני שמה שכתב הרב לעיל בפרקים שעברו ענין וסדר שבירת הכלים הוא בכללות אמנם עתה בב׳ פרקים אלו הודיענו שכל אותו ענין (וסדר) שבירת הכלים המזכר בפרקים שעברו שהכלים ירדו לבי״ע ואחורי הד׳ שהיא כנגד ז״א שלה יצאו נשארו שרשם בעולם הנקודים או אם נשארו בתוך פנימיות דא״ק ולפ״ז מתבאר כי כולם יצאו מעיני א״ק אחד לאחד כל ה׳ נקודות אחד לאחד ולא שנקודה הד׳ יצאה מתוך נקודה הג׳ והדברים מבואריים:

יפה שעה

שניהם כאחד: (א) אמנם הנקודה הד׳ שהיא כנגד ז״א דב״ן נשארו ג״ר שבו בנקודה הג׳ דב״ן שהיא בחי׳ אימא דכללות ב״ן כו׳. הן בשון בטלטולא דנברא אשר לי אע״פ שהכפר מנוי בידי אין הפגמי מסכים לחפש אחריו וחכורני שבכפר מבוא שערים נסתפק רז״ל אם ג״ר דנקודה

דעתיק דאצילות שבו גכלין כל האורות ונתקיים ואח״כ יצאה חכמה דעתיק בכלי שלו ובו היו כלולים כל שאר האורות ונתקיים ואח״כ יצאה בינה דעתיק ובו כלולין כל שאר האורות ונתקיים ואח״כ יצאו ז״ת דעתיק (נ״א דדעת) הדעת למטה כ״א כלול בכלי שלו ובו כלולים כל שאר האורות והיה נשבר וירד פנימית הכלי לבריאה [א] וחיצוניות הכלי ירד בצירה וחיצוניות של חיצוניות בעשיה ואח״כ האור ההוא נשאר בלי כלי ונשאר האורו׳ ירדו בכלי הב׳ של הז״ת וגם הוא נשבר ע״ד הנ״ל (נ״א נשאר ע״ד הנ״ל) והאור שלו נשאר בלי לבוש ונשאר הא רוח ירדו לכלי שלמט׳ ממטי וכעד״ז עד שנגמרו ז״ת שלי ואח״כ נפגם הכאר דאריך אנפין בכלי של ובו כלולין שאר האורו׳ ע״ד הנ״ל בעתיק ואח״כ נפגם הכאר דאבא בכלי שלו ובו כלולים שאר האורות ונתקיים ואח״כ ירדו האורו׳ בכלי התכמה שלו ונתקיים ושאר האורות ירדו בכלי בינה דאבא ונתקיים ואח״כ ירדו האורות של ז״ת בכלי אחד שלהם ונשברו וירדו בבי״ע ושאר האורו׳ נכנסו לכלי ב׳ דז״ת ונשברו וירדו לבי״ע ובו׳ ע״ד הנ״ל עד״תיכ כל הז׳. ודע כי למעלה בעתיק וא״א לא הרשיו לדבר אבל נדבר כאן מאבא ונאמר * כי אחר שירדו כל הז״ת שבו פנים ואחור בבי״ע גם האחוריים לבד דאו״ב שבו ולא הפנים ירדו באצילות עצמו דאבא נשארו באצילות. ונלע״ד כי לא ירדו רק ג׳ בחי׳ של כלים ולא הכלים עצמן כי בודאי כל הכלים מאו״א ולמעלה נשארו באצילו׳ ולא ירדו הכלים לבריאה כו׳ כמ״ש בז׳ כלים דזו״נ שאם ממש נפל הכלי שבדעת בדעת בריאה. ונלע״ד כי כמו שכל הפרצופים הם ה׳ לבושים זה לזה כנודע גם אלו הבחי׳ שנפלו בפנימיות וחיצוניות [נ״א וחיצוניות דהיצוניות] דחיצוניות דעתיק וא״א כו׳ הם לבחינות נה״י דא״ק המתפשטים עד ענולי עתיק (נ״א רגלי עתיק) שמלד מטה פנ״ל אי לבחינות מלכות דא״ק אבר האחרון מתפשט באבי״ע(ב)ועי׳ בקונטרס אחר (ג) כי בדרך הזה ירד מנה י דא״ק ועש״ה היטב. וגם שם כתב כי כל המלכים הם מאותו המלכות ולכן הבחי׳ שירדו הם לבחינות המלכות הנ״ל בנלע״ד וכן לקמן אמר שרגלים דא״ק מבריח עד סיום בי״ע (ד) ועיין לקמן כי הכלים מכסים אלו על אלו.

ונתקיים אח״כ ירדו האורות של ז״ת בכלי אחד שלהם ונשברו וירדו בבי״ע ושאר האורו׳ נכנסו לכלי ב׳ דז״ת ונשברו וירדו לבי״ע ובו׳ ע״ד הנ״ל עד״תיכ כל הז׳. ודע כי למעלה בעתיק וא״א לא הרשיו לדבר אבל נדבר כאן מאבא ונאמר * כי אחר שירדו כל הז״ת שבו פנים ואחור בבי״ע גם האחוריים לבד דאו״ב שבו ולא הפנים ירדו באצילות עצמו ולכן נאמר שנשברו כלים דעתיק וא״א ואבא. ואפשר לומר כי כאן מדבר ברושם הכלים ההם והוא הרשימו (נ״א השורש) לבד ולא כלים ממש וזהו תי״ו רשים רשימו לעתיק יומין המזכר באדרא דקב״ה ע״ב ונלע״ד שהרשימו דאותיות שהם הכלים נרשמים שם.

בלבד וכולם יצאו מן בינה דז״א הכלולה תוך אמא עלאה [ג] כנ״ל שלא יצאה ואז כל הז׳ מתו פנים ואחור וירדו בבי״ע ואח״כ יצאה כנוקבא דז״א המלכות עשירית לבד שבה ונשברה ומתה ואח״כ יצאה שם מ״ה ונתחבר עם ב״ן בכל שפי׳ וספי׳ כנ״ל בכל הפרטים נמצא כי יש באבא ו״ס מ״ה וב״ן בכל אחד מהם וכן באמא ותבונה וכן בזו״נ רחל עלאה (שהיא לאה) ויעקב ונוקבא רחל תחתאה מהחזה ולמטה יש מ״ה וב״ן בכ״א מהד׳ פרצופים אמנם באו״א לא היה כן יען אין לו נוקבא נפרדת לכן כל לד ימין (ה) הם מ״ה לבד וכל לד שמאל היה ב״ן. או אפשר שלד ימין כלול מ״ה וב״ן ושניהם זכרים* ולד שמאל מ״ה וב״ן ושניהם נוקבא ול״ע ובעד״ז בעתיק דו״נ בבחי׳ פנים ואחור כנודע במקומו *ונמצא כי כל הז׳ת שבכל פרצוף ופרצוף דה׳ פרצופים שבשם ב״ן הם ז׳ מלכים באופן שהם ה״פ ז׳ מלכים וכל בחי׳ מאלו יש פנים ואחור בכלים וכן באור והכל מבחי׳ ב״ן וכל מלך מאלו כלול מי״ס [ה] ונכללות בד׳ בחי׳ שהם הוי״ה של הספי׳ הבוא שהם חבא״ם שבאותו הספי׳ וכ״א מאלו הד׳ פרטיות כלול מי׳ בחי׳ וכל בחי׳ נקרא שם אלהים א׳ פנים ואחור כי

*צמח מ״ה וב״ן שניהם זכרים משמע ב״ן דמ״ה [מ״ה דב״ן] מ״ה דמ״ה ושניהן נקבות משמע מ״ה דב״ן [ב״ן דמ״ה] וב״ן דב״ן.

*צמח סדר הזה הוא בעתיק לבד כנודע ואולי כי ההפרש הוא [ד] כי בעתיק הב״ן שבו הוא דמ״ה ובא״א המ״ה שלו הוא דב״ן ובזה יש מעלה יתירה לעתיק שכולו דמ״ה וא״א כולו דב״ן (נ״א המ״ה וב״ן שלו הוא ועיין לקמן).

כ״א מאלו הז׳ מלכים הוא ספי׳ א׳ כלולה מד׳ ספי׳ דאצילות כ״א

הגהות וביאורים (א) עיין תו״א דקכ״ח ע״ב: (ב) ועיין במ״א שער כ׳ פ״ג סכ״ו: (ג) כוונתו הוא על אותן הדברים הנאמר במבו״ש שע״ב ה״א פ״ג אבר הוצא נקלבה בהגהות הבשם בשבר הנקודות רפ״ב ועיין במבו״ש שם בדפוס שאלנקי מה שכתב שם הר׳ אמת ג״ב בבנהו שם. אמנם בנה לקר נשיקות שפרות שכ אבר התקיו ונמתילה רבה מבנוד הוהרו׳ לא אין ענין להדברים הנאמר בכאן להדברים הנאמר שם בכל וכלל ומה גם כי שם הרי חזרו ועלו ע״י אורות העיונים שבעלו לוהם כמיו״ר שם וכן הוא בשער הקדמות דף י׳ ע״א ובעיקר הדברים דשם שם עתיקים ועמוקים מאד ואין כאן מקום להאריך בזה. גם מ״ש מ״ב אלה״ם על כאן ועל שם כי ידבו לבאות כו׳ אין מעם להדברים בכל אמנם עיקר התירון על קושיתו הוא מ״ש הקדוש מבר״ם שבעבי אלה״ם בבגבות הבשם אבר למשה בסמוך המתחיל כ״ל בדעה כו׳ כי בז״ת דעתיק נפלו למקום עתיק דבי״ע המחייתם אליו וכן כל פרצוף לפרצוף שבנגדו כו׳ ע״ש ובהגבות הבשם הקודמות ובכן כיעב. ר״ב שב״ה: (ד) ע׳ בשער עיגולים ענף ד׳ שבתב שרגלי א״ק מגישים עד תאלי עיגולי ע״ש וע״ש. אמלי׳: (ה) א״ה עיין לקמן שער י״ב פ״ב: (ו) [illegible] דקל״ב ע״א:

השמש

נה״י לבאר ואחוריים דאו״א שנשארו באצילות כל זה בפרטות בכל אחד מהשה פרצופים ע״י וא״א ואו״א ואו״ן שאחורי נה״י לבאר ואחוריים דאו״א דכל אחד מהם נשארו באצילות והכלים דז״ת דא״א מהם נכלו לבי״ע. ואי קשיא לך איך נתקיימו התחתונות אחר שבירת העליונות כבר הירץ הרב לעיל בסוף פ״ו שלכל פרצוף פ״ו מין אור שוה לערך הפרצוף ההוא ע״ש ואפילו זו״ן (א) דכלולות יצאו כ״א בי״ם עלמות והגי״ר דא״א נתקיימו והזת דכ״ת נפלו לבי״ע וכמ״ש הרב מהרח״ו ז״ל בספר מבו״ש שכך היתה קבלתו מהרב ז״ל שהמלכים המוכר בפרשת ויצלח עם אחוריים דאו״א ואחורי נה״י דאחר הכל הוא מדבר בז״א דכלולות והמזכר בדברי הימים הם דנוקבא דכלולות אבל המלכים המזכר בפרצופים הנבוהים מזו״ן לא מזכרו בתורה כי גבהו מהתורה שהיא הז״א עצמ״ד ודי בזה כי כן אמיתות הענין ולא כמו שכתוב לעיל בפ״ו ודו״ק. וכן לקמן בפרק זה ומ״ש לקמן שער י״א ובכמה מקומות כמה פעמים למה יצא הז״א בין ו״ק ונוקבא נקודה אחת היינו בזו״ן דכ״א מהשה פרצופים שהם בזו״ן דפרטות ולא בזו״ן דכלולות. באופן שאחר התיקון היה בכ״א מהו׳ פרצופים שהם ע״י וא״א ואו״א ואו״ן דכלולות היה כ״א שנים עשר פרצופים עתיק ונוק׳ א״א ונוק׳ או״א יסודות זו״ן יעקב ולאה באופן שכל מ״ש הרב בספר ע״ח ובס׳ הכוונות הוא בכלולות פרצוף אחד מהו׳ פרצופים

(נ״א רחמ״ות ר״ל חב״ס) כנ״ל וכ״ח מהם כלול מי׳ כנ״ל הרי יש בו מ׳ שמות אלהים בכל מלך ומלך מן הז׳ וז׳ פעמים מ׳ גימטריא מנלפ״ך כי ברפס ה״ג שהם ה׳ אותיות אלקים שהוא סודם לכל אלו הפ״ר אלקים נמלא כי פ״ר אלקים יש בז׳ מלכים דטוקבא ופ״ר אלקים בז״מ דז״א ופ״ר בז׳ דאמא ופ״ר בז׳ דעתיק וה׳ אותיות אלהים בסודם אל כל הז״מ דטוקבא או דז״א כו׳ הרי נעשה פר״ה כו׳ ואם תחבר **ם** אלקים שבמלך הח׳ הנק׳ הדר הרי זה שכ״ם גילוי הדין אבל הרפ״ה הם דב״ן והמ׳ הם מהדר מ״ה המדם*:

*צמח לפי שהמלכים יצאו מאדון אדום והם עולין פר״ה ולכן נקרא פרה אדומה תמימה (וזה תבין כוונת של אדני דעמודה) אשר אין בה מו״ם הייני בינה כמנין אלהים (א):

פרק ח

ודע כי באצילות המלכים לא יצאו בזו״ן רק הז׳ מלכות שבב׳ בחינות החיצונה והתיכונה (ב) והם המלכות דגה״י חג״ת ולכן נקרא המלכים נקודות כי נקודה היא מלכות כנ״ל (ולכן) ולא די בזה אלא שאפילו אלו לא היו מלובשים זה תוך זה ומקושרים יחד גם לא היו נחלקים לקוין כל הרחמים לקו ימין וכל הגבורות לקו שמאל והמכריעים לקו אמצעי אמנם היו כל א׳ וא׳ נחלקין בפ״ע לכן מתו אך עתה שנתלבשו זה בתוך זה וכן היה ע״ד קוין לכן נתקיימו ושם מעייני דעתך בזה. ודע שהמלכים [ג] יצאו תחלה בחי׳ הענולים שבהם לבדם שהיא בחי׳ ז׳ מלכיות שבהם ולכן נקרא מלכים שהם בחי׳ ב״ן של מלכות והם בחי׳ נפש לבד ויצאו הו׳ נקודות שבז״א (כ״א שבזו״ן) שהם הז׳ מלכיות שיש בזו״ן* כי הנם מלכות הם בז״א והז׳ הם מלכות שבמלכות (ה) ולכן לא נתקיימו ואח״כ* בעת התיקון יצא מלך הת׳ והוא הדר והוא יסוד כנודע באד״ר והוא גבוה מהז׳ מלכים שכולם בחי׳ מלכות שיש בזו״ן ולכן יצאו המלכות בסוד הענולים בסוד נקבה תסובב גבר ואח״כ יצא הדר שהוא בת׳ יסוד שבכל א׳ מז״ת והיה כלול מהו״ק כולם שהם חג״ת נה״י שבהם והרי הם עתה ז׳ מלכים רחשונים שמהו וז׳ שניים דהדר וכולם כלולים בו שהוא התחתון שבהם והם סוד ב׳ שבחות ז׳ וז (ו) והבן כאתוב אצלינו וזהו הדר

*צמח נלע״ד שהם הז׳ מלכים שבז׳ קלוות ואע״פ שהם דב״ן שהם היו אז נקודה עכ״ז כל נקודה כלולה מיו״ד נקודות דאל״כ איך כתב דעתיק לקח הכתרי׳ של ז״ת דב״ן ע״כ השלום זו ההג״ה [ב]

*צמח מלכות שבמלכות שלא נתקיימה נזכר בדברי הימים ולכן נזכר שם מיתה בכל המלכים אבל שאר הבח׳ שלא מתו דהייני קלוות הנקודות המל׳ שלא מתו לא נזכרו וע׳ בפ׳ ויעלא ועי׳ לקמן:

*צמח לפי שהמלכים יצאו בז״ן בכללי הכלי שגם בשם ב״ן יש מ״ה וב׳ בחי׳ אלו נקרא ב״ן ונעשה מהם ענולים. כלל העולה ששם ב״ן הכללי הוא הנפש והוא ז׳ מלכיות שיש בזו״ן ואלו יצאו בבחי׳ ענולים והם מ״ה וב״ן שבשם ב״ן הכללי ואח״כ יצאו הדר ומהיטב״אל והם מ״ה וב״ן שבשם מ״ה הכללי והם ו״ק זו״ן ואלו נעשה פרלוף אדם ביושר ובסיבתם נתקיימו גם הענולים

*צמח כי ענולים הם בחי׳ נפש אפילו שיש בהם מ״ה שהרי הוא מ״ה דב״ן הנקרא נפש. והיושר בחי׳ רוח אע״פ שיש בו ב״ן שהרי הוא ב״ן דמ״ה הנקרא רוח. וזהו אמרו כי הם דהייהו הם מ״ה וב״ן דמ״ה שהם בחי׳ יושר בחי׳ רוח המקיים הנפש דהייהו המ״ה וב״ן דב״ן שהם ענולים בחי׳ נפש.

הכולל ו״ק נקרא שם מ״ה והוא רוח והוא יושר והוא זכר ונקבה שגם בחי׳ חג״ת נה״י שבמלכות יצאה עמו עתה כי המלכות שבמלכות היא שילאת תחלה והיתה מלך האחרון שמת ונמלא שבחי׳ ז׳ מלכיות שיש בו״ק דז״א ובספי׳ מלכות דטוקבא דז״א אלו הם הז׳ מלכים שילאו תחלה ומתו ואח״כ יצאו בחי׳ חג״ת נה״י שבז״א נקרא הדר ויצאו בחינת חג״ת דנה״י דטוקבא ונקרא מהיטבאל אשתו ואלו יצאו בתיקון אדם כנזכר באדרא דקל״ה ע״ב והבן זה מאוד. וב׳ בחי׳ אלו הם ביושר דרך קוין ולכן נקרא אדם כנודע ושניהם נקרא שם מ״ה הכללי ומכ״ז נחלקין לב׳ שגם בשם מ״ה יש בחי׳ ב״ן כנודע ומ״ה הם ו״ק

צמח מ״ה וב״ן אלו ככללין בשם מ״ה יטבאל כנודע. דז״א וב״ן הם ו״ק טוקבא ואמנם שבעה מלכיות דזו״נ שהם בחי׳ ז׳ מלכים קדמאין הם מ״ה וב״ן דב״ן הכללי שגם בשם ב״ן יש מ״ה וב׳ בחי׳ אלו נקרא ב״ן ונעשה מהם ענולים. כלל העולה ששם ב״ן הכללי הוא הנפש והוא ז׳ מלכיות שיש בזו״ן ואלו יצאו בבחי׳ ענולים והם מ״ה וב״ן שבשם ב״ן הכללי ואח״כ יצאו הדר ומהיטב״אל והם מ״ה וב״ן שבשם מ״ה הכללי והם ו״ק זו״ן ואלו נעשה פרלוף אדם ביושר ובסיבתם נתקיימו גם הענולים

כי הם בחי׳ רוח המקיים הנפש. *והנה בעת העיבור שהוא התיקון לא אותן המלכים נתברר ונתקנו בסוד העיבור תוך הענולים דאו״א והבן זה ואח״כ נעשו ענולים ג״כ ולא נשברו פעם ב׳ וגם בחי׳ הדר מהיטבאל היו בחי׳ ו״ק ונכנסו בעיבור בתוך או״א ביושר (שלהם) ויצאו זו״ן דיושר בבחי׳ ו״ק לבד שהוא ענין הרוח לבד לקיום הנפש שהם הענולים ואח״כ בהגדלת ז״א נגדלו גם ג״ר ז״א וג״ר דיק׳

(ז) שהם בחי׳ יחידה היא נשמה ואז נשלמה בכל הפרצופים

(ח) ובזה תבין למה הז״א אין בו רק ט׳ ספי׳ שהמלכות שבו הוא בחי׳ ענולים ויושר אין בו רק ט׳ ספירות וכן בנוקבא:

שער השלישי

שער התיקון ויתחלק לחמשה פרקים (א).

פרק א מ״ת

והנה כאשר עלה ברצון המאציל להחיות את המתים ולהקן את המלכים האלו הנשברים והנפולים בעולם הבריה: גזר והעלה מ״ן מתחת לעילא וע״י כך היה זווג עליון דחו״ב דא״ק פנימי׳ והוליד שם מ״ה בחדש ונתקנו המלכים וכבר נתבאר

הגהות וביאורים (א) נ״ב ברמ״ף בעניר הקולמוס על ההגה״ה זאת: (ב) ז״ל בספר אור זרוע דע כי כל ספירה מספירות ז״א נהנה לג׳ הלקים הפנימי׳ נקרא חב״ד והתכון חג״ת והחיצון נקרא נה״י וזה נקרא מוחין דינוקא ושיכול כמו שכתב בדרושי הלגם וכשנאצל ז״א נאצל בבחי׳ כלים חיצון ו׳מלון ולא בבלימותם כי חג״ת כולנים י״ם רק בבחי׳ מלכות דהסד ומל׳ דגבורה עד היסוד. וקבה דבעבר המלכים פרק ט׳ כתב בז״א לא היה בו בזמן המלכים רק בחי׳ כלי חיצון כו׳ והבינא עוד בחיצו וכיים ומי בהבכה ויודע סבר דבר בלגם בבער ל׳ פ״ח וס״ד דכתב דהעיקר שהיה בז״א ו״ע בפרצוף חיצון ו׳מלעי שבבלגותם נקרא ו״ק דזעיר אנפין עיי״ש בהלריך בזה. שמן משון: (ג) עיין הוכת הבס דף קמ״ח ע״ב: (ד) ח״ה בספר מבו״ם דף ס״ע ע״ב חזר בו כרב למה ז״ל והיינו כמ״ש: (ה) נראה דל״ל מלכות שבמלכים וכ״ל מלכות דו״ק דוו״ן כנודע. שמן משון: (ו) ודע והבן שמה שכתב רבינו שכולם כלולים בו והוא התחתון שבהם הינו כ״ל ההתון ממש אלא כ״ל מכיון ביאת הבם ב״ן לגם נקרא התחתון ומ״ש שהם ז׳ וז׳ עיין שער מ מרי הכב״ר בחדרא רבא נשא דף קל״ה ועיין בהקדמת הרב בר בלגם בסידור כ״ה וז״ל יום י״ז בהלגל נהלגו ג״ר דבן והוא היה שבת והתריו דיום ח׳ עד יום שבת הבי׳ הייני עד יום כ״ד נאצלו הז׳ מלכים דב״ן בשבבו וביום השבת הבי׳ המזכר לעיל שהוא יום כ״ד שבו ביום שנשבר המלך הז׳ ובו ביום נאצלו ויצאו ג״ר דמ״ה התחש ומתהרהו שהוא יום כ״ה בהתילו לגאת הז׳ מלכים דב״ן בשבבו דמ״ה להקן הז׳ מלכים דב״ן והם ז׳ ימים הכהוכים בהוה במעשה בראשית ויהי ערב עד ויכולו יפ״ם והוא מלבון בהדרת נשא הבי״ל יום כ״ה בהתילו לגאת הז׳ מלכים דמ״ה להקן הז׳ מלכים דב״ן והם ז׳ ימים הכהוכים בהוה במעשה בראשית ויהי ערב עד ויכולו יפ״ם והוא מלבון בהדרת נשא הבי״ל עיין שער הליקוטים דף ע״ע ע״ג. שמן משון. (ח״ה המאמר הזה הבינא הרב שמן משון עוד הפעם בדף ה׳ ע״ב סי׳ כ׳ ומסיים שם עיין שם באורך בהדרת נשא והמצא בו מיושבו דלין בעניין כמו שאמרו אנא מן המקובלים דיש ז׳ במיעות בעולם וכל ז׳ הלפי שנה הם במיעה אחרת [עיין בשערי גן עדן בתחלת הספר] ובכר עכבה במיעה אחת ואנתנו בבמיעה הבי׳ הרמוז אל ספירת הגבורה ע״ב שבאריך בסיבת טעות זה אצל הענין בכ״ל עכ״ל): (ז) זה מבסיים דגם בזו״ן שהם ב׳ נקו״ות הכוללת כל אחד מהם יצאו מ״ים וכו׳ התהוגות שבהם היה המקרה של המלכים כמ״ש נמכו״ם דף ל״ע ועיין לעיל ס״ו וס״ז בסגנות הענמם. שמן משון: (ח) עיין ..ו״ח_דע״ה ע״ב: (ט) מנ״ם דנ״א ע״א ס״ח וסוף הפרק הוא בדל״ב פ״ב:

השמש

[א] עיין בשער התיקון מ״ב פ״ד בג׳ הפקות כי שם נסתפק הרח״ו ז״ל אם הבבירה היתה גם ביושר והפסיקו מקונטרס דא״ק שגם ביושר היתה שבירה שהם המל׳ דיושר ע״ם הטעם(ג): [ב] כ״ב אמת שכל אחד היתה כלולה מעשר הנז״ל אמנם הז׳ כתרים שלקח עתיק לא של המלכיות האלו אלא של כללות הס״ם העליונות של הז״ת דב״ן לותם שיצאו עם שם מ״ה אשר לא היתה בהם שבירה שהם הבחי׳ היותר עליונות שבז״ת דב״ן (ד): כ״ב

נתבאר לעיל כי ז׳ אורות של מלכים דב״ן נתעלו ונתכללו ונתלבשו בג׳ קוי חו״ב וכתר שנתפשטו עד סוף המקום הכ״ל שהם חג״ת (א) והנה עתה חזר התפשטות הנ״ל להתפשט למעלה וחזר להיות כברתשובה שלא היו רק ג״ר במקומן למעלה והעלה עמהן למעלה במקומן את הז׳ אורות התחתונים ומלאו עתה כל הז׳ אורות התחתונים למעלה במקום הבינה כי היא אם הבנים ושם הוא מציאת מקום הריון ועיבור(ת) (ב) ונתשר [ת] עלו הז׳ אורות למעלה עלו גם הכלים שירדו בבריאה למעלה באצילות אך לא נתחברו יחד וכמו שהז׳ אורות היו בבחי׳ עיבור וג׳ כלילין בג׳ ונקודה מלכות היתה שבעית אליהם בכוד פסיעה לבר כמ״ש למטה בע״ה [ד] גם הכלים היה באופן זה ג׳ כלילין בג׳ והמלכות עמהן והיה באופן זה כי הכלים של גלת וחסד עלו דרך קו ימין באצילות ושניהן עמדו ושבו במקום שפי׳ גלת דאצילות וכלים של הוד וגבורה עלו באצילות דרך קו שמאל ועמדו בספי׳ הוד דאצילות והכלים של הדעת ות״ת עלו מן הבריאה אל אצילות דרך קו האמצעי ועמדו במקום היסוד דאצילות והכלים של היסוד והמלכות עלו מבריאה לאצילות ועמדו במקום מלכות דאצילות ונמצא שגם הכלים היו כלולים ג׳ בג׳ והמלכות עמהם ולא היה מרחק בין האורות והכלים יותר מג׳ ספי׳ ריקנית שהם חג״ת (ב) כי האורות כולם בבינה הן עומדים כנזכר ואמנם הכלים הז׳ אלו לא עלו יחד כולם בפעם א׳ רק כשיעור מ׳ ימים של יצירת הולד באופן זה כי בכל י׳ יום היו עולין ב׳ ספי׳ כי בי׳ ימים הראשונים עלו חסד וגלת ובי׳ שניים עלו הדעת ות״ת ובי׳ השלישים עלו גבורה והוד ובי׳ הרביעים עלו יסוד ומלכות. (ג) אמנם בחי׳ המ״ב שאמרנו לעיל שעלו לצורך הזווג העליון הוא עלמו ענין עליית ז׳ אורות למעלה בבינה וזכור הקדמה זו מה הוא ענין העלאת מ״נ (ג) והנה בזווג זה צריך שיתוקנו כל

הגהות וביאורים (ת) דע והבן שבחי׳ עיבור היינו כפשיטו בתוך הבינה אלא מבחוץ כן כתב הרב תורת חכם דף ק״ו סוף ע״ב ד״ה ומש״ל ובדף ע״א ד״ה והנה. שמן בשמן: (ב) כ״כ צריך להבין כאן דעת חג״ת שהם ת״ת מדרגה אחד וח״ג מדרגה אחד שהם עומדים בשורה אחת ואינם זה למעלה מזה. ודעת הוא מדרגה הג׳ פנוי וריק בלי כלי: (ג) נראה דעיקר מה שבא להשמיענו הוא דכל בחי׳ העולה ממטה למעלה זה נקרא מ״ן וכן נתבאר בשער הקדמות וז״ל ונבאר עתה סוד המ״ן המזכר מה שיעיינו וכו׳ ונבאר ענין שבירת הכלים הללו שבאצילות מזרו להשלק מן הכלים ונתעלו למעלה ונשארו קצת ניצוצין בתוך הכלים כו׳ ופי׳ התפלות של התחתונים והמצות שהם מקיימין גורמים להתבבר אותם הניצוצין אלא הוברכו בזמן האצילות. עוד יש לאופן ב׳ והוא בעת פעילת הצדיקים כי אז עולין מעולם לעולם ומעולים ומבברים עמהם קצת ניצוצי הקדושה אשר בתוך הקליפות ועולות עד עולם אצילות ומחזירים האורות בהם למקומם ואלו האורות המלקטים ומבברים ומעלים הם בחי׳ מ״ן המזכר בכל מקום שעולים ממטה למעלה יע״ש. והנה מכל זה נראה שאין עליית מ״ן עד ע״ם דא״ק אלא מבחי׳ האורות אבל לא בכלים שבכלים עולים באצילות ולא יותר. שמן בשמן:

יפה שעה

(א) והנה עתה חזר התפשטות להאסף למעלה כו׳ והעלה עמהם למעלה במקומם את הז׳ אורות התחתונים ומלאו עתה כל הז׳ אורות התחתונים למעלה במקום הבינה כי היא אם הבנים ושם הוא מציאות מקום הריון ועיבור כו׳. תימא איך ובמה נמלאו האורות נתונים תוך הבינה אחר היותם חסד ונר׳ בקו התפשטות החכמה ולתי״ס בקו התפשטות הכתר ובג״ה בקו התפשטות הבינה ואח״כ בהתאסף הקוים למעלה איך הלכו אורות קוי כתר וחכמה ויהיו בבינה. ובפרש אחר שבללא הוא מסור בידינו ממ״ש רז״ל בספר מבו״ש בע״ב ח״א פ״ו באין מציאות להיות אורות מספירה לספירה ומפרצוף לפרצוף אם לא על ידי זווגים וכאן אי אפשר לומר כן שהרי שבירת הכלים גרמו שנפלו אחוריים דאו״א והיו או״א עומדין בבחי׳ אב״א כמ״ש רז״ל ועדיין על עת בא תיקון העולמות לא חזרו פב״פ. ואי אפשר לומר בעולם שמזווגו או״א וא״כ כיון שאין מציאות זווג בעולם איך נמצאו האורות נתונים בבינה. ועוד אחרת יש להבין שסוף כל סוף עתידים האורות להנתן בבינה למה מעיקרא היה התפשטות שני הקוין קו הכתר וקו החכמה ולא היה צריך להתפשט אלא קו הבינה וכו׳ יתכללו כל האורות העולים. ואח״כ על ידי התפשטות ההוא למעלה יהיה בחי׳ עליית מ״ן כמו שהיה עכשיו שנתפשטו ג׳ קוי כח״ב שיתפשטו כלי בעל ידי כן נכללו האורות זה בזה שהרי בקו החכמה נכלל חסד וגלת ובקו הבינה נכלל גבורה והוד ובקו כתר נכללו אורות דתי״ס זה בזה ועל ידי נה״י כלולים באורות חג״ת בזה אחד מן התיקונים כמ״ש רז״ל בשער לדעיל פ״ה ז״ל והוא כי גם הז״ת האורות בלהם נתלבשו דרך קוי כח״ב יע״ש. (ולפי מ״ש השמ״ש בהגה״ה דהוא בינה דא״ק אין כאן קושיא היינו דאח״כ עלו כולם תוך בינה דא״ק ופשוט. שמן בשמן). אלא אם לא היה כן אין הכי נמי שהיו אורות ז״ת נכללות בה אבל לא היו נעשים דרך קוין ונכללים זה בזה אלא היו נכללים בה אחד לאחד כמו שהיו שם בהתלה קודם יציאתם משם לכך הוצרכו ג׳ קוי כח״ב להתפשט כדי שיתקנו האורות דרך קוין. אלא שקשה א״כ בשער לדעיל פ״ה שגלל רז״ל במים תדירים לבקש טעם למה קוי כח״ב המתפשטים לא נתפשטו כי אם עד מקום חג״ת דאצילות ונתן טעם דתוק כמו שירתה המעיין ולמה לא כתב הטעם שאם הקוין מתפשטים עד מקום נו״ה דאצילות כשהיו האורות נכללים בהם לא היו נכללים זה בזה כי היה הנלת עולה במקום נצח דאצילות והוד עולה במקום חסד דאצילות זה בקו החכמה וכן על זה הדרך בקו התפשטות הבינה היה הגבורה עולה במקום גבורה דאצילות והוד עולה במקום הוד דאצילות וכן על זה הדרך בקו התפשטות הכתר ולא היו האורות נכללים זה בזה וכוונת המאציל היתה שיתכללו האורות זה בזה לכך לא המשיך הקוין אלא עד חג״ת דאצילות: (ב) וכאשר עלו ז׳ האורות למעלה עלו גם הכלים שירדו בבריאה למעלה באצילות כו׳. בדברי רז״ל לא נזכר אלא עליית הכלים מבריאה לבד ויצירה ועשיה לא עלה בזכרונו וידוע כי כאשר נשברו הכלים היו מופלים והולכים פנימיותם לבריאה וחיצוניותם ליצירה וחיצוניותם לעשיה ובודאי הנמור שסדר נפילת הכלים ביצירה ועשיה הוא היה כפי סדר נפילתם בבריאה אע״פ שלא פירש בדברי רז״ל ובאיזה אופן היה מ״מ כיון שלא פורש מה נעשה ומה נאמר יל עני אמן אם לא ילמוד כתוב מן המפורש סדר נפילתם בבריאה כך ממש היה ביצירה ועשיה ובעת עלייתם בודאי בכמו שהיו עולים כלים דבריאה כך עלו הכלים ליצירה ועשיה. וכדר עלייתם הוא כך חלקי גלת ליצירה ועשיה עלו ונכללו בגלת דבריאה והלקי חסד ליצירה ועשיה עלו ונכללו בחסד דבריאה וכשעלו באצילות עלו חסד וגלת ונמצאו במקום גלת דאצילות כמ״ש רז״ל. וכן על זה הדרך ב׳ קוין אחרים קו אמצעי דתי״ס וקו שמאל דבג״ה באופן שעלו כלים ליצירה ועשיה כלולים בכלים דבריאה. ודע שכל זה שכתב רז״ל בעלו כלים דבריאה ובעניותינו אמרנו שלא לבד מבריאה עלו אלא שגם כלים ליצירה ועשיה עלו כלולים בכלים דבריאה. לא כל הכלים כמות שהם שהיו בעת הנפילה עלו כי לא עלה מהם אלא חלק הנוגע מהם להעשות כלים דאצילות וחלק אצילות שבהם הוא מה שעלה. והלקי ביע״ע שבהם נשאר כל אחד במקום חלקי בריאה בבריאה וחלקי יצירה ביצירה וחלקי עשיה בעשיה ולא עלה מכל ביע״ע אלא חלקי אצילות שבהם. וכל זאת כתבו רז״ל לא במקום אחד כי אם במקומות רבים ומהם בשער מ״ל ומ״ן פ״ד ז״ל ואחר כך באבא ואימא דבריאה הוברכו זו״ן וכן כיוצא בזה על סוף חלק העשיה ואין להאריך. והטעם באין באבא ואימא כח לברר כל מה שהוא אלא זו״ן בלבד הוא כי הנה כל הניצוצות אינם שוות ויש בהם מדרגות תלוקות לאין קץ כנז״ל ולכן כל מה שהוא מבחי׳ זו״ן דאצילות בלבד יכול להתברר ולהעלות עד אימא דאצילות אבל מה שהיה למטה ממדרגת זו״ן אינו יכול גם הוא להעלות למעלה מזו״ן עד אימא שהרי מדרגתו פחותה מזו״ן ואם היה בו כדי להעלות עד אימא היה גם הוא נכלל בכלל זו״ן באופן שאין מתברר שום מדרגה אלא במדרגה אחד שלמעלה ממנו בלבד יע״ש ועיין בשער דרושי אביע״ע פי״ב. הרי מפורש יוצא כדבריו. ולריך שתדע שחלקי האצילות שעלה מכלים דעשיה בהם נתקן כלים דפרצוף לחיצון דזו״ן וחלקי אצילות העולה מכלים דיצירה בהם נתקן כלים דפרצוף אמצעי דזו״ן וחלקי אצילות העולה מכלים דבריאה בהם נתקן כלים דפרצוף פנימי דז״א והוא הדבר שכתב רז״ל בשער החשמל פ״ג ז״ל וזה בעשיה יש בחי׳ ניצוצות הרשומים אל אצילות ג״כ לבחי׳ כלי החיצון ואוכלם נוק׳ דעשיה כו׳ ואז שם חוזרת אל ליצירה לברר מהמלכים דיצירה חלק האצילות של כלי האמצעי כו׳ וכן עולים עד אל׳ דבריאה ושם נבררים גם המלכים דבריאה חלק האצילות שיש שם המונע לכלי הפנימי יע״ש. ועיניך תראנה שכל מה שבתבנו בכלים כן הוא הדרך ממש באורות דרפ״ח ניצוצות שנשארו בתוך הכלים וכנגד כל חלק העולה ומתברר כן מלא נכנס בהם מחלקי האורות שנשארו באצילות ולא נפלו לבי״ע בעולם. ומבירור הכלים מתקנים הכלים ומאורות ניצוצות דרפ״ח מתקנים הקרומות שבתוך הכלים ומאורות דאצילות הם עצמות המוחין נשמה שבהם ואין להאריך יותר: (ג) ואמנם בחי׳ המ״ן שאמרנו לעיל שעלו לצורך זווג העליון הוא עלמו עליית ז׳ אורות המזכר העולים למעלה בבינה וזכור הקדמה זו מהו ענין עליית מ״ן כו׳. מהבאר מדברי רז״ל שלא עלו למ״ן אלא האורות שהיו באצילות כלולים בג׳ הקוין האמורים אבל עליית הכלים שעלו מבריאה לאצילות כמ״ש רז״ל לא קחשיב אותו לבחי׳ עליית

השמש

[ת] כ״ב נלע״ל שהיא בינה דא״ק כמ״ש לקמן בסוף העמוד: [ב] כ״ב זה הסדר היה בכל כלים בז״ת דכל פרצוף שעלו ונכללו בהי״ס לאותו פרצוף

כל הי״ס מכתר עד מלכות כי אפי׳ ג״ר אינן מתוקנים ולכן בחי׳ העלאת מ״נ אלו היו למעלה בע״ב ס״ג דא״ק כמ״ש בע״ה וע״י זווג ועיבור זה נתקן כל עולם האצילות כולו מעתיק יומין עד מלכות ובחחלה נתקן ע״י. ואח״כ היה הזווג בעתיק יומין והיה תיקון לא״ק. ואח״כ היה הזווג בא״ק והיה תיקון לאו״ק. ואח״כ זווג לאו״ק והיה התיקון לזו״נ. ואח״כ זווג לזו״נ דאצילות והיה תיקון לכל העולמות האחרים. (א) ולכן הולרך בחי׳ עיבור זה להשתהות ולהתאחר שיעור י״ב חודש כנזכר (ב) בתיקונים במאמר הנקרא קו המדה (א) והטעם הוא כדי להתתקן כל אצילות שהם י״ב בחי׳. עתיק ונוקבא. א״א ונוקבא. ואו״א עצאין. ים״ם והבונה. וזו״נ. ויעקב ולאה. אלו הם י״ב פרצופים שלימים לכן הולרך זמן העיבור זה להשתהו׳ יב״ח ושכתתי מה שנאמר מפי מורי זלה״ה [א] אם היב״ת העיבור היה בזווג ראשון העליון (כ״א הראשון של העליון) שהוא לצורך עתיק לבדו כנ״ל או אם נאמר כי עתיק נמר בחודש א׳ ונוקבא בחודש ב׳ וא״א בחודש ג׳ כו׳ אמנם פי׳ הראשון נראה עיקר שביב״ח הם לצורך עתיק לבד כי הרי מבאר אצלינו כי בזווג או״א לצורך תיקון זו״נ היו ג׳ עיבורים א׳ די״ב חדשים וא׳ דע׳ חדשים וא׳ דז׳ חדשים:

פרק ב מ״ת (ג)

והנה ע״י עליית מ״נ הנ״ל שהם (כ״א שסם) האורות הנ״ל נזדווגו בחי׳ הוי״ה דע״ב דיודי״ן אשר הם כללות בחי׳ המוחין דא״ק עם בחינת הטעמים דס״ג שהם אח״פ נ״ל כי אלו הטעמים דס״ג לא היה בהם שום שבירה ולכן הם נזדווגו יחד עם בחי׳ הע״ב דא״ק ואין הכוונה על האורות היולאין מן הבל אח״פ רק על בחי׳ עצמן ופנימותן ממש וכאשר נזדווגו יחד נולד מהם אור חדש ע״י הזווג הזה ואור חדש הוא בחי׳ מ״ה דאצילון אבל הוא נחלק לד׳ בחי׳ טופת״א הכוללי׳(ד) כל האצי׳ והוא כזה כי הטעמים דמ״ה הוא בחי׳ ע״י והנקודו׳ דמ״ה הוא א״א והתגין דמ״ה הם או״א ואותיות דמ״מ הם זו״נ וכמ״ש היטב כל זה לקמן (ב) וזה מציאת שם מ״ה דאצילון הזה יולא מן המלא דא״ק וכבר ביארנו לעיל כי הדברי׳ הולכין במדרג׳ כי הבל האזן אינו נרגש ומוטעה מן הבל היולא מן החוטם והבל החוטם מוטעה מהבל הפה אמנם בזה נשתוו שלשתן שמעלין הבל (ג) אך העין אין לו הבל אלא הסתכלות בלבד וטעם השיעור זה לפי שהג׳ הם בחי׳ טעמים אך העין הוא בחי׳ נקודות כ״ג שהוא למטה ממדרגות הטעמים והנה אור שם מ״ה החדש הזה היולא מן המלא דא״ק הוא אחרון מכולם לכן אין בו לא בחי׳ הבל כמו הג׳ ולא בחי׳ הסתכלות כמו נקודת העין ואין בו רק בחי׳ האיר לבד וזו שנזכר תמיד בזוהר בהדר״ז במלאי אתגלי כו׳ כי אין בה רק גילוי האיר לחיד (ד) (ה) גם זה מ״ש בזוהר במקומות רבים כד סליק ברעותיה למבדי עלמא דאצילות פי׳ כי מלא הרצון דא״ק סליק ברעותיה למבדי עולם האצי׳ ע״י אור מ״ה חדש היולא ממנו אשר ע״י נתקן כל האצי׳ כמ״ש בע״ה וכמלא כי פי׳ רעותא הוא סוד מלא הרצון הנז׳ כי תרגום רצון רעיתא והנה לפי שבחי׳ ע״ב הוא בראש א״ק שהם בחי׳ המוחין ומקומם הנו׳ (ו) הוא מבפנים כנגד מקום המלא ושם נזדווגו המוחין שהם בחי׳ ע״ב עם בחי׳ ס״ג שהם אח״פ הטעמים דס״ג שהם למטה מהמוחין בסוף הראש ולכן מרוב האור שיש שם בזה המלא ע״י הזווג הנ״ל יצא אור

חדש

הגהות וביאורים (א) וקשה דלעיל בשער השבירה פ״ג כתב דכלים דזו״ן נפלו בבי״ע במקום הראוי לביות בי״ע נמצא דאין שבירה בבי״ע עצמה שלא יצא ואיך כתב עתה לתקן הלא לא היתה שבירה להתקן וי״ל. ועיין היטב בהקדמת רחוקות הנכר דף ל״ו תיכן נכון ע״ז. ממן שמון: (ב) כנזכר חדש בפ׳ ואתחנן במאמר כו׳ ופיכם בתיקונים ליתא בפ׳ כת״י: (ג) עיין במבו״ש דל״ת ע״ב ספ״ת: (ד) שנתלק לכמה חלקים ונשם ע״י ות״ת ואו״ת ואו״ת וזו״ן וכמ כזה הלופן שב״ש שמש זו״ע: (ה) בכתי״ ליתא הינה גם: (ו) בכתי״ ליתא הינה כנזכר:

השמש

פרצוף על סדר המזכר: [א] נ״ב באופן שבפירוש קבל מפי הרב ז״ל שבעיבור זה נשתנו י״ב חדש והשכחה היתה אם בעיבור זה שנשתנו י״ב חדש נתקנו כל הי״ב פרצופים או אם עתיק לבדו והפשיטא ממה שמצאנו בז״א ג׳ עיבורים אחד דז׳ ואחד דע׳ ואחד די״ב אמנם עיין היטב אבנין כי בעיבור זה נתקנו כל הי״ב פרצופים הכוללים (עיין דב״ש דף י״ג ע״ב ד״ה תשובה וכו׳ מ״ש בזה) הנז״ל שיצאו מהעיבור דא״ק מהבינה עצמה דא״ק ולא יצאו זה מזה אלא מהבינה עצמה דא״ק כי היא אם הבנים ולכן הוצרכו לחזור להתעבר בתוכה להתתקן ע״י ומ״ש במקום אחר (מ״ה עיין שער מ״ב שער דרושי אבי״ע פ״ג) כי עתיק תיקן לא״א וא״א לאו״א ואו״נ. אין הוא בפרטות הי״ב פרצופים הפרטיים דכל פרצוף מהי״ב פרצופים הכוללים כנ״ל וכו׳ ויהיו תשלום הי״ם דכ״ן עם הי״ם למ״ה דשאר הי״א פרצופים שבו ואח״כ יצאו מהעיבור המזכר ואח״כ היה זווג בעתיק דכ״א לתקן את א״א דכ״א ואח״כ זווג בא״א לתקן או״א ואו״נ

דיבור כתב רז״ל וע״י זווג זה נתקן כל עולם האצילות כולו מן עתיק עד המל׳ ותחלה נתקן עתיק ואחר כך היה זווג בעתיק והוא תיקון לא״א ואחר כך היה זווג בא״א להקון או״א ואחר כך היה זווג באבא ואימא והוא תיקון לזו״ן. הרי כי לא בעיבור עתיק נתקנו כל הפרצופים אלא לאם לאם היה נתקן והולך כל פרצוף אחד שלמעלה ממנו לבד ולא יותר ואיך כלקא דעתיה לומר שבעיבור עתיק נתקנו כל הפרצופים אם לא מדחזינן שבזו״ן הולרכו ג׳ עיבורים דז׳ ודע׳ ודי״ב חדשים. ועוד לפי המבקנא בהי״ב חדשים בהיו בעיבור העליון היו לצורך עתיק לבדו למה הולרך י״ב חדשים. ול״ל שרז״ל שתי שמועות שמע מרבו שמע באין בוס פרצוף אזנן אלא במדרגה אחד שלמעלה לבד דוקא דהייבו זו״ן באבא ואימא ואבא ואימא בא״א וכן על זה הדרך בכל השאר ושמע שי״ב חדשים הולרך בעיבור כדי לתקן כל הי״ב פרצופים והוה אפשר לקיים שתיהם ולומר שעתיק ונוק׳ היו ב׳ חדשים בעיבור ואחר כך היה הזווג בעתיק לצורך א״א ונוק׳ והיו בעיבור ב׳ חדשים אחרים וכן ע״ז הדרך כל השאר באופן שכל אחד נתקן במדרגה שלמעלה ממנו וכל אחד לא נשתנה בעיבור אלא חדש אחד לבד. והזר והכריח באין סברא זו נכונה שהרי בזו״ן מצינו ג׳ עיבורים דז׳ ודע׳ ודי״ב. וזו הוא הכרח גמור לומר בהי״ב חדשים שנמצא הוא לעיבור עתיק לבדו: (ב) וזה המציאות שם מ״ה דאצילון הזה יצא מן המלא דא״ק כו׳. הנה לעיל נתבאר בפ״ח שכאשר יצא שם מ״ה יצאה אשתו עמו וז״ל רז״ל וזה הדר הכולל ו״ק נקרא שם מ״ה והוא רוחא וזכו״ן בנם בחינת חג״ר נה״י שבמל׳ יצאת עמו עתה כי המלכות שבמל׳ היא שיצאת תחלה יע״ש ולא כורם בדברי רז״ל אלו חג״ת נה״י שבמלכות שיצאת עם שם מ״ה איפה מקום יציאתה אם גם היא יצאת מהארת המלא כמו שם מ״ה או כיון שהיא שארית שם בן יצאה מן העינים כמו שם בן הראשון. וכן מבתבר כי לעולם שם בן מקום יציאתה היא על ידי ההתכלות דרך העינים: (ג) אבל העין אין בו הבל אלא הסתכלות בלבד ומעם הבינוי הזה הוא לפי שהג׳ הם בחי׳ טעמים אך העין הוא בחי׳ נקודות כו׳. עיין מ״ש בעניותין לעיל בשער הנקודים: (ד) גם זהו מ״ש בזוהר במקומות רבים כו׳ כליק ברעותה למבדי עולם האצילות כו׳ כי המלא הרצון דא״ק כליק ברעותה כו׳. אע״ג דלפי מ״ש רז״ל בלהי שער הנקודים ובפ״ב משער מ״ד ומ״ן ובכמה מקומות כי כליק ברעותה לא שייך למימר אלא כשנעשה הזווג ההוא למעלה בלא עליית מ״ן כאשר אינם אין בחרן להעלותם וכאשר זו״ן עדיין לא נתקנו ואין מי שיעלה מ״ן ונעשה הזווג ההוא בלתי עליית מ״ן אלא ברעותה עילאה. לא כן הכתה בזווג הנעשה על ידי ע״ב הכולל עם ע״ב דס״ג במלא דא״ק כי כבר היה שם עליית מ״ן שהם מ״ן אלא ברעותה שעלו למעלה כמ״ש רז״ל בפרקין ובפ׳ דלעיל ואחר היות עליית מ״ן איך שייך למימר כי כליק ברעותה. (ולא דק שהרי אי אפשר לזווג האורות שעלו למעלה כמ״ש רז״ל בפרקין ובפ׳ דלעיל ואחר היות עליית מ״ן איך שייך למימר כי כליק ברעותה. (ולא דק שהרי אי אפשר לזווג בלי עליית מ״ן שהם מהמלכים אמנם כל כליק ברעותה היה בלי מי שיעלה אותם דאדם אין ועלו מעצמם ועיין שם״ל פ״ב אות ז׳. ש״ם):

דע כי אין עליית מ״ן נקרא עליית מ״ן אלא דוקא כשבא הדבר מצד התתחתונים כגון הצדיקים שעל ידי מעשיהם הטובים ומצותיהם והפילתם

יפה שעה

מ״ן. וקשה לזה שהרי בכל מקום אין עליית מ״ן אלא מה שעולה מן המטורר מבי״ע וכל שער מ״ד ומ״ן אלא מזה ושם בפ״ב כתב ז״ל גם נתבאר כי כל כוונתינו ותפלתינו אינו מעלים את הנילוגות ההם עד היסוד דנוק׳ דז״א בבחי׳ מ״ן ונתקנים בם יע״ש. באופן שאין עליית מ״ן אלא הנבררים ושולים מבי״ע. (ולענ״ד בגם כליס עלו שם בבינה דא״ק כמ״ש בהגהות השמש בשער המוחין פ״ב בענין ג״ח ראשונים קשה לאשה ולולד דשם עיקר העומדים שם אבל אה״נ כי בחי׳ הכלים גם הם עולים בג׳ אמצעית אל מדור אמצעי ואה״כ במדור העליון יע״ש ממן שמון). אם לא שנתלק ונאמר כי לעליית מ״ן הזאת שהוא אמקום גבוה גדול מאד מאד בע״ב הכולל ובע״ב דס״ג הכולל שהוא הגורם זווג במוחין דא״ק לא הועיל לעלייה מ״ן אלא בחי׳ האורות ולא כלים העולים מבי״ע אלא שהמציל העליון גזר ועלו לצורכם שם להתקן הם עצמם: (א) והטעם הוא כדי להתקן כל האצילות שהם י״ב בחי׳ כו׳. ואת״ת וכי בעיבור זה נתקנו כל הי״ב פרצופים שהוכרח להשתהות י״ב חדשים והלא לעיל הוך כדי

חדש ממנו ולמטה שהוא שם מ״ה החדש . והנה כאשר יצא זה האור החדש שם מ״ה דאצילות בירר מהנקודות דס״ג שבהם היתה השבירה מה שיוכל לבדר מהם ונשתתפו נתחברו עמו ואז נעשה המ״ה בחי׳ דכורא וס״ג נעשה בחי׳ נוקבא אלא שלהיות שהם״ג זה נעשה נוקבא אל המ״ה לכן קנה לו עתה שם אחר והוא שם ב״ן דההי״ן כזה יו״ד ה״ה ו״ו ה״ה ואיש נקרא עתה בשם ס״ג אלא בשם ב״ן . והענין הוא כי שם ס״ג הוא כללות טנת״א אמנם אלו שהם נקודה דס״ג בלבד אינו נקרא ס״ג כמו הכלל כי אינם אלא פרט א׳ שבשם ס״ג ולכן כאשר זה הפרט שהם הנקודה נתחבר עם שם מ״ה ונעשה אליו בחי׳ נוקבא ולכן נקרא עתה בשם ב״ן כנ״ל . ואמנם אעפ״כ בהכרח הוא שאפי׳ שהם בחי׳ הנקודות לבד בהכרח הוא שיש בהם בחי׳ המתחברת עם הטעמים דמ״ה ובחי׳ המתחברת עם הנקודה דמ״ה וכן בשאר חלוקות עם היות כולם יחד בחי׳ נקודות לבד דס ג וע״י חיבור שם מ״ה עמו נתקנו עתה אלו הנקודות ונעשו נוקבין אליהם ולכן נקרא בשם מלכים מלכות להורות כי נעשו נוקבא לשם מ״ה דאצילות (כ״א כי הם בחי׳ נקודות נעשה נוקבא בשם מ״ה) נמצא כי כאשר עלו אורות הנקודות דס״ג למעלה העלו מ״ג ואז יצא אור מ״ה החדש ונתחבר עם הז׳ אורות האלו ובירר מהם מה שיוכל לבדר ובהם נעשה תיקון אל כל האצילות ולכך לעשות תיקון זה הולרך עיבור כנ״ל וכבר ביארנו כי מן הטעמים דמ״ה נעשה עתיק יומין בחי׳ הדכורא ואמנם מבחי הטעמים דב״ן שנעשה משם ס״ג זה כאשר אמרנו שאע״פ שבכללות הם נקודות עכ״ז נחלקים גם הם בעצמם לד׳ בחי׳ טנת״א של ב״ן הזה וטעמים אלו שיש בשם ב״ן נעשה נוקבא דעתיק יומין (א) וכן מנקודה דמ״ה נעשה לד הדכורא דא״א (ה) ומנקודת של ב״ן נעשה לד נוקבא של א״א וכעד״ז בשאר חלוקים האצילות כמ״ש בע״ה במקומו כל פרט ופרט :

פר׳ ג מ״ת (ב)

והנה מצינת מקום התפשטות כל אלו פרצופי הזכרים והנקבות הנעשין מהתחברו׳ מ״ה וב״ן כנ״ל הנה מקומם במקום שהיו תחלה הנקודות שיצאו דרך נקבי העינים והוא מטבורא דא״ק עד סוף רגליו ואור המצח הנקרא שם מ״ה אע״פ שיצא מלמעלה מן המצח הנה מתפשט משם ולמטה ומתחיל מצחותו מן הטבור עד סוף סיום רגליו כנ״ל אבל מה שנשתנה עתה מבראשונה בעת יציאת הנעימים הוא זה כי אז היתה נקודת הכתר במקומה לבד בפ״ע ואחריה נקודת החכמה לבדה בפ ע וכעד״ז היו כל הי״ם אבל עתה נתוסף תיקון גדול והוא כי נקודת הכתר נמשכה ונתפשטה ממקומה עד למטה קרוב אל סיום רגלי א״ק כמ״ש בע״ה וזה ההתפשטות הוא כל שיעור הנקודא בשם עולם האצילות ונקודה זו היא נקראת נוקבא(כ״א נקודת) דע״י (ג) וכעד״ז עתיק יומין דדכורא הנעשה מטעמים דמ״ה כנ״ל גם הוא מתפשט לשיעור הנ״ל וכן עשו כל השאר א״א ונוקבא ואו״א וזו״ן והלבישו זה את זה עד בחי׳ זו״ן בתיקון שכל רגלי הפרצופים דאצילות בין דעתיק בין דא״א בין דאו״א בין דזו״ן כולן שוין (ד) בסיומ׳ (ה) והם מסתיימים יחד מעט [א] למעלה מסיום רגלי א״ק ושם הוא סיום האצילות כולו (ו) ועי״כ נעשה נשמה זה לזה וזה מלבים לזה . וגם כי עי״ז יוכלו הגברים לקבל אורות העליונים שהם עתה מכוסים ומחלבשים זה תוך זה וגם כי הכלים שלהם הגדילו ע״י שנתפשטו עד למטה ובזה יש בהם כח לקבל האורות שלהם בהיותן כלים גדולים. והנה האור הזה דמ״ה החדש היוצא מן המצח כנ״ל הוא סוד המלך הח׳ הנזכר בפ׳ וישלח הנקרא הדר אשר לא נזכר בו מיתה (ט) בתורה כי לא מת כמו האחרים אדרבא הוא מתקן ומקיים הז׳ מלכין קדמאין במקום הקודמין אליו כנ״ל כי כבר הודעתיך כי אלו המלכים כולם הם מלכים המזכר בפ׳ וישלח ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום ולפי שכאשר יצא התחיל תיקף לבדר בחי׳ אלו המלכים לעשות בחי׳ נוקבא אליו שהם נקרא עתה ב״ן דההי״ן כנ״ל לכן נאמר בו וימלוך תחתיו הדר ושם אשתו מהיטבאל כמ״ש בזוהר דעל השתא

מ״ב ל״ע (ז) ענין המלך הח׳ שהוא הדר שהוא היסוד ואיך (כ״א ואח״כ) יצאו ז מלכים מחוקים והענין כי הז׳ מלכים כולם הם בחי׳ ב״ן שהוא מלכות לבדה והדר הוא שם מ״ה החדש שהוא נגד הו״ק כנודע אשר סופם הוא יסוד הכולל זכר ונקבה שהוא עטרה שבו והנה הדר ומה טבאל שהם בחי׳ מ״ה וב״ן שבכללות שם מ״ה ומזיווגם (ח) יצא תיקון אל ז׳ מלכין קדמאין וכולם (כ״א שכולל) בחי׳ מלכות לבד שהוא שם ב״ן הכללות .

הגהות וביאורים (א) בכתי״ ליתה והטעם מובן כיון שנעשה מה׳ אמרונות דכתר דב״ן . אפר יצחק : (ב) תחילה פ׳ זה הוא במנו״ם דל״ד ע״ב החלת פ״ה ואחר פרק זה הוא בדלי״ג ע״א ס״ב : (ג) נ״ב ר״ל כאשר שהעתיק מלומם בא״א כנודע שהוא נקו׳ הכתר כנ״ל ואי״ב מה שזכרנו נעיל כי הנקו׳ הכתר נמשכה למטה קרוב אל סיום רגלי א״ק פי׳ עם בחי׳ עתיק שהוא נשמה אליו : (ד) א״ה עיין לעיל שער ג׳ סדר אצילות למוהרח״ו פ״א מ״ב שם נמצא : (ה) עיין בשער ס״ר אצילות דשם כתב דאו״א הוא שווים נקומתם אלא התפשטותם עד הטיבור ועיין הנמצא שם בשע״ג פ״א שהוא כזמן במתפשטים נכ״י דהו״א לתת מוהין לזיא דאו הם שוים . ולענ״ד עדיין קשה גבי עתיק דאין נה״י אלו מגיעים רק בחצי״ת דא״א ועיין שער או״א פ״א . וי״ל והוא במ״ש בהסדי דוד אות ס״ב וז״ל אע״פ שאנו אומרים שא״ת מלבים נ״ח דע״י לבד ואו״א מלבשים לא״א מהגרון עד החזה וז״ל מהטיבור עד רגליו וכן מה שאנו אומרים בכ״מ שזו״ן מלבישים מהטיבור דאו״א וכן נוקבא מטיבור דז״א למטה כ״ז הוא בפרטות כל פסירה ופסירה אבל בערך הכולל כל פסירה מלבשת לתחתיה בהשוואה אחת עכ״ל. ועיין בס׳ הזכת דף ע׳ ע״ב ודף קנ״ה ריש ע״א ועיין עוד בדף קי״ח ע״ב שכתב להלן דזה שכתב שהם בריולים מייבי בבחי׳ לד המ״ה שהם תסדים ודכם להתפשט אבל לד הב״ן הם קלבי הקומה יע״ש ועיין בהסדי דוד אות ל׳ . שמן משון : (ו) ובשער סדר אצילות כתב דרגלי א״ק מגיעים עד עשיה . ויש לומר דהוא הענה דאצילות . שמן משון : (ז) ל״ע מילת ל״ש הוא ט״ס ר״ל שנ״ח : (ח) הנה כזה לא נמצא בשום מקום במזדווג מ״ה וב״ן דמ״ה להקון את הנקודות דב״ן ועיין בפרקין דלעיל. ואפשר לומר דבלי שיבוכו ומיזווגם ר״ל ומהתחברותם לד המ״ה שהוא מ״ה וב״ן דמ״ה עם לד הב״ן יצא התיקון אל הז׳ מלכים . שמן משון : (ט) אבל בדפ״ו נזכר :

יפה שעה

מבררין מבאחרית המלכים דזו״ן שנשארו בבי״ע ומעלין אותם לתקנם וכן זו״ן שהם בגיס דאו״א מבררין מבאחרית אחורי או״א הנפולים ומעלים אותם וזה נקרא עליית מ״ן בנמתא לא כן בזווג הזה הנעשה במצח דא״ק ע״י ע״ב הכולל עם ע״ב לס״ג שמתא הוא שעליית האורות היה לבחי׳ עליית מ״ן מ״מ מי העלה אותם ולדם אין לא בעליונים ולא בתחתונים שעדיין לא נתקן אפילו עתיק ועליית האורות היה ברצון המאציל העליון כמ״ש רז״ל בדיש פרקין דלעיל ז״ל כאשר עלה ברצון המאציל העליון כו׳ גזר והעלה מ״ן מתחת לעילא ישויין שם . הרי שהעליה בעצמה היתה ברצון המאציל ושייך שפיר לומר כל כליק ברעותא . ודע שלעיל בפ״ב מבער מנת״א כתב רז״ל שבאשר היה הזווג בתוך פנימיות דא״ק להוליד ולהוציא להון שם ב״ן עלו מ״ה וב״ן הכוללים בפנימיות א״ק מן הטיבור ולמטה עלו למ״ן למעלה ונקודין חנין ואותיות דס״ג הכולל היו בערך יסודות והיו עפלים וכללים בע״ב דס״ג הכולל ובע״ב הכולל שהם בערך או״א עילאין וע״י כולם נעשה הזווג כדי להוליד את הבת החילה בהיא שם ב״ן וכאן בזווג הזה הנעשה כדי להוליד שם מ״ה שהוא דכר לא פורש בדברי רז״ל רק עליית האורות שבתוך ושהם היו בכולל בחי׳ מ״ן . אבל האורות שבפנים דא״ק לא הוזכרו כלל. אבל שם כתב רז״ל ז״ל ואחר כך חזרו להזווג ע״ב הכולל עם טעמים דס״ג הכולל בכולל פנימיות וכל שאר הבחינות שפלים להם ואז הולידו הזכר והוא שם מ״ה יע״ש . ומדלאמר וכל שאר הבחי׳ שפלים להם מהבאר שגם בזווג הזה הנעשה כדי להוליד שם מ״ה היו כל האורות שבפנימיות א״ק כלולים זה בזה וה׳ יאיר עינינו בהורתו : (א) וכן מן נקודות של מ״ה נעשה לד הדכורא דא״א ומנקודות של ב״ן נעשה לד נוקבא דא״א כו׳ . הנה רז״ל בפרקין אזיל בשיטתו כי טעמים בכתר ונקודות בהכתר הנין בבינה אותיות בז״ת והם כן קבה עד מאד היאך כתב שלד נוקבא דא״א נעשה מנקודות של ב״ן והלא א״א לא ברר ולקח לזורך נוק׳ שלו אלא ה׳ תחתונות דכתר דב״ן והם טעמים דב״ן כמ״ש רז״ל בכ״מ . (וז״ל הרב שמן משון ודע דאין זה סותר במה שכתב במ״א שנקודות דב״י הם בנוקבא דאבא ואמא כתב

השמש

ואו״א לזו״ן וזה יבא הכל על נכון : [א] ל״ב שיעור מעט זה הוא שיעור עובי עשרה עיגולי א״א מגד ממה שע״ג עיגולי א״א נסתיימו כל הרגלים המזכר ורגלי אדם קדמון כתיימו יותר למטה שהוא ע״ג עיגולי עתיק המתענלים

השתא לא אידכר דכר ונוקבא כלל בר השתא ובג״כ אתקיים כלא דהשתא הוי דכר ונוקבא כדחזו ומזכר באד״ר. והענין כי הס בחי׳ מ״ה וב״ן הנ״ל והשתא נקרא אדם לפי שאדם כולל זו״ן ולכן תמצא כי שם מ״ה בגימטריא אדם. וא״ת והלא בשם מ״ה לא נעשה רק הדכורין שבאצילות ובחי׳ הנוקבא נעשה משם ב״ן ואיך נקרא אדם והענין הוא (א) כמ״ש כי שם מ״ה בלאתו היה מבדר משם ב״ן ומתברו אליו ונתקן עמו ונמצא כי אז היה אור הנוקבא טפל אליו והיה יונק ממנו כדמיון הבן עם הבת שהכל נקרא ע״ש הבן והוא יורש הכל ואינו נותן לבת אלא מה שיוטב בעיניו כרצונו (ב) וא״כ נמצא כי הבת טפלה וכלולה בבן ולכן שם בן שהיא הבת נוקבא ונטפלה לשם מ״ה שהוא הבן הזכר והיא כלולה בו כי שם מ״ה הוא המבדרו עמו והוא נתקן ע״י המ״ה ולכן כאשר מבדר הוא ליקח תחלה מה שמבדר לעצמו כנודע בסוד תרין עטרין דירית ברא ב׳ חסדים וגבורה דמ״ה ודב״ן ולבתר יהיב ברא לברתא בשעתא דמזדווג עמה עטרה דגבורה וכאלו ניתן לה משלו דמי ולכן הוא לבדו נקרא אדם כלול תרוייהו והרי עתה כי ב׳ בחי׳ יש לנוקבא דז״א א׳ בהיותה כלולה בתחלה עם הזכר הב׳ כשנפרדת ממנו והוא נותן לה עטרה דגבורה וזה סוד הכתוב ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד כי הנה בשם זה יש כללות מ״ה (ובן) וי״ט שהוא המלוי של ד׳ אותיות הראשונים שבו כי אדם הוא שם מ״ה והנקבה י״ט בהיותה כלולה עמו כי אז נוקבא נקרא מילוי שם מ״ה גימטריא י״ט (ג) כמו ענין אדם וחוה כי אדם שם מ״ה וכאשר היתה הנוקבא עמו היתה נקרא חו״ה שהוא גימטריא י״ט שהם בחי׳ מילוי דשם מ״ה כי כל בחי מילוי הוא גימטריא (כ״א בחי) אלהים שהיא בחי׳ הנוקבא שהוא דינין ובזה תבין למה בחי׳ הנוקבא היא תמיד דינין והוא לפי שנרשה הוא בחי׳ המלכים שמתי שעי״כ נקרא מלכים מלשון מלכות .*

ואמנם כאשר נפרדת מעליו ונעשה בחי׳ לעצמה ואז שניהן בסוד בעל ואשתו דכורא לחוד ונוקבא לחודה אז נקרא מהיטבאל כי שם (ד) זה נחלק למ״ה יטבאל כי מ״ה הוא דכורא וי״טבאל גימטריא ב״ן שהוא נוקבא בהיותה לעצמו׳ הוי״ה דהחי״ן המ זנשם עמו זה עם זה דכורא ונוקבא ולכן נקרא בשם טוב להורות

*מ״ר וגלע״ד חיים שז״ם מ״ש באדר״ז על בת מטרד בת מאמא דדינין מתערין מינה דערדין לכולא פי׳ כי אמא היא שם ס״ג ומשם היתה זה הבת שנעשית אח״כ ב״ן בהופן כי לא נשאר באמא רק טעמים דס״ג ומשם ולמטה שהם נקודות דב״ן נק׳ ברתא שהוא שם ב״ן

הנ״ל. גם נלע״ד כי לכן אמו מוליאין בד׳ אותיות השם ב׳ הה״ן כי הה׳ לבדם כפולה לפי שהה׳ ראשונה שהיא ס״ג ממנה עלמה יצא ה׳ שנייה (ה) אלא שנשתנית שנקרא שם ב״ן בהופן כי שניהן אינן רק אות אחד ונחלקו לב׳ ולכך ג״כ עיקר השם (כ״א הס) יה״ו שהם ג׳ אותיות ראשונות מהשם שיצא מהם הרע והובדר מהם הטוב וז״ם ואתבסמו דא בדא כו׳. ואמנם צריך לתת טעם אל הנ״ל כי הרי אלו הנקודות הנ״ל הם בחי׳ ס״ג ואיך יהיו גרועים וטפלים לשם מ״ה החדש ויהיה מ״ה זכר ונקודות ס״ג נקבה (ו) ונודע בכמה מקומות כי בחי׳ שם ס״ג גדול משם מ״ה. והתשובה היא כי שם מ״ה החדש הנ״ל יצא מבחינת הזווג דע״ב וס״ג כנ״ל לכן כיון

שהוא נמשך מכח ע״ב עצמו לכן הוא גדול מס״ג. ועוד טעם אחר כי בשם מ״ה לא היה בו מיתה ושבירה כמו שהיה בשם ס״ג עצמו ועוד טעם ג׳ והוא כי אלו בחי׳ נקודות לבד של ס״ג אבל המ״ה החדש הוא כולל טנת״א כנ״ל וכיון שיש בחי׳ טעמים ודאי שהוא מעולה על הנקודות דס״ג אבל לא על הטעמים דס״ג. ועוד טעם ד׳ כי ס״ג יש בו גרעין גדול עתה והוא כי עדיין לא הושלם להתברר כנודע ולכן עתה מ״ה גדול ומעולה ממנו אבל לע״ל אשר יתוקן כל בחי׳ ס״ג ויחיו כל המלכים ויתבררו לגמרי בסוד בלע המות לנצח אז יחזור שם ס״ג לקדמותו ולתועלתו (כ״א ולמעלתו) ושם ס״ג יגלות ויאיר בעולם ואז יתבטל שם מ״ה אשר זהו ענין חזרת העולם לתהו ובהו כנזכר בדרז״ל לימות המשיח (ז) ואז יתבטל מ״ה ואז לא יהיה רק ב׳ אותות של ע״ב וס״ג (ח) ודי בזה :

פרק ד מ״ב

אח״ב יצא שם מ״ה מהמלא דא״ק והוא סוד טעמים ונקודות הראשונות מס״ג נקרא עתה ב״ן ונתחברו עתה מ״ה וב״ן ומהשם נתקנו כל הנקודות שהם המלכים שמתו ושאר המלכים שלא מתו שבין כולם נקרא אצילות ועתה אחר התיקון נקרא ברודים והוא שבא אחר הנקודים וזש״ה עקודים נקודים ברודים שם של מ״ה היוצא עתה ממלא החדש יש בו טנת״א כמו ע״ב וס״ג טעמים של מ״ה דכורא דעתיק והטעמים דב״ן ניקבא דעתיק ונקודה של מ״ה דכורא דא״א ונקודות דב״ן (ט) נוקבא דא״א תנין דמ״ה או״א אותיות דמ״ה זו״נ אך למטה כתבתי (י) שכל בחי׳ דמ״ה הוא דכורא וכל בחי׳ ב״ן הוא ניקבא וא״כ קשיא הא [א] קאמר הכא דתנין דמ״ה או״א ואותיות דמ״ה הם זו״נ ואפשר לומר דלא דק אלא שאמת הוא

כמ״ש

הגהות וביאורים (א) אמר מאיר זה תיכן למהתילים אבל העומק אינו כן כ״א שמ״ה בחדש הוא כולל מ״ה וב״ן וכנ״ן דמ״ה נקרא מהטבאל כנזכר בשער הכלים פ״ח ע״ש : (ב) ושיין בס׳ אמת ליעקב דז״א אות ב׳ מה שהקשה דבלא יש לה עיבור נכסים מיי״ם : (ג) כמ״ש בענין אדם כו׳ בע״ל עיין שער הפסוקים פ׳ בראשית סי׳ ג׳ מ״ש עוד טעמים : (ד) עיין שער הירח שער ל״ה פ״ב בתחב שתף בשנפרדת מעליו נקרא תוב מטעם אחר . סכ״ה : (ה) בכתי״ אינתא יצא כי שניה שהיא שם ב״ן . עיין דב״ש ל״ד ע״ד שנסתפק בד׳ זו אם נאמר דהוותתו הוא על הוי״ה שכולנת דא״ק דהיינו יו״ד דהוי״ה הוא טעמים וס״ג הכולל הוא ה׳ הראשונה כו׳ וכ״ן הכולל הוא ה׳ ג׳ ועל זה אמר דזה הכ״ן יצא מס״ג כו׳ ישויין שם באריכות ג׳ פירושים . ולענ״ד לפרש ונהחלה צריך ש קרא בל פרק ד׳ על מתכוונתו שהנה כתב כאינו כפ״ד וז״ל ונמצא בכל דהה מ״בחות של ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן הם ה׳ טעמים והכ׳ נקודות והג׳ הנין וכד׳ לוהיות וכ״ל מלא הד׳ כולל כל ד׳ בחי׳ שהם טנת״א ע״כ . למדנו דשם ס״ג הזה הכולל כולל ד׳ בחי׳ טנת״א ונמצא לא״כ כתב אמנם בשם ס״ג מצינו הוספת אחד כי גם בחלק הנקודות שנו גם הוא כלול מ״ ד׳ בחי׳ שהם טנת״א למדנו מזה כי שם ב״ן הוא חלק הנקודות לבד דס״ג וזה השם של ב״ן נחלק לד׳ בחי׳ ושאר בחי׳ של ס״ג בשם הנין ואותיות ספר שהם כנו״ע עכ״ל . וא״כ מ״ש כאינו במדי׳ ראשונה שהיא שם ס״ג ממנה עלמה יצא הבי׳ ג׳ מ״כר בנקודות דס״ג אבר מצינו בו הוס׳ שכולל כל בחי׳ טנת״א ולשולם הנין ואותיות דס״ג הכולל הם כנו״ע כמ״ש כאינו כו׳ וכפי״ז צריך לומר מה שכתב כאינו כי לא נסיר בלומא רק הטעמים דס״ג ומשם ולמטה שהם נקודות דב״ן נקרא ברתא שהוא שם ב״ן כל בחי׳ זו מהכר בנקודות דס ג דווקא כנלע״ד . ש״ם : (ו) א״ה זהו דוקא לבחי׳ שבראשונים שבאו אלא היה״ל אינ״ה אינ״ה ונלא ביטול ודאי שהשם״ג גדול ממ״ה עיין דב״ש דף ז׳ ע״ד שאלה י״ח : (ז) ונלענ״ד הייש זו״ש מה שנתבאר במ״ה כי לעתיד, לבוא תהיה הנוקבא עטרת בעלה וכורש קין שהם הנבורות דס״ג יבלעו על התפדיים שהם מ״ה (שבר הקדמות) : (ח) (עיין שער מ׳ פ״ד כתב דלעתיד יהיו שם ב״ן גדול משם מ״ה אלמא דיהיה ג״כ שם מ״ה וב״ן ולפיכו לם נ״מר דמ״ש שלא יהיו רק ע״ב ס״ג ליו דווקא וס״ה שם ב״ן מ״מ קשה על שם מ״ה דמשמע שלא יהבטל דלם יהבטל מה שייך לומר דשם ב״ן גדול ממ״ה מלהר דשם מ״ה ליתו בטולם ועוד קשה דלין יהכן דשם מ״ה שבוא ז״ח והוא לוח ו׳ דשם הוי״ה שיתבטלו ח״ו עיין במבורים ש״ב ה״ג פ״ב שכתב הרב מהרי״ל מלהר דשם מ״ה ליתו בטולם ועוד קשה דלין יהכן דשם מ״ה שבוא ז״ח והוא לוח ו׳ דשם הוי״ה שיתבטלו ח״ו עיין במבורים ש״ב ה״ג פ״ב שכתב הרב מהרי״ל ז״ל שבוזיתו שיתבטל שם מ״ה מפעולתו שהוא הבורר ולא יבלעו שם ס״ג ולא שם מ״ה פ״ש עוד) אמת ליעקב דף מ״ט ע״ד : (ט) ובחי׳ הנין ואותיות דמגד הכ״ן לא כתב מי לקחם . ונראה דסמך על מ״ש בשער הקדמות ושם מבורר הלבנון ג״כ יותר מבאור והוא דף ק״ה והוא דוגם ב׳ בתיקון המלכים וז״ל בקיצור אחר שבכתיב סדר ההתלקות הנזכר דא״ת לכורא שבו לקה הכמה דמ״ה ושם נקודה דמ״ה ונוקבא שבו לקחה ב׳ לתבונות דבהר דב״ן ושם נקודות דב״ן ואחת לקח ז״ת דחכמה דב״ן ואימא ז״ת דבינה דב״ן וזו״ן לוהיות יעב״ש ומצא עניות במקום זה ובשירות במקום אחר להגליים הענין . והרי בזה מתורץ ג״כ מה שיש לדקדק עוד דנקודות הם כתבא ולא נוקבא דא״ת והוא . ועיין מקום ביאה דף ע׳ ע״ת מבו״ש דף ל״ג . שמן שבון . ובהגהות שבסוף ספר ע״ח דפוס ירושלים ע״ה לא נרש הרב אפר יעקב היכה נקודות דב״ן נוקבא דא״ת וכן כתב ה״ר בר״ת דלא גרס לו : (י) א״ה עיין שער הקדמות דף כ״ה ע״ב ד״ה אמר הכותב חיים :

השמש

המתענלים על עינוגי א״ת : [א] כ״ב לא קשיא מידי דמתני״ן דמ״ה שלקחו א״ת מהם נעשו אבא ויש״ם ואותיות דמ״ה מהם נעשו ז״ת ויעקב כנזכר בכמה

יפה שעה

כתוב שהוא בנוקבא דא״ת שמין נקודות הנזכר כאן הוא בחי׳ נוקבא דבחי׳ ד׳ בחי׳ טנת״א אלא הוא בחי׳ ה׳ תחתונות דטעמים אבר מהם לקח א״ת לעבות נוקבא שבו ואלו קרא אותם רבינו בשם נקודות דב״ן

ומטעם זה בשער ההקדמות בדרוש ב׳ בתיקון המלכים ד׳ כ״ה ד״ה כלל העולה כי ע״ו דכורא שבו נעשה מן כל הכתר דמ״ה ונקראים טעמים

כמ״ם למטה ואם תסתכל תראה כי כל אחד מה׳ ברקיעים נחלק לד׳ ג״כ הכתר של ע״ס ממנו נעשה עתיק וא״א דהיינו עתיק עד ת״ת שבכתר וא״א משם ולמטה וכעד״ז הכמה וים״ס בינה ותבונה וז״א ויעקב ורחל ולאה. ואם תסתכל תראה כי שם מ״ה הוא כללות כל השם שהוא טנת״א של כל כלליותו ואמנם שם ב״ן אינו רק הנקודות דס״ג לבד אלא שהנקודות אלו דס״ג נחלקים לטנת״א ג״כ דכ״מ שנזכר טנת״א בשם ב״ן שהוא ס״ג כנודע אינו רק בנקודות לבדו של ס״ג הכלולים בהם טעמים ונקודות ושמור כלל זה. נמצא שכל אחד מהשמות הד׳ שהוא (טנת״א) ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן הם הא טעמים והב׳ נקודות והג׳ הנין והד׳ אותיות וכ״א מאלו הד׳ כולל כל הד׳ בחי׳ שהם טנת״א אמנם בשם ס״ג מצינו הוספת א׳ כי גם בחלק הנקודה שבו גם הוא כלול מד׳ בחי׳ טנת״א נמצינו למדין מהם כי שם ב״ן הוא חלק הנקודה לבד דס״ג וזהו (א) השם של ב״ן נחלק לד׳ בחינות ונאחר בחי׳ של ס״ג שהם תנין ואותיות אפשר שהם בבי״ע כנלע״ד חיים להבין כפי הנ״ל. (א) גם נלע״ד כי שרשם אינם זולת ב׳ בחינות שהם ע״ב וס״ג והם שורש החסד ודין ואמנם הע״ב כולל טנת״א וכן הס״ג ג״כ והטעמים דע״ב הם בריאה כנודע והנקודות שלהם ממלאה ולמטה שהוא שם מ״ה ושם זה כולל ג״כ טעמים ונקודות וכו׳ נמצא הטעמים דע״ב הם נגד הטעמים דס״ג ונקודות דע״ב הוא שם מ״ה ממלאה והם כנגד הנקודות של ס״ג שהם בעינים וזה נקרא שם ב״ן. אמנם קשה לפ״ז כי הרי נקודות הם ס״ג ולא מ״ה א״כ היה ראוי שיהא ס״ג דע״ב שהם נקודה דע״ב ולא מ״ה שהם תנין. ונשאלו עתה תנין ואותיות דע״ב ותנין ואותיות דס״ג ואינו יודע מה נעשה בהם כולם כנ״ל. ולפי זה נמצא שמ״ה וב״ן הכוללים שבפנימיות א״ק לא יצאו ולא הוציאם לחוץ כלל. וקשה לאם כן כשחקר רז״ל תנין ואותיות דע״ב ותנין ואותיות דס״ג מה נעשה בהם למה לא חקר על מ״ה וב״ן הכוללים מה נעשה בהם. ועוד שבשער טנת״א במ״ב פ״א כתב רז״ל וא״כ לא הוציא אאר בחינות לחוץ ישן הם מלובשים תוך מ״ה וב״ן כנ״ל כדרך אורות ע״ב הכולל אלא נתנלו ממנו רק השערות הנמשכים מע״ב של ע״ב הכולל ושאר חלקיו טמורים תוך ס״ג הכולל והנה רצה להוציא ג״כ מן מ״ה וב״ן שלו הפנימים לחוץ יעש״ב. כי מלבאר מפורש אלא יצא לחוץ מע״ב הכולל אלא ע״ב דע״ב ומס״ג הכולל ע״ב דס״ג ואחר כך יצאו מ״ה וב״ן הכוללים וכל זאת אלא כדברי רז״ל בכאן. אמנם דע כי עומק דברי רז״ל היא לומר שכשיצא הנה והיא שם ב״ן שולם הנקודים היוצא מן הטעמים יצא חיצוניות כללות כל שם ב״ן ונו בתוכו מלובש חיצוניות ס״ג דס״ג ואירע כל ענין המאורע בסוד הכל ס״ג ואחר כך לתקן כל העולמות יצא שם מ״ה והוא כללות חיצוניות כל שם מ״ה ונו בתוכו מלובש ס״ג דע״ב הכולל ויצא מן המצח כמו שס״ג דס״ג יצא מלובש תוך ב״ן הכולל כן ס״ג דע״ב יצא מלובש תוך כללות שם מ״ה והוא כוד גנוז וטמיר מאד ונמצא סדרן של דברים כך היה תחילת הכל יצא ע״ב דע״ב הכולל והם שערות הראש אאר מרוב העלמם ונודל מעלתם לא דיבר רז״ל בהם. ואחר כך יצאו אורות אח״פ שהם ע״ב דס״ג הכולל ואח״כ נולדה הנה תחילה והוא עולם הנקודים אור ההסתכלות ויצא עתנ״א שלם דחיצוניות ב״ן הכולל ונו בתוכו מלובש ס״ג דס״ג הכולל ואחר כל השבירה והמיתה שהיתה ויצא על ידי אור המצח שם מ״ה והוא טנת״א שלם דחיצוניות שם מ״ה הכולל ונו בתוכו מלובש ס״ג דע״ב הכולל הרי עתה נמצא מ״ה וב״ן הכוללים כל א׳ הוציא טנת״א שלם דחיצוניות שלו ומע״ב הכולל יצא ע״ב וס״ג וכן מס״ג הכולל יצאה ע״ב וס״ג לכן אינמו חסר לי אלא ת״א דע״ב הכולל ות״א דס״ג הכולל וקאמר שאינו יודע מה נעשה בהם: (ב) ואולי נעשה מהם בי״ע ונמור כלל זה ואפשר שהוא אמיתי ויובן כמה דברים כו׳. ות״ת אם אורות הללו בעצמות האצי׳ לא נראו ולא נתגלו מהיכן ואיך ובמה באו ונעשה מהם עולמות בי״ע הלא אין עולמות של בי״ע נתקנו אלא ע״י חותם האצילות כמ״ש רז״ל בשער דרושי אבי״ע פ״ב יע״ש איך עולם האצילות החתים בבריאה והבריאה החתים ביצירה והיצירה החתים בעשיה באופן כי כולם אינם אלא חותם מחותם מאצילות. ואפשר שהכונה למ״ש רז״ל בשער סדר אבי״ע פ״א ז״ל גם דע כי הלא כדי שהמ״ם ב״ה יוכל להאיר בכל האצילות צריך שיתלבש עצמותו כו׳ אבל כדי להאיר בבריאה צריך שגם החכמה שבינה ועל ידי שניה אלו כו׳ וכדי להאיר ביצירה מוסיף לבוש א׳ כו׳ ואז ע״י הת״ת מאיר המ״ם ב״ה בעשיה יע״ש באורך. ונכפר מבו״ם בדרוש פנימי ומקיף ביאר רז״ל יותר והוא שכדי להאיר בבריאה מתלבש אור המ״ם ב״ה בבינה דא״ק ושובר כל הסאר דרך מעבר בעלמא ומתלבש בבינה דאצילות ועל ידה מאיר המ״ם ב״ה בבריאה וכדי להאיר גם ביצירה אור המ״ם ב״ה מתלבש בז״א דא״ק ושובר כל הסאר ומתלבש בז״א דאצילות ושובר כל הסאר ומתלבש בז״א דבריאה ועל ידו מאיר המ״ם ב״ה בעולם היצירה וכדי להאיר גם בעולם העשיה אור המ״ם ב״ה מתלבש במל׳ דא״ק ושובר כל הסאר ומתלבש במלכות דאצילות ושובר כל הסאר ומתלבש במלכות דבריאה ושובר כל הסאר ומתלבש במל׳ דיצירה ועל ידה מאיר המ״ם ב״ה בעולם העשיה יע״ש

נמצא

למיתי ויובן בו כמה דברים או אפשר שמתנין ואותיות דע״ב ס״ג נעשה מהם כלים של אצילות חדשים:

וזה מ״ש כתוב מכת״י הרח״ו ז״ל מקונטרס הקיצור.

נסתפק לי ג׳ ספיקו׳ באחר התיקון או דשם ס״ג נשאר ענולי׳ וממ״ה לבדו נעשה יושר לבדו דכל אלי׳ או שתחלה יצא ס״ג דענולים ואח״כ בעת התיקון אז יצא גם היושר דס״ג ויושר דמ״ה שהוא מהיטבאל מלך הת׳ הדר כלול זו״ן דמ״ה ונשאלו ענולים מס״ג לבד ויושר ממ״ה ומס״ג וע״כ הס״ג דיושר נקרא ב״ן כי הס״ג דענולים לא נשתנה שמו והוא ס״ג כברתשונה אך היושר דס״ג נקרא ב״ן א׳ (ב) שתחלה יצאו ענולים דס״ג ובתיקון יצאו יושר דס״ג הנקרא ב״ן וגם ענולים ויושר דמ״ה ונתחברו ענולים דמ״ה וענולים דס״ג וכן יושר דמ״ה עם יושר דס״ג הנקרא ב״ן ומהקיצוטרים (ג) הגדול דא״ק מבמע בהדיא כי הענולים והיושר דס״ג שניהן יצאו התחלה אך שהיו בחי׳ נפש ואח״כ יצאו בתיקון היא שהוא ענולים דמ״ה ויושר דמ״ה והוא פי׳ ד׳ קרוב לפי׳ ג׳ שנסתפקתי והראיה כי במיתת המלכים נכתב שם שהיו בדרך קוין שנפלו אתוריים דאו א שהג״ר לבדו היו בדרך קוין וע״כ לא מיתו אלא הז״ת. ונודע כי אין קוין (ד) אלא ביושר וכן אין פנים ואחור אלא ביושר ואמנם לפי שנכתב בראש הקונטרים שלא היה רצונינו לדבר כלל בענולים אלא ביושר לכן לא נתבאר שם ענין מיתת המלכים הענולים אלא דיושר לבד ולכן לא נזכר בתיקונים אלא דיושר וכן נראה מקונטרים הקיצור שכתב כי באח״פ לא יש רק יושר אך בענין (ה) ומלא שהם הנקודים יש יושר וענולים והנה נראה כי בענין לבדו שהוא ס״ג וכן במלא לבד שהוא מ״ה יש יושר וענולים בכ״א מהם: (ו)

תחלה

הגהות וביאורים (א) סכ״י וזה: (ב) עיין שער אנ״ך פ״ז: (ג) ז״ל בשער הקדמות דף י״ט ע״ד וכ״ל כי מן לור העין נעשו הענולים של הנקודים ומן האור ההדש דרך טנור ויסוד ולפרני הנלים יוצא יושר הנקודים כמו ל זולת יושר במן רמצח. והענולים והיושר שניהם נשנרו עכ״ל: (ד) עיין לעיל שער ג׳ ענף ב׳ שבהג בגם בעינולים יש קוין שכ״ו: (ה) ונכפר בת״י אותיות הנשר דף ק״ג ע״א ד״ה והנה והבין פרק דלקמן:

יפה שעה

מ׳מים דמ״ה ונוקבא שבו ה״ר דכתר דב״ן וא״א דכורא שבו לוקח חכמה דמ״ה והם נקודות דמ״ה ונוקבא שבו לקח ה׳ אחרונות דכתר דב״ן והם נקודות דב״ן ואו״א לוקחים בינה דמ״ה שהם תנין דמ״ה ומהוי״ה דב״ן לוקח אבא ז״ת לחכמה דב״ן ואימא ו׳ תחתונות דבינה דבן כו׳ יע״ש. הרי בהדיא שלה׳ תחתונות דטעמים דב״ן קורא אותם בשם נקודות. ועיין להרב יפה שעה ז״ל דאתמטעתיה דברי רבינו אלה]: (א) גם נלע״ד להבין כי שורשם אינם זולת ב׳ בחינות שהם ע״ב ס״ג והם שורש החסד והדין ואמנם הע״ב כולל טנת״א וכן הס״ג ג״כ והטעמים דע״ב הם בריאה כנודע והנקודות שלו הם ממלאה ולתתא שהוא שם מ״ה ושם זה כולל ג״כ טנת״א נמצא הטעמים דע״ב הם כנגד הטעמים דס״ג והנקודות דע״ב הם שם מ״ה ממלאה והם כנגד הנקודות של ס״ג שהם בעינים וזה נקרא שם ב״ן ואמנם כו׳ ונשאלו עתה תנין ואותיות דע״ב ותנין ואותיות דס״ג ואינו יודע מה נעשה מהם כו׳. לפי דברי רז״ל נמצא שכל הבחינות שיצאו מפנימיות א״ק ולחוץ אינם אלא ד׳ בחינות שהם ע״ב וכ״ג דע״ב הכולל וע״ב ס״ג דס״ג הכולל ובצאתם לחוץ קנו לעצמם שמות אחרים ס״ג דע״ב נקרא שם מ״ה וס״ג דס״ג נקרא שם ב״ן. ולפי זה נמצא שמ״ה וב״ן הכוללים שבפנימיות א״ק לא יצאו ולא הוציאם לחוץ כלל. וקשה לאם כן כשחקר רז״ל תנין ואותיות דע״ב ותנין ואותיות דס״ג מה נעשה בהם למה לא חקר על מ״ה וב״ן הכוללים מה נעשה בהם. ועוד שבשער טנת״א במ״ב פ״א כתב רז״ל וא״כ לא הוציא אאר בחינות לחוץ ישן הם מלובשים תוך מ״ה וב״ן כנ״ל כדרך אורות ע״ב הכולל אלא נתנלו ממנו רק השערות הנמשכים מע״ב של ע״ב הכולל ושאר חלקיו טמורים תוך ס״ג הכולל והנה רצה להוציא ג״כ מן מ״ה וב״ן שלו הפנימים לחוץ יעש״ב. כי מלבאר מפורש אלא יצא לחוץ מע״ב הכולל אלא ע״ב דע״ב ומס״ג הכולל ע״ב דס״ג ואחר כך יצאו מ״ה וב״ן הכוללים וכל זאת אלא כדברי רז״ל בכאן. אמנם דע כי עומק דברי רז״ל היא לומר שכשיצא הנה והיא שם ב״ן שולם הנקודים היוצא מן הטעמים יצא חיצוניות כללות כל שם ב״ן ונו בתוכו מלובש חיצוניות ס״ג דס״ג ואירע כל ענין המאורע בסוד הכל ס״ג ואחר כך לתקן כל העולמות יצא שם מ״ה והוא כללות חיצוניות כל שם מ״ה ונו בתוכו מלובש ס״ג דע״ב הכולל ויצא מן המצח כמו שס״ג דס״ג יצא מלובש תוך ב״ן הכולל כן ס״ג דע״ב יצא מלובש תוך כללות שם מ״ה והוא כוד גנוז וטמיר מאד ונמצא סדרן של דברים כך היה תחילת הכל יצא ע״ב דע״ב הכולל והם שערות הראש אאר מרוב העלמם ונודל מעלתם לא דיבר רז״ל בהם. ואחר כך יצאו אורות אח״פ שהם ע״ב דס״ג הכולל ואח״כ נולדה הנה תחילה והוא עולם הנקודים אור ההסתכלות ויצא עתנ״א שלם דחיצוניות ב״ן הכולל ונו בתוכו מלובש ס״ג דס״ג הכולל ואחר כל השבירה והמיתה שהיתה ויצא על ידי אור המצח שם מ״ה והוא טנת״א שלם דחיצוניות שם מ״ה הכולל ונו בתוכו מלובש ס״ג דע״ב הכולל הרי עתה נמצא מ״ה וב״ן הכוללים כל א׳ הוציא טנת״א שלם דחיצוניות שלו ומע״ב הכולל יצא ע״ב וס״ג וכן מס״ג הכולל יצאה ע״ב וס״ג לכן אינמו חסר לי אלא ת״א דע״ב הכולל ות״א דס״ג הכולל וקאמר שאינו יודע מה נעשה בהם: (ב) ואולי נעשה מהם בי״ע ונמור כלל זה ואפשר שהוא אמיתי ויובן כמה דברים כו׳. ות״ת אם אורות הללו בעצמות האצי׳ לא נראו ולא נתגלו מהיכן ואיך ובמה באו ונעשה מהם עולמות בי״ע הלא אין עולמות של בי״ע נתקנו אלא ע״י חותם האצילות כמ״ש רז״ל בשער דרושי אבי״ע פ״ב יע״ש איך עולם האצילות החתים בבריאה והבריאה החתים ביצירה והיצירה החתים בעשיה באופן כי כולם אינם אלא חותם מחותם מאצילות. ואפשר שהכונה למ״ש רז״ל בשער סדר אבי״ע פ״א ז״ל גם דע כי הלא כדי שהמ״ם ב״ה יוכל להאיר בכל האצילות צריך שיתלבש עצמותו כו׳ אבל כדי להאיר בבריאה צריך שגם החכמה שבינה ועל ידי שניה אלו כו׳ וכדי להאיר ביצירה מוסיף לבוש א׳ כו׳ ואז ע״י הת״ת מאיר המ״ם ב״ה בעשיה יע״ש באורך. ונכפר מבו״ם בדרוש פנימי ומקיף ביאר רז״ל יותר והוא שכדי להאיר בבריאה מתלבש אור המ״ם ב״ה בבינה דא״ק ושובר כל הסאר דרך מעבר בעלמא ומתלבש בבינה דאצילות ועל ידה מאיר המ״ם ב״ה בבריאה וכדי להאיר גם ביצירה אור המ״ם ב״ה מתלבש בז״א דא״ק ושובר כל הסאר ומתלבש בז״א דאצילות ושובר כל הסאר ומתלבש בז״א דבריאה ועל ידו מאיר המ״ם ב״ה בעולם היצירה וכדי להאיר גם בעולם העשיה אור המ״ם ב״ה מתלבש במל׳ דא״ק ושובר כל הסאר ומתלבש במל׳ דיצירה ועל ידה מאיר המ״ם ב״ה בעולם העשיה יע״ש

השמש

בכמה מקומות: [א] נ״ב והלא כבר כתב הרב לעיל פ״א משער טנת״א שנקודות ותנין ואותיות דע״ב ס״ג דא״ק לא נתנלו ולא יצאו כי בחי׳ נת״א דע״ב ממירין תוך הס״ג ודס״ג תוך המ״ה דא״ק:

פרק ה

(א) **תחילה** היו הי״ם כוללים כל עולם האצילות עצמות וכלים אלא שהעצמות היה שלם והכלים קטנים ולכן מתו פי׳ כי כלי נקודת עתיק היה חלי כתר דעתיק עד העבור שלו וכלי נקודת א״א היה חלי התחתון של הכתר וכו׳ נכללין כל הי״ם שלו וכן בעתיק וכלי אבא היה חכמה לבד וכו׳ כלולים כל הי״ם וכלי אמא היה בינה לבד וכו׳ כלולים כל הי״ם שלה וכלי זו״ן היו (נ״א ז״א היה) ז׳ כלים הא׳ מחסד לבד וב׳ מגבורה ג׳ מת״ת ד׳ מנצח ה׳ מהוד לבד ו׳ מיסוד לבד הז׳ ממלכות לבד (א) וכל יום שלו (ב) כלולים בהם (ג) וכלי המלכות היה של מלכות ממש שבה לבד וכל הי״ם שבה כלולים בה. ועוד שיעור אחר היה בהם קודם התיקון כי כל אחד היה זה למעלה מזה ואין זו מתלבשת בזו כלל ואז נמצא שהכל נקרא פרצוף אחד וגם בלתי התלבשות שום ספי׳ בחברתה והיתה שיעור קומתה כמו שהוא עתה ממש כל אורך האצילות (ד) ואחר כל התיקון אז נתוספו ט׳ כלים ואלו תחתון בכתר דעתיק וגם שנתלבשו ונתפשטו אלו באלו ובזה נתרחבו הכלים לאין קץ ויוכלו לסבול כל האורות עד שנשארו בקומתן שוה ונתוספו ט׳ כלים (ה) ואלו התחתון דכתר בא״א וגם שנתלבשו אלו תוך אלו וגם נתלבשו כל הכלים דעתיק בתוך כלים דא״א ונתוספו ט׳ כלים בחכמה זולת כלי החכמה שבה שכבר היה בה מעיקרא וגם נתלבשו אלו באלו וגם נתלבשו כל הכלים דא״א ועתיק תוך כלים דאבא ונתוספו ט׳ כלים באמא זולת כלי הבינה שבה שכבר היה בה מעיקרא וגם נתלבשו כל כלים דעתיק ודא״א ודאבא בתוכה ונתוספו בז״א ג׳ כלים הראשונים דכת״ב וכלי האחרון דמלכות זולת ו׳ כלים דו״ק שכבר היה בו ולא עוד אלא שכל כלי שבו כלול מכל הי כלים כנודע וכן בכל שאר הפרצופים והבן זה (ו) ונתלבשו אלו באלו וגם נתלבשו כל הכלים דעתיק ודא״א ודאו״א בתוך ז״א ונתוספו ט׳ כלים הראשונים בנוקבא זולת כלי מלכות שבה שכבר היה בה מעיקרא וגם נתלבשו אלו באלו וגם נתלבשו כל כלים דעתיק ודא״א ודאו״א וז״א בתוך כלים שלה. וכבר ידעת שמלבד שהם י׳ כלים גמורים בכל פרצוף וגם כל כלי מהם כולל י׳ כלים וכו׳ ונמצא כי י׳ כלים נתרחבו לאין תכלית ושיעור קומתן לא נשתנה כי הרי (ז) נתלבשו זה תוך זה והבן זה מאד מאד ובזה יוכלו לסבול האורות. והרי נתבאר מה שהיה קודם התיקון ומה שהיה אחר תכלית כל התיקון אבל באמצע היו שינויים רבים (ב) כי התחילו לתקן מעט מעט כי כשנתקן עתיק נתקן כל בחי׳ עתיק שם בכל הי״ם [שממנו ולמטה] (ח) וכשנתקן א״א ניתקנו כל בחי׳ כתרים שם בכל הכלים ממנו ולמטה ונעשה הכלים דכתרים בהם וכשנתקנו או״א נתקנו כל בחי׳ כלים של מו״ב שם מהם ולמטה וכשנתקן ז״א נתקנו כל הכלים של ו״ק שם מהם ולמטה בכל כלי מהם וכשנתקן הנוקבא שהיא מלכות נתקנו כלים של מלכות בכל כלי מהם ואז נתקנה הנוקבא הרי ביארנו דרך כלל עוד שורש א׳ בתיקון ז״א וממנו נלמד לכל השאר כי אינו דומה עת תיקון ג׳ תחתונים לעת תיקון ג׳ אמצעיים ולעת תיקון ג״ר (ג) והנה הז״א הז׳ כלים שבו היה באופן זה כי תחלה היו ז׳ כלים וכל כלי מהם היה א׳ לבד חסד מחסד וגבורה מגבורה ת״ת מת״ת נצח מנצח הוד מהוד יסוד מיסוד מלכות ממלכות ובעיבור נתוספו נה״י בכל א׳ שבכל כלי וכלי שבהם שבו׳ כלים אח״כ ביניקה נתוספו חג״ת בכל כלי מהם מן הז׳ כלים הראשונים ואח״כ במוחין נתוספו ג״ר בכל א׳ מז״ת ועוד נתוסף גידול אחר והם ג׳ כלים ראשונים כל א׳ כלול מי׳ וכל זה נעשה בגדלות האמיתי. והנה ג׳ כלים הראשונים יש בהם אחור ואמצע ופנים ובג׳ כלים האמצעיים ג״כ ג׳ לבושים וכן ג׳ כלים התחתונים ג״כ ג׳ לבושים ונמצא כי בעיבור נעשה כלים דאחוריים לבד בג׳ תחתונים דנה״י כל כלי כלול מ.ה״י ומלכות שבו כי קודם העיבור לא היו רק ג׳ כלים דאחור זה מנצח לבד וזה מהוד לבד וזה מיסוד לבד (ט) ובחג״ת ניתוסף (נ״א וכן בחג״ת ונתוספו) ע״י עיבור ג׳ כלים בכל כלי מהם כי תחלה היו ג׳ כלים דאחור זה מחסד לבד וזה מגבורה לבד וזה מת״ת לבד (וכן בהנה״י) (י) כנ״ל וע״י העיבור נעשה ג׳ (נ״א ה׳) כלים דאחור בכלי החסד הם חסד ונהי״ם שבו וה׳ כלים (נ״א וג׳ כלים) דאחור בכלי דגבורה והם גבורה ונהי״ם שבו וג׳ כלים דאחור בכלי הת״ת והם ת״ת ונהי״ם שבו (וכן בנה״י דכלים) (יא) אך בג״ר לא היה עדיין שום כלי כלל ועיקר וביניקה נתוסף כלי דגבורה ות״ת בכלי חסד ובכלי גבורה נתוספו כלי חסד וה״ת ובכלי ת״ת נתוספו כלי ת״ג ובכלי הנה״י חג״ת בכל א׳ מהם הרי הם ו׳ כלים כל א׳ כלול מז״ת ובנדלות נתוספו ג״ר בכל כלי וכלי מז׳ כלים תחתונים ונתוספו לגמרי עוד ג׳ כלים ראשונים כל אחד כלול מי׳ כלים גמורים (יב):

השער הרביעי

שער המלכים ויתחלק לאחד עשר פרקים (יג)

פרק א מ״ק

ביאור מליאת המלכים שמתו מה ענינם וגם מליאות נקודות הראשונים שהיו קודם האצילות. דע כי הלא קודם מליאת התיקון של האצילות יצאו י׳ נקודות וכולם כלולים בכח נקודה א׳ והוא מליאת הכתר באופן שכל י׳ היו בסוד הכתר נכללין

הגהות וביאורים (א) כשמן שכון לא גרם הז׳ ממלכות לבד כו׳ דהלא כתב אחר זה וכלי המלכות היה של מלכות ממש שבה לבד : (ב) פי׳ דז״א : (ג) פי׳ בו׳ מלכים כה״י : (ד) ועיין לעיל פרק ג׳ שבהב רבינו בזה היה אחר התיקון יע״ש וכן במבוא״ם שע״ב ח״ג פ״ו ולקן כתב שזה היה קודם התיקון. וי״ל דמה שהיתה כל אורך אצילות היינו בכללות כל הי״ם יחד זה למטה מזה אבל אחר התיקון היה כל אחד ואחד כל אורך עולם האצילות וגם שהיו בסדר התלבשותם זה בזה עתיק יומין הוך א״א וא״א הוך או״א וכו׳ ופשוט : (ה) וחלי עליון ועיין בהשמטת דף ק״ו ד״ה וא״א ונוקבא : (ו) פי׳ דכל זה הוא בבחי׳ פרצוף אחד מו׳ פר׳ וסי עתיק וא״א וזו״ן ש״ם : (ז) א״ה עיין הו״מ דף ע׳ ע״ב : (ח) עיין בחסדי דוד אות ס״ג ול״ל אע״פ שאנו אומרים שא״א מלבים נו״ה דעתיק לכו׳ ואו״א מלבים נא״א מ׳ גרון ועד החזה וז״א מלבים מהטיבור דאו״א וכן נוקבא דז״א מלבים נו״א הוא מ׳ טבור ולמטה כ״ז הוא כפרעות כל ספירה וספירה אבל בערך הכולל כל ספירה נא״א מ׳ גרון ועד החזה וז״א מלבים מהטיבור דאו״א וכן נוקבא דז״א מלבים נו״א הוא מ׳ טבור ולמטה כ״ז הוא כפרעות כל ספירה וספירה אבל בערך הכולל כל ספירה מלבים לחבריהם בסבוראה אחת על ל׳ : (ט) וע״י העיבור ניתוסף כלי נה״י ס״ש בכל אחד ואחד דהיינו כלי הי״ם נצנצת וכלי מ״מ בהוד וכלי נה״ם ביסוד נוסחת נה״י : (י) המוקף ליתא בכת״י : (יא) המוקף ליתא בכת״י : (יב) והרי נשלם פרצוף ז״א סכ״ו : (יג) השמן שכון הכיל כסם מורכמ״ך כי כ׳ פרקים אלו שבשער זה אמר לו הרב שהיה נתהלא לימודו עמו ולכו יש דברים שאינם מוסכמים בדרוש זה עכ״ל. והשמן שכון כתב ואנכי הרואה כפי מ״ש כמבו״ם אינם אלא ג׳ פרקים ראשונים ע״ש :

יפה שעה

ונמצא שבכדי שא״ם ב״ה יאיר אורו בשולמות ב״ע צריך שיתלבש תחילה בבינה וזו״ן דא״ק ואחר כך יוצא ומאיר להם כל חד בפי בחינתו ומודע שבחינת תנין ואותיות הם בחינת בינה וזו״ן בינה תנין וזו״ן אותיות וז״ם רז״ל ואולי נעשה מהם כי״ע שבחי׳ תנין יצאתה והאיר בבריאה ובחינות אותיות יצא והאיר ביצירה ועשיה : (א) תחילה היו הי״ם הכוללים כל עולם האצילות עצמות וכלים אלא שהעצמות היה שלם והכלים היו קטנים כו׳ וכלי זו״ן היו ז׳ כלים כו׳. מתבאר מדברי רז״ל שגם בז״א היה העצמות שלו שלם בלתי שום חסרון כלל וכל החסרון היה בכלים אבל אור מתחילה היה שלם ועמ״ש בעניותין לעיל פ״ה משער השבירה : (ב) כי התחילו להתקן מעט מעט כי כשנתקן עתיק נתקן כל בחי׳ עתיק שם בכל הי״ם כו׳ עד שנתקנה הנוקבא שהיא המלכות כו׳. עיין היטב מ״ש רח״ל בשער דרושי אבי״ע פי״ב ואריך לעיין שם בשומק עד מקום שעין שכלך מגעת ובמ״ש רז״ל בפ״ז משער השבירה ובפ״ד משער מ״ד ומ״ן ובספר מבו״ם ש״ב ח״ג פ״ז ופ״ח : (ג) והנה היה ז״א הז׳ כלים שבו באופן זו חסד מחסד גבורה כו׳. דע כי בג׳ מקומות דברי רז״ל מוחלקים לעיל בשער השבירה פ״ח כתב ז״ל ויצאו הז׳ נקודות שבז״א שהם הז׳ מלכים הז׳ מלכיות שיש בזו״ן כי הז׳ מלכיות הם בז״א והז׳ היא מלכות שבמלכות יע״ש אלמא הז׳ כלים דז״א היו בחי׳ מל׳. ובדרוש שער מטי ולא מטי כתב רח״ל ז״ל ואחר כך נתפשט האור יותר למטה מבחי׳ הז׳ כו׳ ואז נעשה עשרה כלים אך כולם עדיין בסוד

נכללין בה וז״ס עקודים נקודים וברודים כי תחילת הכל היו עקודים מקושרים זב״ז והכל בסוד הכתר אח כ יצאו כולם יחד מהנקודה הראשונה ואז נתהוו י׳ נקודות כל א׳ נקודה בפ״ע וז״ס נקודים באופן שלא היו מתוברים הי׳ נקודות רק בהוותן בכתר אך אח״כ יצאו כולם כא׳ ונתהוו אלו י׳ נקודות כל א׳ בפ״ע וכאשר נתקן רישא דעתיק אז נקרא ברודים כאשר נבאר בע״ה. ואמנם י׳ נקודות אלו היו זעג״ז ואורך שיעור קומתן היה כמו עתה אורך אצילות ושיעור קומתו כי עד מקום אשר הגיעו אותן הנקודות עד שם היה בחי׳ [כ״א הוא עתה] עולם האצילות ומשם ולמטה עולם הבריאה. ודע כי י׳ נקודות אלו יצאו בסוד עצמות וכלים וסוד הכלי שלהם הם סוד שכ״ה ניצוצין כנזכר פ׳ פנחס רנ״ח שהם שרשי הדינין ואמנם אין שכ״ה ניצוצין אלו כלים רק אל ז׳ נקודות האחרונים והם סוד ז״פ אדם שהם גימטריא שע״ו ועם ה״ג הרי ש״ך ומודע שה״ג הם כפולים לכן הם שכ״ה אך הג׳ כלים הראשונים אינם מאלו הש״ך ניצוצין ואמנם אור אלו י׳ נקודים היה רב מאד וגם נתוסף בהם אור העליון (א) ולא היה בהם כח לקבל ואז אותן הכלים מתו פי׳ ירדו למטה במקום שהוא עתה בריאה וירידה זו היתה מיתתן ואמנם אין זה רק בז׳ נקודות תתאין כי ג״ר היה כח בכלים שלהם לקבל אור שלהם ולא מתו אך הז׳ כלים של ז׳ תתאין הם אשר מתו וירדו במקום שהוא עתה בריאה וזהו מיתתן ואמנם זמן מיתתן היה כאשר יצאו בסוד נקודים כי כאשר יצאו מסוד עקודים שהוא היותן יחד בכתר נכללין ומשם יצאו ונחלקו לי׳ נקודין אז היה יציאתן ומתיס תכף כמ״ש באדרא כהני זיקין דאכתם אומנא בפרזלא ונפקי זיקין ודעכין לאלתר. והנה הז׳ אורות אלו של הז׳ נקודות תתאין נשארו שם במקומן בלי לבוש (ב) והג׳ נקודות עליון נשארו האורות בתוך כליהם ולא מתו [א] ועתה נבאר מציאת תיקון האצילות איך נתהוה הנה הג׳ ראשונות כבר נתבאר שכליהם לא ירדו והנה מסוד הכלים של הג׳ נקודות אלו נעשה מהם רישא חדא ובתוכו ג׳ מוחין וזהו נקרא רישא דל״א ונקרא רישא דעתיק יומין הרי שג׳ נקודות הראשונים מן הי׳ נקודות הם סוד רישא דל״א והנה ג׳ אורות שבתוך אלו הנקודות הראשונים הם מתפשטין ומיליאין עד חשבון י׳ והם בחי׳ י״ס דעתיק והנה הז׳ נקודות הנשארים מן הי׳ נקודות הראשונים הם סוד א״ל או״א זו״נ (ג) כמ״ש בע״ה והענין כי בג״ר אין בהם רק בחי׳ ע״י לבד אך מהז׳ ולמטה שם יש כח א״א ואו״א וזו״נ הכל מעורבין יחד וכולל ביחד בכל נקודה מהז׳ וגם כח הע״י מעורב בהם כי כל דבר תחתון יש בו כח עליון בהכרח המתפשט בו ואמנם עתיק יורד בכולם ומתפשט ומתערב בהם אך כח התחתונים אינו מוכרח שיהיה בעליונים לכן הג״ר אין בהם רק סוד עתיק לבד והנה עד״ז הוא בז׳ כלים תחתונים כי יש בהם בחי׳ כלים דעתיק א״א או״א זו״נ והכל מעורב ביחד. ועתה נבין דרושינו כי הכלים ירדו למטה בעולם הבריאה אך האורות נשארו למעלה במקומם בלתי לבוש והנה כאשר הגדילו הג׳ נקודות הראשונות ונעשו בסוד י׳ הנה הג׳ מהם כבר היו תחלה במקומן אך הז׳ לבד הם בחיים בסוד תוס׳ ואז כאשר באו אלו ז״ת דעתיק בסוד תוס׳ אח״כ אז ברדתן היו דומין את הז׳ נקודות הראשונות העומדין בלתי לבוש ונשארו במקומם ונמצא שהז״ת דעתיק לקחו מקום של אותן הז׳ נקודות הראשונות ובזה תבין כי שיעור קומת ע״י הוא כל האצילות כולו ואמנם כאשר היו דומין אותן הז׳ נקודות ולתי שלא דהו אותן למטה שהרי ביארנו לעיל שאין מיתה רק בכלים והוא סוד הירידה א״כ האורות שלא מתו לא ירדו רק מה שאמרנו שדאתאו פי׳ לגדדין פי׳ שהיה נכנס הנקודה דעתיק בתוך נקודה א׳ של אותן הז׳ נקודות בסוד פנימותן ואז היתה נשארת אותה הנקודה הא׳ בסוד לבוש אליה וכן היה בכל ז׳ הנקודות כי ירדו הז״ת דעתיק ונתלבשו בז׳ נקודות הראשונות ואורות הז׳ הנקודות הראשונות נשארו מקיפים וסובבים אותן בסוד מלבושים כמ״ש וזהו הדחיי׳ שהיו דומין אותן הרי ביארנו פנימית ועצמות העתיק איך נעשו הי׳ שלו:

פרק ב

ועתה (ד) נבאר הכלים שלהם כי הנה הג׳ כלים הראשונים שלא מתו נשארין בסוד רישא אך כלים של הז״ת דע״י היו מלד אותה בחי׳ דע״י שיש בז׳ כלים תתאין שמתו כג״ל (ה) ואז אותן הז׳ כחות דעתיק שיש באותן הז׳ כלים עלו למעלה ונתחברו עם תוספת אור שהיסיפו ג׳ כלים עליונים שנשארו שלא מתו וכולן נתחברו יחד ונעשין כלים אל ז״ת של ע״י. והטעם שהיה עתה בהם כח לעל ה הוא מפני שבתחלה היו כלים אל הז׳ אורות ולא היו יכולים לסבול גודל האור אבל עתה אינן כלים רק אל ג׳ אורות לבד כג״ל כי הג׳ אורות עליונים נתפשטו והיו י׳ אורות וא״כ עתה יש בהם כח לסבול ולקבל אותו אור ואז עלו למעלה ונתהוו שם בסוד כלים וביאור מה שאמר למעלה כי הג׳ אורות נתפשטו ונעשו י׳ אורות וכן בכל מקום שנזכר מציאת התפשטות אין הכוונה שנמשך להם אור עליון מא״ס ואז נתפשט דא״כ הקושיא [נ״א הקדושה] במקומה עומדת שהרי גם עתה היו י׳ אורות אך הכוונה כי מה שהיה תחלה ג׳ אורות נתחלק אורם כל א׳ לג׳ חלקים ונעשו י׳ ואז נתפשטו עד סוף האצילות כג״ל ובזה היה כח בכלים לקבל אותו אור. ואמנם יש חילוק א׳ בג׳ נקודות העליונים בין האורות עצמן ובין הכלים שלהם והוא

כי

הגהות וביאורים (א) פי׳ אם בבחי׳ אור הנקודה שבו בעצמו שהיה פרצוף שלם דנפש ואם בבחי׳ כאור הכב דנקודות העליונות שנמצאו בתוכו בלבד שבו כמזכר בשער הנקודים פ״ה יע״ש. ומן שבון: (ב) א״מ ג״ע דמבמ״ל בהכלים שירדו בבריאה בסוד מיתה וד״לורה שירדו באצילות ובינו מקומם וא״כ איך אמר כאן נשארו במקומם ולפשר שפ״ק במקום האצילות ולא דק לומר במקומו של אחד ואחד דאז הוי קושיא. (ג) הנה צריך לעיין דלעיל בסמוך כתב דהג״ר כליהם לא ירדו ונעשה מהם דל״א ונמצא דהג״ר המזכר הם א״א ואו״א ולא מהם עצמם נעשה בחי׳ רישא דל״א איך מונה אח״כ אותם במנין הז׳ נקודות הנא כבר עלו להיות בסוד דל״א. ולפשר לומר דנעשה מהם דל״א קאמר ולא הם עצמם דל״א ולפילו דברים ס״ב נקמן נראה דהם עצמם נעשו דל״א וכן במקומות אחריים לפ״ה אין לנמוד דבבר גילה סודו כאן ודרכו להעלים הענין ועניות במקום אחד ובשירות במקום אחר. ועוד יש ל וכיון כן דו״ב נשארו ג״ר עדומים בלי כלי ו״ב לא יתכן אלא שהכוונה שמתחלק המוחבר בג״ר כוברון בבחי׳ היותר זכות ואחות שבג״ר ונעשה מהם דל״א ע״ד המכר בענין סדר התיקון של א״א וזו״ן יע״ש בדרוש ג׳ בתיקון. אלא ש״ע שהרי בע״י לא היה בו אפילו פגם ח״ו וא״כ למה הוצרך לכל זה ולפשר שהיה לצורך כ׳ התהוות דעתיק יומין אשר לא יצאו מתחלה כמזכר בשער התיקון פ״ב ונמבו״ם דף י״ט. ומן שבון: (ד) א״ה עיין בספר הליקוטים דף ע׳ ע״ג: (ה) לעיל בפרק הקודם ועיין מ״ם בפרק הקודם דאין י״ל דכלים דג״ר עצמם נעשו ג״ר דא״ל נשארו ג״ר עדומים וזה לא יעלה על הדעת. אלא כ״ל מתלק המוחבר שבג״ר הוכרו הבחי׳ היותר זכות ואחות שבג״ל ונעשה מהם דל״א וכמ״ם בשער הקדמות דף ל״ד בענין הירור הלק דא״א ואו״א יע״ש.

יפה שעה

בחי׳ כלי הכתר פי׳ שידוע הוא כי כל ספי׳ מי״ם היא נכללת מי״ם ויש בכל אחד בחי׳ כתר ואותו חלק של הכלים שנוגעים למציאות של עשרה כתריס של הי״ם היה בהם יכולת לעשות בהם כלים יע״ם. וכאן בפרקין קורא להם חסד מחסד גבורה מגבורה. ובשער מוחין דז״א פי״א כתב רז״ל ז״ל תחילה היה ז״א ו׳ מלכיות אז ו׳ כתריס של ו״ק יע״ם. ועמ״ם רז״ל בספר הכוונות בדרוש הבמנידה בברכת המינים:

השמש

[א] נ״ב מהרח״ו במבו״ם דנ״ן שע״ג תחילת פ״ה כשבא לכתוב דרוש זה כתב וז״ל אחר שנתבאר למעלה סדר תיקון עתיק יומין ומאיזה בחינה נעשה בין בכלים בין באורות כו׳ וכל זה קבלתי ממורי זלה״ה אח״כ והוא עיקר והאמתי על נכון והנה בתחילת למודי עם מורי זלה״ה היה מעלים ומכסה ומלבים הדברים לסיבת שעדיין לא הייתי יודע התחלת הדברים על הסדר שביארתי לעיל ולכן כשהתחיל לבאר לי אז שנין עתיק יומין ביאר לי דרוש א׳ ונכתב פה ולא יכולתי לקשרו עם מה שביארתי עד כתה (פירושו הוא עם דרושי דעתיק הנזכר שם במבו״ם דף ב״ן בענייני סדר תיקון עתיק וענין הספיקות כמזכר שם בפ״ד ועיין לקמן בע״ח בשער עתיק דשם כתב דעתיק נתקן ע״י נ״ר דאבא ודל״ת ראשונות דאימא וו׳ כתריס דז״ת יע״ם. ומן שבון) ושב״ל דלוי לכותבו ואולי המעיין יוכל לקשרו עם המ״ל כי נראים דברים סותרים את המ״ל וכתב דרוש הזה ע״ם:

כי סוד כלים שלהם פשיטא הוא שנשברו כל הג׳ כלים למעלה בסוד רישא דעתיק (ה) ואחר כך הגדילו ונעשו מהם (כלים למטה בז׳ כלים שמתו סכ״) ולמטה עד תשלים י׳ כלים דעתיק עם אותם הבחי׳ שיש למטה בז הכלים שמתו כנ״ל (ב) ונמצא כי הג׳ כלים נתהוו מהם כלי לכתר וכלי לביה וכלי לחכמה ואח״כ מהאור שלהם נתפשטו ז׳ כלים תתאין אל העתיק רק שרשם הוא למעלה בכח״ב דע״י אבל בג׳ אורות שבג׳ כלים הראשונים יש ספק בהם אם נאמר שג׳ אורות אלו נעשו כח״ב דע״י ואח״כ מנקודת כתר נתפשטו קו אמצעי ומנקודת חכמה נתפשטו קו ימין ומנקודת ביה נתפשטו קו השמאל׳ אך שורש שלבתם הוא למעלה ברישא עלמו כמ״ש בבחי׳ הכלים או אם נאמר כי מנקודה א׳ מהם נעשה נ״ר ומנקודה הב׳ ג׳ אמצעים ומנקודה ג׳ ג״ת. באופן כי הנקודה הראשונה היא לבדה בתוך רישא עלאה דעתיק וב׳ נקודות האחרות הם גוף אל העתיק אי אם נאמר כי שלשתן הם ברישא דעתיק ואח״כ נתפשטו אל הגוף בסוד ג׳ קוין (ג) וז״ס מ״ש באדר״ז רפ״ח דהאי רישא אקרי רישא דל״א מה דאית בהאי רישא כי הספק מה דלא אתיידע הוא בפנימית הא״ר שבתוך האי רישא כי אין אנו יודעין אם יש שם כל הג׳ נקודות עליונים רק שאחר כך נתפשטו בשאר הגוף או אם נאמר שאין שם רק נקודה א׳ הנחלקת (נ״א אור אחד הנחלקים) לג׳ והב׳ נקודות האחרות נתפשטו למטה בסוד הגוף וזהו הספק לכן נקרא רישא דלא אתיידע מה דאית בנו האי רישא אבל ברישא עלמה כבר אנו יודעין מציאותו שנעשה מג׳ הכלים של הג׳ נקודות כנ״ל. וטעם הדבר למה הוא יותר פשוט לנו בכלים עלמן ששלשתן הם למעלה ברישא ואין ספק אצלינו אם הכלי א׳ חוביל לג׳ ראשיות וב׳ כלים האחרים נשארו למטה בסוד (נ״א בסוף) גוף דע״י הטעם הוא מפני שיש לנו הקדמה וסורם כי סוד ה׳ זערות בין דאריך אנפין בין דזעיר אנפין כולם הם מן סוד אותן מלכים שמתו ולכן לריך שימשך אור אליהן דרך הזערות כדי שיוכלו לקבלו גם כי הזערות עלמן בסוד המלכים דמתו בסוד הן עשו אחי אים שעיר והנה זערות אלו ישנם בראש דאריך אנפין ורישא דאריך אנפין הוא בחסד גבורה דעתיק יומין כמ״ש בע״ה. והנה אם ח״ג דע״י היו כלים שלהם מסוד הכלים דג״ר א״כ למה נתהוו זערות כנגדן ברישא דא״א אבל עתה שג׳ כלים ראשונים דלא מתו נתהוו לעילא ברישא דעתיק א״כ נמצא כי הכלים של ח״ג דע״י הם מסוד המלכים שמתו כנ״ל ולכן יצאו כנגדן זערות ברישא דא״א שהוא כנגד ח״ג אלו דע״י. הרי באורנו מציאת העתיק יומין א״ך נתהוה כל פרצוף שלו בסוד עצמות וכלים ועדיין נשאר שם מקום שאלה והוא אחר שביאורנו שבז׳ נקודות מן הי׳ נקודות יש בהם בחי׳ ע״י בין בבחי׳ הכלים בין בבחי׳ אורות אם כן כמו שלעשות כלים לז״ת הולרך ליקח אותן ז׳ כלים שמתו מבחי׳ עתיק שבהם א״כ גם אורות הז״ת דעתיק יומין למה היו מסוד התפשטות הג׳ ראשונות דע״י כנ״ל למה לא יהיו מן אותן הכחות שלו שיש בז׳ אורות הז׳ נקודות הראשונים. התשובה בזה כי אותן ז׳ כיחות שיש לע״י באותן הז׳ אורות של הז׳ נקודות הראשונים מהם נעשה אח״כ סוד אור מקיף לאחילות. והלוי לגלות אזניך מעט מזעיר בענין אור המקיף מה ענינו דע כי אור פנימי הוא אור גדול מאור המקיף וזהו בבחי׳ ע״י דוקא (ד) ולא בשאר האצילות ולכן מאור ג״ר נתפשט אל ז״ת בסוד אור״פ (ה) ומו׳ כחות של אורות התחתונים נעשה מהם אור״מ וסוד אור״מ מה הוא כבר ידעת כי ע״י הוי אורכו שיעור כל האצילות ואח״כ יש לו מלבוש א׳ והוא הא״א רק שאינו מלבש אותו כולו אלא לז״ת שלו ולמטה ואח״כ אבא ואמא והם מלבוש ב׳ עליו ואח כ ז״א ונוקבא הם לבושים החיצונים עליו והעתיק באמצע כולם ובפנימיותו ואמנם בסוד אור מקיף הוא להיפך כי אור״מ דנוקבא הוא פנימי מכולם והוא חופף על נוקבא דז״א ואח״כ אור״מ דז״א חיצוני והוא מקיף על מקיף נוקבא דז״א ומקיף דאור״א הוא מקיף למקיף דז״א והמקיף דא״א מקיף על מקיף דאור״א ומקיף דע״י מקיף על כל המקיפים כולם נמצא כי בבחינת אור״פ העתיק הוא פנימי מכולם ובבחי׳ אור״מ הוא יותר חיצוני לכולן והענין הוא שבהיותו פנימי מכולם וחיצוני מכולם בוקע האור שלו ונוקב בכל מה שבנתיים בין אור פנימי שלו ואור מקיף שלו ומאיר לכל מה שבנתיים כי כל האצילות שהיא מא״א עד נוקבא דז״א עם כל המקיפים כולם נתונים בין אור״פ דעתיק יומין ובין אור המקיף שלו וכולם מאירין ממנו

פרק ג

ועתה נבאר מציאת הא״א כי הנה פנימית שלו הם מאותן הז׳ נקודים ראשונים כי כבר ביארנו שבכל נקודה מאלו יש בה כללות העתיק ואריך אנפין ואו״א וזו״נ בכללות אלא שהג״ר כולם הם בחי׳ עתיק לבדו כי אור הקטן בהיותו נכלל בעליון מתבטל ואינו עולה בשם משא״כ העליון בתחתונים והנה הכחות שיש מן בחי׳ א״א בבחי׳ הז׳ נקודות הראשונים מהם נתקבלו ונתברברו (נ״א ונתחברו) ומהם נעשה סוד א״א והנה אינם רק ז׳ כחות דא״א בז׳ נקודות ומהם נעשו י׳ דא״א באופן זה כי כבר כתבנו כי יש חילוק בין א״א לכל שאר הפרצופים והוא כי ב׳ מוחין דמו״ב שיש לכל פרצוף ופרצוף שביהם בראש זה אצל זה זה מימין וזה משמאל אבל תו״ב דא״א הם זה למטה מזה כי הביה שלו לא היה בה כח להיותה למעלה אצל חכמה לקבל אור דע״י שבא אליה בלחי לבוש ולכן החכמה בלבד נשארה סתומה בראש והביה בגרון דא״א כי שם תוכל לקבל אור העתיק בהיותה רחוקה למטה. גם יש חילוק אחר והיא כי בשאר הפרצופים יש בהם בחי׳ ג׳ מוחין חב״ד אבל הא״א אין בו רק חכמה לבד וביה בגרון והדעת מתפשט מחסד עד הוד שלו ואין לו מקום קיבוץ בפ״ע כמו בשאר פרצופים וא״כ נמצא כי רישא דאריך אנפין אין הכח״ב שלו כענין סגולתה כשאר פרצופים רק זה ע״ג זה בקו ארוך והנה אור דא״א שיש בז׳ נקודות כנ״ל. הנה מן האור שבח״ג שהם נקודה ד׳ וה׳ הנה בכל חלק מהם יש ג׳ שלישים הנה הם ו׳ שלישים ונחלקו לג׳ חלקים נמצא כי מב׳ שלישים חסד נעשה (ו) כתר דא״א ומן השלש האחרון של החסד ושלש עליון דגבורה נעשה חכמה דא״א (ז) ומן ב׳ שלישי התחתונים דגבורה (ח) נעשה ביה דא״א(ט) אח״כ מאור הנצח שהוא נקודה ז׳ נחלק לג׳ שלישים וב״ש עליונים נעשה מהם חסד דא״א נשאר שלש אחרון לנצח דא״א ואח״כ מאור הת״ת שהוא נקודה הו׳ נחלק לג׳ חלקים ומב״ש עליונים נעשה ת״ת דא״א ושלש האחרון נלטרף בנצח דא״א עם השלש האחר שיש בו ומהם

נעשה

הגהות וביאורים (ה) בשער הקדמות י״ז ע״ב הלשון מהוקן יותר: (ב) פי׳ עם הכלים הו׳ כוחות שבז״ת כנזכר לקמן. אמנם האורות הו׳ כוחות מהם נעשה מקיף לאצילות כנזכר לקמן ופבוש: (ג) זה מיוחד לספק הראשון ואינו ספק ג׳ וכ״כ בשער הקדמות בסדיא שכני ספיקות הם יע״ש. וכן במבו״ש לא הביא כל כפל לשון זה יע״ש: (ד) עיין לעיל שער ב׳ פ״ג ובשער העקודים רפ״ב דשם מתבאר דהפנימי גרוע מאור המקיף וכאן בא לגלות דכל הבו״ל הוא בשאר הפרצופים אמנם בעתיק אע״פ שבו הוא גדול מאור המקיף וכ״כ במבו״ש שו״ב הג״ר ס״ד דף ל״ה ע״ב כי כתר דע״י דיוכר ממנו נמשך בחי׳ אור פנימי אל העגולים דע״י. והכמה דיוכר דע״י ממנו נמשך בחי׳ אור פנימי אל הז״ת דיוכר עצמו. וביאה דיוכר דעתיק ממנה נמשך אור״מ אל הז״ת דיוכר עצמו יע״ש. נמצא דהפנימי הוא גדול דשרשו הוא מהכמה דע״י והמקיף מביאה ושיין בשער הקדמות דרוש ח״ק דף כ״ב. עוד נראה לפרש דמ״ש כאן דבע״י אור הפנימי גדול הוא כמ״ש בסמוך ומבואר יותר בשער הקדמות שם וז״ל אבל בע״י לבדו אור״פ שבו גדול מאור המקיף שבו כי הנה אור״פ שבו נעשה מן ג׳ אורות עליונות לבדם בהתפשטו לי׳ אורות פנימית שבו כנז״ל אבל אור המקיף שבו נעשה מן ז׳ אורות התחתונים שבו כנזכר עכ״ל. אלא דצריך לעיין דאור״מ הוא מקיף לאצילות ואיך כתב שהוא אור״מ שבו ו׳ ל דבחי׳ גופא דעתיק הוא הוך כל פר וכי ה׳ אצילות והוא פנימית להם ח״כ הוא מקיף שבו ג״כ ולזה כתב אחר זה וסוד אור״מ מה הוא כבר ידעת כו׳. כמן שבון:

(ה) אמר מאיר אפשר שבזה נכון עכ״ל למה. ומובן עם זה כי מאחר שבפנימיות הוא אור ג״ר דנקודים שהיה אור ש״ם טרם ההלבשתו בבחי׳ פרצוף ודו״ק בכ״ש מבמ״ש: (ו) אמ״ש ולכן שבר כולו תפדים: (ז) אמ״ש כדי נתכמה דא״א יש בה בוכרים דין מהגבורה: (ח) אמ״ש לכן בינה נקרא גבורה שלאה: (ט) אמר מאיר ונשלם לכל ספירה ג׳ בלישים ע״י שהיק המלבש בו כדלקמן והכן. ועתיק זה דוגמת אימא בז״א עכ״ל:

נעשה נגלת דא״ק וז״ס הגלת שירד מת״ת. אח״כ מאור ההוד שהיא נקודה הח׳ נחלקה לג׳ חלקים ומב״ם העליונים נעשה מהם גבורה דא״ק ושלש אחרון נשאר להוד דא״ק אח״כ מן האור היסוד שהוא נקודה הט׳ נחלק לג׳ חלקים (א) ב׳ שלשים העליונים מהם נעשה יסוד דא״ק ושלש הג׳ מלטרף בהוד דא״ק עם השלש האחד שהיה בו כנ״ל (ב) וז״ס היסוד שנמשך מההוד והאור של המלכות שהיה נקודה י׳ ממנה נעשית המלכות דא״ק. ונעשה הדבר הוא לפי שאח״כ מנקודת המלכות נעשה פרלוף שלם לכך נריך שיכלול בה מדה א׳ שלימה. ודע כי בע״י ובא״ק לא נמצא בו מציאת נוקבא בפ״ע כמו אמא לאבא ונוקבא לז״ק אך המלכות דע״י ומלכות דא״ק הם בחי׳ העטרה שבהם לבד וסוד הדבר הוא שמתחלה יצא פרלוף א׳ לבדו והוא סוד העתיק (ג) אח״כ העתיק לא הוציא רק א׳ לבדו כמוהו והוא א״ק אך אח״כ שכבר הם ב׳ פרלופים שהם ע״י וא״ק ואז יצאו אח״כ דו״נ שהם או״ק דהיינו אבא מצד עתיק ואמא מצד א״ק וכן ז״ק מצד אבא ונוקבא מצד אמא והנה בדוגמא שביארנו בפנימית הא״ק כן היו בכלים שלו כי לקחו מכח הז׳ כחות דא״ק שיש באותן הז׳ כלים הם ז׳ מלכים שמתו ומהם נעשו י׳ כלים לא״ק ואמנם ענין עליית עתה אלו המלכים הוא כי מה שירדו תחלה היה לפי שלא היו יכולין לקבל האור ולכן ירדו למטה אבל עתה שנתקן הע״י אז היה בהם יכולת לקבל האור ואז עלו למעלה:

פרק ד

ועתה נדבר איך מתלבש הע״י בא״ק כי הלא ריש״ת דע״י נשאר מגולה ואין הא״ק מלבישו רק מז״ת דעתיק ולמטה ואמנם חג״ת דע״י מתלבשין בכח״ב דא״ק לפי שהם סוד ריש״ת וגריכין כ״א מהם מדה בפ״ע אך גופת דא״ק אין הע״י מתלבש בו כסדר הזה אך הגלת דעתיק נחלק לג׳ פרקין פרק א׳ בחסד דא״ק פרק ב׳ בגלת דא״ק ונשאר פרק ג׳ למה שנשאר והוד דעתיק נחלק לג״פ פ״א בגבורה דא״ק פ״ב בהוד דא״ק ופ״ג נשאר למה שנשאר ויסוד דעתיק נחלק לב׳ כמבואר אצלינו שאין בו רק ב״פ יסוד ועטרה ואז היסוד נתלבש בת״ת דא״ק ועטרה ביסוד דא״ק ומלכות דעתיק (ד) נתלבש במלכות דא״ק (ה) לפי שאח״כ נריך להוציא ממנו פרלוף שלם של המוקבא לכן לקחה מדה שלימה כנ״ל ועתה נשארו ב״פ תתאין דנ״ה דעתיק ואלו נתחברו יחד במלכות דעתיק ונסם נתלבשו ונעשה מהם בחי׳ ב׳ דדין של בחינת המלכות דא״ק בב׳ לדדין שהם עתה (נעשו) בחי׳ דדי בהמה שהם למעה ואז היו מציקים לז׳ נקודות הראשונים שהם ז׳ כלים הנקרא ז׳ מלכים שמאז שהם למעה בבריאה כנ״ל ומשם היו יונקים להחיות עצמן לבדן וז״ס עתיקי משדים כי הם השדים דע״י וזהו המלך הח׳ הנקרא הדד בן בדד שהם אותיות ב׳ ד״ד ואח״כ נעשה שמו הדר שהוא בחי׳ יסוד (ו) ואמנם דע כי אלו המלכים דנחתו לתחתא ומיתו הנה ירד עמהן כח חיות להחיות רפ״ח כלילין לעת התחייה והוא בערך דורמיטא שיש בחדש ולא יותר מזה אבל לא מתו לגמרי (ז):

והיה כסדר התלבשות ע״י בא״ק וכיולא בזה התלבשות אריך אנפין באו״א כך עניינם ואל תתמה אם פנימיות א״ק היה מלבוש לכלים דעתיק עם היותו גדול מערכם כי הלא סדרן הוא כסדר מיבדי אדם עצמו כי האדם יש לו מיבדים פנימים ומיבדים חיצונים והמשל בזה הלב והגוף האדם ואין ספק כי ערך כלי הלב עם ערך כלי הגוף עצמו יותר גדול כלי של הלב וזך ומעולה מאד כנודע לחכמי הטבע והרפואה גם אין ספק כי עד״ז גם חיות הלב גדול מחיות הגוף לאין קץ אבל לא נאמר כי כלי הלב יותר פנימי ומעולה מחיות המתפשט בגוף האדם כי זה לא יעלה על הדעת אבל יהיה עד״ז כי הם ב׳ כלים זה לפנים מזה וכ״א מהם מתפשט החיות הראוי לו אבל לא נאמר כי כלי הפנימי יותר גדול מחיות החיצון וכן כאן ב׳ כלים עתיק וא״א הם זה בתוך זה ובכל כלי מאלו נתפשט בכל א׳ וא׳ בתוכו החיות המונע לפי ערכו:

מדחברים הנה תחלת האצילות יצאו י׳ נקודות עצמות וכלים כהדין קמצא דלבושא דיליה מנופיה (נ״א דלבושא מניה ודיה לבושיה מנופיה) וכבר נת״ל. והנה הבינה לא יכלה לקבל אור החכמה אלא פנים באחור וכאשר הבינה הוציאה ז׳ מלכים תתאין לא הוציאתן אחד לאחד רק כולם ביחד ששה משמותן על אבן אחד שהם ו״ק עם המלכות הבינעית הנקרא אבן ולא היה בדרך נ״ר כי כ״א יצא בפ״ע ולא יכלו לסבול בשביל זה לקבל האור ואז נתבטל החסד תחלה ואח״כ הגבורה וכן כולם עד המלכות אח״כ נתקנו כולם ע״י שנעשה פרלוף ונתמעט המשכת האורות בכתר ונעשה בו א״א וכו׳ ג׳ ריסין עוד י״ג ת״ד ואח״כ פרלוף אבא וכו׳ ת״ד וז״ס זקן אהרן ר״ת ז״א וסם ח׳ ת״ד דאבא ואמא אין לה ת״ד כי היא נוקבא ועתה ע״י התיקון הזה דאו״א פב״פ אח״כ נתקן ז״א ואמנם בזמן הגדלתו כנודע אז נזדווגו או״א ואבא הוציא טפת המוחין שלו ובעברה הטפה בו דרך הו״ק דאבא מחסד שבו עד (ח) יסוד שבו נתערבה שם עם חסדים המתפשטין שם ולקחה ה׳ חסדים וכשירדה הטפה זו עד יסוד דאבא נעשו כל ה״ח חיבור חסד א׳ וכעד״ז באמא עטרה דגבור: ואח״כ כשנתלבשו המוחין תוך נה״י דאו״א לכנים בריש״ת דז״א אז נתלבשו נה״י בנה״י ואז יסוד אבא נתלבש ביסוד אמא ונתערבו שם יחד החו״נ כנודע לכן נקרא היסוד מערב כי שם הוא עירוב כחו״נ יחד ע״כ:

פרק ה מ״ת (ט)

הקדמה כוללת ענין אלו המלכים כולם הכוללים כל עולם אצילות ונתחיל מן המאוחר אל המוקדם ונאמר כי נודע הוא שעולם אצילות הנזכר בכל ס״ה הנה הוא נעשה מבחי׳ אותם הי׳ נקודות היולאין מנקבי עינים של א״ק הנזכר בדף הנ״ל באורך ואחלה יצאו בלתי תיקון ואח״כ נתקנו באופן זה שנאבאר בקיצור. והוא כי הנקודה א׳ שנקרא כתר נתקנה עתה והיתה בג׳ בחי׳ שהם ג׳ ריסין דא לעילא מן דא הנזכר בתחלת אדר״ז והם כתר נחלק לב׳ ריסין והם ע״י וא״ת תתאין אשר גם הוא מכלל כתר וא״א זה הנקרא כתר ים בו בתוכו ריש״ת תליתאי שהוא מוחא סתימאה שבו הנקרא חכמה כמבואר ענינם באורך בדרוש עתיק לקמן וג׳ אלו נתלבשו זה תוך זה. ואח״כ מן הנקודה הב׳ והג׳ חו״ב נעשו עתה ב׳ פרלופים הנקרא או״א וגם הם מלבישים עתה את חג״ת דא״ק כנזכר שם ואח״כ מן הו׳ נקודות שהם ד׳ ה׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ הנקרא חג״ת נה״י נעשה עתה פרלוף א׳ הנקרא ז״א ואח״כ מן הנקו׳ עשירית הנקרא מלכות נעשה פרלוף אחד הנקרא נוקבא דז״א והנה גם זו״נ הם מלבישים את א״א בחי׳ נה״י אלו כנזכר

באורך

הגהות וביאורים (א) עיין שער הקדמות די״ז ושם הקשה מהרש״ו דהלא יסוד אין בו רק ב׳ פרקים אך עיין בשער ל״א פי״ג דשם כתב דאפילו שהוא ב׳ פרקים עכ״ז נחלק לג׳ חלשים. שמן בשון: (ב) אמר מאיר זה סוד אמנם רז״ל יוסף קן הי נטיל לשמאלא עכ״ל: (ג) א״מ זה אינו נודק כי הרי יש עתיק ונוקבא: (ד) ז״ל שער הקדמות דח״י ע״ב בסוף דרוש ב׳ דעולם הנקודים בתיקון א״א אמר הכותב פקח עיניך איך מה שהתלבש למעלה בעניין מל׳ של א״א שלימה רק בחינת העטרה הו.רך לגלותה עתה בענין ע״י שהזכיר בה בחי׳ העטרה המתלבשת ביסוד דא״א ושוב בחי׳ מלכות המתלבשת במלכות דא״א המציקה לו׳ מלכי אדום ביארו בנרי״ם וע״ש עכ״ל. עיין בשער א״א פ״ב בסוף סמ״ק דשם. וגם עיין היטב שם פ״י. ס״ר שב״ח: (ה) עיין לעיל פ״ג דשם כתב דע״י וא״א העטרת היסוד הוא המלכות שלהם ועיין שער א״א פ״ב בסופו ובמבו״ם דף מ״ז פרק א׳ ומשם תבין דהתילה כי ה בסוד עטרת בעלה ואח״כ נתגלית המלכות בסוד הגל״ל למטה יע״ש ועיין שער הקדמות שם בסוף דרוש זה. שמן בשון: (ו) דבכר נודע דענין מיתת ז׳ מלכים הוא דוגמת מי״ת דאדם שבגוף מת והנשמה עולה למעלה וכן כיו״ב מיתת הז׳ מלכים שבכלים מתו דהיינו ירדו למטה וה״ולות עלו למעלה א״כ אלו אצולות של הדד בן בדד [שהוא המלך הד׳] שעלו למעלה נכנסו אח״כ במלך הח׳ ונעשו: שמו סדר ודרך כמו דבר לומר דבר לדבן נקרא שמו הדר ביאור לשון חזר. אמת ליעקב. (ונזה מתוכן מה שבקשו המפרשים הרמ״ם ואו״ז ע״ש: (ז) מבאן תלמוד לב״ר המקומות דאין בהם מיתה נמורה שבהי ים בהם היות ליק מבוד דדי בהמה כנ״ל ועיין אור זרוע. שמן בשון: (ח) ונס׳ כפ״י מיתת עד הור.

(ט) עמנו״ם פ״א די״ב:

באורך לקמן. ועתה נבאר תחלתן איך היו בעת יציאתן הראשונים בהיותן בלי תיקון דע כי כאשר יצאו אלו הי׳ נקודות יצאו בבחי׳ אורות וכלים (א) ואמנם יצאו בלתי תיקון ולסבה זו לא יכלו הכלים לסבול האורות שלהם שהם עצמות שבתוכם ונשברו ומתו כמש״ל (ב) בע״ה(ג) והנה הטעם לזה שלא יצאו ע״ד התיקון ולא יצטרכו לשביר׳ ואח״כ יהי׳ התיקון. הסבה לזה כי תכלי׳ הכוונ׳ הי׳ להוציא ולעשות בחי׳ קליפות החיצונים כי הם לריכות בעולם לתת שכר טוב לצדיקים ולהענים לרשעים שהיה עתיד לברוא אח״כ וע״כ יצאו הנקודות הנ״ל בלתי תיקון כדי שהכלים שלהם לא יוכלו לסבול את האור וישברו ושבירתן זו היא טהרתן כי אז נתברר הזוהמא והסיגים שבהם ונעשו קליפות הם הטומאות כאשר היה בדעתו יתברך ואח כ חזר לתקנם והקדושה שבאותן כלים נתעלו למעלה ע״י התיקון אך לא הובררה הקדושה לגמרי כמ״ש בע״ה. וטרם שנבאר מהו ענין היות הנקודות הנ״ל בלתי תיקון ומה הפי׳ של תיקון לריך שנעורר קלת שאלות (ד) והם כי אחר שנת״ל כי כל הי׳ נקודות נכללו כולם בעת התיקון ונעשו בחי׳ ה׳ פרלופים שהם א״א ואו״א וזו״נ מלבד עתיק כי הוא נכלל בא״א כמ״ש בע״ה. א״כ מה נשתנה השינוי הזה שתחלה יהיו י׳ נקודות ואח״כ נעשו ה׳ פרלופים לבד ולמה לא היו בתחלה ה׳ נקודות לבד או יהיה באחרונה י׳ פרלופים גם בכלל השאלה מה נשתנה הז״א מכל השאר כי כ״א מהד׳ פרלופים היא נקודה א׳ בלבד מן הי׳ נקודות הראשונים וז״א נעשה מו׳ נקודות ביחד ולמה לא היה תחלה גם הוא מנקודה א׳ לבד כמו האחרים או יהיו כל האחרים כ״א מהם ו׳ נקודות כמוהו. ועוד בכלל זה כי מודע שלעולם אנו מוציאים שכל אחד מנקודה כלול מי׳ נקודות ממש א״כ כיון שכל פרלוף ופרלוף כלול מי״ס כמודע א״כ (כ״א אנו מוציאין שנזכר או נקודה אחד מי׳ או יו״ד נקודות ממש וא״כ) למה זה יצא ז״א בתחלה בסוד ו״נ ולא יצא אז בסוד י׳ נקידות או בסוד נקידה א׳ כמו האחרים גם יש לשאול למה לא מציו בשאר הד׳ פרלופים בחי׳ עיבור ויניקה ועיבור דמוחין לצורך תיקונם כמו שמלינו בז״א לבדו ואין כך לא בנ״ר (ה) ולא בנוקבא. והתש״ה בזה כי ודאי שמאותן י׳ נקודות הראשונים לא היו רק ה׳ נקודות לבד זו גדולה מעלתה על זו והם בחי׳ ה׳ פרלופים הנ״ל שנעשו אחר התיקון. והנה כל נקודה ונקודה מהם לריך שתהיה כלולה מי׳ נקודות פרטיות שבה כדי שיעשו אח״כ כ״א מהם בחי׳ פרלוף א׳ כלול מי״ס ואמנם לא היה כך מתחלה והיה חילוק באלו הנקודות באופן זה כי הנקודה א׳ כ׳ ג׳ כולם היו שלימות בכל חלקיהם פירוש שבכל נקודה מהם היה בחי׳ י׳ נקודות פרטיות וכ״א מאלו הג״ר היתה כלולה מי׳ נקודות. אמנם הנקודה הראשונה כאשר היתה גדולה מכל הי׳ נקודות [כ״א מכל הנקודות] אשר למעה ממנו וכן הב׳ נקודות שהם הב׳ וג׳ חו״ב היו גדולים מכל מה שלמטה מהם אבל הנקודה הד׳ אשר היא בחי׳ ז״א לא יצאה כלולה מי׳ נקודות פרטיות שבה רק יצאתה כלולה מו׳ נקודות שבה ו׳ נקודות התחתונים הנקודה ההוא וחסרו ממנו ג׳ נקודות הראשונים הפרטיות בה. באופן שאע״פ שאמרנו שז״א כלול מו׳ נקודות אינם אפילו נקודה אחת שלימה רק ו׳ נקודות פרטיות שבנקודה אחת וחסרו ממנו שלשה ראשונים והרי יצא ז״א חסר משאר הפרלופי הג׳ העליונים ואמנם הנקודה הה׳ שממנה נעשה הנוקבא דז״א אין לומר בה שיצאה כלולה מי׳ על דרך ג׳ ראשונות שא״כ גמלאת מעלתה גדולה מז״א. אמנם נקודה זו היא נקודה

מ״ב צ״ע בענין יציאת הנקודות של המלכים שיצא נקודות ז״א בבח׳ ו׳ נקודות לבד והשאר לא יצא וכן דנוקבא לא יצאת אלא חלק העשירית לבד כנ״ל היכן נשאריס שאריתם אם נשאר בשרשם בעולם העקודי׳ במלכות או אם נאמר הניתוס באמת שלהם אם הבנים [א] בין בכללות בין בפרטות כי ממנו יצאו ולריך עיון. גם לריך עיון כי הרי מז״א לא יצאו רק ו׳ נקודות א״כ איך אמר שנתברר ט״ס הראשונים שהם מן הכתר (נ״א עד היסוד) בט׳ חדשים של עיבור (ו) ואפשר לתרץ זה בסוד הראש דקטנות שגם בו יש ג״ר. גם אפשר לתרץ שהם בחי׳ של הו׳ נקודות כי כ״א מהם ודאי שהיה כלולה מי״ס ונמלא כי בט׳ חדשי עיבור נתקנו ט״ס הראשונים שם בכל נקודה ונקודה מן הז׳ [כ״א הו׳] נקודות כי פרלוף גמור דבריאה אינו כ״א נקודה קטנה דאצי׳ [ב] (ז) גם ל״ע בענין הז״א ונוקבא שלא יצאו ג״ר דידיה לא ט׳ ראשונות דידה א״כ איך אנו אומרים שהמלכים דז״א יצאו מבינה דידיה הנקרא אדום וכן מבינה דנוקבא הנקרא ארץ אדום והרי לא היה בהם בינה [ג] כאשר

הגהות וביאורים (א) לאו דוקא דהכלים יצאו תחילה ואח״כ האורות כנז״ל בשע״ת פ״ד יעו״ש שער הקדמות דף ל״ב ע״ד: (ב) בסוף פירקין: (ג) א״ס עיין בשער הקדמות דף ל״ג ע״ד (והוא בשער הכללים פ״כ. ה״ר שכ״ת): (ד) עיין במנו״ס דף י״ג ע״ב ושם מבסר סדר השאלות אלו אשר כאן דהתחילה כתב השאלה הפני אשר לא כולל השאלה הראשונה ואח״כ מביא השאלה אשר כאן יע״ש. וכ״ז כתבתי יען דהשאלה הג׳ נראה כשאלה הפנית ושם הלשון יותר מתוקן ונמר התשובה של השאלות עד סופו ועדיין לא נהיישב הענין לגמרי עד שתלמוד גם פ״ו דלקמן והוא העדיין קשה דמה נשתנו זו״ן להיות תחילת יציאתם תפרים יעו״ש. שמן שבון: (ה) א״ס עיין לקמן פ״ו דף ל״ד סע״ד: (ו) עיין שער המוחין פ״א כהב וז״ל ודע כי עיקר הז״א וכו׳ וא״כ מוכרח הוא שמלבד היות לו ו״ק הנ״ל עוד יש בו בחי׳ ג״ר שלו ע״כ וא״כ מ״ש וזן הנ״ע. אמת ליעקב: (ז) עיין בהגהות השמש ונראה לפרש דברי רבינו עתה דהכי פירושו דכיון שנתקנו בעיבור זה הט׳ א״כ הרי נתקן ז״א אשלו עד בחי׳ הבריאה שבו שהם חב״ד שבו כמ״ש הש״ש וא״כ הרי הוא בבחי׳ פרלוף שלם מ״ס ואין בו עיבור כ׳ ע״ז בא המחבר לעיבור זה הט׳ א״כ הרי נתקן ז״א אשלו עד בחי׳ הבריאה שבו שהם חב״ד שבו כמ״ש הש״ש וא״כ הרי הוא בבחי׳ פרלוף עד שיתקן הנ״ל הכוללות הנקרא אצילות במנהר כי פרלוף גמור דבריאה אינו כ״א נקודה קטנה גלוגר שאפילו שנתקן עד בחי׳ חב״ד שבו בריאה אינו נקרא פרלוף עד שיתקן הנ״ל הכוללות הנקרא אצילות במנהר כי פרלוף גמור דבריאה אינו כ״א נקודה קטנה באצילות ודוק. שמן שבון:

השמש

[א] נ״ב (עיין תו״ח דקי״ח ע״ב בסופו) כן כתב לעיל בפ״ו משער שבירת הכלים כי ג״ר דז״א וס״א דנוקביה נשארו בבינה אם הבנים דכללות אמנם זו״ן דפרטות (נ״ל הנ״ר דזו״ן דפרטות ה״ר שב״ת). דע״י וא״א ואו״א נשארו בבינה דפרטות שלהם אבל בס׳ מבו״ם כתב שגם זו״ן דכללות יצאו כ״א כלול מי״ס והנ״ר דזו״ן שבהם נשארו בבינה דפרטות שלהם כו׳: [ב] נ״ב (עיין שער י״ז פ״א) כי נה״י דבכל נקודה נקרא עשיה וחנ״ת יצירה וחב״ד בריאה וג״ר דכללות הפרלוף נקראים אצילות: [ג] נ״ב עיין לעיל פ״ו מ״ב משער שבירת הכלים שכתב שיצאו מן הבינה שלהם שנשארה כלולה תוך אמא דכללות אמנם ע״ז לריך לעיין שהנה כתב הרב לעיל שמיתת המלכים היתה ג״כ בכל פרלוף שבנ״ר נתקיימו והז״ת שלו מתו כי לכל פרלוף היה לו מין אור שוה לערך הפרלוף ההוא ואותו האור היה כלול משער אורות וכולם ניתנים לכלי הכתר שבו שהוא לריך שבו ואז הוא מזדווג מיניה ובה ונותן הט׳ אורות לכלי אבא שבו ואז אבא מזדווג עם אמא שבו ונותן לה הז׳ אורות ואמא מוליאה את הז׳ אורות שהם זו״ן שבו ומתו. והנה כפי זה שבנ״ר דז״א וס״ו ראשונות דנוקבא נשארו באמא דכללות ומשם יצאו מן הבינה שלהם הכלולה תוך אמא לא ידלק

כאשר יאמר בראשונה היו כל כמ״ש בקונטרים מורי אלה״ה.
ה׳ דומין כאלו ביחד הי
פרצוף א׳ לבדו ולא שהיה ממש כך בצור אלא בדמיון פי׳ כי
הנקודה העליונה היתה אז בחי׳ כתר והשניים הם הב׳ והג׳
היו בחי׳ חו״ב והו׳ היו בבחי׳ גוף בעל ו״ק אמנם לא היו
ממש מצוירות כמו שהוא עתה אחר התיקון אמנם בנקודה א׳
היו בה כללות י׳ בחי׳ אלא שהיתה קטנה וגם כי לא היו
היו״ד שלה (ג״א לא היה שלם) בסוד פרצוף ממש רק בסוד
כללות פי׳ כי אז היתה בסוד ג׳ בחי׳ שהם עתיק וא״א ואכמה
שבו שהם ג׳ רישין הנ״ל ואלו הג׳ בחי׳ היו מתפשטין בבחי׳
קוין בתוך ט׳ נקודות האחרות כמו שהוא עתה והם היו
לבושין אליו ומלבישין אותו גם הי׳ נקודות שבה היו קשורים
כולם זב״ז בסוד קוין מתפשטין זו בזו ופי׳ ענין הקוין האלו
נתבאר למעלה וכן ע״ד זה גם ב׳ הנקודות של חו״ב היה כך
שב״א היתה כלולה מי׳ וכולן
קשורין זב״ז דרך קוין אבל אלו
הו׳ חלקים נקודות של ז״א
יצאו נפרדות זו מזו שלא
כדרך קוין רק זענ״ז נפרדות
ולא מקושרות יחד ואז היו
נקראים אלו הו׳ רה״ר כי
לא היה בהם יחוד והתקשרות
ואחדות רק כדמיון אנשים
נפרדין אים לדרכו פנה ולא
היה ביניהם אהבה וחבה
ולכן לא יוכלו לסבול אלו
הכלים שלהם בחי׳ האורות
ומהו כמו שכתיב חבור עלבים
אפרים הנח לו כי התבור
גורם קיום והעמדה ומשל
הדיוט אומר אם תקח י׳ קנים
כל אחת לבדו ישתברו ואם

בז״ק להר״א הלוי. קודם התיקון לא היה אהבה בי״ס רק ירתה לכ״א כילד החכמה היה לה ירתה לעלות לכתר וכן ירתה שניה מלידה לביה ועד״ז לכולן גם לא היה ביניהן יחוד רק נפרדות זה מזה (א) (ואפילו הו״ק נפרדות זו מזו) כמ״ש רז״ל בבראשית רבה כי העולם נברא בדין שהוא הירתה הנ״ל ולא היה עומד כי נתבטלו המלכים אלו עד שהקה עמו מדה״ר שהוא התיקון שאז נמשך ביניהן אהבה ויחוד ונתיחדו ו״ק בבחינה אחת.

תקח ג׳ לבד ביחד יתקיימו ולא ישתברו ;

פרק ו מ״ת (ב)

ועתה צריך לתת טעם אל כל הנ״ל מה נשתנו נקודות זו״ן מנקודות הג״ר דע כי כל השלם כולו מתנהג

ע״י זו״ן וכמו שהם נקראו בנים אל חו״א גם אנחנו נקראים בנים אל זו״ן בסוד בנים אתם לה׳ וגו׳ וגם כי הכתוב אומר כי אמרתי עולם חסד יבנה ר״ל שהעולם מבחינת החסד ואילך שהם ז״ת שהם כללות זו״ן וז״ס ז׳ ימי בראשית כעודע (א) ולכן כל הפנים שגורמים התחתונים ע״י מעשיהם הרעים אינו מגיע בנ״ר שהם א״א וחו״א [א] רק בז״ת שהם זו״ן.
והנה גם בזו״ן עצמן יש שינוי ביניהן כי פשוט הוא שאין הפנים המגיע בנוקבא שוה אל הפנים המגיע עד ז״א ממש שהוא גדול ומעולה ממנה והחילוק שיש בזה הוא כי (ע״י) הפנים המגיע עד נוקבא לבד אפשר שיהיה כח בפנים ההוא אם יהיה החטא גדול באופן שיגרום שיסתלקו ממנו הע׳ חלקים כולם ולא ישאר בה רק חלק עשירית שהיא כתר שבה אבל בז״א אין כח בפנים מעשה התחתונים שיסתלקו ממנו הו״ק רק הנ״ר לבד. ולריך לתת טעם לזה ובכלל הדבר נבאר מ״ש לעיל כי ביציאת נקודת ז״א יצאו ו׳ חלקי תחתונים ולא ג׳ ראשונות ונקודות הנוקבא יצאה נקודה העליונה כתר שבה בלבד וט׳ חלקי התחתונים לא יצאו (ג) אמנם ב׳ הטעמים לב׳ השאלות האלו הם נחלין זה בזה והענין (ד) אלו כמ״ש בפרקי אבות בעשרה מאמרות נברא העולם וכך פי׳ הדבר שבחי׳ הז״א שהוא עולם מתחיל מהחסד ולמטה והוא נקרא עולם בסוד אמרתי עולם. חסד יבנה מחסד ואילך יבנה כנ״ל ובחי׳ זו הנקרא ז״א היה המאציל העליון יכול לבוראו מחובר יחד כל הי״ס שבו ולא להיותן י׳ מאמרות נפרדות זו מזו ולא היה בדרך ג״ר שהם א״א וחו״א שכל י׳ חלקיהם יצאו מחוברים יחד כנ״ל ונתן לזה טעם ואמר להפרע מן הרשעים כו׳ פי׳ כדי להיות בעה״ז שכר ועונש (ה) לצדיקים ולרשעים ולכן היה הדבר הזה שיהיה זו״ן מחולקים לי׳ חלקים שהם עשרה מאמרות ולא יצאו כלולים יחד ע״ד ג׳ נקודות הראשונים. והטעם הוא לפי שכפי גודל שיעור הפנים שיפגמו (ו) הרשעים כך יגרשו במאמרות האלו ויפרע אז מהם כפי הערך ההוא וכן להיפך זה אצל הצד קיים. והנה הפנים המגיע אל נוקבא דז״א יש בחי׳ פנים שיגרוש שיסתלק ממנה חלק א׳ ויש שיגרוש לסלק ב׳ חלקים ועד״ז עד שאפשר שיהיה בחי׳ פנים שיגרוש שיסתלקו ממנה הע׳ חלקים התחתונים ולא ישארו בה רק חלק א׳ העשירי העליון בלבד שהיא הכתר שבה אשר ז״ס מה שנאמר אל הירח לכי מעטי את עצמך והבן זה. ואמנם אם מה שהיה נשאר קיים ממנה לא היה חלק העליון מכולם אלא האחרון שבכולם

הגהות וביאורים (א) נסב״י ל״ג המוקף: (ב) עיין מבו״ם פ״ב די״ד ע״ב: (ג) נמצא שהה בנוקבא הוא דוקא הכתר שבה ולא הע׳ התחתונות וא״כ בעת הפנים כבמסתלקין מסתלקין הע״ם תחתונות אלה ובשער פנימיות והיצוניות פ״ו כתב וז״ל נמצא כי בעת הפנים מסתלקים מז״ו ג״ר דבי״ן ו״ס דמ״ה ומנוקבא ע״ר דבי״ן ו״ס דמ״ה יע״ש. וכפי המ״ל אינו הע״ר אלא הע׳ התחתונות לזה כבר הינן רבינו בשער הכוונות דרושי עמידה פ״ו בנרבו ונמלכוים בקיצור. שאמנם לא פליגי כי הלמה הוא שמסתלקים הע״ת ולא נשאר בה רק הכתר שבה לביאה מדיגה עליונה ואין הפנים מגיע בה אמנם אבוע הוא דבוע שמסתלקין ממנה ע״ם התחתונות ודאי הוא שגם שפירת הכתר בגש״ר בה רק בחי׳ אור מאד ואין נשאר בה רק בחי׳ אור מלכות דכתר שבה בלבד ובערך זו אנו אומרים שבע״ם עליונות מסתלקים יע״ש בדברינו הו״ת דף ל״ו סוף ע״ב. ומן שבון: (ד) עיין בס׳ עו״ת דרוש יבוש והגיעה דע״ז ע״ת: (ה) שכר לצדיקים ועונש לרשעים ולכן בו סכ״ו: (ו) מ״ש עיין דב״ם דכ״ו סע״ג מה שפי׳ בזה:

יפה שעה

(א) ולכן כל הפנים שגורמים התחתונים על ידי מעשיהם הרעים אינו מגיע בנ״ר שהם א״א ואבא ואימא כו׳. יש לעורר בדברי רז״ל אם כל הסיבה וגורמת הדבר שיצאו מתחילה בלתי תיקון הוא מפני פנים התחתונים וגם הוא שפנים התחתונים אינו מגיע כלל בנ״ר שהם אריך אנפין, ואבא ואימא אם כן איפה הוא למה הנ״ר לא יצאו מתחילה מתוקנים ככל הצריך להם כי בשלמא זו״ן אשר פנים התחתונים מגיע להם ניחא שיצאו מתחילה בלתי מתוקנים כדי שבעת הפנים יסתלקו ובעת רצון יחזרו אבל הנ״ר שהם אריך אנפין ואבא ואימא אשר אין הפנים מגיע בהם ומעשה התחתונים אינו מעלה ומוריד להם אם כן למה מעיקרא לא יצאו בתיקון נמור כי אע״פ שהם יצאו כל אחד כלולה מעשר ולא היו כמו נקודת ז״א שיצא ו׳ חלקי נקודה ונקודת המל׳ שיצא חלק עשירי שבנקודה האחד מ״מ גם הנ״ר היו מחוסרים תיקון כמ״ש רז״ל לעיל בשער התיקון פ״ה. וכ״כ בפ״ו משער הו״פ וז״ל והנה בעת צאת המלכים יצאו הנ״ר שהם א״א ואבא ואימא שלימים בי״ס אמנם אם כן לכל אחד אך לא היו מתוקנים בבחינת פרצוף כיון שלא בא עדיין שם מ״ה שהוא הרוח יע״ש. אלמא יצאו מתחלה בלתי מתוקנים כל הצורך והוצרכו אחר כך לשם מ״ה לתקנם. (ולענ״ד י״ל דגם בהם היתה הפנים שהם זו״ן בערך מה שלמעלה מהם כמזכר בנהר שלום בהקדמה ועיין תו״ח קי״א כע״א יעש״ב שמן שבון. וז״ל כ׳ בלה המרן כת״י הרי רבינו כתב דבעון הילוד הנשם פונם באצילות ומפרוד החכמה מהכתר כמזכר שער הנצות פ׳ ויצא והבא אמר שהפנים שינו מונע בנ״ר ויתורץ עם מ״ם מהור״ו אמת במבו״ם דף ע״ו פ״ב יע״ש עכ״ל. ויש לישב שבבר לימדנו להועיל ז״ל במה שכתב בספר מבו״ם

השמש

זווג באריך ואו״א שבכל אחד בהיותם נהוים תוך אמא דכללות. לכן נלע״ד שהאמת הוא כפי מ״ם בס׳ מבו״ם בכל הסבה פרצופים יצאו כ״א כלול מי״ם וגם זו״ן דכללות ומה שכתב שהנ״ר דז״א וט׳ רחם נות דנוק׳ נשארו תוך הביצה הוא על זו״ן דפרצוף דכל פרצוף: [א] כ״ב (עיין תו״ח דקי״ח סוף ע״א) וז״ל ולאי שהם א״א ואו״א שבכל פרצוף משפה פרצופי האצילות אותם אשר לא היתה בהם שבירת הכלים כמו״ל בפ״ז משער שבירת הכלים אבל בזו״ן שבכל פרצוף ופרצוף מהם אשר השבירה בהם היתה שוה וכולן נפלו לבי״ע כמזכר הפנים מגיע בהם חו״ו וכן כל המעשים טובים שעושים התחתונים פועלים בהם כולם בשוה וכל הכוונות המזכר בתפלות ובמעשה המצות כולם שוים בהם ואין חילוק ביניהם כלל כי השבירה היתה בהם בשוה ומכל זו״ן וזו״ן נשארו רפ״ח ניצוצין וע״י התפלות והמצות כל זו״ן וזו״ן מעלה מהרפ״ח שלו מכפר שלם בכולם כו׳:

הגה

שבכולם ע״ד הז״ל שנשארים התחתונים ומסתלקים העליונים הנה אז לא היה כח כלל בחלק ההוא ואי אפשר לאותו החלק היתה מהבטל להיות תחתון שלה והיה נחרב ומתבטל העולם ולכך סולרך שחלק הנשאר יהיה העליון שבה שהוא הכחר שבם מחנות היותה כולה נחונה תוך הקליפה כמבואר בסיד רגליה יורדות מות והנה (נ״א וסוא) החלק הזה הנשאר הוא בעצמו בחי׳ החלק שלא מתחלה קודם התיקון כנ״ל כי אז לא יצא מכל חלקי נקודת נוקבא דז״ל רק חלק עשירית ממנה והוא עליון שבה. וטעם הדבר כי כל דבר שבא בתחילה בבחי׳ שורש ועיקר אינו מסתלק אח״כ בעת הפגם אמנם מה שבא לה בסוד הוספת בעת התיקון שהם מ׳ חלקים האחרים אלו הם מסתלקים בעת הכנס משא״כ אם באו מתחלה קודם התיקון בסוד שורש ועיקר שאז אם יפגמו התחתונים לא יוכלו להסתלק.ות ת ויותר טוב הי׳ שלא יסתלקו לזה ביאר הטעם ואמר להפרע מן הרשעים כו׳ ויהיה בכר ושונם (דין ורחמים) ודין ודיין ובהסתלק יפרע מן הרשעים על שגרמו הסתלקות לבחי׳ היותן י׳ מאמרות נפרדות כי אם יצאו מחוברים כא׳ לא יהיו מסתלקים וזה שאמר שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות פי׳ ואלו נברא במאמר א׳ כלול מכולם לא היה כך וכן עד״ז לתת שכר טוב לצדיק שמחזירין אותן אחר הסתלקותן משא״כ אם לא היו מסתלקין מעליהן ע״י הפגם לא הי׳ שכר לצדיקים המחזירין אותן והבן זה:

ועוד יש טעם ב׳ מצד עצמם והוא כי אם היו תחלה בסוד שורש ועיקר בא״פן שאח״כ לא היו יכולין להסתלק הנה היה ח״ו מגיע הפגם בהם אבל עתה כאשר הוצאתם התחתונים (א) הם מסתלקים למעלה [א] ואין הפגם מגיע בהם (ב) ואז יפרע מן הרשעים שגורמים זאת בעולם התחתון (א) על מעשיו הרשע מתמת שגרמו הסתלקותן אבל בהם עצמם אין הפגם מגיע כנ״ל כי הרי הם מסתלקין וז״ש שמאבדין את העולם כו׳ ולא אמר שפגמים בעשרה מאמרות עצמן ואמנם החלק העליון שבה אע״פ שנשאר קיים בה ואינו מסתלק בעת הפגם אין הפגם מגיע בו להיותו עליון מאד יותר מכל השאר אבל החלקים התחתונים שבה הקרובים אל הקליפות היה הפגם מגיע בהם אלו לא היו מסתלקין ואמנם הז״ל שאינו קרוב אל הקליפות כמו נוקבא לכן היו בו ב׳ שיעורים מנוקבא הא׳ הוא שיצאו שבה חלקים של הנקודה בלי בקבע מתחלה קודם התיקון מה שאין כן בנוקבא שלא יצאת רק חלק העשירית לבד והב׳ הוא כי יצאו חלקים תחתונים שבהם ולא העליונים ונעשה הדבר הוא ע״ד הנ״ל כי כיון שאין בו החשש כמו בנוקבא כי אינו קרוב אל הקליפות ולכן היה הענין בו בהיפך ומלבד לזה נעשה אחר והוא זה כי הנה ג״ר דז״ל הם אורות עליונים ואם היו יוצאין בתחלה היו נשארים קבועים כנ״ל ולא היו מסתלקין בעת הפגם והיה עון התחתונים גדול עד מאד מכשיל לאין קץ בתחם פגם במקום העליון הזה היה הע״ל חרב לכן היה בהיפך כי הנ״ר יצאו בסוד תוספת לבד כדי שיוכלו להסתלק בעת הפגם ולא יגיע בהם פגם ח״ו ובזה נעשו יהיה טעם לכל הנ״ר למה באים ביחד בסוד תוספת (ולא דרך עיקר בראשונה) (ג) והוא כי נ״ר דז״ל חשובים כאחד ובעת הפגם לריך שיסתלקו יחד או שיחזרו יחד אלא בעת הפגם כי אם יסתלק א׳ ושארו ב׳ או להפך אין פגם גדול מזה לעשות פירוד. בין נ״ר דז״ל חי׳ ויותר טוב שיסתלקו שלשתן ויהיו מחוברים משיסתלק א׳ ויהא הב׳ בפירוד ממנו.

והנה הו׳ אחרונים שלו באו תחלה בסוד שורש ועיקר:

ואבנם אם בנ״ר היה יכול הפגם לנגוע בהם כ״ם בו״ק וא״כ אין יצאו בסוד שורש ולא יוכלו להסתלק בעת הפגם. אך הענין מבואר במה שנתבאר נ״כ טעם של הב׳ שאלות הנ״ל הא׳ הוא למה יצאו ו׳ חלקי נקודות לבד ולא יצאו הי׳ כולן וגם למה יצאו הששה חלקים בעצמן נפרדות ולא מחוברות ומקושרות אבל הענין הוא כי הלא המגיל רחה שאם היו יוצאין הנ״ר לא יהיו יכולין להסתלק בעת הפגם והיה הפגם נוגע בהם ח״ו ואם נאמר שהיה יכול להוציאם נפרדות זה מזה כי אז לא היה הפגם מגיע בשלשתן יחד רק בבחי׳ הבוא המיוחסת (נ״א שנתוסף) אל הפגם ההוא (ד) הנה אין לך פגם גדול מזה שג׳ ראשונות יהיו נפרדין זה מזה כנ״ל ולכן הוכרח שלא יבואו כלל בסוד שורש אלא בסוד תוספת כדי שאם יפגמו התחתונים יוכלו להסתלק ויסתלקו שלשתן בחיבור ולא בפירוד אבל הו׳ חלקים התחתונים הוציאם נפרדין זו מזו בכוונה ממש כדי שלא יפגמו כולם כי יש פגם שנוגע ביסוד לבד ויש פגם שנוגע בהוד לבד וכיוצא בזה והוא לבדו יפגום והשאר כיון שאינם מחוברים יחד אינן נפגמים וגמלא שבעת הפגם לא יהיה כל כך גדול וטוב יותר שיפגמו התחתונים ולא הג׳ ראשונות וגם יותר טוב שהתחתונים עליון יהיו בפירוד מתחלה קודם התיקון כדי שאפילו אחר התיקון כאשר חס ושלום יהיה פגם לא יגיע פגם רק באותו חלק לבד שנתפגם אף על פי שאז אחר התיקון הם מחוברים כמודע כיון שמתחלה היו נפרדות (ה) אין הפגם מגיע לכולם אבל בנוקבא אלו היו התחתונים שבה חס ושלום נפגמות היה העולם חרב לגמרי

להיותה

הגהות וביאורים (א) עיין בסדר אבי״ע פ״ו כי הט׳ נקודות דמלכות יורדות בעונות התחרונים עד הקליפות למעה ואינם מסתלקים למעלה. אך עיין בסבר הכוונות דרוש ב׳ דעמידה דאלו בע״ם בירודה לעמה אינן אלא בחי׳ המלבוש שבכל סב הה ואלה בחי׳ בל ע״ם בשאר דבוקים למעלה אבל אם זאת יע״ם נמצא דבא ובא הוא אלו דברי אלהים חיים. אמת ליעקב: (ב) אבל עיין שער הפסוקים דקמ״ג בפ׳ כי פ״ה ה׳ את יעקב ועיין בפ׳ עו״ה דף פ׳ ע״א ד״ה ז״ל ו וק: (ג) המוקף ליתא בכת״י: (ד) בכת״י היכות אל הפגם הבוא מוקשים: (ה) הנה מבלין ים לעמוד ב׳ דברים אחד בעשם בוצאו בהתלה המלבוש בכוד בס״ר נפרדות זו מזו כדי שלא יגיע בעת הפגם בכל הו״ק יחד אלא באחד מהם לפי אותו הפגם. ועוד יש לעמוד דהפגם דפירוד הוא בו״ק של אחר התקון שנתקנו בהתלת בריאות בעולם הנה נודע דבעת בריאת העולם נתקנו כל בחי׳ בל ו״ק דז״ל שהם בחי׳ נרנח״י דנפש ורוח דכל הפרצוף דז״ל. ועיין שער הכוונות בדרושי עמידה דפ״ו ובם כתב וז״ל והנה אלו הו״ק אינם צריכים לבוא ע״י הפילתיהו ומעבינו כי מעצמם הם בו אבל ההוכחה הביתוכה הת״כ בז״ל הוא ע״י תפל ינו ומעבינו יע״ש דף כ״ג נמצא דהו״ק נעשה מיוחד ורבו ת״. אמן שכון:

השמש

(א) (עיין הו״ח דף ל״ז ע״א) הנה בשער היקון הנוק׳ פ״ב כלל א׳ כתב מהרח״ו ז״ל וכ״ע כי כיון שנקודת המלכות לא יצאה כי אם הכתר א״כ על דרך שבז״ל שמסתלקין מות היו שלא יכלנו בהם החיצונים בעת הפגם לפי שהם מוחברים גם במלכות ט׳ התאין דילה היה להם להסתלק ואלדבא כתוב בפי׳ הבמידה כי ט׳ תתאין דמלכות נחתי בבריאה והכתר נשאר באצילות והיה לו להיות להבף. ומוכל לתרץ חלי הקושיא כי גם מז״ל מופלים בכוד במכתרים הבכה נפשי וכו׳. אך עכ״ז קשה שהיה לו לצאת ב׳ הנקודות באופן אחד ולא הפכיים כיון שבהם בוים בנפילה עכ״ל:

יפה שעה

שע״ב ח״ב פ״ז וז״ל גם מועיל התיקון כי לא די בז׳ תחרונות שהם ז״מ שנתקנו כמוכר כי גם הנ״ר עם היות בתחלה לא מהו להיותם יכולות לקבל אורם עם כל זה אחר התיקון ניתוסף בהם תיקון הפרצוף גם הם עם היות שלא היו צריכים לזה מפאת עצמם רק לסיבת התחתונים שיוכלו לקבל האור הוצרכו גם הם להתקן בסוד פרצוף להמעיט האור לצורך התחתונים ולא לסיבת עצמם יע״ש כי עוד הארוך. ובזה נתה שקשה כל קושייתינו כי מפאת עצמם כבר משעה ראשונה היו בתכלית הבלימות המבפיק להם לצורך עצמם וכל התיקונים הבאים אחרי כן כאשר בא הם מ״ה אינו אלא לצורך התחתונים המקבלים מהם שעל ידי שנתקנו

לריך אנפין ואבא ואימא בכל אותם התיקונים בסוד פרצוף בא האור מכוכה בכמה כסויים ובדרך חלונות וכסויים זהו היקונם שיוכלו התחתונים לקבל האור הבא מלמעלה כמ״ש רז״ל בכמה מקומות ולכן כשבא עת חומן היקון התחתונים נתקנו גם הם לצורך התחתונים ובלד מה דומה לזה כתב רז״ל בתיקון זעיר אנפין בעצמו בפ״ג משער הכלים יע״ש: (א) על מעוט השפע מחמת שגרמו הסתלקותם אבל בהם עצמם אין פגם מגיע כמוכר כי הרי הם מסתלקים כו׳ קשה על זה שהרי רז״ל בשער מיעוט הירח פ״ב כתב שבפגם אדה״ר נרם שם׳ ספירות של המלכות ירדו לקלי׳ ובבית ונעשות היקון נוקבא דקלי׳ וז״ם אמלאה החרבה ועיין עוד שם מ״ם בחרבן בני בעוונותיו הרבים ואם כן איך כתב כאן שמסתלקין ואין הפגם מגיע בהם. והנלע״ד במ״ם רז״ל בתורך בכמה מקומות ובקצור גם בפ״ו משער חו״פ ז״ל ז״א מתוסף בהם ב״ן נ״ר עצמות ובלים ומשם מ״ה כל הי״ם עצמות וכלים. ובנוקבא מתוסף בה ע״ם משם ב״ן עצמות וכלים ומשם מ״ה יותר הירות עצמות וכלים כו׳. גם

להיותה קרוב מאד אל הקליפות והם ג״כ תחתונים שבה היו לאחזן בהם הקליפות לאין קץ ולא יהיה שום תיקון ח״ו. ובזה יתבאר היטב הטעם למה הולרך בזעיר אנפין עיבור יניקה ומוחין כי הנ׳ ראשונות יצאו כולם כל אחד כלילה מי׳ ולכן לא הולרכו לכל זה רק לעיבור אחד בלבד והז״א תחלה לריך עיבור ויניקה לתקן יחד הו״ק אלו אשר הם לבדם יחד יצאו בסוד שרש ועיקר קבועים מתחלה קודם התיקון ואח״כ עיבור ד׳ להבינא אליו יחד כל הנ״ר שלו הם המוחין הנזכר אצלינו **תמיד** ובאים לו אז בתוספת ביחד כי כן בראשונה נשאלו שלשתן יחד שלא יצאו בנ״ל אבל נוקבא שכל ט׳ חלקי התחתונים לא יצאו תחלה הנה אחר התיקון יצאו כולם (כ״א בפ״ע ונתקנו כולם) (ה) בפ״ת בסוד תוספת ברגע (ב) א ביחד ואינה לריכה לכל הותן התיקונים דזעיר אנפין ודי לה בעיבור ראשון (ג) ויניקה:

כ״ק מעיקרא היו העשר עלמות פשוט והיו כלולים מי׳ ולא ניכרת בהם (ד) והנ״ר שהיו רחמים היו יכולין לקבל אור הת״ס וכשהיה מגיע אל הו׳ נקודות היו מתבטלות ואלו הם המלכים שמאז לפי שהם דין והאור שבא הוא רחמים ולא היו יכולין לקבלו וכיון שלא קבלו החיות מתו לכן הולרך לתקן שנעשו כלים (ה) אל הכתר ועי״כ נתבסם האור שבא ושובר דרך מסך ועוד שניכרין בו הי׳ (ו) ואלה המלכים הם למעה ממלכות דאצילות (ז) ולא נשאר מהם אלא הדר (ח) מפני שהיו דו״נ והם ת״ת ומלכות ואז נעשה עיבור א׳ דאו״א (נ״א דא״א) והטיפה היתה י׳ אחת ונלקחה הו״ד מתילוי (נ״א ונחלקה לו״ד מילוי) הו״ד שבחכמה והם סוד ו״ד דיו״ד דאבא (ט) שהוא נימטריא י׳ ושם אבא הדכורא גובר לכן ו׳ קודמת לד׳ וזהו ו״ד אך טפת הביצה נוקבא גוברת לכן גוברת ד׳ על ו׳ וזהו לורת ה׳ ד״ו כי משם נלקחו האותיות ד״ו מן הבינה שהיא ה׳ וז״ם אדה״ר ד״ו פרלופים בראו כי בבינה (י) הוא הד״ו וביאורו הוא שנעשה בסוד (יא) אור מים רקיע כי בריאת דאבא הוא אור ובבטן דאמא נעשים מים ואח״כ נעשים רקיע (דהיינו התפשטות ג׳ כלילן בג׳ שהוא נקרא (יב) זעיר והוא נקרא רקיע (יג)) וז״ם יום ליום יביע אמ״ר יום ליום הם קלוות דז״א הנקרא ימים ונמשכו עליהם סיד אמ״ר שהוא ר״ת אור מים רקיע אך ולילה לילה סוד קלוות דנוקבא דמלכות יתוה מלשון תוה כנזכר בס״ה תרומה (ד׳ קל״ז) כי היא סוד תוה ואח״כ בלידה נתפשטו ונעשו הו״ק כ״א מלובש בכלי והיו בסוד ו׳ אח״כ ע״י היניקה (כ״א ע״י התיקון) הגדילו הו״ק אלו כו׳ שנים לכן הפעוטות מקחן מקח כי כבר הגדילו בחי׳ ו״ק שלם נשמתו ועלמוהו כל מה שיוכל להגדיל ואח״כ הולרך עיבור ב׳ להשלים המוחין וז״ס שינה שמעלין הז״א ונוקבא הפנימיות שלהם בבטן אמא להיותו שם בסוד מ״ן וזהו כמו שאנו מעלין נשמותינו בסוד השינה במלכות להיות מ״ן דילה כן הענין בזעיר ונוקבא כי נשמתן ופנימיותן הם מעלין מ״ן לאו״א והענין כי אחר שאבא עשאה כלי נשארה ההוא רוחא גניז במקומה משום דלא היה אפשר אל הנוקבא שהוא דין לקבל זכר אלא באותו רוח שמטיל בגווה וזהו הכלי שתקבל בגווה בחי׳ זכר וזהו עשאה כלי ואחר כך שהיא מקבלת ומתהוות הוולד ויולדת כבר כלו מ״נ ונשאר הלי כלי שהוא הלי רוחא בלתי מ״נ ועי״כ לריכין הבנים שנתהוו באותו כלי לחזור ולעלות נשמתן עם באותו הכלי ונעשים מ״נ ואז היא יכולה לקבל מ״ד ליתן להם המוחין וענין המוחין שנותן להם הם אחסנתיה דאו״א וב׳ עטרין שהם ד׳ וזהו כי (יד) החו״ג דא״א הפרקין הראשונים מהם נעשה מוחי או״א והפרקין השניים הם ב׳ (טו) עטרין לת״ת (טז) ואו״א נותנין לז״א [מאותן] אותן הפרקין שיש להם מוחין ג״כ וזהו אחסנתא דאו״א וז״ם במשפטים ובאדרא ריש דמלכא בחו״ג אתתקן וכולן נכללין בנה״י דבינה (יז) אורא דכיא ואשא דכיא בג״ה דהוי אחסנתא ואורא ואשא דהוו הב׳ עטרין נכללין ביסוד דילה וזה נעשה דעת לת״ת ועי״כ הוא מכריע כי הוא חסדים וגבורות נמלא שהד׳ נעשו ג׳ ונכנסין למוחין ואלו הם סוד ד׳ פרשיות דתפילין והם ד׳ פרשיות בבחי׳ קידם שנכנסו בנה״י דאימא שהם (יח) אור מקיף אליו (יט) וכנגד מלאת הא׳ (יט) (נ״א הב׳) כשנכנסו בה קודם שיכנסו בז״א הוא ש׳ דד׳ ריסין והבחי׳ הב׳ הוא ש׳ דג׳ ריסין (נ״א הוא ש׳ דג׳ ריסין והבחי׳ הא׳ הוא ש׳ דד׳ ריסין) (כ) ובחי׳ הפנימי רמוז בהם כי הם רמז למקיף שהוא מבחי׳ חוץ. ואח״כ כמו שהאדם מעלה נשמתו להיות מ״נ אחר שהאדם אין לו עלייה זו עד י״ג שנים והת״ת (כא) מעלה אותן בעודו בן ט׳ שנה קודם המוחין כדי לקבל המוחין וזהו בן ט׳ שנים ויום אחד ביאתו ביאה והנה בו׳ שנים נגדלו הו״ק אלו כל הצורך ולריך לקבל אחסנתא וב׳ עטרין בז׳ (נ״א בב׳) בחי׳ ד׳ וג׳ הנ״ל הרי ז׳ וזהו בן י״ג ויום א׳ (כב) ואלו הז׳ הוא בתחלה לריך ג׳ שנים עד שיהיה בן (כג) ט׳ כי באלו הנ׳ שנים נעשה הכנה לו הכנה לקבל מוחין ואז אחר שנעשה הכנה מקבל המוחין בד׳ שנים אחרים והרי הם י״ג שנים. ובמאי דאמרי׳ שהעשה אותה כלי (כד) משאיר בה רוחא

הגהות וביאורים (א) המוקף ליתא בכת״י: (ב) א״ה מיין שעי״ש פופ״ו ומבו״ש דף ש״ס פ״א דף נ״א ושער כ״ז ספ״ג: (ג) תיכה ויניקה ליתא בכת״י:
(ד) כל זה תכיון תמ״ש בשער מאמרי רשב״י ס׳ מקודי מ״ל וכנה כל אחד מאלו הי״ס והלי הוא שכל אחד מהם היתה כלולה מכל הי״ס אבל
הדבר היה בעיבוב כאלו נמשיל לך משל אחד שהיה בדרך המים והיין וחמלב ושמן והדבש כדרך המים והיין וחמלב ושמן ודבש כלולים אחד מהם היה בבחי׳ דעיגה
וכיונא זה מעורבים יחד ונהונים תוך כלי אחד והא״ת היו בבחי׳ דעיגה והטעם הוא לפי שא״א לקיום העולם ולהנהיגו אלא בדעיגה וכמו שבהנ נמשכנה
לבשרא מן הבשרים כו׳ ואיתן שכר מוב לצדיקים ואתנם היה הדין לעמה בז״ת אלא שהיה הכל מעורב יחד כנזכר ולהיות כן אלא היה בהם בי״ס הוא היתקן כלל לכן כאשר
היה אור הי״ס יורד ונוקב בהוכם מלמעלה למטה היה האור יורד מבחר לחכמה ומחכמה לבינה אבל בהתפשט פאור הבינון אשר הוא סוד לחמים נמורים
והחסד נמור בז״ת אשר הם דינים בנוגה בבריאה החת מלכות דאצילות ונשאר מקום פנוי בתת ספירת הבינה ובין הז׳ מלכים הללו יצאו עוד
ז״ם אחרות כלולות יחד בציור אדם אחד כלול זו״ן והוא סוד אבא נקרא מלך בסו״ד אשר שמו הדר יעב״ב. שמן שבון: (ה) ר״ל מלכושים פי׳ בבחי׳ הבערות
שהם מעבריים דקים עיין שער א״ת פ״ג. שמן שבון: (ו) פי׳ ע״ש התיקון בסוד פרנוף בנו״ל סוף פ״ה ושער התיקון פ״ג. שמן שבון: (ז) ע״ש ואפשר
בר״ל שנשאו בנבראה שהוא למטה ממלכות דאצילות: (ח) עיין בבנה״ש לעיל אות ד׳ המאמר מעשר מאמרי רשב״י ומשם חבין ומ״ש אלא נשאר בהם אלא מלך הדר ר״ל
נשאנו שיצא שהוא אחר שבירת הז׳ מלכים דב״ן אלא שיצא מתחלה ועיין ליקומי תורה ריש ס׳ קדושים. שמן שבון: (ט) כל זה הוא סדר המיקון דזו״ן בסוד הבינה ופשוט.
שמן שבון: (י) כי הבינה סב״י: (יא) עיין בשער ע״ל פ״ה ו׳ ויוע״ש אמ״ר זה: (יב) בסב״י ו״ק ז״ת: (יג) עיין בשער הקדמות דף ל׳ שם נתבאר בלוכן עד סוף
הפרק: (יד) עיין בשער הבפירה פ״ו מ״ב ענין זה: (טו) עטרין לאו״א ואו״א נותנין לז״א עם אותן הפרקים שהם לבם כו׳ סב״י: (טז) עיין בפ׳ דברי אלוה דף
ל״ד וכוכא בשמן שבון וז״ל ולריך לעיין בשער ע״ו פ״ו בתב הפרקים הראשונים נעשו חכמות דאו״א והפרקים השניים בינות דאו״א ופרקים אלישים ב׳ עטרין לז״א וא״כ
איך כתב במפתקין ב׳ נעשו ב׳ עטרין והיכן דכיון אלו כתו״ג דאו״א מתחלקים לב׳ לאו״א ולזו״ן לכן קרא אותם הראשונים שניים. שמן שבון: (יז) עיין בשער הקדמות
דף ל׳ ויותר בביאור לשון זה וז״ל וסענין כי הפרקים כו׳ עד ואלו הם סוד ד׳ פרשיות של תפלין כו׳ כמו שכתבו כאן. שמן שבון: (יח) אסרו ד׳ אומ״ם אלא כו׳ ב׳
כת״י: (יט) וכנגד מלאות הזה (שהוא קודם שנכנסו בנה״י דאימא) הוא מ״ן דד׳ הראשון. וכבחינת הב׳ (שהוא אחר שנכנס) הוא ש׳ דג׳ ריסין. כנ״ל
ועיין בשער הכוונות דרוש ד׳ דתפילין. פ״ר שב״ת: (כ) (נלע״ד בשבן בבחי׳ מקיף הן ד׳ ובפנימיות הן ג׳ ס׳ בת״י: (כא) שער כ״ם פ״ג עיין שם בפעם:
(כב) פי׳ הגדלה כו׳ שנים הראשונים עם הז׳ בחי׳ שהם שער דג׳ ראשין ומ״ש של ד׳ ראשין הרי י״ג: (כג) עיין דב״ש דנ״ה רע״ת: (כד) עד סוף הפרק עיין בשער
הקדמות דף נ״ח ולשונו בם יותר מהוקן וז״ל ונמאי דאמרינן שהעושה אותה כלי משאיר בה רוח מוכן מנין הינוס הכיון שהמת בשאיר שם רוחו ובמאלת אחיו הרי
המייבה לת אחתו שבוא קרוכו קודם שיבוא בה גם רוח בלת הזה בחי שהוא הינם מקיים נשמה בלת המת ומתחבר עם רוחו שהיה בתוך אשתו הזה נעשה בשלוחה
הכנות החתת הוא רוח אחת המת הבשאיר בלשתו בב׳ ע״ו הינם הזה ובאותו הינוס שמתבוין להבינה נשמה אחיו המת וחזו שאמר שהחוב אם יבים
אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף ויולה אם הינם הזה ישים לבו וכוונתו אליו רוצה לומר אל אחיו המת יגרום ע״ו בן כי רוחו של המת שהיה בנו מיהתיה וגם
ישמתו של המת שהלבה לה לאחוו עולם שפיהם יאסוף יחד וישמתתו ויהיו תוך בתלבה הינבה בחתת ותתבבר ותלך אוהם ויחזור המת בגילגול נעוה״ר ויהוקן עכ״ל:

יפה שעה

נמלא כי נעת הפנס מסתלקין מז״א ג״ר דנ״ן הנקרא נהלות עם כל העשר ספי׳ דמ״ה שלו ומעוק גם היא כל הנ׳ ראשונות דנ״ן וי״ס דמ״ס ע״ס ואיין פ״ס ר״ל בשער מיקון הנוקבא ריש פ״ב ובספר שלת שנת כתב ר״ל בפירוש שבהסתלקות המוחין הנ״ן יורד לקליפות וחלקי המ״ס הנאים בסוד תוספת עולה הוא למעלה וגזה יבא הכל על נכון:

רוחא יובן ענין היבוס (א) דכיון שמת אחיו השאיר הרוח שם דע״י טיפה דאתו שהוא קרוב אליו לידם שיבא בה הרוח דאח [נ״א דאחר] הוא (הנה) היבם האי מקדים נשמתו הראשון ומתחבר ברוחו ובא זה בג׳ הכנות א׳ הרוח דביק בנווה כנ״ל ועוד טיפת אחיו ועוד כוונת היבום שמכוין להביא נשמת אחיו הראשון המת שם וז״ם אם ישים אליו לבו היבם ימכוין לבו רוח של מת דבנווה וגם נשמתו אליו יאסוף פי׳ כי הוא מקבץ ומאסף נשמה עם רוח שהיו שם וז״ם רוחו ונשמתו אליו יאסוף:

פרק ז׳ מ״ת

ונבאר עתה מה היה ענין מיתת המלכים הנה נתבאר בפרק הקודם כי יש שינוי בג׳ נקודות הראשונות שהם בחי׳ א״א ואו״א שכולם יצאו כל אחד מהם כלול מי׳ וגם שיצאו כל א׳ מתוברות כל הי׳ שבהם כלולות זו בזו דרך קוין משא״כ בזו״ן כנזכר היטב ולכן לא היה הפגם והשבירה שוה בהם וההפרש הוא כי להיות נקודות של או״א יותר מחוקקים וגם שהיו גלולים כל א׳ מי׳ לכן היה בהם ב׳ שינויים הא׳ הוא שהכלים שירדו מן או״א לא ירדו רק מבחי׳ כלים אחוריים דאו״א שלהם בלבד אבל הכלים דבחי׳ פנים לא נשברו משא״כ בזו״נ שכל בחי׳ הכלים דפנים ואחוריים נפלו ונשברו. עוד היה שינוי ב׳ כי הכלים דאו״א לא נשברו שבירה גמורה הנקראת מיתה רק ירידה לבד למטה ממקומם אבל נשארו טומדים בטולם אצילות עצמו במקום שהיה עתיד להיות מקום נוקבא דז״א לכן לא נזכר בהם בחי׳ מיתה רק בז׳ מלכים תחתונים שבהם נאמר וימת כי ירדו למטה מטולמן ונפלו לעולם הבריאה כנ״ל באורך ונפלו ממש חוץ הקליפות ונתבטלו שם בהוכם ושם לקמן נתבאר באורך השינוי שהוא בנ״ר עצמן כי גם בהם היה חיליק וע״ש. אמנם בכאן נתבאר מאו״א ולמטה מה ענינם (ב) ותחלת הכל נקדים לך הקדמה א׳ והוא כי בכל בחי׳ שיש זכר ונקבה יש ד׳ בחי׳ וזה סדרן לפי מעלתן ממש מלמטה למעלה. החלה היא מדרגת אב״א פי׳ שיהיו זו״ן אחוריהם דבוקים זה לזה והפוכים אחור נגד אחור למעלה מזה מדרגה ב׳ והוא שיהיו אחור בפנים שיהפוך הזכר אחוריו נגד פני הנקבה ואז יש מעלה בזה שמקבלת הנוקבא מהזכר דרך הפנים אבל עדיין אינה מקבלת אור הפנים שלו. למעלה מזה מדרגה ג׳ המעולה ממנו והוא פנים באחור בשני הזכר מביטים באחורי הנקבה ובזה יש מעלה יתירה שמקבלת הנקבה אור הפנים ממש אלא שלהיות אור גדול אינה מקבלתו אלא דרך אחור שלה ואז שם מהעבה האור וכאשר יהעבה יוכל אח״כ האור לילך דרך אחור ולהגיע עד הפנים שלה ואז הוכל לקבלו וז״ם הפסוק חכם באחור ישבחנה (ג) כי כאשר החכמה שהוא זכר יפנה בפניו אל אחורי הנוקבא שהיא בינה ישבחנה יותר ממה שהיה (בעת) בהיות להיפך אחורי הזכר בפני הנקבה. מדרגה ד׳ למעלה מכולם הוא פב״פ פי׳ שניהן זכר ונקבה פונים פניהם זה לזה ומדרגה זו היא הכלים השלימות. ודע כי באו״א היו בהם ג׳ מדרגות הנזכר שהם אב״א ופנים באחור (ד) ופב״פ וחסר מהם מדרגה ב׳ שהיא אחור בפנים אבל בזו״ן היו ארבעתן כולם. וטרם שנבאר חלוקות אלו נבאר בקיצור ענין התיקון מה עניינו הנה נתבאר כי לא היתה השבירה אלא בכלים שלא יוכלו לקבל האור שלהם נמצא שכאשר בא התיקון עיקרו היה לבחי׳ כלים אבל בענין האורות והעלמות שלהם לא נתחדש דבר בהם מחמת העיבורים ויניקות רק ענין אחד והוא שבתחלה בהיות הכלים בחי׳ נקודות קטנות בלתי פרלוף לא היו האורות מוציאין חלקיהם לפועל ולא היו יכולים להראות פעולתן וכחם כי היו נכללין בנקודה קטנה ואחר שנתקנו הכלים בבחי׳ פרלוף גמור אז גם האורות יכלו להראות פעולתם וכחם ולהוליאם לחוץ כי הרי בנקודה קטנה נעשית כלורת ראש ואזן ופה וכיוצא ואז יכלו להראות פעולתם לחוץ ואמנם הכלים עצמן נחוסף בהם שנעשה בהם בחי׳ פרלוף ממש. והענין כי תחלה נעשה מנקודה הא׳ עתיק וא״א כנ״ל ואח״כ מן הב׳ הנ׳ נעשו בחי׳ ב׳ פרלופים דאו״א כי עלו אותן אורות ב׳ נקודות הנ״ל והלבישו לחג״ת דה״א כנודע כי שם מקומם וע״י אותו הכסוי והלבישה נעשה להם בחי׳ כלים ופרלוף שלם עם הבחי׳ של הכלים הראשונים שלהן עצמן שנשברו בתחלה ועתה כובדרה הקדושה מהם ונהעלית ונעשית פרלופי או״א ואח״כ ע״י עיבור ראשון של ז״א במעי אמו בהיותו ע״ב נה״י דא״א כנ״ל כי נכללו ג׳ בג׳ והכוונה היתה להלבים אותן ו״ק דז״א שהיו האורות בלי כלים כי הכלים ירדו בבריאה כנ״ל ואז נעשה להם שם בחי׳ כלים בפרלוף שלם ואז גם הכלים שלהם הראשונים שירדו ומתו נתעלו גם הם ונתחברו עם כליהם האחרים החדשים ומהכל נעשה יחד פרלוף שלם א׳ אל הז״א וכן לנוקבא על דרך הנ״ל. אמנם החילוק שהיה בהם הוא מה שבאירו למעלה כי או״א וא״א נתקנו בפ״ה (ה) אבל ז״א אשר לא יצא מתחלה רק ו׳ חלקים נקודות לבד שהם בחי׳ ו״ק שלו ולכן אלו הו׳ נתקנו התחלה בע׳ חדשים של עיבור ויניקה ואח״כ באים לו בסוד תוספת אותן ג׳ החלקים הראשונים שהם המוחין שלו שלא יצאו בתחלה ולפי שבתחלה חסרו ג׳ ביחד ממנו לכן גם עתה באים לו כל שלשתן יחד בעיבור הב׳. והבן היטב מה ענין עיבור ויניקה ומוחין דז״א המוזכר אצלינו בכ״מ ושים דעתך לזה. וכן בנוקבא דז״א אשר כל הע׳ חלקים התחתונים שלה לא באו בתחלה בסוד שורש ועיקר לכן בעת התיקון באים כולם יחד אליה בבחי׳ תוספת לבד ברגע אחד ואין בה הבחי׳ שיש בז״א שהם עיבור ויניקה ועיבור ב׳ לפי שהכל באים ביחד. והנה אחר שנתקן ז״א נקרא רה״י כי הנה טעם וסבת העיבור של ז״א היה מפני זה לפי שבתחלה היו ו׳ חלקים נפרדין זה מזה בסוד הרה״ר כנ״ל לכן נכנס בסוד העיבור הוך אמא כדי להסוף החלקים האלו הנפרדין תוך מעי ביתה ואז מהמת היותן מקובלים יחדיו וגם לסבת שנהוסף בהם עתה אור אמא נכח ב׳ סבות אלו יתחברו יחד ויתקשרו יחד ואז בזה העיבור הראשון נתחברו יחד ו׳ חלקים בבחי׳ קוין כנודע והוא כי חסד נכלל בגלת וגבורה בהוד ות״ת ביסוד ואין (וענין) זה נקרא ג׳ פעמים בג׳ כנ״ל עד שיעברו ג׳ ימי קליטה ואז נתחברו כולם יחד היבור אחד יותר מעולה והוא שכל חלק וחלק מהם נכלל מכל ז׳ת כמבואר אצלינו בענין התפילין שיש בהם כ״א אזכרות לפי שבהיותן בם בסוד עיבור ראשון היו בסוד ג׳ כלילין בג׳ ולא נשאר (נ״א ניכרו) רק הג׳ לבד והיה כל א׳ מהם כלול מכל הז׳ הרי כ״א כי הו׳ היא נקודת המלכות ואז הז״א בסוד ו׳ שבתוך אות ה׳ ראשונה שהיא אמא והם ו״ק והמלכות היתה נקודתה בסיום הוא״ו (נ״א הו״ק) בסוד אושינו פסיעה לבר הנזכר פי׳ בלק דר״ג בפסוק אשורנו ולא קרוב כמבואר אצלינו והז נעשה רה״י כי נעשו כולם יחוד ואחדות אחד וז״ם שאמרו בתיקונים קס״ו רס״ו גבהו עשרה דאיתון יו״ד ה״א וא״ו ה״א ורחבו ד׳ יהו״ה פי׳ כי נודע דהוי״ה דמ״ה דמלוי אלפין הוא בז״א אשר המלכים הו׳ שלו נתחברו יחד ונתקנו ונתקשרו ונעשה מהם בחי׳ הוי״ה זו דאלפין מק״ה אות באות יחד בשם א׳ יחוד ומיוחד ונקרא רה״י. ודע כי אע״פ שאנו אומרים שנתקנו אלו הז׳ מלכים של זו״נ עכ״ז בהכרח הוא שלא נגמר בירור שלהם להלטרף ונשאר קצת גילוי קדושה שלהם בתוך הקליפות הנקראים סוגים שלהם והם נקרא רה״ר בסוד הן רבים עתה עם כאלן שהם הקליפות

הגהות וביאורים (א) עיין נעו״א סדר יבוס ומלוה ובשער הגילגולים הנ״מ בקדמת ג׳ ד״ד ע״ב: (ב) פי׳ זו״ן שהם למטה מאו״א: (ג) ישבחנה גי׳ מלחורייס דבינה כתי״: (ד) עיין שער הכללים פ״ג ומפורסם בכמה מקומות דאו״א לא מתפרשין לעלמין מבחי׳ פב״פ ועיין לקמן פ״ח חה היה בקצן עדיין בכוד נקודות בלתי היקון עיין במבו״ם בע״ג מ״ב פי״ז: (ה) עיין בשער הקדמות דבוש א״ק ובשער שנוס בהקדמה ד׳ דגם או״א ואו״א נשברו ע״ן בענין מה שלמעלה עמנו וא״ב בענין זה גם הם לריכים עיבור ויניקה מומין ותבלוס י״ם דב״ן והבן. שמן שמן:

יעקב ליב
מרעסטענער
בעיה״ק ירושלים תו״ו

הקליפות לפי שלא נתקנו ונשברו ופרדין בבחי׳ רבים (ה) והנה בימות החול השכינה שהיא נוקבא דז״א היא בגלות בין הקליפות והבן עניין השכינה בגלות מה שעינה והנה היא נקראת שם ב״ן שהיא הוי״ה דמלוי ההי״ן כנודע היא מברכת ברורין מתוך הסיגים והיא מעלה אותן למעלה בבחינת מ״ל ושם נתקנים והבן זה מאד היטב כיא ר מ״ב מה שעינה אמנם בשבת עולה מתוך הקליפ׳ למעלה ואינה בגלות ואמנם הזווג אשר לה בשבת עם ז״א הם בחמות חדשות (ג״א הש חדשים) ולא מן ברורים האלו (ב) והנה זהו סוד איסור שבת המוליא מרשות לרשות כי הנה המוליא מרה״י לרה״ר גורם להמשיך הברורים הקדושים שכבר היברו ונעשו רה״י ומוליאין לרה״ר שהם הסיגים והקליפות ומערבב קודש בחול (ג) והמכנים מרה״ר לרה״י הוא גורם שהשכינה תרד בשבת למקום הסיגים והברר מהם ברורים להעלותן משם שהוא רה״ר למעלה אל רה״י וגם זהו פגם גדול מאד מאד גמלא כי איסור המכנים מרשות הרבים לרשות היחיד תלוי במלאכה אחרת והוא הבירור מכלל ל״ט מלאכות דשבת כי כן הבורר עצמו גורם דבר ה הנ״ל שהגלה השכינה בין הקליפות ותבר ברוריו מהקליפות והסיגים:

פרק ח מ״ת (ד)

ואחר שנתבאר בחי׳ התיקון בדרך קצרה נחזור לבאר כסדר המדרגות הנ״ל שהם אב״א ואחור בפנים ופנים באחור ופב״פ. הנה טרם שהיה שום תיקון כלל בכל האילות אפי׳ בעתיק יומין הנה בלאת האורות של או״א ונכנסו בתוך הכלים שלהם בהיותן עדיין בסוד נקודים כנ״ל היו אב״א לפי שהנה נודע כי או״א עומדין בב׳ עדדי א״א זה בחסד בלו וזה בגבורה ובהיות או״א פב״פ אז אור הפנים של א״א יורד ונמשך ביושר באמצע בין פני אבא לפני אמא ומאיר בפני שניהם. והנה בהיותם עדיין בסוד נקודה בלתי תיקון כבר נתבאר אצלינו זה גרם שבירת הכלים לפי שכאשר לא היה עדיין שום תיקון היה האור בא בלתי מסכים והנה הם אורות גדולים ובלתי מסכים ואז אין הכלים יכולים לקבלו ומתבטלים ואחר התיקון בא האור ממועט דרך מסכים ויכולין הכלים התחתונים לסבל ג״כ והנה כאשר עדיין לא היה שום תיקון אפילו בע״י היה אור גדול ורב בלתי מסכים ועי״כ אם היו או״א פב״פ הנה בהמשך איר פני א״א ביחיהן כנ״ל דרך החזה שלו לא היו יכולין לקבלו כלל לפי שבחי׳ הפנים הם יותר זכים ובהירים ודקים מהאחוריים והיה האור מובלע ונכנס בהם מאד והיה בלתי אפשר להיותן יכולין לקבלו והיו נשברים ונופלים גם הם למטה כמקרה זו״נ והיתה בהם מיתה ממש חי״ו וע״כ נשארו אב״א ואז בהמשך אור פני א״א דרך החזה שלו ונמשך ונכנס בין ב׳ האחוריים דאו״א אשר הם עבים וגסים מאד יותר מבחי׳ הפנים ואז אין האור ההוא נבלע ונכנס בהם מאד כי הוא רוחניות בתכלית והם חשוכים וגסים לכן אינו נכנס בהם רק איר מועט ויכולין לקבלו ולכן עמדו בתחלה או״א אב״א ובזה לא מתו כשאר מלכים (ה) שמתו ממש וירדו לעולם הבריאה אמנם האחוריים שלהם אותן אשר לא יכלו לקבל אור עליון אפי׳ בהיותן בסוד אב״א נתבטלו והכלים שלהם של בחי׳ האחוריים ההם ירדו למטה ונשארו בעולם אצילות במקום שהיתה נוקבא דז״א בחי׳ הכלי של הנקודה שלה כנודע וכמבואר בכל הי׳ כלים יצאו קודם שילהו האירות (ו) ועי׳ לעיל (ז) אימתי נשתברו האחוריים דאו״א (ח) כי בם בהבאר באורך והנה כאשר ירדו אלו האחוריים ירדו אחורי אבא כלולים מי״ס ואחורי אמא כלולים מי״ס ג״כ ואחורי אבא ירדו ונפלו ועמדו נגד הפנים של נוקבא דז״א ואחורי אמא ירדו גם הם ונפלו ועמדו נגד האחוריים של נוקבא דז״א והיא נשארת עומדת בהמצעיתא אלו באחור והלו בפנים ונשארו או״א הב״ה ונמצא כי הכלים של מלכים דאו״ן כאשר נשברו מתו ממש ונפלו לעולם הבריאה במקום הקליפות אשר היא בחי׳ המות כנודע בסוד בלע המות לנצח וגו׳ שהם הקליפ׳ אבל האחוריים דאו״א נקראת ירידה מנדולתם לבד כי נפלו ממדרגתן העליונה שהיו באחורי או״א והיה למטה במקום נוקבא דז״א באצילות בהופן כי מתחלה היו האחוריים האלו נקראת מלכים ממש ובירדתן למטה נעשו שרים וזה סוד הפסוק כי יאמר הלא שרי יחדיו (כולם) מלכים כי השרים האלו שהם נקראו שרים בחי׳ הם למטה במקום נוקבא דז״א הנה בתחלה בהיותן למעלה היו מלכים כמ״ש בע״ה כי מאלו האחוריים נתקנו ונעשו בחי׳ יעקב ולאה ונוקבא דז״א נקראת רחל והוא נקרא ישראל והנה שרה היא רחל ושרי אשת אברם היא בלאה וז״ש הלא שרי כי אותיות הל״א אותיות לאה כי מן השרים האלה נעשית לאה כמ״ש למטה בע״ה ענין מליאתן היטב. והנה כאשר התחיל ע״י להתתקן תחלת כולם כי הוא הראש העליון שבג׳ ריסין הנזכר ברים אדר״ז אשר שלשתן אלו כלולין בנקודה א׳ של אלו י׳ נקודות כנ״ל ונודע כי כשנתקן נעשה פרלוף נת ר בי״ס והנה כשהתחיל להתתקן עתיק יומין ונעשה לו בחי׳ ראש שבו הנה הג״ר שבו נתקנו תחלה ביחד שהם כח״ב שבו שהן כללות ריש״א דעתיק אשר לבחי׳ זו הראש קראוהו באדר״ז ריש״א עלאה דלא אתידע פי׳ כי הנה בחי׳ פרלוף עתיק הג״ר דיליה אינן מהלבשין ומתעלמים כלל תוך א״א ונשארו בגלוי כי איניי יכול להסיגו ולהלבישו ולכן זה הראש נקרא רדל״א אמנם ז״ת שבו שהם סוד ז׳ ימים אלו הם מהלבשים תוך א״א כנודע כי יש לו בהם קצת השגה ולבחי׳ אלו הז״ת שלו הם הנקרא עתיק יומין ר״ל עתיק של בחי׳ ז״ת הנקרא ז׳ ימי קדם כנודע ובהם יש קצת השגה ודיעה. והנה אחר שנתקן ריש״א דע״י כנ״ל נתמעט האור קצת ע״י ריש״א דעתיק שנתקן ונעשה פרלוף ושובר אור העליון דרך המסכים ההם ועתה יש באבא כח לקבל אור העליון אפי׳ דרך הפנים שלו לפי שהוא זכר והוא רחמים אבל אמא שהיא נוקבא דינין עדיין אין בה כח לקבל אור עליון דרך הפנים שלה אלא באחור ולכן החזיר אז אבא פניו במקום חזה דא״א והיה מקבל האור עליון דרך פנים ואמא נשארה כמו שהיתה תחלה ונמצא עתה עומדים א״א פנים ואחיר שהיא מדרגה הג׳ וחסר מהם מדרגת ב׳ של אחור בפנים (ט) ותקף עלו במדרגת מעלה הג׳ שהיא פנים באחור. וטעם הדבר הוא לפי שכיון שהחו״ב שבראש עתיק יומין שניהם נתקנו יחד כלל ולא הקדים זה לזה לכן גם או״א שהם בחי׳ חו״ב כנודע היה בהם ב׳ תיקונים ביחד כי היו בתחלה במדרגה ראשונה אב״א ותקף עלו ב׳ מדרגות יחד ויהיו פנים באחור שהיא מעלה ג׳ כנ״ל. ואמנם פשוט הוא כי האור הנמשך מן אבא אל אמא בין אם יהיה בבחי׳ פב״פ או בחי׳ פנים ואחור לעולם הוא בא מן י״ס שבו בשווי אחד לפי שלעולם אבא הוא עומד בבחי׳ פנים בב׳ המדרגות כנ״ל אבל השינוי היא באמא כי בהיותן

פב״פ

הגהות וביאורים (ה) עיין שער מנת״א סופ״ה ובשער המצות פרשת בכר בענין הבמיעה: (ב) עיין בשער הפסוקים הנמ״ח בדף קנ״ה במצלי סימן מ׳ בפ׳ מיס גנובים וכו׳ ואפשר דזהו המוליא והמכנים הנ״ל כאן והמוליא גדול וכך מדויק דכתב גבי מכנים וגם וכו׳: (ג) וסוד זה נלענ״ד דרמזו בס״ם פ״ק דשבת דתנא להכנסה קרי לה יציאה דהיינו יחידה סכ״י: (ד) כל פרק זה עיין בשער הקדמות דרוש ביאור הי׳ נקודות איך היו קודם התיקון ואיך היו אחר התיקון דף מ״ו וכדרוש שתח״ז עד דף מ״ז ועיין בדף מ״ח דרוש ביאור עניין הבינונים בין יעקב ולאה ואחל ודף מ״ט ע״ב: (ה) והנה דע והבן שפרק זה מדבר בזמן שלא קבלו עדיין או״א אור הס גורמים הגדלת האחוריים וחזרתם פב״פ כמ״ש בבינו בפ״ו מבשר הנקודים ומכיון שכן היה או״א בתחילה אב״א ואח״כ נא להם בהו״ג ובהחזרם פב״פ כמ״ש בשער השבירה בפ״א ועיין בפ״ד שער הנקודים וז״ל ונהנה התכמה בבינה בסוד זווג פב״פ ובו כולם בכלי הבינה כי התילה היו אב״א ונזדווג הכתר מינה ובינה והמשיך מוחין לכם ואז הזהו בזו״ן נהנו בה כו׳. ובזה אין להקשות בגראה מעיקרן בזמן שבירת הכלים היו או״א אב״א ונעיל בפ״א מבשר השבירה אמר כי התילה היו פב״פ כו׳ ולא היו לאחור אב״א עד שמתו הו׳ מלכים לגמרי ואז הזהו אב״א ואי״כ איך אמר כאן לאיפך. ונאמר שבתבתי לא קבר מידי ובכדאיתא כתב בבינו בבנו״ם דף י״ח ע״ב שבתחילה אב״א כמ״ש כאן. ומ״ש לקמן אמנם האחוריים שלהם כו׳ נתבטלו ר״ל בזמן הביטול אחר שהחזרו או״א פב״פ פ״א. בזמן שבון: (ו) עיין בשער הנקודים פ״ד ולא ידעתי למה הביא הך מה זו כאן דנראה דאין שייך עם הנ״ל. בזמן שבון: (ז) בשער ח׳ פ״ח: (ח) עיין בפ״א מבשר הבשירה ונמצא דזה גורם הם בחי׳ אורות דא״א המכר ופם לסיבת זו״ן ופבוט. בזמן שבון: (ט) אין לבקשות מבשר הבשירה שבתב בבינו שבקשפט אחורי אבא אז החזיר אחורו אל פני הבינה. שבחי׳ ע נקבא אב״פ. שהם הוא בבשירה ובבא מייבי בתיקון. בזמן שבון

פב״פ גם היא עם אבא אז האורה הבאה מן י״ס דאבא אליה מקבלת האורתה בפנים שלה בתחלה ופס הס מאירין עיקר האורה ואח״כ מהאורות שנשארו הס הולכים אל האחוריים שלה ומאירין בה ואינם חלק אחד ממאה חלקי האור כי כולם ניתנין (בהם) אל בחי׳ הפנים שלה אבל בהיותה אחוריה נגד פני אבא אע״פ שהאורה עצמה (ח) איננה משתנית כנ״ל כי גם עתה באה דרך פנים שלו עכ״ז האורות האלו עיקרן מאירין (ב) באחוריים שלה ואע״פ שהם גס״ס ועניים עכ״ז ההאורה שלוקחים אם מעט ואם הרבה הנה עיקרו ניתן באחוריים שלה ושיורין מאירין בפנים שלה נמצא כי בהיות אמא פב״פ עם אבא הפנים שלה מרווחים יותר מן האחוריים ובהיות אחורי אמא נגד פני אבא האחוריים מרווחים הרבה כי האחוריים שלה עתה מאירין בהם פני אבא נמנם ומהמתקין מאד יותר מכאשר היתה פב״פ שלה אבל הפנים (ג) עתה הם גרועין (ד) נמצא עתה כי האחוריים דאמא נמתקו ונתקנו תיקון נוסף על אחורי אבא כי אחורי אבא אין אור פנים העליונים מהם מאירין בהם כמו שיש אל אחוריים דאמא אך בבחי׳ הפנים יש יתרון לאבא על אמא כי פני אבא היה בהם כח כדי לקבל אור העליון ופני אמא לא היה לה כח לקבלו ונשארה בסוד פנים באחור. ואמנם שיעור ב׳ בחי׳ אלו שיש באו״א שבבחי׳ א׳ יש יתרון ומעלה לאבא ובבחי׳ אחרת יש יתרון לאמא על אבא זה גרם שיעור אחר בענין ב׳ אחוריים הראשונים שנפלו תחלה למטה שנעשה מהם יעקב ולאה כמ״ש למטה בע״ה והנה עדיין א״א בסוד נקודה בלתי תיקון ומכ״ש השאר אשר התחיו ואח״כ נתקנו החו״ג דעתיק יומין ואז נתקן ג״כ כתר חכמה דא״א שהם התרין רישין תתאין מג׳ רישין המזכר באדר״ז והטעם הוא במה שנתבאר אצלינו כי חסד וגבורה דע״י מתלבשין תוך כתר חכמה דא״א ואמנם הביאה דא״א עדיין לא נתקנה עמהם והרי בזה שיעור א׳ שיש בין עתיק לאו״א כי עתיק נתקנו ג״ר שלו ביחד ואו״א לא נתקנו ביחד אלא ב׳ ראשונות שבו לבד והטעם הוא כמ״ש עתה הקדמה א׳ והיא כי יש שיעור אחד בין פרצוף א״א לכל שאר פרצופים דאצילות:

ורנה הענין הוא כי בכל פרצוף של ע״י ואו״א וזו״ן יש בכל ראש מהם ג״ר שהם כח״ב של בחי׳ פרצוף ההוא אבל בחי׳ פרצוף של א״א אין בראש שלו רק כתר ותכמה בלבד וכתר נקרא גלגלתא דא״א והחכמה נקרא מוחא סתימא שבו. ובזה תבין למה באדר״ז מזכיר ג׳ רישין שהם א׳ רישא דעתיק וב׳ רישין דא״א שהם כתר וחכמה עלאה ולמה לא הוזכר ביניה דא״א ויהיו ד׳ רישין אבל הטעם הוא כי רישא דעתיק יומין אע״פ שיש בה ג״ר עכ״ז לרוב המלמן נקרא רישא אחד לחוד. וגם שנקרא רדל״א כלל וכתר חכמה שבראש א״א נחשבין לב׳ לרוב גילויין בערך רישא עילאה והרי הם ג׳ רישין כי כולם בחי׳ רישין [ח] באדר״ז. ואמנם ביניה דא״א לא יכלה לעלות ולהיות בראשו ונשארה למטה בגרון דא״א ולכן איננה נקרא רישא וטעם ירידתה שם בגרון משא״כ בשאר פרצופים כנ״ל הוא לפי שא״א מלבים לעתיק לז״ת שבו כעדנא ואור עתיק יומין גדול מאד מאד ואין כח בביניה דא״א לקבל אור דע״י בהיותה קרובה בראש דא״א וכאשר ירדה למטה בגרון דא״א ונתרחקה מעט יכלה לקבל אור עתיק יומין שם אבל בשאר פרצופים שאור עתיק יומין מרוחק הרבה מאד מהם כי א״א מלבישו וסותם האורתו לכן יש יכולת וכח אפילו בביניה שבכל פרצוף ופרצוף להיות ביחד עם חברתה שהיא החכמה של הפרצוף יחד שניהן למעלה בראש הפרצוף ההוא. ואחר שנתרצו מה שנתקן בא״א נבאר מה שנתקן באו״א והוא כי עלו במדרגה ד׳ והוא שחזרו יחד פב״פ אמנם עדיין הם בבחי׳ נקודות בלתי תיקון ואח״כ נתקנו הה״י דע״י וגם אז נתקנו חג״ת דא״א וגם התחילו לתקן ב׳ רישין דאו״א אשר כל אחד מהם כוללת ג׳ רישין הנ״ל. והענין הוא כמודע כי הה״י דעתיק מתלבשין תוך חג״ת דא״א ואח״כ דא״א תוך כח״ב דאו״א ולכן כל אלו הבחי׳ נתקנו יחד זא״ז [ב]. והנה נתבאר ענין או״א שלא היתה בהם רק ג׳ מדרגות וחסר מהם מדרגה ב׳ שהוא אחור בפנים לסבה הנ״ל. ונבאר ענין זו״ן שבהם היו כל המדרגות הנ״ל וזהו סדרן הנה מודע כי זו״ן הם מבחי׳ הה״י דא״א כי שם מקומם כנ״ל ולכן לא קבלו שום תיקון והאורה כאשר התחיל תיקון רישא עלאה דע״י כנ״ל על דרך או״א שחזרו אז פנים באחור כנ״ל אבל זו״נ לא התחילו (להתתקן) התיקון והאורה בהם עד שהתחיל התיקון דרישא דא״א וכבר נתבאר לעיל כי רישא דעתיק נתקנו כח״ב שלו יחד למעלה במקום הראש משא״כ בא״א שהחלה נתקן כתר חכמה שלו בראשו ואח״כ נתקן הביאה שלו למטה בגרון ולכן נתוספה בזו״ן מדרגה הב׳ משא״כ באו״א והוא כי כאשר נתקנו כתר וחכמה דא״א בראשו אז חזרו להיות אחור בפנים פי׳ אחור דז״א נגד פנים דנוקבא וכאשר נתקנה ביניה דא״א חזרו בסוד פנים באחור ר״ל פנים דז״א נגד אחור דנוקבא וכאשר נתקן הה״י דעתיק שאז נתקנו (בו) חג״ת דא״א ואז נתקנו כח״ב דאו״א שהם הראש שלהם אז חזרו זו״נ פב״פ ועדיין הם בבחי׳ נקודות בלתי תיקון כלל (ה) ואחר (ו) שנתקנו (ז) או״א

אז

הגהות וביאורים (ח) סב״י עצמה של אבא היה מבחנית: (ב) נ״א אע״פ שהאורות עצמן של אבא היו משהגה כנ״ל כי גם עתה בא דרך פנים שלו עכ״ז האורות אלו העיקרים מאירים: (ג) נסב״י הפנים שלה עתה: (ד) עיין לקמן שער יעקב ולאה מה שכתב שם כר״י כאן ז״ל:

(ה) נמנו״ם דף ג׳ ע״ב שער ה׳ ח״ח פ״ח נלענ״ד כי זה כוח בהאורות שנומ״ים למעלה בהאצילות ולא בכלים המתים אשר כבר ירדו בעולם הבריאה יעו״ש וקשה איך שייך בלור לנ״א ולב״פ זה לא שייך אלא בכלים כמבואר בכתב לעיל בשער הבירה הכלים דאחוריים דאו״א נהפשטו בב׳ קוין ימין ושמאל וגם לאחוריים הבדר נקו הלמעלה ניתה מ״ש הנ״א הוא בלאחור המזכר שבהוכם הם האורות דזו״ן סב״י: (ו) א״ה ז״ל ממו״ים דף ג׳ סוף ע״ב ונלענ״ד כי זהו בי״ודוה שנומ״ים למעלה בהאצילות ולא בכלים המתים אשר כבר ירדו בעולם הבריאה: (ז) כיון שער הקדמות בדרוש סדר תיקון זו״ן בדף מ״ו ע״ב והנה לאחר שנתקנו או״א בפרצוף נמור. ונלענ״ד שאין הכוונה עד שנתקנו כל ו״ס שבהם לאמנם היה כפי סדר המדרגות הנ״ל בתיקון או״א נמשך כפי עדן תיקון של א״א ונמצא כי כשנתקנו הנ״ה דאו״א נתקנו כח״ב דזו״ן שבחי׳ פרצוף נמור וכשנתקנו נה״י דאו״א נתקנו גם הנה״י שבהם והנה כיון שנתקנו או״א בבחי׳ פרצוף שהוא התיקון שלמיהו אז כא התיקון זו״ן בבחי׳ פרצוף ג״כ וכו׳ יע״ש:

השמש

[ח] נ״ב של עתיק וא״א אשר הם ביחד נקרא כתר דאצילות עם היותם שני פרצופין והבן מעם זה מאד שהנעתך אליו להבין המאמר המזכר של תלת רישין ע״כ: [ב] נ״ב (עיין תו״ח פ״א פ״ב ובדף ק״ע סוף ע״א) ונ״ע כי בשער מ״ד ומ״ן (א״ה שם לא מצאתי זה הלבון ועיין שער מ״ב ובשער כללות אבי״ע פ״ג דבם מפורש כמ״ם ועיין שע״י פ״ח ומ״ם שם בשמ״ם זלה״ה) [המעיין שם בתחילת הדרוש מפורש יוצא כמ״ם הסמם זי״ע וז״ל שם ולריך שתדע כי בעת שהתחיל בירור האצילות אז עדיין לא הובדר הבריאה כלל וכעד״ז בשאר העולמות וכן באצילות עצמה בעת שהובדר עתיק עדיין כל מה שלמטה לא הובדר כלל וכן כיוצא בזה בכל פרטי פרצופים כו׳ יע״ש הרי בפירוש כמ״ם הסמם זי״ע. עוד שם והענין כי אחרי אשר הובררו או״א לגמרי כו׳ אז בררו בירורי זו״ן יע״ש בפירוש והיא היכך מנים מכאן שבולם היו מתבררין בתיקון עתיק וא״א ג״ר שלהם היו נתקנים גם הפרצופים אלו מה מכן ועי״ז קלי הנ״ע של הרב זי״ע אבל האמת ידוע אלו אלא שמשורר אותנו שום תיקון משבר

[ח] נ״ב של עתיק וא״א אשר הם ביחד נקרא כתר דאצילות עם היותם שני פרצופין והבן מעם זה מאד שהנעתך אליו להבין המאמר המזכר של תלת רישין ע״כ: [ב] נ״ב (עיין תו״ח פ״א פ״ב ובדף ק״ע סוף ע״א) ונ״ע כי בשער מ״ד ומ״ן (א״ה שם לא מצאתי זה הלבון ועיין שער מ״ב ובשער כללות אבי״ע פ״ג דבם מפורש כמ״ם ועיין שע״י פ״ח ומ״ם שם בשמ״ם זלה״ה) המעיין שם בתחילת הדרוש מפורש יוצא כמ״ם הסמם זי״ע וז״ל שם ולריך שתדע כי בעת שהתחיל בירור האצילות אז עדיין לא הובדר הבריאה כלל וכעד״ז בשאר העולמות וכן באצילות עצמה בעת שהובדר עתיק עדיין כל מה שלמטה לא הובדר כלל וכן כיוצא בזה בכל פרטי פרצופים כו׳ יע״ש הרי בפירוש כמ״ם הסמם זי״ע. עוד שם והענין כי אחרי אשר הובררו או״א לגמרי כו׳ אז בררו בירורי זו״ן יע״ש בפירוש והיא היכך מנים מכאן שבולם היו מתבררין בתיקון עתיק וא״א ג״ר שלהם היו נתקנים גם הפרצופים אלו מה מכן ועי״ז קלי הנ״ע של הרב זי״ע אבל האמת ידוע אלו אלא שמשורר אותנו שום תיקון משבר

אז היה מעליות לתקן זו״נ ואז ז׳ המלכים (א) שהם הכלים שלהם שנפלו למטה בעולם הבריאה העלם המאציל באצילות תוך בטן אמא עלאה ושם היו בסוד העיבור וכו׳ כמ״ש בע״ה :

פרק ט

(ב) **ז״א** היה בו תחלה בימי המלכים ו״ק ובתוכם מוחין דנפש דנה״י דאמא החיצוניות כשנולד קודם התיקון ואח״כ נשברו ונפרדו והאורות דנה״י עלו למעלה (ג) וו״ק הכלים ירדו למטה בבריאה ובתיקון נתעברו עיבור ראשון והיו מתבררין מעט מעט הכלים דו״ק שהיו כולם בתוך אמא וכל בחי׳ הכלים מתבררין לטובה והיו (סב״י המתבררים לטובה והיו נכנסין וכו׳ שהיא הולד) נכנסין בהם המוחין (ד) שהם הולד עצמו (ה) ומה שלא נתברר מן הכלים ונשארו מעורבין טו״ר נשארו בבטן אמא ואז כשנולד הולד הזה לפי שנגמר בחי׳ הכלים הצריכין לבחינת כלי הנפש ואז נעשו מוחין דיניקה בנה״י האמצעים בעת הלידה כנודע כי מן הלידה מתחלת זמן היניקה ואז מתבררין כלים שהם בחי׳ הרוח ויונקים בסוד החלב (ו) ובתוכם הרוחניות של הרוח שהם המוחין דיניקה ונגמרין עד הגדלות ואז חוזר הגדלות שהוא הנשמה נה״י דאבא ונה״י דאמא (ז) ונריך [נ״א ואז נריך] בירור אחר אל האורות לבדם (ח) למוחין דיניקה (ט) העולין למעלה ויונקין המוחין דגדלות בנה״י הפנימים והם נכנסין (י) בז׳ שנים שהם משנת י״ג עד כ׳ והרי כי למוחין הראשונים כבר הקדים להם עיבור א׳ של קודם התיקון הנ״ל ואלו הם עצמם שנשארו בה (יא) בעיבור ראשון של אחר התיקון והבן זה מאד (יב) ואז בזמן העיבור ראשון בסופו בעת הלידה יונקין מוחין שניים דרוח ויען דאינם נכנסין אלא על ידי היניקה לכן נקרא מוחין דיניקה אבל ודאי שקדם להם עיבור . כנ״ל ואח״כ למוחין שלשים דגדלות היה עיבור ג׳ אך בערך היניקה אינו אלא עיבור ב׳ והבן מאד :

פרק י

ענין (יג) י״א סמני הקטרת וענין י״א יריעות עזים וי״א תרוריס בפ׳ כי תבא הם י׳ קליפות דמוגה ויש בהם חיות דקדושה להחיותן והנה בי״ס של הקדושה החיות שלהם נבלע אז בתוכם ונהשבין לי׳ בלבד אבל בקליפה אין החיות נבלע בתוכם כי אין קודם מתערב בחול אך עומד על ראשם ומשם מאיר להם ואז הם נחשבין לי״א וזהו כל המוסף גורע . וי״א תרוריס של פ׳ כי תבא הראשון הוא תרור אשר יעשה פסל ומסכה והוא כנגד א״א וזהו ושם בסתר ותרז״ל בסתרו של עולם והוא א״א המסתתר ומתלבש תוך האצילות כנודע . ולכן יש עד תיבת בסתר י״ג תיבין נגד י״ג ת״ד . ואח״כ תרור מקלה אביו ואמו נגד או״א ואח״כ ה׳ תרורים נגד ה׳ ראשונות דז״א חב״ד ח״ג ואח״כ תרור שוכב עם אחותו נגד ת״ת דז״א שהם רישא דטוקבא נגד המזה כי שם הוא הת״ת עם אחותו ביחד משא״כ בה׳ ראשונים והנה שרשן ועלמותן נעשה בסוד המלכים שמתו והם ז׳ וד׳ תרוריס (יד) דאו״א הרי י״א סמני הקטורת וכנגדן י״א יריעות עזים בסוד ע״ז בחלונים כנודע בזוהר אחרי מות יעו״ש :

ועתה

הגהות וביאורים (א) עיין שער הקדמות דף מ״ז וכוא דרוש ביאור סדר תיקון של זו״ן . וז״ל והנה אחר שנתקנו או״א בנחי׳ פרצוף נ״ב וכבר נתבאר לעיל כי כל נקודות התחתונות סוד זו״ן עצמם והם סוד אוהם המלכים שנשבר בהם מיתה וכו׳ משא״כ בנ״ר וכו׳ והנה כדי שיתקנו זו״ן צריך להעלותם מעולם הבריאה אל עולם האצילות במקום נפלו. למען קודם שיעמדו שם צריך שיעבור עליו ג׳ זמנים שהם עיבור יניקה ומוחין וכו׳ ועש״ב . שמן ששון : (ב) כל פרק זה נרשם בלשון : (ג) פי׳ בנחי׳ המוחין דנפש דו״ק דז״א המלוכשים תוך נה״י דאימא החיצונות כנ״ל הם עלו למעלה ועמדו למעלה באצילות כנזכר בשער הסתירה פ״ג ולא ירדו שם הכלים למטה בבי״ע אבל מבחי׳ נה״י דאו״א עצמם שנתלבשו בזו״ן לביות להם אז בסוד מוחין באותה בחי׳ נתבטל בזו״ן ממש שנפלו כן נראה ממנו״ם שע״ו ח״ל פ״ל דף קמ״ד סוף ע״ב . שמן ששון : (ד) בספר בח״י של התפיד בעל יוס״ב ז״ל כתוב בזה בלשון וכל נחיצת הכלים המתבררין לטובה היו נכנסין בהם המוחין שהם הנפש ומה שנתבררו ונעשה קליפה היה בחי׳ הם הלידה וישא גם הוא לתון עם מה שנתברר לטובה שהוא הולד עצמו ומה שלא נתברר כו׳ : (ה) שער י״ם פ״ל ושער כ׳ פ״ב וז״ל רבינו במנו״ם שער ה׳ ח״ל פ״ל דף ל״ח סע״ב ונמצא כי זה סעיבור אינו לפלגיל אה ז״ל מחדש כי בבר סיה נאצל אלא שהיה בלי תיקון קיים ולא פרצוף וגם שהיו תפרים זה מוק לבד וזה מנקודה אחת לבד וסעיבור היה לקבלם יחד בסוד קוים וגם בסוד פרצוף וגם לכבלים כ״ל בי׳ פסיחות וזה ע״י מיפות דאו״א ועי״ב שם מ״ה החדש . ונמצא כי לא מבכלים של הנקודות דבר״ן לבד נעשה כל פרצוף זו״ן . אמנם בהעלות האורות שלהם בסוד עיבור והלבישו לנה״י דאו״א אז קנו שם כלים חדשים ואז נתברבו הכלים הראשונים שנשברו ע״ש ושיין נאר שנים דף קי״ח סע״ב בדרוש הדעת ונשאר הקדמות דף נ״ג. ודע ובכן דאיהו תכלית הכמוהב שלריך שהבורן לבכלים ו״ם דבר״ן שהרי בתחילה לא יצאו כ״ל המלכיות וכל מלך בלול מי׳ מלכים כנזכר בשער הצבירה ואח״כ צריך להכלים ע״ם דבר״ן מן המאציל עם ה״ם דמ״ה החדש אורות וכלים וזה סבוב לעובדי אח כי בכוונה כנזכר בנה״ם בהקדמת הקדמנות וק״ם ובכוונות הכרכה יעו״ש . שמן ששון : (ו) זה נתבאר באורך בשער רפ״ח פ״ו ופ״ז אלא דנ״ש דשם נ בחר דע״י היניקה של חלב מתברר בחי׳ הנה״י ובאן נראה שהוא לצורך התא״ת שהם כלים דרוח אבר בתוכם רוחניות הרוח. וי״ל דשם מיירי בבחי׳ היניקה דבחי׳ הי״ם דנה״י בסוד עיבור ובאן מיירי ביניקה האמיתית . אז אשבר דביניקה נתקנו כ׳ בחי׳ יחד עם בחי׳ הנה״י ובכלם נ״ם עם בחי׳ היניקה הלמיהות ועיין בשער ז״ת פ״ח : (ז) פי׳ דאחר היניקה כל ימי מוחין דגדלות והם מלוכשים אוך נה״י דאו״א ואל תחתם דאיך בחים מלוכשים תוך נה״י דאבא הלא הבא הוא חיה ולא נשמה ואיך נאמר שהוא הנשמה נה״י דאבא ונה״י דאימא . וי״ל דבאן מיירי בבחי׳ נה״י דישסו״ת הנקראים שניהם ביחד בהאצילות ה׳ דאצונה בנכם ויש בחי׳ לו״א עליון הנקראים שניהם אבא דאצילות יו״ד שבשם כנזכר בשער לו״א פ״ב ובשער י״ט ובשער ל׳ ובשוש . שמן ששון : (ח) פי׳ דהאורות לף שנשארו באצילות בעת שביבת המלכים ולא שייך בהם בירור אלא בכלי אשר ירדו בבי״ע תוך הקליפות מ״מ בבירור בזכר באורות הוא שבכלים עולים מבי״ע לעולם האצילות רוך ביבה עילאה דאצילות כלים ואורות ואז נשרשם שם מדוגים ע״ב וס״ג דא״ק ויורדים י״ם דמ״ה החדש אשר לא היה מדיין בעולם עם השלום י״ם דבר״ן שהם ט״ם דבר״ן שבתחילה לא יצאו המלכים אלא בחי׳ מלכיות בנזכר בכ״מ ושיין שער תיקון הנוקבא פ״ב ושער הצבירה פ״ו וכל אלו יוליים עתה בבחי׳ כלים ואורות ומתחברים עם כלים ואורות דבה״ח ונם כאורות אשר נשארו באצילות ונעשים בסוד מוחין ונכנסים בזו״ן וזהו בחי׳ הבירור המכר כאן שמתבבר ומתחבר כל הצבירה בבחי׳ מ״ה וכ״ן לביותם דבר ונוקבא אורות וכלים ודו״ק ושיין נבר שלום קי״ז סע״ב . שמן ששון : (ט) על ע״י המוחין דיניקה הבעלים למעלה בכן הוא דרך הנכון הבוונה ק״ם בנזכר בשער כ״ו פ״ה ובשער הכוונות הרושי ק״ם פ״ד ובשער פנימיות וחיצוניות פ״ח דעולים למ״ן המוחין דיניקה שהם נשמות זו״ן לאו״ל ומזדווגים ויונקים אז המוחין דגדלות דזו״ן מלוכשים בנה״י הפנימיים דאו״א ישע״ם . נמצא אתה למד מהיקרא דמוחין דעיבור בחיים מלוכשים תוך נה״י דחיצוניות דאו״א ומוחין דיניקה הון נה״י אמצעים דלו״א ומוחין דגדלות מלוכשים בתוך נה״י הפנימיים דאו״א וכל זה סבוב ומבולר בכ״מ . שמן ששון : (י) עיין לעיל פ״ו מבשר זה ופ״ז מבשר ידע שער אלך ופ״ב מבשר כ״ח שער הצבירה : (יא) בספר ליחת נה : (יב) נלעגד לפרש דהנה לעיל ברש פירקין בבר כתב דז״א היה בחי׳ המלכים נמוחין דנפש דנה״י דאימא אא״כ נמצא דבבר הקדים לסם עיבור אחד קודם בתיקון ואלו הם עצמם אחר התיקון נ״ב בסוד עיבור אחד . אמנם היה עוד בחי׳ תוספת בעיבור זה והוא שכתב בנמנו״ם דנ״א סע״ל וז״ל ונמצא כי זה הבעיבור היה בחי׳ הנ״ל אז״ן מחדש כי לבבר היה נאצלים אלא שהיו בלי תיקון קיים ולא פרצוף ואם שהיה חסרים. זה מ״ה לבד ואה מנקודה אחת לבד ושהה הבעיבור היה לקבלם יחד בסוד קוין וגם בסוד פרצוף וגם לבכלים כל אחד מי״ם נמורות ואה ע״י הבעיבות של או״א ופ״ו שם מ״ה בחדש יע״ש . שמן ששון : (יג) עיין שער הבסוקים פ׳ תמנת : (יד) עיין. פ״ב מבשר שבירת הכלים :

השמש

ז״ל שפר שלא נשלם ע״י להתחקן לגמרי לא התחיל לתקן את א״א מדבר על הכלים . וא״ם שמתחילין להתתקן א״א ואו״א קודם גמר הרתקון מתיק מדבר על א״א וע״י עצמו שבפרצוף העליון מע״י הוא המתבקן כל כי״ב פרצופי ע״י עכ״ל . שמן ששון) :

עם טקבא כדי להתתקן כל כי״ב פרצופי ע״י עכ״ל . שמן ששון) :

היכל שלישי

היכל זה נקרא היכל הכתרים ובו שני שערים.

השער הראשון

שער עתיק ובו ה׳ פרקים (א).

פרק א מ״ת

ועתה נחחיל ונבחר איך נתקן כל עולם האצילות הנעשה מב׳ בחי׳ הנ״ל שהם מ״ה וב״ן (ב) שהם המלכים (ג) שמתו והם בחי׳ הנקודות דס״ג ושם מ״ה החדש וצריך לבאר מה הוא החלק שלוקח עתיק משם מ״ה ומה שלוקח משם ב״ן כי כבר נתבאר לעיל שיש בעתיק זכר ונקבה וכעד״ז בא״א ובאו״א ובזו״ן וכבר ידעת כי שם מ״ה יש לו בחי׳ טנת״א וכעד״ז בשם ב״ן שהם הנקודות של ס״ג נחלק לד׳ בחי׳ הנ״ל שהם טנת״א. גם דע כי כמו ששם ב״ן שהוא הנקודות דס״ג יש בו י׳ נקודות שהם י״ס וכנ״ל כך שם מ״ה יש בו י״ס וכאשר מתחברים אלו ב׳ שמות מ״ה וב״ן בחיבור זכר ונקבה כנ״ל הם מתחברים י״ס בי״ס ונצרך לבאר תחלה ענין הטעמים (נ״א טנת״א) והתחלקות לי״ס. ודע כי בזוהר אמרו שהטעמים בכתר ונקודות בחכמה ותנין בבינה ואותיות בז״ת דאצילות שהם נקראו זו״נ (ד) אבל דע כי זה ההתחלקות הוא בענין י״ס עצמן של מ״ה (ה) שהם מתחלקים בסדר הזה אמנם כאשר בחי׳ אלו מתחלקים בעתיק וא״א וכו׳ אין סדרם כך אלא באופן אחר וזכור הקדמה זו וזה פרטן הנה עתיק וא״א שניהן נכללין בכתר דאצילות כמ״ש בע״ה:

הנה״ה ודע כי עתיק בירר משם ב״ן ה׳ רשומות דכתר דב״ן וג״ר דחכמה דב״ן וד״ר דבינה דב״ן וז׳ כתרים מז״ת דב״ן ומכל זה נעשה נוקבא (ו) דעתיק אמנם דכורא נעשה מכתר כולו דמ״ה. אמנם מלבן ומעמדן הוא כן כי בכל א׳ משניהן יש פנים ואחור. והנה הנקבה והזכר נדבקו אב״א ואז נשארו פני הזכר מגולים מלד א׳ ופני הנקבה מגולים מלד א׳ וב׳ ואחוריים דבוקים יחד (ז) ואז הפנים דנוקבא נעשה אחור נגד פני הזכר שנקרא פנים בערכה ואמנם כל זה בחיבור פרצוף א׳ לבד פנים ואחור הם זו״ן:

והנה העתיק לקח משם מ״ה בחי׳ כתר כולו שהם הטעמים ומב״ן לקח ה״ר של כתר שלו שהם גם כן בחי׳ הטעמים (כי כבר ידעת כי כל א׳ מהי״ס כלול מי׳) (ח) ועוד לקח ג״ר דחכמה דב״ן וד״ר דבינה דב״ן וז׳ כתרים דז״ת דב״ן כנ״ל וא״א לקח משם מ״ה בחי׳ חכמה שהם הנקודות ומשם ב״ן לקח ה׳ תחתיות דכתר של ב״ן שהוא מן הת״ת שלו ולמטה. והנה גם מבחי׳ האחרות שהם ת״ב של ס״ג סובבו מהם קלתם לעשות מהם עתיק כי מבחי׳ הכתר לא לקח רק חליו כנ״ל. והנה מה

ונלעד״ה שאינו מחליטו ממש בלמעלה רק הוא על דרך שאר פרלופים כי עתיק לוקח עד שלים ת״ת כמודע משאר הליורים כי עד שלים ת״ת בכ״מ הוא ליור פרלוף אחד ומשם ולמטה פרלוף ב׳. שלוקח מחכמה הם ג״ר נמלא כי נשארו לחכמה עלמה ז״ת ומהם נעשה אבא אחיד ואחר בזוהר אבא אחיד ותליא בחסד כי מחסד ולמטה של חכמה משם מתחיל אבא ומבינה לקח ד״ר באופן כי אמא אין לה רק מגבורה ולמטה של הבינה. וזה סוד אמא אחיד ותליא בגבורה הרי ביארנו בחי׳ עתיק שיש לו כל הכתר דמ״ה וממנו סוד הדכורא וגם לקח ה״ר דכתר דב״ן [נ״א דס ג] וג״ר דחכמה דס״ג וד״ר דבינה דס״ג ומאלו ג׳ בחי׳ של ס״ג נעשים נוקבא דעתיק וא״א לקח חכמה ממ״ה (ט) כולו וה״ת דכתר דב״ן כי ה״ר דב״ן לקח עתיק. ואבא הוא חכמה דאצילות ולוקח משם מ״ה חלי בינה שהם חנין ומשם ב״ן לוקח ז״ת של חכמה דב״ן כי הג״ר לקחם עתיק כנ״ל ואמא היא בינה שבאצילות ולוקחת משם מ״ה חלי בינה שהם חנין ומשם ב״ן לוקחת ו״ת של בינה דב״ן כי ד״ר לקחם עתיק וזו״ן (י) לקחו אותיות משם מ״ה שהם הז״ת דמ״ה ומשם ב״ן לקחו ז״ת שבו חוץ מן הכתרים של אלו הז״ת דב״ן שגם הם ליקחם עתיק לעצמן. ואל תטעה בדבריו לומר שהם בחי׳ א׳ ומה שלוקחים הם דבר אחר אבל כוונתיו הוא כי עתיק יומין דאצילות כל עצמותו נעשה מב׳ בחי׳ אלו שהם מ״ה וב״ן ובחי׳ המ״ה שבו הוא הנקבא עתיק דכורא ובחי׳ הב״ן שבו הוא הנקבא נוקבא דעתיק וזכור ואל תשכח. כלל העולה כי בעולם אצילות יש בו י״ס והכתר הוא עתיק וא״א וחכמה הוא אבא ובינה היא אמא וו״ק הם חג״ת נה״י הוא ז״א ומלכות היא נוקבא דז״א (א) וכל בחי׳ אלו נעשה עצמותן מב׳ בחי׳ מ״ה וב״ן וכל בחי׳ הדכורים הם ממ״ה והנוקבא מב״ן

הגהות וביאורים (א) עיין מנו״ם דמ״ע ע״ב שהוא מפרש יותר אלו הכחי׳: (ב) בספר״י שהם שם כ״ן: (ג) פי׳ מ״ה וב״ן דב״ן שהם המלכים כנזכר בספר הבהיר פ״ח וב׳ בחי׳ אלו נתפשטות לאחד וכחי׳ כ׳ הוא שם מ״ה בחדש נמצא דעולם האצילות נתקן ע״י ב׳ בחי׳ אלו כנזכר: (ד) א״ה עיין בספר מנו״ם דל״ג סוף ע״ב: (ה) אלו בי״ס של שם כ״ן: (ו) ושזו כמנין חורה שהרי היא ד״ר דבינה דב״ן ומכתר דנוק׳ דב״ן והרי הוא מו״ק מב ריש פלטס והרי הוא מה״ר דמכר דב״ן ומנ״ר דחכמה דב״ן: (ז) והנה עיין היעב בזה לקמן ס״ב וז״ל והענין כי א״ל סוכר בימין והנקבה בשמאל אבל בע״ו ימין שבו כלול מ״ה וכ״ן וכן מצד שמאל. שמן שבון: (ח) בספר״י המוקף ליחא: (מ) בע״ת בח״ א של התפיד הנ״ל אומא בוסל חכמה ממ״ה סוד הדכורא ומן ה׳ תחתונות דכתר דס״ג נעשית הנוקבא כו׳: (י) נ״א הוא ז״ת דאצילות לקחו ז״ת משם מ״ה שהוא אותיות:

יפה שעה

(א) וכל בחינות נעשה עצמותם מב׳ בחינות מ״ה וב״ן הדכורין הם ממ״ה והנוק׳ מב״ן כנזכר. דברי רז״ל אלה צריכים ישוב רחב כי איך אפשר לומר שהדכורין הם ממ״ה והנוקבא הם מב״ן וכי אין בדכורין ב״ן ואין בנוק׳ מ״ה והוא עצמו כתב בפרקין שאבא לקח חלי בינה דמ״ה וז״ת דחכמה דב״ן ואימא לקחה חלי בינה דמ״ה וז״ת דבינה דב״ן ונמצא שאבא שהוא דכר כלול ממ״ה וב״ן ואימא שהיא נוקבא כלולה ממ״ה וב״ן. ולא שוד אלא שבשבר הספירה פ״ו כתב רז״ל ז״ל דע כי אין לך ספירה ופפי׳ אפילו בי״ס פרטיות שבכל פרלוף ופרלוף שאין בו בחי׳ דכו״ן והם ב״ן דנקודות ומ״ה החדש ואמנם אין בחי׳ הזה והנוק׳ הזו בחי׳ מל׳ ב״ן דנקודות ומ״ה החדש כי היא המ״ה והב״ן שבו נתקנו כל השולמות מרחם האצילות עד סוף העשיה כמודע ואל עליו חובת ביאור שלא שים בכל העשירות שים בכל ספי׳ וספי׳ שהיא בחי׳ עשריות שבספי׳ אלו שים בכל ספי׳ עשר בחינת וכולם דמ״ה ועשר בחינות וכולם דב״ן והמ״ר דמ״ה ודב״ן היו נקרא ס׳ בחינות רשומות של הספירות הרוח והבחינה העשירית בהיא המל׳ שבאותה הספירה עצמה היא כלולה ממ״ה וב״ן כלל הדברים בקיצור נמרץ כי אין לך אות ניצוץ קטן בכל האצילות שאין בו מ״ה וב״ן ונמצא שהזכרים דאצילות שהם כתר חכמה ות״ת יש בהם מ״ה וב״ן והנקבות שבאצילות שהם בינה ומל׳ יש בהם מ״ה וב״ן וכן על זה הדרך ז״א שבכל פרלוף ופרלוף כל הה׳ פרלופין שבה הם כלולים ממ״ה וב״ן יע״ש באורך. וכל דבריו אלו פיתרלי ניהו למ״ש בפרקין שהדכורין ממ״ה והנקבות מב״ן ושם לא די לו במה שאמר שכל הה׳ פרלופים הכוללים כל האצילות כל חד וחד כלול ממ״ה וב״ן אלא שגם הה׳ פרלופין הפרטיים שבכל פרלוף ופרלוף כל חד וחד לבדו כלול ממ״ה וב״ן בין הזכרים שבפרלוף בין הנקבות ואם כן נחזי אנן היאך יתקיימו שתי שמועות הללו ואפילו שנאמר שהם שתי שמועות הפכיות זה מזה מ״מ שורש ועיקר הדבר הזה הוא עיקר גדול אשר כל התורה הזאת הכמת הקבלה תלויה בהם כי היא המ״ה והב״ן שבו נתקנו כל השולמות מרחם האצילות עד סוף העשיה כמודע ואל עליו חובת ביאור שלא תהיה התורה כשתי תורות שמועות הפוכות זו מזו. ואמנם בעתיק יכולין להתקיים שתיהם לפי דברי רז״ל בפרקין וגם לקמן שבעתיק המ״ה והב״ן שבו המ״ה נעשה לדכורא שבו והנוק׳ נעשה מב״ן שבו וסם שומדין כל המ״ה לד פנים שבו וכל הב״ן לד אחור שבו ולכו״ן שבו הם שומדין אב״א מ״ה וב״ן ופנים דמ״ה הם פנים עיקריים ופנים דב״ן הם אחור בערך הפנים דמ״ה ולית שמתלא בהאי עתיקא אלא כולא הוא ימינא

מב"ן כנ"ל עוד יתבאר כל זה לקמן בע"ה

ונבארם עתה דרך פרט ונאמר ונתחיל לבאר ענין עתיק יומין ותחלה נבאר מי הוא הנקרא ע"י . הנה בתחלת אדר"ז דרפ"ח ע"א וז"ל האי ע"ק עמיר וגניז וכו' ג' ריסין אתגלפין דא לגו מן דא ודא כעילא מן דא וכו' והביאור הוא דע כי זה הע"ק המזכר כאן איננו מדבר על הזכר הנעשה ממש מ"ה אלא על נוקבא דעתיק ודא"א הנעשים מבחי' ספי' הכתר דב"ן של נקידות של המלכים שמתו וזכור הקדמה זו כי היא לריכה לך בכל האדרא לכל הדרושים דעתיק ודא"א כנ"ל (א) והנה כתר הזה בכללות כולו נקרא ע"ק והבן זה מאד . והנה הכתר שהוא כללות ע"ק מתחלק לב' חלוקות שהם ג' . פירוש כי הנה נחלק לע"י ולא"א ואח"כ גם הא"א נחלק גם הוא לב' ריסין והם כתר שלו של א"א עצמו והחכמה דא"א עצמו שהוא מוחא סתימתה שבו בא"א באופן כי ע"ק הנ"ל כאן הוא כולל ג' ריסין ריסא א' הוא הנקרא ע"י והוא החלק של ראש העליון אשר בע"ק וב' ריסין תחתין אשר בע"ק הם הנקרא א"א הנחלק לכתר ולחכמה שבו עצמו כי ע"ק הוא שם כולל לע"י ולא"א בבחי' שם ב"ן שבו והבן זה מאד . ולכן נקרא ע"ק כי הוא מבחי' נקודות כתר הזקן שבכל י"ם אשר ממנו נעשה עתיק ואו"א משא"כ בשם מ"ה הזכר כי עתיק לבדו נעשה מן הכתר דמ"ה אבל א"א לא נעשה אלא מחכמה דמ"ה . והנה מה שלוקח מהם מ"ה שנעשה ממנו בחי' עתיק דכורא כבר נתבאר עניינו שהוא הכתר שהם הטעמים דמ"ה אבל נוקבא דע"י אשר הוא הראש העליון שבג"ר שהם נקרא דרך כללות ע"ק כנ"ל . הנה יש בה ספיק ה גדולות מה הם הבחי' שליקח משם ב"ן כדי להעשות ממנו הנוקבא דעתיק . וז"ש באדר"ז ג' ריסין אתגלפין וכו' וביאר עניינם ואמר כי ראש התחתון שבהם הוא מוחא סתימאה דא"א שהוא בחינת החכמה שבו . וז"ש ריסא חדא חכמתא סתימאה דאתכסיא ולא אתגליא ולא מתפתחא יכי' ולמעלה ממנו הוא ריסא עלאה ע"ק סתימאה דכל סתימין והיא בחי' הכתר עלמו דא"א אשר גם הוא נקרא ע"ק להיותו בחי' כתר . ולמעלה ממנו הוא ריסא

הגהות וביאורים (א) כי הנה מן הכתר דשם ב"ן נעשה נוק' דעתיק ודא"א כנ"ל בבל"י :

יפה שעה

שייך שפיר למימר ביה דלית ספי' דלא איתכללת ממ"ה וב"ן וגם בהזכר הוא ממ"ה והנוק' היא מב"ן דהא פנים דכל ספי' וספירה הוא ממ"ה והוא דכר ואחור דכל ספי' וספי' הוא מב"ן והוא נוקבא ואין בוש ספי' בעולם בין בכללות בין בפרטות ובפרטי פרטות כל מאי שאתה יכול לפרש שאין בו פנים ואחור והפנים הם מ"ה והכר והאחור הם ב"ן ונוקבא והרי שתי השמושות נכונים הם בעתיק ושתיהם אמת שאין הזכר אלא ממ"ה ואין הנוקבא אלא מב"ן ולית ספי' דלא איתכללת ממ"ה ומב"ן . וגם בא"א שכתב רז"ל שכל המ"ה שבו נעשה בו קו ימין ולד ימין דתת"י וכל הב"ן שבו נעשה בו קו שמאל ולת"י דלד שמאל והימין הוא דכורא שבו השמאל הוא נוקבא שבו גם בו בא יבא קנא על נכון כיון שהכל הוא פרצוף אחד כלול דכו"ן אע"פ שהימין הוא הזכר והוא המ"ה והשמאל הוא הנוק' והוא הב"ן מ"מ לא אפשר דלא איתכללו ימין בשמאל ושמאל בימין ושיניך תחזנה משרים מ"ש רז"ל בשער עת"א פ"ו וז"ל . וז"ש התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא המזכר בכל הזוהר וגם' התיקונים יע"ש . ובפ"א משער המקיפין כתב רז"ל וא"ת אם כן גדול אור אימא מאור אבא כי אימא נוקבא מהשמאל וימין ואבא איננו נוקבא רק מהימין לבד אבל הענין הוא כי כבר ידעת כי תדיר איתכללא שמאלא בימינא וכאשר אנו אומרים ימינא מכ"ש הוא שהשמאל נכלל בו אלא שאינו עולה בשם לפי שהוא טפל אליו ואינו ניכר בו ולכן לא מזכר בו רק הימין בלבד ומצא כי אבא כאשר נוקבא הימין מכ"ש הוא שהשמאל נכלל בו ואינו ניכר שם אורו ומצא שיש לו ימין ושמאל יע"ש . נמצינו למדין שנכללין ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא ואע"ג דהתם לענין חסדים וגבורות המתפשטים בו נופא דאריך אנפין איתמר הכל אחד כנודע שהחו"ג הם עצמם מ"ה וב"ן שבו וכיון שנכלל לד ימין שבו בלד שמאל שבו ולד שמאל שבו בלד ימין שבו והוא איתכללות ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא . וא"כ מ"ש רז"ל שמשם מ"ה נעשה לד ימין דא"א ומשם ב"ן נעשה לד שמאל שבו היינו לומר ששם מ"ה נובר בו מלד ימין ואע"ג שגם הב"ן נכלל עמו שם מ"מ להיותו טפל למ"ה אין הב"ן ניכר והנובר בלד ימין הוא המ"ה והוא דכורא שבו ומלד שמאל דא"א אע"ג שגם שם מ"ה נכלל בו מ"מ מפני היות לד שמאל אינו ניכר המ"ה והוא טפל לב"ן והנובר הוא הב"ן והוא נוקבא שבו . ולפי זה גם באריך אנפין אתי שפיר שתי השמושות ולא פליגי אהדדי כי מ"ש רז"ל שדכורא ממ"ה והנוקבא מב"ן הוא לד ימין דא"א כי הוא דכורא שבו ושם מ"ה הוא עיקרו ושורשו הנובר בו ולד שמאל דא"א הוא נוקבא שבו ושם ב"ן הוא עיקרו ושורשו ואעפ"כ לית ספירה דלא איתכלילת ממ"ה ומב"ן כאמור דב"ן דשמאל איתכליל בימין ומ"ה דימין אתכליל בשמאל . ודע שמה שאמרנו בעניותין הוא הזכר אשר דברו הנביא רז"ל בשער אבא ואימא פ"ל ז"ל אמנם בעתיק וא"א הזכר והנוקבא שבכל אחד משניהם אינם נפרדים רק דכו"ן בפרצוף אחד והטעם כי הזכר דעתיק לקח כתר דמ"ה לבד ונוק' לקחה ה' דאשמות כו' וכיון שהזכר דעתיק אין בו רק מ"ה לבד ונוק' ב"ן לבד אינו יכול להפרד מן הזכרים ואין הזכר נפרד מהם יע ויין שם כי הוא הדבר שהמ"ה והב"ן דעתיק ודאריך אנפין כיון שהם כלולים בפרצוף אחד אין לך איתכללות גדול מזו מ"ה וב"ן דכל ספירה וספירה שבהם . גרם בפרצופי אבא ואימא דהיינו כל לשונות רז"ל דהיינו שאבא לקח אלי ביה דמ"ה וא"ת דחכמה דב"ן ואימא לקחה אלי ביה דמ"ה וא"ת ביה דב"ן אפ"ה נתא אלי ליתנא דלית ספי' דלא איתכלילת ממ"ה ומב"ן בכל פרצוף ופרצוף שהרי בין אבא ובין אימא כל אחד כלול משניהם . אבל קשה דברי רז"ל בפרקין שכתב דהכלולים שהרי בין אבא ובין אימא כל אחד כלול מחצי ביה דמ"ה ואימא עילאה נתקנה מז"ת דחכמה דב"ן והם הנקראים או"א עילאין וישם נתקן מחצי אחרון דביה דמ"ה ותבונה נתקנה מז"ת דביה וכ"ן יע"ש . ולפי האי ליתנא ניחא מ"ש רז"ל בפרקין שהכלולים שהם אבא עילאה וישם נתקנו ממ"ה והנוק' שהם אימא עילאה נתרנו מב"ן וגם התבונה . אבל קשה הא דשער הבריה שכתב רז"ל דלית פרצוף ולית ספי' דלא איתכלילת ממ"ה ומב"ן שהרי באבא עילאה וישם אין ב"ן כלל ובביה ותבונה אין מ"ה כלל ובפ"ד דשער אבא ואימא כתב רז"ל כמסתפק אם נאמר שאבא עילאה נעשה מחצי ביה דמ"ה וישם מז"ת דחכמה דב"ן ואימא עילאה מחצי ביה דמ"ה ותבונה מז"ת דביה דב"ן וגזה ניחא שמזווג אבא עם ביה שהם מ"ה עם מ"ה ומזווג ישם עם תבונה שהם ב"ן עם ב"ן יע"ש . ולזה הלך קבו כל דברי רז"ל בין דפרקין ובין דשער הבריה שהרי אבא ואימא עילאין שניהם נתקנו ממ"ה ואין בהם משם ב"ן כלל וישם"ת שניהם נתקנו משם ב"ן ואין בהם מ"ה כלל איך שייך לומר בהו שהכלכולין נתקנו משם מ"ה והנוקבא משם ב"ן הא איכא אימא עילאה שהיא נוקבא ונתקנה משם מ"ה וישם שהוא דכר ונתקן משם ב"ן . ואע"ג דאיכא למימר שאבא ואימא עלאין שניהם בכללות נקראים שם אבא דכללות האצילות וישם"ת שניהם בכללות נקראים שם אימא דכללות האצילות . מ"מ אין זה מספיק דהא דכורין משם מ"ה ונוק' משם ב"ן קאמר רז"ל וליכא מאן דפליג שאימא עילאה היא נוקבא גמורה לגבי אבא עילאה וישם ליכא מאן דפליג שהוא דכר לגבי תבונה ואיך נעשה אימא עילאה ממ"ה וישם מב"ן. וגם לליתנא דלית פרצוף ולית ספי' דלא איתכלילת ממ"ה וב"ן קשה דהא אבא עילאה ואימא עילאה כל חד פרצוף לחודיה ואין בהם אלא מ"ה לבדו וישם"ת גם הם כל חד לחודיה קאי פרצוף לעצמו ואין בהם אלא ב"ן לבדו ושוב לידד רז"ל שם לד אחר יע"ש והוא ההוא דפט"ו דשער א"א המאור לעיל . והמחיור בהאי ענין מכל לשונות רז"ל הוא מ"ש רז"ל בשער המוחין דז"ת פ"ו בסדר התחלקות המ"ה והב"ן בפרצופי אבא ואימא וישם"ת והוא באבא עילאה לקח כתר וחכמה דביה דמ"ה ומב"ן לקח ו"ת שהם חג"ת נה"י דחכמה דב"ן ואימא עילאה לקחם ביה דביה דמ"ה וה"ת דביה דב"ן וישם לקח ו"ק דביה דמ"ה ומל' דחכמה דב"ן ותבונה לקחה מל' דביה דמ"ה ומל' דביה דב"ן יע"ש . ולפי זה נמצא שכל ד' פרצופין כל אחד לעצמו ולבדו כלול ממ"ה ומב"ן ואתי שפיר ליתנא דהיא דלית פרצוף ולית ספי' שבכל פרצוף ופרצוף דלא איתכלילת ממ"ה וב"ן . ומ"ש רז"ל בפרקין וכל בחינות אלו נעשה עצמותם מד' בחי' מ"ה וב"ן וכל בחי' הכלכולין הם ממ"ה והנוק' מב"ן לאו על מ"ה וב"ן דכללות איתמר אלא אשמושין מילתא אגב ארחיה כי הנה מוחין הנמשכין להם לתקנם ולגדל פרצופם הם חו"ב וחו"ג כנודע וחכמה וחסד לעולם הוא בחי' מ"ה וביגה וגבורה לעולם הוא בחינת ב"ן כנודע ואתא לאשמושין שהכלכולין מתוקנים בחכמות וחסדים שהם מ"ה והנוק' מתוקנים בביגות וגבורות שהם ב"ן והוא מ"ש רז"ל בכמה מקומות ומהם בשער חו"ם פ"ל ז"ל . והנה עתיק וא"א הזכר לקח כל המ"ה והנוק' כל הב"ן להיותם נמתקה ואינה לריכה אליו אך מאו"א ואילך הוצרכו הזכרים לקחת תחילה ב"ן של הנוק' אפי' דקטנות שבו כדי למתקה ואחר כך נותנו אליה לגמרי ונשאר בהם שורשו מן הקטנות ונגלות הוא לוקח ג"כ אלו ושלה אפי' דב"ן ואח"כ נותן לה הב"ן לבדו והמ"ה האחרון לבד שהם האחרים החסדים לבדם ולא עיקרם כי עיקרם נשאר בו וההפך בב"ן כי עיקרו בה וכו' האחרה בלבד יע"ש . וכן יש לישב בע"ן כנודע כי ז"א נתקן

בחבנות

ישת דכל ריסין ריסת דלהו ריסת דלת ידעי ודלת אתיידע כלל מה דהוי בהוה ריסת וכו׳. והנה זה הרתם הג׳ ממטה למעלה שהוא עליון שבכולם הוא בחי׳ נוקבא דע״י ולכן אמר דלת אתיידע מה דהוי בהוה ריסת לפי שבעתיק דכורא כבר ביארני דאתיידע מה דהוי ביה שהוא הכתר מסם מ״ה אבל מה שלוקח מסם ב״ן להאי ריסת תליתאה יש בו כמה ספיקות כמ״ש בע״ה וז״ש דלת אתיידע מה דהוי בהוה ריסת. ולכאורה צריך לדייק למה לת אמר ולת אתיידע מה הוי האי ריסת א״כ משמע שכבר אנו יודעין מליאת הריסת בעצמה מה ענינה שהוא הע״י כנ״ל אבל מה שיש בתיכה הוא שאין אנו יודעין מה הוא וביאורו הוא על בחי׳ סם ב״ן אשר שם כי הוא מבדר מן הבירורין (כ״א מן הכתרים) שיש בשם ב״ן ומתחברים עמו ונעשים נוקבא אליו זהו שאין אנו יודעין כמה בירר ממנו ומיברו אליו

פרק ב מת

ותחלת כל צריך שתרס שנבאר הספיקות האלו נבאר תחלה ענין אלו הנקבות שיש בעולם האצילות הן בע״י הן בא״א וכו׳ והענין הוא כי הנה הודעתיך לעיל שיש בחי׳ עתיק ונוקבא וא״א ונוקבא ואו״א וזו״ן. אמנם יש חילוק בענין הנקבות הנ״ל והוא כי הנה הנקבה היא דינין והיא מבחי׳ בירור המלכים ואיך ילדק שם נקבה בעתיק וא״א שכם תכלית הרחמים כנזכר בב׳ האדרות ועוד כי הנה סיות בחי׳ זכר ונקבה מורה על מיעוט ופירוד ואין אחדות גמור כמו בביות הזכר לבדו. והנה מצינו רחינו בהרבה מקומות בזוהר ובאד״ר דקמ״א ע״ב בהאי דיוקנא דאדם שאדי ותקין כללא דכר ונוק׳ מה שאין כך בעתיקא וכן בהרבה מקומות מצינו שלא התחיל בזזי׳ זכר ונקבה אלא מאו״א ולמטה כנזכר באד״ז דר״ן ע״א האי חכמתא אתפשט ואשתכח דו״ב שהוא חכמה אב ביגה אם ובגייהו כולא אתקיים בדו״ג וכו׳ א״כ איך אנו אומרים שאפי׳ בעתיק וא״א יש בחי׳ נוקבא והנה מצינו היפך זה בהרבה מקומות ובפרט בס״ה פ׳ בראשית דב״ך ע״ב דעילת כל העילות אמר האי קרא ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי וגו׳ דאית אחד בשתוף כגון דו״ב ואתמר בהון כי אחד קראתי אבל איהו חד ולא בעשבן ולא בשתוף ובג״כ אמר ואין אלקים עמדי [א] שהיא בחי׳ הנוקבא הנקרא אלהים שהיא דין. והנה לייסד המאמרים אלו צריך שתדע כי בודאי שבכל הי״ס יש דכר ונוקבא אלא שיש חילוק (א) במציאותן איך הם וביאור הענין הוא כי הנה זו״ן אשר בהם עיקר המיתה כי [הרי] בהם היו ענין ז׳ המלכים שמתו ולכן יש בהם בחי׳ זכר ונקבה בפרלופים נפרדין א׳ מחבירו ומה שתמצא לפעמים שהם מחוברין אינן אלא בהיותן אב״א כי אז אחוריהם דבוקים יחד וכותל א׳ משמש לשניהן ולריך נסירה באחור להפרידם. ואמנם או״א אשר היה בהם ביטול ולא היה בהם מיתה בפועל כמו שהיה בזו״נ כנ״ל. לכן היה בהם ג״כ בחי׳ זכר ונקבה כל א׳ בפ״ע פי׳ בבחי׳ ב׳ פרלופים כדמיון זו״ן (א) אבל נהוסף בהם חיבור עצום והוא שהם דבוקים יחד בפ״פ תמיד בכותל א׳ בלבד משמש לשניהן ואין ביניהן פירוד כלל לא כמו זו״ן שבהיותן אב״א מתחברים ובהיותן פב״פ נפרדין. וזהו הטעם שאמרו בהרבה מקומות בס״ה פ׳ אחרי דס״א ובאד״ז דר״ל אבל או״א לא מפסיק רעותא דתרוייהו לעלמין כחדא נפקין כחדא שריין לא אפסוק דא מן דא ולכן זווגייהו תדיר דלא פסיק. ואמנם א״א שהוא מבחי׳ הכתר אל הנקודות לא היה בו אפילו ביטול וכנ״ל ואמנם הוא מן ה׳ אחרונות של הכתר דב״ן כנ״ל. ומודע כי בנה״י של הכתר דנקודים היה קלת ביטול כאשר ירדו להעשות (כלים) מוחין לאו״א ולכן גם בו היה בחי׳ זו״ן אלא (ב) שנהוסף להם תיקון וחיבור נוסף והוא ששניהן היו פרלוף אחד הזכר ונקבה שבו באופן זה כי בחי׳ שם מ״ה שבו (ג) נתון בכל לד ימין ובחי׳ שם ב״ן שבו היה בלד שמאלי שבו ושניהם דבוקים יחד בבחי׳ פרלף א׳ וזהו ענין מ״ש בזוהר שהכתר הוא זכר לחוד בלי נוקבא ר״ל בלי נוקבא נפרדת ממנו ומה שאנו אומרים שיש זכר ונוקבא היא היות נמצאים בו ב׳ בחי׳ אלו של מ״ה וב״ן בימינו ובשמאלו אשר הם בחי׳ זכר ונקבה בכ״מ אבל לא שיש בו זו״ן נפרדין בב׳ פרלופים והבן זה מאד. ובזה תבין איך או״א מלבישין לא״א זה לימינו וזה לשמאלו כי כן הדבר בא״א עצמו לד ימין שבו הוא מ״ה דכורא ולד שמאל הוא ב״ן נוקבא (ד) ואמנם בע״י שהוא מבחי׳ ה״ר של כתר של הנקודים ששם לא היה שום ביטול כלל מעולם לכן בחי׳ זכר ונקבה שבו שהם מ״ה וב״ן נתערבו יחד לגמרי ושניהן מעורבים יחד זב״ז בימין

בפ״ע

הגהות וביאורים (א) עיין בספר מקום ביגה שבתב. הנ״ש הקשה לפי מ״ש בדרוש שמכל הס׳ פרלופים ע״י וא״א ואו״א וזו״ן נפלו מהם הז״ת ומתוו״ב שלהם נפלו האחוריים ומהכתר אחורי נס״י א״כ הבנינה היה שוה בכולם ואיך עתיק ונוקבא וא״א ונוקביה היו דבוקים יחד יותר מאו״א חו״ן אם הם מתוברים יחד בסוד פרלוף אחד איך אמר לעיל שמדוגגו ע״י ונוק׳ והיקנו את א״א וא״א את או״א שאם הם מתוברים יחד בסוד פרלוף אחד איך אפשר לחדווג יחד. וגם איך אפשר דנקבא דע״י או נוקבא דעתיק יתעברו מפרלוף שלמעה ממנו ונ״ע עכ״ל. ולכנה לקושיא הראשונה הראשונה יראה דאין הפשלת קושיא דודאי הס׳ פרלופים הבוים בקומתם אשר כ״א מהם בפרטותם א״א מלבישים לזה דע״ל לכר ואו״א מלבישים לא״א מגברון עד חזה וזו״ן מהביעור עד הגליו. ובא״א דכולם היה הפגם. ובזו״ן דכולם הבנינה וא״כ בודאי דיש חילוק בין הבנינה לביטול ופגם ולזה היה חיבור זכר ונקבה דע״י לא״א בחיבור יותר מאו״א וכן או״א מזו״ן לעתם הנזכר וזה פשוט. ולקושיא הראשונה דברי רבינו בשער כ״ח פ״ב ובמבו״ש דף ק׳ ובשער מאמרי רשב״י בפי׳ בחדר״ז דסדר הזיווג דא״א הוא לד ימין שם לד שמאל ובעד״ז הוא בע״ע כמ״ש בשער הנסירה פ״ו. ולקושיא ג׳ לא ידענא מאי קשיא ליה דהרי כן כתב רבינו דע״י הוצאת את א״א ואו״א לאו״א כמ״ש בשער הנקודים רפ״ב ובשער הבנינה ספ״ו ובשער התיקון פ״ד ושיין בשער אלוף בהקדמה דף ק״ב ע״ב. שמן שמון: (ב) זה אין לו מובן וכך הוא הנראה בשער הקדמות לכן אין בו בחי׳ זכר ונקבה בב׳ פרלופים גמורים נפרדים אמנם הענין שבו הם נבלעים בפרלוף אחד וכו׳ יע״ש. שמן שמון: (ג) א״ה עיין שער ע׳ ס״ו:

השמש

[א] נ״ב הרי מוכח בהדיא שכל השאר חוץ מעילת על כל העילות הם בסוד הכר ונוקבא גם משם יש הוכחה כי הנוק׳ היא דינין כמ״ש וגנין כך אמר ואין אלקים עמדי (א״ה וכן מצאתי הטעמת בגוף ע״ח בח״י של החסיד בעל יוסי״ה ז״ל):

יפה שעה

בחכמות וחסדים ונותן לנוקבא ביטול ונטרות ודו״ק: (א) אבל ניחוסף חיבור עצום ביניהם והוא שהם דבוקים יחד בפ״פ תמיד בכותל אחד בלבד משמשת לשניהם ואין ביניהם פרוד כלל כו׳. וקשה ברז״ל כתב בשער אבא ואימא פ״ג וז״ל והנה אבא ואימא הם עומדין בשני לדדי א״א כו׳. והנה בחוש הראות אנו רואים שמקום חיבור ב׳ בחינות הבטן והכרס של שניהם שהוא בולט ויוצא משאר הגוף יע״ש אלמא שאין התחברותם אלא בגלית הבטן והכרס שלהם וכל שאר הגוף מלמעלה ומלמטה נפרדים אים מעל אחיו ואיך כתב כאן שהם דבוקים פב״פ וכותל אחד משמש בין שניהם. ועוד אם כותל אחד לשניהם איך הם ניכרים פני אבא לעצמן ופני אימא לעצמן ואינן מתערבין הפנים זה בזה. לכך נ״ל דהכי קאמר שהם דבוקים יחד פנים בפנים תמיד וכל כך נדלה דבקותם עד שיש מקומות בהם בכותל אחת משמש בין שניהם והוא מקום בגלית הבטן והכרס שלהם. (עיין להרב נמת במבו״ש מ״ח ע״ב. ולא זכר בהו״ל סברת נמת והרואה יראה דאין הדברים שכתב שם הם כפשטן שהרי שם פ״ב כתב דאו״א ויש״ס הם מלבישים את א״א מן הגרון עד הטבור מכל לדדיו וסביבותיו ימין ושמאל אחור ופנים ואופן זיווגייהו הוא לד ימין עם לד שמאל ועיין שם הגהות הש״מ ותו״ח דף קכ״ב סוף ע״ב. ב״ם):

(ב) ואמנם בעתיק שהוא מבחי׳ ה׳ ראשונות של הנקודות ששם לא היה ביטול כלל בעולם כו׳. קשה נהי בודאי שבה׳ ראשונות בעתיק מכתר דב״ן לא היה בהם אפילו ביטול מ״מ הרי הוא לוקח גם ג״ר דחכמה דב״ן שהד דבינה דב״ן וז׳ כתרים דז״ת דב״ן ובג״ר דחכמה ד״ר דבינה היה בהם ביטול גמור כי נפלו כל אחוריים די״ס דאבא ואימא כנודע וז׳ כתרים דז״ת אשר הוא לוקח היה בהם גם מיהה כי ירדו ונפלו בעולמות בי״ע ולא עוד אלא שכתרים דחו״ב דב״ן יש בהם ספק אם עלו בכתר דעתיק כמ״ש רז״ל לקמן בכלל הספקות וא״כ נמצא שיותר הגיע לעתיק מחלק הנשברים ממה שהגיע לא״א אלא לקח אלא ה׳ אחרונות דכתר דב״ן אלא היה בהם אלא פגם בעלמא. אמנם כוונת רז״ל כי נודע שנקודת הכתר דב״ן קודם התיקון היתה כוללת ג׳ פרלופים גמורים שהם עתיק וארך אנפין ומוחא שתימאה דבנו נופא דא״א כמו שכתב רז״ל בבני נקודות אחרות בהם חו״ב דב״ן שכל אחד היתה קודם התיקון כוללת שני פרלופים שבנקודת החכמה נכללו אבא ואימ״ם ובנקודת הבינה נכללו בינה ותבונה כן נקודת הכתר דב״ן היתה כוללת שני פרלופים שהם עתיק וא״א עד חציה עתיק ומחצה ולמטה א״א כמ״ש רז״ל

בפ״ע וכן בשמאלו ואינם כמו א״א וז״ש באד״ר דקב״ע ע״א ליה שמאלי׳ בהאי עתיקא סתימאה כולא ימינא והענין כי בא״א הזכר בימין והנקבה בשמאל אבל בע״י לד ימין שכו כלול ממ״ה וב״ן וכן בלד שמאל א״כ שוין הם ואין הפרש בין ימינו לשמאלו. אמנם בחי׳ הנקבה והזכר שכו הוא באופן אחר והוא שהם ב׳ בחי׳ (א) פנים ואחור פי׳ כי בין לד ימינו ובין לד שמאלו יש בו בחי׳ מ״ה מלד פנים ובחי׳ ב״ן מלד אחור ובזה הוא חיבור נפלא גדול מאד. ובזה תבין כי לא תמצא שום בעתיק פנים ואחור כמו שיש בכל השאר ממנו ולמעה והענין כי העתיק מלד א׳ יש לו מ״ה ומלד השני יש ב״ן והוא באופן זה כי ודאי שבשם מ״ה יש פנים ואחור וכן בשם ב״ן יש פנים ואחור והם דבוקים אחור דמ״ה באחור דב״ן והפנים דמ״ה מלד זה ופנים דב״ן מלד זה וגמלא שמלד זה ניכרים וגראין פני מ״ה ומלד זה פני ב״ן והאחוריים דשניהם דמ״ה וב״ן מכוסים זה לזה מבפנים תוך ב׳ בחי׳ פנים א״כ אין מתגלה בעתיק בחי׳ אחור כלל ולכן כולו נקרא פנים אבל א״א אשר שם מ״ה עומד לבדו לימינו הפנים מלד זה ואחור מלד זה וכן בשמאלו פנים דב״ן מלד זה והאחוריים מלד זה גמלא שב׳ הפנים של מ״ה וב״ן הם מלד א׳ וב׳ אחוריים של מ״ה וב״ן מלד האחר ולכן ידלק בו בחי׳ פנים ואחור ואמנם מה שאנו אומרים לפעמים גם בעתיק בחי׳ פנים ואחור הכוונה על ב׳ בחי׳ של מ״ה ושל ב״ן כי בחי׳ ב״ן ואפי׳ הפנים שלו יקרא אחור בערך המ״ה העומד בלד אחר וגמלא כי הפנים דמ״ה שמלד זה נקרא פנים ובחי׳ הפנים דב״ן העומדים מלד א׳ נקרא אחור בערך שם מ״ה:

פרק ג מ״ת

ונרחזור עתה לבאר ענין הספיקות הנ״ל שאמרנו שיש בע״י בבחי׳ מה שלוקח לעצמו מחלק בחי׳ ב״ן שהם הנקודות שהם בחי׳ המלכים. הנה נתבאר שאין לך שום אור שאין בו ב׳ בחי׳ פנימי ומקיף וגמלא כי בשם ב״ן יש פנימי ומקיף וכן בשם מ״ה. והנה לריך שנגיע לך הלעה א׳ והוא כי הנה הע״י הוא של כתר דמ״ה [נ״א דכתר] ויש בו י״ס כנודע ואלו הי״ס שבכתר הזה מתחלקים ומתפשטים ונעשים פרלוף שלם שנקרא עתיק יומין דכורא וכאשר הוא היה מבדר מבחי׳ שם ב״ן שהם המלכים כנ״ל אשר יש בהם י״ס הנה הוא מבדר חלק א׳ ומחברו מבחי׳ כתר דב״ן אל הכתר דמ״ה ואח״כ מבדר עוד חלק א׳ מן החכמה דכתר דשם ב״ן ומחברו עם החכמה שבכתר דמ״ה וכן כולם עד שיבדור חלק העשירי משם ב״ן ומחברו עם המלכות דכתר דמ״ה ואז יושלם בחי׳ פרלוף ע״י והספק שיש בזה הוא לידע איזה חלקים היא מבדר ומחברם בריאת דליה ואיזה חלקים מבדר ומחברם בנופה. והנה כבר הוא פשוט אלינו כי בחי׳ הכתר דעתיק נעשה מן הכתר דכתר דמ״ה ומן בירור ה״ר דכתר ב״ן ואין כאן עוד שום בירור אחר אלא זה (ב) אבל הספק הוא מה שבאחר עתה והוא כי יש כאן ב׳ בחי׳ ובבחי׳ האחת יש בה ב׳ ספיקות ובבחי׳ ב׳ יש בה ספק א׳ בבחי׳ הא׳ (א) אם נאמר שאור המקיף דשם ב״ן לסבת רוב גדלותו לא הולרך לו שיתקנהו שם דמ״ה כי אור מקיף גדול ומעולה מן הפנימי כנודע ולכן הוא נשאר למעלה בשרשו (ג) ולא יצא להתחבר עם שם מ״ה ובבחי׳ הא׳ אם נאמר שאור המקיף ואו״פ של ב״ן הולרכו לבא להתחקן ולהתחבר בשם מ״ה. והנה כפי הבחינה א׳ יש בה ב׳ ספיקות אלו (ב) והם אם נאמר שכיון שלא בא רק הפנימי דב״ן לבד גם משם מ״ה לא בא רק הפנימי ואז הפנימי דב״ן אשר שרשו

הגהות וביאורים (א) עיין נה״ש דס״א ע״א ד״ה אמנם להבין הענין על מהכונתו: (ב) והנה דע שכתב רבינו בסוף פרק אב וז״ל אמנם הנקבא דליה אתפשט מבשם ב״ן אינו לוקח משם ב״ן רק מני ספירה דכתר דב״ן שהם כ״ר שבא לבד א״כ מובכת הוא שיקח אמקומות אחרים להשלים אמצרת כי התחזונות שחסרו בו מכתר דב״ן ולכן יקח ג״ר וז״ת דב״ן וכל אלו הכלואי יספיק לו לשיעור המורת ה״ת דכתר דב״ן עכ״ל משמע מסכלא כי כל אלו בבחי׳ הוא בכללות פרלוף הר״שהוא ע״י כולו. ואינו כן אלא שכל זה מדבר בכתר דכתר דע״י. ולאיה לדבר שהנה כתב רבינו בשער התיקון פ״ב וז״ל ואחר כל התיקון אז מהוספו ס׳ כלים ואלו התתון בכתר דע״י כו׳ וכן בא״ל יעו״ש ועיין היטב בפירקין. נמצא שב״ת שיתוספו הוא להכלים שכתר כולו דע״י לבד ואח״כ נתוספו עוד ע״ש להכלים דעדיין חסר ע״ש הכולים לפרלוף דע״י להשלימו. שמן שבון: (ג) למעלה בשרשו במלכות דעקודים ולא חזר לאלא להתחבר כו׳ (סב״ו):

יפה שעה

רז״ל בפירוש בספר מבו״ש ח״ב פ״א יע״ש וכן מתבאר בפ״ה משער התיקון שכתב רז״ל ז״ל כי כלי נקודת עתיק היה אלו כתר על העיבור שלו וכלי נקודת א״א היה אלו התתון של כתר יע״ש. א״כ נמצא שבכלי דעתיק דנקודות לא הגיע לו שום ענין כלל ועיקר מכל אותו ענין הפנים והבטול והמיתה שאירע והיה בכלים דעתיק לא נגע ולא פגע כלל כי הוא ה׳ ראשונות דכתר אבל בכלים דא״א דנקודות בו בעצמו היה הפגם בהם ה׳ אחרונות דכתר דב״ן שנפגמו. ונמצא עתיק משלה וגדול מאד מא״א כי בעת הפגם לא נגע ולא פגע בו כלל ועיקר משא״כ א״א וזהו עיקר הטעם רז״ל וכל אותם הבחי׳ אשר הוא לוקח בעת התיקון ד״ר דבינה וג״ר דחכמה וז׳ כתרים כל אלו בכלים הם כאין נגדו: (א) אם נאמר שאור המקיף של שם ב״ן לא הולרך לו שיתקנו השם של מ״ה כי אור המקיף גדול ומעולה מן הפנימי הוא כנודע ולכן הוא נשאר למעלה בשרשו ולא יצא להתחבר עם שם מ״ה אלא הפנימי של ב״ן כו׳. מדכתב רז״ל שאור המקיף של שם ב״ן לא הולרך לו שיתקנו שם מ״ה מבואר שגם הוא לריך תיקון כי היה בעת מיתה ובשבירת הכלים אלא להיותו גדול מאד לא הולרך לו שיתקנהו שם של מ״ה. וק׳ דא״כ מי יתקנהו כי אין תיקון כל האצילות אלא על ידי שם מ״ה כנודע ואם שם מ״ה לא יתקנהו מה יהיה בו ובספר מבו״ש שע״ג ח״א פ״א כתב רז״ל ז״ל. והענין כי נודע שאור המקיף גדול לא הולרך לבא להתקן על ידי שם מ״ה אמנם נשאר למעלה בשורשו שהוא שורש העשר נקודות שנשארו תמיד במלכות דעקודים ישויין שם ולפי זה אתי שפיר כי לא חזר לאלא להתקן כלל אלא נשאר בשורשו. אלא זאת היא שקשה לדעת ואעיקרא אימתי נסתלק עד שנאמר בו שלא חזר לבא להתקן והלא בכל דברי רז״ל לא מצינו סילוק לאורות דנ׳ נקודות ראשונות שהם בח״ב דנקודים והכי לא פורש בדברי רז״ל אלא שבעת השבירה ז״ת שהם ז׳ מלכים הכלים נשברו לגמרי וירדו בבי״ע ואורות ז״מ נשארו באצילות ושלו ונכללו בנ׳ קוין שנתפשטו מבח״ב עד מקום הג״ת דכללית האצילות. וה״פשטות הנ׳ קוין דבח״ב הוא פנמו בחי׳ אהורים דאבא ואימא שבפלו ובה״ר דכתר שנפגמו כמ״ש רז״ל בפירוש ואחר כך בשעלה בריון המאציל העליון לתקן העולמות נזר והעלה התפשטות ההוא למעלה בבח״ב כמו שהיו מעיקרא עם האורות הכלולים בתוכם ונתנו האורות בכלי הבינה ועלייה זו הוא עצמו בחי׳ עליית מ״ן כמפורש כל זאת לעיל פ״א משער התיקון אבל אורות דבח״ב הנקודים שנתחלקו לא מצינו ולא ראינו לא מינה ולא מקצתה בדברי רז״ל. ואם כן מה הלשון אומרת שלא חזר לצאת אור המקיף דכתר להתקן על ידי שם מ״ה ולימא אעיקרא אימתי נסתלק ולא נמצא הסתלקות לאורות דב״ן שיצאו מתחילה אלא עליה זו האורה שעלו והיא עצמה בחי׳ מ״ן ושיין לעיל שער הנקודים פ״ב ותראה היות אורות פנימיות ומקיפים בעולם הנקודים והסתלקותם לא נודע איה ובפרט באורות דבח״ב דנקודים. ואחר עלע״ד שכן הוא דרכו לדרך הקודם להעלים הענייניים לקצר ומקום שאמרו להאריך והנה נודע כי כל בחי׳ עליית מ״ן הוא הסדר כי אנו בני מלכים בני זו״ן מבררים על ידי תפלתינו ומעשינו הטובים מבירורי זו״ן ומעלים אותם למ״ן חו״ן מעלים מ״ן לאבא ואימא ואבא ואימא מעלים מ״ן לאריך אנפין ואריך אנפין לעתיק ועתיק לרום המעלות וכן היה הענין כאשר עלה ברצון המאציל לתקן העולמות ועלו האורות דז״ת הנקודים למ״ן לאו״א תחתונות דכתר דב״ן ואו״א דנקודות עלו למ״ן לא״א שהוא ה׳ תחתונות דכתר דב״ן ואו״א עלה למ״ן לה׳ ראשונות דכתר דב״ן שהוא בחי׳ עתיק דנקודים ועתיק עלה למ״ן לרום המעלות עד שנרם הזווג דע״ב הכולל עם ע״ב דס״נ במלא דא״ק והוא מ״ש רז״ל בפ״א משער התיקון ז״ל ולכן בחי׳ העלאת מ״ן אלו היה עד למעלה בע״ב ס״נ דא״ק יע״ש. וכי תעלה על דעתך שאורות דמלכים דז״ת יעלו למ״ן עד א״ק משולם לא תמצא ואפילו אחר כל התיקון שזו״ן עולים למ״ן אלא באו״א מדרגה אחד למעלה מהם ולא יותר וכן תראה שאחר שנעשה הזווג ההוא הסמיר ונעלם דע״ב עם ע״ב דס״נ במלא דא״ק לא היה בעיטור ההוא כי אם עתיק לבדו יען הוא לבדו הוא העולה למ״ן עד המקום הגדול והמורם העליון ההוא הילכך כיון שעלה למ״ן כשחזר לבא לצאת להתקן אפשר שאור המקיף להיותו גדול ומעולה מאד לא חזר לבא ונשאר בשורשו שהוא במלכות דעולם העקודים כמ״ש רז״ל: (ב) והם אם נאמר שכיון שלא בא רק פנימי דב״ן לבד גם משם מ״ה לא בא רק פנימי ואז הפנימי

שרשו הוא נקודות דס״ג כנ״ל נעשה בחי׳ מקיף אל או״פ דמ״ה כי לעולם אם ס״ג גדול ממ״ה בבחי׳ א׳ כנ״ל. וגמלא כי אם כ״ן הפנימי נעשה מקיף אל פנימי דמ״ה ואם הענין כך גמלא שם מתה או״מ א׳ ואו״פ א׳ לבד. והוא כי הכתר דכתר דמ״ה נעשה או״פ בכתר דעתיק ואו״פ אל ה״ר דכתר דב״ן נעשה אלו או״מ. אז אם נאמר באופן אחר והוא שמאם כ״ן ודאי לא הולרך לבא רק הפנימי לבד אבל אם מ״ה בא או״מ ואו״פ ואז נעשה הפנימי דב״ן ג״כ בחי׳ מקיף. וגמלא ב׳ מקיפים א׳ דמ״ה וא׳ דב״ן ופנימי א׳ לבד דמ״ה. הבחי׳ הב׳ אם נאמר כי מאם כ״ן בחו אניהם או״מ ואו״פ וכן מאם מ״ה בחו אניהם או״מ ואו״פ וגמלאו ב׳ מקיפים דמ״ה וב״ן וב׳ פנימים דמ״ה וב״ן (א) והרי נתבארו הספקות שם בכתר דכתר דעתיק ואיך (ה) אין הספיקות בו רק באורות לבד. עוד יש ספיקות בחו״ב דעתיק והספיקות האלו תלויין לפי הספיקות שם למעלה בכתר דעתיק אלא שכאן יש ספק בין בענין האורות ובין בענין הכלים והענין הוא כי גם כאן ידע לנו שם בסם חו״ב של כתר דמ״ה ואמנם בבחי׳ דב״ן ג״כ ידע לנו כי לקח העתיק ג׳ רחמות דחכמה דב״ן וד״ר דבינה דב״ן ופשוט הוא כי אפי׳ בחי׳ הכתרים שם בחו״ב דב״ן א״א שיעלו בכתר דעתיק כלל כי הרי כתבנו לעיל אלא נעשה הכתר דעתיק אלא מכתר דכתר דמ״ה ומה״ר דכתר דב״ן. והטעם כי הרי כל בחי׳ עתיק כולו מראשו ועד רגליו הכל נקרא בחי׳ כתר בערך חו״ב וא״כ איך הכתרים של חו״ב יעלו בכתר שבו א״כ מוכרח הוא ופשוט שאין עולין בכתר דעתיק אלא ודאי שהם מאם ולמטה ובזה הוא הספק אם כ׳ הכתרים של חו״ב דב״ן עולין בחו״ב דעתיק או נאמר שאע״פ שהם כתרים עכ״ז הם בחי׳ חו״ב פגרועים מבחי׳ עתיק

ואע״כ איך יעלו בחו״ב שלו ואע״כ לא עלו רק בנופא דיליה לבד וספק הזה בין בבחי׳ הכלים בין בבחי׳ האורות ויש כב׳ בחי׳ אלו כמה פרטי שאלות כמ״ש למטה בע״ה. אמנם בחו״ב דחכמה דב״ן ובחו״ב וחסד דבינה דב״ן באלו פשוט הוא שאינן יכולים לעלות למעלה בריאת דעתיק בחו״ב דיליה ודאי הוא שנשארו בנופיה דיליה. עוד יש ספק בענין ז״ת דעתיק אשר הוא פשוט שלקחו להם ז״ת דכתר דמ״ה והספיקות הוא אם לוקח מאם ב״ן בחי׳ ז׳ כתרים שם בז״ת דב״ן או לאו כי אחר הבחי׳ שלהם אפי׳ חו״ב שבהם פשוט הוא כיון שכל כללות הז׳ מלכים התח תומים דב״ן אינם רק בחי׳ נופא כנודע. א״כ נמנע הוא מלעלות אפילו בנופא דעתיק אבל הספק בז׳ הכתרים שבז״ת דב״ן אם נאמר שכיון שהם בחי׳ הכתרים יוכלו לעלות בנופא דעתיק ולהתחבר ג״כ עם חו״ב דחכמה דב״ן ועם חו״ב וחסד דבינה דב״ן אשר אלו נשארו בנופא דעתיק בודאי כנ״ל. או אם נאמר שז׳ כתרים אלו לא יעלו כלל בעתיק אפילו בנופיה דיליה כלל ואלו הספיקות הם הן באורות הן בכלים ע״ד הנ״ל. והבן ודאה עתה טעם אל כל הנ״ל והוא כי בשם מ״ה כיון שלקח העתיק ממנו כל ספי׳ הכתר שלימה (נ״א של שם מ״ה) אשר יש בה י״ם כנודע. לכן הספיק לו לדוכרא דיליה. אמנם הנקבא דיליה הנעשה מאם ב״ן ואינו לוקח מאם ב״ן רק חלי הספי׳ דכתר דב״ן שהם ה״ר שבה לבד א״כ מוכרח הוא שיקח ממקומות אחרים להשלים תמורות ה״ת שחסרו בו מכתר דב״ן ולכן יקח ג״ר דחכמה דב״ן ודיר דבינה דב״ן והז׳ כתרים דז״ת דב״ן וכל אלו הלואי יספיקו לשיעור תמורת ה״ת דכתר דב״ן שחסר ממנו כנ״ל וכל הספיקות אחרונים (ב) יהיו בענין בחי׳ ב״ן שהם ה״ר כתר דב״ן וג״ר דחכמה דב״ן וד״ר דבינה דב״ן והכתר שבכל אחד

מז״ת

הגהות וביאורים (ה) בגלא ל״ג ואיך: (ב) בנ״ל ל״ג אחרונים:

יפה שעה

דב״ן אשר שורשו הוא דנקודות דס״ג כנ״ל נעשה בחי׳ מקיף אל אור הפנימי דמ״ה כי לעולם אם ס״ג גדול ממ״ה בבחינת אחת כו׳. עיין בשער א״ק פט״ו שכתב כן שהס״ג גדול ממ״ה ובפ״ג משער התיקון כתב שהמ״ה גדול מס״ג מכמה מעמים והאמת שיש לדדים ופנים לכאן ולכאן אמנם בספר מנו״ס שע״ג ח״ג פ״ג כתב רז״ל והטעם הדבר כי לעולם כל אור מקיף הוא נקבה בסוד נקבה תסובב נגר ולכן הפנימי דב״ן הוא הנעשה מקיף אל הפנימי דמ״ה ונם כי אם ב״ן זה הלא הוא מתחילה אם ס״ג וס״ג גדול ממ״ה לעולם יע״ש. והרי הם מעמים הפוכים זה מזה שאם נאמר שהטעם שהפנימי דב״ן נעשה מקיף לפנימי דמ״ה משום נקבה תסובב נגר אם כן המקיף הוא הקטן שהוא בחינת נקבה והפנימי הוא גדול כי הוא בחי׳ דכר ואם נאמר שהב״ן להיותו בחי׳ ס״ג נעשה מקיף למ״ה כי לעולם הס״ג הוא גדול ממ״ה נמצא המקיף הוא המעולה למעליותא נעשה מקיף. אמנם זו היא שקשה שבשער המלכים פ״ב כתב ז״ל שעתיק נשתנה בענין זה מכל פרצופי האצילות כי לעולם בכל הפרצופים אור המקיף גדול מאור הפנימי אולחי בעתיק שאור הפנימי שלו גדול מאד מאור המקיף שלו יע״ש עשש לשבח שנתן. וא״כ מה שנעשה פנימי דב״ן מקיף לפנימי דמ״ה עיקר הוא משום נקבה תסובב נגר תרשותא היא ל״ן אלא שלפעמים הוא למעליותא בסוד אשת חיל עטרת בעלה באופן כי תרוויהו איתנהו ועיקר הכל כי הפנימי הוא המ״ה והמקיף הוא הב״ן יהיה מאיזה טעם שיהיה. ועיין מ״ש רז״ל בשער העקודים פ״ב וז״ל והנה האדם יש לו חיות הפנימיות בהוא נר״ן ולא היה מספיק אור אם להאיר החומר הגופני. ולכן צריך שיהיה לו נ״ר נשמה לנשמה מקיף בחוץ כי בהיות הנשמה בפנים בחי׳ אימא והנשמה לנשמה בחי׳ מקיף אבא אלא מתפרשין לעלמין הנה האור הפנימי לאימא מרוב חשקו להדבק בשל אבא כו׳ וכן להפך אור אבא שובר ונוקב ונכנס בפנים יע״ש. וכל אותו דרוש בעתיק צריך לומר בהפך כי אור אבא היא מפנים מבפנים ואור אימא מבחוץ מקיף ושכך עלה ברצון המאציל העליון. והנה שלשה ספקות אלו שנתחפק רז״ל בפרקין אם משם ב״ן לא יצא ובא להתקן אלא אור פנימי וא״כ גם משם מ״ה אפשר שלא בא אלא אור פנימי או אם נאמר שאע״פ שמשם ב״ן לא יצא ובא אלא אור פנימי אפשר שמשם מ״ה בא אור״פ ואו״מ או אפשר שבין בשם ב״ן ובין בשם מ״ה בשניהם באו בין אורות פנימיים וכן אורות מקיפים שבהם כל הספקות האלו קרובים להיות למאי שנתחפק רז״ל בשער התיקון פ״ד ז״ל נתחפקו לי ג׳ ספקות באחר התיקון אם השם ס״ג נאחר לעינוגים וממ״ה לבד נעשה היוצר לבדו הכל האצילות או שתחילה

יצא ס״ג דעינוגים ואחר כך בשת התיקון או יצא גם יוצר דס״ג ויוצר דמ״ה שהוא מהיונאל מלך הח׳ הדר כלול זו״ן ונשארו עינוגים ס״ג לבד ויוצר ממ״ה ומס״ג ועל כן ס״ג דיוצר נקרא ב״ן כי הס״ג ועינוגים לא שתנה שמו והוא ס״ג כבראשונה אך היוצר דס״ג נקרא ב״ן. או שתחילה יצאו עינוגים דס״ג ובתיקון יצאו יוצר דס״ג הנקרא ב״ן וגם עינוגים ויוצר דמ״ה ומתחבר עינוגים דמ״ה עם עינוגים דס״ג וכן יוצר דמ״ה עם יוצר דב״ן יע״ש. ואמנם בדידן יכולים היינו לדחוקי נפשין ולזווג הספיקות אלו עם אלו ומה גם כאשר ראינו ברז״ל עצמו כתב בשער אינ״ך פ״ז ז״ל אך הספק שעלה אם העינוגים נעשים מב״ן והיוצר ממ״ה או העינוגים מאחור דב״ן והיוצר מאחור ופנים דמ״ה ומפנים דב״ן והספיקות האלו תלוים בספיקות אלו באלו ורואה כי הספיקות דפרקין שהם ברדל״א הכל היא ביוצר עצמו והם גם לפי המסקנא דמסיק שם בשער התיקון כי שגם יוצר ועינוגים דב״ן ויוצר ועינוגים דמ״ה ביוצר לבד כיון שהוא כלול מאו״פ ואו״מ שייכי כל הני ספקות שכתב רז״ל בפרקין והמשכיל יבין ועיין בפ״ז דשער הנקודים: (א) הרי נתבארו הספיקות שם בכתר דכתר דעתיק ואיך אין הספיקות בו אלא באורות לבד כו׳. דע כי מן הספק דאורות יצא הספק גם בכלים גם בכתר דכתר דעתיק כי אין ספק שכתר דעתיק נעשה מכתר דכתר דמ״ה ומה׳ רחמונות דכתר דב״ן וכפי הנד שנאמר שלא יצא אלא פנימי דמ״ה א״כ אין כלים למ״ה וכל כתר דעתיק לא נעשה אלא מכלים דב״ן ואם יצא פנימי ומקיף דמ״ה הרי יש כלים דמ״ה ונמצא כתר דעתיק נעשה מכלים דמ״ה ומכלים דב״ן. ודע דלפי הנד שלא יצא אלא פנימי דמ״ה וא״כ אין כלים כלל נשם מ״ה אלא אורות לבד אם כן נמצא כל כלים דעתיק אינם אלא מב״ן א״כ זה שכתב רז״ל שעתיק כולל דכו״ן מ״ה וב״ן ומ״ה שבו הוא לד פנים ודכורא וב״ן שבו היא לד אתור ונוקבא והם עומדין פנים מגד מ״ה לבחי׳ פנים ופנים מגד ב״ן לבחי׳ אחור צריך לומר דמכלים דב״ן בירר לזה ולזה מהם בירר לגד פנים ומהם בירר לגד האחור והכלי בטל לגבי האור שבתוכו ועיקר אורות דשם מ״ה לגד פנים ואורות דשם ב״ן לגד אחור וכלים נתבררו לכאן ולכאן אבל באורות זו היא שקשה אם אין שם אלא אור פנימי דמ״ה ואור פנימי דב״ן ואור פנימי דב״ן נעשה מקיף ואין בפנימיות אלא אור דמ״ה לבד אם כן איך יצא מ״ש רז״ל בסדר עמידת עתיק שהוא פנים מגד מ״ה לגד פנים ופנים מגד ב״ן לגד אחור ופנים דב״ן נתבטן בערך אחור בערך פנים דמ״ה ואתוריהם דטקים זה בזה ואיך יהיה הדבר הזה אחר שאין שם אלא

אור

מז"ת דב"ן ובאלו הבחי' הם הספיקות איך יתחלקו במציאות י"ס מוקבת דעתיק והמשכיל יבין כי עצמו מספר הבחי' של החלוקים שאפשר להיות בזה :

פרק ד מ"ת

ואחר שבארנו הספיקות דרך כללות צריך שנבאר דרך פרטי ותחלה צריך שתדע כי הספיקות הנופלין בענין של האורות הוא אם יש או"פ או או"מ ואם יש אור דאחיר (א) או אור דפנים והספיקות הנופלין בענין הכלים הוא אם יש בחי' אחור לבד או בחי' פנים לבד או שניהן יחד (ב) גם צריך שתדע כי בחי' הכלים חלוין כפי בחי' האורות כי אם האורות רבים גם הכלים צריכין שיהיו גדולים כי כל עיקר התיקון הוא גדלות הכלי והעשותו בבחי' פרצוף כדי שיתמעט האור ויתרחב הכלי ויכול לסובלו . והנה מבחי' ב"ן לא לקח עתיק כלים רק מה"ר דכתר דב"ן וזה ודאי לא יספיקו להיותן כלים לי"ס שבו ולכן כמו שלקח אורות אחרים משאר ספי' שם ב"ן כך צריך שיקח כלים משאר ספי' של ב"ן . גם צריך שתדע הקדמה א' והוא כי א"א להיו' בחי' הכלים אלא ע"י הכאת ס אור מקיף באו"פ ומשם נעשה בחי' כלי מחולדת הכאה ההיא וזכור זה . ונתחיל לבאר הספיקות שיש בנ"ר הנקרא ריש"א דעתיק הנה כבר נתבאר שהספיקות נתחלקו בשני בחי' הבחי' א' הוא אם לא בא רק או"פ לבד של שם ב"ן ונעשה או"מ אל אור פנימי דמ"ה והנה בבחי' זו יש ב' חלוקות אם נאמר שאו"פ דכתר דב"ן הוא לבדו נעשה מקיף אל כח"ב שבכתר דמ"ה אשר הוא פנימי ואם כך הוא ודאי שמספיקין אורות אלו לכל הראש דעתיק כי אע"פ שכבר (ג) (נ"א כי כבר) יש בו כח"ב דכתר דמ"ה בראש הזה עכ"ז (נ"א ובזה) יספיק לו כי הרי בחי' מקיף שלו אינו אלא בחי' פנימית הכתר דב"ן כנ"ל וא"כ (כדי שלא יהיה) לא היה (נ"א לא יהיה) או"פ גדול מן האור המקיף (ד) וכפי זה לא הוצרכו ב' האורות של הב' הכתרים דאו"ב דב"ן לעלות בכאן (ה) אבל בחי' האחוריים של הכלים שלהם הם עלו באו"ב דכתר דמ"ה לפי שאין כאן באו"ב דמ"ה שום כלי כלל שכאשר לא יש או"פ ואו"מ להכות זה בזה אינו נולד ומתהווה בחי' כלי כלל וכאן אע"פ שיש בחי' מקיף דב"ן ופנימי דמ"ה עב"ז מקיף הזה אינו בחי' או"מ אלא או"פ שנעשה מקיף לפנימי דמ"ה ואינו יכול להוציא כלי ממ"ה ולכן הוצרכו לעלות אותן האחוריים של כלי הכתר דאו"ב דב"ן אבל האורות שלהם לא עלו לטעם הנ"ל . והנה הסימן של ספק זה הוא **אא"ב** פי' א' מקיף וא' או"פ וג' כלים שהם (ו) כלי דכתר (ז) דב"ן וב' כלים של או"ב דב"ן . ספק הב' והוא אם נאמר שג"כ היה מקיף דמ"ה ונמצא עתה שיש או"פ א' דמ"ה וב' מקיפים א' הוא מקיף דמ"ה עוד אור פנימי דב"ן אשר נעשה מקיף אל מקיף דמ ה וכפי זה צריך שישתווה או"פ עם או"מ והוא שיעלו ב אורות של ב' כתרים דאו"ב דב"ן למעלה באו"ב דעתיק וזה אינו אלא האורות של בחי' אחוריים לבד ועי"ז יהיה או"פ מרובה ג"כ כמו מקיף וכן בחי' אחוריים של הכלים של ב' האורות הנ"ל בב' הכתרים דאו"ב דב"ן יעלו עם חלק האורות שלהם שגם הם בבחי' אחוריים וסי' של ספק זה הוא **בג"ד** פי' ב' מקיפים וג' פנימים וד' כלים שהם כלי דה"ר דכתר דב"ן וכלי כתר דמ"ה (א) לפי שכבר יש למ"ה או"מ ואו"פ אשר על ידו מתייליד הכלי הנ"ל וב' כלים דאחוריים כנ"ל. ואריך לידע ענין א' והוא כי באלו הספיקות הנ"ל יש ג' בחי' בענין עליית אורות או"ב דב"ן בעתיק כנ"ל . הא' הוא אם עלו האורות של בחי' פנים לבד והנה אז הם מתערבים עם או"ב דכתר דמ"ה עצמו כיון שגם הם בחי' פנים אמנם אם אינן עולין רק בחי' אחוריים שלהם אז א"א שיתערבו עם או"ב דכתר דמ"ה עצמו כיון שאינם בחי' פנים אמנם האורות דמ"ה יהיו בחי' פנים ואלו האחוריים העולין יהיו בחי' אחוריים אל הפנים הנ"ל דמ"ה ואם הוא בחי' ג' שעולין שניהן בבחי' הפנים (נ"א הפנימים) ובבחי' האחוריים ואז הפנים מתערבים עם אורות דמ"ה ואחוריים נשארים בבחי' אחור להם אבל בחי' הכתר דב"ן ודאי הוא שמתערב עם כתר דמ"ה והנה ג' בחי' אלו הנ"ל כבר נתבאר א' מהם בזה הספק הב' . וב' בחי' האחרונים יתבאר בשאר הספיקות (ח) הבחי הב' יש בה ג' ספיקות והוא אם נאמר שבאו או"פ ואו"מ שניהן דב"ן נ"כ ואלו

הגהות וביאורים (א) א"ה עיין שער מטי ולא מטי פ"ב וע"ל התפשטות והסתלקות : (ב) ובשדה פלרן כת"י הקשה הלא רבינו כתב בשער ב' שער השתלשלות ענף ג' כי באורות יש ב' בחי' פנימי ומקיף ובכלים פנימיות ואיצוניות ולפי"ז היו צריך רבינו לומר אם שם בחי' פנימיות או איצוניות או ב' יחד והיות בנ"ע. ובכל מקום בשון איצון ע"פ מ"ש בשער פנימיות ואיצוניות דכות ע"ו וז"ל כלל הענלה כי אלא שנימיות ב"ל פנים ואילא איצוניות ר"ל אחור והשתא אחי בשיר ומוכן : (ג) הוא מ"ש והשיקר בהכ"ח שנ"ל. כי כבר . וכן בסמוך מ"ש עכ"ז הוא מ"ש והשיקר בהכ"ח . שנ"ל ובזה . ובסמוך וא"כ כדי שלא יהיה אור"פ גדול בו' כנ"ל וכן הוא השיקר . ומ"ש שם למטה בסמוך וכפי זה הוא מיוהר ובנ"ל . מן האור המקיף לא הוצרכו ב' האורות בו' . ה"ר שכ"ח : (ד) וכפי זה ליתא בכ"י : (ה) נ"ב בפנימיות ריש"א דעתיק : (ו) כלי דה"ר דכתר (כ"י) : (ז) א"ה עיין מכו"ש ד"ן סוע"ל : (ח) לא מצאנו מבואר כאשר אחר מהספיקות דלקמן שבחי' הב' בעלו שניהם הן פנים והן אחוריים רק בהכלים ולא בהאורות . ה"ר שכ"ח :

יפה שעה

אור פנימי דמ"ה . ואם נאמר שמ"ש רז"ל שהמ"ה וב"ן דעתיק הם פנים דמ"ה מצד פנים ופנים דב"ן מצד אחור הוא לפי הצד שיש פנימי ומקיף דמ"ה ופנימי ומקיף דב"ן אין זה שהדבר הזה נשאר בספק לעולם וסדר עמידת מ"ה וב"ן דעתיק שזה פנים וזה אחור לא נכנס בכלל הספק ומעולם לא נכתפק בזה : (א) לפי שכבר יש למ"ה או"מ ואו"פ אשר על ידו מתייליד הכלי כמ"ל כו' . ואית והרי מצינו בעולם הנקודים שהם אורות היוצאות מן העינים שיצאו מעיקרא שתי אורות פנימי ומקיף ובודאי כיון שהם שתי בחינות פנימי ומקיף היו מבטשים זה בזה ועם כל זה לא הספיק להתהוות כלי על ידי הבטשה הזו ולא נתהוו כלים לנקודים אלא על ידי ההסתכלות באורות אח"פ כמ"ש רז"ל בכל שער הנקודים וז"ל בפ"א בנקודים אלו יש שלשה מיני אורות א' שמן העיבור דלא ק ולתתא כו' אור הב' כו' אור הג' הוא אור הזה שיוצא מן העינים מתחברים עמו שתי אורות שבאח"פ ויורדים ג"כ למטה עמו ומזה האור הג' נעשו הכלים יע"ש . וכיון שהיה באורות שתי הבחינות למה הוצרך לקחת בחי' הכלים מאורות אח"פ ועיין מ"ש רז"ל שם פ"ב וכן בעולם הנקודים שהם אורות היוצאות מפה דא"ק שהיה בהם שתי הבחינות כמ"ש רז"ל בפ"א דשער הנקודים וז"ל והנה מן הפה הזה יצאו י"ס פנימיים וי"ס מקיפים כו' לכן בצאתם מחוץ לחוץ לפה קשורים זה בזה היו מכיס ומבטשים זה בזה ומהכאות שלהם מתייליד בחי' הויות הכלי יע"ש . ועם כל זאת ראינו שלא הספיק בטישת האורות זה בזה לגמור מלאכת הכלים והיצרך שול הסתלקות האורות במציאל כדי שיתאר האור דע"ב והנה ש"ל ידי כן יגמר מלאכת הויות הכלי וא"כ הכא כיון בשלא אור דמ"ה מצד פנים ופנים דב"ן מצד אחור הוא לפי הצד שיש פנימי ומקיף דמ"ה ופנימי ומקיף דב"ן אין זה שהדבר הזה נשאר בספק לעולם וסדר עמידת מ"ה וב"ן דעתיק שזה פנים וזה אחור לא נכנס בכלל הספק ומעולם לא נכתפק בזה : (א) לפי שכבר יש למ"ה או"מ ואו"פ אשר על ידו מתייליד הכלי כמ"ל כו' . ואית והרי מצינו בעולם הנקודים שהם אורות היוצאות מן העינים שיצאו מעיקרא שתי אורות פנימי ומקיף ובודאי כיון שהם שתי בחינות פנימי ומקיף היו מבטשים זה בזה ועם כל זה לא הספיק להתהוות כלי על ידי הבטשה הזו ולא נתהוו כלים לנקודים אלא על ידי ההסתכלות באורות אח"פ כמ"ש רז"ל בכל שער הנקודים וז"ל בפ"א בנקודים אלו יש שלשה מיני אורות א' שמן העיבור דלא ק ולתתא כו' אור הב' כו' אור הג' הוא אור הזה שיוצא מן העינים מתחברים עמו שתי אורות שבאח"פ ויורדים ג"כ למטה עמו ומזה האור הג' נעשו הכלים יע"ש . וכיון שהיה באורות שתי הבחינות למה הוצרך לקחת בחי' הכלים מאורות אח"פ ועיין מ"ש רז"ל שם פ"ב וכן בעולם הנקודים שהם אורות היוצאות מפה דא"ק שהיה בהם שתי הבחינות כמ"ש רז"ל בפ"א דשער הנקודים וז"ל והנה מן הפה הזה יצאו י"ס פנימיים וי"ס מקיפים כו' לכן בצאתם מחוץ לחוץ לפה קשורים זה בזה היו מכיס ומבטשים זה בזה ומהכאות שלהם מתייליד בחי' הויות הכלי יע"ש . ועם כל זאת ראינו שלא הספיק בטישת האורות זה בזה לגמור מלאכת הכלים והיצרך שול הסתלקות האורות במציאל כדי שיתאר האור דע"ב והנה ש"ל ידי כן יגמר מלאכת הויות הכלי וא"כ הכא כיון בשלא בעלו שניהם הן פנים והן אחוריים רק בהכלים ולא בהאורות . ה"ר שכ"ח :

ואלו הן ג' ספיקות א' אם נאמר שיש ב' אורות מקיפים א' דמ"ה וא' דב"ן וב' או"פ א' דמ"ה וא' דב"ן וכפ"ז אינו צריך שיעלו האורות של ב' כתרים דאו"ב דב"ן שהרי האורות פנימים הם כ"כ רבים כמו המקיפים אמנם בחי' כלים הוא שצריך שיעלו והטעם לפי שאין כח בכלי דמ"ה לקבל או"פ דס"ג כי אם יהיה כל אור ואור בכלי שלו ניחא אבל עתה הכלי דמ"ה מקבל אור דמ"ה ואור דב"ן וכן הכלי דב"ן מקבל שניהן ואין יכולת בכלי של מ"ה לקבל או"פ של ב"ן שהוא ס"ג ולכך צריך שיתגדל הכלי זה ע"י הכלים של כתרים של או"ב דב"ן וא"כ צריך שכל בחי' כלים דפנים דאחור יעלו למעלה אבל האורות שלהם ישארו (כ"א נשארו) למטה בגופא דעתיק כי אין צורך בהם לעלות שם בראשו כנ"ל סי' הוא **בב"ן** פי' ב' אורות מקיפים וב' פנימים וו' כלים שהם כלים דב"ן ודמ"ה וב' פנים וב' אחוריים דב' כלים דב' כתרים דאו"ב דב"ן. הספק הב' הוא סי' **בד"ך** פי' כי אולי לא הולך שיעלו למעלה רק הפנים של הכלים דב' הכתרים דאו"ב דב"ן [א] והסימן **בד"ך** פי' ב' מקיפים ד' פנימים א' דמ"ה וא' דב"ן וב' או"פ דב' כתרים דאו"ב דב"ן וד' כלים ב' דמ"ה ודב"ן וב' בחי' הפנים של הכלים דב' כתרים (דאו"ב) הנ"ל. וא"ת למה למעלה בספק א' [כפי] שאמרנו שעלו (כ"א שאולי) הכלים של פנים ואחוריים ואמרנו. (כ"א אמרנו) שלא עלו האורות שלהם כלל וכאן אמרו שעלו (כ"א וכאן בספק הב' שאמרנו שאולי עלו) הפנים של הכלים ואמרנו שגם האורות שלהם דפנים עלו עמהן. והענין כי בספק א' כיון שעלו בחי' הפנים ואחוריים של הכלים אי אפשר שיעלו האורות מחליתן למעלה וישארו מחליתן למטה כי הנה לעלות כולם אין כח בכלי דרישא דעתיק לסבול בו כ"כ אורות ולכן לא עלה שום אור אמנם כאשר עולים הפנים של הכלים לבד כנזכר בספק זה אז אפשר שיעלו אורותיהם עמהם ויוכל הראש דעתיק לסובלם כי מועטים הם וכעד"ז בספק הג' שנכתוב עתה והוא אם עלו האחוריים של הכלים אפשר שגם אורותיהן עלו עמהן כי מועטים הם משא"כ אם עלו הפנים והאחור של הכלים שאז אם יעלו כל אורותיהן עמהם יחד לא יוכל הראש לסובלם ואם נאמר שיעלו מחליתן נ"כ אי אפשר כנודע ולכן נשארו כולם למטה. ספק הג' הוא נ"כ שסימנו **בד"ך** והוא ע"ד הנ"ל אלא שיש שינוי אחר והוא במקום שנסתפק לנו בספק הב' הנ"ל אם עלו הפנים של הכלים דב' הכתרים דאו"ב דב"ן הנה עתה נסתפק לנו אם עלו אלא האחוריים לבד כלים שלהם ואורות כנ"ל והנה הרי נתבאר כל הספקות. ונתה צריך שנבאר מ"ש למעלה והוא כי כאשר אנו מסתפקים ואומרים שאפשר שעלו בחי' האחוריים דב' כתרים דאו"ב דב"ן אל תטעה לומר כי בחי' הפנים שלהם נשארו למטה בגופא דעתיק כי דבר זה א"א שהאחוריים יעלו למעלה בראשא והפנים שהם יותר מעולים יהיו למטה בגופא. ואמנם **ל"ל** שבחי' הפנים נשארו במקומם שהוא באו"א לצורך עלמן וא"ת עדיין קשה הדבר לומר שהאחוריים יעלו בראשא דעתיק ופנים באו"א הלא או"א גרועים מגופא דעתיק וי"ל לזה תשובה ובכללה יתורץ תמיהות אחרות שיש כאן בספיקות האלו (א) הנה נת"ל כי יש בחי' שהפנים מעולים מהאחוריים ויש בחי' שהאחוריים מעולים מן הפנים כי בערך שאור הפנים הוא המחברים לחזור עב"פ נמצא כי אור הפנים גדול ובערך שהאור של האחוריים הם בונין כל פרצוף העיקרי אבל אור הפנים אינו רק להחזירו פב"פ לכן אור האחוריים גדול מאור הפנים (ב) והנה כיון שיש ב' בחי' אלו נכריע ונאמר כי ודאי הוא כאשר אלו ב' בחי'

הגהות וביאורים (א) עיין לעיל פ"ו מפער הנקודים: (ב) בס' או"ר מקשה והובא בספר שמן שמן. כי הרי כלל גדול כלל בינינו כי הפנים כשיורד להתלבש בתחתון אז האחור העליון הוא פנים למטה וכפי מ"ש בינינו כאן משמע כי אור האחוריים משוב ניותר כי הם בונים כל פרצוף העיקרי. ונמצא י"ל כדמשיק דבמתוכרים האחור עם הפנים נראה תמיכתו ואז האחור גדול ע"כ.

השמש

[א] נ"ב (הבנה"ה זו נמצא בנוף הע"ח כת"י) ואחוריים שלהם נשארו למטה בגופה דעתיק ונמצא אורות שלהם נ"כ בבחי' הפנים שלהם עלו למעלה בראשא דעתיק:

יפה שעה

הנקודים. עוד הקשה היפה שעה וא"ת אורות דמ"ה בעברם דרך אורות אח"פ למה לא לקחו כליהם מאורות אח"פ כו' ותירץ שאין כח כו' ולא ב' פעמים עיין מבו"ש ל"א ע"ב ועיין ע"ח שער הנקודים פ"ב ולענ"ד נראה לתרץ שאין כח באורות אח"פ להוציא כלים לאורות המלא שהם

מ"ה דאורא מכיון שהם יותר עליונים ויונאים מבחי' ע"ב הכולל דא"ק ועיין בפ"ד משער התיקון עכ"ל בספר שמן שמן). וא"ת אורות דמ"ה בעברם דרך אורות אח"פ למה לא לקחו כליהם מאורות אח"פ כמו שעשו עולם הנקודים שלקחו כליהם מאורות אח"פ אם מפני שנפשם הראשונה שהיו הכלים מאח"פ נשברו אין זה מספיק שהרי המ"ה הוא המתקן הראשונים כ"ש שהיה בו כח להחזיק כלין שלא ישברו. וצריך לומר שכך עלה ברצון המאציל העליון שלא נתן כח באורות אח"פ אלא להאציל כלים פעם אחד ולא שנית. וא"ת וכי כל הספקות הללו אינם עוכלים כי אם בעתיקא קדישא שלכך נקרא רדל"א ואין טופלים בשאר כל האצילות מתחילתו עד סופו אפילו במלי שביא אחרונה שבכולם הרי אם לא יצא להתקן אלא פנימי דבן ובנגדו נ"כ לא בא אלא פנימי דמ"ה לבד א"כ אין כלים של מ"ה בכל האצילות כולו ונמצא דלא מתקן כל האצילות אלא בכלים דבן לבדו. וגם באורות נמצא שלא יש בכל האצילות אלא או"פ דמ"ה ואו"מ דבן ואם יצא פנימי ומקיף דמ"ה הרי יש כלים דמ"ה בכל האצילות וגם באורות פנימי ומקיף דמ"ה ומקיף דבן ואין בן בפנימי וכן על זה הדרך כל הנדרים הנעשים בדרלא שייך לעשותם בכל האצילות. ואם נאמר אין הכי נמי קשה מובא שרז"ל כתב לקמן ז"ל וגם כפי אלו הספקות אשר בעתיק יעלו גם אלו בשאר סדר האצילות ומכל זה אם או"א לוקחים הפנים של או"ב דבן או לאו כנז"ב. וכן בשאר או"א פ"ד כתב רז"ל ז"ל ודע כי בג"ר דחכמה דבן ובד' רחבותא דבינה דבן שלקחם עתיק יש בהם ספקות א' אם לקח פנים או אחור ב' אם לקח אחור לבד ופנים נשארו לאו"א יע"ש ולמה לא כולי האי תיפוק ליה הספק הגדול שבכולם אם יש כלים דמ"ה בכל האצילות או דילמא לא נתקן כל האצילות אלא בכלים דבן. ולזה יש לומר בהכוונה לאמשוטינן באפי' בחלק הבן שלקח או"א יש בו ספק מ"מ כל דברי רז"ל מלאים בכל ספר עץ החיים וספר הכוונות מזכיר והני כלים דמ"ה וכלים דבן. ואני בעוני ירתה ופחד יבא כי ודאוי לומר כי לעולם בכל האצילות כולו מא"א ואילך וגם בז"ת דעתיק בעצמו יש בו ספק אם לקח ג"ר דחכמה דבן וד"ר דבינה דבן וז' כתרים דז"ת דנקודים שלכל הספקות על כל פנים לקח מבן אם עלו אחורי הכתרים דחכמה ודבינה דבן לאו"ב וא"כ פנימם נשארו לאבא ואימא ואיכא למימר דכל ג"ר דחכמה וד"ר דבינה גם הם נשארו לאבא ואימא ז' כתרים דז"ת דנקודים לקח לז"ת שבו לבחי' נוקבא דז"ת ולקחם עם חלק אורותיהם שבתוכם. ואם פני הכתרים עלו למעלה באו"ב דעתיק ונשארו אחורי הכתרים דאו"ב דחכמה ואו"ב ואחל דבינה לשאר ז"ת דעתיק אפשר אלא לקח כתרים דז"ת דנקודים מ"מ מה שהוא לוקח לוקח עם חלק אורותיהם. וכן בספק שסימנו בג"ד שמתבאר שעלו אורות אחורי הכתרים למעלה ואו"ב דא"ק דאחור או דפנים ומהיכן האורות הללו הא אמרת שאור הפנימי דבן שיצא נעשה מקיף ולא עול. שלכך נלע"ד שבכל האצילות כולו פבוא לן שיש פנימי ומקיף דבן ופנימי ומקיף דמ"ה וכלים דבן וכלים דמ"ה כמו דרהים כל דברי רז"ל בכל המקומות ולא יש ספק אם יצא פנימי ומקיף דבן אשר מכחו מולדו כל הספקות אלא דוקא בה' רחבותא דכתר דבן שהם בחי' עתיק דנקודים כנ"ל אשר הוא עלה לבחי' מ"ן עד רוש המעלות וגרם זווג דע"ב הכולל וע"ב דס"ג דמלא א"ק כשהזר לנאת ולבא איכא למיחש ולומר שמא אור מקיף שבו לא חזר לנאת ולבא לרוב גדלו כמ"ש רז"ל. ומהתי כן מדקדוק לשון רז"ל בכתב בספר מבו"ש שע"ג ח"א פ"ג ז"ל בין בשם ב"ן אנו מבוקשים אם באו או"פ ואו"מ שלהם בהך נוקבא דעתיק או לא יע"ש אלמא אין הספק אלא בהך נוקבא דעתיק לבד. ועוד כתב שם כי שמא נשאר אור המקיף בשורשו שהוא מל' דעולם העקודים כמו שנשאר כתר דעולם העקודים בשורשו בתוך פה דא"ק יע"ש אלמא מדמה מילתא למילתא כי היכי שבעולם העקודים לא נשאר אלא הכתר בשורשו גם בעולם הנקודים לא נשאר בשורשו אלא הכתר שהם ה"ר דכתר דבן יען לא נגע ולא פגע בהם שום ענין קטן וגדול מכל אותו ענין הבעברים ובה"ר דכתר דבן הוא כל זה הסדר שיצא אור פנימי לבד דבן אבל אור מקיף לא הוצרך לבא וא"כ גם בכתר דמ"ה לא יצא אלא אור פנימי. או שממ"ה יצא או"פ ואו"מ באופן שכל אלו הבכוקות הם בה"ר דכתר דבן ובכתר דמ"ה ולא עוד אבל בכל

בחי׳ פנים ואחוריים בתים ביחד לז ודלי שאור הפנים מעולה לפי שהוא בא בסוד תוספת על היות לו כבר אור האחור וזה כתרבה ומתוסף עליו ומחזירם פב״פ ולכן אמרנו בספק ב׳ שאפשר לומר שאור הפנים עלו למעלה בראש ואור האחוריים נשאר למטה בנופא דיליה אבל בספק הג׳ שלא בא בעתיק רק בחי׳ האחור לבד לז אין לומר שגם בחי׳ הפנים יבואו ויהיו למטה בנופא דעתיק דא״כ (כ״א יאיר בנופא דעתיק א״כ) הרי הם מחוברים ואיך יהיו הפנים למטה והאחור למעלה לכן נשאר הפנים באו״א ואור האחור יעלה בעתיק שכיון שאינן מחוברים יחד בפרצוף א׳ ודאי הוא שאור האחור גדול מאור הפנים כי אם אור הפנים לא נתוסף על האחור אלא שיהיה לבדו הנה גרוע וקטן מאור האחור לכן נשאר לאו״א:

מ״ק ולי הכותב נשאר לי ספק והוא שבבר למדנו שמן הכתר של ס״ג אינו לוקח העתיק רק ה״ר כנ״ל ולי יש ספק אם נאמר שכולם נתערבו עם כתר שבכתר דמ״ה לבדו או אם נאמר שאלו הה׳ אורות כיון שהם בחי׳ פרצוף אחד אח״כ גדלו ונכפלו ונעשו פרצוף אחד מי״ם ואז היו הי׳ ספירות אלו נגד י״ם דכתר של מ״ה ע״כ:

פרק ה מ״ת

והרי נתבאר הספיקות שיש בריש״א דעתיק ועתה נבאר בחי׳ ז׳ כתרים של ז״ת שהם מלכים שמתו ואמרנו לעיל שאפשר שעלו בעתיק ואמנם בחי׳ גופא דעתיק כפי מה שיהיו הספיקות בענין ריש״א דעתיק ימשך ממנו מה שנשאר למטה בגופא דיליה מבחי׳ חו״ב דב״ן כי כפי מה שעלו בריש״א דעתיק עד״ז יודע [כ״א יוודע] מה שנשאר למטה בגופא דיליה מבחי׳ חו״ב דב״ן אמנם מבחי׳ הכתרים דז״ת דב״ן צריך לבארם עתה כל הספיקות המופלאת בהם והנה כפי הבחי׳ הא׳ וספק א׳ שסימנו אא״ג הנה לז [א] נשארו (האורות דאחור דחו״ב דב״ן) (א) למטה בגופא דעתיק שהם ז״ת ואור הפנים נשאר באו״א וזה מקומם בהסתלקותם שם כי אור האחור דכתר דחכמה דב״ן הוא בחסד דעתיק ומשם מאיר אל הג׳ אמצעית שהם חג״ת שבו ואור האחור דכתר דבינה דב״ן הוא בגלא דעתיק (ב) ומשם מאיר אל ג״ת שהם נה״י שבו. ואמנם דע כי אע״פ שהכלים שלהם עלו למעלה בריש״א דעתיק כנ״ל הנה אלו האורות שלהם ממשיכין ומשלחין האורות אל הכלים ממטה למעלה להאיר להם (ג) והנה אלו הכתרים של ז״ת דב״ן הם מתחלקים בז״ת דעתיק הא׳ בחסד שבו והב׳ בגבורה שבו וכן בכולם עד״ז עד הז׳ שהוא במלכות שבו ולא נתחלקו על סדר חילוק חו״ב דב״ן להיות ג״ר שבהם (ד) עם חכמה דב״ן בחסד דעתיק וד״ת שלהם (ה) עם בינה דב״ן בגלא דעתיק והטעם הוא לפי (ו) שהאורות דכ תרים חו״ב דב״ן הם מאירים מלמטה למעלה בכלים שלהם שעלו בריש״א דעתיק כנ״ל ואם אלו השבעה כתרים יהיו מחולקים ג״כ ע״ד כתרים חו״ב דב״ן כנ״ל יעלה גם אור שלהם למעלה ויהיו חסירי אור למטה במקומם ולכן נפרדו ע״ד הנ״ל. ודע כי ז׳ כתרים אלו כ״א מאיר לחבירו הקטן ממנו ובדרך הקיון כיצד החסד מאיר אל הגלא וגבורה מאיר אל ההוד וכעד״ז השאר. וכפי הספק הב׳ שסימנו **בנ״ך** הנה לז עלו האורות דאחור דכתרים דח״ב דב״ן למעלה בריש״א דעתיק ועכ״ז המה מאירין מלמעלה (ממנו) למטה בדרך קיון בנופא דעתיק והנה הז׳ כתרים של הז״ת הם מתחלקים בז״ת דעתיק ע״ד הנ״ל. והם מאירין זה בזה דרך קיון כנ״ל. והנה למעלה בספק אא״ג(ז)שאורו׳ דחו״ב דב״ן היו למטה ומשם היו מאירין למעלה בכל ס שלהם לכן היה בהם כח להאיר בז׳ כתרים ולתת בהם כח שיאירו זה בזה דרך קיון כנ״ל. אמנם להיות שבוודאי להאיר למעלה לכן לא היה בהם כח לקבל את הז׳ כתרים במקומם שלהם בחסד ובגלא כנ״ל וכאן בספק בג״ר אשר האורות למעלה לכן אין בהם כח לקבל ז׳ כתרים בחסד ובגלא. ואמנם לפי שהאורות הנ״ל אע״פ שעומדין למעלה עכ״ז משלחין האורות למטה לכן הן מאירין בז׳ כתרים ומיתנין בהם כח שיאירו זה בזה בדרך קיון כנ״ל. והבחי׳ הב׳ כפי הספק הא׳ שסימנו בב״ו הנה לז האורות דכתרים דחו״ב דב״ן נשארו למטה בגופא דעתיק בחי׳ פנים ובחי׳ אחור ומתחלקים ע״ד הנ״ל כתר חכמה בחסד דעתיק וכתר ובינה בגלא דעתיק ועתה אינן צריכין להאיר ממטה למעלה בכלים שלהן אשר עלו בריש״א דעתיק לפי שבבר יש למעלה ב׳ אורות פנימים ומספיק להם וכיון שכן הוא יש להם הארה גדולה וכח גדול להאיר בז׳ הכתרים ולקבלם עמהם ג״ר בחסד דעתיק וד״ת בגלא דעתיק והם מאירין ע״ד כתרי חו״ב עצמן אשר שם והוא כי הג׳ שבחסד מאירין בג׳ אמצעים והד׳ שבגלא הם מאירין בד״ת וכפי הספק הב׳ שסימנו בד״ר שאז האורות שלהם דחו״ב דב״ן דפנים עלו בריש״א דעתיק והאורות שלהם דאחור נשארו למטה בגופא דעתיק אור כתר החכמה בחסד ואו״ר כתר הבינה בגלא כנ״ל ואז אור הפנים שעלו בראש עתיק הנה הוא מתפשט דרך קיון עד למטה באופן זה כיצד חכמה מתפשט בדרך קו ימין ומאיר דרך הקו בבחי׳ התפשטות עצמה ממש (ח) ואינה הארה בעצמה ממקומה לבד עד״ז ג״כ מתפשט הב׳ נה דרך הקו השמאל והכתר דס״ג ומ״ה מתפשט דרך קו האמצעי. וכפי זה נמצא ג׳ ספיקות בז׳ כתרים הא׳ הוא אם נאמר שהם עומדין כל אחד ואחד במקומו בז״ת דעתיק או אם עומדין הג׳ שבהם בחסד דעתיק והד׳ אחרונות בגלא דעתיק על דרך שעומדין כך האורות של האחוריים דחו״ב דב״ן או אם נאמר כיון שמתפשט (ט) אור הפנים שלהם ממש למטה כנ״ל א״כ אין

הגהות וביאורים (א) בשמן שמון לא גרס המוקף (א״ש כוונתו הוא לפי הגהות בשמש המה מיותרים): (ב) הנה כאן רצונו לא גילה לנו בבחי׳ חו״ב בעצמו אלא בבחי׳ הכתרים דחו״ב אבל במנו״ש דף ו׳ שם ביאר דכח״ב דתבינה הוא בחסד דע״י ודר״ב דבינה בגלא דע״י יע״ש: (ג) מיין מנו״ש שסיים הטעם יען שיש להם או״ם אחד לבד ואינו מספיק והקשה השמן שמון הרי נודע כי כל מה שלמטה בוא קטן משל מעלה ואיך לא הספיק אורות העליונים אל כלי אחור דחו״ב דב״ן שהם גדולים ומכוונים הם גדולים מכל הראש כמ״ש בשער מאמרי בשב״י פ׳ קדושים ולכן לא הספיק. וכפ׳ שהה האחרן הקשה משם הר״ן שהיה ראוי לבוות אור האחור הבינה דב״ן יעלה בגבורה אז בהוד כדי להאיר בקו שלה ממטה למעלה והר״ן הניח צ״ע. ובאמת שמן שמון תירץ ע״פ מ״ש דבינו הטעם מה שהיו הו׳ כתרים של ז״ת חסד וגבורה בגבורה וכו׳ כדי שעי״כ לא יעלו האורות למעלה לגמרי ושיה אורם הסר פה למטה א״כ הכא גמי אם היה אור בינה בקו שלה בבוד אז בגבורה וכן בחכמה אם היה אחרתם למעלה מכיון שהם כ״א בקו שלה כמו הז׳ כתרים של ז״ת כנ״ל ואנו צריכים שיבלאו אורותיהם למעלה כמ״ש במנו״ש: (ד) ר״ל דו׳ כתרים (כת״י). פירש כתרים דחג״ת. שמן שמון: (ה) ר״ל הו׳ כתרים (כת״י). פירש כתרים דבינה״ס. שמן שמון: (ו) עיין למטה בסמוך שאמר לכן לא היה בהם כח לקבל כו׳. וא״כ כדי לא היה אפשר להם להיות מחולקים ע״ד שכתרים דחו״ב דב״ן וא״כ מה צריך לעשם על זה. אך הכוונה הוא דלכך סידר בכם המגיל ית״ש על דרך הזה שלא יהא בח בכם לקבלם במקומם שלהם ג״כ מבום אותו הטעם שאמר כאן וכוא כדי שלא יהיה מסירי אור למטה. כי הנה פשוט הוא בכוונתו. כי הנה היות שכוונת המגיל ית״ש הרי היה שהכתרים דהז״ת יהיו כ״א במקומו דוקא. אך יאירו זה לזה בדרך קוין. ולכן בסימן אא״ג אשר האורות דכתרים דהו״ב היו למטה הנה ניתן באמת על מה שיאירו בהו׳ כתרים דז״ת שיאירו זה לזה דרך קוין אמנם צריך להת עעם צריך לתת עעם על מה שלא יאירו בהם ג״כ לקבלם בהם. ובגלא ועל זה אמר הטעם מבום שעיקר כוונתו היה רק להאיר למעלה. אבל בסימן בנ״ך בוא לגיסף כי אם אשר האורות דהכתרים דהו״ב היו למעלה א״כ ניתן בפשטות מה שלא האירו בהכתרים דז״ת לקבלם בהבד ובגלא. אך צריך לתת עעם איך היה בהם כח להאיר בהם שיאירו זה לזה דרך קוין ועי״ז אמר הטעם כי הע״ם שעמדו למעלה עכ״ז היו מבלחין האורות למטה. וכ״ז הוא פשוט. ומה שהמה השמן שמון בענין זה בלוח ד׳ דיבור המתחיל ולענ״ד כו׳ ע״ש לא ידהתי לסוף דעתו בזה. ה״ל שב״ח: (ח) מבום דכאן נסי׳ בד״ר לא עלו האורות בריש״א דעתיק מחמת הכרון האורות שם (וכמו שמבו״ל בדברי הרב לעיל פ״ד עש״ה) אלא רק מהמת הושלה עצמן לחוד לכך האירו למטה בבה׳ התפשטות ממש משא״כ בסי׳ בג״ר בהיה עליונים מחמת הכרון האור נשאר לכן לא היו נמשכו למטה בבחי׳ התפשטות ממש אלא רק מבלחין האורות לחוד כנ״ל. ה״ל שב״ח: (ט) ר״ל כיון שמתפשטים האורות בבריש״א למטה בדרך קוין לכן מתחברים עמהם ג״כ הכתרים דז״ת לעמוד ג״כ כ״א במקומו שהוא בדרך קוין. כי יותר טוב להם להתחבר עם התפשטות האורות בבריש״א מלהתחבר עם האורות (כאחוריים דחו״ב) שבגופא לאבר עומדים בחסד ובגלא מבא״ב בסי׳ בג״ר לעיל בסמוך. ועיין בשער הקדמות. ה״ל שב״ח:

יפה שעה

הקדמה צריך היא בים פנימי ומקיף דמ״ה ולבן ולכלים ומ״ה ולבן ואין בזה ספק ואם שניתי ה׳ יכפר בעדי:

השמש

[א] ג״ב החמשה רשבונות דכתר דב״ן שבריש״א דעתיק מאירים לג״ר והאורות דאחוריים דכתרים דחו״ב דב״ן נשארו וכו׳:

אין לריכין להתחבר עם האחוריים ולכן כל אחד עומד במקומו כנ״ל. גם יש ספק כיון שאור הפנים העליונים מתפשטין עד למטה דרך קוין א״כ גם הם מאירין דרך קוין זה לזה או אם נאמר שהם מאירין זה לזה שלא (ח) בדרך קוין אלא זה למי שעומד למטה ממנו והדברים הם בספק. וכפי הספק הג׳ שסימנו ג״כ בד״ד אשר אז האורות של האחור דחו״ב עלו למעלה בראש דעתיק אך אורות הפנים הם למטה באו״א כנ״ל ואמנם האורות האחור אע״פ שעלו למעלה עכ״ז ממקומם הם מאירין למטה בז״ת שלא בדרך קוין (ב) ע״ד הנ״ל אלא מכמה מאירה ממקומה בג׳ אמצעית ובינה מאירה ממקומה בד״ת והנה עתה יש ב׳ הפסדות א׳ הוא שהאורות אינם למטה ועוד שאפי׳ הם למעלה אינם מאירין בדרך קוין וע״כ אין האורה וכח גדול אל הז׳ כתרים ולכן אינן מתקבלין ע״ד הנ״ל בחכד ובנלח דעתיק ועוד שאינן מאירין דרך קוין רק זע״ז וזכור בחי׳ האורה דרך קוין מה עניינו ונתבאר פירושו לעיל בבחי׳ ב׳ בספק ב׳. והנה נתבאר כל הספיקות שסמעתי מפי מורי זלה״ה ועוד יש ספיקות לאין קץ ותכלית ואין חקר ולא זכיתי אליהם גם כפי אלו ספיקות אשר בעתיק יפלו ג״כ כפי אלו בשאר סדר אצילות והמשל בזה אם או״א לוקחים פנים דחו״ב דב״ן או לא לא.כלל העולה מכל זה שלסיבת כל אלו הספיקות נקרא עתיק יומין רישא דלא אתיידע כי אין מודע מה בחי׳ יש בו והנה ישנו׳ הגבוה ע״ה נסתפק גם הוא באלו הספיקות ואליהם רמז והשב״ע בלחלחות נפשך ודרשו בזוהר פ׳ (ג) ויחי לא חד לחות תרין וביאורו הוא כי היה הדבר ספק אליו אם יש בעתיק לא א׳ או ב׳ לחות כמודע כי בחי׳ הלחלחות הם בעתיק וחכור הקדמה זו. והנה יש ספק אם לקח לא א׳ או ב׳ לחות והענין הוא כי כבר בארנו שעתיק מורכב מב׳ בחי׳ שהם מ״ה וב״ן שהם גימטריא ל״ח עם הכולל והיה אפשר לומר שאין בריאה דעתיק רק כתר דב״ן וכתר דמ״ה והרי לא א׳ או אם נאמר שג״כ עולין חו״ב דב״ן והם מתחברים עם חו״ב דמ״ה והרי לא א׳ והם ב׳ לחין ובענין א״א ואו״א יתבאר ענין עתיק יותר:

בן״ק אודיעך כי כבר בארנו שעולים האורות דאו״א בריאת דעתיק ומתחברים עם חו״ב (ד) דמ״ה עלמו והם לא עלו רק לאחור אין מתערבין רק של מ״ה נעשו פנימי של או״א חילון ואחור גם כן וכשעולים שניהם פנימי ואחוריים למעלה אז הפנים מתערבים ואחוריים נעשו חילונים אך הכתר דס״ג וכתר דמ״ה מתערבים תמיד. ע״כ ההגה״ה.

שער שני

שער א״א ובו י״ד פרקים.

פרק א מ״ת (ה)

ונבאר תיקון א״א אשר נתקן אחר עתיק יומין הנה נת״ל (ו) שנעשה מבחי׳ חכמה דמ״ה שהם בחי׳ נקודות דמ״ה ומן ה׳ אחרונות דכתר דב״ן והוא טולל זכר ונקבה מ״ה בימינו וב״ן בשמאלו כנ״ל והנה הוא מלבש לע״י באופן זה כי הנה ג״ר דעתיק אי אפשר שיתלבשו תוך א״א וגם אי אפשר לקבל אורם ולכן נשארין מנולים והם עומדין לבחי׳ מקיף אל א״א והז״ת דעתיק לבדם מתלבשין תוך א״א באופן זה כי כח״ב דא״א מלבשין לחג״ת דע״י וז״ת דא״א מלבשין לנה״י דעתיק באופן זה כי הנה ג׳ פרקין יש בנלח דעתיק וב״פ קדמאין מתלבשים תוך חסד (ז) ונלח דא״א וכן ב״פ קדמאין דהוד דעתיק מתלבשין תוך גבורה והוד דא״א ונשארו (ח) פרק אחרון דנלח דעתיק ופ״ת דהוד דעתיק מנולין בלתי התלבשות ואלו נשארו למטה בבריאה תחת האצילות כדי להאיר שם לעולם הבריאה ואלו הם כדמיון ב׳ דדי בהמה שעומדין שם אצל הרגלים אשר כל אלו הבחי׳ של א״א ואו״א וזו כ כשנתקנו (נ״א שהם נתקנו) בעת שנאצלו היו למטה שם בבריאה והתחילו לעלות ונקו אחלה מב׳ בחי׳ דדי בהמה ואחר כך הגדילו יותר וינקו מדדי אדם כמ״ש בע״ה בתחלת דרוש היקין ז״א והנה יסוד של עתיק מתלבש תוך ת״ת דא״א עד (ט) החזה ושם הוא מסתיים. ודע כי ביסוד דע״י יש שם ה״ת והנ״ג ואע״פ שעתיק הוא זו״ג שהם מ״ה וב״ן כנ״ל וא״כ היה מן הראוי שיהיה בו ה״ת וה״ג מצד הזכר וכן מצד הנוקבא ע״ד שיש בהו״א וזו״נ כמ״ש במקומו אבל לפי ששם הזכר והנקבה הם פרצופים חלוקים לכן יש שם חו״ג בנ״א מהן אבל כאן שהזכר והנוקבא דעתיק הם פרצוף א׳ מחוברים כנ״ל לכן לא היה בו רק ה״ת וה״ג בלבד ואלו ה״ח וה״ג יולאין ומתגלין מחוך פי יסוד דעתיק הנעלם ומתלבש תוך א״א ומתפשטין ה״ח בקו ימין דא״א מבפנים וה״ג בקו שמאל כמ״ש בע״ה לקמן בענין חו״א (י):

פרק ב מ״ת

ועתה נבאר דרוש א׳ מדרוש א״א והוא ביאור ג׳ רישין שבו הקדמה כוללת י״ם דאצילות והוא מיוסד ע״פ מאמר תלת רישין אתגלפין דא לגו מן דא והוא באדר״ז דרפ״ח וז״ל תלת רישין אתגלפין דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא כו׳ הנה המאציל העליון אשר האציל עולם אצילות הוא הנקרא בשם א״ס לרוב העלמו (יא) עמוק עמק מי ימלאנה ואל מציאות הא״ס הוא הנקרא באדר״ז בשם עתיקא (יב) דכל עתיקין והענין הוא כי טרם התלבשותו אין מי שישיגנו כלל ועיקר ולכן כדי שיהיה אפשרות בהתחתונים לקבל קצת אורה ממנו נתלבש וגנזו בספי׳ הכתר כנזכר בס״ה ובתיקונים דאמר דא״ס עמיר וגניז גו כתרא עלאה ואחר התלבשותו בו יש כח בהתחתונים לקבל קצת האורה ממנו ואמנם כאשר הא״ס מתלבש במה שלמטה הימנו כנ״ל הנה הוא מתלבש בג׳ רישין אלו הנזכר כאן באדרא ובהיותו מתלבש ומתעלם בתוכם אז נקרא הא״ס עתיקא דכל עתיקין וגם הג׳ רישין עלאין עלמין נקרא עתיקא קדישא ג״כ בהיות א״ס מתלבש בתוכם וז״ש אח״כ הא ע״ק אשתכח בג׳ רישין ופי׳ אשתכח ר״ל שהוא נמצא לנו ונגלה אלינו בהיותו מתלבש גו אלו תלת רישין הנ״ל שאם לא היה מתלבש לא היה נמצא ונגלה אל התחתונים ונמצא כפי זה כי עיקר

הגהות וביאורים (ה) לאורה קשה ברבם ממ״ש לעיל בסמוך בפי׳ אא״ג ומבש״ב מסימן בג״ד שבני גם שם אמר ג״כ שהיה בהם כח להאיר בהבחנים דז״ת שיאירו זה לזה דרך קוין. לך נראין הדברים שכל מה שכתב לעיל בפי׳ אא״ג ובג״ר שהם מאירין זה לזה בדרך קוין הוא הכל רק בדרך ספק ואפשר. דהא אפילו בכאן מספקא ליה וזהו מה שמסיק ואומר והדברים הם בספק. הי״ל שב״ת: (ב) גם בכאן הוא קשה מפי׳ בג״ד נמצא שכן. כי הרי בפי׳ בג״ד אשר הם עליהם כרישא מכוס חסדון האורות שם. עכ״ז אמר לעיל שמאירו למטה בדרך קוין. ומלין בפי׳ בד״ד אשר עליהם לא היה מהמת הסרון עכ״ז מספקא ליה בזה אם מאירו למטה כ״כ. לך הוא הדבר שלמדנו בסמוך כי הלמת הוא בכל הספיקות הם שייכים מזה לזה אלא שבשביל לפרש כ״א מהספיק ה נמקום שהוא בנוחא יותר. ואפשר לומר עוד עפ״י מה שידוע מדברי קדוש ד׳ מהרמח״ל ז״ל בקל״ח כי׳ פ״ו בכל אלו הספיקות הם בחמה הולים ושומרים בברכם בעלם. ומהם נמשך כל הבנבנות הספקים עד שבאשר רוצים להבינם נבראם נראה על כ״א כמו שיאמו מחמת הבני במנגדו ואי אפשר לעמוד עליהם רק שהוא כך או כך ונשאר בספק. והוא שליטתו הנעלמה הכולל המיד בהנהגת הבריאים ולכולל מהם שיאמו אלים להנסיגם לאחדות שהוא הבלימות האחרון ומו״ם מסי׳ פ״ו עד סי׳ ל״. וא״כ הרי יכול להיות כי לפי אורה הבנהגה אשר נראה שבורכו הוא הפי׳ בג״ד הנה מוכן הם שהם מאירים למטה בדרך קוין. אבל לפי דרוה הבנהגה אשר נראה שבורכו להיות הפי׳ בד״ד הרי הוא בספק רם מאירים דרך קוין הו לא כי אי אפשר להבנה לעמוד ע״ז בבנהגה מיוחדת בפ״ע א״כ גם הו״ו כל הפרטים שבה בכל אחד לא שייך להקשות בזה כל מה שהקשינו כאן. וכן לעיל בסמוך בדברינו כי מלאחר שלמטה הוא כ״א ואחד הנהגה מיוחדת בפ״ע א״כ גם הו״ו כל הפרטים שבה בכל אחד ואחד לפי צורכו ולפי סיאות לו. כ״כ שב״ת: (ג) פ׳ פקודי (סכ״ה): (ד) והחילוק הוא שאם האורות בל פנים עולים אז נתערבו עם הו״ב דמ״ה עלמו והם לא עלו ואחד לפי צורכו ולפי סיאות לו. כ״כ שב״ת: (ו) לעיל שער עתיק פ״ב: (ז) לעיל שער עתיק פ״ב: (ח) ל״ה עיין לקמן ספ״ז וכי״ח פ״ד ובע״ח פ״ד: כו׳ בנ״ל: (ט) כל פרק זה עיין בשער הקדמות דף כ״ו והוא דנוס בהיקון ח״ח: (י) לעיל שער עתיק פ״ב: (יא) עיין לקמן ספ״ז ובכי״ח פ״ד ובע״ח פ״ד כו׳ בנ״ל: (יב) עיין בשער הקדמות סנמ״ח דח״י ע״ב: (מ) עיין דב״ם ד״ג ע״ג ועיין לקמן ב״ד פ״ח ומ״ם ב ו״ח שם והדיק עיין ב״ד פ״ח מכו״ב ב״ג ח״ב פ״ב דנ״ח פ״ב ד״ם (ת) עיין בשער הקדמות סנמ״ח דח״י ע״ב: (נ) בשער הו״ח פ״ח ופ״ב: (יא) עיין בשער סדר אצילות פ״ח, דשם נתבאר שהוא א״ק ועיין לקמן. ובדבר. והרנ״ז ד״ה לאמנם פ״ח והו״ח דנ״ו ע״ח ד״ה והנה בשער: (יב) בשער הו״ח פ״ח ופ״ב: (יא) עיין בשער סדר אצילות פ״ח, דשם נתבאר שהוא א״ק ועיין לקמן. שמן בשון: (יב) א״ם עיין לעיל ב״ב פ״ח ולקמן מ״ב:

עיקר שם ע״ק הוא הא״ס עצמו שהוא מעבורא דא״ק ולמעה המתלבש בעתיק (כ״א בע״ק ע״ש א״ס הנמוז בתוכו) אמנם בבחי׳ היותו מתלבש בו אינון ג׳ רישין נקראו גם הם בשם ע״ק וזכור כלל זה ועם היות שאמרנו כי הא״ס מתלבש בו ג׳ רישין ודאי כי אין הא״ס מתלבש באמיתות רק בו (א) רישא עלאה דכולהו שהוא עתיק ורישא תניינא מקבל אור א״ס דרך מסך רישא עלאה ורישא תליתאי מקבל דרך מסך ב׳ רישין אלו להיות כולן בבחי׳ רשמים לזה אמר אור א״ס מתלבש בכולם (כ״א מלובש בתוכם) כי אלו ג׳ מקבלין אור א״ס יותר בזכות משאר אצילות . ונבאר עתה ג׳ רישין אלו והוא כי הנה נודע כי הסדר של הספירות הנאצלים הם כח״ב חג״ת נה״י והם ע״ם נעלמות מאד ולמעלה מאלו הע״ם [א] יש בחי׳ אחרת הנקרא רישא עלאה דל״א והוא הראש העליונה שבג׳ רישין אלו ונקרא ע״י ושאר הע״ם הנ״ל אשר תחתיו נקרא בשם א״א וגמצא כי הג׳ רישין הנ״ל הנה הראש העליון שבהם הנקרא רדל״א הוא הנקרא ע״י (ב) שהוא נוקבא דע״י כנ״ל (ג) שהוא נקרא רדל״א ע״ש הספיקות שיש בה . (א) וג״כ יש פי׳ אחר כי הנה גופא דיליה אתלבש בו א״א והוא מוסג ונודע אצילו ע״י א״א אך רישא דיליה דלא אתלבש בו א״א לא אתידע כי אפי׳ א״א עצמו לא ידע ליה (ד) וב׳ רישין שתחתיו שעמהם הם ג׳ רישין הנה הם כתר חכמה דא״א כנ״ל כי כתר וחכמה שבו נקרא כל אחד מהם בחי׳ ראש אבל מבינה דא״א ולמטה אינם מכלל הג׳ רישין הנ״ל וג׳ אלו נמנו ונתבארו כאן באד״ז ג׳ רישין אתגלפין דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא והתחיל לבארם ממטה למעלה והתחיל ביותר תחתונה שבהם והוא חכמה דא״א . ואמר רישא חדא חכמה סתימאה דאתכסיא כו׳ ועליה ראש ב׳ והוא כתר דא״א וכנגדה אמר רישא עלאה קדישא עתיקא סתימאה דכל סתימין ועליה ראש הראשונה ועליונה שבג׳ והוא הנקרא עתיק יומין וכנגדה אמר רישא דכל רישא רישא דלאו רישא ולא ידע ולא אתידע כו׳ נמצאו שהם י׳ ספי׳ נעלמות בתכלית ההעלם ומתלבש בתוכם הא״ס והם עתיק ורדל״א (ה) ותחתיו ע״ם מכתר עד יסוד ונקרא בשם א״א וכן כולם הם י״ם שהם שורש ומקור וחיות אל כל האצילות כולו . אמנם אלו הע״ם הנ״ל אשר הם למעה מן רדל״א הנם הם אותן הע׳ היכלין הנזכר פ׳ נח דס״ה ובסוף פ׳ פקודי דרס״ע ודרכ״ו וז״ל אר״ש אחרימת ידי בגלו לעילא כו׳ וכדין דא נהירו דמתשבה דלא אתידע במים בנהרא דפרסה ונהרא כחדא ואתעבידו ע׳ היכלין והיכלין לאו אינון רוחין ולאו אינון נהורין ולאו אינון נשמתין ולא אית מאן דקיימי בהו כו׳ . ולאלו הע׳ שמכתר עד היסוד שהם למעה מהאי רדל״א הנה הוא שקראה במקומות אלו ע׳ היכלין דלאו אינון רוחין ולאו אינון נשמתין גם אלו הע׳ מזכרו באדרא דרפ״ח ע״א פתח ר״ש ואמר אני לדודי ועלי תשוקתו וגו׳ עתיקא דכל עתיקין סתימאה דכל סתימין אתתקן ולא אתתקן כו׳ כד אתתקן אפיק ע׳ נהורין דלהטין מיניה מתיקונוי ואינון נהורין מתפשטין לכל עיבר כבוצינא דמתפשטין מיניה נהורין לכל עיבר כו׳ ובביאור לשון זה נסתפקתי במה שנמעתי ממורי זלה״ה כי תחלה אמר אתתקן ואח״כ אמר אפיק נהורין דלהטין מיניה ר״ל כי אחר שנתקן עתיק ע״י התלבשות ז״ת בא״א (כ״א בז״ת דא״א) (ו) אז אפיק הני ע׳ נהורין דלהטין מיניה כי באמצעית העתיק הנ״ל אפיק נהורין הנ״ל שהם ספי׳ כתר דאצילות הנקרא א״א המתחלק לע׳ נהורין לבד . וסמה אלו הע״ם דא״א הם ע׳ נהורין דלאו אינון רוחין כנז׳ במקומות הנ״ל . ופ״א שמעתי ממורי ז״ל כי הע״ם סנ״ל נתחלקו בג׳ חלקים כי הנה הנ״ר שבהם שהם כח״ב נתפשטו בא״א ותב״ת בז״א ונה״י בנוקבא וזה תבין למה בחי׳ מלאות או״א לא נזכר באדרא רבא אלא באחרונה באדר״ז כי או״א במחלא תליין וזה מה שנמעתי ממורי ז״ל בענין זה והוא דע כי הנה ביאורנו תחלה כי הע״ם המקוריות (כ״א (ז) הנקודות) עם רדל״א והם י״ם (ח) מקוריות ושרשיות לכל האצילות אבל מבין מלאות ספי׳ המלכות לא נתגלה עדיין עתה אמנם נבאר תחלת הכל האי רדל״א (ט) ובזה תבין מעלת מלכות כי היא עטרה בראש לדיק והיתה לראש פנה ויהיה לעתיד לורש גדולה מן השמש והבן זה (י) :

מ״ק

הגהות וביאורים (א) עיין לעיל ש״א ענף ד׳ בכרכ למת : (ב) הכרכ שמן בשון הכיא בשם אור״ז שכתב וז״ל בשער המלכים פ״ח אמר שג״ר שלו נקרא עתיק שהם ח״ת נקרא עתיק יומין כי בם ז׳ ימי קדם וא״א סמלכיהם הוא הנקרא עתיקא שהם אז עתיקא קדישא לפעמים אז ע״ו ופ״ש שהם הוא בהדל״א וזה לשת עכ״ל : (ג) לעיל שער עתיק פ״ח : (ד) נמצא אחה לעד ג׳ פירושים בענין קרישאתו בשם הדל״א אחד הוא הנזכר לעיל בשער המלכים פ״ב ופ״ש ב׳ הנזכר לעיל בשער עתיק פ״ח ופ״ג ופי״ש בסוף פ״ב . ג׳ הוא הנזכר פה מעשה בלא אהלבש גו א״א . שמן בשון : (ה) פי׳ עתיק הנקרא כאן הוא הא״ם ולהיותו מלובש גו הדל״א הנקרא ע״י נקרא עתיק . עוד י״ל ע״י שהוא הדל״א שמן בשון (ובנוסח כ״י הכי גרים וכם ר״ל כ״ם הם ע״י שנקרא הדל״א) : (ו) הרב שמן בשון כתב דכן ג״ל (ופירוש קמפרש ואזיל) וכ״ל כי אמר שנתקן על ידי עתיק על ידי התלבשות אז כו׳ ולא גרים בז״ת דא״א ופי׳ הענין הוא זה עתיקא דכל עתיקין הוא א״ם שהוא א״ק כמ״ש לעיל . להתקן הוא תחילה בהתלבשותו בע״ו ואז אפיק הני ע׳ דא״א דאתתקן התחלם ע״י עתיק יומין המלכים לוהו וזהו התיקונו כו׳ כי באמצעית הע״ו כו׳ אפיק הני ע׳ נהורין ועו״ש היטב . ואח״כ ראיתי בכ״ח ע״ח מוגה בגליון וז״ל עיין במנ״ש דף מ״ז שבגל כי אחר שנתקן ע״י התלבשות בע. יק יומין אז אפיק ע׳ נהורין מיניה מתיקונוסה כי באמצעית דע״ו הנק׳ היקונו אפיק הני ע׳ נהורין הכם ספירות הכתר דאצילות הנק׳ א״ח המתחלק לע׳ נהורין ועו״ש . ועיין להרב דבני שלום ל״ע בעמד בזה שי״ש עכ״ל : (ז) כ״א מלהרונות (כח״י) : (ח) כ״ל חיות ונשמה לכל האצילות . המבו״ש שע״ג ח״ב פ״ח : (ע) עיין לקמן מ״ק בכתב שהתפשטות הנ״ל דעתיק נעשה מלכות דא״א עכ״ל : (י) פי׳ כי הוא יהדה לעמה היינו יהדה עד מלכות דאצילות והא ע״י דבריהם ואח״כ לעתיד יהיה אורה גדולה מן השמש והוא בשולה למעלה בראש לדיק שהוא שולה לעמלה מהשמש המ״ש בשער הכוונת דרוחי כ״ש פ״ו בכוונת הכרישות והזקיפות דעמידה . שמן בשון :

יפה שעה

(א) וג״כ יש פי׳ אחר כי הנה גופא דיליה אתלבש גו אריך אנפין מוסג ונודע לנו ע״י אריך אנפין אך רישא דיליה דלא אתלבשת גו אריך אנפין לא אתידע כי אפי׳ א״א עצמו לא אתידע ליה יע״ש . קשה אם מפני דלא אתלבשת הוא דאתקרי רדל״א א״כ גם א״א ג״ר שלו לא נתלבשו באו״א וכן הוא לעולם שאין ג״ר דפרצוף העליון מתלבש בפרצוף שתחתיו וא״כ מאי חדושה דעתיק ומאי אולמי להקרא רדל״א. וא״ל כי א״א נהי שג״ר שלו לא נתלבשו באבא ואימא מ״מ מהם ממש נמשכים בחיות למעה אפילו לדידן אנו בני ישראל והוא כי הנה בינה דא״א ירדה בגרון שלו ושם מלבישים עליה כתרים דאבא ואימא הרי נתלבשה ממש וממוחא סתימא חכמה דא״א נמשכו י״ג תיקוני דיקנא קדישא ונמשך עד הטיבור דאריך אנפין ואבא ואימא במצא קדישא איתכלילן ודיקנא חפיא עלייהו וטנעת ומנעת על רישא דז״א כנודע ועיין בשער המקיפין . גם מכתר דאריך אנפין ונמשכים ד׳ אחורי העורף ומגיע על העורף נולגלתא דז״א כנודע כל אלו הענייניים ואפילו לדידן מהם ידתי לדיקיא ל׳ מאה עלמין כמ״ש רז״ל לקמן באופן כי ג״ר דא״א אע״פ שלא נתלבשו ממש נמשך למעה לתחתונים לא כן בעתיק בלא נמשך מג״ר שלו אוס בחי׳ כלל כי אם האיר לגד כמ״ש רז״ל לקמן פ״ו והאיר נמשך אפי׳ לבני עליה המועטים הם . תדע מדקאמר ישעיה הנביא ז״ל והביע בלחלחות נפשך כמ״ש רז״ל לעיל שלהי שער עתיק באופן כמ״ש רז״ל באפילו א״א לא אתידע ליה היינו שאפילו לא״א לא נמשך אור בחינת עצמות מג״ר דעתיק . ודע כי בחי׳ שערות לא אתידע עתיק כלל לא בראש ולא בזקן ומעם הדבר כי בג״ר דעתיק אשר נתקנו מה׳ רשמות דכתר דבי״ן שזה הוא בחי׳ עתיק דנקודים אשר היה קודם השבירה כמ״ש לעיל בענייתין ושם לא הגיע אפילו פנס באותו עני. הנודע אע״פ שיש כפר אם עלו בראשא דעתיק כתרים לחו״ב דבי״ן כמ״ש רז״ל לעיל הספקות שיקרו מה״ר לכתר דנקודים ובהם לא היה שום בירור ואין השערות אלא ממוהרי מוחא מבירור המלבים יעיין מ״ש רז״ל בשער מ״ד ומ״ן פ״ח וז״ל . ודע כי אותה הבחי׳ שעלתה בא״א כמכר הם בחי׳ דשערות בל הדיקנא שלאה דליה יע״ש באורך . ועיין מ״ש רז״ל בשע. המלכים פ״ב שכתב רז״ל מפני שיש לנו הקדמה ושורש כי כוד השערות בין דאריך אנפין בין דאבא ואימא בין דע״ן כולם הם מסוד אותם

סמלכים

השמש

[א] נ״ב עיין בשער מ״ב שער אבי״ע פ״א מ״ב כי (עיין תו״ח דקס״ם רע״ב) זאת הבחי׳ נקרא אסם והיא למעלה מהכתר שבכל שולם והוא בחי׳ אמצעית בין המאציל לנאצל ונקרא אסם שאין בו תפיסת מחשבה כלל ועיקר . ואחריו בא הכתר ונקרא תהו כי מתהא מחשבת בני אדם והוא דוגמת התומר הנקרא היולי ואחריו יצא הבהו שהם חבת״ם

דוגמת ל׳ יסודות יע״ש באורך :

מ"ק סוד (א) ז"ס (נ"ל י"ס) דא"א איך נעשו מהם י' פרצופים שלמים כי כבר באמרנו כי ג"כ דא"א נשאר למעלה בסוד רישא מגולה והנה בינה דא"א שהוא בטואר גרון שלו כנודע ממנו נעשה ב' כתריס לאו"א וחסד דא"א מחלבש באמא הנקבא בינה וז"ס אני בינה לי גבורה וחסד דא"א נחלק לב' פרצופים אבא ושראל סבא. וגבורה דא"א נחלק לב' בינה ותבונה הרי ד' פרצופים. ות"ת דא"א מאיר בזו"ן וזעיר אנפין הנקבא (נ"ל בז"א ואז הז"א נקבא) ישראל כלול בו נ"כ יעקב והכל פרצוף א' וכן בנוקבא כלול לאה ורחל והכל פרצוף א' הרי ב' פרצופים כלולים בת"ת דא"א ונשם הד' ראשונים הרי ו' ואח"כ מתחלקים ב' פרצופים הנ"ל לד' פרצופים כי נלא דא"א מחלבש בז"א הנקבא ישראל וחוד דא"א מחלבש בלאה ויסוד דא"א מתלבש ביעקב ומלכות דא"א ברחל הרי ד' פרצופים ועם ו' הראשונים הרי י' פרצופים מז"ת דא"א (א). (ב) והנה המלכות דא"א לא היתה נוכרת כמבואר אצלינו בהקדמה אדר"ז כי לא היה בא"א רק ט"ס מכתר עד יסוד כי רדל"א הוא בחי' עתיק ונשאר א"א בבחי' ט"ס לבד אבל מן האור של התפשטות נה"י דע"י המתלבשין בא"א משם נעשה בחי' המלכות דא"א ונשלמו בו י"ס ובזה תבין איך לעולם בחי' המלכות גדולה מהזכר העליון ממנה ולכן נקראת עטרת בעלה:

מ"ב ע"ק הנזכר בזוהר היא בחי' נוקבא דעתיק הנעשה משם ב"ן ולא בבחי' דכורא הנעשה נעשם מ"ה (כי) א"א בירר משם ב"ן ה"ת דכתר לבד ונעשים נוקבא דא"א. אמנם א"א דכורא נעשה מחכמה כולה דמ"ה ואמנם מלב מעמדן הוא כן כי הזכר ונוקבא שניהן פרצוף אחד לבדו כמו

הגהות וביאורים (א) עיין בשער אנ"ך פ"ט ובשער ז"א פ"ג:

יפה שעה

המלכים יעש"ב. לכן בג"ר דעתיק שאין בהם מבחי' המלכים אין בו בחינת שערות. ואע"ג שבמקום יותר ויותר נבוה רוס המעלות כתב רז"ל בשער מנת"א פ"א ופ"ג וגם בפ"ח משער הסבירה יע"ש אמינא לך ששם מה שהזכיר שערות וזקן אינו אלא לשבך את האזן כי לא ניתן לכתוב ולא שיני שכל לך תבין מעצמך ועיין בספר מבוא שערים שע"ג ח"ב פ"ב שכתב רז"ל ז"ל והנה העתיק אין בו שערות כי אין בו מבירורי המלכים יע"ש: (א) סוד ז"ס איך נעשו מהם עשרה פרצופים כלומים כי כבר ביארנו כי ג"ר דא"א נשאר למעלה בסוד רישא מגולה כו'. והנה בינה דאריך אנפין היא בטואר שלו כנודע וממנו נעשו ב' כתריס דאו"א וחסד דא"א מתלבש באבא וגבורה באמא וחסד נחלק לב' פרצופים אבא וים"ם וגבורה נחלק לבינה ותבונה ות"ת דא"א מאיר בזו"ן וז"א נקרא ישראל כלול יעקב והכל פרצוף אחד ונוקבא כוללת לאה ורחל והכל פרצוף אחד הרי ב' פרצופים כלולים בה"ת ואחר כך מתחלקים הב' פרצופים המזכר לד"ם כו'. הנה הבאתי כל דברי רז"ל יען שכולם מוקשה אחד תחילה היכן מצינו בשום מקום מזכר בדברי רז"ל שז"ת בהם הנ"ת נה"ס מתחלקים לעשרה פרצופים. שניה מ"ש כי הת"ת דא"א מאיר בזו"ן אם כן אינו זו"ן עצמו ואח"כ מוגה אותם לזו"ן וגם מוגה לזו"ן בכלל ובפרט באחר שמנה אותם בת"ת לשני פרצופים חזר ומנה זו"ן בנו"ה דאריך אנפין ויעקב ורחל ביסוד ומלכות ואין בכלל אלא מה שבפרט וכי מוגה אותם שני פעמים והרי אינם אלא אחד. והנלע"ד כי נודע בכל פרצוף מתחלק ל"ב פרצופים פרטים שבו כמ"ש רז"ל בפרק בתרא דשער ז"א והם על זה הסדר חו"ב שבו נקרא עתיק ונוקבא. דעת הכולל חו"ב נקרא א"א ונוקבא. חסד וגבורה אבא ואימא עלאין. ת"ת ישסו"ת. נו"ה זו"ן. יסוד ומל' יעקב ורחל הרי אלו י"ב פרצופים פרטים הנכללים בפרצוף אחד. והנה כדר זה יבא על נכון בכל פרצופי האצילות הון מפרצוף א"א כי נודע שנכתנה א"א מכל פרצופי האצילות כי בכולם חו"ב שבהם עומד בראשא שלהם תוך הגולגלת ודעת שלהם למטה מחו"ב באופן כי שלבתם עומדין בראש למעלה לא כן בא"א כי בינה שלו ירדה בגרון כמ"ש רז"ל לקמן פ"ח ז"ל ואמנם אחר שירדה הבינה בגרון ירד הדעת ונתלבש בו"ק דא"א עצמן והיה רוחניות אליהם ואין לו בוה מקום מקובן כי אם בין כתפי דא"א הוא עומד יע"ש. וא"כ גו גולגלתא דאריך אנפין לא יש כי אם מוח חכמה לבד וא"כ כשנבוא לפרט י"ב פרצופים דאריך אנפין עצמו חו"ב שבו שהם עתיק ונוק' הרי בתו עד הגרון ואריך לפרט עשרה פרצופים בז"ת שלו ואם כן חו"ג שלו הם אבא ואימא ויסו"ת הרי ד' נשאר הדעת שהוא עצמו הוא הת"ת שהדעת נשמה הת"ת כמ"ש רז"ל בכמה מקומות ומהם בשער הו"פ פ"ו יע"ש ודעת כולל הו"ג שהם עצמן זו"ן ח"ם רז"ל ות"ת דא"א מאיר בזו"ן ומנה אותו בכנים והם בא"א ונוק' אלא שנשתנה כאן שהם למטה לכן קרא אותם בשם זו"ן. ולפי האמת הוא הדעת שהו"ג שלו הם ב' פרצופים דאריך אנפין ונוקבא ודוק:

(ב) והנה המל' דא"א לא היתה נוכרת בו כמבואר אצלינו בהקדמה כו' רישא עילאה הוא בחי' עתיק ונשאר דאריך אנפין בחי' ע' לבד אבל מן אור של התפשטות נה"י דעתיק המתלבש באריך אנפין נעשה בחי' מלכות דאריך אנפין כו'. ובזה תבין איך לעולם בחי' המל' גדולה מהזכר העליון ממנה ולכן נקרא עטרת בעלה כו'. דברי רז"ל בתומים ובריכים פירוש ונריך להקדים מ"ש רז"ל בשער הסבירה פ"א ז"ל. והנה היכון כולו הוא בחי' פנים ואין בו בחי' אחוריים כי כולו נכנס בתוך יסוד הנוק' מה שאין כן בשאר כל הגוף אשר בו בחי' פנים ואחור יע"ש. ואם כן צריכים אנו לדעת יסוד דעתיק היאך קאי כי נודע בבעתיק מ"ה וב"ן שבו הם בחי' דכו"ן שבו והם עומדין פנים ממ"ה מצד פנים ופנים דב"ן מצד אחור כי פנים דב"ן נקרא אחור בערך פנים דמ"ה ואחוריהם דב"ן ובן דבוקים זה בזה אב"א כמ"ש רז"ל וכל זאת ניחא בט"ס דשבוטות שבו אבל כיון שלו כי כולו בחי' פנים אלא מ"ה ובן

שבו היאך מתחלק בו. וכן צריך לדקדק גם ביסוד דמ"ה וב"ן שבא"א הם דכו"ן שבו ועמידתם כל זד ימין שהם חח"ן וימין הדעת ות"ת הוא ממ"ה והוא דכר וכל זד שמאל שהם בג"ה וזד שמאל הדעת ות"ת הוא מב"ן והוא נוק' א"כ ביסוד שלו היאך מתחלק המ"ה וב"ן בחלק הבונה אל היסוד כי אתם יסוד דלכורא הוא אחוד ואתם יסוד דנוק' הוא קצר וא"כ היאך יכונו שניהם. והנה רז"ל בס' מבו"ם שע"ג ח"א פ"ג כתב ז"ל והנה בחי' מלכות נגלית לבדה לא נמצאת רק בחי' עטרת היסוד שבו כי כל זה הוא דכורא כו'. אך נוק' ממש לא נמצאת וכן בעתיק לא יולא בחי' נוקבא בפני עצמה רק עטרת היסוד דעתיק היא בחי' נוקבא כמו בא"א אמנם אחר נגלית המל' מכוד האי רישא עילאה מכולהו לא איתידע שהוא הנקבא עתיק שהוא למעלה מכל אלו מ"ם דא"א וח"ם אבא חיל עטרת בעלה אבר הביה לעתיד גדולה מן השמש היתה לראש כינה וכאשר נגלית המל' למטה נגלית ממנה האי רדל"א ועיין זה יתבאר לך איך כל בחי' המלכות של עולם העליון נעשית היא עצמה עתיק בעולם שלמטה ממנו והבן זה עכ"ל. ואיכא למידק מאי חידושא שבעתיק ובא"א עטרת היסוד שלהם הוא בחי' המל' שבהם והלא כן הוא בכל הפרצופים כולם כמ"ם רז"ל בשער בריאת העולמות ענף ה' ז"ל עוד יש שלריך לדעת כי בפי' המל' שבכל פרצוף ופרצוף מאלו הה' פרצופים הוא באופן זה כי אם היא מל' אשר בפרצוף הנקרא זכר כעין אבא וז"א הנה המל' שבו הנה הוא בחי' העטרה שעל הלליק הנקרא יסוד עיין שם. הרי שבכל הפרצופים כולם בחי' המל' שבהם היא עטרת יסודם: וע"ל דאין הכי נמי כן היא שלעולם העטרה היא בחי' מל' אלא שבאבא וז"א אין שום זווג נעשה בין היסוד והעטרה שבו מניה ובניה אלא שבאבא היסוד כולו עם העטרה שבו מזדווג עם אימא שהיא נוקבא פרטית פרצוף בפני עצמה וכן ז"א היסוד שלו כולו עם עטרת היסוד שבו מזדווג עם המל' נוק' פרטות ואין זווג נעשה מניה ובניה ביסוד ועטרת היסוד שבו. אלא כן בעתיק וא"א שאין להם נוק' פרטית פרצוף בפני עצמה אלא דכו"ן חד גופא ניהו ונעשה זווג מניה ובניה היסוד שבהם עם עטרת היסוד שבהם מה שלא נעשה בשום פרצוף ונמצא כי היסוד עם העטרה הם מזדווגים מניה ובניה באריך אנפין ובעתיק. והוא מ"ש רז"ל בשער הולדת אבא ואימא פ"ג וז"ל ומאלו נמשכו אחר כך אל יסוד דא"א ליחגם במלכות שלו שהוא יסוד העטרה אשר הוא שלש היסוד ושם הוא מל' של א"א יע"ש הרי כי הזווג נעשה בין היסוד דעתיק עם עטרת היסוד שבו ואע"ג ששם פ"ה כתב ז"ל ונחזור לענין כי הנה כוד הזווג הנ"ל דא"א נעשה ביסוד שבו הכל ימין ושמאל דכו"ן יע"ש אשר נראה משם שזווג הנעשה ביסוד הוא נעשה בין ימין ושמאל אין הדבר כן רק שהלק השמאל שהוא ב"ן נעשה עטרת היסוד ונמצא היסוד מ"ה ועטרת היסוד ב"ן שאפי' שנאמר שלד ימין של יסוד הוא מ"ה ולד שמאל הוא ב"ן וכן עטרת היסוד לד ימין שבה הוא דמ"ה ולד שמאל הוא דב"ן עכ"פ הזווג שביסוד מניה ובניה הוא שמזדווג היסוד עם עטרת היסוד שבו וכן מפורש כמ"ש רז"ל בספר מבו"ם שע"ה ח"א פ"ח ז"ל כי אין באריך אנפין נוקבא נפרדת ממנו כו' ונמצא כי כן עד"ז ביסוד שלו כלול מדכו"ן כמו התמר בסוד לדיק כתמר יפרח ויהיה חניו הימיני זכר וחניו השמאלי נקבה והוא בחינת היסוד זכר ובחי' העטרה נוק' כי העטרה היא בחינת מלכות דאריך אנפין כו' אז נזדווג אריך אנפין מניה ובניה יסוד בעטרה בסוד זווג התחתון ונהן היסוד בעטרה אותם הטיפות יע"ש. הרי מפורש כל דבריהו בעניותין ועיין מ"ש רז"ל בשער הטיבורים פ"ב באופן שבעתיק ובאריך אנפין נעשה הזווג ביסוד שלו מניה ובניה היסוד עם עטרת היסוד שלו מה שלא נזכר בדברי רז"ל שנעשה כן באבא וז"א יען יש להם נקבות נפרדות. ומעתה כיון שעתיק ואריך אנפין בין שניהם הם הם כלולה כתר דאצילות כנודע וכן שניהם הם עשר ספירות דכתר נמצא עתיק להוליד אינו אלא כ' ספירות כי א"א מבלימו לעשר וכן אריך אנפין

כמו בעתיק אלא שהזכר (ה) לוקח לד ימין כולו ויש בו פנים ואחור שלו לבד והנוקבא לקחה לד שמאל ויש בה פנים ואחור הכל שלה לבדה וענין זה הוא הרחק גדול והבדל יותר מבעתיק כי אם בכל לד ולד נתחברו יחד הזכר והנקבה אבי״א כנ״ל וא״א הזכר נפרד מהנוקבא כי כל פנים ואחור דזכורא הם בימין ופנים ואחור דנוקבא בשמאל אמנם הם מחוברים יחד בפרלוף א׳ בגוף א׳ והרי זה פירוד נוסף בא״א יותר מבעתיק הזכר שבו מן הנקבה שבו (א) והנה המוחין דא״א נעשו ע״י נה״י דעתיק ואז היסיד דעתיק שיש בו בחי׳ דעת דא״א שהם חסדים דמ״ה וגבורות דב״ן ועומד בחזה (ב) (ב) דא״א ומסתיים שם ויולאין החסדים דמ״ה דדעת דא״א מתוך יסוד דעתיק ומתפשטין בקו ימין דא״א יען כי הוא הזכר כנ״ל ויולאין גם הגבורות ומתפשטין בקו שמאל דא״א כי היא נקבה כנ״ל ונמצא כי ביסוד דא״א (נ״ל בעתיק) כיון שהוא קו האמצעי מוכרח הוא שיתקבלו שם אורות זכרים ונקבות שהם (נ״א ששם) חסדים דמ״ה וגבורות דב״ן ואמנם כי המ״ה וב״ן כל א׳ יש בו חו״ג אמנם להיות שהמ״ה וב״ן דעתיק שהם זכר ונקבה עצמן הם מחוברים יחד בפרלוף א׳ ע״כ החו״ג דמ״ה נקרא ה״ח לבד והחו״ג דב״ן נקרא ה״ג (ג) אמנם בב׳ הקוין ימין ושמאל דא״א אינו כן רק החסדים דמ״ה מלד ימין והגבורות דב״ן לד שמאל:

פרק ג מ״ת

ונחזור עתה נבאר ע״פ סדר ששמעתי ממורי זלה״ה (ג) כי ענין זה הוא ששמעתי ממורי זלה״ה בפרטות יותר והרחבת דרושים כמ״ש בע״ה וזה החלי בע״ה. תחלה צריך לדעת כי אין האורות הנ״ל יכולין התחתונים לקבל אורם אם לא אחר התיקון שנתקנו בבחי׳ פרלוף כנ״ל וכמבואר אצלי באורך כי מתחלה היה אור שלהם רב ועצום ואין כח בתחתונים לסובלו ולאחר נתקנו שהוא בחי׳ פרלוף שלם אז נמשך האור דרך מסכים והתלבשות בתוך הלבושים הנה נתעבה האור מעט וגם נהמעט ונמשך דרך נקבים ונימורות וחלונות דקים ושערות דקים מאד בסו׳ הפרלוף (נ״א כנ״ל ונתקן הפרלוף) ע״י ב׳ דברים אלו שהם התעבות האור וגם מיעוטו אז היה כח בתחתונים לקבל אור העליון והרי נתבאר לך ענין התיקון הנזכר בב׳ אדרות מה ענינו. ונתחיל לבאר סדר תיקונם הנה אותו ראש העליון דל״א הנקרא עתיק יומין הנה הוא הראשון שבכל י״ס הנ״ל הנקרא מקוריות ושרשות לכל האצילות אמנם בראש זה אין בו תפיסה כלל ולא נוכל להרחיב בו הדיבור והביאור הצריך לו אבל דע שהנה הוא כלול מי״ס שבו שהם כחב״ד חג״ת נה״י (ד) והענין כי הנה כל אחד מהי״ס המקוריות והשרשיות הנ״ל כל א׳ וא׳ מהם כולל יו״ד כי כל דבר שנקרא ראש הוא כלול מי׳ והנה ריש״ה כבר נתבאר שנקרא עתיק יומין וכלול מי׳ אמנם הט׳ ספי׳ אחרות אלוקים הם באופן זה כי כח״ב שבהם הם ג׳ ריסין דעתיק שהוא א״א וחג״ת שבהם הם ג׳ ריסין דז״א וגה״י שבהם הם ג׳ ריסין דנוקבא דז״א אשר ענין זה תבין במה שהודעתיך כי ג׳ מיתין דנוקבא דז״א הם בחי׳ נה״י והבן זה מאד (ד). והנה ההוא רדל״א הנה הוא מתלבש בא״א שהוא בחי׳ כללות אותן ב׳ ריסין תחתין מאותן הג׳ ריסין הנזכר באדר״ז כי נודע הוא שכל עליון וגבוה מחבירו הוא מלובש בתחתון כדי להאיר בו ולהחיותו וכבר הודעתיך לעיל כי אלו ב׳ ריסין תחתין שבג׳ ריסין הנ״ל הנה הם (סוד) כתר חכמה דא״א שהם ב׳ ספי׳ הראשונות מן הט״ס מקוריות ושרשיות כנ״ל ואלו האחרין ראשין שהם כתר חכמה דא״א הנה הם בחי׳ גולגלתא ומוחא סתימאה דא״א הנזכר באדר״ז הנ״ל. ואמנם תרין ריסין אלו מתחלקין ונעשין תלת ריסין מלבד הריש״א עילאה דל״א אמנם השנים לבדם נחלקים ונעשין ג׳ ריסין וג׳ ריסין אלו נקרא גולגלתא ומוחא ואוירא והם למטה מהאי רדל״א כנ״ל. לכן נבאר עתה המאמר הנ״ל שבתחלת אדר״ז דרפ״ח מאמר תלה ריסין

הגהות וביאורים (ה) ל״ה עיין שפ״ט פ״ז בסעיף מוהרח״ו: (ב) והוא יסוד דעוק׳ דע״י כמ״ש לעיל מעם מוהרח״ו ז״ל: (ג) זה חוזר לפ״ש לעיל פ״ב קודם המ״ק הנ״ל: (ד) עיין שכ״ז פ״ב ופ״ד ועיין דב״ש ד״ז ע״ב שתלה ס׳:

יפה שעה

אינין לחוליה אינו אלא מ׳ ספירות כי עתיק בכללותו משלימו לעשר ומל׳ דכל חד בין דעתיק בין דא״א לא נעשה אלא בעתיק כל כללותו וכל עצמותו הוא ז״ת דמל׳ דא״ק שירדו ונתלבשו בכתר דאצילות שהוא א״א כמ״ש רז״ל בשער סדר האצילות פ״א ופ״ב ובשער דרושי אביע״ה פ״א יע״ש. ומהארת מל׳ דא״ק שהאיר במלכות דעתיק הוצא מל׳ דעתיק ואע״פ שאינה אלא בחי׳ עטרת היסוד יש בה כח לזווג גמור שמזווג היסוד עמה וכן כיון שכל עצמו של עתיק הוא ז״ת דמל׳ דא״ק והוא מתלבש ז״ת שלו בא״ק אינין האיר במלכות דא״א שהיא עטרת היסוד שלו ונתן בה כח לזווג כאילו היא נוקבא גמורה שיזדווג היסוד עמה ונמצא כי כל האורות שהי המלכיות שהם מלכות דעתיק ומל׳ דא״א נעשה ובא להם ממדרגות שלמעלה מעל בעליהם והוא סוד אשת חיל עטרת בעלה שלעתיד תהיה גדולה מן השמש ומשתא כל דברי רז״ל מבוארים: (א) והנה המוחין דא״א נעשו על ידי נה״י דעתיק כו׳. אין להקשות ואלא כל ז״ת דעתיק מתלבשים בא״א תג״ת דעתיק בכח״ב דאריך אינין כמ״ש רז״ל לקמן כי כבר כתב רז״ל בספר מבו״ש ח״ב בשער ג׳ פ״ב ז״ל. דע כי אע״פ שנתבאר לעיל סדר התלבשות ז״ת דעתיק בי״ם דא״א האמת כי זהו עיקר התלבשות העיקרי אמנם ודאי שעתיק הוא מתחיל להכנס ולהתלבש גו א״א דרך רגלי עתיק בראש דא״א כאשר עולה א״א וירד בבריאה וחזר ועלה והלבים את עתיק מדגליו ועלה והלבים את ג׳ תחתונות שלו ממש הוא לונמת ז״א המלבים את אבא ואימא ממש מעם מכניסת המוחין שלו עד שמתלבש כל ז״ת דילה כן הענין כאן אלא שאין רצונינו להאריך בו כי הוא מקום גבוה ומסס תבינהו יע״ש. א״כ נמצא כמו שאו״א בתחילה בלים לכם המוחין מלובשין בנה״י דאבא ואימא ועי״ז אותם המוחין מתגדל ז״א ועולה ומלבים כל ז״ת דאבא ואימא כן סיה בא״א שבתחילה כאשר עולד ירד עד עולם הבריאה והיו נמשכין לו מוחין מעתיק והוא היה מתגדל והולך עד שנמשכו לו מוחין דגדלות מלובשין בנה״י דעתיק ועל ידי אותם מוחין נתגדל עד תכלית גדולתו שעלה להלבים כל ז״ת דעתיק ועיין מה שכתב רז״ל ריש פ״ב משער או״א: (ב) ועומד בחזה דאריך אינין ומכתיים שם כו׳. הנה בספר מבו״ש שע״ג ח״ב פ״א כתב רז״ל וז״ל. ואמנם פעם אחרת ביאר לי עוד זל יותר

בביאור באופן זה כו׳ והיסוד בח״ת דא״א ולקמן בפ״ז נראה שמסתיים בחזה דאריך אינין ונע״ל תיים כי עתיק כלול דכו״ן וזה שבכאן מדבר בדכורא אשר יסודו ארוך זכר ולקמן ביסוד הנוק׳ הקצר והוא ממש כענין יסוד דאו״א בז״א עכ״ל. ולדעתי תירוץ מהרח״ו ז״ל ל״ע שהרי פ״א משער אבא ואימא כתב רז״ל ז״ל והענין כי יסוד דעתיק הוא יסוד דדכורא והוא לר ואורך ואינינו רחב כיסוד דאימא הנכנס בו׳ משא״כ ביסוד הזכר שהוא לר מאד דרך לנור ולהיותו לר לכן אין בו מקום לסבול בתוכו כו׳ הרי כי מיסוד דוכרא דעתיק שהוא לר מאד הוא שיולאים החו״ג בחזה דא״א אלמא יסוד דדוכרא הוא המכתיים בחזה דא״א. ועוד שבשער זו״ן פ״ב כתב רז״ל ז״ל וקודם זה גם דעתיק התחיל להתפוף כו׳ אבל היסוד דעתיק אינו צריך להעלותו כי הוא מכתיים למעלה בחזה דא״א יע״ש. ואם איתא הרי צריך להעלות את היסוד דדכורא דעתיק המגיע עד היסוד דז״א. וגדולה שבכולם ע״ש בפרק בתרא דשער הנסירה וז״ל וסוד הענין כי הנה נתבאר כי חצי היסוד דעתיק מתלבש תוך חצי ת״ת התחתון דא״א והוא מתלבש ממש תוך ריש״א דז״א יע״ש וע״ש גדול. ועיין בשלחי פ״ו משער הולדת או״א: (ג) אמנם בשני הקווין ימין ושמאל דא״א אינו כן רק החסדים דמ״ה לד ימין וגבורה דב״ן מלד שמאל כו׳. מ״ש רז״ל אינו כן רוצה לומר שכיון שהחו״ג הזה הנמשך מעתיק הוא ממ״ה וב״ן דכו״ן שבו הם עומדין דכר מלד פנים ונוק׳ מלד אחור כנודע וא״כ חו״ג הנמשך מהם בהיותם תוך יסוד דעתיק צריכים להיות חסדים מלד פנים וגבורות מלד אחור אבל כשיולאים מתוך היסוד ונתנים בגו נופא דאריך אינין אינו כן רק חסדים דמ״ה מלד ימין וגבורות דב״ן מלד שמאל כ״ג: (ד) והענין כי כל אחד מן הי״ס מקוריות ושורשיות כנ״ל כל אחד מהם כולל עשרה כי כל דבר הנקרא ראש כלול מעשר. אע״פ שרז״ל כמה פעמים כתבו שאפילו המל׳ כל ספי׳ וספי׳ שלה כוללת עשרה וכל חלא מניהו כוללת עשר ומתפרשת עד כמה ואי״כ מאי אירית מפני שהוא ראש. אלא דברי רז״ל מעיס למ״ש רז״ל בפרלופי ז״א שנפרלוף הה״ר שלו כל ספי׳ שם כלולה מנה״י ומתפרש עד ג׳ אלפים רבבות ופרלוף חג״ת שלו כל ספי׳ שבו כלולה מו״ק ומתפרש עד ששת אלפים רבבות ופרלוף חב״ד שלו

ריסין אתגלפין דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא וכו׳ וכבר נת״ל כי הם מתבארות שם ממש למעלה והם ריש״א חדא הוא חכמה סתימאה שבא״א שבתוך הכתר שלו ולמעלה ממנו הוא ע״ק לכן אמר בה ריש״א עלאה לפי שהיא יותר עליונה מן האחרות הכ״ל והוא כתר דא״א הנקרא גולגלתא דיליה ולמעלה מכולם ריש״א דכל ריסין וכו׳ והנה ביאור ג׳ ריסין אלו הוא כי הנה בכל ראש ורגש מאלו ג׳ צריך שיהיה בו בחי׳ כלים ובחי׳ עלמות ורוחניות שבו וכפי זה יהיה ו׳ בחי׳ וכל א׳ מאלו הו׳ בחי׳ מתחלק לג׳ אחרות ונמצא כללותן עולה ח״י אשר הוא סוד חי העולמים כי מאלו הח״י בחי׳ מתפשט החיות בכל העולמות כולם וגם בעולם אצילות . ועתה נבאר ח״י בחי׳ אלו בע״ה הנה רדל״א שהיא עליונה שבג׳ ריסין אינו בכלל ג׳ ריסין כנ״ל שהזכרנו עתה שנעשין ח״י בחי׳ כי רדל״א היא עליונה מאד ואין בנו רשות לבאר עניינה לפי שבתוך האי ריש״א מתלבש א״ס ואינו דומה אל ב׳ ריסין תתאין מניה לפי שאלו הב׳ ריסין כל א׳ מהם יש בו בחי׳ כלי ובתוך הכלי יש בחי׳ הרוחניות והעלמות שבה ואח״כ הראש הב׳ בב׳ בחי׳ מתלבשות תוך הראש הג׳ (א) בב׳ בחי׳ אמנם רדל״א שהוא בחי׳ מלבוש לא״ס אינה מתלבשת תוך הראש הב׳ דוגמת הראש הב׳ המתלבש תוך הראש הג׳ כנ״ל כי ראש הא׳ אינו כך לגו מן הראש הב׳ רק למעלה ממנו כי לרוב רוחניותו כנ״ל אין ראש הב׳ יכול להלבישו וז״ש אלא ריסין אתגלפין כו׳ ובאור כי הם בחי׳ דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא פי׳ כי ראש הב׳ הוא לגו מן הג׳ ומתלבש בתוכה (ב) כנודע אבל ראש העליונה עם הב׳ אינו בבחי׳ דא לגו מן דא רק בבחי׳ דא לעילא מן דא כי הראש העליונה נקרא רדל״א והוא לעילא מן ב׳ ריסין הנקרא א״א ואינה מתלבשת כלל רק ז׳ התחתונים כנודע המתלבשין בא״א . והנה אריך אנפין הוא שם כולל ב׳ ריסין דהיינו כתרא ומ״ס שאלו הם ב׳ ריסין שתחת רדל״א והנה כל ראש צריך שיהיה כלול מי׳ ולכן מתחלקין לב׳ בחי׳ והוא כי כל א׳ מב׳ יש בו בחי׳ י״ס כי בכתר יש י״ס וכן בחכמה סתימאה הנקרא ריש״א ממש (א) והענין הוא כי הראש הראשונה שבהם הוא בחי׳ כתר ויש בה י״ס כנ״ל והנה הוא מסבב את מ״ס ונקראת גולגלתא בחדרא וכן מלת כתר מלשון כותרת ר״ל מקיף כי גולגלת מקיף (ג) המוח ובתוך הגולגלת הזה יש בתוכו בחי׳ מוח סתום מאד מלבד מ״ס דא״א שהוא תחת

י׳ דכתר לכן המוח הזה מאד עליון וסתום ונקרא בשם אוירא עלאה כמוכר בב׳ אדרות ובספ״ד והאי אוירא הוא בין גלגלתא לקרומא דחפיא עליה דחכמה דמ״ס ואתקרי בספ״ד בפ״ק קרומא דאוירא דאזדרך (ד) כו׳ ולמטה ממנו יש בחי׳ חכמה דא״א נקרא בחדרא מ״ס דעתיק והנה המוח העליון ההוא שבכתר א״א הנקרא בשם אוירא אע״פ שבערך כתר עצמו הוא נקרא בשם מוח שבו עכ״ז הוא נעשה גלגלתא ממש בערך חכמה דא״א שהיא מ״ס דא״א וע״כ גם המוח העליון ההוא הנקרא אוירא נקרא גם ריש״א ממש בערך החכמה מ״ס דא״א והרי נתבאר איך הב׳ ריסין שהם כ״ח שבו נכללין בג׳ ריסין ממש והם כתר ריש״א עלאה ואוירא ריש״א תניינא ומ״ס ריש״א תליתאי מלבד ריש״א דל״א הנק׳ ע״י שאע״פ שבאדרא נקרא הכתר וחכמה דא״א בבחי׳ ב׳ ריסין בלתוד עכ״ז הם ג׳ ריסין ממש אשר אין מכללם רדל״א :

פרק ד מ״ת

ועתה נבאר ג׳ ריסין אלו אשר נקראו באדרא ב׳ בחי׳ ב׳ ריסין לבד כנ״ל הנה לעיל ביארנו כי כל ראש וראש מאלו הג׳ ריסין אשר כללותן ב׳ ריסין בלתוד הנה כל אחד מהם יש בו עלמות וכלים והם ו׳ בחי׳ וכל בחי׳ מהם כולל ג׳ הרי הם כולם ח״י בחי׳ כנ״ל אשר אין הרדל״א נכלל בכללותן כלל ועיקר . ואמנם למטה בסדר התלבשות רדל״א הנקרא ע״י בתוך (כ״א בערך) ריש״א דא״א יתבאר איך האי ריש״א תניינא הנקרא אוירא דיהבא על האי מ״ס שהיא ריש״א ג׳ דא״א הנה היא נמשכת מבחי׳ האי (ה) רדל״א דעתיק יומין שלא יכולה להתלבש באריך אנפין ואחזי נהוריה בהאי ריש״א כו׳ הנקרא אוירא והבן זה ועיין (ו) למטה מה ענין האי אוירא ונבאר תחלה בחי׳ העלמות אשר בג׳ ריסין אלו שהוא הרוחניות שבתוך כל אחד ואחד מהם מתחלק כ״א וא׳ מהם לג׳ בחי׳ נמצא שהם ג׳ בחי׳ כ״א וא׳ מהם ג׳ ג׳ ובין כולם ט׳ בחי׳ של עלמות וכנגדן ט׳ בחי׳ אחרות בסוד הכלים שלהם ובין כולם הם ח״י בחי׳ . ונתחיל בענין ט׳ בחי׳ העלמות שהם ג׳ של ג׳ ג׳ והנה סבת היותן בחי׳ ג׳ הוא לפי שכבר נתבאר אצלינו שכל בחי׳ אורות עליונים יש בהם ג׳ בחי׳ הוא אע״פ ועליו יש אור עליון ממנו הנקרא או״מ עליו ועליהן אור עליון וגדול משניהן והוא מקיף לשניהן והנה ג׳ בחי׳ אלו הם ג׳

ריסין

הנהות וביאורים (א) הכל ממן שבון הביא בשם ס׳ אור זרוע דבקשה פרי לבאורה איפכא דהא הראש ג׳ מהלבש הוך ראש ב׳ דהיינו גולגולתא . לכן נלה הכל אור זרוע לפניה ו״מ״כ הר״ש בג׳ מהלבש בתוך ראש בב׳. ואח״כ בקשה ובאמת נ״ע למה יהיה סיפר מהנהוג כי העליון מהלבש בהתהון לא בהתהון בעליון . וי״ל דראש ב׳ הוא אוירא מהלבש הוך ראש ג׳ כי נכנס האור הוך המוח כדי לברר ונמזגר במנו״ש דף ס׳ שער ב׳ ח״ב ס״ד ח״ב הוא נגלע בתוכו פכ״ל : (ב) א״ל וק׳ דאח״כ אמר כי הגולגלה היא מקפת למוחא ומילת כתר הוא לשון כותרת ר״ל מקיף . וי״ל כמ״ש לקמן בשער כ״ג פ״ח שבכתר יש בו פנימיות שבה מוחין שבו ובחי׳ חיצוניות שהוא גולגלתא מתפשטת גם את המוחין הנקרא חב״ד אבל עיקריות הכתר אינו אלא למעלה על אלו המוחין יע״ש : (ג) זה הוא בחי׳ הכתר כמש״ל בשער כ״ג סוף״ח : (ד) הכל שהה אלכן הקשה דכלא אוירא הוא דבר אחד והקרומא הוא דבר אחר ודעת דע״ו מהלבש באוירא ה״ח בקרומא ואיך יוכן מ״ש כי אוירא הבא עצמו קרוב בספ״ד בשם קרומא דאוירא ואיכן בדומה . והכל ממן שבון כתב ולענ״ד אין נראה כן מדברי רבינו דמ״ש ואתקרי בספ״ד קרומא דאוירא אינו שייך על בחי׳ אוירא הנא על בחי׳ הקדוש בעצמו וזה פשוט : (ה) עיין מבו״ש ד״ס ע״ב ד״ה ועיין עד כו״פ : (ו) לקמן שער ס״ו :

יפה שעה

כל בפי כלולה מי״ם ומתפרש עד עשרה אלפים רבבות עיין בשער דרושי אבי״ע פ״ה אשמועינן הכא שבאריך אנפין כי הוא ראש וכתר כל האצילות כולו והבטה בפירושיו המקוריות לכל האצילות אפילו נה״י שבו מתפרש לעשרות : (א) והענין כי הנה הראש העליונה שבפתיחים היא כתר ויש בה י״ס כו׳ והנה הוא מסבב על מוחא סתימא ונקרא גולגלתא בחדרא וכן מלת כתר פירושו כותרת ר״ל מקיף כי הגולגלת היא מקפת המוח כנודע ע״כ. והנה דברי רז״ל קשים מניה ובה כי לעיל סמוך וגראה כתב וז״ל ואחר כך הראש הב׳ בבני בחינותיה מתלבשת תוך הראש הג׳ בבני בחינותיה יע״ש אלמא הכתר שהיא ראש השני היא מתלבשת תוך מוחא סתימא שהיא הראש הג׳ וכאן הוא אומר הפך שלכך נקרא כתר לשון כותרת ר״ל מקיף כובב ומקיף ריל מ״ם . דע כי מוחין דאלס שניהם הם אמת וכדי להבין נקדים מ״ש רז״ל בשער מוחין דאלס פ״ח וז״ל ונמצא שהמוחין הם למטה מבחי׳ הכתר ואינם בתוכו כי הכתר גבוה מאד מאד מהם והם למטה ממנו לגמרי אמנם בכתר יש בו בחינות פנימיות שהם המוחין שבו בעצמו ובחי׳ חיצוניות שהוא הגולגלת מתפשטת עד למטה ומלבשת גם את המוחין הנקרא חב״ד אבל עיקריות הכתר אינו אלא למעלה על אלו המוחין ישויין שם . נמצינו למדים שבכתר יש בו חיצוניות ופנימיות וחיצוניות שבו הוא מתפשטת למטה ולובשת ומקפת את המוחין שתתחתונים ופנימיות שבו הם המוחין שבכתר והם

עליונים ונעלמים מאד ועיין מ״ש רז״ל שם בפ״ב אמנם שהכתר מתלבש תוך המוחא סתימא עדיין לא למדנו אם לא במ״ש רז״ל לקמן בפ״ו וז״ל ודע כי הגולגלת שבו הוא ביאה שבכתר לחכמה דמ״ה מעורבת עם אינו חלק דכתר דב״ן וחכמה שבו היא חכמה לחכמה דמ״ה מעורבת עם אינו חלק דכתר דב״ן ושני בחינות אלו נקראים הו״ב שבמוחין ולפי שהבינה הזו היא לכתר לחכמה דמ״ה נדולה מעליהה כו׳ והטעם שהבינה לכתר לחכמה דמ״ה היא הגולגלת הוא לפי שכמו שא״א הנקרא כתר לכללות דעולם האצילות אין הג״ר שלו מתלבשין בחבא ואימא וכן ע״ז הדרך בכל הפרצופין כן כח״ב של א״א הפרטי אין מתלבשין בחכמה שבו אלא ז״ת ונמצא כי הבינה שבו נשארה למעלה על החכמה דוגמת גולגלת עליו ישויין שם . נמצינו למדין כי כתר דא״א הוא א״א שבא״א עצמו כנודע כי כל פרצוף מה׳ פרצופים הכוללים כל האצילות שהם אריך אנפין וחבא ואימא וזו״ן כל אחד ואחד הוא לבדו מהפרש לה׳ פרצופים שבעצמו ואותם הפרצופים פרטים שבעצמו מלבישין זה על זה כדרך לבישת כל האצילות בכללותו יושיין מ״ש רז״ל בשער פרצופי זו״ן ואם כן א״א דא״א עצמו שהוא שהוא כתר שבו ז״ת שלו מתלבשו תוך מוחא סתימא שלו שהוא בחינת חב״ד שבו וכח״ב דכתר דא״א נשארו מנולים למעלה שלא מתלבשו תוך חכמה דא״א והבינה דכח״ב הילוניות שבה נעשה גולגלת ומקפת על חכמה דא״א והם הם דברי רז״ל בפרקין והכל

נכון

ריסין הנ"ל הי ריסא עלאה דעת הא שהוא כסר הנקרא גולגלתא דא"א הוא מקיף עליון הגדול מכולם ותחתיו יש ריסא תניינא הנקרא אוירא והוא מוחא בערך הגולגלתא הנ"ל וגם הוא נעשה גולגלתא בערך ריסא תליתאי הנקרא חכמה כנ"ל וזו הריסא תניינא הנקרא אוירא הוא מקיף קטן שהוא מקיף לאו"פ ותחתיו יש ריסא תליתאי הנקרא מ"ס דא"א הנקרא חכמה דא"א והיא סוד או"פ והנה אלו הג' ריסין הם בחי' נר"ן (ה) שבא"א כי גולגלתא הוא נשמה ואוירא הוא רוח וחכמה סתימאה היא נפש. ואחר שנתבאר ג' ריסין אלו בכללות נבאר כ"א מהם בפרטות והוא כמ"ש בסוד הכללות שהם ג' בחי' וגם כ"א וא' מאלו הג' כלול מג' בחי' אלו ג"כ וזהו פרטן. הנה בריסא עלאה הנקרא נשמה ונקרא כתר דא"א ונקרא גולגלתא דליה ונקרא או"מ הגדול הנה יש בו ג"כ ג' בחי' אלו עצמן והם או"פ שבו ואו"מ שעליו ואו"מ עליון משניהן ושלשתן נקרא נשמה בערך כללות ונקרא או"מ הגדול ונקרא כתר א"א ונקרא גולגלתא דליה והנה ג' בחי' אלו הנקרא נשמה הנה הם ג' שמות הוי"ה וכ"א מהם הוא במילוי יודין כי גם כלל זה יהיה בידך שכל בחי' הנשמה הוא הוי"ה דיודין. אמנם ההפרש שיש בג' הויות האלו דיודין הוא בענין (ב) הנקודות שבהם והענין הוא כי גם כלל זה יהיה בידך שבא"א כל הויות שבו הם בסוד מילוין וגם בסוד נקודות כי כולם מלאים ומנוקדים אבל ההפרש שבהם הוא בענין סדר הניקוד איך הוא כי הנה בחי' ריסא קדמאה אור הכנימי הוא שם כזה יוֹד הֵי וָיו הֵי ואינו מנוקד רק בד' אותיות הפשוטות בלבד שבו כזה שהם חולם ביו"ד ולירי בה"י וקמ"ץ ביו"ו ולירי"ו בה"י וניקוד זה הוא כפי תנועת האותיות כנודע בספרי המקובלים. והנה יש אור ב' המקיף עליו והוא הוי"ה במילוי יודין ג"כ כזה יוֹד הֵי וָיו הֵי אמנם מנוקדת בכל י' אותיותיה בניקוד הנ"ל כי ג' אותיות יוד יש בו ג' נקודות חולם ובב' אותיות ה"י יש בכ"א מהם לירי ובג' אותיות וי"ו ג' קמצין תחת כ"א מהם נקוד קמץ ובב' אותיות ה"י יש תחת כ"א מהם לירי. עוד יש אור ג' המקיף על שניהן והוא ג"כ הויה במילוי יודין יוֹד הֵי וָיו הֵי אמנם אופן הניקוד הוא כי בד' אותיות הפשוטות הם מנוקדים בי"ד התנועות האותיות חולם לירי קמץ לירי ושבא אותיות אחרות של המילוי כולם מנוקדים בקמץ תחת כל אות מהם והרי נתבאר ג' הויות שיש בריסא עלאה הנקרא כתר גלגלתא דא"א והם בסוד או"פ ומקיף ועוד מקיף אחר על שניהן אמנם בערך הכללות של שאר ריסין כל ג' בחי' אלו אינם רק בחי' אור המקיף העליון שבכולם והוא נשמה. ריסא תניינא והוא הנקרא אוירא יש בו ג"כ ג' הויות של שם ס"ג גם כן על דרך הנ"ל ממש ובנקודים הנ"ל כזה יוֹד הֵי וָאו הֵי יוֹד הֵי וָאו הֵי יוֹד הֵי וָאו הֵי אלא שבמקום כל נקודת לי"ו יש נקודת סגול תמורתן ושלשתן או"פ ומקיף ומקיף לשניהן בבחינת הפרטות אבל בערך הכללות כל ג' בחי' אלו אינם רק בחי' אוה"מ הקטן שעל הכנימי והוא רוח. ריסא תליתאי והוא הנקרא חכמה מ"ס דא"א ויש בה ג"כ ג' הויות אחרות כזה יוֹד הֵא וָאו הֵא יוֹד הֵא וָאו הֵא יוֹד הֵא וָאו הֵא

במילוי מ"ה דאלפי"ן בנקודת הנ"ל של ריסא תניינא שהם סגול במקום לי"ו ועוד יש בהאלו שינוי ב' והוא כי גם בחולם ניקוד קמץ הם בהאלו ניקוד פתח תמירת הקמץ ושלשתן או"פ ומקיף ומקיף לשניהם בבחי' פרטיות אבל בבח' הכללות כל ג' בחי' אלו אינם רק ב' זו' או"פ בלבד שבג' ריסין הנ"ל וג' ריסין הכלולין מן ט' בחי' הם (ג) בחי' נר"ן שבא"א כנ"ל והויות הנשמה במילוי יודי"ן שהוא ע"ב והויות הרוח במילוי ס"ג והויות הנפש במילוי אלפין ואמנם הפרש נקודתן כבר נתבאר לעיל וכל אלו הם ט' הויות של העלמות והרוחניות שבת כן ועוד יש ט' בחי' אחרי"ת דאהי"ה הנקרא כלים שלהם שבתיכם מתלבשים הי' הויות של העלמות והם ט' שמות של אהי"ה והם ממש ע"ד מילוי הט' הויות של העלמות (ד) כדי בין כולם ח' ענינו שהם ח' העולמים כנ"ל ג' כלים של ריסא קדמאה כזה

אֶלֶף הֵי וָיוֹד הֵי אֶלֶף הֵי יוֹד הֵי אֶלֶף הֵי יוֹד הֵי

ג' כלים דריסא תניינא כזה

אֶלֶף הֵי וָיוֹד הֵי אֶלֶף הֵי יוֹד הֵי אֶלֶף הֵי יוֹד הֵי

ג' כלים דריסא תליתאי כזה

אֶלֶף הֵא יוֹד הֵא אֶלֶף הֵא יוֹד הֵא אֶלֶף הֵא יוֹד הֵא

פרק ה מ"ת

והנה בזה תבין מאמר באדרא דף קכ"ח ע"ב האי גלגלתא חוורא דיליה אנהיר לתליסר עיבר גליפין דא (ה) בסערא דא ודא בסערא דא כו' ושם דקכ"ט ע"א אמר וז"ל י"ג נימין דשערי קימי מהאי סערא ומהאי סערא וכאן באדר"ז דרפ"ח ע"ב אמר בגין דהאי חכמה סתימאה ביה אתפרס ג' זימנין לד' ד' כו'. והרי בג' מקומות אלו מלינו בחי' י"ג ולרוך להבין מה ענינם אבל הביאור הוא במה שנת"ל כי ג' מיני הויות של העלמות יש בג' ריסין שכל ראש משלשתן יש בה ג' הויות משונות כי ג' הויות עליונים דריסא עלאה הנק' גולגלתא דא"א הם במלוי יודי"ן הנקרא ע"ב ובהם י"ב אותיות הפשוטות שבהן עם כללית שלשתן הרי י"ג וכן ג' הויות אחרות בריסא תניינא הנקרא אוירא במלוי ס"ג והם י"ב אותיות ועם כללות הם בעצמו הרי י"ג וכן ג' הויו"ת אחרות במילוי מ"ה דאלפי"ן בריסא תליתאי הנקרא מ"ס ובהם י"ב אותיות ובכללות הם בעצמן הרי י"ג והרי נתבאר ג' בחי' של י"ג י"ג י"ג הנזכר בב' אדרות. ונבאר הענין הנה בראש עליון הנקרא גולגלתא ריסא חוורא שהוא סוד הכתר דא"א ויש בו י"ג תיקונים שהם י"ג אותיות שבג' הויות שבו כנ"ל עם כללותן והם י"ג הנזכר באדרא נשא דקכ"ח ע"ב וז"ל האי גולגלתא חוורא דיליה אנהיר לי"ג עיבר גליפן הענין הוא כי האי ריסא חוורא יש בה י"ג תקונין דמתפשטין בה מהאי חוורתא דיליה והיא בחי' הלבנונית שיש בגולגלתא בין שער לשערות(ו) כנזכר שם וסודו הוא כי השערות עצמן הם בחי' צורת אותיות הנכתבות בדיו והלבנונית הוא בחי' הנייר והקלף הלבן שעליו כותבין האותיות (א) ויש בחינת שערות מעולין מן הלבנונית ויש בחי' אחרת שהלבנונית מעולה מן השערות כמ"ש במ"א בענין היחודין ביחוד ה'. וזהו טעם שמן החוורתא מנהורא דיליה ירתין לדיקיא ת' עלמין דכסופין ומן השערות יונק הז"א עצמו ולמטה בע"ה נבאר איך ע"י מתלבשין

הגהות וביאורים (ה) עיין נה"ס דס"ב ע"א ד"ה ועל: (ב) עיין שער רוסל"ק הנ"מ דמ"ו ע"א ד"ה ומשם כו': (ג) עיין (שיך לשיל)נס' נס"ס דס"ב פ"א ד"ה ועל כו' הא': (ד) וגם הם מנוקדות עיין מבו"ש דס"ב: (ה) ס"א ד' נסטרא מד וד' נסטרא מד (כת"י): (ו) עיין נספר קול ברמה דף ג' ע"ב וכן שם דף י"ט ע"א במה שהרבה כרב אמת לחמוה בזה איך אפשר לחיות י"ג חוורתי בין י"ג נימין. ולא עוד אלא שיש עוד אחרת יהירא מלבד הי"ג (וכמו שכתוב במבו"ש שער ח"א פ"ט ע"ב) ע"ש שהאריך קצת בקושיא זו והוא באמת קושיא עצומה. אמנם העליתי ת"ל תרוכה ותעלה לקושיא זו ברוב דברים שתיקים ע"פ סוד נפש ברים ונתש עקלתון הנאמר בדברי הגר"א בספ"ד פ"א ואין כאן מקום להאריך בזה. פ"ב שב"ת:

יפה שעה

נכון: (א) ויש בחי' שהשערות מעולות מן הלבנונית ויש בחינה אחרת שהלבנונית מעולה מן השערות כו'. פי' שהנה הלבנונית נמשך מכתר דא"א והשערות נמשכו מאור חוזר דנה"י דעתיק המתלבש בז"ת דא"א ואחר ושלה ובדרך עליתו שובר בטחתא קתימא דא"א שבו נתלבש

גבורה דעתיק ובקרומא דאוירא שבו מתלבש ת"ת דעתיק ובאוירא דריא שבו אחזי נהוריה דעת דעתיק. ומכל אלו הבחי' עוקחים אורות ויוצאים השערות באו"א ואם כן נמצא שמצד א"א אור החוורתא הם יותר גדולים כי נמשכים מבחי' הכתר שלו וגם מצד עתיק הם גדולים שבכתר דא"א

נתלבש

מחלבשין ז״ת דיליה בריש״א דא״א וג״ה שלו מחלבשין בב׳ בחי׳ של א״א והם ב׳ אזנים וב׳ עינים שבו. והנה בב׳ בחי׳ אלו אין שער ג״ל כדם אמנם כאשר אורה חוזר מהתה לעילא דרך האי קרומא דאורה דא״א אשר שם מחלבש ת״ת דע״י שרות בחי׳ ו׳ כנודע אז ההתרות ההם יולא ן על הגלגלתא דא״א ונעשין ימין ושמאל כדמיון לורת ווין כי השמאל יולאין מבחי׳ נ״ה הנקבא ווי העמודים והבן זה ולכן מכח אלו בחי׳ נתהוו ב׳ בחי׳ בריש״א עלאה דא״א בגלגלתא והם החוורתא והשמאל זה בבחי׳ כתיבת אותיות עלמן וזה בבחינת הקלף והגייר הלבן הסובל הכתב עליו. והנה זאת החוורתא מתחלקת לי״ג אדרין כי כבר באר״ו לעיל שיש בהאי ריש״א חוורתא ג׳ הויות ובהם י״ב אותיות ועם הכולל הרי י״ג והם מתחלקין באופן זה כי בתחורי ריש״א יש הוי״ה א׳ ובה ד׳ אותיות ובלד הפנים יש ב׳ הויות בב׳ הלחיים זו מלד זו וזו מלד זו והחוטם מפסיק ביניהן והרי הם ג׳ עיבר ובכל עיבר ד׳ אותיות הוי״ה א׳ וכבר נת״ל כי אין אלו מונין אלא אותיות הפשוטים אבל הם ממולאים במילוי יודין והנה בעיבר האחור יש שם ד׳ חוורתא כנ״ל שהם ד׳ אותיות הוי״ה א׳ שהם ממולאים ביודין והנה הם נמשכין מלד ב׳ בחי׳ נ״ה דעתיק יומין המהלבשות בב׳ אזנים ובב׳ עינים דא״א כנ״ל והרי הם ד׳ שהוא ב׳ אזנים וב׳ עינים וכנגדן הם ד׳ חוורתא בלד אחורי ריש״א ולכן אמרו שם באדרא קד״ח ת׳ אלף עלמין אתפשט חוורא דגלגלתא דריש״א ואין כל החוורתא נכללין בהם כי הרי הם י״ג חוורתא כנזכר שם אח״כ האי חוורתא גלגלתא חיוורא דיליה אנהיר לי״ג עיבר כו׳ אמנם הת׳ אלף עלמין הם אותן ד׳ חוורתא שבאחור לבד שב״א מהן עולה לחשבון ק׳ אלף עלמין. והטעם הוא לפי שהנה הם הוי״ה א׳ במילוי יודין ויש בה ד׳ יודין וכל י׳ כלול מי׳ הרי הם ד׳ מאות אמנם להיותם בסוד א״א הם עולין לחשבון גדול בסוד ת׳ אלף כמבואר אצלינו שיש (א) חשבונות בא״א והוא בסוד אלפים ובאו״א הם מאות ובזו״ן הם בסוד עשרות ואחדות והנה אלו ד׳ חוורתא שבלד האחור יורדין דרך שם ונמשכין עד (ב) י״ג ימין דשערי שבבאר למטה בע״ה שהם נמשכין ג״כ דרך אחורי הראש והוא סוד הלבנונית שבעורף א״א דוגמת מה שכתוב בענין כתר (ג) דז״א וע״ש היטב וזה הלבנונית מתפשט שם באחוריים דא״א ע״ג כתפין דיליה עד מקום שמתחיל ריש״א דז״א כמ״ש בע״ה לקמן ענין זה ודרך האי חוורא מתפשט השפע ונמשך לריש״א דז״א ומאיר בו אמנם דרך הלדדין אינם מתפשטים כנזכר שם [א] דשערו סליק מבתר אודנין בנין דלא לתפיא עלייהו ואינם מתפשטים רק דרך האחור ע״ג ב׳ כתפין כנ״ל. והנה גבאר תחילה ענין ט׳ חוורתא האחרים הנמשכין מלד הפנים דא״א מה ענינו ואח״כ נחזור לבאר ענין המשכות אלו הד׳ חוורתא דאחורי ריש״א (דשערי) דע (ד) כי אותן הט׳ חוורתא האחרים שמלד הפנים דא״א הם נמשכין ויורדים ג״כ דרך הפנים עד ריש״א דז״א ושם מתחברים בדיקנא דז״א ואז נעשים לו ט׳ תקוני דיקנא כנזכר שם בט׳ תיקונין אתתקן דיקנא דז״א כו׳ ולאשר נמשכין גם אותן הד׳ חוורתא דריש״א דאריך אנפין דרך אח״כ עד ריש״א דזעיר אנפין [אז נגמרין ונעשים בזו״ן (ה) י״ג ת״ד] כמו שיש בדיקנא דאריך אנפין כמבואר אצלינו בכוונת ויעבור שהם י״ג כו׳ [ב] עוד יש מלאות אחר להעשות י״ג תיקונים בדיקנא דז״א והוא בזמן שמתעלה ועולה ז״א אל מקום הי״א כי אז נכלל ז״א בד׳ תיקונין בחראין דדיקנא דא״א כי שם מקום מעמד או״א ואז בעלות שם ז״א יש לו ג״כ ד׳ תיקונים אחרים ואז נשלמים בו י״ג ת״ד כמו א״א (ו). ובאדרא קד״ח אז מנהירו [דהאי חיוורתא] דילהון ירתין לדיקייא ת עלמין כגון שם ומנהירו דהאי חיוורא ירתי לדיקייא ת׳ עלמין דכסופין הה״ד ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר כי אע״פ שבהיותם למטה הם אז בחשבון גדול של ד׳ מאות אלף הנה ברדתן למטה הם אז בחשבון מועט ואינן רק ד׳ מאות לבד ומהם נהרין לדיקייא בעלמא דאתי וז״ם ארבע מאות שקל כסף כי הנה הוי״ה זאת הוא במילוי יודין שהם גי׳ ע״ב וגי׳ חסד שהוא כסף כנודע ולכן הם בחי׳ שקל כסף. ועוד כי הנה כסף הוא לבן והוא סוד חוורא דריש״א שמשם נמשכים אלו הד׳ חוורתא והיותן חשבון ת׳ כבר באר״ו שהוא להיות במילוי הוי״ה זו ד׳ יודין וכ״א מד׳ יודין כלול מי׳ הרי ת׳ והם ב׳ אותיות הרי ל׳ מן שקל והוי״ה עלמס גי׳ כ״ו ועם ד׳ אותיות הרי ל׳ מן שקל וזהו ענין ד׳ מאות שקל כסף עובר לסוחר הוא גלגולא הנקבא כתר הסובב הראש תרגום סביב סחור. וזהו עובר לסוחר הוא הכתר:

מ״ב. ד׳ כללים כלל א

הנה א״א יש לו שערות ריש״א שהם חוורתא (ז) וכימין הנמשכים מאחוריו ויש לו שערי דיקנא הנמשכין מלפניו. ומקום סיום ב׳ בחי׳ אלו הם עד טבורא דלבא כנזכר באדרא וביאור טבורא דלבא הוא שם״ת דא״א נקבא לב ונקודה מחליתו נקבא טבורא (ח) דלבא כי טבורא דגופא הוא בסוף ב׳ שליטים של ת״ת והנה גופא דיליה מן הגרון עד חלי ת״ת מהלבש א״א ע״י או״א אך ב׳ בחי׳ שערות הנ״ל מלבשין לאו״א מבחוץ מאחוריהם ומלפניהם (א) וגמלא שב׳ בחינת שערות

הגהות וביאורים (א) א״ה עיין בשער או״א פ״ז בגלגלים כלל ד׳ שבחב להבן מזה על כוד הנזכר בחיי שבה. ועיין בשער מאמרי רבב״י בפרשת חיי שרה בפ׳ זה ובפי׳ הנזכר שם יהוכן: (ב) נוסח בחי״ם: (ג) עיין בשער כ״ה פ״ה: (ד) עיין מאמרי רבב״י הנ״מ דז״ן דע״ב: (ה) ובפ׳ בח״י איתא ונעשים בז״א. הנה נמצא דעיקר הפ׳ ת״ד דז״א כולא מט׳ חוורתא דפנים דה״א ונשלם ל״ג ע״ש הד׳ חוורתא דאחורי ריש״א בנז״ל דאז יורדים הלאה אדרע ת״ד ונכלם ל״ג כמ״ש בכוונת ויעבור ע״ש. עוד לופן אחר למבוא לז״א ט׳ ת״ד וכולא ע״י הפ״ם דאורא בנזכר בבער כ״ח פ״ה כלל ה׳ ע״ש שם״ט פ״ט. ומן שבון. וכנ״ל בהוב ונעשים בלדיק לנפין י״ג ת״ד: (ו) והנה בלאשר נמשכים ויורדים לאהם הד׳ חיוורתא דלד לאחור לריש״א דז״א וכו׳: (ז) לא שבשערות הם חוורתא ולא חוורתא הם שערות אלא מכיון שלחוורתא מלאיכין בלאו כנימין וגם שבנימין הם הנמשכים דרך בחוורתא וכולם מעוגנים יחד לכן קורא אותם בשם שערות ועיין בפ׳ מכו״ש דף פ״ט ע״ב פ״י ומו״ש. ומן שבון: (ח) ביין שער ע״ז פ״ה ופ״ו:

השמש

[א] על ידי הפילה הצדיקים מפנים השערות מעינים ואזנים וז״ם המה ה׳ אזניך כקח עיניך וראה ומכסים לעורף וכשחוטאים ח״ו נאמר כי פנו אלי עורף ולא פנים. ממורינו הרב וכאן השיבה חתוכה: [ב] נ״ב ומאירים בריש״ה ממש למעלה ולא בדיקנא אמנם אחר שמאירה בריש״ה נמשכת אח״כ האדה נ״כ ויולאת לחוץ ומבלמת לו י״ג תיקוני דיקנא בז״א כי עוברת ובוקעת גולגלתיה מאחוריו ומאירה ושוברת אח״כ עד הפנים דיליה נ״כ כדי להשלים לו י״ג תיקוני דיקנא:

יפה שעה

נהלבש חסד דעתיק משא״כ השערות שהם מבחי׳ שלמטה מכתר דא״א ושלמטה מחכד דעתיק ומלד אחר השערות מעולות יען כי לוקחים האדה מאורא דכיא שבו אחזי נהוריה דעת דעתיק ונעשה נשמה לא״א שהוא בחי׳ עליונה מכולם מה שאין כן בחוורתא דכתר והרי יש בזה מה שאין בזה. ומ״ש רז״ל לקמן בפרקין ז״ל והנה בעיבר האחור יש שם ד׳ חוורתא כו׳ והנה הם נמשכים מלד ב׳ בחינות נו״ה דעתיק המתלבשים בשתי עינים ובשתי אזנים כו׳. כן הוא האמת כי כולם הם בחינת אור מוזר בין החוורתא בין הנימין ואינם אלא מאו״ח דנה״י אבל על כל פנים החוורתא הם או״ח מכתר והנימין הם אור״ח מקרומא דאורא. והנה מ״ש רז״ל שיש בחי׳ בהשערות מעולות מן הלבנונית ויש בחינות שבלבנונית מעולה לא ידעתי מאי נפקא מינה למען דעת הדבר הזה שהרי הצדיקים אין זכיותם כי אם בד׳ חוורתא הנמשכים אחורי העורף ח״א זוהה בכולם בכל י״ג חוורתא ובכל י״ג נימין בין הנמשכים דרך הפנים ובין הנמשכים דרך האחור כמ״ש רז״ל בפרקין לקמן כאשר נעשה בז״א י״ג תיקוני דיקנא. ומ״ש רז״ל בפרקין ז״ל דע שאין נמשך אל ז״א משום אחד מאלו החוורתא דא״א רק מחד אורתא לאזיל בפלגותא דשערי דא״א וממנו נמשך אל אורתא אחרא דריש״א דז״א בפלגותא דשערי ג״כ כו׳ מיירי בהתחלה תמיד אינו אלא הנמשך דרך הבוא אחרא דפלגותא דשערי אבל נעת רצון ונפרש בעת שנשלמים בז״א י״ג תיקוני דיקנא ונמשכים לו כל הי״ג חוורתא ואדרבא ע״י ד׳ חוורתא דאחור נשלמים ונתקנים לו הי״ג: (א) וגמלא שבני בחי׳ שערות מניעין עד מיבורא דלבא בבוא חלי הת״ת ומסתיימים שם וגם שם כו׳ ומשם ולמטה מלבש ז״א אם שערות א״ם כו׳. ובכ״מ כתב רז״ל בפו״א מלבשין את א״א עד הטיבור וז״ם מלבשין מן הטיבור ולמטה אינו אלא שלים ש״ם

שערות מגיעין עד עבורה דלבא שהוא חלי ת״ת ומסיים שם וגם שם מסתימין חו״ל ומשם ולמטה מלבים ז״ל את שארית ל״ל (ולו״ל) ונמצאו ב׳ בחי׳ שערות (ה) אלו מגיעין עד ריש דז״ל (ב) פנים ואחור ואינם נכנסין בו כי אינם ארוכים ואין שיעורן אלא עד שם בשוה ומהם נמשכין חוט יפה אל שערות דריש דז״ל. שאע״פ שהם שערות והם דינין עכ״ז להיותן שערות דל״ל הם יותר רחמים גמורים מן הרחמים דז״ל ומשם ולמטה ז״ל אין לו שערות חופפין עליו לא מפנים ולא מאחור כמו חו״ל. וז״ס ואנכי אים חלק בלא שערות דל״ל להלבישו אמנם השערות מהם יונק ז״ל עצמו אך החוורתא מגהירו דילהון ירתין לדיקין ת׳ עלמין דכסופין דעלמא דאתי וכבר נתבאר במ״ל שבבחי׳ ל׳ השערות מעולים מן החוורתא ובבחי׳ אחרת הוא להיפך (ג) ודע שאין נמשך אל הז״ל משום ל׳ מן החוורתא רק מהד אחרא(ד) דאזיל בפלגותא דשערי ומשם נמשך אל אחרא אחרא דריש דז״ל בפלגותא דשערי ג״כ ומד׳ חוורתא נשלם י״ג תקונים כנודע וט׳ חוורתא דפנים נעשה בז״ל ט׳ תקונים ככתוב אצלינו במ״ל:

כלל ב

דע (ה) כי בריש דז״ל שם שורש הקליפות הנאחזין בשערות השחורות שלו אך ריש דנוקבא שורש הדינין לבד ואין נאחזין שם הקליפות והם אדומים והסברא נראה להיפך והטעם כי ראה המאציל שאם שורש הדינין היה בריש דז״ל היו דינין קשים עד מאד כי דינין דדכורא קשין ותקיפין בריש כי הם מוחין מבח״ נה״י דתבונה נוקבא והיו הדינין קשים מתגברין ונאחזין שם מאד וכן אם היה שורש הקלי׳ למטה בריש דנוקבא אשר כל הקלי׳ סובבים אותה בסוד כשושנה בין החוחים היו נאחזין שם תמיד והיה העולם חרב ולכן ראה המאציל העליון בחכמתו לשנות הסברא והיו שורש הקלי׳ יונקים מריש דדכורא אשר האור בא עליהם מרחוק ואין יכולין להתאחז שם כמו אם היו למטה בריש דנוקבא וכן שורש הדינין למטה בראש הנוקבא אשר מוחין דילה מנה״י דז״ל זכר אשר שם החכמים מגולן והם נייחין בריש ובזה יהיו הדינין ממותקים:

מ״ק כלל ג

והנה השערות ריש דל״ל לבנות כעמר נקי ושל ז״ל שחורות כמ״ש קווצותיו תלתלים שחורות כעורב ושל נוקבא אדומים כארגמן כמ״ש ודלת ראשך וסימנו אש״ל ״אדום ״שחיר ״לבן מהתא לעילא וז״ס ויטע אש״ל בבאר שבע כי ע״י המים מדת אברהם נומאין שערות העקרא אש״ל:

כלל ד

שערות הראש מן הכתר שהוא אריך אנפין שנתלבש בו החסד דע״י לעולם ואפי׳ בל״ל הוא חסד (ו) ושערות דדיקנא מלד החכמה שנתלבש בה הגבורה דעתיק לעולם אפי׳ בל״ל הוא גבורה ולכן שערי דריש שעינין של דיקנא קשים יותר:

פרק ו מ״ק

(א) **אמנם** מלאת ז׳ תקוני גולגלתא דל״ל הנזכר בספ״ד הם כך. גלגלתא ל׳ טלא דבדולהא ב׳ קרומא דאוירא ג׳ עמר נקא ד׳ רעיא דרעוין ה׳ פקיחא עלאה ו׳ תרין נוקבין דפרדשקא והוא חוטמא ז׳ והנה כבר נתבאר במ״ל כי כוד ההוא דדל״ל מתלבש בל״ל וכל דבר שהוא גבוה מחבירו מתלבש בחבירו להאיר בו ולהחיותו. והנה דע כי סוד ההוא דדל״ל הוא מתלבש בכתר וחכמה דל״ל שהוא כללית הב׳ רישין כנ״ל ותחלה נבאר איך הוא מתפשט בב׳ רישין אלו ואמנם כבר ידעת כי לעולם כשהגבוה מחבירו מתלבש בתחתון כנ״ל הנה אין כח בתחתון לסבול אורו רק מז״ת שבו לבד כי ז״ת דדל״ל שהם מחסד עד מלכות שבו הם מתלבשין בב׳ רישין תתאין דל״ל ומאירין בו. כילד דע כי חסד שבריש עלאה הוא מתפשט ומאיר בגלגלתא וגבורה במוחא כי אלו הם סוד הב׳ רישין תתאין כנ״ל ובזה תבין איך הכתר רחמים גמורים אך החכמה יש בה דינים רק שהם נכפין במקום הזה ותתכפיין תמן וזהו מ״ש החייב בם מנחת יהודה כי חכמה הוא דין (ז) והבן זה מאד. וזהו מאמר הזוהר קכ״ח מוחא דשקיע ויחיב ושכיך כחמר טב על דורדייא כי הוא סוד יין על שמריו רק שהם נכפין כאן והח״ת הוא מהלבש בהאי קרומא דאוירא שהוא תיקון הג׳ שהוא סוד רקיע המבדיל בין מים למים והוא נתון בין גלגלתא ומוחא שהם ח״ג והקרום בנתיים והוא סוד ת״ת המבדיל בין ח״ג ומכריע בנתיים וג״ה יש בהם ב׳ בחי׳ (ח) ל׳ הוא סוד היותן סתומים שהם סוד תרין ביעין דדכורא והרמז להם הם ב׳ אזנים דעתיקא ולהיותן ב׳ ביעי שהם סתומים לכן לא נזכר אזנים כלל בעתיקא לא באד״ר ולא באדר״ז ולהיות שלעולם נלא כלול בחסד והוד בגבורה לכן נ״ה אלו רמוזים בגלגלתא ומוחא ומיתרי תמן ולהיות שלעולם

נ״ה

הגהות וביאורים (ה) עיין שער ס״ז פ״ו: (ב) בשמן בשון הבינה בשם כרב אור אוצ דהקשה דבאדרא משמע דמטו עד ריש כתפין ותיכף אולי יש בפרש בין ימין לשערות. והשמן בשון תיכף וז״ל וכדואה יראה כס׳ מנו״ם דס״ע שע״ג ע״י ושי״ם נלמה כי אפילו שהחוורתא והימין עצמן מגיעין עד ריש כתפין עכ״ז בהרהם מגיע עד ריש דז״ל עכ״ל: (ג) עיין שער מאמרי הבכי דל״ג ע״ל בפי׳ האד״ר סוד מלמר ת׳ אלפי עלמין: (ד) הרב שמן בשון הבינה בשם ס׳ דברי שלום וס׳ שדה הארן שהקשו הלא דבריו סתרלי דבהחילה כתב דאין נמשך אל ז״ל משום ל׳ מאלו החיוורתא ואח״כ כתב הנמשכים אל ז״ל מכל הפ׳ וס״ל. והיכן דב׳ שמועות הם. והש״ם מתרץ מ״ש מאד אחרא כ״ל לריש ומד׳ לדיקנא עכ״ל: (ה) עיין בשער הכוונות ומשם הראה מה הנחי׳ משורש הקלי׳ ומה בחי׳ הוא שורש הדינים: (ו) הלבון כזה אין לו הבנה כלל מלי אפילו ומה אחי לאמשינן בזה. אמנם זה כמה פנים ראיתי בע״ת בח״י וכתוב שם בסגנון אחר קצת ומבואר שם כוונתו שאפילו בל״ל אינו מתלבש מעתיק אלא רק מחסד שלו ונמשך שהוא הזה שלו אבל לא הנ״ר דעליון אינו מתלבש לעולם בהתחתון כנודע ובזה ניחא היטב. ר״ל שבח״ת. (ח״ה ובע״ח כ״ל של החסיד בעל יוס״ה כתוב בזה״ל שנתלבש בו החסד דעתיק יומין כם מלד חסד ובערי דדיקנא מלד חכמה שנתלבש בה הגבורה ולכן בערי ריש כו׳): (ז) השמן בשון הבינה בשם ס׳ אור זרוע דבר חדש וז״ל גם מלאתי כתוב בספר מפקדמונים שיש ל״ב חוטין אדומים כמות רומין לל״ב נתיבות חכמה וכן בהורה ל״ב אלפים ועיין שער הכוונה פ״ח מדרושי שופר להיות גבורה דע״י חוך מ״ם דל״ל ועיין לקמן: (ח) ובע״ח בח״י מהחסיד הנ״ל אותה בזה״ל ב׳ בחי׳ של ל״ל שהם מתלבשין בב׳ אזנים ב׳ עינים של ל״ל אחד הוא כו׳:

יפה שעה

פיין בריש שער זו״ן ובשער הגסירה פ״ה ופ״ו. (ולעב״ל עיין שער כ״ל שער לידת המוחין פ״ב ועיין מ״ש השמש וכן הוא במנו״ם ד׳ קי״ב ע״ב שכתב בהדיא וז״ל גם ראיתי שיטו אחר בענין הת״ת דל״ל כי פ״ל שמעתי כי כל חלו התחתון ניתן אל הז״ל ורוב פעמים שמעתי בדיקדוק שאינו רק שלים תחתון לבד ואינו יודע תירון אם לא שנאמר ע״ד ת״ת דאימא המתלבש בכתר דז״ל כי בהיות לו מוחין דאימא לבד אינו לוקח רק שלים ובהיות לו גם מוחין דאבא לוקח חלו וכן יהיה כאן כנלעב״ל יע״ש ועיין בשער הכוונה דרוש ו׳ דר״ה שכתב רבינו כי ז״ל מלבים את ל״ל מחלי ת״ת שבו ונמשך אחר היות ל״ל תוך או״ל יע״ש לקמן פ״ז שמן בשון): (א) ואמנם מלאות ז׳ תיקוני גולגלתא דל״ל כו׳. דע כי רז״ל בפרקין לא ביאר יפה איך ז׳ תיקוני גולגלתא דל״ל נעשו ונתקנו מז״ת דעתיק שנתלבשו בו אמנם בס׳ מבו״ם שע״ג ח״ב פ״ג ביאר כל הצורך שני טעמים אחד כי החסד דעתיק נקרא יומם דאזיל עם כולהו ונמצא כל הז״ת כלולים בחסד וחסד דעתיק הוא מתלבש בכתר דל״ל ואיהכלהו

בחב

נ״ה הם סוד הדינין כולם כנזכר פ׳ ו׳ בסוד וערבי נחל ולכן מתפשטין מהם השערות שהם סוד הדינין כנודע ולכן סודם הם אור חוזר הוא (ח) ממטה למעלה כי יולאין מנ״ה ולמעלה על הגלגלתא ומשם יולאין. ולהיות שעדשם מן האזנים שהם נ״ה לכן צריך לבער שערי מעל אודנין והכן זה כדי שלא יהיה להם כח וחוזק גדול (א) ואמנם בחי׳ אלו הם למעלה מן היסוד כי אלו (ב) ב׳ אזנים ויסוד דנוקבא ודכורא דעתיק שבהם במלא כמ״ם כי כמו שבמלא דז״א הוא יסוד דאו״א כן במלא דא״א הוא סוד היסוד דרדל״א לכן נ״ה (ר״ל אלו הב׳ ביעי שהם נ״ה הסתומים) אלו מתגלין במלא כי הם יריקו השפע ליסוד ולכן יש במלא סוד הדינין כנודע כי כ״ד בחי דינין במלא ז״א מיסוד דאמא אשר שם רק שבכאן בעתיקא הם נכפין ולכן מלא וגלא כולא חד באתוון רצופים כנ״ל כי הלא נ״ה הם גלוים ביסוד. ואמנם ב׳ הבחי׳ (ג) שבב׳ (פרקין תתאין) דנ״ה שהם סוד הירכים שהם תחת היסוד הם ב׳ עינים והיסוד מקומו במלא ולכן תמלא כי כמו שהחסד הוא גנוז וגחית בפומא דאמא גם חסד עלאה דרדל״א נחית הכא במלא ששם הוא היסוד ושם מתגלה כח האי טורנא נאה בסימא ונקרא רצון כי נמשך מן החסד דרדל״א ויש״ם באדר״ז מלא דמתגלי בע״ק רצון איקרי דהא האי רדל״א פשיט חד טורנא נאה כו׳ ואמנם המלכות מקורה בחוטם וז״ם ותהלתי אחטוט לך כי לעולם תהלה במלכות רק שהיא המלכות דרדל״א. הרי ביארתי לך איך ז״ם דרדל״א הם גנוזים בא״א בסוד ז׳ תקוני דגלגלתא הנזכר ברים ספ״ד שהם ג״ט קע״ר פ״ח א׳ גלגלתא ושם חסד ב׳ עלא דבדולחא והוא מוחא ושם גבורה הג׳ קרומא דאוירא ושם הח״ת הד׳ עמר נקא ושם נ״ה הה׳ רעוא דרעוין והוא המלא ושם הוא יסוד הו׳ אשגחא פקיחא והם ב׳ בחי׳ ירכים נ״ה כי עמר נקא סוד אודנין (ר״ל אלו ב׳ ביעי שהם נ״ה) ואלו ב׳ ירכין סוד עיינין הז׳ ב׳ נוקבא דפרדשקי ושם המל׳. אמנם סוד הדעת דרדל״א הוא גנוז מאד ולכן הוא בסוד הפה דע״ק הנזכר בזוהר דעת גניז בפומא אך ג״ר שלו הם בסוד אור המקיף כי איכן יכולין להתלבש כנ״ל. ביאה (ד) דעתיק לא נתלבשה (ה) כלל אמנם נמשכת האורה ממנה מבחוץ עד מלא דא״א גם בריאשא דא״א הוא דעת דידיה (ו) ובתוכו יסוד דעתיק וגם יולא האורה מיסוד הנ״ל ובוקע ויולא לחוץ ופונע באור ביה דעתיק אשר בחוץ ומכיס זה בזה וזה שבפנים יולא לחוץ וזה שבחוץ נכנס לפנים ואז האורה ההיא נמשכת עד למטה עד מלא דאו״א מבחוץ ומאיר במוחין דילהון ומשם נמשכין עד מלא דז״א ומתכפיין הדינין והגבורות ששם מכח עטרא דגבורה ששם בדעת תוך מלא דז״א ומתבסמין ומשם נמשכת עוד האורה ההיא עד עיינין דז״א ואז יכול להגביה עיניו ולהסתכל במלא דא״א ויורד לו משם אור גדול (ז) אח״כ. והנה בדרדע כל אלו האורות מבינה דעתיק כנ״ל בהכרח הוא שאור החכמה דעתיק תרד נעלמת בתוך האורה הבינה ומאירה גם היא עד למטה במלא ע״ד הנ״ל כי יש שם חכמה דז״א ומקבל האורה הנ״ל. ודע כי כבר באתי (ח) לך כי כללות דרדל״א אחזי נהוריה בהאי אוירא שבין גלגלתא ומ״ם (ב) וסוד האי אוירא הוא סוד הנזכר בס״ה בכ״מ יהי אור יהי אור כי יצאה י׳ מאויר ואשתאר איר (ט) לכן הקרוס מפסיק בין האי אוירא למ״ם כדי שיוכל לסובלו. והנה כל ז״ת אלו הם בגלגלתא דא״א בג׳ דיליה והנה כל ז׳ אלו דגלגלתא הם נמשכין מלד הגולגלת שהוא הכתר שהוא תמיד כמו כותרת מקיף אל המוח (י) אך המ״ם היא גגלה ומתפשט בסוד דיקנא דעתיקא ולכן דע כי ב׳ רישין אלי שהם גלגלתא ומוחא כ״א מתפשט אל י״ג (יא) כי הם י׳ והם י״ג. והענין הוא כי מ״ם מתפשט בי״ג ת״ד כמ״ם והגולגלת מתפשט בי״ג ג״כ כי כל רישא צריך שיהיה כלול מי״ג והנה כבר ידעת כי ב׳ אזנים ב׳ עינים ב׳ נוקבי דפרדשקי בעתיקא כולן נחשבין לא׳ לבד וסדר הי״ג דגלגלתא שבהם, מאירין ז״ת דעתיק סדרן כך כי כתר גולגלתא חו״ב ב׳ אזנים דעת מוחא (מלחא) ח״ג ב׳ עינים ת״ת החוטם קו המישור נ״ה ב׳ שפוין יסוד לשון מלכות פה (יב) וב׳ לחיים הם תרין חפיחין הרי לך י״ג כלולים בגולגלת. והנה כ״א מן הפרצופים בין א״א בין או״א בין זו״נ כולם יש בהם י״ג כי אחר שכבר ידעת שאין (יג) העליון מתלבש בתחתון רק ז״ת שבו וצריך שיהיה בתחתון סוד ג׳ אחרים לקבל מג״ר איזה לד האורה ולכן הם הולכים כולם על סדר י״ג י״ג. ודע כי הנה מעתיק נמשכו גר״ן לא״א ולכן נאצלו ונתלבשו ז״ת בו כנ״ל כי ה׳ אחרונה נקרא נפש ו׳ רוח אמנם הנשמה הוא מג״ר ומרוב אורם אינה יכולה להתלבש בא״א כי אם נשארה למעלה בסוד מקיף לכן הולרך להתלבש דעת שלו בא״א בסוד הנשמה וז״ם שרמזתי לך אוירא יהיב על האי קרומא דחפיא על מוחא כי הוא סוד הדעת המתגלה שם ועכ״ז היה שם מכוסה מאד והולרך להתגלות יותר בפומא (יד) כנ״ל ועכ״ז הוא סתום עדיין דביה אבהתא עתידין (טו) למלבש [כ״א להתלבשה בה] ודע כי כבר באתי כי אותו קרומא דאוירא הוא סוד ת״ת [דע״י והנה ת״ת] נקרא וי״ו וכבר ידעת בתיקונים שכל ימין ושערות הם סוד ווי״ן גם ידעת כי הווי״ן הם לעולם סוד כ״ה הנקרא ווי העמודים כי כ״ה הם סוד ווי״ן היולאים מת״ת ו׳ הגדולה. והנה בזה תבין איך י״ג ימין דשערי נפקי מקרומא דאוירא שהוא הת״ת והם כ״ה עלמן שהם רמז אל אימון עמ״ נקא דתליין בשיקולא וז״ם אלה המלכים לפני מלוך מלך וגו׳ כי הלא מלוך מלך לבני ישראל

הגהות וביאורים (ח) בע״ת כתי״ כנ״ל איתא כוכ״ מלמטה למעלה כי הנ״ה מלבישים בב׳ בחי׳ שלא״ת ב׳ אזנים לב׳ עיינים והנה בב׳ בחי׳ אלו אין שום גדול בהם לכן הם מחודים למעלה על הגולגולתא כי יולאים כו׳: (ב) בע״ת הנ״ל כי אלו [נ״ה דעתיק] באזנים דא״א ויסוד דנוקבא ודדכורא כו׳: (ג) הבחי׳ הב׳ דנו״ה שהם סוד הירכין שהם תחת כו׳ כנ״ל. ר״ל שב״ת: (ד) עיין שער רוה״ק סוד יחוד י״ו: (ה) הש״ם כתב דאין לתקשות דהרי בבר כתב דהב״ל לא נתלבשו ובכללם גם בינה אלא אחי לאמתיינו דהאתת הבינה נמשכת ואגב נקטא דלא נתלבשה. ובמכו״ם בלבון מהוקן יותר יע״ש דף ע׳: (ו) עיין במכו״ם דף נ״ו ודף ס׳ דיש ב׳ דיעות בא״א ל׳ בראש ומהפשט יע״ש. וזה אלא תהיו מקומות כסותרים זה לזה ועיין לקמן פ״ח: (ז) שהם יסוד דע״י אבר יש בו שפ״ו נהורין כנ״ל פי״ב: (ח) נעיל פ״ד: (ט) עיין בספר מכו״ם דף ס׳ ע״ב ודף ס״ד ע״ו כי שם נתבאר וז״ל ונמלא כי זה החסד דע״י שבחוץ בכתר הנקרא אוירא דביה הפיק מינה חד רוחא דנגיז בע״י שהוא יו״ד דנפיק מאויר ואשתאר אור וזה היו״ד הוא אבא יו״ד דשמא קדישא יע״ש. שמן שבון: (י) המ״ם (פכ״ו): (יא) הרב שמן שבון הכיון בשם פ׳ שדה אתרן דכתר דגם רישא ב׳ אוירא הוא ג״כ י״ג דכן כתב הכיון במכו״ם שע״ג ת״ב ע״ח יע״ש: (יב) והקשה הרב שמן שבון מלקמן רים ע״ח שכין הכיון בשם פ׳ שדה אתרן דכתר דגם רישא ב׳ אוירא הוא ג״כ י״ג דכן כתב הכיון במכו״ם שע״ג ת״ב ע״ח יע״ש: (יב) ויתרכז ב׳ תיקונים דב׳ פתחי הראש הם מבחי׳ מלכות דכתר שבגלגולתא. ועוד י״ל דמיקר י״ם הם בגולגולתא לחמנם בהתפשטותם לא הוא מלכות פה וכן מדוקדק הי״ם שבגולגולתא מהפשטים לי״ג ומלכות פה: (יג) עיין הו״ח דף ע״ה ע״ח: (יד) מפורש בתכולה במכו״ם שע״ב ת״ג ע״ג ד״ם: (טו) זוהר ח״ג דף קל״ד ע״ב:

יפה שעה

כתב שם רי״ג טעם רב ועלום כי כתר ומוחא בחימא דא״א שבהם מתלבשין חו״ג דעתיק הם בבחי׳ דכו״ן ובעת שוונם איתכלילו זב״ז לכך הם שוים וכל אחד הוליא ז׳ תיקונים ועיין מ״ש רז״ל בפ״ח משער מ״ד ומ״ן: (א) ואמנם בחינת אלו הם למעה מן היסוד כי אלו באזנים והיסוד דנוקבא ודכורא דעתיק שביהם במלא כו׳. מתבארים מדברי רז״ל שב׳ פרקין עלאין דנו״ה הם סוד הרין ביעין ושהם למעלה מן היסוד לכך הם בחי׳ האזנים כו׳. וקשה שלעיל בשער הנקודים פ״ג כתב רז״ל ז״ל התשובה היא כי בחינת היסוד לעולם הוא נבוה למעלה מב׳ פרקין הראשונים דנו״ה כנראה בחוש הראות יע״ש. (ולענ״ד לתרץ שהרי כאן כתב רבינו בפרקין המוך לזה ז״ל כי כמו שמלא דז״א הוא יסוד דאו״א כן במלא דא״א הוא סוד היסוד דרדל״א כו׳ ומוחא כתימא דא״א הוא סוד היסוד דרדל״א כו׳ נמלא שאין הפרש בזה בין א״א לז״א כלל ובשער הנקודים שם כתב רבינו בשתימא מוחא המוחין לז״א אז משפלת עצמה ומרכנת עצמה בסוד והאם רובצת על האפרוחין והיסוד למטה ואז נמלא שהדעת למטה יע״ש ולא נרחיב הביאור במקום עליון ברם זה שקשה לי לכל זה ניחא ביסוד נוקבא דע״י שהוא קצר אבל בחי׳ יסוד לכורא הוא ארוך כמ״ש רבינו במכו״ם שע״ב ת״ב פ״ב ד׳ כ״ז יע״ש וא״כ איך אפשר זה ואפשר שהוא בבחי׳ המכוסה שביסוד. שמן שבון): (ב) וסוד האי אוירא הוא סוד המזכר בזוהר בכל מקום יהי אור יהי אור זו״ל ונמלא כי זה החסד דעתיק שבתוך הכתר הנקרא אוירא פ״ו ביאור יותר ז״ל ונמלא כי זה החסד דעתיק שבתוך הכתר הנקרא אוירא

ישראל הוא סוד התקון כנודע שהגה ע"י שערות מתעבה האור ויש כח במלכים הכ"ל לקבלו והבן וראה כי עמר נקא הוא התיקון הד' מו' דגלגלתא המזכר בריש כפ"ד והם סוד הנקרא בני ישראל שהם כ"ה וזהו לפני מלוך מ' מלך ב' לבני ג' ישראל ד' כי כשבא תיקון ד' שהוא בני ישראל שהם השערות היה כח לקבל האור ע"י השערות וסוד ווי"ן אלי באהרו באד"ר ד' קכ"ח התנא בגלגלתא דריש תליא אלף אלפין רבוא רבבן ע"ש :

פרק ז

והנה כבר נתבאר כי ז"ת דעתיק הנה הם מהגלין בז' דגלגלתא דא"א והוא סוד המזכר בזוהר עתיק יומין פי' שאין מתגלה רק בחי' יומין שהם ז' ימי בראשית ז"ת דליה ובכ"מ פי' עתיק יומין הם ז"ת המתגלין בז' דגלגלתא ובערך שהוא מתלבש בא"א כתיב ביה (ה) ושער ריסיה כעמר נקא ואע"פ שאין זו ראשו ממש רק שמתגלה בכאן. ודע כי אע"פ שכל אלו הם שערות בסוד שורש הדינין עכ"ז הנה הם יותר רחמים מרחמי ז"א ולכן מאלו השערות נמשך השפעה לז"א ואינן מגיעין רק עד רישא דז"א ולא יותר ושאר כללות הז"א הוא חלק וז"ם ואנכי אים חלק כמ"ש בסוד שק ואפר (ב) (ז"א מאירין בו כמה מיני לורות במוחין דליה (ג) **א** הוא שמתפשטת הארה מהחסד העליון (ד) שמתלבש בכתר דא"א ומשם מתפשטת עד מזל הי"ג דאריך ומשם מתפשט עוד הארה הבאה עד הדעת שבין או"א (ה) ומיחד אותן ואז בכח הזה נעשה מוחין דז"א המתלבשין בנה"י אמא **ב** הארה נמשכה ממ"ם דא"א ויורדת דרך שערות דרישא ודרך שערות דדיקנא דא"א ג"כ ונמשכין עד דיקנא (ו) דז"א ומאירין במוחין דליה **ג** האלה יולאת מיסוד דעתיק אשר תוך מ"ם פנימים (ז) מיחא דדעת ח"א ובוקע מלא דא"א ויולא האלה עד מלאה דז"א ומאיר במלאה דליה בפנים של המוחין בתוך מלאה דליה ואז מתבטלין כל הדינין שבמלא (כ"ח שבמוחין) דז"א. והנה לעיל נתבאר כי

ונלע"ד חייס שזו דמיון אור המלא שיצא מא"ק המתיה הנקודים עוד יש בחי' האלה פה דא"א שיולאין מפיו הכלים ומקיפין בסוד

המחורתא מתחלקים לי"ג אלהין (א) והד' לבדה שהם אחורי הראש הם נמשכין עם י"ג נימין דשערי דרישא הנמשכין אחורי הראש עד רישא דז"א

או"מ לז"ת דא"א [כ"א דז"א] גם זה כלעד"ח שהוא דמיון פה דא"ק המוליא העקודים. ומשם יורד השפע לרישא דז"א הנה א"כ כי אורות מובפעים מסוד מזלא דע"ק כי הם נמשכין ממ"ם הכמה (ח) דכתר והז"א מושפע יותר מלמעלה מכתר דא"א שמשם נמשכין י"ג (ט) חוורתא ומפתח בחי' זו היא יותר מעולה הז"א לפעמים מאו"א אך להיות כי אין יורד לו השפע רק דרך או"א בבחי' זו הם גדולים ממנו. וז"ם הגרמז באדר"ז רל"ב או"א מהאי מיחא נפקי ז"א בעתיקא תליא ואחיד והבן זה ע"ד מ"ם כי ז"א יונק מכתר א"א ואו"א ממוחא דע"ק ע"י המזל היורד משם. והואיל ואחא לידן נבאר מ"ם הליא ואחיד דע כי כבר נתבאר כי חלי ת"ת דא"א וגה"י שלו הם מתלבשין בז"א וז"ם בעתיקא אחיד והליא כי הוא אחיד שם ממש בגה"י אך בערך אלו י"ג תק כי תיורתא כמזכר על זה אמר תליא כי נהלה ז"א ולא אחיד בערך ב' בחי' אלו אמר אחיד ותליא (גם זה בעלמו הוא באו"א כי הם תלין בעתיקא קדישא במזלא קדישא הנמשך ממ"ם והם ג"כ אחוזים בביה חג"ת דא"א) (י) נמצא כי א"א מתלבש בכל אילות כולו (יא) אך ראשו אינו מתלבש כי אין העליון מתלבש בתחתון אם לא בז"ת כי הג"ר נשאריס בסוד מקיף וז"ם הגרמז באדר"ז והאי בהאי עתיקא לא אתגליא אלא רישא בלחודוי. והנה נראה דקשה לזה מ"ם באדר"ז דק"ל ע"ב כי דיקנא הליא עד טבורא דלבא (דא"א) דנראה שיש לו קומת הגוף אך זה תבין מ"ם לא אתגליא ולא אמר ולא הוי כי יש לו קומת כל הגוף ואינו נגלה רק הראש לבד כי אין דרך להלבים הראש רק הגוף והנה מתחלת הגרון עד טבורא דלבא דא"א שם מליאת או"א כי עד שם מלבשין אותו ומשם ולמטה מלבשו ז"א וז"ם הת"ת שנקרא לב והבן זה ומטבורא (יב) דלבא שהוא חלי ת"ת שלו מתחיל משם סוד רישא דז"א (יג) ובתוך הז"א מתלבש א"א מטבורו עד סיום יסוד שבו לכן אמרו בעתיקא לא אתגליא אלא רישא בלחודוי. ונחזור לענין כי ז"ת דעתיק אף על פי שאמרנו שהם מתלבשין בז' דגלגלתא דא"א עכ"ז בהכרח הוא שיתפשטו בכל קומת א"א ועיקר מה שהם ברישא דא"א אינם אלא ב' שהם חסד וגבורה חסד (יד) ברישא בגלגלתא גבורה במוחא כי גלגלתא ומוחא הם הרין רישין תחתין והם שרשים לכל מציאת רישא אבל שאר המתגלין בז' דרישא אינם רק הארה בעלמא אך עיקר התלבשותם למטה בשאר שיעור קומה דא"א

הגהות וביאורים (א) עיין שב"ם דקל"ח ע"ב בדניאל סימן ז' : (ב) זו לינו מן הספר אלא כיא הגב"ה עד תיבת דז"א כרמ"ש : (ג) אלו הכללים נמצ"ים בשער רוח הקודש דף י"ד ע"ב היקון ו' היקון מון נדרים ושבועות : (ד) נוסף בחי' מרחסיד בגל. בעליון דע"י : (ה) כן כתב ג"כ בשער רוח הקודש בתיקון נדר ושבועה. וכמ"ש שם בכלוח בעשות שבסוף הספר ע"ש. וה"כ מבמע מכל זה שיש בחי' דעת בין אבא לאימא אולא לו"א עצמן. ולוחו הדעת הוא מקבל מבמולין. וכוא המיחד לא לו"א וכמו שאמר כאן. והנה לא מצאתי מבואר בדברי הרב אלה"ר בשום מקום מעניני בל לוהו הדעת מה שהוא ומבמע מקומות מבמע לבדיא כי הדעת לבר בין אבא לאימא ומיחד לוהם הן כן המולין בעצמן אייון בבוהלת לו"א פ"ו ובדרושי מין דרוש י' ובנסירה ספ"ג. אמנם גם זה פשוט מבמה מקומות שיש בחי' דעת בן לאבא עצמו והן לאימא עמה אבל ביאיה בחי' דעת בין אבא לאימא אולא המולין לא נמצא מבואר מעניני מה שבוא בשום מקום. ולהר שעמדתי ע"ז כמה שנים מצאתי לבאר"י אלה"ר בעצמו שהיה מסתפק בזה והכריע ביותר שבאמת כי הדעת אשר בין אבא לאימא הוא רק המולין בעצמן וכמו שמבואר בשער מאמרי רשב"י פ' הרומה דף ט' ע"ב בורא ג'. וכן הוא בזוהר הרקיע דף ק"ע ע"א מדפוס קראנו. וכן הפס ג"כ בפשטות שם דף קכ"א ע"א ע"ש. כ"כ שב"ם : (ו) ל"ל עד רישא דז"א וכן הוא בשער רוח הקודש דף י"ד ע"ב. כ"כ שב"ם : (ז) אלו שני היבות מ"ם פנימיות ליתא בשער רוח הקודש דף י"ד ע"ב וכן מבמע ג"כ כי הני היסוד אינו מהלבש בכמ"ם רק בכמלא נמוה הדעת אשר שם וכנ"ל פ"ו. וגם עומק כוונת הרב הוא אינו על היסוד לחוד אלא גם על הח"ת אשר היסוד נמשך ממנו. ונאמת בשער רוח הקודש שם אינו מזכיר היסוד כלל אלא כתב מלוי בפנימי פתם וכוונתו הוא על בחי' קרומת דאוירא בכמלא אשר שם הוא אתפשטות דח"ת ג"כ (אלא שבגלוי שם הוא היסוד) וכמו שמבואר בדברי הגר"א בספ"ד ע"א בכ"מ שם. וחוזר כאן כל הג' רישין גולגולתא ומ"ם וקד"א שבאמלא שהם חב"ד דא"א וכבן זה מאד. כ"כ שב"ם. (א"ה גם החסיד בעל יוס"ב בפירוש על ע"ח (בחיי) כתב כי לא מצאתי מבואר בדברי הרב אלה"ר בכמה מקומות : (ח) כ"ל דא"א : (ט) א"ה עיין שער או"א פ"ח לוח א' ושער מאמרי רשב"י ז"ל דכ"ד ע"א בו' ל"א ; (י) כתב הרמ"ם שאין זה מן הספר. וז"ל הרב שמן משון וכי אביא לשון רבינו על מהבונתו בפירושו על אדר"ז וז"ל או"א מהלו מוחא נפקא וביה תליין וביה אחיזן ז"א בעיק הלי ואחיד בו' כי או"א עיקר הפעתה הנמשך לבם מן א"א הוא ע"י ב' המולין והם נמשכים ממ"ם תכמה דא"א כי י"ג ת"ד ממוחא נפקי אבל ז"א בעתיקא עצמו הליא ואחיד ר"ל כי הנה בעדר מה שבוא מלבים לא"א מחבי ת"ת התבון שבו ולמטה נמצא כי הוא אחיד ממש ביה. ובערך היות כי"ג יומין וי"ג תוורתא דרישא תוורא שהוא הבהר עצמו דא"א נמשכים עד רישא דליה לבשמים ביה נמצא כי הוא אחיד ממש בו. ובערך היות כי"ג יומין ותוורתא נמשכים עד רישא דליה שאינו אחיזו ממש נמצא כי בבחי' זו גדלה מעלת ז"א כי הוא יונק מן הבהר עצמו דא"א ע"י ג' הוורתא בזוהר. אבל הו"א יונקים מחכמה לבד ע"י ג' ד' הנמשכים ממנה כו' עכ"ל. מלבון זה נראה בעיקרא זאת ליחא בדברי רבינו. ודוק היטב שבז"א נמצא בו ג' בחי' דבריהן בלבבת הנה"ל דא"א. ויעקב מי"ג יומין וי"ג הוורתא. והמבבהם עד רישא דז"א בזהו הליא ביה אבל או"א נבי שיש לו בלבבה לחג"ת דא"א עיקר יעקבו אינו אלא דוקא ממ"ם ע"י ג' מזלין. וזה מדוקדק הלבון או"א מהלו מוחא נפקי וביה תליין וביה אחיזן ודוק. ושיין באורך בשער מאמרי רשב"י פ' הרומה דף קס"ו : (יא) ר"ל בשער כתב לעיל כי חלי ת"ת ונה"י דא"א מהלבש בז"א ובוודאי שנוקבא דז"א נאחז בו ומלבש לעמקת סיסוד דא"א (ושיין שער ט"ו פ"ג ושער י"ד פ"ב) וא"כ מלובש הוא בכל אילות כולו בל הז"ת דליה. שמן משון : (יב) עיין לעיל פ"ה מ"ב ושער ט"ו פ"ה : (יג) הרב שמן משון מדקדק מדתני סוד רישא דז"א ולא נקיט רישא דז"א נראה לומר דמייני בחי' המקיף דל"מ המלובשים הון ישסו"ת כמזכר בשער כ"ג ספ"ד. ונודע דישסו"ת מלבישים לת ת"ת מסיבוכא דליבא עד טיבוכא דגופא כמזכר בשער לו"א פ"ב : (יד) עיין הו"ח דמ"ד ע"א :

יפה שעה

אחורי הראש כו'. מהבאר מדברי רז"ל שכל הי"ג נימין דשערי נמשכים עם ד' חוורתא אחורי הראש וכן כתב לעיל פ"ה אלא שבמקומות אחרים כתב שגם מנימין דשערי אינם נמשכים אחורי רישא אלא ד' נימין לבד

ומיין

אוירא דרישא ראיק מניה חד רוחא דנגיז בעתיקא שהוא יו"ד דנפק מאויר ואשתאר אור ווו היו"ד הוא אבא יו"ד דשמא קדישא יע"ם : (א) והד' לבדן הם אחורי הראש הם נמשכים עם י"ג נימין דשערי דרישא הנמשכים

דא״ל (א) כיצד ת״ת בבינה דא״ל שהוא גולגלתא דאו״ל (ה) כ״ה בח״ג (ב) דא״ל שרש מוחין לאו״ל ואח״כ מהיסוד מהפשט האדה בת״ת וגה״י דא״ל כי כבר ידעת כי לעולם כל גה״י הם בתים מסוד תוספת ואינם עיקרין לכן הם בתים תמיד בדרך הוספה ולא שורש ועיקר לכן מסוד יסוד עתיק מתפשטין גה״י דא״ל וכן הענין בכל גה״י דאצילות. ואם תדקדק תמצא כי תמיד ת״ת נעשה ממנו הכתר שהוא גולגלתא כי ת״ת דעתיק תמן גולגלתא דאו״ל שהוא סוד בינה דא״ל ומת״ת [כ״ל וכן ת״ת] דא״ל נעשה כתר וגולגלתא דז״ל וכן מת״ת דז״ל נעשה כתר וגולגלתא דנוקבא. גם דע כי סוד ת״ת דא״ל נהלק לב׳ חלקין חציו למעלתא או״ל לעורך גופם וחציו לכתר ז״ל (ב) הרי כי או״ל וז״ל הם ב׳ מלכים משתמשין בכתר א׳ גם ת״ת דז״ל נחלק לב׳ חציו לגוף דז״ל ע״ד הנ״ל (ג) וחציו לכתר דנוקבא וגם הוא סוד א״ל לב׳ מלכים להשתמש בכתר א׳ (ד) ולעולם כל הת״ת נחלק לחצאין אך החילוק הוא כי סוד ת״ת דע״י הגניז בבינה מתחלק בשוה זה בצד זה לאו״ל כחדא אך ת״ת דא״ל נחלק לב׳ חצאין זה למעלה מזה א׳ לו לעצמו וחציו הב׳ למטה בז״ל וכן ת״ת דז״ל (לכתר דנוקבא) נחלק לב׳ חצאין חציו לעצמו וחציו לנוקבא זעג״ז ובדרוש או״ל (ה) יתבאר זה באורך (ו). ואמנם האדה העתיק הוא מתגלה בב׳ רישין תתאין דא״ל כחדא אף על פי שמהראוי היה שיהיה הא׳ מתגלה בב׳ והב׳ בג׳ הטעם כי הנה מציאת אלו הב׳ רישין מתגלין אח״כ באו״ל ואו״ל כחדא נפקי וכחדא שריין לכן גם אלו הב׳ רישין יהיו כחדא והראשון (ז) (מתלבש בשוה בבון ג״כ) ולכן תמצא כי החסד שבו מתגלה בגלגלתא והגבורה מתגלה במוחא ואז נכלל חסד בגבורה וגבורה בחסד גם אנו מוצאין כי היסוד מתגלה במצח שהוא סוד רישא תתיאה ומשם מתגלה בדיקנא בסוד הרצון כמזכר באדר״ז דרפ״ט גם כבר ידעת כי סוד הוד זקן [כ״ל הוא זקן דא״ל] המזכר באדרא גם דדיקנא (כי גם בו נכלל ההוד כי הדיקנא) אינו אלא בבחי׳ יסוד לכן הנשים [והסרים] אין להם זקן הרי דב׳ רישין אלו כלולין זה בזה:

פרק ח

ועתה נבאר מציאות דיקנא דא״ל מה הוא הנה עודנו כי א״ל מלכים לעתיק כנ״ל וכבר ביארנו כי בא״ל ים נגלגלתא והוא סוד הכתר דא״ל ובנוחה חד מוחא לחוד דלא אתפליג לג׳ מוחין כמו בז״ל רק חד לחוד והאי מוחא הוא סוד חכמה דא״ל ונקרא מ״ם אמצע שיצוי זה ים בא״ל יותר מבשאר פרצופים כי בגלגלתא שלו ים כתר וחכמה אבל בינה ודעת אין בגלגלתא שלו ואמצע בינה דא״ל הוא סוד הגרון דא״ל ותמן בתחתא ולא קיימא ברישא ומכאן תבין איך בינה נקרא גרון ונקרא כתר ונקרא שופר (ח) כי הלא בגרון דא״ל נעשה כתר לאו״ל (ג) נמצא כי ג״כ דא״ל יתבי דא״ל דא״ל

הגהות וביאורים (א) שהוא גרון דא״ל (סכ״ו): (ב) עיין בתחילת הספר: (ג) עד סיומו וחציו לכתר דנוק׳ וזהו סוד (כ״ו): (ד) ג״ל וגם הם סוד ב׳ מלכים המשתמשים בכתר אחד וכן הוא בג״ל. ה״ר שב״ח: (ה) הרב שמן משון הביא בשם ס׳ אור זרוע ח״ל וג״ל כי הוא מובן כי או״ל כחדא בריין ובמיכן דבוקים ולכן נוקמין זה בצד זה ואין ביניהם הפסק אך זו״ן כו׳ והם נוקמים זה כי תמיד ממקום ומעמלה אור א׳ וממראה מחניו ולמטה אור שני עכ״ל. ועיין שער או״ל פ״ו כלל ה׳ ועיין שכ״ל שער לידה כמותחין פ״ב יע״ש: (ו) עיין מבו״ש שע״ג ח״ב פ״ו דפ״ג פ״ב כ״ז הלבון יותר מתוקן וכן בד״ם ע״ח: (ז) שהוא עליונה דעתיק מתלבש בהון בשוה ולכן כו׳: (ח) מקרא כתר יען שנעשה בהרים לאו״ל. ונקרא גרון יען שיורדה בגרון. ונקרא שופר עיין שער הכוונת דרוש שופר מבו״ש דף קי״ב. שמן בשון:

יפה שעה

ופיין בס׳ מבו״ש שע״ג ת״ב פ״ם וע״ם: (א) כיצד ת״ת בבינה כו׳ ע״ה בחו״ג דא״ל כו׳ ואח״כ מהיסוד מתפשט תנה״י דאריך אנפין כי כבר ידעת שלעולם כל גה״י הם בתים בסוד תוספת ואינם עיקרים כו׳. כל זה שלא כדבריו לעיל פ״ל ולקמן שער ז״א פ״ל ועיין מ״ם רז״ל בס׳ מבו״ם שע״ג ח״ב פ״ב כי הם שתי שמושות ולא שנם בז״א כתב רז״ל כן שתי שמושות חולקות זה מזה ואולי ירחם ה׳ צבאות וכשנגיע לשם נחביש בע״ה: (ב) הרי כי אבא ואימא וז״ל הם ב׳ מלכים המשתמשים לכתר אחד כו׳. צריך פירוש שהרי חצי ת״ת דאריך אנפין נעשה כתר לז״ל אבל חציו העליון שלקחו אבא ואימא לא לכתר שלהם לקחוהו כי כתר שלהם נעשה בגרון דאריך אנפין כי שם בינה דאריך אנפין ות״ת דעתיק כמ״ש רז״ל ואלו עליון דת״ת שלקחו אבא ואימא לא לקחו אלא לנופא דילהון ואיך שייך לומר באבא ואימא ומל׳ ב׳ מלכים משתמשים לכתר א׳. וע״ל שכמו שבז״ל ומל׳ חצי ת״ת דז״ל נעשה כתר למל׳ ואחר כך חסד שבת״ת הוא העולה למעלה ראש בעליית החסדים להגדיל כל נופא ומחסד שבת״ת נגדל ונעשה כתר דז״ל כמודע כן היה הענין כאן כי חסד דת״ת מה שהוא חציו סתום וחציו מגולה הגדיל כל נופא דאבא קו האמצעי ואפשר שהגדיל עד הכתר שלו כמודע כי החסדים שבנו נופא דא״ל הגדיל אבא ועיין כי קראתי: (ג) נמצא כי ג״כ דא״ל יתבי דא על דא כתר והתחתון חכמה ותתתא בינה בסוד קוים כו׳. ות״ת הלא כתב רז״ל כי חצ״ת דעתיק מתלבשים בכתר״ב דא״ל וחצ״ת דעתיק מודע שהם בסוד קוים וא״כ היאך הם מתלבשים בכתר״ב דא״ל שאינם בסוד קוים אלא שומדין זעג״ז. וי״ל במ״ם רז״ל בספר מבו״ם שע״ג ח״ב פ״ג ז״ל והתלבשות א״ל לעתיק הם ממש דוגמת התלבשות ז״א לאו״ל אלא שאין רצונו להאריך בו כי הוא מקום נבוה ומשם תדענו ממונא דבר יע״ש. וחלת מציאו בז״ל כאבר נה״י דאימא מתלבשים בו בסוד מוחין חוץ ז״ל כתב רז״ל בספר מוחין דלגלס פ״ל ז״ל אמנם לפי שבבר נסתלקו אורות שלהם וכלכו אורות דזעיר אנפין במקומם לכן אלו הנה״י דאימא מתחלפין בפנים הראשון ונהפכים להיות עצם מעצמו ובשר מבשרו של ז״ל עצמו וכנופו ממש דמיין ואינם נקראים אלא בשם גופו של ז״ל יע״ש ועוד לו שם בפ״ג ח״ל ובזה תבין מ״ש אצלינו במקום אחר כי קו האמצעי של ז״ל לפעמים יורד עד למטה וגם בחי׳ הדעת שהוא עצמו בקו האמצעי של ז״ל לפעמים גם הוא יורד ממקומו אמנם המו״ב שנו נשארים במקומם ואינם יורדים לפי שאינם קשורים עם הכתר יע״ש. ומעתה לא קשה מילי כלל שהרי כמו שנה״י דאימא הנכנסים בסוד מוחין דז״ל מתחלפים בפנים ואינם יותר לנה״י דאימא כי אם עצם מעצמו ובשר מבשרו של ז״ל גופא דז״ל ממש וגם הם מתפרקין ג׳ קוין לנה״י אים מעל אחיו קו האמצעי עולה ויורד כאשר יהיה הצורך וסני קוין דימין ודשמאל במקומם הם עומדין נמצא נתפרדה החכילה וכל חד לעצמו כן הוא ממש בז״ת דעתיק המתלבשים בא״ל שאחר שנתלבשו ז״ת דעתיק בא״ל שוב אינם נקראים על שם עתיק כי אם בשם א״ל יען נתחלפו מפנים וגם נשתנו עצם מעצמו ובשר מבשרו דא״ל ונתפרקו מסדר עמידתם אים מעל אחיו. ואע״פ שבעתיק היו עומדין בסוד קוין בא״ל עמדו זעג״ז כל חד כפי מדרגתו בא״ל כאשר עלה ברצון המאציל העליון לסדרם ואין כאן קושיא כלל. הדע שהרי אפילו אם היו כת״ב דא״ל בסוד קוין בסדר כל פרצופי האצילות כתר למעלה ותחתיו מצד ימין חכמה ומצד שמאל בינה מי הוא מיחא התלבשות תג״ת דא״ל בהם הרי היו צריכים לעמוד חסד למעלה בכתר ותחתיו גבורה מצד ימין בחכמה ות״ת מצד שמאל בבינה וסדר זה לא נזכר בשום מקום בדברי רז״ל בשום חד מכל פרצוף האצילות אלא ודאי כדאמרן כאשר למדנו מורינו בנה״י דאימא הנכנסים בנופא דז״ל כן הדבר ממש בז״ת דעתיק המתלבשים בא״ל שמתחלפים מפנים הראשון ונעשים על סדר המצטרך בא״ל עצם מעצמו ובשר מבשרו. ודע כי רז״ל בשער דרושי הלבם פ״ה כתב ז״ל ודע כי אלו הנה״י חדשים הם סוד החווריתי דקדלא המכר באדרא״ז כי כל בחי׳ אימא לובן ורחמים בערך ז״ל ורישא חוורא דגולגלתא הוא לבנונית ות״ת דתבונה וחוורא דקדלא הוא התפשטות נה״י החדשים ועד״ז תכן בא״ל רישא חוורא דיליה כו׳ יע״ש. הרי שרז״ל העמיק הרחיב במ״ם ועל דרך זה תכן בא״ל כו׳ ואשמועינן מובא כמו שנה״י דאימא המתלבש בז״ל אינו אלא אחורים דנה״י כי כללא הוא שאין העליון מתלבש בתחתון אלא באחורים דיליה ואחר כך ת״ת דאימא מתיישב כתר בז״ל. חלת ת״ת הוא סוד הלבנונית לכתר דז״ל דנה״י החדשים המתחדשים באמא ויורדים אחורי ז״ל עד הת״ת דז״ל והוא עצמו סוד חוורא דקדלא כן הענין באריך אנפין בז״ת דעתיק המתלבשים בו שאין מתלבש אלא אחוריים דז״ת ובחי׳ הפנימיות ממנו מתיישב כתר על ראש אריך אנפין והוא עצמו בחי׳ לבנונית לכתר נשאר ז״ת מתמשך לאחוריו עד הת״ת דא״ל והוא עצמו בחי׳ ד׳ חיוורתי הנמשכים לאחוריו בחינת קדלא חוורא ונפ׳ אפשר שמתחדשים ומתגלים מחדש לאחורי ז״ת דעתיק ולא פורש בדברי רז״ל. אלא שקי״ל זה שהרי בכל אלו הדרושים וכן בס׳ מבו״ם בכל אלו הדרושים מתבאר כי בחינת הלבנונית לכתר ובחי׳ קדלא לחוורא שהם ד׳ חווריתי הנמשכים לאחורי הצורף כולם הם מאור אחד לנה״י שבתוך רישא דאריך אנפין וכ״ל כי זה חד הוא הצרם אורות נה״י באור חוצ ובחינת ת״ת דאימא הנעשה כתר ונה״י החדשים המתפשטים לאחורי הצורף:

דלא כתר ותחתיו חכמה ותחתיו בינה ואינם בסוד קוין כתר למעלה וחו"ב למטה מב' לדדי הכתר ועיקר התיקון הזה הוא להיות קוין כנ"ל בחכמה מקומות. (א) טעם ושיעור זה דת"ת היה כי כבר הודעתיך סוד המלכים שמתו הם סוד הנקודות ואח"כ נתקנו ואמנם [בריאה] דעתיק (ת) לא היה בו שום בחי' מלכים שמתו כמבואר אצלינו אך מאריך אנפין ולמטה היה בו בירור ז' מלכים לכן ת"ת המלבים ומקבל אור דע"י עצמו לא היה כח אל הבינה שבו לקבל אורו ולכן ירדה בגרון כי ממקום רחוק תוכל לקבל האדה (ב) והטעם לפי שבינה דינין מתערין מיה (ג) לכן אין בה כח לקבל החלק של אור דעתיק כמו החכמה לכן החכמה נשארה במקומה והבינה ירדה בגרון ואמנם בשאר פרצופים כגון אז"ת וזו"ן כולם מקבלים אור דעתיק ע"י לבוש ת"ת ויש בה יכולת להשיגו ואין צריך להבינה שלהם לירד ולהתרחק (ג) ואמנם אחר שירדה הבינה בגרון ירד הדעת ונתלבש בו"ק דת"ת עצמם והיה רוחניות אליהם ואין לו מקום מקובן כי אם בין תרין כתפוי דת"ת הוא עומד כנזכר במ"ת. ונחזור לענין כי בריאה דת"ת יש כתר וחכמה לבד והנה כל זה הוא בבחי' הכללות אבל כבר ידעת כי כל מדה ומדה מנהון כלולה מי' וא"כ כתר וחכמה יש בכ"א י"ס והנה כל שיעור הראש שהוא עד המלת שהוא מקום השערות שם יש כללות י"ס מן הכתר וי"ס מן החכמה וכן למטה מן המלת עד הגרון שם הבינה יש ג"כ כללות י"ס מן הכתר וי"ס מן חכמה וכל זה בבחי' פנימית והנה ג"כ בבחי' או"מ יש י' מקיפים מן הכתר וי' מקיפים מן החכמה בראש וכן י' מקיפים מן הכתר וי' מקיפין מהחכמה יש ממקום המלת עד הגרון ועתה [אין] אנו עסוקין במקיפי הראש ונדבר במקיפי הפנים. הנה סוד י"ג ת"ד הם סוד מיקיפי פנים ע"ד שנבאר בע"ה והענין כי אמת הוא שבבה' הו"פ יש י"ס מן הכתר וי"ס מן החכמה אך בסוד מקיף לא יש רק י"ג מקיפים מכתר וחכמה לבדם כי השאר אינן יכולין להתגלות ואמנם עשר פנימים עומדין זה ע"ג זה כסדרן כתר חכמה בינה כו' עד המלכות האחרונה (ג) ומחזיקים שיעור המקום המחזיק וסובל לי"ג אורות מקיפין ושיעורם שוה וז"ם שערות הדיקנא שיולאין האורות דרך נקבי השערות ומאירין בסוד מקיפים ואמנם יש חילוק א' בין פנימים למקיפים והוא כי י"ס הפנימיות דכתר הם זעג"ר וכן י"ס של פנימיות החכמה הם ג"כ כסדרן זעג"ר אמנם המקיפים הם להיפך כי הם מתחילין ממטה למעלה מלכות בראש כל י"ג ת"ד וכתר בם פס וכן כי"ס מקיפים של חכמה הם (ד) ע"ז הדרך ג"כ ולא די בזה אלא שג"כ כל הספי' מקיפים של חכמה הם עליונים מכל יש מקיפים של הכתר נמצא כי האחרונה שבכולם שהוא מלכות דחכמה עומדת למעלה מכולם והגבוה ומעולה שבכולם שהוא כתר שבכתר עומד למטה מכולם והטעם כי להיותו אור מגולה מקיף לא היה כח בתחתונים לסבלו ולכן אורות העליונים לא נתגלו רק למטה ממדרגתן ולפיכך כתר שבכתר שהיא מדרגה עליונה יותר נתגלה במדרגה היותר תחתונה שבכולם וכן המלכות שבחכמה שהיא היותר קטנה שבכולם נתגלית למעלה מכולם כי יש כח בתחתונים לקבלה וכיוצא בזה בשאר הספירות. ומה שאני אומר שכתר שבכתר נתגלה במדרגה התחתונה לא דייקת למילתי שהרי אינם רק י"ג ת"ד לבד ואינם ד' אך הכוונה לומר כי המדרגה היותר עליונה שבכתר שהוא נקרא ונקה שהוא החסד נתגלה במדרגה תחתונה כמ"ש בע"ה (כי אין תלוי בזה). גם דע כי אין גדר המקומות כמו שנראה בעינך לסדרם זעג"ר ממש כי אין סדר המדרגות כפי

היות

הגהות וביאורים (ת) כתב פרנ שמן שבון ק"ק דמבמע דנז"ה דע"י היה בהם בחי' המלכים והלא לא היו בע"י אף פעם ובת"ת לא היה בו רק פנים בנה"י לבד כנזכר בשער הנקודים פ"ג ואיך כתב בירור ז"מ. והיכן הדברים מגיעים לבחי' הבערות שהם מהמלכים. גם הגיא קושיא בשם פ' אור זרוע הא בשער מבינה פ"ז נזכרו בירורים בע"י וע"כ מוכרחים לומר כן דהל"ב דיקנא הוא בירורים מאורות דז' מלכים ולמלי קאמר בכא דבע"י לא היה שם מלכים שמהו. ותירוץ הרב שמן שבון וז"ל עיין בפר"ן מבער השבינה ומ"ש הכמה שם ודע והכין שחמשה נקודות פס הבוים נקומהן הם ע"י וח"ת ולו"ת וזו"ן וא"ת כולל כולם נאורך ונמצא כשלומר בבחי' אין בירור היינו על בחי' ע"י של כולם כבווים נקומהם והוא ע"י דפ"ש ופ"ש דאיא ועי"ו דלו"ת והזו"ן אבל בז"ת של כולם רבר התת הו"ב נאורך שם היה הסדר מבינה וזה אמינו בע"י בז"ת בבו נאורך ומיין מבו"ש דף י"ש ספ"ר. ומ"ש דאלת"ה דיקנא מנין לא ידעתי מאי קאמר דבלא לא מצאנו במזכיר בבינו דיקנא בע"י ואם נאמר בר"ל בת"ת עיין במבו"ש דף ע' ע"ב פ"ת שער הפסוקים דיבלל סימן ז':

(ב) ואע"ג דגם בחכמה יש בה דין לבוות בנוסח דעתיק גנוז בתוכה כנזכר בכ"מ ומיין שער הכוונות דרושי סופר פ"ת. ו"ל בפ"ש במבו"ש דף נ"ו דבבינה כוח יותר דין מהחכמה כי המיד מהבינה דינין מהערין מיה יע"ש נמצא דלא דמי חכמה לבינה. ועוד שהדינין דהחכמה נכפין בתוך כלי כנזכר לעיל פ"ו ובמבו"ש דף ס"ג ע"ב יעו"ש. בשן שבון: (ג) הרב שמן שבון הקשה הא בהר חכמה ובינה הכולנים בפרצופים המה בדרך קוין בפ"ש במבו"ש דף נ"ו ע"א וחיבן דלא נחית הכא בבינו לזה רק בא לומר שהם מעילא ולתתא משא"כ בקיפין אבל אין בכי נמי שבוא בדרך קוין ומיין מבו"ש שע"ב ח"ג פי"ב ומיין לקמן סוף פירקין: (ד) פס זה על זה. נ"א ג"כ על סדר זה ולא וכו' (כ"ה בסכ"ו):

יפה שעה

(א) וטעם שיעור זה בת"ת כי בבר הודעתיך סוד המלכים דמתו והם סוד הנקודות ואח"כ נתקנו אמנם בעתיקא לא היה בו שום בחי' מהמלכים שמתו בריאה דיליה כמבואר אצלינו כו'. קשה דהא לעיל בשער עתיק מבואר כי עיקר מעיקרי הספיקות הוא אם עלו שני כתרים שהם כתר דחכמה דב"ן וכתר דבינה דב"ן בריאה דעתיק בחו"ב אם עלו כלים בלא אורות או אם עלו אורות בלא כלים או אם עלו אורות וכלים דפנים או אורות וכלים דאחור יע"ש וא"כ הכא קפסיק ותני שאין בריאה דעתיק מבחינת המלכים. ואין לומר כמ"ש רז"ל בכמה מקומות בעתיק לקח לבעצמו להקוני נוקבא דיליה ג"ר דחכמה דב"ן ודר"ר דבינה דב"ן וז' כתרים דז"ת דב"ן כי זאת לא לקח אלא מבאריה הב"ן שיצא עם המ"ה שהוא מהסיבור כמ"ש רז"ל בפ"ח משער השבירה לקח עתיק מהמלכים דמתו ואחי בפיר שכתב רז"ל שבריאה דעתיקא אין בו מבחינת המלכים דמיתו. תלא דא"כ מאי איריא דישא גם בנופא ג"כ אין בו מן בחינת אותם המלכים. ועוד שהרי כתב רז"ל בשער המלכים פ"כ ז"ל מפני שיש לנו הקדמה ושורש כי סוד הבערות בין דא"ת בין דאו"ת בין דז"ת כולם הם מן סוד אותם המלכים שמתו כו' והנה שערות אלו יש גם בריאה דא"ת וריאה דא"ת הנה הוא בחסד וגבורה דעתיק יע"ש הרי כי כולם דעתיק היו בו מבחי' המלכים וא"כ גם בריאה דיליה אותם הבחינות שלקח מב"ן היה מב"ן העיקרי והרי יש בפרק אם עלו כתרים לחו"ב דב"ן בחו"ב דעתיק וגם הפשוט מהכא מדלא יכלה בינה דת"ת לקבל אור ריאה דעתיק מוכרח כי לא עלה בריאה דעתיקא ב"ן כלל. לכך נראה לענ"ד שעיקר הראש הוא הכתר כי הוא הגדול שבכולם ומקיף לכולם ובכתר דעתיק בירוש בודאי כי לא היה בו מחלקי המלכים שלא נעשה ונתקנה אלא מכתר לכתר דמ"ה ומה' ראשונות לכתר דב"ן כמ"ש רז"ל שם בשער עתיק. וגם כתב רז"ל לעיל פ"ו בת"ת שיקבל שום האדה מג"ר דעתיק אע"פ שלא נתלבשו בו קבל כן צריך שימצא בו י"ג

בחינות יע"ש לכן הבינה דת"ת לא יכלה לקבל אור ג"ר דעתיק כי עיקרם הוא הכתר שלא היה בו מבחינת המלכים כלל ועיקר: (ב) והטעם שהבינה דינין מהערין מיה לכן אין בה כח לקבל אור עתיק כמו החכמה לכן החכמה נשארה במקומה והבינה ירדה בגרון כו'. לפי הענין אע"ג דבעצמה כל היכא דאיתא חו"ב בודאי הנמור הבינה היא יותר דין מהחכמה הכא בפרצופי ת"ת קרוב אני לומר שהחו"ב שלו יהיו שוים שהרי חכמה דת"ת מתלבשת בתוכה גבורה דעתיק ובבינה דת"ת מתלבש בתוכה ת"ת דעתיקא ומצד התלבשות עתיק בהם יותר דינין שייכי בחכמה מבבינה וא"כ למה ירדה הבינה יותר מהחכמה. ונלע"ד עיקר הטעם ורז"ל העלימו כעת כמנהגו המוב והוא כי נודע שהמ"ה וב"ן של א"ת שלקח לחלקו ומהם נבנה ונתקן פרצוף שהוא דכו"ן שבו המ"ה והוא דכר נעשה לד ימין שבו וב"ן והוא נוקבא נעשה לד שמאל שבו כמ"ש רז"ל ואם חו"ב שבו היו עומדין בריאה דיליה ככל באר הפרצוף היה צריך להיות חכמה מצד ימין וכולם ממ"ה ובינה מצד שמאל וכולם מב"ן ואם היה הדבר כן בודאי הבינה לא היתה לעמוד שם בריאה ולקבל אור ג"ר דעתיק כי אעיקרא הבינה דינין מהערין מיה כ"ם וק"ו אם היתה נעשית ונבנית כולה מב"ן לא כן עתה שירדה בגרון כי נעשית קו אמצעי שהיא כלולה ממ"ה ומב"ן ונמצא שחו"ב דת"ת בינים נעשו קו אמצעי וכל אחד כלול ממ"ה ומב"ן כמ"ש רז"ל לקמן פפ"ו ז"ל ונחזור לענין כי ת"ת לקח דכורא דיליה כו' ודע כי הנולנלת שבו היא בינה שבכתר כו' ואמנם בינה שבו הם בינה דחכמה דמ"ה ומה חלק מכתר דב"ן וירדה בגרון כנודע ומשם יצאו אבא ואימא ישוין בם. הרי בירידתם בגרון נכללה ממ"ה וב"ן: (ג) ואמנם אחר שירדה הבינה בגרון ירד הדעת ונתלבש בו"ק דת"ת והיה רוחניות אליהם ואין לו שום מקום מקובן כי אם בין כתפי דת"ת הוא עומד כו'. ות"ת והרי הדעת בכל מקום הוא המכריע בין חו"ב בעל יחו מזדווגים חו"ב וכאן שהדעת נמצא

היות המקום עליון או תחתון כי הלא יש מקום למטה ונקרא עליון ויש מקום למעלה ונקרא תחתון כי הלא המקום שתחת הפה הוא יותר תחתון מכולם ואמנם הוא מכלל מקומות העליונים להיות סמוך אל הפה ומקבל האור וההבל היוצא משם יותר מכמה מקומות העליונים להיותו סמוך לפה וכן הסמוך לעינים וכן הסמוך אל החוטם כי גם מהם יוצא האדה. וא״ת מקום שתחת הפה היה ראוי לקרותו היקון ראשון אך דע כי אין הדבר תלוי בזה רק ראוי להעריך המקום עצמו אם הוא עליון אם לאו וקרוב למקום ההבל ולפעמים יש מקומות עליונים שהם נבוהים ממקום ההבל ודבר זה תלוי בהערכה שהעריך המחליל יתברר המקומות בסדר י״ג תיקוני דיקנא על דרך שנבאר :

פרק ט

אמנם פי׳ י״ג מדות בסוד י״ג ת״ד דא״א נבאר מקום הי״ג תיקונים היכן הם בדיקנא ואמנם נמנה תחלה

התיבות אין הם י״ג א׳ מי אל כמוך ב׳ נושא עון ג׳ ועובר על פשע ד׳ לשארית נחלתו ה׳ לא החזיק לעד אפו ו׳ כי חפץ חסד הוא ז׳ ישוב ירחמנו ח׳ יכבוש עונותינו ט׳ ותשליך במצולות ים כל חטאתם י׳ תתן אמת ליעקב י״א חסד לאברהם י״ב אשר נשבעת לאבותינו י״ג מימי קדם. (א) ואמנם הי״ג מדות אלו דמיכה הם השפע הפנימיות הנמשכים ממ״ם בתוך השערות הזקן והם נקרא שבחא דעתיקא אך שערות הזקן עצמו הם הנקראים

(א) עיין מ״ש הלמת נמנו״ם שפ״ג ח״ב פי״א דע״א ע״ב שכתב דמליאות זה לא ניכר לפי ראות עינים בגני אדם. ועיין דב״ש בשער הולדת אות״א פ״ה דפ״ב יפ״ש. וכפ׳ אמת ליעקב נמערכת הדלת אות מ׳ ודף ק״ב שהלה י״ל :

הנרות וביאורים

הלינורות וכלים ומעברים שריק המשחתא קדישא בהם הם י״ג מדות שנזכרו בתורה בפרשה כי תשא והם כמו [כ״ל נמי] י״ג דז״א כי כבר ידעת שאין בז״א רק ט׳ והם של פ׳ שלא לך וכשמאירין בו י״ג אלו אז נקרא בשמם והם ע״ז הסדר אל א׳ רחום ב׳ וחנון ג׳ ארך ד׳ אפים ה׳ לפי שארך אפים מורה על ב׳ מדות יחד ולזה לא אמר ארך אף אלא אפים ורב חסד ו׳ ואמת ז׳ נוצר חסד ח׳ לאלפים ט׳ נושא עון י׳ ופשע י״א וחטאה י״ב ונקה י״ג . ועתה נבארם בפנים האדם עצמו אין הם י״ג תיקונים ואמנם תחת שני פאתי הראש הם מתחילין ב׳ ריסין דדיקנא והם קצרים ולא רחבים והם כנגד האזן וזהו תיקון א׳ נקרא אל ואח״כ תיקון הב׳ והוא שורות השערות הגדלים בשפה עליונה על הפה לאורך וזהו רחום ג׳ וחנון הוא אותו אראה שכנגד האמצעית החוטם (א) ד׳ ארך הוא שורת שערות שתחת שפה התחתונה ה׳ אפים הוא ארחא הנינא המפסיק באמצע הזקן והוא מכוון נגד ארחא קדמאה שתחת החוטם ו׳ ורב חסד הוא תחת תיקון קדמאה דא״ל והוא סוף שיעור אותן השערות הקצרות של שער הזקן והוא במקום שהתחיל להתיחד מעט שהוא מקום התחלת עצם הלחיים עצמו שהוא יוצא כמין זוית תחת האזן ומשם ולמטה הוא רחב יותר משל מעלה וזהו נקרא ורב חסד וזה נמשך עד המקום שכנגד הפה ז׳ ואמת הם ב׳ הפנים החלקים מן השער תרין תפוחין קדישין ח׳ נוצר חסד והוא נקרא מזלא קדישא והוא הזקן מכנגד הפה ולמטה שהוא כללות הזקן בכללותן בחיבור

יפה שעה

בין כתפין איך נעשה הזווג למעלה בריאשא בין חו״ב . דע כי כבר כתב רז״ל בשער מ״ד ומ״ן פי״ד ז״ל וגם שמעתי ממורי ז״ל באופן אחר והוא שהחכמה עצמה החיך והגרון הוא הבינה והלשון הוא המכריע בנתיים והוא הדעת שבין חו״ב כו׳ יע״ש. אלא שקשה לזה כי החו״ב הם מאבריים הפנימים והלשון הוא מאבריים חיצונים ואיך תעשה זו מכריע ולעיל פ״ו כתב רז״ל שהדעת איתגליא בפומא יע״ש ולא כתב שהוא ע״י הלשון : (א) ואמנם הי״ג מידות אלו דמיכה הם השפע הפנימיות הנמשכים ממ״ם בתוך השערות הזקן והם נקרא שבחא דעתיק אך שערות הזקן עצמו הם צורות וכלים ומעברים שרוק המשחתא קדישא בהו יע״ש. דע כי שורש הדיקנא קדישא היא נעשית מבחי׳ אור חוזר דנה״י וכתבו רז״ל בספר מבו״ם ח״ב ס״ו ח״ל וגמלא כי כל בחי׳ הדינין הם שערות וכולם הם מנה״י שהם הגבורות היכר הדינים כנ״ל ובעלותיו בסוד או״ח פוגעים בג׳ מקומות והם ג׳ ריסין דא״א גולגלתא ואוירא ומוחא ומתערבי בבולהו ונפקי מכלהון י״ג חיוורתא וי״ג ימין וי״ג תיקוני דיקנא וכולהו מבחי׳ הנה״י הנזכרת יע״ש . הרי כי הדיקנא היא מאו״ח יציאתה וגמלא כי בחיצות העליים באור חוזר הם ג׳ שהם נה״י ומוציאים ג״כ ג׳ בחיצות י״ג חווריתא מכתר י״ג ימין מקרומא דאוירא י״ג תיקוני דיקנא ממ״ם ולפי האמת כולם נתערבו זה בזה והם ג׳ של ג׳ ג׳ . אבל לפי הנראה שהיסוד הוא הענבר בדיקנא קדישא הרי כללות הדיקנא היא בסוד יסוד שכן כתב רז״ל שם באותו פרק ז״ל וג״ל חיים כי השערות הם סוד זקן תחתון דעל תרין ביצין דעתיק כי לונגמא זו נעשה הזקן דז״א בנה״י דא״א יע״ש. ואע״ג שלעיל כתבנו בעניותין שאין בחי׳ שערות בעתיק ועכשיו דברי רז״ל כנזכר שם כי מבחי׳ זקן תחתון דעתיק נעשה זקן עליון דא״א לא קשה מידי אלא נאמר שאין בחי׳ שערות בעתיק אלא בריאשא דיליה יען אין בריאשא דיליה מבירורי המלכים אבל בז״ת דיליה כי בודאי יש בו מבירורי המלכים ודאי יש בו בחי׳ שערות. ולמדנו מדברי רז״ל כי בחי׳ הזקן היא בחי׳ יסוד וכי הוא דוגמא ממש למ״ש רז״ל בשער הולדת או״א וז״א פ״ה כי מסוד זקן התחתון דא״א בסוד גדולה מילה שנכרתו עליה י״ג בריתות נתקנה זקן העליון דשער אנפין כן הענין כאן כי מסוד זקן התחתון דעתיק נתקנה זקן העליון דא״א בי״ג תיקוני דיקנא דא״א וכפי׳ כתב שם רז״ל בפ״ו ז״ל וגם הדיקנא עצמה היא בסוד יסוד כי לכן הנשים שאין להם בחי׳ יסוד אין להם זקן יע״ש . ואיכרא שמ״ם רז״ל כי לכן הנשים שאין להם בחי׳ יסוד אין להם זקן כו׳ קשה עד מאד כי הלשון הזה איתמר בברים שאין לו יסוד אין לו זקן ולא הדור פנים כי אינו ראוי לא לזווג ולא להוליד ואם לזווג אינו ראוי כ״ש שאינו מוליד והיסוד שיש לו כמאן דליתא דמי אך הנשים איך אין להם יסוד ולא מזדווגים ומולידים וראויים לכל דבר שבקדושה אלא שהיסוד שלהם אינו מארך ובולם לתוך אלא קצר מפניס כמו שעלה רצון הבורא בבריאתם עיניך תראינה בשפר השמות שלשה שמות ליסוד הטבקא

יעויין שם . והנה מלבד מה שאמרנו שכללות הזקן הוא בחי׳ יסוד עוד זאת כי מזלא קדישא הוא בחי׳ דעת עליון שכן כתב רז״ל שם פ״א ז״ל אמנם צריך שתדע כי ב׳ דעות הם בא״א כו׳ א׳ הוא למעלה מאבא ואימא והב׳ הוא למטה מאבא ואימא והנה ב׳ הכתרים דאבא ואימא הם יוצאים באמצע שהוא בגרון דאריך אנפין וגמלא כי הדעת עליון דא״א צריך שיהיה באמצע .בין החכמה שהוא מ״ם שבו ובין הבינה שהיא בגרון שבו והנה זה הוא המזלא די״ג תיקוני דיקנא ונקרא דעת עליון דאריך אנפין יעויין שם . הרי שהמזלא הוא בחי׳ דעת עליון והכל הולך למקום אחד כי מזלא קדישא הוא תיקון הח׳ הנקרא נוצר חסד שבו במקופים יסוד דכתר מלובש הוך הבינה דחכמה ויסוד ודעת הכל אחד שאין בדעת אלא כללות ה״ח וה״נ וכן היסוד אין בו אלא כללות החו״ג הרי שניהם שויים. וזה תבין למה נקרא המזלא בכ״מ בדברי רז״ל דעת עליון כי הוא יסוד והוא דעת ועיין פ״ד משער הנסירה ובשער מ״ד ומ״ן . ולא עוד אלא שגם היקוני די״ג הוא ג״כ נקרא מזלא והם שתי המזלות וגם הוא בחי׳ דעת שהרי במקופין הוא בחי׳ חסד דכתר שבו כללות כל הו״ק כמ״ש רז״ל בטעם ז׳ תיקוני גולגלתא ובפנימים הוא בחינת יסוד דכתר כמבואר הרי הוא ג״כ בחי׳ דעת . וכן כתב רז״ל בפירוש בכמה מקומות ומהם בספר מבו״ם שע״ה ח״א פ״ט ז״ל גם לבינה יותר פנימית נקרא הדעת בשם משקל והוא כי הנה הדעת העליון שמשם יורד השפע אל אבא ואימא להזווג הוא מזלא קדישא דדיקנא קדישא דאריך אנפין ונתבאר שם כי הם שני מזלות הח׳ והי״ג ומזל הח׳ הוא הוי״ה במילוי יודי״ן והי״ג הוא אהי״ה דמילוי יודי״ן ג״כ והנה המזל הח׳ מתלבש תוך מזל הי״ג ושניהם נקרא דעת יע״ש . הרי למדנו מדברי רז״ל שגם מזל הי״ג הוא בחי׳ דעת ואינם שתי דעות אלא מזל הח׳ מתלבש תוך מזל הי״ג ושניהם בכללות אחד נקראים דעת עליון והם בחי׳ דכו״ן . ואע״פ שרז״ל בפרקין וכן בכוונות הוא אומר ז״ל ואמנם היא מאד עבה והם שערות ע״ג שערות ואלו נחלקים לב׳ כי לד הזקן מכנגד מעלה שהוא מקום הזקן המגולה הוא תיקון אחד ולד הזקן המכוסה שהוא כנגד הגרון הוא תיקון ב׳ וגמלא כי אלו מחלקים הזקן עניות הזקן כי לד העליון הנגלה לעינים הוא תיקון אחד ומה שהוא כנגד הגרון הם שערות שתחת אלו הראשונות והם מהכסים באלו הם תיקון ב׳ יע״ש . מתבאר מדבריו שאלו ב׳ התיקונים הנקראים מזלות הם שוכנים זה ע״ג זה ואין האמת כן ומילתי אמורה שרז״ל זה דרכו דרך הקדש להעלים הענינים וכל דבריו עניים במקום אחד ונשירים במקום אחר והאמת הוא שמזל העליון שהוא תיקון הח׳ מתלבש תוך מזל הב׳ שהוא תיקון הי״ג אלא שבטלאי מרובה מידה טובה ומעלה יתירה לשערות שבשוני הזקן מלד מעלה חדא שהם נגלים ושוב שמקבלים אורות גדולות מן האורות היוצאים בפה ולכן הם מתחלקים לב׳ תיקונים תיקון ח׳ ותיקון י״ג והם ממש כמו שער דשות כמודע כי כל דעת כולל ב׳ שערין שערא

דמסרים

בחיבור א׳ כי מה שלמעלה מזה הוא נחלק לב׳ כי ב׳ תפוחין וחוטמא מפסיקין בנתיים וחמנס מכנגד הפה ולמטה הוא ע״בי הזקן והתחברותן יחד וחמנס הוא מאד עבה והם שערות ע״ג שערות ואלו נחלקין לב׳ כילד לד הזקן מכנגד מעלה שהוא מקום הזקן המגולה הוא תיקון א׳ ולד הזקן המכוסה שהוא כנגד הגרון הוא תיקון ב׳ נמצא כי אלו מחלקין עביות הזקן כי לד העליון הנגלה לעינים תיקון א׳ ומה שהוא כנגד הגרון הם השערות שתחת אלו הראשונים והם מהכסיס באלו הם תיקון ב׳ והנה אלו ב׳ תיקונים נקרא מזלא והם ב׳ מזלות ופי׳ מזלא מלשון תזל כטל אמרתי שהוא משך השערות באורך מלמעלה למטה ואין בכל הי״ג תיקונים האלו שיהיה נקרא כך אלא אלו השנים העליון נקרא עוד תיקון הח׳ והתחתון נקרא ונקה תיקון י״ג ושניהן כל אחד נקרא מזלא וחמנס אלו השערות הם ארוכות עד הטבור שלו. ט׳ הוא לאלפים כי בין אלו השערות הארוכות מובלעים קלת קטנים וזהו לאלפים י׳ נשאר עוד אחר כל ב׳ מזלות אלו יש שערות קטנים סמוכות לגרון והם למעלה ממט מעט ואינן מובלעים במזלא הנ״ל רק נכרין לבדם וחפיין לגרונו. י״א ופשט הוא היות אלו השערות קטנות שיין באריכם ולא נפקי דא מן דא י״ב וחטאה הוא הפה עלמי להיות פנוי משערות (א) י״ג ונקה הוא המזל הב׳ ונקרא תיקון י״ג. וחמנס ב׳ מזלות האלו שוכבים זה ע״ז והם דכורא ונוקבא ואבא (ב) יונק מן הח׳ וחמא יונקא מן הי״ג הרי ביארנו י״ג ת״ד:

פרק י

ועתה נבאר שמות הספי׳ בי״ג ת״ד והוא כי הלא ח׳ ת״ד קדמאין הם ח׳ ספי׳ דחכמה והם ממלכות עד הבינה כי הכתר וחכמה של מ״ם לא נתגלו כלל כי לא היה יכולת בתחתונים לקבל האורהן אף על פי שיתגלו למטה וסדר מקומם וסדרן כך א״ל מלכות רחוס יסוד וחנון הוד אורך נצח אפים ת״ת ורב חסד גבורה ואמת חסד נוצר חסד בינה הרי ח׳ תקונים דחכמה כי ב׳ הראשונים לא נתגלו כלל וה׳ תקונים [אחרים] (עלאין) הם ה׳ קצוות הכתר כילד לאלפים הוד נשמה עון נצח ופשט ת״ת וחטאה גבורה ונקה חסד הפי׳ נשלמו י״ג ת״ד. וחמנס ג״ר דכתר לא יכלו להתגלות אך בחכמה הב׳ הראשונים בלבד לא יוכלו להתגלות אך הבינה שלה נתגלית כי חכמה מלאותה למטה מכתר ואין בינה שלם מאירה כמו בינה דכתר ויש יכולת בתחתונים לקבל האורה אחנס המלכות דכתר לא נתגלית כי בא״ל אין מלאותה כ״ר אבל ניכרת ובפרט בכתר שבו אך בחכמה שבו שהיא סוד נוקבא דיליה כנזכר אצלינו יש יכולת להתגלות המלכות שבה והיסוד דכתר נתגלה בבינה דחכמה שהוא נוקבא. דיליה בתיקון הח׳ וז״ס נ״ר חסד נוצר היא הבינה דחכמה וחסד הוא היסוד שבכתר ושניהן נקראו תיקון א׳. והטעם כי שם למעלה אין פירוד בין דכורא שהוא הכתר ונוקבא שהיא חכמה בשום פנים לכן יכול דכתר לעולם הוא דבוק בנ״ר דחכמה ולכי שאינו ניכר בהם רק הבינה לבד לכן אנו מתבריס אותו עם הבינה ואמנס מקום אורות הפנימים הם מכוונים ממש מבפנים נגד המקיפים האלו ואין הפרש אלא שאלו הם מתחת לעילא והאלו הם מעילא לתחת כנ״ל לכן ראוי לכיין ג״כ באו״פ שכנגד אלו ואכתוב סדרן. אל פנימי דבינה רחוס פנימי דחסד חנון פנימי דגבורה ארך פנימי דת״ת אפים פנימי דנצח ורב חסד פנימי דהוד ואמת פנימי דיסוד נוצר פנימי דמלכות כי בפנימית מתחילין מן בינה עד המלכות ובמקיפים מתחילין ממלכות עד הבינה. אח״כ בה׳ אחרונות תכון חסד שבמלא נוצר חסד הוא חסד פנימי ממש דכתר לאלפים פנימי דגבורה נשא עון פנימי דת״ת ופשט פנימי דנצח וחטאה פנימי דהוד ונקה פנימי דיסוד הרי ג״כ באלו האחרונים התחיל בהוד הפנימי מחסד עד יסוד והמקיפים הם מיסוד עד החסד. וחמנס ב׳ הראשונים דחכמה וג״ר דכתר הפנימים אין בהן מקיפים כנ״ל ומקום אלו הם בה׳ מקומות אחרים שם בפנים דא״א ואין עתה זמן ביאורם. אך יש לספק אם הם מכוונים ממש נגד המקיפים ח׳ מקיפים דחכמה עם ח׳ פנימים דחכמה עלמה וה׳ מקיפים דכתר עם ה׳ פנימים דכתר בעלמו וזהו הפי׳ יותר אמיתי כי בזה יבואו מכוונין ח׳ נגד ח׳ וה׳ נגד ה׳ ואין שום הפרש ביניהן רק שאלו הם מתחת לעילא ואלו הם מעילא לתחת ואם כך הוא הפי׳ נמצא כי אפי׳ בפנימים עומד החכמה למעלה מכתר והוא דחוק או אם נאמר שלעולם ודאי שהפנימים הם כתר על חכמה והמקיפים דכתר יבואו מכוונים נגד פנימי דחכמה ומקיפים דחכמה מכוונים נגד פנימי דכתר וקלתם נגד חכמה וג״ע. וחמנס הפי׳ הראשון יותר אמיתי כי מורי זלה״ה אמר לי הסדר הא׳ הפנימי דחסד שבכתר נגד מקיף דיסוד שבכתר וכן כל שאר התיקונים וא״כ מוכרח הוא שגם בפנימית יהיה חכמה למעלה מכתר וזה אמיתי קרוב אצלי יותר לודאי:

ועתה

הגהות וביאורים (א) ופס היות כי הוא מכלל הגולגלתא הי״ג תיקונים כנ״ל עכ״ז היותו פנוי מכלי שערות זה נקרא תיקון אחד. ענו״ם ת״כ דפ״כ ע״א
(ב) עיין בשער י״ד פ״ד פומ״ב ופ״ת אות ג׳ ובכש״ס פומ״ג:

יפה שעה

לחסדים ושיערא דגבורות והם כללות א׳ דעת א׳ וכשמתפשט ניתנים החסדים לדכר והגבורות לנוק׳ כן הוא כאן. ועיין מ״ם רז״ל בשער אור״א פ״ד ז״ל מזל הח׳ נותן לבדו החסדים לאבא ומזל הי״ג נותן לבדו הגבורות לאימא יע״ש והוא מ״ם רז״ל בפרקין ז״ל וחמנס ב׳ מזלות הללו הם שוכבים אה ע״ג זה והם דכו״ן ואבא יונק מן הח׳ ואימא יונקא מן הי״ג. ודע האמת בהליקת קדישא השערות הללו הנראים הם הם כלים והם חלונים שבתוכם מתפשט ויורד השפע משחתא קדישא מוחין עלאין קדישין והשפע יונא טיפין קדישין מכופי קוני השערות כמ״ם רז״ל בכמה מקומות ומהם נכפר מבו״ם בע״ג ח״ב פ״ח ז״ל ודרך נקבי השערות הללו יונא האור אל המלכים שלמטה מא״א להחיותם יע״ם. עוד לו שם פי״א ז״ל ואלו השערות הם בחי׳ הנהרות המים הנמשכין מן היס הגדול דחכמה מ״ם כי הם ליטורות מושכין המים ויונאין דרך פיותיהם ונמשכין אח״כ אל הבינה אימא ונתנים בה ה׳ נבורות יע״ם ונמצא שם י״ג תיקונים קדישין בשערות עלמן כמ״ם רז״ל כל אחד במקום מכויים ובתוך הי״ג אלו הם י״ג תיקונים קדישין שהוא עלמות האורות שפע משחתא קדישא שהוא מוחין עלאין קדישין הנמשך בתוך ליטורי השערות וי״ג תיקוני השערות עלמה ונופס הם שלשה שמות אהי״ה במילוי יודי״ן שבהם בפשוטם י״ב אותיות וכללותם הוא י״ג וכללות שערות שתי המזלות הם אות אחת מהי״ב וכללות כל הליקת קדישא וכן המשחתא קדישא המתפשט ויורד תוך ליטורי השערות הם י״ג והם שלשה שמות הויות דיודי״ן י״ב אותיות בי״ב תיקונין ומשחתא הנמשך תוך שערות המזלות הוא תיקון בי״ג כולל את כולם ואות א׳ מן הי״ב אותיות וכללות השערות לכל שתי המזלות השערות עלמה נקראים מזל הי״ג ומשחתא קדישא שנמשך בהם בהוכס ממש בכללות נקרא מזל הח׳ והוא מ״ם רז״ל והנה מזל הח׳ מתלבש הוך מזל הי״ג ושניהם נקרא דעת עכ״ל. אמנם מה שיש לעמוד ולהבין הוא כי הנה נתבאר כי השפע הנמשך דרך השערות הוא משחתא קדישא ואינו יונא אלא בקצוי השערות ובפיותיהם בהוסס למטה א״כ איך יונקים אבא ואימא מהם ומן המזלות קדישין שהרי פעמים אין מספר ומהם לעיל פ״ה ופ״ז ובשער אבא ואימא פ״ד במ״ק ובפרק בשער הולדת אבא ואימא ח״א פ״ו כתב שאבא ואימא מתלבשין את א״א מן הגרון עד מיבורא דנבא ושכל שערות הנמשכין מן א״א בין דפנים שהוא דיקנא קדישא בין לאחור שהם ד׳ קוני דשערי הנמשכים דרך אחורי ריסא כולם מרוכים וחפיין על או״א כולם ומגיעים עד ריסא דז״א וא״כ איך יונקים אבא ואימא מן שתי המזלות הנמשכים מהם ולמטה ומגיעים עד ריסא דז״א ואין האורות יונאים אלא דרך פיות קצוות השערות. ורחמין למבעי ליאר עיינו באור תורתו הקדושה כי זחלתי ואירא לומר כמ״ם רז״ל בדרוש הלוב דרוש ה׳ ז״ל וכשמזדווגים נמצא נצח על הוד יע״ם ואין בנו אלא להכיר שפלותינו ועניותינו כולי האי ואולי ירחם ה׳ לצאות עלינו. ועיין בדרוש שני מדרוש יוה״ך שכתב רבינו ח״ל ומן האור המקיף הזה שואבים ושואפים מזונם אבא ואימא והוא מזון לג׳ עליונות שבהם כוד שאיפה לבד ולא אכילה ישויין שם ואין אנו יכולים לומר כן באורות המזלות קדישין כי הם כתומים תוך שערות המזלות אבל התם מדבר באורות היונאים מן הפה דאריך אנפין שבהם אורות מגולים בגילוי גמור ויכול להיות בהם שאיבה ושאיפה:

ובגם

פרק יא

ועתה נבאר ב׳ שמות י״ג ת״ד דהיינו יהו״ה יהו״ה שקודם להם בתורה דע כי כבר ביארנו כי בגלגלתא יש י״ס עד המלא ואמנם הם כסדרן כתר לעילא ומלכות לתתא והנה הספי׳ האחרונה שהיא מלכות הוא סוד פאה (א) שברחש כי בכ״מ פאה היא מלכות (א) והנה בריש דח״א פאה זאת היא הסם מלפ״ן והם ב׳ א׳ מימין וא׳ משמאל מימין נגד (ז״א) או״א ושמאל נגד (נוקבא) ז״א (ב) כי גם בעתיקא (ג) יש ז״א (ונוקבא) ואו״א (ב) והנה כל אחד מאלו השמות כולל י״ג ת״ד (ד) באופן זה כי ד׳ תיקונים עלאין הם סוד ד׳ מוחין וז״ס מ׳ דמלפ״ן וט׳ תקונים הנשארים הם ל׳ דמלפ״ן (ה) והטעם כי הד׳ הראשונים דת״ד נכללין בכתר חכמה שבו כי אלו יש להם מעלה יתירה כי הם כוללים רישא דעתיק (ו) כנודע אח״כ הט׳ נמנין מבינה ולמטה ואח״כ להיות שעב״ז יש יחוד לבינה משמונה שתתתיה לכן חזר למנות הת׳ בפ״ע והם פ׳ דמלפ״ן ואח״כ ל׳ אחרונה הם ט׳ דז״א הרי שבכל שם מאלו נכללין הי״ג תיקונים. והנה אלו הב׳ שמות משתלשלין מפאת הרחש כי הם גי׳ ש׳ והנה שם אלהים דיודין גי׳ ש׳ כזה אל״ף למ״ד ה״י יו״ד מ״ם ואלהים זה בא״א הוא בחי׳ מלפ״ן כי עליה אתמר ואין אלקים עמדי ואין בו אלא הוי״ה ובמקום שיש אלקים בז״א אז בא״א מתחלף הוי״ה במלפ״ן כי סוף סוף כל חלוף הוא (ז) דין ולהיות שאלקים יש לו י״ג אותיות במלואו לכן הם י״ג ת״ד הנמשכין משם. וכבר ידעת כי מציאת הדיקנא כולו דינין ועל ידו אתכפיין דינין דלתתא כי אין הדין נמתק אלא בשרשו (ח) והנה לפי שמציאות פאה זו היא מלכות והמלכות הוא דין ונקרא אלהים כנודע כי ג׳ אלהים הם א׳ בגבורה ב׳ בחוד ג׳ במלכות לכן המלכות של י״ם דרישא עלאה הוא אלהים נימטריא פא״ה רק שהוא במלוי יודין להיות בסוד רחש וזהו בז״א אך בא״א הפאה הוא שם מלפ״ן כנ״ל והנה ב׳ פאות הם בב׳ לדדי הרחש והם סוד שני המאורות הגדולים מלפ״ן מלפ״ן כנזכר זוהר ברחשית דכ״ב והם ב׳ שמות קודש י״ג מכילין דרחמי שהם ה׳ ה׳ אל רחום כו׳ ופי׳ הענין הוא כי ז״א ילא ממלפ״ן הימיני ונוקבא ממלפ״ן השמאלי ואלו הם שורש ב׳ המאורות הגדולים כי אין הפרש בין זה לזה וכ״א יש לו הוי״ה שלימה רק שזה ימין וזה שמאל (ג) והענין כי כבר נתבאר לעיל שבא״א יש בו חו״ג והם זו״נ לכן מלד ימין דרחש שמשם ה״ת עטרת דדכורא ילא פאה א׳ שממנה יונק ז״א כי הלא השערות מותרי מוחא אימון והי״ג (ט) דשמאל ילאה פאה שמאלי שממנה יונקה (ט) נוקבא דיליה ואמנם מ״ש בזוהר כי ב׳ שמכן קדמאין מכילין לי״ג מכילין כו׳ הענין הוא כמ״ש כי הלא תיקון רחשון שבדיקנא הוא א״ל והוא מלכות ופאה בחינת מלכות נמלא שב׳ מלכיות סמוכים ודבוקים זה לזה כי במקום שמסתיימת מלכות שברחש שהיא פאת הרחש משם מתחלת מלכות דדיקנא שהוא תיקון רחשון ואז יונקת זו התתאה מן העילאה כי מכח שערות הרחש הנשארות בפאת הרחש מהם יולאין שערות הי״ג ת״ד כנ״ל א״כ נמלא כי כל הי״ג מכילין יונקים מב׳ פאות הרחש לכן בתחלתן אנו מזכירין ב׳ הויות אלו שהם סוד מלפ״ן מלפ״ן בחילוף (יא) ואח״כ אנו מזכירין הי״ג מדות. (י) ואמנם כבר ביארנו כי אין לז״א מציאת י״ג ת״ד רק ט׳ לבד ואפי׳ כשאנו

נל״ח שאפשר שזהו כוונת רז״ל באמרם אין מלכות מוצעת בחברתה אפילו כמלא נימא הנה דקדקו באמרם כמלא נימא שהוא פי׳ שער לרמז על מה שכתב כאן שהמלכות שבשערות הרחש והמלכות שבשערות דיקנא הם סמוכים זה לזה ואינן מוצעין זה לתוך זה אפי׳ נימא א׳ כנ״ל שער א׳ אלא ממש במקום שמסתיימין מלכות של שערות שם מתחיל מלכות של הדיקנא.

מ׳כירין י״ג ת״ד בז״א אינו אלא שנכללין האחת י״ג בט׳ דז״א (יב) ויש בהם י״ג האחרות אך הי״ג תקונים אינם אלא מ׳ לבד וא״כ הי״ג ת״ד הם בא״א שהם ממשיכין עד ט׳ דז״א ולכן הם ב׳ שמות מלפ״ן מלפ״ן כי אם היו בז״א לא היו אלא ב׳ אלקים דיודין כנ״ל ואמנם מב׳ אלהים שבפאות הרחש נמשכו ב׳ א״ל לתיקון הא׳ והב׳ י״ה יה שבב׳ אלקים נמשכו לתיקון הו׳ וכנזכר באדרא בביאור מן המלר קראתי י״ה ואמנם כבר ידעת כי בתיקון א׳ יש בו א״ל קולי דשערי ולכן נקרא **א״ל** והוא נמשך מא״ל דאלקים ואמנם בתיקון הו׳ (הא׳) הוא (במלר) במקלת (נ״א הוא בסוד) הדיקנא יש שם י״ה דאלקים י׳ בימין ה׳ (דאלקים) בשמאל להתרחב הזקן שהוא בב׳ (שהוא נגד ב׳) תפוחין יש ג״כ י״ה הב׳ מאלקים הב׳ י׳ מימין ה׳

הגהות וביאורים (א) מה שיש להקשות כאן עיין לעיל פ״ו בהגהות וביאורים אות י״ב שהיכן : (ב) ח״ל כבר שמן משון והנה דע כי יש ס״ם וג״ל כנגד לריך הנפין ושער הנפין וכן הוא נגבר שנוס שם ויותר בני יו״ר בשער הכוונות שם [בדרושי ויתנור] דרוש א׳ ח״ל והנה בזוהר למרו כי פסיק טעמא בין ב׳ הכוויו״ת האלו לפי שהוי״ה א׳ הוא בז״א והב׳ היא בא״א וכפי דברינו אלו הם פנימה בא״א כו׳. אבל הענין מובן עם האמור כי אמר אמר הוי״ה האחד ידיה בבר למטה בז״א והוי״ה הב׳ עדיין הוא למעלה בדיקנא דא״א לכן הא׳ נקרא אחי׳ ז״א והשניה שעדיין לא ירדה נקרא אחי׳ א״א עכ״ל. ובזה נסתלק קושיות הרבנים המזכר שליך יוזיר שבב׳ הפיאות ויהיו א׳ נגד א״א ואחד ז״א הלא הוא בעצמו א״א ובמ״ש אחיה שפיר. ועפ״י דברי רבינו הגז״ל בספר הכוונות נלאה להבין מה שהקשו עוד (ובעיין ג״כ נה״ש שם) כי כאן כתב הבב ז״ל כי ב׳ פיאות הם כנגד א״א ז״ן ועקמן כתב כי הם כנגד זו״ן ע״כ. נראה שהוא שכל זה הוא כל זמן שעדיין הוי״ה הב׳ לא ירד להאיר לנוקביה אז נקרא על שם א״א וז״א אבל אח״כ שבבר ירד להאיר בנוקביה אז נקרא על שם הנוקבא כמו בא״א שנקרא על שם ז״א ואז הם נגד זו״ן שבניהם מאירין בזו״ן. ובזה נדקו שני הלשונות ושניהם דברי אלהים חיים עכ״ל : (ג) נ״ל בעתיק : (ד) ומשתלשלים כל י״ג ת״ד הכולל : (ה) עיין שם׳ נהר שלום דש״ב שע״ל : (ו) נ״ב וחם סוד המוחין שלו כי הבינה ירדה בגרון ונמצא כי ד׳ תיקונים הראשונים שהם מוחין דדיקנא נרמזין במוחין שלו שהם בתר חכמה וחס נולנלא : (ז) ת״ה עיין שער הכוונות סוף דרוש ב׳ של פסח : (ח) היינו גבורה דע״י המלוכם בש״ם שהוא שם אלהים וכן הוא אחו״ז ופשוט. שמן שבון : (ט) נ״ל ומהגבורות : (י) עיין שם׳ נפ״ש דף ס״ב מה שהאריך בענין זה : (יא) ת״ת כ״ש : (יב) נ״ל דאריך :

יפה שעה

(א) והנה בריש דא״א פאה הזאת שם מלפ״ן והם א׳ מימין כנגד אריך אנפין וא׳ כנגד ז״א כי גם בעתיקא יש ז״א וא״א כו׳. לא ידעתי מה מלמדנו באומרו כי גם בעתיק יש ז״א וא״א והלא כללא הוא בידינו שכל אחד ואחד מה׳ פרצופים הכוללים כל המציאות כל אחד בפרטות כולל חמשה פרצופים בעצמו ועוד מה הלשון אומרת כי גם בעתיק יש ז״א וא״א והלא הוא עצמו א״א שבו שהוא א״א דא״א שהרי בכתר שבו קיימין. ועוד שלקמן בפ׳ זה הוא אומר כי אלו השני פאות מלד ימין יונק ז״א שהוא ז״א דכללות המציאות ומלד שמאל יונקת מל׳ נוקבא : (ב) והנה כל אחד מאלו השמות כולל כל י״ג תיקוני דיקנא באופן זה כי ד׳ תיקונין עלאין הם כוד מוחין ח״ם מ׳ דמלפ״ן כו׳. לא פורש ד׳ מוחין הללו מה הם שלמר שהם חו״ב וחו״ג כדרך שאר כל המוחין לא אפשר שהרי אפי׳ בינה מונה אותה אח״כ בפרטות בל׳ דמלפ״ן. לכך נלע״ד כי בדברי רז״ל פורש שאין לו כשאר כל הפרצופים ואשתני א״א למעליותא שאין במוחין שלו אלא כתר וחכמה כי הבינה ירדה בגרון וגם עודע שהם שתים שהם ד׳ שהרי כתב רז״ל לעיל פ״ג כי הכתר בו בלל מוחא עילאה שהימא ובה נקרא אורא דכיא שהוא לגבי הכתר מוח שבו והוא בערך מוח חכמה דא״א יש״ם ועיין בס׳ מבו״ם בדרושים אלו. ונמצא שהם כתר וחכמה שבו דכתר וכתר וחכמה דחכמה והרי הם ד׳ מוחין וכן הענין במוחין דדיקנא קדישא שהם ד׳ כתר וחכמה דכתר וכתר וחכמה דחכמה כי כל מדות א״א כחדא אזלין שאין הבינה בשוה עם החכמה כי ירדה למטה בשני עצמה והכי דייק לשון רז״ל שכתב כי אלו יש להם מעלה יתירה כי הם כוללים רישא דעתיק כו׳ : (ג) והענין כי כבר נתבאר שבא״א יש בו חו״ג והם זו״ן לכן מלד ימין דרחש במשם עטרת ה״ת דדכורא כו׳. ואמ״ג שלעיל פ״ח כתב רז״ל שדעת דא״א ירד ובין כתפיו שכן ואין לו דעת ברחשו מ״מ המוחא שתימא עצמה הוא כולל ד׳ מוחין חו״ב וחו״ג שבעצמה שלכך נקרא עזקא דכייא כמ״ש רז״ל בספר מבו״ם שע״ג ח״ב פ״ו יע״ש : (ד) ואמנם כבר ביארנו כי אין לז״א מציאות י״ג תיקונים רק ט׳ לבד ואפילו כשאנו אומרים י״ג מדות אלא שהם נכללים האחת הי״ג דא״א ומשכים בא״ז ויש בהם י״ג האחרות אך י״ג תיקונים אינם אלא מ׳ לבד כו׳. מתבאר לפ״ז שתעיקרא מקום אין בדיקנא דז״א אלא לא׳ תיקונים ואפי׳ בשעת אמירת הי״ג מידות שאנו מכוונים להמשיך כל הי״ג לז״א אינם

ה' משמאל ואח"כ מ' סתומה הלקים הוא בפה שהוא כעין מ' סתומה והם ב' ממי"ן כי בפתים הסוגרים הפה הוא כעין מ' סתום ואח"כ השיניים הוא ג"כ כמין חומה עגולה כעין ם סתומה והם ב' ממי"ן דשם חלקים וכך פי' הפסוק מן המלר קראתי י"ה כי שם התחיל האל להתגלות ולכן היה כיונתו להמשיך גם שם י"ה[נשאר]מהלהים אך לא עגי [השם יה במלר כי אין שם מקומו] כ"א במרחב י"ה כי ירד במקום המרחב בתיקון ו' ולא נשאר במלר הרי נתבאר איך כל הדיקנא הוא סוד הדינין משם אלקים והטעם כי כל דיקנא הוא ממוחא יהמ"ם שם שרשי הדינין הכופין כל מה שלמטה מהם ולכן אמרו כי סוד דיקנא לאכפיא דינין :

פרק יב מ"ב (א)

ועתה נבאר מציאות החוטם והפה דא"א דע כי בפה דא"א יש בו חילוניות ופנימיות והפנימית הוא שם ס"ג שהוא פנימית רוחא שבפה זה ובהתחברו בשם אהי"ה בסוד זווג יהיה פה עם הכולל והם בחי' זכר ונקבה שבתוך ר"ם של הפה והם חיך זכר וגרון נקבה (א) ואז יולאין שאר אב"ב אותיות מזווג זה כי אחע"ה הם מ"ן דנוקבא שהוא בגרון גי' פ"ד וגיכ"ק אותיות החיך מ"ד ומתחברים יחד אחע"ה וגיכ"ק ואז יולאין תחלה אותיות הלשון דטלנ"ת שהוא בחי' הדעת הנקרא לשון אח"כ יולאין אותיות השיניים שהם זסבר ן והם ה"ג מנלפ"ך אח"כ יולאין אותיות שפתיים שהוא יותר חילוניות והם בימ"ף ואלו הג' מולאות של שיניים ולשון ושפתיים הם ג' שמות יה"ו שנלשתן גי' ס"ג כמו הסורם שמנמו יצאו שהוא פנימית רוחא של הפה כנ"ל והם במלוי יודין (כג) ואליף (ב) ונשאר בחי' א' בתוך הפה [א] והנשאר יולא לחוץ בסוד הכל היולא מן הפה דא"א והוא אור המקיף [ב] והרי נרמז השורם של הפה בפנים שהוא ס"ג ושם אהי ה ואח"כ תולדות היולאין והם ג' יה"ו שהם ס"ג וכ"ב אותיות הילון ג"כ פה (ג) ועוד יש בחי' פה החילוניות והוא אחוריים דמ"ה העולין קי"ל תסיר מהם מ"ה נשאר פ"ה וז"ם מי שם פה לאד"ם כי מאדם שהוא גי' מ"ה וממלואו מרבועו נעשה פה (ג) ואז יולאין אותן התולדות והכל של הפה כנ"ל על דרך בחי' זאת של הפה החילוניות והנה בחוטם דא"א גם הפנימית שבו הוא ס"ג כמנין חוטם והחילוניות הוא ג' שמות אהי"ה שהוא גי' ס"ג חוטי"ם [ג] ואלו הג' אהי"ה יולאין מג' אלפין שיש במילוי מ"ה דאלפין שהיא פ"ה דא"א כנ"ל ומשם נמשכין למעלה ונעשה בחי' חילוניות דחיטם. והנה אלו הב' בחינות דחוטם ופה דא"א יולאין מהם בחי' הבלים ואורות מקיפין ונמשכין האירתן עד זו"נ כמ"ש בע"ה ואורות דחוטם נמשכין עד הפה ושם מתלבשין תוך אורות הפה (א) ונעשים אורות הפה

הנהות וביאורים (א) עיין שער רוח הקודש יחוד ג' ועש"ב דף מ"א ומשם הנין פרק זה כי כאן קיצר דבריו בלבושו ועיין הבמת בהגהה. כמן בשנו : (ב) היונה ואלף ליתא בכ"י : (ג) נ"א גיפע' :

יפה שעה

אלא האריתם. וג"ע האדם הזו באיזו מקום הוא עומד ומאיר מאחר שאין בדיקנא אלא ט' מקומות לפ' דז"א והם ט' כנגד ט' ומה נעשה מקום לד' הנוספים. ואי"ת והלא אנחנו בני אבינו שבשמים בני זו"ן יש בנו כמעט מקום כל הי"ג תיקונים שכתב רז"ל לעיל פ"ט ופ"י תשובה גמורה היא מ"ש רז"ל בשער הולדת או"א וז"א פ"ה ז"ל אך הענין הוא כי האדם או האשה אינם רמוזים לא"ת או למלכות לבדם וכיונא אך כל אדם נרמוזים בו כל הי"ם מא"א ועד הנוק' יע"ש: (א) ואז יולאים שאר אותיות מזווג הזה כי אחה"ע הם מ"ן דנוק' שהוא בגרון גי' פ"ד וגיכ"ק אותיות החיך מ"ד ומתחברים יחד אחה"ע וגיכ"ק ואז יולאין כו'. קרוב לזה כתב רז"ל בשער מ"ד ומ"ן פי"ד יע"ש אלא שק' לזה מ"ש רז"ל בפ"ג דשער מנת"א ז"ל הנ"ל הם וכנגדם יש ה' מולאות הפה שהם הגרון והחיך כו' כי ה' מולאות הפה נקרא פתוחי חוטם כו' שהם פתוחים ונפתחים ע"י אימא עילאה הנקרא חוטם שהוא היסוד שלה הנקרא חוטם כו' ומכח גבורות שבחוטם דילה נפתחים אלו ה' מולאות כו' ויען שהם נמשכים מן הגבורות שהם בחי' המלכות נקרא נפש כו' יע"ש כל הפרק. וגם במ"ש רז"ל בשער דרושי הלשם דרוש ב' בד"ה ונבאר עתה ענין מולאות הפה וכמ' הכוונות בדרושי פסח מ"ש רז"ל על פסוק טובה הוכחת מגולה מאהבה כו' מכל אלו נראה שאינם יולאים אלא ע"י אמא ושאינם אלא גבורות. וג"ל שהכל אחד שלעולם נודע שאין אורות דאבא מתגלים אלא על ידי אמא ונעשה הזווג בין חיך וגרון שהם אבא ואימא דאריך אנפין ונתנים גבורות דאבא שנקראים חסדים בערך גבורה דאימא ונכללו גבורות דאבא ודאימא זה בזה ויולאים מיסוד דאימא ונקרא על שמה פתוחי חוטם והם הם הגבורות דאבא שנקראים חסדים בערך גבורה דאימא ונכללו בה ולעולם אין יציאתם אלא מיסוד דאימא ועל ידי זווג דחיך וגרון וכיונא יציאתם הוא מתוך דוחק גדול המקום מהכיל: (ב) ונשאר בחי' א' בתוך הפה והנשאר יולא לחוץ בסוד הכל היולא מן הפה דא"א והוא אור המקיף הרי נרמז השורם של הפה בפנים שהוא ס"ג ושם אהי"ה ואח"כ תולדות היולאים והם ג' יה"ו שהם ס"ג וכ"ב אותיות העולים ג"כ פה כו'. הנה מ"ש רז"ל ונשאר בחי' א' בתוך הפה והנשאר יולא לחוץ לא ידעתי מהו חלק הנשאר בתוך הפה הלא ה' מולאות הם וכולם יולאים ולא נשאר בתוך הפה אלא ס"ג ואהי"ה שהם שורש חיך וגרון שהם הם המזווגים ומוליכים החמשה מולאות. ולגע"ד לפרש שנודע שאלו ה' מולאות הם הי"ג שבה"ק שהם חנ"ת ע"ה ויש בחינה עליונה מכולם והוא כללותם דעת שהוא שורש לכולם והם אינם אלא ענפים היולאים ממנו והוא הוא שנשאר בתוך הפה בשמירו כנודע לאמור רז"ל דעת אתגלי בפומא דמלכא וכתב רז"ל לעיל פ"ו ז"ל והולרך להתלבש הדעת שלו בא"ת כו' ועכ"ז היה שם מכוסה מאד והולרך להתגליית יותר בפומא כנ"ל ועכ"ז עדיין הוא כתוס דביה אבהתא יע"ש. ומ"ש רז"ל והוא או"מ ר"ל כי הה' מתפרטים לו' כללותם יכול כו' ומקיפים ז"ת דא"א עצמו. ומ"ש רז"ל ואח"כ תולדות והם ג' יה"ו שהם ס"ג והב' אורות כו' ק שאם הם כ"ב אותיות צריכים להיות ה' שמות יה"ו כי ה' מולאות הם אלא כיון שבמותיהם שוות כי הרי כולם הם שמות יה"ו ונמצא כי ג' שהם הלשון השיניים והשפתים שהם חנ"ת דגבורה בחברו במותיהם שהם ע"ה שהם חיך וגרון אינם צריכים להיות כי נלח כלול בחסד והוד כלול בגבורה והרי הם ג' כלולים כ"ב אותיות: (ג) ועוד יש בחינת פה חילוניות והוא אחוריים דמ"ה העולים בינה כו'. ח"ש מי שם פה לאדם כי מאדם שהוא גי' ממלואו ברבוע נעשה פה כו'. ואני אומר יותר פשוט בהיות דלעיל דשער מנת"א שמתוך יכול דאימא שבתוך הנוצר דז"א נפתח היסוד מתוך לוחקו ויצאו ה' מולאות בסוד פתוחי חוטם ונעשה פה דז"א וז"ש מי שהיא אימא כנודע שם פה לאדם שהוא ז"א: (ד) ואורות החוטם נמשכים עד הפה ושם מתלבשים תוך אורות הפה ונעשים אורות בבחינת מקיף אל אורות החוטם ומלבישים אותם ואם תסתכל כל זה הוא בבחינת אורות דא"ק היולאים אל הנקודים שהוא כדמיון זו"ן ודי בזה עכ"ל. אם לרב כמוהו די בזה לדון יל עניי אנן בכוונת עולם הנקודים ואורות המלא שהוא שם מ"ה החדש שיצא לתקן כל העולמות כולם כנודע וכאן בא"ת אורות חוטם פה ביאר רז"ל בפרקין אור העיגים הוא כוד הסתכלות ביאר רז"ל לקמן אורות המלא גם היא ביאר לעיל פ"ו יע"ש אמנם אורות האזן דא"ק לא נתבאר בדברי רז"ל כלל ועיקר ופעם הדבר אומר כי הנה ביאר רז"ל במ"ש היולאים אל הנקודים שהוא כדמיון ע"ן הרי שבערך זרן אל א"ת כן הוא עולם הנקודים שהוא כללות כל עולם האצילות אל א"ק הה פשוט ברור מאד בדברי רז"ל בכמה מקומות. והנה בא"ק אורות חוטם פה נמשך לכל עולם הנקודים שהרי כלים דאבא ואימא וכלים דז"ת כולם נלקחו מאורות חוטם פה כמ"ש רז"ל בכל שאר הנקודים ההסתכלות שהוא אורות העיגים ואורות המלא הוא הוא עצמות מ"ה וב"ן דכל כללות האצילות נמצא כי עיקר אין בכל אצילות כולו אלא ד' אורות שהם חוטם ופה שהם נלקחו כל כלים דנקודים עם אורות ההסתכלות ומלא שהם עצמות מ"ה וב"ן שנהם נתקן כל האצילות אבל אורות אזן דא"ק לא נמצא בכל אצילות כולו כי אם מעט מזעיר שהוא כתר דעולם הנקודים כי לקח כלי שלו מאור האזן וגם זה לא לקחו אלא למעה בבטולת הזקן כמ"ש רז"ל וזה גרם אלא נשבר הכלי שלו אלא נפסם משום לקחתו אותו למעה כמ"ש רז"ל נמצא שאורה מאור האזן דא"ק לא יש בכל עולם האצילות כי אם מעט מזעיר בא"ת עצמו שהוא בחינת כתר לכל כללות עולם האצילות גם הוא כשהשפיע באחריס וזו"ן שערכם אלו כערך כללות עולם האצילות

השמש

[א] נ"ב שער רוח הקדש יחוד ג' (בגמ"ח דמ"א ע"א) והיא הוי"ה אחת מקובלת משלשתם כזה י"ה (נ"ל יו"ד) מיה"ו הא' ה' מיה"ו הב' וה' מיה"ו הג והנשאר יולא כו': [ב] נ"ב וזה סדרם במילואם ה"י וי"ו מיה"ו הא' יו"ד וי"ו מיה"ו הב' יו"ד מיה"ו הג' והרי נרמז כו': [ג] נ"ב עיין במנו"ם שע"ת שאומר באלו הבלשה אהי"ה הם נמשכין מג' אלפין

הפה בבחי׳ או״מ אל האורות החוטם ומלבישין אותן והם
תסתכל כל זה הוא בבחי׳ אורות אח״פ דא״ק היולאין אל (א)
הנקודים (ב) שהוא דמיון זו״נ (ג) ודי בזה (ב) ואמנם פנימית
החוטם הוא ס״ג כי ה׳ דאשונה בנוקבא דפרדשקא בגד ימין
כנזכר באדר״ז והוא ה׳ על י׳ כסדר כל מ״ן ומתמן נשיב
רוחא דמיי לז״א יו״ד הוא רוחא דגניז והה׳ הוא הנקב ובגד
שמאל היא ה׳ שניה ונשיב מתמן רוחא דמיי לנוקבא והוא״ו
הוא הכותל המפסקת. ואמנם יו״ד דס״ג נחלק כי י׳ פשוטה
רוחא דגניז בנקב ימין לז״א ו״ד דמילוי יו״ד רוחא דגניז בנקב
שמאלי לנוקבא והנה מאלו האורות נמשכין האורות עד זו״נ
וגם עד או״א (ד) כדי לעוררם אל הזווג והענין כי הנה הוי״ה
אהי״ה הם או״א ובזו״נ הם הוי״ה אלהים והוי״ה אדני והנה
יה״ו הראשון דפנימית הפה נמשך עד אבא להאיר בו כדי
לעוררו אל הזווג ולאמא נמשך יה״ו (הב׳) הנזכר מפנימית
הפה וגם (ה) יורד י׳ פשוט בחי׳ חוטם שהוא ס״ג דפנימית וגם
אהי״ה הא׳ (ו) דחילוניו׳(והם אותן ג׳ אלפין אשר שם בפה)(ז) (ח)
ואח״כ אל הז״א בבחי׳ דראשונה (ט) יורד יה״ו הב׳ דפנימית (י)
וגם יו״ד (י״א ה׳) ראשונה דס״ג פשוטה פנימית דחוטם
שבנקב ימין ולנוקבא בבחי׳ ראשונה דאלהים יורד מן החוטם
לבד ו״ד מילוי דס״ג שבנקב שמאלי דחוטם פנימית וגם האהי״ה
הב׳ דחילוניות דחוטם ואח״כ אל הז״א בבחי׳ [דהוי״ה] הב׳ יורד
יה״ו הג׳ דפנימית הפה וגם י׳ פשוטה הראשונה דס״ג דפנימית
דחוטם בנקב ימין ולנוקבא בבחי׳ הב׳ דאדני יורד מן החוטם
בלבד וד׳ דמילוי יו״ד דס״ג דנקב שמאלי דחוטם בפנימית
וגם יורד מאהי״ה הג׳ דחילוניות החוטם (בנקב ימין) (ול״ע
איך אפשר שאמרנו שמג׳ אלפין שבפה דא״א נעשין ג׳ אהי״ה
דחילוניות דחוטם שלו והרי החוטם גבוה מן הפה ואפשר שהוא
ע״ד הכ״ל (יא) שאור א׳ שבשם מ״ה דאלפין במלוי וא״ו
הוא בחי׳ אהי״ה דאמא ויורדת שם להחיות ז״א שהוא מ״ה
וכן הוא כאן אבל אין הכוונה ממש שאחר שירדו למטה בפה
חזרו לעלות ונעשו חוטם אלא תחלה נעשו חוטם ואחר כך
ירדו בפה) [א]:

פרק יג

ענין הסתכלות מלאת דעתיקא במלאת דז״א הנזכר באדרא
דקלי״ו הוא כי הנה כבר ביארנו איך בריש דא״א יש

בחי׳ כתר שבו אשר משם מתפשטין י״ג חוורתי דריש שהם
בחי׳ לבנונית הכתר ע״ד משל ואמנם החוורתי אלו הם כיללים
ג׳ הויות כנגד ג׳ מוחין אשר שם בפנים והבן זה היטב (יא)
וכל הוי״ה הוא משם ע״ב דיודי״ן והוי״ה ג׳ שהוא חוורתי
דריש מבחי׳ דעת נמשכת דרך אחורי ריש דא״א דמיני
ירתין לדיקנא ח׳ עלמין דכסופין הי הם ד׳ אותיות השם ע״ב
ובו ד׳ יודין וכ״א כלול מי׳ הרי ז׳ אמנם ב׳ הויות אחרות
שהם בחי׳ ב׳ מוחין חי״ב אשר בכתר שיש בהם ח׳ אותיות
ובהם ח׳ יודין הם נמשכין כנגד הפנים והם מתפשטין בבחי׳
הפנים דעתיקא שהם מאירין אלו הח׳ חוורתי והרי בין הכל
י״ב חוורתי ועוד יש חד חוור הכולל כל י״ב חוורתי שעמו
נקרא כולם י״ג חוורתי דריש וזהו החוור הי״ג נשאר למעלה
בריש דגלגלתא (יב). ונבאר אלו הח׳ חוורתי שנמשכין על
הפנים והם ב׳ הויות שבהם ח׳ אותיות כפשוטן אמנם הם
במילוי יודין והם מתחלקין הוי״ה א׳ בפן א׳ הוי״ה ב׳ בפן ב׳
ואמנם כ״א מלאו הויות יש בהם מ״ב אותיות שהם ד׳ אותיות
הפשוט וי׳ אותיות המילוי הרי י״ד וכ״ח אותיות דמילוי המילוי
הרי מ״ב אותיות בפן א׳ ומ״ב אותיות בפן הב׳ וכבר נתבאר
במקומו כי בחי׳ הפנים הוא תיקון ז׳ דת״ד דא״א הנזכר
באדרא והוא תיקון תרין תפוחין קדישין והנה כל פן ופן
משניהם כולל י״ם כמודע כי אין דבר שבקדושה פחות מי׳.
ונבאר ענין הפן א׳ וממנו יובן הפן ב׳ הנה נודע כי ענין כ׳
שערים שיש בביצה לפי (יג) שהוא ענין מ״ב הנ״ל שיש(יד)בביצה
ולפי שהוא ז׳ שמות שבהם מ״ב אותיות ועם ז׳ שמות עלמן
הרי מ״ט ויש שער ן׳ הכולל כל המ״ט והוא כתר עליון שבהם
הרי ן׳ שערי בינה הנזכר תיקון כ״ב ובזה אל תתמה אם
שער הן׳ הוא לבדו כתר (וכל המ״ט הם בע״ם האחרות) כי
הרי הוא כולל כל המ״ט שערים (טו) (כולם) ואינו חלק שער
פרטי. והנה לא נדבר עתה בענין כללות הז׳ שמות אשר עמהם
הם מ״ט ועם הכולל ן׳ אבל נדבר בשם מ״ב עצמו שהוא שם
מ״ב אותיות והם מ״ב שערים והנה נחלקים אל י״ם הכוללים
מ״ב שערים והנה כתר (עליון) שבהם הוא שער העליון שהוא
שער המ״ב הכולל כל המ״ב שערים אמנם מ״ם תחתונים אין
כל ספי׳ מהם כוללת כל המ״ב שערים רק כל ספי׳ מהם
כוללת כל המ״א שערים לבד והענין כי שער המ״ב הוא
בכתר כנ״ל ומ״א שערים הם בע״ם ואל ספירה מהם כוללת

ג״כ

הגהות וביאורים (א) פי׳ דנודע דבחי׳ כלים דעולם העקודים נמצא מ״א אורות אחון חוטם פה כמ״ש בבאר הנקודים פ״ב ואמינו דבינו כאן לא נקט אורות אחון העליים וכתב בנמצ שהוא בבחי׳ אורות אחון חוטם פה דאדם קדמון היולא אל הנקודים : (ב) נ״א בעקודים : (ג) דנודע דכל הנקודים נקראים זו״ן בערך א״ק כנזכר בבאר ספ״ג ומ״ש . שמן שמון : (ד) כלב ב״ש הקשה דבו״ל למימר עד או״א וגם עד זו״ן דהנא או״א קודמין לזו״ן ומיכן דאפשר דלא דק בלשונו . עוד תיכן די״ל מכיון דעיקר הוא לזו״ן ואו״א הם טפילין ולזה אמר גם עד או״א : (ה) א״ה בבאר הוסק״ה לא נמצא : (ו) נ״א הא׳ שמהם נעשה : (ז) נ״א דא״א שמהם נעשה : (ח) בלשון זה אין לו הבנה בכאן ובסי׳ קול נמתה דכ״ע ב״ב הוכא הם לשון המאמר הזה ולית הם כל הז׳ היבות הללו. ס״ר שב״ת: (ט) דהויה: (י) מפנימיות הפה דא״א : (יא) עיין שער אח״ם סופ״ג : (יב) ר״ל כי אלו הג׳ מוחין כנזכרים פה הוא בפרטות דכתר דא״א כי ימצאו שם ג׳ מוחין פרטים שבו והם תב״ד ולכן הם ג׳ הויות כנגד ג׳ מוחין אלו וכולא יתן דבינה הכוללת ידה בגרון . מס׳ שדה הארן הוכא בשמן שמון : (יג) כלב שמן שמון בביצה קובעת בשם ס׳ שדה הארן דכאן כותב רבינו דמחוור כי״ג נשאר למעלה ובמנו״ם בפ״ב ח״ב פ״ט כתב רבינו (לעיל סוף פ״ב) כי עיקר מה שמאיר א״א בז״א הוא המוחוחא כי״ג ונשאר בהימה . ועוד הקשה מ״ש רבינו כי ח׳ חוורתא נמשכים על הפנים אלא שעמים רבות וגם בפרקין דלעיל פ״ה כתב רבינו כי ט׳ הוורתא נמשכין על הפנים עכ״ל וכלב שמן שמון הינן דנראה שיש זמנים שונים בחלי מינו שלעמים נמשכים כל כי״ג לפנים דא״א ועיין שער רוק״ק יחוד ו״ז ועיין לעיל פס״ה אלל ח׳ : (יד) הינה לפי מיותר . כלב שמן שמון כתרין לקשות בשם ס׳ שדה הארן דכאן נאמר דשם מ״ב הוא בבינה שהוא כוד הבריאה ובאמת נודע כי שם מ״ב הוא ביצירה (ונס׳ אמנ״ו ג״כ הקשה כזאת) מ״ש הירונו. גם כתב וז״ל גם הראה דבינה כאן כתב שבמ״ב דב׳ פנים הוא הויות דפשוט ומלא ומלא דאלא ואח״כ כתב דז׳ שמות הוא ז׳ שמות מ״ב דהבריה״ן . ולענ״ד לפשר לומר דזה בפנימיות וזהו בחילוניות דבבר נודע דכל מ״ב הוא בבינה כיונו פשוט בכתר ומלא בחכמה ומלא דמלא בבינה ומ״ב דהבריה״ן הוא בחילוניות ע״ש : (טו) נ״א שם מ״ב שהוא : (טו) וכל המ״ם הם בע״ם אחרות והוא כתר עליון שבהם הרי הם בע״ב והוא כולל כל השערים :

יפה שעה

דמ״ה דבמוחא בחימאה : [א] נ״ב עיין בשער רוח הקדש יהוד ג׳ שבחב
כמ״ש למעלה שאחר שירדו למטה בפה חזרו לעלות החוטם :
נ״ב

לא״ק לא השפיע מאורות אחון שלו יען אורות האחון עליונים ונכנלים
במאד מאד שהם ע״ב דס״ג אין כח בתחתונים לכולם וכל שכן וק״ו
הוא אם בתקוני דיקנא קדישא כתב רז״ל בלא כתר וחכמה למקיפין

לחכמה וכח״ב דמקפי כתר מפני חסרון כח התחתונים לכולם אין נ״ל אורות האון ושוב כי רז״ל תפס דרך רשב״י זיע״א עיין לעיל פ״ו שרז״ל
נתן טעם לשבח למה לא מזכרו בכל שתי אדרות בחיצת אודנין דא״א גם רז״ל בשיטתו אזיל ובתם ולא ביאר אורות היולאים מאודנין דא״א אבל
בודאי בגמור והפשוט כמו שבא״א יש אורות חוטם פה עינים מלא יולאים ומאירים בחון כן יש אורות מאזנים יולאים ומאירים ואם רז״ל
לא האיר עינינו פוקח עורים הוא יאיר כיר״א .ודע שממה שביאר באדרת האזינו רשב״י זיע״א באודנין דז״א ממנו נשמע כמה גדלה מעלת האודנין
בא״א : ומ״ש רז״ל ונעשים אורות הפה בחיצת מקיף אל אורות החוטם ומלבישים אותם כו׳ . קשה שהרי לעולם בחי׳ המקיף הוא גדול
מאור הפנימי כמ״ש רז״ל בכמה מקומות ולעיל ריש שער עתיק ואם כן כיון שאורות הפה נעשו מקיפין לאורות החוטם נמצא אור הפה גדול
מאור החוטם ובא״ק אינו כן כי מאורות הפה נעשה כלי דעקודים ואורות און וחוטם מתלבשין בתוכו ועיין בכל שער אח״ם ותראה שאורות און
וחוטם הם בחי׳ נ״ר ואור הפה הוא בחי׳ נפש . לכן נראה דלאו מקיפין ממש קאמר כי לא שייך מקיפין אלא בשיש בחי׳ כלים יש אור פנימי
בתוך הכלים עוד מקיף על הכלים אבל כאן בלאו אורות היולאים מחוטם פה דא״א אין בהם כלי כלל אלא אורות כמו שהם ומאירים לתחתונים
ומתלבש אור החוטם בתוך אור הפה מרוב גדולתו עליו כמו שמתלבש א״א בתוך ז״א והכי דייק לשון רז״ל שבחב ומלבישין אותם : (ב) ואמנם
פנימיות הקוטם הוא שם ס״ג כי ה׳ דאשונה בנוק׳ דפרדשקא בגד ימין כו׳ והוא ה׳ על יו״ד כסדר כל מ״ן כו׳ . לזרך שהדע כי שם זה דס״ג

שבחב

ג״כ כ״ח כל מ״ח שערים ח״כ הם בט״ם של הפן ח׳ ט״פ מ״ח והם גימטריא סס״ט ועם כללותם הם ס״ע שערים (ח) אבל הכתר שלהם הוא כולל כולן כי הוא (שער) מ״ב הכולל כל המ״ח שערים התחתונים והנה הם נחלקים בכל ט״ס וכל ספירה כ׳ללת כל מ״ח שהם ס״ע בין כולם (ב) והרי נתבאר כי בפן ח׳ דעתיקא יש בו הוי״ה דיודי״ן ובה מ״ב אותיות ובחי׳ שער העליון מן המ״ב הוא הכתר אשר שם והמ״ח אותיות הם ט״ס אשר כ״ח מהם כולל כל המ״ח שהם ס״ע ושער העליון של השלוש המ״ב כולל כולם והוא ג״כ גי׳ ס״ע וכמו שיש הוי״ה בפן ח׳ כעד״ז בפן (ג) ב׳ והוי״ה הב׳ אשר שם והנה נודע כי שם בעתיק לית שמאלא כי כולא ימינא כנזכר באדרא דקב״ע וב׳ הפנים נחשבין כא׳ וז״ש שם דקב״ה דעתיקא נתפשטו אגפוי לס״ע רבוא עלמין עם היות שיש ס״ע בפן ח׳ וס״ע בפן ב׳ והכל הוא התפשטות ההוא חוורתא כנ״ל ועוד יש טעם בזה כי הנה ב׳ הויות אלו הם (ב׳) מוחין חו״ב אשר מהם (נמשכו) אור״א כמ״ש בע״ה. ודע כי אור״א כחדא שריין ועכ״ז אבא טמיר וגניז יתיר כנזכר באדר״ז דרל״א כי להיותו טמיר וגניז יתיר הוא נכלל באמא לכן כל ב׳ הפנים נחשבין כא׳ ואינן נזכר אלא ס״ע רבוא עלמין לבד אבל כפי האמת הם ב׳ ס״ע כמבואר אצלינו ע״פ ושעשע יונק על חור פתן והנה ב״פ ס״ע גי׳ תש״ס והוא נרמז בפסוק מפני שיבה תקום ר״ת משה״ה כי מפני שיבה הם ב׳ תפוחין דע״ק וזהו בעש״ע גי׳ תש״ס וז״ס והאדמה לא תש״ס [ח] כמ״ש בע״ה ועוד (לב) ט״א כי הנה אבא טמיר וגניז יתיר לכן סוד הכתר של אמא כלול באבא כי עשר המ״ב העליון שהוא כתר שבה כנ״ל כלול באבא נמצא כי נשארין מ״א לבד באמא וגם באבא וז״ש גם לפור מצלה בית כי לפ״ר חכר ו׳ גי׳ ס״ע נהורין היוצאין מן מ״ב שערים הנ״ל ואבא ליקח הנ״ס הכוללין (נ״א הכ״ע הכולל) כל לפ״ר ס״ע נהורין וז״ש כי א״ס לבינה תקרא כי הבינה נקרא א״ס מפני שחסר ממנה הכתר והיא נכללת באבא ולכן לעולם הבינה נקרא אם והבן זה גם לפור מלא ו׳ גי׳ שע״ו וס״ע הם ס״ע נהורין של החוורתא הנמשכין אל הפנים ואות ו׳ רמז אל הפנים עצמן שהם תיקון ז׳ מי״ג ת״ד וזה תיקון ז׳ כולל כל ו׳ תיקונים הקודמין אליו שהם ו׳ של לפו״ר. ודע כי כמו באותן החוורתא מתפשטות בפנים של עתיקא כן ג״כ מבחי׳ המלא הרצון של עתיקא נמשך האריה אל הפנים שלו והענין כמ״ש במ״א כי היסוד דעתיק גנוז תוך מלא דא״א ולכן נקרא מלא הרצון והיסוד נקרא שלום כי הוא כולל כל שע״ו נהורין הנ״ל ואלו מתפשטין במלא ומשם נמשכין עד העינים וג״כ עד הפנים גם ידעת מ״ש באדר״ז דרל״ב בענין ז״א מכח הדעת דבריאה אתפשטו אגפוי ונהרין אגפוי ואסהידו אגפוי באו״א כנודע שעד״ז יהיה ג״כ בא״א כי דעת שלו הגנוז במלא שלו אשר בתוך הדעת הזה הגנוז יסוד דע״י וא״כ גם דעת הזה מתפשט עד אגפוי דא״א ואנהירו אגפוי מסוד הדעת שבו. והנה נתבאר כי הנה הפנים הם תיקון ז׳ מי״ג ת״ד דעתיקא והנה באדרא קל״ב אמרו דיקנא דכהנא רבא בתמניא תיקונין אתתקן (א) והענין כי י״ג ת״ד הם וה׳ תיקונים קדמאין הם בסוד מוחין של הדיקנא שהם עד החסד לכן תיקון ו׳ ורב חסד כנודע ומשם עד תשלוש י״ג הם ח׳ הקונים וכולם נקרא ע״ש החסד וז״ש דדיקנא דכהנא רבא בח׳ תיקונים אתתקן כי החסד נקרא כהן כנודע. גם ביאור ענין זה הוא ע״ד הנ״ל כי הנה ח׳ חוורתא דריש״א דא״א הם מתפשטין בתרין תפוחין דיליה כנ״ל ומהם נמשכין ח׳ ת״ד דכהנא רבא שהוא סוד החסד בחי׳ זה החוורתא שהוא שם ע״ב דיודין גימטריא חסד והנה אח״כ מתפשטין אלו הח׳ חוורתא בגרון דא״א ושם נעשין ב״פ ע״ב שהם שורש הח׳ חוורתא הנ״ל ואלו הם בחי׳ אחע״ב בגרון שהוא גימטריא מ״ב מ״ב ולפיכך יש שם בחי׳ זווג א׳ הנעשה ע״י החיך והגרון כמבואר אצלינו (ו) והנה סוד אחע״ה הוא זווג שם ס״ג עם שם אהי״ה שהם גימטריא אחע״ה כי אלו הם ג״כ זווג מו״ב ואם הסתכל בכל הנ״ל תבין כי כל בחי׳ האלו הם זווג חו״ב ולכן כל אלו המשכות והתפשטות הנ״ל הם בחי׳ חו״ב ובזה תבין ענין אור״א וזו״ן איך נמשך מכאן אליהם כח הזווג. והענין כי מאלו הפנים נמשך האריה לזו״ן ואו״א וכן מן המלא דעתיקא לפי ששם היסוד דע״י מלובש בדעת דא״א עצמו וכל זה הוא בחי׳ זווג ומשם נמשך אל הגרון אל הזווג אשר שם ומשם יצא הזווג אל אור״א אשר שם בגרון דא״א כי שם ב׳ כתרים שלהם כמ״ש. ונבאר תחלה איך נמשכים מכאן הזווגים שלהם דע כי כאשר אור״א או זו״ן מסתכלין במלא של א״א (ז) אז הזווגים שלהם הם שלמים לפי שאז הם שוין בקומתן למעלה אבל כאשר מסתכלים בפנים דעתיקא ולא במלא אז אין זווגם שלם ולא שלמים בקומתן והזווג הוא בסוד הרכנת הראש ר״ל אע״פ שהזווג הוא פב״פ עכ״ז הוא בהיות בחי׳ ז״א בבחי׳ חצי ת״ת ונה״י שלו לבד עם נוקבא קלרות הקומה (שלה)

הגהות וביאורים (ח) נמצא עתה כי כל הס״ם התחתונות כל אחת מהם לבד אינם רק מ״א שערים וכל הס״ם ביחד הם ס״ע שערים: (ב) אפ״ר וכאחר שהוא שער עליון שהוא הכולל כולם הם ס״ע כולם לפי שהוא כולל הס״ע כולם אבר כל אחד כולל מ״א שערים והוא שער המ״ב ס״פ מ״א שערים: (ג) עיין הו״ח דנ״ע ע״א שיטה ט״ז: (ד) אי״ה עיין בשער המ״ות הנ״מ דס״ה ע״א. דנ״ש ד״ן ע״ר: (ה) עיין הו״ח דס״ב ע״א: (ו) נדרוש הכופר: (ז) הרב שמן שבון כתב דאין הדבנים כפשטן ומניא בשם הו״ח וז״ל הטהור בדף ע״ב ע״א ד״ה ונבוא וז״ל ההסתכלות דאו״א וזו״ן במלא דא״א הוא שנמשכין להם מוחין ע״י זווג דהין וגרון שהם הס״ע נהורין ומה בחי׳ שם מ״ב אל אור״א ומאו״א אל זו״ן ולא מסתכלים לו״א וזו״ן במלא דא״א ממש וההסתכלות מלא דא״א כי״ס משלא ל הא שעולה המלא דא״א ומקבל מהעליון ממנו והילוניות כיורד לתתהון ממנו עד שיורד המוחין לו״א וז״א. חס כוונת הרב נבי״ג פי״ג שכתב שיורד מן המלא דא״א לפנים שלו ומשם לאו״א וזו״ן. ועיין עוד שם דף ס״ב ע״א וקס״ט ע״א ונחסדי דוד הוא מ״ח:

יפה שעה

שכתב רז״ל שורשו הוא כזה יו״ד ה״י וא״ו ה״ה אלא שה״א אחרונה נתמלאה ביו״ד ונעשה שם ס״ג כי הוא סוד אות ה׳ מאורות האזן שירדה ונתלבשה בתוך אור החוטם כמ״ש רז״ל בשער אח״פ פ״ג ז״ל וז״ש ה׳ ג׳ שיש נוקב דפרצפקא שירדה ה׳ מן האזן לו״א שהוא החוטם יע״ש באופן שע״י ה׳ זו נעשה שם ס״ג ונלתי שורשו הוא שם המזכר העולה ח״ן. וכ״כ עוד רז״ל בשלהי פ׳ אחרון שבשער הסוד ז״ל גם החוטם גי׳ כ״ג כנגד ה׳ התתה לתתלבשת כאן ונעשית ס״ג כנ״ל והוא נ״כ ענין לאזן שהוא כח הנמשך עם ה׳ נעשית ס״ג כמנין חוטם יע״ש. אמנם מ״ש כי ה״י דאשוה נוקב דפרצפקא בגד ימין והיא ה״א על יו״ד כסדר כל מ״ן מעולם כל עליית מ״ן דעלמא שמעו שהנוקב מעלת מ״ן לנכורא אבל שנעשית גדולה ממנו ועולית על גם ושתהיה היא למעלה לא שמענו ולא היה כדי לפרש דברי רז״ל אם לא בראותי בספר הכוונות בדרושי נ״א דרוש ה׳ וז״ל ומעם הדבר הוא כי להיות חיבורי דילהון בשם ד׳ במילוי יודין והוא ה״י על יו״ד נוקבא על דכורא כו׳ בינה על חכמה ועלתה להיות עטרת בעלה העליון וביאור הענין כי החכמה נעלמה מעיני כל חי ואין כח לקבל שפעה ומ״ש ע״י מזלא כי אם בבינה יע״ש לפי׳ עליית מ״ן כאן בחוטם הוא כי ע״י שמריה האדם מעלה את הגבורות למעלה למתקם ועיין בדרושי שבת בדרוש הריח: (א) והענין כי הנה י״ג תיקונים הם והנה ה׳ תיקונין קדמאין הם סוד המוחין של הדיקנא שהם עד חסד ולכך תיקון הו׳ הוא ורב חסד כנודע כו׳. אע״ג דבעלמא אינם אלא ד׳ מוחין חו״ב וחו״נ כאן בדיקנא הם ה׳ שכבר הדבר האמור של מידות א״א כך הם כתר וחכמה דכתר וכתר וחכמה לחכמה והבינה שהיא למעה מהם כאמור שירדה בגרון הרי הם ה׳ ודעת לא נזכר בפרטות יען כי כל הדיקנא קדישא כולה בכלותה היא בחינת דעת כאמור שמזלא קדישא הכולל כל הדיקנא הוא בחי׳ דעת עליון. אלא זו היא שקשה מ״ש שה׳ תיקונין קדמאין הם סוד המוחין כי הלא תיקונים הללו יצאו אלא בסדרן מלכות עליון מכולם ובינה היא התחתונה מכולם א״כ נמצא מלכות סוד ו״ה ות״ת שבתקונין הם המוחין ורז״ל כתב לעיל פ״א ז״ל גם דע כי הלא גדר המקומות אינו כמו בגראה בעיניך לסדרם זע״ז ממש כו׳ על זה תלוי בהערכה שהעריך המאציל יתברך

[ח] נ״ב כי כשא״א מאיר פניו למטה שהם ס״ע ס״ע כמנין חש״ס גורם זווג לזו״ן ואז והאדמה לא תשם והוצא למחה לברכה (לרוחה) כי כשמאירין אלו חש״ס נהורין למטה אז והאדמה לא תש״ס. (עיין שער הקדמות דמ״ד ע״א וע״ב שלא תשם היינו מלד תשם דקליפה ונכון יעו״ש. אבל״ן ח״ן). והבן זה מאד כי זה גורם אל זווג זו״ן:

נ״ב

(שלה) כשיעור הכ״ל וכעד״ז באו״ח ב׳ בחינות וכמ״ש לקמן בע״ה. ודע כי ב׳ מיני הסתכלות הם א׳ הוא הסתכלות הז״ל או או״ח בעתיקא הב׳ הוא הסתכלות דעתיקא בהם וכ״א מאלו הב׳ נחלק לב׳ אחרים והם ד׳ או כאשר הסתכלות הוא במלא או״ח (כ״א א״ח) או כאשר הסתכלות הוא בעין לבד וכ״א מאלו נחלק לד׳ בחי׳ או הסתכלות עין א׳ או הסתכלות ב׳ עיינין וגם כזה יהיה בז״ח המסתכל בעתיקא וכן ב׳ חלוק״ת אלו כאשר עתיקא מסתכל בז״ח סוף דבר הם חלוקות רבים ואנו לא ביארנו למעלה רק ב׳ בחי׳ לבד כנ״ל שהם הסתכלות או״ח או ז״ח במלא דעתיק או הסתכלות בפנים לבד:

מ״ק סוד הש״ע נהורין דאנפין יש בכל לד של הפנים רבוע ע״ב דהיינו קפ״ד מימין וקפ״ד בשמאל והם גי׳ עם הכוללים ש״ע נהורין ואלו קפ״ד דאחוריים של ע״ב דיודין הם שורש לש״ע נהורין אחרים שיש בפנים ג״כ והם ב׳ א״ל במלואם בב׳ לדדי הפנים ימין ושמאל וא״ל במילואו גימטריא קפ״ה ושניהם גימטריא ש״ע ויש א״ל ג׳ גם כן בחומש שהוא בין ב׳ עינים וא״ל זה יולא מן **ייא״י** דס״ג שהוא גימטריא **א״ל**:

פרק יד

ובענין הש״ע נהורין המזכר באדרא קכ״ח ומהאי אתפשט אורכא דאנפוי לש״ע רבוא עלמין שמעתי ממורי זלה״ה כמה בחי׳ (הס) וכולם הם ג״כ ש״ע נהורין א׳ הוא ע״ד הנ״ל כי הנה יש ש״ע נהורין מלד החכמה וש״ע נהורין מלד הבינה ואותן ש״ע דאבא הם ממירין לאמצע ש ע של הבינה הם מתגלים בפנים העליונים שהיא אהי״ה אשר יש בפשוט ומילוי ומילוי דמ״לוי א״ס אותיות והע״ס שהם בפנים העליונים המתגלים מלד הבינה כל ספי׳ שבה שם אהי״ה בסוד א״ס אותיות וכולם גימטריא ש״ע נהורין רק כי של אבא הם טמירין ולכן ש״ע אחרים אינן נזכרים. גם יש ש״ע באופן אחר והוא מן י״פ מילוי ס״ג שהוא גימטריא ל״ז וי״פ ל״ז גימטריא ש״ע גם יש ש״ע באופן אחר כי הנה בחי׳ פנים העליונים הוא תיקון ז׳ של י״ג ת״ד ובמקומו ביארנו כי הם מתחילין ממטה למעלה תיקון א׳ הוא **א״ל** והוא המלכות כו׳ תיקון ז׳ שהוא ואמת הוא בחסד הנקרא א״ל וא״כ בב׳ פנים הללו יש ב׳ שמות א״ל וכשיהיו במילוי אל״ף למ״ד אל״ף למ״ד הם גימטריא ש״ע. גם באופן אחר כי הפנים הם תיקון ז הנקרא ואמת והנה הוא כללות פרלוף פנים עם החומש כי ג׳ שמות ס״ג יש בפן אחד וג׳ שמות ס״ג (ה)יש בפן ב׳ והרי הם גימטריא שע״ח וס״ג א׳ בחומש עלמו כי כן חומש גימטריא ס״ג וז״פ ס״ג גימטריא אמת. אמנם השאה ס״ג לבד אשר הם בב׳ הפנים הם גימטריא שע״ח וה״ס ח׳ חוורתא דריש״ן המתפשט״ן בפנים לש״ע נהורין כנ״ל והרי הם ש״ע ועם ח׳ חוורתא הם שע״ח כנ״ל. והנה דע כי אלו הש״ע נהורין דאנפין עלאין נמשכין עד היכל הו׳ (ב) דהוד הנקרא היכל עלם (ג) השמים ושם האי רוחא דביה הנקרא אור פני״אל ואותו הרוח של ההיכל נקרא כך כנזכר פ׳ פקודי רמ״ו לפי שאלו השע״ח נהורין נמשכין שם והם גימטריא אור פניא״ל וגם ההבנה (ד) (נ״א ההכנות) (ה) שלו הם אותיות נחלקות אור פניא״ל ר״ל אור הפנים העליונים הנמשכין מא״ל שהוא ב׳ א״ל במילוי וב׳ ס״ג עם י׳ אותיות בכל אחד (ו) הם גימטריא פני״ו והם לשון רבים ב׳ ס״ג ב׳ א״ל כנ״ל גם נקרא חשמ״ל כנזכר שם שגם הוא גימטריא שע״ח. ודע כי יש בקליפה בחי׳ ש״ע ואלו ש״ע הם נגד ש״ע דקדושה דא״ח והם נקרא ע״ש בסוד כנגד יאכלם ע״ש כי הוא האוכל ומכלה בגדים העליונים שהם בחי׳ מלבוש כמנין חשמ״ל והענין הוא כי יש בחי׳ בקליפה והחשמ״ל הנ״ל אשר לרופה הוא ח׳ שמ״ל כנזכר פ׳ ויקהל שהוא בחי׳ הקליפה שרולה ליקח האור הזה ואינו יכול ליקח רק בחי׳ הש״ע לבדו ומהם נעשה ע״ש הנ״ל אבל ח׳ היתירים שהוא בחי׳ ח׳ חוורתא כנ״ל שהם עליונים המאירין בש״ע נהורין שבפנים אין הקליפה לוקח אותן וגם ז״ם עושה ע״ש כסיל וכימה (א) גם יש פי׳ אחר כמ״ש באדרא קכ״ח ומהאי אתפשט אורכא דאנפוי לש״ע רבוא נהורין כו׳. וכזה תבין מ״ש

ס׳

הגהות וביאורים (ה) עיין שער אח״פ סוף פ״ה: (ב) של ז׳ היכלות דבריאה הנקרא היכל עלם בשמים הנזכר בפ׳ פקודי שהוא בחי׳ הוד בגודע והוא היכל הנ׳ ממעה למעלה בגודע ויש שם חד רוחא ושמו אור פניא״ל כנזכר שם ונקרא כן ע״ש שאוהם ש״ע נהורין דא״ח מגיפין אלין ולכן לאוהיהו הם אור פניא״ל. והענין יובן פס הנ״ל כי הש״ע נהורין הם מלד שם א״ל שבהרין אנפין ולכן נקרא אור פניא״ל. כן הוא בשער הקדמות בדרוש הש״ע נהורין דמ״ו ע״ד: (ג) עיין בשער רוה״ק די״ד ע״ב בתיקון שבועות שקר דכתב דהמשך עד המלי׳ וג״ל דהכל אחד וכמ״ש בפ׳ הליקוטים הנ״מ דקע״ו ע״ב בפ׳ כי תצא בדרוש בהיכלות בהיכל ב׳ דכתב דרוחא דזה הסיכל נקרא אור פניא״ל שהוא שיוצא אור פניא״ל ומאיר למטה ובוסה כל הקלי׳ ומו״ש. הרא״ם. ועיין שער רוה״ק דף מ״ח יהוד כ׳ בפסוק זכור תזכור. ולענ״ד נראה דלפעמים בשם עון שבועות שקר אז מתפשט יהוד ונמשך עד המלכות אבל עיקר בתפשטותו הוא עד היכל עלם בשמים: (ד) הבנ׳ שמן שבון גרס ההבנה פי׳ מוצאה של דיבור שלו כנמלק לפנים אור פניאל: (ה) בספר״י המיבות: (ו) נ״א א״ל המלואו והם ב׳ א״ל יולאין מב׳ שמות ס״ג הם ג׳ יודי״ן ואל״ף **ייא״י** גי׳ **א״ל** והם ב׳ א״ל דס״ג ב׳ ס״ג עם י׳ אותיותיהן בכל אחד:

יפה שעה

יש״ם ואם שמ״ם רז״ל שה׳ תיקונין קדמאין הם כוד המוחין לאו קדמאין בתיקונין קאמר אלא קדמאין במעלה כפי רצון הבורא יתברך אם כן לא יבא תיקון הו׳ רב חסד עיניך הראנה כמה גדלה מעלתו יתברך שמו שהרי תיקון הששי אם בבחינת המקיפין הוא בחי׳ גבורה ואם בפנימים הוא בחי׳ הוד ובחי׳ שניהם הוא תוקף הגבורות ויען שאין הדין נמתק אלא בשורשו כמ״ש רז״ל לעיל פי״ח לכן בחי׳ היותר תקיפה נהפכה והיתה אלא בשורשו כמ״ש רז״ל לעיל פי״ח לכן בחי׳ חוורתא דריש״ן לרב חסד מיהוק כולם שממנה ולמטה והיינו מעמא שם׳ חוורתא דריש״ן מתגלים בח׳ תיקונים התאין דדיקנא קדישא ומנא רחמון ותחילה להתגלותם הוא תיקון הששי והוא מתמתק רחמון לכולם ולוקח מיהוק כולם כמ״ש רז״ל בפרקין. ועיין מ״ש רז״ל לעיל שלהי פ״ז וז״ם הפסוק ומעז יצא מתוק ורחשיתו מבואר ליודעי מדע: (א) גם יש פירוש אחר במ״ש כו׳ ומהאי אתפשט אורכא דאנפוי לש״ע רבוא כו׳ וזה יובן בסוד מ״ש כו׳ ויכי שירו ה׳ ואלף כי סס כוד ה׳ תרעין מחסד ועד הוד ואלה הם ה׳ ואלף הם בחינת היסוד שהוא אלא דחיי ההולך עד חו״ב דרך חוט השדרה כנודע והנה נודע כי כל הי״ם כלולות בעתיקא והנ״ר הם ש״ם לפי שהם עליונים ולכן הם בחינות מאות אך הז״א אין כל אחד מהם כלולה אלא מי׳ והרי הם ע׳ והרי כולם הם ש״ע אבל ז״א אין בו אלא ק״ן רבוא נהורין לבד לפי שכנגד הת״ת עצמו הוא מאיר וכנגד הה׳ תרעין שיש מחסד עד הוד כל אחד כלולה מי׳ הם שרי ו׳ בין בכל הם ק״ן. הנה כל דבריו צריכים פירוש ועמ״י עש״ר לפרשו ולריך שתדע כי כללא הוא שבכל אלו הש״ע נהורין אינו אלא אחרת החו״ג בכל מקום שהם והם מתפשטים באנפין והוא כמ״ש רז״ל לעיל פי״ג ז״ל ודע כי כמו שאותם החוורתא מתפשטות בפנים של עתיקא כן נ״ר ממש המלא הרצון של עתיקא נמשך הארה אל הפנים שלו. והענין כמ״ש במ״א כי היסוד דעתיק נגוז תוך המלא דא״א ולכן נקרא מלא הרצון יע״ש עד ואתנהירו אנפוי מכוד הדעת שבו כו׳ אשר מתבאר שכל הש״ע נהורין הנהרין באנפין אינו אלא מכללות החו״ג שבדעת אשר מקומו הוא בפנים מן המלא. והנה במלא דאריך אנפין שבו גנוז הדעת שבו שהוא החו״ג אשר בהוכס גנוז יסוד דעתיק כמ״ש לעיל בז׳ היקוני דגולגלתא וביסוד דעתיק איתגליא הוא מורכא נאה ובסימא שהוא סוד איתגליא חסד בטומא דאמה ועל ידי כל אלו האורות המתקבצים שם יולא הארת הדעת שהוא הוא כללות החו״ג ומאיר בפנים לש״ע נהורין כמ״ש רז״ל שהוי״ה דחוורתא שבכל פן מאיר ונעשה מ״ב דע״ב והפן עלמו עשר ספירות כל אחד כולל ממ״א דע״ב ושולים למספר ש״ע ככל מ״ש רז״ל. הרי כי כללות החו״ג שהוא עלמות הדעת הנתון במלא האיר בפנים והוליא ש״ע נהורין בפנים כן הם הסדים המתפשטים בכל ג׳ שא לריכים להוליא ש״ע המתפשט בכל נופא. והנה נודע שהחסדים תחילתם יורדים ביסוד ואח״כ חוזרים ושולים עד הכתר ומגדלים כל הגוף כולו עד הכתר והם כוד הימים המגדלים המילן כמ״ש רז״ל באורך כל שער דרושי הצלם וכן חו״ג דא״א מגדלים נופא דא״א כמ״ש רז״ל בפ״ב משער אבא ואימא יע״ש. וזהו שכתב רז״ל גם יש פירוש אחר במ״ש אתפשטת אורכא דאנפוי לש״ע רבוא דלאו דוקא בריבוא דאנפוי כי גם בכל יש״ו בזה ובתחילה מביא ראיה מדברי הזוהר לבאר שאע״ג שבנופא הוא מספר אחדים בריבוא עולה למספר מאות ואלפים שהרי אמר שהם ה״ח המתפשט בנופא ואלף הוא היסוד יען עולה עד התו״כ עולה למספר אלף א״כ גם אנו נאמר שהחסדים המתפשטים בכל נופא דא״א

פ' תרומה דקמ"ה ויהי שירו חמשה ואלף כי הם סוד ה' תרעין מחסד עד הוד ואלו הם חמשה ואלף (ח) הם בחי' היסוד שהוא אילנא דחיי ההולך עד חו"ב דרך חוט השדרה כנודע והנה נודע כי כל הי"ם כלולין בעתיקא והג"ר הם ס' לפי שהם עליונים הם בחי' מאות אך ז"ת אין כ"א מהם כלולה אלא מי' הרי הם ע' והרי בין כולם ס"ע רבוא אבל ז"א אין בו רק ק"ן רבוא ונהורין לבד לפי שבנגד ת"ת עלמו הם ק' וכנגד הה' תרעין שם מחסד עד הוד כ"א כלול מי' הרי כ' הרי בין הכל ק"ן רבוא והנה מן הס"ע הנ"ל תסיר ממנו ק"ן הנ"ל נשאר אר"ך ואלו הם בחי' הנשארין בא"א אשר על שמם נקרא אר"ך אנפין דאתפשטו אנפוי דיליה לאר"ך רבוא וז"א לק"ן רבוא כנזכר באדרא קל"ה ע"ב ובין כולם ס"ע רבוא. ונבאר ענין הז"א למה אינו לוקח רק ק"ן רבוא ונהורין כנזכר באדרא נשא קל"ה ומהאי אורא דכיא נתפשטו אנפוי לק"ן רבוא כו' ולריך שתדע כי גם אמא עלאה כאשר היא בבחי' הזווג הב' של רבילה על האפרומים הנ"ל שאז גם אבא מרכין ראשו ואינם שלימין בקומתן כנזכר במ"א בסוד כי יקרא קן לפור לפניך והוא כאשר אין או"א יכולין להסתכל במלא דא"א אלא באנפין דידיה שאז הוא הזווג תחתון של או"א ואז אין בה רק ק"ן רבוא לבד כמו שם אל הז"א וענין הק"ן הזה באמא (כ"א דבאמא) הוא כי כאשר או"א הם שוין בקומתן אז יש ט"ס באמא וכל א' כלולה ממ"א שערים כנ"ל שם באנפין דא"א אותן הס"ע נהורין הנכללין גם באמא עלאה ומקבלת אותן כאשר היא שלימה בע"ס ואז מסתכלת במלא א"א אבל כאשר אינה מסתכלת במלא א"א רק באנפוי דא"א אשר אז כאשר אין לאמא שיעור קומה רק מהחזה דתנה"י דאבא לבד ואע"פ שהיא שם פב"פ עם אבא ע"י הרכנת הראש. והנה בג"ס נה"י הם ג"פ א"ס א"ס ג' קכ"ג ובב' שלים הת"ת שהוא מחזה ולמטה כמודע הוא ב' שלים של א"ס שהוא כ"ז ועם קכ"ג הרי ק"ן רבוא לבד כן הענין בז"א כי הלא שיעורו מחלי ת"ת ונה"י דא"א ולמטה והוא ד גמת אמא כשהיא מן החזה דאבא ולמטה לכן גם בז"א אין בו רק ק"ן רבוא דוגמת ק"ן דאמא אבל עכ"ז יש הפרש בין ק"ן דאמא לק"ן דז"א כי אמא נמשך אליה זה הק"ן מא"א עלמו להיותה דבוקה עמו שם עדיין אבל הז"א הוא רחוק מאוד מהפנים דא"א לכן אין נמשכין אלו הק"ן רבוא מא"א עלמו אלא ע"י אמא הנקראת אורא דכיא כמבואר אצלינו ואלו הב' הק"ן אלה הם נרמזין במשנה אל תסתכל בק"ן ק"ן אלא במה שיש בו ועיין בשער הכוונות בתפלת ר"ה (ב) בברכות אבות ענין ס"ע נהורין שיש באנפין דנוקבא ודז"א (ג):

היכל הרביעי

היכל זה נקרא היכל אבא ואמא ובו שלשה שערים.

השער הראשון

שער אבא ואמא ובו י פרקים.

פרק א מ"ת (ד)

ונבאר ענין תיקון או"א הנתקן אחר תיקון א"א וגם הם ינקו אחלה מדדי בהמה בבריאה ואח"כ עלו באלי' וינקו מדדי אדם כמ"ש בע"ה לקמן בענין זו"נ ונבאר עתה איך או"א מלבישין את א"א כנ"ל שכל בחי' האצילות מלבישין זה את זה הנה נת"ל שאו"א לקחו בינה דמ"ה שהוא בחי' התנין דמ"ה ועוד לקח אבא ז"ת דחכמה דב"ן ואמא ו"ת דבינה דב"ן כי ג"ר דחכמה דב"ן וד"ר דבינה דב"ן כבר אמרנו ובאחרנו שלקחם ע"י אלא שנסתפק לנו כמה בחי' לקח מהם אם אורות דפנים או דאחור וכנ"ל בענין עתיק ועד"ז נשאר לנו ספק גם באו"א כנ"ל וא"כ נמצא כי מבחי' חכמה דב"ן לא לקח אבא אלא מספי' החסד שבה ולמטה ואמא לא לקחה מבחי' בינה דב"ן אלא מספי' הגבורה שבה ולמטה ובזה תבין מ"ש בזוהר דאבא אחיד ותליא בחסד ואמא אחיד ותליא בגבורה (ה) והכן זה היטב. והנה נת"ל כי גם א"א כלול מזכר ונקבה בחד פרלוף הזכר בקו ימין והנקבה בקו שמאל ולסבה זו כאשר באו או"א להלבישם את א"א אבא הלבישם את קו ימין דא"א ואמא את קו שמאלו כמ"ש. והענין הוא באופן זה כי ב' כתרים דאו"א הלבישו את הגרון דא"א זה מימין וזה משמאל ושאר הפרלוף של אבא ושל אמא הלבישו את א"א מהגרון ולמטה עד הטבור של א"א אבא מימינו ואמא משמאלו זה בזרועו החסד וזה בזרועו גבורה וגם זה פי' שני במ"ש לעיל שנזכר בזוהר דאבא אחיד ותליא בחסד ואימא אחיד ותליא בגבורה ולריך שנפרט בחי' אלו כי הלא נת"ל שאו"א נחלקים לד"פ והם או"א ויסו"ת ולריך שנדע איך אחבתן מלבישין לא"א מן הגרון עד הטבור כנ"ל ולכן לריך תחלה לתת סיבה

מ

הגהות וביאורים (ח) הגה"ה והדעת נקרא אלף כי היא פנימית ת מסם ס"ו אז כי תו"כ בעיהם נקראים א' בסוד אאלנאך חכמה אלף בינה וא' הוא בחי' היסוד (פי' יסוד דהוא כולל אלף כי כל ג"ר כולל אלף ויסוד כל שהולך עד תו"כ הוא כמו ג"ר) : (ב) פ"ו דף קע"ע ע"ב ושיין בפע"ת בחפילת ר"ה יפ"ם שער הפסוקים פ' נשא : (ג) בסכ"ה הוכא עוד אח"ז ב' פרקים פפ"ו ופפ"ז ובספרי דפוס הנם כהוגים לקמן בשער אל"ף פ"ח ופ' ולא שלאתו בכם יד לדפוסים כאן : (ד) כל פרק זה בשער הקדמות דרוש או"א דף כ"ז עיי"ש באריכות : (ה) זה פשוט ושיין בפ' אור זרוע וז"ל פירוש כי אבא שבתיקון אחיד ותליא בספירת התכמה הפיקרית הבנשית דהיינו חכמה דב"ן בחסד שלא שבכי בג"ל נשלם עתיק וכן אימא שבתיקון אחיד ותליא בספירת בינה הפיקרית הבנשית דהיינו בינה דב"ן בגבורה שלא שבכי ד"ר נשלם עתיק עכ"ל ושיין לקמן פפ"ג. שמן שבון :

יפה שעה

חלקי החסדים שבכח"ב שולים ומתפשטים לתלת מאה וז"ת כל אחד כלול מעשר הרי ש"ע והקדיש לומר לנו והנה נודע כי כל הי"ם כלולות בעתיקא כלומר מה שאנו מכנסין כל הי"ם דעתיקא בכלל חשבון הס"ע מה שאין כן בז"א כמו שיבא לפנינו ישן כי כל הי"ם דכל כלולות עולם האצילות כלולות בע"ק כנודע שי"ם דא"א הם הי"ם מקוריות ושורשיות לכל האצילות כולו כמ"ש רז"ל ברים שער זה ושיין מ"ם רז"ל בספר מבו"ם בשפ"ג ח"א פ"ח ופ"ב. באופן היות כל הי"ם כלולות בעתיקא כי העתיקא שורש ומקור להם לכן כל הי"ם דעתיקא נכנסין בחשבון הס"ע דנופא כי כללותם ביסוד וכללות כללותם במל' שלו נחשב משא"כ בז"א שהה"ם שבנופא דיליה לא נתפשטו אלא לק"ן רבוא כי אין אנו מחשיבין אלא הה' קצוות שנו כל אחד כלול מי' הרי כ' וכללותם שביסוד וכללות כללותם שבמל' שנו אינו נחשב וכן בריש דיליה אין אנו מחשבין כי אם מאה כנגד שבחר שנו ות"ב עשו אינו נכנס בחשבון ומעשה הדבר

מי גרס לאו״א שילבישו לא״א (באופן זה) והטעם הוא בחי׳ היסוד של עתיק המתלבש בתוך פנימית א״א כנ״ל. וכמ״ש במקומו בענין ז״א שלסבת היותו בתוכו ב׳ יסודות דאו״א גרס שילאו ממנו לתוך בחי׳ יעקב ורחל ולזה המלבישין את ז״א כן הענין בא״א כי האורות החו״ג היולאין מן היסוד דעתיק המתלבש תוך א״א הם הממשיכין ומלקטין ומאחיזין האורות דאו״א וכן הכלים שלהם ומתקנים אותם שם ומלבישים המקום ההוא ונעשו שם פרצופים גמורים (א) והענין הוא כי היסוד של ע״י הוא יסוד דכורא והוא לר ואחרוך ואינו רחב כמו היסוד דנוקבא שהוא עמוק ורחב (ב) ולכן אין בו מקום לסבול בתוכו החו״ג שלו אמנם בתחלה נכנסין ומתפשטין ויורדין מלמעלה הגבורות בתוכו לפי שעטרא דגבורה הוא במוח הד׳ התחתון מכל הד׳ מוחין כנודע לכן מוח החתחתון יורד תחלה ומתפשט ונכנס ביסוד דעתיק וכאשר באים את״כ החסדים הם דוחין את הגבורות ומוליאין אותם לחוץ מן היסוד דרך פיו לחוץ תוך גופא דא״א והגבורות מזמנ״ת חקקן ותאוותן לדבק בחסדים הזכרים כדרך הנוקבא המאמר בה ואל אישך תשוקתך ולכן לא ירדו למטה בגופא דאריך להתפשט (בגוף) בג״ה ע״ד הז״א אמנם כאשר הם יולאין מפי היסוד הם חוזרין ועולין סביב ת היסוד דע״י מכהון ומקיפין ומסבבין אותו בסוד אור חוזר נוקבא מתתא לעילא ועי״כ נמלאו מתחברים החו״ג יחד אלו מבפנים ואלו מבחוץ. וכבר נת״ל (ג) כי מקום סיום היסוד דעתיק היה במקום החזה דא״א נמלא שבחו״ג הנ״ל הם עומדין כולם תוך א״א ממקום החזה שלו ולמעלה. וא״ת למה בז״א כשיולאין תחלה הגבורות מתוך יסוד ביה ויורדין ברגע עד היסוד דז״א ובכאן הם עולין כנ״ל וי״ל כי הז״א נפרד מן הנוקבא בפרצופים חלוקים והז״א נתקן ע״י החסדים והנוקבא ע״י הגבורות ולכן הם מוכרחים הגבורות לירד ליסוד דז״א שהוא מכוון כנגד הדעת של הנוקבא (ד) כדי שדרך שם יתפשטו אל הנוקבא להגדילה ולתקנה אבל א״א הזכר והנוקבא שבו הנה הם מחוברים בפרצוף א׳ זה בקו ימין וזה בקו שמאל ולכן הגבורות שבו מתחברים אל החסדים אלו מבפנים ואלו מבחוץ כנ״ל. גם לסבה אחרת כי החסדים באים מן מ״ה דעתיק והגבורות מב״ן דעתיק וגם שם הם מחוברים ונקשרים מ״ה עם ב״ן בקשר אמיץ כנ״ל והנה גם החסדים יולאין אח״כ מפי יסוד ולחוץ ומתגלין תוך א״א להגדילו ע״ד הנ״ל בז״א והם מולאין את הגבורות שהם מקיפין ומסבבין את היסוד דעת״ק חלייס בימינו שהם ב׳ גבורות וחלי וחלייס משמאלו ב׳ גבורות וחלי אחרים (ה) ואז הגבורות ממשיכות אותן ומעלין אותן למעלה ואז החסד״ס רולין לעמוד מבחוץ בימין היסוד לפי שהם הוא בחי׳ מ״ה שביסוד אשר החסדים הם ממנו כנודע אז הם דוחין את הגבורות העומדות בימין ואז הולכין הגבורות אל השמאל והנה אין מקום להכיל מהחזה ולמעלה כל ה״ת וה״ג ואז אלו הב׳ גבורות וחלי שהיו בימין הם יותר מעולים ועומדין בקו שמאלי למעלה מהחזה וב׳ גבורות וחלי האחרים שהיו בשמאל ירדו למטה מהחזה בלד שמאל עלמו ונמלאת עתה כל הה״ג כולם מתפשטות בקו שמאלי מלמעלה למטה ב׳ וחלי למעלה כנגד יסוד הסתומה וב׳ וחלי למטה כנגד גילוי היסוד ועד״ז החסדים מתפשטין בקו ימינו ב׳ וחלי למעלה במקום הסתום וב׳ וחלי במקום הגליי ונמלא עתה היות כאן ד׳ בחי׳ ולכן גרמו להוליא מכנגדן ד׳ פרצופים והם החסדים העליונים (ו) (הוליאו פרצוף אבא בימין למעלה) והגבורות העליונים (ז) (הוליאו פרצוף אימא בשמאל למעלה) וכן למטה החסדים שבימין (ח) (הוליאו פרצוף יש״ם) והגבורות התחתונים (ט) (הוליאו משמאל את פרצוף התבונה) ונמלא כי היות ב׳ בחינות גלוי וסתום בחסדים גרם התחלקות החכמה לב׳ פרצופים בימין והיות ב׳ בחי׳ גלוי וסתום בגבורות גרם התחלקות הבינה לב׳ פרצופים בשמאל וזה מה שנלע״ד ששמעתי ממורי זלה״ה בהחלה ואח״כ אמר לי מורי זלה״ה כי במה שכתבתי למעלה שהחסדים יולאין לחוץ מיסוד דעתיק שאין הענין כן אלא כך הוא הענין כי ב׳ חסדים וחלי כשארו סתומים בתוך היסוד דעתיק וב׳ חסדים וחלי האחרים ירדו בגלוי למטה מזה היסוד משא״כ בגבורות שכולם הם עומדים מגולות לחוץ מלד השמאלי (כ״א וב׳ גבורות וחלי כנגד הסתום וב׳ גבורות וחלי) ירדו בגלוי למטה מזה היסוד:

פרק ב מ״ת (י)

ועתה [א] צריך לידע שא״כ במה יתחלקו הד׳ פרצופים אחר שהכל בגלוי אבל הענין הוא כי אינם כן רק בחו״ג ראשונים שבאו בעת שנתקנו או״א (א) וגם להגדיל את א״א ועד״ז היתה הגדלתו ותיקונו בפעם ראשונה (יא) כשנתקן עולם אצילות אמנם משם ואילך שכבר נתקנו א״א ואו״א עולאין אלו החו״ג הראשונים הנה כאשר מזדווג א״א [ב] בנוקבא ומוריד חו״ג חדשים או לעורך או״א או לעורך זו״ן אז אותן חו״ג אינן עומדין כסדר הנ״ל שעולין למעלה כנ״ל אמנם הם יורדין במרולה למטה ממקומם רק שאלו החו״ג הראשונים שהם למעלה תמיד הם מקבלים הארה מן החדשים הבאים אח״כ כי זווג א״א ואו״א לא פסיק ובפרט מה שהוא צריך לחיות העולמות (ב) ותמיד נמשכין חו״ג חדשים אז חו״ג ראשונים שהם למעלה הם מקבלין הארה מן החדשים דרך

הגהות וביאורים (א) עיין כ״ז עד סוף הפרק כמנו״ש דת״ן ע״ב ד״ה ונדבר. ועיין הו״ת דל״ו ע״א. ועיין דנ״ש ד״ן ע״ג: (ב) כי יסוד דאמא הנכנס בנוקבא דז״א בכוח דנוקבא שבא בית הכתם אבר בו נוצר כולד וכוח לחב ויכול לסבול בתוכו בחו״ג משא״כ יסוד הזכר שכוח לר מאד דרך צינור ולמיותו לר. סב״י: (ג) א״ה בער ל״ג שער א״א פ״ח: (ד) ויולאין ומוקפין דרך כאתוריים: (ה) במנו״ש די״ט ובשער הקדמות דכ״ח ע״א כ״ב אבר מלכים ותפ״ים להדבק בחסדים מתבוכים אותם עמסם ושולים גם החסדים שם למעלה מבחוץ: (ו) שבקו ימין במקום הסתום שם כנגדם עומד אבא עילאה מלבים מבחוץ לקו ימין דא״א: (ז) שבמקום הסתום בשמ״ל למעלה שם כנגדם עומד אימא עלאה מלבשת מבחוץ לקו שמאלי דא״א: (ח) במקום הגגלה שם עומד יש״ם מלבים מבחוץ לקו ימין דא״א: (ט) שבמקום הגגלה שם עומדת מבחוץ פרצוף התבונה מלבים מבחוץ לקו שמאל דא״א. כך הוא בשער בהקדמות בדרוש אור״א דכ״ח ע״ב: (י) עיין שער הקדמות דרוש לו״ת דף כ״ז ישו״ש באורך. וכבר שמן בשון כתב וז״ל גם דע שכ״ז הוא כדי לחלק לאו״א לבנים לזה באים אלו החו״ג אבל עיקר או״א ומילוהם כראשון בכר נעשו ע״י הבערות דריבא הנמשכים מאחורי ז״א ומדיקנא דא״א כמ״ש בגינו בשער מ״ז פ״ד ופ״ה יע״ש. וזה לפי שראיתי מקשים בזה: (יא) א״ה עיין שער י״ז שער ז״א פ״ב ובשם בשמ״ש:

השמש

[א] כ״ב בשער ההקדמות שער או״א לשון השאלה היא כך ואי״ת אחר שאמרנו כי הגבורות כולם הם מנולות הרי אין בהם ב׳ בחינת ואיך נתחלקו לב׳ פרצופים בינה ותבונה. וי״ל כי אין הדבר הזה רק בחו״ג הראשונים כו׳: [ב] כ״ב כ״ל עתיק וגוק׳ כדמ״מע מדבריו אח״כ וכמבואר בספר

יפה שעה

(א) וגם להגדיל את א״א שני״ז היתה הגדלתו ותקונו בפעם הראשונה כו׳. עינינו הראות בז״א שהיתה הגדלתו ע״י החסדים והכל מפורש בדברי רז״ל בשער דרושי הלגם התפשטות החסדים בו גופא דז״א וחזרתם עוד בסוד או״א וחוזרות ושולות ומגדלים עד הכתר דז״א וכן עד״ז הגבורות תיקנו את הגוק׳ כמפורש הכל בשער סידרא וכאן בא״א רז״ל כתם וחתם הדברים ולא האיר עינינו אלא הוא אומר פתם שע״י החו״ג נתגדל ונתקן פרצוף א״א ואין אנו יודעים איך ונמה: (ב) ותמיד נמשכים חו״ג חדשות ואז החו״ג הראשונות אשר הם למעלה הם מקבלים הארה מן החדשות דרך מסך היסוד בתחתון נמור והחו״ג אשר הם למטה מקבלים הארה מן החדשות בגילוי נמור וסיבה זו הוא מה שנורם אל התחלקות לד׳ פרצופים והיות שיעוי והבדל בין התחתונים אל העליונים כו׳. הנה מ״ש רז״ל כי החו״ג הראשונים אשר הם למעלה מקבלים הארה דרך סתום היסוד בודאי שני הסדים והני העליונים שנשארו לעולם ועד בתוך היסוד ואינם יולאים משם כמ״ש רז״ל בודאי בסיבת ויצא חו״ג חדשים מקבלים הארה גדולה מהם בגילוי שהרי עתה כולם הם בתוך היסוד מונעים ופונעים אלו באלו ואין שום מסך מפסיק ביניהם ולא כתב רז״ל שמקבלות הארה בסתום היסוד אלא מפני חלי ושנים בגבורות העליונים ושוב שאבא עילאה שנעשה מאורות שני הסדים וחלי העליונים הוא מקבל הארתו בין מן החו״ג הראשונים אשר הם לעורך גדלות גופא דאריך אנפין בין מן החו״ג הבאות לעורך חיות השלמות בדרך סתום נמור. אמנם ע״ז שיש שקשה מ״ש רז״ל כי כאשר מזדווג עתיק בנוקבא ומוריד חו״ג חדשים או לעורך

דרך מסך היסוד בסיתום גמור והגבורות והחסדים אשר הם למטה מקבלין האורה מן המחשבות בגילוי גמור וסיבה זו הוא מה שגורם אל התחלקות ד׳ פרצופין להיות שיעור הבדל בין התחתונים אל עליונים נמצא עתה כי או״א מתחילין להלבישׁ את א״א מן הגרון שבו עד סיום היסוד דעתיק שבתוכו שהוא עד סיום שלש עליון דת״ת דא״א והוא עד החזה שלו ואבא מלבשים הימין ואמא מלבשים השמאל והח״כ [ח] באים יש״ס ותבונה גם הם מלבישין את א״א מהחזה הכ״ל עד עבור של א״א שהוא יותר למטה מעט (ח) מן חלי ת״ת שלו יש״ס בימין ותבונה משמאל ואלו הד׳ פרצופין הן מלבישין לא״א מן הגרון עד העבור כנ״ל מכל לדדיו וסביבותיו ימין ושמאל אחור [ב] ופנים (א) וכבר נודע מ״ש בענין לאה ורחל בהיותן עומדין באחורי ז״א שאז הנעקביים של לאה נכנסין תוך ראש רחל העומדת תחתיה. וכן הענין בכאן שעקביים של רגלי הבינה נכנסין תוך ראש תבונה משא״כ באבא ויש״ס העומד תחתיו. ונעשה הדבר הוא לפי שהגבורות יצאו החלה מהיסוד ונתגלו ואח״כ יצאו החסדים ואז הוא הגילוי בשיה לכל הגבורות ולכן נתקשרו הגבורות קשר אמיץ העליונים עם התחתונים ולכן אע״פ שאח״כ נחלקו לב׳ פרצופים נשאר ביניהן קשר אמיץ וחזק ע״י עקביים הנ״ל. אשר על ידם מתקשרים הבינה עם תבונה וזהו מ״ש בגמ׳ לא נצרכה אלא למקום החתך (ב) והוא בחי׳ מקום הפסק והבדל והחיתוך שיש בין רגלי בינה אל ראש תבונה כאשר נתתכו הגבורות לחצאין כנ״ל ואותו אור שהיה במקום החתך הנ״ל נכנס בסוד בחי׳ העקביים בתוך ראש תבונה ובחי׳ אור הזה נקחה הבינה לחלקה יותר על חלק התבונה. והנה תבין עתה למה הבינה נקראת אשת חיל עטרת בעלה והטעם הוא כי היא נעשית מבחי׳ גבורות אשר הם מגולות כולם בגלוי יותר מן החסדים כנ״ל אבל אבא שהוא מן החסדים שאינם כ״כ בגלוי אמרו עליו בזוהר וע״ד אבא טמיר וגניז יתיר והבן זה. עוד סבה אחרת כי הגבורות יצאו ונתגלו תחלה טרם החסדים ואז קבלו האורה גדולה בתחלה בהיותן מגולים אשר ז״ס הפסוק טובה חוכחת מגולה מאהבה מסותרת כי יותר טובים ומאירין הגבורות הנקראים חוכחת להיותן מגולים יותר מהחסדים הנקראים אהבה לסבה היותן נסתרים ומכוסים ולכן נקראת בינה עטרת בעלה כנ״ל כי משר״ל לע״ל לדיקים יושבים ועטרותיהן בראשיהם היא הבינה הנקרא לע״ל ועלמא דאתי לכן בזמן ממשלתם שהוא עה״ב (לעה״ל) אז החסדים הזכרים הנקראו לדיקים יושבין ועטרותיהם שהם הגבורות בחי׳ הנקבה בסוד עטרת בעלה עטרות בראשיהם גדולים מהם. גם בזה תבין מ״ש בזוהר על פסוק מי ימלל גבורות ה׳ כי בינה נקרא גבורות בסוד ואם בגבורות שמונים שנה (ג) וכן אמרו בזוהר כי הבינה דינין מתערין מינה כנזכר פ׳ אחרי מות ופ׳ ויקרא וכן בהרבה מקומות והטעם הוא לפי שכולה אינה נעשית ונבנית אלא מגבורות לבדם משא״כ בראל ולאה שאע״פ שהם נקראים נקבות יש בהם ג״כ חסדים וזכור הקדמה זו. גם ז״ס הפסוק אחי בינה לי גבורה כי הוא לוקחת הגבורה דב״ן דא״א ומשם נבנית. והנה עתה יש מקום שאלה והוא כי אם הטעם של מעלת הבינה על החכמה הוא גילוי הגבורות ואם כן היה מהראוי שיהיו יש״ס ותבונה עם היותן תחתונים גדולים במעלה על או״א לפי שהתחתונים הם בגלוי והעליונים הם במקום הסתום אבל הענין כך הוא כי הנה אם כאשר יצאו הגבורות תחילה היו מתפשטין ויורדין תכף למטה במקום הגלוי אז ודאי שהיו מאירין למטה במקום הגלוי והיו יותר גדולים תחתונים מן העליונים אמנם אפילו הגבורות התחתונים עלו למעלה במקום בינה עליונים והאירו שם עיקר האורתן ונלטרף עם האור העליון ואז היו העליונים יותר מעולים וגבוהים מהתחתונים של מטה. גם ע״א כי המחלת של הגבורות והחסדים העליונים כל בחי׳ נתיחתן לאו״א אבל מחלת התחתונים שמהם נעשו יש״ס ותבונה אין כל האורתן ניתנת להם לבדם כי גם הם לריכות להתפשט ולתת האורה לשאר התפשטות הגוף מטבורו ולמטה והיכרחים והיסוד דא״א (ב) וגם הם לריכים

הגהות וביאורים (ח) היינו חלי שנים כי המיבורת דגופא הוא כב׳ שניני אחת. כ״כ שב״ת: (ב) עיין אור זרוע שיין במס׳ ברכו: דף ס״ה ובמקום בינה כתב לעיין בחולין פרק ג״ה אבל מ״ש בברכות מדבר בזוין וזה לא שייך כאן ועיין שער״ק דרוש או״א שיין בגמ׳ עירובין פ״ב יע״ש. ולענ״ד דברי רבינו הם מ״ש בגמרא לא נצרכה כו׳ והוא כדי שנדע איה מקום חתך ועיין בע״ב פ״ב. ואפילו שכתב וזהו מ״ש כו׳ כוונתו כמו שכתב וד״ק. שמן משון:
(ג) הכל שמן משון הבינה כשם פ׳ אור זרוע ז״ל נתבאר בזוה״ק פ׳ ויחי דפשיטה ה׳ מתחא לעילא היא בינה והיא כולנא כל מה שהתחיה כרי שמונים:

יפה שעה

זו״ן נ״כ כו׳ האי לגורך זו״ן דאמר יש לפרשו בשני פנים או לגורך להוליד לזו״ן עצמם כאשר היה בשעם הראשונה בעת תיקון העולמות או לגורך להוליד מוחין לזו״ן כי בשניהם שהרי כשהיה הזווג בא״א מניה וביה כדי להוליד את זו״ן על ידי אבא ואימא הוא היה על ידי שעלו נה״י דא״א והלבישו על נבי חג״ת שלו עצמו ואח״כ עלו ו״ק דז״א נה״י דזעיר אנפין מלבישים על חג״ת דז״א והלבישו על נבי נה״י דאריך אנפין וע״י כן נתרבו אורות בא״א לאין קץ עד שמרוב רבוי האורות נבקע יכול דעתיק שבנו נופא דאריך אנפין כמ״ש רז״ל בשער זו״ן פ״ב ז״ל. ונתחזר אל הענין כי הנה מכח עליית כל האורות המזכר כו׳ שאין כח ביכול דעתיק לסובלם כי הוא לר מאד ואז נבקע ונסדק מלמעלה ולמטה כו׳ עד וזכור הקדמה זאת כי בכל פעם שהוצית אבא ואימא להזדווג לזרוע מוחין לז״א נעשה הכל פרצוף אחד לבד לאבא ויש״ס ופרצוף אחד לאימא ותבונה יע״ש. נמצא שכמו בפעם ראשונה כשהיה הזווג כדי להוליד את זו״ן כן משם ואילך כשמזדווגים אבא ואימא כדי להוליד מוחין לזו״ן נבקע ונסדק יכול דעתיק ונעשים האורות כולם בגלוי והפרצופים נעשו שוים והיו לאחדים ומ״כ איך כתב רז״ל בכאן שכשזיווג לזרוע זו״ן יש הפרש בין החו״ג בין כהוס לגלוי שהחו״ג הראשונות מקבלות האורה מן החדשות הבאות מקצתם בסתום היסוד ומקצתם בגלוי מאחר שהיסוד נבקע והרי הכל בגלוי: (א) וכבר נודע מה שביארנו בענין לאה ורחל כו׳ שאז העקביים של רגלי לאה נכנסים תוך ראש רחל כן הענין בכאן שהעקביים של רגלי הבינה העליונה נכנסים תוך ראש התבונה העומדת תחתיה כו׳. ואת הפך דבריו ז״ל שכתב בפ״ג משער אח״פ ז״ל דע כי יש חילוק בין בינה ותבונה ללאה ורחל כו׳ ונמצא כי התבונה אינה מתחלת אחר סיום הבינה רק יצאה מהחזה של הבינה עצמה כמו רחל היוצא מהחזה דז״א כו׳ משא״כ למטה כי לאה מסתיימת בחזה דז״א ומשם מתחלת רחל יע״ש. וממ״ש רז״ל משא״כ באבא עם יש״ס העומד תחתיו מבואר שאבא ויש״ס מלבד שהם פרצופים נפרדים נוסף על זאת שאין העקביים לאבא נכנסים תוך ראש יש״ס כמו עקביים דבינה תוך ראש התבונה ועיין היטב בעיון שם בפ״ג משער אח״פ. (וכן הקשה בס׳ מקום בינה ובספר אור זרוע והרב שמן משון. תירץ ז״ל ולענ״ד דברי רבינו בשער הנקודים סוף פ״ו ומבואר יותר בשער ההקדמות דרוש בסדר הירידות ז׳ מלכים ונפילת אחוריים לאו״א ח״ל והנה כמו בז״א הנקרא ישראל שהם לאה ורחל כמ״ש במקומו כי לאה מגיעים רגליה עד סיום ש״ע דת״ת ז״א והוא עד החזה שבו ראש רחל מתחיל מבש ולמטה עד סיום רגליו של ז״א הנה כמו כן הדבר באו״א כי כל אחד מהם נחלק ל״ב בחי׳ ונמצא כי ב׳ חצאי העליונים של או״א הם הנקראים או״א ונקראים חו״ב לב׳ חצאי התחתונים של או״א נקראים לחכמה ותבונה ונקרא יש״ס ותבונה וכשנעריך אותם בבחי׳ פרצוף אחד לבד כולל כל ב׳ נמצא היות יש״ס ראשו בחזה של הת״ת דכללות אבא וראש התבונה בחזה של ת״ת דכללות פרצוף אימא ע״כ נמצא למדים דכשהם בפרצוף אחד אז ראש התבונה בחזה דבינה א״כ בשער אח״פ מיירי כשהם נכללים בפרצוף אחד וכאן בפרקין מיירי שהם מחולקים כי״א בפ״ע להם נפרדים אזי העקביים של הבינה נכנסים תוך ראש תבונה וזה פשוט. שמן משון): (ב) וגם הם לריכים להאיר אל זו״ן המלבשין את אריך אנפין מן המיבור ולמטה כו׳. לפ״ז מתבאר בזו״ן כשהם מתלבשין את נה״י דאריך אנפין נוקחים גם שארת החסדים דעתיק המתפשטים תוך נה״י דאריך אנפין ואע״ג שכתב רז״ל בשלבי שער הנסירה שכל

השמש

בספר מנו״ם שער א״א: [א] נ״ב נ״ע והנה כבר כתב לעיל פט״ו משער א״א כי ישבו״ת הם כללות אמא שהיא בינה דאצילות המתלבשת לגבורה דא״א וע״ש מה שתירץ: [ב] נ״ב עיין בסוף פ״ג שם גראה שכל בחי׳ פרצופים או״א פנים ואחור נתונים בשני הא״א זה בימינו וזה בשמאלו וג״ל תופן זווגם ותופן הכנסת המוחין בז״א מלובשים בנה״י שלהם ובמה שכתב כאן יוכן הכל וק״ל:

לדיקן להאיר אל זו"ן המלבישים את א"א מהטבור ולמטה ונמצא שלא נשאר מהארתן אל יס"ם ותבונה רק האורה מועטת ובזה נמצא שאו"א גדולים ומעולים מהם :

פרק ג מ"ת

ונבאר עתה קצת חילוקים שיש בין א"א אל ז"א עם שכבר בארנו לעיל קצת שנויים אחרים כי הנה הז"א החסדים מתפשטים בכל גופו וגבורות ניתנו כולם לנוקבא משא"כ כאן והטעם הוא לפי ששם הזכר והנקבה הם פרצופים נפרדין לכן הזכר לוקח החסדים והנוקבא לוקחת הגבורות אמנם בא"א שהזכר ונקבה שבו פרצוף א' אצלו שזה עומד בצד ימין וזה בשמאל לכן ג"כ מתפשטין עד"ז החסדים בקו ימין אשר שם הזכר והגבורות בשמאל אשר שם הנקבה . (א) עוד יש חילוק אחר כי בא"א יוצאין ד' פרצופין מבחי' יסוד אחד בלבד שבתוכו שהוא היסוד דעתיק כנ"ל . ושם בז"א מב' יסודות שיש בתוכו שהם יסוד דאבא ויסוד דאמא כנודע אין יוצאין רק ד' פרצופים לבד שהם יעקב ודור המדבר ולאה ורחל כמבואר במקומו . והטעמ היא כי גם בא"א (בעתיק) יש ב' בחי' שהם זכר ונקבה כנודע אצלינו אצלו שהם מתוברים יחד כנ"ל ולסבת התחברותם גרם שיהי אחר מכאן אל הז"א כי בכאן לפי' הנקבות שהם בינה ותבונה יוצאין דרך הפנים דא"א אבל לא באחור משא"כ בז"א שלאה ורחל הם באחור ז"א כנ"ל . עוד יש חילוק אחר והוא כי בז"א יצאו ב' נקבות שהם לאה ורחל אחת נגד מקום המגולה למטה מיסוד ואחת כנגד מקום המכוסה כמו שהם כאן בינה ותבונה אבל ביעקב ודור המדבר אינם יוצאין שניהם אצל למטה במקום הגלוי והטעם הוא לפי ששם בז"א יש למעלה במקום המכוסה ב' מסכים שהם מחיצות יסוד דאבא ויסוד דאמא המלבשים ליסוד אבא כנודע והנה יעקב ודור המדבר שתיהן יוצאין מן יסוד דאבא שמתעלם תוך יסוד דאמא ואין להם כח לצאת לחוץ שם למעלה אבל למטה במקום המגולה שאין שם מסך דיסוד דאמא רק מסך דאבא לבד יכולין לצאת שם משא"כ בלאה שהוא מיסוד אמא ואפילו למעלה אין לה אצל מסך אחד לכן יצאתה אפילו במקום עליון המכוסה אבל כאן בא"א אין בו רק יסוד אחד לבד דעתיק ואפילו למעלה לא יש רק מסך א' בלבד ולכן יכול לצאת פרצוף אחד שם למעלה במקום הסתום ופרצוף אחד למטה במקום גלוי . ולריך שתדע ענין אחד והוא כולל בכל בחי' הפרצופים והענין כי בא"א בהתלבש נופו יש חד פרסא ומסך מבדיל בין חצי העליונה לחצי התחתונה כנראה בחוש הרואות ומבשרי אחזה אלוה אין יש קרום א' מחילה המפסקת בין חיברי הגשמה (הגשימה) שהם הריאה והלב ובין חיברים התחתונים שהם כבד ובני מעיים כנודע והנה זה הפרסא אינו ביותר רק כי כאשר מתחלת מלד הפנים היא מתחלת מתחת החזה ממש וכשמתרחבת ומתפשטת עד האחור היא עומדת (נמוכה עד) כנגד מקום הטבור כנראה בחוש הרואות בחוש הטבע וזהו נקרא יותרת הכבד קרומא דפסיק גו מעוי דב"נ כנזכר בזוהר פ' בראשית ע"פ יהי רקיע בתוך המים והנה אוא"א עומדין בב' הצדדין דא"א זה בימין וזה בשמאל ועומדין פניהם אים אל אחו פב"פ [א] והנה בחוש הרואות אמו רואין שמקום חיבור ב' בחי' הבטן והכרס של שניהן בולט ויוצא לחוץ משאר הגוף ושם במקום סיום הכרס שלהם של או"א שם כנגד מקום זה בא"א מתחיל הקרום הנ"ל להתפשט עד אחוריו וכאשר הולך ומתפשט ונמשך זה לאחורי א"א שם הוא הירכיים של או"א שהם יותר ארוכים מן הכרס שלהם ויורדין ונמשכין למטה עד מקום הטבור של א"א ושם מסתיימין אורך התפשטות ירכין דאו"א וגם הקרום עד שם מתפשטת באחור והולך ונשפע ויורד עד שנמצא גמר התפשטותו באחור נמוך מכנגד מקום הטבור ודבר זה ניכר בחוש הרואות ואין להאריך :

מ"ב (א) **אבא** [ב] אין לו [ג] אצל דעת חסדים [ד] דמ"ה לבד ונחלקים לאו"נ וכן יס"ם [ה] וכן (ב) בינה ותבונה [ו] כל אחד מהם יש לו דעת וגבורה דב"ן לבד ונחלקים לחסדים וגבורות ואחר הזווג מתערבין ונכנסין הגבורות דמ"ה וב"ן ביסוד דאמא והחסדים דמ"ה וב"ן ביסוד אבא נמצא כי או"א לקח כל א' או חסדים דמ"ה ודב"ן או גבורות דמ"ה ודב"ן קודם הזווג (ג) אבל זו"נ כל א' מהם נוטל חסדים דמ"ה וגבורות דב"ן [ז] יען כי נתערבו ביסוד דאו"א כנ"ל ובזה יובן איך זעיר אנפין לקח בירורים דב"ן ג"כ עמו עם שהוא דכורא ועיין (ד) איך ז"א לוקח ג"כ בירורים דב"ן :

מ"ב (ה) אבא ואמא זה מחסד (ו) ולמטה וזה מגבורה ולמטה (ז) נמצא כי תג"ת דבינה (ח) ונצא

הגהות וביאורים (א) זה מ"ב שייך לפ"ד אחר מ"ק . ודע דכדי להבין במ"ב צריך להקדים לך הקדמה אחת והוא בהקדים לך מ"ש בינינו בשער המוחין פרק י' כי הנה או"א עם יפסו"ת הולקו ביניהם תו"ב דב"ן ובינה דמ"ה בלופן זה . אבא לקח כתר וחכמה דבינה דמ"ה וז"ק דחכמה דב"ן כי ג"ר לקחם עתיק. ואימא לקחה בינה דבינה דמ"ה וחסד קנוות דבינה דב"ן כי ד"ר לקחם עתיק . ושם לקח ו"ק דבינה דמ"ה ומלכות דחכמה דב"ן . ותבונה לקחה מלכות דבינה דמ"ה ומלכות דבינה דב"ן . ועוד כתב בשער י"ט פ"ח כי מה שלקח אבא ממ"ה ומב"ן מהם נעשו או"א שילאין כי כל מ"ה דכורא וכל ב"ן נוקבא ובינים נקבא אבא לבד יו"ד שבשם ומה שלקחה אימא ממ"ה וב"ן מהם נעשו יפסו"ת ואינם נקבא אימא לבד כי שבשם . וכללות ב' הפרצופים אלו שהם ד' מלבישים מסגרגו דא"א עד החזה וכן עד"ז יפסו"ת הכלים הפנימים המלבישים לת א"א מהחזה עד הטיבור ישו"ם . ובזה הבין מ"ש כי אבא נחלק לאו"נ וכן יס"ם וכן אימא והבונה והוא ע"ד בינ"ל דכל אחד לקח מ"ה וב"ן . ומן שבון (א"ה עיין לקמן בשער אריך פ"ו בהגהות הבמס) : (ב) נסכ"י שבדפוס קלבען איתא אך : (ג) הרב מן שבון כתב דלא נרסי' קדם הזווג : (ד) פ"ג מבער ז"א : (ה) עיין מבו"ם דפ"ב ע"א וע"ב : (ו) ר"ל מכחי' חכמה דב"ן לא לקח אבא אלא מכחי' חסד ולמטה : (ז) כן כתב דינינו ג"כ בשער ע"ו פ"א ח"ל וכנה מה שלוקח מהחכמה של ע"ו ג"ר נמצא כי נשאר להחכמה עליונה ז"ח ומשם נעשה אבא זה מ"ש בזוהר אבא אחיד ואלא בחסד כי מחסד ולמטה של חכמה משם מהחיל אבא ואימא מגבורה ולמטה ישו"ם לקמן בשער י"ד פ"א . ומן שבון : (ח) הקשה הרב מן שבון דכפי הנו"ל דעהיק לקח ד"ר דאימא א"כ לא נשאר לאימא אלא מגבורה ולמטה וא"כ איך קאמר כי תג"ת דאימא הוא מהחיל מגבורה. ואיכן דמה שמובא מחסד יען דאבא כולל באימא ואבא מיניהו נקע ושיין בשער כ' פפי"ב דאו"א כם תג"ת ונה"י כם יפסו"ת . אמנם מ"ש נמצא כתב הרב מן שבון לא ידעתי איך נמצא מזה לאיות באימא ואבונה תג"ת ונה"י ובינ"ת :

השמש

[א] נ"ב (עיין תו"ח דקכ"ב ע"ב) נמצא כפ"ז שפני או"א נוטים זה לצפון חה לדרום אבל פני הא"א נוטא שהם נוטים לצד מערב וצ"ע בשער נ"ז ס"ב כתב ז"ל הנה נודע שפני אבא ופני אימא ופני ז"א בהיותם מלבישים את א"א הנה כולם פניהם עומדין בסדר עמידת פני הא"א כדי לקבל הארת פני דא"א הכוכף קומתו ומאיר ומסתכל בפניהם עכ"ל . הרי מוכח בהדיא שפני האו"א נוטים לצד נפיית פני הא"א ואיך כתב כאן שהם עומדין זה בימינו חה בשמאלו ופניהם אים אל אחיו . ובמ"ש לעיל בפ"ב שמלבישים את הא"א מכל לדדיו פניה ואחור ומזה יובן הכל וק"ל . ומאמ ל"ל כי מ"ש שם היינו אחר שמתלבשים ומתפשטים או"א בז"א בסוד מוחין שאז מטים פניהם כלפי לד נפיית פני ז"א כמבואר בכמה מקומות ובפרט בשער מוחין דצלם פ"ד ע"ש וה' יכפר בעדי כי דברים אלו אינם כפשוטן ולזה נופל כמה קושיות ואם היה אפשר להבין אמיתות כל הענינים לא היה מקום להקשות ע"כ : [ב] פ"ז משער או"א ופ"ג משער זו"ן ופ"ט משער אריך ופ"ט מבע"ך : [ג] נ"ב כי הוא אצל בינה דמ"ה : [ד] נ"ב כי הוא אצל בינה דמ"ה : [ו] (עיין תו"ח דף קל"ג ע"א) נ"ב שנעשו מחו"ב דב"ן ומלבישים בנעשה מהכמה דמ"ה וכל חסדים ממ"ה : [ה] נ"ב כי הוא אצל בינה דמ"ה : [ז] נ"ב כי ז"א נוטל נה"י דאבא ואימא ונוקבא דאו"א ונעשה מאצלי דא"א שם טוקבא דא"א ונעשה מאצלי כתר דב"ן וכל גבורות מב"ן וכו' : [ז] נ"ב כי ז"א נוטל נה"י דאבא ואימא ונוקבא דאו"א (והשתא מהלק לפי הגהות הבמס לא' פרצופים והם ד' בחי' בז"א ד' בנוקבא . ולהבין זה עיין שער הבירה פפ"ב ובהגהות הבמס

יפה שעה

ההדבקות ז"א בעתיק אינו אצלו על ידי שמלבים אצי התחתון דת"ת דאריך אנפין שבתוכו אצי התחתון דיסוד דעתיק ושם יע"ב . זה הוא התדבקות בנוכא דעתיק עצמו לא כן בהארת החכדים דעתיק המתפשטים בגו נופא דא"א שגם לז"א המלבים את הנה"י מגיע לו האורה מהם מ"מ אינו אצלו האורה לבד והיא מועטת : (א) עוד יש חילוק אחר כי בא"א יוצאין ד' פרצופים מבחי' יסוד אחד בלבד שבתוכו כו' ושם בז"א מב' יסודות שיש בתוכו שהם יסוד דאבא ויסוד דאימא כנודע ואינם יוצאים רק ד' פרצופים בלבד כו' . לא ידעתי למה לא הזכיר ג"כ שבא"א ע"י יסוד

ונלא הוד יסוד דתבונה כנזכר בסוד ליל פסח אך ג"ר הס אא"א (א) ואבא בירר מסס ב"ן ז"ת דחכמה דב"ן ואמא בירדה ו"ת דבינה דב"ן ומניהן או"א לקחו בינה דמ"ה ואו"א נחלקו לד' פרצופים כי אבא נחלק לאבא ויס"ס ואמא לבינה והבונה והנה המוחין שלהם נעשו ע"י חג"ת דא"א אשר בתוכם כנ"י דעתיק שהם מוחין דאו"א ואז אבא ויס"ס עומדין זה תחת זה בקו ימין דא"א כי סס החסדים דמ"ה תוך זכר דא"א ובינה ותבונה זה תחת זה בקו שמאלי דא"א כי סס נוקבא דא"א שבתוכה גבורות דב"ן והמוחין נעשין ע"י זווג מזל הח' דדיקנא דא"א עם מזל הי"ג זה זכר וזה נקבה ונעשין מוחין לאו"א (ב) כנ"ל וכן בקונטרס החברים ששמעו הס. ומזל (ג) הח' נותן לבדו ה"ח לאבא ומזל הי"ג נותן לבדו ה"ג לאמא והנה (ד) מ"ה דאבא (ה) הוא לאבא וב"ן דאבא (ו) לנוקבא דאבא הנקרא בינה בסוד הבן בחכמה והוא י' שבשם (ז) (כ"א ו"ד שביו"ד) ומ"ה דאמא (ח) ליס"ס וב"ן דאמא (ט) לתבונה בסוד וחכם בבינה והוא ה' שבשם כזה יה נמצא כי אבא ויס"ס כולו מ"ה (י) ובינה ותבונה כולו ב"ן (יא) יען כי ב' אלו בימין דא"א כי סס החסדים דמ"ה וב' אלו בשמאל דא"א ששם הגבורה דב"ן ועיין במ"א (יב) (א) איך בינה דאבא מזדווג עם אמא (יג) וכפי הנראה כי בינה דאבא הוא יס"ס [ב] או אפשר שהוא ב"ן דאבא עצמו [ג]:

פרק ד מ"ק

נתתפק לי עניין או"א שכל אחד [ד] מהם לוקח מ"ה וב"ן ואח"כ נתחלקו לד' פרצופים ספק אם אבא ויס"ס הם זה מ"ה וזה ב"ן דאבא ובינה ותבונה הם מ"ה וב"ן דאמא ובזה ניחא שמזדווג אבא עם בינה שהם מ"ה ומ"ה ויס"ס ותבונה שהם ב"ן וב"ן גם בזה ניחא כי אבא עצמו נחלק לב' אבא ויס"ס ואמא עצמה נתחלקה לב' בינה ותבונה או אם אמר מ"ה ומ"ה (יד) הם או"א ומ"ה וב"ן דב"ן (טו) הם יס"ס ותבונה שהם סיד הבן בחכמה וחכם בתבונה (טז) ובזה ניחא כי לעולם הזכרים ממ"ה לבד והנקבות מב"ן לבד כי לא מצינו זווג דמ"ה עם מ"ה כי הזווג הוא לתקן המלכים דמתו שהם ב"ן ע"י מ"ה [ו] (יז) וע"ע: **וה ה** מקונטרס דא"ק [ז] משמע בהדיא כי או"א לקחו בין שניהם בינה דמ"ה אמנם מב"ן לקח אבא ז"ת דחכמה דב"ן ואמא לקחה ו"ת בינה דב"ן וכן ז"א לקח ו"ס דמ"ה וו"ס דב"ן חוץ מהכתרים דב"ן ונוקבא לקחה מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן חוץ מהכתר (יח) דב"ן וע"כ היו דכר ונוקבא נפרדים זה מזה כי כ"א מהם יש בו מ"ה ובין בן באבא בין באימא בין בז"א בנוקבא אמנם בעתיק וא"א הזכר והנוקבא שבכ"א משניהם אינם נפרדין רק זכר ונקבה בפרלוף א' והטעם כי זכר דעתיק לקח כתר דמ"ה לבד ונוקבא לקחה ה"ר דכתר דב"ן וג"ר דחכמה דב"ן וד"ר דבינה דב"ן וז' כתריה דז"ת דב"ן וכיון שהזכר דעתיק אין בו רק מ"ה לבד ונוקבא רק ב"ן לבד ע"כ אינו יכול להפרד שאין קיום והיק ן לב"ן אלא ע"י מ"ה החדש אך אמא ונוקבא דז"א יש בהם מ"ה וב"ן ויכולין להפרד מהזכרים וכן לכבה זו עלמה נקראים אמא ונוקבא דז"א נוקבין ממש בפרלופים נמוכים כי אינו נקרא פרלוף אלא בשתוף מ"ה וב"ן ואמנם בעתיק וא"א אינו נכר פרלוף נוקבא כי אין בהם רק ב"ן והוא כי א"א הזכר לוקח חכמה דמ"ה לבד ולד הנוקבא שבו לקחה ה"ת דכתר דב"ן בלבד. ודע כי ג' רשומות דחכמה דב"ן וד' רשומות דבינה דב"ן שלקחם עתיק כנ"ל יש בהם ספיקות א' אם לקח הפנים והאחור ב' אם לקח האחור לבד והפנים נשארו לאבא ואמא:

מ"ק כבר בארנו (יט) (א) כי מן יסוד דעתיק (נ"א א"א) יונא הבל ונחלק לב' רשומות לאו"א (כ) והנה רשומת דאו"א

הגהות וביאורים (א) נקבא ע"י כמוכר לקמן שער המוחין ס"ד נפי"ב. ור"ל נ"ר דאו"א במכיון שלקחם פ"י כמ"ש נשמר כ' שם נכדיא א"כ נקבא על שמו ונקבא ע"י. שמן שבון: (ב) ולעיל מזה כתב דהמוחין נעשו ע"י חג"ת דא"א אשר בתוכם נה"י דעתיק כו' שירשו הוא דאחר שנזדווג הב' מזלין ונעשו עלמות המוחין באו"א אז הוא נהלכבותם לת כנה"י דע"י שבהון חג"ת דא"א נקראים הם בשם מוחין דאו"א. שמן שבון: (ג) עיין בשע"ה סופ"ג ובשער זה פ"ח אות ג': (ד) עיין בהתילה שער כ' פ"א ומשם תבין כל זה ועיין התילה פ"ד לקמן: (ה) פי' חצי בינה דמ"ה: (ו) פי' ו"ק דהחכמה דב"ן: (ז) ונמצא שהם נקראים מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן ומ"ה דב"ן אלא יו"ד שבשם: (ח) פי' חצי מ"ה דב"ן: (ט) פי' תפשה קלות דחגין דב"ן ונקבא ב"ן דב"ן והוא ה' שבשם: (י) פי' מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה: (יא) פי' מ"ה דב"ן וב"ן דב"ן. וכל זה הוא כפירוש הפני המזכר לקמן פ"ד ולא כפירוש הרלבנן המזכר שם ועל זה מקשה ועיין במ"א כו': (יב) עיין דב"ת ד"ת ע"ד שלא י"ז: (יג) פי' ו"ק דנקודות דב"ן מזדווג במ"ש לקמן פ"ד בספק כל"ל ח"ל ספק אם אבא ויס"ס הם זה מ"ה וזה ב"ן דאבא (פי' חצי בינה דמ"ה הוא אבא ו"ק דחכמה דב"ן הוא יס"ס וזה נקרא מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן) ובינה ותבונה הוא מ"ה וב"ן דאימא (פי' חצי התחתון דבינה דמ"ה הוא בינה וס"ק דתגין דב"ן הוא הבונה חה נקרא ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן) ע"כ יפו"ש. חה כוונת הקושיא ועיין במ"א איך בינה דאבא מזדווג עם אימא. כ"ל מלהר בבינה דאבא הוא נוקבא ח"ב איך מזדווג עם אימא מאחר שבינה ג"כ נוקבא ואי אפשר להזדווג נוקבא עם נוקבא וכמ"ש לקמן פ"ד בפי' בראשון ומ"ש וכפי הנראה כי בינה דאבא הוא יס"ס כ"ל כפי פירוש בראשון שכתב לקמן פ"ד וא"כ הסדר הוא כן דבינו מ"ה דמ"ה הוא באבא וב"ן דאבא (הוא מ"ה דב"ן) הוא יס"ס ומ"ה דאימא (הוא ב"ן דב"ן) אימא עילאה וב"ן דב"ן הוא נתבונה. והנה עוד רבינו או אפשר שהוא ב"ן דאבא עצמה ע"כ. ובשתה בהיכון זה מחלק רבינו אם או"א לבד בד' פרצופים וכן ליבסו"ת בד' פרצופים ובלעות ב' הס ה' פרצופים ועיין פירוש דברו לבבה הו"ת בדף קמ"ח וז"ל א"כ הזיווג הוא ב"ן דמ"ה דאבא עילאה עם ב"ן דב"ן דאימא עילאה וכבר נודע כי הב"ן הוא בחי' ו"ק בערכם א"כ זה בחי' דב"ן דאו"א עילאין נקרא יסו"ת דאו"א עילאין וכו' יע"ש. ובשתה נמצא במחלק מלכלות לפרצופים ועיין היטב בכל הנ"ל והבין כל פרק זה ופ"ד על נכון ועיין בנה"ש בהקדמה דף ק"ז ע"א ומשם נ"כ תבין. כל זה הוא מבכר שמן שבון: (יד) כ"ל דאבא: (טו) הרב שמן שבון כתב בשם רבו דהבי פירושו של שני הספיקות כי בספק הא' אם אבא ויס"ס הם זה מ"ה וזה ב"ן דאבא. כ"ל שאבא בעצמה מתני בינה דמ"ה כמ"ש בשער הנ"ל ובשתה בספק הוא אם אבא הוא מ"ה דמ"ה ויס"ס מ"ה דב"ן (והיינו ו"ק דהחכמה דב"ן וכל זה נקרא מ"ה וב"ן דאבא) ובינה ותבונה הם מ"ה וב"ן דאימא. כ"ל דבבינה הוא ב"ן דמ"ה (ור"ל חצי תתחון דבינה דמ"ה) ותבונה ב"ן דב"ן (כ"ל בינה דב"ן) וסדר הזווג הוא אבא עם בינה שהם מ"ה דמ"ה עם ב"ן דמ"ה ויסכו"ת הם מ"ה דב"ן וב"ן דב"ן. או אם נאמר כי מ"ה וב"ן עיין בשמש לות ה' וכ"ל דמ"ה וב"ן דאבא הייו מ"ה דמ"ה אבא ומ"ה דב"ן אימא ונקבא בכל אבא. ומ"ה וב"ן דאימא הם יסו"ת ב"ל יש"ם ב"ן דמ"ה ותבונה ב"ן דב"ן וזה הזכרים מפ"ה לבד כ"ל אבא מ"ה דמ"ה ויס"ם ב"ן דמ"ה וכולו מ"ה ואימא ותבונה שהם נקבות ב"ן לבד והיינו בינה מ"ה דב"ן ותבונה ב"ן דב"ן. וכתב הרב שמן שבון וז"ל עיין בב' פפיקות אלו לשל במ"ב ותבאה משם שנייהם הם אמת והוא אחד קודם הזווג ואחרי הזווג: (יז) פי' דנודע דכל זה בב"ן הוא מבחי' המלכים בין דפ"ו ובין דת"א ואו"ן ושיקר היקונם הוא ע"י מ"ה כתדש א"כ בכבא המ"ה אז מתחבר עם שם ב"ן דאותה בחי' ונעשה נוקבא אלו (ועיין בשמש) ולזה כתב כי לא מצינו זווג דמ"ה עם מ"ה וכו' וכל זה כתב לאמת בספק הב' וזה מ"ש אח"כ ואנה נקונטרס דאיך. שמן שבון: (יח) כ"ל דמלכות: (יט) שער מ"ה פ"ח: (כ) וקשה דאיך אפשר זה ביסוד דא"א יהיה בראש ח"ל הא הם מלבושים לב' זרועות דא"א. ולמש"ל לא קשה שהוא בתחילת יציאתם של או"א המתחילים להלבש נפ"א דא"א כמ"ש בשער ז"ת פי"ז פ"ח ובמנו"ש שער כ' מ"ג פ"ג דף כ"ט אבל אח"כ עלו או"א בסדר המדרגות והלבשו לב' זרועות דא"א. שמן שבון:

יפה שעה

יסוד דעתיק יונאים שני זכרים שהם אבא ויס"ס ושתי נקבות שהן בינה והבונה ומשני יסודות שבתוך גופא דז"א יונאין ג' נקבות שהן רחל ולאה ודור המדבר וחכר אחד שהוא יעקב ובאמת לא ידעתי ולמה היה כן בגם בז"א היה צריך להיות יונאים מיסוד דאבא שבתוכו שני זכרים: (א) מ"ק כי מיסוד א"א יונא הבל ונחלק לב' רשומות לאבא ואימא כו' ולכן אין התורות שלהם צריכים לחזור בסוד או"ח כו' עד והאור שהיה ראוי להעלות ונלאת דרך הסערות יורדים למטה להיות מוחין לזו"ן ולכן אבא ואימא הם חלקים בלא סערות ולא כמו א"א וז"א כי הסערות תכליתם

ונלע"ד הנראה אמיתות דלביתו אזיל כדלקמן כדאמר דמ"ה דאבא הוא לאבא. וכן דאבא לנוק' וכן לעיל שער א"א (פמ"ו) ובכ"מ ודוק היטב כי לא באנו עתה לחלק בב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן כי הב"ן שאנו מבוקשים בו הוא הב"ן אמיתי הצריך בירור בנראה מהוך הלשון ודל"ל ולעל"ד מדלי"):

[ו] כ"ב עיין בשער אריך פפ"ז ששם כתבו לזה הדרך בלי ספק וכן בשער ז"א פ"ג ובכמה מקומות ע"כ: [ז] כ"ב אם הרב בא לזה לתרץ הספקות עדיין אינם מבוארים כלל כי בהסקות נשאו ע בשבון פו"ש ויסכו"ת איך אבאו בין אבנשתם אם שתי בחי' דמ"ה וב"ן דאבא ואם שתי בחי' דמ"ה

השמש

שם ומשם תבין: [מ] כ"ב בספ"ח משער מ"ז שער הזווגים: [נ] כ"ב כפי הבספק הראשון המ"ל ריש פ"ד שיסכו"ת נעשה מב"ן דאבא ולעולם הזווג עתה בגלות הוא מיסכו"ת בכ"ל כו'. או אפשר שכוונת הרב באומרו שהוא ב"ן דאבא עצמו ר"ל דב"ן דמ"ה אבא עילאה מזדווג עם אמא עילאה: [ג] עיין בכוספ"ז בשער ח"ח ועיין דב"ש שם: [ד] עיין תו"א דקל"ב ע"ח) כ"ב אינו יודע מה מקום לספקות אלו שבבר כתב ענין זה בכמה מקומות שהם בפשוט בלי בוש בפק כמו הבפק הב' וכפי הטשמת אחרת ועיין בשער ח"ח פרק מ"ו: [ה] כ"ב כ"ח כי מ"ה ב"ן דאבא הם או"א ומ"ה וב"ן דאמא הם יסכו"ת (ה"ג בספרים שלנו כאשר הנמתי.

דאו״א מגיעין עד דיקנא (א) דא״א דבמצלא אתכלילין ולכן אין האורות שלהם צריכין לחזור בסוד אור חוזר ממטה למעלה דרך השערות כמו נ״ר דא״א ואמנם (ב) כוונתם להם מוחין אל בניהם זו״ן מחמת חשקם והבהם אל בניהם בסוד ושמים לא זכו בעיניו כי ז״א נקרא שמים לא זכו בעיניהם של או״א ותמיד נראה להם שעדיין צריך תיקון יותר ולכן מתקנים אותם תמיד ומנחילין להם עטרות ז״ס בורא שמים ונוטיהם והאור שהיה [ג] ראוי לעלות ולילא דרך השערות יורדין למטה להיות מוחין לזו״ן לכן או״א הם חלקים בלא שערות לא כמו א״א וז״א כי השערות הם חכליתן לאור המקיף כידוע וכיון דאתכלילין במצלא המקיף אותן אין להם צורך לשערות שלהם לכן יורדין האורות ההם להיות מוחין לזו״ן ונשארים הם חלקים בלי שערות וסוד השערות שהם לבחי׳ או״מ הוא סוד ואחר עורי נקפו זאת פי׳ כי השערות היולאין מאחורי הטור מבחון הם בחי׳ המקיפים וזהו נקפו :

פרק ה מ״ב

הנה תבין היטב כי אבא הוא כללות או״א והם הוי״ה ע״ב ואהי״ה דיודין בפנים וכן באחוריים ואמא כוללת י״ס ותבונה הם הוי״ה דס״ג ואהי״ה דיודין בפנים שלהם וכן באחוריים ותראה במ״א שאין כל זה רק בז״ת של כ״א מהן אך בג״ר של כ״א מהם הוא מ״ב אתיין שהם ד׳ י׳ כ״ת ומספרם ותשבונם הם (ג) מ״ב במלכות של כ״א מהם וכן במ״ה וכן בב״ן (ד) וכן בזו״ן ד׳ (ה) פרלופים (ו) ועניגם (הוא) כך בשם ע״ב וממנו תבין לכל השאר. כתר (ז) דאבא הפנים שלו הם ד׳ אותיות הוי״ה פשוטה בע׳ דאשונות שלו שהם קילו של י׳ בכתר י׳ בחכמה ה׳ בבינה ו׳ ק״ה ד׳ עטרת יסוד וכל ע׳ בחי׳ אלו הם בחי׳ הפנים הזכר . והאחוריים שלו הוא י׳ י״ה יה״ו יהו״ה שהוא נקרא רבוע פשוט כנודע . ומלכות הכתר דאבא פניה הם תשבון הפנים הראשונים שהוא הוי״ה שמספרה כ״ו ואחוריים הוא רבוע הג״ל בבחי׳ מספר שהוא ע״ב הרי ד׳ מדרגות נזכרים שהם בכתר לבדו דאבא וזהו סדרן . פנים דע׳ ראשונות בכתר דאבא ואחריהן אחוריים דע׳ הג״ל ואחריהן פנים דמלכות דכתר אבא ואחריהן אחוריים דמלכות הרי ד׳ מדרגות בכתר הג״ל דאבא . ואח״כ חכמה דאבא פנים דע׳ ראשונות שבה הוא י׳ אותיות דמילוי דע״ב דיודין בבחי׳ אותיות לבד ואחר כך אחוריים לבד שהוא רבוע שלהן כ״ו אותיות ואח״כ פנים דמלכות חכמה דאבא שהוא מספר הוי״ה דע״ב דיודין בבחי׳ מספר דע״ב ואח״כ אחוריים דמלכות שהוא מספר רבוע דע״ב דיודין שהוא גימטריא קפ״ד . אח״כ ד׳ מדרגות אחרות בבינה דאבא פנים דע׳ ראשונות שבה והם כ״ח אותיות דמילוי המילוי דהוי״ה דיודין ואחריהן רבוע דכ״ח אותיו׳ דמילוי המילוי שהם קנ״ו אותיות (ח) ואח״כ פנים דמל׳ דבינה דאבא שהוא מספר כ״ח אותיות מילוי המילוי שהוא גימטריא תר״י . ואח״כ אחוריים דמלכות הנ״ל שהם מספר אותיות רבוע דאחוריים דמילוי המילוי שהוא גימטריא של קנ״ו (ע״ד) אותיות ותשבונם ב׳ אלפים קע״ב נמצא כי כל מה שהוי״ה (י) הילכת ומתמלאת הוא יותר דין ועצמותם בפשיטותם הוא תכלית הרחבים . והנה נ״ר אלו דאבא הפנים שלהם הם מ״ב אותיות של הע׳ דאשונות שבכל א׳ וא׳ מן הנ׳ שהם זכרים וז״ס שם מ״ב דאיהי בריאה כנזכר בתיקונים קל״ב וגם בנ׳ מלכות שבהם יש מ״ב אהוון עלמן אלא שהם בסוד מספר (יא) וז״ס עיניך בריכות בחשבון כנזכר בזוהר פנחס דכל חשבון וגימטריא אינו במלכות ר״ל במלכות של כל ספי׳ וספי׳ כי היא בחי׳ מספר של הזכר שלה . והנה הז״ת (יב) של אבא כל הז׳ אין להם אלא הוי״ה א׳ דע״ב דיודין והטעם כי כולם הם פרלוף א׳ לבד שהוא ז״א דאבא משא״כ בנ״ר שכל א׳ הוא פרלוף א׳ וכ״ל שכיון שגם שם הם דו״נ א״כ ו״ת לבד יהיה שם ע״ב דיודין בבחי׳ אותיות ונוקבא השביעית יהיה בחינת מספר ע״ב ע״ד הנ״ל והענין כי ז״א וחכמה הכל א׳ וכמו שהחכמה י׳ אותי׳ת דע״ב כן הז״א . או אפשר [ב] שגם הנוקבא (יג) תהיה בחי׳ כ״ת אותיות המילוי דמיון הבינה (יד) . אמנם המלכות של א״ן הם יהיה מספר ע״ד הנ״ל בחו״ב וכ״ע . והנה כל (שם) זה באבא דאבא . אמנם באמא (טו) דאבא הוא שם אהי״ה דיודין ע״ד הנ״ל ואח״כ בינ״ם שם ס״ג ובתבונה שם אהי״ה דיודין על דרך הנ״ל . ואח״כ בז״א שם מ״ה דאלפין על דרך הנ״ל ובנוקבא שם ב״ן דהיין על דרך הנ״ל או אפשר כי הז״א הוא שם מ״ה דאלפין ובנוקבא לאה אהי״ה דאלפין ע״ד הנ״ל וביעקב שם ב״ן דהיי״ן על דרך הנ״ל וברחל שם אהי״ה דהיי״ן ע״ד הנ״ל וכ״ע . ונחזור לעיל כי או״א הם הוי״ה דע״ב ואהי״ה דיודי״ן וש״ם ותבונה הם שם ס״ג ואהי״ה דיודי״ן הנ״ל עכ״מ :

פרק ו מ״ת

הנה נתבאר בדרוש רפ״ח נילולין כי יש באו״א פנים ואחוריים ואלו הפנים ואח״כ הם נחלקים לב׳ בחי׳ . הא׳ הוא פנים אחוריים של ע״ס העליונים שבהם שיש בהם פנים ואחוריים . הב׳ הוא מלכות שבהם שיש בה פנים ואחור ונבאר ענין אמא ומשם תקים אל אבא הנה אמא יש לה י״ס ע״ס ראשונות יש בהם פנים ואחור והם הופכים כל שיעור קומת אמא עלאה אח״כ המלכות שבה מתחלת מתחלת החזה ולמטה שבה ומלבשתן נמצא כי אינם מגולים מאמא רק ו׳ ראשונות שלה ולהיות כי אמא זו היא ו״ד של מילוי יו״ד של הוי״ה בסוד והבן בחכמה כנודע . ולכן כ״א מן ו׳ ראשונים כלולה מי׳ של אבא והם ס׳ וזו נקרא אמא סתימאה ושאר ד׳ הם מתלבשים תוך המלכות שלה ששיעור קומתה הוא ד׳ תחתונים דאמא לבד . ולכן נעשים מוחין אליה (פי׳ לתבונה) ואינה נקרא בחי׳ אמא רק ו׳ עלאין שהוא ס׳ ושאר הד׳ היא ם סתומה הד׳ תחתונות לכן נקרא (כ״א דד׳ תחתונות שלה נקראים) ע״ם מלכות שבה שהם מוחין אליה ונעשין חלק אבר שלה ועל שמה נקרא

נל״ח (ט) שנ״ל ע״ד וכן איתא לקמן בפ״ז :

הגהות וביאורים (א) ר״ל שמגיעין למעלה בדיקנא (התא בשיבולא הנקרא סנטר) וכ״ה בשער הקדמות דף נ״ח ע״ד . פ״ל שב״ח. אא״ה ולפי דבריו מתורן שם שבקשה בבנ שם״ם עיי״ש : (ב) היינת כוונתם ליתא בכ״י : (ג) תיבת מ״ב ליתא בכ״י : (ד) תיבת וכן ליתא בכ״י : (ה) נ״ל בד׳ : (ו) נ״ל כמו שהו״א מתחלקים לד׳ פרלופים ואם״ו כן זו״ן כד׳ פרלופים ז״א ולאה יעקב ורחל כמ״ש בריקון ונפכ״ו הנ׳ פרלופים ולא כתוב וכן. ש״ם: (ז) עיין דנ״ם דח״י סע״ד : (ח) אי״ה עיין שער רפ״ח פ״ב סי׳ י׳ : (ט) עיין יפ״ם בשער רפ״ח פ״ב : (י) עיין שעי״ח ספ״ח ושער י״ט פ״ג ובל״ת פ״ב : (יא) עיין בשער הספוקים הנ״מ דקנ״ה ע״א בהלים קמ״ז פ׳ גדול אדונינו וכו׳ : (יב) עיין לעיל שע״א ענף ה׳ ולקמן ס״ח פ״ב : (יג) ר״ל סנוק׳ של ז״א דאבא עצמו ומ״ש אמנם המלכות של זו״נ ר״ל מלכות דז״א ממש דאבא כדלקמן פ״ט : (יד) ר״ל בינה דאבא וכן הוא בספ״י להדיא דמיון הבינה דאבא : (טו) תיבת דאבא ליתא בכ״י :

השמש

וכ״ן דאמא ומהקיצרים הנזכר לא משמע כלום מזה אלא מה שלקחו או״א דכללות דאצילות ממ״ה וכ״ן זה הענין הוא פשוט בכל המקומות דלפ״ז אינו פשוט לו במה נכתפך . וענין התחלקותם לאו״א ויסכו״ה כפי הספק הנני הוא מוסכם ופשוט בכמה מקומות ובפרט בשער אריך פפ״ז ובשער הז״א פ״ב ובכמה מקומות וכן לעיל מ״ב ד״ה אבא אין בו כו׳ . ואפשר שכוונתו בזה לאמת הספק הב׳ כי כמו שמצינו שהמ״ה והב״ן דעתיק ולאריך הם מחוברים חבור גמור ואי אפשר להם להפרד זה מזה והם כדלבר ומק׳ שבו כן המ״ה והב״ן דאבא אי אפשר להם להפרד זה מזה כי אין תיקון לב״ן אלא במ״ה ומהם נעשו או״א עילאין ומן המ״ה והב״ן דאמא נעשו ישסו״ת : [א] נ״ב עיין במבו״ם שע״ב ח״ג פ״ה שם אומר בגם באו״א יש אור דרך שערות ראשם יע״ם עיין שער מאמרי רשב״י בפי׳ אד״ז . (אא״ה בשער מ״ה פ״א ובשער מ״ב פ״ג ועיין דבי״ם דף י״ז ע״ג שאלה ן׳ ובדב״ם הנדפס מחדש בשנת תרמ״ב הוא שאלה נ״ש . עיין שער הקדמות דף נ״ח ע״ד דוש״ ד ודו״ש) : [ב] ר״ל עיין לקמן פרק ז׳ ד״ה וגלע״ד ותבשלה היינך הרחיב הרחיב

תכליתם הוא נאור המקיף כו אין להם צורך לשערות שלהם יע״ם . כל דברי רז״ל קשים ממ״ם הוא עצמו בשער המקיפים פ״א ז״ל והנה מן האור

נקרא והרי כי ו"ד דמילוי יו"ד של הוי"ה היא אמת עלאה ו' אמת ולכן ו' זו יש לה רמז לרמז (א) כי יש בה י"ם ד' המלכות שבה ובתיכה מתלבשים ד' תחתונות דאמת. לכן אינן ב' [א] דלתי"ן רק דל"ת א' והם יו"ד בשלימות. והנה זה ד' של מילוי יו"ד שהיא מלכות דאמת היא י"ם גמורות אלא שביון שכל שיעורם אינם רק ד' תחתים דאמת המתלבשין בה בסוד מיחין כנ"ל לכן כל י"ם שבה נקרא ד' ע"ש ד' מוחין שלה שהם ד"ת דאמת גם ענין ד' זו היא כנודע כי לעילא אין העליון מתלבש בתחתון רק האחוריים שבו לבד ונעשים פנימים לתחתון והנה נודע כי אין העליון מתלבש בתחתון אלא המלכות שבו לבד נמצא א"כ כי האחוריים של מלכות דאמת עלאה[ב] הם מתלבשים בתבונ' (ב) ונעשין שם פנים והבן זה מאד (א) והנה אחוריים של ח"ב דמלכות דאמת עלאה (דאחי"ה) הם תקמ"ד וב' אלפים קנ"ו (ג) מילוי המילוי ברביע ואחוריים של כתר מלכות דאמת הם מ"ד הרי מ"ד ותקמ"ד וב' אלפים קנ"ו כח"ב [ג] דאחוריים דמלכות דאמת ואלו הם בח' פנים בעלמן כח"ב דתבונה עלמה ולא במלכות (ד) שבה וכמו שכתבתי וכ"ז בחי' אחי"ה שהוא פנימות וכנגדן בחי אלקים דחילוציות וא"כ נמצא כי ד' זו דמילוי יו"ד הם בחי' אחוריים דמלכות דאמת בבחי' כח"ב שבה שהם מיחין דתבונה המתלבשין בזו הד' שהיא אחוריים דמלכות דאמת בהיותה בנה"י שלה א"כ זו הד' היא כח"ב דמלכות דאמת בבחי' האחוריים שבה אשר בה מתלבשין המוחין דתבונה. ונחזור לענין הו' שהיא אמת אשר יש בה פנים ואחור בכל י"ם שלה והם י"ם פנים וי"ם אחוריים וכן ד' שהיא מלכות דאמת יש בה י"ם פנים וי"ם אחוריים והנה יש בכ"א מהם ב' מיני שמות אחד דאחי"ה ואחד דאלקים בסוד חילוציות ופנימיות כנודע. וגם באלו אלהים יש ד' בחי' שהם י"ם דאלקים דאמת הנקרא (ה) י' (נ"א ד') בחי' הפנים וי"ם דאלקים דאחוריים וכנגדן במלכות דאמת שהיא ד' דמילוי יו"ד כנ"ל יש בה י"ם דאלקים דפנים וי"ם דאלקים דאחוריים אך החילוק הוא דוגמת אחיים כי כמו שאחי"ה שהוא הפנימיות יש בו בחי' אותיות פשוטים בפנים ומרובעים באחוריים (ו)

אך במלכות הם בסוד השבועות (ז) כלל העולה כי באות ו' של מילוי הו"ד יש פנימות דאחי"ה והוא פנים ואחור ויש בה חילוציות דשמות אלקים פנים ואחור וב' בחי' אלו דחילוציות ופנימיות הם בסוד מספר איתיות עלמן ובאות ד' של מילוי יו"ד יש בה פנימיות אחי"ה פנים ואחור וחילוציות דאלקים פנים ואחור והוא בסוד חשבון וסכום האותיות בחשבונם כמה עולה כל אות ואות בגימטריא ואח"כ בא ה' דאשינה דהוי"ה ונורתה ה כנודע בסוד חכם בבינה ונדבר בה' שהיא נקרא תבונה לעולם ואמנם לורת ה' היא ד' על ו' והענין כמו שידעת בענין הללא דז"א שהם ג' איתיות ללא ם בג' בחי' דאשונות ל בג' אמצעיות צ בג' אחרונות דתבונה הנכנסים ממש בפנימות ז"א וכן הוא כאן כי תחלה מוחין אלו הם מלובשים בד' דאשונות באחוריים (ח) דמל' דאמת והם ד' של מילוי יו"ד כנ"ל והם ם דללא ואח"כ ד' על ו' שלורתה ה הם מוחין דתבונה עלמה מלובשים בג' אמצעיות דאחוריים דמלכות דאמת והם ל דללא ואח"כ ו' שבלורת ה' דאשונה הם מוחין דתבונה עלמה מלובשים בג"ה דאחוריים דמלכות דאמת והם צ דללא מוחין פנימים [ד] אמנם לריך שתדע כי כל זה הוא בהיות בינה ותבונה נכללין בפרלוף א' כי אז זו ה' דאשונה שבשם הנקרא תבונה עילה למעלה בו"ד של מילוי יו"ד שהוא לורת ה' אחרת וזו נעשים אחוריים אליה אך ברדתן למטה ונעשים ה' דאשינה שאז נקרא הוא רובצת על האפרוחים הנה ירדה ממקומה ואז המוחין הם בסוד מקיפים שהם ד' על ו' נפרדין זה מזה ואין לו' זו אש רק ו' קלרה מו"ק בלי מוחין כנודע אך בעלותה יש לה מוחין פנימים. ונחזור לענין כי הנה כשמתחלקין נעשה בינה ותבונה ואז האחור דמלכות דבינה יורדין בתוכה של התבונה ואז אותן האחוריים עלמן דמלכות דבינה נעשה פנים דתבונה ממש באופן כי הי"ם עלמן דאחור דמלכות דבינה בחי' הפנים עלמן של תבונה כי ד' דאשונות דאמת אחוריים דמלכות דבינה הם עלמן ד' דאשונות דפני תבונה וו"ק דאחוריים דמלכות דבינה הם עלמן ו"ק דפני תבונה ונמצא כי כשעלה תבונה להכלל עם בינה בפרלוף א' נמצא פנים של תבונה נעשה אחוריים אל המלכות דבינה. והנה גם למעלה בבינה היו אחוריים

הגהות וביאורים (א) אי"ה עיין שער כ"ז פרק ד' : (ב) שהיא נוק' דז"א רהל שבאמת עיין בסוף פ"ז : (ג) שהם אחי"ה כרמוז שמולא תקמ"ד ובני אלפים קנ"ו הוא אחוריים של מילוי וכו' : (ד) במלכות דמלכות : (ה) הנקרא ו' (סכ"ל) : (ו) נ"א א' אי"ה אחי"ה : (ז) כנודע כן הוא נסוד החילוציות שבשם שמות אלהים שהם אותיות פשוטות נפנים ומרובעות באחוריים כזה א' אל אלה אלהי אלהים אך נמצי הם בסוד השבועות . סכ"ל : (ח) נ"ל דאחוריים . שמן ששון :

יפה שעה

אור הפנימי שלו אבא גם ממנו חוזר ויונק בחי' אור המקיף חוזר ממטה למעלה בסוד הסערות כמו בא"ק וכן הענין ג"כ באמת ואין צורך להאריך בזה יע"ש. ועיין מ"ש רז"ל בספר מנו"ש שע"ב ח"ג פ"ה ואמנו ליה וליה עינינו כי הוא יאיר עינינו באור תורתו : (א) והנה האחוריים דמל' דאמת דאחי"ה הם תקע"ד כו' והאחוריים של כתר דמל' דאמת הם מ"ד והרי הם מ"ד תקמ"ד וב' אלפים קנ"ו כח"ב דאחוריים דמל' דאמת כו'. ות"ת מאחר שאינו מתלבש בתבונה אלא באחוריים דמלכות דאמת לבד ומל' דאמת אין בה אלא הבחינות שם במל' דבינה לבד לפי מאי דמסיק רז"ל בפרקין דלעיל וז"ל אי אפשר שגם הנוק תהיה בחי' כ"ח אותיות דמילוי דמיון בינה אמנם המלכות בל ז"א ושל נוק' הם יהיו מספר ע"ד המזכר בהו"ב וע"ע ועם שהגיה בע"ע לקמן פ"ז מכיק הכי יע"ש. וא"כ מבואר שהבחינות שם במל' דאמת הם הם הבחינות שם בבינה דאמת שהם כ"ח אותיות דמילוי הפנים דע"ם שלה ורבוע כ"ח אותיות באחוריים דע"ם שלה ומספר הכ"ח אותיות העולה ג' י"ת ל' בפנים דמל' דאמת ומספר רבוע הכ"ח אותיות העולה ג' שני אלפים קנ"ו אחוריים דמל' דאמת ואם כן לא היה להיות בתבונה אלא אלו מספר שני אלפים קנ"ו אבל מספר דמ"ד והקמ"ד שהם אחוריים דמלכות דכתר וחכמה מה עניינם כאן במל' דאמת ובתבונה אינו מתלבש אלא באחוריים דמלכות דאמת. וי"ל בלעולם המוחין נמשכים מלמעלה מג"ר דבינה גופא וכמ"ש רז"ל לקמן בפ"ד מבאר הזיונים ז"ל רק בחי' ד' מוחין הנמשכים מן הבינה עלמה ומתלבשים היולה באחוריים של חני הת"ת וגה"י שלה ואחר כך מתלבשים בראש התבונה יע"ש. וכן כתב בפ"ז ז"ל דע שמן אחוריים של ד' עליונות של הבינה מבש נעשים ד' עליונות דתבונה בבחינת הפנים שלה ומן אחוריים של ו"ק של הבינה העליונה מבש נעשים ו"ק דבחי' פנים דתבונה יע"ש. ברי כי הוא ממש כדרך הנעשה הנמשכים לו מאבא ואימא נמשכים לו מג"ר דאבא ואימא שהוא מוחין שלהם

השמש

ז"ל בביאור זו הסברא הב' כי היא צריכה ראיות משא"כ בסברא הא' כי קרובה לודאי ומ"ל חיזוק כי היא כלולה בדברי הרב ז"ל כי א"א לאותיות בלי מספר : [א] כ"ב ר"ל המל' דל"ת אחת והנה"ם דל"ת שנים אלא אינם רק דל"ת אחת : [ב] כ"ב ר"ל מרבא שבז"א שבגופו שהיא עטרת יסוד דז"א דאמא. עיין בכוף פ"ז דאו"א : [ג] ג"ב (עיין תו"ח דקל"א ע"ב) נ"ע כי לא נמצא מספר זה רק באחוריים דמלכות דכח"ב דכללות אמא לא הכח"ב דמל' דאמא כמ"ל בפ"ה ולקמן בפ"ז ע"ש. אבל המל' דאמא אין בה רק מספר קס"א בפנים ובאחוריה מספר תקמ"ד שהוא מספר פנים ואחור דקס"א שבז"ת דאמא כנזכר בפ"ה כפי הנלע"ד הראשון הנזכר שם. וכפי הנלע"ד השני הנזכר שם הנה דמיון מלכות דבינה דאמא כו'. ואין לומר שם"ם נפל בספרים וכתב כח"ב דמלכות במקום מלכות דכח"ב כי הרי היכול בל דרוש זה הוא זה שבמספר הזה בל מ"ד והקמ"ד וב' אלפים קנ"ו הם נעשים מוחין לתבונה ולא מצינו שעלתה התבונה להלבים המלכות דכח"ב דאמא אפילו כשעולה להלבים לאמא אמא (היינו אמא ליתא בכ"י). אינה עולה כ"א להלבים למלכות דאמא כנזכר לקמן וע"ע אחנם נלע"ד להבין (עיין דנ"ם ד"ז ע"א באלה ד') זה עם מה שנתבאר לקמן סופ"ז כי כשמזדווגים חו"ב דאמא לתת מוחין לזו"ן דאמא הנה החו"ב עלמן שהם האותיות מתלבשים בז"א והמלכות שלהם במלכות דז"א עלמו וכנודע לעבדי ה' המכוונים בתפלה והבן היטב מאד : [ד] כ"ב ועל ל' דללא מוחין פנימים שנכנסים בתבונה היינו בהיות בינה ותבונה כו' נכללים בפרלוף אחד כי אז עולה התבונה למעלה בו"ד ואז מתבטלת עורת הה' אך ברדתה למטה נעבית עורת ה' כו' :

כ"ב

אחוריים מן בחי׳ אלהים (א) והנה כל הפנימיות בבחי׳ פנים ואחיר הם משם אהי״ה אך החיצוניות כולו בבחי׳ פנים ואחור הם משם בוכ״ו תמורת אהי״ה ואז זה הבוכ״ו מאיר בחיצוניות הנק׳ אלקים כי הנה הוא כולל כל אלקים שהוא ק״ך לרופים (ח) והם נחלקים ד״פ ל׳ הם ק״ך וכן בוכ״ו המתפשט בכולם והוא קו המדה להם והוא גימטריא ד״ל ר״ל ד״פ ל׳ והטעם כי במלכות של בינה הנקרא ד׳ של הבינה להיותה עומדת בד״ת דבינה שם בחיצוניות הם שמות ק״ך לרופים אלקים כנ״ל ואז מתפשטת בהם האורת בוכ״ו כנ״ל ונחלקים לד׳ בחי׳ ג״כ והם ל׳ לרופים בת״ת ל׳ בנצח ל׳ בהוד ל׳ ביסוד והם מהחזה דבינה ולמטה שהם תנה״י כנ״ל ואח״כ כמו שהאחוריים דאהי״ה דבינה דמלכות מתפשטים וירדין ונעשין לתבונה בבחי׳ פנים (ב) כן האחוריים של אלקים דמלכות דבינה יורדין ונעשים מהם אחוריים (פנים לחיצוניות) דתבונה (נ״ל פנים) והנה תבונה זו גם היא יש בה ט״ס ועוד מלכות שבה דוגמת הבינה הנ״ל והנה אלו אלהים הנקרא אחורי תבונה גם הם אינם מתגלים פה רק בד״ת בז״ת) של התבונה ששם הוא מלכות שבה ועוד בבחי׳ הגבורה שבה כי להיותה תבונה תחתונה נגלית הדינין אפי׳ מן הגבורה שבה ואז אלו הק״ך לרופי דאלקים נחלקים בה לה׳ חלקים נגד ה׳ אותיות אלקים ונחלקין כ״ד בכל ספי׳ מהם כ״ד המתחלת בא״ וכ״ד המתחילין בל״ כו׳ וכל הכ״ד מהם הוא שם אלקים ח׳ הרי ה׳ אלקים והם ת״ל ועם בוכ״ו המאיר בהם הרי גימטריא תבונה (ב) עם הכולל :

פרק ז מ״ב (ג)

דע כי יש כמה מדרגות פנים ואחור והם שמות פשוטים ומלואים לכן נבאר בחי׳ או״ח ומהם תקיש אל השאר והנה כתר דאצא הוי״ה פשוט וכן כתר דאמא אהי״ה פשוט זו פנים שלהם ואמנם האחוריים שלהם הם י׳ אותיות י׳ י״ה יה״ו יהו״ה אחורי כתר דאצא . א׳ א״ה אה״י אהי״ה אחורי כתר דאמא . וכל זה בט״ס הכתר דאו״ח ואמנם המלכות של הכתר דאצא הוא בחי׳ חשבון ר״ל חשבון ד׳ אותיות הוי״ה פשוטה שהוא כ״ו ומלכות דכתר אמא חשבון אהי״ה פשוט שהוא כ״א ואלו הם הפנים של הב׳ בחי׳ מלכיות הנ״ל והאחוריים שלהם הם אלו . אחוריים מלכות כתר דאצא הוא חשבון י׳ אותיות פשוטים דאחוריים שלו והם ע״ב ואחורי מלכות דכתר דאמא הם חשבון י׳ אותיות דאחוריים דאהי״ה שהוא מ״ד . והנה החכמה דאצא ע״ס שלו הראשונים הפנים הם י׳ אותיות המילוי כזה יו״ד ה״י וי״ו ה״י וט׳ ראשונות דחכמה דאמא הפנים שלהם הם י׳ אותיות מילוי אהי״ה כזה אל״ף ה״י יו״ד ה״י ואחוריים הם אלו כ״ו אותיות המילוי והם יו״ד יו״ד ה״י יו״ד ה״י וי״ן יו״ד ה״י וי״ן ה״י אל״ף ה״י אל״ף ה״י יו״ד אל״ף ה״י אל״ף ה״י אל״ף ה״י

דאמא מתלבשין בגה״י שלו ובינה וגבורה שלו מלטרפין עם בינה וגבורה דאמא בגה״י שלה ואז או״א כלולין ממ״ה וב״ן כי קודם לכן היה אבא כולו מ״ה ואמא כולה ב״ן ועתה שנתחלפו ונמזגו כנ״ל לכן בהכנסם תוך ז״א נמצא כי חלק חכמה וחסד דאבא ניתנין אל הזכר מ״ה שבז״א וכן חלק חכמה וחסד דאמא שגם הם בחי׳ מ״ה כנזכר אך בינה וגבורה דאבא ובינה וגבורה דאמא ניתנין לנד (ח) הנוקבא שבז״א עצמו הנק׳ מל׳ שבגופו עצמו ואחר שאלו ינקו והגדילו אז יצאו האדרת המלכות שבהם שבמוחין עצמם מנד הב׳ בינות וב׳ הגבורות אל אחור ז״א להגדיל הנוקבא דז״א שהיא נפרדת ממנו ונגדלת גם היא מעט מעט ואמנם אחר שכבר נגדל ז״א לד הזכרות והנקבות שבו אז מסתלקים המוחין ובאים המוחין דבינה וגבורה דאו״א לבדם תוך נוקבא ונגדלת לגמרי והרי נשלמו כל אלו המוחין הנקבא בחי׳ אב״א ואח״כ באים המוחין חדשים דפב״פ ומגדלין שניהם כברא״שונה :

ה׳ הלוקים יש בין או״א לזו״נ והם מבוארים ב זוהר

א או״א כחדא נפקין פי׳ שהם שוין בקומתן משא״כ בזו״ן כי הנקבא לא יצאה רק אחר שהוא יצא עד חצי ת״ת שבו ואח״כ יצאה היא משם ולמטה (ב) ובערך זו אמרו כחדא נפקין. **ב** כי או״א אחר התקון כנזכר באדרא היו תמיד פב״ב משא״כ בזו״ן ובערך זה אמרו וכחדא שריין **ג** כי או״א זווגם תדיר משא״כ בזו״ן ובערך זה אמרו ולא מתפרשין **ד** שאו״א לעולם רחמים כי אפילו בינה שדינין מתערין מינה אינה אלא אחר צאת זו״נ ממנה אבל בהיותה (ג) למעלה הכל היא (ד) רחמים (ה) אבל זו״נ לפעמים הוא רחמים ולפעמים הוא דין. וז״ס הנזכר פ׳ חיי שרה דקכ״ג ע״א ק׳ שנה כ׳ שנה וז׳ שנים (א) כי (ו) בכתר ואו״א הם ק״ך שנה והיינו ק׳ בכתר וך׳ באו״א (ז) הנה הם כולם בסוד שנה אך הזו״נ שהם ז״ת ז׳ שנים הנה הם שנים ולא שנה משום דאית בהו דין. ורחניים **ה** כי באו״א לעולם יש חיבוק כנזכר בזוהר בתרין רחמין דאינון מתחבקין. עוד יש חילוק אחר והוא כי או״א חד גופא ממש מתדבקין דא בדא (ב) והנה כבר הודעתיך שיש ב׳ מיני זווגים (ח) א׳ להוריד נשמות חדשות ואחד להת חיות לעולמות התחתונים ואמנם הזווג שהוא כדי לתת חיות זה אינו נפסק לעולם מאו״א כדי שלא יתבטלו העולמות ח״ו אבל בזו״נ אפי׳ הזווג זה נפסק לפעמים וז״ס לא ידון רוחי באדם ר״ל לא ימשוך רוח חיות העליון באדם שהוא ז״א לעולם כי אם ימשוך זה לעולם יאריכו ימים ויהיו רשעים אך ברחוקן שהם מתים בקלרות שנים אז עי״ז יחזרו בתשובה לכן אין רוח חיות זה נמשך תמיד בז״א :

פרק ח׳ ט׳ ב

הנה נת״ל כי יש בינה ותבונה ראשונים התבונה היא מחזה (כ״א ותבונה ראשונה ותבונה זה מחזה) דבינה למטה דוגמת רחל עם לאה וכנגדה ב׳ חלקים שבחכמה (ט) ונמצא כי זאת הבינה הראשונה מזדווגת עם חלק העליון של החכמה ועל אלו נאמר כחדא נפקין ולא מתפרשין לעולמין כנזכר באדרא ועל התבונה ועל חלק התחתון של החכמה אינו כן דלזמנין מתפרשין וזה התבונה מחליה ולמטה שהוא מסחזה שלה ולמטה היא מתלבשת בז״א בסוד מוחין דליה ואלו הב׳ חלקין של תבונות זו עליהם נאמר ואים תבונות ידלנה כנזכר בדרוש אחר ולעולם נקרא ב׳ תבונות בערך ב׳ חלקין אלו ואמנם שניהם אינם רק פרצוף א׳ לבד. ודע כי גם הבינה עם התבונה לפעמים נכללת יחד ויש בזה פנים א׳ שתעלה התבונה ונכללת בבינה ב׳ שיורדת הבינה ונכללת בתבונה ואמנם הזווג שהוא להוליד המוחין דז״א הנקרא עיבור ב׳ הוא שירדה בינה ונכללה בתבונה ושם הוא הזווג למטה (י) אך עיבור הראשון היה כי נתלבשו חו״ב עלאין בחו״ב תתאין (כ״ב (יא) דהיינו שעלו יסו״ת והלבישו החו״ב עלאין) ונכללו בהם ובתוכם ונכללו חג״ת גה״י דא״א אלו באלו (יב) וחג״ת בגה״י דז״א אלו באלו נמצא כי ז״א בתבונה ולא בבינה (יג). ובינה נקרא אם לפי שאהי״ה הוא בבינה ובמילוי יודין ואלפין כ״א יש בפשוטו ובמלואו ומילוי מלואו א״ס אותיות לכן נקרא אם אמא עלאה ואלו הם ב׳ אהי״ה אשר אהי״ה אמנם אהי״ה הג׳ אשר עליו נאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם הוא מילוי דמילוי הה״ן שאין בה רק כ״ה אותיות וז״ס כה תאמר אהיה כו׳ והנה כשנסיר מהם ד׳ אותיות הפשוטות של אהי״ה ישאר במילוי

הגהות וביאורים (א) עיין שער מ׳ פ״ז : (ב) אין ר״ל תחילת יציאתה שהרי תחילתה הי״ה בשערת היסוד כמ״ש בשער החיקון אלא ר״ל שמשם מתחיל קומתה עד למעה אחר גדלותה וקודם המישוע. שמן משון : (ג) נ״א בכיותם : (ד) ומלעיל פ״ב משפט דשא בשלמה דין אף קודם בינאו זו״ן וכ״ע : (ו) א״ה עיין ס״ג פ״ה : (ז) עיין בשער א״א פ״ה כשהתבונן הוא בא״א הוא בסוד אלפים ובאו״א הוא מאות ובזו״ן הוא עשיות ואחדות : (ח) וא״ל בשער הקדמות דף מ׳ כי זווג או״א הוא לצורך העליונות וזווג זו״ן הוא לצורך התחתונים עכ״ל : (ט) פי׳ אבא שנקרא חכמה הנתלק לב׳ הבא ויב״ס. שמן משון : (י) נ״א עם חכמה בלבם : (יא) ס״ע פ״ד ובע״ז פ״ג : (יב) עיין לקמן שער הול״ה הו״א פ״ג : (יג) סרב שמן משון כתב דמילתא בחפי נפשה היא וכן נראה משער הקדמות דף נ״ב ע״ד והם דברי מהרש״ו מהם מהרש״ו ז״ל יע״ש בסוף הדרוש :

יפה שעה

בחר כ״ח אותיות דמילוי המילוי שהיא הבינה כמ״ש רז״ל אלא שקשה עובא שא״כ היה צריך להיות שני פעמים בחי׳ רנ״ל ותשכ״ח ויהיו שני ספרות שהרי בינה לאבא רוכבת על מל׳ דז״א דאבא ובינה לאימא רוכבת על מל׳ דז״א דאימא כמו שכתב רז״ל בפרקין ולכל חדא וחדא היה צריך להיות לה לעצמה כסא שלם ובדברי רז״ל לא פורש : (א) כי כתר ואבא ואימא הם ק״ך שנה מאה בכתר וכ׳ באבא ואימא הנה הם כולם בסוד שנה אך ז״ן שהם ז״ת הם ז׳ שנים. ותע״ג שלעיל בשער א״א פ״ה כתב רז״ל בסוד המספר הוא אלפים בכתר מאות באו״א עשרות בז״א אחדים במל׳ כבר כתב שם רז״ל נבי ל׳ מאות עלמין דירתי גדיקיא שאע״פ שלמעלה בא״א הם בסוד אלפים ורבבות בכתר יורדים לתתא אצל צדיקים הם בסוד מאות כן לשרה נמשך לה מאה מכתר כי היא למטה וכיון שכתר נתמעט בסוד מאות גם אבא ואימא ירדו בעשרות דנחות דרגא והכל אחד : (ב) והנה כבר הודעתיך שיש ב׳ מיני זווגים אחד להוליד נשמות חדשות ואחד כדי ליתן חיות לעולמות התחתונים אמנם הזווג כדי ליתן חיות זה אינו נפסק מאו״א לעולם כדי שלא יתבטלו העולמות ח״ו אבל בזו״ן אפילו הזווג הזה מפסיק לפעמים ח״ם כו׳. וגם בשער מוחין דקלם פ״ז כתב רז״ל ז״ל גם דע כלל גדול כי זה הזווג החיצוניות שהוא לצורך העולמות נמשך ממוחין עצמן לאבא ואימא בלי שיקבלו הם מלמעלה כוולא שכל מה שלמטה מהם כולם כלולים בהם ויש בהם כח כנגד כל מה שלמטה מהם יע״ש. אשר מתבאר מכל זה שגם חיות לעולמות התחתונים נמשך מאבא ואימא מזווג הפני שלהם וגם לעיל פ״ב כתב רז״ל ז״ל בעצם כי זווג דאריך מגפין ודאבא ואימא

כמילוי דמילוי כ״ת אותיות כמנין אהי״ה כו׳ (כ״ת והנה) ג׳ כלי התבונה הם ג׳ גלמים דז״ת וכנגדן ג׳ כלי בינה ג׳ גלמים אחרים דז״ת ואח״כ תכף עולה לת״ת :

ה כללים א (ת) במוחין דאו״ת יש מקיפין ושם מאירין י״ג ת״ד דת״ת . בי״ג חוורתא דריש יש ג׳ הויו״ת דיודין ובכסא ט׳ ווי״ן ומשם נמשכת האורה לדיקנא דז״ת הנקרא ו׳ ואין בו רק ט׳ תקוני דיקנא לבדו (א) ובחוטם דת״ת יש בה ה׳ אחת בנקב ימין ומשם מאיר בחי׳ הטעמים (ב) ומנקב ימין נמשך רוח דחיי אל ז״ת (ג) **ב** המיתין דאבא כיון שמתלבשין במוחא דאמא נקראו אהי״ה כמוהן **ג** ענין או״ת שעליהן נאמר באדר״ז כחדא נפקין וכחדא שריין כו׳ דע שעכ״ז יש בהם ב׳ מיני זווגים א׳ נקרא זו״ג עליון והב׳ זווגא דלאו עליון וכוח כמ״ש במ״ת שב׳ מזלות הם בדיקנא דת״ת מזל ח׳ ומזל הי״ג הם משם יונק אבא והי״ג משם יונק אמא והנה כשמזל הי״ג הוא לבדו משפיע באו״ת ומזדווגין על ידו אז נקרא זווגא דלא עליון וכאשר ב׳ מזלות משפיעים זה באבא וזה באמא ומזדווגין על ידם אז נקרא זווגא עליון .

ד אמא (ד) נקרא אהי״ה ובכ״ת מי״ם שבה יש שם אהי״ה ת׳ וכל שם אהי״ה שהוא בקו ימין עליה הוא דיודי״ן ושל שמאל באלפי״ן (כ״ל בהיפוך) ושל קו אמצעי בהה״ן וכ״ז בלבושים ובכלים עליה (ה) **ה** (ו) ד׳ בחי׳ נשים באמא עליה בחי׳ חב״ד שלה נקרא אמא עליה ותג״ת שלה נקרא תבונה דאשונה וגה״י שלה תבונה שניה ומלכות שלה נקרא תבונה שלישית והיא רביעית בערך בינה ובי״ם של תבונה זו הב׳ מתלבשת כל אלס דז״ת :

פרק ט

מידור בינה ותבונה על מתבונתם (ו) .

דע כי אמא עליה יש לה הוי״ה דס״ג והוא ניקבא אל אבא שהוא הוי״ה דע״ב והנה הוי״ה זו דס״ג נקודתה בנקודת אלהים כנודע כי הבינה הוי״ה בניקוד אלהים כנודע והנה הוי״ה זו נחלקת לד׳ בחי׳ בד׳ אותיותיה והם ב׳ אהי״ה דיודי״ן וא׳ דאלפי״ן וא׳ דהה״ן והיא רמוזה בה׳ ראשונה דהוי״ה הכוללת כל האילות ואבא הוא י׳ של שם הוי״ה כנ״ל ואמא זו היא י״ם גמורות ואמנם בהתחלקותה לב׳ בחינת כמ״ם אז בחי׳ ראשונה נרמזת במילוי ו״ד דיו״ד דהוי״ה הכוללת המזכר לעיל ובחי׳ ב׳ נרמזה בה׳ ראשונה דהוי״ה הכוללת כל האילות כנודע ואז בחינה (ח) הראשונה הנרמזת במילוי יו״ד נקרא אהי״ה דיודי״ן ובחי׳ ב׳ נקרא שם ס״ג גם הראשונה נקרא אמא עליה אז בינה והב׳ נקרא תבונה. ודע כי הבינה היא בחי׳ ט״ם הראשונים והתבונה היא בחי׳ המלכות של הבינה הנ״ל ודע כי כמו שראבא נוקבא דז״ת עם שהיא בחי׳ מלכות שלו עכ״ז מלבשתו מהחזה ולמטה כן תבונה זו שהיא המלכות דבינה מלבשת את הבינה מהחזה ולמטה בלבד ודע כי הבינה יש בה פנימיות וחיצוניות וכן במלכות שלה הנקרא תבונה יש בה פנימית וחיצונית שאין לך דבר בעולם שאין בו פנימית וחיצונית ואמנם כדי שלא נאריך הענין נבאר ענין התבונה ומתוכה תבין את הבינה בהיקש. ונבאר עתה בלבד ענין המלכות דבינה הנקרא תבונה ונקרא ה׳ ראשונה של הוי״ה הכוללת הנקרא שם ס״ג הנה בחי׳ זו כולה היא שם ס״ג א׳ שלם כולל כל ט״ם שבה בפנימית וחיצונית והנה ג״ר שבה הם דוגמת ג׳ פרצופים והם כח״ב וגרמזין ביו״ד ה״י דס״ג הכולל והנה ה״י ראשונה דס״ג היא בינה דתבונה שהוא הפרצוף הג׳ דס״ג הכולל ויש בה ג׳ הה״ן (כ״ת ג׳ שמות ס״ג) א׳ נגד ג״ר שבה וא׳ נגד ו״ק שבה וא׳ נגד מלכות שבה וחמנם ה׳ זו גי׳ ג׳ הה״ן כי יו״ד של המילוי נעשין ב׳ הה״ן והרי הם ג׳ הה״ן לפי שג׳ קוין יש בצורת **ה** לכן ה׳ ראשונה בג׳ קוין כח״ב שלה ולכן ה׳ זו פשיטה ועיקרית אך י׳ של מילוי ה׳ נחלקת לב׳ הה״ן כנ״ל והם בו״ק שלה הא׳ בג׳ קוין חג״ת שלה וה׳ אחרונה בג׳ קוין בנה״י שלה וכנגדן יש ג׳ הה״ן אחרים דחיצוניות. אח״כ הוא ו׳ דס״ג הכולל והוא ו״ק ז״ת שלה דתבונה ואז ב׳ נקודים תחתונים מן י׳ שם ביו״ד דמילוי ה׳ דבינה כנ״ל בבחי׳ פנימית עם חיצונית שלהם ג״כ יורדין להעשות בחי׳ מוחין אל הו״ק אלו שהם ו׳ דס״ג הכולל כדמיון התבונה שמתלבשת בסוד המיתין אל ז״ת ואמנם חיצונית ב׳ חלקי היו״ד דמילוי ה׳ דראשונה כנ״ל אלו ירדו בתוך פנימית י׳ חלקי תחתונים של זו הוא״ו ופנימיות ב׳ חלקי יו״ד הנ״ל יורדין תוך פנימיות ג׳ חלקים עליונים של זו הוא״ו שכולה גימטריא י״ג ונודע שם י״ג פנימיות וי״ג בחיצוניות ואמנם י״ג הפנימית נעשו בחי׳ חיצונית אל בחי׳ ב׳ חלקים מילוי י׳ של ה׳ ראשונה האחרונים לחיצוניתן ולפנימיותן ע״ד הנ״ל אך דע כי כמו שם בז״ת מוחין פנימים ומקיפין כן יש לפנימית וא״ו זו דס״ג כולל פנימי ומקיף כי חיצוניות ב׳ חלקים הנ״ל נעשו הם פנימים תוך י׳ חלקים התחתונים דוא״ו זו דבחי׳ פנימית אך פנימית ב׳ חלקים הנ״ל שנעשו גם הם פנימים תוך ג׳ חלקים העליונים דו׳ זו ונמצא שהם ב׳ תוך ג׳ וכללותן נעשה ה׳ אחת וזה הה׳ נעשה בחי׳ מקיפין מוחין על ו׳ זו . ואמנם חיצונית ו׳ זו שהם י״ג חלקים יתבאר אח״כ מה נעשה בהם כי הנה יש בוא״ו זו פנימית וחיצוניות הנ״ל שהוא פנימית מבינה ופנימית עצמה נעשה חיצוניות אל פנימית הבינה . אח״כ ה׳ אחרונה דס״ג הכולל היא מלכות דפרצוף דס״ג הכולל וגם היא דוגמת ה׳ ראשונה שהם ג׳ הה״ן ה׳ בג׳ קוין ראשונים כח״ב ה׳ בג׳ קוין אמצעים חג״ת ה׳ בג׳ קוין תחתונים נה״י וכל ג׳ הה״ן אלו הם בסוד פנימיות . גם יש אחרת בסוד חיצוניות והם ג׳ הה״ן אחרות המתחלקים ע״ד הנ״ל ואמנם כמו שרחל לוקחת האחוריים דז״ת בסוד פנימיותה ונעשה בה מוחין כך הוא פה כי החיצוניות של ו׳ דס״ג הכולל שלא הוצרך במקומו כנ״ל הנה הוא יורד ונעשה פנימית אל ה׳ אחרונה זו שהיא המלכות דס״ג הכולל כנ״ל . והענין כי הנה ביארנו כי מלכות זו דס״ג הכולל יש בה ג׳ הה״ן בה׳ דפנימיות וג׳ הה״ן בה׳ דחיצוניות והנה ה׳ הג׳ תחתונה שבחיצוניות שהיא בחי׳ החיצוניות של נה״י דמלכות זו דס״ג ירדה תוך ז״ת דאצי׳ לעשות לו מוחין פנימי כנודע נמצא כי המלכות דס״ג (יצא) חסרה ואז נעשית לה נה״י חדשים דחיצוניות כנזכר במ״ת אוך היו

הגהות וביאורים (ת) עיין בספר אל״ת פ״ז : (ב) עיין בפירושו על אד״ר דל״ה דת מלרי דחוטמא דף ל״ג ע״ג : (ג) ל״ב ובנקב במצחי יש ה׳ ומשם נמשך רוחא דחיי אל נוק׳ דז״ת ועי״ז היא מעלה מ״ן עלמה כשיכלו הבירורין עיין בספר אל״ת פי״ב : (ד) עיין ספר הכוונות דרוש ד׳ מדרושי נ״ת : (ה) עיין לקמן בספר הולדת אדם אל״ת פ״ג בהתחלה וע״ש : (ו) אל״ה עיין ספר הפסוקים ד״ל ע״ב ע״ם ויתן לי את מערת כו׳ ולקמן בכ״ז ספ״ד : (ז) בדב שבן שמון בתב בכם ספר אור זרוע וז״ל קיצור דרוש בינות ותבונות לענ״ד כי שם ס״ג כולל הכל. והנה בינה עילאה היא יו״ד . בינה ב׳ היא ה׳ . בינה תחתונה ו״ו וכפירוש ע״ם ראשונות דבינה נקרא יה״ו וכנגד חזה דבינה זו נכנית התבונה . ר״ל המלכות שלה דיי״ם ונקרא בכללות פ״ת אתבונה ונחלקה ג״כ ע״ד המ״ל כי ה׳ וכ׳ ממספרים (אל״ה ר״ל שצריך לומר ממספר כי׳) הם ט״ם וכם ב׳ הבונות . וכ׳ לאחבונה ממספר כי׳ הוא תבונה ג׳ וגכנס מחציתה לבד בז״ת ומחציתה נקרא הבונה ד׳. וזה להבנות כל דרושי הכלם עם הבהוב כאן . וזה מ״ם רבינו בכ״ז אל נת ידך מדרוש זה ונמצא שהם ז׳ נבים ג׳ בינות וד׳ הבונות ובאמת אינם אלא שבם עכ״ל : (ח) אל״ה עיין שער אח״פ פ״ב ד״ה ונתבונן כו׳ :

יפה שעה

(א) בחוטם דת״ת יש בה ה׳ נקב ימין ומשם מאיר בחינת טעמים ומנקב שמאל נמשך רוח דחיי אל ז״ת כו׳ . מ״ם רז״ל בחי׳ טעמים לע״ד ברל״ל שאורות היוצאים דרך אח״פ דת״ת הרי הם כדמיון אורות היוצאין ומאירים דרך אח״פ דת״ק מה אורות אח״פ דת״ק הם בחי׳ טעמים דס״ג כנודע כן טעם אורות אח״פ דת״ת בערך ת״ת הם בחי׳ טעמים אליו . ולכל שער ת״ת פ״ז כתב רז״ל ז״ל ונלע״ד חיים שזה כדמיון אור המלא דת״ק יעויין שם ובפי״ב כתב ואם הסתכל כל זה הוא בבחי׳ אורות אח״פ דת״ק היוצאים אל הנקודים יעויין שם ואע״ג שם כתב רז״ל שמ״ה דנקב שבחוטם מימין נמשך רוחא דחיי אל זעיר אנפין ומשמאל נמשך לנוקבא יע״ש ושם מיקר . כי כאן אינו אלא כללא דמילתא ולא דייק כולי האי :

היו עודפים ותלוין על העורף מאחורי ריש״א דז״א עד החזה מבחוץ כנזכר שם. והנה עשיית הי״ו אלו החדשים הוא זה כי הנה פנימית ה׳ הג׳ שהם הי״ו דמלכות דס״ג הפנימית הגדילו ונכפלו ונעשו ב׳ הי״ן דפנימית ואז ירדו ב׳ הי״ן עליונות דחילוניית שנשארו במקומן ונכנסו תוך אלו ב׳ הי״ן פנימית ונעשין פנימיותן ואלו ב׳ הי״ן התחתונים הפנימית נעשין חילוניות להם נשארו עתה למעלה ב׳ הי״ן פנימים ואז ירדה וא״ו דחילוניות הנשארת הנ״ל ונתלבשה בתוך ב׳ הי״ן אלו והוא נעשה פנימית להם והם נעשו חילוניות ואז גדלו כמוהו ונעשו גם הם י״ג שהוא גימטריא וא״ו הרי הם י״ג תוך י״ג שהם פנימית וחילוניות (א). וגלע״ד אך לא שמעתי והוא כי אפשר כי גם וא״ו תתחלק לב׳ בחי׳ כי ו׳ ב׳ תכנס בתוך ה׳ ב׳ בסיד מוחין פנימית ואות א׳ הוא כתר שבה אך ו׳ דאשונה שנתלבשה תוך ה׳ דאשונה יהיה אור מוחין בבחי׳ מקיף על ראש מלכות ע״ד שנתבאר לעיל שיש ה׳ א׳ בסוד מקיף על ראש הו׳ אלא ששם שבאו מהתבונה (ב) נקרא ה׳ וכאן שבאים מן ו׳ נקרא ו׳ ול״ע לפע״ד. והרי נתבאר עתה כי חלוניות נה״י דמלכות דתבונה נעשו מוחין פנימית דז״א (ג) כלל העולה כי ה׳ דאשונה של השם היא שם ס״ג א׳ כולל י״ס פנימית וחילוניות ונקרא תבונה ויש בה ג״ר הנקרא בינה וו״ק הנקרא תבונה ומלכות שבה נקרא תבונה וחילוניות נה״י של המלכות זו נקרא ג״כ תבונה והרי הם בינה א׳ וג׳ תבונות וכל ד׳ בחי׳ אלו נקרא תבונה דס״ג דה׳ דאשונה ועוד יש בינה עליונה דמוזה ביו״ד של הוי״ה ויש בה דמיון כל בחי׳ אלו אלא שנקרא בינה דאהי״ה דיודי״ן והרי יש בינה עליונה ותבונה והם סוד ס״ם דאפרסמון וכן בתבונה עלמה יש בינה ותבונה וגם אלו ס״ם דאפרסמון והבן ותראה איך כל החילוניות העליון נעשה פנים אל הפנימית תחתון הימנו וחוזר הפנימית התחתון ההוא בסוד חילוניות ואז החילוניות הראשון שהיה בתחלה על הפנימית התחתון א״א לעמוד שם ויורד להעשות פנימית תוך פנימית יותר תחתון ממנו וכעד״ז מדרגה סיף כל המדרגות כולם באופן שא״א להיות שם רק ב׳ בחי׳ לבד שהם פנימית א׳ וחילוניות א׳. וגם תבין שלעולם אין העליון מתלבש בתחתון אלא חילוניותו ושם למטה חוזר להיות פנימים גמורים כי אע״פ שבערך העליון נקרא חילוניות הנה בערתו למטה יהיה שם במדרגת פנימית (ד) גם תבין איך גם בפרלוף א׳ לבד יורדין מוחין מספירה זו לספירה זו אלא שאין זה רק מכתר לחכמה ומחכמה לבינה ומבינה לת״ת ומת״ת למלכות וכ״ז בפרלוף עלמו וכעד״ז מפרלוף זה לפרלוף אחר גם תבין כי החילוניות של העליון שיורד אינו מכולו רק מלכות שבחילוניות דמלכות שבו כי הרי כשאנו אומרים שנה״י החילוניות יורדין ר״ל המלכות שבחילוניות ההוא העומדת בנה״י של החילוניות אשר כל החילוניות ההוא אינו רק י״ס המלכות של הפרלוף ההוא (ה): ן היכלות דבריאה הם ו׳ דרגין והיכל ז׳ העליון ד׳ מוחין כתב״ד הם ד׳ רגלים ובאלו ד׳ עליונות יש ד׳ מוחין בבחי׳ אורות ונבמת הבריאה

והם נאצלות מי״ם דמלכות (דאצילות) שבכל שיעורו הוא ד׳ תחתונית דז״א לבד ואלו הד׳ אורות הכוללים י״ם הם הכסא עצמו אך דע כי כל הד׳ אורות הם ד״ת שבה ואמנם באלו הד׳ אורות הנאצלים ממנה ירדה בסוד מיעוט הירח ונתלבשה בהם בסוד אדם הרוכב על הכסא בסוד אמא מקננת בכרסייא אך מילירה לעשיה ומבריאה לילירה אינו יורד רק ממלכות למלכות (ו) לבד בסוד אדם על הכסא ולא כל י״ם שבה:

פרק י

דע כי כל שם מאלו הנזכר בפרק ז׳ כולל כל י״ם שבאותה ספירה המשל בזה כתר דאבא הוא הוי״ה (ז) פשוט ונחלק לי״ם דכתר ההוא קון י׳ הוא הכתר י׳ חכמה ה״ בינה ו׳ ו״ק ה׳ מלכות הרי י״ם שבכתר דאבא דפנים וכן באחוריים שהם י׳ י״ה יה״ו יהו״ה והוא י׳ כתר י״ה חכמה ובינה יה״ו חג״ת יהו״ה נהי״ם וכן בחכמה דאבא יש יו״ד ה״י וי״ו ה״י ונחלקים כך קון הי׳ כתר יו״ד חכמה ה״י בינה וי״ו ו״ק ה״י מלכות ואלו הם הפנים. וכן באחוריים יו״ד כתר יו״ד ה״י חו״ב יו״ד ה״י וי״ו חג״ת יו״ד ה״י וי״ו ה״י נהי״ם ועד״ז תקים לבולם. הנה באלו היות ע״ב דיודין בחכמה וס״ג בבינה ומ״ה בז״א וב״ן בנוקבא אך דע כי הנ״ר שים בכ״א מאלו יש בה סוד מ״ב אותיות דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי אשר אין בחי׳ אלו בחינת מספר וחשבון וגי׳ רק חשבון אותיות לבד ואין נקרא חשבון אלא סכום כמה עולה כל אות והבן זה. והנה ד׳ אותיות הפשוטים הם בכתר דאבא ויו״ד אותיות דע״ב דיודי״ן בחכמה שבו כי לעולם האותיות במלואן הם בחכמה והבן זה וכ״ח מילוי דמילוי דע״ב דיודי״ן הם בבינה שבו כנודע כי הבינה נק׳ ג״כ כ״ח מ״ה (ח) ואח״כ בז״ת שבו גם הוא הוי״ה א׳ לבד במילוי יודי״ן כולל כל ז״ת בי׳ אותיות והנה כתבנו בענין סדר המעלות השמות כי יש בחי׳ כפי סדר מספר כמה אותיות הם ואין זה נקרא חשבון אמנם החשבון הוא כמה סכום כל אות ואות בגימטריא. והנה הבחי׳ ההוא הנקרא חשבון לעולם הוא בבחינת המלכות בכ״מ שתהיה ע״ד משל במלכות דאבא הנ״ל יהיה בחי חשבון הוי״ה דיודין בבחי׳ היותה חשבון ע״ב וכן במלכות דאימא הוא חשבון הוי״ה דס״ג ועד״ז בכל שמות שבעולם הנה חשבונם הוא במלכות שבאותו בחינה וזכור הקדמה זו. והנה הפנים ואחור דהיינו [ח] ע״ב קס״א העולין רג״ל ודפ״ק ותקמ״ד העולין תשכ״ח הם בחי׳ המלכות דאו״א כי שם הוא בחי׳ החשבון כנ״ל והנה החשבון כ״ח היתרים העודפים על ג״פ רג״ל מחשבון תשכ״ח הנ״ל [ב] הנה הם יו״ד ה׳ וג׳ בחי׳ מן י׳ דמילוי ה״י והם דאשונים מן יו״ד ה״י וא״ו ה״י של בחי׳ הפנים ואלו הם מעולים יותר משאר הבחי׳ שהתחתונים שהם גימטריא ד״פ (ג״פ) רנ״ל כנ״ל אמנם אלו הכ״ח מתלבשים בד׳ רגלים אלו שהם סוד ד׳ רגלי הכסא הזה שהוא באו״א כנ״ל הנרמז פ׳ קדושים בר״מ דף פ״ב והכ״ח אלו הם הכסא עצמו (ט) וכל זה בבחי׳ המלכות האלו דאו״א והנה

הרוכב

הגהות וביאורים (א) א״ה עיין שער אחפ״ד: (ב) נ״א מבינה: (ג) עיין דנ״ם דז״א ע״ג ד״ם ונקדים: (ד) עיין לקמן שער כ״ג פ״ה מ״ב אות כ׳ ועיין בהו״ה דקנ״ה ע״ב ובזרע: (ה) עיין הו ח ד״ד ע״ב: (ו) נ״א לק״ק וכ״ל ממנ׳ דמנ׳ לבד ועיין בספר אוצרות חיים: (ז) עיין דנ״ם ד״מ ע״א (דהקשה דמה נשתנה הכתוב מהפשוט דבפשוט אמר כ״א יש לו אות אחת דהיינו יו״ד בחכמה כ׳ בבינה ובריבוע אמר״ב בין שניהם הוא נתן אחד דהיינו י״ה הו״ב והיה ראוי להיות י״ה בחכמה יה״ו בבינה. ועוד קשה דבפשוט קון כיו״ד בכתר ובריבוע הוא יו״ד בכתר. וכן קשה בו״ק דפשוט אין לו כ״א אות א׳ שהוא ו׳ ו׳ ובכרבוע יש לו נהה ג׳ וג׳ אותיות דנהה ד׳ ישו״ם מה שהיכן): (ח) בכל שמן שבון בהב דנ״ל כ״ח ה׳ וכן הוא הגירסא בשער הקדמות דף ג׳ בדרוש בביאור הוי״ה של ד׳ אותיות ובמבו״ם דף פ״ם ועיין בתיקונים תיקון ס״ה: (ט) הרב שמן שבון בהב ודע והבין דיש בחי׳ כסא מכל בחי׳ השמות של ע״ב וס״ג ומ״ה וכ״ן אלא שבעת לא השמיענו רבינו אלא בבחי׳ שם ע״ב וקס״ה וכנ״ל בפ״ז שהם במלכות דאו״א שיש בכם ד׳ מדרגות. ועיין בשבות הנמש בלון בפרקין. אמנם בו״ד אלו עד״ז הוא בשם ס״ג ומ״ה וכ״ן אלא שלא פירש כיצד אופן הכסא אשר שם:

השמש

זאן נ״ב עיין שער ההקדמות דקמ״ז א׳ ח״ל אמנם פעם אחרת שמעתי ממורי זצל״ה ענין א׳ וצריך להסתכל אם הולך על המ׳ עם לאו וזה ענינו מה שנמצא בזוהר כי או״א הם כסא למה בלמעלה מהם והענין הוא דע כי הכסא יש בו ד׳ רגלים כנודע והם מה שנתבאר אצלינו כי בחי׳ הפנים של או״א הם ע״ב וקס״ה בו: [ב] נ״ב אמר בלוש פי׳ הענין הוא כי הנה בשתי המלכות האלו דאו״א יש ד׳ מדרגות ובדרש ומשלתם כך הוא מלמעלה למטה דאשונה הוא בחי׳ הפנים דמלכות דאבא שהיא ע״ב הב׳ היא הפנים דמל׳ דאמא שהיא קס״ה הג׳ היא אחורי מלכות דאבא שהיא דפ״ק הד׳ שהיא מ״ם דמלכות (דאצילות) שבכל שיעורו הוא ד׳ תחתונית דז״א לבד ואלו הד׳ אורות הכוללים י״ם הם הכסא עצמו אך דע כי כל הד׳ אורות הם ד״ת שבה ואמנם באלו הד׳ אורות הנאצלים ממנה ירדה בסוד מיעוט הירח ונתלבשה בהם בסוד אדם הרוכב על הכסא בסוד אמא מקננת בכרסייא אך מילירה לעשיה ומבריאה ליצירה אינו יורד רק ממלכות למלכות (ו) לבד בסוד אדם על הכסא ולא כל י״ם שבה:

פרק י

דע כי כל שם מאלו הנזכר בפרק ז׳ כולל כל י״ם שבאותה ספירה המשל בזה כתר דאבא הוא הוי״ה (ז) פשוט ונחלק לי״ם דכתר ההוא קון י׳ הוא הכתר י׳ חכמה ה״ בינה ו׳ ו״ק ה׳ מלכות הרי י״ם שבכתר דאבא דפנים וכן באחוריים שהם י׳ י״ה יה״ו יהו״ה והוא י׳ כתר י״ה חכמה ובינה יה״ו חג״ת יהו״ה נהי״ם וכן בחכמה דאבא יש יו״ד ה״י וי״ו ה״י ונחלקים כך קון הי׳ כתר יו״ד חכמה ה״י בינה וי״ו ו״ק ה״י מלכות ואלו הם הפנים. וכן באחוריים יו״ד כתר יו״ד ה״י חו״ב יו״ד ה״י וי״ו חג״ת יו״ד ה״י וי״ו ה״י נהי״ם ועד״ז תקים לבולם. הנה באלו היות ע״ב דיודין בחכמה וס״ג בבינה ומ״ה בז״א וב״ן בנוקבא אך דע כי הנ״ר שים בכ״א מאלו יש בה סוד מ״ב אותיות דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי אשר אין בחי׳ אלו בחינת מספר וחשבון וגי׳ רק חשבון אותיות לבד ואין נקרא חשבון אלא סכום כמה עולה כל אות והבן זה. והנה ד׳ אותיות הפשוטים הם בכתר דאבא ויו״ד אותיות דע״ב דיודי״ן בחכמה שבו כי לעולם האותיות במלואן הם בחכמה והבן זה וכ״ח מילוי דמילוי דע״ב דיודי״ן הם בבינה שבו כנודע כי הבינה נק׳ ג״כ כ״ח מ״ה (ח) ואח״כ בז״ת שבו גם הוא הוי״ה א׳ לבד במילוי יודי״ן כולל כל ז״ת בי׳ אותיות והנה כתבנו בענין סדר המעלות השמות כי יש בחי׳ כפי סדר מספר כמה אותיות הם ואין זה נקרא חשבון אמנם החשבון הוא כמה סכום כל אות ואות בגימטריא. והנה הבחי׳ ההוא הנקרא חשבון לעולם הוא בבחינת המלכות בכ״מ שתהיה ע״ד משל במלכות דאבא הנ״ל יהיה בחי חשבון הוי״ה דיודין בבחי׳ היותה חשבון ע״ב וכן במלכות דאימא הוא חשבון הוי״ה דס״ג ועד״ז בכל שמות שבעולם הנה חשבונם הוא במלכות שבאותו בחינה וזכור הקדמה זו. והנה הפנים ואחור דהיינו [ח] ע״ב קס״א העולין רג״ל ודפ״ק ותקמ״ד העולין תשכ״ח הם בחי׳ המלכות דאו״א כי שם הוא בחי׳ החשבון כנ״ל והנה החשבון כ״ח היתרים העודפים על ג״פ רג״ל מחשבון תשכ״ח הנ״ל [ב] הנה הם יו״ד ה׳ וג׳ בחי׳ מן י׳ דמילוי ה״י והם דאשונים מן יו״ד ה״י וא״ו ה״י של בחי׳ הפנים ואלו הם מעולים יותר משאר הבחי׳ שהתחתונים שהם גימטריא ד״פ (ג״פ) רנ״ל כנ״ל אמנם אלו הכ״ח מתלבשים בד׳ רגלים אלו שהם סוד ד׳ רגלי הכסא הזה שהוא באו״א כנ״ל הנרמז פ׳ קדושים בר״מ דף פ״ב והכ״ח אלו הם הכסא עצמו (ט) וכל זה בבחי׳ המלכות האלו דאו״א והנה

הרוכב

הגהות וביאורים (א) א״ה עיין שער אחפ״ד: (ב) נ״א מבינה: (ג) עיין דנ״ם דז״א ע״ג ד״ם ונקדים: (ד) עיין לקמן שער כ״ג פ״ה מ״ב אות כ׳ ועיין בהו״ה דקנ״ה ע״ב ובזרע: (ה) עיין הו ח ד״ד ע״ב: (ו) נ״א לק״ק וכ״ל ממנ׳ דמנ׳ לבד ועיין בספר אוצרות חיים: (ז) עיין דנ״ם ד״מ ע״א (דהקשה דמה נשתנה הכתוב מהפשוט דבפשוט אמר כ״א יש לו אות אחת דהיינו יו״ד בחכמה כ׳ בבינה ובריבוע אמר״ב בין שניהם הוא נתן אחד דהיינו י״ה הו״ב והיה ראוי להיות י״ה בחכמה יה״ו בבינה. ועוד קשה דבפשוט קון כיו״ד בכתר ובריבוע הוא יו״ד בכתר. וכן קשה בו״ק דפשוט אין לו כ״א אות א׳ שהוא ו׳ ו׳ ובכרבוע יש לו נהה ג׳ וג׳ אותיות דנהה ד׳ ישו״ם מה שהיכן): (ח) בכל שמן שבון בהב דנ״ל כ״ח ה׳ וכן הוא הגירסא בשער הקדמות דף ג׳ בדרוש בביאור הוי״ה של ד׳ אותיות ובמבו״ם דף פ״ם ועיין בתיקונים תיקון ס״ה: (ט) הרב שמן שבון בהב ודע והבין דיש בחי׳ כסא מכל בחי׳ השמות של ע״ב וס״ג ומ״ה וכ״ן אלא שבעת לא השמיענו רבינו אלא בבחי׳ שם ע״ב וקס״ה וכנ״ל בפ״ז שהם במלכות דאו״א שיש בכם ד׳ מדרגות. ועיין בשבות הנמש בלון בפרקין. אמנם בו״ד אלו עד״ז הוא בשם ס״ג ומ״ה וכ״ן אלא שלא פירש כיצד אופן הכסא אשר שם:

השמש

זאן נ״ב עיין שער ההקדמות דקמ״ז א׳ ח״ל אמנם פעם אחרת שמעתי ממורי זצל״ה ענין א׳ וצריך להסתכל אם הולך על המ׳ עם לאו וזה ענינו מה שנמצא בזוהר כי או״א הם כסא למה בלמעלה מהם והענין הוא דע כי הכסא יש בו ד׳ רגלים כנודע והם מה שנתבאר אצלינו כי בחי׳ הפנים של או״א הם ע״ב וקס״ה בו: [ב] נ״ב אמר בלוש פי׳ הענין הוא כי הנה בשתי המלכות האלו דאו״א יש ד׳ מדרגות ובדרש ומשלתם כך הוא מלמעלה למטה דאשונה הוא בחי׳ הפנים דמלכות דאבא שהיא ע״ב הב׳ היא הפנים דמל׳ דאמא שהיא קס״ה הג׳ היא אחורי מלכות דאבא שהיא דפ״ק הד׳ שהיא מ״ם דמלכות

דאשונה

הרוכב על הכסא הזה ומתלבש בו הוא הכ״ח אותיות דמילוי המילוי דהוי״ה של מילוי יודי״ן כי הם כ״ח אותיות ואינם כ״ח אותיות בסוד החשבון כי אותן דחשבון הם אחרונים בבחינת המלכות כנ״ל:

שער שני

שער הזווגים בזווג דאו״א ומצות שלוח הקן

ובו ו׳ פרקים.

פרק א׳ מ״ס

שני מיני בחינות זווגים יש באו״א דאצילות (א) הא׳ נקרא פנימי הב׳ נקרא חיצון שהם סוד הכלים והעלמות (כ״א או העלמות) וזהו בב׳ בחי׳ או כשהם פב״פ שזה אז בהרכבת הראש כמבואר אצלינו וב׳ בחי׳ אלו בפנימיות שהוא העלמות וב׳ בחינות אלו בסוד החיצוניות שהם (י׳) הכלים הרי הם ד׳ בחי׳ זווג או״א ועד״ו ד׳ בחי׳ כולא בחלו זווג זו״נ והנה לעילם בחי׳ זווג חיצון למלאכים וזווג פנימי לנשמות. עוד יש בחי׳ אחרת בסוד הזווג אם לברות נשמות חדשות או לחיות הנשמות שכבר יצאו לחדש להם מיחין ואחר החורבן שאין זווג לזו״נ להוליד נשמות חדשות גם באו״א לא יש זווג לנשמות חדשות (ב) וז״ס לא אבא בעיר וגו׳ באופן שעתה אחר החורבן לא יש זווג פנימי לא שזה בשיה ולא בהרכבת הראש (ג) לא באו״א ולא בזו״נ וגם לנשמות (ד) ישנים ליכא אלא לחיות בלבד ולהת מוחין חדשים להם:

מ״ב דע כי יש (ה) ב׳ מיני זווג אל או״א הא׳ בהיותן שניהן שוין למעלה במקימון שוין בקומתן פב״פ אשר זה נקרא בחי׳ זווג או״א עלאין והב׳ הוא בחי׳ אמא רביעא על בנין והוא כאשר אמא הנה״י שלה מתלבשין המוחין דז״א בתוכם ואח״כ מתלבשים הנה״י דאמא תוך ז״א ואז נקרא ואם רובלת על האפרוחים לפי שהיא יורדת למטה משיעור קומת (אבא) ומשפלת עלמה למטה ואז היא דומה אל הנוקבא דז״א כאשר היא מזדווגת עם ז״א פב״פ בסוד ג״ת שבו לבד כנודע וכן עתה היא אמא עלאה פב״פ עמו נגד חצי (ו) ת״ת התחתון ונה״י של אבא לבד ואז בהיותן כן צריך שגם אבא ירכין ראשו ויסביל עלמו למטה כדמיון ז״א עם נוקבא בג״ת שבו כנ״ל וזווג זה הוא זווג דיש״ם ותבונה (ז) וזכור זה ולא נצטרך לחזור ולהזכירו בכל פעם ופעם. והנה זה הזווג הב׳ נחלק לב׳ אופנים הא׳ כאשר אמא מתלבשת בז״א לבד (ח) והב׳ כאשר אמא מתלבשת בשלמה עלמה נוקבא דז״א ובניהן נקרא זווג אחד והנה ההפרש שיש בין הזווגים הנ״ל הוא כי בזווג (הא׳) הנ״ל שהוא בהיותן למעלה שוין בקומתן זהו עיקר הזווג שלהם האמיתי אבל זווג הב׳ נקרא זווג לפרקים של מקרה והיא כאשר גברו עונות של התחתונים ואין בהם כח לקבל השפעה העליונה אז לריכה האם העליונה למעט אורה כדי שיוכל (שיוכלו) לקבלו ואז יורדת למטה (ט) להיותה רובלת על ביה כדרך העוף והנשר המתרחפת על ביה שלא יטרפוה עופות נכרים ורובלת עליהם לשומרם ואז הוא בזמן שהבנים לר כין לאמם שזה מורה חילשה שבהם עד שלריכין באמא תרבין על הן לשומרן ואיתו הזווג הנעשה אז נקרא זווג לפעמים של מקרה. והרי כתב׳ ב׳ מיני זווגים שיש לאו״א בבחי׳ עלמן מה שיוכל יש בהם ועתה נבאר ב׳ מיני זווגים בבחי׳ הזווג עלמו מהו התכלית וההפרש שלו הנה זווג אחד הוא נקרא זווגא שלים כנזכר זוהר פרשת אחרי דס״א ע״ב והזווג הב׳ נקרא זווגא דלא שלים. וביאור הדברים הוא כי זווג שלים הוא כאשר תכלית הזווג הוא כדי להוריד עטורות ומיחין אל הבנים זו״נ כדי להוליא נשמות חדשות ע״י זווגם של זו״ן עלמן וזווגא דלא שלים הוא כאשר תכלית הזווג הוא כדי להוריד חיות ומזון אל העולמות מה שהוא מיכרח בעת בריאת העולם ולורך להם וגם לתת כח (כ״א מיחין) לזו״ן שיזדווגו ויולידו נשמות ישנים שכבר נברלו בעת בריאת עולם ולחזור לחדשם ופי׳ הענין יתב׳ לך בהקדמה שבאחר לך בענין נשמות חדשות וישנות במקומו בדרוש הגלגולים פ״ז. ולמנם ענין שיני ב׳ זווגים אלו כי כאשר מזדווג אבא עם אמא ע״י חכמה שלו שהם סוד הנקודות כנודע כי כל הנשמות שיש בחכמה הם בנקודות אבל אותיות הנשמות שהם בביה אין בהם ניקוד והנה כשמזדווג אבא עם אמא מבחי׳ חכמה שלו אשר הנשמות הם מטוקדים אז הוא זווגא שלים שהוא זווג (י) חכמה עם ביה אבל כאשר הזווג הוא מבחי׳ ביה דאבא שהם שמות בלתי ניקוד אז נקרא זווגא דלא שלים כי נקרא זווג ביה עם ביה כי הרי אין אבא מזדווג עם אמא אלא בבחי׳ ביה שבו והבן מאד. והנה זו היא משארז״ל נשבע הקב״ה שלא יכנס בירושלים של מעלה שהוא זווג או״א עד שיכנס בירושלים של מטה (יא) שהוא זווג שלים דזו״ן לגמרי גם מלינו בזוהר בתדר״ז דאו״א לא מתפרשין לעלמין והוי זווגייהו תדיר והנה מלינו במקומות רבים דאמא מתתרכת מעל בנין ואין לה זווג כנזכר בתקונים על שלת תשלת את האם וע״פ ובפשטכם שולחה אמכם (א) אבל הענין מובן עם הנ״ל כי זווג השלים שהוא זווג דאו״א בבחי׳ חכמה שהם

הנקודות

הגהות וביאורים (א) עיין בער מ״ז בער סדר אבי״ע פ״ג וכ״ד: (ב) עיין בשער הכלולים פי״ג ד״ה מ״ב ובמאמרי רשב״י נפי׳ אדר״ז ד״ה בספרא דרב המנונא סבא בד״ה אבל בהי אומא דע״ן ע״ד (א״ה עיין לעיל שער או״א פ״ז אות ה׳): (ג) הרב ש״ם כתב וז״ל במעתי מקרים דבשלמא שזה בשוה ניחא אבל בהרכבת הראש שהוא ו״ק דג״ר ישנו כמ״ש לקמן (ועיין בהגהות הבמה לקמן בסוף פרקין) ולענ״ד י״ל דזווג הפנימי עלמו קאמר דאינו לא למעלה ולא למטה שאינו יורד סג״ר למטה לעשות חזווג חס בעלמו בהי׳ הרכבת הראש הנזכר במ״ק זו דאפילו בזה אינו בג״ר אחר המוכרן ודו״ק. עוד י״ל דבג״ר עצמם יש שזה בשזה וגם הרכבת הראש (עיין שער א״ה סופי״ב) וחס לגמרי נפסק לא למעלה ולא למטה (א״ה עיין בספר אמת ליעקב במערכת הזו״ן אות קמ״ג): (ד) א״ה כלבון וגם לנשמות כו׳ אינו מובן למעיין היטב ועיין בשער הקדמות דף ל״ח ע״ד סוף דרוש ג׳ לו״ת וז״ל בלשון שאחר המוכרן אין שום זווג כו׳ ואין זווג לנשמות חדשות רק להחיות את הישנות היות המוכרת להם: (ה) א״ה עיין בשער הכוונות בדרושי ק״ש דרוש ו׳ דף ל״ג ע״ג ולקמן שער מ״ז סדר אבי״ע סוף פ״ח וס״ג: (ו) עיין לעיל בהקדמת פ״ח אות י״ז וכש: (ז) הרב שמן שבון הביא מכש ס׳ לור זהוע וס׳ שדה כהרן דהקבו אינך קאמר שזווג זה נקרא זווג דיכפו״ם אלא גם נפ״ש דיכפו״ם וכנסים תוך ז״ת וא״כ לא שייך זווג אז ע״כ. ועיין במכו״ם דף פ״ב סע״ב דשם כתב כדינו דנה״י דיש״ם נתלבש הוך התבונה כדי שיכנסו בגלי שניהם נפ״ש דיכפו״ם וכנסים תוך ז״ת וא״כ לא שייך זווג אז ע״כ. ועוד עיין שער כ״ח פ״ח ועיין שער כ״ה פ״ד דשם כתב דבשבנסו נפ״ש דתבונה תוך ז״ת אז נעשה לה נחי׳ נפ״ש בחדשים כדי להזווג עם בעלה. וא״כ נוכל לומר דהזווג הוא דאחר שנכנסו הנה״ש הוך ז״ת שבשעלה עצמה לעשה ואז נעשה לה נה״ ז״ת אז נעשה לה נחי׳ נפ״ש בחדשים כדי להזווג עם בעלה. אך ל״ע איך יישוב דיוהם סכ״ל מאחוריו להזווג: (ח) עיין בשער הקדמות דף ע״ב חדשים ואז שם היה הזווג ולא עם נפ״ש דישנים (עיין יפה שעה לקמן פ״ב). אך ל״ע איך יישוב דיוהם סכ״ל מאחוריו להזווג: (ט) עיין בשער הקדמות דף ע״ב בדרוש בענינים מחולפים בד׳ עולמות וז״ל וזע כי פה שמעתי מחזלו מפש מורי ז״ל והענין הוא כי זווג סב׳ של לו״ת הוא כי אז אבא נכלל בחכמה של ז״ת ואימא נכלל בדרוש בענינים מחולפים בד׳ עולמות וז״ל וזע כי פה שמעתי מחזלו מפש מורי ז״ל והענין הוא כי זווג סב׳ של לו״ת הוא כי אז אבא נכלל בחכמה של ז״ת ואימא נכלל בגינה דנוקבא וכל זה בוא בסוד בסוד עונות אז מתבלקים המוחין מן ז״ת כנזכר בדרוש המלכים פ״ו. ואחרון הרב אור זרוע דבשים זכיות ז״ת עולה ובשאין בחיל קושיא בשם הרב אור זרוע הנה בשים עונות אז מתבלקים המוחין מן ז״ת כנזכר בדרוש המלכים פ״ו. ואחרון הרב אור זרוע דבשים זכיות ז״ת עולה ובשאין זכיות בתבונה יורדים ונקראים נופלים כו׳: (י) עיין בער מנת״ת פ״ג: (יא) כתן שמעתי מקרים דאין כתב רבינו שנשבע הקב״ה שלא יכנס בירושלים של מעלה שהוא זווג או״א עד שיכנס בירושלים דזו״ן דהנה אין שום זווג נעשה כזו״ן עד שבהתלה יזדווגו או״א ונמשך הטיפה מרוס המעלות ואורבא נרך לשות בכיפך. ועיין להרב הו״ח שמחד בזה בדף קמ״ג סע״א ושי״ש מה שחיכן ועיין בהרב שלום דף כ״ז אות מ׳. אח״כ ראיתי הענין מפורש בשער שניקוטים כפ׳ ויהל על פסוק ויהל אלון ד׳ באלוני ממרא ח״ל נקיטור וע״ז חזווג נשבע הקב״ה שלא יכנסו כו׳ עד שיכנסו בירושלים של מעה ופי׳ הדבר עד שיהי׳ זו״ן מזומנים בכ״ד ויהל על פסוק ויהל אלון ד׳ באלוני ממרא ח״ל נקיטור וע״ז חזווג נשבע הקב״ה שלא יכנסו כו׳ עד שיכנסו בירושלים של מעה ופי׳ הדבר עד שיהי׳ זו״ן מזומנים להכנס כי אי אפשר לומר עד שיכנסו ממש כי מה שהם מזדווגים הוא לבמשך נשמות מאו״א ואם או״א עדיין לא המשיכו מ״אלס אין תרד לזו״ן כי דרך בהמשכת הנשמות הנה כזה שו״ן ממשיכים מאו״א ואו״א מא״ח ומ״ח עד סוף כל המדרגות כי נבוה מעל נבוה בזמר. וזהו פירוש עד שיכנס בלומר שיכנס מוכנים להכנס ישו״ש וגליקומי תורה פ׳ ויחל. שמן שבון:

השמש

ראשונה מספר כולם כ״ח ואלו הכ״ח הם הם הכסא עלמה העומד בג הפרבעה רגלים הנ״ל והרוכב על הכסא הזה הם הכ״ח אותיות עלמן כו׳: עיין

יפה שעה

(א) אבל הענין מובן עם הנזכר כי זה הזווג שלים שהוא מזווג דאבא ואימא בבחינת חכמה שבהם שהם הנקודות זה נפסק בשוניו מישות החרבן כו׳ אמנם אזי אלא שלים שהוא לחדש הנשמות היחנות או לחיות הנשמות אין זה נפסק כו׳. הנה בפ״ג אמר מנת״ת כתב רז״ל ז״ל הנה הזווג בסוד הפותיות וזה לחיות ובסוד הנקודות נה לנשמות וסענין כל הנשמות

הנקודות זה נפסק בעוונותינו מימות החורבן (ח) וכמ"ש פ' פקודי דרב"ג ע"ח על היכל אהבה כי מן החורבן ואילך לא נכנסו שם הנשמות חדשות אמנם זווגא דלא שלים שהוא לחדש נשמות יצמות לו להחיות העולמות אין זווג זה נפסק לעולם. ודע כי העולה מכל זה כי ב' מיני זווגים הם כ"ח כלול מב' זווגים כי הנה הז"ג העליון שהוא בחי' (בהיותה) למעלה במקומה יש ב' (מיני) זווגים דלא שלים וזווג שלים. ובזווג הב' שהוא בהיותה למטה בסוד הרבולה על האפרוח ס"ש בו ב' זווגים הנ"ל זווגא דלא שלים וזווג שלים: **כז ב** מדרוש שלות הקן תבין שיש ג' (מיני) יחודים אל ז"ן הנקרא נ"ר והם הוי"ה אהי"ה הוי"ה אלהים הוי"ה אדני (ב) והם נגד ג' פרצופים שיש (בנוקבא דז"ח) בז"ן ח' י"ס דאחוריים שהם עיבור שלא בעמידה דלחש שהיא למטה בבה"י שבו שהוא ג"כ פרל"ף שלש דעיבור ואז מיבורם פב"פ נקרא הוי"ה אדנ"י וכשהזווג פב"פ בסוד פרליף שלו דיוקא עם פרליף שלה דיוקא שאז הוא נקרא חג"ת דז"ח ואז היא עולה עד שם ג"כ בחזרת עמידה אז הוא חיבור הוי"ה אלקים וכשהזווג פב"פ בסוד פרלוף גדלות שבה שאז נקרא חב"ד דזעיר אנפין ועלתה עד שם אז הוא חיבור הוי"ה אהי"ה שבכר הוא בחי' בינה הנקרא אהי"ה שלימה בי"ס דגדלות ואז הוא בעת נפילת אפיס שנבקע היסוד (דאמא) בויעבור. אז נ"ל שאינו אלא בשחרית דשבת ושיין במקומו ותרלה כי כל עמידה דלחש וחזרה דחול בשחרית יש זווג ואי"כ איך [אמר שאין] זווג אלא בנפילת אפיס (ג) וכזה מתורץ כי בכ"ח יש זווג אלא שהזווג עליון הוא בנפילת אפיס ואינם דיוקא דעיבור ורחל הקטנים דלחש והבן מאד [ח]:

פרק ב

ועתה צריך שנבאר מה תועלת נמשך מכל אלו הזווגים כי הנה כאשר היא לזווג העליון בהיותן למעלה והוא זווגא שלים להוליד עטרות לבנים אז כל מציאת הזווג ההוא עיקרו

הגהות וביאורים (ח) הקשה הרב שמן שבון דמשמע מכאן דהחורבן בכמ"ק הוא הגורם לפסוק הזווגא שלים וכמ"ש ובשער א"א פ"ג נראה שבעניין תלוי בהסתכלות מלאת דעמיקא והוא כאשר הוא"ל אז מזווגא של א"ח אז הזווג שלהם הם שלמים לפי שאז הם בוים בקומתן למעלה כו' יע"ש. והיינו שער הוסיק יהוד י"ז ביחוד היחודין ר"ווי"ן. והירן ד"ל דבחול קלמר דחורבן בכמ"ק גרם לפסוק הזווג שלים ולא בשבת: (ב) כהב הרב שמן שבון וז"ל אמר לי בזה ה' מן הבנייה תר"ו בנ"ו דלין להקשות במאינו בכ"מ בסדר הכוונה וכן בכוונת שיש שלוש שהיה ולכו"ה בכתר והוי"ה ואלקים בחב"ד והוי"ה ואדנ"י בז"ק והוא היפך מכאן. דיל עיין הכר שלוש דל"ז ע"ח ד"ה וכבר וכו' (עיין שער הכוונת דרוש שיש שלוש ב' לופנים וזה לופן אחד). וגם אין להקשות שהרי מצינו כל אלו הזווגים בין בלחש דעמידה שהוא בחי' נה"י וכן בחזרה הנקבא מנ"ח ולא"ל איך כם ח' בלחש והב' בחזרה. דיל דכל אחד כלול מכולם: (ג) שיהוה דברו שהנה נמצינו לעניין מבלין שיש זווג ויעקב ורחל בנה"ש וחנ"ח. ובספר הכוונות כ"כ שאין בחי' זווג אלא בנפילת אפיים ובברו סותרים. לזה הירן שמה שנעשה בנ"ח כיונו הזווג בגדול דבחי' הקב"ד דז"ן וזה לא נמצא כ"ל בנ"ח ואינם יעקב ורחל הקטנים דלחש שיעקב ורחל הקטנים אין זווגייהו אלא בלחש וחזרה. ועיין הגהות הבמה בשער הקודים פפ"ב וכפ' הכר שלוש דף ל' ע"ח ועיין אמת ליעקב דף כ"ש לות ל"ש ועיין שם מה שהירן. שמן שבון:

יפה שעה

הנקודות היא חכמה דאבא עם חכמה דאימא והאותיות הוא זווג בינה דאבא עם בינה דאימא כי ב' זווגים הם ח' לאיות העולמות וח' לנשמות וגם אותו להיות יועיל לחדש הנשמות היסודות שנאצלו בבריאת העולם ע"כ. מזה ומכל פרקין מתבאר היות באבא ואימא שני מיני זווגים וכל זה באבא ואימא עילאין ח' לחכמות שהם נרנח"י לחיה ואחד לבינות שהם נרנח"י דנשמה וגם ביסכו"ת מצינו אלו שני מיני זווגים ממ"ש גם בזמן הזה בכל יום ויום כמ"ש רז"ל בשער המוחין דז"ח פ"ש ז"ל והנה בעמידת לחש דחול הם לוקחים אחור ופנים לבינות ליסכו"ת ובחזרה הם לוקחים אחור־ופנים לבינות ליסכו"ת יע"ש. וההפרש שיש בין אבא ואימא עילאין ליסכו"ת הוא כי זווגין דאבא ואימא שניהם בכללות נקראים זווג שלים יען נעשים למעלה באבא ואימא כשהן שוין בקומתם לא כן שני הזווגים הנעשים ביסכו"ת כי שניהם בכללות נקראים דלא שלים יען נעשים בהרכבת הראש למטה ונמצא שהם שתים שהם ל' שהרי באבא ואימא זווגא שלים מקרי והוא כלול משלים ודלא שלים כי זווג דחכמות שלהם הוא שלים דשלים וזווג הבינות שלהם הוא דלא שלים דשלים וכן ביסכו"ת זווגא דלא שלים דלא שלים מקרי בכללות ובפרטות זווג דחכמות שלהם מקרי זווג שלים דלא שלים וזווג הבינות שלהם מקרי זווגא דלא שלים דלא שלים. ובהכי מתרצא מה שיש להקשות שהרי בפרקין כתב רז"ל כי זווג דאבא ואימא עילאין בבחי' החכמות נפסק בעוונותינו מיום שנחרב בית קדשינו ועיין מ"ש רז"ל בפפ"ו מבער מ"ח לעיל פ"ח מבער אבא ואימא כתב רז"ל ז"ל ונמצא כי זה הבינה הראשונה מזווגת עם חלק העליון של החכמה ועל אלו נאמר כחדא נפקין דלא מתפרשין לעלמין ועל התבונה וחלק תחתונה של החכמה אינו כן לזמנין מתפרשין ישויין שם. נמצא פעם אמר כי זווג דאבא ואימא נפסק ועל יסכו"ת נאמר כחדא שריין דלא אפסיק רעותא דתרוייהו לעלמין ופעם אמר ביסכו"ת נפסק הזווג ובאבא ואימא עילאין איתמר דלא אפסיק רעותא דתרוייהו לעלמין וכבר נודע שבכל יום אחר התפלה מתחלקין המוחין דגדלות הנמשכים לז"ן בשעת התפלה ותוזרין ע"ן לבחי' דיוקא ואין ל"ל בלילה ולא בשאר בז"ח פנימיות דיוקא דאימא בלבד כמ"ש רז"ל בשלהי שער הכלים והיא חיות המוכרח לז"ן ועיין מ"ש רז"ל בפע שער מוחין דלש. והשתא מ"ש רז"ל שבאבא ואימא עילאין נפסק הזווג וביסכו"ת לא נפסק מיירי בזווג דחכמות שלהם שהם שמות מנוקדות שבאבא ואימא מיום החרבן נפסק בעוונותינו לא כן ביסכו"ת שאפי' זווג החכמות שלהם לא נפסק בכל יום ויום נמשכין המוחין מהם בחזרת העמידה כמ"ש רז"ל ובערך שבאבא ואימא נפסק לגמרי זה כמו אורך שנים רבים ומריס ומיסכו"ת נמשכים דבר יום ביומו שייך לומר ביסכו"ת לא אפסיק ריעותא דתרוייהו לעלמין וזווגים הנעשים על ידי הבינות הוא לחפך כי זווג לבינות ליסכו"ת שהם המוחין הנמשכים בעמידת לחש זה נפסק כאמור שאחר התפלה מתחלקין המוחין דגדלות ותוזרים ז"ן בבחי' ו"ק וזווג לבינות דאו"א מה שהוא לצורך חיות העולמות לא נפסק רעותא דתרוייהו לעלמין. בזווג דהרכבת הראש שבתב שהוא זווג ליסכו"ת וכן בפ"ח דשער סדר אבי"ע היה יכול לומר זווג דיסכו"ת בפשיטות ואמאי קרי ליה זווג דהרכבת הראש אם לא לאשמעינן מ"ש רז"ל לעיל שער אבא ואימא פ"ח ולקמן שער זו"ן פ"ב ז"ל וזכור הקדמה זו כי בכל פעם שרוצים אבא ואימא

לזווג

השמש

[ח] עיין תו"ת דף ק' ע"ח וע"ב ד"ה ונחזר וכו'. הנה נודע כי שני מיני זווגים יש באו"א וכן בכל הפרצופים והם זווג דחיצוניותם וזווג דפנימיותם וזווג דחיצוניותם להמשיך שפע ומזון וחיות לכל העולמות וממנו נמשכין מוחין לעיבור ויניקה לזו"ן (ל"ח בערך הכולל) וזווג דפנימיותם הוא להוציא נשמות חדשות ולחדש הנשמות היסוד וכללות בניהם נקרא זווגא שלים וזווגא דלא שלים כי זווג דפנימיות נקרא שלים והוא זווג דנ"ר שהוא פרלוף הפנימי והוא נקרא זווג דאו"א כי או"א נקרא נ"ר בערך יסכו"ת וזווג דחיצוניות נקרא דלא שלים והוא זווג דו"ק שהוא פרלוף החיצון והוא זווג דיסכו"ת כי יסכו"ת נקרא ו"ק בערך או"א הנקרא נ"ר וכל זווג כלול מבניהם שלים ודלא שלים כי או"א עילאין הנקרא בכללות שלים כלולים משניהם כי זווג דנ"ר שלהם נקרא שלים וזווג דו"ק שלהם נקרא דלא שלים ושניהם נקרא שלים דפנימית וכן הוא ביסכו"ת הנקרא בכללות דלא שלים כלולים משניהם זווג דנ"ר שלהם נקרא שלים וזווג דו"ק שלהם נקרא דלא שלים ושניהם נקרא בכללות דלא שלים. והנה מזווג שלים דנ"ר דאו"א נמשכין מוחין דגדלות לנ"ר דזו"ן המזדווגים (ל"ח ומזדווגים) זווג שלים להוציא נשמות חדשות דצדיקים ומזווג דלא שלים דו"ק דאו"א נמשכין מוחין דגדלות לו"ק דזו"ן ומזדווגים לחדש הנשמות היסודות והנה זווג שלים דאו"א נפסק מהחרבן ומזווג דלא שלים דאו"א נמשכין מוחין דגדלות לזו"ן ומבני מיני הזווגים ביסכו"ת נמשכין מוחין לעיבור ויניקה לזו"ן (ל"ח וכל אלו הזווגים הם באבי"ע דחיצוניות ובאבי"ע דפנימיות). גם כל זווג מד' זווגים המ"ל נחלק לשני זווגים זווג הנ"ר וזווג דו"ק שלים ודלא שלים והרי הם ח' זווגים והנה הזווג העליון דנ"ר דאו"א (ל"ח דנ"ר דנ"ר דאו"א) הוא שנפסק מהחרבן ומהזווג דו"ק דנ"ר נמשך מוחין דגדלות לו"ק דנ"ר דזו"ן להוציא נשמות חדשות אותם אשר כבר נברא ועדיין לא יצאו לעולם ומזווג (ע' תו"ח דפ"ה סוף ע"ח) דנ"ר דו"ק דאו"א נמשך מוחין דגדלות לנ"ר דו"ק דנ"ר זו"ע לחדש הנשמות היסודות ומזווג דו"ק דנ"ר דאו"א (ל"ח דו"ק דו"ק דאו"א) נמשך מוחין דגדלות לו"ק דו"ק דנ"ר דזו"ן ומזווגים נמשך האדה ושפע וחיות ומזון והם בחי' אחר וכפות לאו"א דיוקא להזדווג לתת מוחין דיוקא לזו"ע דיוקא והם מוחין שלמים אלא שנקראים דיוקא יען מוחין דיוקא לנ"ר דו"ק דו"ק דזו"ן ומזווג זה דו"ק דזו"ן נמשך האדה ושפע וחיות ההוא (ל"ח והוא) בחי' כפות לאו"א דעשיה להזדווג להמשיך מוחין דעיבור לזו"ן דעשיה והם מוחין שלמים אלא שמוחין דעשיה נקראים כן. ומשני זווגים דו"ק דיסכו"ת והוא בהתלבש בזו"ן (נמשך מוחין נ"ר דו"ק דו"ק דזו"ן) והוא נקרא זווג דמקרה ומהם עלמה ולא ע"י זו"ן נמשכים מוחין והם אחר כפות ועוזה לאו"א דבריאה להזדווג להת מוחין לזו"ן דבריאה להזדווג להוליד נשמות מלאכים ויצירה כי עד

מקום

עיקרו לתת מוחין נמוכים דגדלות אל זו"ן שבאצילות להוליד נשמות חדשות כנ"ל ומשם נמשך ג"כ האדם בעולמות בי"ע והענין כמ"ש בדרוש אבי"ע כי בעולם הבריאה א"א ואבא אשר שם אין להם רק בחי' ו"ק ואמנם אמא וזו"ן דבריאה יש י"ס לכל א' פרצוף שלם. גם יש הקדמה אצלינו כי כל מה שהיא האדם מועטת למעלה תהיה למטה כפי ערכה גדולה מהל מעלה (א) ומצא כי בהיות הזווג העליון דאו"א למעלה שוין בקומתן ויהיה ג"כ זווג שלים אז יש האדם גדולה מאד באצילות ואז יש מוחין נמוכים דגדלות אל זו"נ דאצילות להוליד נשמות הנדיקים שהם מבחי' פנימית העולמות ואז ג"כ ע"י האדם זו נוספים בחי' מוחין דגדלות לאבא דבריאה ג"כ משו"כ קודם זה כי לא היה בו רק ו"ק שהיא בחי' היניקה ואז בגדלות גם אבא דבריאה יש לו פרצוף שלם (א) אבל בהיות שאינו זווג שלים דאו"א דאצילות רק ע"י מקרה לפעמים שהוא ברבילא (ב) האם על האפרוחים אז אין הזווג הזה לתועלת הבנים עצמן זו"נ דאצילות כי אחר שזווגם הוא בהיותן רבוצים תוך זו"נ עצמן בהיותן בבחי' מוחין בתוכם כנודע א"כ נחשב זה כאלו הוא זווג זו"נ עצמן ולכן אין כח בזווג זה להתהוות לתת מוחין אל זו"נ דאצילות רק סוד יניקה לבד דוגמת האם רוכלת על האפרוחים להניק אותם. וכבר נודע כי בחי' היניקה הוא בחי' ו"ק לבד ואז ע"י האדם יניקה דו"ק אל זו"נ דאצילות אז עדיין אבא דבריאה אין בו רק ו"ק ומזדווג עם אמא דבריאה שיש לה פרצוף שלם והם מולידין מוחין נמוכים לזו"נ דבריאה שהאדם קטנה למעלה היא גדולה למטה וכאשר זו"ן דאצילות בבחי' ג' על ג' אז יש יניקה לזו"ן דבריאה בבחי' ו"ק לבד. והנה נת"ל כי גם בזווג זה התחתון של רבילת האם על האפרוחים יש בו ב' אופנים או בהתלבשותן תוך ז"א עצמו כנודע שבה"י שלה נעשין מוחין אלו או בהתלבשותן בנוקבא והענין הוא כי זווג אוא"א הוא לעולם כדי לתת מוחין לז"נ כפי מה שהם אז דיניקה או דגדלות ואמנם עתה אנו מדברים ביניקה כי הנה בעת ניצוצת המוחין אז נקרא זו"נ הוי"ה אלקים הוא הוי"ה והיא אלקים (ג) (והנה) בהיותן בסוד אבא"א אז הז"א לבדו נקרא הוי"ה אלהים כי תחלה נוהגין לו לבדו ואחר כך ממנו נמשכין אליה וכשהם פב"פ אז נמשכין אל שניהן ביחד (ואז הם סוד) יחוד הוי"ה אלהים הנזכר בכ"מ. גם יש בחי' אחרת שגם הוא בחי' הוי"ה אלקים והוא כי לפעמים אמא המתלבשת בנה"י (הנה"י) שלה בז"א לבדו בפנימיות ואז הוא נותן אח"כ המוחין לנוקבא ואז הז"א לבדו נקרא הוי"ה אלהים אמנם כאשר יורדת (ד) ומתלבשת בנוקבא אז אין אמא מתלבשת בתוכה רק נשארת עליה בסיד אור (ה) מקיף כי (כמו) כאשר יורדת הבינה אל המלכות בסוד תפילה של יד נשארה בסוד אור מקיף והנה"י של עלמות זעיר אנפין נכנסין בפנימיותה ואז נקרא הזו"ן בין שניהן יחוד הוי"ה אלהים והנה כאשר יורדת אמא במלכות אז יש במלכות מציאות מ"נ (ו) שעל ידם מזדווג אמא עם אבא בהיותן שם למטה כנ"ל אך בהיות אמא תוך ז"א אז היסוד דז"א מתעלה בה בסוד מ"ן ועי"כ נעשה זווג לאו"א הנ"ל נמצא כי כאשר הזווג הוא בהיות אמא תוך ז"א אז ז"א דאצילות יש בו בחינת ו"ק בלתי מוחין (דגדלות) אבל נדפין יש לו

נלע"ד כי נדפין הם ונקרא אפרוחים (ז) אבל מוחין מקיפים כאשר מתלבשת במלכות לבדה דיניקה: אז הוא בילים שהוא ו"ק בלתי נדפין. והנה כבר באתי בדרוש

א"א ענין או"א מהיכן נמשך בהם כח הזווג ואמרנו בביאור אדר"ז אוך ב' שמות דהוי"ה דיודין שהם ח' חוורתא דריסא דא"א הם נמשכין דרך ב' פנים דאו"א (דא"א נל"ל) וכל הוי"ה יש בה מ"ב אותיות דפשוט ומלא ומילוי דמילוי ובפן א' יש מ"ב ובפן הב' יש מ"ב ב' כנ"ל וכל פן ופן כולל י"ס והכתר לוקח שער ראשון של מ"ב והוא כולל כל המ"ב אמנם המ"א הנשארים מתחלקין לע"ס וכל ספי' מן הע' כולל כל מ"א והם נימטריא

ס"ע

הגהות וביאורים (א) פי' כל מה שהיא האדם מועטה למעלה שהוא בינה דאצילות שהוא למטה מא"א ואבא דאצילות הכיה למטה פי' בעולם הבריאה הבינה כפי ערכה גדולה מכל מה שלמעלה ר"ל מא"א ואבא דבריאה שהוא מי"ס וסה בבחי' ו"ק. לו לפסר דמילת גדולה מכל מעלה הוא ע"ם ונ"ל מכל מטה. שמן שמן: (ב) עיין תו"ת דיק ע"ל: (ג) עיין לעיל שער שנת"ל ספ"ו: (ד) ה"ה עיין לקמן בלמעלה פ"ג: (ה) ה"ה יוכן עם מ"ם בעו"ת בדרוש בהפילין ו"ל בהפילין הם ממוחין מקיפין ובהיים בלתי"מ דהיינו ד' הנים הם התכ"ד ב' לצוותה שבביה הראשם הם הו"ג ובקבר הוא אשר שם עומדת לאה בת"ת המקיפים וב' לצוותה הם הנו"ה וכם מגיעים ה' עד עיבורה דגבוה והרצוותה הבמלאים בה ביבה ועיטרא דגבורות וכם נכנסים בנה"י דז"א וכן לצוותה בימנית ונה"י דז"א נכנסים הון פנימיות ריבא דנוק' וכו' ויוצלין או"ם במלא בלה בסוד הפילין של יד יע"ש. וה"ב נמצא שהאמא נשארת בסוד או"מ ואז הרצוותה ונה"י דז"א נכנס הון פנימיותה: (ו) ר"ל שמלידה היא כמבלה מ"ן וכן בז"א: (ז) הרב שמן שכתב בסם ספר אור זרוע ח"ל ר"ע מ: נדפין ר"ל ולמה לא יהיה כמו כן בנוקבא הם לשיבוש מהבח"ו דמוחין דיניקה נקרא כן ולא בא ג"כ הנדפין. והו מה ענין מוחין לנדפין ע"ש. ועיין שער המ"ה פ' הנא דמשמע שגם בנוקבא הוא כמו ז"א חיפש לשונו בלשון בנים אבל יש לכן נדפין כו' וכן בשרוצלת בנוקבא כתב אבל הם בלי נדפין וכנפים ישו"ם. לאמנם לקמן פ"ג לא כתב כן:

השמש

מקום שמגיע התפשטות עצמות אור המוחין דנ"ר דאצילות שהם או"א וישסו"ת עד שם יכולת להוציא נשמות ולפיכך היה יכולת בזו"ן דבריאה להוציא נשמות אלא שהם המלאכים לבד לפי שהמוחין שקבלו הם מישסו"ת עצמם הנקראים ו"ק דנ"ר ולא ע"י או"א (ליבנא אחרינא מישסו"ת עצמם ולא ע"י זו"ן הנקרא ו"ק דנ"ר דאצילות). אבל מזווג דיצירה ועשיה אינו יולא נשמות לפי שכל קבלתם הוא מהזו"ן שהם הו"ק נמוכים דאצילות ועד היצירה יש זווג דפב"פ אבל בעשיה אין זווגם אלא אבא"א כי העשיה נשאר כך. וידוע משער היחודים ומכמה מקומות מדברי הרב ז"ל כי הזווג העליון דנ"ר דנ"ר דאו"א שנפסק מהחרבן כמ"ל שנשבע הקב"ה ולא אבוא בעיר שהוא זווג דנקודות חכמה עם חכמה היינו באצילות דאבי"ע דאצילות דפנימיות אבל בבי"ע שם ובכל אבי"ע דחיצוניות ובבי"ע התחתונות מותר כי לא עליהם היתה השבועה כנודע וכתב בשער כ"ח בשער הביטורים כי הנשמות יולאות מזווג החיצוניות ופנימיות דאבי"ע דפנימיות ולא מחיצוניות ופנימיות דאבי"ע דחיצוניות והנה בבקר כו' נה"ם דלע"ע ע"ל ולע"ל ע"ב: נ"ב

יפה שעה

להזדווג לצורך מוחין לז"א נעשה הכל פרצוף אחד בלבד לאבא ולישסו"ת ופרצוף אחד לבינה ותבונה יע"ש. וכ"כ גם בשער מוחין דלשם פ"ו והוא שיורדים א"א ומתלבשים בישסו"ת ולזה קורא אותו זווג דהרכבת הרשם: (א) אבל בהיות זווג שאינו שלים דאבא ואימא דאצילות רק ע"י מקרה לפרקים שהוא ברבילא האם על האפרוחים אז אין הזווג הזה לתועלת הבנים עצמם זו"ן דאצילות כי אחר שזווגם בהיותה רובצת תוך זו"ן עצמן בהיותם בבחינת מוחין בתוכם אם כן נחשב זה כאלו הוא זווג של זו"ן עצמו ולכן אין כח בזווג זה התחתון לתת מוחין אל זו"ן דאצילות רק בכוח יניקה בלבד כו'. דע שרז"ל בשער סדר אבי"ע פ"ב ביאר יותר מזה וכתב ז"ל כי הלא ידע כי כאשר אימא רביעא על בנין מתפשטים הנה"י שלה בכל הז"א ומגעין רגליה במסך ופרגוד של הבריאה ונמצא כי אימא עצמה נוגעת בבריאה ומאירה היא עצמה שם ואז הטיפה היוצאת מן אבא ואימא בהתלבשותם בז"א ולאי שאינה חוזרת הטיפה להעלות לרחם הז"א אך יורדת היא אל הבריאה והנה טיפה זו היא ניתנת לאבא ואימא דבריאה יע"ש. מהבאר מדברי רז"ל שכאשר נה"י דאימא מתלבש תוך נוקבא דז"א נעשה הזווג תוך נוקבא דז"א ולכן אי אפשר לטיפה היוצאת מאותו זווג לחזור להעלות לרישא דז"א לכן יורדת הטיפה הנ"ל מחוץ לאבא ואימא דבריאה. וקשה לע"ד שברי כתב רז"ל ברישא שער לידת המוחין ז"ל ותחילה נבאר בחי' אימא בעצמה שאי אפשר שתשאר חבירה מבלתי נה"י לה לעצמה כו' לפי שבהיותה כך לא תוכל להזדווג עם אבא. והרי נודע כי זווג דאו"א הוא תדירי לא פסיק לעולמין ולכבה זו מוכרח הוא שיתהוו לה נה"י אחרים לצורך עצמן בבחי' הכלים כו' ואז הביה אימא שלימה בכל י"ס ותהיה למעלה מן הז"א כולה ותוכל להזדווג עם אבא יעויין שם. הרי שבהיותה בסוד רובצת על האפרוחים ונה"י שלה מתלבש בסוד מוחין תוך נוסף דז"א אי אפשר לה בעולם להזדווג עם אבא ולפי שזווגיהו תדיר ולא פסיק הוכרח להתבונן לה נה"י חדשים וגם על ידי נה"י החדשים הזווג נעשה למעלה מז"א ועיין מ"ש רז"ל בשער מ"ד ומ"ן פ"י. ועוד שנה"י דאימא המתלבש בתוך נוסף דז"א אין לאימא בהם כי אם הכלים רקיעים ואורות ומוחין שבתוכם הם אורות ומוחין דז"א בעצמו שאין לאימא חלק בהם כמ"ש רז"ל שם בפ"ד ולא עוד אלא שבתב שם ובכמה מקומות שכלים נה"י דאימא נתחלפו בפנעם וחזרו להיות עצם מעצמו ובשר מבשרו דז"א. לכן נלע"ד שבשתקדק היטב בדברי רז"ל הרואה שאינו אומר שהזווג הזה דאו"א נעשה בעוד עצמו תוך נוסף דז"א שאינו אומר

אלא

ס״ע ע״ה והכתר לבדו הכולל כולם הוא ס״ע נמצא כי בפן א׳ יש ע״ס כל א׳ כלולה מן המ״ת הם ס״ע נהורין וכן בפן הב׳ ס״ע נהורין ממ״ת אותיות הוי״ה הב׳ כנ״ל. גם נתבאר שם כי במצח דא״ח (א) מתלבש הדעת דעתיק (נ״ל דא״ח) (ב) ובתוכו מתלבש היסוד דעתיקא וגם מזה המצח יורד האריך עד או״ח כדי שיזדווגו כי הרי הוא נמשך מבחי׳ יסוד ודעת שהם בחי׳ זווג (ג) ושם נתבאר איך יורדים אורות אלו עד הגרון דא״ח ושם נעשה הזווג מהאיך והגרון ונעשה בחינות אחע״ה שבגרון שהוא בחינת שם ס״ג ואהי״ה שהוא בגימטריא אחע״ה והם בחי׳ ב״פ מ״ב אשר בפנים דא״ח אשר נעשו ס״ע נהורין כנזכר שם. גם נתבאר שם כמה בחי׳ יש בענין הסתכלות הנזכר באדר״ז ושם ביארנו ב׳ בחי׳ מהם בלבד א׳ כאשר או״א הם מסתכלין למעלה במצחא דא״ח שאז הם בבחי׳ א״ח ויש להם ס״ע נהורין וגם הזווג שלהם הוא פב״פ שוין בקומתן למעלה בב׳ זווגים שלים ולא שלים אבל כאשר איהו מסתכלין אלא בתרין תפ מין שהם הפנים דא״ח אז אין להם רק ק״ן נהורין כדמיון ז״א כנזכר באדרא דקל״ה ואז הם קלרי הקומה בבחי׳ הזווג הב׳ הנקרא רובלא על האפרוחים ואלו הם הב׳ זווגים שיש להם כאן למטה שלים ולא שלים. ונבאר עתה ענייגם דע כי או״א ב׳ הכתרים שלהם הם בגרון דא״ח כמבואר במקומו והם נמשכין מס״ג ואהי״ה אשר שם שהם סוד אחע״ה הנ״ל והנה בגרון דא״ח נתבאר לעיל שעד שם מגיעין החוורתי שהם מ״ב ב״פ של ב׳ הויו״ת ונעשו שם אחע״ה ואמרנו כי להיות שאבא גניז וטמיר יתיר (ד) לכן הכתר דאמא כלול בכתר דאבא נמצא כי ג״ס באבא וא״ס באימא וז״ס גם לפור מצאה בית כי אבא יש לו ג״ס שהוא בחי׳ הס״ע נהורין כמנין לפור והו׳ היתירה הוא בחי׳ הפנים עצמו דא״ח אבל אמא אין לה רק א״ס וזהו הטעם שנקרא בינה אם בכ״מ (ה). והענין הוא כי הנה ב׳ מזלות שיש שם בי״ג ת״ד דא״ח והם תיקון ח׳ שהוא מזל העליון ותיקון י״ג שהוא מזל תחתון והנה אבא נאחז במזל העליון ואמא במזל התחתון ותרוייהו נחתן בשקולא עד טבורא בשוה אמנם בראשיהם למעלה המזל הת׳ שרשו גבוה למעלה מזל הי״ג ואותו הפרש מוטע שלקח אבא הוא זה הא׳ שלקח אבא יותר מאמא ונקרא אבא ג״ס ואמא א״ס:

פרק ג

ונבאר עתה מצות שלוח הקן כי יקרא קן לפור וגו׳ הנה כאשר הזווג דאו״א הוא בבחינת רביעת על האפרוחים כנ״ל וזה מורה על חולשת הבנים זו״ל שהם חלשים בבחי׳ ו״ק הנקרא אפרוחים והם קטנים וצריכין עדיין לאמא ולריכה אמא לרבות עליהם לשומרם מן החיצונים ואז גם אבא יורד עמה ומרכין ראשו למטה כמבואר לעיל שאין זה הזווג העקרי של או״א אלא זווג המקרה [א] כאשר הבנים בסוד יניקה צריכין לאמא לכן ארז״ל כי יקרא קן לפור פרט למזומן גם אמרו שיהיו צריכין לאמם ואמרו ק״ן לפי״ר הענין הוא כמש״ל כאשר הזווג הוא למעלה שוין בקומתן אז יש להם ס״ע נהורין כמנין לפור כנ״ל וכשהוא זה הזווג של מקרה שהוא התחתון אז אין לאמא רק ק״ן נהורין מכל הלפו״ר שהם הס״ע נהורין הנ״ל וביאור כל זה נתבאר לעיל בענין הס״ע נהורין דא״א ע״ס. אך הענין בקיצור כי כבר ביארנו לעיל כי הס״ע נהורין הם ט״ס כל אחד כלול ממ״ת שערים וא״כ כאשר הזווג דאו״א עלאין בבחינתן פב״פ שוין בקומתן ואז מסתכלין במצח דא״א אשר שם בחי׳ היסוד דעתיק מלובש תוך הדעת דעתיק והדעת תוך המצח דא״א (ו) אשר כל זה הוא בחי׳ זווג ומשם נמשך זווג הגרון והאיך שהם אחע״ה ב״פ מ״ב לאו״א ושם מלבישין הכתרים שלהם את הגרון דא״א ומשם נמשך הזווג העליון דאו״א ואז קומה דאמא שיעורה ט״ס כל א׳ כלולה ממ״ת הרי ס״ע רבוא אבל בהיות אמא מסתכלת בפנים דא״א ואז האמא היא קלרת הקומה מהחזה דאבא ולמטה לבד עד סוף גה״י שלו הם ג׳ ספי׳ כל א׳ כלולה ממ״ת הם קכ״ג וב׳ שליש ת״ת הם כ״ז ועם קכ״ג הרי ק״ן רבוא לבד וז״ס ק״ן לפור שבזווג של מקרה הזה אין לה רק ק״ן רבוא נהורין מן הס״ע שהם בגימטריא לפו״ר עם בחי׳ אנפין עצמן שהם ו׳ דלפיר כנ״ל וכל זה הוא באמא לפי שיורדת למטה משא״כ באבא. ומה שקרא לזווג זה קן לפור לשון ק״ן ר״ל כי עתה בזווג זה נקרא

הגהות וביאורים (א) עיין שער י״ג פי״ג: (ב) נ״ל נמצא דעתיקא מתלבש הדעת דא״א שהוא ג״כ נקרא עתיקא כנ״ל: (ג) פי׳ כי באדה הנמשך מן המצח דא״א מביון שבו סאבא סיסוד דע״ת שבדעת דו״א המלובשים במצח דא״א נמצא בשוכבו נמשך מבחי׳ היסוד ודעת ועל שם מיהקרו. ועיין בכוונת ואני תפלתי וגו׳ הנזכר בסנהדרין ס״ק דנמשך ג׳ בחי׳ באחרות שהם מתחד דעתיק שביסוד דע״ת אשר בדעת דא״א ונמשך עמו ג״כ באבא המצח והדיקנא מזל הת׳ ישו״ם. ועיין שער רוה״ק יחוד י״ז הנוא יחוד היוד״ין והווי״ן דמוחין ישו״ם ועיין שער א״א פ״ו ומשם הבין איך הוא כסוד זווג. שמן שמן: (ד) כי הוא בא מן הסתיים אשר אין כ״ל בגילוי כמו הגבורות (סכ״ת): (ה) עיין שער מצח״א פ״ג: (ו) נ״א היסוד מלובש הוד־הדעת דא״א והדעת תוך המצח אשר:

יפה שעה

אלא שהזווג נעשה בהיות אימא בסוד רובלא על האפרוחים ונה״י שלה מלובשים בסוד מוחין תוך גופא דז״א ולעולם הזווג נעשה בחוץ בסוד מוחין על ידי נה״י החדשים. והענין הוא כמ״ש רז״ל בפ״א דשער חו״פ שקודם שיעלה זו״ן למ״ן לאו״א לצורך מוחין דגדלות נעשה הזווג ביסוד״ת ונמשך בז״א גדלות דקטנות שהם חב״ד דפרצוף חג״ת ולזה אין זו״ן צריכים לעלות למ״ן יע״ש שהאריך וכתב שהוא אמיתית בלי שום ספק. ובשער הנסירה פ״ב כתב רז״ל ז״ל והנה קודם ק״ש של שחרית היו לז״א גם מוחין פנימיים לאבא דיניקה והיו חסרים לו מקיף לאבא דיניקה והם חיצוניות העולמות בהם שמות אלקים ולהמשיך אלו צריך זווג דחיצוניות דאו״א והם יסוד״ת המזדווגים הנעשה בבחי׳ חיצוניות לבד מעצמם ע״י ההוא רוחא דשניק בה אשר הוא אז מעלה מ״ן שלא על ידם אלא ממילא. ובשער מוחין דלעם פ״ו כתב רז״ל ז״ל והנה הזווג התדירי אין צורך שיעלו זו״ן בכוד מ״ן אמנם ההוא רוחא דשניק אבא באימא בביאה דאשונה כנודע כו׳ מסניק אז למ״ן כו׳ והנה כל המוחין דפנימיות דיניקה דמלד אימא תמיד הם בו לעולם ועתה על ידי מ״ן בכח ההוא רוחא כמו׳ נעשה זווג אבא ואימא בבחינת יסוד״ת והוא זווג התדירי ואז נשלם בבחינת מוחין דאב״ד דיניקה שהם חיצוניות והם אלהים יע״ש. המורם מן המקומות הנו׳ וכן בס׳ הכוונות בדרושי הק״ש עכשיו שפנים דיניקה דאימא לעולם אינו חסר מז״א אפי׳ בלילה ואפי׳ אחר החרבן כמ״ש רז״ל בפ״ד דשער הלשם יע״ש. וקודם כל דבר צריך שימשך מקיפים דיניקה דאימא ופנימיים ומקיפים דאבא ולהמשך כל זאת צריך שיעשה הזווג דיסוד״ת ולזווג זה אין זו״ן צריכים להעלות במ״ן אלא ההוא רוחא דשניק אבא באימא מסניק להעלות מ״ן ונמצא שנה״י דאימא מלובש בסוד מוחין גו גופא דז״א שהרי פנימיות דיניקה דאימא לעולם אינו זז ממנו ובהיותה כך נעשה הזווג ביסוד״ת מחוץ לז״א על ידי נה״י הדשים דתבונה ושל ידי הזווג ההוא נמשכים מקיפין דאימא ופנימיים ומקיפים דאבא. וכל זאת דבחי׳ יניקה שהם גדלות דקטנות דתוך גופא דז״א וכל זה אלא עלו על ידי זו״ן אלא עלו עדיין למ״ן והם עדיין למטה ובחי׳ הטיפה היוצאת מזווג ההוא כיון שיסוד״ת בסוד רביעה על ז״א והזווג נעשה על ידי נה״י החדשים שלהם מחוץ לז״א למטה מוכרח שתרד הטיפה ההיא לבריאה למוחין לאו״א דבריאה כי בערך זו״ן דאצילות אינם מיחין כמ״ש רז״ל ודוק כי קצרתי ובזה יתיישב כל דברי רז״ל נפרקין לכשתדקדק בבה (מ״ה עיין שמן שמן ע״ג ע״ב וספר הו״ח קכ״ב סע״ב תירוץ אחר):

השמש

[א] נ״ב משמע שאין מצות שלוח הקן מוהנת אלא בזמן שהזו״ן הם בסוד יניקה. ולכן צריך להזהר שלא לעשות מצוה זו בעת שיש לזו״ן מוחין דגדלות כגון בעתות התפלה וכיוצא ולא במ״ש ימי העומר. (והטעם הוא פשוט ישן שכל מוה הנמשך ב״י ספירת העומר של אותו יום אינו מסתלק לא כן בשאר ימות השנה לאחר התפילה מסתלקים המוחין כמ״ש בשער הכוונות יע״ש שמן שמן) ולא מרשם השנה עד שמיני עצרת (ולא בכל שנת הז׳ ולא בשנת היובל בזמן הזה אחר החורבן כך הוא הנירגא בס׳ שמן שמן) וכנודע כי בכל העתים האלו יש מוחין דגדלות לזו״ן תמידין ואינם מסתלקים עד עבור העת ההוא. (הרב שמן שמן כתב וז״ל שמעתי מקשים מאי שנא מצוה זו יותר מכל המצות אחר זמן ראיתי בספר ע״ת בת״י תבלוס הנהות השמש אחר תיבת ההוא ואפילו בזמן שהיה בהמ״ק והשובת רשב״י לר״א בנו הוא על שאר ימות השנה בערך הימים והעתים כנזכר ואפילו שאין לך מצוה שאין לה מקום המשכיל על דבר ימצא טוב טעם כי הדברים עתיקים ועמוקים מאד כמבואר אצלי בתבלים הקדמת רחובות הנהר עכ״ל:

נקרא מקננת על בנין כי הבן שהוא ז״ת נקרא לפור והיא מקננת עליו ונעשית קן לפור ולזה לא אמרו בהיקונים דאמא יתבא על בנין רק מקננת על בנין כי לשון קינון מורה על הזווג שמזדווגת אז עם אבא בהיותה היא אם על הבנים שהוא הזווג הזה הב׳ הנ״ל הנקרא מקרה לפרקים. ואמרו לפניך יחב׳ במ״ש (א) כי יש חילוק כשאומר מלפניך או לפניך (ב) כי בינה נקרא מלפני ה׳ שהוא יותר פנימי מן הו״ה אבל המלכות נקרא לפני ה׳ שהוא לפניו של הת״ת ולזה אמר לפניך כי עתה בזווג זה האמא יורדת למטה ומתלבשת בז״ת ונקרא לפניך ולא מלפניך. ואמרו בדרך רמז אל הנ״ל כי ב׳ מיני יחודים הם של הוי״ה אלק״ים הא׳ הוא כי ענין זווג או״א לעולם הוא כדי לתת מיחין אל הבנים ובעת נתינת המוחין נקרא זו״ן הוי״ה אלקים אלא שכאשר זווגם אב״א אז ז״ת לבדו נקרא הוי״ה אלהי״ם לפי שמתחלה ניתנין אלו המוחין לו ואחר כך נמשכין אליה אך כשהם פב״פ אז נמשכין לביחד וז״ם יחוד הוי״ה אלקים בכ״מ. ויחוד הב׳ של הוי״ה אלקים הוא ג״כ כמ״ש לעיל כי בזה הזווג הב׳ התחתון דאו״א יש ב׳ מליאות אז כשיורדת בז״ת שאז נכנסת בתוכו כמ״ש ונה״י שלה נעשין מיחין אליו אז כשיורדת במלכות שאז אינה נכנסת בתוכה אלא נשארת למעלה בסוד או״מ כמבואר אצלינו כי כשיורדת (נ״א כמו שיורדת) בינה במלכות בסוד תפלה ש״י נשארת (נ״א ע״י שנשארת) בסוד מקיף והנה״י דעלמות ז״ת הם נכנסין בתוכה ובפנימיותה להעשות לה מיחין של פנימותה. והנה כאשר נכנסת בז״ת אז הז״ת לבדו נקרא הוי״ה אלהים כי הוא ליקח הכל ואח״כ הוא נותן לה המוחין שלה וכשיורדת על המלכות ולא בתוכם ממש אז שניהן ביחד זו״ן נקרא ה׳ אלהים והרי ב׳ מיני יחודים הם של הוי״ה אלהים הנמצא בזווג זה הב׳ של מקרה וכנגדן אור בדרך שהוא גימטריא ב פ הוי״ה אלהים הנ״ל. ובילה ב׳ מיני הירידות האלו של הבינה וכנגד הא׳ אמר בכל עץ כי הז״ת נקרא עץ וכשיורדת נכנסת לתוכו וזהו בכל עץ וכנגד ירידתה בניקבא הנקרא ארץ אמר אז על הארץ ולא אמר בארץ לטעם הנ״ל כי אז נשארת עליה בסוד או״מ ואינה נכנסת בתוכה ממש כמו בז״ת. ואמרו בכל עץ ולא בעץ הוא כי הנה בירדתה על המלכות אז המלכות יש לה מ״נ אבל כשיורדת בז״ת אז כדי שתזדווג עם אבא זה הזווג הב׳ צריך שהיסוד דז״ת הנקרא כל תעלה בה בסוד מ״ן כדי שתוכל להזדווג עם אבא בעלה ומה שהיה נקרא כל יהיה עתה בבחי׳ בכל שהוא גימטריא ב״ן דהה״ן שהוא מ״ן כנודע. ואמרו אפרוחים או ביצים הוא לרמוז אל הנ״ל כי ענין הזווג דאו״א זווג עליון בהיותן שוין בקומתן למעלה אז הוא לתת מוחין דגדלות אל זו״ן דאצילות וע״י האדה זו ניתנין גם מוחין דגדלות אל אבא דבריאה שאין לו רק ו״ק כנודע במקומו ועתה יהיה לו ג״כ מיחין אבל כשהזווג הוא התחתון בבחי׳ רבילה שאין שוין בקומתן אז הוא לתת מוחין דיניקה לבד אל זו״ן דאצילות ואז יש בו ב׳ בחי׳ או בדרתה בז״ת או בדרתה בנוקבא וכנגד הירידה בז״ת אמר אפרוחים כי אז הז״ת בסוד אפרוחים שהוא בבחינת שפה קטנות בלתי מוחין דגדלות אבל אין לה נדפין וכשיורדת במלכות אז הוא בסוד ביצים שהם ו״ק לבד בלתי נדפין אמנם בב׳ בחי׳ אלו לעולם אין בהם רק ו״ק לבד וכנגד שנים אלו אמר אפרוחים או ביצים אפרוחים כנגד בכל עץ או ביצים כנגד על הארץ. ואמר לה תקח האם על הבנים ר״ל כי זווג זה התחתון דאו״א הוא בהיות זו״ן קטנים צריכין לאמם בהאדה מיעטת דיניקה וצריך שלא תמשיך בחי׳ הזווג זה התחתון שהוא בהיות האם בבחי׳ רובלת על האפרוחים להניקם בזמן יניקה אמנם העשה באופן שתשלח האם והם או״א שנרמזין בב׳ תיבות שלח השלח ובב׳ תיבות את האם הנזכר בהקדמת תקונים תרין שליחין תעשה באופן שיעלו מעל הבנים ויוגדלו ולא יהיו צריכין לאמם להניק אותן ויעלו למעלה ויזדווגו בבחי׳ זווג עליון בהיותן שניהן שוין בקומתן ועי״ז תגרום שני תועליות גדולות א׳ הוא שע״י זווג עליון ימשכו מוחין דגדלות בזו״ן דאצילות כי כל לשון טוב הוא מוחין כמבואר אצלינו בברכת אבות בענין גומל חסדים טובים וזהו למען ייטב לך (ג) תועלת ב׳ הוא והארכת ימים שימשכו ג״כ מוחין דגדלות באבא דבריאה שלא היו בו רק ו״ק ו׳ ימים ועי״ז יתארכו ויהיו לו מוחין (ד) משא״כ בזווג של כי יקרא שהוא התחתון שאין בו שום תועלת מאלו השנים (ה):

פרק ד

ודע כי למעלה באמא עלאה יש ג׳ בחי׳ א׳ נקרא סמ״ך ונקרא בינה וכב׳ נקרא ם סתומה ונקרא תבונה והג׳ נקרא ד׳ ונקרא ג״כ תבונה (ו) וזאת התבונה שהיא בחי׳ הג׳ היא אשר מתלבשת בה״י שלה תוך ז״ת להעשות לו מוחין וכאשר ז״ת ותבונה זו שהיא הבחי׳ הג׳ המתלבשת בז״ת בהיותן שניהן עולין למעלה אצל הבחי׳ הב׳ שהיא ם כתומה תבונה ראשונה אשר היא ב׳ אל הבינה ועליה נאמר אני ישנם לותיות שני״ם ואז נכללה הבונה הב׳ בתבונה הא׳ ואז שתיהם נקרא תבונות ואז ז״ת נאמר עליו ואיש תבונות (ז) ידלנה מי הרי עולה עמהם למעלה ונכלל בשתיהן ועתה דולה ומשקה אפילו מאותה תבונה הא׳ וזהו ידלנה לשון יחיד וכאשר הוא נכלל בשתי התבונות עולין שלשתן למעלה עד הבינה ואז כולן נקרא ביצות על שם הבינה ואז נקרא ז״ת עם ביצות וכל זמן שלא הגיע ועלה שם נאמר עליו כי לא עם ביצות הוא כי בינה עליונה היא רחמים פשיטים ואין שם אחיזה אל הקליפות אבל כשלא עלה שם יש בו אחיזה אל הקליפות וע״כ לא ירחמהו עושהו ר״ל שאינו רחמים גמורים. ונבאר ענין בינה ותבונה ובו יתבאר מ״ש בס״י הבן בחכמה וחכם בבינה והענין כי הנה ב׳ אותיות ראשונות של הוי״ה הם בחי׳ חו״ב אבל באות יו״ד לבד שהוא חכמה שם יש בחי׳ בינה וזהו ענין הבן בחכמה ופי׳ הוא כי יו״ד במליאו י׳ הוא חכמה וב׳ אותיות ו״ד נעשית לורת ה״ הוא לורת ו״ד שבאות יו״ד והיא נקרא בינה עלאה הנ״ל. ואמנם ה׳ ראשונה עלמה שבשם הוי״ה זו היא תבונה ראשונה הנ״ל וכבר הודעתיך בדרוש תפילין בענין כתיבת שם הוי״ה שלריך לכתוב תחלה י׳ בקרן זוית של ה׳ הזאת כזה ה״ה ואות

הגהות וביאורים (א) נזכר ח״ב ד״ק ע״ב: (ב) הרב שמן משון כתב בשם ס׳ אור זרוע שהקשה דבש׳ בברכת אשר יצר פ״ד ובשער הכוונות דף כ׳ ע״ג כתב שלפני כשא כנוזך כוי כמו מלפנים ממנו (ועיין בספר יפה בעמ׳ ח״ב שהקשה ג״כ כן וכניתו בהימה) ותיכן וז״ל ד״ל דהשם מוכרח לפרש כן דהוליל וכבל גלוי לפניו ע״כ כפי׳ לפנים מן בכשא תמיד בנ״מ מלפני הוא יוהר חיצון. עוד הקשה דמשמע מכאן שבתכונה רובצת בשעת כיוניקה ובשער הכפילין נפש״ת פ״ד כתב כלם המגבהת כו׳ על יכוחיה כו׳ ועי״ש כי הרח״ו ז״ל נסתפק בזה כו׳ הרב שמן משון כתב דכרוהה ירחה דשניהם אמת דמבברי אחזה אלוה דלפנמים רובצת כו׳ ולפעמים נקההו כו׳ וכ׳ יכפר כי דברים אלו אינם כפשוטם ועיין בשער הכוונ׳ דרוש חזרת עמידה פ״א דמשמע מהם שאין בחי׳ זו דרובצת אלא בהיות רובצת על בניהם זו״ן יחד אבל בהיות על בן אחד אז אינה רובצת אלא היא קשה יע״ש. ועיין בפע״ח הזרת עמידה פ״א ובשע״כ ובפיקין אלו רבינו לא נמנו בזה: (ג) עיין בשער המצות בפ׳ כי תצא בכוף מצות בינות כקן ומ״ש מוכרח״ז ז״ל: (ד) עיין בס׳ תו״ח דף כ׳ רע״ב באורך כל לשונו. וז״ל הרב שמן משון ודע וכבין דכמה גדלה מצות זו לכבר היא אלא בשמות וכ״ם וק״ו שאחרי מצות התמורות. ולא עוד אלא בע״י קיום המצות בורם ג״כ לבתולם מלכות נרגתא״ שלו בסוד לנוס דכהנות לור כמוכר בשער כ״ו פ״ח ועיין בספר נכר שלוס דף פ״ט ובכ״מ באורך ענין זה. ובוד דע״ל זה לא כוונך לנוח עוד בגילגול וכל ביאתו אדם בעוס״ח חיני אלא לנוכך בהורה והמצות. ואל יאמר אדם דמקרא מלא הוא כי יקרא קן ציפור דרך מקרה ואין לו לדרוש אחריה. לזה כתב רבינו בשער המצות דף ח״ בענין זה וז״ל חון ממצות נע וכיוצא אייב אדם לקיימן ולפילו אותם אליהם מוכה על האדם אלא בהזדמן כגון בילוה הקן וביוצא בזה עכ״ז נרוך אדם לתפס לתריקן ולעכבותם כי כל אלא הבנים בהרי״ג מצות שם כנגד אברי האדם הנה נשמתו תסרה ונקרא בעל מוס ואין לו תיקון עד שיחזור בגילגול ויבנים כל אברי״ג יש״ם. ואם במצות בזאת זוכה לאריכת ימים ולבנים זכרים כמ״ש בתיקון כ״ם אחרי מצות ועי״ז היה תפלה ל״ל חיי שיעורני על דבר כבוד שמו כיר״ל והיתי לי דרדפתי אחר מצות זו וקיימתי אותה ג׳ פעמים ע״כ: (ה) בפנים המכוונות (כה״ר): (ו) עיין לעיל בער הו״ת פ״ח בלל כ׳ ו״ע עיין במנו״ם בע״ד ת״ת פי״ח ופל״ח: (ז) ת״ה שיין לעיל בער הבלנים בתמצע פי״ח. ועיין המל״ר ד״ג ע״ב סי׳ ל״ח ואחר הבונות והתיפות הבנה בא לידינו כ״י תבנני מדוקי שהיה כתוב הפסוק ואתם הבונה ידלנה ות״ה הוא עצות הדפוס:

אותיות י' הוא בחי' חכמה של זאת התבונה ראשונה (ח) וזו החכמה נקרא יפ"ם וז"ם ותכס בבינה והרי נתבאר כי בחית י' של הוי"ה יש בחי' או"א עלאין ובאות ה' ראשונה של הוי"ה יש בחי' יפ"ם והבינה שהם תתאין. ועתה צריך לבאר למה הבינה הראשונה נרמזת בב' איתיות ו"ד של מילוי הוי"ד (ב) אשר לורתם ה' ושם קדמה ו' אל ד' והתבונה נרמזת באות ה' ראשונה של הוי"ה ושם קדמה ד' לו' כנודע כי ה' לורתה ד' על ו' גם שיעוי אחר כי ו' של מילוי יו"ד יש לה ראש שמורה היותה כלולה מי"ם כמבואר אצלינו ואות ו' שבתוך הה' ראשונה אין לה ראש שמורה היותה בבחי' ו"ק לבד בלתי ראש אך הענין הוא כי הנה אות ו' של מילוי הוי"ד היא בחי' בינה העליונה ובינה עליונה יש בה י"ם עם מוחין לכן ו' זו יש לה ראש והוא מורה על כל פרלוף הבינה עצמה אמנם אות ד' של מילוי יו"ד אינה בחי' הבינה עצמה רק בחי' ד' מוחין (ג) הנמשכין מן הבינה ומתלבשים (ד) בתחלה באחוריים של חצי ת"ת וגה"י בלה ואח"כ הם מתלבשין בראש התבונה שהוא אות ה' ראשונה של הוי"ה. ואמנם ה' ראשונה של הוי"ה שהוא לורת ד"ו והוא נימטריא י' כולם בחי' התבונה ראשונה עצמה לכן שם בב' איתיות ו"ד הם ב' אותיות נפרדין אבל ב' איתיות ד"ו אלו של התבונה הם כלולין באות א' שהוא אות ה' לכן אין לו' שבתוך הה' לורת ראש לפי שהוא בחי' ו"ק לבד בלי ראש והד' הם ד' מוחין של התבונה עצמה לכן קדמה ד' על ו'. והנה צריך שתדע כי זו הד' אינה בחי' ד' מוחין של התבונה פנימית שאם היה לה מוחין היא (היה) בחי' ראש אל הו' שבתוך הה' אבל כמו שאין מוחין בראש ז"א עד שנתלבשו בתוכו הנה"י של התבונה וכן עד"ז אין לנוקבא דז"א מוחין עד שנתלבשו בתוכה נלא הוד יסוד דז"א א"כ גם התבונה הזו אין לה מוחין עד שתעלה למעלה עד הבינה ואז היה לה מוחין מנה"י דבינה עליונה ואמנם עתה זו התבונה הא' הוא למטה ואינה כלולה עם הבינה למעלה הנרמזת בת ת' כנ"ל לכן אות ו' שבתוך הה' אין לה ראש לפי שעדיין אין לה מוחין פנימים וא ת ד' שע"ג הו' הוא בחי' או"מ מלמעלה בגלגלתא מבחון ולכן נתרחקה זו הד' מן הו' ואינה דבוקה בו ממש רק מתפשטת ומקפת אות ו' בסוד או"מ ואינה נכנסת בסיד פנימית לכן אינה דבוקה עם אות ו' נמצא כי זו תבונה תבונה הראשונה הוא בבחי' ו"ק לבד. וז"ם כי ימצא חלל באדמה (ה) כי כרעת הה' תלויה ואינה דבוקה עם הד' ונשאר שם מקום פנוי וחלל בלתי מוחין והנה זו התבונה נקרא אדמה ר"ל אדם ה' והנה באדר"ז דרל"א אמרו כי אותיות תבונה הם ב"ן וב"ת דאימון (ו) ו"ה פי' הדברים כי ב' אותיות ד"ו שים בלורת ה' ראשונה דהוי"ה הנ"ל הם דעלמות התבונה שהם ו"ק שלה וד' מוחין ולפי שאחר כך נמשכין זו"נ הנקרא ב"ן וב"ת מב' אותיות ו"ד אלו והם סוד ו"ה לכן הם נקראים תבונה אבל אין פי' שב' אותיות ו"ד אלו הם זו"נ עצמם:

פרק ה (ז)

גם דע כי הנה זאת הד' שע"ג הו' בלורת ה' ראשונה כבר באתרנו שיש לה עוקן מאחריה בלורת י' והוא בחי' י"ם

גם דע כי הנה נחלקת ד' זאת לג' חלקים שהם י"ד באמצע וב' ווי"ן הנמשכין ממנה כזה יד והם גימטריא כ"ב אחוון הנתונין מן חכמה אל הבינה ועתה צריך ליתן טעם למה באות יו"ד נעלמת בינה ונגלית החכמה ובאות ה' נגלית הבינה ונעלמת החכמה. והענין כמ"ש בדרוש אחר כי ב' כתריס דאו"א הם בגרון א"א אשר שם הוא בחי' בינה דא"א גם באתרנו בפ' יומם ילוה ה' חסדו (ח) כי יש ב' מיני חסד א' הוא חסד עליון אחר הבינה (ט) אשר מקום זה הוא בריאת דכתפין דא"א קודם התפשטות והתחלקות הב' זרועות ושם הוא מקום החסד העליון הנקרא יומא דכולהו בש"ה. וכבר ידעת כי לעולם חסד מגד הזכר והנה האור הנמשך מגרון העליון דא"א מתלבש (ירד ונתלבש) בחסד זה וכאשר יצא לחוץ אז אבא נעשה בבחינת החסד ההוא והבינה נעשה בבחינת הגרון לפי שהוא בינה דא"א כי להיות גרון גבוה מהחסד לכן מתלבש אור הגרון בחסד ההוא נמצא כי אמא שילדה מבחי' הגרון היא יותר מעולה והיא נעלמת תוך החכמה וזהו בחי' אות יו"ד שהחכמה נגלה בה והבינה נעלמת בה ואינה נגלית אבל כאשר התחילו ב' זרועות דא"א להגלות (להתחלק) ולהתפשט אז נתלבש חסד בגבורה ומשם יצאו יסוד"ת ואז היה הדבר להיפך כי אבא נעלם ואמא יותר מן הבינה לכן נרמזו באות ה' שהחכמה בהעלם ובינה בגלוי. וז"ש באדר"ז דר"ל קרוב ללשון זה לבאר אשתכחו דחכמה אבא בינה אמא פי' כי תחלה הם נעלמים בינה תוך חכמה אך לבאר ר"ל לאחר דאתפשטו דרועוי דא"א אז נתגלו בחי' או"א והרי נתבאר היטב ענין בינה ותבונה הראשונה וענין אבא ויש"ם אשר הם נרמזין בב' אותיות י"ה הראשונים שבשם הוי"ה. ודע כי ג' חלקי הבינה שהם בינה ותבונה הראשונה ותבונה שניה כולם הם פרלוף אחד נמצא כי כאשר היה עיבור ראשון דז"א שהוא אז בבחי' ג' כלול גו ג' כנודע היה בזו התבונה ראשונה שהיא ה' ראשונה של השם לפי שכיון שג' חלקים הנ"ל נעשו פרלוף א' נמצא כי זו התבונה הראשונה היא מהחזה ולמטה של כללות הפרלוף הנ"ל ושם הוא מקום העיבור שהוא מקום הבטן אשר בתוכו מולד הולד אבל בבינה העליונה אין שם בחי' הריון ועיבור (י) והנה בינה עליונה נקרא סמ"ך ותבונה ראשונה נקרא ם סתומה כנ"ל והענין הוא כי בינה עליונה הוא שיעור ו' ספירות עליונות שהם כחב"ד ח"ג (יא) ולבושן נמשכות מסוד החכמה שהוא י' נמצא כי בינה עליונה נקראת ס' לפי שמקומה נגד ו"ס עליונות שלו כ"א כלול מי' הרי ס' אבל התבונה שאין בה רק שיעור ד' תחתונות וכ"א כלול מי' לעטם הנ"ל לכן היא ם סתומה גם נקראת ם סתומה דיתבא רביעא על בנין וגם לסיבה זאת נקראת זאת תבונה ראשונה עה"ב והטעם כי הנקבות נקראות עולם (יב) כמ"ש בזוהר ויחי על פסוק מן העולם ועד העולם וזה התבונה נקרא עולם הבא עלמא דאתי לפי שהיא יורדת למטה ומתגלית תמיד אבל בינה עליונה נשארת למעלה ואינה יורדת לכן בינה נקראת לע"ל כי המוחין עליונים דז"א המלובשים בנה"י דבינה עליונה הם עתידין לבא אח"כ כאשר יתגדל מעלתו ויהיה לו מוחין עליונים יותר מן בינה ולא מן התבונה ואז יהיה לע"ל אבל מוחין דגלא הוד

יסוד

הגהות וביאורים (ח) כתב הרב שמן טבון וז"ל והנה באיתי בזה מקשים שהנה כאן כתב כתבו יו"ד נקרן על זויות על ס"י חיים ומכס בבינה ואלו בשער תיקון פ"ח (וכוח פע"ו מפער ה"א) כתב כתבו ז"ל בה"י ר"אשונה בבשם בה אבא עמיר וגנוז כי הוא יו"ד דמילוי הי"ו כו' ולביות זכר לכן נוכר עליה ואיך כתב פה כי אבא בנבלל בה"י ר"אשונה שהוא הוד יש"ם נרמז בעוקן ימיני של הה"י ראשונה והם דברים הפכים. ולענ"ד נראה לתרץ שמ"ם כתבו ולביות זכר לכן נוכר עליה ר"ל שהנה אבא עמיר וגנוז בבינה כי הוא יו"ד דמילוי כ"י והיינו שאין נקרא בחי' כיו"ד שבה"י אלא כלולה בה"י על דרך כיו"ד שאין נקרא אלא יו"ד ווי"ו דל"ת כלול בו כן ה"י זו. ומה שנוכר עליה הוא שנרמז בראש אותו והיינו בעוקן ימיני של הה"י ראשונה וזהו התנגדות. נמצא שיש"ם נרמז ביו"ד של מילוי הה"י וגם בעוקן הה"י נקרן זויות וזה פשוט ודו"ק: (ב) ביאור לזה הוא לקמן בפ"ם יעו"ש. שמן שבון: (ג) ועיין שדה תרמון שכתב וז"ל עיין שער או"א פ"ו והמעיין יבין בבינו במקום אחד סותם ובמקום אחר מבאר יותר כי כאן רבינו בפרקין הם וכן בי"ל יותר. שמן שבון: (ד) ת"ה עיין שער או"א פ"ו: (ה) עד סוף הפרק עיין מבו"ם שער ד' ח"ג פ"ח דף פ"ד יותר בביאור ועיין עוד מבו"ם פ"ם ח"ח ספי"ו והוא בכוד הסתלקות המוחין כמזכר שם ועיין שער הקדמות דבוש פ' והוא דבוש בענין הבא ואימא בדף כ"ב ע"א. שמן שבון: (ו) הינת הלינון ליהא בכתי': (ז) פרק זה קצור עם פרק הנעיל ובא להה עשם מ"ם בם למה באות יו"ד נעלמת בבינה בבר ביארנו שיש לה עוקן כו'. שמן שבון: (ח) עיין שער הקדמות דרוש או"א דרוש ה' דף נ"ב יותר בביאור וז"ל ונרך להה סיבה לזה כי הנה החכמה הוא יותר נעלמת מן יש"ם. וכן הבינה יותר נעלמת מן ההבונה. והנה מצינו הילוק בין אבא לאימא כי החכמה הראשונה נגלית בלוח י' בשבוסה. ויש"ם נרמז בהעלם בעוקן שלאחורי הה"י ובאימא הוא להיפך כי הבינה נעלמת במילוי ו"ד והתבונה נגלית בלוח ה' הפשוטה ובטעם כו' ע"פ יומם ילוה ה' חסדו וכו' יע"ש כמו שבהוב כאן. ועיין במבו"ם דף פ"ג ומשם תבין היטב פרק זה. שמן שבון: (ט) ת"ה עיין במבו"ם הם"ג ע"א ד"ה עוד יש תבונה וכו' שרש זה הענין בשער הכללים כללי החז"ג סי' ז': (י) ת"ה כלומר הריון ועיבור דבחי' כלים דז"א אין לה אבל הריון ועיבור דבחי' אורות יש לה כמש"ל שיך פ"א וכ': (יא) ובשער או"א פ"ח כלל ה' שם כתב חב"ד נקרא בינה עליונה וע"ע: (יב) סרב שדה אילן בבית בשם ספר אור זרוע וז"ל ע"ב בדרוש מנחת פ"ם כתב בבינו דבחי' ו"ק נקרא עולם וכן משמע מב"מ מב"ל (עיין שער ט' פ"ז). והיכן כתב ש"ם על בחי' ו"ק בינה ותבונה בלעולם הם בחי' ו"ק וכם בחי' נקבות יען כם מבחי' מינה ובריאה יע"ש ובזה יתרץ כי תבונה וז"ל. ועיין מ"ש בשער מעמ"ת פ"ם דגר בכ"ן דז"א בהוא עקבא נקבא עולם יע"ש. שמן שבון:

יסוד דתבונה הם נמשכין בו תמיד ולעולם הם נמשכין וכלין וזהו פי' עולם הבא עלמא דאתי כי תמיד נמשך ובא וזהו ההפרש שיש בין עולם הבא ובין לעתיד לבא כי זהו בתבונה וזהו בבינה בבחי' הגלח רוד יסוד שבהם הנעשין מוחין דז"ח. וזהו מ"ש בס' הבהיר (ח) שאלו התלמידים לר' רחומאי מהו עולם הבא א"ל עולם שכבר בא והדבר מובן עם הנ"ל שכתבתי:

פרקו (ג)

כבר באתרנו לעיל כי כאשר עולין ז"ח וב' התבונות עד בינה עליונה אז נקרא ז"ח עם בינו"ה הוא והנעשה הוא עם הקדמה שנקדים לך בענין הכללות הנזכר בכ"מ כי כל מקום אשר התחתון עולה למעלה במקום העליון להיותו נכלל שם עמו הוא שהעליון עומד בבחי' פנ"ס והתחתון עומד שם בבחי' אחוריים שלו ובזה תבין ענין זה כי הנה זאת התבונה יולאת מן האחוריים של בינה עליונה ואותן האחוריים של בינה הם שמות דאלקים (ג) כמודע כמ"ש בע"ה כי כל האחוריים הם שמות אלהי"ם וז"ש בזוהר פ' אחרי מות דפ"ה כי הבינה נקראת רחמים בלחודוהי אך מסטראה דינין מתערין (ד) ופי' מסטראה ר"ל מלדאיה שהם האחוריים שלה שהם הדינין אבל היא עלמה בבחי' הפנים שלה היא רחמים (ה) ודע כי בכ"מ שנמצא בזוהר שהבינה נקרא אלהי"ם היא בתבונה זאת היולאת מאחוריים של הבינה שהם אלהי"ם וא"כ כאשר התבונה זאת היא למטה אז יש אל החילונים אחיזה בה אמנם כאשר העלה למעלה ותהיה שם בסוד אחור בינה עליונה אז אין אחיזה אל החילונים בה וזהו סומך ה' לכל הנופלים כי כאשר זאת התבונה התחתונה תרד מאחורי בינה ולמטה אז גם הז"ח יורד למטה ממקומו וכן גם הנוקבא דז"ח תרד ממקומה ואז כל אלו נקראו נופלים אלא גם בתבונה הזו יש בה אחיזה אל החילונים כנ"ל ואינן עולין אלא ע"י הבינה העליונה הנקרא סמ"ך כנ"ל לפי שהיא סומכת אותם כאשר כולם יעלו למעלה ע"ד הנ"ל שיוכללו זה בזה ותעלה התבונה להיותה בסוד אחוריים דבינה עליונה הנקרא סמ"ך כנ"ל. ונבאר ענין בינה ותבונה בשמות אשר בהם דע כי מן האחוריים של ד' עליונות של הבינה משם נעשו ד' עליונות דתבונה בבחי' פנים שלה ומאחוריים של ו"ק של בינה עליונה נעשו ו"ק בבחי' פנים של תבונה והנה בינה עליונה ואבא עלאה הם ב' שמות אבא נקרא הוי"ה ע"ב דמילוי יודי"ן ואמא נקראת אהי"ה דיודי"ן גימטריא קס"א והנה אחוריים דבינה אע"פ שיש בהם י"ם עכ"ז בחי' אלקים שהם באחוריים שלה כנ"ל אינן נכרים ונגלים בה אלא באחוריים שמחליה ולמטה שהוא מהחזה שלה שהם ד' ספירות חנה"י. והענין כי מודע שאם אלהים יש בו ק"ך גרופים מתחלקין לד' אלקים והם שם אלקים א' הכולל ל' גרופים בספירה א' ושם אלקים ב' הכולל ל' גרופים בספי' ב' ושם אלקים הכולל ל' גרופים בספי' ג' ושם אלקים הכולל ל' גרופים בספירה ד' והנה ע"ם ק"ך גרופים אלו נקרא סמ"ך בינה עליונה כנ"ל כי סמיך גימטריא ק"ך ובעלות הז"ח והתבונה ראשונה שם באחוריים שלה נאמר סומך ה' לכל הנופלים כנ"ל. והנה הם נחלקים לד' בחי' וזהו ענין הפסוק אורך הריעה ל' באמה ורוחב ארבעה באמה שהם ק"ך גרופי אלקים הנחלקים לד' פעמים ל' והנה זה ענין בוכ"ו הנזכר פ' פקודי רס"א שהוא ענין חילוף אהי"ה באבג"ד כי הנה שם אהי"ה הוא בפנים שלה ושם בוכ"ו הוא באחוריים שלה כי הנה הוא גימטריא ד"ל שהם בחי' האחוריים. אלו שהם ד"פ ל' גרופי אלקים. והנה משם רע"ה היה כלול ק"ך גרופים אלו ע"ד הנ"ל הם ד' שמות אלקים גימטריא מש"ה עם הכולל וכל אלהים מאלו ד' הכולל שלשים גרופים והרי ארבעתן הם כוללים ק"ך גרופים של אלהים וזהו בשנ"ם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה כמ"ש בתיקונים על בשנ"ם זה משה. וכבר ידעת כי משה זכה לבינה והוא בבחי' זו אמנם בחי' התבונה וים"ם כאשר האחוריים של או"א עלאין מתפשטין בהם נעשו ישסו"ת בבחי' אחוריים של שמות הוי"ה ואהי"ה דיודי"ן ברבוע שלהם כי ריבוע של הוי"ה גימטריא קפ"ד וריבוע של אהי"ה גימטריא תקמ"ד כי לעולם הפנים שלהם בחי' יושר ובחינת אחוריים הם בבחי' תשבון וריבוע נמצא כי או"א בבחי' הפנים שלהם שהם הוי"ה אהי"ה דיודי"ן גימטריא רנ"ל ויסבו"ת הפנים שלהן הם ב' אחוריים של ב' שמות הנ"ל כי מה שהוא אחוריים למעלה הוא בבחי' פנים למטה. ואמנם זהו שאנו אומרים כי אלו הרבועים הם אחוריים של או"א עליונים זה בבחינת כשמתפשטין אבא ואמא בסיד ים"ם ותבונה אבל כל זמן שלא נתפשטו אז אחוריים עצמן דאמא הם ק"ך גרופי אלקים אלא שאין ק"ך גרופים אלו ניכרין אלא באחוריים של ד"ת דאמא והנה כאשר האחוריים דהיינו האלקים האלו מתפשטין מהם לעשות הים"ם והתבונה הפנים שלה ושל ים"ם הם ב' רבועים הנ"ל של הוי"ה אהי"ה ואמנם בחי' אלקים עצמן אינן נגלין בפנים דפ.ימות שלה רק בפנים דאחוריים (נ"א בפנים שלה רק באחוריים שלה כמ"ש). ונחזור לבאר ענין הפנים והאחוריים דים"ם ותבונה והנה הפנים שלהם הוא רבוע דהוי"ה דיודי"ן והוא גימטריא קפ"ד וזהו פנים דים"ם ורבוע דאה"ה עולה תקמ"ד והיא פנים דתבונה ולכן הפנים של ים"ם הוא ג מטריא קפ"ד לרמז כי עי"ז שהוא הפנים שלו הוא מזדווג עם התבונה ופוק"ד אותה וגם גימטריא מקד"ם להורות כי מה שהיה שם זה למעלה באבא בבחי' אחור בכאן בים"ם פנים הנקרא קדם בסוד אחור וקדם לרתני וז"ם ושכן מקדם לג"ע וגם הפנים של התבונה שהוא גימטריא תקמ"ד הוא סוד קדמ"ת עדן להורות כי למעלה היה זה בבחי' אחור בבינה העליונה וכאן הוא פנים שהוא קדמ"ת מלשון אחור וקדם לרתני כנזכר בזוהר. והנה כשנלרף ב' שמות האלו יהיו גימטריא תשכ"ח כי הנה אלו הם אחוריים העליונים כנ"ל ימשם נעשה פנים למטה מהם ונמצא שיש בהם בחי' בינה הנקרא ס' ובחי' תבונה הנקרא מ' סתומה והקלי' שכנגד בינה ותבונה נקרא מ"ם וזהו הטעם שאר של שכחה נקרא מ"ם כי אלו השמות שהם גימטריא תשכ"ח הם בבינה ותבונה הנקרא מ"ם ומשם יש שכחה לפי שהם אחוריים והקליפות הנקרא מ"ם אוחזין בהם וז"ם שארז"ל אינו דומה שונה פרקו ק' פעמים לשונה פרקו ק"א פעמים לפי שעד ק פעמים יש לו שליטה כמנין מ"ם ולא יותר ואמנם הפנים של או"א הם עולין גימטריא רנ"ל כנזכר והם גימטריא זכור ומשם בא הזכירה שהם אותיות זכ"ר י"ה שהם או"א הנקרא י"ה לפי ששם אין קליפה נאחזת והנה ענין האחוריים דתבונה שביארנו לעיל כי הם בחי' ק"ך גרופי אלקים נ"כ כמו שהיא באחוריים של בינה אמנם יש שינוי כי בבינה לא נתנלו כל הק"ך רק באחוריים של ד"ת שבה לבד בסוד ד"פ ל' גרופים אבל כאן באחוריים של תבונה מתחילין להתגלות בכל הה' תחתונות שבה מן הגבורה שבה ולמטה שגם גבורה יש בה שם אלקים. אבל בחסד שבה אין שם אלקים יכול להתגלות בו עדיין וא"כ כאן הם מתחלקים לה' חלקים כמודע כי כ"ד גרופים מתחילין מאות **א** דאלקים וכ"ד מתחילין מאות **ל** וכ"ד מתחילין מאות **ה** וכ"ד מאות **י** וכ"ד מאות **ם** והנה הם ה"פ כ"ד נמצא שהם ה' שמות אלקים בה' תחתונות שבה בבחי' אחוריים וכל שם אלקים כולל כל כ"ד גרופים עד שבה' אלקים יכללו כל הק"ך והטעם לזה כי כל שם א' של אלהים כולל מדרגה א' של (ק"ך גרופים) כ"ד גרופים שכולן מתחילין באות **א** אלו וכן כל הה' (אותיות) אלקים

הגהות וביאורים (ח) עיין במ"ג כוף שער ניור עולמות בענין יוחר מבואר: (ב) בפרק זה הענין והמצא כוונת שמות של זכרון. גם סורם של שכחה מקוין מלין והוכל להבניע עיין היטב והמצא מרגוע לנפש: (ג) כרב שמן שבון כתב דע והבן היטב כי ההוריים אלו הם דבחי' חילוניות. כי האחוריים דפרמיות הם פנים ממש מ"ד הקמ"ד ועיין לעיל שער או"א פפ"ו ועיין מבו"ש שער ד' ח"ג פ"ט וכן הרב אור זרוע בהב כן ועיין אמת ליעקב דף ו' אות רכ"ח: (ד) עיין שער נ"ב פ"א פירושים רבים: (ה) וזהו עם בינות הוא בבעולה למעלה אז נקרא נ"ב רחמים כמו בינה ודע וכו':

אלקים (ח) וגם טעם ב' כי הנה אלו הכ"ד לרופים וגם כללותן הם כ"ה והנה שם אלקים הוא ה' אותיות וכל אות כלולה מה' הרי כ"ה והרי כל כ"ד לרופים נכללין בשם ה' דאלקים ונמצא שם ה' שמות אלקים גימטריא ה"ל יכאשר תחבר עמה שם בוכ"ו הנ"ל שהוא הילוף אהי"ה שהיא שורש דינין והאחוריים האלו הנקרא אלהים כי גם הוא מתפשט עד התבונה גם כן ונמצא שו' שמות (ב) אלי הם גימטריא תבונה ע"ה לרמז שבהבונה זו נכלל שם בוכ"ו שהוא שורש הדינין וכל הק"ך לרופי אלהים וז"ם ואם ד"ל היא ואין ידו משגת כי התבונה נקראת אם הבנים היא בחי' ד"ל שהיא שם הנ"ל אשר הוא למעלה באחוריים של ד"ת הבינה בבחי' ד"פ ל' לרופים הנ"ל ועתה נתפשט בתבונה גם כן הנקראת אם הבנים :

השער השלישי

שער הולדת או"א וזו"ן ובו ז' פרקים (ג)

פרק א (ד)

הקדמה בענין הולדת או"א וזו"ן ומיוסדת על המ"ב זווגים המזכר בס' הזוהר פ' בראשית דט"ו דע"ב כי הלא כבר ביארנו שהיה בז"א ג' בחי' ובעיבור ראשון היה בסוד ג' כלילין בג' ונמצא עיבור זה היה ע"י הה"י דא"א שנתעלו למעלה תוך חג"ת שלו (ה) ושם ביסוד עלמו דא"א הוא שנזדווג עם הנעבורה שבו (ו) ומשם יצא ז"א נמצא כי הזיוג היה בחי"ת עלמו וכבר ידעת מ"ש רז"ל היכי דמי לאלתר כל זמן שהרוק מלוי בפה (ז) והוא נשיקין הקודמין לזווג כי הם בחי' זווג עליון בפה עלמו לכן התלה היה זווג עליון דפה דא"א (א) להוריד כח הטפה ההיא כלולה במ"ב זווגים כי כבר הודעתיך כי החיך הוא החכמה והענין כי החכמה (מ"ם) דא"א יש בה י"ם כלולית בראש לבדו ויסוד שלה הוא החיך והוא המזדווג עם הגרון שהוא המלכות (ח) ונקרא בינה בערך שאר הגוף כנודע ובינה באלו הי' יש כל ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והנה בעת שנזדווגו חיך וגרון להוליד או"א מסוד הגרון ותג"ת של א"א (ט) כנודע הנה אז יצא הטפה ולעולם הטפה הוא משם ע"ב כנודע ואח"כ נתלבשה בשם ס"ג שהוא בבינה שהיא לעולם סוד הגרון דא"א (י) והתחיל הכתר שלהם מן הגרון דא"א. (ב) ונמנה לפי שבשם ס"ג יש בו ב' מליאות שהם מילוי יודי"ן ומילוי אל"ף לכן יצאו או"א כחדא נפקין וכחדא שריין (כי) כולם בשם א' של ס"ג רמוזין בו אבא מן הי"ד ואמא מן אל"ף (ג) ונמנה עתה להזרעת זו"נ (יא) הוא מוכרח שלא יהיה בבחי' זו רק שזה יהיה גדול מזה ולכן לא הועיל שם ס"ג עתה רק למעבר לבד (יב) אך עיקר מה שבמשו כאן הוא שם ע"ב שמשם בא הטפה לעולם ואח"כ משם מ"ה וב"ן שהם שורש זו"ן אך או"א שניהם יצאו משם ס"ג לבד אך זו"נ מב' שמות מ"ה וב"ן לכן אינם שוין כאו"א. (ד) ונמנה סוד הטפה כבר ידעת שהוא שם י"ו (יג) שהוא סוד חב"ד והנה הטפה הזו כלולה מג' יה"ו

שם

הגהות וביאורים (א) ושיין כל זה במבו"ש דפ"ו ע"א פרק יו"ד : (ב) היינו עם שם בוכ"ו : (ג) עיין מבו"ש דף נ"ח ע"א : (ד) אלו כב' פרקים הם בספר הקדמות פ"א מהרוש ז"א דף נ"ו ע"ב : (ה) נ"א דאו"א (ושיין דב"ש דף מ"א ע"א). הרב במן שמון הקשה כאן משמע שנה"י הוא חוץ מנ"ח ובכ"מ כתב שנה"י עולה על גבי חג"ת ולא חוץ חג"ת ולפיזו לא הם חוץ או"א מ"מ הוא ע"ג הנ"ח דזיר . ומהכן עם דברי רבינו בעבר כ"ה פ"ב שכתב ז"ל ועוד עשם ב' בענין א"א עלמו כי כמו שנכללו נה"י בחג"ת כו' גם נכללו מעילא לתתא חג"ח בנה"י עכ"ל . ולח"כ מניח בשם הרב הו"ח שהקשה קושיא זאת בספרו הבהיר דף ק"ו ומניח ג"כ דברי רבינו המזכר ועוד הוסיף לבניא במה שכתב רבינו במבו"ש ד ל"ו ז"ל והתלבשות הזה נקרא בלות כמו שהמלא לקמן ובלות ר"ל שמלבישים זה לזה ע"כ . א"כ האמת הוא שיש ב' בח' ג' גו ג' הלחר הוא שהנה"י מלבישים לחנ"ח והשני שהנ"ח הם המלבישים הנה"י ואז הנה"י גו הנ"ח ולפשר זה בנה"י אור יפר וזה בנה"ח אור חוזר עכ"ל . ומסיים בכ"ש עוד שמעתי הירון דזה בעיבור ראשון בני ובעת לא מליאי מפוקם (עיין בספר דברי שלום דף ע' ע"ד שלם כ"א) : (ו) הרב אור זרוע מקשה הרי במ"א כתב שהזווג הוא אד ימין עם אד שמאל וכאן כתב שהזווג יהוד עם עטרה . הרב במן שמון מניח בשם נסר שלום בהקדמה דף ק"ו ראש ע"ב שהנב שלה הנ"ן דז"א נקרא מלכות שבנוסו יסו"ם ודוא הבחי' של עטרת היסוד כנודע וזה אחי שפיר : (ז) עיין מסכת נדה דע"ז ע"ב ובדף ס"ד ע"ב ומה שליין לקמן פ"ד במס' בהוכות הוא ע"ם : (ח) עבמ"ד ומ"ן פ"ד : (ט) ר"ל לבלבים לגרון והג"ת דא"א כן הבב רבינו במבו"ש דף נ"ח. במן שמון. ובנוסחא אחרינא גרון והיך דה"ה : (י) הרב במן שמון הביא בשם ספר שדה הארן שכתב כי התילה יוכרין או"א לבחי"ה ולא"ב עולים לא"ח לא כמ"ש רבינו בשער י"ו פ"א עד שעולים ומלבישים לגרון. וכתב עוד הרב במן שמון דבחי' המוחין דאו"א אבל בחי' נוסף דאו"א נעשו מן הבעבות דא"א הנופפים עליהם כמבואר בשער מאמרי הבבי : (יא) ר"ל בשבת חכמה בנ"ל ובינה מן הגרון לעורך זו"ן : (יב) נ"א שעבבה הטיפה דע"ב דבך ס"ג ויבדה למ"ם וב"ן לעשות זו"ן (כח"י) : (יג) כי כל הטיפות הן בחו אורה יו"ד קטנה והן ג' קוצין והן ג' אותיות יס ו שהוא סוד חב"ד וכו' (כ"י) :

יפה שעה

(א) להוריד כח הטיפה ההיא כלולה ממ"ב זווגים וכו' פי' מ"ב זווגים עיין שלהי פי"ד משער מ"ד ומ"ן. והענין כי כבר הודעתיך כו' הנה אז יצא הטיפה ולעולם הטיפה היא משם ע"ב כנודע ואח"כ נתלבשה בשם ס"ג שהוא בבינה שהוא לעולם סוד הגרון כפי חיוו בחי שההיה כו'. ולעיל בשער ח"א פ"ח הוא אומר שדוקא בפרצוף א"א לבדו הוא שורדה הבינה בגרון לא כן בכל שאר פרצופי האצילות כי כולם חו"ב שלהם עומדים להם בראשם שוים בקומתם. כבר כתב רז"ל שם בשער מ"ד ומ"ן שגם בכל הפרצופים היסוד דחכמה הוא החיך והיסוד דבינה הוא בגרון יע"ש . (עיין בספר דברי שלום דף מ"ח ע"א שהאריך בזה : (ב) ולפי ששם ס"ג יש שני מליאות שהם מילוי יו"ד ומילוי אלף לכן יצאו אבא ואימא כוין כחדא נפקין כו' . פי' כי אלף היא בחינה הבינה כאמור אלף בינה וגם האלף עצמה היא יו"ד כי היא בצורת יו"ד ואו"ו דלת שהיא יו"ד מלא לכן הסוד היא לעולם סוד המילוי כנודע. והנה מתבאר מדברי רז"ל שבהולדת או"א לא שמשו אלא יה"ו דחכמה ויה"ו דבינה שהם ע"ב ס"ג בשל חכמה זו דא"א כי יצאה שורש הטיפה שהיא לעולם יה"ו דע"ב ונהלבשה ביה"ו דס"ג ומיה"ו דס"ג יצאו או"א אבא מן הי"ד ואימא מן הה' ולפי מ"ש רז"ל לפי שבשם ס"ג יש שני מליאות מילוי יו"ד ומילוי אל"ף לכן יצאו אבא ואימא שוין כחדא נפקין והרי לא יצאת אימא מאות וא"ו שהיא במילוי אלף אלא יצא מן הי"ד ואימא מן הה' שעדיין אין בוש הפרש בשם ס"ג משם ע"ב ויה"ו דמ"ה ויה"ו דב"ן לא שמשו בהולדת או"א אלא למעבר בעלמא כדרך שכ' רז"ל ביה"ו דס"ג שבהולדת זו"ן לא שמשו אלא למעבר כן בהולדת או"א המ"ה והב"ן לא שמשו אלא למעבר . אלא שקשה לזה דא"כ כשהיה הזווג החיך וגרון כדי להוליד את אבא ואימא לא ירדה אלא שורש הטיפה שהיא יה"ו דע"ב ונהלבשה ביה"ו דס"ג ומס"ג יצאו או"א א"כ כיצד הם מ"ב זווגים הלא יה"ו דכ"ג עולה מספרם מ"ח והו"ל באו"א מ"ח זווגים. ועיין לקמן פ"ד שכתב רז"ל ז"ל כן היה באו"א כי הוצרך להם זווג עליון שבפה דא"א ושם היה הזווג כיצד בינה שבגרון משלם מ"ן מן הנ"ל שבבה לתחתה מהה"ע כו' עד ז"ם ורעת דאזרע ולמה

במ"ב זווגים יע"ש . ולע"ד אומר אני שעיקר ענין ופירוש מ"ב זווגים אינו אלא בהולדת ז"א ובהולדת או"א בודאי כן היה ענין אלא שמלת מ"ב זווגים אלה מהמלאת היא אלא היה מ"ב אלא יותר . גם דע שבהולדת ז"א פורש בדברי רז"ל הכל מ"ב זווגים היורדים מן החכמה וכנגדה אין טיפה יורד על שעולים עכ"ס והם בני פעמים מ"ב בהעלה הבינה שבגרון אמנם בהולדת או"א בודאי כמו שמחכמה לא ירדה אלא שורש הטיפה שהיא יה"ו דע"ב מלובשת ביה"ו דס"ג ויה"ו דמ"ה בחבי"ת דחכמה ויה"ו דב"ן שבבינה דבחי' הבינה שבגרון לא (שעבו) [שמבו] כן צריך להיות שבבינה שבגרון לא (שעבו) [שמבו] (הי"ה) [אהי"ה] דאלפי"ן שבחבי"ת הבינה ולא אהיה דהפי"ן שבבינה הבינה בלפי כבוד הנבנסים כך כבוד היוצאים ולא שמש אלא אהי"ה דיודי"ן ואם רז"ל לא ביאר מה נעשה אבן יתמי דיתמי : (ב) אמנם עתה להזרעת ז"א הוא מוכרח שלא יהיו בחי' זו רק בזה יהיה גדול מזה כו' . הכרח הוא כי נודע שבעולם הנקודים בביאתו המלכים מתחוקתם ועיקרם היו כתר למעלה ולמטה ממנו מלך ימין נקודת החכמה ומלך שמאל נקודת הבינה וז' נקודות תחתונות כולם יצאו למטה זה תחת זה נפרדים אחד מחבירו וגם הפרש ובינוי אחד בנקודות הח"ב לא היה אלא ביטול באחוריהם שירדו למטה באצילות עצמו ולא יותר לא כז"ת דנקודות שבבריו ומתו וגם נפלו לבי"ע לכן בעת בא זמן ועידן היקוצים כיון שמעיקרא היו שוים גם יצאו בהיסם שוים בקומתם וכחדא נפקין ושוד כיון שלא ירדו מעיקרא לבי"ע אין כח בהיצוים להתאחז בהם ולינק מהם כלל כנודע שאדרבא או"א דוחים את החיצוים ואין בהם פחד החיצוים שח"ו ינקו מאחו יהם כלל ועיקר לא כן בז' נקודות התחתונות שהמלך היתה למטה מכולם וא"כ בעת התיקון צריכה לצאת למטה מכל הו"ק שהוא כללות זעיר אנפין ושוד מפני פחד החיצוים שלא ינקו מאחיריהם הוצרכו לצאת דבוקים אבא"א כולל ז' מבמם לבניהם ומוכרח הוא שירדו כל האורות בז"א ומז"א יהנו לעוד הלקה וא"כ מוכרחים הם להיותם מתחילה זה גדול מזה : (ג) ונמנה סוד הטיפה כבר ידעת שהיא שם יה ו כו' . ואת

ולמה

של ע"ב מ"ה ב"ן וג"פ יה"ו גימטריא ס"ג הרי כי גם בזה גרמו שם ס"ג (א) ואמנם שם יה"ו של ע"ב הוא למעלה בג"ר והוא גימטריא כ"ז (ח) והוא סוד (עלמא תניינא) מהגהו חלחא עלמין הנזכר ברים אדרא נשא שעולם הב' הוא כ"ז עלמין (ב) ויה"ו של מ"ה גימטריא ט"ל ועם כ"ז הראשון הוא גימטריא ל"ו כמספר עולם הג' שהוא ל"ו עלמין (ג) אמנם יה"ו הראשון נעלם ביה"ו ב' של מ"ה שהוא בג' אמצעית (ד) אח"כ יורדין אלו ומתלבשים בשם יה"ו האחרון דב"ן שהוא גימטריא מ"ב והוא בג' אחרונות ואז יורדין בתוך שהוא היסוד של החכמה כנ"ל והוא נוהגים אל הגרון ואמנם לפי שכולם מתלבשים ביה"ו האחרון שהוא מ"ב לכן נקרא הטפה מ"ב ז' גיס כי כולם מתלבשים בו שהוא התחתון וזהו ענין הח"ך הרמ"ז בסוד החכמה כי אותיות ח ך הם כח ולעולם הכ"ח הם סוד (ה) מ"ב כנודע כי הח"ך (ו) עם י"ד אותיות גימטריא מ"ב (ז) וזהו רמז אל יה"ו האחרון העולה מ"ב וכשהתבר ל"ו עם מ"ב גימטריא קל"ח והוא סוד כי (ח) חלק ה' עמו (ט) והוא סוד חק"ל הפוחין (י) כי עתה יורדין כל יה"ו הג' בג' אחרונות ואז נשלם בסוד חק"ל הפוחין (קדישין) אמנם אם תחבר עמהן יה"ו של שם ס"ג העולה מ"ח יהיה כולם גימטריא (שם) של הוי"ה (בהכאה) העולה (ברבוע) מקום (יא) וז"ם הנה מקום (יב) אחי (יג):

פרק ב

(יד) **ונחזור** לענין כי כבר ביארנו מציאת המ"ב שיורד מהאיך לגרון בזווג פה העליון של א"א להוליד זו"ן והנה אותיות גיכ"ק הם בחיך והם רומזים אל הג' יה"ו העולין חק"ל כי גיכ"ק עם הד' אותיות ועם המלה הכל גי' חק"ל והרי כאן טפת מ"ד שעולה מ"ב וכבר ידעת שאין טפה יורדת מלמעלה שאין טפיס עולה מלמטה (למעלה) כנגדה (טו) והם כוד מ"ג של הגרון והענין כי כבר ידעת כי מגרון א"א נעשה כתר לראש או"א והגרון כבר ידעת שהוא ביה דא"א והנה הוא מוכרח שיהיו ב' בחי' א' לאבא ואחד לאימא ושניהן ב' שמות של אהי"ה (טז) המורים על היותן מביה דא"א וז"ם (יז) אהי"ה אשר אהי"ה (ב) כי כל מה שאמר הקב"ה למשה הוא שהודיעו ענין יצירה דז"א מהתלתו ועד סיפה כמבואר בזוהר ויקרא די"א וזהו הענין כי האהי"ה הא' בסוד אבא ואהי"ה הב' בסוד אמא ואשר (הס) אותיות ראש באמצע ב' שמות אהי"ה להורות כי גרון זה נעשה ראש לב' אהי"ה הנ"ל שהוא או"א ולכן הושם מלת אשר באמצע הב' אהי"ה כי אשר אותיות ראש וכבר ידעת כי ראש הוא לזכר ואשר היא לנקבה אך לפי שא"א שניהם מן הגרון שהוא הביצה לכן שניהן נקראין אשר ושניהן נקראין אהי"ה אמנם לפי שעתה בבחי' הגרון יש ב' בחינת או"א לכן הוכרח שיעלו ב' טפין כי מן החיך ירד טפה אחד שהוא יה"ו אחד ומלמטה עולין ב' טפות שהם ב' אהי"ה (כי אהי"ה גי') יה"ו נמצא כי ב' אהי"ה הם ב' יה"ו והם ב' טפות. ועתה צריך לדעת (והנה) כמו שמן הי"ם של הח"ך ירדו ב' יה"ו והם מלובשים ביה"ו האחרון כן עתה יעלו כפלים מן הגרון והם ו' אהי"ה וכוללים בב' אהי"ה לבד ואמנם מציאות אלו הו' אהי"ה הוא כמו שביארנו בג' שמות (נ"א ואמנם הם בחי' ג') יה"ו (ג) כי (יח) ב' אהי"ה הם בג"ר דאבא וג"ר דאמא ושניהן במילוי יודי"ן ואח"כ בג' אמצעיות דאבא ושלש דאמא הם ב' אהי"ה דאלפי"ן ואחר כך בג"ת דאבא וג"ת דאמא הם אהי"ה דהכי"ן הרי ו' אהי"ה וכמו שלמעלה כולן נכללין ביה"ו האחרון כן עתה נכללו בב' אהי"ה ולכן לא נזכר בכתוב רק ב' אהי"ה אבל באמת כי ג"פ הם נקרא אהי"ה אשר אהי"ה ביודי"ן בהכי"ן באלפי"ן כי בג"ר נקרא

הגהות וביאורים (א) יו"ד ה"א. ו"ו (כ"ו): (ב) א"ל הוי"ה הנמשך מזה השם דיודי"ן: (ג) שהוא א"ל אהי"ה בגימטריא ל"ו: (ד) עיין יפה שעה אות א' ועיין בס' דברי שלום שהיקר ביה"ו דס"ג הוא הגרון כולא בס' שמן משון: (ה) ולהבין זו צריך להקדים מ"ש בספר הפסוקים דף ל"ז ע"ד ס' שלת סי' י"ד ע"ם ועתה יגדל נא כח ה' וז"ל ג"ם מ"ב דעם"מ נמשכין א"ל אדני' בעולה קב"ו ולפי שהכלות מילויו הוא כ"ח אותיות מילוי המילוי לכן כל המ"ב להוון נקרא כח אדני' על שם כ"ח אותיות המילוי ע"כ. וכן הוא כאן יען שביסוד החכמה נמצא בו במ"ב נא מנה כ"א הכ"ח שהוא כעיקר. הרא"ם זיע"א: (ו) אותיות מילוי המילוי (בשם כ"ח אותיות שהוא ח"ך) עם הפשוט וכמילוי (שבשם י"ד אותיות) גי' מ"ב: (ז) ר"ל כי צורת ה' בגי' ליודין גימט' מ"ב כי כ' אחרונה יהיה בחשיר שהוא שם מ"ב: (ח) עיין בספר הפסוקים דף קכ"ח ע"ד שנשם האזינו עפ"ז מ"ש שם: (ט) פי' כי מבשם נאצלו זו"ן ומבשם נמשכו אחר כך נשמת ישראל. מהרב שמן משון בשם ס' שבה אלהן: (י) פי' המלכות נקרא חקל בגמ"י במ"ש בכוונת שבת ו"ם ג' יה"ו המאירים בה ועושים לאחר חק"ל ומלכות זו היא בגרון המקבל מיסוד: (יא) ל"ב ר"ל יפ"ו הפ"ה ופ"ו הפ"ה גי' מקו"ם: (יב) כולם גימט' מקום וגם שם של הוי"ה זה שכולל כל העולמות שהוא הבשם נקרא מקום (בת י): (יג) אחי אח' י' כי העיבור יצאה מן החכמה הנקרא י' והיא עלמה היא י' ונעשית מקום: (יד) מבו"ם דף ל"ט: (טו) א"ה עיין במבו"ם דף ל"ט ע"א אחר' וז"ל ויסיו כ' פעמים מ"ב והענין כו' ועיין בספר מ"ד ומ"ן דבוש י"ג ד"ה מ"ק שנראה שהוא דבר בפ"ע והוא ממ"ק וכן הוא בספרי כ"א. סוד לאותיות אחת"ם הם כב' (ל"ל והם בגיגה וכן הוא לקמן דף קכ"ב ע"ב בבמ"ק שם ס. ה"ר שב"ח) (א"ה בע"ח בח"א של בחסיד של בעל יוסי"ה בהיב וכם כ' פעמים מ"ב. והרב שמן משון כתב וז"ל והם הנו ר"ל כב' מ"ב גי' אג"ף ועיין ספר הכוונת דבוש ר"ה דבוש ז' בענין זיווג חיך וגרון) (נ"א כ"ב) והם גי' אג"ף (ר"ת אחה"ע גרון פה). ואותיות גיכ"ק בחיך והם בחכמה ואותיות חכמה חיך מ"ה גיכ"ק גי' נג"ף (ר"ת נוקבא גרון פה): (טז) ל"ע דלעיל כתב דאבא הוי"ה ואימא אהי"ה. שמן משון: (יז) בער מ"ד פ"ו: (יח) עיין תו"ת דק"ד ע"ב:

יפה שעה

ולמה אינה הוי"ה שלימה כדרך כל מוחין דעלמא בכל מקום שהם חו"ב וחו"ג עסמ"ב הוי"ה שלימה ועיין מ"ם רז"ל בבער מ"ד ומ"ן פ"ה ופ"ו יע"ש היטב. וא"כ למה כן היה כאן שאין שורש המיפה אלא יה"ו ומ"ה ביה"ו דכ"ן שבנה"י דחכמה זו משמש בהולדת זו"ן והוא בחינת ה"א אחרונה שבשם ואם היא הוי"ה שלימה אלא שאין ה' אחרונה נמצאת המ"ב זוגין היא עצמה תקשה ולמה. וי"ל שעיקר שב"ן שבנה"י דחכמה זו משמש בהולדת זו"ן מ"מ ה' אחרונה דהוי"ה היא בחי' מל' וכל המספר הוא במל' כמ"ש רז"ל לעיל כל שער או"א יע"ש וא"כ המספר עצמו הוא בחי' ה' אחרונה: (א) ואמנם יה"ו של ע"ב הוא למעלה בגרון כו'. ויה"ו הב' של מ"ם בג' אמצעיות כו' והתלבשו ביה"ו אחרון שהוא בשלשה אחרונות כו'. תימא אם יה"ו דע"ב הוא בג"ר ויה"ו דמ"ם בג' אמצעיות ויה"ו דבן בשלשה תחתונות יה"ו דסג"ג איה מקום כבודו ולעיל בפרקין כתב רבינו ז"ל זה לבדו הנה בגלו הי"ד ספירות דחכמה יש כל ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ם ב"ן יעויין שם. (ב) כי כל מה שאמר הקב"ה למשה אז הוא שהודיעו ענין יצירה של ז"א מתחילתו ועד סופו כו'. אין לפרש אם הודיעו ענין יצירתו של ז"א א"כ מרע"ה שואה שעה עם מי היה מדבר כי משה מתחילתו זכה לביאה בנודע. (מה מאד תמהתי איך לא מצאו מה שכתב רבינו בשער ל"ב בענין דור המדבר היוצאים לפני ז"א יעש"ב ודור המדבר הם אשר יצאו ממצרים ומשה היה השורש שלהם ושקול משה כנגד כל ישראל כנזכר שם בשורש שמצא ז"א בשותו שעה כבר היה בשלש וכל ישראל שבאותן זמן יצאו מהשורות היוצאים מלבני ז"א מיכאל לאבא כנזכר שם ועוד שאדם הראשון עצמו אשר כל נשמות הבריות נלקח לעשיר השלש

נלקח בו ויצא מזווג זו"נ מבחי' אב"א כמאמר בכל מקום שהם חו"ב וחו"ג עסמ"ב הוי"ה שלימה ועיין מ"ם רז"ל בבער מ"ד ומ"ן פ"ה ופ"ו יע"ש היטב. וא"כ למה כן היה כאן שאין שורש המיפה אלא יה"ו ומ"ה ביה"ו דכ"ן שבנה"י דחכמה זו משמש בהולדת זו"ן והוא בחינת ה"א אחרונה שבשם ואם היא הוי"ה שלימה אלא שאין ה' אחרונה נמצאת המ"ב זוגין היא עצמה תקשה ולמה. וי"ל שעיקר שב"ן שבנה"י דחכמה זו משמש בהולדת זו"ן מ"מ ה' אחרונה דהוי"ה היא בחי' מל' וכל המספר הוא במל' כמ"ש רז"ל לעיל כל שער או"א יע"ש וא"כ המספר עצמו הוא בחי' ה' אחרונה: (א) ואמנם יה"ו של ע"ב הוא למעלה בגרון כו'. ויה"ו הב' של מ"ם בג' אמצעיות כו' והתלבשו ביה"ו אחרון שהוא בשלשה אחרונות כו'. תימא אם יה"ו דע"ב הוא בג"ר ויה"ו דמ"ם בג' אמצעיות ויה"ו דבן בשלשה תחתונות יה"ו דסג"ג איה מקום כבודו ולעיל בפרקין כתב רבינו ז"ל זה לבדו הנה בגלו הי"ד ספירות דחכמה יש כל ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ם ב"ן יעויין שם. (ב) כי כל מה שאמר הקב"ה למשה אז הוא שהודיעו ענין יצירה של ז"א מתחילתו ועד סופו כו'. אין לפרש אם הודיעו ענין יצירתו של ז"א א"כ מרע"ה שואה שעה עם מי היה מדבר כי משה מתחילתו זכה לביאה בנודע. (מה מאד תמהתי איך לא מצאו מה שכתב רבינו בשער ל"ב בענין דור המדבר היוצאים לפני ז"א יעש"ב ודור המדבר הם אשר יצאו ממצרים ומשה היה השורש שלהם ושקול משה כנגד כל ישראל כנזכר שם בשורש שמצא ז"א בשותו שעה כבר היה בשלש וכל ישראל שבאותן זמן יצאו מהשורות היוצאים מלבני ז"א מיכאל לאבא כנזכר שם ועוד שאדם הראשון עצמו אשר כל נשמות הבריות נלקח לעשיר השלש

אהי"ה. שמן משון: (יז) בער מ"ד פ"ו: (יח) עיין תו"ת דק"ד ע"ב:

נקרא אשר בחי' כתר וב' אהי"ה הם חו"ב וג' אמצעיות ב' אהי"ה הם חו"ג ואשר בת"ת (ח) וג' אחרונות הם ב' אהי"ה בנ"ה ואשר ביסוד כי הת"ת ויסוד שניהן נקראו אשר כנודע (א) אך כולם נכללו באהיה אשר אהיה העליונים של יודי"ן כי אלו עולין מלמטה למעלה אך ביה"ו הוא להיפך שנכללין ביה"ו האחרון של הבי"ן שיורדין מלמעלה למטה. ואל הטעה במה שאמרתי שכל האהי"ה הללו הם באבא ואמא כי כולם הם בגרון של א"א עצמו אך הכוונה לומר כי לפי שמן הגרון הזה היה בו כח להוליד או"א א"כ היא מוכרת שיהיו בו ב' בחינות בערך או"א ונמצא כי הכתוב לא הזכיר רק ב' אהי"ה שכל השאר נכללין שם ועתה נמצא שמן הזכר יורד טפת יה"ו א' ועולין כנגדו ב' שהם ב' אהי"ה אשר אהי"ה וכמו שביה"ו הנ"ל יש בו מ"ב הנ"ל כי הוא במילוי הבי"ן הוא גי' מ"ב לכן מכחו יצאו מן הגרון שהוא הנוק' ב"פ אהי"ה הנ"ל שהם גי' מ"ב א' לאבא וא' לאמא. ועתה גם בזה תבין איך יצאו ב' אהי"ה בנוק' מיה"ו א' של הזכר כי יה"ו של הזכר העולה מ"ב נתהווה בנוק' ב' אהי"ה העולין מ"ב והבן זה. והטעם לאורך או"א שיצאו משם נמצא שכ"כ גדולה טפה א' של יה"ו כשנים של אהי"ה גם תראה כי כמו שטפת יה"ו הם ג' יהי"ו שהם גימטריא ס"ג (כך) באהי"ה הם ב' כנגד ב' טיפות כי הם ו' אהי"ה והם ב' שמות ס"ג. והנה נרמז בכתוב מליאת הולדת זו"ן ואחר הולדתו אז נזכר עיבורו שהוא הבתהות הולד במעי אמו ט' חדשים ואז כל הולד עם היותו נעשה מזכר ונקבה נקרא כולו בשם העוקבא וז"ש אהי"ה הנ' הנכתב בפסוק כי כל מליאות הז"א הנ"ל נקרא עתה בשם אהי"ה להיותו במעי אמו ואחר שנולד ויצא אז ניכר מליאתו ונקרא יהו"ה כנזכר בפסוק הב' (ב) עצמו. ונחזור לענין כי כמו שביה"ו הא' היה בחי' מ"ב כן צריך שבב' אהי"ה הללו יהיו ב"פ מ"ב והוא כי ד' אותיות של אהי"ה וי' של המילוי ועם הכ"ת של מילוי המילוי (ג) הם מ"ב הרי ב"פ מ"ב בב' אהי"ה ואלו הם סוד המ"ב זווגים הנזכר בפרשה ברהשית (ד) כי מ"ב זווגים הם כפלים ב"פ (מ"ב והם ב"פ) מ"ב הנ"ל והם מב' שמות אהי"ה וכל אלו ירדו אח"כ למטה ליסוד של א"א ושם מזריע ההוא ברית קדישא במ"ב זווגים היורדין מזווג עליון של חיך וגרון הנ"ל והנה הב' מ"ב אשר בב' אהי"ה של הגרון הם סוד ד' אותיות של אחע"ה של גרון שהם גימטריא פ"ד ב"פ מ"ב הם (פ"ד):

פרק ג (ה)

ובחזור לענין כי כבר באמרנו איך ג' אהי"ה הם באו"א (ו) א' למעלה במילוי יודי"ן בגי"ר וא' בג' אמצעיות במילוי אלפי"ן וא' בג"ת במילוי אהי"ן וגם באמרנו כי ג' מ"ב הם א' מיה"ו של הזכר אשר אח"כ נחלק לב' אהי"ה שהם ג"כ מ"ב (ז) וב' מ"ב אחרים הם בב' אהי"ה דיודי"ן ואלפי"ן (ח) כי באהי"ה הג' דהחי"ן אין במילוי מ"ב אחוון כנודע. ואמנם המ"ב הא' של הזכר ממנו נעשה החלב שהא לובן דז א ומאהי"ה דאמא נעשה הדם שהוא אודם והנה דם וחלב הם כמספר ב"פ מ"ב וכן חלב ודם לעולם לגבוה כלקי (ט) אמנם האהי"ה הב' שהוא מ"ב הב' שהוא בג' אמצעיות במקום דדים של האשה ושם אחר לידת הולד חוזר הדם העליון להיות חלב (י) והנה חלב וחלב ודם הם גימטריא ג"פ מ"א (כ"א מ"ב פחות ב) (יא) והם סוד ג"פ מ"א (יב) (כ"א ב"פ מ"ב) של אהי"ה (דהחי ן) (יג) שאין בהם רק מ"א אותיות של מילוי כנ"ל כי לכן נקרא ביצה א"ם כי אין בה רק מ"א אותיות. והנה סוד הדם כפי האמת הוא יורד למטה באהי"ה של הבי"ן דג"ת ושם נעשה הדם (יד) כי אז נעשה באחוריים של ג"ת שהם רבוע של אהי"ה העולה מ ד ושם הוא ד"ס אמנם ב אהי"ה הראשונים דיודי"ן ואלפי"ן הם גימטריא ס"ד כזה אל"ף ה"י יו"ד ה"י אל"ף ה"א יו"ד ה"א ומהם מתהוים ונעשו שדים והדדים שיורד אהי"ה דיודי"ן למקום אהי"ה דאלפי"ן שמקומו בת"ת נגד החזה ושם מתחברים שניהם ונעשו שדים ודדים ואז גם אהי"ה האחרון העולה (טו) דס עולה למעלה באהי"ה דאלפין ושם מתחלף ונעשה חלב ליונק הולד אחר שנולד והנה אחר מליאות (טז) ילידת הולד ז"א היה בבחי' אהי"ה א' (יז) שהוא אהי"ה דהחי"ן (יח) הרמוז בפסוק כה תאמר אהיה שלחני אליכם והנה אהי"ה (יט) של הבי"ן מילו המיליו אין בו רק כ"ה אותיות אך בב' אהי"ה דיודי"ן ואלפי"ן הם כ"ז וז"ס כ"ה תאמר אהיה שלחני אליכם כי בשם זה אין בו רק כ"ה אותיות במילוי דמילוי שלו וכשתסיר מהם ד' אותיות השורש עצמן יצאו כ"א אותיות גימטריא אהי"ה אמנם הב' אהי ה שם בהם כ"ז אותיות בכל אחת הוא סוד כ"ב אחוון דאלפא ביתא"א עם ה' אותיות מנלפ"ך שכל אותיות הם בבינה כנודע. והרי נתבאר זווג העליון של פה דא"א (כ) להוליד טפת זו"ן כלולה ממ"ב זווגים שהם ב' אהי"ה הנ"ל שבהם ב"פ מ"ב אחוון הנ"ל ומאלו נמשכו אח"כ (כא) אל היסוד דא"א ליתנה במלכות שהוא עטרת אשר הוא שלום היסוד ושם הוא מלכות דא"א ואמנם זווג זה לא היה בא"א לבדו אלא שנתעלה הא"י דא"א (כב) (ונתלבש באו"א) ונכלל בחג"ת שלו אשר האו"א הם מלבישין אותו אז נכללו אלו באלו הנה"י בחג"ת (נ"א חג"ת בנה"י) והיו ג' כלילין בג' ואז יצא הזיא בסוד הלבוש אל הא"י דא"א ונמצא כי עיקר הזווג זה הוא של א"א רק שהיו באמצעות או"א הרי מבואר כי גם הנה"י של א"א עצמו היו ג' כלילין

הגהות וביאורים (ה) עיין שדה אלקן שכתב ש"ין סדר בהתחלתו בספרו שבבתחילה בהתחיל מבחר שבוח אש"ר וב' אהי"ה קס חו"ב ולא כן כתב בשאר להתחיל מן ח"ת שהוא בחי' אשר ות ג בב' אהי"ה. וזה למתחילין שהבליח כוונת רבינו לומר שבחי' אשר הוא נקו אמצעי עכ"ל והוכח בס' שמן בשמן:

(ב) היבת עצמו ליתא בכת"י: (ג) עיין שד"ה ובדב"ש שהקשה דהלא אין בו אלא כ"ז אותיות ובבר דברי בלוש מהרן מבוש מהרש"ן בלפעמים אנו מציימים לות ' יהיה בלות דלי"ת וגזר יעלה מ"ב. שמן בשמן: (ד) עיין בשער מ"אמרי רשב"י רשם ס' בראשית וכפירוש על אדר"ז ובשער מ"ן ומ"ד פי"ד יומר בלוכן ומשם תבין פירוש מ"ב אלו יע"ש: (ה) עיין מנו ש דק"כ ע"ש: (ו) ודע שבבר כתב בבינו בפקיון דלעיל שאינם אלא בבינה דא"א בד"ר ואל תעשה כמה שאמרתי כו': (ז) ר"ל יהי' הכ"ן אשר מספרם מ"ב הם גי' ב' אהי"ה בפשוטים אהרונים במספרם ג"ב מ"ב ומילא אח"כ אינו מדוקדק ואפשר ס"ם. שמן בשמן: (ח) ר"ל בפשוטם ובמילואם ומילוי מילו"ם כנזכר ס"ב אבל באהי"ה הנ' דבפי"ן אין במילוי מ"ב רק בשם עם בשניהם גי' מ"ב. שמן בשמן: (ט) כי כל ז"א נכנס משניהם וכם קרינים לגבוה. מנו"ש דק"כ ע"ש. וז"ל בכב שמן בשמן עיין מנו"ש כתי"ש וז"ל כי חלב ודם קרנין לגבוה כי כל ז"א נכנס משניהם הם קרנים לגבוה משניהם שער בקדמות דף נ"ז עיין מנו"ש דשום קאנען נד ד': (י) עיין דנ"ש שהקשה דלמה נעשה בחלב מהפשוט ולא משאר המילוי ועי"ש שתירץ שם מ"ש בפ"ד לקמן במפרקין עליונים דנפ"ו דא"א נמשך בחלב ונמצא כי החלב נעשה מהמעכתר עיין סוף פ"ד מבער זה. שמן בשמן: (יא) כך הוא בגירסא הם גי' ג"פ מ"ב פחות בנים. וכם (ר"ל הב' שספר הוא) מבחי' הב' שמות אהי"ה שאין בפשוטם ובמילואם רק מ"ז אותיות כי לכן נקרא ביצה הם כו' והוא משער בקדמות נ"ז ע"ד. ס"ר שב"ת: (יב) ב' פעמים מ"א של מילוי אהי"ה שאין בכם (כ"א): (יג) והחסרון בב' אהי"ה שבנקבה שאין בכל א' רק מ"א אותיות. אך היפ"ו הוא שלם בני מ"ב. שם: (יד) ז"ל הדם לפי בשם בתאוריים של ג' שהתחומים שם הוא רבוע כו' וכ"ה בשער בקדמות שם. ס"ר שב"ת (א"ה וכן הוא בבנהות שבסוף ע"ת מדפוס ירושלים ע"ה ת"ו בשם ספר בה"י): (טו) א"ה בשער בקדמות דל"ה ע"א בתב ב' אופנים א' דפשוט ומלא דמלא ע"ה הם בני' חל"ב. וכב' ביבוא הפשוט העולה דם בבפיר אותיות הפשוט מה שבאר הוא גי' חלב שהוא המילוי לבד יע"ש: (טז) והנה כיון שכל מליאת ילידת כו' ב"ל: (יז) ב"ל בתחרון: (יח) ודע שעשם שנכלל באהי"ה דהבי"ן יען שהוא תחרון מבולם עיין שדה אלקן ועיין הו"ח דף ק"ד ע"ב. ש"ם: (יט) ב"ל וחבו אהי"ה של הבי"ן במילוי כו': (כ) בחיך וגרון אלו לבוניא כו': (כא) בנחי' זווג סתחתון אל היסוד כו' כ"ה בשעה"ק. ס"ר שב"ת: (כב) שהיה למעה מאו"א ונתלבש באו"א (כ"א):

יפה שעה

לאחר כניסת הה"י דאימא בז"א ע"ש): (א) אך כולם נכללים באהיה אשר אהיה העליונים של יודי"ן כי אלו עולים מלמטה למעלה אך ביה"ו הוא להפך שנכללים ביה"ו האחרון של הבי"ן שיורדים מלמעלה למטה כו'. ותימא כי בדלאי הגמור אפילו בכאן בא"א אחיך וגרון שבו הם חו"ב שבו והם זה לנעלה מזה מ"ש אין סדוג נעשה אלא יסוד ביסוד יכול לחלמה עם יסוד דבינה כמ"ש רז"ל לקמן פ"ד ואם כן גם בבינה צריכים לירד אהי"ה דיודי"ן שבג"ר שלה ולהתלבש באהי"ה דאלפי"ן שבשלש אמצעיות שלה ושניהם לירד ולהתלבש באהי"ה דהבי"ן שבשלש התחתונות שלה שהרי יכולה בג' התחתונות שבה קאי. על כן ברשות קבוש"ם הריני מגלה סוד שבינה זו דאריך אנפין הסומלת בגרון שלו אע"ש שבשביל

כלילין בג׳ בתיך החג״ת העליונים ואז גם הז״א יצא עד״ז ג״כ ג׳ כלילי בג׳ פי׳ כי הלא הנה״י של א״א הם נשמה אל כל הנ׳ של ז״א כי הנצח (ה) הוא ג׳ פרקין של ג״ס דז״א שהוא קו ימין חח״ן וכן ההוד בקו שמאלי בג״ה וכן היסוד בקו האמצעי דת״י אמנם מן הראוי היה ס״מ מסכו כל הנ״ס דז״א מאלו הג׳ (ב) נה״י דא״א רק לפי שגם נה״י של א״א הם כלולים בג׳ אחרים שהם חג״ת דא״א והיו ו׳ שהם כלולים ג׳ גו ג׳ דא״א לכן גם הז״א יצא כדוגמא דא״א ג׳ גו ג׳ ו״ק לבדם וכל זה נעשה במעי התבונה (ג) כי שם הוא סוד הזווג . והטעין כי נתלבשו חו״ב עלאין בי״ס (ד) ותבונה ונכללו (שם) בהוכס החג״ת וגה״י של א״א ושם היה הטיבור דז״א והטעם כי בינה התפשטותה עד החזה והתבונה מן החזה ולמטה והנה מקום בית הריון האשה והרחם שלה הוא למטה מהחזה ששם מקום התבונה הרי מבואר איך ההריון הזה הוא בתבונה לכן היא נק׳ אם הבנים (א) אמנם (ה) עיבור זה של ז״א למקוטעים היה שהם ז׳ חדשים [ח] ופחות מעט כמו שיולד משה (ו) ושמואל ופרץ וזרח וכמה לדיקים . ואמנם הלא ביארנו שכל א׳ גדל וכפל כפלייס כי מג׳ נעשה ו׳ אמנם נעריך עתה ערכים אלו כי הלא סוד עטרת היסוד הוא שלים שיעור של היסוד והוא סוד המלכות . אמנם שיעור ז״א הוא מטבור ולמטה דא״א כי או״א אם היה שיעורם מראש א״א היה כופס עד החזה כמו אלה בז״א וכמו ז״א בתבונה שיולא מהחזה אך או״א מתחילין מהגרון דא״א לכן סיומם הוא למטה בסוף ב׳ שלשי של הת״ת שהוא הטבור (ב) נמצא כי אין לז״א בת״ת של א״א רק שלים לבד וכנגד שלים זה שהוא לוקח מת״ת דא״א כנגדו ליקח המלכות שלים א׳ מן היסוד דא״א שהיא סוד העטרה . והנה כשנעריך כ״ז בז״א נמצא שם לו לז״א שלים א׳ מת״ת וב״ש מהיסוד הרי ג׳ שלישים כמכין מדה א׳ שלימה וזאת המדה גדלה עד כפלים ונעשה ב׳ מדות ת״ת ויסוד של ז״א שבהם ו׳ שלישים הרי כאן ב׳ מדות וגם נ״ה כל אחד הגדיל כפלים כי מנצח נעשה ב׳ מדות והס חסד ונצח ומהוד ב׳ אחרות והס גבורה והוד הרי ד׳ מדות וב׳ הרלשונים ת״ת ויסוד הרי ו׳ והנה שלים היסוד שהוא העטרה של המלכות גם היא גדלה ונעשית ב׳ שלישים הרי מדה פחות שלים הרי הכל ז׳ מדות פחות שלים ולכן ז״ס כל היולדת לז׳ יולדת למקוטעין (ז) שאינן ז׳ שלמים . ואם תשאל כי הלא לא היו רק ג׳ כלולים בג׳ ואיך הם עתה ז׳ והיה ראוי להיות ו׳ זו אינה שאלה לפי שכבר ידעת כי גם אותו שלים ת״ת (כ״ל שלי״ל היסוד) נתחבר עם שאר הת״ת עליון שהוא ב׳ שלישים העליונים וגם היא הגדיל אך להיות שאינה מדה בפ״ע לכן אינה עולה בשם ואינו נזכר רק ג׳ כלילן בג׳ ואמנם חשבון עלמו זה של ז׳ חדשים הוא ג״כ בחי׳ ט׳ חדשים [ב] שלימות והוא כשנעריך כ״ה שגדלו כפלייס ונעשו ד׳ ות״ת גגדל ג״כ ונעשה ב׳ הרי ו׳ שאע״פ שאין בת״ת רק שלים עכ״ז נחשב למדה בפ״ע להיות שרשו שהיא ת״ת מדה בפ״ע ואינו בכלל השאר . ולכן אנו מונין אותו למדה בפ״ע והנה גדל כפלים הרי ב׳ ועם הד׳ כ״ה הם ו׳ גם היסוד אף שהם ב׳ שלשי היסוד לבדה שהם של ז״א עם כ״ז אנו מונין אותה למדה בפ״ע לעטם הכ״ל בת״ת . והנה גדל כפלייס הרי הוא ב׳ מדות והו׳ הרי ח׳ ועטרה של המלכות הרי תשעה חדשים (ח) :

כבר

הגהות וביאורים (ה) ס״א דא״א : (ב) הג׳ נמחק בסכ״ו : (ג) עיין לור זרוע שבקשה דבשער אנ״ך כתב כי בתורות הוא. היסוד בינה עלאה והיונן ויולי כי מיקר הוא הכלים שהם בהבונה. עוד יל״ל בזה כיה קודם שהלבשותם ולא״כ נשאר הרשימו ועיין שער אנ״ך פ״ד ושער כ׳ פ״ב . ש״ם :
(ד) עיין שער לו״א פ״ת ושער י״ט פ״ר : (ה) א״ה עיין מבו״ש דף קי״ג ע״א : (ו) וז״ל הרב שמן שבון עיין כוונה דף י״ב דגראה משם דמשה נולד להשפע תרשים וכן במדרש שמעא כן יעו״ש ועיין בפירוש הכ״י על ההורה בפ׳ שמות ועיין בחיד.בי הכבים על הורה פ׳ שמות ועיין שער הגילגולים דס״ו ע״א תמצה מיני עיבורים דהמבונה הוא של י״ב חדש ושל ז״ה הוא גרוע כו׳ ואיך מונה אותו כאן למבונה וכ״ע : (ז) ולפענ״ד קשה א״כ היה צריך ליתר לו׳ חדשים שלימים ועוד עבריה יום מהוחש הז׳ שברי לבני הבליטים כך עולה נמנין ולא כן לרבנו בה״ם נדה דף ל״ח ע״ב וביבמות דף מ״ב יעו״ש שמשמע בני ימים מחודש הז׳ יולדת ואזה למקוטעין וכיע״ל מבו״ש קי״ב . עיין שער כ״ה פ״ג מכה אחר ביולדת למקוטעין יע״ש . שמן שבון : (ח) עיין הור זרוע שבקשה למה לא גדלה כפלייס כמ״ש לעיל בחשבון ז׳ חדשים . שמן שבון :

השמש

[ח] (עיין הו״ח דל״ג ע״ב) ג״ב ל״ע כי זה העיבור זמנו י״ב חדש כמבואר בכמה מקומות ובפרט בשער העיבורים שער כ״ח פ״ב כי הנה ד׳ מיני עיבורים הם עיבור א׳ בחילוניות והוא עיבור הזה המזכר כאן והוא ע״י שנכללו נה״י דא״א בחנ״ת שלו וזמנו היה י״ב חדש ואח״כ היה עיבור הב׳ דמוחין לחילוניות וזה היה ע״י או״א ואו״א שפל להם וזמנו היה ט״ח . ואח״כ היה עיבור א׳ דפנימיות וזה היה ע״י בנכללו נה״י דא״א חנ״ת שלו וחנ״ת בחנ״ד ונא ע״י התלבשות או״א וזמנו היה ט״ח . ואח״כ היה עיבור הב׳ דמוחין דפנימיות וזה היה ע״י ז״ת דעתיק המתלבשות בז׳ היקוני נוגלגלתא דא״א וזמנו היה ו׳ חדשים . הרי מבואר כי העיבור הבעבה חדשים הוא העיבור שני דמוחין דפנימיות הנעשה ע״י ז״ת דעתיק אבל העיבור הנעשה על ידי התכללות נה״י דא״א בחנ״ת שלו כמזכר כאן הוא העיבור ראשון דחילוניות שזמנו י״ב חדש ל״ע : [ב] (עיין דב״ש דמ״ב ע״א) ג״ב לא ידעתי טעם להשעה חדשים אלו ומה שייכות יש להם בזה העיבור כי עיבור דש הוא העיבור ראשון דחילוניות והיה ע״י שנכללו נה״י דא״א בחנ״ת וחנ״ת בחנ״ד בלו ולפיכך היה זמנו ט׳ כנגד התשעה כפירות אבל זה העיבור הוא עיבור ראשון דחילוניות שזמנו י״ב חדשים. ועיין שם בשער העיבורים פ״ב טעם מי״ב חדשים ואע״פ שכתב בפרק זה שזמן עיבור זה הוא ז׳ חדשים כבר כתבתי בל״ע ואם כן הש׳ חדשים אין להם שייכות בזה העיבור ול״ע :

יפה שעה

משפעת שפע ישועה להתחילים ולז״ת דאריך נוסיה היא עומדת מלמעלה למטה חב״ד שלה תחת מוחא סתימא וז״ת שלה כלפי ז״ת דאריך אנפין בעת הזווג מהתפכת ממטה למעלה פיה כלפי מוחא סתימא ונמצאת יסודה דבוק ביסודו והרי הם עולים אהי״ן דיודי״ן לאהי״ה דאלפי״ן ולאלפי״ן לאהי״ה דהה״ין ממטה למעלה . (עיין מה שכתב עליו הדברי אלוס שדחה סברת זו בשתי ידים עיי״ש) : (א) עיבור זה של ז״א למקוטעין היה שהם ז׳ ופחות מעט כו׳ . מכל דברי רז״ל שבפרקין מתבאר שכל זה הדרוש מדבר בעיבור אחד ח״א שהרי כתב שעלו נה״י דאריך אנפין והלבישו לחנ״ת שלו ועליו היו מלבישין אבא ואימא . וק׳ שעיבור הזה היה מי״ב חדשים שלימים כמ״ש רז״ל בשער העיבורים פ״א סד׳ עיבורים וב׳ עיקות היו שם בתחילה עיבור א׳ אשר היה עיקרו על ידי א״א ואבא ואימא מפלים אליו ויעיקה ואחר כך עיבור ב׳ המוחין ועיקרו היה על ידי אבא ואימא אלא שנמשכל להם אריך אנפין וכל זה בחילוניות וכנגדו היה בפנימיות ג׳ זמנים האלו וכל הפנימיות היה על ידי א״א לבדו ולא שמשו אבא ואימא כלל והיה על זה הדרך כי בעיבור ראשון דפנימיות עלו נה״י דאריך אנפין והלבישו לחנ״ת שלו עצמו וחנ״ת מלובש בנה״י עלו והלבישו לחנ״ד שלו עצמו והיו שם ט׳ מדות לכן היה העיבור הזה ט׳ חדשים ואח״כ עיקה דפנימיות כתב רז״ל בספר מבו״ש שע״ה ח״א פ״ד ופ״ה שלא קבל עניינה יע״ש . ואחר כך עיבור ג׳ דמוחין דפנימיות והיא נעשית על ידי התלבשות ז״ת דעתיק בז׳ היקוני נוגלגלתא דאריך אנפין

נכן לא היה עיבור זה אלא ז׳ חדשים והיה למקוטעים וז״ש כמה לדיקים שילדו לשבעה חדשים יע״ש. ואם כן בפרקין שמיירי בעיבור א׳ דחילוניות איך כתב שהיה לו׳ חדשים וגם שהיו למקוטעין ועוד שבפרקין מזכה בעבא לבי תרי שטרא וכתב במספר המדות דנה״י דאריך אנפין מספר ז׳ חדשים ומספר ט׳ חדשים וממה נפשך אם היה העיבור ז׳ חדשים לא היה ט׳ חדשים ואם היה ט׳ חדשים הרי הסביעי בכלל מאתים מנה . ואשר נלע״ד במ״ש רז״ל בכמה מקומות ומהם שער אנ״ך פ״א שגם בעיבור א׳ דחילוניות היו שלשה מיני עיבורים בזמנים שונים זה מזה יען עלו בעיבור ההוא להתתקן שלש בחי׳ שהם כלים ניצוצות ואורות וכלים הולרך להיקונם י״ב חדשים והניצוצות נגמר היקונם לט׳ חדשים והאורות נגמר היקונם בז׳ חדשים ולעולם כללות העיבור היה י״ב חדשים שהרי לא נולד מ׳ עד שנגמר היקון כלו בי״ב חדש אלא שהאורות והניצוצות שנגמר היקונם קודם לכן כל חד לפי צורכו מישתהו שם והיו ממתינים לגמר הכלים יע״ש . ואח״כ מ״ש רז״ל שבעיבור א׳ דחילוניות היה בחי׳ ז׳ חדשים ובחי׳ ט׳ חדשים מיירי באורות וניצוצות שגם הם עלו באותו עיבור ונתקנו שם לצורך החילוניות ובהכי לא קשיא מידי . (אשתמטתים לברב יפה שעה המבו״ש בע״ה ח״א פי״ז שכתב בהריא שבתי שמושות הן ולא נוכל להשוות אותן : (ב) נמצא כי אין לז״א בת״ת רק שלים לבד וכנגד ג׳ זה שהוא לוקח מת״ת של א״א כנגדו לוקח המלכות שלים א׳ מן היסוד דא״א שהוא סוד העטרה כו׳ . ות״ת הלא נה״י דא״א מתלבשין בז״א כמו נה״י לאבא ואימא כמ״ש רז״ל לקמן פ״א דשער ז״א נלא בתחי״ן הוד בבג״ה יכוד בדת״י יע״ש . וידוע שיסוד לאבא שהוא יסוד

ווקר
טריעסטענער

פרק ד

כבר בארנו כי לעולם כל בחי׳ נה״י הם סוד תוספה (א) ואינם עיקרין ולכן הם לבד מגופא והטעם לפי שמרישא עלאה דעתיק אינו מלובש בא״א כי אם ז״ת שבו א״כ נמצא שאין קיום לא״א רק לז׳ ראשונות שבו והג״ת שהם נה״י אינן יכולין לבא רק בסוד תוספת כי אין להם עיקר וקיום במציאות העליון ממנו (ב) וכעד״ז כל האצילות (ג). גם דע כי כמו כשאנו רואין להמשיך נה״י לז״א אנו עושין חוג בין חו״ב כדי שיתנו מוחין לז״א ואז ע״י כח זה נתוספים לו נה״י (ד) כנידע גם או״א להיות להם נה״י הם צריכין התלבה לחוג א״א (ה) כי כמו שתמצא שזו״ן נלבשו ע״י חוג או״א והצרכו להיות בסוד עיבור כן היה באו״א כי הולרך להם חוג עליון שבפה דא״א ושם החוג כולד בינה שבגרון מעלה מ״ג מן הה״ג שלה והם אותיות אחע״ה כי כבר נתבאר בשער א״א כי הבינה עומדת בגרון ואותיות אלו הם אותיות הגרון והם ה״ג שבה והחיך שהוא חכמה הוא מוריד מ״ד ה״ח אותיות גיכ״ק ונזדווגו יחד ע״י דעת המכריע הלשון שביניהן סוד ברית הלשון. וכוד זה נרמז בתדר״ז רל״ה אחא ומיא מתקנין ויאן בליורוי ע״י ליסן ממלל רברבן וכבר ידעת כי אם ומים הם סוד חו״ב (ח״ג כל״ל) נמצא (ו) כי אותיות אחע״ה מלד ה״ג בינה והם עולין פ״ד סוד ב״פ מ״ב והם מ״ב זווגים המזכר פ׳ בראשית ד״ע כי מ״ב זווגים הם פ״ד והם אותיות אחע״ה וז״ם זרעא דאזדרעא במ״ב זווגים. והנה סוד הזווג הזה שבפה נמצא בכל מציאות אצילות בין בא״א בין באו״א בין בזו״נ והם בסוד נשיקין הקודמין אל הזווג והבן כי מתחלה המעוררת (ז) היא הנוקבא (ח) וז״ם הנרמז במסכת כתובות ה״ד לאלתר בעוד שהרוק לתוך פיה כי מבשרי אחזה אלוה כי כשאדם מזדווג באשתו בהכרח מתמלה הרוק בתוך פיהם (ט) וז״ם סימן הזווג המזכר בגמ׳ נמצא כי הנשיקין הם זווג רוחני מאד אך יש הפרש [בין א״א ואו״א וזו״ן]כי בא״א הזווג בפה א׳ ולכן אינם נמצאים רק

ב׳ האחרון אחע״ה גיכ״ק אך באו״א וזו״ן הם ב׳ פיות בסוד מ״נ ומ״ד בזכרים מ״ד ומ״נ בנקבות כי הנשיקין הם כפולים בסוד ד׳ פיתין הנזכר בזוהר פ׳ תרומה קמ״ו והם ד׳ אותיות אהבה והבן סוד גדול הנעלם הזה ויהיו כבושים ללבושך כי הנה כבר ידעת כי רדל״א הוא למעלה מכל האצילות ותתהיו הם כוד ט״ם דלאו אינון נהורין ולאו אינון רוחין והם סוד ט״ם מקורית דא״א המתפשטים בכל האצילות כמ״ם במ״א. והנה לא מצינו בא״א סוד המלכות וא״כ איך נאצלו כל השאר שהם או״א וזו״נ אך סוד הענין כי כבר ידעתו כי מחסד דא״א נתהווה מוחין דאבא ומגבורה דא״א נתהוה מוחין דאמא והענין כי לד דכורא דא״א מ״ה שבו הוא בימין דכורא ולד ב״ן שבו נוקבא הוא לד שמאל והנה יש בו ב׳ זווגים א׳ בסוד הפה שלו אחע״ה וגיכ״ק והב׳ בסוד יסוד שלו כי גם הוא כולל מב׳ מזכר ונוקבא ולד זכרות שבו מזדווג עם לד נקבות שבו והנה כדי להולד (י) או״א הספיק להם זווג הנשיקין (יא) והוא זווג הפה כנ״ל. ואמנם איך יצאו או״א מזווג זה (יב) הוא כי כבר נתבאר לעיל כי לא הולרך זווג זה רק לעורך מוחין ונה״י שלהם לבד לכן הספיק להם זווג הפה כי הלא תמיד או״א הם נכללין במזלא תיקון ח׳ (די״ג) ת״ד כי הלא תליין בשקולא עד טבורא והנה יש הפרש א׳ והוא כי לפעמים אין או״א שלימים רק חסרים מנה״י אע״פ דאתכלילו במזלא אך כאשר נעשה הזווג הזה של הפה דא״א אז נעשו כל התקונים של הד׳ העומדין בין תיקון ח׳ לתיקון י״ג וכולם נתחברו יחד ונכללין בהם או״א כי כבר ידעת כי הגרון סוד גולגלת דילהין והנה אם חביבו באדם כשכופף ראשו אז הגרון מכוסה ונכלל בסיום לחיי הראש אך כשזוקף ראשו אז מתראה הגרון וכשהזווג עליון דפה דא״א נעשה בסוד נשיקין אז יורד למטה מסיום הפה בסוד כפיפת ראש ואז נכלל הגרון בהם ממש והוא סוד ראש דאי״א ויורד עד נה״י דאו״א שנכללו בראש ז״א גם אלו הד׳ תקונים שבין ב׳ מזלות תיקון ח׳ וי״ג הם מתחברים ונכללים בריאת דאו״א שהוא הגרון ונעשים שם מיחין ובעבור איתו

שפע

הגהות וביאורים (א) אי״ה עיין בשער מאמרי רשב״י דף [illegible] נענין כל פרק זה: (ב) כרב שמן בשון הקבה מפרק ג׳ דשער הביקור דשם כתב בנינו בגגני כולם הם בוים (ועיין שער עיגולי [illegible] ד׳) וא״כ איך קאמר שאין מציאות לא״א במציאות העליון ממנו. ומהכן חי״ל ודוק והבכתה דכלין מייני בפרסות נקודה אחת אבר הוא כלולה מכל כסי פרצופים [illegible] בוים בקומתן והם מייני כב׳ נקודות כבולגת אבר הם בוים בקומתן נשוני שלו כל הנגנים בוים ודוק. ושוד יש להבן דהם מייני במ״ם וכלו מייני בב״ן שאין דרך להתפשט מ״ם בכל בזו״ן. שמן בשון: (ד) עיין שער הכוונת דרוש ב׳ מדרושי העמידה נמצאת לא קונה הכל ארוש ד׳ ובפע״ת הם ובשער הנשיכה פ״ח ובאמת ליעקב מערכת הנו״ן לות קס״ב נזמן הסיבוב ב׳ דמיתין יעו״ש. ודע שבהתלבה אחר הולדת מוחין מתפשטים בתב״ד דז״א ואחע״ה בחג״ת ואחע״ה בנה״י דז״א אינו אלא בעל ו״ק אלא שבהתמש לו ב׳ פרקים עליונים בתב״ד (ועיין דרוש ק״ם בבנין הם בכוד וכו׳) ואחע״ה בעמידה במילת אלהי אברהם נגמרו כל המוחין ליכנוס (ועיין שער הכוונות בדרוש ב׳ במילת אלהי אברהם יעו״ש) ואחע״ה בבכר בגלגול כל המוחין לכנוס עולים חג״ת דז״א ונעשו תב״ד ונה״י נעשה הנ״ה ותבר בתי״ נה״י ובאים בנבכת א״ה הזון והבינונו וסלא לנו ולא זה ע״י זווג דו״א שמזדווגו והוציאו את המוחין דז״א נמצא שבה״י דז״א נעשו ע״י זווג חו״ב זה שבוש. הם לא בתבתי רק למען ירון הקורא ועיין פע״ת דרוש עמידה רים פ״ה ועיין יוהר בביאור שער ב״ח פ״ד בלל ה׳. שמן בשון: (ה) עיין בשער הכוונת דרוש עמידה דרוש ב׳ שבתב רבינו בלבוכך נה״י בחדשים דז״א הולכך זווג דא״א ואשבר שבם הוא זווג דב׳ מזלין. שמן בשון: (ו) עיין שער מ״ד ומ״ן דרוש י״ד: (ז) א״א פי׳ כי היא מתעוררת בתחילה ע״י בחיבוק ואח״כ בא הנשיקין מן הדבוקין כמ״ש בפ״ע שער מ״ד ומ״ן: (ח) עיין דברי בלוש דף מ״ב בפרקין שניין פ״ע משער מ״ד ומ״ן סוף הפרק והנה בם כתב כי ע״י בחיבוק היא מתעוררת תחילה ועי״ז זה הוא מתחיל לנקב לוחם ואח״כ מ״ם הבא כי מתחילה היא מעוררת כ״ל נחי׳ בחיבוק אבל בנשיקין הוא מתחיל תחילה ונזה תולה לה קוביא של הבא לור זרוע בפקבה ז״ל בבאן כתב רבינו שבנוק׳ מעוררת תחילה ובפ״ב משער הכולל כתב בתבא נוקב המילה ואיכן שאינה קוביא דבבא בפה עלמו בנבאים בנוקבא מתעורר תחילה בהוא גרון ואח״כ בחיך אבל בא״א הנשיקין הוא מתחיל עכ״ל. וכל זה כתב יען שבבנין בדברי רבינו דמ״ם כלן הוא מתעוררת היינו בהוא נוקבא לו לבל אינו כן אלא היא מתבקת לוהו תחילה והוא בנוקב המילה וזה ברור ואח״כ מצאתי בפ׳ שדה הלבן שאינן כן כמו שבתבתי ויע״ש. ועיין עוד בספר הרבע מלות שקל בסף דף ס״ב ז״ל זווג בלמיתי בפרצוף נמור הוא ריבוד למיתי התחתון וזווג פרצוף דיניקה הוא תג״ת הנקבא הבוק בסם הזרועות וזווג עליון פרצוף דמוחין לנרם נקבאים נשיקין והבן כל זה מאד מאד עכ״ל: (ט) פי׳ וכם סוד הנשיקין כנ״ל. שמן בשון: (י) עיין שער כ״ע פ״ח: (יא) והנה מ״ם לבעליד או״א ל״ל לעורך בולדת תב״ד ונה״י דאו״א בתחי׳ נופס בבר נעשו ע״י בעמות הרבים היוהרים ודך לחזור עד לחם דז״א ומב׳ מזלין דנתיה בשקולא עד טיבורא כמ״ם לקמן בסמוך ושיבר בגוף זה דאו״א הם נעשים ל״ב מחני ה״ת דא״א כמ״ם לקמן בפ״ו וז״ל והנה אם החלק הת״ת דא״א לחלאין ישארו ג׳ ג׳ והג׳ הם ל״ו״ת והג׳ ל״ת מהעבור ולמעה והנה ג׳ חלקי הת״ת הזה ב׳ מהם מתבוים ב׳ דיעות דאו״א והחלק הב׳ מהחלק לב׳ גופים דאו״א ובאר קומתן נכלם ע״י זווג הפה המ״ל בסוד ל״. ועיין בע״ל פי״ד נמצא דבחי׳ הנעשה ע״י בעבות הראש והזקן הם גוף דאו״א הבם דע: והבן: (יב) כ״ל בחי׳ מוחין ונה״י כמ״ש בסמוך לזה ובביא לבון רבינו בשער מאמרי רשב״י בתדר״ז ישן בבם הוא יותר מתוקן וז״ל ונתחזר עתה לענינו כי א״א מזדווג מיניה וביה זווג הנשיקין שבפיו לעורך או״א. ואמנם או״א המיד הם נכללים במזלא כי הם הם עומדים בב׳ המזלות לבדן הח׳ והי״ג דתליין עד טיבורא. אבל יש הפרש אחד והוא כי לפעמים אין או״א הבריים רק מנה״י אפילו שנכללו במזלא ואז צריך שיזדווג א״א מיניה וביה בזה הזווג הפליון של פיו ואז נכללים או״א גם באותן ד״ת בעומדים בין תיקון ח׳ לתיקון ד״ג ונולם יחד מהחבריה ואז נכלל או״א בכולם. והענין הוא לפי שאו״א בחי׳ גולגולתם הם בגרון דא״א. והנה כאבר נניע באדם כאשר כופף ראשו לעמוד אז הגרון נחבא ונכנס בתוך סיום הלחיים. וכבר כתבר זה הזווג דנשיקין בפה דא״א נעשה אז כופף ראשו למטה ועי״ז כן נמצא כי בגרון דא״א כולל כל או״א מבחי׳ בלם שלהם עד בחי׳ נה״י שלהם הנעשים מוחין בראש דז״א בעודם ואז גם כל אלו נכללו בולם יחד. ונפעלו כי ד׳ תיקונים הלמעלה הינם לרוכים כמו הב׳ מזלין עכ״ז ע״י בפיפת הראש יורדין למטה ואז נכללו או״א בכולם ונעשים בסוד מוחין לבם ומ״ב מהרבה בפעם ונעשים גם בחי׳ נה״י שלבם כי בתחילה מן חלק הבליטי של הלי א״ת בעלין דא״א נעשו ב׳ גופים לאו״א בחי׳ הנ״ה שלבד בלבד ובתב ע״י ריבוי הבפע הזה מהיקוני דיקנא בחוחין שלבם נעשו מן חלק הבליטי המזכר גם בחי׳ נה״י דאו״א ונכללו לגמרי עכ״ל. ונראה דמ״ם כאן בסמוך ויורדים עד נה״י דאו״א שנכללו בראש ז״א אין כ״ל בים לבם נה״י שבחי עדיין לא נתקנו אלא כ״ל עד מקום הבלוי לבות נה״י הנכללים בריאת דז״א אה״כ בשנותנים או״א מוחין לז״א. שמן בשון:

יפה שעה

דזוכרא אריך מתנגב בת״ת דז״א בעברה היכוד דאבא מהלבב בבוליה יכוד דז״א ואין אורות יונאות מבי היכוד דאבא כמו שיונאות מבי היכוד דאימא שבתוך בת״ת דז״א כמ״ם רז״ל בער פרצופי ז״א שלהי פ״ג. וא״כ אם נאמר שגם יכוד דא״א הוא דוכרא מבתבדא שהוא כמו יכוד דאבא והוא אריך וכל שכן הוא שהרי אבא הוא קבר הקומה שאינו

דלבכים לא״א אבא מן הגרון עד הטיבור כמ״ם רז״ל ואז״א עבריה מן הקלה אל הקלה כל האצילות כולו ודיינו שנאמר שיכוד דא״א התלבבותו בזעיר אנפין כדרך יכוד דאבא גוף היכוד בבוליה ת״ת דז״א ועברה היכוד בבוליה יכוד דז״א ואין אורות יונאות מבי היכוד דא״א כמו שאין יונאין מבי היכוד דאבא. אבל שא״כ איך כתב רז״ל שהמלכות נתקחה

שפע המתרבה אז מכחם מתארך אף אז״ל ונה״י דהם כי אינו הלק הג׳ (א) מת״ת דא״ל שבאר (בסם) מב׳ חלקי הת״ת בעשו ב׳ דעות לאו״ל נעבה ממני חלק הנוף לאבא כולל תג״ת וחלק הנוף לאמא כוללת הג״ת וזה סוד הנוף ומרבוי (ב) הספע נעשין ג׳ אחרים נה״י לאבא ונה״י לאמא. והנה נמלא כי זווג זה דפה הוא לעורך או״ל ואינו לעורך עלמן רק למוחין ונה״י שלהם והטעם כי ב׳ המזלות דיקנא נחתי בבקיעא עד טבורא מלד פנים ובאחור ים המשך שערות הראש היורדין דרך אחור עד ראש ז״ל ואחוהן האורות דשערות נעשין אור א״ל (ג) כי בהכרח שיעבה שם בנהיים מלאה אור א״ל ע״י ב׳ מיני שערות אלו דדיקנא ודרישא מלד אורם הגדול המקיף פנים ואחור. ולכן הספיק להם זווג הפה לבד אך זו״נ אין להם שום מלאות כלל ולכן הילרך להרלל מלאותו ממש (ד) בעיבור א וכדי לעשות לו מוחין ונה״י הולרך זווג ב׳ מבחינ״ב בלו״ל. יהנה בכאן תבין סוד ״ל כל דיבור בילא מפי הקב״ה נברא מלאך א כי הלא הוא סוד זווג ממש לכן מלינו לרז״ל שכינו הזווג בלשון דיבור ראוה מדברת בבוק ולכן מטעם זה נקרא הזווג בלשון אמילה אכלה ומתחה פיה. ונחזור לענין כי לפי שב׳ מזלות הח׳ והי״ג הח׳ הוי״ה דיודי״ן והי ג אהי״ה דההי״ן (ה) כנזכר במקומו לכן מלדן הם או״ל הא׳ הוי״ה והב׳ אהי״ה והדעת המזווג **יאהדוי״ה״ה** והבן:

פרק ה (ו)

אמנם בהולדת ז״ל היה ב׳ מיני זווגים ויש ביניהם הפרש גדול כי הזווג הא׳ בהוא כדי להמליא אותו מלאות ז״ל אינו אלא ע״י א״ל שמכחו כל האלילות אך הזווג הב׳ הוא באו״ל לעבות לבם מוחין. והטעם כי הלא ז״ל מלבים א״ל מטבורא דלבא שהוא חלי ת״ת ובתוכו מתלבש א״ל עד סיום יסוד שבו והנה מאותו חלי (ז) הת״ת נעשה גלגלתא שלו אך ג׳ מוחין שלו נעשין מנה״י דא״ל (ח) וז״ם הרומז בתוספתא פ׳ בשלח ד״ן עד לא אשתכח אורא דכיא כו׳ כי כבר הודעתיך כי ג׳ בחי׳ היה לז״ל א׳ במעי אמא כי הג׳ היה ו׳ זעירא ג׳ לבד והם נה״י דז״ל כי הג׳ נתעלו למעלה במעי אמא ושם לא היה רק ג׳ כלילן בג׳ פי׳ שכבר הודעתיך כי או״ל שיעורם עד טבורא דלבא והם כללות חג״ת דא״ל ואז כאשר נתעלו אלו הג׳ נה״י למעלה באו״ל נכללו בג׳ דחג״ת של א״ל וז״ם ג׳ כלילן בג׳ ולכן אלו הג׳ הם ו׳ זעירא כנודע כי ו׳ גדולה הם חג״ת ושם בסוד העיבור נהארכו העיפין אלו ונעשו לז״ל בהיותו תוך מעי אמא מסוד הביצה ג׳ אחרים ואז יצא לאוץ כלול ו״ק מחסד עד היסוד ובזה תבין מ״ש באחרא מענין ב׳ עטרין דאו״ל (ט) שהם חו״ג והבן זה כי שם מקומם באו״ל. ונחזור לענין כי הנה סוד הזווג ב׳ דא״ל נעשה ביסוד שלו הכולל ימין ושמאל זכר ונקבה ואמנם להיות מציאת הזו״ן תחתון למטה מאו״ל א״כ הולרך שיעשה ג״כ זווג זה ע״י או״ל לכן מה עשה אותן נה״י דא״ל שהיו למטה מאו״ל נתעלו למעלה באו״ל בתוך חג״ת שלהם ולא בחג״ת דא״ל עלמו כי לא נתעלו בסוד מוחין דאו״ל רק נתעלו בחג״ת דאו״ל (י) ואז היו שם ג׳ כלילן בג׳ כנזכר בתוספתא פ׳ בשלח נמלא כי נה״י דא״ל הם סוד ג׳ טיפין דסגול הנזכר בתיקונים שמהן נעשה אדם תתאה שהוא ז״ל ואז מחמת ג׳ טיפין אלו דנה״י דא״ל הטמונים בחג״ת דאו״ל מבם נהיהו סוד זו״ן נמלא כי מציאת זו״ן נתהווה מא״ל עלמו בזווג היסוד שלו אמנם היה ע״י או״ל מסוד חג״ת שלהם ואז יסוד אבא הפיק טפה חדא והבל לה באמא ותמן במנוי דאמא אתעביד ז״ל ו׳ זעירא ג׳ כלילן בג׳ לאוד לפי דאתיא מסוד ג׳ נה״י דא״ל וכסופו של ו׳ פסיעה לבר סוד נוקבא עמו כמ״ש ואמנם בזה תבין סוד נעלם בהוא סוד הדדין של אשה מה מציאותן ומהיכן נתהוו ולמה הם בחזה ולמה אין חלב בדדי הזכר כמו בדדי האשה. והענין כי כבר באמרנו כי נכלל נה״י דא״ל בחג״ת דאו״ל ונעלמו בתוכם ושם אפיקו ההוא טפה ולא מדרך יסוד אבא לאמא ולכן אותו אור הגדול שנתוסף עתה אל נה״י דא״ל כדי לעשות זווג ולהאציל לז״ל אור (אחר) זה נתהווה תחלה בחג״ת אבא ואח״כ בחג״ת אמא כי בתיכם כלולין נה״י דא״ל (כ״ל אמא) כנ״ל לכן סוד אותה האדה העלומה (יא) היולאת ונקבה לאוץ והאירה דרך שם בחזה דאו״ל לכן יש דדים בזכר ונקבה רק שאותן של זכר הם קטנים ואין בו חלב ושל אשה גדולות ויש לבם חלב והטעם כי בהיות ז״ל אוץ חזה אבא לא היה כי אם מציאת טפה קטנה אך בהיותו בחזה אמא שם מתגדל בסוד העיבור עד שנעשה ו׳ כלול מאוץ ג׳ לכן גם דדי האמא נתגדלו מרוב אור ונעשין בהן חלב ועתה תבין כי הלא סוד החלב היא עילוי הדם למעלה ומתהפך לחלב ומהמתק וכן נה״י לעולם למטה הם דם סוד הדינין כי לכן הם בכ״מ לבר מגופא כנ״ל ובעלותן למעלה בהתכללותן למעלה בחג״ת אז הם מתהפכין לחלב ואח״כ יצא ז״ל לאוץ דמיין היונק ומרוב אותו חלב נתגדל ונעשה ו׳ גדולה בי״ק לבד שהוא ו׳ דשמא קדישא אך בתוך ביצה היה סוד ו׳ זעירא כלול מג׳ אוץ ה׳ דביצה אמא עלאה ולכן אין שום דמות ראש

לזו

הגהות וביאורים (א) עיין שוף פ״ו מבאר זס ושמר כ״ח פ״ב ובבר כ״ט פ״ו ובבר ע״ל פי״ד: (ב) עיין בבבר מלמרי רבנ״ו דף מ״ח ע״ג בפי׳ אדר״ז ד״ה ואז נהרבה בבפע: (ג) וז״ו ירב שמן בבון ודע והבין בבחי׳ בפנים דאו״ל בבר נודע בלא נפלו ובבארו במקומן א״כ מ״ו קלמר רבינו כבא בלמליאות בבראשון דאו״ל והוא בחי׳ דעת ותג״ת דאו״ל לא בוולרך בחי׳ זווג שבחי בלבד והקון בלא אין צולך לזה שבחי דאו״ל לא נפלו. ולפיכן לם נלמר שבביטול דלהוריים דאו״ל בתחיל מהג״ת ולזה הולרך הלרת הבעורות בנוכר לעשות מציאת הא׳ שבחי דעת תג״ת דאו״ל אמנם לבחי׳ בחב״ד שבם בחי׳ מוחין לא היה לריך זווג הפה מכיון שלא נפלו. ולא נלמר שבכיון שבפילו התב״ד דאו״ל בהחילה יציאתם יצאו בבחי׳ המלבים אלא שבינו בי״ל בלול מבל בעבר מלביות בא״ם בבינו בעשו י״ו פ״ז וכדי לעשותו בחי׳ פרלוף לזה הולרך בל הנה שבחי׳ הנופא ולבחי׳ מוחין ונה״י דאו״ל. מ״מ ל״ע לאמר לא נעשה בל בחי׳ או״ל אמילו בחי׳ מוחין ונה״י בבעורות בבלים ובזקן ולא היה לריך זווג בפני ב׳ — עיין במבו״ם בבר ה׳ מ״ל פ״ה מציאותו היינו לעשותו בבחי׳ תלת בלולין בבלא (ועיין בפ״ה לקמן) והבלאה דבחי׳ של או״ל מציאותם בבראשון ע״י הלרות בבעבחת בבלים ובזקן הבל״ל בבם בבחי׳ שלין בלולין בלא רק בחי׳ חג״ת ונבי״ו דבבא דלבא ד״ל דלימא לקחם ע״י בנוכר בבמה מקומות (ועיין בבר או״ל בפ״ג ובל״ד פי״ב יעו״ש) הזווג דבביקון בא לבם מוחין חדשים וביינו ע״ד הזיל״ל שבבאלים לו בחוחין עולים בחג״ב ובעשים חג״ת ובלים נה״י בבוד הוספות בן הוא בהו״ל ע״י זווג הבביקון שבבר דה״ל. וזבו מה שבתב רבינו בעיי״ו זווג בפה נעבו לאו״ל בחי׳ מוחין ונה״י. ועיין בבפר הו״ל דף במ״ה דיש ע״ב שבתב בבחי׳ נה״י בחדשים בינינו בעולים בחב״ד בבבלולו בהתחון ונעבו נה״י לפרלוף בפלינו: (ה) ל״ל ה״ודי״ן בא״ו מבבר זה: (ו) עיין בבר בל״ח פ״ב: (ז) עיין בבר אל״ח פ״ה מ״ב ופ״ז ולקמן בו״ם זה: (ח) ובבבר הקדמות ליתה לפרלוף בפלינו: (ט) ל״ל ה״ודי״ן בא״ו מבבר זה: (י) עיין בבר בל״ח פ״ב: (יא) עיין בבר אל״ח פ״ה מ״ב ופ״ז ולקמן בו״ם זה: (יב) ובבבר הקדמות ליתה בבבלולו בבלינו: (ב) ל״ל ה״ודי״ן בא״ו מבבר זה: (ו) עיין בבר בל״ח פ״ב: (ז) עיין בבר אל״ח פ״ה מ״ב ופ״ז ולקמן בו״ם זה: (ח) ובבבר הקדמות ליתה לפרלוף בפלינו: (ט) ל״ל ה״ודי״ן בא״ו מבבר זה: (י) עיין בבר בל״ח פ״ב: (יא) עיין בבר אל״ח פ״ה מ״ב ופ״ז ולקמן בו״ם זה: (יב) ובבבר הקדמות ליתה לפרלוף בפ

לזו הו׳. והנה מה שבארנו חילוק בין הולדת או״א ובריאותן לבריאת זו״ן (א) זה נרמז (ה) בזהר פרשת הרומה דף קס״ז בסוד אדם קדמאה אגליף ציורא דיליה גו משחתא וכו׳ שפי׳ כי א״ק הוא מציאת א״א (נ״ל או״א) ואגליף בסוד הזרעת הטיפה ציורא דיליה גו משחתא שהם או״א תוך שערות ריסא דא״א ודיקנא יקירא דיליה הנקרא משחתא אך אדם תניינא ז״א היה ע״י זיווג נה״י דא״א תוך בינה כנ״ל. ואם תשאלני הרי עיקר מציאת הולד כשהיה בבטן ולא בחזה אם כן היה מהראוי שיהיו הדדין בבטן ולא בחזה אך הטעם כי האדם או האשה אינן רומזין לת״ת ומלכות לבדם וכיונא אך כל אדם נרמזין בו כל הי״ס מא״א עד הנוקבא וא״כ כשנגייר צורת דדיס לא נגטייר בלוור בינה לבדה או נוקבא לבד רק במציאת כוללת כל אורך י״ס שהם קומת א״א עד הנוק׳ וא״כ כשנעריך בערך זה נמצא כאשר נתעלו נה״י דא״א בחג״ת דאו״א נכ״ל להתעבר ולהוליד ז״א הנה הוא סוד הז״א בחג״ת דאו״א שהוא נה״י דא״א והנה חג״ת דאו״א הם באמצעים ממש כי כח״ב למעלה ונה״י למטה וחג״ת באמצע והנה שיעור או״א בחלי גוף העליון דא״א מגרון עד חלי לב (ב) ואם תעריך דדי אשה תמצאם שהם ממש במקום הזה באמצע חלי גוף עליון שמן הגרון עד טבורא לבא והטעם הוא כנ״ל כי מין האדם כולל מציאת כל הי״ם אך בבהמות וחיות שהם בסוד מין א׳ לבד ואינו כולל כמו האדם לכן באו בהם הדדים בבטנם ממש ועיין (ג) בביאור מלות שעטנז חטא קין והבל בהקריבם למר ופשתים ושם תבין דיקנא דז״א שנאצלה מלמר הכבש העליון שהוא הדעת דדיקנא עלאה שהוא הזקן התחתון שבא״א סביב לאות ברית קדש דא״א בסוד גדולה מילה שנכרתו עליה י״ג בריתות וז״ם הפסוק מן המלר קראתי י״ה שנאמר על דיקנא דז״א שהוא מגיר דנפיק מן למ״ר העליון שהיא סוד אותן שערות לבנות שסביב ברית קודש דא״א וכבר ידעת כי דיקנא דא״א כל שערותיו לבנים כמ״ש ושער ראשו כעמר נקא והוא הלמר הנ״ל (ב) גם תבין כי יסוד דא״א זהו סוד השופר שהוא לר וגם אמרו עליו מן המלר ואמרו בזוהר אמור דשופר זה אפיק קול והוא אם ומים רוח והוא עניין זווג א״א להוליד ז״א ג׳ כליל בג׳ חסד דין רחמים אמ״ר והוא סוד ו׳ זעירא קול דנפיק משופר (ג) ואמנם אופן כללות נה״י בחג״ת (ד) דאו״א הוא עד״ז הענין שהרי נשאר ג״כ חלי ת״ת דא״א עלמו למטה מנה״י שלו והנה נתעלה זה ת״ת בחלו האחר שנשאר באו״א ונתעלה ג״כ כ״ה בח״ג דאו״א וכשנכלל נלא בחסד דאבא והוד בגבורה דאמא ואמנם אע״פ שאמו אומריס שנלא באבא עכ״ז היה כלול ג״כ מהוד באופן כי נלא (ה) הכלול מהוד עלה לאבא והוד כלול מנלא עלה לאמא ואז מכא ב׳ בחי׳ אלו שבכל א׳ וא׳ נמשכו הדדים מרוב האור שבקעה ויצאה רק כי באדם דהיינו אבא יהיה בלי חלב וזה לפי שאין הדבר שם רק לפי שעה בסוד טיפת הזרע אך בסוד בינה שם נתהוו כל איברי הגוף דז״א היתה האדה גדולה בהתפשטותו וממנו נמשך החלב לכן היו ב׳ דדים לכל א׳ נגד ב׳ בחי׳ שבכל א׳ מהם ואמנם היסוד נתעלה ונחלק לב׳ חלין ב׳ אור אבא וחלין ביסוד אמא. (ד) ורלה והבן שכבר בארנו שאין האשה מתעברת מביאה ראשונה רק צריך תחילה להכנס בה חלה חד רוחא כנ״ל ואמנם יש בזה פקפיק מענין יעקב שאמר כחי ורחשית אינו שנראה שנתעברה לאה מביאה א׳ וכמו שארז״ל ביבמות דל״ד ב׳ שכל מעכית של בית רבי תמר שמן ע״ש שמעכו באלבע ולא הולרכו אלא ביאה ראשונה והענין הוא כי הלא להיות כי א״א הוא זכר בלי נוק׳ והזווג הוא מקלתו אל קלתו בלי נוק׳ לא הולרך

הולרך

הגהות וביאורים (א) עיין בשער מלמרי רשב״י דף ו׳ ע״ד ובאדר״ז שם דף מ״ח ע״ג: (ב) שהוא הני ת״ת ממש כמ״ש בשער י״ג פ״ה אות א׳ ולעיל מהילת הפרק: (ג) עיין בשער המצות פ׳ קדושים דף כ ע ע״ב ועיין דב״ש דף מ״ב ע״ב: (ד) ס״א דא״א: (ה) נ״ל נה״י דמ״ה דא״א עלה בהבא ונה״י דכ״ן דא״א עלה באימא עיין במנו״ש דף נ״ז רע״א ד״ה ונלע״ד מיים:

יפה שעה

בהתחלקות ולא הגיע להלק המל׳ אלא עטרת היסוד שהיא בחינתה כנזה: (א) זה נרמז בפ׳ תרומה בסוד אדם קדמון אגליף ציורא דיליה גו משחתא כו׳. פי׳ כי א״ק הוא א״א אגליף בסוד הזרעת הטיפה ציורא דיליה גו משחתא שהם או״א תוך שערות ריסא דא״א ודיקנא יקירא דיליה נקרא משחתא כו׳. מדברי רז״ל רואה אני להבין שעיבור דאו״א היה בדיקנא קדישא בין שתי המזלות במזל הי״נ שהיא נוקבא אלא שבפ׳ מבו״ם ס״ה ח״א פ״י כתב רז״ל ז״ל הנה אז יצאתה הטיפה הזו דהולדה הנז׳ מן שם ע״ב שבחכמה הזו כי לעולם טיפת הזרע אינה נמשכת אלא משם ואותה הטיפה היתה בחי׳ או״א ונתנה החכמה אל הבינה שהיא כוד הגרון לעולם ובינה זו היא שם ס״ג ונתלבשה אותה הטיפה בסוד עיבור ואז יצאו או״א מן הגרון יע״ש. אלמא שעיבור דאו״א היה בבינה שבתוך הגרון ולפ״ז קשה מאי קאמר הזוהר אדם קדמאה אגליף ציורא דיליה גו משחתא כו׳ כי משחתא שהיא דיקנא קדישא מאי שייכא אע״פ שהיא חופפת על הגרון מ״מ העיבור היה בבינה בתוך הגרון והדיקנא חופף מלבר. (ולענד״נ דאינו כן שהרי בפרקין לעיל שכתב רבינו שע״י השערות הרשם והזקן יוצאים או״א אינו אלא לתחילת מציאותם של או״א וכמ״ב לקמן פ״ו ולא לבחי׳ המוחין והנה״י שזה היה ע״י זיווג הפה בבינה שבגרון נמצא שאין בחי׳ זו של משחתא העולדים מהם או״א שום אל בחי׳ זיווג בינה שבגרון שהוא למוחין והנה״י. ש״ם. עיין דברי שלום דף מ״ב שהקשה לו ג״כ): (ב) גם תבין כי יסוד דא״א הוא סוד השופר והוא לר כו׳ בסוד קול דנפיק משופר כו׳. ות״ת והלא ז״א לא נפיק מנו שופר שהוא יסוד דא״א שהרי הסדר הוא שבתחילה עלו נה״י דא״א והלבישו על חג״ת דא״א עצמו ואח״כ עלו ו״ק דז״א מלובשים נה״י על חג״ת והלבישו על נה״י דא״א ואח״כ נמצא קו אמצעי דז״א מלבים על יסוד דא״א ואיך הוא בחינת קול דנפיק משופר. וי״ל דמ״ש רז״ל שהוא בסוד קול דנפ״ק משופר הוא על אותה הטיפה הקדושה שנמשכה על ידי זווג חיך וגרון דא״א בסוד מ״ב זווגין כאשר כבר האריך רז״ל ונמשכה עד היסוד דא״א כמ״ש רז״ל לעיל פ״ג והיא היא עיקר תיקון ומוחין דזעיר אנפין והיא היוצאת מנו שופר מנו היסוד דאריך אנפין ממש: (ג) ואמנם אופן אהכללות נה״י דא״א בחג״ת דאו״א כו׳ ואם ככלל נלא בחסד דאבא והוד בגבורה דאימא כו׳. לא דייק רז״ל במילתיה שהרי כל ההתכללות הזה לא היה בחלקי הזרועות דאו״א כי אם בקו אמצעי נופא ת״ת שלהם בנו נופס ממש תדע כי בעת הזווג נתן אבא מה שהיה כלול בתוכו מיסוד שלו ליסוד דאימא ועד כי בחינת הדדים היוצאת

בהתחלקות ולא הגיע להלק המל׳ אלא עטרת היסוד שהיא בחינתה כנזה: (א) זה נרמז בפ׳ תרומה בסוד אדם קדמון אגליף ציורא דיליה גו משחתא כו׳. פי׳ כי א״ק הוא א״א אגליף בסוד הזרעת הטיפה ציורא דיליה גו משחתא שהם או״א תוך שערות ריסא דא״א ודיקנא יקירא דיליה נקרא משחתא כו׳. מדברי רז״ל רואה אני להבין שעיבור דאו״א היה בדיקנא קדישא בין שתי המזלות במזל הי״נ שהיא נוקבא אלא שבפ׳ מבו״ם ס״ה ח״א פ״י כתב רז״ל ז״ל הנה אז יצאתה הטיפה הזו דהולדה הנז׳ מן שם ע״ב שבחכמה הזו כי לעולם טיפת הזרע אינה נמשכת אלא משם ואותה הטיפה היתה בחי׳ או״א ונתנה החכמה אל הבינה שהיא כוד הגרון לעולם ובינה זו היא שם ס״ג ונתלבשה אותה הטיפה בסוד עיבור ואז יצאו או״א מן הגרון יע״ש. אלמא שעיבור דאו״א היה בבינה שבתוך הגרון ולפ״ז קשה מאי קאמר הזוהר אדם קדמאה אגליף ציורא דיליה גו משחתא כו׳ כי משחתא שהיא דיקנא קדישא מאי שייכא אע״פ שהיא חופפת על הגרון מ״מ העיבור היה בבינה בתוך הגרון והדיקנא חופף מלבר. (ולענד״נ דאינו כן שהרי בפרקין לעיל שכתב רבינו שע״י השערות הרשם והזקן יוצאים או״א אינו אלא לתחילת מציאותם של או״א וכמ״ב לקמן פ״ו ולא לבחי׳ המוחין והנה״י שזה היה ע״י זיווג הפה בבינה שבגרון נמצא שאין בחי׳ זו של משחתא העולדים מהם או״א שום אל בחי׳ זיווג בינה שבגרון שהוא למוחין והנה״י. ש״ם. עיין דברי שלום דף מ״ב שהקשה לו ג״כ): (ב) גם תבין כי יסוד דא״א הוא סוד השופר והוא לר כו׳ בסוד קול דנפיק משופר כו׳. ות״ת והלא ז״א לא נפיק מנו שופר שהוא יסוד דא״א שהרי הסדר הוא שבתחילה עלו נה״י דא״א והלבישו על חג״ת דא״א עצמו ואח״כ עלו ו״ק דז״א מלובשים נה״י על חג״ת והלבישו על נה״י דא״א ואח״כ נמצא קו אמצעי דז״א מלבים על יסוד דא״א ואיך הוא בחינת קול דנפיק משופר. וי״ל דמ״ש רז״ל שהוא בסוד קול דנפ״ק משופר הוא על אותה הטיפה הקדושה שנמשכה על ידי זווג חיך וגרון דא״א בסוד מ״ב זווגין כאשר כבר האריך רז״ל ונמשכה עד היסוד דא״א כמ״ש רז״ל לעיל פ״ג והיא היא עיקר תיקון ומוחין דזעיר אנפין והיא היוצאת מנו שופר מנו היסוד דאריך אנפין ממש: (ג) ואמנם אופן אהכללות נה״י דא״א בחג״ת דאו״א כו׳ ואם ככלל נלא בחסד דאבא והוד בגבורה דאימא כו׳. לא דייק רז״ל במילתיה שהרי כל ההתכללות הזה לא היה בחלקי הזרועות דאו״א כי אם בקו אמצעי נופא ת״ת שלהם בנו נופס ממש תדע כי בעת הזווג נתן אבא מה שהיה כלול בתוכו מיסוד שלו ליסוד דאימא ועד כי בחינת הדדים היוצאת

ובולעת מכח האורות הכללות המנו יוצא בת״ת כמ״ש רז״ל לעיל בפרקין. אלא כוונת רז״ל לומר כי נלא שהוא קו ימין לד החסד עלה בחסד דאבא כלומר שאבא מלד החסד והוד שהיא קו שמאל לד הגבורה עלה בגבורה דאימא כלומר שאימא מלד הגבורה וברור הוא. (כתב הרב שמן שטון עליו שדבריו דברי אלקים חיים ולא כספר דברי שלום שמשיג על יפה שעה): (ד) ורלה והבן והכן בארנו שאין האשה מתעברת מביאה ראשונה רק צריך תחילה להכנס בה חד רוחא כו׳. והענין הוא כי הלא להיות כי א״א הוא זכר בלי נוקבא והזווג הוא מקלתו אל קלתו בלי נקבה לא הולרך לזה להעשות כלי כו׳ ועל כל זה הולרך להיות חלי היסוד דא״א באבא בסוד מ״ד וחלין לאימא ביסוד שלה בסוד מ״ן אך לא הולרך לבאר שניה לעשה האמור. מתבאר מדברי רז״ל תרתי חדא שבא״א ובאבא ואימא לא הולרכו לביאה ראשונה לעשותה כלי וגם שיסוד דאריך אנפין שבנו אבא ואימא היה להם בסוד מ״ד ומ״ן. ולפי זה אתי שפיר שרז״ל בפ״ד משער מ״ד ומ״ן קחשיב והני זווגין נופנים דיסוד ביסוד דהוו באבא ואימא וקאמר שהם ג׳ זווג ראשון דעיבור דז״א וזווג ב׳ דעיבור ב׳ המוחין וזווג דחיות העולמות ואילו זווג כדי לעשותה כביאה ראשונה לא תני אמנם זו היא שקשה שהרי כדי להיות לה כח לנוקבא להעלות מ״ן צריך ג׳ בחינות כמ״ש רז״ל בפ״א משער המ״ז ז״ל ותחילה אנו צריכים להודיעך כי הנה ג׳ בחי׳ יש בעליית המ״ן הא׳ הוא המ״ן בעצמם כו׳ בחי׳ הב׳ היא עניין הכלי של הרחם כו׳ בחי׳ הג׳ היא ההוא רוחא דעאל ז״א בגווה בזווגא קדמאה כמודע יעויין שם. ואם כן הכא הרי מצינו ג׳ בחינות המ״ן. שהמ״ן עצמם היה ההוא יסוד דאריך אנפין המלובש תניו הימני ביסוד דאבא וחלין השמאלי ביסוד דאימא לו שכל אלו המידות ובחי׳ שעלו נה״י דא״א וו״ק דז״א. וכן כריית הכלי דבית רחם דאיתתא בוודאי כל זאת נעשה על ידי יסוד דא״א וכל המידות האלו שעלו בתוכה דאימא. אבל רוחא דעאל לה בעלה שהוא בחינת אבא המעלה את המ״ן לי לפסר שתעשה אלא בביאה ראשונה. ועוד קשה לע״ד שם בפ״ב פירש רז״ל כל כלין ברעותא דקב״ה למברי עלמא באבא ואימא כל נעשה הזווג אחד כדי להוליד את זעיר אנפין וכתב שאז היה הזווג העליון שלא על ידי מ״ן יע״ש והלא היו שם כמה מ״ן נה״י דא״א שעלו והלבישו להנ״ת שלו וו״ק דז״א שעלו שם והיו כל אלו חלייס בתוך ת״ת ויסוד דאימא ואין לך מ״ן גדול מאלו. וי״ל דלא מקרי מ״ן אלא המ״ן שמעלים הבנים התהתונים אצל אביהם ואימם וכל השאר כלין ברעותא מקרי כי כל אלו האורות עיקר עליתם היה ברצון המאציל העליון:

הולך לזה לעשות כלי ומכח זה נמשך אג יעקב ולכל מעברים
של בית רבי ועכ״ז הולך להיות חצי היסוד דא״ל בחבא בסוד
מ״ד וחצי בחמא בסוד מ״ן ביסוד שלה אך לא הולך לביאה
ב׳ לטעם הנ״ל וחמנס מנה״י אלו דא״א נתהוה ז״א בסוד ג׳
כלול בג׳ בסוד ו׳ [א] זעירא לבד אך סוד חצי ת״ת דא״א
שעלה למעלה ממנו נתהוו מוחין אל תיקוק הזה בהיותו במעי
אמו ונשמה אלו המוחין היה איתו חצי היסוד דרישא עלאה
(א) שנשאר כאן לז״א. והנה כשנתפשט ונלא ז״ו לחון ולא
כלול מו״ק לבד ו׳ גדולה והטעם שכבר ידעת כי נ״ה אית
בהון ו׳ פרקין והנה אם נחשוב מה שנשאר מן א״א אל הז״א
הנה הם ו׳ בחי׳ א׳ חצי ת״ת ב׳ יכוד וד׳ פרקין דנלח הוד
הרי הם ו׳ שמהם נתהוו ו״ק לזעיר אנפין כי הב׳ פרקין
עלאין דנ״ה אלו נשארו לתעלה פ״ת דנלח בחבא ופ״ת דהוד
בחמא ואלו הם שם תמיד לעילם ומכח זה נמשך החלב לתיקוק
גם אחר נאתו משם. ובזה תבין איך מזון התיקוק מלד החלב כי
נשמת הז״א נה״י דא״א ומלד אותן ב״פ דאשתארו באו״א הם
יותר מעולים וגמלא כי כשנמשך משם החלב הוא ממכתר
נשמתו ומשם הוא ניזון וכבר באחרנו כי נ״ה הם סוד הדינין
והם דם וכשמתעלין נהפכין לחלב (ב) כי כן אירע הדבר באשה
המעוברת כפי הטבע:

פרק ו

אחר שבארנו סוד הולדת או״א וזו״ן נבאר עתה סוד
התלבשותן את א״א כי כבר ידעת כי א״א הוא נמשכת
תוך או״א והנה דע כי חיות ונשמה של או״א הוא נמשכת
(ג) מב׳ רישין כתר ומ״ם גלגלתא ומוחא כי הם מספיקין
לביאה שמביאה נתהוו גלגלתא או״א מן הכתר לחבא ומחבמה
לחמא. וחמנס סוד השפעה זו כבר ידעת כי הלא סוד דיקנא
דא״א אינה מתלבשת כלל כי ארכה מהגרון עד טבורא דלבא
ושם מתחיל רחם ז״א נמלא כי מגיעין שערות אלו עד (ד)
שערות דז״א ועל ידם נמשך השפעה לרחם ז״א הם מהגרון עד טבורא
א״כ נמלא כיון שביעור קומת או״א הם מהגרון עד טבורא
דלבא דא״א ודיקנא דא״א נמשכה עד הטבור דליה א״כ נמלא
דהאי דיקנא חפיא על או״א כי אינו מתלבש בהם כנ״ל נמלא
חופף עליהם ואינון אתכלילו ביה וז״ם הנרמז באדר״ז דרפ״ע
אתנהרו ג׳ רישין עלאין וכו׳ ובמזלא חלין ואתכללין ביה כי
או״א הם ב׳ רישין דאתכללו במזלא והבן זה ולכן אינן יכולין
להזדווג או״א רק ע״י דעת עילאה שהוא מזל הי״ג דדיק א
וביאור מזלא הוא כי כבר באחרנו לך בפ׳ נשא בר״מ כי י״ג
ת״ד הם ג׳ שמות הוי״ה דיודי״ן והנה ג׳ הויות הם י״ב אותיות
והם סוד י״ב ת״ד ותיקון הי״ג הוא כולל כולם כי בו יש כל
ג׳ הויו״ת (פעם ב׳) הנ״ל שהם י״ב אותיות והי״ג הכוללת
והנה ג׳ הויו״ת הם ע״ח גימטריא מזלא או מזל עלמו עם
המלה והבן זה. והנה בזוהר אמרו כי ב׳ ת״ד הח׳ והי״ג

שניהן נקראו מזלא והענין כי ב׳ מסוג א׳ כי הם יורדים
תרוייהו בשיקולא עד טבורא כנזכר בחדרא קל״א ואלו הב׳
מזלות מהם יוצקים או״א השפע הנ״ל מכתרא ומ״ם כי או״א
אתכללו במזלא ושיעור או״א הם עד טבורא של א״א נמלאו
אלו הב׳ מזלות חפיין עלייהו ואבא עיקר יניקתו ממזל הח׳
ואמא מן הי״ג ולפי שמזל ח׳ עליון מן הי״ג לכן אבא דיניק
ממנו הוא גדול מאמא אך בערך דתרוייהו כחדא נפקי ונחתין
בשיקולא עד טבורא לכן גם או״א כחדא נפקי וכחדא שריין
והנה בזה ידעת איך או״א כ״ד שריין ואיך אבא גדלה מעלהו
מאמא וראוי שתדע כי מזל הח׳ הוא סוד **א** (ה) שלזרו **יו״ד**
ומזל י״ג לזרתו **א יו״ד** כנזכר בהיקיצים שם ב׳ מיני **א**
והנה להיות שמאלו הב׳ מזלות הם יוצקים אי״א לכן א׳ שלזרתו
יו״י הוא באבא וא׳ שלזרתו יו״ד באמא כי הד׳ היא נקבה*
והנה טעם היות מזל הח׳ לזרת
יו״י כי הרי הוא נחת בשקולא
עד טבורא לכן בו נכללין כל
י״ג ת״ד (ו) שהם י״ב ועמו
י״ג והי״ב שהם מתגלין בו הם
לזרת ו׳ שבאמצע לזרת א׳ וכבר
באחרנו כי כל ו׳ כפולה ו״ו

*צבור אבא הוא הויו״ת
העליון מזלא לכן
יו״ו גימטריא הוי״ה ואמא בסוד
אהי״ה לכן הוא יו״ד והכולל
גימטריא אהי״ה.

הרי י״ב (ז). גם הודעתיך בענין ווי עמודים שהוא כוד
ו׳ שבאמצע לזרת א׳ שבשם לבאים שנחלקת לב׳ בזה הלופן
א וכן הוא עד״ז ממש והנה זה המזל כולל את אלו הי״ב
בב׳ מציאות א׳ בערך היותו עליון מהם וזהו בהיותו בסוד י׳
עלאה דאות א׳ והם נשפעים ממנו הב׳ בערך היותם כלולין
בו והוא מקבל מהם וזהו בסוד י׳ תתאה דאות א׳ אך ב׳ בחי׳
אלו הם א׳ לפי האמת והנה הם עתה י״ג והנה י״ב אלו שם
נחלקים לג׳ שמות הוי״ה הם י״ב אותיות ומילואי שמות אלו
הם ביודי״ן מספרם רי״ו ומזל י״ג הוא א׳ שלזרתי יו״ד
והוא ג״כ על סוד הנ״ל רק שלפי שמציאותה הוא בחי׳ ד׳ לכן
שמותיו הם ג׳ אהי״ה (ח) והם י״ב אותיות ומלואם הוא ג״כ
ע״ד הנ״ל במילוי יודי״ן נמלא אך מזל הח׳ בתלבש במזל הי״ג
בסוד הוי״ה אהי״ה לכן הוא עד״ז באו״א אשר הם יוצקים
מאלו הוי״ה באבא אהי״ה באמא והבן כל זה ולכן ע״י ב׳
מזלות אלו נכללין או״א ומזדווגים על ידו. וחמנס מה שאי״ל
הם מלבישין גוף א״א הוא ביאה וחג״ת דא״א והביאה נעשה
כתר לשניהן ובבחי׳ זו אנו קורין הביאה כתר אך החג״ת נעשה
גוף לשניהן (ט) לד ימין לאבא ולד שמאל לאמא. וחמנס
כבר ידעת כי ח״ג הם ב׳ דרועין שהם ו׳ פרקין כנזכר פ ויחי
דרס״ב תמיד חסד חסדים גבורה גבורות והנה מאלו הב׳
זרועות נעשו או״א וסדר פרקין אלו הם כך ב׳ פרקים עליונים
הם חכמה דאבא וחכמה דאמא מזרוע ימין לאבא ומזרוע שמאל
לאמא וב״פ האמצעים הם ביאה לאבא וביאה לאמא מחסד
לאבא ומגבורה לאמא ע״ד הנ״ל הרי ב׳ מוחין חו״ב לאבא

מזרוע

הגהות וביאורים (א) הנה שדה כאתן הקשה כלא לקמן כתב ריינו כי נשמה דז״א הוא מנה״י דא״א ומלד אותן הב׳ פרקים ואין כתב שהוא בחי׳ היסוד דרישא עילאה. ואיך הנה שמן שבון דבאן מייירי בזמן עיבור ולקמן מייירי בזמן יניקה כמו בירלאה הבואה ופשוט: (ב) עיין מבו״ם בע״ס ת״ב פ״ג דעל ידי כמה בחיות היה הדדים והחלב וכה שם שבון: (ג) הנה שמן שבון ריחב דע דהעיקר המשכת באו״א אינו אלא ע״י ב׳ מזלין מזל הח׳ הדדים נאו״א ינו״ם. ועיין כה״ת אמת ניעקב דף י״ז אות כ״ב. שמן שבון: (ד) הנה שמן שבון ריחב דע דהעיקר המשכת באו״א אינו אלא ע״י ב׳ מזלין מזל הח׳ מסעפים לאבא וחי״ג ל יום ונתבאר בכמה מקומות ועיין שער הכוונות בדרוש עמידה במילה קומה הכל ובשער או״א פ״ג: (ד) א״ה שער י״ג פ״ה מ״ב בלל א׳: (ב) כתב בלו״ן לא ידעתי מה אלא זו (שער סליקותיה דף ל״ב ע״א ע״ד) ואולי שהוא אלא דאהי״ה כי הדיקנא סוד ג׳ שמות אהי״ה במ״ם בשער רוה״ק יחוד הוי״ן ודיודי״ן עכ״ל. והנה שמן שבון בתב ע״ז ועיין באדר״ז שם אהי״ה ואלו בפיקין מוחן רגינו ז״ל כי מזל הח׳ הוא אלא אלא אל

מזרוע ימין חסד וב' מוחין חו"ב לאמא מזרוע שמאל גבורה נשארו ב"פ א' מזרוע ימין חסד וא' מזרוע שמאל גבורה והם ב' עיטרין חו"ג דאחסיתה' חו"א לבריאה ת"ת כנזכר באדרא רל"ב. ואמנם סדר ו' פרקין אלו הם היפך מה שנראה והנה הראשונים הם ב' ידים ואח"כ האמצעים ואח"כ האחרונים והם סמוכים לכתף ומחוברים שם והטעם הוא כי הנה אדרבה סוד הידים והפרקין אמצעים הם יותר גבוהים בסוד וכל אחוריהם ביתה משא"כ בראשי הכתפים שהם פנים ואחור (א) וה"ז מעלה א'. עוד מעלה ב' כי הנה הידים יש יכולת באדם להגביהן עד המוחין משא"כ בפרקין הסמוכים לכתף שאין כח לכתפיים להגביהם למעלה. גם מעלה אחרת (ב) כי כל הפרקים הסמוכים לכתף הם דבוקים ממש בגוף כי הם סוד ב' עטרין הדבוקים בזעיר אנפין אך שאר הפרקין אינם דבוקים בגוף ויכולין להעלותן אל המוחין (ג) וכזה תבין סוד הגבהת ידיים בעת הגעילה שהם סוד חו"ג ב"פ הידים הנעשין מוחין והבן זה. והנה ת"ך חג"ת המקוריים שהם כתב"ד דאו"א (ד) יש נה"י דעת"ק וכבר ידעת כי גם בשוקיים יש ששה פרקין והם נחלקים ממש ע"ד הנ"ל עד שנמצאת שנשארו ב"פ התחתונים שהם בסוד הרגלים מניעין [א] בב' עטרין דז"א (ה) וכזה נאחז עם ריש"א עלאה דעתיק וכן סיד ב"פ התחתין דחג"ת דא"א הם ג"כ בז"א ואמנם חלי ת"ת דא"א שבאו"א ממנו נעשה ב' דעות (ו) לאו"א כילד ידעת עניין וקרא זה אל זה (ז) כי הת"ת נקרא זה נגד י"ב פרקין שבו כמנין ז"ה שהוא י"ב ונחלקין לב' ו' זעירא ו' רבתי והנה ת"ת ו' רבתי ו"ק שבו שהם נגד ו"פ דב' דרועין והיסוד ו' זעירא ו"ק שבו נגד ו' פרקי רגלים. וכזה תבין מ"ש נפ' בראשיה כי יש בהיכל הראשון ו' היכלים כלולים בו כי לעולם יש בחי' זו בת"ת וביסוד ו' בכל א' והנה אם תחלק הת"ת לחלאין ישארו ג' ג' והג' הם לאו"א והג' לז"א מהטבור ולמטה כמ"ש והנה ג' חלקי הת"ת הזה ב' מהם מתהוים ב' דעות לאו"א והחלק הג' מתחלק לב' גופין דאו"א ואחר קומתן נשלם ע"י זווג הפה הנ"ל (ח) שמרוב השפע נעשין נה"י אחריים לאו"א הרי כלל הדברים שמחלי ת"ת נעשין ב' דעות דאו"א עד

סיום הרגליים שלהם והנה בדוגמא זו הוא יסוד דעתיק הנגנז בת"ת דא"א גם הוא נחלק דוגמת הת"ת לו"ק ג' מהם לאבא ואמא וג' מהם לזעיר אנפין ע"ד הנ"ל בת"ת דא"א כי כבר נתבאר שגם היסוד הוא ו"ק כנזכר באדרא ולדיק יסוד עולם דכלול שית בקרטיפא חדא:

פרק ז

ז"ל מוהרח"ו בספר מבו"ש דקי"ב ע"ב. גם ראיתי שיטוי אחר בענין הת"ת דא"א כי פ"א שמעתי כי כל חלי התחתון ניתן אל הז"א ורוב פעמים שמעתי בדקדוק שאינו רק שלש התחתון לבד ואינו יודע תירוץ אם לא שנאמר על דרך הת"ת דאימא המתלבש בבתר דז"א כי בהיות לו מוחין דאימא לבד אינו לוקח רק שליש ובהיות לו גם מוחין דאבא לוקח חציו כנזכר ע"ש וכן יהיה כאן כנלע"ד:

אמנם (ט) סדר התלבשות ז"א את נה"י דא"א כך הוא כי חלי ת"ת (י) המקוריי נעשה נולגלת לז"א כנזכר באדרא כי נתחברו אוירא ובוליגא ואפיקו האי גלגלתא תקיפא כי מ"ם להיות שבו סוד הגבורה דעה ק לכן נרשם בה סיד הבוליגא דקרדינותא ושם שרשה כי בוליגא (יא) דקרדינותא הוא שורש לכל הדינין שבעולם רק ששם הם נכפין וממו"ם נתפשט לאמא (נ"א לאו"א) כנ"ל כי גלגלתא ומוחא דא"א הם שורש לאו"א וחסד דעתיק הוא בגלגלתא והגבורה במוחא ודוגמתן הם למטה באו"א חסד באבא וגבורה באמא (יב) והנה אלו הב' נקרא בוליגא דקרדינותא גבורה ואוירא דכיא חסד לכן תבין כי מת"ת שבא"א (נ"א שבאו"א) מהם נעשה גלגלתא דז"א (יג) כי הנה החו"ג שעל הת"ת נתחברו ואפיקו האי גולגלתא מסוד הת"ת שלאחריהן וז"ס אתחברות בוליגא ואוירא דכיא נמצא כי סוד בינה דא"א היא כתר על או"א וחג"ת דא"א הם נעשין לו מוחין מקיפין לז"א (יד) ומנה"י דא"א נעשה לו מוחין פנימים (טו) ומתפשטין בו כסדר נה"י דאו"א כמ"ש במקומו (טז):

הגהות וביאורים (א) וכאדר"ז כתב כנינו בזה הלבון שבהכתפיים הם מצד אחור ולא כמ"ש כאן שהם פנים ואחור. שמן שבון: (ב) הדברי שלום הקשה וז"ל ולא יכולתי לעמוד על כוונתי אלו הב' טעמים אחרונים מה הפרש יש בין ב' לג' דלכאורה נראין הב' טעמים יחד. ישו"ב וכן הקשה הרב שדה כאלן והניח בג"ע. שמן שבון: (ג) עיין חו"ת דף קי"א ע"א: (ד) והנה דע שמ"ש שהם כתב"ד דאו"א אין ר"ל שהם עומדים בחי' הקף דיש שהרי תג"ת המקוריים הם בחי' תג"ת דא"א דווקא אלא שקראם כנינו בחי' מקוריים מכיון שמלבישים לתג"ת דא"א שהם בחי' המקוריים ואין בחי' כתב"ד דאו"א בכלל הש"ם במקוריות אלא מלבישים לבחי' הנ"ל בחי' שבטו"ם המקוריים. וכן מה שמובא בחי' הכתר בכלל כתב"ד לבינה דא"א דק שהרי בחי' הכתר דאו"א מה שמלבש לא"א הוא אלא לבינה הכר בגרון ולא לת"ת וזה שבוש. וכבר שדה כאלן הקשה זאת והניח בצ"ע ולענ"ד נראה כמ"ש. ש"ש: (ה) ולענ"ד צ"ע שבחי' אלו הב' רגליים דש"י הם בב' קוין ימין ומשמאל וא"כ כיצד הם בדעת ז"א שהוא קו אמצעי המלובשים בו בחי' ב' עטרין שהם ב' בחפין דא"א (ועיין בזרוח הדעת בנה"ם דף קי"ז ושער הקי' ד' ג"ן) ואפילו אם נאמר שבולל חו"ב כנזכר שם מ"מ הכלל הוא בחי' דעת. וקושיא זו ליתא גם בא"א שנמצא מב' בחפין שהם ימין ומשמאל. (עיין שער הנסירה פ"ו ומשם הבין) וי"ל דבורש הב' עטרין להיותם למעלה בראשי כתפים יוצדק בו ימין ומשמאל: (ו) עיין שער ט"ל פרק י"ד שער כ"ט פ"ו שער כ"ח פ"ב לעיל פ"ד: (ז) עיין שער מ"ד ומ"ן דרוש י"ד מבו"ש ד"ש ע"ב ודף ק"א ע"ב: (ח) לעיל פ"ד: (ט) ביאור סדר זה עיין פ"ז דשב"ש: (י) לעיל פ"ב: (יא) שער י"ג פט"ו: (יב) פי' בלבת לחיד בחסד דא"א ואימא בגבורה ופשוט ועיין שער או"א כפ"א. שמן שבון: (יג) וצריך לדעת שלפעמים נקרא גולגולתא ולפעמים נקרא כתר המלבים לת"ת דא"א. והכל או"ז כתב ז"ל ולענ"ד כי כתר זה כיונו כתר בעל גבי גולגולתא שיש בו מציאת ד' מוחין כמ"ש בדרוש שיש שלוש בספר הכוונה וכע"ח. כי בתוק מאד לומר שהמוחין מנה"י דא"א והכתר מן הת"ת ומעולה יותר. אלא שקשה לישבא דגולגולתא הקיפא שלמר דמשמע בלשון עצם הגולגולת עכ"ל ו' בהמשיחיה מ"ש כנינו בשער כ"ג פ"א ועיין באורך שם. שמן שבון: (יד) עיין לקמן שער י"ז פ"ז ובסוף מ"ו מבער כ"ם ופ"ז מבע"ט: (טו) עיין מוהרמ"ם בס' אור זרוע שבחב ז"ל מ"ם מנה"י נעשו מוחין בבה"ש ח"א פרק ע"ז הקשה: מוכרחים היך יפשר שכל בנה"י דא"א הנזולים יהיה מוחין. והיכן שהוא ע"ד התלבשות ז"א דעתיק עלמן כי הז' עלמן הם מתפשטים בכל הגוף והלבוש ושיקרב בראלו בג' מוחין דז"א עכ"ל. שמן שבון: (טז) תכלוס הענין לא מצאתיו וי"ל שהוא דרוש הנסירה ועיין לקמן:

השמש

פ"ה והם שנשה שמועות המזכר בספר מבו שערים המ"ל יע"ש: [א] ר"ב (עיין חו"ח דף קי"ח ע"ב) ל"ע והלא כבר כתב בשער העיגולים ענף ד' וז"ל אמנם כל שאר הרגליים דיוסר כנון הגלי עתיק ורגלי א"א ורגלי ז"א ורגלי נוקבא כולם מבחיימין בהשואה אחת והוא עד חצאים התחתונים של עינולי א"א מלד מטה עכ"ל. אמנם על מה שכתב בכמה מקומות שהרין הפרקין התאין דנו"ה דעתיק יו אין אל הבריאה בסוד פ"ה והם שנשה שמועות המזכר בספר מבו שערים המ"ל יע"ש: [ב] ר"ב (עיין חו"ח דף קי"ח ע"ב) ל"ע והלא כבר כתב בשער העיגולים ענף ד' וז"ל אמנם כל שאר הרגליים דיוסר כנון הגלי עתיק ורגלי א"א ורגלי ז"א ורגלי נוקבא כולם מבחיימין בהשואה אחת עם התחתונים של עינולי א"א מלד מטה עכ"ל. אמנם על מה שכתב בכמה מקומות שהרין הפרקין התאין דנו"ה דעתיק יו אין אל הבריאה בסוד

היכל החמישי

והיכל זה נקרא היכל זעיר אנפין ובו שבעה עשר שערים.

שער הראשון

שער ז״א ויתחלק לד׳ פרקים.

פרק א מ״ת

ונבאר ענין זו״ן אחר הקומם בלו אחר תיקון לו״ת והנה נת״ל כי זו״ן נעשו מבחי׳ ז״ת דמ״ה ובחי׳ ז״ת דב״ן זולת הכתרים שבז״ת דב״ן כי אלו עלו בגופא דע״י (א) ואמנם מקומם הוא למטה מן הקרום ואותה הפרסא (הנ״ל) שמפסקת באמצע גופא דא״א כי עד אותה הפרסא עד שם מגיע סיום י״ס וחכונה ומהפרסא ולמטה מתחיל זו״ן הנעשים מלבוש של א״א למטה שהוא מטבורא דא״א ולתתא עד סיום רגליו של א״א כמ״ש בע״ה. ונבאר עתה מה שיעדנו למעלה בדרוש א״א לבאר איך כל בחי׳ אצילות כאחר נתקנו ונקו מתחלה בסוד דדי בהמה ואח״כ ינקו מדדי אדם. ונתחיל לבאר מבחי׳ תיקון א״א ונאמר כי הנה נת״ל כי הנה תיקון כל האצילות היה בעיבור י״ב חדש [א] ולא ידעתי לפרש היכן היה מקום עיבור זה והמשכיל יבין מדעתו (ב) והנה כאחר א״א היה בסוד עיבור נילד ויצא לחוץ וירד למטה לעולם הבריאה (ג) ר ל מה שיהיה אח״כ עולם הבריאה כי אז עדיין לא נברא עולם הבריאה וירד למטה מאוחן ב״פ התחתונים של נ״ה דע״י אחר ביאתו לעיל (ד) שהם עומדין למטה בעולם הבריאה ושם היה יונק א״א מאוחן הב״פ שלהם שהם בסיום הרגלים כדמיון נ׳ דדי בהמה (ה) שדדיהם סמוך לרגלים והמשכיל יבין איך נעשו ממש בחי׳ דדים למטה (ו) ואין להאריך. ואחר שינק משם הגדול יותר ועלה באצילות והלבישו י״ס שבו לז״ת דע״י בנ״ל והרי נשלם תיקון דא״א ואו״א גם נתקנו [אח״כ] וגם תקונם ע״י עיבור (ז) ואחר זה העיבור נולדו ויצאו לחוץ וירדו גם הם למטה בבריאה תחת אותן ב״פ התחתונים דעתיק וינקו משם ואח״כ הגדולו יותר ועלו והלבישו לאותן ב״פ תתאין דנ״ה דעתיק ואח״כ הגדולו יותר ועלו בהאצילות והלבישו את א״א מהגרון עד הטבור כנ״ל. והסבה שהיה בהם ב׳ עליות הוא כי כאן יש להם לעלות ב׳ מדרגות בחי׳ עתיק ובחי׳ א״א (ח) שהם אותן ב׳ פרקים תתאין דעתיק והתלבשותן ת א״א ולכן הולרך להם ב׳ עליות אבל א״א שאין עליו רק מדרגה א׳ די לו בפעם א׳ לעלות כל ז״ת דעתיק בעלייה א׳ כי כולם מדרגה א׳ לעלות כל ז״ת דעתיק. אח״כ היה תיקון זו״ן ותחלה היו בעיבור (ט) במעי אמה (י) ואח״כ בא זמן לידתם וירדו למטה לעולם הבריאה תחת אותם ב״פ תתאין דנ״ה דעתיק וינקו משם זמן הינקה ואח״כ נתגדלו והלבישו אותן הב״פ תתאין דעתיק אח״כ הגדילו עוד ועלו למקומם שהוא מהטבור דא״א ולמטה והלבישוהו שם אח״כ הגדילו יותר ועלו למקום נה״י [ב] דתבונה של בחי׳ קטנות [ג] וינקו משם מנ׳ המצייים שלה שהוא מקום החזה עלייה בלבד מבחוץ כדרך שמנבהת האיש את התינוק מבין ירכ היה ויונק מבין זרועותיה ובחי׳ זו נקרא אצילו תמיד בחי׳ הינקה כמבואר במ״א כי יש ג׳ זמנים לזו״ן והם עיבור וינקה ומותן דגדלות. ודע כי הינקה זאת היא ינקה אמיתית הנזכר בדברינו תמיד [ד] ואמנם כל אחר הבחי׳ שהיה לזו״ן אחר שגולדו כולם נכללין עמהם [ס״א עמה] ונקרא בחי׳ ינקה אבל עיקרה אינה אלא זו הנ״ל (א) ואח כ בא זמן הגדלות האמיתי של

הגהות וביאורים (א) וכל זה מיירי כפי שהכסים לעיל בפ״ה דשער ע״ו ועיין בפ׳ מנו״ס שע״ג ה״ח ע״ד ודף מ״ט. שמן משון: (ב) בנר ביאור רבינו בפ״א משער עתיק כי הוא בנינה דא״ק: (ג) עיין לעיל פ״ו משער ע״ז מ״ש על מ״ש סרב שם: (ד) שער י״ג פ״ח: (ה) ת״ש ודאי שהוא נמת התיקון ועיין בספר מנו״ס דף נ״ס רע״ב. אך בשער הקדמות דא״א ע״ב כי שהוא קודם התיקון וז״ל והוצאת דדים אלו הוא שהם היו מגיעים אז בפע אל הי׳ כלים שהם ז״מ אדום שמתו וירדו לעולם הבריאה ובטיומם שם הם יונקים מב׳ דדים אלו התיות הנרין לבם וכו׳. אח״כ באותו נמנו״ם דז״ן פופ״א שבתב שהם שני יניקות א׳ קודם התיקון ואחר אחר התיקון יע״ש: (ו) הרב שמן משון כתב וז״ל והנה בדי יבוננו בבר מרחתי להבין ולהשכיל בזה ולא זכיתי בו אולם מצאתי בשער הקדמות נדרוש ב׳ בעולם הנקודים בתיקון א״א דף כ״ו שבתב וז״ל אחר שהבינו בא״א בתב בשאנו ב׳ פרקים תתאין דנ״ה דע״י ואלו נתחברו יחד במלכות דע״י ושם בהלבשו ונעשו בבר ב׳ דדין אל בחי׳ המלכות דא״א בב׳ דדיה ושם בדמיון ב׳ דדי בהמה שהם למעה ולא למעלה כמו דדי בהמה והעולה דדים אלו הוא שהם היו מגיעים אז בפע אל הז״מ שמתו וירדו לעולם הבריאה וכו׳ יע״ש. (ועיין עוד בשער המלכים) ואמר שלזה כיון רבינו. ועיין דברי שלום דף מ״ו רע״א. עוד הקשה הרב שמן משון למה לרך מיניקה מב׳ דדי בהמה ושיה לרך מב׳ דדי אדם ומבחרי אתה אלוה שחיכף שיצא בולד לאויר העולם יונק מדדי אדם. ואמר לומר בבן הוא נמי באדם ואין הדברים כפשטן שהבה בתב רבינו בשערים הבאים שבתחילה יניקת האדם יש לו בחי׳ נפש הבהמיות ואח״כ קונה נפש ואח״כ רוח ואח״כ נשמה בסדר המדרגות המבואתים נסבא דמשפעים וא״כ מבינו שבתחילה יש לו נולד בחי׳ נפש הבהמיות נמצא שעיקר יניקתו הוא מנחי׳ נפש הבהמיות ואפילו שאנו רואים בשינינו שיונק מ״דדי אדם אין זה אלא בחי׳ רוחניות שבו ואח״כ יונק מדדי אדם והוא בחי׳ נר״ן דקדושה. ועיין שער קליפות נוגה פ״ג וז״ל אך נפש הבהמיות דישראל ונפש הבהמיות דבהמות הסטרות כולם ממוגה לבן יש חלב מבחוץ ולמעה של הבהמות וכו׳ יע״ש. ובבר שדה הארץ הקשה ג״כ הקושיא הנ״ל והירן שד׳ מדרגות הם דנה״ם ומדרגה הנ׳ הוא בלתי מדבר אזי יונק מדדי בהמה ואח״כ עולה ממדרגה זאת למדרגה ד׳ והוא מין האדם מי מדבר ואז יונק יניקה הפנים מדדי אדם ע״כ: (ז) עיין בספר דבר שלום דף מ״ה ע״ג שהקשה וז״ל וקשה דלעיל בשער ע״ו בתב רבינו דלאו״א לא הולרכו עיבור א׳ כמו ז״א דבבר נתבוה מיניקתם ע״י הארות הערות הראש והדיקנא יע״ש והניח בצ״ע. ועיי״ש מה שתירץ מורינו הרב אלעזר ז״ל הבשער התיקון מיירי בפרצות ובפרקין מיירי בכללות אבר יצאו זה מזה. ולענ״ד הפשר דגם באו״א היה ע״ד ז״א שהתחילה עלה בגב״י הא״א ונכללו בא״י בתג״ת הא״א בגו״ל בפ״ה משער ע״ו והיה הם בסוד עיבור ואח״כ נולד וינק מדדי בהמה ואח״כ מדדי אדם כן באו״א דבחי׳ העיבור שלהם היו שעלו הכלים דאו״א בתג״ת ונתבוו מציאותם לביות בסוד הקלוף עין רואה ואזן שומעת כמוכר בשער י״א פ״ז ובה ע״י הארות הערות הראש והקון ואח״ו נתהוו ירדו למעה וינקו מהדדים ואח״כ עלו למקומם הראוי לסם כמ״ש רבינו כאן זה נראה לפי הפשט ועיין בהגמת המנו״ם דף נ״ה ע״ב. שמן משון: (ח) והנה ראיתי לרבר שדה הארץ ז״ל שהקשה שמלהר שאלו הב׳ פרקין תתאין דע״י הם מלובשים בא״א כמ״ש רבינו בשער המלכים פ״ד כי ב״פ תתאין דע״י ונהלבשה במלכות דע״י ומלכות דע״י נהלבשה במלכות דא״א כו׳ והם עתה נמי׳ דדי בהמה במלכות דא״א ואזי היו יונקים כו׳ הרי משמע לכאורה כי הם מלובשים במלכות דא״א ואח״כ הרי עלייה אחת והוא סוד א״א. ש״ם: (ט) עיין תו״ח דף ק״ע ע״א וע״ב: (י) המעיין יראה בינה זו מה בתינה הוא אם הוא בינה דא״ק כמ״ש בראש פרקין ובשער התיקון לו בינה הכוללת שבאצילות. שמן משון:

השמש

[א] נ״ב (עיין תו״ח דף קי״ז ע״א שיטה נ״ב). והו כפי הספק השני שנסתפק מהרח״ו ז״ל בשער התיקון סי״א שהי״ב חדש הם לצורך כל הי״ב פרצופי האצילות וצ״ע כי שם הסכים לספק ראשון שי״ב חדש לכל פרצוף כו׳ ע״ש: [ב] נ״ב כתב הרח״ו ז״ל שמעתי בודאי שביניקה הא״ם רובצת על הבנים ויורדת ומשפלת עצמה למטה למקום הזו״ן להניקם והם אינם עולים אבל בגדלות עולים הם לקבל המוחין אלא שיש לו קצת ספק בזה אם הוא להפך מנו״ם שע״ה ח״ב פ״ב: [ג] נ״ב (עיין תו״ח דף קי״ז ע״ב) נ״ע והלא נודע מכמה מקומות ובפרט בשער כ׳ פ״ה ופ״ו ופ״ז כי בעיבור נכנסו בז״א מוחין דקטנות מלובשים תוך נה״י החיצוניים דיסודות שהוא פרצוף העיבור שלהם הנקרא נפש וביניקה נכנסו בו מוחין דקטנות משולים מן הראשונים מלובשים תוך נה״י האמצעיים דיסודות שהוא פרצוף דיניקה שלהם הנקרא רוח ובגדלות נכנסו בו מוחין דגדלות מלובשין תוך נה״י הבנימיים דיסודות שהוא פרצוף הבינה שלהם הנקרא נשמה: [ד] הוא לאפוקי יניקה דדדי בהמה:

יפה שעה

(א) ועתה בא זמן גדלות האמיתי של זעיר ונוקבא והוא זמן כניסת המוחין דגדלות בראשו שאז הנה״י דתבונה נכנסים ממש בראשו להיות לו מוחין ואין זה כמו זמן הינקה אשר עולה עד ירכותיה שהם הנה״י דתבונה לינק בדדים שבחזה כי אז אינה אלא עלייה מבחוץ אבל עתה נכנסים ממש תוך פנימיות ז״א בבחי׳ מוחין ממש כו׳. לכאורה מה מאד תמוהים דברי רז״ל בכתב שדוקא בעת בא מוחין דגדלות נכנס נה״י דאימא ממש תוך נוקבא דז״א והם כלים תוך כלים ממש כמ״ש רז״ל בכמה מקומות ומהם שער אריך פ״ח ז״ל והם כלים מלובשים תוך נה״י דאימא והויו״ת דמוחין דעיבור תוך חיצוניות נה״י דאימא והויו״ת אמצעים תוך אמצעיות נה״י דאימא והויו״ת דמוחין דגדלות תוך פנימיות נה״י דאימא יע״ש. ובשער מוחין דז״א פ״ח ז״ל ונמצא כי אפילו כלי החיצון דז״א

ז״ן והוא זמן כ״ח המוחין דגדלות בראשו שאז הנה״י דתבונה נכנסין ממש בראשו להיות לו מוחין ואין זה כמו זמן היניקה אשר עלה עד ירכיתיה שהם הנה״י דתבונה לינק מן הדדים שבחזה כי אז אינה רק עלייה מבחוץ כנ״ל אבל עתה נכנסין ממש תוך פנימיות הז״א בבחי׳ מוחין ממש הרי נת״ל כל תיקון שיש בזו״ן ונבאר עתה תחלה באיזה תיקון מלבשים ז״א את א״ א [א] מהטבור ולמטה :

הנה הכתר דז״א הוא מהטבור ולמטה עד סיום הגוף הנקרא ת״ת שהוא עד ריסי ירכין וג״פ דנצח דא״א מתלבשין בקו ימין דז״א שה״א תח״ן וג״פ דהוד דא״א מתלבשין בקו שמאלי דז״א שהוא בג״ה שבו ויסוד דאריך אנפין מתלבש בקו האמצעי דז״א שהוא ד״ת ונוקבא דז״א יולה מהחזה דז״א ולמטה כדמיון הז״א (א) היולא מא״א ממש וגמלא שהז״א מלבש א״א עד סיום רגליו מכל לדדיו ושם ג״כ מסתיימין

הג״ה וז״ש שארז״ל עתיד הקב״ה להגיחיל לכל לדיק ש״י עולמות והענין כי א״א הוא בחי׳ הכתר של כללות עולם האצילות כנודע והנה א״א זה יש בו תר״ך אורות כמנין כת״ר כמ״ש בס׳ הבהיר והנה לדיק עליון הוא ז״א ולוקח מהלית הכתר שהוא מלבש לא״א מהחיו ולמטה והנה מחלית הכתר הוא ש״י ואלו הם ש״י עולמות שהוא הלדיק שהוא ז״א עיין פ׳ תרומה דקס״ו במאמר זה שביארנו שם:

רגלי דזו״נ ושם היא סיום עולם אצילות אמנם רגלי עתיק הב״פ תחתונים שבו שהוא פרק תחתון דנצח ופ״ת דהוד דעת ק אלו נכנסים יותר למטה ועומדים בגבול עולם הבריאה אשר היא למטה מעולם (ב) אצילות ועומדין שם בבחי׳ דדי בהמה כנ״ל בתורך [ב] (ואפשר לומר כי לא היה כך אלא קודם תיקון אצילות כנזכר כאן ואחר התיקון לא הולך זה וחזר עתיק לאסוף רגליו למעלה בהשוואה א׳ עם רגלי א״א) :

פרק ב מ״ת

ונבאר עתה בחי׳ זמן העיבור של זו״נ איך היה וכבר נת״ל כי נעשו מב׳ בחי׳ שהם ז״ת דמ״ה וז״ת דב״ן זולת הכתרים הז׳ . ונבאר סוד העיבור ונאמר כי הנה אחר שנתקנו או״א נשארו עתה בחי׳ ז׳ מלכים שמתו ועדיין היו בלי תיקון ואמנם הם בחי׳ ז״ת דב״ן כנודע (ג) גם אז היה עדיין א״א בלתי התלבשות מטבור ולמטה עד סיום רגליו והיה מגולה מבלי לבוש וכדי לתקן הז׳ מלכים שמתו אשר מהם נעשה זו״נ הנ״ל היה צריך שיהיה בסוד העיבור בתוך אמא וז״ס העיבור . הנה תחלה אסף א״א את רגליו ר״ל כי הנ״י שלו שעדיין היו מגולין כנ״ל נתעלו למעלה עד הג׳ אמצעית חג״ת דא״א עצמו המתלבשים תוך או״א מקודם זה כנ״ל (ד) גם עתיק התחיל לאסוף ב׳ פרקין האמצעים שלו (על גבי) ב״פ הראשונים דנ״ה (ה) שלו והיו מלובשים ב״פ עליונים

תוך

הגהות וביאורים (א) שכוונה הוא שנוקבא יצאה מז״א כמו שז״א יצא מא״א . ולא דז״א יצא מחזה דא״א דברי לעיל כתב מעיבור ולמטה הלבים ז״א לא״א וזה שבוש . ועיין בספר לוח זכרון שבניה בנ״ע . שמן בשון : (ב) נ״ב כאן שייך ס״א דבפ״ח ניצוצין כן כתוב בע״ת דפוס ירושלים. וכ״ב בכב ש״ם דאינו כן דאין שייך לאחר זה רק פ״ב דלקמן וכן הוא בשער הקדמות דנ״ע : (ג) פ׳ דבהם היה סדר הבריכה ונעיבור יבל בפ״ב בתב״ם ונתחבר עם שם ב״ן ונעבדו זו״ן ועיין שער הבריכה פ״ח. ש״ם : (ד) נ״ל וקודם זה גם כו׳: (ה) והנה צריך להבין מה נעשה בג׳ פרקים התחתונים דנ״ה דע״י אם נאמר שנשארו שם בנרי״ה ת״ל הוי הפסק גדול ולא שבבר עלו היכן עמדו בהשוואה אחה עם רגלי א״א כמ״ל. ועוד סוף סוף הוי סרתק בין פרקים אמצעים שעלו. ואם נאמר שבחי׳ זו הסתפשטה בסוד דדים נבדי״ה הוא בחי׳ הלד המ״ה שבעתיק אבל הלד ב״ן דע״י הנה״י שבו מסתיים בחג״ת דע״י (כמ״ש הרב הו״ת דקי״ח) וא״ב בפ״ת דנ״ה דע״י אשר מלד הב״ן לא ירדו לעולם הבריאה והם בעולם אצילות סוף סוף הוי סרתק גדול ביניהם ואיך יתכן . ואח״ב ראיתי בספר שדה הארץ שכתב מ״ש הרמ״ז בספר אוצרות חיים ז״ל קול ברמ״ז לא הזכיר כאן מה נעשה מג׳ פרקין התלין דנ״ה דע״י אם גם הם נסתלקו כי א״א לומר שנשארו שם בבריאה דא״כ הרי זה הפסק גמור בין פרקים אמצעים לבם העומדים בבריאה . ואפשר כי נתעלו ועמדו במקום שהיו פרקין אמצעין וזה אין הפסק כי אלו עומדים בחג״ת ואלו בנה״י ע״כ . שמן בשון :

יפה שעה

ים בו כו׳ ויש בתוכה כחי החיצון דאבא ואימא בחי׳ אחור ופנים וחה הכלי נתון תוך כלי החיצון דז״א כו׳ ואחר כך בתוך כלי זה ים כלי אמצעי דז״א כו׳ ובתוכו כלי האמצעי דאבא ואימא דאחור ופנים כו׳ . והנה ב׳ כלים הנז׳ נקראים כלים דעיבור ויניקה והם מבחי׳ אלהים כו׳ ואחר כך בתוך כלי הנז׳ יש כלי הפנימי דז״א ובתוכו כלי דאבא ואימא הפנימי כו׳ . ושוד לו שם פרק י״א ז״ל ונמצאו כי כלים דאבא ואימא מתלבשים תוך כלים דעיבור אנפין ג׳ בג׳ כיצד לבוש וכלי החיצון דאימא יתלבש תוך כלי החיצון דז״א וכלי אמצעי דאימא יתלבש תוך כלי אמצעי דז״א ואח״כ יתלבשו וכלי הפנימי דאימא יתלבש תוך כלי הפנימי דז״א ואח״כ יתלבשו

ג כלים דאבא תוך ג׳ כלים דאימא ע״ד הנז׳ יע״ש . ושם אמרתי אבא העי״ר אל כל המקומות שכתב רז״ל כן לאסוף ולקבץ אינו אלא יציעת בשר בדי בזה ואתה הראת לדעת שגם ביניקה וגם בעיבור ראשון כלים דנה״י דחיצון ואמצעי דאימא מתלבשים בו ברצוף ונופף דז״א בכלים בכנגדו ההתלבשות ממש בתוכו . ודע כי גם בזאת שניה נמונת שאפילו בעיבור כלים דנה״י דאימא מהתלבשים בכוד מוחין בו נופף דז״א כי אפי׳ בעיבור בודאי יש לו מוחין בערכו כי בודאי אינו חסר מרמ״ח איברים ושס״ה גידים וכל מה שבא אחר כך אינו אלא גדלות האברים כנ״ש רז״ל בפ״א דשער המוחין ובריש פ״א משער פרקי הגלגל ז״ל כי בודאי שהעובר יש בו רמ״ח איברים הנפרטים ב״ש כו׳ ואין הפרש בו במנין האברים כפי הזמנים זולת תוספת הגדלה בהם בעצמם יע״ש . ונריכים אנו להבין בשלמא בגדלות כלים דנה״י דפרצוף הפנימי דאימא הוא גדול כעיבור כל נופף דז״א ומתלבש בו בתוכו וכן נסבול לומר כן גם ביניקה דכלים נה״י דפרצוף אמצעי דאימא גדול כעיבור כל נופף דז״א ומתלבש בתוכו וכן כתב רז״ל בפירוש אלא בעיבור אם אמרת דברים כפשוטם שכלים דנה״י דפרצוף החיצון דאימא נתלבשו בו נופף דז״א הוא דבר קשה לשמוע שהרי ז״א נופיה הוא עצמו נתון בתוך בטנה המלאה לה ואיך הנה״י שלה נכנסו בו נופף דז״א וז״א עצמו נהון בתוכה בסוד העיבור . לכך ברשות קבהו״ש אומר אני אמין הדברים כפשוטן אלא שתחילת הכל מעצוניים אבא ואימא ומכח שוגא דילהו מתבררים אנ״ך מחלקי המלכים הראוייים להעלות בזווג ההוא על ידי שנמשך הטיפה מאבא כלולה מחומר ואורה שבו וכן מאימא נמשכה הטיפה שלה כלולה מחומר ואורה שלה ואלו הטיפות דאבא ואימא הוא עצמו בחינת הנה״י דאבא ואימא . וכן כתב רז״ל בשער מוחין דז״א פ״ה ז״ל ונחזור לענין כי אלו הניצוצות שנמשכו מאב ואם בתוך הטיפות שלהם הם מהניצוצות נעשה לבוש אל הנפש של הולד בסוד בגדו בה כמו׳ ומן הטיפות עצמן נעשה פנימיות החומרי של גוף הולד להצטייר ולברר הכלים שלו וזהו הטעם המו׳ לנו במצות קיבוד אב ואם ועיש באורך . ועוד שם בפי״ח ז״ל אמנם בהיותם מהלבשים בהוכס ע״י אמצעי ולבושים אחרים והם בחי׳ החלק שמותנים אבא ואימא עצמם מבחי׳ גופם עצמה בבנים הנולדים להם ישויין שם וכן שם בפרק י״ב . כלל הטולה כי בזמן העיבור נעשה כלי החיצון דזעיר אנפין כלול מרמ״ח איברים וזה מן הברורים שבירדו אבא ואימא מז׳ המלכים דמיתו ובתוך כלי זה נתלבש כלי החיצון דאו״א שהם סוד הטיפות דדכו״ן אשר ע״י מצטייר צורת הלבוש אל הנפש וזה כלי החיצון דאימא יע״ש . ויותר מפורש באר היטב בפ״א משער פרקי הגלגל ז״ל ולכן א״א נלבש אלא ע״ל שאבא ואימא יתנו חלק מהם עצמם והם הנה״י שבהם להלבשים אלו וע״י נכנסים ומתפשטים בז״א ויקבלם . ועיין ותבין כי כמו שהז״א עתה בבחי׳ הנה״י כעד״ז ממש הוא בחי׳ הנה״י דאבא ואימא להלבשים מוחין אלו תוך הז״א והנה אלו הנה״י דאבא ואימא הם הבחינות אשר נתנו או״א מעצמותם בבנים להגדילו ולהקט ולכיבה זו הבן חייב בכבוד אב ואם וז״ש באמרו רז״ל ברא כרעא דאבוה וכן אמרו עובר ירך אמו והבן זה כי אינו לוקח רק בחי׳ הברכיים והירכיים התחתונות שהם הנה״י שלהם לבד יע״ש . הרי נמצינו למדים דכל מקום שנאמר שנה״י דאבא ואימא מהלבש בז״א אינו אלא שאנ״ך דז״א המתבררין בעיבור ההוא עם המוחין הנמשכים מלמעלה מרוח המעלות כנודע לוקחים להם התלבשות מנה״י דאבא ואימא והם החלקים שמותנים אבא ואימא בבניהם והם נקראו כלים חומריים ונשמיים בערך האורות והמוחין דז״א . והשתא ניחא שגם כשז״א בעיבור ראשון תוך הבטן ומעיה דאימא קדישא אורות נפש דזעיר אנפין כדי להתלבש בו נופף דז״א לוקח התלבשות מנה״י דאבא ואימא ואותו התלבשות שלוקח הוא עצמו הוא הנה״י דאבא ואימא

המתלבש

השמש

[א] נ״ב וז״ל נ״ע כי בשער כ״ם פ״ה כתב בדר הנבשה זו באופן אחר וזה הוכן לשונו שם כי חלי תחתון דת״ת דא״א נתלבש בחכמה והיסוד בבינה וב׳ פרקין תחתון דחו״ג בדעת ופרק אמצעי דנצח בחסד ונצח ופרק תחתון בת״ת ויסוד ופרק אמצעי דהוד בגבורה והוד ופרק תחתון דהוד בנוק׳ דז״א ויסוד דעתיק בכתר דז״א אבל התרין פרקין עליון דנו״ס דא״א נשארו למעלה בחזה דאו״א בסוד דדים ואינם נעקרים מבם לעולם וצ״ע . אח״כ ראיתי בספר מנו״ם כי ב׳ שמועות הם ועוד שניות כי נה״י דא״א נתלבשו בכח״ב דז״א לבד ואינם מתפשטים : [ב] נ״ב עיין לעיל

ג כלים דאבא תוך ג׳ כלים דאימא ע״ד הנז׳ יע״ש . ושם אמרתי אבא העי״ר אל כל המקומות שכתב רז״ל כן לאסוף ולקבץ אינו אלא יציעת בשר בדי בזה ואתה הראת לדעת שגם ביניקה וגם בעיבור ראשון כלים דנה״י דחיצון ואמצעי דאימא מתלבשים בו ברצוף ונופף דז״א בכלים בכנגדו ההתלבשות ממש בתוכו . ודע כי גם בזאת שניה נמונת שאפילו בעיבור כלים דנה״י דאימא מהלבשים בכוד מוחין בו נופף דז״א כי אפי׳ בעיבור בודאי יש לו מוחין בערכו כי בודאי אינו חסר מרמ״ח איברים ושס״ה גידים וכל מה שבא אחר כך אינו אלא גדלות האברים כנ״ש רז״ל בפ״א דשער המוחין ובריש פ״א משער פרקי הגלגל ז״ל כי בודאי שהעובר יש בו רמ״ח איברים הנפרטים ב״ש כו׳ ואין הפרש בו במנין האברים כפי הזמנים זולת תוספת הגדלה בהם בעצמם יע״ש . ונריכים אנו להבין בשלמא בגדלות כלים דנה״י דפרצוף הפנימי דאימא הוא גדול כעיבור כל נופף דז״א ומתלבש בו בתוכו וכן נסבול לומר כן גם ביניקה דכלים נה״י דפרצוף אמצעי דאימא גדול כעיבור כל נופף דז״א ומתלבש בתוכו וכן כתב רז״ל בפירוש אלא בעיבור אם אמרת דברים כפשוטם שכלים דנה״י דפרצוף החיצון דאימא נתלבשו בו נופף דז״א הוא דבר קשה לשמוע שהרי ז״א נופיה הוא עצמו נתון בתוך בטנה המלאה לה ואיך הנה״י שלה נכנסו בו נופף דז״א וז״א עצמו נהון בתוכה בסוד העיבור . לכך ברשות קבהו״ש אומר אני אמין הדברים כפשוטן אלא שתחילת הכל מעצוניים אבא ואימא ומכח שוגא דילהו מתבררים אנ״ך מחלקי המלכים הראוייים להעלות בזווג ההוא על ידי שנמשך הטיפה מאבא כלולה מחומר ואורה שבו וכן מאימא נמשכה הטיפה שלה כלולה מחומר ואורה שלה ואלו הטיפות דאבא ואימא הוא עצמו בחינת הנה״י דאבא ואימא . וכן כתב רז״ל בשער מוחין דז״א פ״ה ז״ל ונחזור לענין כי אלו הניצוצות שנמשכו מאב ואם בתוך הטיפות שלהם הם מהניצוצות נעשה לבוש אל הנפש של הולד בסוד בגדו בה כמו׳ ומן הטיפות עצמן נעשה פנימיות החומרי של גוף הולד להצטייר ולברר הכלים שלו וזהו הטעם המו׳ לנו במצות קיבוד אב ואם ועיש באורך . ועוד שם בפי״ח ז״ל אמנם בהיותם מהלבשים בהוכס ע״י אמצעי ולבושים אחרים והם בחי׳ החלק שמותנים אבא ואימא עצמם מבחי׳ גופם עצמה בבנים הנולדים להם ישויין שם וכן שם בפרק י״ב . כלל הטולה כי בזמן העיבור נעשה כלי החיצון דזעיר אנפין כלול מרמ״ח איברים וזה מן הברורים שבירדו אבא ואימא מז׳ המלכים דמיתו ובתוך כלי זה נתלבש כלי החיצון דאו״א שהם סוד הטיפות דדכו״ן אשר ע״י מצטייר צורת הלבוש אל הנפש וזה כלי החיצון דאימא יע״ש . ויותר מפורש באר היטב בפ״א משער פרקי הגלגל ז״ל ולכן א״א נלבש אלא ע״ל שאבא ואימא יתנו חלק מהם עצמם והם הנה״י שבהם להלבשים אלו וע״י נכנסים ומתפשטים בז״א ויקבלם . ועיין ותבין כי כמו שהז״א עתה בבחי׳ הנה״י כעד״ז ממש הוא בחי׳ הנה״י דאבא ואימא להלבשים מוחין אלו תוך הז״א והנה אלו הנה״י דאבא ואימא הם הבחינות אשר נתנו או״א מעצמותם בבנים להגדילו ולהקט ולכיבה זו הבן חייב בכבוד אב ואם וז״ש באמרו רז״ל ברא כרעא דאבוה וכן אמרו עובר ירך אמו והבן זה כי אינו לוקח רק בחי׳ הברכיים והירכיים התחתונות שהם הנה״י שלהם לבד יע״ש . הרי נמצינו למדים דכל מקום שנאמר שנה״י דאבא ואימא מהלבש בז״א אינו אלא שאנ״ך דז״א המתבררין בעיבור ההוא עם המוחין הנמשכים מלמעלה מרוח המעלות כנודע לוקחים להם התלבשות מנה״י דאבא ואימא והם החלקים שמותנים אבא ואימא בבניהם והם נקראו כלים חומריים ונשמיים בערך האורות והמוחין דז״א . והשתא ניחא שגם כשז״א בעיבור ראשון תוך הבטן ומעיה דאימא קדישא אורות נפש דזעיר אנפין כדי להתלבש בו נופף דז״א לוקח התלבשות מנה״י דאבא ואימא ואותו התלבשות שלוקח הוא עצמו הוא הנה״י דאבא ואימא

תוך ב"פ אמצעים אבל היסוד דעתיק אינו צריך לעלות כי הוא מסתיים למעלה בחזה דא"א (א) ואח"כ הלבישו החסד והגבורה וחלי ה"ה העליון דצריך אנפין לאחזן ב"פ אמצעים דל"ה ואת היסוד דעתיק (ה) ואח"כ הלבישו כ"ה דא"א לח"ג שלו עצמו וחלי ת"ת התחתון שבו הלבים את חלי העליון והיסוד דא"א הלבים אח"כ את חלי ת"ת תתאה שבו ועלתה העטרה אל יסוד שבו והלבישה את היסוד עצמו שבו ואח"כ עלו חג"ת דז"א והלבישו לג"ה ועטרת היסוד דא"א ואחר כך עלו נה"י דז"א והלבישו לחג"ת דז"א עצמו ואח"כ עלתה הנוק' שהיא המל' בסוד העטרה והלבישה את היסוד דז"א ונמצא שעלו בחי' זו"ן למעלה ונמצא ז"א כולל ג' גו ג' שהם ו"ק שבו ג' כלול בג' וכרמז זה פ' בשלח ד"ן ע"א בתוספתא ג' רוחין דכלילין בג' הוי שקיעין כו' ונודע כי ז"א הוא בחי' רוח והמל' נקראת אבן וזהו אבנין שקיעין ודי בזה. ועתה יתבאר איך נתלבשו גם הם תוך או"א והוא כי אחר כל הנ"ל הלבישו או"א ו"ס ותבונה את כל הבחי' הנ"ל כי כבר נת"ל שאורך אלו הד' פרצופים הם כסיעור אורך הנ"ל שהם חנ"ת דא"א נמצא כי או"א נשארו כמו שהיו בראשונה תמיד לפי שהם קלרי קומה כנ"ל אבל עתיקא וא"א שהם ארוכים הולרכו לעלות קצוותם התחתון ולכלול אותן בקצוותן העליון והנה גם זו"ן היו יכולים ליתאחר שם כמו שהוא ולא להלבים קצוותם התחתון בעליון כי אורך הו"ק אינם כ"כ גדולים וא"כ למה הולרכו לכלול ולהיות בחי' ג' כלול בג' (ב) ואמנם תשובת שאלה זו

ביסוד

נתבאר באריכות כי הכוונה היתה לקבלם ולקשרם יחד שיהיו רה"י באחדות ולא ר"ה דרך פירוד כי זו היתה סבת מיתת המלכים בראשונה וזה נמצא כי זו"ן הם ע"מדין באמצע בין נה"י דא"א ובין פנימית או"א ואז היו שם בתוך פנימית או"א בסוד עיבור כדרך הולד הניתן במעי אמו ואין תימא בזה אם או"א שהם יותר עליונים ורוחניים מלבישין לזו"ן בתוך מעיהם ופנימיתן כי כן צריך לצורך העיבור בהכרח ועוד כפי האמת אין זה חלילה והפסק בין א"א לאו"א לפי שזו"ן הוא קטן מאד בערכם (ג) ובפרט עתה שאין לו י"ס רק ו"ק בלבד ואפילו אלו הו"ק אינן מהפסטין רק ג' כלול בג' כנ"ל נמצא שמקום ומצב ומעמד הז"א אינו רק בחלי ת"ת התחתון דאמא אשר שם מקום הריון ועיבור הולד אבל בעל שאר הפרצוף אין שום הפסק בין או"א לא"א ואין זו נקרא חלילה והפסק. והנה ע"י כל הכללות והתלבשות הנ"ל נמצא שעתה יש אורות רבים וכפולים בתוך או"א וא"כ אע"פ שהיה הז"א נתון בתוכם והיה מפסיק בינם לבין א"א אין זה מעלה ומוריד נמצא עתה כי נלח וחסד וחלי ת"ת וחלי יסוד וחלי מל' של ז"א נתונים מצד ימין בתוך אבא (ג) וחלי האחר נתונים בצד שמאל תוך אמא אמנם אח"כ כולם מתקבלין במעוי דאמא ואבא נוהן המחלה שלו במעי דאמא כי שם הוא מקום העיבור האמיתי וכמ"ש בע"ה. (ב) ונחזור לענין כי הנה מכח עליית כל האורות הנ"ל וכללותן למעלה וכן מכח עליית ב"פ האמצעיים דנ"ה דעתיק למעלה בב"פ קדמאין נוסף שם אור גדול ועצום ואין בו כפ

הגהות וביאורים (ה) כרב שמן שכון כתב לא ידעתי מה הוא הלבשה זו הלא שם כיה בהתחלה בסדר הלבשה בכל זמן ומה נשתנה עתה: (ב) מבו"ם דף כ"ז ע"ב: (ג) עיין בספר מבו"ם דף נ"ז רע"ב וז"ל הוא יותר קלר בקומה לפילו להר היקון פרצופו יפ"ם (ועיין שע"ל פ"ז החילוק בין בפירה לבפרוף) ועיין לברב יפה שפה בפירושו על שער הכוונת דף נ"ב שבקשה דיוהר גדול הוא ז"א מלימא שהרי ז"א תופס להר בהיקון מעבור דא"א עד הרגלים שהוא גדול הכמות ממן החזה דא"א המלבישים לאו"א שהם הזרועות קלרי הקומה ועיין לעיל שער לא"ת פ"ג. שמן שכון:

יפה שעה

המצלבם בתוכו ובזמן היניקה מזדווגים אבא ואימא ומברדין אל"ך דבחי' רוח דזעיר אנפין מחלקי המלכים וממשיכים המיפות שלהם מבחי' כלים אמצעיים שלהם שהוא הוא הנה"י דכלים אמצעיים שלהם כמ"ש רז"ל בפרק שני דשער מוחין דז"א יע"ש ודיניקה אין בה עיבור כמ"ש רז"ל בשער העיבורים פ"ב ז"ל והנה בבחינת היניקה אין בה עיבור כמבו"ל כי שני עיבורים הם בלבד המנם עכ"ז יע"ש והענין כי בזמן היניקה אל"ך דבחי' רוח דזעיר אנפין מתברדים באימא ומתלבשים בנה"י דאו"א ועולים מנה"י דאימא לחג"ת דאימא ושם מתהפך מדם לחלב כמ"ש רז"ל שם בשער העיבורים ובפ"ג דשער הולדת אבא ואימא ואותו חלק יונק התינוק ונכנס בפנימיותו זהו כלול מאל"ך דרוח מלובש בנה"י דאבא ואימא וכל אלו הבחי' נכנסים בתוכו על ידי היניקה ונמצא מוחין דיניקה ליקחם מבחוץ על ידי היניקה והוא שכתב רז"ל במוחין דגדלות נה"י דתבונה נכנס ממש בראשו להיות לו למוחין משא"כ ביניקה שאינם נכנסים דרך ראשו אלא דרך פיו: (א) ואח"כ הלבישו החסד והגבורה וחלי עליון דת"ת דא"א כו'. ואח"כ הלבישו נו"ה דא"א לחו"ג שלו עצמו וחלי ת"ת כו' לא ידעתי ההלבשות זה דנו"ה דא"א לחו"ג שלו עצמו איך אפשר הלא הדרושין לבר מנופא אינון וכל ז"א לא היה אלא נקו אמצעי ת"ת דנוכא ועל ידי כן נמצאו טומדין בנפן אימא בסוד העיבור. ושיניך הראמה מ"ם רז"ל לעיל שער הולדת אבא ואימא פ"ה ז"ל לכן מה עשה אותם נה"י דא"א שהיו למטה מאבא ואימא והעלו למעלה באבא ואימא בתוך החג"ת שלהם ולא בחג"ת דאריך אנפין עצמו כי לא נתעלו בכוד מוחין דאו"א רק נתעלו בחג"ת דאו"א יע"ש. הרי שחו"ג דא"א שהם מוחין דאבא ואימא כמודע לא נגעו ולא פגעו בענין זאת העלייה וההלבשות כלל. והיא נופא קשיא מ"ם רז"ל בשער העיבורים פ"ב ז"ל והנה העיבור הזה היה זמנו י"ב חדש ופעם הדבר הוא לסיבת א"א עצמו כי הנה נה"י שלו נכללים בחג"ת שלו באבא ואימא הרי הם כללות של שפה כו' ועוד הפעם שני בא"א עצמו כי כמו שנכללו הנה"י בחג"ת והם שפה מהתא לעילא גם נכללו מלמעלה לתתא חג"ת מן נה"י והרי הם י"ב יע"ם. וכללות זה לחג"ת דא"א עצמו לא זכיתי להבינו מאחר שחו"ג דא"א נעשו מוחין דאו"א ומשולם לא נתפלו במוחין דאו"א ואו"א מלבישין את א"א מכל גדליו פנים ואחור ימין ובמאל כמ"ש רז"ל בשער או"א פ"ב וע"ש. (ב) ונחזור אל הענין כי הנה מכח עליית כל אלו האורות הנזכרים והתכללות למעלה כו' עד אז נגקב ונסדק מלמעלה למטה לאחרו כו' עד וחזור הקדמה זו כי בכל פעם שרוצים אבא ואימא להזדווג לצורך מוחין לז"א נעשה הכל פרצוף אחד בלבד כו'. יש מקום חקירה מי הוא הגורם ליסוד דעתיק שיסדק ויבקע לפי שהוא לא נשתנה מכמות שהיה בתחילה כי התעלות פרקין אמצעיים דנ"ה דעתיק הלבישו

לפרקין ראשונים שלו אינו נוגע ליסוד שהרי היסוד מלובש תוך הח"א דא"א והנו"ה הם ולבושים מלובשין תוך חסד וגבורה דאריך אנפין. וק עליית נה"י דא"א והלבישו על גבי חג"ת שלו הוא על גבי הת"ח דאריך אנפין עצמו ואם כן לשולם יסוד דעתיק הוא לבדו נתון תוך ת"ת דאריך אנפין ועליו לא נוסף ולא נגרע מאומה. ולע"ד אפשר שנאמר במ"ש רז"ל בפ"א דשער אבא ואימא שיסוד דעתיק הנתון תוך ת"ת דא"א הוא יסוד דזכורא והוא לר מאד ואינו יכול לכבול בתוכו אפילו החו"ג שלו עצמו יע"ש. וכ"כ עוד שם בפ"ב ח"ל ואמנם מבם ואילך שכבר נתקן א"א ואו"א על ידי אלו החו"ג הראשונים הנה כאשר מזדווג עתיק בנוקב ומוריד חו"ג חדשים אז לצורך זו"ן ג"כ כו' מן החדשות הבאות אחר כן תמיד כנודע כי זווג דעתיק ואבא ואימא לא פסיק לעולמין ונפרש מב שהוא לצורך חיות העולמות. נמצינו למדים כי תמיד לעולם ועד מס היסוד דעתיק יוצאים חו"ג חדשות בתוך ת"ת דאריך אנפין ואותם החו"ג היוצאות אינם עולים מן החזה דאריך אנפין ולמעלה כדרך שעשו החו"ג הראשונות אלא יורדים מן החזה ולמטה יע"ש בפירוש. ואם כן איך שעלה נה"י דא"א והלבישו על חג"ת שלו כשבאים לצאת חו"ג דעתיק מפי היסוד דעתיק המלובש בו נופא דאריך אנפין כמעט באינם מוצאים מקום לצאת שהרי א"א הוכפל ועלה חלי התחתון על גבי חלי העליון והיסוד מסתיים בחזה והת"ת מתחיל ולמטה הוכפל ומעט הוא הפרש המקום שביניהם ואפילו לכשהמצא לומר שיכולים הם לצאת מ"מ אין להם מקום כדי להתפשט למטה ונמצא מתרבה שם האור ביסוד עצמו על ידי החו"ג היוצאים תמיד מתוכו ומברו עד שאינו יכול לסבול אורות עצמו דנופו כי לר הוא מאד ועל כן נבקע ונסדק. וא"ת כל זה ניחא בשעת שהיה כל אלו העליות בעת תיקון העולמות כאשר נתקן ז"א בתחילה והיה הכל ע"י א"א ואבא ואימא טפלים אליו והיו שם אורות רבות וגדולות שם למעלה בחג"ת דא"א אבל משם ואילך כאשר מזדווגים אבא ואימא כדי להוליד מוחין לזו"ן שכתב רז"ל בנס אז נסדק ונבקע היסוד וברי אז לא יש שם כל אלו האורות וכל אלו העליותם ואפילו אם נאמר שכל זמן שיש זווג באבא ואימא כדי להוליד מוחין עולין זו"ן למ"ן ז"א באבא ומל' באימא כפ"ג דשער הנכירה ובכמה מקומות והרי יש שם עליית זו"ן בבטן אימא מ"מ עליית נה"י דאריך אנפין לא מצינו ולא נזכר בשום מקום ואין שם ריבוי האורות כי כל עיקר ריבוי האורות הם הם הנה"י דא"א שעלו והוכפלו למעלה כי אורות וכלים דזו"ן בטלים הם בין א"א ואו"א כמ"ש רז"ל בפרקין ואם כן מי הוא הגורמין ליסוד דעתיק שיבקע בזווג דמוחין. אמנם אומר אני שגם כשמזדווגים אבא ואימא כדי להוליד מוחין לזו"ן ושולים זו"ן למ"ן יש שם כדמיון עליית נה"י ומלבים לחג"ת שלו הנתון תוך אבא ואימא והוא כמ"ש רז"ל בשער הנכירה פ"ד

ביסוד דעתיק לסבלו כי הוא לר מאד ואז נבקע [ח] ונסדק מלמעלה למטה לתרכו וילא האור לחוץ ואז חכמה וים״ם העומדין בימין מתחברים ונעשו פרלוף אחד בלבד וכן אמא ותבונה שבלר שמאל נעשו פרלוף אחד לבד כי עתה אורות היסוד שוין בענין גילוי בהשוואה א׳ ואין עתה כסוי וגלוי הגורם חילוק פרלופים (ח) ועתה אין שם רק ב׳ פרלופים לבד אחד מחבת ואחד מאמא (ב) ושיעורם למעלה מן הגרון עד למטה בטבורא דא״ח. וזכור הקדמה זו כי בכל פעם שרואין אז״ח להזדווג לצ״ך מוחין לז״ח [ב] נעשה הכל פרלוף אחד לבד לאבא וים״ם ופרלוף אחד לביה ותבונה וזכור זה לכל המקומות שתצטרך להקדמה זו:

פרק ג מ״ת

ז״א בירר ו״ק דמ״ה ונעשים דכורא (ג) ובירר מן ב״ן ו״ק זולתי הכתריס והיא מל׳ שבו (ד) ומוק׳ בירורה הז׳ דמ״ה והז׳ דב״ן זולת (ה) הכתר והמוחין שלהם הם ב׳ בחי׳ נה״י דאו״א (א) ואבא הזריע ד׳ מוחין משלו משם מ״ה ואמא הזריע ד׳ מוחין משלה משם ב״ן ואח״כ (ו) נתחלפו באופן זה (ז) חכמה דמ״ה וחכמה דב״ן הם חו״ב דלגלס דאבא ביגה דמ״ה וביגה דב״ן הם חו״ב דלגלס דאימא וחסדים דמ״ה וחסדים דב״ן הם דעת הכולל חו״ג דלגלס דאבא וגבורה דמ״ה וגבורה דב״ן הם דעת הכולל חו״ג דלגלס דאמא. והטעם כדי שיהיה לגלס דאבא [ג] חו״ב זכר ונוק׳ מ״ה וב״ן וכן הלגלס דאמא חו״ב זכר ונוק׳ מ״ה וב״ן וכן חו״ג דלגלס דאבא זכר ונוקבא מ״ה וב״ן דאל״כ איך יזדווגו זכר (עס) זכר ונוק׳ עס נוק׳ והבן [ד] זה נמצא כי כיון שז״א מלבים לבדו לכל נה״י דא״א אשר שם החו״ג דימין ושמאל (ח) ע״כ לקח הז״א לבדו חו״ג חו״ב דמ״ה וב״ן בזכר ועד״ז בנקבה כי היא מלבשת לז״א המלבים את ב׳ לדדי א״א באופן (ט) כי אין בכל הי״ס מי שיהיה בו מ״ה וב״ן בזכר ומ״ה וב״ן בנוק׳ כי אם זו״ן (י) לעטם הכ״ל. ועוד ע״א (יא) עם הכ״ל כי בכל בחי׳ דעתיק וא״א ואו״א

נתוסף

הגהות וביאורים (ח) כ״ב עיין שער או״א פ״ח: (ב) עיין בספר שדה פלהן בח״י בהקדמה ז״ל נראה מכאן כי אין או״א עילאין מתלבשים ביספו״ת רק כי כיון שנבקע יסוד דעתיק לכן היסוד כולם יחד ואין שם חילוק ד׳ פרלופים כלל ואינם אלא ב׳ ואלו בשער או״א פ״ח משמע כי לעולם הם ד׳ פרלופים אלא שמהלבשים הו״ב נתחברו דאלו הוה שייך עוד לומר שהלבשו הו״ב עילאין במו״ב התחתון וי״ל והו״ק וסבוע: (ג) הקשה בספר שדה פלהן בח״י הלא בהשם מ״ה לא היה בירור כלל רק שכל אחד לוקח הלרי גבל הבירורים הוא בשם ב״ן והבינה נתימה ונתבר הרב שמן בשמן דלק״מ דלקיחת תלקו משם מ״ה הנוגע אליו מעשר ספירות שיאלו לצורך עולם הנקודים זה נקרא בילוד ובירור לאו דוקא ופשוט ועיין ברים פ״ח משער זה: (ד) עיין בשער או״א פ״ו ובנפ״ם בהקדמה ד׳ ק״ו איך יד הכ״ן נקרא מלכות שבנוסו ונקרא עטרת היסוד והיא הנוסרת בעמידה במילת בתבבה ועיין בשער מ׳ פ״ו ופ״ע. שמן בשמן: (ה) עיין שער י״ד פ״ו שער י״ט פ״ו ופ״ז: (ו) עיין שער י״ד פ״ד מ״ב ושער כ׳ פ״ח: (ז) וכאן להבחיב בדיבור בזה יען כי זה עיקר התכמה הזאת כמ״ש בשער מ״ן ופירוטו בוא כך. והוא שהנה בתחילה היה באו״א בחי׳ כל הם מ״ה דהיינו אבא כולל מ״ה דמ״ה וב״ן דמ״ה ואימא כוללת מ״ה דב״ן וכ״ן דב״ן וזה קודם הזווג. ואח״כ נתחלפו בעת הזווג ואבא כולל חכמה דמ״ה וחכמה דב״ן שהם מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן בלגלס דאבא ואימא כוללת ביגה דמ״ה וביגה דב״ן חו״ב דלגלס דאימא וכם ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן. וכן בחי׳ החסדים ע״כ הנזכר ואחר החילוף היה בחסדים דמ״ה וחסדים דב״ן והם מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן הם חו״ג דלגלס דאבא וגבורה דמ״ה וגבורה דב״ן שהם ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן והם חו״ג דלגלס דאימא והבחת כוו הזווג זכר עם נוקבא מ״ה עם ב״ן וכמ״ש בשער או״א פ״ד יע״ש בספק כנ׳. לא כן מתחילה שהיה אבא מ״ה דמ״ה וב״ן דמ״ה ואימא מ״ה דב״ן ובא״ן שאבא כולל מ״ה דמ״ה עם מ״ה דב״ן וכן ב״ן דמ״ה עם ב״ן דב״ן ולזה נתחלפו לזיו: זכר עם נוקבא: (ח) ר״ל בכל בחי׳ הנזכר באו״א דהיינו בימין שבאו נלא ובחי יסוד דא״א כולל מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן וכן בחי׳ היסוד מבחי׳ החסדים וכן בשמאל בחוד ובחי היסוד בשמאלי דא״א כולל ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן וכן בחי׳ היסוד בשמאלי מבחי׳ הגבורה והבחת נמצא שלקח הז״א לבדו בכל מה שיש באו״א חו״ב חו״ג דמ״ה וב״ן ר״ל מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן וב״ן דב״ן וכן עד״ז בנקבה כי היא מלבשת לז״א המלבים לז״א מבחי הלדדים ונאת בנקבה היא המלכות הז׳ ולא המלכות שבו שבאו ו״ק דב״ן בנזכר ברים פירקין. והבחת אין בכל י״ם מי שיהיה בו מ״ה וב״ן בזכר ובנוקבא שהם ד׳ בחי׳ הנזכר ב״א זו״ן לעטם הלבשתו לנה״י דא״א ואפילו שמאלא שבא״א כולל כל אלו הבחי׳ וא״כ אין לא נמצא רק בזו״ן לבדו מ״מ בנוקבא דא״א לא נמצא כל ד׳ בחי׳ הנזכר וזהו פשוט למשיגי היטב בדברי הרבינו. ועיין לקמן בשער המוחין פ״ט בהגהות בשמש ד״ה בכה נודע וכ״ז בחבתי יען ראיתי ברבה שנהקבו בזה ועיין בספר אמת ליעקב דף כ׳ ע״ב ועיין בספר הו״ח דף קל״ב ובדב״ם דף מ״ו ועיין מ״ם בשער הבירור פ״ז שבחבתי באות ח׳ דזה דוקא בעת קבלת המוחין יע״ש וזהו דשלא בשעת קבלת המוחין הם כמו באו״א שאין לבם רק ב׳ בחי׳ כ״א מ״ה וב״ן ואין שינוי ביניהם יע״ש. שמן בשמן: (ט) שער י״ט פ״ה ושיך פ״ו: (י) עיין בשער בבירת הכלים פ״ה וז״ל כלל הדברים בקיצור נאמרו כי אין לך בוש ניצוץ קטן בכל הבלילות שאין בו מ״ה וב״ן ועיין בשער אור״ך (פ״ה) ובשער עתיק (פ״ב) וז״ע לישב הסתירות (המגי״) : (יא) הנה שמן בשמן כתב דאין חילוק בין בעם א׳ לבעם ב׳ אלא שבא לבאר שיש שינויים בין הפרלופים מזה לזה ועיין שער ע״י פ״ב ועיין שער אור״ך פ״ם ותקבא כל הפרק ואין סותר מ״ש כאן ובאן בבעם הב׳ ועיין שם בהגה״ם:

יפה שעה

ז״ל ונבאר איך עליית זו״ן בבוד מ״ן מעורר תוספת מוחין בו׳ והנה אחר כך היסוד והעטרה שבו דא״א נעשה נשמה דז״א בו׳ ונמצא עתה בעליית זו״ן באבא ואימא שעלה עמהם גם היסוד דא״א יע״ש באורך. ושם בפ״ה מבואר שרוב נה״י דאריך אנפין נעשה נשמה דז״א ישויין שם. ושם בפ״ו מבואר שגם נה״י דעתיק הם במוחין דז״א ונמצא במוחין דז״א בו כלולים נה״י דא״א ונה״י דעתיק וכשעולים המוחין למ״ן נמצאים כולם שעלו ונכללו אלו באלו והוא ממש כדמיון אהבלות האמור כאן והוא אמת נכון ויציב ומצאת כי תדרשנו: (א) ואבא הזריע ד׳ מוחין משלו משם מ״ה ואימא הזריעה ד׳ מוחין מבלה משם ב״ן. עיין מה שנכתוב לקמן שער מוחין דז״א פ״י כי שם כתב רז״ל מבקבא דמילתא שאבא עילאה לקח כתר וחכמה דביה דמ״ה ו״ק דחכמה דב״ן ואם כן הרי הוא כולו מ״ה בהם דמ״ה ומ״ה דב״ן ואימא עילאה ביגה דביגה דמ״ה וה״ק מביגה דב״ן והרי כולה ב״ן וים״ם לקח ו״ק דביגה דמ״ה ומ׳ דהכמה דב״ן ומפני המל׳ הזה שהוא לוקח גרמו בכוד נקבה בה׳ דאשונה דהוי״ה אפ״ה כיון שהיא מל׳ דחכמה וו״ק דביגה דמ״ה יכול להקרא כולו מ״ה ובפרט בערך התבונה מל׳ דביגה דמ״ה ומל׳ דביגה דב״ן ונמצאת כולה בב״ן. והוא מ״ש רז״ל בפרקין שמוחין דאבא כולם ממ״ה ומוחין דאימא כולם מב״ן. ויותר נלע״ד לומר שאין זה תלוי בחלוק מ״ה וב״ן הכוללים בין הפרלופים אלא יען כל המוחין נמשכין מלמעלה למעלה מרוס המעלות כנודע וכשהם נמשכים אינם אלא מ״ה וב״ן כמ״ש רז״ל בספר מבו״ש שע״ב ח״ג פ״ם ז״ל וכן עזה״ד עד רוס המעלות ואז גורם שיפפיע משם מיין דכורין שהוא שם מ״ה החדש כי גם הוא כולל חו״ג שהוא הדר ואשתו מהימבאל ויורדין מזה לזה עד או״א אבא ואימא מזדווגים יע״ש ואינם נמשכים עד או״א אלא ע״י המזלות קדישין כמ״ש רז״ל בשער אבא ואימא פ״ד ז״ל ומזל הח׳ נותן לבדו החסדים לאבא ומזל הי״ג נותן לבדו הגבורות לאימא. ועוד שם בפ״ח ז״ל וכאשר שני המזלות משפעים בהם זה באבא וזה באימא מזדווגים על ידם שניהם ואז נקרא זווגא דשלים יע״ש. ונמצא כי חלק דאבא הנמשך מן המוחין הוא מ״ה וחלק דאימא הוא ב״ן לכן זה מזריע ד׳ מוחין דמ״ה ווו מזרעת ד׳ מוחין דב״ן. ועיין עוד מה שנכתוב בעניותין לקמן כי כאן שוטתי

גרשו לבלתי היות ישוב הלעם.

השמש

לעיל פ״ו בשער הולדת או״א וזער אנפין: [ח] כ״ב (עיין או״ח דף קכ״ט ע״ב) לא ידעתי מי גרם ליסוד דעתיק שיבקע כי הוא נחון תוך גופא דא״א והאורות המוכר הלביטו מבחוץ עד גופא דא״א ואפילו הנו״ה דעתיק המלובשים תוך גופא דא״א הנה הם עלו להלבים קלתם בב׳ הקויים ימין ושמאל תוך הו״ג דא״א אבל בתוך הה״ת שם נתון היסוד בנשמה בתוך הגוף לא היה כלום מי שילבים עליו. ועוד שראוי היה שגם הת״ת דא״א גם הוא יבקע תחילה כי הוא מלבים ליסוד דעתיק ועליו עלו יסוד ומלכות דאריך אנפין ות״ת ויסוד ומלכות דזעיר אנפין כנ״ל: [ב] כ״ב כ״ע מאי טעמא בכל פעם שרואים או״א להזדווג נבקע היסוד דעתיק בשלמא בעיבור הראשון דבריאת העולם שנבקע היה מכח עליית כל האורות הנ״ל והתכללותם למעלה כנ״ל אבל בכל פעם שרואים או״א להזדווג אין שם עליית והתכללות לאורות הנ״ל. ושמא י״ל שהוא מכח ריבוי שפע הטיפה היורדת מא״ס אבל כ״ע כי אינה עוברת דרך יסודו אלא דרך נו״ה שלו ומשם לנזלות ומשם לאו״א כמבואר שבכ״ם פ״ו ע״ם אמנם גלע״ד כי בכל יום נעשה כלל מה שנעשה בבריאת העולם כמבואר בכמה מקומות כי מה שנתקן בבריאת העולם קודם ברוא אדם היה א״ק ואבי״ע המחבר הספירות וכשנברא האדם בירר ותיקן והעלה שאר המחבים הנשמות ומלאכים והוסך ואחר החטא חזרו ונפלו כולם וגם במחבר הספירות הגיע הפגם כ״ב יכו״ל אע״פ שלא נתקנו על ידו ולא נשאר מתוקן ומבורר מכל המחבים לספירות ונשמות ומלאכים כי אם חלקי א״ק ואבי״ע הנוגעים ומתייחסים אל יום הששי דבריאת עולם ומשם והלאה בכל יום מתבררים ועולים ברורים מכל חלקי פרצי פרלופי א״ק ואבי״ע המתייחסים לאותו היום מחבלבי הספירות והנשמות והמלאכים כמבואר כל זה בטוב טעם בספר מבו״ש וכס׳ שלת תמיד ובדרוש ברכת המפיל ע״ם ושלא כדברי ספר שערי קדושה וכו׳: [ג] כ״ב כ״ע והרי לקמן בער י״ט שער אורות ניצוצות כלים פ״ו כתב הפך זה ממש וכתב שאבא מעיקרא היה כולל ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן ואמא מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן ואח״כ נתחלפו והיה אלס לאבא כולו מ״ה מ״ה וב״ן דמ״ה ואלס לאמא כולו ב״ן מ״ה וב״ן דב״ן. והנלע״ד זה אלא הוא כתוב בגיליון שם יש״ם וכללות הענין כי כאן כתב בפרטות או״א ושם כתוב בכללות או״א וע״ם פירוש הדברים כי כאן קצר המגע וכו׳: [ד] עיין שער י״ד

להוסף בו שיעור א׳ בעצין הזכר ונקבה שבהם וע״כ השיעור שנתוסף בזו״ן הוא זה כי כל אחד משניהן כלול ממ״ה וב״ן. ועוד ע״א כי למעלה אין ניכר רק זכר לבד והנוק׳ כלולה בו וע״כ הרמות של הזכר מ״ה לבדו ושל נוק׳ ב״ן לבדו אך אז״א זכר ונקבה גמורים בפרלופים גמורים נפרדין וכ״א צריך לתת מחלקו לכל אחד מבניו לבן ולבת וע״כ הבן שהוא ז״א יורש אז״א ולקח מ״ה וב״ן ונקבה יורשת אז״א (ח) בסוד ויבן ה׳ אלהים את הצלע ולקחה מ״ה וב״ן ועיין פ׳ פקודי דרכ״א ונשא דף קכ״ח ותבין איך הז׳ מלכים הם זו״ן דב״ן. ואח״כ יצאו ז׳ מלכים אחרים דמ״ה והם זו״נ דמ״ה ונקרא הדר שהוא ז״א דמ״ה שהם ו׳ מלכים ומהיטבאל נוק׳ דמ״ה וע״י אלו נתקנו (ב) ז״ת וכללות ז׳ אלו דמ״ה נקרא הדר ומהיטבאל. ונלע״ד ודאי שיצאו י׳ דמ״ה אלא כיון שעיקר התיקון הוא אל ז׳ מלכים דב״ן לבד לכן מזכרו בשם שבע אבל ודאי היו כלולים מי״ם כי גם ג״ר שהם עתיק וא״א ואו״א נתקנו ע״י שם מ״ה כנ״ל. גם תירוץ אחר (ג) כמ״ש שם בנשא קכ״ב בפי׳ כי ז׳ מלכים היו בא״א וז׳ מלכים בז״א וז׳ מלכים בנוק׳ וא״כ הז׳ הנ״ל ר״ל הז׳ שבכל בחי׳ מהנ׳ אלו א״כ גם בא״א היו בו הז׳ מלכים קדמאין בז״ק שלו ובאו הז׳ אחרים דמ״ה לתקנם וכן בזו״נ א״כ גם מכאן ראיה אל הנ״ל כי בז״א לבדו יש מ״ה וב״ן וכן בנוק׳ לבד יש מ״ה וב״ן (ד) גם ממקום אחר תבין איך ז״א עצמו אחר התיקון נקח ו״ק של מלכים שהם ב״ן וכן הנוקבא נעלה ז׳ א״כ ודאי כי ז״א יש בו מ״ה וב״ן וכן בנוק׳ מ״ה וב״ן. ודע כי המ״ה יש בו החו״ג שהם מ״ה וב״ן וכן בב״ן יש בו מ״ה וב״ן שהם החו״ג כי כבר ידעת כי המ״ה דכללות שהוא הדר כולל ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן וכן הב״ן דכללות כולל ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן שהם המלכים שמתו כנ״ל. ובפ׳ נשא קל״א כתבנו שם (ה) כי ד׳ מיני מלכים היו בא״א ובאו״א וזו״ן וכל בחי׳ היו ז׳ מלכים (ו) והנה תראה כי ה׳ פרלופים הם ובכל אחד יש בו מ״ה וב״ן אמנם פרלוף הא׳ לבד (ז) הוא בלי נוק׳ והד׳ פרלופים אחרים כ״א נעשה נקבה לחבירו אע״פ שיש בכל אחד מ״ה וב״ן כילד א״א יש בו מ״ה וב״ן והוא פרלוף אחד שאין כנגדו בת זוג כלל בפרלוף אחד וכן היה בעתיק שהוא שורש הכל והוא פרלופים ואינו נכנס במנינם כנודע כי הוא שורש הכל והוא מלכות (נ״א מלכים) העולם העליון המתלבש בהם אח״כ פרלוף דאבא הוא חכמה כלול ממ״ה וב״ן שהוא אבא ואמא והכל פרלוף א׳ בסוד והבן בחכמה ויש לו פרלוף א׳ בת זוגו נקרא בינה נכללת ממ״ה וב״ן שהוא ישסו״ת ושניהן פרלוף א׳ וכ״ז הפרלוף הוא בת (ח) זוגו לפרלוף העליון דחכמה [א] (ט). אח״כ הפרלוף דז״א כלול ממ״ה וב״ן ויש לו פרלוף אחר בת זוגו הנקראת מל׳ הכולל מ״ה וב״ן (י) וכל זה הפרלוף הוא בת זוג לפרלוף העליון שהוא ז״א ואח״כ אל תתמה אם ז״א כלול ממ״ה וב״ן וכן נוק׳ כי כך חו״ב כל פרלוף מהם כלול ממ״ה וב״ן הנ״ל והבן זה מאד:

פרק ד מ״ת

כללים מזו״ן **א** בז״א יש שם הוי״ה מ״ה ונוקבא שם אלהים דהכי״ן גי׳ לו״ר ע״ה והם דינין ולהמשיך אור מז״א אליה צריך להכות בצור ההוי״ה דז״א שיכה אור מסוד דהוי״ה דז״א ויהיה יפי״ יפ״ה ק״ן הפ״ה הפ״ו כ״ה ופ״ו ופ״ה הפ״ה גי׳ ל״א גי׳ לו״ר ג״כ ואז יולא הארה לו״ר דאלהים דהכי״ן שבמל׳ וז״ם והכית בצור **ב** (יא) מן הפה דז״א יצאו ז׳ הבלים דקבלת והם מקיפין אל ז״ת דנוק׳ דז״א דוגמת הבל הפה דא״א המאיר לז״א כנ״ל (יב) והנה אלו ההבלים כלול כל אחד מאש רוח מים עפר וכל זה נותן ז״א לנוק׳ בהיותן פב״פ עמו מהחזה שלו ולמטה ואלו המקיפים הם בחי׳ אהי״ה כי כל או״מ הוא שם אהי״ה ולפעמים בעונות התחתונים כשיש שבועות שקר גורם לבטל ממנה (אורות) המקיפים שהם הבל דקדושה וח״ו כביכול מתלבשת בז׳ הבלים דקלי׳ הנקרא הבל ורעות רוח (יג) ואלו ז״ת דנוק׳ הם ז׳ הויו״ת שהם כ״ח אחוון ואח״כ היא נגדלת יותר למעלה מהחזה דיליה (וע״י) שנמשכין בה ג׳ מוחין דיליה ממש שהם ג״ר ואז היה שוה בשוה עמו פב״פ עד הכתר שבו ואז הז״א מסתכל עם בחי׳ מלא דיליה במלא דילה ששם המוחין ומאיר במוחין דילה בחי׳ הסתכלות מלאו לבד ואינו הבל ממש כמו הבל היולא מהפה כנ״ל רק יולא אור מחוך מוחין דילה ובוקע מלאו ויולאין ואח״כ בוקעים מלאת דילה ונכנסין תוך מוחין דילה ומאירין שם פב״פ עמה ועדיין אין בה אז רק ב׳ מוחין ואלי כי דעתה קלה שהוא אלי הדעת שהוא עטרת דגבורה נוק׳ ואח״כ מזדווג עמה ובביאה ראשונה יסיב בה רוחא כמודע שהוא ב״ן דהכי״ן ונחוסף אז שם ב״ן בדעת דנוקבא ונשלמו ג׳ מוחין שלמים בה ובכח זה הב״ן היא מעלה מ״ן וכשיש עונות למטה אין הקלי׳ שולטין בג׳ מוחין דילה כמו שנשלטו בחו״מ דז״ת דילה רק שהאירת ג׳ מוחין דילה נמנעין ומסתלקין ואין המוחין דז״א מאירין בה דרך המלא. והנה הז״ת הם ז׳ הויות שהם כ״ח אותיות כנ״ל והמוחין הם ו׳ אורות שהם ג׳ מוחין דידה ומקבלין הארה מג׳ מוחין דיליה דרך המלא כנ״ל והנה ו׳ וכ״ח הם ד״ל שהם בחל׳

*צמוח מכאן משמע כי בכל פרלוף ופרלוף מן הנ״ל יצא הדר חדש לתקן כל הז׳ מלאין של כל פרלוף ופרלוף:

כנודע

הגהות וביאורים (א) עיין יפה שעה לקמן שער י״ט פ״ו בסוף בפרק אחרון בתי״ כשבקשו הא קיי״ל שאין הבת יורשת במקום שיש בן. ותירץ הרב שמן שמון שכרי הוא סוד ויפל ד׳ אלים וגו׳ והוא סוד הדומיטא דז״א וכשהז״א הוא בסוד הדומיטא אז המוחין ניתנים לנוקבא כמ״ש בנינו בדרוש ר״ה ובדרושי סליחה ובכ״מ ומכיון שלא ז״א אין לנוקבא אלו המוחין אז הבת יורשת מדין הורה: (ב) נ״א נתקנו ז׳ הבתאנו. ר״ל ז״מ דבין הבתאנו שמתו: (ג) נמצא בשינוי בנין תירוץ הא׳ לתירוץ הב׳ שבתירוץ הא׳ הוא נקודה דהשונה אחר בה היה בא״א פנים ואו״א ביטול אחוריים בנין כולם הם י״ם ולזה בא י״ם דמ״ה כחדש. ובתירוץ הב׳ מיירי בנקודות בכוללת אחר כל אחד כולל א״ת ואו״א וזו״ן (ועיין בשער מ״ן ומ״ד פ״א ובמבו״ש שער ו׳ ח״א פ״א) ומה שלא בזכיר בנינו כאן בפרקין בשעם הב׳ ז״מ דאו״א כבר ביאר בנינו במבו״ש פ״ב ח״ג פ״ו דף ע״ל ז״ל ודע כי לפשוטו בביאורנו שהם ג׳ מיני מלכים הנה ה׳ הם מי גם בא״א ישנם אמנם לבחינת שהו״א אינהכללו בשלא כו׳ והם נכללים בא״א יע״ש. ועיין בשעם הב׳ איך בהם דגם בב׳ נקודות זו״ן כ״א היה מי״ם והבחינה היה בזו״ן דכל אחד: (ד) וכנס הליה זאת לא יכולתי להבינ. ואפשר לומר מכיון שמנה ז״ק דא״א נמצא שגם מלכות מלך הז׳ דא״א הוא בכלל וא״כ בז״מ אלו דא״א בא כמ״ש כתבתי להקנס והוא כמו׳ פרלוף אחד כולל ז׳ מלכים לא כן בשביר ונוקבא הבר כל אחד יש בו ז׳ מלכים כין בשביר הנפין וכין בנוקבא ונמצא בשבא כפ״ם בא להקן נמצא בז״א לבדו בז״מ דידיה מ״ה וב״ן וכן בנוקבא בז״מ דידה מ״ה וב״ן והחידוש הוא בנוקבא שמוריה בה לבדה ז״מ וזה לא נמצא בא״א שיהיה בזכר ז״מ ובנוקבא ז״מ בזה. ודע דנוקבא זה שבתב בליה זאת לא דמי לנוקבא דז״א שבתב בטעמים דלעיל כמ״ש בטעם הא׳ דהתם מיירי במלכות מלך הז׳ אבר הוא קלה הז׳ וכלין מיירי במלכות הכולל הנזכר בדברי הימים וכיון שזה עם נקודה הד׳ כמ״ש במאמר הכבי״ ע׳ פקודי ונשא דף קכ״ח. שמן שמון: (ה) עיין שער מאמרי הבב״ דלי״ו ע״ג ושער הכוונות דע״ב ע״ג וכם כ׳ שלו״ת נתבנים לאחד ונזכר הם ד׳ מיני מלכים (הכ״ן ח״ן): (ו) דע דמבחן יצא לנו כלל גדול לידע סדר הבנינים היכן דלא ומכאן מבטע שהבנינים היה כמ״ה וב״ן דא״א והו״א וזו״ן מהם כחי׳ עמה״ב נמצא שהיה במ״ה וב״ן דעבמ״ב דמ״ה וב״ן (פי׳ דנודע דכל הפרלופים הם זו״ן היה ומכאן מבטע שהבנינים היה כמ״ה וב״ן דא״א והו״א וזו״ן מהם כחי׳ עמה״ב נמצא שהיה במ״ה וב״ן דעבמ״ב דמ״ה וב״ן (פי׳ דנודע דכל הפרלופים הם זו״ן נעדר הקודם והם מ״ה וב״ן) דב״ן דמלכות דא״ק ומה שהבתבתי במלכות דא״ק כן הבה רבינו בשער הבנינים רפ״ו בשער ל״ד פ״ב כלל ב׳. שמן שמון: (ז) נ״א שהוא אחרים: (ח) עיין הו״מ דפ״ג מ״ב ובהקל״ג מ״א שיפה י״ם: (ט) עוד נ״ב כי מיפסו״ת נמשך לז״א קטנות וגדלות ומחו״א קטנות וגדלות ב׳: (י) נ״א שהוא אחרים: (יא) עיין הו״מ דפ״ג מ״ב ובהקל״ג מ״א שיפה י״ם: (יב) עוד נ״ב כי מיפסו״ת נמשך לז״א קטנות וגדלות ומחו״א קטנות וגדלות ב׳: (יג) נ״א ובמיפס פרלוף א׳ יש פרלוף א׳ בנקבא יעקב ורחל ובמיפס פרלוף א׳: (יא) א״א עיין שער רוב״ק דיל״ד ע״א בתקון נדרים ובמנוחות: (יב) עיין שער י״ג פ״ז ופי״ב: (יג) כבר שדה הארן הקשה בבשער י״א פ״ו בתב בבשער י״ח פ״ו שלה שה״ו והלבשו בז׳ הבלים דקלי׳ כם הבל ורעות רוח והיה בתיבת בתימה. ובתב עליו הרב שמן שמון וז״ל ולענ״ד לק״מ ובכנ״ר בתרבתי בשער המלכים פ״ו ובתבתי שם בתות ב׳ והוא דבוון בנתתלקו ולא עמדו על עמדם ובמקומם נגנבו ר״ו הבנים אליפס ו׳ נקבא בלבשם בקלי׳:

השמש

ע״ד בתחילה כי הניחו בנ״ע (ועיין דב״ם דמ״ו ע״א): [א] נ״ב אבל אין אבא שהוא בלות הפרלוף העליון מזדווג עם בלות הפרלוף התחתון כי בלות הפרלוף העליון הם אז״א עילאין והם בחי׳ מיה ובלות פרלוף הבפתון הם ישסו״ת והם בחי׳ נשמה ואיך יזדווגו שניהם אין בשעינו מינו ובנולדע משער הזווגים כי בא״א לבדם יש ב׳ מיני זווגים וכן בישסו״ת ב׳ מיני זווגים. ועוד אז״א הם מבנרון דא״א ועד החזה וישסו״ת הם מהחזה ועד הטבור. ואע״פ שבכל זה כוונה והבנה אחרת עיין מ״ם בגליון של שער א״א סוף פרק מ״ז (והוא בשער אב״ך פרק ח׳):

כנודע. גם בחי' אחרת שכל קומתה עם המוחין (ח) דילה הם כח"ב תג"ת הרי ו"ס וכ"ח כמנין ד"ל וכ"ז בבחי' מילוי אדנ"י כי מילוי המילוי הוא (ב) ד"ל אותיות והוא ג"כ חילוף שם אהי"ה בוכ"ו שבמלכות כנודע ועולה ד"ל והוא ג"כ שם אל ח שבמל' כי ג' שמות אלו מורים על המל' בהיותם פב"פ עם ז"ת כמבואר בברכת אבות ובאתה גבור:

השער השני

שער רפ"ח ניצוצין ובו ו' פרקים,

פרק א מ"ת

ועתה צריך שנבאר בחיצה אופן הי"ה עיבור ז"ת בתיך פרלוף זה הכולל ביצה ותבונה כנ"ל. ומתחילה צריך שנבאר ענין ג' בחי' אלו שיש אל ז"ת ולכולם צריך תיקון על ידי עיבור זה. הא' הוא בחינת אורות של המלכיות שנסתלקו מהכלים ועלו למעלה (ג) ומתו הכלים וירדו לבריאה. הב' הוא בחי' רפ"ח ניצוצין של אור שנשארו בתוך הכלים בהיותן שבורים כדי להחיותן חיות מלימלס כדי שעי"כ יה"ה בהם מלילות לחזור ולהתקן ולהחיות ע"י עיבור ואל התמה מזה כי כן האדם התחתון בעה"ז אחר שמת ויצאה נפשו ממנו נשאר חלק מנפשו בתוך הגוף כדי שעל ידי זה יוכל לקום בתחיית המת"ס וכמ"ש זוהר פ' שלח לך דק"ע אבל השתא פקדונא איהו לנפשא דאיהי משתכלא ואשתארת בשכוכי גו גרמי ובג"כ ברים כל ליליא פקדונא (כליא) דרוחא לנפשא ולא על בשרא. גם בדקס"ע ענין הבל דגרמי דאשתאר בקברא במעשה בעלת אוב בשמואל וז"ס פסוק והשביע בלחלחות נפשך ועצמותיך יחלץ. הג' הוא בחי' הכלים עצמן שנשברו וירדו לבריאה וכל אלו הג' בחינת צריכין להתתקן על ידי עיבור כמ"ש. ותחילה נבאר ענין הרפ"ח ניצוצין הנ"ל מה ענינם ואחר כך נחזור אל הדרוש הנ"ל ובכ"מ שאנו מזכירין בחבורינו זה ענין רפ"ח ניצוצין הם אלו שנבאר עתה בע"ה. הנה נת' כי ז' נקודות תחתונים הנקראים ז' מלכים שהם בחי' זו"נ דשם ב"ן הנ"ל שיצאו מנקבי עינים דא"ק כאשר יצאו בחי' הכלים תחילה וכאשר יצאו אח"ך אורות לכנוס בכלים שלהם האלו לא יכלו הכלים ההם לסבלם ונשברו וירדו הכלים למטה במקום שהוא עתיד להיות עולם הבריאה אח"כ והאורות נסתלקו ונעמדו למעלה באצילות כמבואר אצלינו לעיל באורך וירידה זו נקרא מיתה לפי שכל שיונא מעולמו ויורד והולך לעולם אחר זולתו נקרא אצלו מיתה. והנה אלו ז' מלכים הם בחי' ז"ת שהם הנקרא ז"ג של עולם האצילות וכיון שירדו אל הבריאה נקרא אצלם מיתה משא"כ באחוריים דאו"א שנפלו ולא מתו כמ"ש והוא אצלם כדמיון אדם התחתון בעה"ז כשמת שא' נפרדת נפשו מגופו ונפשו מסתלקת ותשוב למקומה האמיתי אל האצילות אשר נתנה וגופו שהוא עפר ישוב אל הארץ ויורד ממדרגתו שהוא בחי' אדם וענין זה נקרא מיתה וכך אירע אל המלכים האלו כי נשמתן שהם אורות שלהם עלו אל מקומם הראשון שהוא אצילות אמנם גופם שהם הכלים שלהם ירדו לעולם הבריאה ונם היא קבורתם. והנה כמו שגוף האדם התתחון בעה"ז כשנקבר בקבר נאמר בו ונפשו עליו תאבל ונשאר בו אותו הבחי' של הרוחני של עצמותיהן הנקרא בזוהר הבל דגרמי כנ"ל כדי שיהיה לו איזה חיות כדי שיוכל להתקיים עד זמן התחייה כי אם לא היה נשאר בהם שום לחלוחית לא היו קמים בתח"ה וזהו ענין שהרז"ל יש מי שאינם קמים בתח"ה לסבת עון כמו עון רביעי (ד) וכופר בתח"ה וכיוצא בזה כי אותו העון גורם להתחלק רוחניות המלחלת העצמות ההם בקבר ונשארים יבישים ושוב אינן יכולין לחיות וז"ס והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחלץ וכיון כנן רוח וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו כי ע"י לחלוחית ממי האירה (נ"ל מעט והאירה) אשר נכנס בעצמות לא יכזבו מימיו ויקיים בתח"ו וזה מ"ש יחזקאל בענין העצמות היבשות ההם שהרז"ל שהיה אים א' שבנשך נתן ובתרבית לקח ועי"כ נחייבשו עצמותיו בלחי שום לחלוחית מצוה ולא קם בתח"ה והנה עד"ז גם בז' מלכים נשאר בהם קצת רוחניות כדי להחיות את הכלים ההם בזמן תחייתם שהוא זמן תיקון האצילות. ודע כלל זה כי כל מה שיש בעה"ז הכל הוא כדוגמת מה שהיה באצילות ז' מלכים ואין כל חדש תחת השמש ומיתת המלכים ותיקונם הוא ענין תח"ה להם וכך יהיה לגופים הנפלים בעה"ז לע"ל והנה הרוחניות הנשאר בהם הנקרא הבל דגרמי הם בחי' ניצוצין של האורות העליונים שנשארו בכלים המת"ס ההם ועיקרי האורות נסתלקו למעלה וקצת ניצוצין מהם נשארו בכלים להחיותן בזמן תיקון כל אצילות. והנה מספר הניצוצין ההם היו רפ"ח ניצוצין וז"ס והארץ היתה תהו ובהו שהם בחי' המלכים הנקרא ע"ש המל' דא"ק הנקרא ארץ אדום אשר מתו ונתחברו ונעשו תהו ובהו ונשאר קצת ניצוצין הנקרא רוח אלקים מרחפת עליהון ותיבת מרחפת הוא מ"ת רפ"ח כי הרפ"ח ניצוצין היה תוך המתים הנ"ל ופשוט הוא שהאור המעולה עלה למעלה ובחי' הגרועה שבהם הם ניצוצין ההם אשר נשארו בתוך הכלים כנ"ל שהם בחי' דינין נמורים כמ"ש לכן נבאר תחילה סדר האורות והמדרגות ומעלתן זה למעלה מזה הנה נודע כי כל האורות של האצילות הם כולם בחינת הויות ונודע כי ד' בחי' הוי"ה הם או הוי"ה במילוי יודי"ן שהוא ע"ב כזה יו"ד ה"י וי"ו ה"י או הוי"ה דס"ג כזה יו"ד ה"י וא"ו ה' י או הוי"ה דמ"ה כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א או הוי"ה דב"ן כזה יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה. ונבאר עתה בחי' הוי"ה דע"ב וממנו יתבאר שאר הויות הנה פשוט הוא כי שורש האורות ועיקרן הוא ד' אותיות הוי"ה פשוטים בלחי מלואים והם בחי' עצמות אור ואמנם זהו בהיות האותיות ממש בשורתן אמנם ג"כ יש בחי' אחרת והוא בהיותן בבחי' מספר וחשבון באופן זה כגון אם נאמר ד' אותיות הוי"ה מספרם כ"ו ואין ספק כי שורת האותיות עצמן הם יותר שורש ועיקר האור יותר מבחי' מספרם וחשבונם והנה כל זה בבחי' הפנים כי גם יש בהם בחי' אחרת והוא של האורות וגם בהם יש ב' בחי' הנ"ל שהם שורת האותיות כמו שהם או בחי' מספרם. גם יש בחי' אחרת והוא ד' אותיות הסס בהיותן במילוי כי אז הם בחי' דינין כי מילוי גי' אלהים ועוד כי שורש הוי"ה הם ד' אותיות עצמן אבל (ה) מלואם הוא ביאור הוי"ה ויציאת אורותיהן לחוץ וגם בבחי' [illegible] יש בהם בחי' אותיות בעצמן ובחי' מספרם וכיוצא בזה [illegible] רבות לאין קץ במילוי ובמלוי המילוי וכו' עד אין קץ (ו):

פרק ב מ"ת (ז)

ונבאר סדר מדרגתן בקצרה זה למעלה מזה **א** הנה העיקר והשורש לכל הם אותיות הוי"ה בעצמן ובשורתן **ב** מדרגה ב' הוא אחוריים שלהם בחינת עצמותן ושורתן כזה י' י"ה יה"ו יהו"ה והם י' אותיות **ג** מדרגה ג' חשבון ומספר ד' אותיות הנקרא פנים שהם בחי' הוי"ה מספרן

כ"ו

הגהות וביאורים (ח) שלה שהם עולים מהמזה עד הכתר שהם וכו'. ונ"ב ח"ל פי' ש' הילת קומתה היה בגנה"י ואח"כ עלה עד המוחין אלו ושיעור עלייה זו הם כח"ב תג"ת. עיין בשער רוה"ק דע"ז ע"ל בתיקון נד"ים ; ע"כ: (ב) ח"ל עיין שער הכוונות דרוש פ' של נרכת אבות בכוונת אתפס גבור ולקמן שער ג"ו פ"ב: (ג) הכי גרסינן למקומם ועיין בפ' ש"ס על מ"ש לקמן בפיקרין כי נשמתם שהם אורות שלהם עלו אל מקומם הראשון שהוא אצילות דלא שייך למימר עלו לאצילות שהרי מהתילה היו שם באצילות. ועיין שער הקדמות דף כ"ה ז"ל כי הוא בחי' האורות שלהם שעלו ונסתלקו למעלה בעולם אצילות. ע"כ נראה לענ"ד דב"ל דבעולם האצילות עצמו בהיותן שם עלו למעלה ואלו בפיקרין הכר באצילות וא"ל באצילות. שמן שבון: (ד) ועיין בפ' שד"ה בה"י שבחת הטעם מנם הרב עכ"ל ז"ל כי כל המתים שמתו מאהד"ר עד עתה הם ריבים כי א"ל הכי"ה לפ"ם מה טוב לן לו שהקה נפש הדה"ר עתה בעת אבלו מעון הדשה לו הרחיב זמן והקה כל הנפשות הוצאות ממנו. ולעתיד לבוא רבית קטנה יוצאה בדיינין ויתחזו לחיותם לבל זה שיהיה לו עון ריבית לא יקום מדה בעבד מדה פכ"ל ולכאורה קשה איך נתנם הקב"ה דבלה איבה לפני עור לא הנן מבשול עיין במפרשים ועיין בפ' שמי יעקב. שמן שבון: (ה) ח"ל עיין שער ג"ה פ"ב: (ו) עיין שער מ' ענף ה' ולקמן פ"ב: (ז) מבו"מ דף ע"ה ע"ב:

כ״ו ד מדרגה ד׳ הוא חשבון ומספר י׳ אותיות הנקרא אחוריים שהוא בחי׳ היות מספרן ע״ב ה מדרגה ה׳ הוא במילוי של השם ונקרא פנים והם יו״ד אותיות יו״ד ה״י וי״ו כ״י בלורתן עצמן ו מדרגה ו׳ אחיר של המילוי הג״ל בבחי׳ אותיות בלורתן לא בחשבונם והם כ״ו אותיות יו״ד. יו״ד ה״י. יו״ד ה״י וי״ו. יו״ד ה״י וי״ו ה״י. ז מדרגה ז׳ חשבון ומספר י׳ אותיות המילוי שהוא היות מספרן ע״ב ח מדרגה ח׳ מספר וחשבון כ״ו אותיות האחוריים של המילוי שהוא קפ״ד ט מדרגה ט׳ הוא כ״ח אותיות המילוי דמילוי הנקרא פנים כזה יו״ד וי״ו דל״ת. ה״י יו״ד. וי״ו יו״ד ו״ו. ה״י יו״ד. י מדרגה י׳ הוא אחוריים של המילוי דמילוי והם (א) קנ״ו אותיות כזה יו״ד. יו״ד וי״ו. יו״ד וי״ו דל״ת. יו״ד וי״ו ה״י. יו״ד וי״ו דל״ת ה״י יו״ד. יו״ד וי״ו דל״ת ה״י יו״ד וי״ו. יו״ד וי״ו דל״ת ה״י יו״ד וי״ו יו״ד. יו״ד וי״ו דל״ת ה״י יו״ד וי״ו יו״ד וי״ו. יו״ד וי״ו דל״ת ה״י יו״ד וי״ו יו״ד וי״ו ה״י. יו״ד וי״ו דל״ת ה״י יו״ד וי״ו יו״ד וי״ו ה״י יו״ד יא מדרגה י״א מספר וחשבון כ״ח אותיות מילוי המילוי דפנים יב (א) מדרגה י״ב מספר וחשבון קנ״ו אותיות אחוריים מילוי המילוי ועד״ז תלך (ב) עד אלף אלפים מדרגות לאין קץ ע״ד הנ״ל וכיולא. והנה זהו שבאמרו הוא בהויות דע״ב וכיולא בזה בהויות דס״ג ובהויות דמ״ה ובהויות דב״ן וכן בכל השמות וכינוים שבעולם. והנה כל מדרגה הקודמת לחברתה הוא מעולה ממנה ואורה גדול מאור המדרגה אשר תחתיה וא״כ כשירדו הנילולין בודאי שה ואור התחתון הם נשארו בכלים כנ״ל. ודע כי לא כל הבחי׳ שיין כי הנה שם ע״ב גדול במעלה מכולם ותחתיו במדרגה שם ס״ג ותחתיו במדרגה שם מ״ה ותחתיו במדרגה שם ב״ן ופשוט הוא כי כל הוי״ה מלא הד׳ יורדין מהם בחי׳ נלולין להחיות הכלים ונילולי הויות דע״ב ירדו בכלים דע״ב ונילולי דס״ג ירדו בכלים דס״ג כו׳ והוא כי אין כח בנילולי דהוי״ה זו להחיות כלים דהוי״ה אחרת לכן לא ירדו כל הנילולין משם ב״ן הגרוע מכולם להחיות הכלים המגיע מכל הוי״ה והוי״ה ירדו ממנו נילולין להחיות הכלים שלה אלא שמה שירד מהוי״ה דע״ב היו הנילולין הגרועים מכולם אשר בשם ע״ב וכן הנילולין שירדו משם ס״ג הם הגרועים מכולם אשר בשם ס״ג להחיות הכלים שלה וכיולא בזה בכלים האחרים. (ב) גם לריך שתדע כי מספר נילולין שירדו מכל הוי״ה מאלו ד׳ אינם שוין לפי ששם ע״ב עליון שבכולם לא היתה בו כ״כ שבירה גדולה (ג) כמו בס״ג וכיולא בזה בשאר ובודאי כי משם ב״ן ירדו יותר נילולין מכל השאר וממ״ה פחות מב״ן ומס״ג פחות ממ״ה ומע״ב פחות מס״ג (ג) ופרש שנאמר מספר כ״א ואחד לריך שנקדים הקדמה א׳ והוא זה. דע כי כאשר יצאו הי׳ נקודים מנקבי עינים דא״ק כמודע (ד) הנה בלאתן הניחו רושם שלהם בעולם אצילות והוא מ קודת הכאר שלהם נעשה ממנה אח״כ כשנתקן עולם האצילות בחי׳ פרצוף א״א ומנקודת חו״ב נעשה ב׳ פרצופים חו״א ומן חסד עד היסוד שבהם הם ו״ס נעשו פרצוף ז״א ומן י׳ נעשה פרצוף נוק׳ דז״א ואמנם כאשר היה אח״כ זמן התיקון אשר אז הלבישו זה לזה כנ״ל באורך ולא הוצרכו במקומם הראשון ממש אמנם היה באופן אחר. והוא כי הנה נודע כי א״א מתפשט עד סיום אצילות ממש [א] ומהראוי היה שאו״א יהיו למעלה במקום חו״ב דא״א כי הרי הם חו״ב אבל

הגהות וביאורים (א) עיין שער חו״א פ״ב: (ב) עיין שער חו״א פ״ב ח׳ שם לא מנה כ״א עד סבירה שהוא אלא דמלא ומשם ולמעה חוזר לאלא דמלא כ״ו: (ג) לין זה סודר לאה שבהם הנינו בשער הסבירה פ״ב בסבירה הנילוים היתה יותר גדולה מסבירת התחתונים. כי שם מדבר בחי׳ הכלים עצמן שלהיותם מגולים למעלה היתה בשם הסבירה גדולה ולכן מדבר בנילוין שמן הנילוונות ירדו כ״ב נילוין כמו בהתחתונים וכן מלאתי בכתב״. ש״ם:

השמש

אלן נ״ב (עיין חו״א דף ס״ו ע״א. ועיין לקמן ס״ל פ״ב ומ״ם שם הממש ול׳ ועיין דב״ם דנ״א ע״ב) נ״ע היכן מלינו שירדו חו״א למעה ממקומה כי זה היה מקומם הראשון כשיצאו מנקבי העינים כי החילוק הים בין עתה כשיצאו הוא ההפשטות לפרצופים והלבשים זה לזה כי הנה שיעור הכתר שנקודות בעת שיצאו היה כשיעור הכתר דא״א של אחר התיקון כנזכר בשער התיקון פ״ג וגמלם כל שיעורו למעלה ע״ג חו״ב שנקודות שהם חו״א וכך היו אחרי התיקון ונמה שנתוכף אחר התיקון הוא שנתפשטו למעה והוא כי הנ״ת דא״א נתלבשו בתוך חו״א וגם״ הוך ז״א אבל כח״ב דא״א לא לקחו מקום בפני עצמם כי ההכנה שהיא מוחא דהימאה נתונה ובקטנים שהם המ״ה והבן״ היה בשם שבירה גדולה יותר מן העליונים שהם ע״ב ס״ג וזה נראה בלא כדברי רז״ל שכתב בשער הסבירה פ״ב בעד בלים עליון דת״ה היו בלים העורות מגולים והיה הסבירה גדולה בהם ומן שלים עליון דת״ת ולמעה שכבר נמרו אחורי דחו״א עלאין לפול היו בלים העורות מלובשים בלבושין שלקחו מאחוריים דחו״א לכן משם ואילך לא היתה הסבירה כל כך גדולה יע״ש. ויש לייעב כי הנה עיקר הכל וסיבת הסבירה היתה מפני הולשת הכלים אלא היה בהם כח לקבל ולבטל בתוכם העורות כמ״ש רז״ל ועל ידי הסבירה הגיע פגם בבחי׳ בחינות שהם העורות והכלים וכרי הם בשתי אופנים כי מצד הכלים עצמם כלים העליונים שהם כלי החסד וכלי הגבורה וכלי אלים עליון דת״ת בכלים דוקא היה הסבירה גדולה יען היו העורות בלים בלתי שוה ואין הכלי יכול לכוכלם והרי הגיע פגם גדול בכלים אבל בבחי׳ העורות אינו כן כי נילוות בבשארו בתוך הכלים הנה מוטעים. משם ע״ב בחסד מן המדרגה הז׳ ולמעה ומן ס״ג בגבורה מן מדרגה הה׳ ולמעה אבל מכלים דת״ת ולמעה היה בהפך בכיון בהעורות היו בלים משם ואילך מלובשים היה כח בכלים לעמוד יותר על עומדם ולא נשברו כ״כ והפגם שהגיע בהם פחות מן הפגם שהגיע בכלים העליונים אבל בעורות היה כאן פגם יותר מן העליונים בנילוות שלהם שבשארו בתוך הכלים שמשם מ״ה לא עלו אלא שני מדרגות ומשם ב״ן לא עלה אלא מדרגה אחד כמו שכתבו רז״ל כיון שלא ירדו אלא להחיות כליהם פחות מזו לא מספיק להחיות הכלי כי לו יתברך נתכנו עלילות: (ג) ופרש שנאמר מספרם כל אחד ואחד לריך שנקדים לך הקדמה אחד כו׳ על הרי נתבאר איך כל ד׳ הויות של ע״ם מ״ב כולם היו בז״ת דא״א כו׳. דבר קשה הוא זה דמה ענין שמיעה אצל הר סיני מה ענין מה שיהיה לאחר התיקון להשתא דהשתא מיהא קיימין בעולם הנקודים בעת הסבירה שעדיין לא נתקן שום פרצוף ואיך ובמה מפני שלאחר שיתקן כל עולם האצילות היו יהיה דחסד דז״ת דא״א מלובש בו אבא שהוא חכמה דכללות האצילות נחשב גם עתה שם ע״ב בחסד דז׳ מלכים שאינו אלא קצה ח׳ מוק׳. וכוד בהחסד הזה שנשאר שהוא ח׳ מהז׳ מלכים בעת הסבירה שם מקומו נקו אמצעי כי כולם יצאו נקו יסר זה תחת זה ומ״ם דא״א בפ״ג מבער סבירת הכלים וחסד דא״א לאחר שנתקן עולם האצילות המלובש בו אבא הוא קו ימין כבודע ואין מקומם בזה. ויש לי יסב ברז״ל הפס דרך קצרה במקום שאמרו להאריך מן הראוי היה שיאריך במלתא כדנא ולא אחא אלא לאשמועינן שאף בז״ת משכחת שכוללים כל ד׳ שמות דעשם ב והם ז״ת דא״א במלבושים עליו חו״א שהם ע״ב ס״ג וזו״ן שהם מ״ה ב״ן וממילא אתה תבין כי כן הדבר בכל פרצוף ופרצוף בפני עצמו שאע״פ שבכללות כל האצילות אינו אלא אחד מד׳ שמות בפרטות כו׳ כלולים כל ד׳ שמות הקדושים וכמו שז״א דאריך אנפין בהוא ו״ה אלו כולל כל ד׳ שמות כן ז״א דכללות האצילות שהו היתה הסבירה כולל כל ד׳ שמות. ועיין מ״ם רז״ל בשער בריאת העולמות עמ״ה ה׳ ז״ל וכן עד״ז גם בפרטות כל פרצוף ופרצוף שבה׳ פרצופים הנו׳ אשר יש בכל אחד מהם הוי״ה אחת פרטית כנו׳ יש בו הוי״ה דע״ב בהחמת פרצוף הוא והוי״ה דס״ג בבינת פרצוף הוא והוי״ה דמ״ה בז״א שבפרצוף הוא והוי״ה דב״ן בנוק׳ שבפרצוף הוא יע״ש ואם כן אע״ג דלפי האמת הסבירה לא היתה אלא בזו״ן דכללות כל האצילות וזו״ן אינם אלא מ״ה וב״ן דכללות מ״מ זה המ״ה דז״א בפרטות יש בו כל ד׳ שמות דעשב״ב וגם אפילו קודם התיקון בעת הסבירה. ועיניך תחזינה מישרים מ״ם רז״ל בשער הסבירה פ״ז ז״ל וכל מלך מאלו בלול מי״ם מכללות ד׳ בחי׳ שהם הוי״ה בל ספי׳ בחינת חכמ״ם שבאותה הספי׳ יעש״ו ושומק. ונמצא כי כל ספי׳ וספי׳ מז״א היה בלול מד׳ שמות עסמ״ב ואיו ג״ל ז״א בכללות ורז״ל בפרקין מיירי בכללות ואמת ונכון: (ד) הנה בנאתם הניחו רושם שלהם בעולם האצילות והוא

יפה שעה

(א) מדרגה י״ב מספר וחשבון קנ״ו אותיות אחוריים דמלוי המלוי כו׳. ולפיל שער חו״א פ״ב הוא אומר שהם ע״ד אותיות יע״ש והכל אחד הוא אלא שהחס עשה רז״ל הרבוא בכללות בד׳ אותיות של הוי״ה וכאן הוא עושה הרבוא יותר בפרטות בכל אות ואות ולא נפקא לן מידי לענין מעשה הכונה: (ב) גם לריך שתדע כי מספר הנילוות שירדו מכל הוי״ה מאלו הד׳ אינם שוין לפי ששם ע״ב העליון שבכולם לא היתה בו כל כך השבירה גדולה כמו הס״ג וכן כיולא בזה בשאר כו׳. וא״ת לפי המתבאר בפרקין ששם ע״ב בחבד ומ״ם בגבורה ומ״ה בת״ת נמצא שבחסד לא היתה כל כך שבירה גדולה כמו הס״ג שהוא בגבורה ובס״ג לא כ״כ כמו המ״ם שהוא בת״ת ובמ״ה לא כל כך כמו הב״ן שהיא במל׳ הרי שבתחתונים נמצא הוא בגבורה ובמ״ה לא כל כך כמו הב״ן שהיא במל׳ הרי שבתחתונים (א) מדרגה י״ב מספר וחשבון קנ״ו אותיות אחוריים דמלוי המלוי כו׳. ולפיל שער חו״א פ״ב הוא אומר שהם ע״ד אותיות יע״ש והכל אחד הוא אלא שהחס עשה רז״ל הרבוא בכללות בד׳ אותיות של הוי״ה וכאן הוא עושה הרבוא יותר בפרטות בכל אות ואות ולא נפקא לן מידי לענין מעשה הכונה: (ב) גם לריך שתדע כי מספר הנילוות שירדו מכל הוי״ה מאלו הד׳ אינם שוין לפי ששם ע״ב העליון שבכולם לא היתה בו כל כך השבירה גדולה כמו הס״ג וכן כיולא בזה בשאר כו׳. וא״ת לפי המתבאר בפרקין ששם ע״ב בחבד ומ״ם בגבורה ומ״ה בת״ת נמצא שבחסד לא היתה כל כך שבירה גדולה כמו הס״ג שהוא בגבורה ובס״ג לא כ״כ כמו המ״ם שהוא בת״ת ובמ״ה לא כל כך כמו הב״ן שהיא במל׳ הרי שבתחתונים

אבל לא כך היה אלא שהלבישו את ח"ג דא"א וכן מהראוי היה שז"א אשר בחי'תו ו"ק מחסד עד יסוד ילבשם ו"ק דא"א ולא כך היה אלא שאינו מלבשם רק מחצי ת"ת דא"א ולמטה כנ"ל (א) ואמנם נוק' דז"א נשארה במקומה הראשון והוא שהיא מלבשת את המל' דא"א. כלל העולה מכל זה כי שם ע"ב אשר מקומו בחכמה ושם ס"ג אשר מקומו בבינה ירדו למטה ולא הלבישו אלא את חו"ג דא"א ונמצא כי שם ע"ב בחסד ולכן חסד גימ' ע"ב ושם ס"ג בגבורה ושם מ"ה בחצי ת"ת וגה"י בלבד עם היותו כולל ו"ק גמורים הרי איך הוא שהוא בחי' ו"ק דאצילות שהם בחי' שם מ"ה הוא שם בחצי ת"ת דא"א (מ"מ די לו לסבת גודל אצילות שכל בחי' שם מ"ה הושם בחצי ת"ת דא"א ומגה"י בלבד ושם ב"ן הוא במל' לבדה) והנה נתבאר איך כל הד' הויות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כולם הם בז"ת דא"א לבד והרי נתבאר הקדמה א' הנ"ל

* ועתה נבאר הסדר שלהם הנה מהוי"ה דע"ב אשר בחסד האורות שלו שעלו למעלה באצילות כשנשברו הכלים היו ו' מדרגות הראשונות ואחר המדרגות מן הז' ואילך והוא בכלל שהוא חשבון ומספר י' אותיות המילוי שהם גי' ע"ב ומשם ואילך כולם ירדו בבריאה

ונלעד"ת כי כל אלו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כולם הם בשם ב"ן הנ"ל שהוא כולל י' נקו' והוא מתחלק לד' הויות אלו כמבואר אצלינו (ב) (כי כל הד' הויות כל א' מהד' כוללת כל הד' כנלע"ד):

עם הכלים בסוד הנילוין ופשוט הוא שכל המדרגות שלמטה ממנו נכללין בה ואינם נחשבים בה כדבר בפ"ע ולכן אינה עולה במספר ולכן אינו נחשב רק מדרגה זו בחי' מספר י' אותיות המילוי שהוא גי' ע"ב וכל שאר הנילוין שלמטה מהם נכללין באלו ע"ב וכבר נת"ל במקומות רבים כי מציאת מספר רפ"ח נילוין הם ד' בחי' ע"ב שירדו מאלו הד' הויות וכולם יחד הם רפ"ח נילוים. והנה נתבאר ע"ב נילוין שירדו מכלל הרפ"ח נילוים והם מהוי"ה ראשונה דע"ב ומשם ס"ג שהוא יותר תחתון משל ע"ב לא עלו האורות שלו באצילות רק ד' מדרגות הראשונים בלבד נמצא כי ירדו בבריאה ב' מדרגות אחרות יותר עליונים שהם י' אותיות דמילוי הס"ג ובחי' האחור שלהם שהם מדרגה ה' וז' וכאשר נמנה בחי' המדרגה הה' שהם י' אותיות דמילוי ס"ג בבחי' אותיות עצמן ונמנה גם מספרם שהוא ס"ג הרי ע"ג נילוין שירדו משם ס"ג ומשם מ"ה שהוא הת"ת ירדו ב' מדרגות עליונים יותר לפי שהוא גרוע במעלה מן ס"ג ולא עלו באצילות רק ב' מדרגות ראשונים לבד וכל השאר ירדו בבריאה נמצא כי הנילוין שלהם הם ע"א נילוין כ"ו ומ"ה ופי' כי מספר ד' אותיות הפשוטים הם מספר כ"ו ומספר י' אותיות מילוי הם מ"ה והנה כ"ו ומ"ה הם ע"א נילוין הרי הם ג"פ ע"ב ומשם ב"ן ירדו כל המדרגות חוץ מן העליונה והראשונה לפי שלהיות בחי' ב"ן מל' והיא תחתונה מכולם היה בה שבירה יותר מכולם שלמעלה ממנה ולא עלו ממנה רק ד' אותיות פשוטים בבחי' אותיות עצמן וכל השאר ירדו לבריאה וז"ס שאנו אומרים בכ"מ כי המלכות נשארה באצילות בבחינת נקודה א' בלבד וכל השאר נתמעט ממנה וירדו אל הבריאה והכן זה (ג) כי הנה נקודה ההיא היא בחי' מדרגה ראשונה שבכולם בלבד ואמנם מספר הע"ב נילוין שירדו ממנה הם בחי' המספר והחשבון של י' אותיות דאחור דב"ן ולא הפנים דשם עצמו שהוא מדרגה א' רק אחוריים שהם גימ' ע"ב הרי ד"פ ע"ב שירדו מן ד' הויות ומספר כולם הם רפ"ח נילוין אלא שיש ביניהן הפרש כי אין בחינתם שוין לפי שהע"ב נילוין שירדו משם ע"ב דיודי"ן הוא הע"ב דחשבון ומספר י' אותיות המילוי הזה שזו היא מדרגה הז' ומשם ס"ג הע"ב שלו הוא י' אותיות וס"ג שהם ע"ג והם המדרגה הה' וז' ומשם מ"ה הע"ב שלו הוא מ"ה וכ"ו שהם גי' ע"א שהם המדרגה ג' וז' ומשם ב"ן עצמו הע"ב שלו הוא מדרגה הד':

פרק ג מית

ועתה צריך לבאר כמה שאלות שיש בכל הנ"ל והוא כי צריך לידע למה היו השיטים האלו שבשם ע"ב אנו לוקחין חשבון מדרגה הז' ומס"ג ב' מדרגות שהם ה' וז' וממ"ה ב' מדרגות שהם ג' וז' ומב"ן מדרגה א' בלבד והא הד' (ד) והתשובה כי הנה נת"ל כי הלד השוה שבד' הויות הנ"ל שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הוא שהמדרגות שהם ממדרגה הז' ולמטה כולם נפלו בבריאה ולכן בשום חשבון אין אנו מחשבין משם ולמטה כלל רק ממדרגה הז' או למעלה הימנו ולא למטה ממנו כי כל שלמטה ממדרגה הז' כלולים בה כי כולם גרועים ממנה ואינו עולה בשום חשבון כלל ולכן אין אנו מזכירין ומחשבים באלו הרפ"ח נילוין רק אלו הד' מספרים שיש בד' מלואים של ד' שמות אלו שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן (ה) ולהיותם משונים במילויהן לכן נזכרים כל הד' מלואים לפי שזה גי' ע"ב וזה ס"ג וזה מ"ה וזה ב"ן ואין מספרם שוים במילוייהן. גם צריך שתדע כי במקום שאנו מחשבין בחי' הפנים אין האחוריים עולים בשום חשבון כי טפלים הם אל בחי' הפנים הראשונים המעולים מהם לכן אין אנו מחשבין באלו הרפ"ח נילוין בחי' האחוריים כלל רק משם ב"ן האחרון כמ"ש הטעם למטה בענין המל'. גם צריך שתדע כי כ"מ שיש ב' מספרים וחשבונם שוין אין אנו מחשבין את שניהן אלא א' בלבד והוא כי הנה י' אותיות דס"ג ו' אותיות דמ"ה ירדו בבריאה עכ"ז לא חשבנו בחי' י' אותיות דמ"ה כיון שכבר נחשבו י' אותיות דס"ג הראשונים מהם כי כבר בארנו שאפי' בחי' הד' מילוין הנ"ל לא היינו מונין ומחשבין אותן ד"פ אלא לאותן משונים זה מזה כי זה ע"ב וזה ס"ג וזה מ"ה וזה ב"ן משונים במילוייהם (א) ונעשה הדבר הוא במה שנקדים לך הקדמה א' והוא כי

הנה

הגהות וביאורים (א) ודע דאין זה סותר מ"ש רבינו בשער ג' פ"ב דז"א מתחיל מן הדעת דא"א עד סיום רגלי א"א. דשם מייתי בבחי' דקודם התיקון כמ"ש כאן וכן הוא כסגנונות הכתוב שם ע"ש. אמן שפטן: (ב) כי כל הוי"ה מה' הויות דאיק הכוללות כולנה כל הד': (ג) הרב כתב שפטן הניח מכם ס' אות וז"ל מה בכתב רבינו והכן זה פי' כי נזה נתיישבו כמה ספיקות שלפנינים מכתבו שבאחר יוכד וכתב ס מסתלקים ופ"ל מכתב בשאחר נכ"ל באצילות וכתב"ס יוכדים. ולריך להלק כי המסתלקים הם כתב' דמ"ה והיוכדים הם כתב' דב"ן עכ"ל: (ד) נ"ל והיא הכ' והד': (ה) הרב ש"ה הקשה הלא בשם ב"ן לא נכנס החשבון כמילוי שהוא מדרגה הז' אלא מדרגה הד' וא"כ איך כתב שהם ד' מילוים הלא בשם ב"ן לא הנה המילוי שהוא מדרגה הז' רק מדרגה הד' לבד. ולזותק לומר דלאו דוקא ד' אלא ג'. וכן דוחק לומר דבחי' המספר דאחוריים המספר הכתוב במספרו רפ"ח יע"ש. ונכתב ע"ז הרב שמן שפטן דאין זה דוחק שהרי מספר רפ"ח לעולם הם מבוטים בשמותם הפלו שהשם הד' הוא מבחי' מספר דאחוריים הפשוטים מ מ שורשו הוא משם ב"ן המבוטים במילוי מחבירו. ועיין בשער הכוונות דרושי ק"ש בחילת בתב דשם מונה שם ב"ן לנשלים מספר השם:

השמש

והוא כו'. לא ידעתי לפרשו מאי קאמר הניחו רושם שלהם הלא האורות עצמם עצמותם נשארו באצילות כי לא ירד מהם אלא רפ"ה נילוות כנודע ועיין מ"ש בענינותין לקמן: (א) ונעשה הדבר במה שנקדים לך הקדמה א' והוא כי הנה כאשר מציאות הנילוות שוים במציאותם נשארים שניהם

ואיך מונה ע"ב ס"ג בכלל הנשברים והנופלים. ואם כוונתו על בחי' האחוריים הנה נתבאר כי האחוריים הם לא ירדו לבריאה וכ"ש (מ"ה עיין בהקדמת רחוכות שהר דל"ח ע"א) באופן שכל הקדמה זו לא הבינתי אותה איך נמנים הע"ב ס"ג בכלל הרפ"ח ואם נאמר שכוונתו על בחי' ז' מלכים דאבא וז' מלכים דאמא שנתבאר בשער שבירת הכלים פ"ז ופ"ז בנם הם נפלו אמנם גם אותם הז' מלכים דאבא או דאמא הם מ"ה וב"ן דע"ב פ מ"ה וב"ן דס"ג ולא ע"ב דס"ג דאותה בחינה וכנאן הוא מונה המדרגות דע"ב וס"ג עצמם באופן שבין בכללות

בין

הנה כאשר הגילוים שוין במליאותן ומספרם נשארו שניהן במקום (א) שנשברו ונפלו העליונים ושם נשארים התחתונים עמהם כילד הרי שנפלו י׳ אותיות דס״ג ואח״כ נפלו י׳ אותיות דמ״ה והנה עם היות י׳ אותיות דמ״ה גרועים במעלה מי׳ אותיות דס״ג עכ״ז בנפלו למטה לא נפלו רק עד מקום שירדו י׳ אותיות דס״ג ושם נתערבו ונתקשרו עמהם י׳ אותיות דמ״ה לפי שבחי׳ ס״ג נשבר קודם מ״ה כנודע כי אחילה מלכו העליונים ונשברו ואח״כ התחתונים ולכן בעת שירדו י׳ דמ״ה פגמו ומלאו י׳ אותיות דס״ג שירדו שם בבריאה תחילה ונתערבו עמהם ולא ירדו עוד למטה מהם ונדבקו עמהם לסבת היות מספרן שוה אבל כאשר אין ב׳ הבחי׳ במספרם שוין כל אחד יורד במקומו הראוי לו לירד ולכן כל הבחי׳ השוות לא נפלו אותן למטה בחשבון ולכן בחי׳ י׳ אותיות דמ״ה אשר נתקשרו במקום נפילת י׳ אותיות דס״ג אינן נמנין בפ״ע אבל המדרגה הז׳ של מ״ה אשר אינה דומה למספר מדרגה הז׳ דס״ג נחשבת בפ״ע כי זו מספרה ס״ג וזו מספרה מ״ה וכן מדרגה הג׳ משם מ״ה שמספרה כ״ו נכנס בכלל החשבון לפי משם ע״ב ומשם ס״ג לא נפלה מדרגה הג׳ לכן אנו מחשבין גם אותה בחשבון של הע״ח של מ״ה וכן בס״ג אשר המדרגה הה׳ שבה לא ירדה כמוה משם ע״ב לכן נמנים בחשבון הע״ב גילוין דס״ג וכן מדרגה הז׳ שהוא החשבון משונה מן ז׳ של ע״ב ושל מ״ה גם היא נחשבת. ונשאר לנו לבאר עתה ע״ב הד׳ של ב״ן שהיא במל׳ הנה הוא המדרגה הד׳ שהוא בחי׳ האחוריים והנה אמרנו למעלה כי כאשר יורדין הפנים אין האחוריים נכנסין בחשבון כלל וכאן היה הדבר להפך כי האחוריים נכנסין בחשבון ולא הפנים. והתשובה הוא כי בג׳ שמות אשר חשבנו בחי׳ פנים לכן לא חשבנו בחי׳ האחוריים אבל כאן במל׳ שאין הפנים נחשבין במספר לז נחשבו האחוריים ועדיין נשאר לנו לתרץ כי אדרבא אעיקרא דדינא פירכא למה אין בחי׳ הפנים נמנין במל׳ ולא היו האחוריים נכנסין במנין כדמיון שאר האחוריים לכן צריך שנבאר לתרץ לכל המדרגות מלמעלה למטה ונאמר כי הסבה שאין אנו מחשבין המדרגה הג׳ שהיא בחי׳ הפנים והוא מספר ד׳ אותיות הפשוטים הנעשה הוא כמ״ם למעלה שבשיש ב׳ מספרים ומניינם שוים אינן נמנין רק פ״א ומדרגה זאת כבר נכנסה בחשבון ע״א גילוות דשם מ״ה ואלו הכ״ו נשארו ונתקשרו שם למעלה כנ״ל וכן מדרגה הז׳ שהוא מספר הע׳ אותיות המילוי שהוא גי׳ ב״ן לא נמנית עם שהוא בחי׳ הפנים וגם שאינו דומה לשאר מלויים כי לסיבה זו נמנית לעולם המדרגה הז׳ בע״ב ובס״ג ובמ״ה אבל הענין כמ״ם ענין הוי״ה דשם ב״ן ומה שניינה. דע כי שם של ב״ן דמילוי הכי״ן אשר במל׳ הוא ב׳ הויות יחד ממש והיא הוי״ה כפולה ונקרא מערת המכפלה כנודע כי ו״ד דמילוי יו״ד גי׳ י׳ כחשבון אות הפשוט וכל השאר הם אותיות הוי״ה כפולה ממש. והנה ענין ב׳ הויות אלו שניינם הוא כי הוי״ה א׳ בחי׳ ז״א והוי״ה הב׳ הוא בחי׳ הנוק׳ עצמה וכאשר מתחברים הז״א בנוק׳ אשר אז מאיר ז״א בנוק׳ הנה אז הז״א נותן האורת (ב) הוי״ה שלו אליה ואז נעשין ב׳ הויות בנוקבא ואז נעשית בה שם ב״ן שהוא בחי׳ ב׳ הויות וזכור הקדמה זו. והנה בהקדמה זו הותרה השאלה הנ״ל כי להיות שעיקר האותיות של שם ב״ן הוא מן הז״א כנ״ל לכן אין ראוי למנותן בפ״ע בבחי׳ המל׳ לכן אין המדרגה הז׳ שהוא מספר ב״ן נכנס בכלל החשבון ע״ב גילוין שלה וכן מדרגה הג׳ שהוא מספר כ״ו אינה נכנסת בחשבון לפי שנשארת דבוקה למעלה עם מדרגה הג׳ שבז״א שכבר נכנסה בחשבון. אך י״ל למה אין אנו חושבין מדרגה ב׳ שהוא אחוריים הפשוטים כזה י׳ י״ה יה״ו יהו״ה ולא שייך לתרץ כדמתרץ כאן ואי לאו דמסתפינא הוה אמינא שנכנסו במקום אותיות דמ״ה שנכנס בו כדלקמן פ״ד (ג) אך בפ״ד לא משמע כן ול״ע. וכן המדרגה הה׳ שהיא בחי׳ הפנים והם ט׳ אותיות המילוי כלורתן עם היותם משונים מן האחרות שהם י׳ בכל מילוי עכ״ז לא נכנס בחשבון והטעם עם הנ״ל שכיון שנורם שם זה במילוי ב״ן הוא מן ז״א לכן לא נמנה בנוק׳:

פרק ד מ״ת

ועתה נשאר לנו לבאר ענין א׳ והוא כי נת״ל כי מן הח״ג ומן הת״ת והמל׳ ירדו רפ״ח גילוין שהם ד״פ ע״ב

[א] ועתה צריך לבאר כי בהכרח הוא שגם מן הנה״י ירדו גילוין א״כ מה ענייגם ואם ירדו למטה למה לא נכנסו ונכללו גם הם במספר גילוין. ונבאר תחלה מה הם בחי׳ הגילוין שירדו מהם הנה נודע כי כ״ה הם ב׳ פלגי דגופא כנ״ל לכן אין הוי״ה גמורה בכל א׳ מהם רק הוי״ה א׳ בין שניהם נמצא כי חלי הוי״ה הוא אור של נצח וחלי הוי״ה הוא אור של הוד ופשוט כי כשהוי״ה נחלקת לב׳ אינה עולה בשם בפ״ע רק חלי העליון שהם ב׳ אותיות י״ה כמ״ש כי יד על כס י״ה כי ב׳ אותיות ו״ה אינן שם בפ״ע נמצא כי נצח נקרא י״ה (ד) וכן ההוד וכן היסוד י״ה כי היסוד אינה בחי׳ בפ״ע רק האורה כלולה מהאורות עליונים כנודע. ועוד ט״ל (ה) במה שנבאר כי ב׳ יסודות דאו״א מתלבשין תוך ז״א וכל א׳ מהם יש בו ה״ח והנ״ב והי״ח דיסוד דאמא הם מתפשטין בז״א בח״ג ת״ת וג״ה שלו והה״ג דיסוד דאמא וכן הה״ח והנ״ב דיסוד דאבא אשר לא נתגלו ולא יצאו הנה כל אלו הם יורדין אל היסוד דז״א וכבר ידעת כי סיום היסוד דאבא הוא מסתיים ביסוד דז״א

הגהות וביאורים (א) שנשברו (סכ״ו): (ב) א״ה איין שער כ׳ פ״ט: (ג) עיי״ש ישן שעשרה אותיות דמילוי דשם מ״ה של סתת״ת עלו שם י׳ אותיות דס״ג ונתחברו עמהם וכדי בלא יסיה כבלי של הת״ת בתכלית הגרוע ריקן בלתי גילוין לזה כתב רבינו שנכנסו נמקום אותיות דמ״ה יע״ש ומ״ש רבינו אך בפ״ד לא משמע כן ר״ל דשם כתב תיקון לזה היה שעלו בכלי סת״ת גילוין של נה״י יע״ש וא״כ אין צורך לי׳ אותיות דדבוע שבוע דב״ן. שמן שבון: (ד) יוכן עם מ״ש הגר״א בסד״ל (דף ל״ב ע״ד) שעיקר הוי״ה הוא יסיה כו׳ ונתחלף הוי״ד לוי״ו כו׳ ל״ל ונעשה משעולה שם כמו מיה חוה כו׳ א״כ כאן שמהלה הכוויה ואינו שם ניחד הוא יסי״ה (אכ״ן מ״ן): (ה) עיין שער כ״ה דרוש ב׳ כלל א׳ מ״ש שם ועיין עו״ת דמ״ב ע״ב דרוש התפילין לרי יש י״ה ביסוד דאמא:

השמש

בין בפרטות מה שירדו לבי״ע הם מ״ה וב״ן בין הכללות בין הפרטות אבל ע״ב וס״ג בין הכללות בין הפרטות נשארו בגילות ולא ירדו לבי״ע וצ״ע:

[א] כ״ב צ״ע שכפי ההקדמה המ״ל שהוא פ״ב משער המזכר שהוא היסוד של דרוש זה הנה הע״ב והס״ג ירידתם הוא מחו״ב שירדו למקום חו״ג כי בחו״ג נדחו למטה והיה כל סו״ק דז״א במקום נה״י דא״א. ועוד (עיין חו״ח דף קכ״ו ע״א) צ״ע כי לא מן הת״ת לבדו ירד הנ״ה אלא מכל סו״ק כי הוא כולל את כולם וכו׳ נהנים ונאחזים ועל כמו נקראים כנודע וכל הו״ק מלבד ומעמדם במקום נה״י דא״א כנ״ל בהקדמה הנ״ל וא״כ מה הכרח היה לירד גילוות אחרים מהנה״י והלא הגילוות דשם מ״ה הם הגילוות דכל הו״ק הנקרא בשם ת״ת כנודע כי שם מ״ה כולל וא״ק דז״א וכולם נקראו בשם ת״ת לגילות:

יפה שעה

שגיהם במקום שנשארו ונפלו העליונים ושם נשארו התחתונים עמהם כילד הרי שנפלו עשרה אותיות דמ״ה כו׳ ושם נתערבו ונתקשרו עמהם עשרה אותיות דמ״ה לפי שבחי׳ הס״ג נשבר קודם מ״ה כו׳. מה מאד קשה לע״ד דברי רז״ל אלה לפי באם כשירד המ״ה היתה ירידתו למטה מס״ג הוה ניחא שפיר בכשירדו עשרה אותיות דמ״ה פגמו בעשרה אותיות דס״ג והולו והם שוים כי זה בחי׳ עשר אותיות וזה בחי׳ עשר אותיות אע״פ שמן הראוי היה שמ״ה יורד יותר למטה נתקבר ונתערב שם יחד עם הס״ג אמנם אעיקרא דמילתא לא כן היה שכשנשבר כלי הנבורה דנקודים שהוא בחי׳ הס״ג וירד הכלי והלקי רפ״ח דגילוות שבו במקום חכמה דבריאה ואחר שכשנשבר הת״ת שהוא הנ״ה והכלי עם חלקי גילוות דרפ״ח שבו ירד ועמד במקום כתר דבריאה כנ״ש רז״ל בפ״ג דשער הטבירה וגם בפעם בנית שירדו הכלים עם חלקי אורותיהם

עוד למטה בבריאה עצמה עד המקום דנה״י דבריאה כלי הת״ת דנקודים שירד בתחילה בכתר דבריאה לא זז ממקומו כנ״ל רז״ל שם. ואם כן נמצאו גילוות חלקי רפ״ח דנ״ה ואותיותיו עומדות למעלה על חלקי גילוות ואותיות דס״ג ומעולה לא עברו הלקי דנ״ה תוך חלקי דס״ג ואיך נתערבו ונתקשרו עמהם. וגם שרז״ל כתב שם ז״ל כל הי״ם דבריאה אין שיעורם כשיעור אפי׳ אחד דגילוות יע״ש אינו מעלה מעוכה לכאן וצ״ע:

דז״ת עצמו נמצא כי ע״ו חסדים וגבורות יש ביסוד דז״ת (ת) אשר מספרם י״ה. נייל ע״ת והוא בענין ה״ת עצמן המתפשטים בז״ת מצד יסוד אמא והוא כי הנה נת׳ אצילו כי ג׳ בחי׳ יש אל החסדים דז״ת ת׳ הוא למעלה במקום הדעת דז״ת כי שם הוא שורש החסדים ואח״כ מן האירתן מתפשטין ה״ת מן החסד שבו עד הוד שבו ואח״כ מהאירתן של החסדים המתפשטין מתקבץ האירתן ביסוד דז״ת ה״ת אחרים אשר לסבה זו נקרא היסוד כל כגידע והרי הם ע״ו חסדים כמנין י״ה נמצא כי גה״י אינן הויות גמורות רק ג׳ שמות של י״ה (ב) כנ״ל והנה כל בחי׳ המדרגות שנת״ל בשם יהו״ה כולם ג״כ יש בשם י״ה ודוגמת מה שירד משם מ״ה כך ירד מג׳ שמות י״ה הנ״ל כי לא נשארו באצילות רק ג׳ מדרגות הראשונים לבד שהם ב׳ אותיות י״ה וגם האחוריים שלהם בבחי׳ אותיות לבד שהם י׳ י״ה ואמנם מהמדרגה הג׳ ולמטה וגם הוא בכלל כולם ירדו בבר אה ע״ד מה שירד מהת״ת שהוא שם מ״ה ואמנם הטעם למה אין בחי׳ כל הגילוין האלו נזכר בפ״ע ע״ד שהוזכרו שאר הגלוין הענין הוא לפי שכל הגלוין שירדו מן הי״ו מתחברים כולם עם הגילוין של ת״ת וכבר נת״ל שכל מה שמתחבר עם מה שלמעלה הימנו אינה עולה בשם בפ״ע והנה בבחי׳ גילוין האחוריים שלהם אינו צורך לתת טעם למה לא נמנו כי כבר נת׳ שבמקום שנמנו הפנים לא נמנין האחוריים אבל בחינת הפנים צריך לבאר איך הם מתקשרים עם הבחי׳ של מעלה מהם אשר לסבה זו לא נמנו כנ״ל הנה הם ג״פ י״ה הם מ״ה לכן גילויתו מתחברים עם גילוות מ״ה כנ״ל ואע״פ שאין מספרם שוה כי חשבון של זה מן המילוי וחשבון של זה מן הפשט אין בזה חשש כמ״ש בע״ה אבל אין הכיונה עתה רק למנות מלאות שיתחברו שניהן יחד אע״פ שלא יהיה חשבונם שוה וכן מילוי ג׳ שמות י״ה הנ״ל הוא באלפין לפי שנה״י אלו הם נה״י של ז״א שהוא בחי׳ מילוי אלפין והנה י״ה דמילוי אלפין הם גי׳ כ״ו ולכן הוא מתחבר עם שם מ״ה במדרגה הג׳ שלו שג״כ מספרה כ״ו ואע״פ שאין שוה במלאותן. והענין הוא כי כבר בארנו שי׳ אותיות המילוי דשם מ״ה של ת״ת עלו עם י׳ אותיות דס״ג למעלה ונתחברו עמהן והנה מתירצים אנחנו כי כיון שעלו אלו הי׳ אותיות למעלה שלא יעלה ג״כ עמהן המספר שלהם שהוא גי׳ מ״ה והוא מדרגה הז׳ לפי שהמספר נגרר אחר האותיות שהם שרשם ואם יעלו גם הם נמצא שהכלי של הת״ת יהיה בחכלית הגרוע ריקן בלתי גילוין ולא יוכלו אח״כ להתתקן בעת תיקון שאר הכלים לכן עולין גילוין של נה״י למעלה בת״ת שיתקשרו עם מספר מ״ה מדרגה ז׳ (ג) של הת״ת ואז לא יעלה מספר ההוא למעלה בשם ס״ג ולכן כיון שאין עליית הגילוין אלו רק לסבה זו לכן אין חשש וקפידא בדבר ההוא למעלה שיהיה חשבונם שוה ובלתו הכי עולין לסבה הנ״ל * (ד)

*ויש להקשות למה אינו מתחשבין לעיל ג״פ י״ה וכאן אין אנו מתחשבין רק פ״א כ״ו ולא ג״פ. וי״ל כי כל זמן שיש איזה בחי׳ להתחבר עם שלמעלה ממנו אז הוא מתחבר

ואח״ת למה אינו מוחשין אולי יעלה המספר של שם ע״ב שהוא המדרגה הז׳ עם שרשו שהוא המדרגה הה׳ של ע״ב שהוא [כ״א שהם] בחי׳ הי׳ אותיות [דמילוי ע״ב] עמו ולכן בשם של י״ה אין להם שום בחי׳ עם שלמעלה מהם עד שיתחברו שלשתן ואז מתחברים עם שם של מ״ה אבל בשם של כ״ו יש בכל בחי׳ להתחבר למעלה לכן כל אחד בפ״ע מתחבר למעלה במספר כ״ו של שם מ״ה. ויש להקשות הלא המספר של ס״ג יכול ג״כ לעלות לשרשו שהם י׳ אותיות דס״ג ולמה אין אנו חושבין שלא יעלו. וי״ל בשלמא שם מ״ה כיון שי׳ אותיות עלו ונתקשרו בשם ס״ג ועתה יעלה המספר של מ״ה ג״כ לשם אי״ר יש אור הכלי של מ״ה בלתי אי״ר כלל ויש לחוש אבל בשם ס״ג אין לחוש אף אם יעלה המספר אל שרשו כיון שהכל הוא בכלי שלו:

ומטעם פחד זה היה ראוי שיעלו ג״כ יו״ד אותיות דמילוי ס״ג למעלה עמהם כדי לקשרם שלא יעלו. התשובה (ה) הוא כי שם בע״ב לא ילדו י׳ אותיות המילוי כלל בבריאה כי נשארו באצילות והמספר שלהן בלבד ירדו אל הבריאה ולכן אין השם שיעלו כי אין עולין מעולם לעולם אחר כי אינן יכולין ובפרט כי הרי בעל ברחם ירדו מאצילות לבריאה לפי שלא היה להם כח לעמיד שם ונשארו ואיך עתה יעלו אל האצילות אחר שנשארו ונפלו אבל המספר של מ״ה הוא יכול לעלות אל שרשו שהם י׳ אותיות דמ״ה אשר עלו ונתקשרו עם י׳ אותיות דס״ג לפי שכולן בבריאה הם עומדין והם יכולין לעלות. ולריך לבאר כי מאחר שסבת עליית גילוין הנ״י עם המ״ה אינן אלא כדי שלא יעלה מספרו עם שרשו אשר עלה עם י׳ אותיות דס״ג וא״כ היה לריך שימלאו בחי׳ י׳ אותיות בהנה״י מחמת המילוי כדי שיהיה תמיד אותן הי׳ אותיות של מ״ה אשר עלו אבל הענין הוא כי הרי בב׳ שמות של י״ה יש במילואם י׳ אותיות והנה הם במקום אותן הי׳ אותיות של המילוי דמ״ה שעלו בשם ס״ג כנ״ל ואמנם אע״פ שהם ג׳ שמות י״ה וא״כ יש במלואם ט״ו אותיות אין קפידא רק אם יהיו אותיותן מועטות ממספר י׳ אבל אם הן יתרים מי׳ אין חשש בזה נמצא כי כל גילוין של הנ״י כולם עלו ונתחברו עם גילוין של מ״ה שבת״ת לכן אין עולין בחשבון רק הגילוין של ד׳ שמות ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן שהם רפ״ח כנ״ל אלא שהג׳ בחי׳ הראשונים דע״ב הם בחי׳ הפנים והע״ב הד׳ הוא בחי׳ אחוריים ובין כולם הם רפ״ח גילוין אשר אנו מזכירין בכ״מ בחבורינו זה ועתה תבין ותראה איך נשארו הכלים של נה״י בלתי גילוין עלמן (ו) ולכן יניקת הקליפות הוא מהם:

פרק ה מ״ת (ז)

ודע כי בהי׳ אלו הרפ״ח גילוין הנ״ל הם כולם בחינת גבורות ודינין גמורים ואליהם רמזו בזוהר במקום ס״ה הרבה כמזכר פ׳ פקודי ת״ח ריש״ת דמהימנותא בשם מחשבה בולינא דקרדוניתא וסליק גו מחשבה ואפיק גילוין זריק לש״ך עיבר ובריר כסלת מנו מחשבה וכו׳ וכפ׳ תזריע דמ״א ע״ב תנא מן בולינא דקרדיגותא נפקין שב״ה גילוין וכו׳ מסטרא דגבורה דאתקריאן גבורה כו׳ ובאדרא קל״ב מסתכל הוינא ואדו חמינא נהורא יקירא דבולינא עילאין נהיר וסליק לשב״ה עיברין וכו׳ ואע״פ שהם נראה שהם ש״ך גילוין וכאן אנו קוראין אותו רפ״ח (כ״א שב״ה) גילוין הכל הוא ענין א׳ ויתבאר למטה

הגהות וביאורים (ת) ולענ״ד קשה דאין זה רק לאחר התיקון כמודע וי״ל עיין בער המלכים פ״ט דשם כתב דאפילו קודם התיקון היו בנה״י הוך זעיר אנפין יע״ש. שמן שבון: (ב) א״ה עיין בער הקדומות דע״ז פוע״ד דרוש כ׳ מעי ולא מעי: (ג) ואין זה סר דתהילה כתב כי נתקשרות נצוצי נה״י במדרגה ג׳ דמ״ה שהוא מספר כ״ו והדר אמר שנתחברו עם מדרגה ז׳ דמ״ה. ונלע״ד דמ״ש שמתחברים מספר יו״ד ס״א שמספרו כ״ו עם כ״ו דמ״ה שהוא מדרגה ג׳ היינו לענין שלינו עולה בשם מכיון שבבר מנה בחי׳ זאת פ״א אינו מונה אותו פעם אחרת אבל עיקרן של הגילוין הם נתחברו במספר מדרגה הז׳ דמ״ה לענין המזכר שבתב רבינו. ומדוקדק הלבון שבלינא קמא כתב מתחברים עם שם מ״ה במדרגה ג׳ שהוא כ״ו ולינא בתרא כתב עולים גילוין של נה״י למעלה בת״ת שיתקשרו עם מ״ה מדרגה ז׳. והרב שד״ה הבין שבבר הקדמות מבמע כי נתחברו ב׳ מדרגות דנה״י עם ב׳ מדרגות דמ״ה. כ״ו ומ״ה דנה״י עם כ״ו ומ״ה (מדרגה ג׳ וז׳) דמ״ה עכ״ל. ולריך להבין דאיך יסיה זה שיתקשרו אותות בלתי מין בשלינו מינו דזה דין וזה רתמים ואיך סובל הכלי כל אלו הבלתי אותות ולא יסיה בבר על שבר וכמ״ש רבינו לקמן מרכבי הגילוין. ועוד כתב מה שכך אם יעלה המספר אצל הי׳אותיות הרי יש למעה ממדרגה זו כמה אלפים גילוין לבחיות את המתים כמ״ש רבינו בעיל בסדר המדרגות. ולזה י״ל שבולם מקובלים במדרגה זו הבעלונה ובזה כתו נכמה להם. גם לריך לעיין מלי עלו דקלמר דיו״ד אותיות דמ״ה עלו בשם ס״ג הלו: הרם שירדו נתחברו עם י׳ אותיות דס״ג. ולפשר סיוהם בס״ג נקרא עליה. שמן שבון: (ד) בס׳ כתבי ליתא: (ה) ובס׳ ד״ה הקשה ואח״ת למ״ל אין אנו חושבים המדרגה הע׳ דשם מ״ה וכן״ן גילוין לל ע״ב כי הם מוחם וכן במדרגה ז׳ דמ״ה לש״ג וכן מדרגה דשם כן למ״ה מגיון שבתעוהיכם בחיב. והיתון דאין אנו חושבים רק למדרגה אחר הוא עלתה בשם ונכנס בנמספר הרפ״ח לא כן בנכנסו בחשבון הע״ב בשם מהם כ״א כפי יוצ״ל ע״ב אלו ע״כ. שמן שבון: (ו) עיין היטב מ״ש רבינו בשער הקדומים ספ״ד וס״ה ולענ״ד קשה איך הם בלתי גילוין הרי לא עלו אלא מדרגה ג׳ ח׳ דנה״י ל״ל והשאר כמה הלבי גילוין נשאלו בם. ואנו לדברינו נמצא התחונים לפעלה דשם כ״ע שבוא מלכות יוהר מעילה ואין נראה כן בשער הקדומים שם ובפ״ת יוב עיינו. שמן שבון: (ז) עיין מנו״ש דנ״ע בע״ש מ״א פ״ג:

למעה בע״ה (ח) והנה היותן מספר ס״ך גילוגין הוא כי אלו הגילוגין הם מבחי׳ ז׳ מלכים שמתו והנה הם מבחי׳ ז״ת והנה ז״ת נקרא אדם (ב) לפי שהוא הוי״ה במילוי אלפין גי׳ אד״ם וכל מלך ת׳ מאלו הוא אדם ת׳ נמצא כי ז״פ אדם הוא גי׳ שט״ו אשר כולם הם גילוגין של גבורה ודינין גמורים של מלכים שמתו וכאשר נתקנו במעוי אמם בינה כבר נתבאר שהיה ע״י טיפת אבא שנתן בה מחו״ם והיא כוללת ה״ת ואמא ג״כ נתנה בהם טיפת מ״נ הכוללת ה״ג ועי״ נתקנו אלו השט״ו הנ״ל ובין כולם הם ס״ך גילוגין ז״ת כי ה״ת דאבא אינן גילוגין רק חסדים שהגילוגין הם גבורות בלבד באופן שהשט״ו גילוגין הם ישנות של המלכים וה׳ גילוגין אחרים הם חדשות וסך כולם הם ס״ך בז״ת. וכבר ידעת כי גם נוק׳ דז״ת שהוא מדה הו׳ שבמלכים יש בה כללות כל הו׳ מלכים כנודע דלית ספי׳ דלא אתכליל בה בחי׳ המלכים ונמצא כי הם ס״ך גילוגין אחרים בנוקבא דז״ת * ונודע כי הגבורות והדינין הם כפילות ונמצא שיש ב״פ ס״ך בז״ת אשר לסבה זו נקרא הז״ת שמ״ם שהם בחי׳ הגילוגין הללו וב״פ ס״ך בנוק׳ אשר לסבתם נק׳ היא חמ״ר שהם בחי׳ הגילוגין שבה וכל אלו הגילוגין בלו וכלה הם מתערבים במעי אמא ומלטיירין ונתקנו שם. ולהבין ענין השכ״ה וענין הרפ״ח לריך לבאר המאמרים הנ״ל וגם המאמר בפ׳ בא דף ל״ח ע״ב וז״ל כי יהיה נערה בתולה נער כתיב מ״ט שכל זמן דלא קבילת דכר אתקריאת נער כו׳ כי הנה שם אדנ״י מורה על הדין כנודע וכן ג׳ אותיות האחרונות הם די״ן ונשאר אות ראשונה שהוא אל״ף והוא בחי׳ הרחמים המם תפיס עם הדין שבה ואות **א** זה מורה ע״ם אהי״ה שהוא רחמים וזה הטעם שנקרא מלכות בספר הזוהר דינא (ד) רפיא לפי שמתחברת (דין) עם אל״ף שהוא רחמים כנ״ל ואז הוא דינא רפיא וכבר ידעת כי שורש כל הדינין הם הה״ג וכל גבורה מהם נקרא דין שהם ג׳ אותיות אחרונים שבשם אדנ״י וה״פ דין יהיה גי׳ ס״ך נמצא כי הה״ג הם ה׳ דין מתפשטין עד ס״ך גילוגין הנכללין בה״ג אלו וז״ם בפרשת פקודי כנ״ל בטעם בוגינא דקרדינותא וזריק לס״ך עיבר פי׳ כי בוגינא דקרדינותא הוא סוד בחינת שורש כל הגבורות והדינין דמעיקרא והנה היא עומדת בגו אמא כי לסבה זו אמרו בזוהר דדינין מתערין מינה וז״ם באדר״ז דהאי בוגינא דקרדינותא גמו גו מעוי (ה) דאמא כנזכר שם דרל״ב ולכן הבוגינא הזאת היא נותנת קלבה ומדה ומדד משחתא לכל ספי׳ כנזכר במאמר קו המדה בכת״י ובריש תיקון ה׳ שבתיקונים ובמקומות רבים. והטעם לפי שכל המדידה והקלבה אינם אלא מלד הגבורה לפי שמלד החסד מורה התפשטות יותר מן השיעור בכל הדברים אבל הגבורה אינה מנחת לאור עליון שיתפשט אלא נותנת לו קלבה ומדה עד מקום שלריך שעד שם יתפשט האור ולא יותר וזהו הבוגינא דמדיד ועביד משחתין בכל ספי׳ וספי׳ [illegible] אבאר כי היא גנוזה

מ״ק (ג) סוד תמ״ר שהוא גי׳ י״פ דין והם ב״פ ס״ך דינין שהם סוד דין מאדנ״י ואם תסלים עליהם שם **א״ל** יהיה גי׳ תרע״א כמנין אדנ״י במלואו ושם א״ל זה מקורו מן ו׳ אלפין שיש באחוריים דמ״ה שהם גי׳ א״ל כי יש בהם ו׳ אלפין והנה ה״פ ו׳ הם א״ל עם הכולל **וא״ל** זה הוא בעשיה שאנו מושכין מאחוריים דמ״ה דיורה אל העשיה. גם אם תתן על תמ״ר שהוא י״פ דין דאדנ״י ו׳ אלפין יהיה י״פ אדנ״י יהיה גי׳ תר״ן וזהו ואתר״ן לשון אלם כי המל׳ לשון הז״א לפי ששכינה נימטי׳ לשון הז״א הנקרא אל״ם שהוא שם מ״ה וכ״ו שלו גי׳ אל״ם:

במעוי דבינה. והנה כל אלו המלכים שמתו יצאו מנו האי בוגינא דקרדינותא וכמ״ש באדר״ז רל״ב גילוגין אפיק זיקין לס״ך עיבר וכל אלו גילוגין דזריק האי בוגינא דקרדינותא הם המלכים ועלמין קדמאין דאתברו ומיתו שהיה בהם מספר ס״ך גילוגין כנ״ל וע״י אותן הה״ג קדישין אחרינן שהם טפה דאבא (נ״א דאמא) וכנ״ל וכנזכר באדרא קל״ז וקמ״ב בהם נתבסמו ונתקנו אותן מלכים קדמאין שהם ס״ך גילוגין הנזכר פרשה נשא דקל״א ואז נלטרפו ונתברו וילא מהם פסולת והמבורר עלה למעלה בסוד העיבור גו מעוי דאמא כנ״ל בדרוש ובפ׳ פקודי דרע״ז בוגינא דקרדינותא זרק גילוגין לס״ך עיבר שהם ז׳ מלכים הנ״ל ואח״כ בירר פסולת מנו מתשבה ע״י ה״ג קדישין אחרים. והנה בהתחבר עמהן אלו ה״ג קדישין אחרנין נעשה כמספר שכ״ה הנזכר פ׳ תזריע דמ״ה תנא מן בוגינא דקרדינותא נפקי שכ״ה גילוגין גם ז״ם פ׳ בלק שכ״ה זנין לסטר חד כו׳ ואלו הם סוד פעמונים זהב של גבורה אשר הם מתפשטין בכל ז׳ קצוות בינה אמא עילאה וז״ם באדרא א״ר חזקיה מסתכל הוינא כו׳ נחית וסליק לשכ״ה עיבר כו׳ כי מתחילה היה ס״ך בלבד שהם ה״פ דין משם אדנ״י שהם ס״ך גילוגין וכאשר נתחברו עמהם הה׳ אלפין עם הה׳ דינין שהם בחי׳ ה׳ שמות אהי״ה שהם רחמים גמורים יותר מהם נמתקו ונתבסמו הה״פ דין ונעשה ה״פ אדנ״י שהם גי׳ שכ״ה גילוגין יאו נקרא המל׳ דינא רפיא כנ״ל כי שם אדנ״י ת׳ שבו הוא מורה רחמים ושאר אותיות די״ן ולכן הוא דין מזוג ורפיא באופן כי שם אדנ״י נקרא דינא רפיא ואז הם שכ״ה גבורות ובהיותם שכ״ה הם ממותקים ונמצא כי אז הס״ך מנהרין מלד אות ת׳ המתחברת עמהם וז״ם ונהיר וסליק לשכ״ה עיבר כו׳ כי אז הם מאירין ואינם חשיכין. ובזה תבין מ״ש פ׳ תזריע ענין נער ונערה כי נער גי׳ ס״ך גילוגין עד לא אתבסמו איקרי נער ונערה גי׳ שכ״ה כאשר נתבסמה ע״י שם אהי״ה שהוא בה׳ עילאה בינה המורה על אות ת׳ שבשם אדנ״י ונתבסמו ע״י ה׳ אלפין שיש בה״פ דין כנ״ל נגד ה׳ רחשונה שהוא בינה הכוללת ה׳ אלפין ה״פ אור הנזכר בתקונים תיקון ה׳ ואז נקרא נערה יתיר ה׳ כי אז היא בבחי׳ שכ״ה דינין מבוסמים וממותקים ואז יכולה להיות מקבלת עמה זווג הזכר המזווג בה משא״כ בתחלה עד שלא נתבסמו. ואמנם ענין הה׳ יתירה הממתקת ומבסמת את הס״ך גילוגין הם ה״ג הנקרא ה׳ אותיות מנלפ״ך הנזכר אצלינו בתקונים ובמקומות רבים. והנה מנלפ״ך גי׳ פ״ר והחילוק שיש בין שכ״ה ובין ה״ג מנלפ״ך הוא כי אלו שכ״ה (ו) גילוגין הם גבורות הנקבה עצמה והם בחי׳ ספי׳ המל׳ שלה כמבואר אצלינו לעיל כי כל ג׳ בחי׳ הכלים של ספי׳ זו הם ג׳ שמות אדנ״י וכבר נת״ל כי שכ״ה הם ה׳ שמות אדנ״י אמנם ה״ג מנלפ״ך הם בחי׳ הגבורות הזכר עצמו שאח״כ ניתנין אליה והם מתקבלין בספי׳ היסוד שבה הנקרא נקודת ליון כנ״ל הרי נת׳ אצלינו ענין שכ״ה גילוגין או פ״ר גילוגין הנזכר בכ״מ בזוהר שהם בחי׳ גיל לין שהו בז׳ מלכים שיש בהם ג׳ בחי׳ כלים וגילוגין ואורות ונתקנו ע״י פ״ר גילוגין דמנלפ״ך שגם הם בחינת גילוגין וכולם הם דין וגבורות אלא שאלו של המנלפ״ך הם ממותקות יותר משכ״ה גילוגין. וזכור הקדמה זו של שכ״ה גילוגין או פ״ר גילוגין של מנלפ״ך מה ענינה בכ״מ ועיין לעיל (ז) ענין ד׳ אורות טעמים ונקודות תנין אותיות שהם גילוגין ובין משם כי אלו גילוגין הם דמיון אלו הרפ״ח גילוגין שבכה״ה אות בחי׳ הד׳. (ח) או אפשר שהוא בחי׳ ב׳ שהם בחי׳ הנקודות שבנקודות היולאין מן העין שהם דינין ואור חוזר ואור האחוריים המאירין בכלים אחר היותן נשברים שנתעלו מהם ונסתלקו האורות

הנק׳

הגהות וביאורים (ה) עיין מנ״ש דכ״ח ע״ה: (ג) נס׳ שד״ם הקשה כי שם אדם הוא דוקא זכר ונוקבא והמלכים הם בסוד נקבות דוקא ואיך קורא אדם. וי״ל דכרי כהב ז״פ אדם וכרי הם דו״א דנוקבא בשבעי׳ היא בת זונו. ומ״ש כי גם בנוקבא יש בה כל בז׳ הוא נוקבא לאחת דיש נוקבא בכולא וביא נקודה ב׳ וביא הנזכרת בדברי הימים ויש נוקבא בשיא בחי׳ עטרת יסוד ויש מלכות הז׳ ועיין במבו״ש שפ״ה ח״ח ס״ג יע״ש ומבש תנין. שמן שטון:
(ג) עיין שער הקדמות דרוש ב׳ מדרושי נוק׳ דע״ח ע״ב: (ד) ח״ה עיין שער בשסוקים דף קכ״ד ע״ח ועיין במבו״ש דף ל״ד שפ״ה ח״ח ס״ג מ״ש בלמת: (ה) עיין בשער ס״ז ס״ו ופס״ו ומ״ח מבשר י״ג: (ו) עיין שער מנח״ח פ״ה ד״ה וכוס תבין ביום הנגנות: (ז) ח״ה שער הנקודים שע״ז פ״ה ד״ה נמצא: (ח) ר״ל בכל אלו בלפ״ם הם בשם כ״ן הכוללו כמ״ם בשער הנקודים פ״ח (ועיין בשער מנח״ח פ״ח מ״ב) ונמצא שבחי׳ הד׳ הוא שם כ״ן. או אפשר שהוא בחי׳ ג׳ בהם הנקודות בנקודות ר״ל שבחי׳ אלו הנפ״ם היה בנבחי׳ פ״ג דפ״ג. והטעם שאלו ואלו דברי אלהים חיים. שמן שטון:

(ח) הנק׳ אור ישר וג״ע:

בז״ר (ב) בענין בירור של זו״ן בעיבור ויניקה הנה זמן (ג) העיבור הוא ט׳ חדשים וכבר ידעת כי ז״ת יש בו ג״ס עלומות רק שהם בסוד ההעלם ואינם נזכרין אלא הו״ק אבל בודאי שלריך להיות בו י״ס גמורות. והנה נודע כי ימי העיבור אינם רק ח׳ חדשים (ד) כי ביום א׳ שלוקח מחודש ט׳ יספיק כנודע ואפי׳ אותו היום ע״ר לקיחתו הוא מפני ספק יום הקליטה כנודע גמלא כי עיקר חדשי עיבור הלריכין הם ח׳ חדשים לבד והענין כי כבר בארנו ענין בירור זו״ן מה הוא כי הכל נמשך מסוד ז׳ מלכים קדמאין שמתי ונתבטלו והיה בהם סיגים כנודע ואותן הסיגין מעורבים הם עם כל הקדושה שבהם לכן לריך לנקותם ולברר את הקדושה להוליא ממנה סוד הסיגים וכבר נודע שהסיגים היולאין מן הכסף הטהור א״א שלא יתערב בהם קלת כסף טהור ואז לריך לנקות את הסיגים פעם ב׳ להוליא אותו המיעוט של מילאות הכסף הנשאר מעורב בהם (א) וענין בירור זה הלו במחשבה עילאה שהוא אבא. כמ״ש פ׳ פקודי במחשבה אתבריאו כולהו כי הלא יסוד אבא הוא מוליא טיפת המוחין לצייר ממנו הולד והאב הוא המברר במוחין שלו הנקרא מחשבה ומברר הטוב ושדי להו בפומא דאמה (ה), והוא נותן באימא והיא מתעברת ממנו ואח״כ בהיותן בפומי אמא עילאה כ׳ אותן החדשים הוא מהברר יותר (ו) ומזה תבין הטעם איך הוא סוד העיבור שיכנוס הז״ת תוך מעוי דאמא והענין כי באמא אין חילוים טגעים בה כלל ואין להם שום אחיזה כלל וא״כ בהיות הז״ת בם אתברר מעט מעט והקלי׳ נפרדין ממנו. גם הענין הוא כי האורות של ז״ת כשהם תוך אירות של אמא הם מקבלים האיר גדולה מאד ואז ע״י העירוב הב׳ אורות ביחד הם מתברים ואז הם מתבררים ומבדילין הקליפות שבתיכו ונמלא שע״י עיבור ז״ת תוך אמא הוא מתברר. ואמנם ראה המאציל העליון שאין מלילות לברר ז״ת תוך עיבור רק עד הגלת כי בכל חדש וחדש הוא מתברר כפ׳ ת׳ ממנו ומן הבתר כד גלת הם ח׳ ספי׳ כשתמנה הדעת (ז) עמהם והנה בחדש הח׳ נשלם להתברר גלת של ז״ת אבל היד יסוד ומל׳ לא יוכלו להתברר מרוב הקלי׳ והסיגים שבהם שהם נ׳ תחתונים סמוכים לקלי׳ (ח). ונם עם מה שכבר הודעתיך כי השקר אין לו רגלים והוא סוד החילוים הנקרא שקר ואין לו ב׳ רגלים שהם כ״ה רק רגל א׳ שהוא הוד לבד ושם יש לו אחיזה בסוד הוד דוה כמ״ש כל היום דוה וכו׳ נתרב הבית באלף הה׳ (ט) הרמוז בהוד והוא סוד רגל

שם

הגהות וביאורים (ח) עיין שער מנחת״ש פ״ח מ״ב ושער הנקודים פ״ב ועיין בפ״ו שכתב וז״ל והלותיות הם הכלים ואחר שנשברו הכלים ונפרדו אינם מעל פני מהו הלותות נשאלנו בנחי׳ הענין על הלותיות שהם הכלים. שמן שמן: (ב) (בסל י הוא פ״ו) אלו הב׳ פרקים הם בשער ההקדמות דזו״ן סוע״ב דרוש ג׳ מדרושי ז״ת: (ג) עיין בשע״ז הפ״ב מ״ש בשם מוסרה״ו זיע״א: (ד) וקשה לפ״ז כיצד נגמר הניצוצין כמו שכתב רבינו לקמן בשער י״ט פ״ב שבתע״ת יום נגמר הנפ״ת ניצוצין לכנוס והם אלו מוגים ח׳ חדשים אינם אלא מאתים וארבעים יום והסר בלבים יום. והנה בד״ם תירץ כי כאן רמז לנו סוד אותם המיעוט הנולדים לח׳ חדשים ויום אחד. והנה שמן שמן כתב וז״ל ואפשר לומר שיום אחד בה״ח חבוב הדש כמ״ש בש״ם ונזהר ועיין בסוף פירקין. אח״כ מלאתי תירץ זה במנו״ש שע״ה ח״ת פי״ז שבנים רבינו בזה ותירץ כמו שהיולאתי יע״ש ועיין לקמן בשער אלף שהקשה כן הש״ם והניתו בל״ע ואשתמיטתיה להרבנים המזכרים דברי רבינו אלה: (ה) פי׳ ביסוד שלו עצמו דאבא שהיסוד שלו נקרא אמא שהטיפה נמשכה מאותה שלו ליסוד שלו וא״כ נותן בכוח הזווג מיסוד שלו לאימא וזכור זה בשומא דאמה המזכר בכ״מ בוא יסוד דאבא. כת״י מהחסיד בעל יוס״ה בפירושו על ע״ת: (ו) ומצינו לחדש מדברי רבינו שבתחילה עולים הבירורים במחשבה אבא שהם המוחין שבו ומתבררים בזה פ״ח ואח״כ ניתנים באימא ומתבררים פ״ב. וזה המוה דכתבתי במחשבה דאבא שבוא יותר עליונה לא נצרך כל הרכם כ״ם באימא שהוא יותר תחתונה והיה לריך להיות להיפך. וי״ל מכיון שבאימא אין אחיזה בחילוים ונשהבו באימא ע״ח בלירורות הזמן נגמר הבנור לא כן באבא. שמן שמן: (ז) ואין כאן שהיה לפ״ש נמ״ת (שער כ״ב פ״ח מבו״ש דף קי״ז) שבזמן העיבור דז״ת אין לו רק ב׳ מוחין חו״ב אבל מות הדעת אין לו. וי״ל ועיין מהרי״ט נמבו״ש שע״ה ח״ת פי״ד שכתב דמה שכתב רבינו דבעיבור אין בו דעת ר״ל אין לו היבר רק ב׳ מוחין כי גם בעיבור יש לו ג׳ מוחין והרב ב״ה הקשה לזה מונה הדעת מ״אחר שאנו מוגים הבהר וכשאנו מוגים הדעת אין למנות הבהר כי י׳ ולא י״ת והניח בל״ע ועיין שער כ״ג פ״ח. והע דבהר׳ הבהר שבהב כאן אינו אחי׳ הבהר אבר בא בסוד הוספת שבהי אותו הבהר בבר לקחו ע״י (כמ״ש בשער ע״ר פ״ה) אלא בחי׳ הבהר שבהב כאן הוא בחי׳ דמלכיות דז״ק שכן כתב רבינו בשער הבנוכה שכל מלכות כלול מיו״ד מלכיות עד היסוד ועיין שער ל״ פ״ג והבין זה בעומק. שמן שמן: (ח) ופעם אחיתם הוא כמ״ש בספ״ד מבער זה ב״ה ועתה תבין וכו׳: (ט) רבינו הקשו הלא בלף הה׳ קודם השלום עק״ב שנה נתרב בביתם ועיין בס׳ שד״ה. ולא קשה שבדי מבינו שלף הד׳ דוקו היה קיים לא קחשיב במיעוט כמ״ש בס״ם ע״ז. ועיין בשער היקון פ״ה שכתב רבינו שהוכבן בית המקדש היה סמוך לאלף התמיני שהוא ההוד כי בו נלחמים החילוים לביתו גבורות קשות וזה כל היום דוה יעו״ש. כבי דהבנה פורתא לא קחשיב אלא בכלל אלף הה׳ יע״ש ומדוקדק מילת כל היום דוה כמ״ש ודו״ק. שמן שמן:

יפה שעה

(א) וענין בירור זה תלוי במחשבה עילאה כמ״ש בפרשת פקודי במחשבה אתבריאו כולהו כו׳ כי הלא יסוד אבא מוליא טיפת המוחין לצייר ממנו הולד והאב הוא המברר במוחין שלו הנקרא מחשבה כו׳. וק׳ שבפ״א משער מ״ד ומ״ן כתב רז״ל ז״ל והנה ענין ברורם על ידי מחשבה ענין הדבר הוא כמ״ש כי כל אלו המלכים הם בחי׳ המוחין של הנקבה אשר גם הם נקרא מחשבה כו׳ ושם לעיל קאמר והנה המלכים האלה כל מציאותם הם המוחין של הנקבות כולם כמהם נתהוו המ״ן יע״ש. ונמלא שרז״ל מזכה שורש לבי תרי כי פעם אומר שהבירור נעשה על ידי מחשבה דאבא ופעם הוא אומר שהוא במוחין הנקבות וגם הם נקראים מחשבה. ולא שנם בספר מבו״ש שע״ב ח״ג פ״ם כתב ז״ל וז״ם מ״ש בפ׳ פקודי דברור פכולה נו מחשבה ואין שום בירור אלא במוחות הנקבות יע״ש ובשער ה׳ ח״א פ״ב כתב ז״ל ונחזור לענייננו כי המחשבה העליונה המתברר זו״ן היא מחשבת אבא ומוחין דיליה הנתון מ״ד כו׳ ומתברר שם במוחא ובמחשבה דיליה וחריק פכולת הניצוצות הש״ך לבר ומוסל את אוכל שהם ברורים והם מתקשרים באותה הטיפה כו׳ ויורדים יחד כולם בסוד טיפה א׳ עד היסוד דאבא ומותנם בסוד זווג ביסוד דאימא ומתעברת מהם כו׳. וכבר שם בהנהת רב למח הק׳ כן. ואמי׳ א״ר כי אין כאן קושיא והוא שכבר נודע מ״ם רז״ל בכמה מקומות שכל פרלוף האצילות בפרטות כלולים ממ״ה ובו״ן אע״פ שים גם כן מקומות אלא כתב כן מסקנא דמילתא הכי הוי שאין בוש פרלוף מאו״א עלאין גם הם ומהם ולמטה שאין בו מ״ה ובו״ן וכדר ההתחלקות כתבו רז״ל בפי׳ משער מוחין דז״א יע״ש ואי״כ בינה דאבא היא נעשה מחלק הכ״ן דאבא ובינה דאימא היא נעשה מחלק הכ״ן דאימא וז״פ. והנה רז״ל כתב בשער דרושי הלבם פ״ה ובשער מ״ד ומ״ן פרק י״ד ז״ל והענין כי מתחילה מתעוררים ג״ר שבאדם להזווג שהם בחי׳ ג׳ מוחין שברישא ומוליאין הטיפה הבית בזווג הנעשה על ידם ואחר שהנקבא העליונה שהיא בינה שברישא נעלה הטיפה מבוד זווג אז מורידה למטה אל היסוד וחוזרת לנאת אל הנוק׳ ונמלא שבתחילה אדאם מגיה ובינה להוליא הטיפה שלו ממוחין שלו ואח״כ יורדת עד היסוד שלו ואז נותנה לאשתו ביסוד שלה יע״ש. ולפי״ז בעיבור ראשון דזו״ן כאבר מזווגו אבא ואימא כדי להוליד את זו״ן בפעם ראשונה בעת תיקון

(א) ועניין בירור זה תלוי במחשבה עילאה כמ״ש בפרשת פקודי במחשבה אתבריאו כולהו כו׳ כי הלא יסוד אבא מוליא טיפת המוחין לצייר ממנו הולד והאב הוא המברר במוחין שלו הנקרא מחשבה כו׳. וק׳ שבפ״א משער מ״ד ומ״ן כתב רז״ל ז״ל והנה ענין ברורם על ידי מחשבה ענין הדבר הוא כמ״ש כי כל אלו המלכים הם בחי׳ המוחין של הנקבה אשר גם הם נקרא מחשבה כו׳ ושם לעיל קאמר והנה המלכים האלה כל מציאותם הם המוחין של הנקבות כולם כמהם נתהוו המ״ן יע״ש. ונמלא שרז״ל מזכה שורש לבי תרי כי פעם אומר שהבירור נעשה על ידי מחשבה דאבא ופעם הוא אומר שהוא במוחין הנקבות וגם הם נקראים מחשבה. ולא שנם בספר מבו״ש שע״ב ח״ג פ״ם כתב ז״ל וז״ם מ״ש בפ׳ פקודי דברור פכולה נו מחשבה ואין שום בירור אלא במוחות הנקבות יע״ש ובשער ה׳ ח״א פ״ב כתב ז״ל ונחזור לענייננו כי המחשבה העליונה המתברר זו״ן היא מחשבת אבא ומוחין דיליה הנתון מ״ד כו׳ ומתברר שם במוחא ובמחשבה דיליה וחריק פכולת הניצוצות הש״ך לבר ומוסל את אוכל שהם ברורים והם מתקשרים באותה הטיפה כו׳ ויורדים יחד כולם בסוד טיפה א׳ עד היסוד דאבא ומותנם בסוד זווג ביסוד דאימא ומתעברת מהם כו׳. וכבר שם בהנהת רב למח הק׳ כן. ואמי׳ א״ר כי אין כאן קושיא והוא שכבר נודע מ״ם רז״ל בכמה מקומות שכל פרלוף האצילות בפרטות כלולים ממ״ה ובו״ן אע״פ שים גם כן מקומות אלא כתב כן מסקנא דמילתא הכי הוי שאין בוש פרלוף מאו״א עלאין גם הם ומהם ולמטה שאין בו מ״ה ובו״ן וכדר ההתחלקות כתבו רז״ל בפי׳ משער מוחין דז״א יע״ש ואי״כ בינה דאבא היא נעשה מחלק הכ״ן דאבא ובינה דאימא היא נעשה מחלק הכ״ן דאימא וז״פ. והנה רז״ל כתב בשער דרושי הלבם פ״ה ובשער מ״ד ומ״ן פרק י״ד ז״ל והענין כי מתחילה מתעוררים ג״ר שבאדם להזווג שהם בחי׳ ג׳ מוחין שברישא ומוליאין הטיפה הבית בזווג הנעשה על ידם ואחר שהנקבא העליונה שהיא בינה שברישא נעלה הטיפה מבוד זווג אז מורידה למטה אל היסוד וחוזרת לנאת אל הנוק׳ ונמלא שבתחילה אדאם מגיה ובינה להוליא הטיפה שלו ממוחין שלו ואח״כ יורדת עד היסוד שלו ואז נותנה לאשתו ביסוד שלה יע״ש. ולפי״ז בעיבור ראשון דזו״ן כאבר מזווגו אבא ואימא כדי להוליד את זו״ן בפעם ראשונה בעת תיקון

של ק' של שקר נמצא כי מהוד ולמטה יש להם אחיזה אל החיצונים גדולה מאד ולכן אין כח בעיבור להשלים ולבר' אותן ואז נולד ז"ת ויצא לחוץ כנלע"ד שנמעתי (ח) אך אני זוכר שא"ל מורי זצ"ל שגם הנצח נתברר ואינה עולה מן המנין העיבור והטעם כי בהדי הוצא לקי כרבא כי להיות נ"ה חרי פלגי דגיפא לכן כיון שהוד לא נתברר גם הנצח לא עלה בחשבון בירור' אע"פ שנתבר' ואיני יודע איך הוא מתיים:

פרק ו' (כ)

מ"ק אכן מסוד היניק' ולמט' אני זוכר היטב מ"ש לי מורי זצ"ל והענין כי ימי היניקה הם כ"ד חדש והוא כי נשאר ג"ם להתבר' והם ה'מ' וכבר ידעת שהש' אחר שילד' היא זבה דמים והענין כי כבר ביארנו שבמעי האשה נתברר הולד ובהמשך ימי העיבו' הם מתבררין מעט מעט עד שנמל' בסוף ימי העיבו' אז נשלם להתברר וכל מה שיוכל להתברר נתברר ונעש' ממנו גוף הולד ולכן הולד הוא מתגדל תוך מעי אמו מעט מעט כי מתבר' מעט מעט ומתגדל גופו מאותו בירור עד שנשלם להתברר ומה שהוא סיגים גמורים שאין בו תועל' הוא נעשה דם טמא ואז כשיולדת נפתח רחמה ויצא ממנה דם טמא שהם הסיגי' ויצא הולד מבורר ומתוקן וכל הסיגים הללו הם מאותן ח' ספירות שנתבררו כנ"ל ונשארו ג"ם (ג) שלא נבררו כלל ואלו הסיגים שלהם נשארו תוך מעוי דאימא והג"ם עצמן יצאו לחוץ עם ז"ת כי בודאי שלא יצא חסר. ואמנם הסיגים שלהם המעורבים עם מעט הקדושה לא יכלו להתברר מטעם הנ"ל כי הם תחתונים שבכולם וז"ש הדם שארז"ל שנשאר תוך אשה שלא יצא לחוץ עם השאר כי השאר כבר נתברר ואין בו תועלת לכן יצא לחוץ בסוד דם טמא אך זה הדם שעדיין לא נברר נשאר תוך מעוי דאימא וע"י אריכות זמן היניק' הוא מתבר' בתוכה ונעשה חלב (ד) וזה נעשה ע"י עלייתו אל מקום הדדים וכמ"ש בע"ה בסוד הדם אין הוא מתברר ומתהפך לחלב וכשתחלק הכ"ד חדשים דיניקה לג"ם יהיה ח' חדשים לכל ספי' והטעם שצריך ח' חדשים בירור לכל ספי' מאחו הג' הוא כי החלב אינו יונק הולד כולו ביום א' רק יונק מעט מעט ועל ידי שהוא יונק הוא מתגדל כמודע כמו שבסוד עיבו' מתגדל מעט מעט כן עתה ע"י בירור זה שהוא יונק הוא מתגדל. וכזה תבין למה ב' שנים הראשונים הילד אינו אוכל מעצמו רק צריך יניקת חלב הטעם שצריך שתבר' לו אמו אותן הג"ם שנשארו כי הוא אין כח בידו לברר והחלב שיונק התינוק הנה בודאי שהלב שבו מוליך הכל תחיל' אל הכתר שבו ואח"כ אל המוחין. ואח"כ אל הגוף כי כן סדר מעלתו כמודע מסוד אכילת אדם כי המלך שהם המוחין אוכלין תחילה והנה מן הכתר עד נצח שהם הספי' מבוררים הם ח' ולכן צריך ח' חדשים עד שיתבר' ההוד ותתחלק ותעבור אורה דרך הת"ס הנ"ל. וכן ח' חדשים לספי' יסוד וכן ח' חדשים לספי' מלכו' הרי כ"ד חדשים של ימי היניק'. וא"ת בשלמא ספי' ההוד אינה עוברת רק דרך הת' ספי' אבל היסוד צריך ע' ספי' כי צריך לעבור גם ספי' ההוד וספי' מלכו' צריך י'. והתשובה הוא כי ת"ס הראשונים כולם נמצאו מתוקנים יחד קודם זמן יניקה אבל אלו הג"ם שלשתן ביחד באים להתברר וביחד הם מתבררין ואין אנו מונין זמן לזו קודם לזו רק שאנו אומרי' שבלירוף שלשתן אז הם צריכין כ"ד חדש אך הם כולן ביחד מתבררין ואין בהם רדימת זמן כלל עד שיצטרכו לתשוב כל א' בפ"ע וזה מבואר. אך נלע"ד כדי לקיים מ"ש למעלה בענין הנצח (ה) שעליו נאמר בהדי הוצא לקי כרבא (ו) וכיון שהם הרי פלגי דגופא והוא מתערב בהוד שאינו מתוקן לכן גם הנצח נפנם עמו ועדיין צריך תיקון והוא נמנה בכלל ספי' של ימי היניקה (א) א"כ כפי זה הדרך צריכים אנו לומר כי ג"ם שנתבררו בימי היניק' הם נה"י (ז) ג"ת של ז"א (ב) כי המלי' היניק' של ז"א אינו בכלל ימי היניקה כי ימי היניק' הם צריכין לז"א לבדו

הגהות וביאורים (א) עיין בשער פ"ז ספ"ג ומ"ש בשם מוהרח"ו זיע"א: (ב) נסכ"י הוא פ"ו: (ג) א"ה עיין מבו"ש דף קע"ז סוע"א ודפ"ב: (ד) ואין לדקדק דלמה לא נמצא בתי' סיגים בג' ספירות התחתונות אחר גמר היניקה כמו במלינו בעליונות מאחר שאלו הם יותר דיגים קשים. ובבר כתב רבינו במבו"ש בע"ה ח"ב פ"ד וז"ל והסיגי' שבהם יוצאי' בבהם יוצאי' דונמ' הסיגים האחרים יעב"ש. ומן שבון: (ה) עיין שד"ה שהקב' וז"ל לא זכיתי להבין איך קיים מאמרו שכתב לעיל בפ"ו וז"ל שגם הנצח נתברר ואינו עולה למנין העיבור והטעם בהדי הוצא לקי כו' דהנצח כפי מ"ש כאן קיים מאמרו בהדי הוצא וכו' אבל מ"ש שאינו עולה למנין העיבור זה לא נתקיים כלל כי הנצח נתברר ועולה למנין ימי העיבור כי חדש הת' הוא חלק הנצח כמ"ש לעיל. אבל שאח"כ כ' בבינון שהוד שהוא מתיאתו לא נתברר תוכר הנ"ל ונתער' עם ההוד ונפנם אבל סוף סוף בעולה חלק הנ"ל למנין ימי העיבור. ונלע"ד שמ"ש ואינו עולה למנין העיבור ר"ל דאינו עולה ומתקיי' בכוונו שבבר' כמנין ימי העיבו' ר"ל דאינו עולה כמנין העיבור כמו שבבר' בכו היניק' וזה תומכו ואינו עולה למנין העיבו' כמומ' אינו מתקיי' ע"ל. ועיין שער הקדמו' דף נ"ז וז"ל ונחזור לעיל שנלע"ד לקיים מה שכתבנו בענין הנ"ל והענין הוא כי ודאי שהנ"ל הוכר' ועל' לתבנון חדשי העיבו' כמו"ל אבל עכ"ז כיון שבעיה הנו"ה הוי' ב' פנני גופ' והנ"ל מבות' ומעור' עם ההוד ולכן כיון שההוד לא הוכר' גם הנ"ל נפנ' עמו כי בהדי הוצא וכו' ועדיין צריכי' תי' ולכן גם הוא נמנ' בכלל הספי' הצריכי' להתבר' בימי היניק' ונמצ' כי ג"ם המתבררו' בימי היניק' הם נה"י עכ"ל. ב"ש: (ו) ואמת הוא כי הנ"ל נתבר' ועולו' לתבנון חדשי העיבו' אך עכ"ז להיות בהדי כו' כת"ו: (ז) עי' יפ"ב אות ח' ותיבולו אינו אלא דברי נביאות. ולעיל' עכ"ל. ב"ש: (ו) ואמת הוא כי הנ"ל נתבר' ועולו' לתבנון חדשי העיבו' אך עכ"ז בהתבר' אינו עולו' למנין העיבו' ועטי' הדב' כמב"ל בבהדי הוצא כו' וען הייתו הוא עם ההו' קוביתו אבתמיעתו' דברי רבינו במבו"ש בע"ה ח"א פי"ז וז"ל גם הנ"ל אע"פ בהתבר' אינו עולו' למנין העיבו' ועטי' הדב' כמב"ל בבהדי הוצא כו' וען הייתו הוא עם ההו' כ' פנני גופ' ולכן כיון שההו' לא נתבר' ולא עלו' למנין עיבו' כן הנ"ל אעפ"י בהתבר' אינו עולו' למנין העיבו' עכ"ל. הרי שהנ"ל בבר הוכר' וא"כ היה למעל' ח' ספי' וא"כ ג' פעמים ח' הם כ"ד. ולריכים אנו לומר שהנצח לרי' ח' חדבי' בבחי' היניק' כדי לגנותו מלבד הבירו' בגעש' בימי העיבו' וכנו' בב' הקדמו' וז"ל וכיון שההו' לא הוכר' מחמת הסיגים שבו גם מה שהוכר' מן הנ"ל אינו מתגל' עד שגם הסו' יתבר' ע"י היניק' יעו"ש ועי' לעי' פפ"ה בב' זה. שמן שבון:

יפה שעה

בפ"ב משער הגסירה כי היא עד ולאיה נמורה על כל מ"ש בעניותין. והשתא מ"ש שאבא הוא המבדר ומחשבה דאבא אתבדירו כולהו כו' כן הוא האמת שהוא על ידי בינה דאבא וכן מ"ש כי כל מלאות המלכים הם המוחין של הנקבות אשר גם הם נקראים מחשבה הוא כי בא דאבא ונוקבא דאימא שהם בינה דאבא ובינה דאימא והכי דייק לבינת ז"ל דכל המקומות. ומה גם שבפירוש כתב רז"ל בשער מ"ד ומ"ן פ"ג ז"ל הנה כל בירורי פסולת מתוכם הוא על ידי המחשבה במ"ש בפ' פקודי מני המחשבה יהוא ע"ל הכמה ובינה אשר בחכמה עצמה בסוד כו' ונמצא שהכל הוא בחכמה יע"ש כי הוא הדבר אשר דברנו: (א) וא"כ עוה"ד צריכים אנו לומר כי הג"ם שנתבררו בימי היניקה הם נה"י כו'. וא"ת לא נבארו למעלה כי אם ז"ם שהם כחב"ד חג"ת ונלשה נה"י כו'. וא"ת לא נבארו למעלה כי אם ז"ם שהם כחב"ד חג"ת ונלשה פעמים ז' הם כ"א ואינה ליניקה שתי פעמים. וג"ל שהוצרכו אלשה הדבים נה"י עצמם כי אלשתן שיין ואינם מקדמין חד לחברתה כמ"ש רז"ל וכיון אלשתם הוו ג' חדבים שבין כולם הם כ"ד. ודע שהיניקה לפי דרוש רז"ל נמצא מבמשת לכמה דברים. הנא לברר נה"י דז"א אלא נגמרו לברר בימי העיבור והרי באחרית פרלוף נה"י דעיבור מתבברר בזמן היניקה. שנית שבי"ר החלב בהוא יונק הוא מסוד כ' פרקין עלאין דני"ה דא"א שנאמרו מזמן העיבור פרק עליון הנלה הא"א באבא ופרק עליון דהוד דא"א באימא כמ"ש רז"ל לעיל שבשער הילדת מו"א וז"ל פ"ה. בלשת שבא לו מחדש פרלוף חג"ת מה אלא היה עדיין לעולמים כמ"ש רז"ל בכפ"ב משער הגסירה כי היא עד ולאיה נמורה על כל מ"ש בעניותין. והשתא מ"ש שאבא הוא המבדר ומחשבה דאבא אתבדירו כולהו כו' כן הוא האמת שהוא על ידי בינה דאבא וכן מ"ש כי כל מלאות המלכים הם המוחין של הנקבות אשר גם הם נקראים מחשבה הוא כי בא דאבא ונוקבא דאימא שהם בינה דאבא ובינה דאימא והכי דייק לבינת ז"ל דכל המקומות. ומה גם שבפירוש כתב רז"ל בשער מ"ד ומ"ן פ"ג ז"ל הנה כל בירורי פסולת מתוכם הוא על ידי המחשבה במ"ש בפ' פקודי מני המחשבה יהוא ע"ל הכמה ובינה אשר בחכמה עצמה בסוד כו' ונמצא שהכל הוא בחכמה יע"ש כי הוא הדבר אשר דברנו: (א) וא"כ עוה"ד צריכים אנו לומר כי הג"ם שנתבררו בימי היניקה הם נה"י כו'. וא"ת לא נבארו למעלה כי אם ז"ם שהם כחב"ד חג"ת ונלשה נה"י כו'. וא"ת לא נבארו למעלה כי אם ז"ם שהם כחב"ד חג"ת ונלשה פעמים ז' הם כ"א ואינה ליניקה שתי פעמים. וג"ל שהוצרכו אלשה הדבים נה"י עצמם כי אלשתן שיין ואינם מקדמין חד לחברתה כמ"ש רז"ל וכיון אלשתם הוו ג' חדבים שבין כולם הם כ"ד. ודע שהיניקה לפי דרוש רז"ל נמצא מבמשת לכמה דברים. הנא לברר נה"י דז"א אלא נגמרו לברר בימי העיבור והרי באחרית פרלוף נה"י דעיבור מתבברר בזמן היניקה. שנית שבי"ר החלב בהוא יונק הוא מסוד כ' פרקין עלאין דני"ה דא"א שנאמרו מזמן העיבור פרק עליון הנלה הא"א באבא ופרק עליון דהוד דא"א באימא כמ"ש רז"ל לעיל שבשער הילדת מו"א וז"ל פ"ה. בלשת שבא לו מחדש פרלוף חג"ת מה אלא היה עדיין לעולמים כמ"ש רז"ל בכ"מ ומהם בשער התיקון פ"ה ובשער אנ"ך פ"ו ובשער המוחין דז"א פ"ו יע"ש. הרי היניקה מבמשת לכמה עניינים ולפי זה קשה הדבר שאנו רואים בעינינו מעשים בכל יום כמה וכמה יונקי אדם שמגיע סיבה איזה יונקים מאדי אמם אלא מאדי אשה אחרת איך הדבר הזה שבחיותיו נשארים במעי אמו והוא יונק מאחרת. וי"ל שלעולם היניקה מאיתו אופן שתהיה בין מאמו בין מאשה אחרת מבלים לו נה"י דעיבור ומביא לו פרלוף חג"ת דיניקה אלא כשהוא יונק מאמו תבלומו יבלב משלו בחיותיו ממש וכשהוא יונק מאשה אחרת משלים הסרונו מכל אחרים ותבלים נה"י שלו שנשארו במעי אמו המקיים ימלא הסרונם. ובאמת הרי זה כמחלוף פרה בחמור וכזה תבין היטב למה מרע"ה לא רצה לינק מן הנכריות כמאמר רז"ל: (ב) כי המלי' יונק' דז"א אינה בכלל ימי היניקה כי היניק' הם לז"א לבדו כי הבת יונקת ג"כ כ"ד חדשים בעצמה. דע שאינו שני פעמים כ"ד חדשים לז"א לבדו וכ"ד חדשים אחרים לנוקבא לבדה ויהיו שני פעמים כ"ד שהרי בעיבור הראשון בעת התיקון היו שניהם כאחד במעיה דאימא והיא היתה פסועה לבר כמודע וכשנולדו נולדו שניהם כאחד וגם היניקה והלא הגמיר שהיתה כאחת וכן כתב רז"ל בפ"ד משער תיקון הנוקבא ז"ל ושל ידי היניקה נתגדל ז"א כמודע וגם היא נגדלת עמו ונעשית כשיעור מידת הת"ת יע"ש. ובפ"ה משער הרית כתב ז"ל נמצא כי בזמן היניקה נשארת הנוק' דבוקה מאחוריו בת"ת וע"י היניק' מדע שהיה נגדל ז"א ע"י החלב וגם קומתה הגל' נגדלת גדלית

לבדו

לבדו כי הבת יונקת ג"כ כ"ד חדשים בפ"ע ואמו מיליאון ספי' המל' ומיימין במקומה ספי' הגלת כגלע"ד לייבב כנ"ל. (א) וזה שאנו אומרים שהדם היונק מן מקור האשה בעת לידתה היא עומדת על כל זה דע כי יש ברירה וברירה דברירה (ה) הכל הוא כפי העולם באנו מדברים בו כי אם הוא בעיק' דאצילות אז באמת עילאה אם הוא באמת עילאה הנה אותו הדם היונק ממנה אע"פ שבערכה הם סיגים עכ"ז הם עדיין לריכין להתברר בעיק' תתאה מל' וכן הדם היונק מעוק' דז"א דאצילות שאינו ראוי להיות משם חלקי אצילות הנה הם סיגים בערך האצילות אך הם יורדין בברירה ומתברר מה ששייך ממנו לברירה והשאר יורד בעיניה בסוד דם וכן הולך עד שיתברר מכל עולם ועולם עד שיורד בעוק' תתאה דעשיה ושם מה שיוכל להתברר הוא סיום הבירור ומה שיונלת משם בסוד דם הוא סיגים וקליפות גמורות אשר לא יונלה לכל והם סוד הקליפות שתחת העשייה ששם מקומם. ונחזור לענין כי משם תבין הטעם למה התינוק בזמן היניקה אינו הולך ברגליו רק כפי הזמן שהוא יונק כך ניתן כח ברגליו לילך עד שבסוף ימי היניקה כבר הלך ברגליו הענין הוא כי הז"א הוא ו"ק מחסד עד יסוד (ב) ובהיותו בסוד עיבור הוא ג' כללי בג' שהם נה"י כלולין ונעלמים תוך חג"ת ולכן כשהוא יונלת ממעי אמו ויונק סוד החלב הנעשה מבירור נה"י כנ"ל אז מתפשטין נה"י שלו שהם הרגלים ואז הם מתחילין להתגלות מעט מעט וכאשר כלו להתברר אחר כ"ד חדשי היניקה אז הוא הילך על רגליו כי כבר נתגלו רגליו ונתקנו. גם תראה כי לפעמים בשנה ואלי התינוק יכול להלוך (ה) והענין הוא כי אחר שנתקנו בחי' נ"ה שהם הרגלים כבר הוא יכול להלוך אע"פ שאין היסוד נברר כי עיקר ההליכה ברגלים תלוי:

שער השלישי

שער אורות ניצוצין וכלים ובו י' פרקים (ג).

פרק א מ"ת

ונחזור עתה לענין ראשון כי ג' בחי' יש בז"א והם אורות ניצוצין וכלים וכל ג' בחי' אלו נכנסין תוך מעוי דאמא בינה להתקשר ולהתחבר ולהתתקן (ו) שם בבחי' עיבור לכן נבאר עתה ג' בחינות מקומות שיש בבינה אשר בהם נכנסו ג' בחי' הז"א הנ"ל בסוד העיבור והוא כי הלא נתבאר שבינה ותבונה נכללו ונעשו פרצוף א' בלבד. והנה הג' מקומות שבבינה הם אלו. א' הוא המקום אשר היה בתחלה בחי' יסוד דבינה העליונה בהיותה נפרדת מן התבונה. ב' הוא המקום אשר היה בתחלה יסוד תבונה. ג' הוא מקום החתך שבין רגלי הבינה

הגהות וביאורים (ה) ודע כי סדר הבירור הוא כל בחי' בבחי' המתיחסת אליה המכל בזה פרצוף נה"י מתברר במחשבת אצל דבחי' הנה"י וכן בחי' חג"ת בבחי' מתשבר דפרצוף חג"ת דאצל וכן עד"ז בכל בחי' ובחי' בפרטי פרטות כל בחי' המתיחסת אליה וזה בזה למנין בדברי הבינו. שמן בשון: (ב) הרב אור זרוע כתב וז"ל ונ"ע שיין בהשבון מכוון שהיה ראוי ליסוד ה' תיבות כמו הנו"ם ולא נשאר לפי"ז רק ע"ז חדש ומקום אחר נתאחר עשם אחר לחסר ה"ז חדש עיין לקמן בסוף דיבור זה אבל מ"ש כאן שנה ואלי נ"ע עכ"ל. וכתב עליו ברב שמן בשון וז"ל ולענ"ד נראה דלאו דוקא בדיקדוק נמור קאמר שביב"ת נגמר הגלת ושבוד דוקא אלא דנם נגבר מקנת סיסוד וכיונו לישבת דמתניתין דיטין נקט הכי זה ניתך ע"מ שהניקו את בני כמה הוא מניקתו ב' שנים ר' יסודה אומר י"ח חדש (יומ"ם דף ע"ב) ולשולם אפילו בפחות מי"ח נמי יכול להלוך ומעשים בכל יום וטעמא מבון שנגמר נו"ה אפילו אלא נגמור סיסוד יכול להלוך. שמן בשון: (ג) דע כי כל אלו הזמנים המזכר בפיוקין הוא בעת אצילות הבריאה בשון דז"א בהתילת בריאת העולם אבל אח"כ נעשה הכל ברגע אחת שער כ"ה פ"ב. שמן בשון: (ד) ר"ל שמהחילה יצאו נפרדים זה מזה והיו זה על גב זה אלא בסדר ג' קוים ו"ל עיקר התיקון הוא לחבנם ולקבנם יחד שיתקבנו בסדר ג' קוים ימין ושמאל ואמצע ויתקנו להיות בסוד הנ"י כמ"ש לקמן וזהו פי' להתקבר ולהתחבר. ומ"ש ולהתתקן כולא בחי' תבונה ע"ש דבר הכלים בסוד וכפת ויים דמ"ה כתיב ועיין לקמן. אז אפשר לומר להתחבר היינו האורות והניצוצין בתוך הכלים. שמן בשון:

יפה שעה

אחר כשיעור' תת"ת יע"ם. מכל זה מבואר שחלת יניקה הוא לשניהם כחלת ואל"ב מ"ם רז"ל כי הבת נ"ב כ"ד חדשים בפני עצמה ר"ל שאותם כ"ד חדשים דיניקה היה יונק הוא לבדו לעצמו והיא יונקת לה לבדה לעצמה ועיין לעיל שער ז"א פ"א שכתב רז"ל בזמן היניקה היתה אימא מעלה את ז"א על ירכותיה כדי לינק אותו מן הדדים שלה מבחוץ יע"ם ואל"ב גם על זה"ד היתה מניקת גם את נוק' דז"א. ומ"ש רז"ל שנה"י דז"א לא נגמר ברורם על ידי העיבור עיקר הטעם עיין לעיל כוף פ"ד שכתב רז"ל ז"ל ושהה הבין ותראה איך נשארו הכלים של נה"י בלתי ניצוצות עצמן ולכן יניקת הקליפות היה מהם יע"ם. אף שעיקר העיבור היה כמ"ם רז"ל לעיל פ"ו ז"ל והענין כי באימא אין החיצונים נוגעים בה כלל ואין להם שום אחיזה כלל כו' יע"ם עד ונמצא שע"י עיבור ז"א תוך אימא הוא מתברר וא"כ נה"י שלו אם בהיותו תוך אימא שם לו שיעור גדול וגם באין אחיזה שם לחיצונים לא נתברר בעצמו לחוץ שאין לו שיעור מאימא וגם יש בו אחיזה הוא מתברר. דע כי בהיותם בעיבור תוך מעיה דאימא היו הנה"י וסיגים שלו דבוקים זה בזה משא"כ כשיצא לחוץ שהנה"י יצא לחוץ ונבדל מהסיגים שלו כי נשארו בתוך אימא כמ"ש: (א) וזהו שאנו אומרים שהדם היונק ממקור האשה בעת לידתה הוא דם עמא עכ"ז דע דיש כאן ברירה וברירה דברירה כי הכל הוא כפי העולם שאנו מדברים כי אם הוא בעוק' דאצילות אז באימא עילאה הנה אותו הדם היונק מ מנה אע"פ שבערכה הוא סיגים עכ"ז עדיין צריך להתברר בעוק' תתאה מל' כו' וכן הולך עד שמתברר מכל עולם עד שיורד בעוקבא תתאה ושעיה ושם מ"ה שיוכלו להתברר הוא סוד סיום הבירור כו'. ואח"ת א"כ שדם היונק בסוד הלידה מאימא חוזר ומתברר במל' עוק' תתאה וכן דם היונק בסוד הלידה במל' חוזר ומתברר בעולם הבריאה כיון שאינו מבחי' זו"ן דאצילות איך עלה לעיקרא בסוד העיבור באימא עילאה לפי מ"ש רז"ל בשער מ"ד ומ"ן פ"ד ז"ל והטעם שאין באו"א כח לברר כל מה שלמטה אלא זו"ן בלבד הוא כי הנה כל הניצוצות אינם שוים כו' ולכן כל מה שהיה מבחי' זו"ן דאצילות בלבד יכול להתברר ולעלות על אימא דאצילות אבל מה שהיה למטה ממדרגת זו"ן אינו יכול גם הוא להעלות למעלה מזו"ן עד אימא. וז"ל שלעולם כל מה שעולה הוא בחינתו ומדרגתו עצמה ע"י הבירור בכל ימי העיבור אצל הדם ההוא והדם ההוא אע"פ שמתחילה קודם שעלה בסוד העיבור היה במדרגת ניצוצות הסייכי לאצילות השתא שמתברר ואינו אלא סיגים בערך האצילות ירד ממדרגתו לבחינות הסייכים לבריאה ועיין מה שכתבו רז"ל בשער דרושי סלם בדרוש הת"ג אות ד' ואות ה' כי לבושי החו"ג הם הדמים

אחר כשיעור' תת"ת יע"ם. מכל זה מבואר שחלת יניקה הוא לשניהם כחלת ואל"ב מ"ם רז"ל כי הבת נ"ב כ"ד חדשים בפני עצמה ר"ל שאותם כ"ד חדשים דיניקה היה יונק הוא לבדו לעצמו והיא יונקת לה לבדה לעצמה ועיין לעיל שער ז"א פ"א שכתב רז"ל בזמן היניקה היתה אימא מעלה את ז"א על ירכותיה כדי לינק אותו מן הדדים שלה מבחוץ יע"ם ואל"ב גם על זה"ד היתה מניקת גם את נוק' דז"א. ומ"ש רז"ל שנה"י דז"א לא נגמר ברורם על ידי העיבור עיקר הטעם עיין לעיל כוף פ"ד שכתב רז"ל ז"ל ושהה הבין ותראה איך נשארו הכלים של נה"י בלתי ניצוצות עצמן ולכן יניקת הקליפות היה מהם יע"ם. אף שעיקר העיבור היה כמ"ם רז"ל לעיל פ"ו ז"ל והענין כי באימא אין החיצונים נוגעים בה כלל ואין להם שום אחיזה כלל כו' יע"ם עד ונמצא שע"י עיבור ז"א תוך אימא הוא מתברר וא"כ נה"י שלו אם בהיותו תוך אימא שם לו שיעור גדול וגם באין אחיזה שם לחיצונים לא נתברר בעצמו לחוץ שאין לו שיעור מאימא וגם יש בו אחיזה הוא מתברר. דע כי בהיותם בעיבור תוך מעיה דאימא היו הנה"י וסיגים שלו דבוקים זה בזה משא"כ כשיצא לחוץ שהנה"י יצא לחוץ ונבדל מהסיגים שלו כי נשארו בתוך אימא כמ"ש: (א) וזהו שאנו אומרים שהדם היונק ממקור האשה בעת לידתה הוא דם עמא עכ"ז דע דיש כאן ברירה וברירה דברירה כי הכל הוא כפי העולם שאנו מדברים כי אם הוא בעוק' דאצילות אז באימא עילאה הנה אותו הדם היונק מ מנה אע"פ שבערכה הוא סיגים עכ"ז עדיין צריך להתברר בעוק' תתאה מל' כו' וכן הולך עד שמתברר מכל עולם עד שיורד בעוקבא תתאה ושעיה ושם מ"ה שיוכלו להתברר הוא סוד סיום הבירור כו'. ואח"ת א"כ שדם היונק בסוד הלידה מאימא חוזר ומתברר במל' עוק' תתאה וכן דם היונק בסוד הלידה במל' חוזר ומתברר בעולם הבריאה כיון שאינו מבחי' זו"ן דאצילות איך עלה לעיקרא בסוד העיבור באימא עילאה לפי מ"ש רז"ל בשער מ"ד ומ"ן פ"ד ז"ל והטעם שאין באו"א כח לברר כל מה שלמטה אלא זו"ן בלבד הוא כי הנה כל הניצוצות אינם שוים כו' ולכן כל מה שהיה מבחי' זו"ן דאצילות בלבד יכול להתברר ולעלות על אימא דאצילות אבל מה שהיה למטה ממדרגת זו"ן אינו יכול גם הוא להעלות למעלה מזו"ן עד אימא. וז"ל שלעולם כל מה שעולה הוא בחינתו ומדרגתו עצמה ע"י הבירור בכל ימי העיבור אצל הדם ההוא והדם ההוא אע"פ שמתחילה קודם שעלה בסוד העיבור היה במדרגת ניצוצות הסייכי לאצילות השתא שמתברר ואינו אלא סיגים בערך האצילות ירד ממדרגתו לבחינות הסייכים לבריאה ועיין מה שכתבו רז"ל בשער דרושי סלם בדרוש הת"ג אות ד' ואות ה' כי לבושי החו"ג הם הדמים

הבינה לרחם התבונה . (ח) ו״כה חע״פ בעתה נתחברו בינה
ותבונה בפרצוף ח׳ עכ״ז הרומם של מקום הנ״ל נשאר שם
כמודע אצלינו בהקדמה שאין לך שום אור שאינו מניח רשימו
במקומו אף אחר הסתלקותו משם . והנה במקום שהיה יסוד
דבינה שם נכנסו האורות ובמקום החחך שם נכנסו הנילונין
ובמקום יסוד דתבונה שם נכנסו הכלים ובחיות ג׳ (ב) מקומות
אלו ובהם ג׳ בחי׳ אלו הנ״ל זה נקרא בחי׳ עיבור דז״א במעוי
דבינה והנה פשוט הוא שג׳ בחי׳ אלו אין זמן תקונם שוה כי
הכלים צריכין זמן רב להתתקן והנילונין פחות מהם והאורות זמן
מועט מכולם וזה כדאמר כי האורות אינן עומדים בסוד העיבור
רק (ג) ז׳ חדשים ואח״כ (ד) נגמרו להתתקן (ה) והנילונין
נגמרים אחר ט׳ חדשים והכלים נגמרים אחר י״ב חדשים ולכן
חמלא ג׳ עיבורים שם בעילם זמן ז׳ וט׳ וי״ב כנזכר בגמרא
בהאי עובדא דאבתהי הריסר ירחי שתא ואתבריה רבה תוספאה
והענין כי האמת שאין האורות נגמרים להתתקן עד גמר זמן
ז׳ חדשים (ו) אבל הם מתחילין להתתקן מתחלה הז׳ קלת עד
שנגמרים בסוף הז׳ כי בחודש ראשון נתקן קלתם ואז נכנס מה
שנתתקן בתוך הכלים ובחדש שני שנתקנו בחי׳ אורות יותר
ונכנסו בכלים עד שבכללות ז׳ חדשים נגמרו כל האורות
להתתקן ולכנים תוך הכלים (ז) ועד״ז בנילונים נתקנו מעט
מעט ונכנסים בכלים עד גמר ט׳ חדשים שאז נגמרו להתתקן
ולהכנס בתוך הכלים ואח״כ נשארים שם עם הכלים עד גמר
י״ב שנגמרו גם בחי הכלים ואז נולד הולד ויצא לחוץ לחייב
העולם במקום הראוי לו . (ח) ונבאר עתה איך מתחילין
להתתקן כל הג׳ בחי׳ ונאמר כי פשוט הוא כי בג׳ ימים
הראשונים הנק׳ ימי קליטה אז מתחילין לכנוס קלת אורות וקלת
נילונין בכלים כי כבר נתבאר לעיל שכל הג׳ בחי׳ נתקנו

מעט מעט והנה נת״ל כי אורות וכלים ונילונין כולם נכללו
ונעשו ג׳ כלילין בג׳ והלבישו את נה״י א״א ואבא מכסה
ומלבים מצד ימין א״א ואמא מצד שמאל א״א ונמצא כי מחלית
אלו ג׳ בחי׳ עומדין בתוך אבא ומחליתן תוך אמא והנה אבא
נותנן כולם אל אמא בסוד ג׳ ימי קליטה כמ״ש בע״כ . והנה
הענין הוא כי הנה נתבאר לעיל כי כל הפנים והשבירה והמיתה
(ט) שאירע לאלו המלכים היתה לסבת הפירוד אשר ביניהן
שילאו זעג״ן שלא כדרך קוין ולמעלה בענין תיקון עתיק נתבאר
פי׳ דרך קוים מה ענינו ע״ש בדרוש הסתיקות שם בדרל״א
ואז היה רש״ר בסוד הפירוד ונמצא כי בחי׳ התיקון הוא כדי
לחברם עד שיהיו בבחי׳ קוין מאירין זה בזה ועי״ז יהיה להם
תיקון והבן מאד (י) ענין קוין מה ענינם ואיך זה עיקר התיקון
וזכור זה שתלטרך אליו בהרבה מקומות . והנה כאשר עלו
הז׳ מלכים בג׳ בחי׳ להתתקן בסוד עיבור בתוך או״א כנ״ל
נמלאו החסד והגלת וחלי ת״ת וחלי היסוד וחלי המל׳ הימיני
עומדין תוך אבא ומחליתן האחרת בתוך אמא והנה ביום א׳
של הקליטה נתחברו יחד אותן החלאין שהיו בתוך אבא והיו
לאחדים ונכלל חסד בגלת (יא) ויסוד בת״ת ומל׳ ביסוד ונתקשרו
בבחי׳ קוין זה בזה ונתאחזו ביחד ואח״כ ביום ב׳ של הקליטה
נתאחזו ונתקשרו החלאין אשר בתוך אמא יחד זה בזה בבחי׳
קוין כנ״ל ואח״כ ביום ג׳ נתקשרו יחד אותן שבתוך אבא עם
אותן שבתוך אמא ואז נותן אבא לאמא המחלית אשר היו בו
ונמצא כי כל הז״א נתון תוך אמא בסוד שלשה ימי הקליטה .
(א) ואמנם כל זה הוא בבחי׳ הכלים . ודע כי בחי׳ התקשרות
הכלים ואחיזתן כנ״ל היה ע״י זווג שנזדווגו אבא עם אמא
(ב) ואבא נתן טפה דדכורא ואמא נתנה טפה דנוקבא ועי״ז
נתקשרו הכלים הנ״ל אשר כבר היו (יב) בעולם בחחלה ונתקנו

על

הגהות וביאורים (א) מבו״ם דף ק״ג ע״א : (ב) נ״א בז״א בג׳ : (ג) עיין בשער הנילונים הקדמה ע״ל בענין הג׳ זמני עיבור בנדפס דף ס״ו סופ״א :
(ד) והנה מילה ואח״כ נגמר להתתקן דנקב גבי אורות לא ידעתי מה ר״ל ולא נמצא גבי נילונות וכלים כן אלא שבאותו זמן שלהם נגמר
היקונם ולא נשאר לאחר זמן נגמור היקונם . מן שמן : (ה) א״כ עיין לעיל שער י״א שער המלכים פ״ז ועיין בספר מבו״ם דף ל״ב ע״ב וז״ל ומה שיהוסף ע״ז
העיבור בעצמות כלולות וכו׳ ואמנם יש ביאור כי אורות וכולא כלולים כרפ״ח נילונין שגם שם ירדו בבריאה עם הכלים במיתתן ולכן גם בשם שייך בירור והיקון אך לא
באורות שנשאר בתילות וכו׳ ועיין במבו״ם דף ק״ב ע״א מ״ש ל״ל אחרון וכו׳ ועיין עוד שם דף ק״ג סוע״א ד״ה הנה . ואפשר דמ״ש כאן דבו׳ חדשים נגמרו להתתקן
כמ״ש שער י״א פ״ט ושער ל״ד פ״ב לוה ע׳ ד״ה הנה בעת נלת המלכים וכו׳ ובספר מבו״ם דף ק״ח ע״א שבאורות שבאו בעת המלוכה שם אורות דנפש ועל האורות
המזכר לא נתחדש בוש דבר לבל הבר רוח נבמה היה יחידה שבחים עם הרוש דבין כנודע בבלע״ד אם יובבר בעיני כ׳ : (ו) דע דמ״ש עד גמר ז״ח לאו דוקא שבכל
כל היולדות לו׳ יולדות לפקוטעין במ״ש בשער הולדת לו״א ווו״ן פ״ג ומקלת מדש בכל בחדש וכן בבר בבר שדה בלבן דמילת גמר דנקב לאו דוקא . מן שמן :
(ז) וקשה דהיך לפשר שנכנסו האורות בתוך הכלים ועדיין לא נגמר מלאכת הכלים להתגדל כל צורכם אשר לפיכם שבשבירה שהיו כולם קטנים ולא יכלו
לסבול ונשברו והיקון האורות הוא שנתקנים בסוד קוים ועוד שנהוספו ובלוים י״ם דבי״ן וי״ם דמ״ה בחדש עיין בספר מן שמן בפיקון לוה ח׳ : (ח) בבר מן
שמן בתב דבאן נמה לנו רבינו מ״ש בשער הקדמות ובבמה מקומות (ועיין בהקדמת הנ״ם) דבל פרצוף התתון נקרא מ״ה וכ״ן בערך פרצוף שלמעלה ממנו וכולם
צריכים היקון . וא״כ נזדווג ע״י ונתקן ה״א ונזדווג ה״א ונתקן ו״ו ונזדווג ו״ו ונתקנו זו״ן ונמצא שבל אחד עומד במקומו בראוי לו זה למעלה מזה בין באורך
ובין בעומי והבן זה. והבב שהה הלבן בתב דבאן פיבם כי ירדו במקום שעתיד לבוות עולם שבבריאה בדי לינק מבי פרבין התתון דנ״ה דע״י בסוד דדי בבמה בנוקבי
בשער י״ז פ״ח ושני פירושים לאמ״ה . הבב לאמת לעקב הקשה דבאן בתב דבינו דבל הג׳ זמנים הייבו ז׳ חדשים ע׳ חדשים י״ב חדשים כולם בז״ח ובשער הכלילים פ״ג
בה תלה בתב דז׳ חדשים הין בח״ת ו״ו׳ חדשים בז״ת ויב״ח במלבות ועוד הקשה דבפ״ז בדרוש מובבת לבוות בל הפיבורים יב״ח בדי להתתקן בל בחי׳ אבי״ן ואנו רואים
בפדר הנבנות בעולם המבבבי לחזה אלהי דבל הפיבורים הם מע״ת ומיטוט דמיעוט של ז׳ ובל יב״ח לא שמענו בזמינו : (ט) אין לבונו מדוקדק דבנה נודע כי
הפנים הוא בא״ת והבינוול הוא באו״א ובשבירה ומיתה בז״מ אלא בבא בא״ת ואו״א ווו״ן בכולם ונבלו ז״מ . מן שמן : (י) ועיין או״א
וז״ל כי זה גודש היקון כי ע״י הקוים הולך לבל בסיבה לוד שלה בלהי עוזר נקו לאר כי זה היתה סיבת הבשבירה שבנבורה קבל מתבד בוסף מיבה וכן ת״ת מגבורה
וכו׳ גם כי ע״י שם קוים יש הבלבבות קו התהון לעליון והבלבבות גורם להמעבת הלור כי נמצא א״א הוך לו״א ואו״א הוך זו״ן וזבו פי׳ היקון בו׳ עכ״ל . ובביאור
הבב מן שמן ובתב וזה בהבחי לבמן יבון הקולא (עיין שער כ״ז פ״ג בבי״ד פ״ו) : (יא) נ״א נלת בחסד : (יב) פי׳ בכלים אבר נבבבו ועתה נתקנים ועוד בלים
ע׳ בסוד הוספפת במ״ם בבנו״ם בע״ה ח״א פ״א דף נ״א בלוהר שער בקדמות דף נ״ג . מן שמן :

יפה שעה

עגמר עדיין להתבבר בעיבור במ״ם רז״ל לעיל ונמצא בה״י דבה״י בלול
בחנ״ת דפרצוף בה״י : (א) ואמנם בל זה הוא בבחינת הבלים בו׳ .
ולעיל בפרקין בתב רז״ל ז״ל והנה נתבאר בי האורות והבלים והנילונות
בולם נבללו בבחי׳ תב״ב והלבישו את הנה״י דא״א ואו״א מבבה עליהם
יע״ם. וא״ב מ״ם רז״ל בל זה הוא בבחי׳ הבלים ר״ל שהבלים בולם ניתנו
ביסוד דאימא על ידי בוד הזווג בג׳ ימי קליטה אבל הנילונות בג׳ ימי
הקליטה לא נבנבו תוך היסוד דאימא אלא י״ם נילונות מילוי דשם מ״ה
לבד ובל שאר היו נבנסים והולבים על סדר בבן בבתב רז״ל בפרקין
לקמן בל ימי המשך העיבור ניצון א׳ בבל יום ויום ואם הנילונות לא
נבנסו בתוך הבלים בשלשה ימי הקליטה ב״ם וב״ו האורות . ודע בי
הנילונות הם רפ״ח ד׳ פעמים ע״ב דאדבע שמות דעבמ״ב וסדר
בניסתם בתב רז״ל ח״י נילונין בג׳ ימי קליטה ומשם ואילך ניצון אחד
בבל יום ע״ר נילונין בנגד ע״ר ימי הדיון לבל האורות בהם עצמות
עבמ״ב הטולים רל״ב לא השמעמו רז״ל סדר בניבתם ואיך יבא במספר
הימים וגם שבאורות נתקנים בז׳ חדשים אור בפי׳ א׳ בבל חדש מבפר
האורות במבפר ירחים לאבא : (ב) ואבא נתן טיפת דדבורא ואימא
נתנה טיפת הנוק׳ ועי״ז נתקשרו הבלים בו׳ וגלע״ד חיים בי טיפות אלו
הם מבחי׳ שם מ״ה החדש אשר על ידו נתקן הבן בו׳ . בהחיא בתבו
רז״ל לקמן פ״ו וז״ל וזה בבח שגם יצאו הבתה ונתעברו עמהם ו״ק
ומאמא

עמה מעמה בחדש בחבמה בבינה ובתבונה בחסד בגבורה בתפארת בנצח בהוד ביסוד בבלבות בבלבות בבלבות

על ידם *ואחר כך נגמרים להתתקן הכלים ביב"מ העיבור כנ"ל. והנה הם ז' כלים נמלא שבכל נ"א יום ואלו נתקן כלי ספי' אחת ואמנם בחי' אורות הם ז' אורות בז' חדשים נמלא כי בכל חודש נתקן אור א' ואם תשכיל תבין כי בג' חדשים (ג) הראשונים שהוא זמן היכר עובר כמארז"ל וכמ"ש לקמן הנה בהם נתקנו אורות חסד ת"ת ויסוד (ד) לפי שת"ת ויסוד הם בקו האמצעי שהוא רחמים ולכן הם נתקנו אחלה עם החסד שהוא קו ימין. ואמנם נלא אע"פ שהוא קו ימין אינו נתקן תחלה לפי שהוא בחי' הכ"ל ס וגם לפי שהוא קשור בהוד וכמ"ש (ה) בדרוש בהדי הולא לקי כרבא הנאמר על נ"ה שאינן מתבררים לגמרי עד זמן הניקה שמן היותם הם חוזרים לחלב ויונק סז"א ואז נגמרים להתתקן וע"ש. ובחי' הנילוין לריך בהם ביאור רחב והוא אלו בדרוש רפ"ח נילוין שנתבאר לעיל ושם נתבאר כי הרפ"ח הם ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ע"ב נילוין מכל א' והנה ג"ר שהם ע"ב כ"ג מ"ה הם בז"א לבדו כנ"ל כי הם בחי' חסד ע"ב וגבורה ס"ג ת"ת עם נה"י מ"ה אבל ב"ן הוא בנוקבא דז"א והבן הקדמה זו היטב ונמלא כי ג' שמות אלו של ע"ב ס"ג מ ה הם נילוין שנכנסו באלו הכלים דז"א להחיותו ואחר כך נבאר ענין הנוקבא בענזרת האל:

*ונלעד"ח כי טיפות אלו דאו"א הם מסם מ"ה החדש אשר על ידו נתקן הבי"ן כנ"ל (א):

מ"ק סוד הטפה שמזריע אבא באמא הוא אות י' והנה אות י' יש בה ג' קולין והם נחלקין בבטן לג' יודי"ן בבחי' ג' כליל בג' שהם חג"ת לבד ולפי שהם סוד יודי"ן נמלא שהם ג' שמות ע"ב דיודי"ן שהם רי"ו והם ע"ב נשרים (ב) של מימי החסד והד' של אות ה' מקפת עליהם ורי"ו הנ"ל עם ל"ב נתיבות גימט' רמ"ח איברים המתפשטין בו:

פרק ב מית

והנה מה שנכנס תחלה באלו הכלים להחיותן אינם הג' שמות בעצמן רק המילוי שלהן נכנסין תחלה שהם מדרגות השפלות מן השמות עצמן כמ"ש בדרוש רפ"ח נילוין והנה מספר המלוין לבדם של אלו השמות אחר שנסיר מהם שמות הפשוטין הם אלו מילוי ע"ב כשנסיר הפשוט שהוא גימ' כ"ו נשאר מ"ו ומילוי ס ג ע"ד הנ"ל הוא ל"ז ומילוי מ"ה ע"ד הנ"ל הוא י"ט וגם צריך שתדע כי תחלה נכנס המילוי התחתון (ו) שבמדרגה שהוא י"ט ממילוי מ"ה אם לסיבת שהוא קטן שבכולם במדרגה ואם לסבה אחרת (ז) והוא כי ענין היות בז"א ג' שמות אלא ע"ב ס"ג מ"ה הוא כי תחלה לוקח בחי' חיות עצמו שהוא מילוי מ"ה ואח"כ לוקח חיות יותר גדול והוא מילוי ס"ג ולוקחו מן אמא ואח"כ ליקח מן אבא חיות יותר גדול מכולם שהוא מילוי ע"ב (ח) וא"כ מוכרח הוא שתחלה יהיה מילוי י"ט שהוא חיות עצמותו ואח"כ של ל"ז ואח"כ של מ"ו כי כך הוא מעלות המדרגות. ועתה נבאר סדרם דע כי הנה נתבאר בגמרא במעשה דרבי אלעזר דא"א לבשר חי לעמוד בלי מלח יותר מג' ימים (ט) איסריה יותר מזמן זה וא"כ מוכרח הוא שבג' ימי קליטה נכנס איזה בחי' חיות ורוחניות בולד והנה אז בג' ימים אלו נכנסין בחי' הי"ט נילוין דמילוי מ"ה הנ"ל אשר הם בחי' ח"י לרמוז היות בהם כבר חיות ועם כולל הרי י"ט כי בפחות ממילוי האחרון זה דמ"ה התחתון שבג' שמות הנ"ל אין לו חיות בלעדו והם מתחלקים בג' ימים כי ביום א' של הקליטה נכנס בו ו' נילוין לפי שאז נתקשרו יחד זה בזה כל אותו המחלה הנתון תוך אבא (י) כנ"ל אשר מלד ימין ואז נמשך להם ו' נילוין של חיות כי בחי' ו' הוא קו א' והוא קו ימין שע"י נתקשרו ונתחברו יחד וביום ב' נקשרים ומתחברים יחד זה בזה כל המחלה של קו שמאל הנתון תוך אמא ואז נמשכין לו ו' נילוין אחרים של חיות לקשרם ולהברם והוא ו' נילוין בקו שמאל שהוא לורת ו' ג"כ וביום ג' אשר כולם מתקבלים יחד אבא עם מחלית דאמא (כ"א דאבא) ונתחברו ונמלא כי חלאי קו האמצעי לא נתחבר עד היום הזה וכנגד זה נכנסין לו (יא) ו' נילוין אחרים כנגד קו אמצעי הרי נשלמו בג' ימי הקליטה לכנום כולם תוך אמא ולהתקשר יחד כולם בסוד (ג') קוין ולכנום בהם י"ט נילוין של חיות שהם מילוי מ"ה שהוא חיות של ז"א עצמו כנ"ל. והנה מלאות של ג' ווין אלו הם בחי' ג' אלפין

הגהות וביאורים (א) עיין שער כ"ט פ"ב: (ב) עיין פירוש הדברים במנו"ס שע"ה ח"א פי"ח דף ק"ב ע"ב אוצרות חיים פי"ח שערי מאמרי בשב"י פ' תרומה דף קס"ז. שמן שמן: (ג) עיין פ"ח משער כ': (ד) נ"ע שבשער הכלים פ"ג כ' שפשיטות הי"מ לא נתבאר עד סיניקה. אמת ויציב: (ה) לשיל שער מ"י פ"ז: (ו) וא"ה בלא כבר היו החלה בעת הבטיבה כדי להחיות את המלכים בל ד' עבמ"ב א"ב מה ענין כנים עתה מחדש. וי"ל דלצורך הסיבור יוצאים ונכנסים הוך אימא במקום החתך ו"ח"ב מהחילין לכנום על סדר המוכר הוך הכלים ושבוע ועיין לעיל פ"ל. שמן שמן: (ז) הרב שמן שמן מביא בשם פ' שד"ה שבני הטעמים הוצרכו שבעעם הא' איבא למיתר מבוון שהסיבה הוא מפני שהוא קטן א"ב הי' לו ליקח שם ב"ן החילה. ע"ז הוצרך טעם הב' ולדם הרוב אצל עצמו יעו"ש. וכתב ע"ז הרב שמן שמן וז"ל ולענ"ד שם ב"ן הוא לנוקבא ולא לז"א: (ח) ולבאורה צ"ע מה בחי' הי"ח זלא בלוקח מלאמא ו"ח"ב מן אבא אחר היום ז"א בהוך בטן אימא בלא בחי' ס"ג וע"ב הם מפלת עצמו דז"א כמ"ש בהסר ס"ג בגבורה מ"ה בת"ה יע"ש ולא מבחי' לו"א. ולפשר מבינן שקלטו בג' ימי הקליטה והיו באו"א ע"ד המוכר לעיל בפ"ל ואח"כ ניתן בכל לאימא בסוד עיבור בהמשך הימים נכנסים בכלים דז"א ומבינן שהיו לו"א נקבא על שמש ולבולם מו"א עצמו בל אלו הבחי' וזה נראה לענ"ד. עיין שער הקדמות דף כ"ה ע"ד סוף דרוש ב' בענין עיבור זו"ן שבהב דלי"ז נילוין מילוי ס"ג הם בחי' טיפת זרע אימא הבר ע"י מצטייר הילד יעו"ש ועיין לעיל פ"ח ד"ה ונלענ"ד חיים. שמן שמן: (ט) סנהדרין דף נ"ח ע"ב: (י) בפ"ל כתב הרינו בכל לד ימין נקלט באבא ולד שמאל באימא ביום ג' ניתן בכל לאימא וע"ש דתוך נכנסים אלו הי"ט נילוין בג' ימי הקליטה ו' ביום א' של הקליטה בל לד ימין אבא באבא וביום ב' בל לד שמאל אבא באימא אלא בל שנה הוא בחי' מילוי דמ"ה ולא שייך שם זה אלא נקו האמצעי שבוא ה"ה ונ"ל אבר זה הם הוא מבחינתם עצמם בנוכר בפ"ד משער י"ח ישיש ולא בחסד וגבורה שלאים מבחינתם שבהם אין שייך אלא מילוי דמ"ה ובגבורה ס"ג. אח"כ מצאתי באו"ז שבקשה כן ומה שהיכן הוא דוחק גדול וגם הוא כתב בלריך ישוב. שמן שמן: (יא) עיין מנו"ס דף ק"ד ע"א ושם אותה ז' נילוין כנגד קו האמצעי:

יפה שעה

ואימא ואח"ך ז"ן ולא הוה אפשר להקדים חד נחבירו לא בסדר ולא בזמן כמ"ש רז"ל בשער מ"ד ומ"ן פ"ד ובשער דרושי אבי"ע פי"ב ובספר מבו"ש שע"ב ח"ג פ"ח יעויין שם. ואיך אפשר לומר שבשיגא שכתר דמ"ה היו כל הע' אחרונות כלולים בה אם כן היו שם בכוד העיבור ואין הדבר כן כי לא היה בכוד העיבור אלא אריך אנפין בעתיק. והשתא פשיטא ופשיטא שאי אפשר אפילו להעלות בכלקא דעתין אומר שהיה על סדר יציאת עולם העקודים שיצא המלי' החילה ואחר כך ו"ק ואחר כך ג"ר כי זה הפך הענין והכך הסדר שהרי עתיק נתקן תחילה קודם הכל מכתר דמ"ה ואחר כך א"א מהחכמה דמ"ה. כי על כן נראה לע"ד בדשות קבהו"ם שסדר מ"ה החדש לא היה לא כסדר עולם העקודים ולא ככדר עולם הנקודים אלא כאשר עלה ברצון המאציל העליון להחיות מהיש יש. הכלים מבי"ע לאציליות ועלו האורות למ"ן למעלה למעלה עד ע"ב הכולל וע"ב דס"ג הכולל ונעשה הזווג ההוא דעמיר ונעלם בכוד פנימיות המלא דא"ק ועל ידי אותו זווג נולד שם מ"ה החדש כמ"ש רז"ל בפ"א משער התיקון הנה לא יצא ונתגלה כל שם מ"ה החדש להוץ כאחד אלא בתחילה היה עיבור לעתיק במקום שהיה כי לא פורש (ונלענ"ד כבר פירש שהיה בביאה דא"ק ועיין הגהות הסמ"ם) כי רז"ל אחתו בחותם התעודה ונמשך בעיבור ההוא כהר דמ"ה וכתר דמ"ה המשיך שם כל החלקים שלקח מכל הבי"ן כולדע ונתקנו לבו"ן לעתיק ולאחר כך היה זווג בעתיק ונוק' והמשיך ה' התחתונות לכתר דבי"ן ובכוד מוחין המשיך חכמה דמ"ה ונתקן אריך אנפין ונוקבא ואחר כך היה באריך אנפין ונוקבא זווג ונמשכו הכלים שלקחו אבא ואימא מבי"ן גם המשיכו מקום המעלות בינה דמ"ה לצורך או"א ועל ידי כן נתקנו אבא ואימא ואחר כך או"א היו ממשיכים חלקי (בינ) דז"ן ועל ידי זווגם היו ממשיכים מרוש המעלות חלקי ז"ן דמ"ה ועל ידי כן נתקנו ז"ן (עיין בס' שמן שמן שסתר כל זה). והעד והראיה מ"ש רז"ל בפרקין ולקמן פ"ו בשלשה ימי הקליפה נתקנו המלי' דו"ק שבכל קלה וקלה ע"י המלכיות דו"ק דמ"ה שהם פיפות דאבא ואימא ובעיבור נתקן הי"ו בכל קלה וקלה דמ"ה ודיניקה נתקן חנ"ת בכל קלה דמ"ה ואחר כך הב"ד בכל קלה דבי"ן על ידי הב"ד בכל קלה דמ"ה יע"ש. הרי שכל המ"ה היה ממשך על ידי זווגים דפרצופים עליונים כל בחינה ובחינה וכל מדרגה ומדרגה בעת בא זמן

אלפין שיש במילוי מ״ה (ח) (א) והנה כבר נתבאר לעיל כי הגילולין נגמרין להכנס ולהתתקן בזמן ט׳ חדשי עיבור וכאשר תמנה כל חדש מהם ל׳ יום יהיו כולם ר״ע ימים (ב) והולד נולד ברע״ח יום וכמ״ש בגמרא ע״פ ויתן לה ה׳ הריון כי המשך ימי העיבור הם גי׳ הריו״ן שהם בגימטריא רע״ח (ג) והענין הוא כי בג׳ ימי קליטה נתקנו הי״ח גילולין והשאר ר״ע ימים נתקנים ר״ע גילולין גילון אחד בכל יום שבין כולם הם רפ״ח גילולין הנ״ל (ב) ונודע כי הרע״ח יום הם זולת ימי הקליטה כי לכן אמרו בגמ׳ אין האשה יולדת או לרע״ח או לרע״ב או לרע״ג יום לפי שהרע״ח ימים הם ימי הריון המוכרח שהם ט׳ חדשים וג׳ ימי הקליטה שיש בהם ספק (ד) אם נקלט ביום ח׳ או ביום ב׳ או ביום ג׳ ונחלקים עתה בחי׳ ר״ע ימי הריון בר״ע גילולין הנשארין מרפ״ח גילולין. והנה נודע כי חז״ל שביום חרבעים נגמר צורת הולד והענין הוא כי אחר ג׳ ימי הקליטה שבהם נכנסו י״ט גילולין דמילוי מ״ה שהוא בחי׳ חיות דז״ח אח״כ נכנס מילוי ס״ג דאמא הם ל״ז גילולין ואם תוסיף על ג׳ ימי קליטה יהיה מ׳ יום שאז נגמר מילוי ל״ז דם ג דאמא אשר היא עתה ציור הולד כנודע מפ׳ ויולר ה׳ אלהים את האדם וגם לסיבה זאת נקודת הצירי היא באמא כנודע והרי כי במ׳ יום נגמר צורת הולד שהוא כניסת ל״ז גילולין אחרים דמילוי ס״ג והרי כי במ׳ יום שנגמר צורת הולד יש בו בחי׳ מילוי מ״ה וס״ג גם אם המנה בחי׳ גילולין עלמן י״ט ל״ז יהיה כ״ו והם גימטריא א״ל יהו״ה (ה) ע״ה כי כבר נתבאר אצלינו כי שם הוי״ה הא בז״ח וגם נתבאר אצלינו (בחיבור) [כי בחי׳] ב׳ שמות א״ל יהו״ה הוא בעולם היצירה כי עתה נגמר ונשלם לקרא בב׳ שמות אלו ואח״כ יש זמן ג׳ שאר״ל ענין ג׳ חדשים הראשונים שאז היכר העובר כמאר״ל במשנה היבמה לא תחלון ולא תחייבם עד שיהיה לה ג׳ חדשים שאז היכר העובר והענין הוא כי אחר מ׳ יום של ילירת הולד שנכנס שם מילוי דס״ג שהוא המלייר לורת הילד עוד נכנסין בו מ״ו גילולין של מילוי ע״ב במ״ו ימים אחרים והנה בין כולם הם פ״ו ימים אשר נכנסו בהם ג׳ מלוהים דע״ב ס״ג מ ה וכבר נשלם טופת דכורא שהוא ע״ב להצייר ואז נקרא היכר העובר לגמרי ואף על פי שאינן ג׳ חדשים לגמרי אין חשש כי מ״ש בגמרא ג׳ חדשים לאו דוקא בלמלוס ובפרט אם תמנה החדשים החסרים יהיו פ״ז ימים והם פ״ו הנ״ל עם הכולל:

פרק ג מת

אמנם אם תמנה בחי׳ הגילולין עלמן יהיה (ו) ק״כ גילולין והוא מ״ש בגמרא רולה אשה בקב ותיפלות (ז) מט׳ קנין ופריסות (ח) גם ז״ם חגיגא בני די לו בקב חרובין מע״ש לע״ש (ט) פי׳ כי בהיות ג׳ מלויין אלו חסרים (י) מז״ח היה נקרא קב חרובין שהם בחי׳ מלכים דאתחרבו עלמין קדמאין כנזכר באדרא ובספ״ד וכאשר נכנס בו זה הקב שהוא ג׳ מלויין הנ״ל אז הוא מתוקן ושלם ואז חייב בחלה כמ״ש במשנה במס׳ עדיות ב״ש אומרים מקב לחלה וב״ה אומרים מקביים כו׳ כי אז חייב בחלה וז״ם אדה״ר חלתו של עולם היה. ואמנם ביאור משנה זו הענין הוא כי הנה ב׳ קנין הם ח׳ טוב והוא סוד ג׳ מלויין דע״ב ס״ג מ״ה הנ״ל שהם י״ט ל״ז מ״ו גימטריא ק״ב והוא מבחי׳ פנים שמקבלת בעת הזווג פב״פ וזהו הקב שהאשה רולה בה מט׳ ופריסות כי האשה היא השם ד׳ שהוא ב״ן (יא) שהוא במלכות הנקרא חלה כנ״ל ומקבלת ג׳ מלויין הנ״ל הנקרא קב טהור (יב) ויש קב אחר הנקרא חרובין אשר זה היה מיתה וחרבן של מלכים הנ״ל וזה אינו כ״כ טהור כמו הראשון לפי שהוא מבחי׳ אחוריים אשר הקליפות נאחזין בו שהם גרמו חרבן המלכים כמ״ש בע״ה והם בחי׳ ד׳ אחוריים שיש בד׳ שמות ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן שהם

מדרגה

הגהות וביאורים (ח) ולענ״ד לא זכיתי להבין שלא הם בחי׳ ג׳ אלפין כולל הם בחי׳ י״ט מילוי מ״ה אינם ג׳ אלפין דוקא אלא גם ו״ד דיו״ד וא״ו ב׳ דוה״ו והיו״ד. שמן משון: (ב) אם מדשי העיבור הם אחד מלא ואחד חסר עיין תשובת הרשבא הדשן סי׳ רי״ז ס״ש: (ג) לא דוקא דיום ח׳ בחודש חשוב חודש כמ״ש בהיום ובמנו״ם ועיין יפה שעה אות ג׳ ואשהמיעהיה מ״ש בהיום במנו״ם. שמן משון: (ד) וקשה מה ספק ליכא הא לפי מ״ש בפ״ח לעיל שביום ח׳ עולים קו ימין בלבא וביום ב׳ קו שמאל בלימא וביום ג׳ יתן בכל לימא ח״כ הוא מוכרח לבוות כן ואין כאן ספק. שמן משון: (ה) הנה שהה הלכה בלא נסוד נסוד עיבור הוא נסוד הנ״ם מלכים והיכן ואשר כי בין שהוא עתה נסוד ישרה לכן כתב בהיום זה. בהילו הלכ שמן משון: (ו) עיין בשער המצות דף ל״ה ע״ב בפרשה בלא בדין הלבה: (ז) כתב מוהרח״ו ז״ל בשר מלמדי הז״ל דרי״ג ע״ח בדרוש פסיעותו בל אתע״ה וז״ל רוצה אשה בקב והיפלות שהוא בפ״ח מי׳ קנים ופריסות הם לות יו״ד שבוה הנפיק מיסוד דז״ח שהוא בולל י׳ קנין. מהר״ן יולה אשה בקב והיפלות שהוא בקב של שבירת הכלים כדי לגרר ולתקן לוהן מי׳ קנים ופריסות שהיא בטיפה של יסוד ז״ח בכלול בו עשרה קנים כי בסוד הטיפה אין בייך שם עוד בינה כי הטיפה בכר נתבלבלת בסוד המוח שבם המהבבה המגולה. אבל הקב סיוגא עתה מקליפה נוגה בו בייך סוד הבירור שבהיצוניות הבנפ״ש בקב זה ולכיך לנקותם ולברר. ומאחר שבל שבירת הכלים היו בסוד מלכי ח כנודע לכן רוצה המלכות שהיא הנוק׳ דז״ח להקן אותם היא דוקא ולא אחר. ועוד הקב הזה גורם לה המ״ן שלא שהיא יכולה להזדווג על ידה עם הז״ח ויסוד שלא מתנגדים בל הדינים והסבולה של הקב ואז נקרא קב עטרן בהנ״ל בדברי הרב נתן ז״ל נתן ולעמ״ד הענש מפני שזה הק״ב גורם לה המ״ן שלא יוכלה לזווג על ידה עם ז״ח ובינוד והסבולה שלא ק״ב מתנגדים בל הדינים ואז נקרא קב טהור לכן רוצה בה האשה יותר מי׳ לוהיות שבוה הסבוב עם המילוי ביה׳ ופריסות ר״ל שאין לחיזה לל הדינים בהם בלל מפני שבמילוי בלבד גורם לה הזווג אבל בשם בעצמו עם המילוי ביחד אינו גורם לה ב״ח היקון פרצופר וזוה הלופן בלבד בשם לבדו בלהי מילוי אלא הוא יותר גרוע מן המילוי עצמו שהוא לבדו והבן עכ״ל וכונת בספר שמן משון: (ע) עיין בשער מלמדי הז״ל ד׳ י״ג ע״ח בענין ב׳ קפיצות ומבשם תבין מה בחי׳ קב והוא לגוף המילוי בל הנבמה וגם תבין מה ענין של נתב״ד שהיה אוכל קב חרובין מע״ש לע״ש והוא שבא בעוה״ז בגילגול מפני שלא זבה לענינו ועי״ז בחיבור הקב הזה בקדוש והיבוד של היסוד ועב״ב שער מלמדי הבב״ו פ׳ פרחה דף מ״ח עפש אחר ובער הפסוקים בנגל איבה. שמן משון: (י) הבב שמן משון בתב וז״ל לא זבחתי לבנין דבהיזה זמן הסרים מז״ח הלו הבי׳ מילוים הלא בל ד׳ שמות עפמ״ב שהם בחי׳ רפ״ה בם הוא בסוד הבל דגרמי בנזבר בשער רפ״ח (ושיין במנו״ם בע״ה ח״ה בפ״ג ובשער ו׳ ח״ב פ״ח דף במ״ה רע״ח). וע״ב נראה לומר והוא שבשעת הביבור יוצאים לו הגילולין מן בבלים ונבנסים בסוד עיבור בלימא במקום בתתך וח״ב נמצא בהסרים מז״ח בל הזמן הנזבר ובאשר ונבנסים בו לאם לאם (בנזבר בפ״ח) אז הוא מתוקן ובלם ולפילו בקודם העיבור היו בו מ״מ לא היו בסוד היקון והדוק דזה נראה בהתחלת הפירקין לקבנו עם פרק דלעיל זה לענינ״ד. ואח״ב ראיתי דבריו מבוארים בשער הקדמות דבי״ח סוף דרוש ב׳ בענין עיבור זו״ן ש״ם: (יא) ור״ל שזה הק״ב הוא לעוכן בנין הולד שבעת העיבור ונבנסים בל ג׳ נחי׳ לוהות גילולין בלים ומס מבולבל

מדרגה הנ"ל (ח) שיש בכל שם מהם כנ"ל אשר יש באחוריים המלוים של כל שם ושהם יש בו כ"ו אותיות מילוי חוץ מן שם ב"ן שאין במילוי האחוריים שלו רק כ"ד אותיות סך כל אותיותיהן הם ק"ב וכנגד ב' בחי' אלו שהם ב' קבין פסקו ב"ה שאז חייב בחלה כיון שכבר יש בהם ק"ב ראשון של תרומין ומוסף עליו קב הב' הטהור הרי נתחייב בחלה (ב) אבל ב"ש סברי כיון שיש קב א' כבר יש בו רמז אל הקב הטהור ודי בזה. גם ז"ס מבנה מס' חלה קב ישן וקב חדש שנשכו זה בזה (ג) כו' והם ב' קבים א' ישן בימי תרומין וא' חדש במלואם עתה בימי עיבור. גם ז"ס מס' שבת הקיטע יוצא בקב שלו דר"מ כו' וביאור הדברים כי הנה המלכים שמלכו בארץ אדום ומתו שהוא שבירתן וירידתן בעולם הבריאה ושם נתגלו בחי' הקליפות ואלו המלכים נתאחזו בקליפות ונעשו בחי' נשמה אליהם וכבר נת"ל כי אלו המלכים הם בחי' ז"ת של י' נקודות שיצאו מנקבי עינים כנ"ל באורך ואלו הז"ת הם בחי' ז"א שהוא כולל ו"ק והז' היא נוקבא ואלו כולם יצאו נפרדין זה מזה שלא בדרך קוין כנ"ל ולא היו מקושרים זה בזה אלא כ"א ואחד בפ"ע זו תחת זו כנ"ל ואז נקרא רה"ר כי אין רבים אלא אבהן כנ"ל דאיזון חג"ת (ד) כנזכר בזוהר ובתקונים ואח"כ כאשר נכנסו במעי אמם בינה בסוד עיבור כנ"ל נתקנו ונעשו רה"י אשר גבהו י' ורחבו ד' והענין כי נתחברו ונתקשרו (ה) ונאחזו זו תוך זו ומלובשים זו תוך זו כמבואר היטב לעיל בדרוש א"ק ועתיק ע"ש ואז נקרא כל הו"ק פרצוף א' ומיוחד הנקרא ז"א אשר רחבו ד' שהם ד' אותיות הוי"ה וגבוה י' שהם י' אותיות במילוי אלפי"ן שהם בז"א כנודע. והנה אלו המלכים עדיין לא נגמרו להתברר עד ימות המשיח כי אז יוברר לגמרי והסיגים יתבטלו בסוד בלע המות לנצח והטוב שבהם יתברר ויתחבר עם הקדושה אשר בהמשך זמן זה מתברר מעט מעט בכל יום ובביאת המשיח יושלמו להתברר. והנה אלו המלכים אשר עדיין שם בסוד נשמה אל הקליפות נקרא רה"ר וכל מזיגם והשפעתן אינם רק בסוד קב שהוא בחי' מילוי הנעלם בשם ע"ב ס"ג מ"ה מ"ו ל"ז י"ט וכנ"ל. ודע כי לעולם כשהשם לבדו בלתי מילוי אז הוא יותר גרוע מהמילוי עצמו שהוא לבדו (ו) אמנם בהיות שניהן יחד השם והמילוי אז השם בעצמו בפשיטו הוא יותר חשוב ומעולה מן מילוי שבו ע"ע (ז). ואמנם אלו המלכים הנ"ל הנשארים למטה בסוד רה"ר אינן נזונין ומתפרנסים אלא מזה הק"ב הנ"ל והוא סוד הקב חרובין (ח) שהמלכים נשארו חרובין ויבשים בסוד ומלכין קדמאין מיתו הנזכר בספ"ד פ"ק אבל מן השם עצמו אינן יכולין להתפרנס. והנה מילוי גימטריא אלהים לרמז על המלכים הנ"ל הנקרא אלהים בסוד דינין ולכן אינן מתפרנסין אלא מהמילוי שהוא גימטריא אלהים והוא עולה גימטריא ק"ב כנ"ל. והנה ביום השבת אסור לעלות ברה"ר שהוא רשות אלו המלכים הנ"ל והנה הוא מוכרח שיתפרנסו ויוציאו להם מזון מרה"י שהוא ז"א אחר התיקון ור"מ סבר שהז"א בהיותו בבחי' קטוע לבד אז יוצא בקב שלו שם ברה"ר לפרנסן ולהיות שאינו יוצא רק בחי' הק"ב הנ"ל לבדו לכן נקרא נ"כ קיטע כי השם עצמו נקטע ועלה למעלה אבל הק"ב שלו בלבד שהוא מליאו הוא היוצא לפרנס ברה"ר. וכבר הודעתיך לעיל כי הג' שמות של ע"ב ס"ג מ"ה אשר מלואם הוא הק"ב הנ"ל הנה שלשתן הם בז"א לבדו בבחינת תנ"ת שלו הנ"ל ולסבה זו נקרא הז"א קיטע על שמם קטע גימטריא ע"ב ס"ג מ"ה ע"ה כי הם עולין למעלה ומלואן שהוא הק"ב יוצא לחוץ. גם דע כי הנה נתבאר בענין שבת כי כל אחיזת הקליפות ביום השבת הם בנה"י שהם הנלין דז"א בלבד אשר הם מתעלין ביום השבת למעלה (ט) ממקומם ואז נשאר מקום פנוי וחלל בסוד מהלליה מות יומת ולכן נקרא הז"א קיטע בסוד אלו הנלים שנקטעו ועלו למעלה למקומן כנ"ל ולא ירד אלא הק"ב הנ"ל. גם בזה תבין מ"ש בתקונים דק"ג שמעגא דעיבדא הוה בחד ב"ג בעלי קבין כו' ופי' כמ"ש לעיל כי הז"א יש לו קב הזה ממילוי ג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה אשר בו הנ"ל וגם קב זה גימטריא אלהים הנ"ל ואלו הם הז' מלואין הוא דינין כי מילוי גימטריא אלהים הנ"ל ואלו הם הז' מלכים שמלכו בארץ אדום ומתו כולם וירדו למטה והובררו שם (י) והם עומדים שם בבחי' רוחניות ונשמה אל הקליפות. והנה יש בנ"ע בתחתון מקום אשר שם הוא נקודת בינה ושם קרוב אליה עומדין אותן המלכים (יא) אשר מלכו בארץ אדום ואותן נשמות הצדיקים אשר שם כולם הם מבחי' בעלי קבין כי הם מזה סוד הק"ב הנ"ל לכן צריכין להתלבש באותן קבין (יב) ודי בזה. גם בזה תבין מ"ש בתיקונים בהקדמה (יג) כל רבי מא"י ורב מבבל וכל רבא מסאר אתרעאין פ' כי בלאת הז"א להשפיע באותן המלכים העומדים בחו"ל אינו יוצא רק בבחי' המלואים לבד כנ"ל והנה האחוריים של מ"ה דאלפין פשוטים הם ע"ב ומלואם הם ק"ל ובניהן גימטריא רב וזהו כל רב מבבל. וזה סוד הנה ה' רוכב על ע"ב ק"ל ובא מלכים כי בלאתו למלכים שהוא חו"ל יוצא בסוד ע"ב ק"ל (יד) שהוא גימטריא ר"ב וגם רב"א הוא ע"ב ק"ל עם הכללות אבל בא"י הוא בסוד רבי בתוס' י' שהם י' אותיות של מילוי השם בעצמו בבחי' פנים המתייחדים עם ע"ב ק"ל ונעשין רב"י והנה

הגהות וביאורים (א) וקשה דמדרגה הנ' משם ע"ב לא נפל אלא ממדרגה הז' ואיך אי"כ איך הם ק"ב וקובאה זאת זכורני שהקשה אותה הרמ"ז. ואפשר להלק מכיון שכבר סמוכים למדרגה הז' קיימין ביה בהרי הוצא כו'. עוד קשה שאלו ד' אחוריים הם בחי' אותיות הם מנחי' מדרגה הנ' היותר עליונה וא"כ איך אין נקרא ק"ב שהוא ובשה צריך לחיות לעיסק ונ"ע. ואח"כ ראיתי בס' ד"ה שבקשה אלו הנ' קוביות משם הרב נתן ונ"ע. שמן שבון: (ב) כרב ד"ה בקשה דאיך אפשר כי ק"ב תרוגין יהיה בחשון ואלא קב תרוגין הוא מדרגה הנ' המשולם ממדרגה הז' והוא הקב הטהור. והיינו כי המדרגות עולים זא"ה והתילה עולה בעליונה ואח"כ עולה המדרגה אשר התחתה ולכן עולה קב הרוגין התילה שהוא מדרגה ו' ואח"כ הק"ב עהור ע"כ. שמן שבון: (ג) היינו מכיון שהיו כבוד עיבור ביחד נשכו זה בזה ושבוש. שמן שבון: (ד) ר"ל מכיון בג' שמות עס"מ איזון בחג"ת ונכלל ב"ש בת"ת נזכר בשער התיקון פ"ה לזה לא קתביב בפ"ע ועיין שער י"ח ספ"ז: (ה) כ"ב ונתאחזו כולם בבחי' קוים מקושרים אשר הדברים הזה נקרא פרצוף והבן הקדמה זו וזכרה שתבין מילת פרצוף הנזכר המיד אצלינו בסוף שיחתם מקושרים זו בזו ע"י קוים המתפשטים. וג"כ (ה"ה בסוף לקמן שע"ל דרוש ז') דע שיש ג' חלוקות נקודה כפירה פרצוף. נקודה ר"ל עשיה שבסמ"ל. וכפירה ר"ל בחיות הספי' שלעתה מתגיע שבה. ופרצוף הוא קצר י' ספירות מהם שלעתה מתגיע שבה וזהו כלל זה. סכ"ה: (ו) עיין מבנ"ש דף כ"ח ע"ב ונלמה שם ועיין דב"ש ד"ד ע"ד ביעה כ"ב: (ז) לעיל בס"ב מבאר ח"י: (ח) ודע דאין זה סותר למ"ש בינינו לעיל כי ק"ב דבחי' המילוי היינו הקב הטהור אבל ק"ב דבחי' אחוריים זו נקרא ק"ב חרוגים כמו שהקשה בס' אור"ז וגם הניח לשונו ג"כ בכל שה"ה. דיל"ל דזה דוקא בשבת כמ"ש במבנ"ש שער ג' ח"ג פי"ד דף ע"ז וא"ל אמנם בהיותו בסוד מילוי שהוא דין לכן גם ממנו נמשך מזון לתיקוניות ביום השבת ועיש. א"כ נמצא מכיון שבהול אין מזונים אלא מק"ב ממה נקרא זה הקב חרוגים אבל עתה בשבת המזונים גם מק"ב זה שהוא הקב הטהור נקרא זה הקב ג"כ הקב חרוגים. שמן שבון: (ט) הרב ה"ה הקשה ממ"ש בינינו בשער המלות פ' בשלת בסוד ההתומים כי במקום הנפ"ש שנשאר הלא הוא מקום שה"ה ובוסה קדושה נשאר שם ולכן סוף סוד הקדוש: שיכולת קדושת חדש העליון להתפשט עד שם לם ילאה ואין מעכב פ"ש כי הקליפות הם אחר סיום שיעור זה ומשם ואילאה הוא שדה אדום וכו' ואמנו לאלת משם יעש. ואיך כתב פה כי בלאתו המקום פנוי יש לתמיה אל הקליפות ובניה בנ"ע. ולק"מ ועיין בשער הכוונת בענין התום שבת ד' ל"ב ועש"ב קתנו מבשם ובע"ה ב"ש מבאר הבנה. ש"ה: (י) עיין מבנ"ש שע"ב ח"ג פי"ד דע"ו יוצר בגיאתור ח"ל כי מילוי ג' אלהי"ם נלנו המלכים נקראו אלהי"ם (ועיין בשער המלות פ' בשלת) וא"כ מ"ש קלי למ"ש לעיל מה כי מילוי גו' אלנים. ומ"ש והובררו שם וכשם פומדים שם ר"ל שאחר שהובררה מבחי' קב הנ"ל בשם מ"ו ל"ז י"ט ונתקנו וכשם למעלה בקדושה מחברים לבשפיע שם. וכבר שה"ה כתב לא ידעתי הינה והובררו שם כי בהיותו אינו שם אלא הובררו מבשם והיינה בנ"ע. ואח"כ מלאתי בלבון זה בשער מלאכי הבב"ר בפיוטו על התיקונים בתיקון ס"ע דף ק"ו ע"ש ונראה שר"ל ובשם הובררו להיות שם ע"ש. שמן שבון: (יא) עיין מבנ"ש שע"ב ח"ג פ"ח שכתב רבינו ז"ל ודע שכל אלו המלכים הנהנים הון הקליפות בד' עולמות אבי"ע עיקר אחיזתם ומקומם הם ברגלים של כל עולם ועולם שהוא בנה"י של כל עולם ועולם יעש. שמן שבון: (יב) עיין בשער מאמרי רח"ל בדרוש פסיעותיו של ח"ל שכתב רבינו שם הקב הוא לבוש החיצון בהבשמה יעש. שמן שבון: (יג) א"ה עיין שער מאמרי הבב"ר זיע"ל דף ל' ע"ל. ועיין בדב"ש דף נ"ו ע"ג וד' ר"ף זו"ן ע"ש: (יד) מה שיש לדקדק כיצד בכר דקדקו הראשונים הרב הלבונים ומה פירוש אומרו ת"ל וא"ש ומה הבר יש למרים עם בנל וסיינו שאר תרגון ומה שיכות לק"ב דמילוי עם ק"ב דאחוריים דמ"ש. ותו איך יצוקה כ"ו ל' פשוט עם רב ליגך לתו"ל וכבר ר"ל בשם הפנים יוכרים. ותו למה יוסיפו עבבה אותיות דמילוי הפנים בה אין המדרגות שוות ע"כ ק"ל הוא מספר במות דאחוני הז"ל וזה מספר אותיות הפנים והם מדרגות בלתי שוות. גם המיתים רב ובכה ובכי מה פנינו ע"ש ע"ל. ועיין לרב ד"ש דס"ת ע"ג שהקשה הרמ"ה יראה דקשה ריש"ל דלעיל כתב רבינו דיוצא בק"ב ואח"כ כתב דיוצא בע"ב ק"ל וע"ש מה שהיכן עם מ"ש רבינו בשער מאמרי ר"ל במאמר פסיעותיו של ח"ל דבכליכה הוא ע"י הדבוקה אז הוא בסוד ק"ב ואם הוא ע"י הבוקבא אז הוא בסוד קשלה וכוא הבוקבא דע"ב ק"ל הוא בוקבא. ועיין עוד שכתב למה בחו"ל הוא בע"ב ק"ל ובא"י הוא בהתחבנות עמהם שבר אותיות ועיין שם מה שהיכן בא"י הוא בשבר יצרה ותו"ל הוא בשבר עשיה ע"ב קתנו מבשם. ועיין עוד בדף מ"ז ע"ג מה שהקשה עוד הבכיוצא בק"ב אמר לעיל שהוא"ה שבועה נשאר למעלה ונינו יוצא אלא סק"ב ובשיוצא בסוד ע"ב ק"ל אז יוצא בהוא"ה. שמן שבון:

והנה ע"ב ק"ל עם ד' אותיות הפשוטים עלמו של שם הוי"ה שהוא נ' כ"ו הרי רוכב ר"ל כ"ו ור"ב כי שם הוי"ה רוכב על ע"ב ק"ל ובהתחברותן נעשה רוכב כנ"ל והבן זה :

פרק ד מ"ב

ענין אורות והגילולין והכלים שהם ביסוד בינה ובמקום החתך וביסוד תבונה נלע"ד שנמעתי ממורי זלה"ה שהחו"ב עלאין נתלבשו ממש תוך י"ס ותבונה (א) ובמעי תבונה הזאת היה עיבור ז"א לכן לישב כל זה נלע"ד שכך הוא . (ב) שבהעשות התבונה לבוש גמור אל בינה נמלא שהבינה הלבישה את הוד וחלי יסוד דא"א השמאלי ועל בינה זו הלבישה התבונה אך לא נכנסה כל בינה תוך התבונה אמנם כל הבינה הלבישה את הוד וחלי יסוד השמאלי דא"א שזה שיעור אורכה תמיד כי גם קודם זה שנכללו נה"י דא"א בחג"ת שלו אז היתה הבינה מלבשת גבורה וחלי ת"ת השמאלי דא"א ותבונה אינה מלבשת הבינה רק מהחזה ולמטה (ג) ושם הם ג"ר דתבונה ומלבישין בטן דבינה ובג"ר דתבונה דסיימו בבינה אשר לתבונה שם היה עיבור ז"א ונמלא שהוא מכוון ומלבש בטן דאמא והרי העיבור הוא בבינה דתבונה ובבטן דבינה שהוא יסוד בינה עלאה. והנה בבטן בינה שהוא יסוד שלה שם עלו האורות ובבינה (ד) דתבונה עלו גילולין וביסוד דתבונה עלו הכלים ובלאת ז"א בסוד הלידה מתבונה (ה) אז נתלבש בסוד לאם תוך התבונה הב' (ו) שהיא תבונה הג' (ז) אשר רחם שלה בבטן והיסוד של תבונה א' שהיא הב' (ח) שגם היא (ט) מלבשת תבונה ראשונה (י) על דרך שמלבשת תבונה ראשונה את בינה אמנם לענין מקום החתך ששם הם הגילולין פי' היטב בדרוש רחל ולאה בענין עקב עמוה יעו"ש. נמלא שמה שאנו אומרים (יא) שנעשו שתיהן בינה ותבונה פרלוף א' ר"ל שלפעמים יורדת התבונה ראשונה אם הבנים ממקומה לרבוץ על הבנים ונמלא פרלוף א' זולת הבינה פרלוף אחר אך מתה שהיא מלבשת לבינה (יב) היא הכל פרלוף א' ודוק ותשכח . גם בזה תבין רבולת אם על הבנים נמלא שתבונה ראשונה עלמה היא רובלת כי תבונה הב' נעשה לאם דז"א ונקרא זעיר אנפין ממש ולא תבונה ולאם זה יונק מתבונה א' :

פרק ה מ"ב

פרטי תבלית התיקון כנ"ל ע"פ הדרושים הנזכר הוא זה אחר תכלית העיון. הנה כל האילות שהם ה' פרלופין נעשין מב' בחי' שהם שם מ"ה וב"ן שהיה נקרא חחלה שם ס"ג ולהיותה בחי' נקודות דשם ס"ג לכן נקרא שם ב"ן עולם הנקודות וזכור זה ושם מ"ה זכר ושם ב"ן נוקבא וזה רוח וזה נפש והנה עתיק יש בו שם מ"ה דכורא שבו וב"ן נוקבא שבו וכן א"א מ"ה דכורא וב"ן נוקבא אך משם ואילך לא היה כך והיו שם ב' שיניים ושניהן א' והענין כי בה"א ועתיק היה הזכר והנקבה שבכל פרלוף מהם מחוברים יחד בפרלוף א' כי עתיק הוא ונוקבא פרלוף א' לכן הזכר היה ממ"ה לבדו והנוקבא דב"ן לבדו וכן הענין בא"א אך משם ואילך נפרדו הזכרים מהנקבות כי אבא זכר ואמא נקבה ואינם מחוברים כמו עתיק וא"א אמנם הם נפרדין בב' פרלופים זכר לעלמו ונקבה לעלמה וגם בזה גרם שינוי אחר כי כיון שהם נפרדין אם יהיה הזכר ממ"ה לבדו והנוקבא מב"ן לבדה יהיה פירוד גמור ביניהן ואין שם מתיק הדינין ולכן מוכרח שיהיה הזכר כלול ממ ה וב"ן חסד דין וכן הנוק' כלולה ממ"ה וב"ן חסד דין ועם זה יהיה בין הזכר ובין הנקבה קלת חיבור אע"פ שאינן חיבור גמור (יג) בזכר ונקבה כמו פרלוף עתיק לו בפרלוף א"א וכן הענין בזו"ן. נמלא כי כפי זה הם ד' זכרים וד' נקבות כוללים התאילות אמנם ב' זכרים וב' נקבות העליונים כל זוג מהם פרלוף א' והזוג הא' הם פרלוף א' הנקרא עתיק והזכר מ"ה לבדו והנוקבא בין לבדה והזוג הב' הם פרלוף א' דא"א והזכר מ"ה לבדו והנוקבא ב"ן לבדה אך הזוג (יד) הג' או"א ב' פרלופים זכר ונקבה והזכר מעורב ממ"ה וב"ן והנוקבא ממ"ה וב"ן נמלא כי כל כללות האילות נעשה ממ"ה וב"ן בכללותן ואמנם כל א' מאלו יש בו ד' בחי' כי שם מ"ה יש בו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וכן בשם ב"ן יש בו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והנה הזכר דעתיק לקח ע"ב דמ"ה שהוא כתר דמ"ה ונוקבא לקחה חלי עליון דע"ב דב"ן (טו) שהוא חלי כתר דב"ן ודכורא דא"א לקח ס"ג דמ"ה שהוא חכמה ונוקבא לקחה החלי תחתון דע"ב דב"ן שהוא חלי התחון דכתר דב"ן ואבא דכורא לקח חלי מ"ה דמ"ה שהוא קו ימין (טז) וחלי האמצעי של בינה דמ"ה ואמא נוקבא לקחה חלי מ"ה דמ"ה שהוא קו שמאלי וחלי קו האמצעי דבינה דמ"ה. ואמנם משם ב"ן היה באופן אחר כי אבא לקח חכמה ס"ג דב"ן . ואמא לקחה בינה מ"ה דב"ן וז"א לקח ו"ק דב"ן דמ"ה וו"ק דב"ן דב"ן (יז) ונוקבא לקחה מלכות דב"ן דמ"ה ומלכות ב"ן דב"ן. והנה שם מ"ה (יח) יש בו פנים ואחור פנימי וחיצון וכל זה בכלים וכן באורות אחור ופנים פנימי ומקיף וזכור זה מאד . והנה המלכים שמלכו בארץ אדום הם י"ס דב"ן הכולל הנ"ל ונקודה ראשונה היא כתר דב"ן והיא נוקבא דעתיק ודא"א ונקודה ב' הוא אבא לד ב"ן שבו ונקודה ג' אמא לד ב"ן שבה וכל אחד מג' נקודות אלו היו כלולים מי' נקודות שלימות אך אח"כ יצאה נקודה הד' [א] ולא יצאה כלולה מי' נקודות רק בו' נקודות התחתונות שבה לבד ולכן נקרא בשם ו' נקודות ושם ג"ר הרי ט' נקודות אח"כ יצאה נקודה ה' ולא יצאה כלולה מי' נקודות שלה רק נקודה א' לבד (יט) חלק עשירית שבנקודה ההיא הרי נמלא שבשם אינם רק ה' נקודות ונקרא י' נקודות דב"ן וחלו יצאו ראשונה ונשברו ומתו . ודע כי לא די אלו שיצאו בבחי' האילות שהם הפנים דב"ן אלא גם אחוריהם שהם

בי"ע

הגהות וביאורים (א) דהיינו בעלו יסודות והלבישו לאו"ב עלאין כמ"ש לעיל שער י"ד פ"ח ובשער מ"ז פ"ג : (ב) ר"ל בשעלה נפ"י דא"א לחג"ת כמ"ש לקמן . וכן מד"ז כוא בינ"ם : (ג) הנה כבוזאה יצאה דבריו הוא דמבל הנ"ל נראה דסדר העיבור הוא ביסוד בינה עילאה ובמקום החך וביסוד שלה ובמעמוסה שנית משמע דאינו אלא בבינה ולא בבינה . ועי"ז בא לתרץ ולומר שכך הוא שבעשות התבונה לבוש גמור אל הבינה והתבונה אינה מלבשת הבינה רק מהחזה ולמטה וכשם כם ג"ר דתבונה נמלא בטן דאימא עילאה לפנים מהם שהרי הם מכוון כנגדו וא"כ העיבור הוא בבינה דתבונה וביוהה אינה תיבונה ולעולם ביסוד בינה עילאה עלו האורות ובבינה דתבונה ר"ל ביסוד דבינה דתבונה שם עלו הגילולין וביסוד שלה עלו הכלים . ממן שבון : (ד) ת"ס ר"ל ביסוד דבינה דתבונה שבוא שהם במקום החתך ועיין במבו"ם שע"ה ת"א פ"ט דק"ג ע"א . ועיין בשער ההקדמות דכ"ת ע"ב . (ה) ר"ל מבינה אשר לתבונה שהם ג"ר דתבונה : (ו) ר"ל שביא מתני התבונה ולמטה : (ז) ר"ל בערך בבינה : (ח) ר"ל בערך בבינה : (ט) ר"ל תבונה ג' : (י) והוא ב' בערך בינה : (יא) פי' במא"ל (ועיין שער י"ד פ"ו ובמבו"ם) : (יב) כנ"ל בשמועה שניה שבחו"ב נתלבשו הוך יסודות : (יג) עיין שער י"ג פרק ט"ז : (יד) עיין פ"ג משער י"ז : (טו) ושוד לקח ג"ר דחכמה דב"ן ודא"ר דבינה דב"ן וז' כהרים דז"ק דב"ן ובבינו קיצר בלשונו וסמך על מ"ש במקום אחר : (טז) נ"ב חלי בינה דמ"ה שבוא ואמא ג"ר לקחה חלי בינה דמ"ה שבוא קו שמאלי וחלי קו האמצעי דבינה דמ"ה ובבינו כאן שינה בלשונו . והתלקות בזה לא מצאתי בכוס מקום ביוצא בו ובכל שדה"ם ג"כ נשקשה בזה ובהב שבוא ביסוד המקום מוזה ו"ע ובינ"א . ועיין נקמן פ"ח מ"ש ביה בשמש . שלבן לא נרסינו מילא עליון והתהון בנ"ל באבא חלי בינה עליון דמ"ה ושם"ם מחלי התהון דבינה דמ"ה . ממן שבון : (יז) נ"ע מה שלא מזכר כאן ובשער מנת"ל סוף פ"א ג"ר דב"ן דמ"ה ודב"ן דא"ן . ולפשר דזה היו בזוג דבעותא שנתקן בחי' ו"ק ועיין שער המוחין פ"ח והנ"ר נעשה מ"ו תפילתינו בנוזר בגה"ש בהקדמה יע"ש . ממן שבון : (יח) לא ידעתי למה כתב בבינו זה בשם מ"ם דוקא ולא בשם כ"ן ג"כ שבוא עד"ז . הרב שד"ם וכרב שמן שבון הקשו כי בבינו כתב בשער ההשתלשלות ענף ג' ובשער מולנ"ם פ"ב כי באורות לא יצדק בשם פנים ואחור וזהו שיפר מע"ם בבינו כאן ובשער פנימית וחיצוניות פס"ו . ואם נאמר שם חילוק בין בחי' מ"ה לבחי' ב"ן זה לא מצינו בוס גילוי ולא כמו בזה : (יט) מזל"ן שלבן נמלא כל האילות לא נקודות שהיא עילוי דש"ג כי כן הנקודות באו מש"ג דש"ג :

השמש

[א] נ"ב דע כי בס' מבו"ם שער ב' ח"ג פ"ו כ' שגם הזו"ן יצאו כל א' בבחי' נקודה א' היינו בזו"ן דפרטות דכל א' מו' פרלופי דאילות ודוק כלול מי"ם . ומ"ש בשאר המקומות שז"א יצא בו' נקודות ובוק' יצאה כי הוא אמיתות הענין ועיין לעיל בשער תשיעי פרק שביעי מ"ש שם :

בי״ע יצאו עמהם. ודע כי גם בחילות יש פנים ואחור לך כולם נקראו פנימים בערך בי״ע שהם חיצונים *והענין כי בבריאה היה חיצונים הפנים דב״ן ויצירה חיצונים דאחוריים דב״ן ועשיה חיצונים יותר חיצון דאחוריים דב״ן וכאשר נשברו לא נתקנו כל מה שנשברו רק מעט ולא יוכלו להתברר עד ביאת המשיח בב״א (ה):

*ציור וז״ש בקשו פניו תמיד הם פנים והם י״ס דחילות כדמשמע מזוהר פ׳ אמור:

פרק ו מ״ב

והנה בעיבור דאצון דזו״ן התחילו להתברר ו״ק דב״ן שהם המלכים שמתו וזה בכח שיצאו עתה ונתערבו עמהם ו״ק דמ״ה ונודע כי כל קלה היא כלול מי״ס יהיה תחלה בעת הזווג נתברר ו׳ מלכיות שבו״ק דב״ן ואלו היו ניתנין חליים הי״ני ביסוד דאבא וחליים השמאלי ביסוד דאמא ואז ירדה טפת מ״ד שהם ג׳ מלכיות מג׳ קצוות דמ״ה החדשים ימוחים ונשתתפו יחד וניתנו כולם תוך אימא וגם היא נתנה טיפת מ״ן שהם ג׳ מלכיות דג׳ קצוות שמאלי דמ״ה החדשים ואז נתקנו בתוכה ונקלטו בג׳ ימי הקליטה (א) אח״כ בהמשך כל הט׳ ימי חדשי העיבור נתחברו נה״י שבכל קלה מו״ק דב״ן ע״י שבאו גם כן נה״י שבכל קלה מו״ק דמ״ה החדש והרי שבעיבור היו ג׳ כלילין בג׳ כי היו ו׳ מלכיות (ב) אמנם כשנגדלו בחי׳ נה״י לא נגדל רק בחי׳ נה״י שבכל קלה מהם ולכן ענין העיבור רק בחי׳ נה״י לבד אלא שהוא בכל קלה וקלה מו״ק. אח״כ ביניקה מתבררין גם נ״ז׳ חג״ת שבכל קלה מו״ק דב״ן וכן באו ונתחברו חג״ת שבכל קלה מו״ק דמ״ה החדש והרי עתה נגמרו הו״ק כל קלה כלול מו״ק דב״ן וכן דמ״ה. (ב) אח״כ בגדלות באו תחלה הב״ד שבכל קלה דו״ק דב״ן ואב״ד שבכל קלה מו״ק דמ״ה נמצא שכבר ו״ק דז״א נגמרו כל א׳ מי״ס דמ״ה ומ״ה ובן״ן לכן הם נקראו מוחין דגדלות דו״ק דשמות דמ״ה ובן״ן והבן זה מאד. ואח״כ באו ג״ר (ג) בפעם אחת שכל א׳ כלול מי״ס דב״ן וי״ס דמ״ה ואז הז״א נקרא גדול ונלם בן י״ג שנים ואח״כ נכנס כתר דמ״ה ודב״ן בכל הי״ס שבכתר ביום א׳ והרי בן י״ג שנים ויום א׳ וכבר ידעת כי (ד) המוחין מתחלפין כל החכמות והחכמים בנה״י דאבא וכל הביונות וגבורות בנה״י דאמא (ג) והענין (ה) [א] כי אבא כלול ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן ואמא מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן ואז

הגהות וביאורים (א) זה לשון הרב אמת ליעקב כל ימי הייתי מצטער על ג׳ שאלות הללו דמה עשה עלה בגלגול המאציל העליון שיבאתו רפ״ח נילוזין במספר כזה דוקא לא פחות ולא יותר. והבני הליך מבריאות העולם ועד עתה לא נשלמו לעלות אלו הרפ״ח נילוזין ע״י כמה צדיקים וחסידים שהיו בכל דור ודור דבזה נלי ביאת המשיח בנודע. והי׳ הליר את שיתי ומצאתי להם יסוד הסיונו על השאלה הראשונה מצאתי בספר לוקחות מיים הנבחר הרב המקובל מהרנ״ם ז״ל שמנם וסיפר ההוויות שיש בספורי הז״מ שמתו דהיינו ולא המלכים אבר מלכו וגו׳ ומצא דמהיכת לאבר אלכו עד וימת בעל חנן בן עכבור (ועד בכלל) יש בו רפ״ח לוחות בדיקדוק וזה סוד ואלה המלכים שנכנרו הם רפ״ח לוחות שהם רפ״ח נילוזין ומה שלא נכנס בענין בפסוק האחרון וימלוך התחיו הדר יען דזה הדר הוא מ״ה המדש של התיקון ולאינו בכלל המלכים דמיהו עכ״ל וש״ל. ועל הבאלה הנעים מצאתי בספר מנו ב שע״ב ח״ג פ״ט הנבחר הרב המקובל מהרי״ל ז״ל ש״יכן דמ״ש רפ״ח הם הרחשים ויש עוד נילוזין שנפלו עד אין קץ והדקדק כן מדברי רבינו ע״ש ועוד מי יודע שבאדיקים מענין הנילוזין ויש ענינות הנוכרים ירידתם עכ״ל והבני אמת עכ״ל אמת ליעקב מערכת רי״ש סי׳ ס׳: (ב) שע״י פ״ה: (ג) עיין דב״ש דף ל״ה רע״א: (ד) עיין שער י״ד פ״ז שעו״ב פ״ג ופ״ד מבער י״ד מ״ב ונפ״ז מבער זה: (ה) עיין פ״ע וי״ מב״ך:

פה שעה

(א) ואח״כ בהמשך כל ט׳ ימי חדשי העיבור נתברר נה״י כו׳ על ידי שבאו ג״ר נה״י דכל קלה מו״ק דמ״ה כו׳ ואחר כך ביניקה נתבררו גם בחינת חג״ת כו׳ וכן באו חג״ת שבכל קלה מו״ק דמ״ה כו׳ ואח״כ בגדלות באו תחילה הב״ד שבכל קלה דב״ן ואב״ד שבכל קלה מו״ק דמ״ה ונמצא כו׳. נמצינו למדין מדברינו שכל אחד מג׳ פרצופים הכוללים ז״א שהם פרצוף נה״י ופרצוף חג״ת ופרצוף הב״ד כל אחד ואחד כולל ממ״ה ובן״ן ולא עוד אלא שלא נתקן ונתברר הבן״ן דפרצוף ההוא עד שנצטרף עמו דוגמתו חלקו דמ״ה ובשער חו״פ פ״ד ופ״ה שקול ומרי ז״ל ומסיק לשונם זה הוא הכלל בהיצו׳ הוא של בן״ן והפנימיות לעולם הוא מ״ה וסדר עמידתם והיותם זה בתוך זה שם בפ״י נסתפק בדבר יע״ש: (ב) ואחר כך בגדלות בא חב״ד שבכל קלה דב״ן ואב״ד שבכל קלה מו״ק דמ״ה ונמצא שכבר ו״ק דז״א נגמרו כל אחד מי״ס דמ״ה וב״ן ולכן הם נקראים מוחין דגדלות דו״ק ואחר כך באו ג״ר בפעם א׳ שכל אחד כולה מי״ס י״ס דב״ן וי״ס דמ״ה ואז ז״א נקרא גדול ונלם כו׳. כל זה הפרק הולך בשיטת מ״ש רז״ל בשער התיקון פ״ה ופירש גדלות דו״ק ואחר כך גדלות אמיתי עיין שער המוחין דז״א פ״ה ופ״ו כי הענין שז״א כולל גרגה״י שלם וכל אחד מגרגה״י שבו הוא גרגה״י שלם והם גרגה״י דנפש וגרגה״י דרוח וגרגה״י דנשמה וגרגה״י דחיה וגרגה״י דיחידה שבין כולם הם כ״ם בחינות וכללותם הם ה׳ והנה בתחילה בעיבור בא נפש שבנפש ואחר כך ביניקה בא כאחד נפש ורוח דרוח ועל ידו נתגלה ובא רוח שבנפש והרי השתא נשלם בו״ק והם ג״ר דנפש וג״ר דרוח ואחר כך בגדלות אמיתי באו גרגה״י דנשמה וגרגה״י דחיה וגרגה״י דיחידה. וזהו שכתב רז״ל שכל אחד כולה מי״ס וע״י נתגלו ובאו נה״י דרוח ונה״י לנפש וה הנה״י דנפש הוא הנקרא גדלות דו״ק ונשמה חיה יחידה הכוללים הוא הנקרא גדלות אמיתי שאז ז״א גדול ונלם: (ג) והענין כי אבא כלול ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן ואמא מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן ואז מתחלפים ונכנסו בלם נה״י דאבא המוחין שהוא ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן בלם נה״י דאמא המוחין ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן נמצאו החו״נ שבז״א מלד אימא הם מ״ה וב״ן ושניהם דב״ן ומלד אבא הם מ״ה וב״ן ושניהם דמ״ה ע״כ. ונריך לפרשו תחילת כל ענין שתדע שמרגש פרצופים שהם קבא ואימא עלאין ויסו״ת בין כל הד׳ אלו לא לקחו לחלקם ממ״ה ומב״ן הכוללים שבהם נתקן כל אצילות אלא חכמה ובינה דב״ן ובינה דמ״ה ובאלה הג׳ ספירות כלליות נתקנו כל ד׳ פרצופים אלו בולמי הנמור בלי שום ספק. אבל כיצד נתחלקו ג׳ ספירות אלו בין ד׳ פרצופים אלו בזה יש לשונות רז״ל חלוקים זה מזה נראים כסותרים זה את זה ועיין פס״ו משער א״א ופ״ד משער או״א ובמקומות אחרים אבל מפי דאחיון עלה כאן בפרקין הוא זה שצריך שחניה בהנחה יתד בל המוש שמ״ה וב״ן דב״ן הוא שחכמה ובינה דב״ן חכמה נקרא מ״ה דב״ן ובינה נקרא ב״ן דב״ן וכללותם ב״ן. ובינה דמ״ה הזכרים שבה שהם כתר חכמה וו״ק שבה מלכות דמ״ה ונקבות שבה שהם בינה ומל׳ ב״ן דמ״ה וכללותם מ״ה. ועיקר מ״ש רז״ל בשער מוחין דז״א פ״ו כי התחלקות ג׳ ספירות הו״ב דב״ן ובינה דמ״ה בין ד׳ פרצופים אלו כי אבא שילאה לקח לחלקו כתר וחכמה דבינה דמ״ה וו״ק דחכמה דב״ן הרי נתקן ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן והרי הוא הכל מ״ה. ואימא עילאה לקחה לחלקה בינה דבינה דמ״ה וב״ן קצוות דבינה דב״ן הרי שנתקנה מב״ן דמ״ה וממ״ה דב״ן ויש בה מ״ה וב״ן והכל ב״ן ויש״ם לקח ו׳ קצוות דבינה דמ״ה ומל׳ דחכמה דב״ן הרי שנתקן ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן ויש בו מ״ה וב״ן והכל מ״ה. ותבונה לקחה מל׳ דבינה דמ״ה ומל׳ דבינה דב״ן הרי שנתקנה מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן והכל ב״ן. הרי שד׳ פרצופים אלו כל אחד וחד כלול לו לבדו ממ״ה וב״ן אלא שהזכרים שהם אבא ויש״ם כל אחד נתקן ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן והכל מ״ה בכל אחד והנקבות שהם בינה ותבונה כל אחד ואחד לבדה נתקנה מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן והכל ב״ן בכל אחד. וכשנעשה השוג כדי להוליד מוחין לזו״ן בין כשהשוג נעשה באבא ואימא עילאין בין כשנעשה בישסו״ת מתחלפין המוחין בין

השמש

[א] נ״ב נ״ע כי הנה בדף ע״א ע״ב שער או״א פ״ד מ״ק ומ״ב ובדף ע״ג ע״ב שער המזבח ספ״ז ובשער ז״א פ״ג ובכמה מקומות כתב הסך מזה ממש כי אבא עיקרו ממ״ה דמ״ה ומב״ן דמ״ה ואמא ממ״ה דב״ן ומב״ן דב״ן ואח״כ מתחלפים ונתנין מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן בנה״י דאבא וב״ן דב״ן וב״ן דמ״ה בנה״י דאמא כו׳. והנלע״ד בזה הוא בהקדים מ״ש הרב ז״ל בפ״י משער המוחין כי הנה או״א עם ישסו״ת חילקו ביניהם הו״ב דב״ן ובינה דמ״ה באופן זה אבא לקח כתר וחכמה דבינה דמ״ה וו״ק דחכמה דב״ן כי ד״ר לקחם ע״י ואמא לקחה בינה דבינה דמ״ה וחמש קצוות דבינה דב״ן כי ג״ר לקחם ע״י וים״ם לקח ו״ק דבינה דמ״ה ומלכות דחכמה דב״ן ותבונה לקחה מל׳ דבינה דמ״ה ומל׳ דבינה דב״ן. והנה כתב בפפ״ו משער א״א כי מה שלקח אבא ממ״ה ומב״ן מהם נעשו או״א עילאין כי כל המ״ה דבירה וכל הב״ן וק׳ ושניהם נקרא אבא לבד יו״ד שבהם ומה שלקחה אמא ממ״ה ומב״ן מהם נעשו ישסו״ת ושניהם נקראים אמא לבד היא הה״ת דאשונה שבשם וכללות ב׳ הפרצופים האלו שהם ד׳ מלבושים מנרון דא״א ועד החזה. וכן עד״ז נישסו״ת הבאים תחתיהם המלבישים את א״א מן החזה עד הטבור. והנה מה שכתב כאן הוא בכללות ב׳ הפרצופים התחתונים דישסו״ת המלבישים לא״א מהחזה ועד הטבור הנקרא או״א אבר כל אחד כלול ממ״ה וב״ן ושניהם בכללות הם דכר ונוק׳ עם כללות המ״ה והב״ן שבכל א״א מהם ומה שכתב בשאר המקומות הוא בפרטות פרצוף א״א מהד׳ הנזכרים הכלול ממ״ה וב״ן אשר המ״ה שבו דכורא והב״ן שבו נוקבא:

נ״ב

אחד כולה מי״ם וע״י נתגלו ובאו נה״י דרוח ונה״י לנפש וה הנה״י דנפש הוא הנקרא גדלות דו״ק ונשמה חיה יחידה הכוללים הוא הנקרא גדלות אמיתי שאז ז״א גדול ובלם: (ג) והענין כי אבא כלול ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן ואמא מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן ואז מתחלפים ונכנסו בלם נה״י דאבא המוחין שהוא ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן בלם נה״י דאמא המוחין ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן נמצאו החו״נ שבז״א מלד אימא הם מ״ה וב״ן ושניהם דב״ן ומלד אבא הם מ״ה וב״ן ושניהם דמ״ה ע״כ. ונריך לפרשו תחילת כל ענין שתדע שמרגש פרצופים שהם קבא ואימא עלאין ויסו״ת בין כל הד׳ אלו לא לקחו לחלקם ממ״ה ומב״ן הכוללים שבהם נתקן כל אצילות אלא חכמה ובינה דב״ן ובינה דמ״ה ובאלה הג׳ ספירות כלליות נתקנו כל ד׳ פרצופים אלו בולמי הנמור בלי שום ספק. אבל כיצד נתחלקו ג׳ ספירות אלו בין ד׳ פרצופים אלו בזה יש לשונות רז״ל חלוקים זה מזה נראים כסותרים זה את זה ועיין פס״ו משער א״א ופ״ד משער או״א ובמקומות אחרים אבל מפי דאחיון עלה כאן בפרקין הוא זה שצריך שחניה בהנחה יתד בל המוש שמ״ה וב״ן דב״ן הוא שחכמה ובינה דב״ן חכמה נקרא מ״ה דב״ן ובינה נקרא ב״ן דב״ן וכללותם ב״ן. ובינה דמ״ה הזכרים שבה שהם כתר חכמה וו״ק שבה מלכות דמ״ה ונקבות שבה שהם בינה ומל׳ ב״ן דמ״ה וכללותם מ״ה. ועיקר מ״ש רז״ל בשער מוחין דז״א פ״ו כי התחלקות ג׳ ספירות הו״ב דב״ן ובינה דמ״ה בין ד׳ פרצופים אלו כי אבא שילאה לקח לחלקו כתר וחכמה דבינה דמ״ה וו״ק דחכמה דב״ן הרי נתקן ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן והרי הוא הכל מ״ה. ואימא עילאה לקחה לחלקה בינה דבינה דמ״ה וב״ן קצוות דבינה דב״ן הרי שנתקנה מב״ן דמ״ה וממ״ה דב״ן ויש בה מ״ה וב״ן והכל ב״ן ויש״ם לקח ו׳ קצוות דבינה דמ״ה ומל׳ דחכמה דב״ן הרי שנתקן ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן ויש בו מ״ה וב״ן והכל מ״ה. ותבונה לקחה מל׳ דבינה דמ״ה ומל׳ דבינה דב״ן הרי שנתקנה מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן והכל ב״ן. הרי שד׳ פרצופים אלו כל אחד וחד כלול לו לבדו ממ״ה וב״ן אלא שהזכרים שהם אבא ויש״ם כל אחד נתקן ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן והכל מ״ה בכל אחד והנקבות שהם בינה ותבונה כל אחד ואחד לבדה נתקנה מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן והכל ב״ן בכל אחד. וכשנעשה השוג כדי להוליד מוחין לזו״ן בין כשהשוג נעשה באבא ואימא עילאין בין כשנעשה בישסו״ת מתחלפין המוחין בין

ואז מתחלפים ונכנסו בגלגל נה״י דאבא המוחין שהוא ממ״ה דמ״ה ומב״ן דמ״ה ובגלגל נה״י דאמא מ״ה דב״ן וב״ן דב״ן נמצא החו״ג שבז״א מצד אמא הם מ״ה וב״ן שניהן דב״ן והחו״ג דמצד אבא הם מ״ה וב״ן שניהם דמ״ה. ודע כי אף על פי שביארנו שנתברר כל הז׳ מלכים אינם כולם כי כולם אינם מתבררים עד ביאת המשיח כנ״ל אך הענין כי נתברר מהם כל מה שיוכל אז להתברר בעת אצילות (ה) אך בכל פעם חוזרין ומתבררין עד שיושלמו להתברר והכה גם בניקבא אירע לה כן ע״ד ז״א כי (ב) תחלה היה בזווג מלכות דמ״ה ומלכות דב״ן ובעיבור נה״י דמ״ה ומה״י דב״ן וביניקה חג״ת דמ״ה וחג״ת דב״ן נמצא כי בזווג היתה כמדת עטרת היסוד שהוא המלכות שבמלכות ובעיבור גדלה כמדת היסוד בגבהה ובודאי שלקחה גם נ״ה ברחבה וביניקה גדלה כמדת ת״ת בגבהה ובכללם ח״ג ברחבה ובגדלית ח׳ גדלה כמדת הדעת בגבהו וגם ברחבו לחו״ב והרי נשלמו בה מדת מלכות דמלכות דמ״ה בכל י״ס שבה ובמדת מלכות שבמלכות דב״ן בי״ס שבה וכל זה אינו רק ספי׳ המלכות דנוקבא לבד והנעשה כי הנה ז״ת ו׳ נקודות והיא נקודה א׳ ח״כ כשנגדלו כל הו״ק דז״ת במוחין דו״ק דגדלות כנ״ל נגדלה היא קלה א׳ לבד שהוא מלכות שבה לבד ואח״כ כשנגמרו ג״ר דז״ת דגדלות אז נחלקה מדת המלכות הנ״ל לי׳ נקודות וכל נקודה מהם נעשה ספי׳ א׳ ונעשה בי״ס גמורות כמו ז״ת והענין יותר בביאור כי תחלה הגדילה בעיבור נה״י שבה וביניקה חג״ת ובמוחין דו״ק חב״ד שבה וכל זה הם י׳ נקודות לבד שהם י׳ מלכויות של י״ס שלה ואחר כך כשנגמר ג״ר דז״ת אז כל המלכות מאלו י׳ מלכויות נתגדלו ונעשו ספירה א׳ והענין כי בא בהמלכות הכתר ט׳ נקודות אחרות של חב״ד חסד גבורה תפארת נה״י שבכתר שבה (ג) וכעד״ז בכולם כמבואר אצלינו באל״ף בי״ת דאמצ״ח וע״ם ואחר זה נגמרה גם היא בי״ס דוגמת הזעיר אנפין ועדיין הם אחור באחור:

פרק ז׳ מ״ב

(א) **וצריך**: (ד) שתדע כי י״ס של הנקבה הם תופסים כל אורך ז״ת אלא שנחלק לב׳ חלקים חצי עליון מחלבשת שם

הנהות וביאורים (ה) פי׳ בעת התיקון וכן כתב רבינו בשער הקדמות דרוש א״ק שאצילות נקרא תיקון וע״ש דף ט׳: (ב) שער מ׳ פ״ו: (ג) וכן מצ׳ חכמה שבה כלו ט׳ נקודות להבות שבה חב״ד חג״ת נה״י שבחכמה שבה: (ד) ודע והבין דפרק זה הוא קשור עם פרק דלעיל פ״ו ושיין בשער הכוונות: רוצי העמידה פ״ב במילת בתכבה ופ״ט משער המוחין. שמן שמן:

יפה שעה

זכרים לנקבות על זה הדרך בימות ונגבורות דאבא עילאה נהנים בנצח דאימא עילאה ובחצי יסודה ונעשים אליה חכמות וחסדים וחכמות וחסדים דאימא נהנים בהוד דאבא. ונעשים אליו בימות ונגבורות וכן על זה הדרך הוא כיוסות כמ״ש רז״ל בפ״ד מבור או״א. והנה כל זה ההתחלפות הוא נעשה אחר הזווג בעת בואם להכנס בז״א כמ״ש רז״ל שם ז״ל ואחר הזווג מתערבות ונכנסים יע״ש וכן בפ״י דשער המוחין דז״א כתב ז״ל ואחר כך בהכנסם בז״א נחלפו יע״ש. אלמא שאין החילוף הזה נעשה אלא אחר הזווג בבואם להכנס בז״א ואחר החילוף נ״כ הרי אבא ואמא כולו מ״ה ואימא ותבונה כולם ב״ן וחלוק הוא שקודם היו הזכרים ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן והנקבות הם מ״ה וב״ן דמ״ה וכן הנקבות קודם היו מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן והנקבות אחר החילוף הם מ״ה וב״ן דב״ן ונמצא הזכרים כולם מ״ה והנקבות כולן ב״ן. ונעשה הסתרכות החילוף הזה כתבו רז״ל בשער ז״א פ״ג וז״ל דאל״כ איך יזדווגו זכר עם זכר ונקבה עם נוק׳ כו׳ והבן זה עכ״ל ודבריו צריכים פירוש. ולע״ד שהכוונה במ״ש רז״ל בשער דרושי הצלם פ״ה ובשער מ״ד ומ״ן פי״ד וז״ל והענין כי מתחילה מתעוררים ג״ר שבאלם להזדווג שהם בחי׳ ג׳ מוחין שבריאה ומוציאין הטיפה ההיא מזווג הנעשה שם על ידם ואחר שהנוק׳ העליונה שהיא הבינה שברא״ם נעלה הטיפה מכוח זווג אז מורידה למטה אל היסוד וחוזרת לצאת אל הנוק׳ ונמצא שבתחילה מזדווג האדם מיניה וביה לחוליא הטיפה שלו ממוחין דיליה ואח״כ יורדת אל היסוד בו ואז נותנה לאשתו ביסוד שלה יע״ש. ונמצא שבאשר הוא זמן שנעשה הזווג בזעיר אנפין בתחילה מזדווגים מוחין שלו שהם ג״ר שלו מניה וביה ואחר כך יורדת הטיפה ליסודו למטה כדי להזדווג בנוקבא ואם כן המוחין הנכנסים בנה״י דאבא בו נופא דזעיר אנפין היו כולם מ״ה חכמה וחסדים מ״ה דמ״ה וביניה ונבורה מ״ה דב״ן אין זכר עם זכר שהם מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן ושניהם זכרים. לא כן אחר שנתחלפו שבא מ״ה וב״ן דמ״ה במוחין בנה״י דאבא ניתא שהב״ן שלו נעשה נוקבא אליו וכן מוחין הנכנסים בנה״י דאימא נו נופא דזעיר אנפין היו כולם ב״ן חכמה וחסדים ב״ן דמ״ה וביניה ונבורה ב״ן דב״ן ונמצא כולם נוק׳ נוקבא דמ״ה ונוק׳ דב״ן והיאך יזדווגו נוקבא עם נוקבא. לא כן עתה שהם מ״ה וב״ן דב״ן שהב״ן שלו נעשה נוקבא אליו לפיכך אחר החילוף נעשה הזווג שפיר במוחין דנה״י דאבא ובמוחין שבנה״י דאימא מניה וביה. ואי״ת ומעיקרא כל החילוף הזה לא נעשה אלא לאחר שנעשה זווג התחון באבא ואימא והולידו המוחין וכדי להכנס בנו נופא דזעיר אנפין נעשה המוחין והחילוף הזה אם כן מעיקרא כשמזדווגו אבא ואימא כל אחד במוחין ג״ר דיליה מיניה וביה הרי היה כולו מ״ה מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן ואיך מזדווגו זכר עם זכר וכן אימא היתה כולה ב״ן ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן ואיך מזדווגו נקבה עם נקבה אין כאן ק׳ שצריך שתהא שהמוחין הנמשכים לאבא ואימא הם על ידי שתי המזלות שהם תקון הח׳ ותקון הי״ג תקוני דיקנא קדישא ועל ידם מזדווגים אבא ואימא תקון הח׳ משפיע החסדים באבא ותקון הי״ג משפיע הגבורות באימא כמ״ש רז״ל בשער אבא ואימא פ״ד ובפ״ח אות ג׳ ואם כן כיון שאבא אינו נוקח אלא חסדים והוא עצמו הכל בחי׳ מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן נעשה מ״ה דב״ן בחי׳ נוק׳ אל מ״ה דמ״ה וכן אימא כיון שאינו נוקחת אלא גבורות והיא עצמה הכל בחי׳ ב״ן ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן ב״ן דב״ן נעשה בחינת נוקבא אל ב״ן דמ״ה. ומ״ש רז״ל שם ז״ל כי לא מצינו זווג דמ״ה עם מ״ה כי הזווג הוא לתקן המלכים דמתו יע״ש מיירי בזווג תחתון ביסוד דיסוד בין דאבא ואימא בין דזו״ן כנודע שאין המלכים מתקנים אלא בזווג תחתון וכיון שזו״ן לפי אמתת בין ז״א בין נוקבא כל אחד ואחד לבדו צריך שיקח כל ד׳ בחינות דמ״ה וב״ן הכוללים שהם מ״ה וב״ן דמ״ה ומ״ה וב״ן דב״ן. וזהו שכתב רז״ל שם אחר שכתב ענין אבא ואימא ז״ל אמנם זעיר אנפין שלוקח המוחין שלו כפולים מצד אבא ומצד אימא יעויין שם. וכן בשער זו״ן פרק ג׳ כתב ז״ל ונמצא כיון שהז״א מלבים לבדו לכל נה״י דאריך אנפין אשר שם החו״ג דימין ושמאל על כן לקח הזעיר אנפין לבדו חו״ב וחו״ג דמ״ה וכן בזכר ו״ד״ז בנוק׳ כי היא מלבשת לזעיר אנפין המלבים את ב׳ צדדי א״א. באופן כי אין בכל הי״ס מי שיסיה לו מ״ה וב״ן בזכר ומ״ה וב״ן בנוק׳ כי אם זו״ן לעשה הנז״ל כו׳ עד וכל אחד צריך לתת מחלקיו לכל אחד מבניו לבן ולבת ע״כ הבן שהוא ז״א יורש את אביו ואת אמו לקח מ״ה וב״ן ונוקבא יורשת אז״א בסוד ויבן ה׳ אלהים את הצלע ולקחו מ״ה וב״ן יע״ש. והנה אע״פ שגם אבא ואימא כל ד׳ ואחד כלול ממ״ה וב״ן כמ״ש רז״ל שם ממש ובכל המקומות האמוריים מ״מ כל זה היה בעת שנתקנו כל העולמות וכל הפרצופים שמאבא ואימא עילאין ולמטה כל פרצוף ופרצוף בפני עצמו נתקן במ״ה וב״ן אשר הניע לו לחלקו. ושם בפ״ג דשער זו״ן מדבר רז״ל במוחין הנמשכים לשם בכל יום ויום לצורך להוליד מוחין לזעיר אנפין כי במוחין שהם אינו נמשך על ידי אבא אלא המ״ה ועל ידי אימא נמשך הב״ן באופן שאין בכל פרצופי האצילות מי שיהיה כולל במוחין שלו כל ארבע בחינות מ״ה וב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן אלא זו״ן לבדם דוקא שכל אחד מהם יורש את אביו ואת אמו. ואע״ג דקי״ל הלכתא רווחת שהבת אינה יורשת וכן לבון דאדרא בת ירית ולא ברתא ומנה איתזן ברתא וכמ״ש רז״ל בפ״ג משער התיקון יע״ש. מ״מ שהבת יורשת את אביה ואת אימא ר״ל על ידי ז״א בעלה לוקחת כל ארבע בחינות. ועיין מה שנכתוב בעניותין לקמן ולפי העלות שז״א לוקח לו לבדו כל ארבע בחינות מ״ה וב״ן דמ״ה ומ״ה וב״ן דב״ן לכך הוצרך ההתחלפות שיבואו מ״ה וב״ן דמ״ה בנה״י דאבא ומ״ה וב״ן דב״ן בנה״י דאימא: (א) וצריך שתדע כי הי״ס של הנקבה הם הופסים כל אורך ז״ת אלא שנחלק לב׳ כו׳ לכן כל מחצית העליון של רחל נקרא על שם לאה כו׳. דברי רז״ל צריכים פירוש כי מה ענין לאה אצל רחל אם מדבר בלאה האמורה שהיא נבנית ונתקנת מאחוריים לתבונה הלא היא עומדת פני מ״ס אצל אחורי זעיר אנפין ורחל היא בזעיר אנפין אחור באחור והיאך לאה תתלבש ברחל ופני שתיהן זו למזרח זזו למערב. ועוד דאמר לכן כל מחצית עליון של רחל נקרא על שם לאה מבואר שנקרא על שם לאה ואינה היא לאה לפי האמת. ופירוש דבריו כך הם כרז״ל כתב בשער פרצופי זו״ן פ״ה ולאהבת הקיצור לא הבתיק לשונו כי אם היולא ממנו הוא שכל ס׳ פרצופי ז״א שהם פרצוף נה״י דעיבור ופרצוף חג״ת דיניקה ופרצוף נשמה ופרצוף חיה ופרצוף יחידה כל חד יש לו בת שונו נוק׳ שלו שוה אליו ממש בקומתו והם עומדין אב״א וכשם שזעיר אנפין הגדלות שלו הוא שנכנס פרצוף הג״ת שלו ומתלבש בתוך פרצוף נה״י שלו חב״ד דיניקה ואחר כך בגדלות הוא הוא שנכנס פרצוף חב״ד תוך פרצוף חג״ת כן גדלות הנוק׳ הוא ממש כמו הדרך הזה בדיוק שאחר שנגדל ז״א בעת בא זמן גדלות הנוקבא

שם לאה (ח) וחלי התחתון היא רחל והטעם כי לאה היא אחוריים דתבונה וגבורה פנימית בערך רחל והיא מתלבשת בהם לכן כל מחלית העליון של רחל נקרא על שם לאה והכן זה מאד. ודע כי כל זה אינו אלא אחוריים של ב״ן ואחוריים דמ״ה (ב) בין בז״א בין בנוקבא ולכן היו עדיין אב״א כי שניהם היו בחי׳ אחוריים ואח״כ חוזרין ועוקחין פנים דב״ן ופנים דמ״ה בין בז״א בין בנוקבא (ג) ואז חוזרין פב״פ והבן מפתח זה מאד (א). ואמנם בעוד שלוקח ז״א הפנים ועדיין אין לרחל אלא אחוריים אז נק׳ פנים ואחור (ד) והבן זה ואחר שהמשיך הפנים ברחל אז גם שניהן פנים בפנים (ב) נמצא כי בהיותן פנים בפנים אז יש אל הזעיר אנפין פנים ואחור דמ״ה דמ״ה (ה) וכן אל הנוקבא פנים ואחור דב״ן דמ״ה ופנים ואחור דב״ן דב״ן אמנם נמצא כי כל ספי׳ מ״ס דז״א או דנוקבא יש בה פנים ואחור דמ״ה ופנים ואחור דב״ן וכל זה בענין התלויית שהם הכלים וכן בענין האורות פנימי ומקיף מפנים ואחור דמ״ה ופנימי ומקיף פנים ואחור דב״ן. אך הספק שיש לי אם הנעגולים נעשו מב״ן והיושר ממ״ה או הנעגולים מאחור דב״ן והיושר מפנים ואחור דמ״ה ומפנים דב״ן והספיקות האלו הם תלויים בספיקות שבארנו ברדל״א ע״ש נמצא עתה כלל הדברים כי כל הבחי׳ שיש אל הז״א עד

זמן היניקה שהוא בחי׳ ו״ת שבכל קלה וקלה מז״ת שבו כולם נקראים (בחי׳) אלקים (ו) אך הג״ר שבכל קלה מן הז״ק תחתונים שבו וכן כל ג״ר עליונים דריש״א דז״א כל אחד כלול מי״ס וכל זה נקרא מוחין דגדלות וכולם בחי׳ הויות (ז) וזהו בין בבחי׳ מ״ה בין בבחי׳ ב״ן בין בז״א בין בנוקבא ותמצא כי ז״א נחלק לב׳ בחי׳ א׳ נקרא מוחין דז״א וא׳ נקרא גופא דו״ק והגוף הם ו״ק שלו כל אחד כלול מו״ק לבד והמוחין הם ג״ר שבראשו כל אחד כלול מי״ס וכן ג״ר שבכל קלה וקלה מו״ק שבתחתונים שבגופא (ח). והנה תבין איך ז״א יש בו מלא אמא מ״ה דב״ן והם ה׳ חסדים דאמא וה״ג שהם ב״ן דב״ן ומלד דאבא מ״ה דמ״ה והם ה״ח דאבא וה״ג ב״ן דמ״ה ואח״כ נותן בה ה״ג ב״ן דב״ן בביאה א׳ (ט) [א] ואחר כך בזווג ב׳ נותן בה גם החסדים דאמא מ״ה דב״ן ואז יולא הולד כלול דכר ונוקבא דכר ממ״ה דב״ן ונוקבא מב״ן דב״ן [ב] ושניהם הם גבורות מב״ן וזהו שורש קין כי הוא יולא משם ב״ן שתחילתו שם ס״ג גדול משם מ״ה ושם יצא זכר ונקבה שלו מן החו״ג דאבא שהם מ״ה דמ״ה וב״ן דמ״ה אך הבל יצא לחלאין חלי ממ״ה דמ״ה וחלי ממ״ה דב״ן ונוקבא חלי מב״ן דמ״ה וחלי מב״ן דב״ן ולכן נחלקו לב׳ תאומות (י) ואותה שהיתה מב״ן דב״ן נקרא תאומה יתירה יען כי הוא מבחי׳ קין לכן

נתקנא

הגהות וביאורים (א) יש מפרשים דמ״ש חלי עליון מהלבשת שם לאה אין פירושו לז״א ולא פירושו דחלי עליון עצמו היא לאה ממש אלא רחל נוקבא דז״א ובאותו חלי עליון דרחל שם מהלבשת לאה ולהיות לאה פנימית בערך האם רחל לכן מחלית העליון דרחל נקרא ג״כ בשם לאה. אלא דלזה קשה דלא מהלבשת שם לאה תוך חלי העליון דרחל א״כ אין לחייזה לחיצונים דלאה דרחל היא אב״א עם ז״א ונודע עשם היות זו״ן אב״א הוא דעי״ז אין החיצונים יכולין להתחבל בפני רחל וא״כ למה זה נפחי קונא דשערי דא״א דמכסה בלא יתחתנו (כמ״ש בשער כ״ג פ״ג ובשער כ״ט פ״ט) הלא בלתו פכי אין פחד. וי״ל דיש ב׳ בחי׳ לא״ה לאה דבחי׳ אחורים ואחת דבחי׳ הלבה. ושיין בשער״כ דרושי העמידה פ״ב במילת הבל הגדול יע״ש והבראשונים לא כלבו בביאור זאת. שמן משון: (ב) פנים כל זה לריך בחור בחב וכל זה הוא בסדר הכוונות מבריעות וחקיפות דבבכה ראבונה בל עמידה עד מנן אנבכם כמו שסדר לנו הרב בר שלום זלה״ה והוא זה. שבבכה ראבונה בבריעות וחקיפות המבבנו לז״א ו״ק וג״ר דאחוריים דתבונה. ובמילת בוי״ה בב׳ חקיפות המבבנו ו״ק וג״ר דפנים דאחור שבוא יש״ה. חה במ״ה וכן בבן דז״א. ואח״כ בחלבינו ואלבי אבוחינו מבחלקים מז״א ונגמרים לבנוס בחלבי אבבבם יאמר ויעקב. וכל זה דאומא. וכן דיש״ם נגמרים לבנוס עד מילת קונה הבל. ונגמר ג״כ בנין הנוקבא עד מילת בחבבה. במ״ש רבינו בסדר בנין הנוקבא בח״ב דאעב״ח בשער היקוח הוכח (בשער ל״ה פ״ד) ובמ״ש ג״כ בפירקין דלעיל (בפ״ו) ובנודע לשוכדי כ׳ המבווינים בתפלה ע״פ סדר שסידר לנו הרב בר שלום זלה״ה. ובל זה עדיין זו״ן בס אב״א הוא בזמן היותם אב״א הוא בזמן דאין בבם אלא מוחין דו״ק ונקראים אחוריים. אח״כ במילת בחבבה מסתלקים בב׳ בבלוסים אחור דאחור דתבונה ופנים דאחור מבחי׳ יש״ם ע״ג ריש״א דז״א. ואז נמבבים הלבה הבונה בבוכר עם הבבנת״י והמוחין וכלמים הוך לאה ורחל ונעשים לאה ורחל בבלוס דיש״ם בשאר ע״ג בחש ז״א. ואח״כ עולה למ״ן עם הבפ״ת שבנבבו עד ע״ב וס״ג דא״ק. ובס הבפ״ת דבחי׳ אחור ופנים דפנים. ויורדים הבלוס יש דב״ן וי״ס דמ״ה הבדש. ויורדים ומתלבשים במילת מלך עחר ומשנע ומנן בנקודת בפנים דנוקבא העומדת לפני ז״א פב״ם. ובל זה נעשה במילת בחבבה. ובבל בוא בג״ר דז״א ונקראים מוחין דפנים ובס מוחין דמ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן. ונגמרים לבנוס בז״א בבריעות וחקיפות דמנן אנבכם. ואז ובבנסים ג״כ המוחין בנבתלבו במילת בחבבה ע״ג בחש דז״א שהם המוחין דאחור דאחור ואחור דפנים ובס הנקראים מוחין דו״ק. ונקראים מוחין דב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן. ונקראים בינות וגבורות. בל אלו ד׳ בחינות בבבנסים יחד תוך הו״ת ואז הם פב״ם בבל בחינותיהם. בללו בל דבר לוכבו״ת בוללים בבס ד׳ בחינות ו״ק וג״ר דו״ק וו״ק וג״ר דג״ר. והם נקראים אחור דאחור ואחור דפנים ופנים דאחור ופנים דפנים. ונקרא ב״ן דב״ן וב״ן דמ״ה ומ״ה דב״ן ומ״ה דמ״ה והבן היטב כ״ז בחבתי בקיצור יען הוא שבוש למבווינים בתפלה והבתת גנוה לבאר דברי רבינו בפירקין בבנס מ״ש כי בל זה אינו אלא אחוריים דב״ן ואחוריים דמ״ה ב״ז מיירי לפי מ״ש רבינו בפירקין דלעיל ס״ו בסדר התיקון של ז״א דנוקבא בבתב בס בסוף הספרק ואח״ז נגמר גם היא ל״ים דוגמת ז״א ושדיין הם אב״א. ואח״כ בתחיל לומר בפירקין בענין הי״ם של הנוקבא הבופסים בל אורך ז״א ונעשים לאה ורחל בבלוף אחד. ואח״ז בא לומר דבל זה אינו אלא בזמן היות זו״ן בבחי׳ אחוריים דמ״ה וב״ן. ב״ל בזמן הבבבת המוחין לה בבחי׳ הו״ת דיבבור״ת שבהו עד מילת בחבבה. שאז מתלבקים המוחין מו״ת ובבנסים הוך לאה ורחל שלבן הם אב״א ושל אותו זמן אמר ג״כ לאה ורחל נעשים בבלוף אחד. שמן משון: (ג) ר״ל מוחין דג״ר דיבבור״ת ואז חוזרים שניהם זו״ן בפ״ם וזה במילת אור ומוביע ומנן עד מנן אנבכם בבל״ל. שמן משון: (ד) ור״ל ג״ר הנקראים פנים בז״א ו״ק הנקראים אחור בנוקבא. ואח יודעתי מתי נעשה בחי׳ זאת ולפבר אזבו במילת בחבבה שנבתלבים המוחין דפנים דאחור ע״ג רחש ז״א והמוחין דאחור ובבנסים בנוקבא ואז הם פנים באחור וזה קודם חזרתם פב״פ. ולא״כ לאיתי לישתא דאין זה נקרא פנים ופנים ע״ש וכיבר. וכבר יפה דנקבו מבנוח הבנין ואזה בפל לו הקושיא. שמן משון: (ה) ופנים ואחור דמ״ה דב״ן. בבי׳: (ו) עיין בשער כ״ז פ״ה: (ז) עיין במבו״ם בשער כ׳ ח״ח פי״ג הע״ם שאנו אומרים תמיד כי המוחין דעיבור ויניקה הם שמות אלבים אינו על המוחין עצמם כי המוחין הם הוי״ת יע״ש. שמן משון: (ח) עיין לעיל פבו״ה מבשער ז׳ ופ״ג מבשער ז״ד ופ״ע ו״ד מ״ב מבשער י״ד ופ״ע ו״ד ב״ך: (ט) עיין הו״ת דף בל״ם ע״ח ועיין דב״ם דף מ״ח ע״ח ד״ה ובזה: (י) ואיך לא נהלנו בדבורין גם לבן. עיין דברי שלום דף מ״ח ע״ב מה שהיבן ע״ז. שמן משון:

יפה שעה

נבנס פרצוף הנוקבא דחג״ת תוך פרצוף הנוקבא דחג״ת והרי היא נגדלת בבינור חג״ת דז״א ואחר בך נגדלת יותר ונבנס פרצוף הנוקבא דחג״ת והרי היא נגדלת בבינור החב״ד דז״א וכל אלו הם אב״א בזעיר אנפין פרצופים מלובשין זה בתוך זה. ונוק׳ שבאחורי פרצוף נה״י היא הנקרא רחל הקטנה העומדת מחלי הת״ת דזעיר אנפין ולמטה והנוקבות שבפרצופי הנ״ת וחב״ד הם הנקרא על שם לאה יען כמו שלאה עומדת מחלי הת״ת דז״א ולמעלה כן אלו ממש. כל דברי אלה הם הם דברי רז״ל בשער אריך אנפין פס״ז ז״ל והנה דוגמת אבא ואימא הם ז״א ורחל הבויים בקומתם ודוגמת ישבו״ת הם יעקב ורחל הקטנים מן החזה ולמטה דז״א והבן זה. ודע כי יש יעקב שהוא חלי התחתון דז״א והוא דוגמת רחל הקטנה ויש יעקב ולאה שהם אחוריים דאו״א יע״ש (עיין שמן משון דף ס״ב ע״ב אות א׳): (א) ואמנם בעוד שלוקח ז״א הפנים עדיין אין לרחל רק אחוריים אז נקרא פנים ואחור כו׳. דע כי זה הוא מדרגה ה׳ כי לא מוכרת בכל מקום כי פנים באחור ר״ל פני הנקבה מבינים באחורי הזכר ועיין מ״ש רז״ל שער המלכים פ״ח ובס׳ מבו״ם שע״ב ח״א פ״ו לא כן כאן שלא כתב רז״ל אם פנים באחור אלא אחור ופנים ר״ל שאע״פ שז״א מקבל ונקי אורות דפנים עדיין הם עומדין אב״א עד שגם היא קבלה אורות הפנים שלה ויחזרו פב״פ (עיין שמן משון דף ס״ג ע״א אות ב׳): (ב) ונמצא כי בהיותם פב״פ אז יש אל ז״א פנים ואחור דמ״ה דמ״ה ופנים ואחור דמ״ה וכן אל הנוק׳ פנים ואחור דב״ן דמ״ה ופנים ואחור דב״ן דב״ן כו׳. פירוש ד׳ בחינות אל זעיר אנפין וד׳ בחינות אל הנוקבא תחילה יש מ״ה וב״ן דבחינת אחור מ״ה אל ז״א וב״ן אל נוק׳ ואחר בך פנים דמ״ה וב״ן דב״ן מ״ה אל ז״א וב״ן אל נוק׳ ואחר בך מ״ה אל ז״א וב״ן אל נוק׳ ואחר בך מ״ה וב״ן דבחינת פנים דמ״ה מ״ה אל ז״א ב״ן אל הנוקבא והרי הם אחבע בחינות כולם דב״ן בנוקבא והם עזה״ל חו״ב וחו״ג דבחי׳ אחור דאימא. חכמות וחסדים בזעיר אנפין. בינות וגבורות בנוקבא הרי הם מ״ה בז״א ב״ן בנוקבא. ואחר בך חו״ב וחו״ג דבחי׳ פנים חכמות וחסדים בז״א. בינות וגבורות בנוק׳ הרי מ״ה בז״א ב״ן בנוקבא. והרי הם אחור ופנים דב״ן כי כל המוחין הנמשכים על ידי אימא הם מב״ן כנודע. ואחר בך דאבא בל המוחין הנמשכים על ידי אבא ממ״ה והם חו״ב וחו״ג דאחור דמ״ה חכמות וחסדים לז״א בינות וגבורות לנוקבא מ״ה לז״א ב״ן לנוק׳ ואח״ך חו״ב וחו״ג דפנים דמ״ה חכמות וחסדים לזעיר אנפין מ״ה וב״ן בינות וגבורות בנוקבא. וסדר לקיחתם הוא בך בעמידה ללחש לחול עד בחבבה הוא מ״ה וב״ן אחור. ומהבבה ואילך הוא מ״ה וב״ן דבחי׳

פנים

נתקנה בה קין והבן זה. וכזה תבין איך יש אבשים זכרים בחיים מן הגבורות (א) שהוא שם ב״ן הענין כי הם ממ״ה דב״ן והנוקבא שלהם מב״ן דב״ן גרועות מהם ויש זכר ס ממ״ה דמ״ה ונקבות מב״ן דמ״ה גרועות מהם לך בערך מ״ה הכולל וב״ן הכולל יש יתרון גדול לב״ן הכולל על מ״ה הכולל יען כי שם ב״ן הוא בחי׳ ס״ג והוא עליון ממ״ה כמבואר בספר אחר (ב) בענין המלכים שהם מס״ג וזהו ענין ח״ת שבאף ימין שלו הם חסדים ממ״ה הכולל ובאף שמאלי הם הגבורות מב״ן הכולל ואלו הם דעת דז״א (ג):

פרק ח מ״ב

לא נזכר במקום אחר (ד) ב״ן רק בנקבות לבד (ה) ול״ע שהרי גם בזכרים יש בהם בחי׳ המלכים כנודע דיש בבחי׳ אבא וז״א במלכים מב״ן וכנגדן בחי׳ שם מ״ה החדש אף בנקבות באמא ובנוקבא דז״א וג״ל בקיצור כי הנה שם ב״ן יש בו י״ס וכן בשם מ״ה י״ס והנה העתיק הוא ליקח י״ס דבחר דמ״ה ועוד לוקח ה״ס ראשונים דבחר דב״ן וג״ר דחכמה דב״ן וד״ר דבינה דב״ן וז׳ כתרים דז״ת דב״ן כל מ״ה דבורא וכל ב״ן נוקבא אך ז׳ כתרים דז״ת דב״ן יש ספק (ו) אם לקחם עתיק בגוף שלו או לא שלא לקחם כלל. ונחזור לענין כי א״א לקח דבורא דיליה כל י״ס דחכמה דמ״ה גם נוקבא דיליה לקח ה׳ תחתונות דבחר דב״ן ודע כי הגלגלתא שלו הוא בינה שבבחר דחכמה דמ״ה מעורבת עם איזה חלק דבחר דב״ן וחכמה שבו הוא חכמה דחכמה דמ״ה (ז) מעורבה עם חלק מבחר דב״ן וב׳ אלו (ח) נקרא חו״ב שבמוחין (ט) ולפי שבינה זו היא מבחר דחכמה (י) דמ״ה [ח] גדלה מעלתו על חכמה דחכמה דמ״ה ולכן היא שם עמ״ת ולא אתגליא ונקרא בולינא דקרדוניתא אשר שם היא נעלמה יחיד מחכמה ומתלבשת בהוכה ולכן לא אתגליא בינה תמן כלל וממנה יצאו כל הגבורות כולם. והטעם שבבינה דבחר דחכמה דמ״ה היא נגלגלתא לפי שכמו שא״א הנקרא בחר דכללות דעילם אצילות אין ג״ר מתלבשת באו״א וכן בכל פרצופים כן בחר חו״ב (יא) של אריך ספרטי אין מתלבשין *בחכמה (יב) שבו אלא ז״ת של בחר נמצא כי בינה שבו נשארה על החכמה דוגמת גלגלתא עליה והכן זה כנזכר בבת״י מורי אלה״ה. אמנם בינה שבו היא הבינה דחכמה דמ״ה (יג) ועמה חלק מבחר דב״ן וירדה בגרון כנודע ומשם יצאו או״א זה ממ״ה וזה מב״ן כי גם שם יש חו״ב (יד) כי בינה דמ״ה נעשית חכמה בערך חלק דב״ן הנקרא בינה דב״ן והענין כי אלו הב׳ בחי׳ הם דוגמת או״א ויש״ס כי או״א (טו) במוהא סתימאה ושניהן נקרא חכמה לבד ויש״ס הם בגרון ושניהם נקרא בינה לבד וכמ״ש לקמן גבי או״א החמיתים ע״ש. והנה מן הגרון (טז) שהוא יש״ס שבא״א יצאו או״א החמיתיים של כללות האצילות ואותן או״א נחלקו לב׳ בחי׳ אחרות או״א וש״ס ותבונה [ב] (א) ודע כי או״א עלאין נעשו [ג] אבא מן הנקבה אלי בינה עליון דמ״ה ואמא מן הזכר [ד] חכמה כולה (יז) דב״ן אך נקרא חכמה זו דב״ן אמא להיותה בחי׳ ב״ן ובינה דמ״ה נקרא חכמה להיותה דמ״ה והבן זה. נמצא א״כ כי כפי האמת שניהן נקרא חכמה לבד והם בחי׳ י׳ ראשונה שבשם (ב) ולפי שאמא גדולה לאין קץ מאבא מג׳ בחי׳ א׳ הוא כי זה אלי בינה דמ״ה וזה חכמה עליונה דב״ן הב׳ כי זה

*צבזח מס׳ זוכר הרקיע די״ג משמע כי י״ס של הבחר כ״א כלולה מי׳ מדקאמר שם בינה שבבינה של הבחר ואולי שזה בג״ר דוקא:

הנהות וביאורים (א) עיין שער ל״ד פרק ג׳: (ב) הוא ספר עולת תמיד: (ג) כרב אמן בשון בשון בכיא מבשם כרב שדה הילכן בהקשה דהוו ולא לפרוד כי כרי כהף ימין דא״א מתקיים דמ״ה וכהף שמאלי מנגודה ופשיטא כי כימין משולם מהבמאל. וכרב אמן בשון כתב ווי״ל ולענ״ד נראה כי זה לא קלי לאמר דאליק מיניה אלא בינה לעיל אין זא״ת יש בו מצד אימא ס״ה דב״ן וב״ן דבין וכו׳ וכן מצד אבא מ״ה דמ״ה וב״ן דמ״ה וכ״ן לא ל״ומשיעין בם רבים בם מכ׳ כתפין דא״א וכבני כהפין דא״א הם בדעת ז״ת אלא בנמשכים ע״י או״א כמ״ש רבינו בשער כ״ש שער בנסירה פ״ו ובשער רוח בקודש יתאר הזכירה יו״ד פ״ו בכהף ימין כו׳ ומן הכוונה בסיא הוא ביוסיב במילת אמא מקום בכודו. אך נ״ע כי כאן פשוט לרבינו שכהף ימין דא״א הוא מ״ה בכולא ר״ל מ״ה דמ״ה וב״ן דמ״ה וכן בשמ״ל וכו׳ ובשער הבנירה פ״ז מפשקא ליה וז״ל לכך כל לד ימין היה ב״ן לבד או לפשר בלד ימין היה מ״ה כלול מדמ״ה וב״ן ר״ל מ״ה דמ״ה וש״ס דב״ן ושניהם זכרים ולד שמאל מ״ה וב״ן דב״ן ושניהם נוקבא וע״ע מ״ל: (ד) מ״ן בל המלכים רק (בש״ר): (ה) בכל שדה אלהן בהב שלא זכה להבין דברי רבינו. והבב ש״ם בהב דלפשר לומר דה״ם לפי הגירסת בדפוס שגנם לא בחוכר ב״ן (הלא לפי מפסת בתא נרים לא הוכר מן) ול״ע שהרי גם בהזכרים יש בחי׳ המלכים כו׳ ר״ל ב״ן ובינה רבינו הלבון להעלים הענין ולכל בחי׳ ב״ן הוא מבחי׳ המלכיות ודם נמי מ״ש דיש בחי׳ אבא וז״ת במלכות מב״ן מילת במלכות ל״ל המלכים (וכן הוא הגירסא דידן) ובללות דבחי רבינו דבין הזכרים בהוא אבא ז״ת ובין הנקבות בהם אימא ונוקבא יב בכ״א בחי׳ מ״ה וב״ן והאריך הפר במן בשון בזה הדיבור ומפני גודל הארכות לכן לא הבאתיה ועיי״ש בבי׳ ה׳: (ו) ה״ה עיין שער י״ב פ״ג הטעם: (ז) הנה דע כי כל י״ס דחכמה דמ״ה כ״א בלולה מ״ה ומבפיות בבחר דחכמה זאת מבינה בבא נעשה גולגולתא דז״ת ונבלולו ג״ר על גבי גולגולתא דז״ת מגולים והבחר בשם ז״ת בבחר בעוכר בהלבבו תוך חכמה דחכמה דמ״ה בבינא חכמה הבללתא דז״ת בס״ם כ״ז לקמן. והבב אור זרוע בהב וז״ל מ״ש רבינו דגולגולתא שלו בינה דבחר דחכמה דמ״ה פי׳ כי חכמה דמ״ה דבורא דז״ת וכבר בחכמה זו נבלולו למעלה מהגולגולת הוא בינה בבבחר וכן מלהי בדברי אחר מהבנייה ול״ל בינה הוא גולגולת וכ״ת לל מל ברלים וכם בקרני הבהוליה בעוכר נבבר מעורבו בספרא דצניעותא בגולגולתא דא יהבין מ׳ עלמין וכו׳ ופי כבר בבינא עוה״ב בבר לדיקים א״ב זה בדבר חידה לנו בבר במלבד בדבי״ת יש כ״ח דחכמה דמ״ה מגולים עכ״ל ועיין דב״ש דף נ׳ ע״ב בדיבור זה. במן בשון. (ח) ה״ה פי׳ בחכמה דמ״ה עם חלק הב״ן בם חו״ב: (ט) ר״ל חכמה דחכמה דמ״ה עם בחלק שבבחר דב״ן שהלו בב׳ בם נקרא חכמה ובינה שבמוחין. שמן שמן: (י) בספר בהיגה יד נמתק דחכמה ובחר מבחר דב״ן: (יא) תיבת חו״ב נמתק בסמ״ל: (יב) ומה שבחב לעיל דגולגולתא נעשה מבינה דבחר דמ״ה הוא עד אלא עד בכלל ולזה נמצא דבג״ר מגולים ווי״ם מחלבשים (עיין לעיל אות ג׳). במן בשון: (יג) ר״ל בינה בבללתא דז״ת שנעשה מבחי׳ בינה דחכמה דמ״ה ומבם יצאו או״א בבוללים זה ממ״ה וזה מב״ן. שמן בשון: (יד) ר״ל כי בינה זאת אבר ירדה בגרון יש בה חלק הבינה בעצמה דמצד דמ״ה ובזה חלק נזוכי דב״ן ואלו הב׳ אבר מצד מ״ה וב״ן נקרא חכמה ובינה וכמו במבואר מפשט דברי רבינו ובל זה הוא פשוט. שמן שמן: (טו) בם בבוחת סתימאה יבריל בבא ותבונה בעליונה ר״ב נמת וזה לבוון ס׳ פנהם ירמ״ח יש״ם סהמת בחמ״ל ר״ל סתימאה סב״י: (טז) מולין שבם בחרים והו״ל בבם בגרון דה״ל שבקוד קנס ווסם בידושים: (יז) נ״ע שברי ג״ר לקח ע״י. נ״ל בנבהרו הוכרם דלתחור לו דפנים (ע״ב נמצא בגליון ע״ח ב״ר):

השמש

דמ״ה ע״ם: [א] נ״ב (עיין לקמן פ״ה בהנהת מוהרח״ו ז״ל הא׳ ובכוף הנה״ה הב׳ ודו״ק) נ״א דב״ן ב״ב מוהר״פ וכן נראה ודוק שכן הוא האמת כי זאת הבינה אינה בינה דבחר החכמה אלא ההלק שבבחר ב״ן שנתערב עם חכמה דחכמה דמ״ה והבן היטב כי בחכמה דא״א בבינה מוחא סתימאה שהיא זאת החכמה עם חלק הב״ן המעורב בה הבינה הנקרא בוגינא דקרדוניתא כו׳: [ב] נ״ב בשער המוחין פי׳ (עיין בשער המוחין פ״ב כי שם הלקה) הרב בתופן אחר ע״ש ועם מה שהבאתיו לקמן בענוד זה לאמה יובן כי הכל א׳: [ג] נ״ב עיין בשער או״א פ״ד שהביאו הרב בע״ע אמנם בפי׳ הנזכר בשי״ק ובהרא ובכמה מקומות פשוט הוא בפי זה הדרך: [ד] נ״ב עיין בשער י״ע פ״ה ובשער כ׳ פ״ו שבתב שאבא לקח מבינה דמ״ה קו ימין וחצי קו אמצעי ואימא לקחה קו שמאלי וחצי קו אמצעי וא״כ היבת עליון והיבת תחתון הנזכר למטה ל״ג: נ״ב

לומר שהחילוק היה שאבא לקח הצד העליון וש״ם לקח הצד התחתון: (ב) ולפי שאימא גדולה לאין קץ מאבא לגי בחיות כי זה חצי בינה דמ״ה חה הכמה שלמה דב״ן כו׳. ובפרקין לעיל בהקומות אין מבפר הוא אומר שפהיק לקח ג״ר דחכמה דב״ן וד״ר דבינה דב״ן וכאן הוא אומר זה חכמה שלמה דב״ן. (ולענ״ד לא קשה שהרי כל מה שלקח ע״י אינו אלא מבחי׳ התוס׳ שנתוכפו בעת התיקון לאו״א שבתחילה היו כל אחד מי״ם לא כן מבחי המ״ה שכל בחינתה שמצד אבא היו אלא חצי בינה דמ״ה ודוק שמן בשון). ומ״ש קול הרמ״ז לא נתברר לי ומי אמר

יפה שעה

פנים. והם מבינות דיסוד״ת. ובחזרת העמידה בקול רם לוקח מ״ה וב״ן דמ״ה דבחינת פנים מחכמות דיסוד״ת כמ״ש רז״ל בפ״ם מסבר המוחין דז״ת: (א) ודע כי אבא ואימא עלאין נעשו אבא מן הנקבה חצי עליון דבינה דמ״ה כו׳. בפרקין מחלק רז״ל בינה דמ״ה לחצאין באמצע דנפש ובשער אלי״ך פ״ה מחלקה לאורכה שכתב ז״ל אבא דבורא לקח מ״ה דמ״ה שהוא קו ימין וחצי קו אמצעי דבינה דמ״ה ואימא נוקבא לקחה חצי בינה דמ״ה שהוא קו שמאלי וחצי קו אמצעי יע״ש. לפי הדרוש כך הוא מחלקה כי לעולם יהעו שבינה דמ״ה היא נתחלקה בין שתי פרצופים לכן כשנאמר שנחלקה אבא ואימא עילאין כיון שהם זה בצד זה כי אבא מלבש לד ימין דא״א ואימא מלבשת לד שמאל מוכרח לומר שנחלקה הבינה דמ״ה בין שניהם לאורכה לא כן בפרקין דקאי בשתא לומר שנחלקה בין אבא עילאה וש״ם השומדין זה תחת זה מוכרח

פנים

זה הכמה וזה בינה הג׳ (א) כי זה מ״ה וזה ב״ן שגדלה מעלתו ממ״ה להיותו בחי׳ ס״ג כנודע כי המלכים שמתו הם כולם ס״ג (ב) ולכן נמצא כי אמא יצאת עתה טמירא ומלובשת תוך אבא ולכל אלו הסיבות הנ״ל נקרא שניהן אבא לו חכמה לבד כי היא לא נגלית כלל לכן שניהן הם י׳ שבשם כי ו״ד גי׳ י׳ טורתם ד״ן הרי כי אמא היא נעלמת תוך הי׳ והינה נזכרת רק י׳ פשוטה שהוא אבא וז״ס עטרת בעלה אמנם ים״ס (ותבונה נעשין) מחלי תחתון דבינה דמ״ה ותבונה מבינה שלימה (ג) דב״ן ואז הם שניהן בבחי׳ בינה דמ״ה וב״ן לכן נקרא שניהן בינה לבד והיא ה׳ דאשונה שבשם ואז אבא טמיר וגניז כי גם הוא י׳ דמילוי ה״י כי הרי עתה אין לה גדולה עליו שעתה שניהן מבחי׳ בינה (ב) ולהיותו מבחי׳ זכר לכן נוכר עליה (ג) משא״כ באו״א שאז יש לאמא יתרון גדול מאד על אבא כנ״ל [א] הרי נמצא כי כפי האמת אבא הוא כללות או״א עלאין יו״ד שבשם ואמא היא כללות ים״ס ותבונה ה׳ דאשונה שבשם אך לפרקים אנו קוראין אבא לאבא ויש״ם להיותו שניהן בינה דמ״ה ואמא בינה ותבונה להיותן שניהן בחי׳ ב״ן לבד שהיא נקבה ובזה תבין מ״ש במ״א על [ב] ולא אבא בעיר כו׳ כי (יש) זווג ים״ס ותבונה (כ״ב כ״ל שכ״ל הוא אינו תדיר דפסיק זווגייהו וז״ש ולא אבא בעיר) הוא זווג (ד) דלא פסיק כנודע ונקרא זווג בינה ובינה כנ״ל אך ולא אבא בעיר הוא חכמה (ה) עם בינה שהוא או״א עלאין דפסיק (ו) זווגייהו. ונודע בדרוש אחר כי אמא נפקא מבין דרועין דאבא והוא סוד יסוד״ת הנקרא אמא נפקא מתרוה ב׳ דרועין דאו״א עלאין הנקרא שניהן אבא לבד .

פרק ט ט״ב (ז)

והנה תראה כי עתיק כולל מ״ה וב״ן ושניהם זכר ונקבה פרצוף א׳ והנה אחוריים דמ״ה וב״ן באמצע זה הפרצוף ופנים דמ״ה מלד א׳ ופנים דב״ן מלד הב׳ וב׳ בחי׳ אחוריים

הגהות וביאורים (א) גם כאן יל״ד שכבר ד״ר בינה לקח עתיק ועריך לייחס כמו שהעתקתי לעיל מגליון כ״י : (ב) בינה לא זכיתי להבין שהרי לפי מ״ש לעיל הרי היא גדולה עליו מבני בחי׳ אחד שזה מ״ה וזה ב״ן ועוד דזה תלי בינה דמ״ה וזה בינה שלימה דב״ן כנוכר לעיל והרב שד״ה בשם ונשער בזווגים פ״ד ובשער או״א סע״ג נראה דים״ס רמוז ביו״ד הרמוז באבא שבוא ים״ס כוא אחר הה׳ ועמיר יהיר ולענ״ד לא זכיתי להבין דכאן נראה דים״ס רמוז ביו״ד דמילוי הבינה ג״כ בנ״ע . שמן בשמן : (ג) כ״ל שלכן היו״ד הרמוז באבא שבוא ים״ס כוא אחר הה׳ ועמיר יהיר ולענ״ד לא זכיתי להבין דכאן נראה דים״ס רמוז ביו״ד דמילוי בבשם ונשער בזווגים פ״ד ובשער או״א סע״ג נראה דים״ס רמוז ביו״ד הה״י כזה ון : (ד) עיין הו״ח דף הת״ת סוע״ל : (ה) קול הרמ״ז דסיינו סוד חיות העולמות אך או״א עליון דלא פסיק זווגייהו היינו למעלה במקומם בכוד נקודות כמ״ש בשער או״א פ״א אך ענין לא אבא בעיר אלא שתתכנו הנקודות עם האותיות והיינו היכור האותיות עם נקודות זה דוקא להשפיע למטה לפי שלמעלה לא יש שום הפרש אלא תמיד בזווגיהו עם נקודות ועיין בפי׳ הפד״נ : (ו) סכ״ל דלא פסיק : (ז) נפכ״ה כוא פרק ט״ז משער א״א :

יפה שעה

אומר כי כבר כתב רח״ל לעיל בשער הספקות כי הנה כאשר אנו מסתפקים ואומרים שאפשר שעלו בחינת אחוריים דב׳ כתרים לאו״ב דנקודים בריבא דעתיק אל הטעה לומר כי בחי׳ הפנים שלהם נשארו למטה בגופא דעתיק כי דבר זה לא אפשר שאחוריים יעלו למעלה בריבא והפנים שלהם שהם יותר עליונים ישארו למטה בגופא . אמנם נ״ל שבחי׳ הפנים נשארו במקומם שהוא באבא ואימא לצורך עצמן עיין שם . ובספר מבו״ש שע״ג ח״א פ״ד הוסיף לומר שאם הפנים נשארו לאבא ואימא כ״ם שאר חלקי או״ב יע״ש ונמצא שיש לד לומר שלא לקח עתיק מחכמה ובינה לנקודים רק אחורי הכתרים שלהם לבד וכל השאר נשאר לאבא ואימא ולפי לד זה שפיר יכול לומר שאימא נעשית מחכמה שלימה באין חסר ממנה רק אחורי הכתר שלו ואין זה נקרא חסרון כיון שפנים דכתר אצלה : (א) ג׳ ונס כי זה מ״ה וזה ב״ן שגדלה מעלתו ממ״ה להיותה בחי׳ ס״ג כו׳ . וא״ת בפ״ד דשער התיקון כתב רח״ל ז״ל ואמנם צריך ליתן טעם אל המאמר כי הרי אנו הנקודות הם בחי׳ ס״ג ואיך יהיו גרועים ונפגים בשם מ״ה החדש כו׳ התשובה הוא כי שם מ״ה החדש יצא מבחי׳ זווג ע״ב ס״ג כנ״ל ולכן כיון שהוא נמשך מכח ע״ב עצמו לכן גדול מן הס״ג . ועוד טעם אחר כי בשם מ״ה לא היה בו שבירה כמו שהיה בשם ס״ג עצמו. ועוד טעם ג׳ כי אנו בחי׳ נקודות בלבד של שם ס״ג עדיין יש בו גרעון גדול עתה והוא כי עדיין לא נשלם ד׳ כי בשם ס״ג עדיין יש בו גרעון גדול עתה והוא כי עדיין לא נשלם להתברר כו׳ אבל לעת״ל שיתוקן כל בחי׳ ס״ג כו׳ אז אחר ס״ג לקדמותו ולמעלתו כו׳ יע״ש (עיין שמן שמן ל׳ ס״ד ע״ב אות ז׳) . הרי שכתב ד׳ טעמים גדולים ועצומים אשר מוכרח להיות גדול מאד שם מ״ה על שם ס״ג ואם כן איך הוא נותן שלשה וטעמים להגדיל שם ס״ג על שם מ״ה . וי״ל במה שנלקדק במ״ש רח״ל שם שטעם גרעון שם ס״ג מפני שעדיין לא נשלם להתברר ולע״ל בע״ה שיושלם בירור שם ס״ג יחזור לקדמותו ולמעלתו ומחזי אנן ניחא שיושלם להתברר ובהכי פלגו מטעם רביעי הרי נשארו שלשה טעמים לגיהה שם מ״ה גדול על שם ס״ג ואיך לע״ל יהגדל ס״ג על מ״ה אלא על כרחין כי עיקר הטעם הוא האחרון שעדיין שם ס״ג גרוע כי לא נשלם להתברר ושלשה טעמים ראשונים עפלים הם וקלים הם. הלא שהרי הטעם הראשון שנתן כי שם מ״ה החדש יצא מזווג ע״ב וס״ג וכי הב״ן שהוא הס״ג לא כך היה שהרי כתב רח״ל בשער מצת״א מ״ב פ״א ז״ל והנה רצה להוציא ג״כ ממ״ה וב״ן של הפנימים לחוץ ואז עלו כל בחינות דס״ג הפנימיים כו׳ ומזדווגים אבא ואימא עילאין כו׳ כן פה הטעמים דס״ג עם כל הע״ב כו׳ ואז מולדים בחי׳ ב״ן דחיצוניות יעויין שם . הרי שגם הב״ן שהוא הס״ג יצא לחוץ ונולד על ידי זווג דע״ב הכולל עם ע״ב דס״ג דא״ק . וכן הטעם הג׳ כי שם מ״ה כולל מצת״א שלם גם הס״ג עם שהוא ס״ג דס״ג נקודות דנקודות כולל מצת״א שלם כמ״ש רח״ל בפ״ב משער התיקון יע״ש א״כ הרי אלא נשאר טעם כעיקר אלא תרי טעמי שבשם ס״ג היה השבירה וכי עדיין גרוע הוא שעדיין לא נשלם להתברר ואנו הב׳ טעמים אחד הם שהשבירה גרמה להאמרך לברור לכן בע״ה לע״ל שיתוקן כל ס״ג על ידי שיושלם הבירור יחזור שם ס״ג לקדמותו ולמעלתו והכתה כל ימי עולם הזה בכללות כל שם ס״ג דכל כללות האצילות יבסיק טעם הזה להיות אז הס״ג שפל וגרוע לשם מ״ה אבל בפרטות בחכמה דס״ג דנקודות מעיקרא לא היתה בו שבירה כנודע שאו״א דנקודות לא היה ח״ו שבירה אלא אחוריהם הוא שנתבטלו ונפלו למטה באצילות עצמו ומה גם שאחוריים דאבא חכמה דנקודות כבר נבלמו להתברר לגמרי כמ״ש רח״ל בשער יעקב ולאה פ״ב שאחוריים דכל י״ם דאבא נתברר ונתקן מהם פרצוף יעקב יע״ש . א״כ מה שיהיה לעת״ל בכל כללות הס״ג כבר הוא היה באחוריים לאבא וא״כ שפיר ולאי חכמה דס״ג יכול להיות גדול ממ״ה ודוק : (ב) ולכן נמצא כי אימא יצאתה עתה טמירא ומלובשת תוך אבא כו׳ (עיין שמן שמן ל׳ ס״ד ע״ב אות ח׳) יש להקשות שבשער א״א פי״ג כתב רח״ל וז״ל ועוד טעם אחד כי הנה אבא טמיר וגניז יתיר כו׳ וכן בשער הזווגים פ״ב כתב רח״ל ז״ל ונבאר עתה עניינם דע כי או״א שני כתרים שלהם הם בגרון דא״א כו׳ והנה בגרון דא״א נתבאר שפל שם מגיעים אורות החוורתי שהם ב״פ מ״ב של ב׳ הויות ונעשה שם אחה״ע ואמרנו שלהיות שאבא טמיר וגניז יתיר אבן הכתר דאימא כלל בכתר דאבא יע״ש שהם דבריו דפי״ג דא״א . ומוכרח הענין שנדבר באו״א עילאין שהם הם הנעשה כתרם בגרון דא״א וכאן הוא אומר שאימא עילאה טמירא תוך אבא עילאה ונפ״ה דשער הזווגים כתב כדבריו בכאן . ואומר אני שאין התטמרות והתלבשות זה כפשוטו והאמת שלא אבא מתלבש באימא ולא אימא מתלבש באבא . הלא שהרי שניהם מלבישים לאריך אנפין זה שהוא אבא מלד ימין ואימא מלד שמאל כנודע וכמ״ש רח״ל לעיל בשער אבא ואימא ואם כן נמצא הוא שיהיה אבא ואימא מתלבשים ומטמרין זה בתוך זה כפשוט ולא שיאמר אבא טמיר וגניז יתיר או אימא נגזה וטמירה אלא באור הנמשכים מהם ורמיזתן אינו בשמות הקודם וכלמיון א״א שהוא טמיר וגניז מכל ואינו רמיזתו

הגיע

השמש

[א] נ״ב (עיין דב״ם דף ח׳ ע״א שאלם י״ג) נמצא כפי זה כי או״א הם חכמה דאצילות מלבישים לחסד דא״א וכללות יסוד״ת בינה דאצילות מלבישים לגבורה דא״א כנודע וע״ע מכמה מקומות ובפרט בשער או״א פ״ב שכתב שיסוד״ת הם הצאי פרצוף או״א עילאין ומלבש ומעמלם של או״א מלבישים לא״א מהגרון על החזה ותחתיהם יסוד״ת מלבישים אותו מהחזה על הטיבור הרי שיסוד״ת הם תחת או״א ומלבישים לא״א מהחזה עד הטיבור ומכאן נראה שיסוד״ת הם בגד או״א מלבישים לגבורה דא״א. ונלע״ד כי מ״ש כאן הוא בכללות או״א עם יסוד״ת שבכללות כולם נק׳ או״א המלבישין לא״א מהגרון עד הטבור ומ״ש שם הוא בפרטות כי חצאי פרצופים אלו של הכללות נקרא יסוד״ת והם מלבישים לא״א מהחזה ועד הטבור וכמו שכל כללות אבא נקרא או״א כן חצי פרצוף כללותו הנק׳ ים״ם נקרא א״א (או״א) ובכללות נקרא ים״ם לבד והוא בכללותו עומד תחת כללות אבא עילאה וכן כמו שכל כללות אמא נקרא יסוד״ת כן חצי פרצוף כללותיה הנקרא תבונה נקרא יסוד״ת ובכללותיה נקרא תבונה לבד והיא בכללותיה עומדת תחת כללות אמא עילאה כי אנו ואנו דא״ת אבא ואימא עם יסוד״ת הם זה כנגד זה והם זה תחת זה כנ״ל . [ב] נ״ב עיין בשער ט״ו שער הזווגים פ״א ע״ם היטב ותבין כי הנוסחא האמיתית הוא ככתוב כאן כי יסוד״ת הם כללות אמא חוזנם נקרא זווג בינה עם בינה כי ים״ם הוא חצי בינה דמ״ה ותבונה היא בינה דב״ן כו׳ :

לתוריים ביניהן וא"א גם הוא זכר ונקבה מ"ה וב"ן פרלוף א' אלא שהוא באופן אחר כי בכל חליו הימיני יש מ"ה בפנים ואחור ובכל חלי שמאל יש ב"ן דפנים ואחור (א) אך באו"א יש מ"ה וב"ן אלא שהם ב' פרלופים (ח) דבוקים יחד תמיד פב"פ (ב) דוגמת עתיק וכל כך הם דבוקים עד שנחשבין שניהן לפרלוף א' ונקרא אבא. וכן באמא היא כך כי הם ב' (ג) פרלופים דמ"ה וב"ן אלא שהם דבוקים מאד פב"פ דוגמת עתיק כנ"ל (ב) ובזו"ן יש גרעון אחר כי כל מה שהולכין הפרלופים ויורדין ממדרגתן מתגלה מאד פרודם בחי' המ"ה מבחי' הב"ן ולכן נתוסף פירוד בחלק מ"ה יב"ן שבזו"ן והענין כי הו"א כולו בחי' מ"ה והנוקבא כולה בחי' ב"ן והם נפרדים (ד) לזמנין אב"א ולזמנין פב"פ והנה דוגמת או א הם ז"א ורחל (ה) השוין בקומתן ודוגמת יש"ס ותבונה הם יעקב ורחל הקטנים מהחזה דז"א ולמטה והבן זה. ודע כי יש יעקב שהוא חלי תחתון דז"א והוא המזדווג עם רחל הקטנה ויש יעקב ולאה בחי' האחוריים דאו"א כלל העולה כי יש עתיק וא"א דמ"ה ועתיק וא"א דב"ן וכנגדן אבא ממש ויש"ס דמ"ה בינה ותבונה דב"ן וכנגדן ממש ז"א ויעקב דמ"ה רחל ולאה (ס"א רחל) דב"ן הרי (הס) ג' בחי' (שהם ד' ד' ד') כי כך הוא א"א דכורא לגבי עתיק דכורא כמו יש"ס לגבי אבא וכמו יעקב לגבי ז"א וכן כך הוא נוקבא דא"א לגבי נוקבא דעתיק כמו תבונה לגבי בינה וכמו רחל הקטנה לגבי רחל עלאה גמולא כי כשנחבר כל הבחי' יהיה ג' בחי' דזכר ונקבה והם א' עתיק ונוקבא והם נכללין א"א ונוקבא. ב' או"א והם נכללין יסו"ת. ג' זו"נ והם נכללין יעקב ורחל. וכשהחברם באופן אחר יהיה א"א ונוקבא דעת הכולל חו"ג מכריע בין החו"ב שהם עתיק ונוקבא וכן יסו"ת הם ת"ת מכריע (ו) בין או"א שהם חו"ג וכן יעקב ורחל הם יסוד המכריע (ז) בין נ"ה שהם זו"נ כנודע דאיהו בגלא ואיהי בסוד והבן זה מאוד. אך כפי הנראה מדרוש אחר (ח) בענין עיבור יב"ח ל"ל לאה ויעקב במקום יעקב ורחל נמצא כי אלו שהם עתיק ונוקבא וא"א ונוקבא הם נשמה והם ג' רישין וא"כ או"א ויש"ס"ת הם רוח והם ג' רישין וא"כ זו"ן ויעקב ולאה הם נפש והם ג' רישין וז"ס באדרא דרפ"ע ואינון מתתקנין כמה דע"ק ג' רישין מתעטרין ביה הכי כולם בג' רישין (נ). והענין כי הנשמה עצמה יש בה נר"ן וכן ברוח ובנפש נר"ן כנודע כי חב"ד הם כהן לוי ישראל והם נר"ן וכן תג"ת וכן נה"י. וכזה תבין איך נקרא חכמה בלשון נקבה (ט) כי הרי הוא בינה דמ"ה וחכמה דב"ן שלהיותה בחי' חכמה דב"ן הוא בחי' נקבה והבן זה מאד. גם

הגהות וביאורים (א) נ"ב והם או"א עליון: (ב) נ"ב דהיינו שמתעטרין יחד מ"ה וב"ן בעיבור נפלא: (ג) נ"ב והם יסו"ת: (ד) נ"ב דוקא אחר הנפירה ואינו סותר למ"ש בשער ז"א פ"ג ועיין בדף ש"ת ע"ז: (ה) ונקבא לאה כמש"ל פ"ו משער זה: (ו) נכ' בחי': (ז) נכ' בחי': (ח) שער יו"ד פ"ט: (ט) זה קלי לנו"ש למעלה בפ"ח כי אבא נעשה מחלי בינה דמ"ה ואמא ו"ק דתבונה ויעקב שהם חכמה אבא דכללית. ומ"ש והבן זה נ"ל כמ"ש בס נפ"ח יל"ל לשרקים אלו קורלוים אבא לאבא ויש"ס לכיוונם שניהם בינה דמ"ה. ואמא בינה ותבונה לכיוונם שניהם בבחי' ב"ן לגבי שאינה נקבה יע"ש. שם בשון: (י) ח"ס מכרין הבינה לאיה ברב חו"ת דף קנ"ו ע"ב כי כל הכלים הוא סוד זווג והוכרת הטיפה: (יא) א"ס מיין לעיל פ"ח ומ"ש נשמ"ש בס: (יב) זה קלי לנגנ"ה מבחת"ו הנ"ל שבתב בס דבחי' נוקבא דקרדינותא סיא חכמה דב"ן הנעשה זכר בערך בינה דמ"ה. וכן עד"ז חכמה דא"א אבא סיא כלולה מחכמה דמ"ה וחלק מבחר דב"ן ונקרא נוקבא ג"כ יע"ש. נמצא דבחבי חכמה שיורתא ושיורתא אבא. שם בשון: (יג) מיין לעיל שער ע"ז פ"ה:

יפה שעה

אינו אלא נקבו שב יו"ד גם הימה עילאה נרמזה במנוי הו"ד ולא נתגלה אינו אלא יו"ד בל בס דאחיד בלבא ואחותיהם כשמתפשטים פעמים אינו אלא יו"ד, תוך אורות דאמא כי כן אורות דב"ע דפני אבא אורות דאבא עמוד, תוך אורות דאמא ולעולם העילות לו נתכנו נתמדרין תוך אורות הס"ד דבנים דאמא ולעולם נתהיה בערך עלילות ואדרבא לעולם בנוק' היא בחינת דין בכל מקום שהיה בערך הדבר שבערכה לכך נרמזה אימא עילאה במנוי כי מלוי נימסריא אלהים כמ"ש רז"ל בשער התיקון פ"ב: (א) אך באבא יש מ"ה וב"ן אלא שהם ב' פרלופים אלא שהם דבוקים יחד הדיר אנפין באנפין דוגמת עתיק וכ"כ הם דבוקים עד בנחשבים לפרלוף אחד לבד הנק' אבא כו'. מ"ש דוגמת עתיק לדוגמא בעלמא נקטיה שהרי הוא הכותב כי כל כמה שיורדים הפרלופים ממדרגתם מתגלה מאד פירודם ואם כן או"א צריך ביניהם יותר פ"ד מא"א ואין נ"ל מעתיק כי שם בעתיק וא"א כי אחד קרא"ו ואין אלה ס עמדי ואין שם אלא פרלוף אחד דוקא אבל כאן באבא ואימא עילאין לפי האמת הם ב' פרלופין המלבשין ב' גדלים ימין ושמאל דא"א אלא שבניהם אים אל אחיו ומתדבקים בפניהם כאלו הם אחד פרלוף והם בנים דבוקים ונעיל פ"ב דשער עת"ק כ"ב ר"ל באבא

[עין ח"ב] מח 48

בזה תבין מ"ש המקובלים וכן בזוהר פ' פקודי ניע"ט ע"ב כי כל דינין במתבבה אתבריו והוא להיות שם חכמה דב"ן שהוא דינין וזהו בוגינא דקרדינותא דבטש בחוכמא * ודוגמא אל הנ"ל יש בענין אורות העקודים במטי ולא מטי ובטישא שכתבנו במ"א. גם תבין עם הנ"ל כי כל א' מ"ס הוא פרלוף גמור חוץ מהג' המכריעים שהם ד' ת ז"א יסוד שכ"א כלול כ' פרלופים להיותן מכריעים והרי הם י"ב פרלופים בס"ס ולכן הם סוד הנטיעות דאשתחי י"ב ירחין והבן זה. ואפשר כי בספי' הנעשיר אז תהיה בחי' הכתר שהוא למעלה מעתיק או בחי' מלכות שהוא למטה בג' עולמות בי"ע כנודע. גם תבין כי זו"ן כיון שהם נפרדין לגמרי הוכרחו להדבק בראשונ' דיבוק גמור שיהיה ז"א כולל מ"ה וב"ן ח"ג כדי שאחר הנסירה תמיד יהיה לו דיבוק עם נוקבא ואז נשאר הוא במ"ה והיא בב"ן. גם תבין מ"ש באדר"ז דר"ל ובהאי חכמה שירותא (יב) וסימא אשתכח (יג) וזה מכח ב"ן אשר שם ומבחר דאתפשט חכמה אתגליא אמא בינה כ' דאשונה שבשם הכוללת יש"ס ותבונה:

בוהרה"ל ואולי אפשר לומר כי הנ"ר המזכר באדר"ז הם עתיק ונוקבא תרין רישין ושניהן בחי' כתר דמ"ה ודב"ן ולכן נקרא עתיק עילת כל העילות ונוקבא דעתיק עילת העילת ורישא ג' הוא א"א ונוקבא שהם מכריעין בין העתיק לנוקבא ולפי שא"א לא נעשה רק מחכמה דמ"ה נקרא חכמה סתימאה ורישא תיונא שהיא כתר דב"ן נקרא כתרא עלאה ורישא קדמאה (נ"א תליתאי) נקרא דדל"א עתיק דכורא ויש

הגהות וביאורים (ה) נ"ב והם או"א עליון: (ב) נ"ב דהיינו שמתעטרין יחד מ"ה וב"ן בעיבור נפלא: (ג) נ"ב והם יסו"ת: (ד) נ"ב דוקא אחר הנפירה ואינו סותר למ"ש בשער ז"א פ"ג ועיין בדף ש"ת ע"ז: (ה) ונקבא לאה כמש"ל פ"ו משער זה: (ו) נכ' בחי': (ז) נכ' בחי': (ח) שער יו"ד פ"ט: (ט) זה קלי לנו"ש למעלה בפ"ח כי אבא נעשה מחלי בינה דמ"ה ואמא ו"ק דתבונה ויעקב שהם חכמה אבא דכללית. ומ"ש והבן זה נ"ל כמ"ש בס נפ"ח יל"ל לשרקים אלו קורלוים אבא לאבא ויש"ס לכיוונם שניהם בינה דמ"ה. ואמא בינה ותבונה לכיוונם שניהם בבחי' ב"ן לגבי שאינה נקבה יע"ש. שם בשון: (י) ח"ס מכרין הבינה לאיה ברב חו"ת דף קנ"ו ע"ב כי כל הכלים הוא סוד זווג והוכרת הטיפה: (יא) א"ס מיין לעיל פ"ח ומ"ש נשמ"ש בס: (יב) זה קלי לנגנ"ה מבחת"ו הנ"ל שבתב בס דבחי' נוקבא דקרדינותא סיא חכמה דב"ן הנעשה זכר בערך בינה דמ"ה. וכן עד"ז חכמה דא"א אבא סיא כלולה מחכמה דמ"ה וחלק מבחר דב"ן ונקרא נוקבא ג"כ יע"ש. נמצא דבחבי חכמה שירותא ושיורתא אשתכח. שם בשון: (יג) מיין לעיל שער ע"ז פ"ה:

ויש לזה סמך בכת״י מורי זלה״ה בפי׳ ספרת דלגיעותא שאמר שם כי ראש הא׳ שורש העלמות וראש הב׳ שורש הכלים וזה להיותו נוקבא דעתיק שכל הכלים מלד הניקבא יצאו שהם המלכים דבי״ן וראש הג׳ כלול מב׳ השרשים שורש העלמות מא״א דכורא ושורש כלים מנוקבא דא״א שהוא בי״ן ולפי שעיקר נקבאו מכריע א׳ נקבא ראש אחד לבד. ונמצא כי א״א כולו נקבא חכמה שתימצה כי הלא הוא חכמה דמ״ה כולו ואפשר כי כתר דבי״ן מחליהו תחתון נעשה לו בסיד אור מקיף והוא גולגלתא ונקבא בינה דיליה עטרת וכותרת לבעלה בסיד גולגלת דמוחא. (א) אך ממקומות רבים נראה כי ריש עלאה עתיק לבד וב׳ רישין הוא באריך:

פרק י (ג) מ״ב

דע (ב) כי תחלה יצאו (ג) ז׳ כלים עם גילולין ואורות וכלים עיבור יב״ח וגילולין ט׳ חדשים ואורות ז׳ חדשים. והנה הכלים הם ג׳ בחי׳ חילון ואמצעי ופנימית. חילוית (ד) הם כ״א אזכרות של תפילין גימטריא אהי״ה כי עיבור ויניקה ע״י אמא דנקבא אהי״ה (ה) והגילולין (הם האמצעות) הם המוחין שבתיכן והם אלהי״ם. ואח״כ באין פנימים דז״א והם האורות והם המוחין דהויות והם בחיים מלובשים תוך הנה״י דאמא והויות דמוחין דעיבור תוך החילוית נה״י דאימא והויות דמוחין דיניקה תוך אמצעית נה״י דאמא (ז) והויות דמוחין דגדלית תוך פנימיות נה״י דאמא והנה המוחין דאלקים שהם מוחין דחילוית דג׳ כלים הם נעשין קרומות בערך המוחין דהויות שהם פנימים (ח). אח״כ בעיבור ב׳ דהגדלה נתוספו ג״ר דז״א בבחי׳ כלים דחילוית לכל ספירה מהם ובזה נכללו י״ס דכלים בג׳ בחי׳ וכל זה נקרא חילוית וגם נתוספו ג׳ מוחין דחילוית שהם אלהים דג״ר והם מהגילולין וגם נתוספו פנימית ג״ר שהם המוחין דהויות והם מתלבשים תוך פנימית נה״י דאמא. כלל העולה כי החילוית הם בחי׳ הכלים דז״א עם המוחין שלהם שהם אלקים שהם גילולין ופנימית הם ג׳ בחי׳ הכלים דנה״י דאמא עם המוחין שלהם דהויות שהם אורות. אח״כ נכנסו בהם גר״ן ונשמה לנשמה מבחי׳ הט׳ הויות שבתשעה נקודות כמו שידעת ונתלבשו תוך המוחין דהויות. ודע כי המוחין דקטנות ועיבור הם מוחין (ט) דהויות דנה״י דז״א ובתוכם הנפש יען אז היה כלול ג׳ בג׳ אחר כך ביניקה נכנסו המוחין דהויות דחג״ת ובתוכם הרוח ונעשה בן ו״ק ואח״כ בגדלות נכנסו המוחין דהויות דחב״ד דז״א ובתוכם הנשמה ונשלם קומתו. אך (י) לריך שתדע כי המיתן של חג״ת נה״י שהם עיבור ויניקה הם כל אחד במקומו יען כי הו״ק אין אחד גדול מחבירו אך המוחין דגדלות הם מתפשטין בכל הגוף דוגמת או״א שמתלבשין תוך ז״א כן חב״ד דז״א מתפשטין תוך ו״ק עצמן ואפשר שאינו כך. גם מ״ש לעיל כי בגדלות נתוספו מוחין דאלקים זולת הויות אפשר (ס״א אי אפשר) שאין בגדלות אלקים וזה מתיישב מ״ש לעיל בכללות האילות(יא) וגם בענין ג׳ כלים ונשמה שלהם ואור המקיף כי הכלים דז״א יש בהם הויות בלי ניקוד אך הנשמה הם בניקוד והמוחין שלו הם אלהים כיון שהם גילולין דין ואין תימא אם הכלים הם הויות כנודע כי יש אלהים: גדול מהוי״ה כנ״ל בענין אחוריים של הויות. ואפשר כי כמו שיש פנים ואחור בכלים יש ג״כ בגר״ן וכן כתבנו במ״א אך אלהים דמוחין יורדין עד בריאה כי (נס) ג׳ כלים חילוניות דז״א ירדו בהכרח עמהם כי הם יותר חילוניים מהם. וכבר ידעת ממקום אחר אך הג׳ כלים יורדין בבי״ע אף על פי שבמ״א אמרנו שאין אלקים יורדין רק עד הבריאה הוא לביותן מיתין אך הג׳ כלים יורדין בבי״ע נמצא כי כל חילוניות דז״א עם המוחין דקטנות יורדין בבי״ע ונשאר הוא בפנימות לבד ואז ג״כ ג׳ כלים דחילוניות אמא נשארין עם המוחין דגדלות כי (יב) כבר ידעת כי חילוניות עליון נעשה פנימית תוך פנימיות שלמטה ממנו ואז החילוניות התחתון מוכרח לירד להעשות פנימיות אל שלמטה הימנו יותר והבן זה היטב. נמצא כי בהכרח שיורד החילוניות דז״א עם מוחין דאלקים דחילוניות בבי״ע וזהו ענין העמידה שתמצא שם אין יורדין האלקים ממדרגה למדרגה גם תראה אך יש כמה זווגים לתועלת זו״ן ואין מתמעטין ומגדלין כמה פעמים והטעם כי החילוניות שלהם יורד למטה בבי״ע והם עלמן עולין בחג״ת דאמא וזהו סבת כמה מעוטים שיש וכמה שיוויים ועליות זו אחר זו והבן היטב. גם תבין ממ״ה אין הפנימית יש בו עיבור ויניקה ועיבור והם מן ט׳ חדשים וז׳ חדשים והחילוניות הם מעד יב״ח ובמ״א כתוב כי האורות הם מז׳ והכלים מיב״ח והבן זה (יג) ובמ״א כתוב כי תחלה נעשה פנימית ואח״כ חילוניות ובמ״א להיפך. (יד) ונראה לתרץ כי אין חשש כי בתחלה בבריאת עולם הולרך לעשות חילוניות תחלה כי כן סדר שתחלה נכנס הגוף ואח״כ הנשמה אך אח״כ הוא להיפוך כי החילוניות אינו יכול לכנוס אם לא יכנוס תחלה הפנימית. גם מ״ש כי היה כ״א בפ״ע זה היה בבריאת עולם או בעת שהוא דוגמת בריאת עולם אמנם בכל יום בעת התפלה נעשה ביחד. גם ביאתנו במ״א כי הכל היה בפעם א׳ אמנם בערך שזה היה בעיבור ט׳ וזה היה יב״ח חלקם בפ״ע (טו) או אפשר להיפך כי מ״ש שם שהאורות היו במקום יסוד בינה אינו בעת התיקון של הכלים רק אח״כ (טז). וגם תבין בענין הלילית ובענין הק״ש ביאתנו כי הויות דמוחין אינם ג׳ הויות דג׳ בחי׳ הכלים (יז) גם תבין מה שאנו אומרים תמיד כי המוחין הם פנימית עולמות שמשם הנשמות גם תבין מ״ש כי החילוניות שם אלקים ופנימית הויות כי זה אינו בגילוין וזה באורות ושניהן בחי׳ מוחין לא בכלים (יח):

שער הרביעי

שער המוחין (יט) ויתחלק ל״ב פרקים.

פרק א מ״ת

ונחזור [לעיל ונאמר כי] הנה נתבאר ג׳ בחי׳ של ו״ק שהם נקראו מלכי ארץ אדום אימתי נתקנים (כ) עתה לריך לבאר עוד בחי׳ אחרת והיא מה שנתבאר אצלנו בהרבה מקומות כי גם בזמן עיבור יש מוחין אל ז״א שהם ג״ר אצלו שהם שמות אלהים וכאשר (כא) נעריך הד׳ כלים של המוחין בזמן

הגהות וביאורים (א) וי״ע דתמוה הוא שהרי למעלה בשער א״א מוכח שג״ר דע״ק הוא מדבר כולו משם ב״ן ואיך אמר בכאן שבתכמה דמ״ס הוא מוחא והני כתב הוא גולגלתא וע״ע: (ב) בספ״י הוא פ״ח: (ג) כרב שמן שבון כתב דפרק זה ריך השקפה עובא לבנין לוחו דהכרכים שהומים כי קצר בלבונו הסיבור: (ד) כ״ל בעת נלא המלכים והיבע לשם מה שיבע ולא״כ לעורך סהיקון נכנסו תוך נטן דאימא והיו שם יכ״ת כנוכר בשער זה פ״ה ובכינו קיצור בלבונו. שמן שבון: (ה) בספ׳ י דחילוניות הם: (ו) כי שם אהי״ה מורה על עיבור כלומר אמא זמין לעסוי: (ז) דע כי ג׳ בחי׳ כם נה״י ותג״ת והב״ד ובכ״א מבסם יש בחי׳ כלים וגילוגין שהם אלהים וכן בחי׳ מוחין דהויות המלובשים בנה״י דאימא. ועיין במבו״ם שער ה׳ פי״ג דף ק״ח שכתב שם רביע ח״ל ולפ״ד שאנו אומרים תמיד כי המוחין דעיבור ויניקה הם שמות אלהים אינו על המוחין עצמם כי המוחין הם הויות ויניקה. שמן שבון: (ח) עיין הוא״ח דף קנ״ע ע״ח: (ט) חיבת דהויות ליתא בכת״י: (י) עיין שער מ׳ פ״ד: (יא) לא מצאתי וגם לא זכיתי לבנין. שמן שבון: (יב) עיין שער י״ד פ״ט: (יג) עיין אור זרוע דכתב דמ״ש בבינו והבן זה כ״ל כי פנימית כלים והאורות הפנימים שניהם ממש בחי׳ ז׳ חדשים. ובחילוניות האורות והכלים שמבו בשניהם בחי׳ י״ב חדשים ומק״ב כתב כי בגילוגין שמות אלהים נפש לבנים חילוניים והאורות שמות הויה״ה נפש לבנים פנימים. שמן שבון: (יד) אא״ה עיין לעיל שמ״ג סדר חלילות לאו זכות״ו ספ״ג: (טו) כתב בס׳ אור זרוע ובביאה לבונו כרב שד״ה וז״ל בלומר בעבר בזה אמר שתחילה נעשה הפנימיות וכו׳ לו אופבא כי שמבו בשם בחי׳ ק׳ ובחי׳ י״ב עכ״ל. שמן שבון: (טז) לעי״ד נראה דזה קלי למ״ש לעיל מזה דעמקום אחר כתוב כי האורות הם מו״ח והכלים מיב״ח ע״ז בא לפמיעינן דהיינו בעת התיקון של הכלים. ודע שזה דלא כמ״ש בפ״ח ובנפ״ח משער זה. שמן שבון: (יא) כ״ל דהנה הכלים כמה הויה״ה כמ״ש רבינו בשער בשמות פ״ג אמנם המוחין הם ע״ב ס״ג מ״ה כ״ן קס״ג קס״ג קמ״ג קנ״ח בשער בכוונות בדרוני לילית פ״ג והם הויה״ה אחרות יע״ש. שמן שבון: (יב) כתב בספר אור זרוע בגילוגין שמות אלהים נפש לבנים חילוניים והאורות שמות הויה״ה נפש לבנים פנימים (עיין לעיל בהגהות ויהורים אות י״ג). שמן שבון: (יג) כתב בספר אור זרוע ח״ל אל תגה ידך מזה בשער בשב ידך עליו כמה פעמים כי הוא מבדולת בנשיעה וכל מה שבחוב במקום אחר הוא דרך פילפול וחבו אמיתית וכ״כ בכתבו עליו בכתב״ עניין זעיר על מתכונתו עכ״ל. שמן שבון: (כ) כ״ל אורות גילוגין כלים שבתקנים בעיבור ז״ה ועי״ה ויכ״ה כמ״ש נפ״ח ח׳ משער אנ״ך בה פשוט. שמן שבון:

(כא) עיין פ״ח משער י״ש:

בזמן י״ב חדשים נמצא כי בג׳ חדשים נגמר בו כלי הראוי להיות בו מות אחד. והנה כל המות ההוא מבחי׳ אלקים והוא גימטריא פ״ו כמנין הנ״ל שהוא קרוב לשיעור הימים שיש בג׳ חדשים שאז נגמר (כלי) מות אחד דאלקים ונמצא שבחשבון יב״ח עיבור נגמרו ד׳ מוחין וכל זה בבחי׳ הכלים שזמנם יב״ח אמנם בבחי׳ הגילולין שזמנם ט׳ חדשים הוא באופן אחר כי הנה יודע כי המוחין פרטן ד׳ וכללותם הם ג׳ לבד שהם חב״ד דז״ת כי הדעת כולל חו״ג נמצא כי מות ת׳ מבחי׳ הגילולות נגמר בג׳ חדשים וג׳ מוחין נגמרים בט׳ חדשים שהם זמן עיבור הגילולין וגם לסבה זו אר״ל כי לג׳ חדשים ניכר הולד לפי שכבר יש לו מות אחד מהיקון. אמנם אני מסופק מה שמעתי ממורי ז״ל שאם המות הת׳ שהתחיל להתתקן בג״ח הראשונים הוא מות הנקרא חכמה להיותו ראשון וגם שהוא קו ימין או אם הוא מות הדעת שהוא אחרון אשר בו סיד חו״ג המגדלין את הולד. וכפירוש הראשון נראה יותר כי הימין נתקן תחלה שלזו כ״כ דינין. והנה גם יש במוחין שהם הנ״ר בחי׳ אורות כנ״ל כי ג׳ בחי׳ הם כלים וגילולין ואורות לכן שיש בדעתך להבין ענין הקדמה זו כי הוא מוכרח לך להבין רוב דרושי ז״ת והיא הקדמה בענין דרוש דמוחין דקטנות ויניקה וגדלות דז״ת. ודע כי עיקר הז״ת הוא בחי׳ ו״ק לבד בבחי׳ כללות כל עולם אצילות בהיותו כל עולם האצילות מלוי בבחי׳ פרצוף אחד בלבד ואמנם בבחי׳ פרטות עצמו הוא פרצוף שלם כולל כל י״ס שבו וא״כ מוכרח הוא שמלבד היות לו ו״ק הנ״ל עוד יש לו בחי׳ ג״ר שבו וענין זה הוא לעולם ר״ל בג׳ זמנים (א) שיש אל ז״ת הנקרא עיבור ויניקה ומוחין ר״ל דגדלות שבו (ב) כי אע״פ שאנו קורין ומכנים (אותו) בחי׳ מוחין אל זמן הגדלות אינו סבה דבעיבור ויניקה אין לו מוחין כי מוכרח הוא שיהיה תמיד כולל י״ס שבו אשר מכללן הם ג״ר שהם נקרא מוחין [א]. וביאור הענין דע כי בימי עיבור ויניקה אשר עדיין אז נקראים הקטנות של ז״ת יש בו ג״כ בחי׳ ג״ר שבו שהם תמיד נקרא אצילו בשם מוחין זולת ו״ק שבו. והנה כמו שנתבאר שבו״ק יש כלים ויש גילולין ויש אורות שהם ג׳ בחי׳ שבהם והנה הכלים הם האיברים שבאדם והגילולין הם הנפש שבאיברים החיצונים שבאדם הכוללים בשר וגידין ועצמות והאורות הם הנפש של איברים הפנימים שאין בהם גידין ועצמות כגון הלב והריאה וכליות וכבד וכיוצא בזה ואין כיוונתינו אל נפש לבד כי שם נפש כולל לכל חלקי רוחניות נר״ן (נ״ח נרנח״י) [ב]. והנה גם בג״ר יש בהם ג׳ בחי׳ אלו והם הכלים והגילולין והאורות והם ממש ע״ד הנ״ל כי אורות הם הרוחניות והנפש ונשמה אשר בחבר פנימי שבו שהוא במות עצמו שאין בו בחי׳ בשר גידין ועצמות אלא דומה ללב וריאה והגילולין הם נפש אל האיברים החיצונים שבראש שהם כוללים בשר גידין ועצמות והכלים הם האיברים עצמם.

ואמנם התחלקות ג׳ בחי׳ הנ״ל עד״ז הוא בזמן הגדלות אמנם בזמן הקטנות שהם ימי עיבור ופנימים אלא שנתחלקים לב׳ בחי׳ שם בכלי שהוא (נ״ח אלא ב׳ חלקים יש בכל בחי׳ שבכלים) פנימית וחיצונית (ג) כנ״ל וזה עצמו הוא בחינת האברים החיצונים והפנימים והבן זה מאד כללע״ד:

*ונלע״ד כי הכלים כוללים איברים חיצונים ויניקה מתחלקים ג׳ בחי׳ הנ״ל באופן אחר והוא כי מן הכלים נעשין איברים החיצונים שהם העצמות הנקרא ג׳ חללי דגלגלתא הנעשין מן עצמות ממש היבשים ונעשו בצורת ג׳ כלים חצונין הנקרא ג׳ חללי דגלגלתא ומן הגילולין נעשו ג׳ קרומות ממש שיש בתוך ג׳ חללי דגלגלתא המופפים על המוחין כנ״ל ואלו הקרומין הם הנזכר אצלינו תמיד מוחין דאלקים לפי שהם בחי׳ רפ״ח גילולין שהם דינין אשר בסבת היותן דינין ירדו הגילולין גם כן עם הכלים לעולם הבריאה כנזכר בדרוש רפ״ח גילולין. ומבחי׳ אורות נעשו הג׳ מוחין עצמן שהם כענין הבשר רך מאד כמו ליחה לבנה והם מוחין חומריים ממש אלא שהם יותר לחים וזכים מן הבשר של שאר האיברים ואלו המוחין חומריים הם נעשין מבחי׳ האורות הם הויות ממש לפי׳ בימי עיבור ויניקה והקרומים לבד הם נקרא אצלינו תמיד מוחין דאלקים דקטנות וזכור זה מאד לפי שהם מבחי׳ הגילולין שהם הדינין אבל המוחין הם שמות הוי״ה. והנה כל זה הוא בעיבור ויניקה כי בזמן הגדלות הוא באופן אחר כנ״ל כי הכלים הם באיברים והגילולין הם נפש לאיברים החיצונים והאורות הם נפש לאיברים פנימים והם בחי׳ נפש ונשמה ורוחניות גמור אל המוחין חומריים הנ״ל שנעשו בזמן הקטנות והם ג״כ בחי׳ שמות של הוי״ה אחרים יותר מעולים ורוחניים מן שמות הויו״ת של המוחין חומריים עצמן כנ״ל. כלל העולה כי המוחין דימי קטנות הם מוחין חומריים והם הויו״ת וקרומיהן הם שמות אלקים אבל המוחין שבזמן גדלות אינם בחי׳ החומריים רק נשמה ורוחניות המוחין לבד אשר אלו השמות (ד) של המוחין הם נמשכין מן הרוחניות של האורות שיש במוחין דאו״א עצמן והם ממשיכין ג״כ מלמעלה מהם שהם א״א ועתיק כמ״ש במקומו בע״ה. נמצא כי בכ״מ שנזכר בחי׳ מוחין דגדלות אין הכוונה על בחי׳ המוחין החומריים כי אלו כבר נעשה בימי עיבור ויניקה רק הכוונה הוא בנשמה ורוחניות המוחין הנמשך לו בימי גדלותו וזכור (כלל) זה ואל תטעה:

פרק ב מ״ת

ונחזור לענין ראשון כי הנה נת״ל איך ג׳ בחי׳ יש בז״ת אלא בנוקבא לתקן והם אורות גילולין כלים ונכנסו לתקן בסוד עיבור בג׳ המקומות שיש בפרצוף הכולל בינה ותבונה והם יסוד דבינה ויסוד דתבונה ומקום החתך שבין זו לזו. וז״ס שארז״ל בג׳ חדשים הראשונים הולד דר במדור התחתון וג׳ אמצעיות במדור האמצעי וג׳ אחרונים במדור העליון הנה הם ג מדורים הנ״ל. ויובן ג״כ מ״ש (ה) בג׳ חדשים הראשונים תשמיש קשה לאשה ולולד והב׳ קשה לאשה ויפה לולד וג׳ אחרונים יפה לזה ולזה (א) כי בג׳ חדשים הראשונים בחי׳ התשמיש קשה לאשה ולולד

הגהות וביאורים (א) פי׳ דעיבור ויניקה ומוחין דכל אחד כולל כולם עי״מ וא״כ נמצא שזה הג״ר הוא דעי״מ: (ב) זה קאי על המוחין דנסמוך דוקא ולא על עי״מ כמו שכתבנו קלת מן המחבר לומר בכוונת רבינו. ועיין במקום אחר שכתב רבינו דאין נקרא מוחין למיתיין רק בחי׳ חב״ד דחב״ד שהם חב״ד דמוהין (בער פרקי אלם פ״ד). ועתה צריך לפי״ז ליתן הקדמה אחת בכללות לדעת כל ענייני פרק זה באיזה בחי׳ מדבר וזהו. מ״ש (בשורה כ״ם) ובילור הענין דע כו׳ עד והנה בג״ר יש בהם ג׳ בחי׳ (בשורה ל״ח) זה מדבר בבחי׳ ו״ק דבחי׳ עיבור ויניקה. ומן והנה עד ואמנם התחלקות כו׳ (בשורה מ״ד) זה מדבר בבחי׳ ג״ר דעיבור ויניקה. ומן ואמנם כו׳ עד והנה כל זה הוא (ע״ב בשורה כ׳) זה מדבר בבחי׳ המוחין דו״ק. ומן והנה עד סוף מדבר בבחי׳ ג״ר חב״ד גדלות הלמיתי. שמן שמון: (ג) בער הילוניות ופנימיות פ״ו: (ד) הנשמות בכ״ו: (ה) ע׳ שער מ״ח פ״ג ושער רוה״ק ד״ה ע״ב דרוש שני בענין בכלת הפרצוף שכתב בעש אחר:

השמש

[ב] נ״ב והבן זה מאד אבל הסיבה היא כפי מ״ש עתה כי המוחין שיש לו בעיבור ויניקה אינם חשובים אלא אותם דגדלות ולכן נכנה זמן הגדלות בשם מוחין והבן זה מאד: [ב] נ״ב עוד שמעתי ממורי ז״ל כי הגילולות הם בחי׳ נפש אל האיברים חיצונים והאורות הם בחינת נפש אל האיברים הפנימים כמו הלב והריאה וכיוצא באלו. ואיני יודע איך נקשר ומתיישב דרוש זה עם דרוש הנז״ל שאמרנו שהגילולות נעשו קרומות והאורות

הז׳ קלת עד שנגמרים נתוך הז׳ כו׳ וכן עדה״ז הוא בגילולות שנתקנים ממש מעט ונכנסים בכלים עד נגמר ע׳ חדשים כו׳ ואחר כך נשארים

יפה שעה

(א) והענין נקשר זה בזה כי הנה ג׳ חדשים ראשונים בחי׳ התשמיש קשה לאשה ולולד כו׳ עד ואין לה נער יע״ש. הנה נעיל בפ״ח דשער אנ״ך כתב רז״ל ז״ל הנה פשוט הוא שאלם בחינות אלו אין זמן תיקונם שזה כי הכלים צריכים זמן רב להתקן והגילולות פחות מהם והאורות זמן מועט מכולם וזה פרשם כי האורות אינם עומדין בסוד העיבור רק שבעה חדשים כו׳. וביאור הענין הוא כי באמת הוא שאין האורות נגמרים להתקן עד נגמר שבעה חדשים אבל הם מתחילין להתקן מתחילת

ונולד כי הזווג הוא למטה ביסוד התבונה ולכן כיון שכבר היתה שם ביאה ראשונה לעורך העיבור נמצא שכל הזווגים שהיו שם מאז ואילך הם כמעט לבטלה (ח) כי כבר הספיק לאשה ונולד הביאה ראשונה. וג׳ חדשים אמצעים אז הזווג במקום החתך ואז [ח] הזווג הוא יפה לולד שהוא לעורך הגיטולין אשר שם אבל לאשה עצמה קשה לפי שאין שם בחי׳ יסוד הרחוי לביאה ולזווג. וג׳ חדשים אחרונים אשר הזווג ביסוד הבינה למעלה אז יפה לולד שהם בחי׳ אורות אשר שם וגם יפה לאשה אשר שם יסוד שהוא מקום הביאה וזווג ואין לה צער. ודע כי אע״פ שאמרנו כי בג׳ האמצעית הזווג הוא במקום החתך ובג׳ אחרונים הזווג הוא ביסוד הבינה הענין הוא כי בכל בחי׳ הג׳ (ב) של הולד עולין למעלה אפי׳ בחי׳ הכלים ממדור למדור עד מדור העליון ואחר כך בעת הלידה מתגלגל הולד כלול משלשתן ויורד מלמעלה עד למטה ואז הוא זמן הלידה:

פרק ג מית

ועתה נבאר הלידה איך ילדה אימא עילאה את זו״ן והנה בביאור של התפילות בענין ק״ש נתבאר שם אצלינו ענין לידת אמא עילאה את זו״נ בסוד ו׳ תיבות דשמע ישראל ע״ש היטיב כי הנה שם נתבאר. וסוד הענין הוא כי הנה הז״ת הוא הולד הנתון בעיבור במטי אמא שהוא ט׳ חדשי העיבור וכאשר נשלמו ט׳ חדשי העיבור אז נולד ויצא לחוץ ואמנם יש בחי׳ לידה בין בז״ת עצמו בין בבחי׳ המוחין שלו של זמן הגדלות כנ״ל שהם בחי׳ רוחניות ונשמות המוחין דז״ת וב׳ הבחי׳ שוין כי כבר נתבאר אצלינו כי תמיד נכנסין ומתלבשין נה״י (ג) דאמא ומתפשטין תוך ז״ת עצמו בין בבחי׳ זמן עיבור (ד) בין בבחי׳ קטנות שהוא זמן יניקה ובין בזמן הגדלות הנקרא אצלינו מוחין דגדלות שהוא רוחניות המוחין כנ״ל. והנני מתחיל לבאר בחי׳ לידת המוחין דגדלות ז״ת שהוא בחי׳ רוחניות ונשמות כנ״ל וממנו יתבאר לך לידת ז״ת עצמו ממש כי הכל א׳. דע כי הנה הפסוק אמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים וארז״ל כי האבנים הם הירכיים של אשה שכאשר יולדת מצטננות ומתקשות כאבנים ולכן נקרא אבנים. ולהבין זה נבאר תחלה מה ענין הלידה ומי גרם אותה והענין

והקיום

הגהות וביאורים (ח) עיין מ״ש רבינו בשער המצות בפ׳ בראשית וז״ל בענין הזווג בחדשי עיבור והיניקה כי גם בזמנים ההלה חייב אדם לקיים מצות עונה ואין לומר כי אדרבא נראה ח״ו לבטלה. והענין הוא כי נודע כי יש למעלה כ׳ מיני זווגים שאחד הוא להוציא נשמות וזה הזווג אינו תדירי. והזווג הב׳ הוא תדיר ואינו נפסק כלל והוא לחיות ולקיום העולמות המבואר אצלינו. והזווג שבזמן העיבור והיניקה הוא בגוף הזווג הב׳ שאין בו תולדות נשמות. אמנם אם בהיות עונה למצוע עצמו מותר ובראשונה בינו ובתלמי אצל תקפיד היא בדבר הזה ישב״ב. שמן שמון: (ב) בפ״ח כי כל בג׳ בחי׳: (ג) דאז״ת סב״י: (ד) עיין שד״ם שהקשה דאיך אפשר שבהיות בז״ת תוך בטן אימא יתפשטו נה״י דאימא תוך ז״ת (אי״ה עיין ביפה שעה בשער ז״ת פ״ח אות ח׳ שבקשה כן ועיין לקמן בשער המוחין ל״ח ע״ב בהגהות וביאורים אות ד׳ מיכן נמה): (ה) כתב הרב שד״ם הרי לדעתו כי ז״ת ונוקבא עולין יחד. שמן שמון: (ו) וסי׳ נמה למ״ד לידם מוחין דדין. מקום כיונה דמ״ב ע״ש: (ז) הרב שד״ם הקשה דהלא עשיית הלובות הנ״ל אינו אלא בשעת לידה ממש ומבארינו נחזה אלוף כי מחודש שני ואילך כבר יצוה לה בחלב בדדים אלא שאחר הלידה נרגש שבא לה בשפע יע״ש. וכתב ע״ז הרב שמן שמון דלפי מ״ש לעיל לא קשה מידי עכ״ל (הי״ה פירושו דכתב לעיל דכשפ דבריה גוזרים לה בחלב הלחד הם בדמים שנהפך לחלב וזה בתחילת העיבור כנזכר בשער הולדת אז״ת וזו״ן פ״ג ופ״ה. שגיא ע״י עליית האורות בעת הלידה וכן ע״ש נפ״ד דאז״ת שעלו לחג״ת כנזכר שם בפופ״ה וז״ל ניתא דמש״ה יש לה חלב קודם הלידה ושיין אמת ליעקב מערכת ד׳ אות כ״ב):

יפה שעה

שם עם הכלים עד גמר י״ב חדש שנגמרים גם בחי׳ הכלים כו׳. מבואר מאלה דברי רז״ל שבגמר תיקונם הוא הפרש שיש בין אורות ניצוצות בין אורות ניצוצין לכלים אבל בהתחלת זמן הקונם כולם שוים וכאחד מתחילים להתתקן מיום הקליטה ואילך. ועוד כתב שם ז״ל ואמנם בחי׳ האורות הם ז׳ אורות בו׳ חדשים ונמצא שבכל חדש נגמר אור א׳ ואם תשכיל תבין כי בג׳ חדשים הראשונים שהוא זמן היכר העובר הנה בהם נתקנו שלש אורות כו׳. גם בענין הניצוצות שם בפ״ב כתב רז״ל בג׳ ימי הקליטה נכנס מילוי שם מ״ה ואח״ך בכל יום נכנס ניצוץ אחד עד שבכל ג׳ חדשים נכנס מילוי ס״ג ומילוי ע״ב והם ג׳ חדשים של היכר העובר יע״ש. ולפ״ז קשים דברי רז״ל בפרקין שבג׳ חדשים הראשונים הזווג היה לעורך הכלים ומביאה הראשונה ואילך הזווג הוא כמעט לבטלה כי כבר הספיק לאשה ונולד הביאה הראשונה והלא בכל יום ויום מהברר והולך חלק מתיך שלם (ולק״מ שהרי אינו ע״י זווג מה שמהברר אלא אחר ימי קליטה של ג׳ ימים מתבררים בלא זווג כמ״ש בשער אנ״ך פ״ב ועיין במנו״ש שע״ה ח״א סוף פי״ח וזה פשוט. שמן שמון). גם מ״ש שבג׳ חדשים אחרונים הזווג יפה לאשה ונולד כי הוא ביסוד הבינה לבחי׳ האורות אשר שם והלא האורות כבר בשאה החדשים הראשונים כבר נתברר לא נשאר אלא חלק אחד מז׳ (אשתמיטתיה מ״ש רבינו במנו״ש שע״ה ח״א פ״ו דף ק״ה יע״ש. שמן שמון): (א) ונמצא כי עליית והסתלקות המוחין שהם האורות דנה״י דאימא ממטה למעלה כמ׳ הוא לג׳ תועליות אחד לעורך הלידה כו׳ והשני הוא לעורך המוחין דזעיר אנפין כמבואר כו׳ לכך הוצרכו להתרוקן מן האורות שלהם כדי שיכנסו במקומם אורות המוחין דזעיר אנפין כו׳. יש להקור שהרי מודע שמוחין דאימא בלים מלובשים בכלים נה״י דאמא ומוחין דנה״י דאבא בלים מלובשים בנה״י דאמא בלשון נה״י כלים דאמא מתרוקנין מאורות שלהם ו׳ נפ׳ במקומם אורות מוחין דזעיר אנפין בשעת הלידה כמו שכתבו רז״ל בפרקין אבל כלים דנה״י דאבא בלשון זמן ובאלו שעה מתרוקנין מן שלהם

השמש

והאורות נעשו מוחין. ואפשר לי ליישב קצת ולומר כי הניצוצות שהם הקרומות ממשיכים חיות אל האיברים חיצוניים שגם הם בחי׳ קרומות אל האברים הפנימים והאורות שהם המוחין עצמן ממשיכים חיות אל האברים הפנימים שגם הם בבחי׳ מוחין בערך האברים החיצונים: [ח] כ״ב ז״ל הרב ואל הטעה בדברינו לומר כי באמצעים הולד הוא הניצוצות ובאחרונים הולד הוא האורות כי הנה זה הוא עיקר השומדים שם אבל אה״נ כי בחי׳ הכלים גם הם העולים בשלשה אמצעיים אל המדור האמצעי ובשלשה אחרונים עולים הכלים והניצוצות במדור הראשון וכו׳: כ״ב

הוא כי יש אורות רבות שם בבטן אמא עילאה ע״י העיבור כנ״ל וזהו גורם שהולד שהיא ז״א רואה לצאת ולהולד ולהיות פי רחמה צר וסתום א״א אל הולד לצאת מתוכה לכן כאשר בא זמן הלידה שנגמר זמן העיבור וכבר נתקן ונלטייר העובר אז בחי׳ האורות והרוחניות שיש בנה״י דאמא מסתלקין משם ועולין למעלה בגוף אמא עצמה במקום שהעובר עומד שם בבחי׳ עיבור ואז מתרבים שם האורות כי הנה יש שם א״ר של הת״ת עצמו דאמא והאורות של מחלית גוף התחתון שלה כנ״ל וכל האורות דזו״נ אשר עומדין שם בסוד העיבור ואין הבטן שלה יוכל לסבול כל רבוי אורות ההם ואז האורות של בחי׳ אמא עצמה שהם בעל הבית הם דוחקין את האורות של זו״נ (ה) שאינם שלה שהוא אורח ומוליאין אותה לחוץ דרך פי היסוד שלה ונבקע ונפתח רחמה ויוצא הולד לחוץ (א) ונמצא כי עליות והסתלקות אורות דנה״י דאמא מלמטה למעלה כנ״ל הוא לב׳ תועליות א׳ לעורך הלידה כנ״ל כי ע״י עלייתן מתרבים שם האורות ודוחקין את העובר ומוליאין אותו לחוץ והב׳ הוא לעורך המוחין דז״א כמבואר אצלינו שאינן נכנסים בז״א אלא אחר היותן מלובשים בנה״י דאמא ולכן הוצרכו להתרוקן מן האורות שלהם כדי שיתלבשו במקומם אורות המוחין דז״א כי ב׳ בחי׳ האורות שלה וגם ז״א א״א להיות שם ביחד. והנה כאשר עולין ומסתלקין אורות הנה״י דאמא הם עולין ועומדין בחלי ת״ת התחתון דאמא עצמה שהרי שם הוא מעמד ז״א בסוד העיבור ודוחקין אותו לחוץ וא״כ נמצא שהם עומדין תחת המקום החזה של האמא ששם עומדין ב׳ דדים של האשה והרי הם עושין תועלת ג׳ בעלייתן למעלה (ו) כי אז נתוסף האורה גדולה ובולטין אותן האורות לחוץ ונעשים במקום הזה כעין ב׳ דדים ונבקעים ומהם יוצא החלב להניק הולד אחר הלידה וזהו סבה ועצם למה אין באים בחי׳ ב׳ דדים בולטות כמו באשה. והנה זה נרגש בחיש הראות שתכף אחר הלידה זב החלב ויוצא דרך הדדים משא״כ בתחלה והנה נודע כי הנה החלב הוא דם מתחלה שהיה למטה ברחם שלה ועלה למעלה משם עד מקום הדדין ונהפך לחלב כי ע״י עליית האורות הנ״ל שם למעלה נורם שיתהפך לחלב. (ז) ובזה יובן משארז״ל ע״פ אדם כי ימות באהל אין הטורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה כי הטורה הוא ז״א כנ״ל שהוא תורה שבכתב

והקשה שלו הם המוחין ואין התורה יכול להתקיים להיות לו מוחין המקיים אותו אלא ע״י בינה הנקראת מ׳ כנודע אשר היא ממיתה עצמה בשביל התורה כי נה״י שלה מסתלקין האורות שלה ונשארין כמתים כלים בלי עצמות ינוף בלי נשמה ומשה כן בשביל התורה שהוא ז״ל כדי שיתלבשו באותה המוחין שהם הקיום שלו ועיין לקמן ענין התלבשות הזה מה שעיני. גם ז״ם הפסוק הנ״ל ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים כי הנה בעת זמן הלידה מסתלקין האורות מן הילדים של האשה שהם נ״ה שלה ונשארים קרים ויבשים כאבנים כמו ירמי האדם במוחו כי הנה אורות שבתוכו שהיא רוחניות הוא כמו אש בסוד נר ה׳ נשמת אדם ומחממת האדם בעודו בו ואחר שמת מתקרר ומתקשה (ח) לכן קרא הפסוק הזה לנ״ה של האשה בעת לידתה אבנים לעשים הנ״ל. גם היא לשבח טעם אחר כנודע מזוהר ומתקונים כי חנ״ת הם אבות וגה״י נקרא בנים לכן נקרא אבנים מלשון בנים. עוד טעם ג׳ כי נה״י שלה מוזרין להעשות בחי׳ הנוף אל ז״ל שהם בני התבונה כאשר מתלבשין בתיכם (ב):

פרק ד׳ מ״ב

ה׳ פנימים יה׳ מקיפים (ג) בכלים (ד) (א) וכנגדן באורות ג׳ כלים דז״ת (ה) (ב) וכנגדן ג׳ לבושין אמא להלבים ג׳ מיני מוחין (ו) שגם הם (ז) לבושין אל ג׳ מיני נשמה

הגהות וביאורים (ח) ונשאר יסוד העפר קר וינם: (ב) מלאתי בתוב בגליון וז״ל אחר נמר פרק זה ידלג לפ״ב מעשר כ״ח. שמן שבון: (ג) נ״ת באורות וכנגדן ג׳ כלים: (ד) והיו להקבה: הלוך בתב וה׳ מקיפים בכלים המשמע שיש ה׳ כלים בז״ת ואלא הגם אלא ג׳ כלים שכן כתב בשער ג׳ שער הפרצופים פ״ב וז״ל ואחר זה צריך שתדע כי כל פרצוף בו׳ כי בנגד חיה ויחידה אין כלי יכול לבוא לו״ם (וכן כתב בשער פנימיות וחיצוניות פ״ח ופ״ו ופ״ב) דז״ל שהרי כתב הנהר שלום דף כ׳ לות כ״ב דאין זה רק בפרצות כל פרצוף מה׳ פרצופים שיש לכל פרצוף אבל לא בכללות הפרצוף כי לוך נאמר שאין כלים לבחר והחכמה דז״ת הלא נפיתום כתוב בשער הקומות שיש ג׳ כלים לבחר וכן להחכמה בשאר הבפירות. ועיין עוד בהגהות הקשם דרוש ב׳ משער ג׳ ד״ה צריך המעיין בו׳. שמן שבון: (ה) ר״ל ג׳ כלים נרן דה׳ פרצופים שהם המלכות ודו״ק ודבינה והחכמה ודבחר כמ״ל: (ו) ר״ל דהוי״ה דמוחין דעיבור הן תיצוניות בחי״ה דאימא ו.ויו״ה דמוחין דיניקה הוך אמצעית נה״י דבינה והוי״ה דמוחין דגדלות הוך פנימיות נה״י דאימא כנזכר בפ״ו משער י״ט. שמן שבון: (ז) פי׳ אלו המוחין:

יפה שעה

שלהם עצמם כדי שיכנסו בתוכם אורות המוחין דזעיר אנפין כי בודאי מתרוקנין הם שאי אפשר לב׳ אורות לעמוד שם ביחד כמ״ש רז״ל באורות דאימא וכל שכן וק״ו הדברים וגמלא לפי דברינו שבודאי גם נה״י אבא בכלים מתרוקנים מאור שלהם וגם אפשר שנאמר שגם לאבא נעשים לו נה״י חדשים כמו אימא. אמנם עיין בשער דרושי הכלם פ״ד ופ״ה כי שם נראה שגם הוצרכו נה״י חדשים לאימא אלא לזמן שבשר נכנסו מוחין לנה״י הכלים דאימא ודאבא עדיין לא נכנסו והיא צריכה להזדווג עם אבא בכל עת ובכל רגע לכך נעשים לה נה״י חדשים. לא כן כשנכנסו גם מוחין לאבא מלובשים בכלים לנה״י דאבא שאז נעשה הזווג דאבא ואימא בהיותם בו נופא דזעיר אנפין ועיין מ״ם רז״ל בשער סדר אבי״ע פ״ב. ואם כן אינם צריכים לאבא כלים בנה״י שלו להתחדש לו ועל כל אלה הדברים גם רז״ל לא האיר עינינו בשונותינו מאי״ן יבא עזרנו באור פני מלך חיים הוא יאיר עינינו ובפרט כאשר נשים עין השכל להעמיק במ״ש רז״ל בפ״ב משער הנקודים ז״ל ולכן מה עשה א״ק ברש שבוניא האורות אלו דרך העינים למען עצמו למען אחר והוא כו׳. והמ״י וידמה מילבא למילתא איך בכל האצילות בחינת חצי ת״ת וגה״י תמיד מאירים בעולם התחתון כי נה״י דז״ת מאירים אל הנוק׳ וגה״י לאבא ואימא ודאריך אנפין מאירים לז״ת כו׳ תבין כי כל בחי׳ מוצאת אורות חדשים היה קודם לכם ענין הנמצוא כו׳ ודוק היטב ועיין דרוש א׳ דשער דרושי הכלם: (א) ה׳ פנימים וה׳ מקיפים כלים וכנגדם באורות ג׳ כלים דז״ת וכנגדם ג׳ לבושי אימא להלבים כו׳. דברי רז״ל נראים הם הוך כדי דיבור סותרים קרי להו ה׳ כלים וקרי להו שלש כלים. ועוד ג׳ כלים היכי משכחת לה ובמקומות אין מספר הוא דאמר מה שאין לזעיר אנפין אלא ג׳ כלים שלהי השער הזה ז״ל והוא כי דע כלל אחד כי אי אפשר להיות בז״ת רק שלש כלים לבד כנגד נר״ן אך כנגד חיה ויחידה לא ים כלים וכן בפ״ח מבשר חו״פ ז״ל כבר כתבנו כי שלש כלים הם הנק׳ חיה כו׳ ועוד שם בפי״ב ז״ל צריך להאיר עיניך אלא תשעה במש״ל ותתבונן כי כמו שיש בכל פרצוף ופרצוף שבכל עולם ועולם ה׳ בחינות נרנח״י הנקרא פנימיות שכן ישנם ה׳ בחינות כלים כנגדם כי אין הדבר כן והענין כי הנה הכלים הם חיצוניות ועביות ולא יכלו להתלבש כל ה׳ מיני נשמה רק ג״ת לבד שהם נר״ן ולאלה לבד היה כנגדם כלים ונופין אך היחידה והחיה שבכל פרצוף אין כנגדם כלים בפרצוף ההוא עצמו להתלבשו בהם יע״ש. מבואר שכנגד חיה ויחידה אין כלי ואיך יתכן ויתיישב מ״ש בפרקין ה׳ כלים כו׳. ומה גם מ״ש בשער פרקי הכלם פ״ב ז״ל והענין כי אין דבר שאין בו נר״ן וחיה והם בחינת עבמ״ב הנז׳ והם בחי׳ מל׳ נה״י חנ״ת חב״ד כי כל א׳ מאלו הם מדרגה בפני עצמו כו׳. והענין כי כל פרק ופרק וכל בחינה ובחינה מאלו הנז׳ יש עור בשר נידין עצמות והעור הוא המל׳ המקפת את הכלי כו׳ שהיא שם ב״ן ואחר כך הבשר בסוד זעיר אנפין מ״ה ואחר כך הנידין בסוד אימא ס״נ ואחר כן העצמות בסוד הלובן אבא ע״ב ישויין שם. הרי שהעצמות הם סוד אבא בחי׳ חיה הרי יש כלים לבחי׳ חיה סוד אבא ואיך הוא אומר שאין כלים אלא לנר״ן. לכן דע והבן כי מעיקרא אין כאן קושיא כלל כי האמת הוא שכל דבריו הם דת״ח והוא כך בבר נודע כי האדם בהיותו יותר קטן שאפשר להיות בעולם אינו אלא כשהוא בעיבור ואפי׳ שם הוא שלם באברים ונידים רמ״ח אברים ושס״ה נידים עור בשר נידין עצמות כמ״ש רז״ל שם בפ״א דשער דרושי הכלם יע״ש ואם כן הם ג׳ כלים והם ה׳ כלים והכל אחד ממש כי נודע בזעיר אנפין כולל נרנח״י וכל אחד מנרנח״י שבו כולל נרנח״י והם כ״ה בחינות כמ״ש רז״ל לקמן פ״ה. גם נודע שג׳ פרצופים הם הכולים כל עצמות ז״ת בכללותו והם פרצוף נה״י הנתקן בעיבור ופרצוף הנ״ת הנתקן בינקה ופרצוף חב״ד הנתקן בגדלות בעיבור שני דמוחין ואין הכי נמי שבכל אחד מהכלם פרצופים אלו אם באנו לברשם בפרטות גם הוא נפרט לכמה וכמה פרטי פרטות מ״מ בכללות אינם אלא אלו הג׳ האמורים. פרצוף נה״י דעיבור. ופרצוף הנ״ת דינקה. ופרצוף חב״ד דגדלות. וכל פרצוף ופרצוף מאלו הג׳ כולל לו לעצמו עור בשר נידין עצמות ומוח שבעצמות. והם חמשה בחינות. עור בחי׳ המלכות ושם ב״ן. ובשר בחינת זעיר אנפין ושם מ״ה. ונידין בחינת אימא ושם ס״נ. עצמות בחי׳ אבא ושם ע״ב. ומוח שבעצמות בחי׳ קוץ היו״ד. הרי נרנח״י שלם. והוא כי בכללות פרצוף העיבור אינו אלא בחי׳ נפש לבד אלא נתקנה אלא נפש כמ״ש רז״ל לקמן בפרקים הבאים ובשער אנ״ך פ״ו וביניקה בכללות לא נתקנה אלא רוח ובכללות כל הגדלות נתקנו ג׳ פרצופים דחב״ד והוא הנקרא גדלות אמיתי לא גדלות דו״ק כאשר כבר כתבנו בעניותין לעיל. אמנם כי בעיבור כולל נרנח״י שלם ורמ״ח אברים ושס״ה נידין מעור ובשר נידין עצמות ומוח שבעצמות וכל זה אינו אלא בחינת נפש כי בחינת נפש שבכולם הוא הנכנס. נפש הנפש הוא בחינת עור שבו ונפש דרוח הוא בשר שבו ונפש הנשמה הנידין נשמה שבו ונפש החיה עצמות שבו ונפש היחידה מוח דעצמות שבו והרי הוא כולל נרנח״י שלם וכולם בחינת נפש. ואחר כך ביניקה נתוסף עוד בשבי ורוחב והוא בחינת רוח הנפש ונתוסף בבשר רוח דרוח ובנידין רוח הנשמה ובעצמות רוח החיה ובמוח דעצמות רוח היחידה. הרי בפרצוף הביניקה כל עצמו וכללותו אינו אלא בחינת רוח והוא נרנח״י שלם פרצוף שלם כולל רמ״ח אברים ושס״ה נידין עור בשר נידין עצמות ומוח שבעצמות וכל זה הפרצוף דיניקה נכנס ומתלבש תוך פרצוף של עיבור. ואח״כ בגדלות בא פרצוף הנ״ת דגדלות גמור בחינת העור נשמה שבנפש ובחינת הבשר נשמה שברוח ובחינת הנידין נשמה הנשמה ובחינת העצמות נשמה החיה ובחי׳ מוח דעצמות נשמה היחידה הרי פרצוף הסליבי כולל נרנרח״י שלם דבחינת נשמה רמ״ח אברים ושס״ה נידים עבנ״ע מוח שבעצמות. הרי שהם ג׳ כלים ואין עוד כלי והם חמשה כלים ממש שהם ה׳ בחינות עבנ״ע ומוח שבעצמות בכל פרצוף ופרצוף. נמצאת למד שנרנח״י דנפש נר״ן שבו מתלבש בכלים דעיבור יניקה דמוחין. והיה ויחידה שבו לא נתלבש בכלי ונשאר עליו בבחינת או״מ חוצ ואו״מ יסר. וכן נרנח״י דרוח נר״ן שבו מתלבש בכלים והיה יחידה נשאר או״מ וכן נרנח״י דנשמה נר״ן מתלבש בכלים והיה יחידה נשאר או״מ וכן נרנח״י דחיה נר״ן שבו מתלבש בכלים והיה ויחידה נשאר או״מ וכן נרנח״י דיחידה נר״ן שבו מתלבש בכלים והיה יחידה נשאר בחי׳ אור מקיף. ומה שכתבו רז״ל שחיה ויחידה אינו מתלבש בכלים הייבו בחיה יחידה לכל פרט ופרט לכל נרנח״י. (ב) וכנגדם ג׳ לבושי אימא כו׳ אל ג׳ מיני נשמה שבנר״ן ועד״ז יהיה גם ג׳ לבושי אבא להלבים כו׳ אל ג׳ מיני חיה שבנר״ן ועד״ז יהיה ג״כ ג׳ לבושי אא״א לג׳ מיני יחידה כו׳. דע כי רז״ל כאן מיירי בכללות ולא בפרטות כי אע״פ שכ״ה שבז״א כולם צריך שיקחם מאימא שהיא כללות יבסו״ת וכולם נשמה של ז״א. וכן כ״ה בחיות כולם צריך שיקחם מאבא שהוא כללות אבא ואימא עלאין וכולם בחינת חיה דזעיר אנפין וכן באריך אנפין כמבואר בשער זה לקמן. כאן רז״ל מדבר בכללות כי כל בחי׳ נפש בכללות וכל בחי׳ רוח בכללות הם בחי׳ דז״א עצמו ולא קחשיב אלא מבחי׳ נשמה ולמעלה שהוא בחי׳ הנוספת למעלה ממדרגות ז״א כמ״ש רז״ל לקמן פ״ו יע״ש ועיין בפ״ח משער חו״פ יע״ש. באופן שפירוש דברי רז״ל הם כך כי נפש רוח דכל בחינה ובחינה הם מדרגת זו״ן עצמם ולא קחשיב אלא מנשמה ומעלה שהיא בחינה לפישם והיא בחינת גדלות א׳ דמוחין ולוקח

נשמה שבגר"ן ועד"ז יהיה ג"כ ג' לבושים אחת להלבשים ג' מיני מוחין גם הם לבושין אל ג מיני חיה שבגר"ן ועד"ז יהיה ג"כ ג' לבושים א"א לג' מיני יחידה כו' וכנגדן המקיפין. נמצא שהחיצוניות הם הכלים והפנימיות הם הג' מוחין הנ"ל (א) שגם הם לבושין ולכן לפעמים נקרא הנפש פנימיות (ב) ולפעמים גם המוחין נקרא פנימיות ודע שהלבושין הפנימים אינם מוחין עצמם אלא ג' חללי דגלגלתא (ג) :

הקטנות בלול פסח הוא היניקה ובו כולל גם העיבור וכן בקטנות שני הוא היניקה וכולל גם קטנות דעיבור ונמצא שבהולד ז"א בעיבור נעשה לו לגלס דתבונה שלשים ויניקה לגלס דתבונה שניים וגדלות לגלס דתבונה א' ואח"כ עיבור לגלס בינה ג' ויניקה לגלס בינה ב' וגדלות לגלס בינה (ד) ונמצא שג' כלים תבונה הם עיבור ויניקה ומוחין וכן ג' כלים בינה הם עיבור ויניקה ומוחין*:

*צמוח נלע"ד שנבין עם מה שנאמר בסוד פרקי העיבור והוא שבינה זו שהוא נגד תבונה ב' נקרא בינה ב' ומה שהוא נגד תבונה ג' נקרא בינה ג' :

פרק ה מק

ענין זרן על מתכונתו

והנה נת"ל בדרושים שעברו כי יש פרצוף בינה עילאה דאתי"ה דיודי"ן ופרצוף תבונה דס"ג וגדבר עתה בפרצוף תבונה דס"ג לבדה אשר יש בה כח"ב וג' תבונות כנ"ל וכבר נת"ל כי החיצוניות העליון נעשה פנימיות בתחתון וכל זה בבחי' כלים (ה) והנה זו"נ אינן יכולין לקבל האורתן בבחי' נשמתן אלא באמצעית חיצוניות התבונה שנתלבש תוך פנימותן בסוד מוחין כנודע. ואמנם יש כמה בחי' באורות הנשמה והם נרנח"י גם יש כמה בחי' תבונה וכמה בחי' בינה כו' ונמצא כי לפעמים יש בז"א ה' בחי' אורות נרנח"י הנ"ל כולם ע"י אמצעית חלק התבונה ולפע יש כולם באמצעית הבינה ולפעמים ע"י אמצעית א"א. ואמנם דע כי כשאנו אומרים שלוקחין כולם באמצעית תבונה ר"ל וגם מיס"ם וכן כשאנו אומרים שלוקחין ע"י הבינה ר"ל וגם מאבא עילאה ופי' הענין הוא כי הנא כל

הגהות וביאורים (א) ודע שכאן קיצר בלשונו שבכי כתב בשער אחיך פ"י וז"ל כלל העולם כי חיצוניות הם בחי' כלים דז"א ופנימיות הם הג' בחי' כלים דנר"ן והכלים המלבישים עליו ולפעמים גם המוחין נקראים פנימים לערך הכלים שהם חיצוניות מהם. ומן שנון : (ב) ר"ל שבגר"ן אחימא שהם לבושים אל המוחין הנ"ל לגיגם מוחין עצמם אלא הללי דגלגולתא כן כתב רבינו לקמן בסוד"ח אלא שנ"ע דבפ"ח מבאר זה לא משמע כן. ומן שנון : (ד) ודע דכאן רבינו לא נקט אלא בינה והבונה אבל דע שגם בבלוקח המוחין דז"א מלד אבא ע"י ישים הוא ג"כ עד"ז וכן הוא ספ"ג נמ"ב יע"ש. ומן שנון : (ה) נ"ב מכאן עד תחילה פ"ח ד"ה ופהה אמנ כו' עיין בספר אמת ושלום דכ"א ע"א מאות כ"ס עד אות מ"ד יע"ש : (ו) נ"א שנו : (ז) עיין שע"מ פי"ב ומ"א פ"ח ושער כ"ז פ"ג : (ח) ר"ל כל כתתבה פרצופים : (ט) עיין בשער רוב"ק ד' ג' בוע"ב בענין הבנת הבב זע"ל בדפק והראה מי הוא הטורקים ומי הוא הדופק : (י) עיין שע"מ פ"י עפש אחר : (יא) עיין תו"ח דמ"ב ע"א : (יב) עיין הו"ח דף קכ"ג ע"ב :

יפה שעה

בחי' נשמה לפרצוף נה"י מלובשת בנה"י לפרצוף נה"י דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף נה"י דז"א. וכן לוקח בחי' נשמה לפרצוף חג"ת מלובשת בנה"י לפרצוף חג"ת דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף חג"ת דז"א ושתים אלו הם בחינת עור ובשר דז"א. וכן לוקח בחי' נשמה לפרצוף נשמה מלובשת בנה"י לפרצוף נשמה דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף נשמה דז"א בבחי' נילין דז"א. וכן לוקח בחי' נשמה לפרצוף חיה דזעיר אנפין מלובשת בנה"י לפרצוף חיה דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף חיה דז"א והוא בחינת עצמות. וכן לוקח בחי' נשמה ליחידה בנה"י לבחי' יחידה דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף יחידה דז"א שהיא בחינת מוח דעצמות. והרי נשלם נדלות ראשון וקבל נרנח"י כלם לנשמה מכלות יסכו"ת. ואחר כך יש לו עיבור שני ויניקה שנית שמקבל המוחין מנה"י וחנ"ת דאבא ואימא עלאין שכל כללות הם בחי' חיה דכללות כל אצילות ועיבור ויניקה שלו לא ליבר יען הם בחי' ז"א עצמו כאמור ביבכו"ת אלא הריחיל בגדלות שני שהוא גדלות מאבא ואימא עלאין. וחיה לנפש לוקח אותה ז"א מלובשת בנה"י לפרצוף נפש לחיה לאבא ואימא ואין לה כלי להכנס בכלים דזעיר אנפין כאמור לעיל שאין כלים דז"א אלא ג' כלים שהם ג' פרצופים כלים לנר"ן דכל בחינה ובחי' וחיה לנפש פנימיותו מתלבש תוך נשמה ונכנס תוך מוחר ומקיף מבחוץ. וכן לוקח בחינת חיה לרוח מלובשת בנה"י לפרצוף רוח לאו"א ונכנסת תוך נשמה. לפרצוף רוח דז"א וחוזרת לצאת באו"מ. וכן לוקח בחי' חיה לפרצוף נשמה דז"א מלובשת בנה"י לפרצוף חיה לאו"א ונכנסת תוך פרצוף נשמה לנשמה דז"א וחוזרת לצאת בחי' או"מ. וכן לוקח בחי' לפרצוף חיה לחיה דז"א מלובשת בנה"י לפרצוף חיה לאו"א ונכנסת תוך נשמה לפרצוף חיה דז"א וחוזרת לצאת באור מקיף. וכן לוקח בחי' חיה לפרצוף יחידה דז"א מלובשת בנה"י לפרצוף יחידה לאבא ואימא וחוזרת לצאת באו"מ. הרי לקח נרנח"י כלם לחיה מאבא ואימא עלאין ונכלם גדלות שני. ואחר כך לוקח ה בחינות אלו מא"א והוא נרנח"י ליחידה והם כך יחידה לנפש ביחידה לרוח ביחיה לנשמה ביחיה לנשמה ויחידה לחיה ויחידה ליחידה ביחיה ליחידה הנה נא המרכתי לפרש בחיה לחיה לדברי רז"ל עד מקום שהיד כותבת ועל זאת נאמר הן לחכם ויחכם עוד לבשתע"ם : (ב) אמנם החיה מתלבש פנימיותה תוך הנשמה ואו"מ שלה נשאר בסוד או"מ על ז"א שלם בחיצות מקיפים כנגד הנר"ן פנימיים ולחיה פנימיותה מתלבש תוך חיה ואו"מ שלה נשאר או"מ על ז"א מבחוץ וכיה אפשר לומר שמתחלק לד' מקיפים כנגד מרגא

בחי' אלו הם נמשכין מזווג או"א ואח"כ צריך שבכל בחי' מאל הה' שהם נרנח"י יהיה בהם חלק או"א. אך דע כלל גדול כי הנפש לבדה כלולה מכל ה' נרנח"י וכולם נפש לבד ודונמהן ה' בחי' וכולם נקרא רוח וכן בנשמה וכן בחיה וכן ביחידה ונודע כי הז"א כולו נקרא רוח ויש בו נרנח"י ובנפש שלה (ו) יש בה ה' בחינות נרנח"י וכן הרוח כו' באופן שהם ה' בחי' כל א' כלולה מה' שהם כ"ה בחי' וכולם נקרא רוח לבד וכן כ"ה בחי' בנוקבא וכולם נקרא נפש (ז). אמנם נבאר ענין ז"א ומשם תקים אל השאר (ח) הנה ג' כלים יש בז"א חיצון ואמצעי ופנימי ואין לך אבר ואבר שאין בו ג' בחי' אלו עובי החיצון מלד אחור ועובי הפנימי מלד הפנים ומה שביניהן בסוד אמצעי אבן ג' שרשי כלים אלו החיצון שבכולם נמשך חיותו מן הכבד ע"י ווריד הכבד שבהם שולח המזון שהוא הדם אל אותו החיצון והכלי אמצעי נמשך חיותו מן הלב ע"י עורקים הדופקים הנמשכין מן הלב שבהם שולח (המזון) החיות הרוחני כעין רוח דק וזך והוא בחי' דם חומרי ג"כ אלא שחזר ונזדכך בלב כנודע כי הכבד שולח דם הממשי אל כל אבר ואבר והיותר מובחר שולח אל הלב ואז הלב חוזר ומזככו (פעם ב') ונעשה בו בחי' (דם) רוחניות זך ומשלחו אל כלי האמצעי אשר בכל אבר ואבר ואח"כ הלב שולח (דם) רוחניות היותר זך אל המוח ושם חוזר ומזדכך פעם ג' ואז שולחו המוח אל הכלי הפנימי של האבר דרך נידין הנמשכין מן המוח כנודע ואותו הרוחניות הזך נקרא כח ההרגשה. אמנם הלב השוה שבשלשתן שכולם הם מיני דם אלא שזה מזוכך מזה וזה מזוכך מזה. והנה בתוך ג' שרשים אלו שהם מוח לב כבד אשר הם ג' שרשים של ג' בחי' הכלים של כל אבר ואבר כנ"ל הנה בתוכם הוא נר"ן וא"כ נמצא כי הנפש שורה בכבד ובאמצעיתו משלח האורותיה אל הכלים החיצונים ע"י ווריד הדם כנזכר וא"כ נמצא כי אורות הנפש יאירו בכלי החיצון ורוח שורה בלב ובאמצעיתו שולח פאורות האורותיו אל הכלים האמצעים ע"י העורקים (ט) הדופקים כנ"ל והמוח שורה בו הנשמה ובאמצעיתו שולח הנשמה פאורות האורותיו אל הכלים הפנימים ע"י הנידין כנ"ל. ואמנם (י) נגד חיה ויחידה (יא) אין עוד בחי' כלים דז"א כנגדן כי אורם גדול ואין כלי סובל אורם (יב) [א] אמנם החיה מתלבש פנימותיה תוך הנשמה ואור

[א] נ"ב פנימיותה דהיינו נ' דלגס דחיה מתלבשת תוך נ' דלגס דנשמה ואור מקיף שלה דהיינו ג"מ דלגס שלה על מקיף דל"מ דלגס דנשמה כן פנימיות היחידה דהיינו נ' דלגס שלה מתלבש תוך פנימיות נ' דלגס דחיה שבתוך נ' דלגס דנשמה (ואור) מקיף שלה דהיינו ג"מ דלגס שלה מקיף על מקיף דל"מ דחיה שעל מקיף דל"מ דנשמה וזה בפרצוף הנפש וכן

השמש

בחי' נשמה לפרצוף נה"י מלובשת בנה"י לפרצוף נה"י דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף נה"י דז"א. וכן לוקח בחי' נשמה לפרצוף חג"ת מלובשת בנה"י לפרצוף חג"ת דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף חג"ת דז"א ושתים אלו הם בחינת עור ובשר דז"א. וכן לוקח בחי' נשמה לפרצוף נשמה מלובשת בנה"י לפרצוף נשמה דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף נשמה דז"א בבחי' נילין דז"א. וכן לוקח בחי' נשמה לפרצוף חיה דזעיר אנפין מלובשת בנה"י לפרצוף חיה דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף חיה דז"א והוא בחינת עצמות. וכן לוקח בחי' נשמה ליחידה בנה"י לבחי' יחידה דאימא ונכנסת בבינה לפרצוף יחידה דז"א שהיא בחינת מוח דעצמות. והרי נשלם נדלות ראשון וקבל נרנח"י כלם לנשמה מכלות יסכו"ת. ואחר כך יש לו עיבור שני ויניקה שנית שמקבל המוחין מנה"י וחנ"ת דאבא ואימא עלאין שכל כללות הם בחי' חיה דכללות כל אצילות ועיבור ויניקה שלו לא ליבר יען הם בחי' ז"א עצמו כאמור ביבכו"ת אלא הריחיל בגדלות שני שהוא גדלות מאבא ואימא עלאין. וחיה לנפש לוקח אותה ז"א מלובשת בנה"י לפרצוף נפש לחיה לאבא ואימא ואין לה כלי להכנס בכלים דזעיר אנפין כאמור לעיל שאין כלים דז"א אלא ג' כלים שהם ג' פרצופים כלים לנר"ן דכל בחינה ובחי' וחיה לנפש פנימיותו מתלבש תוך נשמה ונכנס תוך מוחר ומקיף מבחוץ. וכן לוקח בחינת חיה לרוח מלובשת בנה"י לפרצוף רוח לאו"א ונכנסת תוך נשמה. לפרצוף רוח דז"א וחוזרת לצאת באו"מ. וכן לוקח בחי' חיה לפרצוף נשמה דז"א מלובשת בנה"י לפרצוף חיה לאו"א ונכנסת תוך פרצוף נשמה לנשמה דז"א וחוזרת לצאת בחי' או"מ. וכן לוקח בחי' לפרצוף חיה לחיה דז"א מלובשת בנה"י לפרצוף חיה לאו"א ונכנסת תוך נשמה לפרצוף חיה דז"א וחוזרת לצאת באור מקיף. וכן לוקח בחי' חיה לפרצוף יחידה דז"א מלובשת בנה"י לפרצוף יחידה לאבא ואימא וחוזרת לצאת באו"מ. הרי לקח נרנח"י כלם לחיה מאבא ואימא עלאין ונכלם גדלות שני. ואחר כך לוקח ה בחינות אלו מא"א והוא נרנח"י ליחידה והם כך יחידה לנפש ביחידה לרוח ביחיה לנשמה ביחיה לנשמה ויחידה לחיה ויחידה ליחידה ביחיה ליחידה הנה נא המרכתי לפרש בחיה לחיה לדברי רז"ל עד מקום שהיד כותבת ועל זאת נאמר הן לחכם ויחכם עוד לבשתע"ם : (ב) אמנם החיה מתלבש פנימיותה תוך הנשמה ואו"מ שלה נשאר בסוד או"מ על ז"א שלם בחיצות מקיפים כנגד הנר"ן פנימיים ולחיה פנימיותה מתלבש תוך חיה ואו"מ שלה נשאר או"מ על ז"א מבחוץ וכיה אפשר לומר שמתחלק לד' מקיפים כנגד מרגא

ואור המקיף שלה נשאר בסוד אור מקיף על הז״א מבחוץ ג׳ בחי׳ מקיפין כנגד נר״ן הפנימית והיחידה פנימיותה מתלבש תוך החיה ואור המקיף שלה נשאר בסוד אור מקיף אל הז״א מבחוץ (א) והיה אפשר לומר שמתחלק לד׳ מקיפין נגד חיה נשמה רוח נפש הפנימים וא״כ יהיו ד׳ בחי׳ היחידה מקיפים **בז׳** דלגלס ואח״כ ג׳ בחי׳ מקיפים דחיה **ל׳** דלגלס **והצ׳** דלגלס הם אורות הפנימים שהם ט׳ בט׳ דז״א (ב) והנה נתבאר ה׳ בחי׳ הנ״ל של ז״א (ג). אמנם לפעמים לוקח כולם ע״י בינה הכללית שהם בחי׳ יש״ס וחבונה ולפעמים עולה יותר ולוקח כולם ממקום החכמה הכללית שהם או״א עילאין ולפעמים עולה יותר ולוקח כולם ממקום הכתר הכללית שהוא א״א ומוקבא. אמנם דע כי לעולם א״א שיקחם א״א ע״י יסו״ת כי הרי הם עליונים ממנו אך הענין הוא כי א״א לעלות למעלה ממדרגתו כי הרי אין מקום פנוי וחלל אמנם צריך שתחלה תתעלה יש״ס וחבונה למקום או״א [א] ואז זו״ן יעלו למקום יש״ס וחבונה ויעלו או״א למקום א״א ומוקבא ויעלה א״א ומוקבא למדרגה שעליו וכעד״ז עלייה למעלה מעלייה עד שיגיעו ויתחלפו כולם ממקומם. נמצא כי בעלות יש״ס וחבונה וכשעלו יש״ס וחבונה למעלה בא״א ומוקבא יעלו זו״ן במקום או״א עצמם ונמצא כי הרי הם נקרא או״א עצמם אמנם אינם מקבלים הארה והמוחין שלהם אלא ע״י יסו״ת שגם הם עלו ודי בזה. ונתחיל ונבאר ענין ה׳ בחי׳ נרנח״י שמקבל יסו״ת בלבד הנה בעת העידור נכנסה בו בחי׳ נפש לבד והענין דע כי א״א בשים אופן להלטייר הולד אלא ע״י נפש הנותן כח בו (ד). ואמנם נפש זה אינה יכולה לבנות עד שהתחיל איזה החחלה להלטייר בנוף הולד (ה) ולכן הוכרח שתחלה יטילו הזכר והנקבה טפת זרע החומריים וזה נמשך מחלק אבר הכבד של הזכר והנקבה עצמן ואז נמשך בטפת הדם קצת רוחניות מנפש האב ואם עצמן כנודע לחכמי הטבע ואז כבר יש שאור להחמין ואז מתבררין הבירורין של ז״א מעט מעט (א) ומבררתן אמא לבד ע״י אכילתה (ו) ובזה נתוסף החומר בולד וגם בנפשה מבררת בירורי נפש דז״א באופן שמתחילין להתברר מבחי׳ כלים ומהילולין ומאורות הנפש מעט מעט. ואמנם טפת הזרע נמשכת מהחומר של אב והרוחניות שבו מן הנפש עצמה שבאב וכן כיולא בזה בטפת האם יש בה חומר האם עצמה ורוחניותה שבה מהנפש שבה. והנה הנפש ההוא נקרא רוחא דשדי בנווה כנודע ומשם נותנה קצת מן אותה הרוח בתוך הטפה ההוא ונמצא עתה כי התחלת שאור להחמין העיסה שהם בירורי הולד עצמן הנה

הגהות וביאורים (א) עיין שע״ה פ״ג: (ב) נ״א ט׳ הויו״ת בט׳ או״פ דז״א: (ג) זהו סיום דלעיל דכתב אמנם נבאר בענין ז״א ומשם הקיש כו׳ בעמוד הקודם בשורה ח׳. ש״ש: (ד) ר״ל בע״י הנפש דבחי׳ הולד עצמו מלטייר הולד כל צרכו: (ה) נמצא שבתחילה הם טיפות החומריים דאו״א כמו שיעור להלטייר הולד ואז ע״י נפש דבחי׳ הולד עצמו מלטייר הולד כל צרכו. שמן משון: (ו) שע״ל מה שהיא אוכלת ניחוחים שם זו״ן נכנסן לאימא מנחי׳ אכילה ההוא והם כמבררים ע״י אימא ועיין מכו״ש שער ה׳ ח״א פ״ח דף קע״ו ד״ה ונבאר עתה ענין המוחין אין נוגעים כו׳. שמן משון:

השמש

וכן בכל פרצוף ופרצוף מחמש פרצופי הנרנח״י דז״א: [א] נ״ב לא הבנתי הקדמה זאת כלל כי הנה בחי׳ המוחין וה׳ בחי׳ נרנח״י שלוקח הז״א או ע״י יסו״ת או או״א (או ע״י א״א) הנה הם טיפות עליונות יורדים מרום המעלות כנודע ואי אפשר לז״א לקבלם אם לא ע״י התלבשותם תוך ה׳ פרצופי יסו״ת או או״א או א״א וה׳ בחי׳ הנה״י של ה׳ פרצופים ההם יתלבשו ויתפשטו תוך ה׳ פרצופים של הז״א. המשל בזה בתחילה לוקח נפש ע״י התלבשותה בגלס דפרצוף מלכיות דיסו״ת והנה״י של המלכיות ההם שהם ג׳ דגלס מהפ״ס בפרצוף מלכות דז״א וחנ״ת וחב״ד שלהם שהם ל״מ דגלס מקיפין על הפרצוף ההוא דמל׳ דז״א. אח״כ בא לו הרוח מלובש בגלס דפרצוף ז״א דיסו״ת והוא מתפשט בפרצוף (ו׳ק) בינה של הז״א על דרך הנזכר בגלס הנפש. אח״ך בא לו הנשמה מלובשת בגלס דפרצוף בינה דיסו״ת והוא מתפשט בפרצוף בינה של הז״א ע״ל הנזכר בגלס לנפש. אח״ך חיה מלובשת בגלס דפרצוף הנשמה דיסו״ת והוא מקיף על הז״א. אח״כ בא לו יחידה מלובשת בגלס דפרצוף כתר דיסו״ת והוא מקיף על המקיף הראשון לחיה הרי לקח ה׳ בחינות נרנח״י מה׳ פרצופי יסו״ת ע״י שעלה הז״א והלבים ה׳ בחינות פרצופיהן והז״א לא נעתק ממקומו ויסו״ת לא עלו ולא זזו ממקומם כי כפי מה שהיה עולה ומתגדל הז״א כפי אותו שיעור היו מתלבשין ומתפשטין בתוכו יסו״ת עד שהגלים לקחת כל ה׳ פרצופיהם והם עומדים במקומם והרי הוא במדרגת יסו״ת והם לא הוצרכו לעלות במקום או״א. ואם היו מסתלקים ועולים למקום או״א היו מסתלקים ממנו הנרנח״י והיה חוזר למילדו הראשונה מעיבור דא״א ולמעה תחה יסו״ת כי כל מה שנתגדל היה ע״י ה׳ פרצופים יסו״ת ובהסתלקותם חוזר למילדו הראשונה בעל ו״ק כי ע״י הפ׳ פרקים שבנה״י שלהם נשלמו לו י״ם כנודע. ואי אפשר לומר שיסתלקו הכלים דיסו״ת ויעמדו האורות בתוך הז״א כמו שהוא תמיד שהכלים עולים ולא האורות לפי שא״א לז״א לקבל בלתי כלים שלהם. וגם א״א לומר שכשעלו יסו״ת להלבים אורות דאו״א שעלה הז״א עמהם מלבים לחמש בחי׳ נה״י שלהם על מקום נה״י דאו״א ושם יקבל ה׳ בחי׳ נרנח״י דחיה דאו״א בתוך הנרנח״י דנשמה שקיבל מיסו״ת וכן על״ז בעלותם למקום א״א לקבל יחידה דע שגם זה א״א לומר. כי הנה דע והבן כי יש לז״א בתפלות גידולו ה׳ פרצופים כוללים לנרנח״י והם בחי׳ י״ם שבו וכל אחד כלול מנרנח״י ובעת שנגדל נגדל בשני הפרצופים דחיצון והאמצעי נפש ורוח שבו שהם ו״ק דכללות זו״ן שבו כל אחד כלול מנרנח״י שבו בלי הצטרכות לעיל בסמוך מעבר לדף וכנזכר במקומות הנ״ל וע״ש הטיב והראה כי כן הוא האמת שהמוחין דחיה דיחידה דנשמה או דחיה או דיחידה הנמים מלד אבא ואריך דיסו״ת או דאו״א או דא״א מתלבשים תוך הנשמה דאותה הבה״י דיסו״ת תוך הנשמה דפרצוף הצלמי ודאו״א תוך הנשמה דפרצוף הרביעי ודא״א תוך הנשמה דפרצוף החמישי כי אין לנה עוד כלים בפרצוף ההוא כי כל פרצוף כלול מנ׳ כלים לבד כנגד נר״ן הפנימיים וח״י פנימיותם מתלבש תוך הנשמה ומקיפיהם נשארים מקיפים על הפרצוף ההוא. ועל אלו הוא שכתב בפי״ב שהחיה יחידה מתלבשים תוך הנשמה לא על הכוללים כי איך נאמר שאין לו כלים לחיה יחידה הכוללים והרי הם בפירות גמורות כהר והכמה שבו שנתבארו בשער השמש דז״א שהוא פרצוף הרביעי ודיסו״ת בפרצוף הנשמה. והרי נמצא כי אין יסו״ת ואו״א ואו״א עולים ממקומם ומתחלפים ממקומם אפילו ברגע (שעולה) החמישי ודי בזה מה לי להאריך בדבר פשוט. והרי נמצא כי אין יסו״ת ואו״א ואו״א שנכנסים ונתוספים בו פרצופים ולכל פרצוף יש מוחין מיוחדים לו הז״א למקום א״א כי אין גדלות הזה דוגג ושולה ממקום למקום אלא שנכנסים בו פרצופים ולכל פרצוף יש מוחין מיוחדים לו מיסו״ת או מאו״א או מא״א על שבקחתו פרצוף החמישי דיחידה הגדיל עד אריך לקחת מוחין ליחידה מא״א וגראה כאלו עלה ונעתק ממקומו ואינו כן כי לא זז ממקומו ודי למבין ונל״ע להבין הקדמה זאת וכ׳ יתברך יאיר עינינו בהורתו אמן ועיין במ״ש בהקדמת רמוזות הנסר (דף ק״ ע״א ד״ה בהמשך וכו׳) ושם נתבאר ענין זה היטב בס״ד:

יפה שעה

כו׳. וקשה שבפ״א משער אח״פ כתב דז״ל שהיחידה אינה מהחלקת כלל ושגם אינה נכנסת בפנים כלל וכן כתב בפ״א משער המקיפים שאינה נכנסת בפנים כל עיקר. עיין מ״ש בשניותן בשער אח״פ: (א) ומבררתם אימא על ידי אכילתה לבד כו׳. נודע כי עיקר מעיקרי הבירור הוא האכילה כמ״ש רז״ל בדרושי האכילה וכן כל הבירורין העולין מבי״ע על ידי הפלות ומעשים טובים שבישראל אוכלם המלכות דאצילות ובה מתבררים בסוד האמור בזוהר אלף הרים מגדלים לה בכל יומא והיא אכלה להון בגמיעא חדא וכמ״ש רז״ל בשער החשמל פרק שלישי יעויין שם. ובזה תבין פשט הכתוב כי את לחם אלהיך הוא מקריב כי כבר נודע

הנה הם ב׳ טפות זכר ונקבה עם ב׳ גילולין נפשות או״א עלמן (א) והנה כפי אותן הגילולין הנ״ל של או״א כך דוגמתן הם מתבררים ברורי נפש הולד עם הכלים ג״כ ר״ל אם עשו איזה מלות התלוין בעין ממשיכין ברורי נפש התלויה בעין וכיולא בזה ודי בזה . ונחזור לענין כי אלו הגילולין שנמשכו מאב ואם בתוך הטפות שלהם הנם מהגילולין נעשה מלבוש אל הנפש של הולד בסוד בבגדו בה כנזכר בסבא ומן הטפות עלמן נעשה פנימיות המוחין של גוף הולד לפי שבתוך טפת אלו נכנסת נפש הולד להלטייר ולברר הכלים שלו וזה הטעם הנזכר לנו במלית כבוד או״א . ואמנם אחר שכל טפות אלו כל א׳ מהם נמשכת מרמ״ח איברי או״א לכן ים בכללותיה רמ״ח גילוים ותחלה מתחלת אותה גילון הנפש שנמשך מאו״א שגם בה ים כללות רמ״ח גילוין ואז הגילון הראשון והמעולה מתקיל להלטייר טפת איברי הכבד (א) שים בתוך אותה טפה כידוע לחכמי הטבע ואז ממשיך אותם הבירורים של הולד עצמו מבחי׳ הכבד שלו ומתחיל להלטייר בחי׳ הכבד של הולד ונמשך שם חלק הנפש מכבד של הולד ומלטייר הכלי של הכבד וכל זה ע״י טפת האב עם גילון הנפש אשר שם משל אב כידוע כי זהו דמיון הקיום שנתהוין בתוך החלב שהוא טפת האם ונקפיא ומלטיירת ואז משם ואילך מתחיל הכבד לברר בירורי הולד לאורך רמ״ח איבריו ונעשה בו דם ואז משתלח הדם ההוא דרך הורידין ומלטיירין האיברים ונעשו בשר וגידין ועצמות וכפי מה שמתבררים גילוי נפש הולד ונכנסה שם בכבד כך הוא שיעור הבירור בחי׳ איברים של הולד וכן כפי מה שנתרבה ונגדל בחינת הכבד עצמה כך נגדלים כל הכלים של רמ״ח האיברים של הולד עד״ז הם הולכים ומתגדלים כל ט׳ חדשי העיבור ונגמרין ט״ם (ב) דז״ת בבחי׳ כלים ונפש וגילוין של ועיר אנפין עצמו וכל זה היה לסבת השאור של הטפה של או״א בהומר ולורה בדוגן כי כשנולד ז״ת כבר ים בו בחי׳ רמ״ח איברים דכלים וגילוין ואורות מבחי׳ נפש של ז״ת . ואמנם גילוין נפשין דאו״א נעשו לבושים אל הנפש עצמו דז״ת כנ״ל באו מלובשים תוך גילוי טפת החומר דכלים דאו״א נמצא שדרן כך סוף הוץ מן הכל הם רמ״ח איברים דגופא דז״ת

ובתוכם טפת אמא כלולה מרמ״ח בחומר שלה ונפש שלה ובתוכו טפת אבא כלול מרמ״ח בחומר שלו ובנפש שלו ובתוך הכל הוא נפש אדם עצמו דז״ת נתון שם ונמצאת נפש דז״ת עומדת בכבד מלובשת תוך טפת נפש אבא ונפש אמא והם מלובשים בטפת הכלים ומשתלחים ענפים וגילוות נפש דז״ת ברמ״ח איבריו בהיותן מלובשים תוך נפש דאו״א בתוך טפת כלים שלהם דאו״א כנ״ל נמצא כי מתחלת הריון התחילו להלטייר כל הבחי׳ הנ״ל ביחד . אמנם ראשית כולם היו טפת או״א חומר ולורה והיו ממשיכין שם בירורים מהכלים והנפש דז״ת עצמו מעט מעט בין מהכלים בין מהאור בחופן שבהשתלם זמן העיבור נשלמו ביחד כל הבירורין של רמ״ח איברים בבחי׳ כלים ובבחי׳ נפש שבהם . אמנם (ג) דע כי עדיין לא נכנסו שם רק בחי׳ נפש שבנפש דז״ת ולכן לא נתבררו רק הכלים של החלק של הנפש שבנפש דז״ת כי כפי הנברר מן הנפש נתברר מהכלי ולכן עדיין קומת גוף העובר קטן מאד עם היותו כלול מי״ם ומרמ״ח איברים שלו שהם מבחי׳ נפש שבנפש כנ״ל . ואמנם הטעם הנ״ל שבטילו או״א בחומר ולורה לצורך שאור של העיסה כנ״ל נמשכה מבחי׳ החילוניות של מלכות ים״ם ומלכות דתבונה ובכל זווג וזווג שבזמן העיבור היה נמשך ומתרבה אותו הטפה באופן שבהשתלם ימי העיבור נגמר החילוניות דמלכות הנ״ל כל י״ם שלהם לכנוס תוך זו״נ וכבר ידעת כי זה החילוניות נקרא לגם דמוחין דעיבור וים בו גלם והם ב׳ גלמים (ד) א׳ דים ם וא׳ דתבונה וכולם נכנסו בזמן העיבור שהם בחי׳ כל ט׳ ספירות דחילוניות דמלכות ים״ם ותבונה כי הרי ביציקה נכנסין מדרגות אחרות מעולות מאלו כנלע״ד והיותר נלע״ד [א] כי עד עתה לא נתבררו רק נפש שבנפש דבחי׳ אור וכלים לכן נובה נולד קטן מאד :

פרק ו

אח״כ נולד ז״ת ואז מתבררין בחי׳ גילוי הרוח דז״ת עם בחי׳ הכלים שלהם ואז מזדווגים (ה) שנית או״א והם מוציאין טפה מחומר ולורה של בחי׳ רוח שלהם והוא מבחי׳ ו״ק של ים״ם ותבונה שאלו הם יותר פנימים מן הטפות שנמשכו לו

הגהות וביאורים (א) עיין ספר אמת ליעקב דמ״ת אות ל׳ שנקשה דבש״ם נדה דף כ״ה איתא שמתחיל מן הלחם : (ב) ל״ת ים״ם עצמו : (ג) נלע״ד פי׳ ג׳ וכוה כמ״כ מכ״י הרב דבש״ם : (ד) עיין בכל שדה״ה ז״ל נלע״ד דבזה יהונן מה שנקשה לעיל (והוכח בהגהות וביאורים לעיל פרק ג׳ אות ד׳) איך יוכן שנכנס נפ״י דאמא בביותו נכוה שיבור . וכפי סוגיא זו ניחא כי נכנסים בו בעיבור חילוניות נפ״י דמלכות דתבונה בזו״ל שים בו גלם . שמן משון : (ה) ל״ל וזה ע״ש שמזדווגים או״א . שמן משון :

יפה שעה

הש בשמרע״ה אומר לישראל אלהיך היכן רמיז והוא סוד את קרבני חמי לחמי כו׳ ובאימא עילאה כל כי האי מילתא עלה איתמר במופלא ונמך אל תדרוש אין לך עסק בנסתרות רק עיין מ״ש ר״ל בס׳ מבו״ש ;ער ה׳ ח״א פרק נ׳ ז״ל וש״ך אלו נ״ר רעיס כי על ידם נעשו רעיס זה לזה או״א ומזדווגים בחדא בבוד אהילה כמ״ש אכלה ומחתה ;יה שהוא כמו אל הזווג יע״ש : (א) והנה כפי אותם הגילוות המזכר של או״א כך דוגמתם הם מבררים ברורי נפש הולד עם הכלים ו״כ ר״ל אם עשו איזו מלוה התלויה בעין ממשכים ברורי הנפש התלויה בעין וכן כיוצא בזה ודי בזה כו׳ . כאן שנה רבי מקרא מעט והלכות גדולות זה ענין גבוה מאל אדם אשר בעפר יכולים אבל הענין הוא ; צריך שתדע שאין לך דבר בעולם מן האדם הגדול עד האחוב אשר בקיר באיזו אברור המלכים הכל כאשר לכל משם הוא מקור דאו״ר ושיין בשער מ״ד ומ״ן פ״ג ובורש הז׳ מלכים בנשבפ ומתו ונפלו לבי״ע אינו אלא פ גוף אדם אחד מראשו ועד רגליו כמ״ם רז״ל בפ״ה משער שבירת הכלים . ובפ״ח משער מ״ד ומ״ן ז״ל וז״ם מ״ם בפ׳ פקודי כי כל אבתלים שוונו עד הנעו רגלין ברגלין כדין אתי משיחא כי הרי בחי׳ אלו המלכים הם אדם אחד מראשו ועד רגליו אבר נעבע באלו הקליפות ובכל פעם ופעם שים שוון עליון אלו מעלים ע״י הפלתיו יע״ם . גם נודע כי רמ״ח מלות עשה הם כנגד איבריו של אדם ושס״ה מלות ל״ת כנגד בס״ה גידין שבאדם ונמצא כל התורה כולה כללותיה ופרטיה כולה אחד ובבר נודע היות כל אבר ואבר שבגוף כולל כל הגוף כולו והעד ורמיה אלימתא שבאבר יחלם ויחלה אבר קטן בבאדם יחלה ויחלם כל הגוף מהמתו .מצא אבר קטן כולל כל רמ״ח אברים וכן גיד קטן כולל כל שס״ה גידין כן כל התורה כולה שיעור קומת אדם כל מצוה ומצוה כוללת רמ״ח מצות וכל מצות לא תעשה כוללת כל שס״ה לא תעשה וכל דברינו אלה נמצאים מפורסים בשלבי הספר הזה בשר קליפות מונה פ״ד יע״ם . נמצא כמה מצות הלויות בראש האדם וכמה הלויות בפה וכן עוה״ד בכללות כן בפרטות כל מצוה ומצוה כוללה מכל רמ״ח . והנה כאבר מזדווג האדם עם אשתו בין שניהם מעלין ומבררין בחי׳ אלו״ך מאותם המלכים המטוררים טוב ברע בקליפות מונה וכפי המצות וזכות שים לו באותה שעה כך הכח בידו להעלות הברורין מאותה הבחינה ואם עשה מצוה התלויה בעין כן בידו עולה הכח לברר ברורי הגילוות התלויות בעין וכן על הדרך הזה כאבר יהיה האופן וכן בכל מצוה ומצוה באדם עושה יבכל תפלה והפלה באדם מהפלל הכל הוא העלת ברורין וכפי בחינת נשמתו מעיקרא ונם כפי כח מעשיו באותו זמן כך מספקין בידו להעלות הברורין כי האדם בחינת נשמתו הוא פרטי קטן מאבר אחד ומיון אחד . וכן כתב ר״ל שם ז״ל וזה תבין כי כפי חלק הגיון של נפש אדם כן יש מ״ע פרטית יהיה להלק הילה״ע ומ״ה פרטית להלק הילה״ר ועד שהאדם לא יתקן אותם הפרטית אין נפשו מתוקנת וזה תבין יע״ם . והנה נבי זו״ן בעת בא זמן ועידן להתקן בעת בריאת העולם כאבר נתקנו זו״ן היה מן בחי׳ אלו״ך מה שנתברר מן המלכים בעת ההיא ולא נמר ברור כל המלכים אלא הבחי׳ שהיו ראוויים לאותה שעה ונשאר מכולם כמ״ם רז״ל נמקומות אין ומספר ומהם שער אלו״ך פ״ו ח״ל . ודע כי אע״פ שאמרנו שנתבררו כולהו מלכים אינם כולם כי כולם אינם מתבררים עד עה ביאת המשיח כנ״ל אך הענין הוא כי נתברר כל מה שיוכל אז להתברר בעת האצילות אך בכל פעם הוזרין ומתבררין עד שיושלמו להתברר יע״ם . ובכל יום ויום על ידי עסק התורה והמצות לכל

ישראל

[א] נ״ב שבעיבור לא נכנס בז״ת רק חלק נפש שבנפש דמלכיות דישסו״ת ונמצא כי עד עתה לא נתבררו כו׳ :

השמש

לו לנפש דעיבור שאותו היו ממלכות ים״ם ותבונה ואלו הם מו׳ קליפותיהן וכמו שאיתן בלמים דעיבור היו מחילוניות דמלכות שסו״ת כן אלו הבלמים דיניקה הם מחילוניות דו״ק דיססו״ת. כבר נודע כי החילוניות עליון נעשה פנימית תוך פנימית ותחתון. והנה כל הבחי׳ שנתבררו לעורך הולד להגדילו הנה כולן נמשכו אח״כ בזמן היניקה רק שהם נמשכין בו מעט מעט ע״ד הנ״ל בעיבור בכל פרטיו. ואמנם עתה נגדלו רמ״ח איברים דז״א בב׳ בחי׳ א׳ באורך וא׳ ברוחב שהוא עובי הכלי הענין כי מהאורת רוח הבא עתה מתגדל אפילו כלי נפש והנפש עלמה אע״פ שכבר נכנסה כולה כנ״ל או כפי פי׳ הב׳ הנ״ל (א) יהיה שעתה נתוסף רוח שבנפש ואז נגדל הכלי קומתו עד״ז נמצא הולד נדל ביניקתו וגבה קומתו וגם נדל ברוחב בעובי כי נכפל עתה עובי הכלי כפליים בכל בחי רמ״ח איבריו נמצא כי עובי החילון שנדל בעיבור נקרא כלי הנפש וזה העובי שניתוסף בו עכשיו הוא הכלי האמצעי של הר״ח שהוא תוך כלי החילון של הנפש. ואמנם תחלה גילוי כניסת גילוי הרוח הם בלב ומשם משתלחין פארותיו (ב) ומגפיו דרך העורקים הדופקים בכל רמ״ח איבריו תחת עובי של הכלי החילון שנדל בעיבור ועד״ז נדלים י״ס דז״א דרמ״ח איבריו בימי היניקה בגיבה ובעובי בגובה הוא שהכלים של הנפש עלמה גדלה למעלה ובעובי הוא בחי׳ כל אמצעי של הרוח והם גדלים מעט מעט עד שנשלם לכנס כולו. ודע כי בודאי גם בעיבור יש מוח לב כבר בשר עורקין דופקים ועצמות אלא שהענין הוא כך כי בכל בחי׳ מאלו יש בה בחי׳ גר״ן שהם קטנות עיבור ויניקה וגדלות אלא שמן הנפש שבנפש נתגדל הכבד וכל בחי׳ חילוניות שבבשר וגידין ועצמות. ומרוח שבנפש נגדל הלב וכל בחי׳ הכלי האמצעי שבבשר גידין ועצמות. ומנשמה שבנפש נגדל מוח וכל בחי׳ כלים הפנימים שבבשר גידין ועצמות. ותחלה נכנס נפש שבנפש ומתחיל להלטייר הכבד ואחר כך הרוח שבנפש ומתחיל להלטייר הלב ואח״כ הנשמה שבנפש ומתחיל להלטייר המוח ואח״כ בבא היניקה הנפש של הרוח מגדיל הכבד גדלות יותר גדולה וגם הכלים החילוניים ובבא רוח דרוח נגדל הלב וכל כלים האמצעים ובבא נשמת הרוח נגדל המוח וכל כלים פנימים אך עדיין אין בכולם רק בחי׳ רוח האמיתי ונפש האמיתי נמצא כי טעת או״א מחומר ולורה של הרוח שלהם נעשו פנימים אל הכלי האמצעי והרוח עלמו דזעיר אנפין נתלבש בתוך טעת רוח דאו״א ע״ד הנ״ל בנפש דעיבור והם ב׳ בלמים א׳ בים״ם וא׳ בתבונה:

פרק ז

אח״כ מתחיל ז״א להגדיל גדלות האמיתי והוא כניסת הנשמה והטעם היות נקרא בחי׳ זו גדלות האמיתי הוא לפי שעד עתה היה אל הז״א בחי׳ רוח אשר כל זה נקרא (בחי׳) ז״א (שהוא) רוח כנודע אך בבא לו נשמה אז הוא גדלות האמיתי שגדל יותר מבחינתו כי כל שרשו הם ו״ק הנקרא רוח ועתה נגדל לו ג״ר שהם בחי׳ נשמה וחוזרין להגדיל כלים דז״א בג׳ בחי׳ החילון ואמצעי ופנימי בין בעובי בין בגובה וזה ע״י האורת הנשמה בהם בנפש ורוח עלמה נמצא כי אע״פ שמתחלה נ״כ היה לו בחי׳ מ חין כיון שעדיין אין בהם רק בחי׳ האורת נפש בלבד או הרוח בלבד שאינם בחי׳ אור הראוים להם הרי הוא כאלו אין בהם מוחין אך עתה שבא הנשמה בתוכם וגם שנגדלו כנ״ל לכן נקרא עתה גדלות דמוחין והבן וגם כניסת הנשמה זו היא מעט מעט ע ד הנ״ל ברוח ונפש ונגדל מעט מעט וגם בזה הוא ככל הנ״ל בנפש ורוח כי (ג) הם (כח) טעת הזווג דאו״א ממשיכין טעת חומר ולורה מבחי׳ כלים הפנימים שלהם ומבחי׳ הנשמה שלהם ועל ידם מבררת בירורי ז״א עלמו מהמלכים שמתו מבחי׳ הכלים ומבחי׳ הנשמה. ולריך שתדע כלל א׳ בכל הבלמים דגר״ן ח״י והוא כי בחי׳ נפש של הבלם ההוא בתה תחלה ואח״כ רוח דו״ק של הבלם ואחר כך כל ג״ר ביחד שהם נשמה היה יחידה כי ג״ר חשובות כא׳ . אמנם הם נכנסין א׳ א׳ שהוא תחלה נכנס הנשמה אח״כ היה אח״כ יחידה. (א) והנה בבלם יש בו ג׳ ובו נכלל הרוח כי בחי׳ נפש נקרא דמות וזה ניתנת אל הנוקבא אך הג׳ דבלם הוא אל הזכר והוא בחי׳ רוח והוא נקרא דעת (ד) המתפשט בכל הגוף בסוד ובדעת חדרים ימלאו ויש בדעת זה ג׳ מוחין הנקרא חב״ד ומתפשטין בג׳ קוין דז״א עד גה״י שבו. ואמנם החו״ב שבו הם חו״ג שבדעת (ה) ונקרא חרין עטרין הנודעים והוא מ ם בזוהר משפטים דקכ״ב כי ריש״א דמלכא בחו״ג אתתקן ויש בחי׳ דעת תחתון המחבר ב׳ עטרין (ו) אלו. ואלו הג׳ מתפשטין בכל גופא דז״א בסוד **צ׳** דבלם והוא בחי׳ דעת כנודע כי בז״א יש בחי׳ שם יה״ו לבד ובנוקבא ה׳ אחרונה וו׳ של יה״ו הוא דעת כי כל העלמות ז״א אינו אלא ו׳ שבהוי״ה. ואח״כ **ל׳** דבלם היא בינה דז״א והיא הנשמה שלו. ואח״כ **מ׳** דבלם הוא חכמה דז״א והיא החיה שלו ואח״כ בא כתר שלו. (ז) . והנה הנפש נקרא דמות בתה ממלכות של הפרלוף דמל׳ דים״ם ותבונה והרוח שהוא **צ׳** דבלם בא מו״ק דמלכות דים״ם ותבונה והנשמה שהוא **ל׳** דבלם בתה מבינה דמלכות דים״ם ותבונה והחיה שהוא **מ׳** דבלם בתה מחכמה דמלכות דים״ם ותבונה ויחידה בא מכתר דמלכות ים״ם ותבונה וכל זה הוא הבלם דעיבור וכולם נקרא נפש לבד וכעד״ז בבלם דיניקה (הכולל גרגה״י) וכולם נקרא בחי׳ רוח והם נמשכין מחילוניות ו״ק דים״ם ותבונה אשר הוא כלול מכח״ב וו״ק ומלכות ועד״ז הוא בבלם דנשמה דגדלות הכוללת נפש רוח וכו׳. וכולם נקרא נשמה לבד והם נמשכין מחילוניות בינה דים״ם ותבונה אשר

והגהות וביאורים (א) סוף פרק כ׳: (ב) עיין דב״ם דף ח׳ ע״ב ד״ה לך: (ג) תינח הם ליתא בכת״י: (ד) עיין שער כ״ה דרוש א׳: (ה) מאלם לענ״ד בל״ל מחו״ג שבדעת דב׳ כהפין דא״א. שמן שבון: (ו) עיין שער כ״ה כלל ז׳: (ז) ג״א והיא יחידה שלו:

יפה שעה

ישראל והתפלות מתברר חלק מהם מכל אחד ואחד מהם כמ״ש רז״ל בכמה מקומות ומהם בספר מנו״ם שע״ב ח״נ פ״ש ז״ל ובכל תפילות התחתונים מעלין מ״ן וכפי כונתם ומעשיהם בעת ההיא כך גודל תיקונם לבעלות מ״ן ניצוצות רבים אם בכמות אם באיכות ובכל יום מעלים ניצוצות חדשות מחדש וזהו גודל מעלת התפילות ואין כל האנשים שוים כי כל א׳ מעלה בחינה הראויה אליו ולכן הכל צריכים זה לזה ולא יכול א׳ מישראל לעשות מה שחבירו עושה יע״ש. וזהו שכתב רז״ל בפרקין והנה כפי הניצוצות של או״א כך דוגמתה הם מתבררים ברורי נפש הולד עם הבלים נ״כ אם עשו אזו מצוה התלויה בעין כו׳ וכוונתו שמיום בוכלה ארץ ביום ברא אלהים אדם הכל תלוי ביד האדם בהאות הוא המעלה הברורין ואפילו בשהוא מזדווג ומוליד בן כפי זכותו וכפי מעשיו בעת ההיא כך מספיקין בילו הכח לבעלות הברורין. לא כן בעת בריאת העולם ותיקונם כי לא היו עולין מ״ן מהתא כי אדם אין לעולם ואותן ברורין דזו״ן שעלו באו״א להתקן היה בסוד כד סליק ברעותא כנודע וכאשר היה ועלה ברצון המאציל העליון כך היה שיעור הניצוצות דאנ״ך דזו״ן שעלו להתתקן בפעם הראשון ושיה הדבר תלוי ביד

אור״א וכפי הבחי׳ שהמשיכו אור״א מבלהם בנגים כך כנגדם במדרגתם נתברר מאנ״ך דבנים שהם זו״ן והבן: (א) והנה בבלם יש בו ג׳ ובו נכלל הרוח כי בחינת הנפש הוא דמות וזו ניתנת אל הנוק׳ מ׳. דע כי הדמות הניתן אל הנוק׳ הוא בחינת הנפש דכל פרט ופרט מכל בחי׳ גרגה״י שלוקח הז״א בכל ענין וז״ל אח״ך למ״ד דבלם הוא בינה דז״א והוא הנשמה ואחר כך המ׳ דבלם הוא חכמה דזעיר אנפין והוא החיה ואחר כך בא הכתר כו׳. אין זה כותר לאמור בכל מקום שבל׳ והמ׳ הם בחינות מקיפין ואינו נכנס בפנימיות גו גופא דז״א אלא ג׳ דבלם והם גר״ן וכאן הוא שהבינה היא בחי׳ נשמה והיא בחי׳ ל׳ דבלם ואם הוא כן נמצא שגם הל׳ הרי היא נכנסת גו גופא דז״א ואינה בחינת מקיף. ולא עוד אלא שלעיל פ״ה כתב רז״ל ז״ל וא״כ יהיו ד׳ בחינות דיחידה מקיפין מ׳ דבלם וג׳ בחי׳ החיה מקיפין ל׳ דבלם וכל׳ דבלם הם אורות הפנימים יע״ש והוא שלא כדבריו בכאן. אלא שדברי רז״ל בפרקין מיירי באופן אחר והוא שלעולם כשהוא עלמעלה למטה כך הוא הסדר גר״ן פנימים ל׳ דבלם ול״מ דבלם בחי׳ חיה ויחידה מקיפים וחבו מספם שם דבכל גרגה״י שבעולם בין בגרגה״י לנפש בין בגרגה״י לרוח מ׳ אלא

אשר היא טולדת כח"ב וז"ק ומלכות שבה. ואמנם כבר יש לו עתה אל הז"א ג' בחי' גר"ן בתוך ג' כלים ובתוך ג' עלמים תחומר ועורה של יסו"ת ממלכות וז"א ובינה שלהם כנ"ל (א) כל אלה מאלו הג' הוא כפול שהוא אלם דים"ם ואלם דתבונה יכבר נת"ל שכנגד חיה ויחידה לא יש עוד כלים בז"א אמנם יכנסין ומתלבשין תוך נשמת ז"א ואח"כ נכנס אלם דחיה בז"א (ב) מבחי' חכמה דים"ם ותבונה כולל מה' בחי' גרנח"י וכולם נקרא יחידה והרי נשלם עתה ז"א בגרנח"י וכולם מה' בחי' דים"ם ותבונה:

פרק ח

אח"כ יש לו עלייה אחרת וחוזר כבראשונה ועולה ומיקה ה' בחי' גרנח"י מן ה' בחי' או"א עלמין עלאין ולכן חוזר לקטנות ומיקה ומוחין אחרים כנזכר בליל פסח ואח"כ יש לו עלייה אחרת ככל הנ"ל ומיקחם כולם בא"ח. וביאור הדבר כי תחלה היה לו בחי' עלמו שהוא רוח ובחי' ניקבא הכוללת בו והוא נפש [א] ובלקחו מים"ם ותבונה כל אותן העלמים אז יש לו נשמה שלימה כי הרי יש"ם ותבונה נקרא בינה כנודע ובלקחו אותם שנית מן או"א עלאין הנקרא חכמה יש לו חיה בשלימות ובלקחו אותן ג' (ג) כלים מא"א הנקרא כתר (ד) [ב] נשלם בו יחידה בשלימות. ועתה אנו צריכין לומר (לבאר) כי הרי כל אלו בחי' של העלמים כנ"ל הם כולם מבחי' חילונית דים"ם ותבונה ודאו"א ודא"א. ואמנם צריך שתדע כי גם יש בהם בחי' פנימית וצריכין אנו לבאר ענינם לכן נבאר אלם דגדלית נשמה דז"א שלקחו מים"ם ותבונה וממנו תקים אל השאר משם ולמעלה כי משם ולמטה שהם עיבור ויניקה אין שם פנימית רק חילוניות לבד כי אין בחי' פנימית אלא כשהוא בגדל ת שאז ראוי לזווג ולריך שיחזור פב"פ בכח הפנימית וא"כ אפשר שבעיבור ויניקה אינו לוקח רק בלשם מבחי' חילוניות לבד.אז אפשר שנאמר שגם לוקח פנימיות אלא שאף הפנימיות נקרא חילוניות כי אין נקרא פנימית אלא בסוד נשמה והכלים שלה כי הפנימית של הכלים ההוא הפנימי הוא הנקרא פנימית ממש וזה אינו אלא בגדלות ממש שאז לוקח גם פנימית הכלי הראוי ועל ידו חוזר פב"פ לצורך הזווג. ולכן נתחיל ונבאר ענין הלשם דמוחין הבאה לז"א מים"ם ותבונה דע כי אין אל הז"א יותר מג' כלים והם כנגד מלכות שבו וכנגד הז"א שבו שהם ו"ק שבו וכנגד הבינה שבו ואלו הם בחי' נפש רוח נשמה שבו אך החיה ויחידה שבו אין בהם כלים וכל א' מאלו הג' יש בו חילוניות ופנימיות ר"ל אחור ופנים כי זה הוא כלי באחוריים של כל אבר ואבר וזה כלי שהוא פנים (ה) של כל אבר ואבר וכנגדן אורות והם גר"ן כ"א מהם יש בו אור המאיר באחוריים ואור המאיר בפנים של כל אבר ואבר וכנגדם יש בחי' או"א אשר לוקח ז"א מהם מבחי' ג' כליהם ע"ד הנ"ל שהם כלי המלכות שבהם והוא הנפש וכלי ז"א שבהם והוא רוח וכלי בינה שבהם והוא נשמה ובכל א' יש בו פנימית וחילוניות ובכל א' יש בו ג"כ אורות גר"ן וגם הם בחי' אורות דפנים ואחור. ובהיות אור ז"א מבחי' האחור אז יש אחור גרוע מחברו כנודע כי כמה אחוריים וכמה פנים הם ואז האחור גרוע נשאר באחוריו ואיר המעולה אע"פ שהוא מבחי' אחיר נשאר בפניב ובבא אור הפנים אז איר האחור נדחה כולו אל האחור ואור הפניב נמשך אל הפנים ונמצא כי אפילו כלי החילון של ז"א יש בו כלי מצד אחור וכלי מצד פנים בכל אבר ואבר ויש בו אור נפש מבחי אחור ופנים ויש בתוכם כלי החילון דאו"א בבחי' אחיר ופנים וזה הכלי נתון תוך כלי החילון דז"א ובתיך כלי זה דאו"א יש אור חילון נפש דאו"א דאחור ופנים ובתוכו נפש דז"א דאחור ופנים ואח"כ תיך כלי זה יש כלי אמצעי דז"א בבחי' אחור ופנים ובתוכו כלי דאו"א האמצעי דאחור ופנים ובתוכו אור רוח דאו"א מבחי' אחור ופנים ובתוכו אור רוח דז"א פנים ואחור. והנה ב' כלים הנ"ל נקרא כלים דעיבור ויניקה והם מבחי' אלקים שיש בו אחור ופנים בין בכלים בין באורות ואח"כ בתוך כלי הנ"ל יש כלי הפנימי דז"א בבחי' אחור ופנים ובתיכם כלי דאו"א הפנימי פנים ואחור ובתוכו אור או"א הנשמה בבחי' פנים ואחור ובתוכו אור ז"א פנים ואחור שב נשמה ואז (ו) בבא שם הנשמה משלח אורותיה אל הב' כלים וגם אל האורות שהם נפש ורוח ונעשין בחי' הויות כי אין הויות אלא בגדלות אלא שאז גם ב' הכלים החילונים נעשין הויות. ונבאר עתה ענין זה הכלי הפנימי דז"א שהוא בחי' נשמה

הגהות וביאורים (א) כ"ל גרנח"י שלם מצד כמלכות דיסו"ת וכן מצד הו"ק דיסו"ת שהם רוח וכן מנשמה דיסו"ת חה פשיט. שמן בשון: (ב) עיין לעיל פ"ד בהגהות וביאורים אות ד' הקדמה מבוא הרב נגר שלם כי היא הקדמה נגדבה כדי שלא הקשה ממקום למקום כן כתב הרב שמן בשון: (ג) תיבת כלים ליתא בכ"י: (ד) הקרא כל הפרק ה"כ הנין כל זאת הענה. שמן בשון: (ה) ניא של הפנים: (ו) עיין הו"ת דף ס"ד ע"א שיפה ג'

פה שעה

שבערקין רז"ל מיירי בג' עלמים מפנימיות לחוץ. ולריך אתה שתעיין ותבין היטב בשער פרקי הלשם פ"ה ופ"ו שכאן רז"ל כולל ג' פרצופים הכוללים שהם פרצוף נה"י ופרצוף תג"ת ופרצוף תב"ד בלשם אחד וקאמר שבחי' העור שהוא בחינת נפש והוא הדמות זה נעשר וניתן למל' והוא בחינת פרצוף נה"י ולא נשאר לו לחלקו כי אם מפרצוף תג"ת ולפנים. והנה כשנעשה הלשם מבפנים ולחוץ נמצא כל פרצוף תג"ת שהוא בחי' ו"א עלמו בחינת דעת ל' לשם ובתוכו פרצוף דבינה שהוא גרנח"י דנשמה ל' לשם ובתוכו פרצוף החכמה גרנח"י דחיה מ' לשם וגרנח"י דיחידה אין לו רמז בלשם כמו שאין לו רמז בד' אותיות ההוי"ה כי אם בקוץ היו"ד כנודע ועיין לקמן בשער הלשם דרוש א' שלפי אותו דרוש מרווח קצת יותר ובלתו הכי שם אינו מוכן ושוד שאמר בפרקין ואח"כ בא הכתר אלמא הכתר בא אחר ל"מ לשם ואינו כן כי ל"מ לשם הם מקיפין על נבי הכתר כמ"ש רז"ל בשער מוחין הלשם פרק שלישי ישויין שם: דע

שבמוחין כי אם מצד עלמו מעת שנאצל. והוא הוא הדבר בעצמו אשר כתבנו לעיל בסי' כ"ג יע"ש כי הנה נודע כי ה' פרצופים כוללים כל עולם האצילות שהם א"א ואו"א וזו"ן והם בחי' כללות גרנח"י דאצילות והנה א"א ואו"א ושכו"ת שהם נשמה היה יחידה יצאו שלימים כל א' בגרנח"י בהם ה' פרצופים שבפרצוף ההוא הנפרטים בשער ספירותיו אבל לא מגרנח"י דכללות כי הנה מכתר דאצילות נעשו ע"י ואו"א והם יחידה דכללות דאצילות ומחכמה דאצילות נעשו או"א והם חיה דכללות דאצילות וחכר מיחידה דכללות האצילות ומבינה דאצילות נעשו ישסו"ת והם נשמה דכללות דאצילות וחסרים מיחידה והיה דכללות האצילות ומו"ק דאצילות נעשה ז"א והוא רוח דכללות האצילות וחסרים מכח"ב דכללות האצילות שהם השלשה פרצופים העליונים דנשמה היה יחידה דכללות ויצא שלם בנפש ורוח שהם הב' פרצופים החילון והאמצעי שהם נפש ורוח דכללות עולם האצילות וע"י התפלות והמצות בא לו פרצוף השלישי דבינה כלול מג' כלים חילון ואמצעי ופנימי ונתוכו מתלבשים מוחין דנשמה ה' עלמים מצד יש"ם וה' עלמים מצד התבונה ואפילו שלם דעיבור הנמשך לז"א בזמן העיבור ממלכיות דים"ם הנ"ל בפ"ה סי' ל' שהם הוא מוחין לפרצוף דעיבור של פרצוף השלישי הזה דבינה דז"א. באופן שכל המוחין הבאים מישסו"ת כולם הם לפרצוף השלישי הזה דבינה דנשמה דז"א ולפרטי פרצופיו ואין להם מנעי יד בשני הפרצופים דנפש ורוח דכללות כי אינם מבחינתם ואין להם שייכות עמהם כי הם נפש ורוח דכללות האצילות וכל כללות ישסו"ת הם נשמה דכללות האצילות ואפילו נפש ורוח שלהם הם נפש ורוח דנשמה ועכ"ל אין להם שייכות

השמש

[א] נ"ב ואלו יצאו מעינים דא"ק בו' ימי בראשית בעת המלכים וחזר אח"ך לעלות בעיבור ההוא העליון להבחלם ולהתקן ע"י ע"ב וס"ג דא"ק ובאו להם ע"ס העליונות דבי"ן וי"ס דמ"ה דכל פרס ויצאו אח"כ שלימים ומתוקנים כי"ס דבי"ן וי"ס דמ"ה והלבינו לנה"י דא"ק דאצילות ולא הוצרכו להתקן עוד ע"י או"א ואו"א דאצילות כי באו בכוד סורם ויניקו באופן שכל העיבורים והתיקונים הנעשים מאז ועד עתה הוא לנ"ר כח"ג דז"א שהם הג' פרצופים העליונים הנתקנים ע"י יסכו"ת ואו"א ואו"א ובעין בהקדמת רחובות הנהר ענין זה באורך: [ב] נ"ב (א"ה ועד סימן מ"ג נדפס לקמן בשער ל' סופ"ה) הנה מכאן מסי' מ"ג מבואר כי החילה קודם שבא לז"א בוש בחי' לשם מאותן העלמים דגרנח"י דיסכו"ת ואפילו לשם לעיבור כבר היה לו מבחי' עלמו ב' הפרצופים החילון והאמצעי נפש ורוח דכללותו שהם בחי' ו"ק דכללותו שלימים לגמרי כל אחד בגרנח"י עם כל המוחין דנפש ורוח דכללותו מצד עלמו בלי הנערכות המוחין ההם להתלבש במה שלמעלה ממנו ולהכנס בתוכו כשאר

נשמה דגדלות שהוא כלי הפנימי דאמא ובתוכה כלי הפנימי דאבא . והנה ג׳ בחי׳ אלו הכלים חילון ואמצעי ופנימי בכל א׳ מהם יש בו בחי׳ פנים והאחיר כנ״ל וזה בין בבחי׳ הכלים דז״א או דאו״א ובין בבחי׳ אורות בין דז״א בין דאו״א וכל זה בין באחור בין בפנים וכל אלו יש להם בחי׳ מ״ה ובי״ן מ״ה אור החדש זב״ן מבחורי המלכים וזכור כלל זה :

פרק ט (א)

ועתה נבאר כל זה בעז״ה הנה תחלה בא לו זה הכלל דגדלות מבינה דיש״ם ותבונה מבח׳ חיצוניותם שהיא באחוריים בין בכלים בין באורות ונכנסין בז״א ונעשין בו כלי הפנימי מכולם בבחי׳ האחור לבד שהוא חיצוניתו (א) ובתוכו המוחין שהיא נשמה לו וכל זה בבחי׳ אחור ואז עומדין אב״א זו״ן ואז נגדלת הנקבה באחור ז״א . והוא כי הנה הז״א לוקח חלקו וחלק שלה כי הוא בן בכור וא״כ לקח תחלה כלי שלו ושלה באחור לבד מבחי׳ מ״ה ובי״ן וכן עד״ז באירות ונמצא שיש בו עתה מ״ה ובי״ן באור נשמה וכלי הפנימי לו וכן לנוק׳. ואמנם הגבורות דב״ן דמ״ה שבאבא [א] ניתנין בנה״י דאימא ונעשו חסדים בערך הגבורה דאמא כנודע שהם ג״כ גבורות דב״ן דב״ן דחלקה והחסדים דמ״ה דמ״ה דאבא עם החסדים דמ״ה דב״ן דאמא ניתנין בנה״י דאבא ונעשו חסדים בערך הגבורות דאמא כנודע. וכל זה נכנס תחלה כולו תוך הז״א . ואח״כ דרך האחור שלו היה מאיר לנוקבא ונותן לה אז האיר מהמוחין שבגלת הוד יסוד דאימא אשר כולם הם בחינת ב״ן שלו (ב) ושלה ונותן לה את שלה [ב] בלבד שהם הגבורות דב״ן דב״ן וגם נותן לה האירת הגבורות דמ״ה (ג) דב״ן ואח״כ בעת הנסירה מסתלקין נה״י דאו״א וב׳ בחי׳ חכמה [ג] וחסדים בין דאבא בין דאמא נשארין בסוד אור מקיף על ראש ז״א והשאר שהם הבינות וגבורות [ד] נכנסין בנוקבא ונגדלת בכל האחיר שזה אליו כי אז נוטלת הם עצמן ולא האירתן לבד כבתחלה ואז נעשה בחי׳ היסוד (ד) שבה כי מתחלה ע״י האירה לבד הנמשכת לה ע״י ז״א לא נעשה בה רק בחי׳ המלכות [שבה] (ואח״כ) [ונעשה] נעשה היסוד שבה והם ליין וירובלים כנזכר (ה) במ״א ואח״כ מעלים אותן או״א לחיפה [ה] בהיכל עילאה דילהון (ו) אחר נסירה ועדיין אין בהם רק אורות דאב״א ומזדווגים עם פב״פ ונותן בה החסדים דאמא שגם הם אינן רק ה״ג (ז) מ״ה דב״ן מבחי׳ (ח) עצמו (ט) אלא שבערך הגבורות שלה נקרא חסדים ואז אלו החסדים נקרא רוחא (י) [ו] דשדי בגווה כי אז הוא בסוד זווג ממש אמנם

הגהות וביאורים (א) דע דבחי׳ הו״ק נקרא אחור ונקרא חיצוניות ופשוט : שמן שבון : (ב) אי״ה עיין שער כפ״ח פ״ג : (ג) ל״ל דב״ן דמ״ה : (ד) אי״ה עיין שער ע״ל דרוש י׳ ד״ה והע כי ענין וכו׳ : (ה) עיין בשער כ״ה פ״ב בלוי החו״ג אות ד׳ ועיין בשער הכוונות דרוש נעילה יה״כ : (ו) והוא היכל אבא . שמן שבון : (ז) תינח מה ניתא בכ״ : (ח) ר״ל ולא כאחתם לבד כמתחלה ל״ל : (ט) נ״א ז״א עצמו : (י) עיין בשער כ״ע פ ב :

השמש

עמהם וכל בחינתם הם מתלבשים בפרצופי הנשמה דז״א לבד וז״ש בסי׳ מ״ד ובלקחו מיסכו״ת כל אותם הצלמים אז יש לו נשמה שלימה כי יסכו״ת נקרא בינה כנודע. ודייק כל להבינת אפילו הצלם דעיבור ויניקה דנשמה שהם נפש ורוח דנשמה ולא נפש ורוח דכללות כי אלו כבר היו לו מתחילה בעת שנאצל שלימים לגמרי כי הם בחי׳ עצמות עצמו שא״א שיחסרו לז״א שום בחי׳ מהם בשום עת וזמן והמסתלקים וחוזרים בעתים וזמנים הם המוחין דנ׳ דאצילות כח״ב הכוללות שהם הבלשה פרצופים העליונים דנשמה היה יחידה שבאים בתוספת באופן שכל מה שנתבאר מסימן ל׳ עד סוף סימן מ׳ הכל הוא בפרטי פרצופי פרצוף הבינה דז״א ובפרטי מוחותיו וק״ל כי מה לי להאריך בדבר הפשוט ומובן ליסרים בלבותם אמת ושלום דף ב״ך ע״ב : [א] עיין בשער י״ד פ״ד מ״ב ופ״ג מבער י״ז ופ״ו ופ״ז משער י״ט ופ״י משער זה : [ב] נ״ב כל״ל האריה משלה : [ג] נ״ב שהם מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן הנתונים בנה״י דאבא : [ד] (עיין תו״א דף קכ״ד ע״ב) נ״ב שהם ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן המתלבשים בנה״י דאימא ונמצא כי נה״י דאימא לבד נכנסים בנוקבא בעת הנסירה . ועיין בדרושי הפורים ובכמה מקומות שכתב שנה״י דאו״א נכנסין בנוק׳ בעת הנסירה וצ״ע . ואפשר כי מ״ש נה״י דאו״א היינו הבינות והגבורות דשניהם קודם החילוף אמנם אינם נכנסים מלובשים רק בנה״י דאימא לבד . ואפשר שזה הענין הוא כשנכנסים המוחין בזו״ן לצורך זווג יעקב ורחל או לאה כמו בתפילת החול אבל כשהזווג הוא דזו״ן הגדולים כמו בשבתות ויו״ט או בכללות הכ״ד שעות אז צריך שגם הנה״י דאבא יכנסו בה וכדלקמן : [ה] נ״ב ואי״ת למה אין אנו עושין בחי׳ זאת בכל יום בעמידה בהינת באהבה אחר הנסירה כנודע . יש לומר שכבר נעשית בחי׳ זאת בק״ש של המיטה. אלא שעדיין צ״ע כי בק״ש של (עיין תו״א דף קכ״ד ע״ב) המיטה לא נתקן רק בחי׳ הכלי דמ״ן והוא נתקן בבחי׳ גדלות דז״ק ובחי׳ זו המזכר בכאן הוא בחי׳ הרוחא שבתוך הכלי המזכר והוא נתקן מבחי׳ גדלות נמור מאחור בבינה דישסו״ת . וי״ל שבק״ש של המיטה נתקן כלי ורוחא דנוק׳ הכוללת דכל הכ״ד שעות שנסירתה בחצות הלילה חוזרה בנפילת אפים אבל נוק׳ דפרטות דכל תפילה צריך לעשות לה כלי ורוחא בעמידה אחר הנסירה : [ו] נ״ב היא נוקבא הכוללת דכל הכ״ד שעות שנסירתה בחצות הלילה אבל נוקבא דפרטיות דכל תפילה צריך

דמ״ה דב״ן דאמא ניתנין בנה״י דאבא ונעשו חסדים דאמא גבורות בערך חסדים דאבא כנודע. וכל זה נכנס תחלה כולו תוך הז״א . ואח״כ דרך האחור שלו היה מאיר לנוקבא ונותן לה אז האיר מהמוחין שבגלת הוד יסוד דאימא אשר כולם הם בחינת ב״ן שלו (ב) ושלה ונותן לה את שלה [ב] בלבד שהם הגבורות דב״ן דב״ן וגם נותן לה האירת הגבורות דמ״ה (ג) דב״ן ואח״כ בעת הנסירה מסתלקין נה״י דאו״א וב׳ בחי׳ חכמה [ג] וחסדים בין דאבא בין דאמא נשארין בסוד אור מקיף על ראש ז״א והשאר שהם הבינות וגבורות [ד] נכנסין בנוקבא ונגדלת בכל האחיר שזה אליו כי אז נוטלת הם עצמן ולא האירתן לבד כבתחלה ואז נעשה בחי׳ היסוד (ד) שבה כי מתחלה ע״י האירה לבד הנמשכת לה ע״י ז״א לא נעשה בה רק בחי׳ המלכות [שבה] (ואח״כ) [ונעשה] נעשה היסוד שבה והם ליין וירובלים כנזכר (ה) במ״א ואח״כ מעלים אותן או״א לחיפה [ה] בהיכל עילאה דילהון (ו) אחר נסירה ועדיין אין בהם רק אורות דאב״א ומזדווגים עם פב״פ ונותן בה החסדים דאמא שגם הם אינן רק ה״ג (ז) מ״ה דב״ן מבחי׳ (ח) עצמו (ט) אלא שבערך הגבורות שלה נקרא חסדים ואז אלו החסדים נקרא רוחא (י) [ו] דשדי בגווה כי אז הוא בסוד זווג ממש אמנם

יפה שעה

(א) דע שכל זה הפרק צריך פירוש וכדי להבינו עד מקום שיד שכלנו הקצר מגיע צריכים אנו להקדים בנודע שממ״ה הכולל ובי״ן הכולל אשר ע״י שניהם לבדם נתקנו כל העולמות עליונים ותחתונים וכל הפרצופים שבעולם האצילות כל אחד ואחד נטל חלקו משם מ״ה ומשם ב״ן ומאו״א עילאין ולמטה כל אחד ואחד לו לבדו ולעצמו כולל מ״ה וב״ן כאשר בעניותינו כבר הארכנו כמה פעמים לעיל . והנה אבא עילאה נתקן ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן ויש״ם גם הוא נתקן ממ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן ומוכל ליתן להם תואר זה ולקרותם הכל מ״ה . וכן אימא עילאה נתקנה מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן ותבונה גם היא נתקנה מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן ומוכל ליתן להם תואר זה לקרותם הכל ב״ן ואם תרצה לדעת כיצד הוא הענין וסדר התחלקות זה ביניהם עיין לעיל מ״ם בעניותין בפ״ו משער אב״ך. אמנם השתא מיהא נקום האי כללא בידך אל העזבנו שאבא כולו מ״ה מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן . ואימא כולה ב״ן ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן . ועוד כלל שני נקיים ליה שכל המוחין הנמשכין מאו״א הם ד׳ בחינות לבד שהם מ״ה וב״ן דב״ן דבחינת אחור ומ״ה וב״ן דמ״ה דבחינת אחור . ומ״ה וב״ן דב״ן דבחינת פנים ומ״ה וב״ן דמ״ה דבחינת פנים הרי הם ד׳ פעמים מ״ה וד׳ פעמים ב״ן . הנה החילת הכל כשמדווגו או״א כדי להוליד מוחין דגדלות לגדל ז״א והם מוחין דבחינת אב״א זו״ן עדיין עומדין אב״א ומוחין אלו אינם אלא כדי להגדיל את ז״א ואח״כ להגדיל את הנוקבא מאחוריו ונגרום הנסירה לנסירה מאחוריו . ואבא המשיך והוליד ד׳ מוחין משלו ממ״ה דמ״ה וממ״ה דב״ן ואימא המכיכה והולידה ד׳ מוחין משלה מב״ן דמ״ה ומב״ן דב״ן כל אחד מוחין שלו מלובשין בנה״י שלו כנודע. ואח״כ נעשה החילוף בין מוחין דאבא למוחין דאימא ע״ז הדרך שחכמה וחכד דאימא שהם ב״ן דמ״ה נכנסו בהוד וחלק היסוד דאבא ובינה וגבורה דאבא שהם מ״ה דב״ן נכנסו בנצח וחלק היסוד דאימא. ונמצא עתה בנה״י דאבא המוחין שבו הם מ״ה וב״ן של שם מ״ה דוקא ובנה״י דאימא המוחין שבה הם מ״ה וב״ן דב״ן דוקא והוא האמור בכל מקום בדברי רז״ל שכל שם מ״ה נמשך ע״י אבא וכל שם ב״ן נמשך ע״י אימא ועיין בפרק שני משער או״א . ופשתא כמות שהם מוחלפין נה״י דאבא עם המוחין שבהוכם ונה״י דאימא עם המוחין שבתוכם ונכנסו תוך נופא דז״א כי הוא נוטל חלקו וחלק אשתו כמ״ש רז״ל והרי נטל מ״ה וב״ן דבחינת אחור דמ״ה ומ״ה וב״ן דבחינת אחור דב״ן כל המ״ש

נטל אבא וכל הב״ן נטל אימא ואחר שנתגדל הוא כל צרכו הוא צריך להאיר לנוק׳ להגדילו גם היא . וכבר נודע שחו״ג המתגלים בשני שלשי בת״ת דז״א ובנה״י שלו ושולים ההסדים אח״כ עד הכתר שלו כדי להגדילו וכן הגבורות המתקנים את הנוקבא אינם אלא חו״ג שביסוד דאימא המסתיים בחזה דז״א . אבל חו״ג שביסוד דאבא אינם מתגלים כל עיקר כמ״ש רז״ל בשער פרצופי זו״ן פ״ג אל״כ חו״ג המתגלים אינם אלא מ״ם ב״ן דב״ן דבחינת אחור ולקח הוא המ״ה דב״ן והגדיל ותיקן את עצמו ונופו . ואח״כ האיר אל הנוק׳ שבאחוריו האירה לבד ב״ן דב״ן שהוא בחינת ב״ן ה׳ גבורות ונותן לה את שלה לבד שהם הגבורות דב״ן . ומ״ש רז״ל גם נותן לה הגבורות דמ״ה אי אפשר לומר כן כי מעולם לא יצאו גבורות דמ״ה עדיין מתוך יסוד דאבא אלא הכוונה מ״ש רז״ל (בשער תיקון הנוק׳ סוף פ״ה) בסוד פסוק ה׳ בחכמה יסד ארץ אבא יסד ארצא כי האיר יסוד דאבא שבנו נופא דז״א בדעת נוק׳ ועי״ז גרם קיבון ה״ג שלה בדעת שלה וכוונתי כי בחינתה שהוא הגבורות האיר בה ע״י האירה ז שהאיר בחלבות נוקבא שלו גרם לה שמכוח מילה שהיתה נתקנה ונתגדלה כל פרצוף שלה ונעשית פרצוף שלם מן החזה שלו ולמטה שרי עדיין לא בא אליה אלא האירה לבד ולא לקחה עצמות שום דבר ואח״כ כדי להעשות הנסירה נסתלקו נה״י דאבא ונה״י דאימא מנו נוכא ז״א . וכבר נודע שכאשר מסתלקים הנשמים דאו״א מז״א אותו התפשטות החסדים שבבר בסיות המוחין בתוכו נתפשטו בכל נופא דילה אינו מסתלק

אמנם הכלי שלה הוא היסוד שלה והמ״ן הם (א) ה״ג של חלקה שלוקחת בעת הנסירה כנ״ל. אך אלו ה״ג עצמה שלו נקרא רוחא דילה דשביק בנוה כי הנה ז״א סוד רוח אך בהנתן בה נקרא נפש בלאת נפש ולכן נקרא בן ולא בת ולהיותו בסוד אב״א אינו זווג גמור רק רוחא דשדי בנוה והוא שורש להעלות כל הבירורים עד ימות המשיח והוא שורש לכולם כי הוא השורש הראשון דב״ן וע״י מתבררין כל בירורי המלכים של זו״ן. ואמנם אח״כ חוזרים פב״פ ואז באים בחי׳ אורות הפנים דבינה שבתבונה ויש״ם מלובשין בפנימיותן (ב) ממש ואז נותן לה בסיד האחרה בחי׳ ה״ג שלה דב״ן ובסוד זווג ממש ה״ג שלו הנקרא חסדים דאימא (ג) כנ״ל וכולם הן מן ב״ן (ד).

[ה] עוד נ״ל בדרך שני וב׳ פירושים הם אמת כי הנה (ה) אין להזדווג ז״א בנוקבא אלא בהיותה שוה בשוה לגמרי כמוהו ואם לא יאז הזווג הוא זווג ז״א בלאה או יעקב ברחל או יעקב בלאה(ו).

והנה בהיותה בסוד אחור בשוה אלו אז האיר בה בחי׳ הגבורות דב״ן דב״ן אך הגבורות דמ״ה דב״ן כולם נעלמים תוך יסוד דאבא הסתום כנודע לכן צריך שיצאו משם וינתנו בתוכה ממש בעת הנסירה ואז חוזרין להנתן בה נה״י דאבא ואי אפשר שיקבלם אם לא יכנסו בה ג״כ נה״י דאמא ויתלבשו בתוכה ואז מקבלת היא גבורות דמ״ה (דב״ן) שביסוד דאבא והרי עתה בא כ׳ מנצפ״ך א׳ דגבורות אמא וא׳ דגבורות אבא כנזכר במ״א. אח״כ בחזירתם פב״פ אם לא גדלה כמוהו אז הוא זווג יעקב ורחל והיא קבלה תחלה גבורות דמ״ה דב״ן דרך מסך מז״א ואח״כ נותן לה חסדים דמ״ה דמ״ה בסוד זווג. אמנם כשנגדלת כמי הז״א לגמרי פב״פ אם לא לוקחת החסדים (דב״ן) דמ״ה (דב״ן) (ז) וג״כ החסדים דמ״ה דמ״ה כנזכר במ״א כי ז״א יש

הגהות וביאורים (א) נ״א חו״ג: (ב) כ״ל בכלים פנימיים כמ״ש הס״ר לעיל פ״ח וגרוך שהלמוד מקודם פ״ח סיסב כדי שתבין פרק זה היטב. שמן משון:

(ג) כ״ל מ״ה דב״ן כמוכר לעיל: (ד) כ״ל דהכי כל אלו הבחי׳ נקרא״ן ב״ן שהרי כ״ן דב״ן ומ״ה דב״ן הכל הוא מצד אימא ונקבא ב״ן ויעיין בספר דברי שלום דמ״ה ע״א בפלרוך זה. שמן משון: (ה) הו״ת הכ״ח ע״ב: (ו) הנה זמן זווגים של כל אחד כתב הרינו בשער הגילגולים הקדמה כ״ו ומ״ל וז״ל הרינו וזה סדרם לפי מעלתם ווזג הא׳ הוא ז״א הנקרא יעקב״ל עם רחל וזמן זווגם הוא המוסף שבת כי אז גדלת רחל בכל אורך ז״א ממש כמוהו ומזדווגים יחד ע״י היסוד אמיתי של ז״א. זווג ב׳ הוא יעקב ורחל בשחרית ימי החול ומזדווג עמה ע״י יסודה שלו האמיתי. זווג ג׳ הוא יעקב עם לאה אחר חצות לילה ואז שיכם הי׳ לה והתפשטים בכל אורך ז״א כולו ע״י מלאות יסוד אחר שנו. זווג ד׳ הוא יעקב״ל עם לאה במנחה דימי החול וסיא אינם מתפשטת רק כשיעור חצי העליון שהוא עד שחזה שלו וזה הוא מזדווג עמה ניסוד שסיה לו בהתלה אל ז״א בהיותו בבחי׳ ו״ק לבד. זווג ה׳ יעקב עם לאה בהפלת ערבית דימי החול והוא בחצי העליון של ז״א ואז הוא ע״י בחי׳ סיסוד אחר עכ״ל הגרוך לעניינו: (ז) עיין הו״ח קי״ג ע״ב:

יפה שעה

נמצאר במ״ם רז״ל נרים פ״ג משער האוגאה יע״ש. ונמצא המוחין נחתלקו ונבאר בז״א אותו התפשטות החסדים שבתוכו שהוא מ״ה דב״ן ובהתלקות המוחין דז״א נשארים חכמות וחסדים בין לאבא בין לאימא בבוד מקיפין ע״ג ריבא דז״א וביעות וגבורות בין לאבא בין לאימא נכנסין בנוקבא לגרום הנסירה וחזר הדבר כמו שהיה בהתלה קודם החילוף שהחכמות וחסדים שהם מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן נשארים מקיפין וביעות וגבורות לאבא ולאימא שהם ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן נכנסין בנוקבא. ואע״פ שנכנסו בתוכו ביעות וגבורות לאבא ולאימא אינו נשאר בתוכה כי לא נכנסו אלא להאיר אליה שתוכל הנסירה להעשות ובתוכה לא נשאר ולא לקחה לעצמה רק ה״נ דאימא כמ״ש רז״ל נכמה מקומות ומהם בשער דרושי הקו״נ אות ד׳ ובפ״א משער הנסירה ובשער תיקון הנוקבא פ״ב אות ח׳ יע״ש. נכולם מתבאר שאינו נשאר בתוכה לקיחת עצמות כ״א ה״נ דאימא הרי שלקחה עצמות ב״ן דב״ן ואח״כ כשמעלים אותם אז״א לתוסף דילהון ושם נעשה העוג דאבא״א נותן לה הז״א גם המ״ה דב״ן עצמות וכללתו שהם ה״ח דאימא שגם הם אינם רק ה״ג דב״ן בחי׳ עצמותו אלא שבערך הגבורות נקראו חסדים כו׳. פירוש כי הם מ״ה דב״ן שהוא גבורות אלא שבערך הגבורות שלה שהם ב״ן דב״ן נקראים חסדים והרי עתה ע״י זווג לקחה עצמות מ״ה וב״ן דב״ן דבחי׳ אחור ולא נשאר לחלקו של ז״א אלא עצמות מ״ה וב״ן דמ״ה שהם בתוך יסוד דאבא דבחי׳ אחור. ואח״כ באים אורות דבחי׳ פנים שחוזרים זו״ן לתפה במקומם פב״פ ובאים מ״ה וב״ן דב״ן דבחי׳ פנים בנה״י דאימא ומ״ה וב״ן דמ״ה דבחי׳ פנים בנה״י דאבא ואז נותן לה בסוד האחרה לבד בחי׳ ה״ג שלה דב״ן דב״ן ובכוד זווג ממש הה״ג שלו הנקרא ה״ח וכולם הם מן ב״ן נמצא נותן לה מ״ה וב״ן דב״ן דבחי׳ פנים הם דרך א׳. ונמצא לפי זה שלעולם הז״א הוא לוקח מ״ה וב״ן דמ״ה ונותן לנוקבא מ״ה וב״ן דב״ן בכל אופן בין בבחי׳ אחור בין בבחינת הפנים והרי הם ח׳ בחיות ד׳ לקח ז״א שהם מ״ה וב״ן דמ״ה דאחור ומ״ה וב״ן דמ״ה דפנים וד׳ לקחה הנוקבא מ״ה מב״ן דב״ן דאחור ומ״ה וב״ן דב״ן דפנים. ופירוש הב׳ הוא שלעולם אינם רק ד׳ בחיות שהם מ״ה וב״ן דב״ן ומ״ה וב״ן דמ״ה ולא עוד והב״ן הוא בחינת אחור והמ״ה הוא בחינת פנים ובתחלה בהיותם בבחינת אחור באחור האיר בסוד האחרה בלבד ולקחה ב״ן דב״ן וב״ן דמ״ה (כ״ל מ״ה דב״ן. שמן משון) אינה יכולה לקחת כי הוא נהון תוך יכול לאבא לכך הוצרך שיצאו משם ויתחלקו המוחין ויתארו חכמות וחסדים מקיפין ע״ג ריבא דז״א שהם מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן ויכנסו בתוכם ביעות וגבורות שהם ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן ואז מקבלת היא גבורות דב״ן דמ״ה שהיו תחלה ביסוד לאבא והרי עתה הם ב׳ מנצפ״ך אחד גבורות לאימא וא׳ גבורות לאבא והרי קבלה שני ב״ן שהם ב״ן דב״ן וב״ן דמ״ה (כ״ל מ״ה דב״ן שהרי המ״ה דב״ן הוא הנתון בתוך יסוד לאבא. שמן משון) בסוד אחור ואחורות לקחת בסוד אורות דפנים שני מ״ה מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן אלא שיש חילוק שאם הוא זווג דיעקב ורחל הנה יעקב״ל ב״ן דמ״ה) כי אין לו מוחין לאימא כנודע שאין לו ולא יצא אלא מאורות לאבא ואין לו אלא מוחין לאבא לכך אינו נותן לה בסוד זווג דפנים בפנים אלא מ״ה דמ״ה וכשנגדלת כמו הז״א לגמרי פב״פ אז לוקחת החסדים דב״ן וגם החסדים דמ״ה שהם מ״ה דב״ן ומ״ה דמ״ה כו׳ הרי שכל ד׳ בחיות לוקחת המלכות אלא שהני ב״ן לוקחת בסוד אורות דאחור והני דמ״ה לוקחת בסוד אורות דפנים ע״כ הגיע פי׳ דברי ר״ל. אלא שמה שכתב שני הפירושים אמת לא ביאר לנו איזהו הוא המשכת מוחין כפי פירוש הראשון ואיזהו הוא כפי פירוש השני. וגם זו קשה ברז״ל כאן הוא אומר שהחכמות והחסדים נשארים מקיפים על גבי ריבא דז״א וביעות וגבורות בין לאבא בין לאימא נכנסים בנוק׳ כדי להעשות הנסירה ובשער הנסירה פ״א כתב ז״ל אמנם בינה וגבורה והני דעת תתחתון והני דעת עליון אלו נשארין מלובשים תוך נה״י דאימא יע״ש. נראה באינו נכנס בנוק׳ לנסירה אלא בינה וגבורה לאימא וכן נראה בשער תיקון הנוק׳ פרק שני יע״ש:

השמש

צריך לעשות לה כלי ורוחא אחר הנסירה בעמידה: [א] הנה נודע כי אבא ויש״ם כ״א כולל ממ״ש וב״ן דמ״ה ואמא ותבונה כל אחד כולל ממ״ה ומב״ן דב״ן וז״א כולל ממ״ה וב״ן דמ״ה וממ״ה ומב״ן דב״ן דמ״ה וב״ן דמ״ה בימינו מלבים לגלה ואני בימני דיסוד דאבא״א פנים ואחור מ״ה דמ״ה לגד הפנים וב״ן דמ״ה לגד האחור ומ״ש וב״ן דב״ן נשמאלו מלבים לחוד ואני השמאל דיסוד דאבא״א פו״א מ״ה דב״ן לגד פנים וב״ן דב״ן לגד אחור ונוקבא דז״א כולה ממ״ה וב״ן דמ״ה וממ״ה וב״ן דב״ן והיא מלבשת לז״א אבא מזריע ד׳ לא״א כנ״ל וכשמזדווגים אז״א לתת מוחין לז״א אבא מזריע ד׳ מוחין משם מ״ה ואימא מזרעת ד׳ מוחין משם ב״ן. ואח״כ מתחלפין ומתלבשים באופן זה חכמה דמ״ה וחכמה דב״ן שהם מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן בגלה וסוד לאבא והם חו״ב דגלם לאבא בינה דמ״ה ובינה דב״ן שהם ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן בגלה וסוד לאימא והם חו״ב בגלם לאימא וחסדים דמ״ה וחסדים דב״ן והם מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן והם חו״ג דגלם לאבא וגבורות דמ״ה וגבורות דב״ן שהם ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן הם חו״ג דגלם לאימא. אח״כ מתלבש בז״א גלה לאבא בחכמה דמ״ה לפנים בימין וכנגדו בשמאלו חוד שלו בחכמה דב״ן והיסוד בשני חצאי הימניים דב׳ דעות דמ״ה וב״ן לגד הפנים נגד גלם לאבא ומאחוריו מתלבש גלם לאימא גלה שלה בבינה דמ״ה וחוד שלה בבינה דב״ן ויסוד בשני חצאי השמאליים דדעות דמ״ה וב״ן הרי כל המוחין דמ״ה בכלים דמ״ה וכל המוחין דב״ן בכלים דב״ן. ונעשה החילוף כדי לקשר ולחבר חכמה דמ״ה עם חכמה דב״ן ע״י נ״ה לאבא דוגמת או״א ובינה דמ״ה ובינה דב״ן ע״י נ״ה לאימא דוגמת ישסו״ת וכן חסדים עם חסדים וגבורות עם גבורות והרי עתה חזרו התלבשות מ״ה וב״ן דז״א דוגמת או א קודם החילוף מהחסדים והקשר והחיבור הזה גורם זווג פרצי דמ״ה עם פרצי דב״ן ואז יוצא האורת המלכיות והביעות וב׳ הגבורות שהם ב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן מצד אחור להגדיל מעט את אחורי ב׳ מלכות מ״ה וב״ן. אז כפי פי׳ הב׳ שהם מ״ה וב״ן שמצד השמאל להגדיל מעט את אחור ופנים דמל׳ דב״ן ואחר כך מתחלקים המוחין ובאין המוחין דביעות וגבורות אותם אשר האירו בה מתחילה שלפי פי׳ הא׳ הוא כל נה״י דאימא ולפי פי׳ הב׳ הוא הוד והני יסוד לאבא והנד והני יסוד לאימא ומתפשטים בה ומגדלים אותה (אא״ה עיין שער ל״א שער פרצופי זו״ן פ״א ודוק היטב שם ככל אשר כתב מורינו זלה״ה ע״כ ועיין דב״ם דף ח׳ ע״ד שלה ע״ש):

יש לו אי״ח ויעקב אבא לבד (ח). והנה מן זה הכ״ל תבין איך הח״נ שבנה״י דאמא כולם הם בחי׳ ב״ן וכולם הם גבורות ולכן הם מלפ״ך כפולות כי כולם גבורות והם י׳ דמיס שבאשה ה׳ דס טוהר מהחסדים וה׳ דס טמא מהגבורות ומהם יונקים הקליפיה הטמאים ימין הם גבורות דינוקבא שם אחיזת הקליפות. גם אפשר כי יש בחי׳ אחרת והם ה״ג דמ״ה דס טוהר וה״ג דב״ן דס טמא. והנה בעמידת לחש דחול הם לוקחים אחור ופנים דאמא דיש״ם ותבונה ובחזרה הם לוקחים אחור ופנים דחכמה דיסס״ת. ולכן עדיין אין זווג אלא ליעקב ורחל אלא שהוא במקום גבוה בחג״ת דז״א כנודע. אך בר״ח במוסף הם לוקחים אחור ופנים דכתר דיש״ם והבינה ואז יכולין להזדווג ז״א ברחל כנ״ל שאין אלו מזדווגים רק בהיותן שוים בקימתן ובזה תבין מ״ש במ״א (ב) כי רבי עקיבא לבוש נשמתו מן (נ״א מהור) הנה״י דאבא מלד גבורות שהוא לד שמאלי ואמנם נשמתו הוא מקין שהוא מן אמא (ג) כי הרי ר״ע נקרא חסיד כי נתבסס גבורת נשמתו עם החסדים ברדתם ביסוד והחסדים היו תחלה גבורות דאבא כנ״ל אלא שאחר כך נתחלפו וניתנו באמא לכן לבוש משם מאבא מלד הגבורות מלד שמאל שבו וכבר נתבאר איך הגבורה דה״ד נכנסת ביסוד במקום החסד שבחסד (ד) לכן ר״ע שנשמתו מהוד הגבורות נעשה לבושו מחסד שבחסדים והיה מלד אבא כי משם שרשם:

פרק י

ובדי שתבין כל זה נבאר ענין או״א היטב הנה אבא לוקח משם מ״ה מבינה שבו הכתר והחכמה שבי׳ ספירות דבינה זו ואמא לוקחת בינה דבינה דמ״ה ואפשר שגם הכתר נחלק לחצאין חציו לו וחציו לה אלא שכפי הגראה מדרום שלוח הקץ בס״ע נהורין כי כתר שלה טמיר וגניז (ה) באבא א״כ גראה שכל הכתר לקחו אבא ולכך נקרא טמיר וגניז יתיר מינה וים״ם לקח ו״ק דבינה דמ״ה ולכן נקרא יש״ם הוא ז״א שבו ותבונה לוקחת מלכות דבינה דמ״ה לכן נקרא התבונה מלכות נפש תבונה כנזכר בתיקונים דמ״ג (ו) וכשם שאו״א לא מתפרסין ויעקב ורחל מתפרסין לזימנין כן או״א נרמזין בחיבור גדול בי׳ לאשונה שבהוי״ה כנודע לפי שהם חו״ב דבינה דמ״ה. אך ו״ק דבינה דמ״ה עם מלכות דבינה דמ״ה שהם יש״ם ותבונה הם דומין לזו״ן ואינן כ״כ מחוברים חיבור גדול כמו או״א. ואמנם מב״ן לקח אבא ו״ק דחכמה דב״ן כי הרי נ״ר לקחם עתיק לעורך הנקבה שלו ומלכות דחכמה דב״ן לקח יש״ם ולכן נרמז גם הוא בסוד נקבה בה׳ ראשונה דהוי״ה כנודע. ואמנם מבינה דב״ן הד״ר שהם כח״ב חסד לקחם עתיק ואז ה׳ קלוות דבינה דב״ן שהם ג׳ תחתונות נה״י לקחן אמא ומלכות דבינה דב״ן לקחה תבונה נמצא כי אבא יש לו מ״ה וב״ן ואמא יש לה מ״ה וב״ן ויש״ם מ״ה וב״ן ותבונה מ״ה וב״ן (ז) אך אי״א ועתיק אינם כן רק הזכרים לקחו מ״ה לבדו והנקבות ב״ן לבדם לכן הם מחוברים בפרלוף א׳. אך באו״א שהם זכר ונקבה נפרדין מוכרח שכל א׳ יהיה בו מ״ה וב״ן כדי שלא יתפרדו לגמרי וז״ש הבן בחכמה וחכם בבינה וכעד״ז בזו״ן כי ז״א יש לו ו״ק דב״ן וו״ק דמ״ה ונוקבא יש בה מלכות דמ״ה ומלכות דב״ן נמצא כי בז״א יש בו חו״ג שהם מ״ה וב״ן וכן בנוקבא. ואמנם ז״א שלוקח מוחין שלו כפולים מלד אבא ומלד אמא היו אז (ח) החסדים דמ״ה והחסדים דב״ן באבא וגבורות דמ״ה וגבורות דב״ן באמא ואח״כ בהכנסם בז״א נתחלפו ואז החסדים דב״ן נשתתפו עם הגבורות דב״ן בנה״י דאמא וגבורות דמ״ה עם חסדים דמ״ה נשתתפו בנה״י דאבא נמצא מוחין דאמא כולם דב״ן ודאבא כולם דמ״ה (ט)*

ומן הכ״ל תבין מ״ש במ״א

*ובזה אפשר לתרץ כנ״ל בענין קין והבל כי זהו המנין כשנכנסים בז״א נה״י דאו״א אך שם בחטא אדה״ר לא נכנסו בו רק מוחין דאמא לבד ואז אין חליפין נמצא חו״ג דאמא הם ממ״ה וב״ן נמצא כי קין הוא מגבורות דב״ן והבל מחסדים דמ״ה כנלע״ד חיים:

(י) כי כתר דאבא הם טעמים וט״ם הם נקודות (יא) כי כתר שבו הוא כתר דבינה דמ״ה כנ״ל וכל כתר שבכל ספירה וספירה הוא טעמים וזכור זה היטב וט״ם התחתונות (יב) של אותו ספירה הם נקודות דמ״ה לבד מאותן הסיגוים שמלאנו כי (יג) לפעמים נאמר כי בינה היא אחי״ה ולפעמים נאמר שהוא ס״ג ועם הכ״ל אפשר לישבו כי זה הוא בב״ן וזה הוא במ״ה שבה או זה באמא וזה בתבונה או זה בג״ר וזה (נ״א בז״ה) בג״ת (יד) ודוק ותשכח כי יותר גראה שאחי״ה הוא בחלק מ״ה אך ס״ג הוא בחלק ב״ן (טו) כי הרי ב״ן שרשו מס״ג שהם הנקודות כנודע שהם המלכים שמתו. גם תבין איך כל אבא הוא חכמה או חכמה דב״ן או חכמה דבינה דמ״ה אך לעולם אמא היא בינה או בינה דבינה דמ״ה או בינה דב״ן ולכן יכול (טז) להתקשר מ״ה עם ב״ן בין באבא בין באמא שכולם הם חכמה וזה באבא אלא שחכמה דב״ן נעשה לד נוקבא לחכמה דבינה דמ״ה או כולם הם בינות באמא אלא שבינה דבינה דמ״ה נעשית לד זכר לבינה דב״ן:

פרק יא

ונחזור לענין פנים ואחור הנה כבר ידעת סדר המדרגות ומעלת השמות כי יש אחוריים גדולים מהפנים דלמטה כי הפנים דכתר גדולים מאחוריים דכתר שלהם. אך האחוריים שלהם גדולים מהפנים דחכמה וכעד״ז בכל הי״ס וא״כ כשאנו אומרים שטולין פנימיות ג׳ חתתונות במקום ג׳ אמצעיות הוא עד״ז כי הנה פנימיות דנלח עלה דרך קו ימין והוא חילוניות דחסד וחילוניות דחסד הוא פנימיות אליו אפ״פ שהוא אחוריים והבן זה. ואמנם פנימיות דחסד עולה דרך

קו

הגהות וביאורים (ח) ביאור דברים אלו הוא דכשהח״נ הוא בזווג דז״א ונוקבא הבוה אליו ונותן לה כמ״ה דב״ן וג״כ כמ״ה דמ״ה. והטעם שנותן בחי׳ אלו בז״ת יש בו בחי׳ אלא כמ״ה דב״ן ומ״ה דמ״ה וב׳ בחי׳ אלו נקראים אז״ת (וכבל אבא) אבל יעקב אין בו אלא אבא לבד ולכן כשהזווג הוא יעקב ורחל אינו נותן על ידו אלא כמ״ה דמ״ה אבל כמ״ה דב״ן הוא דרך מסך מז״ת וזה למדתי מהוראתו של הרב הו״ת דף קי״ג ע״ב ד״ה והנה. ומן שבון: (ג) עיין שער הגלגולים הקדמה כ״ו ובפר״ב סוף דרוש ו׳ מדרושי הפתילין ובדרוש ל״ג לעומר ובדר״ש בדף מ״ח ע״ב: (ג) כ״ל נותן טעם על שנשמתו מאמא ולמה לבוש נשמתו מאבא וק״ל בעיון היטב מכמ״ש של החסיד בעל יוס״ב נפתרוהו על ע״מ. ח״ה עיין בשער הגלגולים בהקדמה כ״ו וז״ל ואל תתמה אם נשמת כ״ע הוא מבוהם קין מאבא מאיפא ולבוש נשמתו יסיר מאבא כו׳ דע כי אין בזה קפידא והטעם כי בבר ביאתנו במ״ח איך החסדים דאימא הם מתלבשים ביסוד דאבא ומם נקראים גבורות שבות מאיפא ולבוש נשמתו יסיר מאבא כו׳ דע כי אין בזה קפידא והטעם כי בבר ביאתנו במ״ח איך החסדים דאימא הם מתלבשים ביסוד דאבא ומם נקראים גבורות דאבא אשר ז״ל לוקח מלד אז״ת נוהן לנוקבא בעת הזווג עוד כתב בבינו לעיל בסיקרין (לפי הדרך הב׳) שבשנגדלת הנוקבא הנומרי פב״פ אז לוקחה החסדים הבחי׳ אשר ז״ל לוקח מלד אז״ת נוהן לנוקבא בעת הזווג עוד כתב בבינו לעיל בסיקרין (לפי הדרך הב׳) שבשנגדלת הנוקבא הנומרי פב״פ אז לוקחה החסדים דמ״ה דב״ן (והוא בחי׳ נשמתו כל ר״פ בנו״ל) ואלו נקראים גבורות בערך מ״ה דמ״ה וג״כ החסדים דמ״ה. ונודע מ״ש בבינו בשער הרוחי הלשם פ״ב בסדר יחידת תו״ג (ועיין בבוונת הסמידה במילה קונה בכל) בתחילה יורדים ה״ג מיסוד דאימא ביסוד דז״ת מהתת לעילא ב׳ גבורות דתו״ג לנו״ה דיסוד וג׳ גבורות דת״ת ונו״ה דמ״ה דב״ן בבוונת הסמידה בתחילה קונה בכל) בתחילה יורדים ה״ג מיסוד דאימא ביסוד דז״ת מהתת לעילא ב׳ גבורות דתו״ג לנו״ה דיסוד וג׳ גבורות דת״ת ונו״ה לתג״ת דיסוד אמנם החסדים כם בסדרן ונמצא שבגבורות דבוד הוא במקום החסד דבחסד ובזה מובן דברי בבינו ודוק. ומן שבון: (ה) סב״ר בבתר דאבא: (ו) נ״ב לעיל בשער אבא״ך פ״ב כתב בפירוש שאבא לקח חצי בינה דמ״ה שבוא קו ימין וחצי קו אמצעי בינה דמ״ה ואימא ג״כ לקחה חצי בינה דמ״ה שבוא קו שמאלי וחצי קו האמצעי דבינה דמ״ה וכ״ב אימא לעיל בשער הולדת הו״ת ובשער עתיק פ״ת: (ז) נ״ש שבבי לעיל אמרנו בשער ז״ת פ״ג שאין בכל הי״ם מיבוה בו מ״ה וב״ן בזכר ומ״ה וב״ן בנקב׳ כי אם בזו״ן: (ח) מיין בשער י״ם פ״ת ופ״ו ובשער י״ז פ״ג ובשער י״ד פ״ד מ״ב ופ״ם מבבר זה: (ט) מיין בשער הפסוקים דף י״ג ע״ת בבריבה בראשים שבתר מה שיש להקשות כאן ומהבן הכתוב מיום וכו׳ יומ״ב: (י) נ״ב בשער מנת״ת פ״ד: (יא) אלא זכיתי להבין שבבי בבתר בבינו בכ״מ שנקודות הם בתבמה וכבר שד״ם ג״ב בקבה זאת ווו ר קבה דבשער מנת״ת בעצמו בתב וז״ל ודע כי בבעמים הן מן הבתר ונקודות מן בחבמה ותגין מג״ר דבינה ואחיות מז״ת שבה וגם בזו״ן והוא אלא במ״ם שם בפ״ד דבתר דאימא הם הגין ומ״ם הם אחיות ובוע״ת. שמן שבון: (יב) דאבא הם חבמה של (בפ״ר בחסיד בעל יוס״ב): (יג) ת״ת מיין בפב״ב דרוש ז׳ דגיגים ד״ה גם בזה מבין כי לעולם בל מ״ם בינו בדרך גדרים בבל אמא אלא דאבן לא ידעינן באיזה בחי׳ פדבר חה בדי לבעלים בענין מיין שער אמ״ם פ״ג בבא״ם כי בבוה מעל בבוה בומר יע״ם. שמן שבון: (טו) ועיין שער או״ת בפ״ה דאין בראה בן. אמ״ב ראיתי לבבר דברי שלום דף ל״ת בבא״ת ח״ל ועיין בבעמ״ב דרוש ג׳ דגיגים ח״ל גם בזה הבין כי לעולם בל אחי״ה בוא באבא ובל אחי״ה בלימא. אבל אבן שבוא בבינה דאבא ונעבים אמ״ב אבמה דאימא לבן מבבא זה לקח בבתר אימא בוי״ה דס״ג אבל בתחילה לא בתבה אלא שם אחי״ה בלבד ס״ם ובזה יובן דלעבמים נאמר כי בינה בוא אחי״ה בוא בודם אחילה ולעבמים נאמר שבוא פ״ג בוא אחר בתילה. ועיין שער ל״ת פ״ד בא״ם מבבת״ת בגלגון דבבה יתובן. שמן שבון

(יט) עיין תו״ם דף קב״ד ע״ב:

קי ימין ונעשה חיצוניות לחכמה וחיצוניות דחכמה הוא פנימית חליו ועד"ז עלו ממדרגה למדרגה עד אין קץ וכעד"ז בקו אמצעי וכן בקו שמאלי כי א"א לעלות אלא כל א' בקו שלו (ח) וזכור גם זה. ובזה תבין שתמצא שמות הרבה שהיותר פנימיות הם בסוד אחוריים (ב) ורבוע והחיצוניות הוא בסוד פנים בלי רבוע אלא כפשוטו כמו שתמצא מזה הרבה בשמות הג' כלים שיש לז"א (ג) ולנוקבא. והענין כי אותו הפנימיות הם אחוריים עליונים ובכלן עם שהם אחוריים מסתיקין להיות פה בחי' פנים אך הפנים של פה הם אחוריים בערכם אמנם כשהאחוריים הם מאותן הפנים עצמם שלהם שבשם א' ובחי' א' אז ודאי שאחוריים גרועים מהפנים והפנים הם פנימיות ואחוריים הם חיצוניות. ובזה תבין איך יש"ם ותבונה הפנים עצמן שלהם הם בחי' אחוריים דאו"א כי הם רבוע קפ"ד ותקמ"ד והם אל יש"ם ותבונה בחי' פנים ממש ואחוריים שלהם אפשר שיהיו שמות פשוטים בלי רבוע והטעם כי אע"פ שאינם רבוע נקרא אחוריים בערך אחוריים העליונים שמסתיקין להם לבחי' פנים (ד):

תחלה היה ז"א ו' מלכות אז ו' כתרים (ה) של ו"ק ולכן היה רה"ר כי כל א' בחינה בפ"ע ואין זו כלולה בזו ועי"ז העיבור בלל זה בזה (בהם) ונתגלו (ו) חג"ת בכל ו' תחתונים מו' נקודותיהן ונעשו ו"ק כל א' כוללת בחי' (ז"א ו"ק דו"ק) ובמוחין דו"ק דנדלות נשלמו ו"ק כל א' כלול מי' ואח"כ במוחין דג"ר באו לו כל הג"ר שבו כל א' כלול מי' אז באו לו [בסוד] מקיף דל"מ (ז) דלמה כי צ' היו נ"ת של נ"ר ול' דלמה הם ג' אמצעיות של ג"ר וס' דלמה הם ד"ר של נ"ר ובזה תבין (ח) שלכן יש זווג של ו"ק. והנה הז"א יש בו כלים והוא נוף והוא חיצוניות ונחלק לג' בחי' חיצון תיכון ופנימי והחיצון נעשה בעיבור ראשון וב' ב' ניקה שהוא התיכון והפנימי בעיבור ב' דנדלות ובכל אחד מרמ"ח אברים יש בעוביו ג' בחי' אלו ראש תוך סוף בין בעור לבדו בין בבשר לבדו בין בגידין לבדן בין בעצמות לבדן בכל א' מהם יש בו ג' כלים זה לפנים מזה והתחברות שלשתן הוא עובי א' דעור או של הבשר וכיולא בהם. אמנם בכל כלי מאלו צריך שיהיה בתוכם אור פנימי המחיה אותן וצריך כללות נקראו אלו האורות נשמת כלים אמנם דרך פרטים נחלקים גם הם ג' בחי' אחרות דוממתן נפש כנגד כלי החיצון ורוח נגד התיכון ונשמה כנגד הפנימי אמנם בהיותן מתלבשין בהם הם מתלבשין בתוכם ע"י אמצעי ולבושים אחרים והם בחי' החלק שנותנין לו"א עצמן מבחי' נופש בבגדים הנולדים מהם והנה אותן הלבושין הנמשכים בז"א מלד גופא דאו"א עצמן ודאי שגם הם ג' בחי' הנ"ל כי גם גופא דאבא או דאמא נחלק לג' כלים הנ"ל. אמנם ודאי שהכלי דאבא או דאמא יהיו יותר זכים מן הכלים דז"א עצמו ויהיו הכלים דז"א בבחי' חיצוניות אל הפנימית שהם הכלים דאבא או דאמא נמצא כי הכלים דאו"א מתלבשין תוך הכלים דז"א ג' בג' כיצד לבוש וכלי החיצון דאמא יתלבש תוך כלי החיצון דז"א וכלי אמצעי דאמא יתלבש תוך כלי אמצעי דז"א וכלי הפנימי דאמא מתלבש תוך כלי פנימי דז"א ואח"כ יתלבשו ג' כלים דאבא נ"כ תוך ג' כלים דאמא ע"ד הנ"ל. ודע כי כלים אלו יש בהם בחי' חיצוניות ופנימיות וכל א' מהם נחלק לג' כלים כי החיצונים הם ג' כלים החיצוניות כנ"ל גם פנימית הכלים נחלק לג' כלים פנימיות והם הנקרא מוחין דז"א כנודע. ונודע כי כל מיה אינו רק מאו"ב שהם או"א וא"כ מוחין אלו נמשכו מן מוחין עצמן דאו"א ולכך לא נמשכו מוחין אלו בז"א אלא בהיותן מלובשים תוך ג' כלים דאו"א עצמן א"כ נמצא כי גם הלבושים של נר"ן יש בהם פנימיות וחיצוניות וכל א' נחלק לב' בחי' והם בחי' המוחין וקרומות המוחין שהם הכלים דאו"א עצמן נמצא עתה כי בכל בחי' הכלים כולם אפי' הקרומות ואפילו המוחין נקרא חיצוניות והאורות כולם שהם נר"ן נקראו פנימיות. ואחר כך הכלים עצמן שכולם נקראו חיצוניות גם הם נחלקים כי ג' הכלים עצמן דז"א נקרא חיצוניות הכלים והכלים דאמא שהם הקרומות וכן המוחין שבתוכם נקרא פנימיות הכלים ואח"כ פנימיות הכלים גם הוא נחלק לב' כי כלים דאמא שהם קרומות נקרא חיצוניות והמוחין נקרא פנימיות. אמנם דרך כלל הוא כך כי ג' כלים עצמן דז"א נקרא חיצוניות ומהם נעשו העולמות והמלאכים ומהאורות דז"א שהם נר"ן נעשו הנשמות ונקרא פנימיות ומהג' כלים דאמא ומהג' מוחין שבתוכם נעשו הלבושין דנר"ן של הנשמה הפנימית. והענין כי ודאי שהנשמות דז"א גדולים מכלים דאמא אך כלים דאמא הם יותר גדולים מכלים דז"א:

פרק יב

בלל העולה כי בזמן העיבור נעשה כלי החיצון דז"ח כנול מרמ"ח אברים וזה מן הבירורים אשר בירור אז"א מז' מלכים שמתו ובתוך כלי זה נתלבש כלי חיצון דאו"א שהם סוד הטפית דבירא ונוקבא אשר על ידם מלטייר צורת הלבוש של הנפש וזה כלי החיצון דאמא הוא בחי' קרומות(ט) ג' מוחין דעיבור ובתוך הקרומות האלו מתלבשין ג' מוחין דעיבור מלד אמא ובתוך המוחין האלו מתלבשין לבוש החיצון דאבא והוא גם כן בחי' קרומות ובתוכו המוחין מלד אבא ובתוך בחי' אלו מתלבשין בתוכה כלי החיצון דגה"י דא"א גם הם (י) ג' קרומות ובתוכם מוחין מלד א"א ובתוך כל בחי' אלו מתלבש נפש דז"א(יא). ואמנם נודע כי ה' מיני הם נרנח"י וכל א' כלול מכולם ונמצא כי אין הנפש נגמרת לו עד היות בה ה' חלקים הנ"ל והוא עד שנגמרו המוחין דמלד א"א אמנם קודם שנעשה כלי החיצון דז"א אז כבר היה בו קודם (יב) העיבור בחי' נפש דנפש שהוא הכל דנרמי (יג) וכעיבור כשנעשה כלי החיצון דז"א אז נכנס בו רוח דנפש וכשנתלבש בו כלי החיצון דאמא שהם המוחין נכנס בו נשמת נפש (יד) וכשנתלבש בו כלי החיצון מוח דאבא נכנס בו חיה דנפש וכשנתלבש בו כלי מוחין דא"א נכנס יחידה דנפש. אח"כ ביניקה נכנס בו הרוח וגם הוא (בה') מדרגות כי חכף שנולד נכנס בו נפש דרוח אח"כ כשנגמר בשני היניקה כלי אמצעי דז"א נכנס בו רוח דרוח וכשנכנס בו לבוש אמצעי דאמא עם הנ חין דיניקה שמגד אמא אז נכנס בו נשמת רוח וכשנכנס בו לבוש אמצעי דאבא שהם הקרומות עם המוחין שמגד אבא אז נכנס בו חיה שברוח וכשנכנס

הגהות וביאורים (א) כן כתב רבינו נ"כ בשער כ"ד פ"ז. ועיין שער או"א ספ"ם וז"ל גם הכין איך גם בפרלוף אחד לבד יורדים מוחין מספירה זה לספירה זו אלא שאין זה רק מבחר לחכמה ומחכמה לבינה וכו' כדי שאינו נקו אלו. וי"ל דכל זה כוח בנחי' יש הבשיבה אחת כמו יש הבנת כו' עד בבחר בהם הוא סדר ירידת המוחין מבחר לחכמה ומחכמה לבינה כו' ולעולם אינו יוצא מקו אלו ועיין היטב בשער ל"ג פ"ג וזה שבוע לנקי היטב בדברי רבינו. שמן שמון: (ב) ר"ל בפנימיות בשמות הם בריבוע שנקרא אחוריים ובחיצוניות השמות הם בלי רבוע אלא בשמות פשוטים והדבר הוא לריפך כי פנימיות הם יותר מעולים ולריך להיות בהם שמות פשוטים בהם ג"כ מעולים ולפי הכל"ל הוא ניחא כדמפרש בסמוך (מבחי' של בחסיד בעל יוס"ב נשרשנו על ע"ח): (ג) עיין שער בשמות פ"ב וס"ג שבכלי הפנימי דז"א הוא רבוע דקמ"ג שהוא אחו"ם דאלפין וכלי החיצון אחו"ם פשוט וכן בכלי הנקבה דז"א וכן היסוד ומלכות יע"ש: (ד) הנה נתבאר ג' הבחי' של הו"ק שהם נקרא אלהי אמת אלהים אימתי נתקיים. ועתה נבאר עוד בחי' א' וכ"ז מבואר אצלינו בהרבה מקומות כי גם בזמן הבירור יש מוחין אל ז"א שהם ג"ר אלא שהם בחי' שמו: אלהים ועיין בסוף שער אנ"ך עד גמירא (כ"י): (ה) שהם מלכיות וכם בתריסדפל' וכל ולכל איכא והכל אחד. שמן שמון: (ו) נ"כ חסר כאן ונ"ל ונתגלו (בהם) נה"י בכל ו' תתחונות וביניקה נתגלו חג"ת בכל א' וא' ונתגדל מו' כו': (ז) מנוסח כה"י דלמ"ד דלמה: (ח) לענ"ד לא שייתי לבאין לבירור קלאי ואח"כ שהקשה כן והיכן דקלאי לאיתא בס"ה לעיל מזה במוחין דנדלות דבחי' ו"ק שאז נשלמו ו"ק כל אחד כלולה מי"ם ומאחר שהם בלמים כ"א מי"ם אז יש זווג דו"ק (ועיין שער הקקודים פ"ח וזה זווג אבי"א כמוכר בכ"מ). שמן שמון: (ט) ונ"ע דלעיל בפ"ח מבאר זה קרא לקרומות בחי' בינמנין בכתב ונ"ל והקרומות לבד הם נקרא אלעינו כו' לפי שהם מבחי' בינונין כו' מ"ם ונודע דבחי' בינונין הם בחי' הכל דנרמי בנאמר בתוך הכלים ואין כתב כאן ברס כלים. ואפשר שבמה מיני קרומות הם. שמן שמון: (י) ג' נמחק הכ"י: (יא) מכאן יש לדקדק איך לך שום הסמכת המוחין בין מבחי' מוחין דו"א ות"ל (ועיין נה"ם בהקדמה קי"א ע"א ה' ס"ב ובשער הקקודים הפ"ה) וכן עד"ז בשלחה בהתחון מהדווג זווג דנופא בגופא מהדווגים כל העולמות העליונים כנ"ל בעליונים צריכין להתחונים (ועיין שער מ"ז פ"א וכנה"ם ס"ד ס"א). שמן שמון: (יב) ר"ל נפיחה הזוג נ"ל: (יג) וזהו לפי פירש הנני כנ"ל בפ"ה משער הזה יע"ש. שמן שמון: (יד) מכאן נראה שאין שהלבשות המוחין בנה"י דאמא אלא מנשמה ואילך ועיין שער ל' הפ"ג. שמן שמון ;

וכשנכנס בו כלי לבוש אמצעי דנה"י דא"ק שהוא הקרומית וכו המוחין שמלד א"ק אז נכנס בו יחידה דרוח והרי נשלם הרוח לגמרי. אח"כ בעיבור ב' דגדלות אז נכנסת בו הנשמה דז"ת גם הוא ע"י מדרגות כי תכף נכנס בי נפש שבנשמה ואח"כ כשנגמר בעיבור זה כלי הפנימי דז"ת נכנס בו הרוח דנשמה וכשנכנס בו הכלי הפנימי דאמא שהוא הקרומית עם המ חין דאמא דגדלות נכנס בו נשמה דנשמה וכשנכנס בו כלי פנימי דאבא שהוא הקרומית עם המוחין דאבא דגדלות נכנס בו חיה דנשמה וכשנכנס בו כלי פנימי דנה"י דא"ק שהוא הקרומית ומוחין דא"ק נכנס בו יחידה דנשמה והרי נשלם נשמת ז"ת כולה. ודע כי עד עתה לא לקח ז"ת רק ג' כלים דיש"ס ותבונה (ח) אשר שניהן נקראו בינה לבד בסוד ותכסה בינה שהיא ה' דאמא שבשם כנודע הגלוי לכן אינו רק נשמה שהיא נגד בינה. לך אח"כ חוזר ז"ת לקחת ג' כלים אחרים דאו"ת עליון ששניהם בסוד חכמה לבד בסוד הבן בחכמה והוא ו' דאשונה שבשם והם סוד עיבור ויניקה וגדלות שניים הנזכר בכוונת ליל פסח ואז נקרא חג"ת כנ"ל ונעשה הדבר כי או"ת שרשם הם (ב) חג"ת נה"י לבד כי חב"ד דאו"ת לקחם עתיק (ג) והבן זה. אמנם כי כל יש"ס ותבונה נק"ה נה"י וכל או"ת נקרא חג"ת. והנה עתה לוקח ז"ת כלים שלהם ולכן לקח גם בחי' חיה דז"ת והוא כי דע כלל א' כי א"ק לא נתת בז"ת רק ג' כלים לבד נגד נר"ן. אך כנגד חיה ויחידה לא יש כלים כי נשתרים מנולין בסוד מקיף ולכן לעולם לא יש רק ג' כלים בז"ת אלא שבחיך הלבושים וכלים הראשונים מתלבשים אלו זה תוך זה כי כלי הפנימי דז"ת אשר בו הנשמה כנ"ל שם מתלבש גם חיה וכן יחידה כמ"ש. והענין כי כלי החיצון דאמא עולה עם המוחין מתלבשין בכלי הפנימי דמוחין דתבונה ושם מתלבש נפש דחיה וכלי האמצעי דאמא עם המוחין ושם בתוכם רוח דחיה וכלי הפנימי דאמא עם המוחין ושם בתוכם נשמה דחיה (ד) וכלי הפנימי עם המוחין דאבא ושם בתוכה חיה דחיה וכן כלים דחג"ת דא"ק אשר שם הו"ת עולין. גם בהם ג' כלים ובתוכם יחידה דחיה (ה) אחר כך עולה בא"ק עלמו ושם קונה יחידה עלמה האמיתית אז נשלם ז"ת לגמרי והסוד כמ"ש כי העילמות נפלו ממקומם ומקום ז"ת בראשון הוא במקום בעתה א"ק והבן זה:

שער החמישי

שער לידת המוחין ויתחלק לג' פרקים:

פרק א מ"ת

ונבאר עתה ענין התלבשות המוחין דז"ת בתוך הכלים דנה"י דאמא שנשארו ריקנים בעת הלידה כנ"ל כדי שאח"כ יהיו מתפשטין בתוך ז"ת ונבאר התילה בחי' אמא בעלמה שא"ק שנשאר חסירה מכלי נה"י לה לעלמה כי אם נאמר בנשארת כך בא"פן זה שיהיה נ"ת שהם נה"י שלה מתפשטין ומתלבשין תוך ז"ת תמיד זה א"ק לפי שבהיותה כך א"ק לה להזדווג עם אבא והרי נודע כי זווג או"ק תדיר ולא פסיק לעולמין ולסיבה זו הוא מיבחת שיתהוו לה נה"י אחרים חדשים לצורך עלמה בבחי' הכלים כי האורות שלהם כבר ביאורנו שנתעלו בה בעלמה ולא נתלבשו בז"ת ואז תהיה אמא שלימה בכל י"ס והיה למעלה מז"ת כולה ותוכל להזדווג עם אבא אמנם ההתחדשות להיות לה נה"י אחרים חדשים הוא בתופן זה כי הנה נה"ל כי בחי' הכלים של נה"י דאמא בלבד הם אשר נתלבשו בהם בתוכם רוחניות ונשמת המוחין דז"ת ואח"כ נתפשטו הכל ביחד תוך ז"ת כנ"ל אבל רוחניות ונשמת נה"י דאמא שהם האורות שבתוכם לא נשארו שם אמנם נסתלקו למעלה ועמדו בהלי ת"ת (ו) תחתון של אמא כנ"ל ואז הרוחניות והאורות הם מהוים ומוליחין כלים אחרים דנה"י לצורך עלמן ואז נשלמת אמא בי"ס גמורות מלבד הנה"י שנתלבשו תוך ז"ת. ופשוט הוא שאין כח באורות ההם להמליא ולהוות כלים אחרים חדשים לגמרי אמנם הוא על דרך הגדלת הקטן שהולך וגדל כן בכאן הלבוש דאמא ר"ל בחי' כלי ת"ת שבה (ז) שנשאר חליו קיים למטה (נ"א למעלה) (ח) ולא נכנס בז"ת הוא נגדל ונתארך עד שהולך ומכסה ומלבים את [אורות] עלמו ורוחניו"נה"י דאמא וא"כ לריך שיגדל כפליים ממה שהי' כדי שיספיק לזה. והנה זהו סדר כפילתן הנה ז"ת אינו לוקח מן הכלים של אמא רק מן מחלת שלש ת"ת תחתון דאמא ולמטה עם נה"י שבה כמ"ש בע"ה נמצא כי מה שנכנס בז"ת הם (ט) ד' מדות ושלש שהיא שלש תחתון של ת"ת ונה"י של בינה. והנה לריך עד' מדות ושלש אחרים עליונים יכפלו כולל נתחיל מן תחלת ב"ש אחרונים שיש בבינה דאמא ונמנה ויהיה ד' מדות ושלש שהם ג' מדות שלימות דעת חו"ג וב"ש תחתונים של בינה דאמא וב"ש עליונים של ת"ת שבה הרי ד' מדות ושלש ואלו נגדלו ונכפלו כפליים ונעשה ח' מדות וב"ש שהם ב"ש תחתונים דבינה דאמא ודעת ותג"ת ונה"י ומלכות שבאמא והרי נשלמה בי"ם שלימות זולת מה שנכנס ממנה בז"ת כנ"ל. וא"ת למה לא נכנס תחלה בז"ת בחי' ב"ש תחתונים דת"ת דאמא (י) ולמטה ואז נמצא (יא) ד' מדות וב"ש ואז היתה כל בחי' בינה דאמא נכפלת ונגדלת כי מתחלת הבינה עד סיום שלש ראשון דת"ת דאמא הם ד' מדות בינה דעת חסד גבורה ועוד שלש עליון דת"ת והיו נכפלין (יב) ומספיקין [ח] אבל עתה שאין כתר של ז"ת עולה למעלה רק בשלש ת"ת תחתון דאמא נמצא שלא נכפלה כל הבינה דאמא אלא ב"ש תחתונים שלה ולמה היה כך. התשובה הוא כי דע הקדמה א' והוא כמו שנתבאר כי זווג דאו"ת שהם בחי' ב' פרצופים שנעשו מן בחי' חו"ב של כללות עולם האצילות בהיותו נחשב כולו פרצוף א' כנזכר בהרבה מקומות. והנה זווגם תדיר ולא פסיק לעולמין וגם דכחדא אינון נסבין וכחדא שריין ואין הפרש בהם כי אמא גדולה כאבא אשר זה הטעם דזווגם תדיר משא"כ בזו"נ שאין זווגם תדיר לפי שהנוקבא לפעמים גרועה ותסירה ממנו ואין שוין ואז אינה יכולה להזדווג עמו. והנה כן הענין בכל בחי' חו"ב פרצופות שיש בכל פרצוף ופרצוף שגם הן שוין במליאותן וזווגם תדיר וא"כ נמצא שחו"ב פרצופות

שבי"ם

הגהות וביאורים (א) נ"ל כלים דנר"ן שהם בחי' מ"מ דבחי' נה"י דשם"ה כנ"ל נרפ"ה משער זה דבחי' נ"ר הם שלמים לגמרי כ"א מנרנח"י עם כל כמוחין דנ"ר דכללות מנד עלמו מו' ימי נרתשית. שמן שבון: (ב) ת"ה עיין לעיל שער י"ד פ"ג במ"ב שבינה: (ג) ודע והבן ואל הטעם נזה דעה שלקח עתיק אינו אלא מבחי' הנוכבה אשר בהו א"ק בעת התיקון אבל בחי' הנשוק של או"ת אשר כולם יצאו ב"ש כגון י"ם ויצאו מתוכרים (כנזכר נרתם פ"ז מבנר המלכים) לא לקח ע"י כלל. שמן שבון: (ד) נ"ת וכלי החיצון דאבא יש בהוכו נפש דחיה וכלי לאמצעי דאבא יש בהוכו רוח דחיה וכלי הפנימי עם המוחין דאבא ושם בתוכם נשמה דחיה: (ה) נ"ל דמ"ש לעיל נרתם פירקין בענין המבנת המוחין מביאו"ת שבתב וז"ל בתוך המוחין דאבא מתלבש בתוכו כלי החיצון דנה"י דא"ק גם שם ג' קרומות וזו' יש"ם אלא דבתם כולו בנחי' בינה"י דא"ק בנכללים ביבוש"ת ג' גו ג' בנזכר נמבו"ם שער ה' ח"ה פ"ו ד"ה ונלענ"ד חיים יש"ם דף נ"ז. וכרן מיירי בכלוקחים זו"ן מוחין מנהי' הם שבם או"ת עילאה הנקרא חיה דכללות הארילות המלבשים לחג"ה דא"ק. ואע"פ שגם ישסו"ת מלבשים לחג"ת דא"ק מ"מ בהם מלובשים בחי' בינה"י דא"ק וכנינו בהן קיר גלגולו ובסוד על המעיין. שמן שבון: (ו) עיין שער מוחין דלגם פי"ב: (ז) נ"ל בחי' הכלים שבה: (ח) לא זכיתי להבין כוונת רבינו ועיין הו"ל ושד"ה ואין היחוסים מהיבב לי ולזו לא בהבהיר. שמן שבון: (ט) עיין בשער כ"ה פ"ג מ"ש: (י) נ"ל מה שנכלם דמ"ת ד' מדות כו': (יא) ולענ"ד קשה דבכי בבר בהב רבינו מבם לזה לזמן פ"ג בהוכן ה"ב מ"ו קא קבוא לי' ולמה לא נתן בהן ב' מבמים בנזכר פ"ג. ומוד דאם בין עוד לוכן בהשר מבע בנ"ל בעליון מלי קא קבוא ליה. שמן שבון: (יב) עיין בשער הקדמות דף קכ"ג ועיין בספר הגולות חיים דף מ"ם ועיין לקמן שער כ"ה דרוש ב':

השמש

[מן נ"ב ג"ע כי הינם מכפיקין ואינה נשלמה בכך אלא אם היה נכפל עוד שלש התחתון דחכמה נ"כ אז היו מכפיקין. כי להשלים ד' מדות וב' שלשים צריך לכפל ד' מדות וב' שלשים: (עיין מ"ם בשער כ"ה פ"ם דמ"ם הרב ז"נ ב"ם לאו דוקא אלא שלש ותני ובזה יתורץ קו' הרמ"ז ז"ל כשלוקח שלש ותני דת"ת מכפיק עם הבינה לבד):

שבי״ם דאמא צריכין שיהיו שוין במציאותן וזווגם תדיר (א) ולכן אם ז״ת היה לוקח מאמא ב״ם תחתונים דת״ת דאמא היתה צריכה כל הבינה דאמא להגדיל ולכפול כולה ובזה ודאי יש בה תשובת כח משא״כ בחכמה שנשאר כל כחה בה ולא הוכפלה להשלים בחי׳ חסרון אחרים שתחתיה משא״כ בבינה (ה) שחלי כחה נתון אל התחתונים ולכן הוצרך שז״ת לא יקח מת״ת שבאמא רק שלים תחתון לבד ועי״ז לא תצטרך הבינה דאמא לכפול רק ב״ם תחתונים ושאר שלים העליון שלה קיים בכל כחו ובבחי׳ שלים הזה תהיה שוה עם החכמה . וביאור הענין כי הנה הבינה נורא ה׳ ראשונה שבשם כנודע ונורא ה׳ הוא ג׳ קוין שבולים י״ם שבה כי קו ימין כולל חס״ן שבה וקו שמאלי בג״ה שבה וקו אמצעי כולל דת״י ומלכות שבה . והנה שלים העליון שבה הם חב״ד שבה שהם ג׳ ראשין של ג׳ קוין (ב) שבה וכיון שאלו קיימים בכל כחם ושלימותן מספיק בזה כי כבר ג״כ שבה שלימות וגם שכיון שג׳ ראשי הקוין ניכרים בשלימות א״ל לתשלומין ובפרט במקום ההכרח שיוכפלו לעשות הג״ל . ועוד ע״א קרוב אל הג״ל והוא כי ג׳ ראשונות לעולם הם תשובים כאחד (ג) ואם כל הבינה דאמא היתה נכפלת ותשש כחה נמצא שאין לה השוואה עם הב׳ ראשונים ולכך הוצרך להגיח ממנה שלים א׳ שלא יותש כחו ובערך זה יהיה תשובה כאחת מן הראשונים :

פרק ב׳ ס״ת

ואחר שביארנו ענין אמא עלמה נבאר ענין ההפרש שיש בין ז״א לנוקבא בענין המוחין שלהם כי הנה ע״ד ששיעור ז״א הוא מן הת״ת דאמא עד למטה כן נוקבא דז״א הוא מן ת״ת דז״א ולמטה אלא שיש הפרש א׳ ביניהן והוא כי הנה הנוקבא דז״א מקומה הוא בתחלה כאשר נאצלה באחורי ז״א מהחזה של ז״א ולמטה כולו עד החזה הוא שלים עליון של הת״ת דז״א וממקום סיום החזה עד סוף הת״ת דז״א יש ב״ם תחתונים אחרים (ד) . והנה שיעור כחר של נוקבא דז״א הוא שיעור מקום ב״ם התחתונים דת״ת דז״א וז״ם פסיק ושמתי כדכד שמשותיך וגו׳ . והענין הוא כי הנה נודע כי ה״ח מתפשטין בז״א מהחסד שבו עד הוד שבו והנה חסד גימטריא ע״ב והנה חסד המתפשט בתוך ת״ת של ז״א בהיותו מתחלק לג׳ שלשים יהיה כל שלים ממנו במספר כ״ד כי ג״פ כ״ד ג׳ ע״ב והם כמנין חסד הג״ל והנה כחר דז״א הם ג״פ אור אור אור כמנין כחר אבל נוקבא הכחר שלה הוא ב״פ אור אור שהם גימטריא בי״ת כנודע כי הנוקבא נקראת בית ואלו ב״פ אור שיש בכחר דנוקבא הם בחי׳ ב״ם של ת״ת דז״א שלקחתם הנקבה לכחר שלה אשר כל א׳ מהם הוא כ״ד וז״ם ותמלא כדה ותעל כ״ד ה׳ (ה) וז״ם כ״ד אותיות שיש בפסוק בשכמל״ו כנזכר בזוהר וז״ם כ״ד ספרי דאורייתא ולכן הנקבה נקראת ד״ך ועגייה לפי שחסר ממנה כ״ד שהיא שלים הראשון והיא ד״ך ועגייה ממנו . וז״ם שארז״ל משחרב בית המקדש אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה כי בעת שנחרב ב״ה שהיא הנקבה הנקראת בית לסבת לקיחת הכחר שבה ב״פ כ״ד כ״ד הג״ל שהם ב׳ פעמים אור כמנין בי״ת ולכן מאז ואילך אסור לשחוק כי שחוק הוא גימטריא ב׳ פעמים או״ר או״ר וכיון שנסתלק או״ר או״ר אין שחוק בעולם ולע״ל כשיבנה בית המקדש נאמר אז ושמתי כ״ד כ״ד שמשותיך כי אז יחזור לה ב״פ כ״ד כ״ד הג״ל הנקראת שמשותיך על שמאירין בשמש וגם לפי שלוקחתן מנוף הת״ת דז״א הנקראת שמש כנודע להיות לה בחי׳ הכחר שבה ונמצא שהם ב״ם מן השמש ויהיה כ״ד כ״ד שמשותיך כי הז״א כולו נקרא שמש וגם בחי׳ הת״ת שבו נקרא שמש. והענין כי כל חסד נקרא אור בסוד האור דאתברי ביומא קדמאה דמעשה בראשית והנה עשה לקיחתה ב״ם תחתונים לבד הוא לפי שיסוד של תבונה מתלבש בשלים עליון של ת״ת דז״א כנודע שהוא עד מקום החזה ומשם ולמטה האורות של החסדים הם מגולים לכן אין כחר דנוקבא יכול להתחיל אלא בסוף סיום שלים עליון דתפארת כי שם התחילו החסדים להתגלות ומכח האורות המגולים שם אז יולא שם כחר שלה מבחי׳ ב״ם החסד המגולין והמאירין ולכן הם ב׳ פעמים אור אור וזהו מ״ם למעלה כי ב׳ פעמים אור הוא גימטריא שחוק והנה ב׳ אלפין שבב״פ אור אור אלו הם שרשים שלהם הנאחרים בז״א ושאר האותיות שהם ו״ר ו״ר מאירין בנוקבא ואז נעשה בה בחי׳ בית ולכן משחרב בית המקדש אסור שימלא שחוק פיו בעולם הזה אבל בהיותה נוקבא נקראת אשת חיל עטרת בעלה כי חי״ל גימטריא כ״ד כ״ד הג״ל ולעתיד לבא שיקחם כתיב באלהים נעשה חיל שהיא רחל והוא יבוס לרינו שעי״כ נבוס לרינו בעת שיבנה בית המקדש וז״ם ג״כ וישראל עושה חי״ל כי ז״א הנק׳ ישראל עושה חי״ל לנוקבא ומוחן ב״ם שלו לכחר שלה ונתבאר לקמן (ו) בענין ב׳ אורות אלו היטב ע״ש . אבל שורש דרוש זה על מתכונתו ע״ש (ז) גם שם נתבאר כי ז״א יש לו ג׳ אורות בכחר שלו ורחל ב׳ אורות מהם [בכחר שלה] ולאה אור א׳ מהם בלבד בכחר שלה האמנם מה שאמרנו למעלה שלוקחה לכחר שלה ב״ם תחתונים של ת״ת דז״א אינן אלא מבחי׳ כלי והנוף בעצמו של הת״ת דז״א (ח). אמנם מן המות המתפשט בחוכו שהוא חסד המתפשט בתוך ת״ת דז״א אינה לוקחת ממנו רק חצי שלים אור שלו לבד . אמנם הז״א אינו כך כי גם הוא לוקח הכחר שלו מן הת״ת דאמא ג״כ אבל אינו לוקח רק שלים האחרון לבד מבחי׳ הנוף ממש שלה כל״ל באופן שכחרו קטן מכחר הנוקבא כפי הערך אבל ודאי שלים ת״ת דבינה הוא גדול מב״ם ת״ת דז״א שלוקחת הנוקבא אך כוונתינו הוא כי כפי ערך היה ראוי שכמו שהיא לוקח ב״ם מת״ת שלו גם הוא יקח כפי זה ב״ם מת״ת דבינה והנה אינו כן אלא אינו לוקח רק שלים א׳ אחרון לבד והנה זהו מבחי׳ הנוף אבל מבחי׳ אור שהוא החסד המתפשט בתוכו כנ״ל הנה לקח כל האור ההוא כולו כמ״ש בע״ה כי בחי׳ נלח הוד יסוד דאמא הם כלים ריקנים (ט) קטנים בלתי אור ואור שבתוכן הוא נשמות המוחין והאורות של ז״א עלמן אבל הכחר של אצילות הנוף והאור של התפארת עצמו דבינה ממש הוא כחר של ז״א כמו שאכתוב לקמן בע״ה . והנה יש שינוי והפרש זה בין ז״א לנוקבא כי הכחר של ז״א גופו קטן ואורו גדול מאוד וכחר נוקבא הוא להיפך כי הכחר שלה גופו גדול ואורו קטן מאוד . ועוד יש שינוי והפרש ב׳ בין שניהן והוא כי כחר הנוקבא

הגהות וביאורים (א) ודע וכנין היסד לפיכו שהוא שבוע דחכמה זו דאימא הוא בוסר בשוה עם הבינה דאימא ובגיהם הם מפרנוף לחד דאימא ואונייהו תדיר ואין בחי׳ חו״ב דאימא נכפלים אולא הבינה לבד ב״ם דילה אבל החכמה לא נכפל כלל דאין צורך לוקח ממנו . וכן עד״ז ממש הוא בפרנוף אבא שהוא שהוא יש״ם בחו״ב שלו ואין שינוי . שמן שבון : (ב) ושיין בזה היטב דחב״ד זה הוא דבחי׳ בינה דאימא אבר לא נכפל ממנה אלא כ׳ שלשים רוקא שהם נקראים נה״י ותג״ת שלה אבל כחב״ד נשאלו בכל כוחם והם בחי׳ שלים עליון . חב יען דאיתי לברר שד״ה שבינה מ״ד חרש״ק שבקשה דבבר בהם בגינו לפעלה שבדעת נכפל ולפי מה שבתבתי לק״מ וכן היכן לחד מן חנריא והבר שד״ה וכולא שבוע . שמן שבון : (ג) ר״ל בח״ב שבולנים דאימא ולא ג״ר דבינה דאימא פשוט חב יען דאיתי מקשים בזה . שמן שבון : (ד) עיין שער מיקון בינה פ״ב : (ה) ר״ל ב״ה שהיא נוקבא וכן בשכמל״ו וכן ב״ד ספרים שבכל היא בחי׳ נוקבא כנודע שעה״פ פ׳ ויצא . שמן שבון : (ו) שער ל״ח פ״ב : (ז) שם פ״ז : (ח) עיין שער ל״ט פ״ו : (ט) פיבת קטנים ליתא בכ״י :

יפה שעה

(א) ולכן אם היה זעיר אנפין לוקח מאימא ב׳ שלשי התחתונים היתה צריכה כל הבינה דאימא להתגדל ולכפול כו׳ . ואי״ת וכי במה שהיתה כל הבינה נכפלת היה מספיק הלא לפי המספר היה צריך לקחת שלים מדה מחכמה דבינה . ריל דאין הכי נמי ואין הקבלה רק על מה שהיה צריך לכפול שלים עליון דבינה כי שם מקום המוחין ונמצאת תש כחה אשר אינה שוה לחכמה דבינה שלא הוכפלו ב׳ שלשי עליונים שלה ולא היו חו״ב שוים והנה בשער או״א פ״ט כתב רז״ל שממילוי ה׳ ראשונה דס״ג שהוא בינה דבינה ירדו בני חלקים מהיו״ד והיו פנימיות תוך יצ דוא״ו יע״ש . וב׳ חלקי היו״ד אינה שולה לשלים תחתון דבינה וכ״ם לב׳ שלשים . ועוד אלא מזכר שם שהוכפלו אותם השני שלשי היו״ד שילדו

הנוקבא אינה ליקחת מן הז״א רק האורה בעלמא שיולאת מאורה מנוף הז״א אבל הז״א לוקח עלמית וממשית האורות של אמא ממש שנכנסה בתוכו בסוד בתר כנ״ל. ועוד יש הפרש ושינוי ג׳ והוא נמשך מן השינוי הנ״ל כמ״ש והענין הוא בענין המיתה הנ׳ הנקרא דעת כי הנה נתבאר אצלינו כי בזכר יש ג׳ מוחין חב״ד ופרטן ד׳ לפי שדעת כלול מב׳ בחי׳ שהם חו״ג אבל דעת הנוקבא הוא ק״ל ואין בו רק גבורות לבד. ודע הקדמה אחרת והוא כי הנה אלו המוחין הנמשכין אל הז״א ולנוקבא הם בחי׳ טיפות הנמשכין מן או״א ממיחותיהם בעת זווגם כנודע. ואמנם ב׳ טיפות הנקרא חי״ב הם נמשכין ממוחין עלמן דאו״א מחו״ב של כל אחד מהם אבל טפת הדעת הכלולה מחו״ג אינה נמשכת מהדעת עלמו דאו״א אלא מהחו״ג המתפשטין בו׳ קצוות דגופא דאו״א. והנה כפי זה [מן הראוי היה] כאשר אלו המוחין מתפשטין בז״א יהיו עד״ז שחי״ב יהיה למעלה בראשו אבל החו״ג יתפשטו בגופא בו׳ קצוות אבל לא יהיו בראשו בחי׳ מוח ג׳ הנקרא דעת הכולל חו״ג כיון שתחלת המשכתן אינם רק מן התפשטות ו׳ קצוות דאו״א כנ״ל. ואמנם הענין לא כך היה אלא שם אל הז״א ג׳ מוחין בראשו ממש ואפי׳ בחי׳ הדעת הכלול מחו״ג הוא למעלה בראשו ובבחי׳ מוח ממש מלבד התפשטות ה״ח והי״ג אשר בו׳ קצוותיו כנודע אבל בנוקבא דז״א לא כך הוא אלא שבראשה לא יש רק בח׳ ב׳ מוחין לבד שהם חו״ב שלה כנזכר באדר״ז רל״ב ונהירו דב׳ מוחין גליפא בה ונס ז״ס דעתן של נשים קלה (ה) ואח״כ יש לה בח׳ התפשטות גבורות לבד ולא חסדים ואף ה׳ זפשטות זה אינו אלא בגופה למעה ומקום אחי הדעת שלה שהם הגבורות בלבד הם יושבים באמצע ב׳ הכתפות שלה בשלים העליון של ת״ת שבה ושם הוא בחי׳ הדעת שבה אשר ז״ס קשר של תפילין ש״י כמבואר אצלינו במקומו. באופן כי זה שינוי הנ׳ נחלק וכולל ב׳ שיעורים הא׳ שהזכר יש בו דעת מהחו״ג והנקבה אין לה דעת רק מהגבורות והב׳ שדעת הז״א הוא בראשו בבחי׳ מוח ממש ודעת הנקבה הוא בשלים העליון של ת״ת ושם מקובלים בדעת הבאות הגבורות שלה זולת התפשטות הגבורות המתפשטים בגופא דו״ק כנודע. והנה סיבת היות דעת הנקבה ניתן למטה בגופא מבואר הוא כיון שלא נמשך מדעת או״א העליון שבראשה אבל צריך לידע שבה למה הדעת של ז״א נתנין (ב) למעלה בסוד מוח בראשו ממש כיון שלא נמשך ממוח הדעת דאו״א כנ״ל. והטעם תלוי בשינוי הראשון הנ״ל והוא כי ז״א אשר הכתר שלו יש לו אור גדול מאוד וגופו קטן יש בו האורה גדולה ויש בו כח להמשיך ולהעלות את החסד וגבורה שהוא דעת דז״א ולהעלות דרך קו האמצעי עד ראשו ממש תחת כתר כנודע כי שניהם הם קו האמצעי (א) ואז יהיה הז״א דומה לאבא ואימא שיש להם מוח הדעת שלהם אבל בראשם נוקבא דזעיר אנפין שנוף כתר שלה גדול ואורו קטן מאד אין בי כח להעלותו ונשאר למטה בגוף כי שם תקומן הראוי להם כי משם חולב מאו״א כנ״ל:

פרק ג מ״ח

ועתה צריך לתת טעם למה אין הז״א ליקח הכתר שלו בת״ת דאמא ב׳ שלישים נמורים כשיעור מה שלוקחת הנוקבא דז״א הכתר שלה בת״ת שבו ובענין זה יש ג׳ טעמים. הא׳ הוא בעבור עלמו והב הוא בעבור ניקבא והג׳ הוא בעבור אמא. ונבאר איתן כי הטעם בעבור עלמו הוא מפני כי אם הז״א יעלה ראשו עד שיעור ב״ם ת״ת דאמא נמצא שאמא כאשר מתלבשת ומתפשטת תוך הז״א כנודע נמצא שצריך שתרד אמא יותר למטה ויכנסו ב״ם ת״ת שלה תוך ז״א ואז האמצעי שלה תתפשט למטה לפי שמן הת״ת שלה נעשה הכתר דז״א שהוא הקו האמצעי וא״כ בדרגת הת״ת של אמא ב״ם למטה תוך ז״א צריך שגם היסוד של אמא שבקו האמצעי שלה ירד יותר למטה ממקומו הנהוג שהוא בחזה דז״א שהוא בסיום שלים העליון דת״ת דז״א והולך לירד עד סיום ב׳ שלישים עליונים דת״ת דז״א (ג). והנה נודע כי עיקר האורת ז״א הוא מן החסדים שבתוך יסוד הבינה המתגלים בו מהחזה ולמטה שכבר נגמר מלבוש היסוד דאימא שהוא מכסה עליהם ועתה אם תרד יסוד הבינה עד סיום ב״ם ת״ת דז״א לא יהיה גילוי אל החסדים שבז״א כי אם בשלים התחתון לבד ויהיה הז״א בלתי האורה גדולה (כלל). והטעם הב׳ שהוא מפני הנוקבא כי בהיות יסוד דאמא מסתיים בחזה דז״א מתגלין החסדים והאורות וע״י האורה זו יכולה הנוקבא להבנות והיא ניבנית משם ולמטה באחור דז״א כנ״ל לפי שנוקבא אינה ניבנית אלא מן האורה הנבורות אשר ביסוד דאמא והיותן מכוסים ביסוד דאמא צריכין לעבור ב׳ מסכים א׳ דופן מסך היסוד דאימא והב׳ היא דופן הת״ת דז״א עצמו ואח״כ יולא האור אל הנוקבא וזה לא תקבל האורה ולכן אינה יולאה רק אחר כלות מסך היסוד דאימא שאורות הגבורות מנולות ואינן צריכין לעבור להאיר לה רק דרך מסך א׳ לבד שהוא דופן ת״ת דז״א ואם היסוד דאימא היה יורד למטה עד שיעור ב״ם של ת״ת דז״א לא היתה המלכות נוקבא דז״א יולאת וניבנית אלא משם ולמטה והיתה קלרה הקומה מאד מאד. והטעם הג׳ בעבור אמא (ד) עלאה כאשר נת״ל בתחלת דרוש זה והוא כי אמא עלאה כאשר מתלבשת משלים הראשון הת״ת שלה ונלא והוד ויסוד ומלכות שבה תוך ז״א לצורך המיתין שלו צריכה היא להתגדל ולהתכפל כפליים להשלים חסרונם כשיעור מה שנכנס בז״א והם ב״ם תחתונים דבינה דאמא ודעת וחסד וגבורה וב״ם עליונים דת״ת שבה ונכפלים וגדלים כפליים כשיעור חסרונם ואם גם שלים האמצעי דת״ת שבה היה מתלבש בכתר דז״א היתה צריכה להכפל ולהתגדל כפליים מתחלת בינה שלה עד סוף שלים עליון דת״ת שבה ואז בחי׳ בינה דאמא תשם כחה עי״כ ולא היתה שוה אל החכמה וכבר הארכנו לעיל בזה כל הצורך. ועתה צריך להודיעך כי כל זה שאמרנו כי ז״א אין שיעור גוף הכתר שלו רק שלים א׳ לבד הוא כאשר לא

נכנסו

הגהות וביאורים (ה) פי׳ כי חו״ב הן ע״ב וס״ג נימס׳ קלה (כ״ל אשכנזי): (ב) נ״ב שיין לקמן בשער מוחין דגלגלתא ספ״ג: (ג) ושיין בשער הפסוקים דר״ו ע״ג פ׳ בראשית נס׳ ומעין הדעת. נפנם המיבי וכו׳ בדרוש תעא אדה״ר לכתב בם דאם היה ז״א בים ת״ת דאימא היהם יורדת עד שלים ה׳ של היסוד דז״א וג״ע (אי״ה לע״ד אפשר להרן דים חילוק דביון שהוא ע״י פנם שבוריד מוח הדעת למטה כמ״ם נפנם ג׳ גם היסוד דאימא שהוא לנוסי ירד בתחה ומשם כחה עי״כ כאן דעתן טעם דלמה אינו לוקח כ׳ שלים. והיכן דהיה יורד עטרת יסוד דאימא עד סיום כ״ם ושיין בשער ל״ז פ״ג מ״ם מוריאו זלב״ה ולעולם ומטרה ניסור. מבא״כ כאן דעתן טעם דלמה אינו לוקח כ׳ שלים. ואיכן דהיה יורד עטרת יסוד דאימא עד סיום כ״ם ושיין בשער ל״ז פ״ג מ״ם מוריאו זלב״ה ולעולם הדעת למעלה בכ יסוד דאימא לך קבר מ״ם בשער כ״ה דרוש כ׳ מ״ב וז״ל כי הנלת הוא נכנס תוך זרוע ימין דז״א וכו׳ ויסוד ומטרה נכנס תוך הת״ם דז״א ושיין בשער הדעת למעלה בכ יסוד דאימא לך קבר מ״ם בשער כ״ה דרוש כ׳ מ״ב וז״ל כי הנלת הוא נכנס תוך זרוע ימין דז״א וכו׳ ויסוד ומטרה נכנס תוך הת״ם דז״א ושיין בשער הכוונות דרוש א׳ דהזהרת הטמידה ובשער הכללים פרק ו׳ ולעיל מעת פ״ג ודוק: (ד) א״ם שיין בשער הקדמות דע״ל ע״ב דרוש כ׳:

יפה שעה

מלות ה׳ שהוא הבינה יע״ם כי אותו הדרוש צריך אתה להשוותו לדרוש זה בשין שכלך הוך: (א) ואז יהיה הז״א דומה לאו״א שיש להם מוח הדעת שלהם בראשם אבל נוק׳ דז״א כו׳. וא״ת ממה נפשך אם בחינת ומבע אור הדעת לעמוד בראשם א״כ לא היה צריך ליתן טעם למה דעת דז״א עומד בראשו אלא איפכא היה צריך ליתן טעם למה הדעת דנוק׳ עומד בגופא ואם מסבב אור הדעת לעמוד בגוף יען דנמשך מו״ק ניחא דעת דנוק׳ שעומד בין הכתפיים שלה והולך ליתן טעם לז״א למה עלה

הדעת שלו בראשו כי ממשיכו האור הגדול שבכתר ו״ק. דא״כ דעת דאבא ואימא אמאי עומד בראשם שלהם ומי ממשיכו לבם. ועוד באם דעת דז״א מפני שבורשו ומקורו נמשך מו״ק דאבא ואימא ראוי היה לו לעמוד בו״ק תוך הגוף ולא בראשם גם שתי דעות דאו״א נמשך מקורם ושרשם מגופא דא״א מבלים עליון דת״ת דא״א כמ״ם רז״ל בשער הולדת או״א פ״ז ובשער מ״ד ומ״ן פי״ד והיה ראוי לעמוד למטה בגופא דאו״א ולא למעלה בראשם שלהם ומי המשיכו למעלה ועיין מ״ם רז״ל בשער

הנקודים

נכנסו בו רק המוחין דמלד אמא לבד (א) אבל כאשר נכנסין בו אח״כ גם המוחין דמלד אבא כנודע הנה אז יהיה הכתר שלו אורך ב״ס כדמיון כתר נוקבא. והענין הוא מובן כאשר אמשול לך משל א׳ והוא אם יהיה לפניך ב׳ כלים שוין בקומתן ממש הנה כאשר נכנס זה תוך זה בהכרח הוא שהכלי הפנימי יוגבהו שפתותיו למעלה משפתי כלי החיצון כן הענין כאן כי (א) כאשר הת״ת דאבא נכנס ומתלבש תוך הת״ת דאמא לכנוס יחד תוך ז״א יהיה הת״ת של אבא גבוה למעלה מת״ת של אמא החיצון אליו ואדכו וקומתו של הכתר דז״א אז יהיה עד שם ויהיה שיעורו כמו (ב) ב״ס ת״ת דאמא [א] :

שער הששי

שער מוחין דקטנות ויתחלק לג׳ פרקים .

פרק א מ״ק (ג)

ענין (ד) מוחין דקטנות דע כי האדם נולד בלא אלהים ומבשרי אחזה אלוה . והנה דוגמת האדם שכוח טפה א׳ יוצאת ממות האב ונכנס בבטן האשה שם נתהווה ונעשה לורה . וכבר ביארנו ענין ג׳ ימים לקליפת הזרע וענין מ׳ יום ליצירת הולד וענין היותו בן ג׳ חדשים הכרת העובר . אמנם עתה נדבר אחר גמר [הכרת] העובר לגמרי מה מוחין יש לו וכן אח״כ כשגולד וכן אח״כ כשגדל וג׳ זמנים אלו הם שאנו קורין תמיד עיבור ויניקה ומוחין . והנה באמת שאנו רואים שהקטן אין בו דעת שלם והוא אטום בשכלו ועכ״ז אנו רואים בעינינו שיש לו מוחין ממש כמו הגדול וא״כ מה ענין זה והנה כבר ביארנו ענין זה כי הקטן הוא אל״ם מאלהים וע״ם והסוד הוא כי הקטן הוא לעולם בבחי׳ דין כי הלא ז״א נקרא קטן בערך אבא הנקרא סבא ולכן אבא יותר רחמים מן הבן (ה) וכן למעלה עתיק יומין הוא יותר רחמים מן אבא והכלל הוא כי סוד הזקנה והשיבה בו תלוי הרחמים והקטנות הוא אכזריות וגראה זה בחוש העין . וכבר הודעתיך כי המוחין הם משלימין את הז״א להיותו בן י״ם שלימות כי בסוד היניקה אינו רק ו״ק לבד ובעיבור בסוד ג׳ כליל בג׳ לחודייהו וזה ראיה אל הכ״ל כי הלא ביארנו שבהיות בית המקדש קיים והרחמים גוברים בעולם אז היה זו״ן כל אחד שלם מי״ם ובחורבנו שהדין גובר בעולם אז הוא בן ו״ק שהוא סוד היניקה ובזמן החורבן ממש היה ג׳ גו ג׳ ולכן תבין מזה כי היות הקטנות מורה על הדין . והנה בימי העיבור ויניקה הם סוד דינין ויש להם מוחין ג״כ והם סוד אלהים ולפי שסוד המוחין הם עיקרם רחמים כי הלא הם באים להשלים הזו״ן לי״ם א״כ צריכים שיהיו רחמים שהם סוד היות ולכן מוחין דגדלות הם היות ומוחין דקטנות שהם עיבור ויניקה הם אלהים ולכן אינם נקרא מוחין ממש רק אותן דגדלות . אך של קטנות אין אנו קורין אותן מוחין רק עיבור ויניקה . וענין זה תבין ממה שהודעתיך מסוד האדם שהוא עשוי בלא אלקים ובלא הוי״ה רק שזה פנימי וזה חיצון ולהיות כי שם אלקים הוא חיצון לכן כשמתחיל הקטן מתחיל ממטה למעלה ומתחיל להיות לו חלק מוחין מלד החיצוניות שהוא אלהים היינו בחי׳ הקרומות והם תמיד אף בקטנות ואח״כ עולה למעלה לשם הוי״ה ויש לו מוחין דהויות ודאלקים ודוגמת מ״ש בס״ה בענין ערלה גם בענין הקטן הגמול לא׳ כי בתחלה מתחיל ממטה למעלה שהוא בשני הערלה שהוא החיצוניות והקליפות ואח״כ נכנס בקטנות שהוא קדושה מועטת עד שעולה מקדושה לקדושה עד היותו גדול וז״ם ומעיל קטן תעשה לו אמו וכמ״ש בענין משה ושמואל . ואמנם לעולם המוחין דז״א בין בקטנות בין בגדלות כולם באים מלובשים בנה״י דאמא כנודע רק שכמו שהמוחין דקטנות באים מזווג החיצונים דאו״א לכן גם הלבוש שלהם שהם הנה״י דאמא הוא החיצוניות [שלהם] ולכן דע שג׳ בחי׳ יש לכל ספירה (ו) כמבואר אצלינו בסוד פנימי ואמצעי וחיצון וכל זה בבחי׳ אור״פ כי גם כנגדן בסוד אור מקיף יש ג׳ בחי׳ אלו ולכן תראה מ״ש בענין ק״ם כי יש מוחין דעיבור פנימי עם המקיף שלהם וכן ביניקה יש מוחין פנימים ומקיפים וכן בגדלות יש מוחין פנימים ומקיף אמנם מזווג לבושים החיצונים דאו״א נעשין מוחין לז״ן בחי׳ פנימי ומקיף בהיותו בבטן אמא שהוא נקרא אצלינו עיבור וכן הלבוש שלהם הם נה״י דאו״א החיצוניות גם ביניקה המוחין שלהם מזווג או״א בבחי׳ אמצעית שלהם וכן הלבוש שלהם הוא מנה״י דאו״א האמצעית וגם בגדלות המוחין הוא מזווג או״א בבחי׳ פנימי שלהם וכן הלבושים שלהם מנה״י דאו״א הפנימית ולכן המוחין דעיבור ויניקה הם שמות אלקים כי ב׳ בחי׳ אלו הם מן החיצוניות ואמצעיים דאו״א כנ״ל . אך המוחין דגדלות הם מפנימיות או״א לכן הם הויות דוגמת מ״ש בסוד האדם היותו בלא אלהים ובלא הוי״ה רק שזה חיצון וזה פנימי . אמנם יש חילוק א׳ מעיבור אל יניקה ומוחין והוא שבעיבור לא יש לקטן ג׳ מוחין דקטנות רק ב׳ לבד והם מות חו״ב אך מות הדעת אין לו (ז) לכן אין דעת לקטן כי אע״פ שיש לו חי״ב אינן מועילין לו כי הלא חו״ב שהומים הם ולא אתגליין רק ע״י הדעת והואיל ואין לו דעת לא אתגליין ולכן הקטן נמשל כבהמה ואין זה רק בעיבור אך ביניקה יש לו שבח על עיבור והוא שיש לו ג׳ מוחין חב״ד אך לפי שאין לו מוחין רק מבחי׳ אלהים לכן אין לו דעת שלם כי אין לו מוחין רק מחיצוניות ולא מפנימיות אך עכ״ז מועיל לו אל השייך לו לכן אחר שהתחיל הקטן לינק יש לו כבר איזה מציאת הדעת והולך וגדל וגם הדעת שלו הולך וגדל כל זמן היניקה אך עדיין אין זה נקרא דעת אבל אחר היניקה מתחיל הגדלות וגם המוחין דגדלות יש בהם זמנים שונים כמשר״ל הפשטות מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין וכו׳ ע״ש . נמצא כי בעיבור יש לו ב׳ מוחין והם כפולים ב׳ דאבא וב׳ דאמא וביניקה ג׳ מוחין כפולים ג׳ דאבא וג׳ דאמא והגדלות ג״כ כפולות ג׳ דאבא וג׳ דאמא אך של עיבור ויניקה הם סוד אלקים ושל הגדלות הויות הרי בעיבור יש לו ד׳ שמות אלקים וביניקה ו׳ שמות אלקים ובגדלות ו׳ הויות . ונלע״ד שכמו שבגדלות על האמת הם ד׳ מוחין וא״כ הם ח׳ הויות ד׳ דאבא וד׳ דאמא שהם חו״ב חו״ג כן ביניקה הם ח׳ אלקים כי גם הדעת כלול מחו״ג גם שהוא מקטנות אך כמו שבגדלות נקרא ג׳ ע״ש היותן מלובשים בנה״י שהם ג׳ כן הוא ביניקה כנלע״ד ופשוט הוא . אך עכ״ז עדיין צריכין אנו למודעי לכן עיין במ״ש בסיד השרשים שלי בסוד האמורים שהם מקטנות דאלקים ותגאים הם מגדלות דהויות

הגהות וביאורים (א) ל״ל כי ח״ם נכנס תוך ח״ם דמ״ה כן מצאתנו בכת״י ולינו מוכן : (ב) ולא כל כב״ם וכך מדויק הלבון שכ׳ כמו ב״ם ועיין מ״ש בשער כ״ם פ״ם : (ג) כאן כתוב בכ״י כאן שייך פ״א דלקם בשער כ״ג : (ד) מבו״ם דף ק״ו פ״ב פי״ב : (ה) ונלע״ד שלזה בוזנו חז״ל עד אברהם לא סיפ זקנם וכן כו׳ : (ו) והנה בשער הקדמות דף נ״ח ע״ד שם מבואר יותר וז״ל אבל צריך שתזכור מה שהודעתיך כי כל ספירה וספירה יש לה ג׳ בחי׳ בנקודים כלים ולבושים והם חיצון ואמצעי ופנימי ובתוך ג׳ כלים הללו יש ג׳ בחי׳ אורות שהם נקרא חיצון רוח נשמה נפנימי וגם ג׳ אורות אלו הם בחי׳ אור״פ ובעבדם אור״מ . שמן משון : (ז) ל״ל אין לו היכר רק כ׳ מוחין כן כתב הרב שד״ם אבל באמת יש לו ג׳ מוחין . שמן משון :

יפה שעה

המקודים פ״ג : (א) אבל כאשר נכנסים בו אחר כך גם המוחין דמלד אבא כנודע אז יהיה שיעור הכתר שלו אורך ב שליטי ת״ת כדמיון כתר דנוקבא כו׳ ובשער דרושי הלבם דרוש ד׳ כתב רז״ל ז״ל אחר שיכנסו המוחין דאבא אז נוקב ב׳ שליטי תפארת דאמא ובזה לא יתנוקו יחוין שם . וקשה דאם כן נמצא עתה חילוק גדול

השמש

[א] נ״ב נ״ע מה תהא על השלשה טעמים הנ״ל כיון שנוקב מת״ת דאמא שני שליטים והטעמים הנ״ל הם מוכרחים הכרח גדול . ואפשר שכשנפנכים ז״א גם מוחין דאבא אז מאיר בכתר דז״א ומגדילו ומוחן בו כח להכיל שיעור ב״ם מת״ת דאמא ולא יצטרך היכוד דאמא לדדת עוד עד סיום שלים אמצעי דת״ת דז״א וביקא נמי דקאמר אז יהיה שיעור הכתר של אורך כ״ם :

דהויות ושם בארנו כי אין בדעת דיניקה רק שם א' דאלקים כי אפי' החסד בלו כיון שהוא שם אלקים נקרא הכל גבורה א"כ אין שם הו"ג רק גבורה לבדה והדבר מסופק ול"ע :

פרק ג מ"ק

ונחזור לענין כי הלא בדיגמא מ"ם בז"א כן הוא בלדיקים שהולכים וגדלים (א) ותחלה יש להם נשמה ומוחין דאלקים דעיבור ואח"כ דקטנות ואח"כ דגדלות וכל זה בסוד הנוקבא ואח"כ גדלים עד"ז המזכר בז"א ואח"כ גדלים עד"ז באמא ואח"כ באבא ואח"כ בא"א ואח"כ בעתיק וכו' וכ"ז בעשיה וכעד"ז בילידה ואח"כ בבריאה ואח"כ באצילות והדבר מובן מאליו ואינו להאריך לפרט פרטי הדברים. וז"ם משה שבעת לידתו נקרא משה והוא ע"ם שהיו שלימים בו כל ד' אלקים של מוח עיבור ונולד שלם עמהם ולכן משה נימ' ד' אלקים. אמנם בגדלות נקרא משה ע"ם יסוד דאו"א דגדלות שהם קפ"ד וקס"א שהם גימטריא משה כמבואר אצלינו ועכ"ז מלינו לו ז' שמות וזה ע"ם סדר המעלות שלו וז"ם ראה נתחיך אלקים לפרעה כי מן סוד אלקים הוא ומבחי' ההוא דקטנות ניתן אלקים לפרעה ובפרט שאז בגלות מצרים היה ז"א ג' גו ג' שהוא סוד העיבור כמבואר אצלינו בסוד ליל פסח ובפרט שגם פרעה נמשך מג' אלקים אלו דקטנות כמבואר בסוד חלוס שר המשקים ושר האופים ע"ש. גם בשמואל מלינו ענין זה שאמר הכתוב ומעיל קטן תעשה לו אמו והענין בסוד ראיתי אלקים עולים מן הארץ והוא עיטה מעיל. והענין סוד נפלא דע כי ראינו כי הבעלת אוב העלתה את שמואל וראוי לפקוח עיניך איך אפשר שאיש גדול כשמואל הנביא שהיה שקול כמשה ואהרן ובעלת אוב העלה אותו בכשפיה ובטומאתה להמשיך נפשו אל הטומאה ולהעלותו במליאות אובי טמיא וזה תבין במ"ש כי הלדיק עולה במדרגות הנשמות הנ"ל ותחלה כשהיה בן ב' שנים עשתה לו אמו מעיל קטן (ב) וכבר ידעת כי בהיותו בן ב' שנים העלתו אמו והורה הוראה כמארז"ל שעלי היה רולה להרגו על שהורה בפני רבו ומזה תבין רוב חכמתו כי בהיותו בן ב' שנים זכה אז להורות הוראה (ג) להיות לו מוחין דקטנות שלימים וזהי מעיל קטן וגו' שכל סוד הקטנות הוא מוחין דאלקים וכנ"ל בסוד יוסף שהוא סוד ג' אלקים פשוט ומילוי ומלוי דמילוי שהם ב"ן אותיות וג"פ ב"ן גימטריא קנ"ו כמנין יוסף וג' אלקים עלמין בכללות הוא גימטריא קטן ולכן יוסף נקרא ג"כ קטן כי הלא ג' אלקים אלו ברדתן אל היסוד כמ"ש אז נקרא קטן ועיין למטה. (ד) ונחזור לענין כי סוד הקטנות הוא היניקה כי כן שמואל השלים לו אז ב' שנים של היניקה והיה לו סוד הקטנות

ההוא וז"ם ומעיל קטן וגו' כי סוד מעיל זה הוא סוד שאנו קורין חלוקא דרבנן. אמנם לא היה מכסה את הראש רק הגוף לבד וזהו פי' מעיל כי הוא לבוש אל הגוף שהוא ו"ק נמלא שהוא סוד היניקה שאין לו"א אז רק ו"ק וז"ם ומעיל קטן ואמו הוא סוד אמא עלאה אשר היא מתפשטת נה"י שלה ונכנסת בריאה דז"א עם המוחין דקטנות כנ"ל וזהו תעשה לו אמו. וכבר ידעת ענין חנה אם שמואל שהיא סוד אמא עלאה כי כן חנה נימ' ס"ג שהוא שם הבינה ושמואל נגד ז"א וז"ם ומעיל קטן על נכון והנה מעיל גימטריא קנ"א שהוא אהי"ה דהה"ן שהוא סוד נה"י של בינה המלבשת את המוחין ונקרא אהי"ה דהה"ן. ואמנם אח"כ שמואל עלה במדרגה עליונה יותר והיה שקול כמשה ואהרן וג' אותיות שמ"ו משמואל נימט' משה ע"ה ולהיותן מוחין דקטנות וגם הם סוד אלקים לכן כל אחיזת החילוגים וקיומם הם במוחין אלו דקטנות ולכן הסט"א נקרא בשם אלקים אחרים. והנה במות הלדיק הנר"ן שלו מלד אצילות עולין אל אצילות ונשמה שלו דבריאה עולה לג"ע העליון ורוח דיצירה בג"ע האחרן ונפש דעשיה נשארת בקבר וכשמתעכל הבשר עולה גם הנפש ההיא למעלה ונשארת ההוא הבל דגרמי על אינן גרמי דאשתארו בקברא כנזכר פרשה שלח. וסוד הענין כי הנפש שהיא סוד מוחין דגדלות שבעשיה היא עולה למעלה אחר עכול הבשר אבל הבל דגרמי שהוא סוד מוחין דקטנות מלד אלקים דעשיה שהוא הנפש מלד אלקים וזה נקרא הבל דגרמי נשאר תמיד עד עת התחייה בקבר כי להיותה סוד דינין יש בו תמיד אחיזת הקליפות ואינו יכול להפרד מן הגוף לעלות למעלה ובעלת אוב לא יכלה להעלות משמואל רק אותה בחי' דהבל דגרמי. וז"ם בזוהר פ' שלח על הבל דגרמי ודא איהו אוב להעלות מן הארץ ע"ש כי הוא סוד הבל דגרמי שהוא סוד הקטנות יש כח בקליפות להתאחז בו לכן ראתה את שמואל שהיה עולה במעיל דימי קטנותו לרמז כי לא יכלה להעלות רק אותו סוד מעיל קטן לבד וז"ם ראיתי אלקים עולים מן הארץ כי לא ראתה רק סוד הקטנות שהם מוחין דאלקים. גם בדוד המלך מלינו שנקרא קטן ודוד הוא הקטן והוא ע"ד הנ"ל גם יעקב נקרא קטן בגם הקטן והוא מוחין דעיבור כנ"ל כי הוא ב' אלקים שבו (של העיבור) הם מוחין רק שהם כפולים. אמנם ב' אלקים הם גימטריא עק"ב ועם י' אותיותיהן גימטריא יעקב ועיין מ"ש בפסוק וידו אוחזת בעקב עשו. ונחזור לענין כי הלא אין בקטנות בזמן העיבור רק ב' אלקים כי אין לו בחי' הדעת וטעם הדבר הוא עם מה שכתבתי כי בחי' מוחין דעיבור הם מחלבשין בגה"י דחילוגיות של בינה ומבשרי אחזה אלוה (א). והענין כי בסוד הראש של האשה שהוא מקום היסוד שלה יש בו ג' בחי' א' של עור ב'

בשר

הגהות וביאורים (א) שער הפסוקים בשמואל א' סימן כ' בפסוק ומעיל דק"ל ע"ד: (ב) ויש לדיק דקרא קאמר וכן העשה מימים ימימה וכו' ותינת בשביה בן ב' שנים. אמנם אח"כ כמלי רמז. וי"ל דעיקר רמז היה בתחילה ואח"כ אפ"ם שעלה עד למדרגה יותר עליונה מ"מ אותו בנחי' לא נפסק. וראיה ממשה רבינו כי בעת לידתו ממש היה שלם בד' אלקי"ם ו"ח"כ בגדלות כנז"ל ואפ"כ נ"מר לו ראה נתתיך אלקים לפרעה. ועיין פנו"ם ח"ב פ"ו דף קכ"ג נמ"ח. שמן בשון: (ג) נמצא דמה שהיה למשה בשמואל כן ב' שנים שד"ם והובא בספר שמן בשון: (ד) לקמן פ"ג:

יפה שעה

כין כתר דאבא הנעשה לז"א לכתר ז"א הנעשה מלד אימא. שכתר דמלד אבא אינו אלא שלים ת"ת דאבא. וכתר דמלד אימא נעשה מב' שלימי ת"ת ועוד מה נעשה לאותם הג' הכרחיות שעשה הרז"ל שמוכרח הדבר שלא יעשה הכתר מלד אימא אלא משלים ת"ת שלה. ואפשר שבאשר נכנס כתר דמלד אבא תוך כתר דמלד אימא. ת"ת דאבא מעכב לת"ת דאימא שלא ירד ויתלבש תוך ז"א יותר ממה שהיה מתלבש מעיקרא. ובזה נשאר הדבר כמו שהיה. ששלים עליון דת"ת דז"א שם מסתיים היסוד דבינה ואינו מגיע מזה לא לז"א ולא לנוקבא. אבל ההכרח הראשון שצריך שתכפל כל הבינה שלה ותתלבש כולה ולא תהיה בוה החכמה אל הבינה מה נעשה בו. ועוד קשה שכתר דמלד אימא מכח שנכנס בו כתר דמלד אבא צריך שיתגדל ומפני זה מה שהיה מעיקרא משלים ת"ת נעשה עתה מב' שלימי ת"ת א"כ גם נה"י דאבא נכנס תוך נה"י דאימא כנודע. א"כ צריך שנה"י דאימא יתגדלו כדי שיוכלו להכיל בתוכם את נה"י דאבא כמשל שהבית רז"ל מב' כלים השויה. והוא דבר שלא נזכר לעולם בדברי הרז"ל. ואם נאמר דת"ת שאני שיש לו מקום בספירות עצמו להגדיל משא"כ נה"י כי הם ספירות

שלימות אין זה מספיק שעכ"פ היו צריכין להיות נה"י דאבא נכונים יותר למעשה מנה"י דאימא כמו שכתב הרבינו ז"ל בכתר הנעשה מתפארת וצריך עיון: (א) והענין כי סוד הראש של אשה הוא מקום היסוד שלה יש בו ג' בחינות כו' א' עור ב' בשר ג' יותר פנימי בפנימיות הראש והעור החיצון אינו שהוא ולבוק אלא פתוח מאד כו' ואמנם בסוד ה.יבור אין מוח של הדעת כי אין מקום קיבולו אלא ביסוד החיצון שהוא העור ולפי שאותו העור הוא פתוח ואינו יכול לקבל ולסתום הדעת ואין בו בית קיבול לקבלו ולכן אין הדעת נמצא בקטן בסוד העיבור כו'. לענינות דעתי דברי רבינו ז"ל מן המתמיהין שברי בפ"א שער אנ"ך כתב הרז"ל ולכן נבאר עתה מקום כניסת ג' בחינות אלה בבינה בסוד העיבור ונבאר עתה ג' בחינות מקומות שיש בבינה אשר בהם נכנסו ג' בחינות הז"א המזכר בסוד העיבור. והוא כי הלא נתבאר שבינה ותבונה נכללו ונעשו פרצוף א' לבד והנה ג' מקומות שבבינה הם אלו. הא' הוא המקום אשר היה בתחילה בחינת יסוד הבינה העליונה כו' והב' הוא מקום אשר היה בתחילה יכול בתבונה והג' הוא מקום התתך כו' ובמקום יכול בתבונה שם נכנסו הכלים כו'

ועיין

בשר ג׳ יותר פנימי בפנימית הרחם ועיר החילין אינו סתום ודבוק אלא הוא פתוח מאד כי אינם משיקים לידי הטור זה ע״ז. אך הב׳ שהם סוד הבשר הם סוגרים הרחם ונושקים שפת הרחם זה עם זה ואין להאריך במקום שאמרו לקצר. ואמנם בסוד העיבור אין לו מוח של דעת כי אין מקום קיבוני אלא ביסוד החילין שהוא הטור ולפי שאותו הטור הוא פתוח ואינו יכול לקבל ולסתום בתוכו הדעת כי אין בו בית קיבול לקבלו. לכן אין הדעת נמלא בקטן בעת העיבור. אמנם טעם הדבר בעלמו למה אין שם בחי׳ יסוד סתום כמו בב׳ בחי׳ הפנימי הטעם הוא שכבר ידעת כי הסע״ח כל אחיזתן הוא בנוקבא ובפרט כל חשקם ותאותן הוא לבא א) ליונק מן היסוד שלה כי שם מולא כל השפע והקדושה והיא (ב) בחי׳ חילין (נ״א שהוא בחי׳ החילון) והם דינין גמורים ואם היה שם עור שלם ויסוד שלם היו נאחזין שם החילונים ליונק מן אותו היסוד החילוני לכן לא ברא שם הש״י בחי׳ היסוד כדי ש, יהיה מקום יניקה לחילונים אך בב׳ בחי׳ הפנימים אין חשש אם יונקו משם כי אין להם שם אחיזה ולא יוכלו להניק (ג) אמנם באיש אינו כן אפילו עור החילון שלו הוא מכסה את בחי׳ היסוד שלו לגמרי. ובזה תבין סוד הערלה שבא״ם ולא בא״ש ואדרבה שלאחורה היה נראה שיותר היה ראוי שתמלא הערלה בנקבה מדכורא שכל שליטת ויניקת החילונים בנוקבא הוא לעולם אך היה הדבר להיפך כי באים אין חשש כ״כ אם יונקו החילונים משם כי חטדי הזכר דוחין את החילונים אבל אם היו יונקים מנוקבא היו מחריבין את העולם. ובזה תבין סוד פריעת ערלה בזכר הוא שמתחלה כורתים עור החילון והוא סוד הערלה שמשם אחיזת החילונים ואח״כ פורעים עור הבחי׳ האמצעי שגם הוא סוד אלקים ויניקה והוא דינא אבל אין חותכין ומשליכין אותה רק כונתינו לפרוע כדי שיתגלה הבחי׳ הג׳ הפנימי שהוא יסוד האמיתי קדשי קדשים ומתגלה דאז אין כח בחילונים להדבק שם. ובזה תבין למה לא נברא האדם מהול אלא ערל כי הוא מוכרח להיות בו ג׳ בחי׳ הנ״ל אמנם בהולדו שאז מגיע זמן היניקה אז אין לו צורך בסוד עיבור וכורתין אותו ומשליכין אותו להורות שאין זמן אחיזת החילונים ויניקתן מן הדכורא רק בהיותו בסוד עיבור אך מן זמן יניקה והילך אין להם אחיזה בו ולכן אפילו בזמן היניקה שהוא ס״ד אלקים ג״כ כדי שלא יונקו משם פורעין אותו כדי שיתגלה הפנימי ומאורו יברחו כל החילונים פי אינם יכולים לסובלו הרי באורנו מלות מילה בקיצור. ונחזור לענין שכיון שבנוקבא אין בה בחי׳ זו ולכן אין לו בז״א בקטנות בסוד עיבור רק ב׳ מוחין (ד) ג״כ ואע״פ שבאבא יש בחי׳ יסוד אפילו בעיבור

כנזכר אינה קושיא כי הלא יש״ד דאבא לעולם הוא תמיד ונניח אמא ואם האמא אין לה יסוד איך יתגלה יסוד דאבא בלתי היות לו מחילין יסוד אמא לכן ליתא אפילו יסוד דאבא איך ז״א. וגם הטעם שכיון שאין יסוד אמא בחילוניותיה אם כן כאשר יזדווג עמה לאפקא מוחין דעיבור אל הז״א אם לא הקדים היא להעלות טפת מ״נ מסוד הדעת שבה (ה) גם אבא לא יוריד טפת הדעת שלו ולכך גם ב׳ הדעות אין בהם ונמצא שאין לקטן בסוד העיבור רק ב׳ מוחין דאבא וב׳ מוחין דאמא הם ד׳ מוחין שהם ד׳ אלקים. אמנם ביניקה יש לו ג׳ מוחין דאבא וג׳ מוחין דאמא הם ו׳ פעמים אלקים והנה הקטן מזמן העיבור כבר יש לו ראש אך סוד הראש הזה נמשך מב׳ מוחין הנ״ל שהם ב׳ אלקים א׳ אלקים דימיני והוא לוקחו בבחי׳ מילוי יודי״ן גימטריא ס׳ והב׳ דשמאל לקחו בבחי׳ אחוריים שלו והוא גימטריא ר׳ הרי ר״ם של ראש וא׳ הוא כללות שם אלקים:

ונלע״ד שמעתי שגם ביניקה יש ראש (ו) ע״ש מה שקדם לו בעיבור כי לעולם שאר ראש זה רק נתוסף בו תוספת וגדלות לכן נקרא ראש גם אחר הגדלות אמנם לפענ״ד שמעתי שגם ביניקה נקרא ראש כנגד ג׳ אלקים שם בו והוא ג׳ אותיות ראש ר׳ מיתה בינה ש׳ מוח חכמה א׳ מוח דעת כי בדעת אינו ניכר רק כללות א׳ לבד שהרי בעיבור לא היה ניכר כלל גם שהוא מלא באלפי״ן כנודע שאלקים של דעת הוא מלא באלפין וזהו א׳ של ראש. ועיין מ״ש בסוד ג׳ ימים של קליטת הזרע ומ׳ יום של יצירת הולד ושם באורנו איך אלקים של מוחין נעשין ראש ונגלגלתא אח״כ נעשין קרומים למוחין דגדלות. והנה לא כל ימי היניקה שוין כי בתחלה אינו מדבר כלל ואחר כך מתחיל לדבר מעט מעט והענין הוא כפי מ״ש בסוד הקדים וגם בסוף הדרום של אלס מאלקים כי תחלה אינן ניכרים בו רק ג׳ אותיות אלס ואח״כ נכנסין בו אותיות י״ה מאלקים ואז מתחיל לדבר ואז יש בו תוספת אחר שמתמלאים אלו השמות של אלהים זה ביודי״ן וזה בהי״ן וזה באלפי״ן כי אין ימי הקטנות שוין שהרי גם המוחין דגדלות נכנסין בו מעט מעט רמבואר אצלינו (ז) בסוד פעוטות מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין כו׳. אמנם סוד הפסוק נאלמתי דומיה הנזכר שם בענין המוחין (ח) כי הלא בבריאת עולם אצילות הז״ת בתחלת אצילותו היה על דרך הנ״ל אבל עתה האלקים כבר הם שם ואע״פ שלפעמים הם בסוד אלס אינם לבדם כי סוד האלקים כולם כבר הם שם רק שאינם מתגלים ועומדים שני אותיות י״ה דוממות שם ואינן מתגלין (ט) האדם:

אמנם

הגהות וביאורים (א) על מוח סכ״ו: (ב) נ״א והנה: (ג) נ״א ליונק: (ד) וכנגדם מצד אבא יש לו ב׳ מוחין נ״ב ואע״פ שבאמא (נ״א שב״ים) יש בחי׳ יסוד לאבא אפי׳ סכ״ו: (ה) נ״ל ואינו עולה מ״ן מסוד הדעת לטעם הנזכר שאין לה יסוד לבנינו ועיין מנו״ש דף ק״ו בוש״ד יותר מבואר. שמן שמן: (ו) נ״א נכתר ראש: (ז) שער כ״ב פ״ג וה׳: (ח) הוא: (ט) נ״א מפתלקין:

יפה שעה

ופיין שער המוחין פ״ב בסופן מפורש יונא שבמקום היסוד לתבונה שם היה העיבור והחריון דעיבור ראשון דז״ת. ושם היו הכלים דז״ת נתונים. ואי אמרת שאין מקום היסוד יכול להכיל בתוכו מוח הדעת כי הוא פתח פתוח איך ובמה קבל בתוכו כל הכלים דז״ת כל ימי העיבור ומה גם ששם נעצייר ונת רר ונתקן הולד וכל זאת בעיבור ראשון דפרצוף נה״י כמובאר. אלא שאין זו קושיא כלל שצריך שתדע שאע״פ שבעיבור ראשון לא נתקן אלא פרצוף נה״י דז״ת וגם המוחין שלו באו מלובשים בנה״י דפרצוף נה״י דאו״א מ״מ העיבור היה תוך כל ג׳ פרצופים דאו״א תוך פרצוף חב״ד שלהם היה העיבור אפי׳ עיבור ראשון שכן כתב הרז״ל לעיל בכמה מקומות ומהם שער ו״ן פ״ב ז״ל ובזה נמצאים ז״ן עומדים באמצע בין נה״י דא״א. בין פנימיות דאו״א ואז היו שם בתוך פנימיות או״א בכוח עיבור כדרך הולד הנתון במעי אמו ואין תימא בזה כו׳. ועוד כפי האמת אין זו תלונה והכפכה בין א״א לאו״א לפי שזו״ן כו׳. הרי כי העיבור היה תוך כל ג׳ פרצופים דאו״א ושם יפה כותו ביסוד לתבונה להחזיק יותר. אמנם עדיין קשין דברי הרז״ל שכתב כי בחי׳ המוחין דעיבור הם מתלבשים בנה״י החילוניות של הבינה כו׳ לפי שאותו העור הוא פתוח ואינו יכול לקבל ולכתום בתוכו הדעת כו׳ מה ענין העור אצל המוחין הלא לעולם כשנה״י דאימא נכנס ומתלבש בכוח מוחין

גו נופח דז״ת אין העור דנה״י נכנס עמו כמ״ש הרז״ל נפ״א דשער התשמ״ל ז״ל והנה העור של הבינה אינו נכנס הפנים אלא הוא נכאר בתוך מלבים ע״ג העור הנ״ל מלבוש דז״ת יעש״ב כל אותו הפרק. וכן בשער דרושי אבי״ע פ״א כתב דל ואמנם ענין לבושים וכנפיים אלו הם כך כי כבר נתבאר כי נה״י דאימא הם נכנסים ומתלבשים גו ריפא דז״ת בכוח מוחין כנודע. ואמנם הלבוש היותר חיצון שבכל לבושי נה״י דאימא אינו נכנס גו ריפא דז״ת יע״ש. ואי״כ איך כתב הרז״ל שעם כעיקר שאין מוח הדעת בעיבור יען כי אין העור יכול לקבל בתוכו והביקרא אין העור נכנס בסוד המוחין כלל. לכך נראה לע״ד שעור דנקב רז״ל לאו דוקא וכל עיקר הכונה לומר שבפרצוף החיצון דאימא שהוא פרצוף נה״י שלה אין בו בחי׳ יסוד משעם שכתב הרז״ל לכן אינה יכולה להכיל בתוכה מוח הדעת דז״ת לכך דעת אין בו בעיבור ואף שהרז״ל בשער רפ״ח פ״ו כתב שבחי׳ חדשי העיבור נתקנו ח׳ ספי׳ דז״ת מכתר עד הנצח שהם ח׳ כפירות עם הדעת יע״ש. לשון מוח דעת אין בו ומה שנתברר בימי העיבור הייט כלי הדעת חלא דנולגלתא דדעת כי בודאי אף בעיבור שלם הוא נרמ״ח איברים ושס״ה גידים. ובזה תבין שהרז״ל בשער השמות פ״ג כתב ג׳ כלים דדעת דז״ת ובפ״ד ג׳ כלים דדעת דנוקבא ואינם אלא אותיות ואינם אלא שמים בין

בחול

פרק ג' מ"ק

אמנם כשבחין ימי גדלות אז נכנס ס המוחין דגדלות שהם הוויות ומתפשטין בכל הז"ת כמודע (א) ואז יורדין כל המוחין של אלקים למטה עד היסוד ואמנם סדר ירידתן אינו בפעם אחת רק כפי סדר כניסת המוחין דגדלות כך סדר ירידת אלהים דקטנות כילד הרי בתרגו בברכת אבות שאין מוחין דגדלות נכנסין יחד רק תחלה נכנסים בק"ש י"ק תתיונים דאמא הנ"ת נה"י (ה) בתחלה. ואח"כ נכנסין חג"ת ובברכת אבות נכנסין נ"ר דאבא ואח"כ נכנסין נה"י דאבא ואח"כ חג"ת דאבא ואח כ ג"ר כי אין המוחין דאבא נכנסים עד שיכנסו המוחין דאמא כולם ובק"ש שעדיין לא נכנסו רק ו"ק המוחין דאמא אין בהם כח לדחות ולהוריד המוחין דקטנות לפי שו"ק אלו אע"פ שהן מוחין אינם מוחין ממש רק אותן ג' דאשונות שהם ממש מוחין בראש ז"א אך אלו הפשטיתן הם בגופא אך מה שאנו קורין אותן מוחין הוא לפי שהתפשטותן נמשך מן המוחין (ב) וגם לפי שהמוחין של המלכות נמצאין מהם כמודע שמן התפשטות המוחין דנה"י דדכורא מתמן אתפשט נוקבא מאחוריים ומשם נעשה לה מוחין רק עיקר המוחין הם ג"ר ולכן אין כח בו"ק לדחות המוחין דקטנות. ועוד סבה אחרת כי אלו הם מוחין דאמא דמיה דינין מתערין ובפרט היותן בחי' ו"ק שיש בהן העריבות דין לכך אינם דיחין האלקים דקטנות שהם דין אך כשמתחילין לרדת ג"ר דאמא עד תשלום כניסת מוחין דאבא אז הוא ירידת מוחין דקטנות כי גם ו"ק דמוחין דאבא הם דוחין האלהים דקטנות להיותן בסוד מוחין דאבא שאין בהם שום דין כלל כמודע ובפרט אחר שכבר נכנסו ג"ר מוחין דאמא. ועתה נבאר הסדר כשנכנסין ג"ר דמוחין דאמא אז מורידין את המוחין דקטנות למטה בגרון דז"א נמצא שירדו ג"ר דקטנות בגרון דז"א אח"כ בכניסת ג' התחתונות דמוחין דאבא יורדין מן הגרון אל חג"ת דז"א עד שלים עליון דת"ה דז"א המכוסה שם הוא סיום יסוד אמא בת"ת דז"א כמודע ושם הוא תחלת בנין הנוקבא משם ולמטה וכשנכנסין ג' אמצעים (דאבא) אז יורדין בב"ש ת"ת דז"א המגולים וכשנכנסין ג"ר דאבא אז יורדין מב"ש ת"ת אל נה"י דז"א ונתקבצים שם כולם ביסוד דז"א ועומדין שם ואחר כך ע"י זווג הם יורדין אל הנוקבא כסדר הנ"ל אמנם לא כל אדם זוכה לזה. ודע כי יש מי שבידו כח במעשיו להוריד האלקים דקטנית מראשא דז"א עד הגרון ויש מי שיוכל לדחותן עד החזה וכן כפי סדר כל המדרגות הנ"ל. והנה כל כח שבחה שיש באדם נמשך לו ממוחין דקטנות אלו ומי שיוכל להורידן ע"י מעשיו למטה ע"י שימשיך מוחין דגדלות וידחה אלקים דקטנות ויסלקם מז"א לגמרי אז יהיה לו זכירה נפלאה בתורה ויבין כל רזי התורה כי כל זכור הוא בדכורא רק אלקים דקטנות מונע ההארה דדכורא בסוד זכור ואמנם מי שירידם גם מנוקבא עד הבריאה זהו ודאי לא יהיה שום שכחה לו ויתגלו לו רזי התורה כתקונן. ונבאר עתה סדר ירידתן דע כי בהיותן תחלה בראשא דז"א אז הם ג' שמות אלקים בג' מוחין דז"א וכבר ידעת כי כל תיבה בת ה' אותיות בונה ק"ך בתיב והנה ק"ך נרופים יש בשם אלקים ואמנם הם ג' פעמים אלקים ג"פ ק"ך הם ב"ם וה' אותיות אלקים עולמן הרי שם"ה ומכאן הם שם"ה שמות ועיין מ"ש בביאור עמוס הקטורת בסוד שם"ה מנים כו' ושם ביאורנו פי' אחר וגם זה שבכאן אמיתי. אח"כ בירדתן אל גרון דז"א שם מתמעטין. והטעם כי כל דבר עליון כאבר יורד אין כולו יורד רק מתמעט ומתברר והיותר מיבחר שבו נשאר למעלה כי אינו יכול לירד למטה והבחר נופל ויורד למטה וכן בכאן היותר מובחר וזך ורחמים נשאר למעלה עם המוחין דגדלות והשאר יורד למטה. והנה בירדתן למטה בגרון (כ"א מן הגרון) אז נתמעטו והם בן כולם שם ה' והיא לירוף א' (ג) שהוא ק"ך לירופי אלקים לבדם שהוא הפלים ממנה שהיה למעלה אח"כ בירדת המוחין דקטנות ביסוד ז"א אז שם מתמעטין ואין שם רק חצים והם ס' והם סוד הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה כי אלו הם ס' אלקים מגד הגבו' ונקראו ס' גבורים. וכבר ידעת איך המלכות היה אחורי ז"א נגד נה"י והם"ג שלה הם בדעה שלה כנגד היסוד דז"א ונמצא שהם' גבורים אלו הם נגד מטתו שלשלמה והם מגבורי ישראל שהוא ז"א בנקבא ישראל ולא יעקב והם גבורים מסטרא דדכורא ולא מסטרא דנוק' ומשם שומרים מטת שלמה שהיא הנוק' ומאירין בה אמנם כל ו"ק הם מלאות אחת כי הכל נקרא גופא ולכן אינם ב' מיעוטים אלהים א' בג' אמצעית וא' בג"ת כי הכל גופא ולא יש רק מיעוט א' שהוא אחרי רדתן אל היסוד סיומא דגופא אח"כ נדחין יותר וכשנכנסין בראשא דנוקבא ושם מתמעטין חצין ונשארים ל' והם סוד שלשים מעלות שהמלכות נקנית בהם (ד). והטעם שבכל המדרגות אינם מתמעטין רק חצין ובגרון דז"א לא נשארו רק שלש א' כי הוא מקום לר מאד ואח"כ יורדין אל יסוד נוקבא ואינם על דרך ירידת ז"א שיורדין ומתמעטים מיעוט א' בגרון (ה) כו' אך סדר הירידה מג"ר לגרון ומשם לג' אמצעית ומשם לג"ת נוקבא ואפשר דהוי ע"ד הכורא ואינו זוכר אך בענין המיעוט אין בנוקבא רק ב' מיעוטים א' בראשא וא' ביסוד דילה סיומא דגופא. אמנם כל הנ"ג שלה הם ביסוד שלה כמודע ואלו אלקים דקטנות מתערבין עמהן ואז הם שם חצין שהיו מתחלה בראשא ואינם רק ע ו והם סוד י"ה וז"ש במ"א שהיסוד נקרא י"ה. אח"כ יורדין בראש הבריאה ושם הם שלש לבד כי לפי שירדו מאצילות לבריאה אז נתמעטו ב"ש ונשארו ה' לבד אמנם זהו ה' אותיות של אלקים וז"ש בראשית ברא אלהים כי אלהים הוא בבריאה גם ז"ש אלהים גימטריא הכס"א כנזכר בתקונים ירמזו וכוונו לבם זה כי הלא הבריאה הוא סוד הכסא שהוא סוד אלקים בג"ל ומשם ולמטה (ו) אין שום ירידה אחר בבדבם בחלי א"א להם לירד יותר אלא בבריאה הבריאה ואינן יורדין ירידה אחרת כלל יאשרי מי שיוכל להוריד עד כאן כי גדלה מעלתו לאין קץ. גם תראה כי אחר שהם ה' אותיות אלקים שהוא הסורם שלהם אין להם עוד מיעוט. והנה כשירדו אלקים דקטנות אל ג' אמצעית דז"א אז נעשו ב' הידים דז"א מבחי' ב' שמות דאלקים כי כפי הזמנים כך משתנים הפעולות ועתה כשירדו אל הזרועות אז נעשו בחי' ידים של ז"א מן מוחין דאלקים ואז ה' אצבעות היד מה' אותיות אלהים גם י"ד פרקין של אצבעות הם מילוי שם אלקים והם י"ג אותיות ובהם כללות הסם כנגד י"ד פרקין והזרוע כולו כנגד הסם אלקים עצמו ולכן שורש הדינין בזרועות כי הם סוד מגלפ"ך כפולות בימין ושמאל והנה הדינין יש להם ה'

הנהות וביאורים (א) ע"ל נה"י דנה"י (ועיין בשער כ"ב דרוש ק"ם ועמידה וכ"מ). שמן בכון: (ב) ר"ל שבתחלה כל המוחין נג"ר ואח"כ מתפשטים. ועיין בשער כ"ד דרוש פ"ז שער כ"ב פ"ו. שמן בכון: (ג) עיין בספר נ"ם דמ"ה ע"ת ד"ה וכן מה בפי' בזה: (ד) הרב שמן בכון כתב בלא זכה להבין היטב דברי רבינו ואין שער מאמרי רז"ל מנוי אלקי: (ה) ר"ל שבו"ת היה המיעוט בגרון עומו שנכלבו ס' בגרון וס' ירדו ליסוד אבל בין בנוקבא היו כן אלא נרים עומו מהמעטים ל' בראש י"ה ביסוד. שמן בכון: (ו) נ"ב עיין בשער אלף פ"ח: ב

יפה שעה

נחול בין בשבת בין בז"ח בין בנוקבא כמ"ש הרז"ל בפ' בתרא יע"ש. ועוד יש לדקדק כי בבעיבור אין דעת לז"א בודאי הגמור שאין בו התפשטות החו"ג וא"כ פרלוף נה"י איך הוא מהגדל שאין גידול אלא ע"י המיט כמ"ש הרז"ל. והמיט הגורמין הגידול אינם אלא החו"ג וכיון שאין בו הי"ג איך הוא מהגדל כי כן כת: הרז"ל לקמן ז"ל וכמו שמצינו שהז"ת דגדלות יורדים עד היסוד ותוחרים ושולים כדי לגדל ז"א כן עזה"ד האלהים שבמקומות המגולים מופלים ביסוד ותוחרים ושולים שם התבדים יע"ש הרי שפרלוף החנ"ת מהגדל ע"י הי"ג דיניקה. וא"כ פרלוף דנה"י שאין בו חו"ג איך הוא מתגדל ומזון: (א) ואז יורדין כל המוחין של אלהים לנוקבא עד היסוד כו'. לאו דוקא כל המוחין שהרי מתמעטין

ה׳ מקומות כנזכר באדרא וא׳ מהם הוא הזרוע וזהו הטעם שהקליפות נאחזות שם תמיד וז״ס נטילת ידים. ודע כי האלקים שיורדין עד היסוד אינם רק מג׳ מוחין (א) כי התפשטות של המוחין דקטנות בו״ק דז״א (ב) נשארין במקומם באופן שיורדין ג׳ אלקים דמוחין ביסוד וז״ס ביום הגמל את יצחק ודרז״ל שהוא סוד ה״ג מ״ל והטעין שכבר באר״ו איך ביסוד דז״א יש ה׳ גבורות וזהו ה״ג מ״ל כי ה״ג הם ה׳ גבורות שביסוד הנקרא מלכות. ואמנם הם נחלקות לשתי חלוקות ה׳ ג׳ כולל ה״ג מגלפ״ך דגדלות וג׳ אלקים דקטנות הרי (שה׳) גבורות (הם) ה׳ וג׳ משתי הבחי׳ וזהו את יצחק כי יצחק הוא שורש הגבורות כמנ״ל אר. אמנם קשה איך אפשר שירדו שלשה מוחין ונשארו הו״ק במקומן כי הלא אלו (ג) מלובשים בגה״י דתבונה ואם כן איך ירדו שלשה פרקין עלאין דגה״י להתא ונשארו ב״ש גה״י התתונים למעלה וזהו אין השכל סובלו. והטעין הוא כי הרי כבר באר״ו שהיסוד דאמא מכתיים בחזה דז״א. והנה המוח דחכמה דז״א מתפשט בג״ס דז״א שהם קו ימין חח״, ומוח בינה דז״א מתפשט בקו שמאל בג״ה ומוח דעת אינו עד״ז לפי שג״ה דאמא הם שתימות ומתפשטו המוח מלובש בהוכס בב׳ הקוין ימיני ושמאלי אך מוח דעת בה מלובש ביסוד דאמא. ואמנם עד מקום שיש יסוד דבינה בה הדעת הנ״ל מיגבל ומלובש בתוכו אך בהסתיים יסוד דבינה הוא נגלה ויולא לחוץ ושם אין מי שיגבילנו ולזה הטעם מתפשטים ה״ח של הדעת לכל הגוף דז״א ומתפשטין בחג״ת כי״ו כמבואר אלינו כי אם יש ד הבינה היה אדוך גם הדעת שבו היה מתפשט דרך קו האמצעי ביושר כמו שאר הב׳ קוין (א). נמצא כי האמת הוא שג׳ מוחין עלאין אלו דאלקים דרישא עם המוחין המתפשטין בחג״ת כ״ה (ד) תוך כ״ה דאמא כולם נופלין למטה ביסוד כי כשנופלין גה״י דאמא ביסוד נופלין אלים אלה למחלה וכן גם המוחין שבתוכם נופלין אך דעת המתפשט בגיפה בגלוי בו״ק אין מי שיגבילהו ולכן נשאר במקומו ואינו יורד עם השאר אל היסוד. ונמצא שכל המוחין שבחו״ב אפילו המתפשטים בו״ק הכל נופל וכן הדעת בחי׳ קיבולו במקומו בריש״א נופל אך בחי׳ התפשטות הדעת בו״ק נשאר שם תמיד ואפ״ל בזמן היות שם מוחין דגדלות. אמנם ז״ס עולם הפוך ראיתי עליונים למטה והתתונים למעלה המזכר ברב יהודה תלמידו של. מר שמואל וסוד הדבר שכל המנודרים (ה). הם מבחי׳ אלקים דקטנות ומי שהוא מאלקים דקטנות דרישא נופל הוא למטה ביסוד ומי שהוא מן התתונים שהוא מהתפשטות ו״ק הוא למעלה והבן זה. ואמנם בחי׳ זו אינה נמצאת רק באלו המוחין דקטנות כי הם אלקים דינין והשורש שלהם שהם המוחין נכפין ונרדין להורידם אל היסוד לכופם אבל הו״ק שאינם רק התפשטות שלהם א״ל להורידם וכמו שמלינו שבה״ח דגדלות יורדין ה״ח המנולין ביסוד וחוזרין ועולין למעלה כדי להגדיל ז״א כן עד״ז האלקים שבמקומות המנולים נופלין ביסוד וחוזרין ועולין עם החסדים הנ״ל וז״ס סולם מוצב ארצה שראה יעקב שהוא סוד היסוד הנקרא סולם מוצב שבו ראה אלקים עולין ויורדין בו על דרך הנ״ל. וז״ס אלקים ראיתי עוליס מן האדרן המזכר בשמואל וכבר הודעתיך לעיל איך יעקב ושמואל היו מחלה מסוד אלקים דקטנות גם אמרו ראיתי אלהים עוליס באופן אחר והוא כי האשה בעלת אוב תמהה מאד ונחרד לבה על דבר זה. והטעין כי עליית אלקים שהם בחינת התפשטות המנולה של אלקים אין מיכר בעלייתן כלל כי הם מתמתקים ע״י החסדים דגדלות (ו) אך בחרדה שלה היה באופן אחר והוא כי הלא באר״ו כי ע״י הורדת המוחין דגדלות מורידין ג׳ מוחין דקטנות לתתא ביסוד ואתכפיין המן אז יורדין יותר למטה כנ״ל אמנם כשיש ח״ו רוגז בעולם מחמת פגם עבירות אז מסתלקים המוחין דגדלות שבו שהיו כופין המוחין דקטנות (ז) ואז עולין אלו האלקים למעלה בריש״א דז״א ואז יש רוגז גדול ח״ו ולכן אמר שמואל למה הרגזתני לעלות שהיה מחיירא מן הדין וז״ש ראיתי אלקים עוליס מן האדרן. ונחזור לענין דע כי בירידת מוחין דאלקים אל הגרון דז״א כבר באר״ו זה בסוד חלום יוסף עם שר המשקים ושר האופים ושר הטבחים ועם פרעה כי כולם מסוד אלו האלקים ואלו הג׳ שרים הנ״ל הם הג׳ מוחין דאלקים ומקום חייתן בקנה ובושט ובווריד שבגרון וכן גרון גימטריא ג׳ אלקים עה״כ:

השער השביעי

שער מוחין דצלם ויתחלק לח׳ פרקים.

פרק א מ״ת

ועתה נבאר ענין ג׳ בחינת שיש בזעיר אנפין ושלשתן נכללין בשם מוחין (ח) ושלשתן נקראו אלס בסוד נעשה אדם בצלמינו ושלשתן נכללין בג׳ אותיות **צלם** מתחת לעילא כי אות **צ׳** דאלס הם המוחין הנכנסין בפנימיות זעיר אנפין ואותיות **לם** הם בחי׳ אורות מקיפים שיש על ראשו התחתון **ל** והעליון **ם**׳ ואלו יתבאר לקמן (ט) בע״ה. ואמנם עתה נדבר איך נעשו אלו מבחי׳ אמא ונבאר בפרטות ג׳ בחינות אלו ונאמר כי הנה נכללין באופן אחר והוא כי המוחין דז״א שהם נקראו חב״ד שלו ובכללן נכללו כל מה שלמטה מהם עד תשלום פרצוף ז״א הרי זו בחי׳ א׳. הב׳ הוא בחי׳ כתר דז״א שהוא ע״ג מוחין הנ״ל. הג׳ הוא בחי׳ הב׳ מקיפים שלו שהם הנקרא **לם** דאלס כנ״ל. והנה ג׳ בחי׳ אלו נעשין לז״א מפאת ג׳ בחי׳ שיש כנגדן בתבונה כדלקמן בע״ה (י) כי אלו המוחין הם בתבונה ויש יותר עליונים

הגהות וביאורים (א) עיין שער״ק דרוש י״א דף ס׳ ע״ג עד סוף פירקין וכדי שתבין זה היטב עיין נפ״ש דף מ״ה ועכ״ב בסדר הויית מוחין דקטנות אלו יע״ש ועיין תו״ח דף מ״ה. שמן בכון: (ב) עיין תו״ח דמ״ה ע״א שיטה י״ב: (ג) מוחין דקטנות: (ד) פי׳ דז״א. ומ״ש תוך נה״י דאמא פי׳ תוך הנ״ה ונה״י דאמא שבחי׳ כל בחי׳ המוחין דחב״ד וחג״ת ונה״י הם כלים תוך נה״י דאמא והחב״ד וחג״ת דאמא הם מקיף ל״מ דז״א. ומ״ש לבאן כי כשנופלים נה״י דאמא ביסוד נופלים אלמים אלה למחלה פי׳ לאילו בחי׳ חו״ב כמ״ל בזעיר בקונטרס. וסכן דעיקר כוונת רבינו הוא דמ״ה לעיל הנבארו כ״ש נה״י התתונים למעלה דאין בשכל סובלו הוא על בחי׳ הדעת שכולל ו״ק. שמן בכון: (ה) שער נוסח״ק ד״ב ע״ב: (ו) פי׳ כמ״ל בסוד בגמ״ל הנגבורות הם ביסוד ונודע המיתוק הנגבורות ע״י הבסיס הוא כמ״ל ונמתקים גם שמהם האלקים הנ״ל. שמן בכון: (ז) שכ״ה בפ״ד: (ח) כ״ל אלס דמוחין דיניבור ואלס דמוחין דיניקס ואלס דמוחין דגדלות הג׳ בחי׳ אלו שהם המוחין דיניבור יניקה מוחין הם נכלולים בשם מוחין ונקראים אלס כ״ל והחב בפ״ע ושלשתם יחד נכללות ג״כ נכלולים באותיות אלס והם ג׳ לזיקין זה תוך זה וג׳ לאדו״ן זה״ז וג׳ ממ״ן זה״ז והבן. בי״ם: (ט) סופ״ד: (י) שהם נה״י דאמא הרחבונים. וח״ת ונה״י התתונים. ותי״ קומת העליון. יהוא דבחי׳ המוחין הוא בנה״י דיניבים והכתר הוא מח״ת התתונים ובנה״י התתונים הוא תיקומה עילאה וזה שבוע. שמן בכון:

יפה שעה

מתמעטין והולכין. והיותר זך ומובחר שבו נשאר למעלה כמ״ש הרז״ל לקמן בפירקין ואותו הזך ומובחר שנשאר למעלה הוא הנעשה קרומות למוחין דגדלות הבאים אח״כ כמ״ש הרב ז״ל בכמה מקומות שמוחין דקטנות נעשו קרומיות למוחין דגדלות ועיין מ״ש הרז״ל בספר מבו״ש שע״ה ח״א פי״ג: (א) נמצא כי האמת הוא שהג׳ מוחין עילאין אלו דאלהים דרישא עם המוחין המתפשטים בחו״ג וגה״י תוך נה״י דאמא כולם נופלים למטה ביסוד כי כשנופלים נה״י דאמא ביסוד הם נופלים אלמים ולא למחלה וכן גם המוחין שבתוכם נופלים. אך הדעת המתפשט בתוך נופא בגלוי בו״ק אין מי שיגבילהו. ולכן נשאר במקומו ואינו יורד כו׳ ולעיל שלהי שער אנ״ד כתב הרז״ל ז״ל וכן כ״ב בנ״א אין האלהים למוחין דגדלות יורדים עד הבריאה כי ג׳ כלים לחיצוניות דז״א בהכרח ירדו עמהם כי הם יותר חיצונים מהם וכבר ידעת ממקום אחר איך הג׳ כלים יורדים בבי״ע ואע״פ שאמרנו במקום אחר שאין אלהים יורדים עד הבריאה. הוא להיותם מוחין אך הג׳ כלים יורדים בבי״ע כו׳ ונמצא כי בהכרח שיורד החיצונים דז״א עם המוחין דאלהים לחיצונים לבי״ע יע״ש. ולע״ד שתי לשונות הללו קשה לשונם כי בודאי כשיורדים הצונים דפרצוף ז״א לבי״ע מוחין דקטנות יורדים עמהם ובהוכם הם יושבים ונאמר שגם נה״י לחיצונים דאמא יורדים עמהם כיון שהמוחין לחיצוניות בתוכם אמנם בפרקין מתבאר כי יש פעמים שיורדין המוחין דקטנות לבד והפרצוף לחיצוניות נשארים במקומם ושם כתב כי שלם כלים

לחיצוניות

עליונים מהם שהם מן אמא עילאה. ונדבר עתה באלו של התבונה ונאמר כי יש בה ג׳ בחי׳ א׳ הוא נה״י שלה הראשונים שנתלבשו בז״א להיות לו בסוד מוחין הב׳ הוא בחי׳ חלי ת״ת (א) ונה״י שלה החדשים שנתפשטו בה מחדש כדי שתהיה שלימה בי״ס גמורות להזדווג עם אבא כנ״ל הג׳ הוא בחי׳ שאר קומתה שהוא מן מהלית העליון דת״ת שלה עד למעלה עד ראשה וג׳ בחי׳ אלו מכיונות עם ג׳ בחי׳ אחרות באופן זה. והענין כי הנה נת״ל כי בעת לידתו עלו אלו האורות של הכלים של נה״י דתבונה למעלה בחלי תחתון של הת״ת שלה ונתרוקנו אלו הכלים מן האורות שלהם עלמן ולא נשאר בהם שום חיות כלל ועיקר בסיד אין התירה מתקיימת אלא במי שממית עלמו עליה ואז בביותן כלים ריקים נכנסו להיכן המוחין דז״א שהם מן החכמה שבו עד למטה שהם ט״ס ונתלבשו בט׳ פרקין שיש בנה״י של התבונה ואח״כ נתלבשו כולם תיך ז״א מחכמה שבו ולמטה כמ״ש בע״ה. ונמצא כי הכלים והנוף (ב) של אלו המוחין הם בחי׳ א׳ שהם הכלים וגופניות התבונה עצמה אבל האורות והרוחניות והנשמה שבהם הם המוחין של הז״א עצמו אמנם לפי שבבר נסתלקו אורות שלהם ונכנסו אורות הז״א במקומם לכן אלו הנה״י דאמא מתחלפין מטבעם הראשון ונהפכים להיות עצם מעצמו יבשר מבשרו של הז״א עצמו וכנוף עצמו דמיין ממש ואינן נקראין אלא בשם נוקבא דז״א ממש. ובזה תבין מ״ש בדרוש גדלות דז״א איך הוא בחמן ו״ק שיש בו בלבד כידוע שכל עצמיות היינו רק ו״ק איך הגדיל אח״כ ונעשה בן י״ס גמורות ובשם ביאורנו (ג) כי הנה הענין היה שהיה בו ו״ס הנקרא ו״ק ונכנס בו עוד ג״ס שהם נה״י דתבונה ומתחברין יחד ונעשין ט״ס גמורות באופן זה כי כל פרק עליון דגלת תבונה מתערב ומתחבר עם ב׳ פרקי עליונים דכלי החסד דז״א ונעשין חכמה שבו ופרק ב׳ דכלי גלת דתבונה מתערב עם פרק התחתון דחסד ופרק עליון דכלי דגלת דז״א ונעשין חסד דז״א ופרק ג׳ דכלי גלת דתבונה מתערב עם ב׳ פרקי התחתונים דגלת ז״א ונעשים גלת דז״א ועד״ז בקו שמאלי ועד״ז בקו אמצעי כמבואר אצלינו במקומו (ד). ונמצא כי הנה״י עצמן דתבונה מתערבים עם הכלים וגופא של ז״א והכל נעשה כלי וגוף א׳ בהשוואה א׳ וכנוף דז״א הוי ממש ולכן נקרא בחינה זו בחי׳ הגדלה ממש של הז״א עצמו כי להיותן כלים ריקים ונכנסו אורות דמוחין דז״א לתיכן נעשו כנוף דז״א ממש והרי נתבאר בחי׳ המוחין דז״א מחכמה שלו ולמטה איך נעשו ע״י נה״י הראשונים של התבונה שהם הכלים בלתי אור. הבחינה הב׳ הוא הכתר של ז״א אשר הוא נעשה מן חלי התחתון של ת״ת (ה) ונה״י החדשים של תבונה והנה בחינת הכתר דז״א צריך שתחילה נבאר מה ענינו אם הוא מכלל מוחין דז״א או לאו אם מכלל הי״ס דז״א או לאו כי בדבר זה יש מחלוקת גדולה בין המקובלים ובספר ילקוט נתבאר שהחסידון י״ס מתחיל מן החכמה כמו שבחב אחת היא רוח אלהים חיים כו׳ וכן אמרו אין ראשית אלא חכמה ולאיות הרבה לשברא זו גם מה ענין הבנת לשון כתר ולמה נק׳ כך. והנה כפי הנראה מפשטות לשון התקונים וספר הזוהר נראה כי הכתר הוא גולגלתא וחב״ד הם המוחין שבתוך הגולגלתא ואם כך הוא נמצא שהכתר הוא גרוע בתכלית הגרעון כי הוא נעשה חיצוניות ולבוש אל המוחין כדרך הגולגלתא המקיף ומלבש את המוחין ואין ספק שתכלית ועיקר הם המוחין כי הגלגלה הוא כלי ומלבוש טפל אליה ודבר זה לא יעלה על דעת תיכוק בן יומו כי הרי כתר גדול לאין קץ על החכמה ותבונה ודעת ונהשבו אלו כלא היו

* אבל הענין הוא כי הנה המוחין הם חב״ד אבל שרשם של הג׳ מוחין נשאר למעלה הרושם שלהם ומציאותן בכתר ואותן המוחין שבכתר הם גדולים ומעולים לאין קץ על המוחין הנקרא חב״ד. ולכן תמצא באדרת נשא שכאשר מבאר סדרי ספירות הכוללות כל האצילות אשר הא״א נקרא כתר ואו״א חו״ב מזכיר שם בא״א בחינת גולגלתא ומוחא סתימאה דיליה. אמנם חו״ב הם או״א שהם ענפים היוצאין ממ״ש דא״א הנקרא כתר וכן הוא הענין בי״ס הפרטות שבכל פרצוף וא״כ בודאי כי המוח הסתום שבכתר הוא גדול מאד מן חו״ב אשר בפרצוף ההוא כי הרי מן הכתר נאצלו הם ובהכרח הוא שבחינת ד׳ מוחין שהם חו״ב ודעת הכולל חו״ג שארבעתן יהיו נמצאים בכתר בודאי כמבואר אצלינו בברכת שיש שלוש של העמידה לכן הם ד׳ כריעות וד׳ זקיפות ע״ש. ונמצא כי (ז) המוחין הם למטה מבחי׳ הכתר ואינם בתוכו כי הכתר גבוה מאד מאד מהם והם למטה ממנו לגמרי אמנם בכתר יש בו בחי׳ פנימית שהם מוחין שבו בעצמו ממש ובחי׳ החיצוניות שהוא הגולגלתא אלא שחיצוני׳ שהוא הגולגלתא (ח) מתפשטת עד למטה ומלבשת גם את המוחין הנקרא חב״ד אבל עיקרית הכתר אינו אלא למעלה על אלו המוחין. ועיין בביאור זאתו מאמר ג׳ ריסין אתנלפין דא לנו מן דא הנזכר בתחלת אדר״ז דרפ״ח ומשם תבין ענין זה המוח שבכתר שהוא מלבד המוח עצמו מה ענינו:

פרק ב מ״ת

ועתה נבאר מהיכן נעשה בחי׳ הכתר הזה והנה הוא נעשה מבחי׳ חלי התחתון של הת״ת דאמא הנקרא הביאה וזהו ענינו. כי הנה כתבנו לעיל כי לסבת הכנסת נה״י דאמא הראשונים תיך ז״א בבחי׳ המוחין הוצרכה להתגדל ולעשות לה נה״י חדשים אחרים ושם באמרנו איך היה הענין ואמרנו כי האורות של נה״י דאמא עלו בחלי ת״ת התחתון של תבונה לרחות את הולד שיולד וילא לאוץ ואז אותן האורות הוציאו שם נה״י אחרים חדשים כי בעלות האורות הנ״ל האירו ונתנו כח לכלי הכוח של מחלית הת״ת התחתון והגדילו ממנו (ט) נ״כ נה״י חדשים ואז האורות הראשונים שנסתלקו נתלבשו תוך אלו הנה״י החדשים כי הנה״י הראשונים הוצרכו להתריקן לכמה סבות הנ״ל אם לצורך לידת המוחין דז״א ואם להעשות לבושין למוחין דז״א עצמו כנ״ל אבל אלו שהם תשלוש י״ס של תבונה עצמה

הגהות וביאורים. (א) התחתון ונחי׳ נה״י: (ב) הוא הכלים והוא הנוף וכפל הלבוש וכן מ״ש אבל האורות והרוחניות והנשמה שבהם גם זה הוא כפל הלבוש. שמן שמון: (ג) לקמן פ״ו וז׳ ובכ״ה פ״ו ובכ״ט פ״ד: (ד) לקמן פ״ז: (ה) לקמן פ״ג: (ו) ממדרת ז״ל: (ז) עיין לעיל שער י״ג פ״ג ושם: (ח) לקמן סופ״כ: (ט) עיין שמן שמון פ״ז:

יפה שעה

לחיצוניות דז״א בהכרח ירדו עמהם כי הם יותר חיצונים מהם כו׳ ועיין אלהי שער הפטורים שער מוחין דצלם:

עלמה חזרו האורות להתלבש בהם והנה מזה המחלוקת בהתחיל של הת״ת ומן הנה״י בבחינת כלים ובחינת אורות ג״כ שלהם עלמן הם הנעשין כתר של ז״א והרי זה הוא שיעור א׳ שם בין הכתר אל המוחין כי המוחין הכלי שלהם הם של התבונה והאורות הם של ז״א אבל הכתר הכלי יהאור שלו הכל הוא של תבונה . ובזה (א) תבין טעם למה אין הכתר במספר י״ס כנ״ל אמנם מתחילין מן החכמה שהוא נקרא ראשית . והענין כי הנה המוחין דז״א שהם חב״ד שלו האורות הם של ז״א עצמו ואע״פ שהכלים והלבושים הם נה״י הראשונים של התבונה כנ״ל עכ״ז הם עפלים ונגרעים אחר הרוחניות והאורות שבתוכו אשר הם מז״א עצמו ולכן משם הם מתחילין מספר הי״ס שהם חב״ד חג״ת נהי״ס שבו . ובפרט במ״ש לעיל כי הכלים של נה״י הראשונים דתבונה נעשו בכר מבשרו וגופו ממש דת״ת דז״א (ב) אמנם הכתר שלו אין לו שייכות עמו לא באורות ולא בכלים כי כולם הם בחי׳ התבונה לבד ואין בו בחי׳ דז״א כלל זולתי שהוא מתחבר עמו ושורה עליו כענין כתר במ״ש ולכן אינו נחשב במספר י״ס דז״א וזכור כלל זה . וגם בזה תבין למה נקרא כתר כי הוא לשון כותרת וסיבבה כמו העטרה המקפת ומסבבת ומלבשת ראש האדם והוא דבר אחר כגרגרה בחוש הראות שהעטרה דבר הנבדל מן גוף האדם גם מזה תבין הפרש ויתרון מעלת הכתר על המוחין כי המוחין היו האורות בחי׳ ז״א עצמו ובחי׳ הכלים שלהם בלבד היו מן התבונה אבל הכתר שלו כולו כלי ואור הוא מן התבונה לבדה ופשוט הוא היתרון והמעלה שיש בין תבונה לז״א שאין קץ וקצבה אליו ומה גם כי אפילו בחינת הכלים יש יתרון לכלי הכתר מכלים של מוחין לב׳ סיבות א׳ כי הכלים של מוחין הם כלים של נה״י ראשונים לבד אבל כלי הכתר הם מהנה״י התחתונים וגם מחלי ת״ת התחתון (ג) ומודע כי חלי ת״ת גדול מכל הנה״י כולה כמבואר אצלינו בהקדמה הידועה . כי הבחינה הקטנה שבכל ספירה העליונה היא גדולה מכל מה שלמטה ממנה (ד) והרי רואה כמה יתרון יש אל הכתר על המוחין ופשוט הוא כי הכתר גדול מכל הע״ס כולם של הז״א לגמרי ואמנם עכ״ז נקרא כתר של ז״א עם היות שאין לו שייכות עמו . והטעם הוא לפי שכאשר אמת שהוא התבונה רולה להעטיר ולהכתיר את בנה ז״א בסוד בעטרה שעטרה לו אמו הנה (ה) היא יורדת ומשפלת גופה למטה עד שיעור חלי ת״ה שלה כנ״ל ומקפת ומסבבת ראשו של ז״א ונעשית לו בחי׳ כתר ועטרה ואז נחשב כאלו הוא מבחי׳ ז״א עצמו לסיבת התחברותו והתדבקותו עמו . וז״ס מ״ש בתיקונים כי כל הכתר הוא אמא על ברא גם אמרו בתקונים כי כל הכתר הוא אהי״ה (ו) והענין הוא כי מבחי׳ אמא הנקרא אהי״ה כנודע נעשית כתר דז״א כנודע כפי מה שבארנו ודע כי לא ז״א לבד אלא ע״ד הנ״ל הם כל בחי׳ של הכתרים של שאר הפרצופים כמו א״א או״א (ז) וקבא דז״א כי כולם כתרים נעשה מן ת״ת העליון שעליו עד״ז שבארנו בכתר דז״א והנה גם כן יתבאר לך כי הרי מבשרי אחזה אלוה והרי אין אנו רואים שהאדם התחתון שבעה״ז יש בו כתר עם המוחין בתוכו למעלה מן המוחין שלו . אך זה יובן במ״ש כי הנה כמו שהכתר אינו מכלל גופו דז״א רק בחי׳ מקפת עליו זולתו כך הוא באדם התחתון שהכתר שלו הוא אור רוחני מקיף עליו ואינו נגלה ונכר לעין כל אמנם החילוניות שלו המתפשט למטה הוא הנגלה והוא הנולגלת המקיף את המוחין של אדם עצמו :

פרק ג מ״ת

ועתה נבאר ענין (ח) הכתר הזה איך נעשה מחלי ת״ת התחתון ומנה״י אחדשים דתבונה ובו יתבאר מ״ש למעלה כי אמא יורדת ומשפלת עצמה למטה להיותה כתר על ראשו ואם כפי הנ״ל א״ל להשפיל עצמה . אבל הענין כי הנה עיקר בחי׳ הכתר דז״א אינו רק חלי התחתון של ת״ת לבד של התבונה והיא ממש שורה ע״ג מוחין שלו הנקרא חב״ד כי הרי באמרו * כי הכתר הוא

* **כו״ב** (ט) כתר גימטריא ג״פ אור וסוד אור יולא מאויר ואויר רי״ו ג׳ ע״ב דיודין נמצא כי הכתר רומז לט׳ פעמים ע״ב דיודין ועם כולל הרי י״פ ע״ב דיודי״ן נכללין בכתר ונעשין נשמה בכתר שהוא אור וכבר ידעת כי כתר בחי׳ אור מקיף :

רק (י) ספירה א׳ לבד ואינה נחלקת לג׳ קוין (יא) וא״כ א״א שגם הנה״י החדשים המתחלק׳ לג׳ קוין יהיה כתר דז״א אבל צריך להבין שכפי זה מה נעשה מן נה״י החדשים המפסיקין בין חלי ת״ת אל ראש ז״א . גם צריך להבין מה שנתבאר אצלינו במקומות אחרים בענין דרוש המוחין דז״א איך צריך

י״ג שנים עד שיכנסו בו (יב) הוא זמן ירידה הכתר עליו ואם כפי הנ״ל שהת״ת עצמו שורה ע״ג חב״ד דז״א א״ל לשהות זמן רב כי איך שנכנסו כבר נה״י דתבונה בסוד מוחין שבתוכו מאליו נשאר עומד הת״ת ע״ג המוחין ברגע בלתי שהות זמן אבל הענין הוא כי הנה האמת הוא שחלי ת״ת התחתון של התבונה הוא לבדו נעשה כתר והוא חונה ושורה ויושב ע״ג המוחין ממש . והנה הת״ת הוא גוף רחב בגראה בחוש הראות ום בהמלצע ובתוכו מקום הלל ורחב יותר משאר ספי׳ ובפרט כאשר נעריך גוף של אמא שהוא מקום היותר רחב שבה וריפא דז״א שהוא היותר לר וקטן משיעור שבכל איברין ובפרט כי זה בחי׳ אמא וזה בחי׳ בנה הקטן כי ודאי כאשר חונה אותו חלי ת״ת על ראשו דז״א נכנס ראשו דז״א בתוכו וכל המוחין שלו מוקפים ומוכתרים מחלי הת״ת הזה ויש בו שיעור גדול שיהיה קלתו נשאר למעלה וקלתו יורד ומסבב את המוחין דז״א ואמנם הנה״י החדשים של התבונה אינם נכנסין תוך פנימית דז״א כאשר נכנסו הנה״י הראשונים . אמנם הם נכפפין ומתפשטין ויורדין בלד האחוריים של ז״א כאדם האורך הכופף קומתו ונשען ע״ג ראש האדם הקצר קומה העומד לפניו ואחורי הנגם נגד פני האורך ואז האורך כופף קומתו ומשים גופו שבמקום עבורו ע״ג ראש הנגם ורגליו מתלין לאחוריו דנגם נמצא שראש האדם האורך וחלי קומה העליונה זקופה מעומד למעלה וחלי גוף נכפף ונסמך ע״ג ראש הנגם והרגלים שלו יורדין ומתפשטין מאחורי הנגם וכן הענין באמת עם ז״א כאורך ע״ג הנגם ממש והיא עומדת ממש על הז״א כענין ליור הלמד כזה*. נמצא חלי ת״ת התחתון דתבונה כפוף על ראש ז״א כענין כתר על המוחין דז״א ורגלי אמא שהם נה״י החדשים יורדין ונתלין מאחורי ז״א עד למטה באופן שהת״ת עצמו דתבונה הוא דבוק ממש ועומד

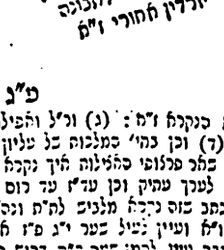

הגהות וביאורים (א) נקמן פ״ה אות ב׳ מ״ק ואות ד׳ ופ״ה ובכל״ה פ״ו : (ב) מ״ש דת״ת דז״א נהלה דר״ל דת״ת בנקבא ז״ת : (ג) ור״ל ואפילו שהוא מבחי׳ כלי הראשון אבר לא היה בו בחי׳ הלפלה מ״מ חלי ת״ה גדול מכל הנה״י . במן שבון : (ד) וכן בחי׳ המלכות של עליון הוא של בחרון הוא פשוט . במן שבון : (ה) עיין לקמן פ״ג : (ו) כרב ס״ה הקבה הינת בז״א דבהבו הוא מן אמא ונקרא אהי״ה אבל שאר פרצופי דאהי״ה אין נקרא אהי״ה . ואיכן הרב שמן שבון כאשר יזוע דכל פרצוף ההתון נקרא זון לעבר לעבר בפרצוף שעליו היינו אז״א נקרא זון לעבר א״ח וא״ה לעבר עתיק וכן עד״ז עד רוש המעלות ובאמת אהי׳ בסיר : (ז) א״ה ג״ע שבהרים דאו״א נעבו מבי׳ הא״ח ובמ״ל ביו״ן ע״ו בגם מקומות (עיין תו״ה דף קכ״ח שבתב בוה נקבא מלבים לת״ת ונה״י הא״ח כמשה בב״מ שמלבושים ת״ה ונה״י עיי״ש) ועיין בשער מאמרי רבב״י דמ״ג סוף ע״ד בגם מבתרים דאו״ז נעבו בבתרים דאו״א ועיין לשיל שער י״ג פ״ו אמנם אי׳ בעליון שפליון קבה : (ח) לשיל פ״ה וב׳ : (ט) שבה״ק דף מ״ט ע״ד : (י) עיין עו״ת דף נ״ו ע״ב סוד ושבור ותבון עטם הדבר עיין לקמן שער כ״ה דרוש כ׳ והבין בעליון תבין : (יא) הרב ס״ה הקבה הלא כל ספירה וספירה בבלותה אין בה רק קו אחד ולא ג׳ קוים . ובתב ע״ז הרב שמן שבון ח״ל ולענ״ד דברי רבינו פשוטים דפיקר בכתר דז״א אינו רק חלי ת״ת דתבונה כי הרי ביאתנו כי הכתר אינה רק ספירה אחת לבד (כמו בל שאר הספירות) ואינו נחלקת לקוין ואם אנו אומרים דת״ה דאמא וב״ל סאב״ו בחדשים בתר דז״א א״ל נמצא הבתר מבחי׳ הנ״ל בחדשים אלו נחלק לקוין ואיך אפשר זה . גם הבין ואי״ב בפי זה לי אשבר שגם הנה״י מחדשים המתחלקים לג׳ קוין יהיה בתר דז״א אבל צריך להבין מה נעשה מנה״י הלו וכו׳ . במן שבון : (יב) נ״ב נ״ח מי״ג עד עשרים ובכללן :

ע״ג מוחין דז״ת והוא נעשה כתר אליו וא״כ ירידה זו דרך אחורי ז״ת שיורדין ומתפשטין נה״י החדשים כדי שישאר הת״ת בבחי׳ כתר דבוק ע״ג קוותין לרוכין שהוא וזמן לירד כמ״ש אצלינו (ח) בענין המשך י״ג אלפים דגדלות דז״ת כנ״ל. נמצא כי הכתר דז״ת אינו דבוק ביחד בניף אחד עם הנה״י הנכנסין תוך ז״ת אבל הם גוף אחד עם נה״י החדשים היורדים ומשתלשלין מאחורי הז״ת. וזה תכין מ״ש אצלינו במ״ת (ב) כי קו אמצעי דז״ת (ג) לפעמים יורד עד למטה וגם בחי׳ הדעת שהוא עמו בקו האמצע גם הוא יורד למטה ממקומו ואמנם המו״ב שבו נפ״רין במקומם ואינן יורדין לפי שאינן קשורים עם הכתר אמנם אם היה (ד) נקשר עם נה״י הפנימים דתבונה היה מוכרח שאם יעלה הכתר (ה) והדעת גם המו״ב שבב׳ קוין האחרים ירדו ויעלו עמהם:

פרק ד מת

ונבאר עתה ענין ירידת והשתלשלות הנה״י של תבונה החדשים מאת רי ז״ת והטעם שאינן יורדין ונמשכין דרך פניו הוא כדי שהוכל התבונה להשתכל פניה בפני הז״ת כאשר תכפוף ראשה להשתכל בו בהיות פניה באחורי ז״ת ותכפוף ראשה ותביט בפניו של הז״ת שהוא נמוך ממנה ותאיר בו בהשתכלותה ואלו היה הגליה משתלשלין כלפי פניו נמצאת פניה כנגד פני הז״ת והנה היא גבוה מאד וכאשר תכפוף ראשה להשתכל בו אינה משתכלת אלא באחור של ז״ת (ו) והנה שיעור אורך והתפשטות והשתלשלות נה״י החדשים הנ״ל באחורי ז״ת הוא עד סוף שליש עליון דת״ת דז״ת שהוא נגד החזה שלו אשר משם ולמטה יוצאת רחל נוקבא דז״ת באחורי ז״ת כנ״ל. כי מקום שמסתיים היסוד דתבונה שנכנס בתוך פנימית ז״ת שם כנגדה מבחוץ מסתיימין נה״י דתבונה החדשים החיצונים. ואע״פ שנה״י דתבונה החדשים שיעורם כשיעור אורך נה״י הראשונים עכ״ז אינו דומה התפשטות (ז) בפנים ביושר אל החיצונים שנכפפין ומתעקמין ונכפלים ומתפשטין באחורי עורף ז״ת לכן הנה״י הראשונים הנכנסין תוך ז״ת מתפשטין עד סוף רגלי ז״ת וכנה״י החדשים אשר נכפפין ועקומים לאחור אינן מגיעין רק עד החזה לבד והנה ע״י התפשטות אלו הנה״י החדשים באחור ז״ת ע״ד החזה מתכסים באחוריים של ז״ת ואין החיצונים והדינין שולטין באותן אחוריים עליונים של (עורף) ז״ת. ודע כי כל בחי׳ אותו (ח) החיצונית והלבנונית שבאחורי העורף דז״ת וכל הלבנונית באחורי הגוף והכתפים שלו כולו הוא בחי אלו הרגלים של אמא אשר הם מכלל בחי׳ הכתר שלו המקיף את ז״ת באופן שכל אותו החיצונית הנזכר באדרת שיש למעלה בגלגלתא וכן אותה החוצונית המתפשטת באחוריים הכל הוא בחי׳ הכתר הנזכר באדרת הכותר ומקיף את ז״ת. וז״ס מ״ש באדרת נשא דף קכ״ח ע״ב על בחי׳ ח״ת (ט) וז״ל ומהאי גולגלתא נפיק חד עיבר חיוור דנחית לגלגלתא דז״ת כו׳ כי ודאי הוא יורדת דרך אחורי ריש״א דא״א. ודע כי על הלבנונית שהוא בחי׳ הכתר הנ״ל שהוא סוף הרגלים של התבונה החיצוניות נמשך ומלבש עליהם בחי׳ חד קוי דשערי הנמשך מראש הא״ת (י) דרך עורפו בין תרין כתפין כנ״ל באדרת דקכ״ט ע״ב ונמשך ג״כ עד החזה דז״ת כדי לכסות הכתר מחשוף הלבן אשר שם ולכן נמצא קוי דשערי דרך אחור ז״ת ועוד טעם ב׳ כדי שלא לכסות הפנים של ז״ת לכן נמשך דרך אחוריו. ודע כי הנה נתבאר כי קוי דשערי מלבשים ההוא חוצונית שהם נה״י החדשים והנה למטה (יא) מן ההוא חוצונית יצאת לאה אמא יעקב באחורי ז״ת מחציו ולמעלה ומסתיימת עד החזה נ״כ כי לאה יוצאת תכף במקום הדעת של ז״ת מאחוריו כנודע. וכאשר נכנסו המוחין תוך ז״ת תכף יוצאת דרך אחור בחי׳ לאה כנ״ל וכאשר הוגת הכתר על ראש ז״ת ירד גם הוא ונתפשט ונמשך עד החזה כנ״ל והלבשים וכיסה את לאה העומדת שם פניה נגד אחורי ז״ת והכתר מלבשים ומכסה אחור לאה ועי״ז אין חילוקים שולטין באחוריים שלה וגם הלובן ההוא ממתק הגבורות והדינין הקשים שבאחוריים של לאה נגודע. וזהו הטעם שבספר הזוהר קרא אל לאה עלמא דאתכסיא אבל רחל היוצאת אחר סיום הכתר הזה מהחזה ולמטה נקרא עלמא דאתגליא. והנה סיום הכתר הזה שהם נה״י החדשים של התבונה הם מגיעין עד ראש רחל ומסיפם ומסיומם נעשה כתר של רחל נוקבא דז״ת. והנה תכין באדר״ז ואד״ר למה לא הוזכר רק נוקבא תחתה רחל דנפקא בין תר״ן דרועין דז״ת מאחוריו אבל לאה שהיא עלמא דאתכסיא לא הוזכרה כי הנה היא נכללת ונחשבת בכלל הכתר של רחל וכאלו היא עלמה נעשה בחי׳ כתר של רחל לסבה הנ״ל. וזה תכין משארז״ל שאמרה הורה לפני הקב״ה רבש״ע א״א לב׳ מלכים שישתמשו בכתר א׳ פי׳ כי הנה הת״ת דתבונה הוא עלמו גנדל ונתארך ונעשו נה״י החדשים ממנו כנ״ל אשר סיומם הוא כתר רחל הנקרא ירח ולבנה. באופן כי הת״ת דתבונה נעשה בהתחלתו כתר לזעיר אנפין ובסיפו כתר דרחל. ועתה נבאר (יב) בחי׳ הג׳ והוא אותיות **ל״ם** דלגלס שהם ב׳ מקיפים על ראש דז״ת שהם מבחי׳ (הנ״ל) חלי עליונה של התבונה עד חצלוס חלי עליון של הת״ת שבה כי משם ולמטה הוא כתר דז״ת כנ״ל. והענין הוא כך כמ״ש בע״ה כי **ל׳** של (יג) גלס הוא הג״ת של התבונה **ם׳** דגלס הוא (יד) כחב״ד דתבונה והרי נגמרו י״ם. ואמנם **הל׳** אינה אלא ב׳ ספירות וחלי שהם ח״ג וחלי עליון של הת״ת של התבונה כי חלי (טו) התחתון הוא בחי׳ כתר של ז״ת כנ״ל (טז):

והנה אלו המקיפים יש להם בחי׳ אחרת והוא כי הכלים שלהם הם גופא דאמא דתבונה עצמה אבל האורות שבתוכם הם משותפים כי יש בהם אורות ומקיפים (יז) דמוחין דז״ת וגם יש עמהם ביחד האורות של התבונה (יח). והנה יש בחינה אחרת בכתר משא״כ במקיפים כי הכתר הוא יורד ומלבש ומכתיר וסובב את הז״ת כנ״ל. וא״כ אע״פ שהוא בחי׳ אור מקיף אינו נכנס בחשבון המקיפים הנ״ל כי הם עומדים מרחוק למעלה ומשם הם מאירין למטה בז״ת אבל הכתר המסבב אותו בקירוב ובדיבוק גמור אינו נקרא מקיף ויש בחי׳ במקיפים משא״כ בכתר כי אלו המקיפים יש בתוכם ג״כ אורות ז״ת כנ״ל ולכן נקרא מקיפים של ז״ת אבל הכתר הכלי והאורות הכל של תבונה ואין בו מחלק הז״ת כלל אבל המקיפים אע״פ שהם רחוקים ממנו כנ״ל עכ״ז מתייחסים אל הז״ת ונקרא מקיף שלו כיון שבהם מעורב ומשותף אורות ז״ת עצמו ולולי כך לא היו מתייחסים אל הז״ת כלל משא״כ בכתר אע״פ שכולו הוא של תבונה עכ״ז להיותו דבוק עם הז״ת מתייחס להקרא כתר שלו. ונמצא כללות הדברים כי ג׳ בחי׳ הם הבחי׳ הא׳ הוא מוחין דז״ת שהאורות שלו והכלים של התבונה (יט) והכתר דז״ת האורות והכלים של התבונה בלבד (כ) ומקיפים (כא) דז״ת הכלים של התבונה והאורות הם מחוברים ומשותפים והם אורות דתבונה ואורות דז״ת (כב) ועי״ש (כג) (**מ״ב** (כד) נלע״ד שתכלית הדברים שבינה ותבונה הם ס״ס והתבונה היא **ם׳** מלי׳

דבינה

הגהות וביאורים (א) שער כ״ה פ״ג: (ב) שער כ״ח פוס״ב: (ג) ר״ל כתר: (ד) שכתר: (ה) נ״ל אז יוד: (ו) ר״ל דלעולם נה״י החדשים נרוכים להיות שהתפשטות דרך אחור ולא מתהפכת הוא ונמצא נה״י החדשים כלפי פניו דז״ת א״כ אינה מסתכלת אלא באחור דז״ת כאשר כותב קומתה חה״ת שבוט. שמן שבון: (ז) נ״ל כהלבנונים המתפשטים: (ח) נ״ל אור: (ט) ודע דבחי׳ הא״ת הנזכר כאן הוא על בחי׳ כתר דז״ת הנקרא א״ת כנעשה מה״ת דאינמא דכל כתר נקרא אור״ת כנודע. ואינו על בחי׳ הא״ת הכולל וחד שבוט. שמן שבון: (י) גם זה הוא מבחי׳ ח״ת דז״ת שהוא רחש דז״ת (ובנוסח ע״מ כתי״ש של התיסיד בעל יוב״ה ליתא מריש דז״ת) וכן הוא בכדיא בשער הקדמות דף כ״ט דכתב כ׳ ועיין שער כ״ה פ״ב שם מבוא״ר יוחר דבכי רבינו ומבם הבין במת״ת דאינמא הוא חוצונית דגולגולתא וחוצונית וקדלא הוא התפשטות נפ״ר בתיסיד. ועוד בחי׳ קוצא דשערי מרישא דז״ת כמתפשט מלאחוריו ע״ש. שמן שבון: (יא) ר״ל לפנים מפנה ולא למטה ממש דבינה נודע דלאה ומלאה מלאחוריו הדעת דז״ת הנזכר בסמוך. שמן שבון: (יב) זה חוזר למ״ש נפ״ת מזה הכתר. שמן שבון: (יג) נקמן פ״ב אות כ׳ מ״ב: (יד) נ״ל כיון הכ״ד וכו׳. וכנוסחת בנספר נ״ב עיין ס״מ פ״ב ווו הנוסחת היא כפי הסמוכה שבמע מובכה״ו ד״ל פ״ת מבאריו ז״ל הוא בשער בהקדמות בלקוטי ז״ת: (טו) כרב שמן שבון הבינת מבם הרב אור וזרוע דתני לה דוקא אלא שלש במ״ם בשער ליזה המוחין הנ״ד: (טז) שער כ״ה פ״ד: (יז) נ״ל דמקיפים: (יח) מלמה: (יט) בחי׳ ב׳: (כ) בחי׳ ג׳: (כא) נ״ל (כב) והמקיפים: (כב) ביחד: (כג) בכלי׳ כתב ל״ג ונ״ב בייב לפ״ת מדבוטי דלגס: (כד) זה כמ״ב בפכ״א הוא אות כ׳ נפ״ס. ועיין דב״ש דף י״ת ע״ד ד״ה נתחוור:

דביצה העומדת מחזה שלה עד סיום שלה ולכן נקרא ם׳. ואמנם המלכות דתבונה זו היא כלולה מי״ס ג״כ והט״ס הם כללות (א) לם דלגם והמלכות (ב) דמלכות שבה הוא ל׳ דלגם נכנסת בפנימית דז״א. ואמנם הכתר דז״א גם הוא מקיף לכן הוא מט״ס דמלכות דתבונה הנ״ל (ר״ל שבעיבור נכנס כלי חיצון של מלכות דמלכות דתבונה) (ג) וביניקה אמצעית של מלכות דמלכות דתבונה ובגדלות פנימית של מלכות דמלכות דתבונה) שבכל (ד) ספירה יש ג׳ בחי׳ כלים ונמצא של׳ דלגם דעיבור יניקה ומוחין הם ג׳ מלכיות דתבונה הנקרא ם ולעולם מלכות דמלכות דתבונה הנקרא ם היא נכנסת בפנימית ז״א וא״כ נמצא שלעולם צריך להשלים מלכות שחסר מי״ס התבונה. וז״ס ענין הכפליים שנכפלים הה״י והיסוד הה״י ממש אלא מל׳ שישורה נגד הה״י והבן זה. ונמצא שבכל עולם ובכל ספירה הוא כך שהמלכות דמלכות של המלכות דאצילות מתלבש בבריאה וכן בכל ספירה וספירה כן הוא שבמלכות דמלכות דתבונה שהוא מלכות דביצה היא הנכנסת תוך פנימית ז״א וכללות הט״ס דמלכות דתבונה הם המקיפין והבן זה:

פרק ה מ״ק

טעם נמה הכתר דז״א בשלים (ה) אחרון של ת״ת דאמא לפי ששם הוא סוד הרחם ס״ד אות ה׳ של אמא ושם נכנסת י׳ של אבא שהוא היסוד שבו ביסוד שבה ומכח האורה ההיא נעשית שם כתר לרישא דז״א (ו) שהוא מתחיל מהטבור ולמטה. (ז) **מ״ק ב** הטעם למה אין אמו מוחין לעולם הכתר בחשבון הי״ס רק אמו מוחין הדעת במקומו דע כי הלא ת״ת דביצה ממנו נעשה כתר לז״א ומלד חיות פנימית שבה נמשך חיות לכתר דז״א. והנה הכתר לא נעשה ע״י זווג או״א רק מהביצה לבדה (ח) וכיון שכן נמצא כי בפי בחי׳ זו יהיה יותר גדול הכתר מן המוחין כי המוחין הם נברלים ומתחדשין מאו״א ע״י זווגם אך הכתר הוא מחיות הביצה עלמה כנזכר ובערך זה יהיה יותר גדולה הכתר מהמוחין אך יש בחי׳ אחרת והוא כי הלא מבשרי אחזה אלוה כי עיקר שכל ותבונת האדם במוחין כי הנלגלתא טפלה בערך המוחין. והענין כי בבחי׳ שהמוחין הם מאו״א משא״כ הכתר שהוא מחמא לבדה לכן בבחי׳ זו המוחין הם עיקרים ומשם מתחיל המוחין ולא מן הכתר כי אע״פ שהח״ת דביצה בהיותה בה בעלמה האור שלה גדול יותר מאור המוחין שבז״א עלמו עכ״ז כאשר האור שלו נעשה ממנו כתר לז״א אז יורד במעלה מן המוחין כי המוחין מאור או״א והכתר מלד אמא לבד ובזה תבין מ״ש בזוהר כי כל כתר מסטרא דאמא. ג׳ דע (ט) כי (הלא) בסוד העיבור ג׳ כלילין בג׳ לא היה לז״א רק ב׳ מוחין חו״ב מלד אבא וב׳ מוחין מלד אמא כי היה הדעת חסר אז ממנו והם ד׳ שמות אלקים כולם בסוד ב״ן פי׳ כי אלהים פשוט ומלא ומלא דמלא הם ב״ן אותיות כי ז״ם בכ״י אלקים וד״פ ב״ן של ד״פ אלהים הם גימטריא (י) קדקד וז״ם הקדקד מקום שמוחו של תינוק רופף וזהו לחוק עשה לי אלקים כי ב׳ מוחין שהם ב׳ אלקים גימטריא עק״ב וי״ג אותיות המילוי בכ״א משתיהן הרי הוא גימטריא לחק ועם י׳ אותיות דב׳ אלקים גימטריא ילחק וזהו (סוד) לחוק עשה לי אלקים וגו׳ וז״ם שורש קין והבל קין נגד ל״ב אלקים (נ״א ה״פ ל״ב) אשר בכ״א מהם ה׳ אותיות הרי ק״ם כמנין קין וכן הבל ה׳ ל״ב הנ״ל ג״כ אלא שהבל בכללות וקין בפרטות וקין והבל שניהם גימטריא לחק הנ״ל וי״פ ל״ב גימטריא ש״ך גילולין ושרשם ל״ב אלקים וז״ם בהלו נרו על ראשי ר״ת נער. וז״ם והנה נער בוכה כי בתיה בת פרעה חשבה שהוא כולו דינין מש״ך גילולין כולם וזהו ותראהו והנה נער ובאמו נאמר ותרא אותו כי טוב הוא מלד החסדים לא מלד הדינין. הרי נתבאר כי בעיבור הם ד׳ מוחין ב׳ דאבא וב׳ דאמא לבד ומהם שורש הל״ב אלקים אך ביניקה בקטנות הם ו׳ מוחין ג׳ מוחין דאבא וג׳ דאמא והם ג״כ בחי׳ אלקים הרי הם עתה ו׳ אלקים וחלרפם עם ד׳ אלקים של העיבור שהיה בו מתחלה הרי עתה יש בו י׳ אלקים ביחד לז״א והם גימטריא ת״ל ת״ל וז״ם קולותיו תלתלים כי מספרן ת״ל ת״ל ועם כ׳ אותיות שיש בי׳ אלקים הרי הכל גימטריא תלתלים והם סוד השערות וקולין דז״א. **ד׳** אם (יא) אמו מוחין בחי׳ הכתר ובחי׳ הדעת נראה שהם י״א ובס״י אמר עשר ולא י״א עשר ולא תשע והטעם כי הדעת הוא בחי׳ נשמה דז״א ואין אמו מוחין אלא מה שיש בו כלי אבל הדעת (הוא) בחי׳ נשמה בלי כלי וכן בכל כללות האצילות (וכן) עתיק יומין הוא בחי׳ נשמה לכל האצילות ואין (בו) בחי׳ כלי כלל לכן אין אמו מוחין בחי׳ הדעת בכלל הי״ס (יב). והנה הי״ס שבכל כללות האצילות הם עשר נקודות שילאו אחלה בתוך הכלים ומהם היה התיקון כי מנקודה ראשונה נעשה כתר דאצי׳ הנק׳ אריך מכתר שבנקודה ובתיכו עתיק בבחי׳ נשמה ומב׳ נקודות נתקנו או״א ומו׳ נקודות ז״א ומנקודה אחרונה נב.ית הנוקבא דז״א הרי י״ם דעשר נקודים לבד. (א) והנה אי״א חכמה שבו מאירה לאבא (יג) ממקומה וכן ביגה שבו מאירה לאמא ואין כן במלכות שהמלכות שבכולם אחר הקטרוג ירדו בין מלכות ז״א ובין מלכות נוקבא בין מלכות דאו״א בין מלכות דא״א (יד) כולם ירדו ממש למטה אלא שמאירים אליה ממקומם (טו) ולא נשאר למעלה רק רשימו לבד א״כ היה אפשר לומר א״ו דהשתא לא נשאר רק הט׳ בכל בחי׳ ואז לא שהרי העשירית ירדה ונפלה לכן אמר י׳ ולא ט׳. (מ) ואמר י׳ ולא י״א כי אין זה רק הרשימו לבד כדי כשתעלה תדבק בשרשה למעלה דהיינו הרשימו וז״ס לעולם ה׳ דברך נצב בשמים שהמל׳ דז״א

הגהות וביאורים (א) לשון ספ״ר: (ב) לשון ספ״ם משער י״ד: (ג) נספ״י תיגו: (ד) פ״ה משער כ״ד: (ה) פי׳ בבחי׳ כלי שבכתר סוד דלוקה בלים להבין דאלו בבחי׳ האור הוא כ׳ שלישים. שמן שבון: (ו) כמ״ש לשון סופ״ם דכתר דז״א בכלי והאור הוא מתבונה ואין בו ח״ק מו״א. ש״ש:
(ז) עיין לקמן בפי׳ ד׳ וכפ״ה משער ז׳ ולשון ב״ש ונשער כ״ם פ״ו: (ח) ולשון בסמוך כתב כי נכנס י׳ דאבא וכו׳ ומכח הארה בהיא נעשה הכתר דמשמש דנעשה גם ע״י הבא כן הקשה האמת ליעקב. והרב שמן שבון כתב וז״ל ועיין שער הקדמות ל״ם ע״ב ד״ה עשם לאמר הכתר כו׳ והתראה כי נעשה מב׳ הארות של שני היסודות היינו מי׳ של אבא שהוא היסוד דאבא ומיסוד דאימא אבל לא ע״י זווג. ת״ל אחי שער מ״ם לא נעשה ע״י זווג או״א רק מבינה לבדה פי׳ מלכות ב׳ היסודות הבר בבינה: (ט) עיין לשון ס״ב משער כ״ב: (י) עיין בשער הכוונות בכוונת אמת ויציב: (יא) עיין לשון פי׳ ב׳ מ״ק וכפ״ת משער זה ולשון פ״ב ונשער פ״ו:
(יב) ת״ה זה הוא בבחי׳ פנימיות הכתר הוא מכלל הי״ם. ומ״ש לשון כלל ב׳ דלעולם אין הכתר נחשב בכלל הי״ם רק הדעת מיירי בבחי׳ חיצוניות וכ״ה לקמן בפ״ת.
(יג) ר״ל או״א שילאין נקרא חכמה ומקבלים ממותא סתימא הכל יסוד״ם שהם נקראו ביגה יונקים מביגה דא״א בעומדת בגבון וכם יסודות בגמרים בנודע עכ״ל
כלל שהה הלכן משם ספר אור זרוע. והוכא בספר שמן שבון: (יד) דע דבינה בכר בתבנו דכל מ״ם בבינו הוא מנקודה אחד מבשר נקודות המזכרים הבשים בקומת
אשר הוא כוללת א״א והוא״ם המלכיים לא״א חג״ת שבו. וכבל הבי׳ מלכוסים אלא שבהוהן נקודות העומדים זה למעה מזה היה מקבה
המלכים בג״ר בהקיימו וז״ת נשבבו. ואח״כ היה התיקון בשבת ימי בראשית וביום הד׳ היה הקטרוג במלכות של כולם בנודע ועד״ז ממש היה בכל הנשר נקודות
הכוללים הבוים בקומתן כמו״ל שבם ע״ו ואו״א ואו״ת וזו״ן. וכבר כתבתי דכל מקום שאומר בבינו דע״ו הוא נשמת י״ת מייבי בשרטות נקודה אחד מו״ד בהקדות הכוללת
ולזה תינו מזכיר לעתיק בשם. שמן שבון: (טו) נ״א ולא שמאירים אליה ממקומם אלא משם ירדו: (טז) ס״א בלעולם צריך להשלים עמה י״ם דא״ת וכן י׳ של כל
בחי׳ ובחי׳ ולפי שהיה ג״כ אפשר לטעות ולומר שהם י״א עם הרשימו וסייתי מוגה לא הרשימו לעלמו לכן אמר י׳ ולא י״א כו׳:

יפה שעה

(א) והנה אי״א חכמה שבו מאירה לאבא ממקומה וכן ביגה שבו מאירה לאמא ואין כן במלכות. שהמלכות שבכולם אחר הקטרוג ירדו בין נוקבא דז״א בין מלכות דא״א בין מלכות דאו״א כולם ירדו ממש למטה כו׳. וא״ת הלא הרז״ל כ׳ בשער הולדת או״א וז״א פ״ו ז״ל והנה דע כי חיות ונשמות של או״א היא נמשכת מב׳ ריסין כתר ומ״ם גולגלתא ומוחא כי הם משפעים כו׳ מן כתר לאבא ומחכמה לאמא יע״ש. ובשער א״א פ״ז כתב הרז״ל ז״ל כי הנה מציאות אלו הב׳ ריסין הם מתגלין אח״כ באו״א. ואו״ת בחדא נפקין ובחדא שריין לכן גם אלו הב׳ רשין היו בחדא יע״ש. ושם כתב ואלו הב׳ מזלות מהם יונקין או״א ההשפעה המכתר מכתרא וממוחא ועיין בשער הנסירה פ״ד ומ״ם הרז״ל ואין כן במלכות שהמלכות שבכולם כו׳. פירוש כי הנה עשר ספירות דא״א הם העשר ספירות מקוריות ושורשיות של כל האצילות כמ״ש הרז״ל בריש שער א״א ואח״כ כל ספי׳ וספירה שבא״א מאיר לבחינתה שבאצילות והו״ב שהו מאירים לאו״א וממילא שנם ו״ק ז״א שהו מאיר בו״ם דכללות האצילות ושיתה המלכות

דז״ת אף שנפלה למטה לעולם הרשימו שלה למעלה וזה דרך שהוא מל׳ נוקבא דז״ת (א) הוא נאמר על הרש מו ואמר שלעולם היא שם בשמים למעלה בז״ת שהוא שמים וכן בכל בחי׳ ובחי (ב):

פרק ו מ״ק

ז״א היה תחלה ו״ק ואח״כ נגמר לי״ם גמורות באופן זה שהיה קו ימין היא חסד ונלח ובהם שם פרקין ואז תרין פרקין עלאין דחסד מתחברים עם פרק עליון דנלח דאמת והרי חכמה שלו מג׳ פרקין מדה גמורה וכן בקו שמאל ב׳ פרקין עלאין דגבורה מתחברין עם פ״ע דהוד דאמת וכעד״ז בקו אמצעי שכיון שתבונה ממיתה עלמה עליו שאז מסתלקין פנימית הה״י שלה וחיצוניות שלה לבד נכנס בו.וכתוכם המוחין דז״ת לכן הם נעשין חלק מאיברי ז״ת ממש ומגופו ומגדיל ז״ת ע״י הה״י דתבונה. ואמנם כשלא נכנסו עדיין רק ו״ק דגדלות מתחיל לגדל אך לא נשלם ראש דגדלות שבו ועדיין הנ״ת שלו נקרא ריש דיליה וא״כ בהכרח שבזה הראש מחג״ת דיליה יהיה ניכר גדלותו. (א) והוא דע שבתחלה מתחיל לגדל החלקים העליונים ואח״כ התחתונים שהרי בהכנסת המוחין ההתחתונים נכנסים תחלה אך בגדלות ז״ת עלמו העליונים נגדלין תחלה וזה ברור נמצא שתחלה נגדל החסד וגבורה ואח״כ הת״ת וכן כ״ה וכן (ג) היסוד. ונחזור לענין ו״ק דגדלות שהנה הד׳ פרקין העליונים דקו ימין שהם ג׳ פרקי החסד ופ״ע של הנלח הם מתחברים עתה יחד ונעשין חסד דז״ת ושם יש בחי׳ החכמה שלו שהרי הב׳ פרקין עליונים מאלו הד׳ הם חלקי. (ד) אח״כ כשנשלמו ג״ר דגדלות לכנום כנ״ל ונמצא שהם החכמה בכח כלולה בחסד אך לא תהיה לגמרי עד שיכנוס החכמה של ג״ר דגדלות ואז יתחלקו אותן ד׳ פרקין לב׳ בחי׳ חליים להכמה וחליים לחסד כנ״ל אך עתה ד׳ פרקין הם שם יחד בחסד והרי שהחסד מועיל עתה במקום מות ממש בחכמה.ונשארו ב׳ פרקי התחתונים דנלח לנלח דז״ת וכעד״ז בג׳ קיין והרי אין החג״ת שלו עומדין שם בכח של חב״ד וחג״ת נקרא עתה ריש דיליה כ״ל ויש שם רושם הגדלת ריש דיליה בכללות אע״פ שאינם בפרטות שבבר הם עתה מוכנים לכשיכנסו ג״ר דגדלות יתחלקו ב׳ פרקין עלאין בכל קו א׳ מהם לעשות חב״ד אך עתה חב״ד שלו כלולין בחג״ת ומעורבים שם. ואח״כ שנחלקו ע״ד הנ״ל הנה נכנסים ו״ק דגדלות באופן זה שנכנסו תחלה ג״ת הה״י שבהם בחב״ד דז״ת אשר עדיין כלולין בחג״ת דיליה ואח״כ נכנסים ג׳ אמצעיים בג״ר דז״ת חב״ד ונדחין הה״י דמוחין בחג״ת דז״ת והרי נשלם עתה בחי׳ ו״ק דגדלות. ואמנם אחר שיכנסו גם ג״ר דגדלות אז נדחין ג׳ אמצעים דמוחין בג׳ אמצעים דז״ת ונדחין ג״ת דמוחין בג״ת דז״ת ונשלם לי״ם. גם צריך שתדע שבתחלה היו מוחין דז״ת דיניקה מלד אמת ומלד אבא כנודע. והנה המוחין ההם עצמם שהם חב״ד דז״ת מתחלקים לפרקים כנ״ל ג״כ בבא דמוחין דגדלות ונמצא שבבא ו״ק דגדלות עלו בחסד דז״ת ד׳ פרקין מן לד מוחין דקטנות דאמת וד״פ מלד מוחין דאבא וכעד״ז בכל שאר. ודע שבבא ו״ק דגדלות נשארין ג״ת הה״י דז״ת בלי מוחין דגדלות הנ״ל אמנם משם נמשך קצת האורה מהה״י התחתונים דמוחין אשר בג׳ אמצעים דז״ת כנזכר בכוונת ה׳ אלהיכם אמת (ה). והנה כל זמן שלא נכנסו ג״ר דיליה דגדלות אין שרשי החו״ג מתפשטין במקומן כי נשארו לנעלה שרשם בדעת מחוברים עם חו״כ שלא נכנסו אמנם האורן לבד נכנסת ומתפשטין בו״ק דגדלות והבן זה שלא יתבוקו ג׳ דרושים יחד כנזכר אצלינו וע״ש אין ים ענפים (ו) ושרשים ונראה שהאורה זו היא האורת הענפים ולא האורת השרשים. ודע בבכל הולדה והורדת הטפה בעת הזווג הוא בכח המוחין כי משם נמשכת הטפה לכן ביאת הקטן אינם ביאה עד שיהיה לו מוחין דגדלות ראוין להמשיך משם טיפת ההזרעה. והנה הז״ת המוחין שבו אינם תמיד מתקיימין כנודע כי הם מסתלקין וחוזרין בסוד הוספת ודע שיש מוחין דעיבור דפנימים ומקיפים דאו״א ומוחין דיניקה דפנימים ומקיפים דאו״א וב׳ בחי׳ אלו הם מוחין דאלקים ויש מוחין דגדלות והם של הויות והם מוחין פנימים ומקיפים דאו״א. והנה בכל פעם שרוצין להמשיך להם מוחין צריך שתחלה יזדווגו או״א ומשם ימשכו המוחין לזו״ן. אמנם בזווג ההוא צריך שיעלו זו״ן מ״ן ועניין העלאתן מ״כ הוא המוח שלהם שהם בחי׳ נשמה הפנימים שלהם. והנה קודם שיעלו בסוד מ״ן לריכין לקבל האורה מלמעלה וא״א לקבלם אם לא ע״י זווג או״א (ז) ופי׳ הדבר כמ״ש שב׳ זווגים יש באו״א א׳ (ח) זווגם הוא בסוד חילוותיהן והוא תמיד להחיות העולמות חיות מוכרח לצורך עלמן ואם זה הזווג יתבטל אפילו רגע א׳ יתבטלו כל העולמות ח״ו וכב׳ הוא בסוד הפנימית והוא לתת מוחין לז״ת כדי שהם יולידו נשמות בעולם שהוא פנימית העולמות כנודע וזה שיש תדיר. והנה זווג א׳ התדיר א״ל שיעלו זו״נ בסוד מ״כ אמנם ההוא רוחא דשביק אבא באמא בביאה ראשונה אשר ההוא רוחא שורש זו״נ וכל שאר הנשמות הנמשכין מזווג או״א והוא רוחא מספיק אז למ״כ אך הזווג הב׳ הוא לצורך מוחין שהוא לצורך זווג זו״נ להוליד נשמות שהם פנימית העולמות אז זו״נ ממש נכלין במ״נ והנה כל מוחין הפנימים דיניקה דמלד אמת תמיד הם בו לעולם ועתה ע״י מ״ן בכח ההוא רוחא נכ״ל נעשה זווג או״א בבחי׳ ים״ם ותבונה והוא זווג התדיר ואז נשלם בחי׳ מוחין בחג״ת דיניקה שהם חילוותיהן והם אלקים. אח״כ עולה מ״ן זו״ן עלמם כדי לקבל מוחין דו״ק דגדלות שהם פנימית העולמות בזו״ן ודע שאין זווג זה הב׳ נעשה אלא כשמתחברים יחד ד׳ פרצופים או״א ויש״ם ותבונה ונעשין ב׳ פרצופין לבד והבן זה. גם דע כלל גדול שזה הזווג החילוניות שהוא לצורך העולמות נמשך ממוחין עלמן דאו״א בלי שיקבלו הם מלמעלה כנודע שכל מה שלמטה מהם כולם כלולים בהם ויש בהם כח כנגד כל מה שלמטה מהם אך הזווג הפנימי צריך שיקבלו גם או״א מאורות עליונים מהם ומהם ממשיכין למה שהוא צורך להמשיך נשמות חדשות שהוא בחי׳ הפנימים ונמצא שגם א״א מזדווג עם נוקבא תחלה והוא ממשיך לאו״א וכן א״א עלמו גורם זווג לעתיק וכן זה מזה עד רוש המעלות נמצא שזווג הפנימי הוא קושר כל העולמות כי א״א להמשיך אם לא שיקבלו מרוש המעלות אורות חדשים זה מזה וזה מזה עד או״א ומשם לז״א. ודע שאין המוחין דגדלות כולם בחי׳ שמות שיש כי ו״ק יש לו

הגהות וביאורים. (א) בנקבא דנר: (ב) למיל פ״א וז׳, ובכ״ה פ״ו ובלי״א פ״ג ובכ״ע פ״ד וס״א מ״ק: (ג) נ״א ואח״כ: (ד) נ״א חלקה וב״כ נ״ל כם תכמה: (ה) עיין לקמן בכ״ה דרוש ג׳ למר הייס ובדרוש ו׳ ד״ה ונבאר עתה: (ו) עיין בכ״ה כללי החו״ג פי׳ ע״ז: (ז) בער כ״ע פ״ב וג׳ וד׳: (ח) בער ע״ז פ״א:

יפה שעה

שנו צריכה להאיר לנלכות דכנלות ולא היה כן ימין מלכות שבכולם נפלו ועיין מ״ב הרח״ל שם בפ״ז: (א) והוא דע כי בתחלה מתחיל להתגדל החלקים העליונים ואח״כ התחתונים שהרי בהכנס המוחין התחתונים נכנסים תחלה וזה ברור נמצא שתחלה נגדל החסד וגבורה ואח״כ הת״ת וכן כ״ה וכן (ג) היסוד. ונחזור לענין ו״ק דגדלות שהנה הד׳ פרקין העליונים דקו ימין שהם ג׳ פרקי החסד ופ״ע של הנלח הם מתחברים עתה יחד ונעשין חסד דז״ת ושם יש בחי׳ החכמה שלו שהרי הב׳ פרקין עליונים מאלו הד׳ הם חלקי. (ד) אח״כ כשנשלמו ג״ר דגדלות לכנום כנ״ל ונמצא שהם החכמה בכח כלולה בחסד אך לא תהיה לגמרי עד שיכנוס החכמה של ג״ר דגדלות ואז יתחלקו אותן ד׳ פרקין לב׳ בחי׳ חליים להכמה וחליים לחסד כנ״ל אך עתה ד׳ פרקין הם שם יחד בחסד והרי שהחסד מועיל עתה במקום מות ממש בחכמה.ונשארו ב׳ פרקי התחתונים דנלח לנלח דז״ת וכעד״ז בג׳ קיין והרי אין החג״ת שלו עומדין שם בכח של חב״ד וחג״ת נקרא עתה ריש דיליה כ״ל ויש שם רושם הגדלת ריש דיליה בכללות אע״פ שאינם בפרטות שבבר הם עתה מוכנים לכשיכנסו ג״ר דגדלות יתחלקו ב׳ פרקין עלאין בכל קו א׳ מהם לעשות חב״ד אך עתה חב״ד שלו כלולין בחג״ת ומעורבים שם. ואח״כ שנחלקו ע״ד הנ״ל הנה נכנסים ו״ק דגדלות באופן זה שנכנסו תחלה ג״ת הה״י שבהם בחב״ד דז״ת אשר עדיין כלולין בחג״ת דיליה ואח״כ נכנסים ג׳ אמצעיים בג״ר דז״ת חב״ד ונדחין הה״י דמוחין בחג״ת דז״ת והרי נשלם עתה בחי׳ ו״ק דגדלות. ואמנם אחר שיכנסו גם ג״ר דגדלות אז נדחין ג׳ אמצעים דמוחין בג׳ אמצעים דז״ת ונדחין ג״ת דמוחין בג״ת דז״ת ונשלם לי״ם. גם צריך שתדע שבתחלה היו מוחין דז״ת דיניקה מלד אמת ומלד אבא כנודע. והנה המוחין ההם עצמם שהם חב״ד דז״ת מתחלקים לפרקים כנ״ל ג״כ בבא דמוחין דגדלות ונמצא שבבא ו״ק דגדלות עלו בחסד דז״ת ד׳ פרקין מן לד מוחין דקטנות דאמת וד״פ מלד מוחין דאבא וכעד״ז בכל שאר. ודע שבבא ו״ק דגדלות נשארין ג״ת הה״י דז״ת בלי מוחין דגדלות הנ״ל במקומו הראוי לו אח״כ חוזרין ושולין החסדים וע״י עלייתם על הכתר דז״ת מגדילים כל ג״ר וגם הכתר דז״ת באחרונה ונמצא שהגידול מתחיל ושולה מלמטה למעלה. נ״ל שאלו ואלו דברי אלהים חיים דתרוייהו איתנייהו. שבודאי בתחלה כך הוא הסדר כמ״ש הרח״ל בפרקין שהרי המוחין נכנסין בדרך ראשו מלמעלה למטה והולכים ומתפשטים עד רגליו וע״י כן מתחלקים הכפירות שלו חסד ונלח ו׳ פרקים שבהם שנים מהם עלו ונעשו כלים לחכמה וב׳ לחסד וב׳ לנלח. וכן עזה״ד בשני הקוים אחרים שמאל ואמצעי באופן שעד ב׳ שנים ויוש אחד המוחין נמרו

יעקב ליב
טרעסטענער

לו שמות הוי״ה באופן אחר (א) אבל ג״ר הם בשלימות הגדלות כנזכר בדרוש העליון יעו״ש [א] :

פרק ז׳ מ״ק

ז״א מתחלק לג׳ חלוקות בחי׳ דאשונה כתר ב׳ מוחין ג׳ גופא והם נקרא כתר רחמים גמורים ומוחין רחמים בינונים כי במהשבה שהוא המוחין אתבירו ש״ך נילוגין וגוף רחמים ממולעים יותר מהמוחין. ודע שהכתר כולל כל מה שיש במוחין וכללות הראש לכן כל בחי׳ ד׳ מוחין הם בכתר לבדו שאם שורש המוחין ואח״כ המוחין כוללים כל מה שיש בגופא כנודע שהרי הם מתפשטין בהתרחבם בג׳ קוי הז״א. **ברלי** הכתר דז״א נעשה מה״ת דאמא ומת״ת דאבא נעשה (לו) נשמה שבכתר (ב) (שהוא ג׳ אור הדעת) וכבר ידעת שהכתר (ג) (דז״א) בבח׳ או״מ וגם הכתר דז״א נעשה מת״ת דא״א וכתר אמיתי נעשה מא״א עלמו כנזכר בכוונת ליל שבועות (ד) אין הכתר נמשך ובא עד שיושלם להתקן כל גופא. ובזה תבין בנשמה דקכ״ג ע״ב כי או״א הם מוחא ולבא דאימון מלגאו וזו״ן הם גופא וריאה מלבר. ונראה כי הג״ר שהם חב״ד דז״א עלמו הם המוחין והם הנקראו פנימית אך החילוות אפילו בראש עצמו נקרא ז״א. ובזה תבין מ״ש במ״א (ה) כי לעולם אינו רק ו״ק דחילוויות וגדלין ונחלקים לפרקים ומהם עצמן נעשה ג״ר נמצא כי בחי׳ החילוים אינו רק ו״ק לבד אלא שנחלקים לי״ס אך המוחין הם הפנימים הם י״ס גמורות נמצא שמתלבשים י״ס גמורות פנימים בו״ק חילוים וע״י הרושם שעושין י״ס פנימים המתלבשות בתוכם נרשם בו״ק בחי׳ י״ס ג״כ אך אינם רק ו״ק לבד בחילוים. (א) נמצא כי החסד הקלה הא׳ דחילוויות נכנס ספירת החכמה שלימה דפנימית בב״ש הראשונים שבו ונקרא ספירה גמורה א׳ אף בחילוויות עם שאינו רק ב״ש ושלים התחתון דחסד עם שלים א׳ דנלא דחילוויות נכנס בהם ספירה שלימה דחסד דפנימיות ונקרא החילוים ג״כ ספירה גמורה ע״י הפנימיות וב״ש תחתונים דנלא דחילוויות נכנס בהם ספירה שלימה דנלא דפנימיות ונקראו חילוויות ג״כ ספירה גמורה ע״י הפנימיות ועד״ז בקו שמאל ובקו האמצעי והבן זה היטב *ופ״א (ז) שמעתי ממורי זלה״ה השלים הראשון דנלא בינה שהוא חילוים שבם כנודע הנה. הוא מלטרפת עם ב״ש דחסד החילוים ונעשה ספירות גמורה דחכמה אף בחילוויות ושלים אמצעי דנלא בינה שהוא ג״כ חילוויות שלה מלטרפת עם שלים תחתון דחסד חילוי ושלים עליון דנלא דחילוויות ונעשה ספירה גמורה דחסד (ח) ושלים אהרון דנלא בינה דחילוים נלטרף עם ב״ש (ט) דנלא דחילוויות ונעשה ספירה גמורה דנלא דחילוויות. אמנם קשה ע״ז כי הרי המוחין דז״א בחים מלובשים בנה״י דבינה ונה״י דבינה מלובשים חוץ זעיר אנפין א״כ איך הם מתערבים יחד כי הרי הנה״י דבינה נעשין פנימיות אצל החילוויות דז״א ואינם מתערבין עם החילוויות שלו ממש וצ״ע :

*קול הרמ״ז ובס׳ הלקוטים הובא לשונו בערכי הכינויים ערך נה״י חדשים דז״א יש ענין אחר וע״ש וכללות זה ההפרש הוא כי מה שמדבר בכאן מענין התחלקות השליש׳ דחסד ונלא לעשות חכמה וכן בשאר ושאח״כ בחיב הנ׳ פרקי דנה״י דאימא להתחבר עמהם הוא להגדלת ז״א עצמו ואח״כ בעת בין המוקבא שכל בניינה מנה״י דידיה אז צריך שיבואו לו נה״י חדשים כיון שהראשונים נתנין לנוקבא וזמ״ש שם בליקוטים שהנה״י דז״א כולם נעשים מהבינה בסוד ומבינה נביאים ע״ש ובזה לא יתלוקו הדרושים זה עם זה והכל עולה יפה (ו) :

פרק ח׳ מ״ק

כתבנו במ״א כי הכתר אין בו אלקים שהוא חילוויות דז״א רק אהי״ה (י) שהוא חילוויות דאמא לבד ובתוכו המוחין

הגהות וביאורים (א) נ״ב דהיינו אהי״ו יה״ו : (ב) נספ״י כתוב שהוא ג׳ אור וכבר כו׳ : (ג) הזה דז״א שהמבנו הוא בכתי׳ : (ד) נ״ב גם כתוב עוד בספר הדרוש שכתר דז״א הוא מיסוד דעתיק שבת״ת דא״א : (ה) שער כ״ה פ״ו לעיל פ״ח ופ״ו שער כ״ט פ״ד ופ״ו מ״ק : (ו) ועיין שם בים״ש בפרקין אות א׳ : (ז) עיין תו״ת דמ״הע״א ודקמ״א ע״א : (ח) החילוות : (ט) החילוויות : (ע) ההתון : (י) כ״ל שמתכתה ונעשה נקרא חילוויות דז״א שם הוא בחי׳ אלים אבל הכתר אין בו אלים אלא אהיה ונעשה מת״ת דאמא ועיין בספר אמלי׳ מערכת הכף אות ז׳. שמן שמן :

יפה שעה

נמרו להכנס והפרקים להתחלק והרי נגדל שיעור קומת ז״א ויש לו חב״ד הנ״ת נה״י בשלימות וכל זה גידול גמור הוא אלא שאין כל זה מספיק לגדלות המצטרך שאינו אלא הכנת מקום למוחין הבאים ונכנסים ואח״כ נעשה גדלות האמיתי הנעשה על ידי שחוזרים ועולים החסדים מהתת לעילא ועיין מ״ש רז״ל שם בדרוש החו״ג אות י״ד : (א) נמצא כי החסד קלה א׳ דחילוויות נכנס בו ספי׳ חכמה שלימה דפנימיות בב׳ שלישי הראשונים שבו ונקרא ספירה גמורה א׳ אפילו החילוויות אם שאינו כו׳ ופעם אחרת שמעתי ממורי ז״ל שהשלים ראשון דנלא דבינה כו׳. הנה היא מצטרפת עם שני שלישי דחסד דחילוויות ונעשה ספירה גמורה אפילו בחי׳ כו׳ עד כוף הפרק. הנה ההפרש שיש בין שתי הפירושים הללו הוא אם פרק הבינה הנכנס עם המוחין הוא מצטרף עם ב׳ פרקין שבו כדי שיעשה כפירה שלימה והוא שפרק הבינה מתלבש בתוכם ואינו מצטרף עמהם להשלים הספירה ורז״ל פעם תופס שיטה זו ופעם תופס שיטה זו שהרי לעיל פ״ח כתב ז״ל באופן זה כי כלי פרק עליון דנלא להבונה מתערב עמהם עם שני פרקין עליונים דחסד דז״א ונעשה חכמה שבו כו׳ וזה הולך על דרך מ״ש בפרקין ופעם אחרת שמעתי ממורי ז״ל. ולעיל פ״ו הפס בפסיעות כפירוש הראשון שכתב בפרקין יע״ש. ועיין בשער הנכירה פ״ד באופן שהם שתי שמועות חלוקות זו מזו וכבר מתקשה בהם מוהרת״ו ז״ל. אמנם זו היא שק׳ מאד הנ׳ שכתב רז״ל בכמה מקומות ומהם בשער העיבורים פ״ד ז״ל והענין הוא כי הו״ג שלו נעשו חב״ד ונה״י נעשים לו חנ״ת כו׳ ואמנם עתה חסר לו נה״י אז הוצרכו הבינה להאריך רגלים למעה כוד היסוד שבה כי גם היא עצמה דלכורא ואז נעשה לו נה״י וחזו המזכר בזוהר ומבינה נבאים כו׳ לכן להיותם משם אינם לא מן הת״ת ולא מן המלכות ולכן מושיעים לשניהם כי נעשה רגלים לת״ת ומוחין למלכות יע״ש. הרי זאת הנ׳ היפך כל שתיהם מן הקצה אל הקצה והוא בלבל שני הפירושים הראשונים על כל כנים ב׳ פרקים לחסד עלו חכמה ופרק לחסד ופרק דנלא נעשה חסד

פ״ע הוי״ה שלימה כלולה ממוחין דאו״א. הרב נבר שלום דס״ע ע״ב אות י״ג עד ל׳ ע״א אות ע״ג :

השמש

[א] אם כוונתו היא שהמוחין דו״ק הם שמות יה״ו אהי״ה ושמות הנ״ר הם שמות שלימים והרי שם בדרושי הצינית נתבאר שזה החילוק דשמות שלימים לשמות חסרים ה׳ אחרונה הוא ממוחין דאבא ומוחין דאמא אבל כולם הם מוחין דו״ק או כוונתו לומר שכל אותם המוחין דאמא הם מוחין דו״ק דאו״א ואותם המוחין שלימים דאבא הם מוחין דנ״ר דאו״א וכנודע כי ישכו״ת שהם נשמה בינה אמא בריאה וסם ו״ק דאו״א ואו״א עילאין היה חכמה אבא אצילות הם הנ״ר ולפי זה ראוי להבין איך לא כתב הרב ז״ל לכוון בשמות המוחין דאבא בעמידה שהיא בנ״ר אצילות היה אבא. אלא שיש לומר אמת הוא שהמוחין דאבא הם מוחין דנ״ר כמ״ש אלא בכיון שנתבאר בדרוש הצינית בכל אותם המוחין דאו״א נזכר שם הם מוחין דו״ק א״כ המוחין דאבא הם מוחין דו״ק דנ״ר ולאמא הם ו״ק דנ״ר דו״ק כי שיעור כח הק״ם לתקן ולהמשיך מוחין דו״ק לבל וכולם הם מוחין דאמא בינה בריאה כי ק״ם הוא בבריאה והוא חילוויות דאצילות ובפנימיות דבריאה כי חילוויות דאצילות היינו בריאה דאצילות כנודע כי ישכו״ת הם חילוויות דאו״א אלא שאפשר שמוחין דאמא הם כל המוחין דנ״ר דו״ק ולפיכך נקרא פנימיות דבריאה כי בריאה ואצילות הם הנ״ר לבל פרט ובמילת ישראל נמשכו מוחין דרוח דבריאה ובמילת אחד נמשכו מוחין דנשמה היה יחידה דבריאה אבל המוחין דאבא שהם הנ״ר הנקרא אצילות אינם אלא מוחין דו״ק הנקרא חילוויות דאצילות ר״ל ו״ק דנ״ר דאבא שהם בריאה דאצילות והם מוחין שלימים בערכם אלא שבערך כללות האצילות יקראו ו״ק בערך הבריאה הכולל הנקרא אמא ו״ק בערך האצילות הנקרא אבא נ״ר. נמצא בכל אותם המוחין בין דאבא בין דאמא נמשכים בק״ם כי כולם נקרא מוחין דו״ק ונק׳ מוחין דאמא ואח״כ בעמידה נמשכים מוחין דו״ק ונ״ר דאו״א וכולם נקרא מוחין דנ״ר ונקרא מוחין דאבא. גם אפשר לומר כי המוחין דאמא הם המוחין דו״ק דנ״ר דו״ק כמ״ל והמוחין דאבא הם מוחין דנ״ר דנ״ר דו״ק וכנגדם נמשכים מוחין כפולים לבריאה דאצילות והם ממש דוגמת תפילין דיד שהיא בבריאה ותפילין דראש באצילות וכל א׳

המוחין של בחי' בכהר יען כי כלי כתר דז"א נעשה מנופה דביה עלמה לך מן המוחין דז"א שהם חו"ב דז"א משם מתחיל שם אלקים שהוא חילוניות דז"א עלמו וז"ס במחשבה אתבריו ס"ך חילוניו כי משם ולהלאה מתחילין האלקים שהם החילוניות וזה

יפה שעה

חסד ושני פרקים דגלת נעשו גלת וכן בקו שמאל ואמצעי לא כן זאת הגי' באומר שכל חג"ת עלמו בכללותו נתבלו ונעשו חב"ד וכל גה"י בכללות נעשו חג"ת ונשאר אבר גה"י לגמרי עד שהוצרכה הבינה לעשות לו מחדש. ומ"ש קול הרמ"ז בהגה"ה וז"ל כי מה שמלבר כאן מענין התחלקות השליש לחסד וגלת לעשות לו חכמה וכן השאר ושאחר כך באים הג' פרקין דגה"י דאימא להתחבר עמהם הוא לגדלות זעיר אנפין עלמו ואחר כך בעת בנין הנוקבא שכל בניינה מגה"י דביה אז צריך שיטתו לו גה"י חדשים כיון שהרא"שונים נתנים לנוקבא. וזהו מ"ש בס' הלקוטים שהגה"י דז"א באים ונעשים מבינה בכוד ומבינה נבנאים כו' וזה לא יתלוקו הדרושים יע"ש. ולע"נ שאין בדבריו די הסיב ואחר הביו"ק דאוים הדברים שלא יתאמרו מעיקרא מאחר שבפירוש כתב רז"ל שכל ההעברות גה"י החדשים הוא מסיבת כי עולם חג"ת שלו ונעשים לו חב"ד ושולים גה"י שלו ונעשים לו חג"ת אם כן מה ענין וחלק בנוק' בזו הלא אינם אלא לצורך נופיה דז"א עלמו. ושוב שהרי כתב רז"ל בפירוש שאלו בגה"י החדשים הבאים מן בינה בכוד הוספת אינם לא מן הת"ת ולא מן המלכות לכן מועלים לשניהם כי נעשים רגלים לת"ת ומוחין למלכות אלמא שלא מפני שלקחה המלכות גה"י דז"א הוא שבאהה החסרון דגה"י אלא קודם שתטול המלכות חלקה ונקודם בניינה כבר חסרים גה"י לז"א ובאים לו מן הבינה בכוד תוספת ומאותם הבאים מחדש נעשו מוחין למלכות כי אלא התולעת לשניהם. ולע"ד נראה לפרש והוא שבבר נודע סדר גדלות דז"א על ידי החסדים והוא כי עד ס' שנים ויום אחד היו המוחין מלובשים בגה"י דאימא יורדים ונכנסים ומתפשטים בגו גופא דז"א ואחר גמר התפשטותם שבבר נכנסו כל ז' במקומו יצאים החסדים ובתוך היסוד כדי רגע יורדים עד היסוד ואחר כך חוזרים ועולים מן היסוד ועולים עד הכתר כדי להגדילו וכ"ז אינם אלא שני חסדי גו"ה וב' שניני חסד הת"ת וסדר עלייתם כי אור חוזר שלהם שנימיהם וחיצוניהם חוזר ועולה ממטה למעלה ופנימיות נכנס בתוך היסוד דאימא שמחזה דז"א ולמעלה ומכה בחסדי חו"ג ושנים ת"ת אשר שם כתומים וע"י כן מתגדלים ומתגלה הת"ת ומתחלקים לשנים כי מג' שניני חסד הבינה עולים שנים לבינה וא' לדעת וכן מג' שניני חסד הגבורה עולים שנים לבינה וא' לדעת וכן מג' שניני חסד הת"ת עולים ב' שניני לכתר כמ"ש כל זה רז"ל בשער דרושי הגלגלים יע"ש. כרי נמצא כי שורש ז"א אינו אלא ו"ק שהם הס"ת וכללותם ביסוד ונתעלו חג"ת שלו ונעשו לו חב"ד שהם חג"ת החסדים שעולים ונעשים חב"ד וכן גה"י שהם חסדי גו"ה שעולים בחג"ת ועל ידי כן חלקי גה"י של חסדים הנשארים בגה"י תב כתם ונחלש מאד על כן על ידי יסוד דאימא מתקנים לו גה"י חדשים שהם אורות חדשים להחזיק אותם להעמידם על עומדם. ולהכי דייק ליסיה דרז"ל באומרו גה"י חדשים הבאים בסוד תוספת כי פירוש תוספת מוסיף על ענין ראשון כי מלבד חלקיהם אבר נשארו בהם מחסדי גו"ה הראשונים גם אלה נתוספו עליהם לסגנאתם ולטובתם ועיין מ"ש רז"ל בדרוש החו"ג אות י"ד. אמנם מצינו ראיה לרז"ל שגם בא"ז עלמו כתב כן והוא בשער א"ז פ"ז ל"ב גו"ה בחו"ג דא"ז שהם מוחין לחו"ב ואח"כ מהיסוד מתפשט הגה"י דא"ז כי כבר ידעת שלעולם כל גה"י באים בסוד תוספת ואינם עקריים ולכן המיד הם באים בדרך הוספה ולא שורש עיקרי ולכן מסוד יסוד דעתיק מתפשטים גה"י דא"ז בכל גה"י דאצילות. וכן בשער הולדת או"א וז"ל פ"ד כתב ז"ל כבר ביארנו כי לעולם כל בחי' גה"י הם סוד הוספת ואינם עיקריים ולכך הם לבר מנופא ופשטם לפי שרישא עילאה דעתיק אינו מתלבש בא"ז כי אם ז"ת שבו ואם כן נמצא שאין קיום לא"ז רק לו' ראשונות שבו והג"ת שהם גה"י אינם יכולים לבא רק בסוד תוספת כי אין להם עיקר במציאות העליון ממנו וכן ע"ז הדרך כל האצילות יעויין שם. ושוד כתב שם נבי אבא ואימא ז"ל ומריבוי השפע נעשים ג' אחרים גה"י לאבא וגה"י לאימא יעויין שם. והנה מ"ש פעם לשבח שלבך צריכים גה"י דא"ז לבא לו בסוד תוספת יען לא נתלבש בו עתיק אלא ז"ת שבו נמצא שאין קיום לא"ז אלא לו' ראשונות שבו כו' א"כ אלא מעתה בז"א כי אין מתלבשין בו או"א אלא גה"י שלהם. נמצא שאין לז"א עיקר במציאות העליון ממנו אלא לגי"ר שבו והיו צריכין לבא לו בסוד תוספת גה"י וחג"ת. ורז"ל לא אמר אלא גה"י לבד ובשלמא נבי אבא ואימא ניחא שגה"י שלהם בא בסוד תוספת להם ואינם עיקריים יען כי מבינה דא"ז נעשה כתר שלהם ושני פרקין עילאין דחסד דא"ז נעשה חו"ב דאבא ומשני פרקין עילאין דגבורות דא"ז נעשה חו"ב דאימא ומחלק עליון דת"ת דא"ז נעשו חג"ת דאו"א נשאר גה"י שלהם אין להם מקום על מה שיסמוכו בא"ז על כן על ידי כפיפת א"ז ראשו ועל ידי ג' המזלות בא להם גה"י מחדש כמ"ש רז"ל שם. אמנם בא"ז שכתב רז"ל שגה"י שלו באים לו בסוד תוספת יען אין עתיק מתלבש בו רק ז"ת שבו נחזי אנן אלא סדר התלבשות חסד ושני פרקים דגלת נעשו גלת וכן בקו שמאל ואמצעי לא כן זאת הגי' באומר שכל חג"ת עלמו בכללותו נתבלו ונעשו חב"ד וכל גה"י נכללות נעשו חג"ת ונשאר אבר גה"י לגמרי עד שהוצרכה הבינה לעשות לו מחדש. ומ"ש קול הרמ"ז בהגה"ה וז"ל כי מה שמלבר כאן מענין התחלקות השליש לחסד וגלת לעשות לו חכמה וכן השאר ושאחר כך באים הג' פרקין דגה"י דאימא להתחבר עמהם הוא לגדלות זעיר אנפין עלמו ואחר כך בעת בנין הנוקבא שכל בניינה מגה"י דביה אז צריך שיטתו לו גה"י חדשים כיון שהרא"שונים נתנים לנוקבא. וזהו מ"ש בס' הלקוטים שהגה"י דז"א באים ונעשים מבינה בכוד ומבינה נבנאים כו' וזה לא יתלוקו הדרושים יע"ש. ולע"נ שאין בדבריו די הסיב ואחר הביו"ק דאוים הדברים שלא יתאמרו מעיקרא מאחר שבפירוש כתב רז"ל שכל ההעברות גה"י החדשים הוא מסיבת כי עולם חג"ת שלו ונעשים לו חב"ד ושולים גה"י שלו ונעשים לו חג"ת אם כן מה ענין וחלק בנוק' בזו הלא אינם אלא לצורך נופיה דז"א עלמו. ושוד שהרי כתב רז"ל בפירוש שאלו בגה"י החדשים הבאים מן בינה בכוד הוספת אינם לא מן הת"ת ולא מן המלכות לכן מועלים לשניהם כי נעשים רגלים לת"ת ומוחין למלכות אלמא שלא מפני שלקחה המלכות גה"י דז"א הוא שבאהה החסרון דגה"י אלא קודם שתטול המלכות חלקה ונקודם בניינה כבר חסרים גה"י לז"א ובאים לו מן הבינה בכוד תוספת ומאותם הבאים מחדש נעשו מוחין למלכות כי אלא התולעת לשניהם. ולע"ד נראה לפרש והוא שבבר נודע סדר גדלות דז"א על ידי החסדים והוא כי עד ס' שנים ויום אחד היו המוחין מלובשים בגה"י דאימא יורדים ונכנסים ומתפשטים בגו גופא דז"א ואחר גמר התפשטותם שבבר נכנסו כל ז' במקומו יצאים החסדים ובתוך היסוד כדי רגע יורדים עד היסוד ואחר כך חוזרים ועולים מן היסוד ועולים עד הכתר כדי להגדילו וכ"ז אינם אלא שני חסדי גו"ה וב' שניני חסד הת"ת וסדר עלייתם כי אור חוזר שלהם שנימיהם וחיצוניהם חוזר ועולה ממטה למעלה ופנימיות נכנס בתוך היסוד דאימא שמחזה דז"א ולמעלה ומכה בחסדי חו"ג ושנים ת"ת אשר שם כתומים וע"י כן מתגדלים ומתחלקים לשנים כי מג' שניני חסד הבינה עולים שנים לבינה וא' לדעת וכן מג' שניני חסד הגבורה עולים שנים לבינה וא' לדעת וכן מג' שניני חסד הת"ת עולים ב' שניני לכתר כמ"ש כל זה רז"ל בשער דרושי הגלגלים יע"ש. כרי נמצא כי שורש ז"א אינו אלא ו"ק שהם הס"ת וכללותם ביסוד ונתעלו חג"ת שלו ונעשו לו חב"ד שהם חג"ת החסדים שעולים ונעשים חב"ד וכן גה"י שהם חסדי גו"ה שעולים בחג"ת ועל ידי כן חלקי גה"י של חסדים הנשארים בגה"י תב כתם ונחלש מאד על כן על ידי יסוד דאימא מתקנים לו גה"י חדשים שהם אורות חדשים להחזיק אותם להעמידם על עומדם. ולהכי דייק ליסיה דרז"ל באומרו גה"י חדשים הבאים בסוד תוספת כי פירוש תוספת מוסיף על ענין ראשון כי מלבד חלקיהם אבר נשארו בהם מחסדי גו"ה הראשונים גם אלה נתוספו עליהם לסגנאתם ולטובתם ועיין מ"ש רז"ל בדרוש החו"ג אות י"ד. אמנם מצינו ראיה לרז"ל שגם בא"ז עלמו כתב כן והוא בשער א"ז פ"ז ל"ב גו"ה בחו"ג דא"ז שהם מוחין לחו"ב ואח"כ מהיסוד מתפשט הגה"י דא"ז כי כבר ידעת שלעולם כל גה"י באים בסוד תוספת ואינם עקריים ולכן המיד הם באים בדרך הוספה ולא שורש עיקרי ולכן מסוד יסוד דעתיק מתפשטים גה"י דא"ז בכל גה"י דאצילות. וכן בשער הולדת או"א וז"ל פ"ד כתב ז"ל כבר ביארנו כי לעולם כל בחי' גה"י הם סוד הוספת ואינם עיקריים ולכך הם לבר מנופא ופשטם לפי שרישא עילאה דעתיק אינו מתלבש בא"ז כי אם ז"ת שבו ואם כן נמצא שאין קיום לא"ז רק לו' ראשונות שבו והג"ת שהם גה"י אינם יכולים לבא רק בסוד תוספת כי אין להם עיקר במציאות העליון ממנו וכן ע"ז הדרך כל האצילות יעויין שם. ושוד כתב שם נבי אבא ואימא ז"ל ומריבוי השפע נעשים ג' אחרים גה"י לאבא וגה"י לאימא יעויין שם. והנה מ"ש פעם לשבח שלבך צריכים גה"י דא"ז לבא לו בסוד תוספת יען לא נתלבש בו עתיק אלא ז"ת שבו נמצא שאין קיום לא"ז אלא לו' ראשונות שבו כו' א"כ אלא מעתה בז"א כי אין מתלבשין בו או"א אלא גה"י שלהם. נמצא שאין לז"א עיקר במציאות העליון ממנו אלא לגי"ר שבו והיו צריכין לבא לו בסוד תוספת גה"י וחג"ת. ורז"ל לא אמר אלא גה"י לבד ובשלמא נבי אבא ואימא ניחא שגה"י שלהם בא בסוד תוספת להם ואינם עיקריים יען כי מבינה דא"ז נעשה כתר שלהם ושני פרקין עילאין דחסד דא"ז נעשה חו"ב דאבא ומשני פרקין עילאין דגבורות דא"ז נעשה חו"ב דאימא ומחלק עליון דת"ת דא"ז נעשו חג"ת דאו"א נשאר גה"י שלהם אין להם מקום על מה שיסמוכו בא"ז על כן על ידי כפיפת א"ז ראשו ועל ידי ג' המזלות בא להם גה"י מחדש כמ"ש רז"ל שם. אמנם בא"ז שכתב רז"ל שגה"י שלו באים לו בסוד תוספת יען אין עתיק מתלבש בו רק ז"ת שבו נחזי אנן סדר התלבשות עתיק בא"ז הוא כך חג"ת דעתיק בכח"ב דא"ז וגה"י דעתיק בחג"ת וגה"י דא"ז עוד"ל כי פרקין עלאין דגה"י בחג"ת דא"ז ופרקין אמצעיים דגה"י בגה"י דא"ז. ונשארו פרקין תתאין דגה"י דעתיק עולפים ויהרים ונכנסים בגבול עולם הבריאה לחד ליבנא ולינבא בתרא על כל פנים גה"י דעתיק וגה"י דא"ז מסתיימים בבוה עיין מ"ש רז"ל בשער ראשון ענף ד' וא"כ הרי גה"י דא"ז בר כמכה הם ויש להם כל מה שיסמוכו כמוכים לבד לעולם באמת ויש"ר. ושוד רואה אני בא"ז וז"ל שנעשה להם גה"י חדשים מעמים מוחלפים לא ראי זה כראי זה שהרי בא"ז נהן מעם יען לא נתלבשו בו רק ז"ת דעתיק והאי מעמא לא שייך בז"א דא"כ גם חג"ת שלו היו צריכים לבא בסוד תוספת כאמור וכז"א מעמו יען תחילתו וסורשו אינו אלא ו"ק ומעם זה לא שייך בא"ז כלל כנודע. ודע כי האמת נכון וקיים הוא שהגה"י דאו"א המתלבש בתוך ז"א בסוד מוחין הם ארוכים כשיעור כל קומת ז"א ומסתיימים בבוה ממש עם גה"י דז"א כן גם גה"י דעתיק המתלבש בא"ז מסתיימים בבוה ממש עם גה"י דא"ז כמ"ש רז"ל בכמה מקומות ומהם בשער בריאת העולמות ענף ד' ואע"פ כן הוצרכו גה"י חדשים לבא בסוד הוספת. והוא במאי שנקדים מ"ש רז"ל בס' הכוונות דרוש שני דקבלת שבת ז"ל ולבאר ענין זה צריך שנבאר ונעריך ההפרש שיש בין ג"ר לאמצעיות ובין האמצעיות לאחרונות כו' והג' האמצעיות גדלה מעלתן על ההתחתונות בג' סיבות כו' והב' הוא כיון שמקומם נבוה מוכרח הוא שהאורות של ג"ת בעוברים דרך שם מניחים שם רושם שלהם כנודע כי כל דבר קדושה בכל מקום שעובר מניח שם רושם כו' והג' עליונות גדולות במעלה על אמצעיות ועל התחתונות כו' וגם כי כיון שמקומם נבוה מהם מוכרח הוא שהאורות של אמצעיות ושל התחתונות העוברים דרך שם מניחים שם רושם האורתם יע"ש. ועיין מ"ש רז"ל בשער מוחין דקטנות פ"ג כי ו"ק המוחין אינם מוחין ממש לכן אין בהם לדחות מוחין דקטנות למטה יע"ש. א"כ אמור מעתה הוא הטעם שהוצרך גה"י חדשים לא"ז דבשלמא אם היו כל עשר ספירות דעתיק מתלבשים בא"ז חב"ד בחב"ד חג"ת בחג"ת וגה"י בגה"י אע"פ שהגה"י חלושים תשי כח מאד עד שאינם ראוים להקרא בשם מוחין ומה גם אחר שכבר הניחו רושם שלהם בשני מקומות בעוברם שהם חב"ד וחג"ת דא"ז עם כל זאת היו מספקין לגה"י דא"ז להיות להם לאורות ולמוחין לא כן עתה שאין עתיק מתלבש בא"ז אלא ז"ת שבו נמצא שאינו טוגע לגה"י דא"ז אלא פרקין תתאין או אמצעיים דגה"י דעתיק והרי השתא בהם כמה גרעונות חדא שהם גה"י. ושוד שאינם גה"י שלם אלא פרקין דגה"י. ועוד שגם אלו הניחו רשומם כבר בעוברם בחב"ד וחג"ת דא"ז כמעט אין בהם די ספוק אורות להאיר בגה"י דא"ז לכך הוצרך שעליהם יבואו ויתחבר גה"י חדשים כדי להספיק אורות לגה"י די ספוקם והוא הטעם שגם בז"א הוצרכו לגה"י חדשים כיון שעצמו של גה"י דאו"א המתלבש בתוכו בסוד מוחין מתחלק פרקין עלאין דגה"י בחב"ד דז"א ופרקין אמצעיים בחג"ת ופרקין תתאין בגה"י דז"א. בשלמא פרקין עלאין דגה"י שבחב"ד דז"א מלבד עשם שהם מוחין גמורים עוד שניש שפרקין אמצעיים ופרקין התאין בעוברם דרך שם מניחין רושם שלהם שם והייגו כל הגה"י דאו"א בכללותו שם הוא וכן פרקין אמצעיים דגה"י דאו"א בחג"ת דז"א שם יש להם רושם שהניחו פרקין תתאין בעוברם דרך והם עצמם מספיק להם. ועוד כי אינם צריכים לתת מחלקה לשוש לא כן פרקין תתאין דגה"י דאו"א המתלבשים בגה"י דז"א כי הם לבדם ואין להם שום רושם מאחרים ועוד שהם צריכים לתת מחלק שלהם לנוק' כנודע מדרוש א"א פ"ח שכתב רז"ל שהארת המוחין שבגה"י דז"א ניתן למו' ולכל זאת לא יספיקו האורת פרקין תתאין של או"א שבגה"י דז"א לכך הוצרך שיבואו לו גה"י חדשים מבינה ומאלו הגה"י חדשים הוא תוספת גדול לשניהם כי יש כח בגה"י דז"א להעלות לה מוחין לנוק' וביאור דברי רז"ל כך הם כי כיון שעיקר ושורש ז"א אינו אלא ו"ק לכן הכל הולך על זה הדרך שהרי נתעלו חג"ת ונעשו חב"ד שהם חלקי המוחין דגה"י דאו"א נעשים לחג"ת נתעלו והניחו רושם שלהם בחב"ד דז"א ועלייה גדולה הוא להם וכן גה"י נתעלו והניחו רושם שלהם בחג"ת אע"פ שהניחו רושם גם בחב"ד לא נחשב התם כיון שיש שם מוחין גמורים ורושם בחג"ת מה נחשב רושם הגה"י אבל בחג"ת שאין שם מוחין גמורים וגם אין שם אלא רושם דגה"י לבד שפיר נחשב ונמצא גה"י נעשו חג"ת ועלייה גמורה הוא להם לא כשאר לגה"י עצמו אלא אורות מועטים ונמצא כח התחתון בעליון ואין כח העליון בתחתון לכך נעשו גה"י חדשים לז"א. ועיין בפ"א משער הנסירה ותראה איך גה"י החדשים שאלו הוא מהאורות לחב"ד וחג"ת ונלגל כח עליון בתחתון. וידעתי בני מן הדוחק שיש לפי מה שפירשנו בעניותינו במ"ש רז"ל בפ"א משער הנסירה עם כל זה בחרתי מוטב לדחוקי נפשין בדברי רז"ל כדי ליישבם עד מקום שידינו מגעת כי מ"ש שם ז"ל ומגה"י הראשונים שלו זמן פיניקה נעשו לו

וזה המלכים שהוא החיצוניות הוא עצמו שם ב״ן אשר הוא סוד ז׳ מלכים שמתו כמ״ש ויבאו בני״י המלכים (א) (א) לכן תמצא כי הם ז׳ מלכים לבד ושם בהם רפ״ח טילוין שהם ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן לסבה הנ״ל כי הו״ק (נ״א כשהו״ק) נעשו י״ס גמורות דחיצוניות ומתחילין מחב״ד שהוא ע״ב ולא מן הכתר הנ״ל לכן ג״כ תבין למה (ב) אין הכתר נמנה בכלל ה״ס אך החכמה נקרא ראשית כי משם ראשית חיצוניות ז״א שהוא בחי׳ ז׳ מלכים דב״ן אך הפנימיות והכתר הוא מ״ה עצמו דז״א החדש שלאחר התיקון (ב) לכן בבחי׳ החיצוניות נחשב כתר דז״א מאמא ובבחי׳ הפנימיות נחשב מכלל הז״א. (ג) ואמנם החיצוניות דכתר נטלו הדעת (ג) דו״אהנעשה מב״ש ראשונים דת״ת דז״א כמזכר (ד) במקומו ולכן הדעת משלים לי״ס במקום הכתר וזהו בבחי׳ חיצוניות אך בבחי׳ הפנימיות הכתר הוא מכלל הי״ס דז״א לכן אל תתמה אם אנו מונין לפעמים הדעת במנין י״ס ולפעמים הכתר כי זה בחיצוניות וזה בפנימיות. וע״ע פנימיות הדעת מה הוא ומהיכן נמשך כיון שהוא ספירות נוספת ואפשר כי זהו נגין לא פחות מע׳ ולא יותר מי׳ כי בערך החיצוניות נמצא שהם ט״ס ולכן לריך הדעת להשלים ובערך הפנימיות הדעת הוא יותר על י׳ לזה אמר י׳ ולא י״א כי פנימיות הדעת אינו רק שהם פנימיות הו״ק אך לריך לידע מה הם הפרשים אלו וע״ע. (ד) הכלל העולה כי בכל פרלוף ופרלוף שים בכל החילות מתחלק באופן זה כי כתר של הפרלוף ההיא הפנימיות הוא משם מ״ה החדש מבחי׳ הפרלוף ההוא והחיצוניות שלו הוא מחיצוניה ת״ת של הפרלוף הקודם אליו והיה זה לקבר כל הפרלופים יחד החלתם בסיפם בחיצוניותם ולא בפנימיותם וזה החיצוניות הוא משם ב״ן של המלכים ובלעיהן נקרא שם אלקים (ה) ג״כ וזה הכתר יש בו י״ס נמיכות בין בחיצוניות בין בפנימיות והז״ת (ו) דכתר הם מתלבשים תוך הס״ה התחתונים של הפרלוף. ואח״כ הג׳ ראשונות הב״ד (של הפרלוף ההוא והם נקראים מוחין) של הפרלוף ההוא (והם מוחין) כי הכתר נקרא מוחין דמוחין אך אלו הג״ר שהם חב״ד נקרא מוחין דגופא כי הם מתלבשים בגופן (ז) כמ״ש והוא כי יש בהם י״ס דשם ב״ן שהוא נקרא אלקים ונקרא חיצוניות והם מבחי׳ הפרלוף ההוא עצמו וכנגדן י״ס פנימיות בכל א׳ מאלו הג׳

הגהות וביאורים (א) עיין לעיל פ״ה כלל ג׳ שכתב שהוא בחי׳ המוחין דשיבור: (ב) לעיל פ״ב סי׳ ב׳ מ״ק וסי׳ ד׳ ולעיל פ״ב ושב״ה פ״ו: (ג) ר״ל כ״כ דז״א מבחי׳ מ״ה הנ״ל: (ד) נראה לעניד דר״ל כמ״ש לעיל פ״א וז״ל אמנם בחי׳ הכתר יש בו בחי׳ פנימיות שהם המוחין בכו נעלמו ממש ובחי׳ החיצוניות שהוא הגולגולת אלא שהחיצוניות שהוא הגולגולת מתלבשת גם אל המוחין הנקרא חב״ד יע״ש. אי״כ מ״ש כאן דהיינו שהכתר שנעלה הדעת לאו דוקא דעת אלא חו״ב בכלל כמ״ש שם. ובזה מתובן קושיות הרב יפה שעה בנזה הזיכור אות ג׳ דאין שינוי ואין שי׳ להשלימו אלא דלקחו לבחי׳ לנוס אלין ע״ד המוחין העומדים חוץ החיצוניות הגולגולת בנ״ל. שמן בשמן: (ה) הרב אמת ליעקב הקשה דבתחילת הפרק כתב כי אין שם אלקים בחיצוניות הכתר וכתב כשם הרב בחסיד הלא״ם ז״ל ונראה לעניד דמ״ש בתחילה דאין בו אלקים אלא אמי״ה ר״ל בעשם מבלוף העליון ממנו הנקרא אמי״ה בערך הפרלוף התחתון הנקרא אלהים בערכו. וכן מבואר בלשון דכתב דאין בו אלקים שהוא חיצוניות דז״א רק אמי״ה שהוא חיצוניות דאמא אבל לעולם אף חיצוניות אמא הוא בחי׳ המלכים שהם אלהים כמ״ש בסוף ספרק ולכן כתב וכללותם נקרא אלהים. ר״ל שבכללות אף בחי׳ הכתר שנעשה מחיצוניות העליון בכללות נקרא אלהים יען שהוא בחי׳ המלכים. אבל בפרטות נקרא אמי״ה שחיצוניות התחתון נקרא אלהים בערך החיצוניות העליון הנקרא אמי״ה אמנם בזה ביין לעיל ב״ג ס״ד אחיצוניות לאוכרח״ל פ״ח: (ז) ר״ל דהחב״ד של הפרלוף ג״כ יש בו פנימיות וחיצוניות כמו הכתר ושם בהם י״ס מתלבשים בגופא שהם הו״ק וגם בהם בו״ק יש בהם חיצוניות ופנימיות וכ״ז פשוט. שמן בשמן:

יפה שעה

ג׳ אמצעיות ועתה חסרים לו נה״י ז״א כו׳ כל בחי׳ נה״י בכל מקום שהוא הוא ראשון להכנס ושל זמן היניקה ר״ל נה״י דחג״ת דו״ק דגדלות. ויותר נלע״ד לפרש דברי רז״ל בענין ז״א והוא שלעולם התחלקות הספי׳ שהוא על סדר שכתב רז״ל בפרקין ובמקומות אחרים שני פרקין לח ד וג׳ פרקין דנלח מתחלקים שנים שנים שהם ב׳ פרקין לחסד עולים ונעשה מהם כלי החכמה דז״א ופרק תחתון לחסד עם פרק עליון דנלח נעשה חסד ונשארים שני פרקים דנלח לנלח וכן עזה״ד בקו שמאל וכן בקו אמצעי ומ״ש רז״ל שמתעלו חג״ת ונעשו חב״ד ונה״י נתעלה ונעשה חג״ת ונשאר חסר נה״י כל זה מייריי בעת נא ו״ק דגדלות וכבר נודע מ״ש רז״ל בשער פרצופי א״ן דרוש שני וז״ל כי לעולם אין הז״א מתחיל אלא בבחי׳ ו״ק ולא יותר והראיה לזה מן ק״ם שהוא הגדלות דג״ר שבו דבריאה ואז תחילה בחיים ו״ק בזמן ק״ם כו׳ עד ועל כן לעולם הוא לוקח כל הו״ק ביחד והג״ר ביחד יע״ש ואי״כ בעת שנכנסים בו הו״ק דגדלות בולאי שנכנסים נה״י דגדלות בחג״ת דגדלות ולכן אין הפנימיות לא נכנסו הג״ר דגדלות נמצא חג״ת דגדלות משמש לו לאוחין שלו ונה״י דגדלות משמש בחג״ת שלו וזו היא עלייה מדרגה גדולה היא לפם שמדרגתו היא חג״ת והשתא נתעלה ומשמש לחב״ד וכן נה״י בחינתו ומדרגתו הוא נה״י והשתא נתעלה ומשמש לחג״ת ונמצא כל זמן שלא נכנסו עדיין ג״ר דגדלות כי אם ו״ק ואותם ו״ק נתחלקו ויעשו להם שוס בחינה מהגדלות לכך למאי דבינו ביני נעשים ובאים לו נה״י חדשים מן הבינה זה לע״ד קרוב לודאי וכון ויניב כאבר ראיתי דברי רז״ל לעיל פ״ו שכתב ז״ל ונחזור לענין ו״ק דגדלות שהנה כל פרקים העליונים לקו ימין שהם ג״פ לחסד ופרק עליון של נלח הם מתחברים עתה יחד ונעשים חסד דז״א ושם יש כח החכמה שלו כו׳ אך עתה ד׳ פרקים הם שם יחד בחסד והרי שהחסד מועיל עתה במקום מוח חכמה ממש כו׳ אך עתה ד׳ פרקים הם שם יחד בחסד והרי שהחסד מועיל עתה במקום מוח חכמה ממש כו׳ ועיין כולו עד ונמצא שבנא ו״ק דגדלות עלו בחסד דז״א ד׳ פרקים כנ״ל מלד מוחין דקטנות דאימא וד׳ פרקים מלד מוחין דאבא וכן עד״ז בכל השאר ודע שבנא כו״ק דגדלות הנה נשארים ג״ת נה״י דז״א בלי מוחין דגדלות כנ״ל אמנם משם נמשך קלת האורה מנה״י תחתון דמוחין אשר בג׳ אמצעיות דז״א כמבר בכוונת ה׳ אלהיכם אמת יע״ש ועיין מ״ש רז״ל בספר הכוונות בדרושי הק״ם בפירוש כוונת ה׳ אלהיכם אמת והם הם ממש הדברים שכתבנו בענייותינו ואם אין נפשך ורצונך לחזוקי נפשך מעט בלשון רבינו ז״ל מפ״ח דשער הגסירה סמי חדא מקמי תרתי: (א) ולכן נמצא כי עם שהם ז׳ מלכים לבד יש בהם רפ״ח שהם עכמ״ב לפיבה המזכר שהו״ק נעשו עשר ספירות נמורות כו׳ עיין בשער רפ״ח פ״ב שערת רז״ל נמצא בחי׳ רס״ח בו״ק וכתב ענין אחר והוא לחוק

ג׳ אמצעיות ועתה חסרים לו נה״י ז״א כו׳ כל בחי׳ נה״י בכל מקום שהוא הוא ראשון להכנס ושל זמן היניקה ר״ל נה״י דחג״ת דו״ק דגדלות. ויותר נלע״ד לפרש דברי רז״ל בענין ז״א והוא שלעולם התחלקות הספי׳ שהוא על סדר שכתב רז״ל בפרקין ובמקומות אחרים שני פרקין לח ד וג׳ פרקין דנלח מתחלקים שנים שנים שהם ב׳ פרקין לחסד עולים ונעשה מהם כלי החכמה דז״א ופרק תחתון לחסד עם פרק עליון דנלח נעשה חסד ונשארים שני פרקים דנלח לנלח וכן עזה״ד בקו שמאל וכן בקו אמצעי ומ״ש רז״ל שמתעלו חג״ת ונעשו חב״ד ונה״י נתעלה ונעשה חג״ת ונשאר חסר נה״י כל זה מייריי בעת נא ו״ק דגדלות וכבר נודע מ״ש רז״ל בשער פרצופי א״ן דרוש שני וז״ל כי לעולם אין הז״א מתחיל אלא בבחי׳ ו״ק ולא יותר והראיה לזה מן ק״ם שהוא הגדלות דג״ר שבו דבריאה ואז תחילה בחיים ו״ק בזמן ק״ם כו׳ עד ועל כן לעולם הוא לוקח כל הו״ק ביחד והג״ר ביחד יע״ש ואי״כ בעת שנכנסים בו הו״ק דגדלות בולאי שנכנסים נה״י דגדלות בחג״ת דז״א וכל זמן שעדיין לא נכנסו הג״ר דגדלות נמצא חג״ת דגדלות משמש לו לאוחין שלו ונה״י דגדלות משמש בחג״ת שלו וזו היא עלייה מדרגה גדולה היא לפם שמדרגתו היא חג״ת והשתא נתעלה ומשמש לחב״ד וכן נה״י בחינתו ומדרגתו הוא נה״י והשתא נתעלה ומשמש לחג״ת ונמצא כל זמן שלא נכנסו עדיין ג״ר דגדלות כי אם ו״ק ואותם ו״ק נתחלקו ויעשו להם שוס בחינה מהגדלות לכך למאי דבינו ביני נעשים ובאים לו נה״י חדשים מן הבינה זה לע״ד קרוב לודאי וכון ויניב כאבר ראיתי דברי רז״ל לעיל פ״ו שכתב ז״ל ונחזור לענין ו״ק דגדלות שהנה כל פרקים העליונים לקו ימין שהם ג״פ לחסד ופרק עליון של נלח הם מתחברים עתה יחד ונעשים חסד דז״א ושם יש כח החכמה שלו כו׳ אך עתה ד׳ פרקים הם שם יחד בחסד והרי שהחסד מועיל עתה במקום מוח חכמה ממש כו׳ אך עתה ד׳ פרקים הם שם יחד בחסד והרי שהחסד מועיל עתה במקום מוח חכמה ממש כו׳ ועיין כולו עד ונמצא שבנא ו״ק דגדלות עלו בחסד דז״א ד׳ פרקים כנ״ל מלד מוחין דקטנות דאימא וד׳ פרקים מלד מוחין דאבא וכן עד״ז בכל השאר ודע שבנא כו״ק דגדלות הנה נשארים ג״ת נה״י דז״א בלי מוחין דגדלות כנ״ל אמנם משם נמשך קלת האורה מנה״י תחתון דמוחין אשר בג׳ אמצעיות דז״א כמבר בכוונת ה׳ אלהיכם אמת יע״ש ועיין מ״ש רז״ל בספר הכוונות בדרושי הק״ם בפירוש כוונת ה׳ אלהיכם אמת והם הם ממש הדברים שכתבנו בענייותינו ואם אין נפשך ורצונך לחזוקי נפשך מעט בלשון רבינו ז״ל מפ״ח דשער הגסירה סמי חדא מקמי תרתי: (א) ולכן נמצא כי עם שהם ז׳ מלכים לבד יש בהם רפ״ח שהם עכמ״ב לפיבה המזכר שהו״ק נעשו עשר ספירות נמורות כו׳ עיין בשער רפ״ח פ״ב שערת רז״ל נמצא בחי׳ רס״ח בו״ק וכתב ענין אחר והוא לחוק

עד לאמא ודהכא ניחא טפי: (ב) לכן בבחינת החיצוניות נחשב כתר דז״א מאימא ובבחי׳ הפנימיות נחשב בכלל ז״א כו׳ ולעיל בשער מוחין דצלם פ״ב כתב רז״ל שבכתר דז״א בין בחי׳ הכלי בין בחי׳ האור הכל הוא מאימא ואין לז״א חלק כו׳ כי אם נעשה כותרת ועטרה על ראש ובשביל כן נקרא כתר דז״א ולעולם לא אפשר ואין מציאות לז״א לקבל מוחין שלו. לא בבחי׳ החיצוניות ולא בבחינת הפנימיות אלא עד שיהיה מלובשים בנה״י דאימא כמ״ש רז״ל בכמה מקומות ולקמן בפ״ח דשער פרקי הצלם ז״ל ודע כי כל בחינת חב״ד שים נעולם בכל בחינת כולב נמשכים מאו״א ודעת דאצילות כי הם ברשים לכל החכמות והבינות והדעות לכן אי אפשר לז״א לקבלם כו׳ הרי כללא הוא וכן בשער חו״פ פ״ו כתב ז״ל ובזה תבין כי החיצוניות נחלק לג׳ כלים הוא עיקר הנקו״ת גוף ובכל בחי׳ מהם יש מוחין בג״ל והם מלובשין תוך ג׳ בחינות נה״י דאימא של החיצוניות בלה ג״כ וכן עזה״ד ג׳ בחינות לפנימיות המוחין שלהם נכנסים אח״כ מלובשים תוך ג׳ בחינות דפנימיות דנה״י דאימא ג״כ יע״ש. הרי דבין הפנימיות ובין החיצוניות לעולם המוחין בל כל הפרצופים צריכים לבא מלובשים בנה״י דאו״א וממילא שה״ת דאימא בין בחיצוניות בין בפנימיות צריך להיות כתר דז״א לעולם ולא כתבתי זה אלא לעורר לאחר שתבין הדברים על נכון כשהעיין בשער המוחין דז״א פ״ח ופי״ח והראה איך בכל פרלוף ופרלוף דז״א בפרטות תחילת הכל הם כלים דז״א ובכל כלי דכל פרלוף בהוכו של אימא נה״י שלה עם חלקי המוחין שלה מפרלוף דאימא כנגדו ובחינתו ובתוך של אימא נה״י של אבא עם חלקי המוחין שלו ובתוך הכל הוא נרנח״י של ז״א כל פרלוף ופרלוף בבחינתו ואותו נרנח״י דזעיר אנפין עצמו הוא הוא הפנימיות הנמור והוא מה שכתבו רז״ל בפרקין שפנימיות הכתר הוא מז״א עצמו: (ג) ואמנם חיצוניות הכתר נטלו הדעת הנעשה מב׳ שלשי הראשונים דת״ת דז״א כו׳. אימא כיון שכבר נעשה הדעת מב׳ שלשי הת״ת למה נטל חיצוניות הכתר ומאי שנא מחו״כ דז״א שהחכמה נעשה מב׳ שלשי החסד והבינה נעשית מב׳ שלשי הגבורה כמ״ש רז״ל בפרקין לעיל והספיק להם ולא נטלו בחינות אחרות והדעת לא הספיק לו ב׳ שלשי הת״ת שלקח עד בלקח גם חיצוניות הכתר ומה גם לפי מה שכתבו רז״ל לעיל פ״ה אות ד׳ וז״ל הטעם הוא כי הדעת הוא נשמה דזעיר אנפין ואין אמו מונין אלא מה שים בו כלי אבל הדעת הוא בחי׳ נשמה בלי כלי יפ״ש ועיין בשער חו״פ פ״ו: (ד) כלל העולה הוא כי בכל פרלוף ופרלוף שים בכל האצילות מתחלק באופן זה כי הכתר של הפרלוף ההוא הפנימיות הוא משם מ״ה החדש מבחינת הפרלוף ההוא בעצמו והחיצוניות שלו הוא מחיצוניות ספירת הת״ת של הפרלוף הקודם אליו עצמו וזה היה לקבר כל הפרלופים יחד החלתם בסופם בחיצוניות יע״ש. ומה מאד ק׳ לע״ד שבני בשער דרושי אבי״ע פ״ח כתב רז״ל ז״ל ואמנם בבריתינו לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא היא בחינת

אמצעיות

הג׳ חב״ד ונקרא שם מ״ה החדש ואז ג״ר שבכל א׳ מהג׳ חב״ד נשארין לחעלה והז״ת שבכל א׳ מהג׳ הנ״ל מתלבשים בז״ס תחתונים של הפרלוף ההוא ואח״כ הז״ת של פרלוף ההוא נקרא גוף הפרלוף ההוא והכל נקרא חילוניות בערך המוחין ההם אמנם נחלקים גם הם בחילוניות ופנימיות ואינם רק י״ס (א) (ל״ל גמורות) :

השער השמונה

שער פרקי הצלם ויתחלק לז׳ פרקים .

מ״ב הג׳ מוחין בין בגלם אבא בין בגלם אמא יש בכולן עלייה [א] וירידה [ב] אור יישר ואור חוזר [ג] בין בעיבור ויניקה ונדלות כנזכר במ״א וזהו בכל הפרלופים דז״א ויעקב ולאה ודור המדבר ורחל :

פרק א מ״ק

אחר שכבר נתבאר בפרטות כל בחי׳ דגלם דז״א נבאר מתה בפרטי פרטות באורך כל בח׳ התפשטות ז״א ובחי׳ הגלם כבר נודע כי כל ספי׳ כלולה מי׳ וי׳ מי עד אין קץ . והנה ז״א בהיותו בסוד עיבור לא נתגלה בו רק ג״ס שהם בחי׳ נה״י שבו ולא הנה״י של הכללות אלא של פרטות כי ודאי שהעיבור יש בו רמ״ח איברים הנפרטין בי״ס וכל אבר כלול משור ובשר וגידין ועצמות וענין זה ישנו בין בשהות בעיבור ובין בשהות חיוק ובין בשהות אין גמור ואין הפרש בו בענין איברים כי האברים לא נחוספו כפי הזמנים הנ״ל זולת תוספת הגדלתם בהם בעצמם והבר קטן נעשה גדול וענין זה נחלק לב׳ בחי׳ אם בעובה שהוא באורך ואם בעוביו שהוא הרוחב. פי׳ כי אם היה אבר הירך או הזרוע ארך ארכו ועפה הקיפו הנה כשיגדל יהיה אמה ארכו וב׳ טפחים הקיפו נמצא שגדל באורך ובקומה וגם ברוחב העובי וא״כ צריך לידע מה ענין הגדלה זו ובאיזה אופן הוא . דע כי בזמן העיבור בירר מן ז׳ מלכים בחי׳ הנה״י שלו כי כן האדם מתחיל לקנות הנפש ואח״כ הרוח ואח״כ הנשמה וגדל ממטה למעלה וכן האילן גדל ממטה למעלה וכן האדם נמצא כי תחלה בירר הנה״י שבו ואינם הנה״י כולם אמנם הנה״י שיש בנה״י שלו לבדו. פי׳ כי הנה הגלח הכללי דז״א הוא קו ימין ויש לו ג׳ נקודות רח״ם שהם חח״ן והם חכמה שבו וחסד שבו וגלח שבו וכולם בחי׳ גלח שבו הכולל דז״א וכ״א מאלו הג׳ כלול מחכמה חסד גלח כנודע כי כ״א מהג׳ נקודות הנ״ל יש בכל א׳ וא׳ רח״ם נמצא שבחכמה דגלח כללי של הז״א יש חח״ן ונקרא שלשתן חכמה והוא בחי׳ פרק עליון של גלח הכללי . ואחריו פרק ב׳ והוא חסד דגלח הכללי ונחלק גם הוא לג׳ והוא חח״ן והם בחי׳ פרק אמצעי שבגלח הכללי ונקרא שלשתן חסד שבגלח הכללי . ואחריו פרק ג׳ והוא גלח דגלח הכללי ונחלק גם הוא לג׳ והם חח״ן ושלשתן גלח דגלח הכללי והרי הם ט׳ בחי׳ בגלח דז״א וזהו ע״ד שהזכיר בתקונים דק״ח בענין עפה הזרע שהיא י׳ אחת כי אין דבר קטן מנקודת היו״ד ונקודה זו יש בה ג׳ קולין וזה רת״ם וכ״א מהן יש בו ג׳ קולין הרי הם ג׳ של ג׳ ג׳ וכללותן הם י׳ ולכן אות י׳ תשבונו עשרה והם י׳ טפין דאזדריקו מקשת ואתפליגו ליה ילולין. ועד״ז הם ט׳ בחי׳ בהוד וט׳ בחי׳ ביסוד וכולם הם כ״ז בחי׳ נגד כ״ז אותיות התורה והבן זה *והנה זה הטפה

***צמח** כי בחי׳ אלו נמצא בז״א לבד והוא הנקרא תורה לכן הם בחי׳ כ״ז כמנין אותיות התורה : שהוא י׳ בתחלה היא בחינת מלכות ואח״כ בסוד העיבור הונדלה בבחי׳ ג׳ קולין שהם נה״י ואחר שנולד כל קין נגלה בג׳ קלוות ואז נשלם לי״ם כמ״ש בע״ה באורך. נמצא כי בתחלה היתה עפת הזרע נקודה א׳ קטנה והענין כי לא נתגלה בו רק בחי׳ המלכות שבכל בחי׳ ובחי׳ כמ״ש בענין הנה״י ונמשך תלמד לזה כי אינו רולה להאריך (ב). ואמנם כלל זה יהיה בידך בכ״מ שתמצא ענין נקודה כמו המלכות שמתמעטת בסוד נקודה ואומרת אל תראוני שאני שחרחורת כנזכר בזוהר שיר השירים וכיולא פי׳ על בחי׳ המלכות שבמלכות . ונחזור לענין כי בסוד הטיפה לא ניכר (ג) רק המלכות שבכל בחי׳ ובחי׳ ואחר כך בעיבור הגדילה הטפה (ד) והוא כי נתוספה עליה בחי׳ הנה״י שבכל בחי׳ ובחי׳ באופן זה כי הנה נתבאר שיש בקו ימין גלח דז״א הכללי ויש בו ג׳ פרקין וכל א׳ כלול מחח״ן . ואמנם עתה בעיבור נתוסף בז״א ג׳ הגלחים שיש בג׳ פרקין ואלו הג׳ גלחים משמשין לו במקום חח״ן וכעד״ז בקו שמאל בהוד שלו ג׳ פרקין ונכללו בו ג׳ הודות שיש בג״פ ושמשו לו במקום בג״ה וכעד״ז בקו אמצעי ביסוד שלו ג״פ ונכללו בו ג׳ יסודות שיש בג״פ ומשמשין לו במקום דת״י ואלו בחי׳ מ״ם דז״א בעת העיבור וכולם אינם רק בחי׳ גלחים של גלח הכללי והודות של הוד הכללי ויסודות של יסוד הכללי . והנה הנ״ל שהם הנה״י העליונים ששמשו לו במקום חב״ד הם הנקרא מוחין דעיבור כי שלשתן הם בחי׳ ג״פ עליונים הנקרא חב״ד דנה״י כנ״ל ודע כי כל בחי׳ חב״ד שיש בעולם בכל בחי׳ כולם נמשכין מאו״א ודעת דאצילות כי הם שרשים לכל החכמות והבינות והדעות ולכן א״א לו״א לקבלם אם לא ע״י שאו״א יתנו חלקם מהם עצמן והם הנה״י שבהם להלבים ועל ידם נכנסין ומתפשטין בז״א ויקבלם . ועיין ותבין כי כמו שז״א עצמו עתה הוא בחי׳ נה״י כעד״ז ממש הוא בחי׳ נה״י דאו״א להלבים מוחין אלו תוך ז״א . והנה אלו הנה״י דאו״א הם הבחי׳ אשר נתנו או״א מעצמותן בבנים להגדילם ולתקנן ולסבה זו הבן חייב בכבוד או״א וז״ס שארז״ל ברא כרעא דאבוה וכן אמרו עובר ירך אמו הוא והבן זה כי אינו לוקח רק בחי׳ הברעיים והירכיים (שהם) ג״ת נה״י שלהם לבד . והנה ג׳ בחי׳ הגלחים הנ״ל המה שהיו בעובר במעי אמו אינם פשוטים זה למעלה מזה אבן הם זה תוך זה כי הגלח שבפרק תחתון מלבים לגלח שבפרק אמצעי וגלח אמצעי מלבים לגלח שבפ״ע נמצא כי אין שיעור אורך העובר רק דבר מועט לבד שהוא גלח שבפ״ת לבד שהוא חלק א׳ מע׳ כי הרי אורך הקו כולו של גלח הכללי הם ע׳

בחי׳

הגהות וביאורים (א) כ״ל בכללות הכל הוא י״ם : (ב) עיין שער ל׳ פ״ג ומשם תראה דכל פרק זה וכל שער זה בנוי על ספירות הגלח לבד וכן עד״ז ספירת הכוד והמכיל יכין כיסא . שמן בשמן : (ג) נ״ל נכנר : (ד) עיין בספר מבו״ש ס״ם ח״א פ״א שכתב כי זה העיבור הינו להאציל זו״ן מחדש כי בבר היו נאצלים אלא שהיו בני תיקון קוים ולא פרצוף וגם שהיו הסרים זה מזו״ק לבד חב מנקודה אחת לבד והעיבור היה לקבר יחד בכוד קוים וגם בכוד פרצוף וגם להשלים כ״א כי״ם.גמורה וזה ע״י הטפה בל או״א ועי״ז שם מ״ה בחדש וכו׳ ועש״כ . והוכא בפ׳ שמן בשמן :

השמש

[א] ענין עלייה עיין בספ״ב משכ״א ובספ״ג משכ״ג : [ב] עיין שכ״ג ספ״ג ענין הירידה : [ג] עיין שכ״ה פ״ז ענין אור יישר ואור חוזר :

יפה שעה

אמצעית בין הא״ם והנאצלים וים בה בחי׳ א״ם ובחינת נאצלים וב׳ בחינות אלו הם בחינת עתיק ואריך אנפין ושניהם נקראים כתר כנודע אצילו כו׳ . ודע כי עד״ז הוא בכל העשר ספירות שבכל עולם ועולם

וכן בפרטות בכל פרצוף ופרצוף כי לעולם כל בחינה נקרא מאציל והתחתונה נקרא נאצל ואין הנאצל כחות מד׳ אותיות הוי״ה אפילו בעשר ספירות ערטיות ופרטי פרטיות ויש בחינת אמצעית ביניהם הנק׳ כתר כנ״ל יע״ש . מפורש יותר בלעולם הפרצוף התחתון הוא בחינת נאצל ופרצוף העליון ממנו הוא״א בחינת מאציל ובחינת אמצעית ביניהם הוא הכתר שבפרצוף התחתון ואם כן צריך להיות פנימיות הכתר משל עליון שהוא בחינת מאציל וחיצוניות הכתר משל תחתון שהוא בחינת נאצל כמ״ש רז״ל בעתיק וא״א ששניהם כללות כתר דאצילות ועתיק הוא בחינת מאציל והוא פנימיות וא״א בחינת נאצל והוא חיצוניות כנודע וכמ״ש רז״ל לעיל פ״ה ובשער סדר האצילות פ״א והוא כתב שכן עזה״ד הוא מפרצוף לפרצוף וא״כ אין כתב בפרקין כאן שחיצוניות הכתר הוא מלימת והפנימיות הוא מז״א וע״ש :

בחי' כנ"ל וכן העניין בקו שמאלי היה הכוד שבפרק תחתון מלבים להוד של פרק אמצעי והוד שבפרק אמצעי מלבים להוד של פ"ע ולא נתגלה רק הוד של פ"ת לבד. וכן בקו האמצעי יסוד של פ"ת מלבים ליסוד של פרק אמצעי ויסוד של פ"ת מלבים ליסוד של פ"ע ולא נתגלה רק יסוד של פ"ת נמצא כי בזמן העיבור לא נתגלה מכל בחי' הז"א רק נה"י תחתונים שבג"פ תחתונים. וז"ס בתיספחא פ' בשלח כי הז"א ג' כלול בג' פי' כי הנה"י שבו היו מלבישין לחג"ת שלו ואלו חג"ת ר"ל הנה"י שבג"פ האמצעיים הנקרא חג"ת של נה"י הכוללים בנ"ל. ומה שלא אמר ג' כלילין בג' וג' בג' הוא לפי שאפילו חג"ת אינן עולין בשם רק דרך כללות יען הם מתלבשין תוך נה"י (פי' כללות ר"ל התלבשות וחבור זה) ומכ"ש שהג' אחרים (א) שבתוך החג"ת אינם מתגלין כלל. ונמצא כי עיקר מה שנגלה הם הנה"י האחרונים לבד וז"ס העובר שמקופל ועומד במעוי דאמא ראשו בין ירוכותיו וגופו (ב) על ברכיו (ג) ועגבותיו מכסין תחת הירכים שלו והוא ענול ככדור מקופל בג' קפולים וז"ש בספרים כי החג"ת היו בכח ולא בפועל כי אע"פ שנקרא חג"ת אינם רק נה"י אלא שנסרסים מכח חג"ת אמנם אינם רק נה"י א"כ הם בכח ולא בפועל ובעד"ז המוחין בתוכם היו בכח ולא בפועל ע"ד הנ"ל:

פרק ב מ"ק

ועתה צריך שתדע ענין אחר כי כמו שבאורך יש חח"ן בקו ימין כן ברוחב כלול מכולם (ד) והענין כי אין ליבר שאין בו גרגי"ח והם בח' ע"כ ס"ג מ"ה ב"ן כנ"ל והם בחי' מלכות נה"י חג"ת הב"ד *כי כל א' מאלו הם במדרגה בפ"ע כמ"ש בע"ה. לכן גם בעובי צריך שיהיה בחי' הנ"ל כנ"ל כי יש באיברים גובה ועובי שהם אורך ורוחב.

*צמח ולא אמר יחידה מפני שהוא בחי' כתר ואין הכתר מן הפרצוף עצמו רק מן הת"ת של הפרצוף העליון ממנו כנודע (ה):

והענין כי כל פרק ופרק וכל בחי' ובחי' מאלו הנ"ל יש עור ובשר וגידין ועצמות והעור הוא מל' המקפת הכל ונעשין כמין בית לכולם בסוד אין בית אלא אשה שהיא שם בין. אח"כ הבשר בסוד ז"א מ"ה. ואח"כ הגידין בסוד אמא ס"ג ולכן בתוכן בחי' אודם ואח"כ העצמות בסוד הלובן אבא ע"ב והנה כל א' מאלו הד' בחי' יש בו ג' בחי' כי הבשר שאין בו חילון ואמצעי ופנימי כנ"ל כי אין דבר שאין בו ת"ס בענין האורך וכן בעובי וכן הוא בעור ג' עורות זה לפנים מזה ושלשתן עור א' וכן בגידין ג' קליפין זו תוך זו ושלשתן גיד א' וכן בעצמות ג' קליפין ושלשתן עובי א' של העצמות והבן זה היטב. והנה בחי' חילוניות שבעור בשר גידין ועצמות הם הנה"י שבהן ובחי' הב' הם חג"ת שבהם ובחי' (הג') הפנימית הוא חב"ד שבהם. והנה העובר יש בו עור ובשר וגידין ועצמות אמנם הם דקין כי עדיין אין בהם רק בחי' חילוניות שבכל בחי' מהם והוא בחי' הנה"י שבהם וגם בחי' נה"י אלו הם ע"ד הנ"ל בנה"י יבענין האורך כי הם הנה"י שבנה"י וכנ"ל ע"ש וכשנולד אז נכנסים בו בחי' חג"ת דכללות הז"א והם מתלבשין תוך הנה"י דכללות ז"א שהם בחי' העיבור כנ"ל וקודם שנכנסו אלו מתפשט הז"א ממה שהיה בעיבור שהיה בעיבור שהיה מקופל כנ"ל ועתה גדל ונעשה ו' אורכה בלי רחש באופן זה. כי כל הג' נלחים נתגלו זה למעלה מזה וזה למעלה מזה בסוד חח"ן וכן הג' הודות נתגלו בסוד בג"ה וכן הג' יסודות נתגלו בסוד דת"י והרי יש בו עתה כשנולד ט' בחי' אותן עצמן שהיו בהיותו בעיבור בלבד אלא מה שנתחדש הוא שנתגלו כולם ונתפשט ממה שהיה מקופל בסוד ג' כלול בג' כנ"ל וכ"ז התפשטות נעשה ברגע (א') הנוגע בגאתו מרחם אמו כנראה בחוש העין. ואמנם אח"כ ע"ז היניקה התחיל לגדל יותר ונכנסו בו החג"ת הכוללים של ז"א. והנה גם בהם יש כ"ז בחי' כנ"ל בנה"י הכוללים. ואמנם תחלה לא נכנסו רק הט' בחי' שהם ג' הנלחים וג' הודות וג' יסודות שים בהם ונתלבשו ט' אלו בט' של העיבור והנה אע"פ שט' אלו הם ג"כ בחי' נה"י נה"י כנ"ל עכ"ז הם מבחי' חג"ת הכוללים ולכן יש בהם כח שגם הט' בחי' של העיבור שהוא בח' נה"י לבד נגדלו בבחי' חג"ת שבו שהם ט' בחי' אחרות כי הם החסד והגלח שים בפ"ע של גלח הכללי וחסד ונלח שבפרק אמצעי וחסד ונלח שבפ"ת הרי ו' בחי' של קו ימין דגלח הכללי וכנגדן ו' בחי' בקו השמאלי הוד הכללי וכנגדן ו' בחי' בקו האמצעי יסוד הכללי הרי עתה שים בחי' ו"ק בנה"י הכללי ושוד נגדלין גם בחי' של החג"ת הכללי שבתוכם והם ג"כ בחי' ו"ק שבהם כי הם חסד ונלח שבפ"ע של חסד הכללי וחסד ונלח שבפרק אמצעי וחסד ונלח שבפ"ת הרי. ו"ק שבקו ימין וכנגדן בקו שמאלי וכנגדן בקו אמצעי ונמצאים עתה ב' בחי' זו תוך זו בכ"א (ו) יש בו ו"ק. והנה עתה הבחי' החיצונה שהוא מנה"י הכוללים כל בחי' מהם נגדלות באורך ובקומה כי אז הגלח שבן היה נלח שבפ"ת ועתה נגדל גם החסד שבפ"ת וכן נגדל החסד שבפרק אמצעי ונגדל החסד שבפ"ע ונמצא כי מות החכמה של העיבור היה נלח של פ"ע ועתה נגדל מות זה והוא חסד (ז) שבפ"ע ובעד"ז בקו שמאלי וכן בקו האמצעי נמצא כי המוחין דעיבור נגדלו גם הם עתה. ובזה תבין מ"ש בספרינו כי בעיבור המוחין בסוד אלם (ח) וביניקה נשלמו ונעשו אלקים והענין כנזכר באדרא דקל"ה ז"א נקרא אלקים בערך עתיק הנקרא הוי"ה ונודע כי ז"א הוא בחי' ו"ק של כללות האצילות (ט) ונמצא א"כ כי כל בחי' המוחין הם הוי"ה וכל בחי' ו"ק הם אלקים (י) ביאור הדבר כי אפילו הו"ק שים במוחין עצמו למעלה נקרא אלקים וזהו הטעם שביניקה נקרא אלקים המוחין שבו (יא) והבן זה ואמנם בעיבור שהיו ג' קצוות נה"י לבד היה אלם לבד כי ירכין אינן שתיין כנזכר בפ' תצוה (יב) וביניקה נשלמו ו"ק ואז נגמרו שם אלקים והנה כל זה בבחי' ת לויות שהם נה"י דכללות הז"א וכן הענין בבחי' התיצונה שהם חג"ת דכללות גם הוא עד"ז נקרא אלקים המוחין שבהם שהם חסד ונלח גבורה ה"ד וח"ת ויסוד שים בג' פרקין עליונים מט' פרקין שים בחג"ת כנודע ואלו נקראו מוחין דיניקה כי כבר יש בה כללות חסד ונלח בכל ג' פרקין של קו ימין שהוא חסד וכללות גבורה והוד בכל א' מהג"פ דבקו שמאלי שהוא גבורה וכללות ת"ת ויסוד בכ"א מג"פ הת"ת שהוא בקו האמצעי. והנה כמ"ש שנגדל עתה באורך גם הגדיל

הגהות וביאורים (א) שהם מכ"ד: (ב) ס"א נאשו בין ירוכותיו וגופו וחיצון יו וגופו בין הירכים שלו ועיין נדה דף נ' ע"ב וע"ש: (ג) נפכ"י ירוכותיו: (ד) עיין מזה וכן בגידים ועצמות ופדר כיסתם והבדלתם הוא ע"ד כמוכר באורך כנז"ל בפ"א. והוא דבעיבור דבחי' אורך יש בו ג' נלחים וכולם דגלח היינו נלח דגלח ונלח דחסד ונלח דחכמה וכולם דגלח הכללי. וכן עד"ז בהוד כללי ג' הודות ועד"ז ביסוד כללי ג' יסודות וכ"ז באורך. וכעד"ז בעובי והוא באופן זה. דהנה כשנולד לפילו שכולא בנטן אמא יש בו י"ם ויש בו עבנ"ש וכמו שבהיותו בבוד עיבור יש בו שלשה נלחים הנז"ל באורך יש בו ג"כ ע"ד הנזכר ג' עורות וג' בשר וג' גידים וג' בחי' עצמות בעובי והוא עור החילון שבעור (החילון) ועור. החילון שבעור האמצעי ועור החילון שבעור הפנימי וכן בבשר בשר החילון שבבשר. בחילון ובשר החילון שבבשר האמצעי ובשר החילון שבבשר הפנימי. וכן עד"ז בגידים ובעצמות ובמוח שבעצמות וכל זה בעיבור ואח"כ ביניקה ע"ד הנז"ל באורך ובעובי. וכמו בחי' אמצעית של כולם ועד"ז בגדלות ממש כדרך המוכר ודי בזה לתעיין ביסוד בדברי רבינו. ובלתי פרד זה אין מכין פרקים אלו ביסוד ודי בזה ואין לתמה ואין לתכם עוד לכתיב דבר מהוך דבר דכ"ז בספירת הגלח שים בו לבדו י"ם ובו שייך כל זה (ועיין בשער ג' פ"ג יפ"ש ולקמן פוס"ג) וכן עד"ז ממש הוא בחי' נפ"ש דאו"א אשר נתנו לו"ח מעצמו ס בנגנים לבגדיהם ולהקנס הנז"ל בפ"א ובש"ך פי"ח ופי"ב. שמן שבון: (ס) ודע דזכו בנתי' כלד בכיון דז"ת אבל לא מ"ס בתהם שהרי בבהר מלך כמ"ש אינו מבחי' שלמעלה הנזכר בשער כ"ג פ"ח. אמנם לעפ"ז לא אמר ימיהם יען שהוא מבחי' ת"ת ואינו נכר יען כיון נעלם מאד הנזכר בשער כללות אבי"ע פ"ד. שמן שבון: (ו) ולתד: (ז) ס"א מהסד ונלח: (ח) ובגדלות הוי"ה: (ט) כ"ל בכל בחי' ו"ק נקרא יניקה וכולא אלקים: (י) הטעלה מדברי רבינו דבחי' המוחין נק' בשם ע"י והוא הוי"ה ומלא זה בקבה אחד מן מבריאת דאמלי לא נקוט רבינו ג"כ אז"ת דג"ר נקראו בשם מוחין ובשם הוי"ה בערך בו"ק בנקרא אלקים דכללות אצילות. ולק"מ דיל דאין בכי נמי אלא דרבינו נקיט לבון הזוהר המוכר באד"ר דף קל"ח ונודע דבחי' אז"ת לא אמר רבינו אז"ת ודוק. שמן שבון: (יא) אבל בשבת גדלות נקראין שמוחין דבוי"ה: (יב) דף ע"ג ב':

הגדול כי כרוחב והעובי כי עד עתה עוביו מגלח ועתה יש חסר בתוכו כקו ימין וכן בקו שמאל (א) וכן בקו אמצעי יש בהם גבורה וח״ת וכמ״ש כי יש בבחי׳ החילוניות של נה״י הכוללים ד׳ בחי׳ שהם עור ובשר וגידין ועצמות אלא שהם בבחי׳ החילוניות בג׳ בחי׳ והקליפות שיש בכל בחי׳ מאלו הד׳ הנה כן בזאת הבחי׳ התיכונה של חג״ת הכוללים יש בהם ד׳ בחי׳ עור ובשר וגידין ועצמות והם בבחי׳ התיכונה שבהם שהיא הקליפה האמצעית מג׳ הקליפות שיש בכל בחי׳ מאלו הד׳ :

פרק ג מ״ק

וכשנגדל לגמרי נכנסו בו בחי׳ הב״ד הכללי ויש בהם ג״כ כ״ז בחי׳ כנ״ל בנה״י הכללי ובחג״ת הכלליות ואז מי״ז נגדל גם בחי׳ העיבור ואז פרק עליון של גלח היה בו חח״ן ושלשתן חכמה דגלח וכן בפ״ב חח״ן ושלשתן חסד דגלח וכן בפ״ג חח״ן ושלשתן °גלח שבגלח וכל זה בקו ימין וכולם גלח א׳ הכללי דז״א בג״פ וכל פרק כולל הג׳ בחי׳ וכעד״ז בקו שמאלי מבחי׳ חילוניות דעיבור והיינו הוד הכללי בו ג״פ פ״א בג״ה ושלשתן ביגה דהוד הכללי פ״ב בג״ס ושלשתן גבורה דהוד הכללי פ״ג בג״ה ושלשתן הוד דהוד הכללי וכעד״ז בקו אמצעי יסוד הכללי בו ג״פ פ״א דת״י ושלשתן דעת דיסוד הכללי פ״ב דת״י ושלשתן ת״ת דיסוד הכללי פ״ג דת״י ושלשתן יסוד דיסוד הכללי והרי נתבאר נה״י דכללות הז״א שהם בחי׳ חיל ניות דז״א הנקרא עיבור ונקרא עשיה שבו וכ נדן בתוכן מתלבשין בחג״ת הכללי דז״א הכלולים (בו) (ב). והנה החסד יש בו ג״פ פ״א חח״ן ושלשתן חכמה שבחסד פ״ב חח״ן ושלשתן חסד שבחסד הכללי פ״ג חח״ן ושלשתן גלח שבחסד הכללי וכעד״ז בקו שמאלי גבורה הכללית ובה ג״פ פ״א בג״ה ושלשתן ביגה דגבורה פ״ב בג״ה ושלשתן גבורה דגבורה פ״ג בג״ה ושלשתן הוד דגבורה הכללי וכעד״ז בקו האמצעי ת״ת ובה ג״פ פ״א דת״י ושלשתן דעת דת״ת פ״ב דת״י ושלשתן ת״ת דת״ת פ״ג דת״י ושלשתן יסוד דת״ת הכללי הרי נתבאר חג״ת הכללי דז״א שהוא בחי׳ אמצעי שבו הנקרא יציקה ונקרא יצירה שבו שכבר יש בו ו״ק הכוללין נה״י וחג״ת ובתוכן יש חב״ד הכללי דז״א והם מלובשים תוך חג״ת הכללי. והנה החכמה הכללי יש בה ג״פ פ״א יש בה חח״ן ושלשתן חכמה דחכמה הכללי פ״ב חח״ן ושלשתן חסד דחכמה הכללי פ״ג חח״ן ושלשתן גלח דחכמה הכללי וכעד״ז בקו שמאלי ביגה הכללי ג״פ פ״א בג״ה ושלשתן ביגה דביגה הכללי פ״ב בג״ה ושלשתן גבורה דביגה הכללי פ״ג בג״ה ושלשתן הוד דביגה הכללי וכעד״ז בקו האמצעי דעת הכללי ובו ג״פ פ״א דת״י ושלשתן דעת שבדעת הכללי פ״ב דת״י ושלשתן ת״ת דדעת הכללי פ״ג דת״י ושלשתן יסוד דדעת הכללי והרי נתבאר חב״ד הכללי דז״א שהם בחי׳ הפנימי שבו הנקרא מוחין ונקרא בריאה ואצילות שבו (ג) שכבר כלול ט״ס נמורות. הכלל העולה כי ז״א יש בו ט״ס נמורות שלימות גדולות (ד) והם באופן זה נה״י הם בחי׳ החילוניות ויש בהם ט׳ פרקין והם ט״ס שיש בבחי׳ חילוניות דז״א ונחלקו לג׳ מוחין וו״ק ויש בהם רמ״ח (ה) איברים בעור ובשר וגידין ועצמות והם בחי׳ הקליפה החילונה שיש בעור ובשר וגידין ועצמות כנ״ל שבב״א מהם יש ג׳ קליפות ובתוכם מתלבשות חג״ת הכללי והם בחי׳ האמצעית תיכונה שבז״א ויש בהם ט״פ והם מתלבשים תוך הט״פ של נה״י הכוללים ממש שוה בשוה הנ״ל ואלו הט״פ דחג״ת הכללי נחלקים ג״כ לג׳ מוחין וו״ק ויש בהם רמ״ח איברים בעור בג״ע והם בחי׳ קליפת האמצעי שיש בעור בג״ע ובתוכם מתלבשים חב״ד הכוללים והם ט״פ הנ״ל תוך ט״פ של חג״ת הכללי שוה בשוה והם בחינת פנימיות שבז״א והם בחי׳ קליפה הג׳ פנימיות שיש ברמ״ח איברים בבחי׳ ע״ב ג״ע ואלו הט״פ נחלקים גם הם לג׳ מוחין וו״ק. ובזה תבין איך יש מוחין ממש בכל ט״ס הז״א כי הרי ג׳ מוחין שהם חב״ד מתלבשין בכל קומת ז״א ותבין איך יש מוחין הנקרא ו״ק ומוחין הנקרא נ״ר גם תבין כי כל קומת ז״א אינו רק ספירה א׳ שהוא נלח רק רחבו ג׳ ספי׳ והם נה״י (ו) ואין החג״ת שבו עומדין על הנה״י שבו אלא בתוכו וכן החב״ד תוך החג״ת אמנם החב״ד הפרטי של נה״י הכוללים עומדין ע״ג חג״ת הפרטי של נה״י הכללי והחג״ת הפרטי (על הפרטי) של נה״י הכללי עומדים ע״ג נה״י הפרטי : (של הנה״י הכללים) :

פרק ד מ״ק

הכלל העולה כי הג״פ ראשונים של נה״י מלבישין לג״פ הראשונים של חג״ת והם מלבישין לג״פ ראשונים של חב״ד וכללות אלו נקרא ג״ר אשר יש בהם ג׳ כלים זה לפנים מזה כי ג״פ ראשונים דנה״י נקראו כלים חילוניות וג״פ ראשונים דחג״ת נקראו כלים האמצעים וג״פ ראשונים דחב״ד נקראו כלים פנימים ונמצא עתה כי הם ג״ר חב״ד ולכ״א מהם יש ג׳ כלים זה לפנים מזה בחי׳ נלח אשר חכמה הוד גבורה ביגה יסוד ת״ת דעת ואלו הג׳ בחי׳ הכלים הם הנזכר אצלינו בענין ג׳ בחי׳ שיש לכל ספירה וספירה ושם מיוחד לכל א׳ וא׳ והם חילון ואמצעי ופנימי כמבואר אצלינו בשער השמות ושמור כלל זה. ואח״כ הם ג׳ אמצעים והם חג״ת (ז) דז״א ויש לכל א׳ מהם ג׳ כלים זה לפנים מזה והם בחי׳ ג׳ פרקין אמצעים דנה״י הכוללים וג״פ אמצעים דחג״ת הכוללים (והם) בתוכם וג״פ אמצעים דחב״ד בתוכם וכולן נקרא חג״ת דז״א. ואח״כ הם ג״ת והם נה״י דז״א והם ג״פ תחתונים דנה״י דז״א ובתוכם ג״פ תחתון דחג״ת ובתוכם ג״פ תחתונים דחב״ד וכולם נקראים נה״י דז״א ולכ״א מהם ג׳ כלים כנ״ל. הרי עתה נחלק ז״א לג׳ בחי׳ (כ״ז) והם ג׳ (כ״א כ״ז) מיני כלים זה תוך זה ט׳ כלים החילונים ט״פ נה״י וט׳ כלים תיכונים ט״פ חג״ת וט׳ כלים פנימים ט״פ חב״ד ואלו הכלים פנימים הם המוחין המתפשטים בכל הגוף כנודע אך שרשם שהם חב״ד שבחב״ד אלו הם המוחין העיקריים (ח) המוחין של גדלות וגם הו״ק שלהם נקרא גדלות אלא שהם בחי׳ גדלות דו״ק וזכור ואל תשכח איך ג׳ כלים אלו יצאם בעור בסוד קליפה החילונה ותיכונה ופנימית שבו (ט) וכללות ג׳ כלים אלו נקרא עור ועד״ז בבשר וכן בגידין וכן בעצמות. ובזה תבין איך המוחין דעיבור נעשין גולגלתא אל המוחין דיציקה ומוחין דיציקה הם הקרומות והגדלות הם המוחין ממש כי הרי המוחין (הם) תוך הקרומות והקרומות תוך הגלגלתא והם ג׳ כלים זה תוך זה :

פרק ה מ״ק

ונחזור לענין ראשון כי הנה כל מה שזכרנו עד עתה נקרא ל׳ דלגם (והם בחי׳ נה״י) ודע כי יש דוגמתו ממש עד ז׳ ג׳ בחי׳ וכל א׳ מט״ס ונקרא ל דלגם והם

הגהות וביאורים (א) וכן נקו שמאלי מה שהיה עניו הוד ופחד גבורה בתוכו וכן קו אמצעי יסוד הוא עתה ת״ת בתוך היסוד וכמש״ל כי יש בנחי׳ כו׳ : (ב) ר״א במלכות : (ג) עיין שער המלכים פ״ה בכנגות הבמ״ש וז״ל כי נה״י דבכל נקודה נקרא עשיה וחג״ת יצירה וחב״ד בריאה וג״ל דכללות הפרצוף נקרא אצילות. שמן שבון : (ד) ר״ל אחר שנתגדלו ונתגלו כל פרקי הנה״י ונעשו מבחי׳ כ״ז בחי׳ כמו״ל כי זכו הכלים הנגדלה וכעד״ז כ״ז בחי׳ בחג״ת הכללי המלוכם תוך הנה״י כמזכר שוה בשוה וכ״ז בחי׳ החב״ד תוך בחג״ת הכללי ג׳ פרקים בחינת פנימיות שבז״א והחג״ת נחלק נאופן זה לג״ר מוחין וו״ק. והנה״י נקרא עור בכל הט׳ בחי׳ כל עור כמו״ל בפ״ב (בכנגות ומיאורים אות כ׳) שיש בעור ע׳ עורות בעור. וכן בבשר. וכן בגידים. וכחג״ת נקרא בשר וכחב״ד נקרא גידים וכו׳ ופרקים עליונים בל הנה״י ופרקים עליונים בל החג״ת המלובשים תוך הנה״י כמו״ל שוה בשוה. ופרקים עליונים בל חב״ד המלובשים תוך בחג״ת כמזכר שוה בשוה וכם ג׳ מיני חב״ד וחב״ד הפרטים עומדים ע״ג בחג״ת הפרטים בהחיצון בחג״ת ע״ג נה״י הפרטים שהחיצון בהוכך בל זה בשוה ומוכן מאלו מדברי רבינו בסמוך. שמן שבון : (ה) אלו הג׳ רמ״ח לקחן שב״ו פ״ב מ״ב : (ו) בא לגמדינו וכחג״ת ע״ג נה״י הפרטים שהחיצון בהוכך בל זה בשוה ומוכן מאלו מדברי רבינו בסמוך. שמן שבון : (ה) אלו הג׳ רמ״ח לקחן שב״ו פ״ב מ״ב : (ו) בא לגמדינו וכל מה שכתוב בשער זה בסדר המ״ל הוא דוקא בגדו ועד״ז בכוד ועד״ז ביסוד כמו שיבאר. ביסוד בשער ל׳ פ״ב ע״ב. שמן שבון : (ז) הכוונ׳ : (ח) ר״ל הנ״ר דבלים הפנימים המזכר נקרא חב״ד דחב״ד וו״ק דבלים הפנימים בנזכר נקרא מוחין דו״ק וזה שבוש. שמן שבון : (ט) ר״ל בבחי׳ הנה״ר שבמוחין לבד יש בו בל המ״ל בפירקין הבם ט״פ חילוניות וט״פ אמצעים וט״פ פנימיים וכולם דנה״י. והנה״פ הפנימים נקראים הבם מוחין המ״ל והנ״ר נקרא חב״ד שבמוחין וכללות בל ג׳ אלו חילון ותיכון ופנימי אלו נקראים עור והם שיש בקומתן מראשו ועד רגליו ועד״ז ממש בשר וכן בגידים וכן בעצמות. שמן שבון :

והם בחי׳ חג״ת דז״ת וכנגדן ג׳ בחי׳ אחרות והם כל א׳ כלול מט״ס ונקרא ם דלגלס והם בחי׳ חב״ד דז״ת והרי נגלס כל ז״ת (ת). הכלל העולה הוא זה כי הנה יש ט״ס דז״ת והם חב״ד חג״ת נה״י. וחב״ד הם ם דלגלס. וחג״ת ל דלגלס. ונה״י צ דלגלס. וחב״ד שהם ם דלגלס נעשין מקיפין לחג״ת שהם ל דלגלס. וחג״ת שהם ל דלגלס נעשין מקיפים לנה״י שהם צ דלגלס. וצ דלגלס שהם נה״י דז״ת נקרא ז״ת ממש או״פ וכבר נתבאר כי תחלה נאצל הז״ת י׳ נקודה קטנה ונקודה זו יש לה רת״ס (ב) והם ג׳ קולי י׳ והם ג׳ קוין על ז״ת וכל קו יש לה רת״ס הרי ט״ס שהם תת״ן קו ימין רת״ס ובג״ה קו שמאלי רת״ס ודת״י קו אמצעי רת״ס (והרי) ט״ס ערשיות שבז״ת והנה כיון שערשס אלו הם ט״ס ערשיות מוכרח הוא שכל אחד מהם תהיה כלולה מט׳ א״כ יהיה טפ״ט. באופן זה כי הנה החכמה שבם דלגלס יש לה רת״ס תת״ן שבה וכל א׳ מהם רת״ס הרי חכמה הערשית נחלקת לט״ס שבה פרטיות והם פ״ת תת״ן וכולם חכמה שבחכמה הערשית פ״ב תת״ן וכולם חסד דחכמה הערשית פ״ג תת״ן וכולם גלת דחכמה (כ״ת(ג) הפרטי׳ והם תת״ן שבה וכל א׳ רת״ס הרי חכמה הערשית נחלקו לט״ס והם תת״ן וכולם חכמה (ערשית) הרי ט״ס פנימיות וכולם חכמה ערשיות). אח״כ הבינה שבם דלגלס נחלקה ט״ד הג״ל ג״כ ויש בה רת״ס וכל א׳ כלול מרת״ס הרי ט״ס פרטיות בבינה הערשית פ״ת בג״ה וכולם בינה שבבינה (הערשית) פ״ב בג״ה וכולן גבורה שבבינה (הערשית) פ״ג בג״ה וכולם הוד שבבינה (הערשית) הרי ט״ס פרטיות וכולם בינה הערשית. אחר כך הדעת שבם דלגלס יש לו ט״ס פ״ת דת״י וכולם דעת שבדעת הערשית פ״ב דת״י וכולם ת״ת שבדעת הערשי פ״ג דת״י וכולם יסוד שבדעת הרי ט״ס פרטיות בדעת ערשיות וג׳ אלו שהם חב״ד ערשיות נקרא ם דלגלס אח״כ ט״ד הג״ל הם ל דלגלס והם חג״ת ערשיות דז״ת. כילד הנה חסד דל דלגלס שבה ט״ס והם פ״ת תת״ן וכולם חכמה שבחסד הערשי פ״ב תת״ן וכולם חסד שבחסד הערשי פ״ג תת״ן וכולם גלת שבחסד הערשי ועד״ז בקו שמאלי גבורה הערשית ט״ס פ״ת בג״ה וכולם בינה שבגבורה הערשית פ״ב בג״ה וכולם הוד שבגבורה הערשי פ״ג בג״ה וכולם הוד שבגבורה הערשית ועד״ז בת״ת הערשי קו אמצעי פ״ת דת״י וכולם דעת שבת״ת הערשי פ״ב דת״י וכולם ת״ת שבת״ת הערשי פ״ג דת״י וכולם יסוד שבת״ת הערשי וג׳ אלו חג״ת הערשיות נקרא ל דלגלס. אח״כ עד״ז ממש ל׳ דלגלס והם נה״י הערשי דז״ת כילד גלת דל׳ דלגלס יש בה ט״ס פרטיות פ״ת דגלת תת״ן וכולם חכמה שבגלת הערשי פ״ב תת״ן וכולם חסד שבגלת הערשי פ״ג תת״ן וכולם גלת שבגלת הערשי ועד״ז בקו שמאל הוד הערשי פ״ת בג״ה וכולם בינה שבהוד הערשי פ״ב בג״ה וכולם גבורה שבהוד הערשי פ״ג בג״ה וכולם היד שבהוד הערשי ועד״ז בקו האמצעי יסוד הערשי פ״ת דת״י וכולם דעת שביסוד הערשי פ״ב דת״י וכולם ת״ת שביסוד ערשי פ״ג דת״י וכולם יסוד שביסוד הערשי הרי ג׳ בחי׳ אלו ערשיות ונקרא ל׳ דלגלס. והנה עתה נכלל הכל ונאמר כי בכל גלס יש ט״ס ערשיות ופ״ת (ד) ספי׳ פרטיות ואמנם כשתחלק גלס זה לג׳ בחינת שהם מל״ן כ״ל נמצא כי בכל בחי׳ מהם יהי׳ ג״ס ערשיות וכ״ז ספי׳ פרטיות. ובזה תבין ענין ס׳ יצירה כי הם י״ס ובהן כ״ז אתיין. והנה הז״ת אינו רק ט״ס כי נוקבא היא ספי׳ א׳ העשירית והנה תמצא שכל בחי׳ מהם יש ג״ס ערשיות והם בחי׳ (ה) אמ״ש מ׳ קו ימין מיס ס׳ קו שמאל אש א׳ קו אמצעי אויר. ואלו הג״ס ערשיות נחלקות תחלה לט״ס בינוניות ואח״כ ט״ס בינוניות נחלקות לכ״ז ספירות פרטיות הרי הם כ״ז כמנין כ״ב אותיות התורה עם ה׳ איתיות מ׳ נפ״ך בדרך פרטי אמנם הט״ס בינוניות הם נגד איתיות הראשונים שהם א״ב ג״ד ה״ו ז״ח ט׳ וזהו בבן׳ דלגלס (ו) אח״כ עד״ז הם ט׳ אותיות שניות והם יכ״ל מנ״ס עפ״ל בל׳ דלגלס והנה אח״כ עד״ז הם ט״ס שלישיות והם ק״ר ש״ת מנצפ״ך ואלו הם בל׳ דלגלס והרי הם ג׳ בחי׳ אמנם ספירות הפרטים הם כ״ז א תיות כי גם בהם לבדם יש כמנין כ״ז אותיות התורה. הט״ס בינוניות הם סוד א״ב דאי״ק בכ״ר (ז) וכו׳ ר״ל א׳ בחינה ראשונה י׳ שנייה ק׳ השלישי (ח) וכעד״ז בכל השאר:

פרק ו מ״ק

כלל העולה כי בכל הגלס יש ט״ס ערשיות נגד ט׳ אותיות של המספר שאין חשבון למעלה ממנו כנודע לבעלי המספר כי הרי הי׳ חוזר לא׳ ויש בו כ״ז ספי׳ בינוניות נגד כ״ז אותיות התורה ויש בו פ״ת ספירות פרטיות שלימות והם גימ׳ כס״א להורות כי הת״ת נעשה כסא אל הכבוד שלמעלה ממנו והנה כל בחי׳ אלו נקרא בחי׳ תילוניות שבז״ת כנ״ל (ט) שיש בו ג׳ כלים זעג״ז וזהו בחי׳ כלי החילוניות שבו והרי באר כו יש ט״ס כנ״ל. ואמנם גם ברוחב ובעוביו צריך שיהיה עד״ז כנ״ל. ונמצא שצריך שיהיה ברוחב ועוביו ג׳ בחי׳ ט״ס הנ״ל. כדי שתהיה כל בחי׳ זו החילונה בחי׳ נה״י והתיכונה חג״ת ופנימית חב״ד ויהיה ג׳ גלמים זו לפנים מזו והגלס החילון נקרא גלס דנה״י נמצא כי כל ט״ס ערשיות הנ״ל הם בבחי׳ החילון ואינם רק ג׳ ספירות גדולות אמיתיות שהם נה״י דז״ת כל א׳ כלולה מג׳ הרי ט׳ והגלס התיכון נקרא גלס דחג״ת לבד ויש בו ט״ס ערשיות שבו והגלס הפנימי נקרא גלס דחב״ד לבד ויש בו ט״ס ערשיות שבו ונמצא כי כאשר יתלבשו ג׳ אלו זה תוך זה נמצא כי ם דלגלס יהיה בו ג׳ ממי״ן זה תוך זה וכולם בחי׳ חב״ד. כילד ם חילונה חב״ד שבנה״י האמיתית ם תיכונה חב״ד שבחג״ת האמיתית ם פנימית חב״ד שבחב״ד האמיתית וכולם נקרא אור מקיף ראשון במ׳ דלגלס. אח״כ ל דלגלס יש בו ג׳ למדי״ן זה לפנים מזה וכולם בחי׳ חג״ת כילד ל חילונה חג״ת שבנה״י אמיתית בו׳. וכל אלו נקרא אור מקיף ב׳ דל דלגלס. ואח״כ הוא ל׳ דלגל״ס ויש בו ג׳ לדיקי״ן זה לפנים מזה וכולם בחי׳ נה״י כילד ל׳ חילונה נה״י דנה״י אמיתית ל׳ תיכונה נה״י דחג״ת האמיתית ל׳ פנימית נה״י דחב״ד האמיתית (י) (וכל אלו נקרא אור מקיף ג׳ ל׳ דלגלס) (יא) ונמצא עתה שאם נמנה בבחי׳ האורך והגובה (יב) כל ספי׳ פרטיות (יג) שיש בכל חלק וחלק (יד) מבחי׳ זו החילונה יהיו כ״ז ספירות פרטיות והם כ״ז אותיות התורה (טו) (והוא) כשנתחיל מחכמה הראשונה שבחלק ההוא ונשלים ביסוד האחרון של חלק ההוא(טז) ואם נמנה ספי׳ הבינוניות שיש בכל הג׳ חלקים (יז) יהיה כ״ז אותיות בכל גלס החילון אחדים בם׳ עשירית בל׳ מאות בצ׳ וכעד״ז בחי׳ התיכונה גלס התיכון (יח)וכעד״ז בבחי׳ פנימית

הגהות וביאורים (א) כ״ל נרמ״ת אבנים שבכרי לבחי׳ כנ״ל לבדן מנינו ג׳ פעמים כ״ז והם כ״ז בנגה״ה המלוכם הוך נה״י כ״ז בחב״ד שבהוך הת״ת כמ״ל בפ״ג וכסא בויש בקומתם. ועד״ז ממש ג״ס כ״ז בחג״ת הכוללים שע״ג נה״י הנזכר והם ל׳ וכן בחב״ד הכוללים דע״ג בחג״ת וכסא מ״ס כרי נמ״ת ומיין לקמן פ״ו. שמן משון: (ב) עיין לעיל פ״ת ודוק היטב דכל מיפסר צריך להיות ג׳ יודי״ן כנגד תת״ן בג״ה דת״י רת״ס לכל אחד. ש״מ: (ג) פ׳ כ״ו: (ד) והוא כמ״ש לעיל בכ״ת כלול מט׳ ומ״ס ט׳ כס פ״ת. ודע כי עד״ז ממש הוא בל׳ דלגלס אלא שהוא שבוא אלס דלמ״ד. וכן עד״ז כמ׳ דלגלס ג׳ אותיות אלס והם דמ׳ הכללי. וזהו נשלם ז״ת לנמ״ת כמ״ל וכנזכר לקמן. שמן משון: (ה) שער כ׳ פ״ו ח׳: (ו) נתחיב בזה הדבור למען ירוץ הקורא דל׳ל פ״ם בינונות דמ׳ הכללי דלגלס ופ״ם הבינונים דל׳ דלגלס וכן ל׳ דלגלס נחלקת כאופן זה לאותיות המבוארות א׳ ב׳ ג׳ כו׳ הוא בט״ס בינונות דמ׳ אלס ויכ״ל מנ״ס וכו׳ הוא בט״ס בינונים דל׳ דלגלס וק״ר ש״ת מנצפ״ך הוא בט״ס בינונות דל׳ דלגלס והרי הם ג׳ בחי׳ וזה דרך כלל. שמן משון: (ז) מילתא בפ״ע הוא ואחור לפרש הבינונות דלעיל. שמן משון: (ח) פי׳ א׳ בחכמה דמ״ס י׳ בחכמה דל׳ ק׳ בחכמה דל׳ וכן בנכ״ר בבינות וכן בל״ם בדעת דמל״ן עד ביסוד ופבוא. שמן משון: (ט) פ״ה. בבל׳ לבדו יש בו פ״ת ספירות פרטיות באורך ובגובה וכללותם הם ט״ס. ש״מ: (י) נפסק״ו כמוקף ליתא: (יא) וקשה דהיינו הו״מ אלא הו״מ אלא אורים וכן כתב לעיל רפ״ח ונפסק כ״ו לא גרס זה. שמן משון: (יב) דבינו כופל הלבון במילות בונות. שמן משון: (יג) פכ״ו ממש: (יד) פי׳ נמ״ס ובלמ״ד ובל׳ אבר כולם הם בחי׳ נה״י החילון. שמן משון: (טו) פי׳ כ״ז נמ״ס וכ״ז בלמ״ד וכ״ז בל׳: (טז) פי׳ בלאופן זה ט׳ אותיות בהבונות בחתן בנ״ה דת״ר דחג״ת וט׳ אותיות בלישיות שבם עד כמנפ״ן בחתן בנ״ה דת״ר דנה״י וחב נמ״ס וכעד״ז בל׳ וכ״ל ובלמ״ד הוא בלאופן כתוכן. שמן משון: (ח) פי׳ נמ׳ ובל׳ ובל׳: (יח) פי׳ שבתוך בנה״י:

פנימית נלס הפנימי (ח) אמנם אם נמנה באופן אחר שהוא ברוחב ובעובי נמצא בכל חלק העליון הכולל ג' בחי' יהיה בכל א' מהם לבדו כ"ז ספירות פרטיות וכולם יחד כ"ז ביטויים (ב) ויהיו ט"ס פנימית ט' אותיות החחדים וט"ס חיצונית ט' אותיות עשירות וט"ס חלוניות ט' אותיות המאות וכעד"ז בג' למד"ן דג' נלמים וכעד"ז בג' י' שבג' נלמים. נמצא כי היסוד התחתון שבכולן (ג) שבחלק הל' דנלס החילון (העומדת עם הנוקבא אב"א) הוא י' פשוטה (ד) רומז. שהתפשט בסוד אב"א כי נלס החילון עומד עם נוקבא אב"א ויש בו אחיזה לחילונים בהתפשטותו (ה) ויסוד התחתון שבכולם שבחלק הל' דנלס החיכון הוא י' כפופה וגם הוא בחי' אב"א אך אינו מתפשט אל החילונים כמו החילון ואין אל החילונים אחיזה בו אפילו שהוא אב"א ויסוד התחתון שבכולם שבחלק הל' דנלס הפנימי הוא אות ט' מורה על הזווג פב"פ ונקבא מה רב טובך אשר נפנת לירא"ך כי הוא נפון ומיר וגנוז ופנימי מכולם כמ"ש בזהר (ו) דטוביה נגוז בגוויה. ונבאר זה יותר ונמצא שהל' דנלס דז"א הוא ט"ס וכל א' יש לה ג' כלים זה לפנים מזה. והנה הראשון הוא חכמה שבל' דנלס הם ג' חכמות זו לפנים מזו בסוד אי"ק א' בפנימיות י' בחיצונה ק' בחילונה והבינה של י' דנלס הם ג' בינות זו לפנים מזו בסוד בכ"ר ב' בפנימית כ' בחלונית ר' בחילונית וכן גל"ם בדעת דמ"ת בחסד הג"ך בגבורה וס"ס בת"ת זע"ן בנצח חפ"ף בהוד מל"ן ביסוד וכעד"ז אי"ק בכ"ר כו' בל דנלס בט"ס שבו וכעד"ז אי"ק בכ"ר כו' בם דנלס בע"ס שבו וכל א' ג' כלים זה לפנים מזה. ואם נחשב ונאמר באופן אחר כי כל אורך הנלס אינו רק ט"ס לבד וכל א' ג' כלים זה לפנים מזה נמצא כי הט"ס פנימיות של כל כללות הנלס הנה הם ט' אותיות אחדים

א"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט' והט"ס תיכוניים עשירות והט' חילוניים הם הט' אותיות המאות והרי בכל ז"א בכללותו שבולל כל ג' חלקי הנלס ג' חלקים באורך וכן ג' חלקי הרוחב והעובי שהם חילון תיכון פנימי אין בו רק אלפא ביתא א' דאי"ק בכ"ר וע"ד פרט יהיה ג' אלפא ביתא דאי"ק בכ"ר בג' חלקי הנלס כל ע"ד הנ"ל וע"ד פרט מן הפרט יהיה ג' אלפא ביתא דאי"ק בכ"ר בכל חלק וחלק מג' חלקי הנלס ודי בזה. והרי נתבאר כי יש פ"א ספירות פרטיות בנלס החילון וכנגדן פ"א ספירות אחרים בנלס התיכון ופ"א אחרים בנלס הפנימי הרי ג"פ פ"א הרי רמ"ג איברים גימ' אברם (ז) ואח"כ הבינה שהלבישה את המוחין דכל הנלמים הנ"ל כנודע תוך המלכות של התבונה הב' שהיא אות ה' אחרונה משם ס"ג שלה כנודע וזו נקרא תבונה הג' שהיא רביעית כשנמנה גם את הבינה עליונה וזו ה' יש בו י"ס ואורכה ממש באורך כל נלס ז"א שוה בשוה ויש בה בכל הפרטים הנ"ל באורך וברוחב בנלס דז"א בכל הנ"ל ממש וזכור הקדמה זאת. והנה ה' זו המלבשת אלו הג' נלמים כנודע שיש בהם רמ"ג ספירות פרטיות נעשים רמ"ח איברים כמנין אברהם ע"י ה' זו שהוסף בהם ואלו הם סוד רמ"ח איברים שבאדם וכבר ידעת כי הנלס הוא סוד ומורא לא יעלה על דאתו הנאמר בשמשון רק הם נכנסין תוך נוף ז"א. ועיין בפע"ח שער העמידה סוף שער י' והנה מור"א (ח) עם הכולל גימטריא רמ"ח והרי נתבאר איך יש ט"ס בז"ה וכ"ז אותיות ורמ"ח איברים ואיך נברא בנלס:

פרק ז מ"ק (ט)

(א) **ודע** כי כל ספירה וספירה כלולה מכל הקו שלה בלבד ולא מכל הי"ס (י) כילד חכמה כלולה מחח"ן

הגהות וביאורים (ח) נמצינו למדים מכל זה שהמ"ס והנ' והנ' של בחי' התיכונה והפנימי נחלקים באופן זה שהמ"ס של כולם שהם המ' דמ"ס והמ' דלמ"ד והמ' דנ' שהם למעלה הם אחדים וכנ' למ"ד זח"ז הם עשירית וכנ' נ"ד הם מאות. וכ"ז בשנמנה כל בחי' הנלס הנאחר בבחי' עצמו הכיינו באורך אז כל אחד ואחד נמנה על סדר הנזכר. אמנם אם נמנה ברוחב יהיה כ"ופן אחר וזהו סוב: ממין המלוכסין זח"ז לשלו שבאורך כ"א בבחי' עצמו הוא אחדים כשנמנה בעובי המ"ם הפנימי הוא אחדים כשו שהיה מקודם אבל המ"ם התיכונה הוא עשירית והמ"ם החילונה מאות. וז"ש אמנם אם נמנה באופן אחר שהוא ברוחב ובעובי נמצא בכל חלק העליון הכולל ג' בחי' יהיה בכל אחד מהם בלבד כ"ז ספירות פרטיות וכולם יחד כ"ז ביטויים ויהיו ט"ס פנימיים אותיות אחדים ומ"ס היכונים אותיות עשירית ומ"ס חילוניות אותיות המאות וכעד"ז בג' למדי"ן דג' נלמים וכעד"ז בג' י' שבג' נלמים. וכל זה ידעתי שהוא סבוך למיין בדברי הכיינו ושיין יותר בהיאור זה בדברי הכיינו לקמן בפירקין ד"ס ונבאר יותר וכו' ובזה אתי שפיר מ"ש הכיינו בשער הו"ל פ"ז בלל ד' יע"ש. ומן שבון: (ב) פב"ו ג"ל פרטיות: (ג) פי' היסוד שבג' נדי אשר הם זח"ז בנזכר החילון הוא י' פשוטה דבמנסין והיסוד דל' התיכונה הוא צ' והיסוד דל' הפנימי הוא ט' וזה בנל"ו וכן בלמ"ד וכן במ"ם ודוק ופשוט. ומן שבון: (ד) פי' בחי' סדר הנמנים בחבנ"ד: (ה) ולא זכיתי לבנין דברי הכיינו שברי אין זווג למעה מבוס אחד החילונים בנזכר בשער עקודים פ"ה ושער ק' פ"ע ובכ"מ. ומן שבון: (ו) דף ג' ע"ב ודף ז' ע"ב: (ז) ודע דבלי זה הוא בג' דנלס ובעד"ז בל' דנלס ובמ"ם דנלס וכ"ז הוא בספירות שהם הבלים ועד"ז ממש הם רמ"ח במותין הנכנסים תוך אלו הבלים וסם רמ"ח במותין דשיבור ורמ"ח במותין דיניקה וכן דגדלות וכמזכר בדברי הכיינו בשער ל"ו פ"ב. ומן שבון: (ח) ת"ת וע"ש כי מורה הוא בב'. ולע"ד אף שהוא בב' הוא לשון מורא בא' במ"ם במשנה דמזיר פ"ט יעו"ש ולכן דרש ראהו באהויות מורא אך בשער הכוונות דרוש ג' כתב ונזה הבין מ"ש בשמשון ומורה לא יעלה על ראשו ושם הקשה מוהרש"ו קושיא זו ושהם אין אנו יטעים לדוקו מורא אלא דוקא מורה בה' ובמ"ם החו"ש ז"ל בתם בנזיר יעו"ש. ומה שיש להבין הוא במ"ש מוהרש"ו ז"ל בעצמו בשער הפסוקים ד' קכ"ג ע"ב הבלים פי' קכ"ז נפ' בוא לבם וכו' דבתם הקשה קושיא זו והיכן הולי אותיות אחב"ע מתחלפות ואין בזה קפידא ע"כ: (ט) עיין הו"ה ד"ע ע"ב והמ"ח פוע"א: (י) עיין שער המותין פי"א והבין כל זה היטב ממ"ש הכיינו בשער ל' פ"ג יע"ש קחנו משם. ומשם תבין ג"כ כי כל מ"ש הכיינו כאן בשער זה הוא בספירה אחת שהוא נלח ודע"ז בספירת הבוד וכן ביסוד וכן בו לם ודי למבין. ומן שבון:

יפה שעה

(א) ודע כי כל ספירה וספירה כלולה בכל הקו שלה ולא מכל הי"ס כילד חכמה כלולה מחח"ן שהוא קו שלה בו' עד אלף אלפים בחי' וכולם בחי' בג"ה בג"ב לבד וכן על זה הדרך בקו האמצעי וכולם בחינת דעתיק בלבד וזה בדרך כללות אמנם בדרך פרטות כל בחינות מאלו הי"ס כלולה מכל הי"ס אמנם אינם יוצאים מטבע בחי' הקו ההוא כו'. באמת דברי רז"ל קשים לשוונם אם כל קו וקו אינו יוצא מטבע ההוא אם כן היאך הם כללים א' כל א' ואחד מי"ם וכשלמת מטבע הקו ההוא יהיו כוללים חח"ן כל אחד ואחד מהם ונפרטים לאלפי אלפים אבל שיהיו נפרטים לי"ם איך אפשר כללות הי"ם הם ידועים שהם חכ"ד חג"ת נה"י ואם כן בג"ה בקו ימין איך יבא וכן חח"ן בקו שמאל איך יבא ואם ישנם שם בג"ה בקו ימין וחח"ן בקו שמאל הרי יש שינוי מטבע הקו ההוא וכן בקו אמצעי ואם אין שום שינוי בטבע הקו ההוא כי כולם רחינת חח"ן במאי ניכר ומאי הוא ההפרש שזה מקרי חח"ן דקו ימין ומה בג"ה דקו ימין וכן בקו שמאל. ודע שרז"ל בשער התיקון פ"ה כתב ז"ל ובעיבור נתוספו נה"י בכל א' של כל כלי וכלי בהם שבו' כלים ואחר כך ביניקה ניתוסף חג"ת בכל כלי מהם מן הז' כלים הראשונים ואחר כך במוחין ניתוספו ג"ר בכל כלי מהם מהז' כלים הראשונים יע"ש. ובשער אל"ף פ"ו כתב ר"ל ז"ל אחר כך בהמשך כל ט' ימי חדשי העיבור נתברר שנה"י שבכל קצה מכל הו"ק דבי"ן ע"י שבאו נ"ב נה"י שבכל קצה מו"ק דמ"ה כו' ואחר כך ביניקה נתברר גם בחינת חג"ת שבכל קצה מו"ק דבי"ן ע"י שבאו חג"ת שבכל קצה מו"ק דמ"ה כו' ואחר כך בגדלות באו תחילה חב"ד שבכל קצה מו"ק דבי"ן וחב"ד שבכל קצה מו"ק דמ"ה יע"ש ועיין

נם במקומות אחרים. הרי מבואר היות כל ספירה וספירה מעשר ספירות כלליות כלולה מעשר ספירות ואם כן איך הוא שאין בקו ימין אלא חח"ן ואין בקו שמאל אלא בג"ה ואין משנין מטבע שלהם. לכן דע שבהקדמה אשר יש במ"ם רז"ל בשער פרצוף זו"ן דרוש שני ובשער אל"ף פ"ג בהגה"ה בד"ה דע שיש ג' חלוקות יע"ש כי אין נקרא פרצוף עד שיהיה כולל מעשר ספירות וכל א' כלולה מעשר שהם עשר ספירות עשר פרצופים מלבושים זה לזה בשוה בשוי ונמצא ספירות המלכות פרצוף שלם מי"ם דילה ובתוכה פרצוף היסוד פרצוף שלם מעשר ספירות דיליה ומתלבש תוך פרצוף המלכות בשוה ובתוכו פרצוף ההוד פרצוף שלם בעשר דיליה מתלבש תוך פרצוף היסוד בשוה וכן עוה"ד עד פרצוף הכתר פרצוף שלה בי"ם דיליה מתלבש תוך פנימיות כולם בשוה ממש להם וזה היה תחילה. ואחר כך בעת תיקון העולמות כדי לקשר כל הפרצופים זה בזה לבשיהיו יחד כולם באחדות גמור ואמנם אחד הכתר נתן עשר ספירות לפרצופים ונעשה כתרים לכולם וכתרים דכולם לקח לחלקו לבנות פרצופיו דהיינו כתר שבו היינו כתרו וכתר דמלכות נעשה הכמה אליו וכתר דבינה נעשה בינה אליו וכתר דחסד נעשה חסד אליו וכתר הגבורה נעשה גבורה אליו וכתר הת"ת נעשה ת"ת אליו וכתר הנצח נעשה נצח אליו וכתר ההוד נעשה הוד אליו וכתר היסוד נעשה יסוד אליו וכתר דמלכות נעשה מלכות הרי בכל עצמו דפרצוף כתר נעשה מעשר כתרים דעשר פרצופים וכל כתרות נתן להם דהיינו כתר שלו נשאר לו לעצמו והחכמה שלו נעשה כתר לפרצוף החכמה ובינה שלו נעשה כתר לפרצוף הבינה וחסד נעשה כתר לפרצוף החסד וגבורה

כתר

מחח"ן שהוא קו שלה וכל ו' כלולה מג' וכן מתפשטות ונחלקות לאלף אלפים בחי' (ה) וכולם בחי' חח"ן בלבד ועד"ז בקו שמאל כל ספירה של שמאל כלולה מג' ספירות הקו ההוא וכל ו' מהם כלולה מג' עד אלף אלפים בחי' וכולם בחי' בג"ה בלבד ועד"ז בקו אמצעי וכולם בחי' דת"י לבד וזה בדרך כללות. אמנם בדרך פרטות כל בחי' מאלו הי"ם כלולה מכל הי"ם אמנם אינן יוצאין מטבע בחי' הקו ההוא המשל בזה ספי' החכמה תהיה כלולה מחח"ן וכ"ו מהם יש בה י"ם (ב) וכולם נקרא חכמה או חסד או גלח בלבד ואינן נוטים אל השמאל כי כולם חסדים וכן ספי' בינה כלולה מבג"ה לבד וכל ו' מהם יש בה י"ם וכולם נקראו בינה או גבורה או הוד לבד ואינם נוטים אל הימין כי אלו הם כולם גבורות וכעד"ז בקו האמצעי כולם מכריעים וזכור הקדמה זאת:

הגהות וביאורים (ה) עיין לעיל פ"ח שכתב ג"כ שכל ספירה כלולה מי' וי' מי' עד אין קץ ועיין שכ"ז פ"ב שכתב רמינו כי כל ספירה דחיצוניות נחלק לאלף רבוא ובהיכונה לו' אלפים רבוא והפנימית לעבר אלפים רבבות ועיין בהו"ז שבקשה כן ועיין תו"ח דף פ"ב ע"ב אם שאינן נזה. שמן שבע ו'
(ב) עיין הו"ח דג"ן סוע"ב:

יפה שעה

כתר לפרצוף ונטורה ות"ת כתר לפרצוף הת"ת וגלח כתר לפרצוף הנצח והוד לפרצוף ההוד ויסוד כתר לפרצוף היסוד ומלכות שלו נעשה כתר לפרצוף המלכות. וכן נתחלפו כל י"ם שבכל ספירה וספירה עד המלכות שכל י"ם שבה שנתחלפו ונעשה עשר מלכיות דעשר פרצופים כתר שבה נעשה מלכות דפרצוף הכתר וחכמה שבה נעשה מלכות דפרצוף לחכמה ובינה שבה נעשה מלכות לפרצוף הבינה וחסד מלכות לפרצוף החסד ונטורה מלכות לפרצוף הנטורה ות"ת מלכות לפרצוף הת"ת וגלח מלכות לפרצוף הנצח והוד מלכות לפרצוף ההוד ויסוד מלכות לפרצוף היסוד ומלכות שבה נשאר היא עצמה למלכות שבה. הרי ביארתי לך פרצוף הכתר בהוא פנימי מן הכל ופרצוף המלכות שהוא חיצוני מן הכל ואתה תבין כל השאר כי בכל כח הקולמוס לפרש יותר. נמצא כי עשר ספירות שבכתר בתחילה היו באורך קומה מלמעלה למטה ועתה הם בעובי זה לפנים מזה וכן כל ספירה וספירה שבי"ם ונמצא חכמה י"ם והם עשר חכמות זה לפנים מזה וכן החסד עשר חסדים זה לפנים מזה וכן הנצח עשר נצחים זה לפנים מזה הרי שחח"ן כל אחד כלולה מי"ם שלימים וכולם חח"ן מבחי' הקו ההוא ואינם משנים מטבע חח"ן וכן קו שמאל וקו אמצעי ולפי זה הכל אחי על נכון: